SOGDIAN DICTIONARY

Sogdian - Persian - English

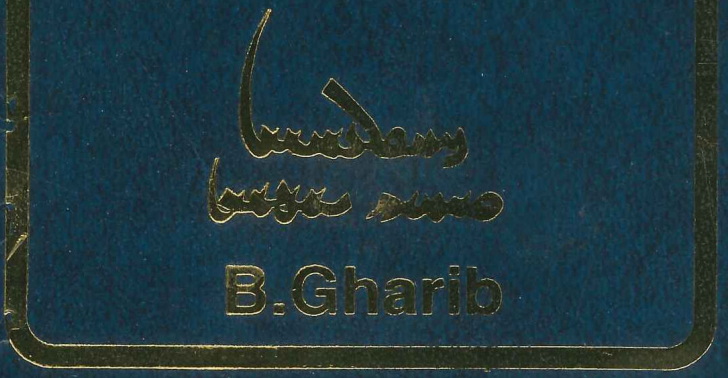

B.Gharib

SOGDIAN DICTIONARY

Sogdian - Persian - English

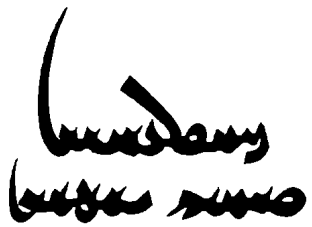

B.Gharib

FARHANGAN PUBLICATIONS

Sogdian Dictionary (Sogdian-Persian-English)
by B. Gharib
editorial supervisor: A. Mansouri
editor: S. Fotouhi

© 2004, Farhangan Publications
52/2 Shahid, Sa'id Street, Tehran 15916, Iran.
Tel: 646 00 69 Fax: 641 45 94

First published: 1995

ISBN: 964-5558-06-9

To the memory of Mehri, my endeared sister, whose sudden, untimely loss deprived me of a loving fellow and support.

B.G.

CONTENTS

PREFACE	vii
NOTES ON THE USE OF THIS DICTIONARY	ix
INTRODUCTION	xiii
Histrorical background	xiii
Sogdian Materials	xviii
The Scripts and Their Interpretation	xxvii
Phonology	xxixv
Transliteration and Transcription	xxxvi
GENERAL ABBREVIATIONS	xxxvii
BIBLIOGRAPHICAL ABBREVIATIONS	xxxviii
LEXICON	1-473
ENGLISH INDEX	474-517

PERSIAN SECTION:

PREFACE	هفت
NOTES ON THE USE OF THIS DICTIONARY	نه
INTRODUCTION	یازده
PERSIAN INDEX	۱_۵۷

Preface

After I began compiling Sogdian terms twenty years ago, I thought of making a separate Persian word list for each Sogdian text I studied. However, there was many a term that would present a variant or more, alluring me into an investigation of the spelling variants of each term in the three different scripts and noting down the source reference(s) of each.

Since all published Sogdian texts were in transliteration, by comparing various spellings of each term, finding cognates in sister languages, and utilizing information contained in the two Sogdian grammar books and other literature by researchers in Sogdian, I ventured trying to arrive at a transcription that would reflect the pronunciation reasonably closely. On the other hand, the derivation suffixes of certain entries were similar to their inflectional endings, which prompted me to use grammatical identifiers to help differentiate the forms. Adding the references with page and paragraph numbers, and re-examining their correctness, was a long, arduous journey through numerals for the fatigued eye.

Such long a detour changed the objectives of the work altogether - from a Sogdian-Persian-English glossary to a dictionary supplying more comprehensive information. However, by the time its first printing format was conceived about fifteen years ago, new texts were published and many published previously were revised. In a repeated, doubly intense effort, therefore, I set out to enter into the dictionary what new material was accessible to me - which effort caused the postponement of the publication of the work.

Now that I have the joy of presenting researchers with the result, I deem it a duty of mine to thank all those who supported me in this work and helped me publish it - those who have, in fact, contributed to the fruition of the effort.

I thank Farhangān Publications who undertook the heavy costs and the exacting task of editing and publishing this work. Not every publisher would spend over 10,000 man-hours, including heavy data processing, on a book - less on one with low circulation. Each time a newly published Sogdian text was received, the need would be felt of applying modifications to the dictionary, and Farhangān would not withhold the additional labor and cost. It was Farhangān's suggestion to add the Persian and English Indices, which were extracted by computer, edited and beneficially used in better refining the dictionary. Suggesting the final structure of the entries, proposing to have two introductions in Persian *and* English, and the editing of both constitute but another

part of the publisher's contribution to the book as it is now presented.

I am grateful to Shahrzad Fotouhi, the consciencious editor, for her hard work on what her organization, the publisher, calls "lexicographic editing", matching the various parts and pointing out to me so many of the fine details.

I thank the Preprint staff at Farhangān Publications who brought to accomplishment the elaborate details of this rather unusual job, and who accommodated even repetitive changes cordilly; in particular, I would like to thank: T. Khājehpour, the software engineer, who was responsible for font design and data processing; Miss F. Izadpanāhi, who did the very difficult task of typesetting and verification from the original manuscript; Mrs S. Shāyesteh, who entered the corrections patiently and accurately, and Miss K. Bābā'i, who did the orderly layout of the Lexicon and the tough typesetting of the Introductions., and Miss S. Touyserkāni, Preprint Supervisor, who undertook the copy-editing and layout of the Introductions personally. Together with their other colleagues at Farhangān, they made the atmosphere so family-like for me.

I thank Miss M. Kaviani, Dr. Ali Hassouri and Dr. Katāyoun Mazdāpour who all gave their moral and active support to the publication of the dictionary.

I thank my endeared colleagues who did everything to encourage me in completion and betterment of this work. I am most grateful to two distinguished colleagues, Dr Nicholas Sims-Williams of London University and Dr Werner Sundermann of Berlin Accademy of Sciences. They sent me their articles and research papers during these hard years of uninformedness, keeping me in touch with latest findings.

I thank my students - some now my colleagues - who have kept awaiting the publication of this dictionary as an instrument of Sogdian studies. Their enthusiasm to help, and the drive it precipitated in me for opening up their way to research, was another motivation for me to finish the job in spite of my health situation. It was the same drive that prompted me to write the rather comprehensive Introduction, so as to benefit the beginner as well as guide the researcher to the sources he/she needs.

B. Gharib

Tehran, May 1995

Notes on the Use of This Dictionary

This dictionary comprises two Introductions - in Persian and English - and three parts. The Introductions are not translated one from the other, but have been written independently, although with more or less the same content. However, the bilingual tables IV and V in the Persian Introduction carrying the Sogdian alphabets with their transliterations and transcriptions are not to be overlooked by English readers. Also, to those of the latter with knowledge of Persian, a review of the Persian Introduction is recommended.

The three parts of the Dictionary are the Lexicon, containing the dictionary proper, and the Persian and English Indices. The latter incorporate entries of words, key words and phrases arranged alphabetically, with each entry giving the sequential number(s) of the relevant Sogdian word(s) in the Lexicon. In this way, each Index serves as a useful instrument for studies in ethymology and derivation since every word in the Index usually leads the researcher to a number of Sogdian terms each of which has, in turn, certain relations with other terms in the neighbourhood of its alphabetic position in the Lexicon; thus, each word in the Index often leads to a "cluster" of Sogdian words.

Beside a general sequential number, an entery in the Lexicon may present upto ten features (not all of which occur in every entry), namely: the Sogdian term, the script symbol, pronunciation (transcription), spelling variant(s), ethymological notes, grammatical notes, cross-references, Persian meaning, English meaning, and references. The arrangement and descriptions of the features are as follows.

The Sogdian Term follows the entry number as a transliteration in bold letters and in Sogdian alphabetic order, which is that commonly used in lexicons compiled for Sogdian texts and research literature, viz: .

» ʾ ʿ β/b c δ/d f γ/g h j k/q
L/l m n p r s š t/θ w x y z/ž

Capital letters in the transliteration denote ideograms. Parentheses indicate that spelling variants with or without the letter(s) in the parentheses are possible.

A Sogdian word terminated by a hyphen may be a verb stem (past or present), a noun having full inflection, or a monosyllabic component. Words beginning with a hyphen are derivation suffixes. Verb inflections have not been given except for the two irregular verbs *be* and *become*.

In general, proper nouns have not been given except for the names of gods or goddesses, prophets, kings, heroes and certain places of historic significance. These are intended for inclusion in a separate work, times permitting.

The Script Symbol, in capital(s), follows the word transliteration. It represents the script with which the source text of the Sogdian word was written: B for Buddhist, C for Christian, M for Manichean and S for "Sogdian" texts. (See the Introduction for more information on the subject). Script symbol S represents any text written in Sogdian script except the Buddist corpus and non-Buddhist excerpts within Buddhist texts. A Manichean text in Sogdian script is denoted by S(M); a Christian text in Sogdian script is

denoted by S(C), and texts from Ancient Letters are denoted by S(AL). Entries without script symbols denote words common to; and spelled similarly in, all texts.

The Persian Meaning faces the Sogdian word and its script symbol on the right. It has often been found necessary to give more than one Persian meaning, including that proposed by the author or those by different researchers. The aim has been to make such cases inclusive of all views. Sogdian loan-words in Persian, whether noted by other researchers or found or suggested by the author, are given in the Persian Meaning; so are the names of months, days and feasts from the works of Bēruni, as well as certain grammatical notes (generally in parentheses).

The transitive or intransitive nature of a verb stem is identifiable from its Persian meaning, while its tense (past or present) is not. As such, the tense should be identified from *Grammatical Notes* in the entry (see below), since Sogdian past and present verb stems generally differ while their Persian meanings appear the same.

The Pronunciation, in transcription, is given in the following line, using the phonetic alphabet commonly utilized in historical linguistics. It offers only relative accuracy due to the insufficiency in Sogdian scripts of symbols representing the Sogdian phonemes, especially the lack of symbols for short vowels, and the existance of prothetic vowels whose pronunciation at the beginning of the word or within the initial syllable is uncertain; it is particulary indefinite at times in connection with recognising the vowel intended and arriving at a correct syllabification. It is a matter of fact that the glossaries accompanying published Sogdian texts restrict themselves to giving a transliteration for each entry.

In this dictionary, vowels doubtful in length are sometimes marked with the overstrike ˘ denoting "short or long", viz: ă, ĕ, ĭ, ŏ, ŭ. The indefinite, variable short vowel is symbolized by *ə*, (*ə*) or (*a*). Since doubtful cases are numerous, the reader has been guarded against absolute judgment in pronunciation by question marks placed after certain transcriptions. For more information, see *Phonology* in the Introduction.

Spelling Variants, if existant, are given in parentheses following the transcription. They are necessary for realizing a correct, logical pronunciation of the word. Some also serve to demonstrate the role of free linguistic variants.

A spelling variant given in parentheses here means that it has been encountered in more than just one source and, moreover, that it does not occur as a "full" entry in the dictionary but as one cross-referenced to this entry. Any variant encountered in only one source has been given in the final, *References* part of the entry next to the variant's source. For spelling variants given as "full" entries, see *Cross-References* below. Also, for further information on variants, see the Introduction.

Etymologic Notes, beginning with the symbol ©, follow the *Spelling Variants*. If the Sogdian word has a known Old Iranian root or cognate, it is generally given first after the derivation symbol <. In case the entry is a loan-word from Sanskrit, Syriac, Chinese or languages kin to Sogdian, the respective original loan-word and the lending language are also given here. Occasionally, the cognates from sister languages such as Khotanese and Ḵhwarazmian are also given, although a full list of cognates, especially from new sister languages, has been foregone in order to avoid excessive volume. An asterisk (*) preceding a word denotes a hypothetical or reconstructed form.

Grammatical Notes, beginning with the symbol ©, follow the *Etymologic Notes*. Inflectional noun endings as well as gender and number indicators come in italic transliteration. Inflectional verb endings have not been included except in the case of verbs with special features or major inflectional variation, e.g., *to be* from the two stems *bav-* and *ah-* for which all the inflectional forms and modes have been given. Present and past stems come as separate entries, sometimes cross-referenced to each other with ⇒. The imperfect past stem, which is in fact the simple past tense in Sogdian, is given under the entry for the present stem unless it entails a special structural feature, in which case it is assigned a separate entry. Inflectional verb forms are given only for verbs with special features regarding phonemic change.

Cross-References, beginning with a ⇒ sign, follow the *Grammatical Notes*. Referencing may be based on spelling: spelling variants with separate "full" entries are mutually cross-referenced. It may also be based on etmology, as in the case of two cognate words, or occasionally on semantics, as with two synonymous terms. Most cross-referencing, however, is on grammatical basis, as with the cross-referencing of past and present or transitive and intransitive stems, of masculine and feminine adjectives, of past and present participles, etc.

The English Meaning comprises the next line of the entry. Quoted from Sogdian texts translated into English, French, German or Russian (some without an accompanying glossary), the meanings reflect different suggestions, although it has been attempted to select the meaning best corresponding with the Sogdian term. A question mark following a meaning indicates the latter's doubtful nature.

References are given in the following line(s) for the source(s) of the entry, generally using bibliographic abbreviations in common use for Sogdian studies (see Bibliographic Abbreviations list). For frequently occuring terms, only the text title is mentioned For non-frequent terms, the number of the page and line or paragraph is added. For certain terms with full inflection, most inflectional froms are given together with the text title.

INTRODUCTION

Historical Background

"Sogdian" is the name of one of the languages used in documents and other writings which were discovered in Central Asia around the beginning of this century. It can be considered as the language of the people of Sogdiana, from approximately the second to the thirteenth century A.D. The language was spoken and written, however, in a much larger area. Among the Iranian languages spoken in those centuries on the eastern frontier of Persia, Sogdian was by far the most important as a vehicle of culture, literature and commerce, its territory bordering on the area of Persian speech in the west and extending towards the walls of China in the east.

In 1904, two years after the first German Turfan expedition in Centeral Asia, W. F. K. Müller, who was in charge of the identification of the various manuscripts found by the expedition, published an article in *APAW*[1] entitled "Handschriftenreste in Estrangelo-Schrift aus Turfan, II".[2] It contained the first Manichean fragments studied by a western scholar. Among them was a small piece[3] - which Müller claimed to be in an unknown Iranian language - related to Pahlavi, though different from it. In a note by F. C. Andreas to a later article by Müller, the name *Sogdian* was given to the unknown Pahlavi dialect. In that modest way, Sogdian as a language became a reality.[4]

Source Materials on Sogdiana[5]

Sogdiana as a country and as a nation was known, however, from a much earlier time.[6] The first mention of the name "Sogdiana" is found in the Achaemenid sources. The inscriptions of Darius and

1. For details of the abbreviations used for references in this Introduction, see Bibliographic Abbreviations.
2. *APAW*, 1904, II, pp. 1-117. The first part of this article, published earlier in *SPAW*, 1904, pp. 348-352, contained small fragments of Turkish and Middle Persian written in the Manichean alphabet.
3. The whole Fragment was published later by W. B. Henning, "A Sogdian fragment of the Manichean cosmogony", in *BSOAS*, 12, 1948, pp. 306-318.
4. "Sogdian" had already been suggested by Pierre Lerch in 1876 for the unknown language of the legends of the coins of Bukhara, in "Sur les Monnaies des *Boukhār Koudahs* ou Princes de Boukhara avant la Conquête du Maverennahar par les Arabes", in *Travaux de la Troisème Session du Congrès International des Orientalistes, St. Pétersbourg*, 1876, pp. 419-429.
5. B. Gharib, *Bulletin of the Iranian Culture Foundation* 1, 1973, pp. 67-81.
6. For the first settlement of the Iranians in that region and the frequently quoted Bērūnī tradition, see Benveniste, *BSOS*, 7, 1933-1935, p. 273.

Xerxes frequently mention, among the satrapies, a province of the Persian empire called *Sug(u)da*. It is mentioned together with *Bāxtriš* (Bactria), *Uvārazmiš* (Khwarazmia), and *Haraiva* (Areia), seemingly its immediate neighbors. It is mentioned twice in connection with the Sakas: *Sakaibiš tyaiy parasugdam*, "from the Sakas who (are) beyond Sogdiana." In an inscription of Susa describing the building of the palace, Darius says, " the precious stone lapis-lazuli and carnelian which was wrought here, this was brought from Sogdiana."[7]

In the Avesta, *suγδa-*[8] is attested, designating both Sogdiana as a country and Sogdian as a nation (*Yt.*10.14)[9]. It occurs also in the compound *suγδō šayana* - "dwelling of the Sogdians" (*Vd.*1.4). In both passages, *suγδa-* is closely associated with *gava-*: *gaomča suxδəm* (... and Sogdian Gava). The first chapter of the Vendidād gives the list of countries created by Ahura-Mazdā, *Suγδa* being the second in the list: *gāum yim suγδō šayanam* "(the) Gava inhabited by the Sogdians." The word *gava*, which occurs also in *gava-šayana*, has been taken as being the designation of "Sogdiana" (*Yt.*10.15). H. W. Bailey takes *gava* as meaning "settlement" and *gava-šayana* as "dwelling in villages".[10] I. Gershevitch[11] postulates two meanings: *a* settlement, and *the* Settlement as a name of Sogdiana or part of it. Thus, Sogdiana is the Settlement or the land of settled dwelling par excellence as opposed to the northern steppes where life was nomadic.

In Greek sources, *Σόγδοι* and *Σόγδινή* are mentioned by Herodotus in the list of the nations subject to the Achaemenid kings and in the list of contingents in the army of Xerxes. According to Strabo and Ptolemy, the limits of Sogdiana are the Oxus in the south, and the Jaxartes in the north. One of the features of Sogdiana wich struck the Greek authors was the existence of cities. Of importance is the passage of Strabo (XV,2) about the language. According to him, the people of Areia, Bactria and Sogdiana undrestood each other, since their languages were very similar.

In the Sassanian inscription of Shāpūr the Great, on the *Ka'ba-yi Zardušt*, the name of Sogdiana is mentioned as one of the states of the empire together with *Kušān*, *Kāš* and *Šāš*(Tashkent). It occurs in the Parthian *swgd* and also in the Greek version of the same inscription as *sōdikēnēs*.

In Pahlavi sources, Sogdiana is mentioned in different forms, *swl(y)k*, *swt* and *swptyk*. The first Pahlavi form, *swl(y)k* (sŭlĭk), closely resembels the name of Sogdiana in such eastern sources as the Chinese *su-li*, the Sanskrit *ś(s)ūlĭka*, the Tibetan *śu-lig*, and the Kharoshthi inscriptions *suliga*.

The second Pahlavi form, *swt* (sūδ), is reflected in the Syriac *sōdiqāyē* (Sogdians), in the Chinese *su-t'ê* and in the Greek version of the Shapur inscription. The Sogdians called themselves *swγδyk* (*Anc. Lett.*), *swγδy'nk* (*MDii*), *sγwδyk* (*MDiii*) and *sγwδy'n'k* (*HRii*, p. 70 or *BSTBL*). Compare also Orkhon Turkish *soγd*.

In the seventh century A.D. , the Chinese pilgrim Hsüan-Tsang crossed a country which he called *Su-li*. Its size as given by the traveller, from the river Chou, north east of Semirechyé, to the city of Kish, south of Samarkand, seems to be considerably larger than the limits of Sogdiana proper. The word *Su-li* designated the country, its people, their language and its writing system. The latter, he informs us, was alphabetic and consisted of 22 signs; "Words are composed by combinations of these, producing a large and varied vocabulary. They have some literature which the common sort read together. Their mode of writing is handed down from one

7. The Old Persian variants are, *s-u-gu-d*, *s-u-gu-u-d* and *s-u-g-d*. *Kent*. p. 209.

8. *AiW*, p. 1582.

9. Manuscript variants are *suxδəm*, *saoxδəm*, *sauxδəm* and *suδəm*.

10. H. W. Bailey, *TPS*, 1945, p. 14; also W. B. Henning, *AM* 2, 1951, p. 138.

11. *AHM*, p. 176.

master to another without interruption and is thus preserved."

In Islamic sourses, *Al-Soghd* occurs frequently as the name of a country and a nation in Transoxiana. However, the geographic limits of the territory of Soghd differ from one author to another. Bērūnī, whose information on the Sogdian calendar and the existence of the Sogdian language is most instructive to Western scholars, does not mention any geographical boundaries for Soghd. When he mentions Sogdian festivals, however, he associates them with districts in the territory of Bukhara. According to Istakhrī, Soghd proper comprised the lands east of Bukhara from Dabūsiya to Samarkand; but he adds that others included Bukhara, Kish and Nesef as well. Ya'qūbī includes Nesef and Kish (or Kash) writhin the territorial limits of Soghd. He mentions as its capital Samarkand in one place and Kish in another. According to Mahmūd Kāshgharī, Soghd was the land between Bukhara and Samarkand.

Political History of Sogdiana

It seems likely that the Sogdians were a separate ethnic group, at least linguistically, in Achaemenid times. Politically, however, they were probably subject to the great kings. The collapse of the Persian empire in the fourth century B.C. destroyed the political unity of the Iranian people. The first emigration of Sogdians might have taken place shortly after the invasion of Alexander and might have been caused by the sack of the city of Marakanda (Samarkand).

Sogdians in Sogdiana. Those Sogdians who remained in their homeland organized themselves in a small kingdom after the pattern of the Greek states in the area. Their independence was soon threatened by several waves of invasions either from outsiders such as the Yüeh-chih, who invaded Sogdiana sometime before 140 B.C., or from groups such as the Sakas to which they themselves were ethnically and linguistically related.

It was during the Yüeh-chih domination, around 130 B.C.[12] , that a Chinese general - a special envoy of the emperor Wu-ti of the Han dynasty - crossed Central Asia and reached Transoxiana, after many misadventures[13]. There he became acquainted with a cosmopolitan civilization which showed elements of Iranian, Greek and Indian cultures. The nomadic Yüeh-chih, after having become Iranianized and Hellenized, had adopted the Buddhist faith. Although the Chinese general failed in his initial mission, which was to ask the help of the Yüeh-chih against the Hsiung-Nu, he returned home with a treasure of information about the western world and the rich cities of Transoxiana. Thus, the Han annals inform us that the peoples from Farghāne to the frontier of Parthia spoke different languages, but could still understand each other. This might possibly be taken as proof that at the time, Western Turkestan was still by and large Iranian with regard to language.

As a result of this mission, new prospects of economical, cultural and political relations were opened to China, who found new markets for her industrial products. The door was opened for the Chinese silk to go westward and for Buddhism and Greco-Iranian art to travel East. Sir Aurel Stein believed that the western extension of the earlier Great Wall was primarily intended to protect the newly opened highways into Central Asia.

There is no historical evidence about Sogdiana immediately after the Yüeh-chih period. It is not known, for example, whether the Parthians ever occupied it. The Kushan kings, especially the most powerful of them, however, extended their realm northward across the Oxus. One might assume that

12. P. Pelliot, *RHL*, 1912, pp. 99-102 and *La Haute Asie*, pp. 7-8; A. S. Stein, *On Ancient Central Asian Tracks*, 1933, p. 17.

13. J. A. Dabbs, *History of the Discovery and Exploration of Chinese Turkestan*, 1963, p. 12.

the Kushans did control Kashgar, Sogdiana and Farghāne valley at least under the Kanishka. From the era of Kanishka to the advent of the Sassanian dynasty (225 A.D.), the history of Sogdiana is again unknown. In the middle of the third century, Sogdiana became a province of the Sassanian empire under Shāpūr the Great, as shown by his inscription. It probably remained so under most of the Sassanian kings until the fifth century.

Around the middle of the fifth century, the invasion of the Hephthalites introduced a new element in Transoxiana. The Sogdians were probably subject to them. The name Hephthalite, adopted from the ruling family, has been compared with the hypothetical Sogdian plural **Heβtalīt* (singular **Heβtalak*).

In spite of the scarcity of Hephthalite coins in Transoxiana, there can be no doubt about Hephthalite rule over this region because the Islamic geographers referred to "the land between the two rivers" as *Hayātilah*. In the second half of the fifth century, the Hephthalites became a serious threat not only to the eastern border of the Sassanian empire but even to its very existence.

A century later, around 560 A.D., Xusrō I, in coalition with the Turks, overcame the Hephthalites. There is no evidence, however, that he was ever recognized as a ruler in Transoxiana. The Oxus river became the border between Iran and the territories subject to the Turks. From that time, Sogdiana, together with a great part of Transoxiana, fell into the hands of the new masters of Central Asia. The Turks, a new ethnic and linguistic group, came into the limelight of history and formed an extensive nomad empire from the frontiers of China to the confines of Iran and Byzantium. Later they assimilated, little by little, the dominant Iranian elements of the area, among them the Sogdians, the Khwarazmians and the Bactrians. However, there is reason to believe that the big Sogdian cities, having attained a high urban civilization, kept a certain degree of independence under the Turks as they had done under Hephthalites. Under Turkish domination, the Sogdians, who handled the silk trade, successfully exploited the extent and power of the Turkish realm. The commercial interests of the Sogdians brought about a rupture between the Turks and the Persians and led to an exchange of embassies between the former and Byzantium. Trade with China was also greatly developed. The eastern gate of Samarkand was called the "Chinese Gate." In fact Samarkand, the capital of Sogdiana, became one of the most prosperous cities of Transoxiana and its prosperity lasted probably to the early Islamic era. A colorful description by Hsüan-Tsang, who visited the city around 629 A.D., agrees with the enthusiastic accounts of the Islamic geographers. In this connection, one should not forget that Sogdiana, especially the cities of Samarkand and Bukhara, became the birthplace of the literaray Persian renaissance in the ninth and tenth centuries. The vital part that the Sogdian element played is shown, for instance, by the Sogdian loan-words in Persian, which are found in the literary works of the early classical period.

The true cultural Islamization of Transoxiana did not start until after the Abbasid movement, although earlier the Umayyads had sent military contingents there. The fact that Abū-Muslim was from eastern Iran may have accelerated the process of Islamization of the area. Islamic sources indicate that the early conquest was not without resistance. Of importance are the passages in Bērūni concerning the destruction of the library and the extermination of non-Muslim priests in Sogdiana by Ibn Qutaiba, as well as Narshakhi's account of the sack of Baikand (Paikand) by the same Arab general around 706 A.D.

Sogdian Colonies in China. The Sogdian emigrants who had set out for the east occupied the lands which extended between the high mountains and the northern steppes of Chinese Turkestan. As traders, they established a number of colonies along the Silk

Route. In fact, a "Sogdian road" from Samarkand to the Wall of China came into existence.

Although the exact date of the foundation of the first Sogdian settlements is not known, it is likely to have been before 105 A.D., the alleged date for the invention of paper.[14] Our first direct information from Sogdian sources comes from the Ancient Letters, which are on paper and presumably the oldest Sogdian documents. The Ancient Letters inform us that Sogdian colonies existed in *δrw'n* (Thurwān or Tun-huang) and in *Kc'n* (Ku-tsang or Liang-chou-fu). They had special trade agents in China - which is referred to as *cynstn* or *'ntry*, "inside". These agents were especially active in such cities as *Khumdān* (Ch'ang-an) and *Srɣ* (Loyang). As the content of Letter no. 2 (lines 19-20) reveals, Tun-huang seems to have been one of their strongholds: "In Thurwān are one hundred noblemen (or freemen) from Samarkand". As Henning comments, "The passage indicates unexpectedly great strength in Sogdian colonies in China. If there were one hundred freemen alone in Tun-hunang - to whose number one has to add that of their families and slaves - the total Sogdian population of that town can have been scarcely below one thousand souls". These letters, which could not have been written later than the first half of the 4th century - the date given by Henning is 312-313 A.D. - and which have been dated as early as the second half of the second century, show the activity of the Sogdian colonies inside China.[15]

However, it should be pointed out at this point that the great bulk of Sogdian literature comes from a later time, namely from the sixth to the ninth centuries A.D. There are reasons to believe that new Sogdian emigrations occurred from the fourth century onward. These might have been caused by the religious policy of the Zoroastrian priesthood and the Sassanian state in the second half of the third century A.D., when persecutions of Buddhists and Manicheans as well as Christians took place. The assumption of new Sogdian migrations can be further supported by the appearance of Iranian and Sassanian features in the art of Turfan, especially in the style of the Manichean paintings and in the architecture of cities such as Khočo, Murtuk, and Tuyoq.

In the first half of the seventh century, Sogdian settlers established themselves to the south of the Lob-Nor. The Chinese evidence for the foundation of four towns by the Sogdians in that region was discussed by Pelliot[16], who attributed the event to a new wave of Sogdian emigration towards the Chinese border. It seems posssible that this new expansion signalled the reopening of the trade routes after a period of political instability. As it appears from a Sogdian manuscript of Paris (*P2*), the Sogdian colony living in Khumdān seems to have enjoyed a certain autonomy. The colophon of this maunscript mentions the place where it was written; but unfortunately, an indication of the year is missing.

According to the dated colophon of a Sogdian manuscript of the British Museum, a Sogdian colony was also probably living in *Srɣ* (Loyang). The colophon says it was *srɣc'nch knδh* (the city of *Srɣ* or *Sarag*)... on the 16th year of the emperor *ɣ'y 'nkwyn* (K'ai-yüan), in the year of the dragon, it was translated from *'yntk'w* (Indian) into *Sɣwδy'n'k* (Sogdian). Reichelt, who identified the Chinese emperor, established the date of the colophon as 728

14. The name of the city of Xūmdān (Khūmdān) - *'xwmt'(n)* in Sogdian - designating Ch'ang-an (modern Hsi-an-fu), has been traced back to an old Chinese form **g'ɛm-diang* by Haloun. He came to the conclusion that Chinese-Sogdian or Chinese-Iranian relations existed as early as the fourth century B.C. (apud. Henning, *BSOAS*, 12, 1948, p. 608). In addition, Von Le Coq has identified as Sogdian colonies a number of tiny states along the Tarim basin, mentioned in Chinese annals from around the 3rd century B.C. (*JA*, 1909, pp. 321-322).

15. For more accurate information about Ancient Letters, see Sims-Williams, *Encyclopaedia Iranica* II/1, 1985.

16. "La Colonie Sogdienne de la Région du Lob-Nor", *JA*, 1916, pp. 116-123.

A.D. Pelliot identified *Sryγ* with the Chinese city of Loyang, " capitale de la Chine orientale"[17].

The existence of a Sogdian colony among the northern Turks was established by E. Pulleyblank.[18] With information furnished by Chinese sources, he demonstrated that since the sixth century A.D., Sogdians lived in inner Mongolia where they enjoyed the favor of the Turkish rulers, as attested by a Sogdian historical document. The Bugut inscription, dated 580 A.D., discovered in central Mongolia in 1956, and published in 1972, confirms his view. Another inscription found in Karabalgassun, dated 9th century, displays Sogdian cultural expansion as far as North Mongolia. This document is evidence of where Sogdian emigrants reached their northernmost boundary, while another, the rock inscription of North Pakistan, shows the southernmost place a Sogdian writing had reached.

The materials mentioned above show the extent of Sogdian cultural expansion, from Samarkand to Khumdān, and from Karabalgassun to Northern Pakistan. This expansion motivated Pelliot to call Sogdian the *lingua franca* of Central Asia during the first millennium of the Christian era[19] The language was, indeed, instrumental as a medium of civilization between West and East of Asia. Its civilizing influence, on the Turks of Central Asia was felt in both Western and Eastern Turkestan. The Turkish alphabets of Central Asia were borrowed from the Sogdian writing systems.[20] Sogdian fell into disuse as a language, probably around the end of the tenth century, when it met the competition of Turkish in the East and of Persian in the West. However, it was still used in some smaller area until 13th century. The dialect, still spoken in the valley of the Yaghnāb, a tributary of the Zarafshān river in Tajikestan, is believed to be the direct descendant of a variant of Sogdian.

Sogdian Materials[21]

The sands of Chinese Turkestan revealed not only the extent of the literature of the Sogdian colonies but also active missionaries. With the exception of the Ancient Letters, the documents from Tajikestan and the rock inscriptions of North Pakistan, the Sogdian language is known to us by religious texts related to three great religions, Buddhism, Manicheism and Christianity. An important fact is that the representatives of these different religions adopted different alphabets. Thus, besides differences in vocabulary, there is also a variety of scripts. As the materials come from different geographical locations, one might also suspect dialectal differences. Despite this fact, the dialectal differences within the written materials are comparatively few. The differences are due more often to chronological and especially to orthographic habits than to the dialectology.[22] In addition, palaeography and linguistic analysis inform us that the materials belong to different times.

In evaluating religious literature, one should remember its nature of translation - Buddhist from Chinese and Indian, Manichean from Middle Persian and Parthian and Christian from Syriac original. The complex and technical nature of these texts has put the translator's competence to a severe test. The Sogdian translators were forced, in some cases, to invent technical terms, in others, to stay too close to the idiom of the original, which led them to misunderstanding and misinterpretation.[23]

17. *TP*, 1931, pp. 459, 462.
18. *TP*, 1952, pp. 317-56.
19. *La Haute Asie*, p. 9; *RHL*, 1912, p. 105.
20. The Sogdian so-called "Sūtra" script as well as the Sogdian "cursive" script were used by the Uigurs. Turcologists refer to these two types as "Sogdian" and "Uigur" respectively. See A. von Gabain, *Alttürkische Grammatik*, 1941, pp. 15-29; Sims-Williams, *JA*, 1981.
21. B. Gharib, "Introduction," *AVS*, 1965, pp. 22-23.
22. N. Sims-Williams, *CLI*, 1989, p. 173.
23. For more detailed information on Sogdian literature, see M. J. Dresden, *The Cambridge History of Iran*, volume 3(2), 1983, pp. 1221-1229.

The Oldest Documents: Ancient Letters[24]

Historically, the earliest coins with Sogdian legends are probably the oldest existing documents of the Sogdian language. These coins date to the second century A.D.; some of them, the Bukhara type[25], might be even older. However, the oldest documents with substantial linguistic significance are the Ancient Letters.

These letters, which are probably the oldest monument of the Sogdian language, were found by Sir Aurel Stein during his 1907 expedition[26] in the western portion of the Chinese *limes*, in the province of Kan-Su. The fortified frontier wall presented exceptionally favorable climatological conditions for the preservation of antiques. While clearing a narrow passage within one of the ruined watch towers, Stein found a bundle of letters together with several wooden tablets.[27] The wooden tablets showed writing of the Han period and were dated from 3 to 20 A.D. The eight letters on paper contained writing in an unknown language that Stein surmised to be of Iranian origin. On grounds of archaeological and palaeographical evidence, Stein dated the letters as to belong to the first half of the second century.

In 1911, a tentative reading by A. Cowley[28] proved to be unsuccessful. Shortly after, R. Gauthiot recognized the texts to be written in Sogdian.[29] In 1931, Reichelt deciphered, translated and published the letters in the second volume of his work on the Sogdian manuscripts in the British Museum.[30] Pelliot, in his review of Reichelt[31], analyzed the content of Letter no. 2, the longest with 63 lines, and recognized in *Sryγ* the Chinese city of Loyang. He established, on the historical information furnished by the author of the letter, its date as 190 A.D. In 1948, Henning, interpreting the Sogdian word *xwn'w* as Hun(s) and connecting it with the nomadic Hiung-nu, proposed to change this date to 311 A.D.[32]

The latest information about the Ancient Letters comes from F. Grenet and N. Sims-Williams in "The Historical Context of the Sogdian Ancient Letters" in *Transition Periods in Iranian History*, 1987; also, N. Sims-Williams includes a full bibliography in his article in *Encyclopaedia Iranica* II/1, 1985.

According to I. Gershevitch and N. Sims-Williams, Fragment 4 of the British Museum could be a Sogdian version of the Zoroastrian *Ašəm vohū* prayer which offers "a glimpse of genuine Old Sogdian of Achaemenian vintage."[33]

Buddhist Materials[34]

Almost all the Buddhist texts have been found in one of the caves of the Thousand Buddhas, near Thunhuang in the Chinese province of Kan-Su. In 1900, while restoring one of these caves, a priest discovered a walled up library. The library was assumed to have been closed in the beginning of the eleventh century; it had not been reopened since[35]. In 1907, Sir Aurel Stein visited the caves and entered the hidden chapel. Among thousands of tightly packed bundles, he discovered a number of rolls and *Poṭhi* manuscripts written in a script to which, later, the name "Sogdian" was given. A year later, P. Pelliot

24. *AVS*, pp. 34-36.
25. Some scholars think that the language of Bukhara was not quite identical to Sogdian. See Sims-Williams, *CLI*, 1989, pp. 165-6.
26. See *Geographical Journal*, 1909, pp. 33-35; *Serindia*, 2, 1921, pp. 578-607 and 632-655.
27. See A. Cowley, *JRAS*, 1911, p. 159; A. Stein, *Ruins of Desert Cathay*, 2, 1912, pp. 112-114.
28. *JRAS*, 1911, pp. 159-166.
29. *JRAS*, 1911, p. 497.
30. *Die Sogdischen Handschriftenreste des Britischen Museums*, II, 1931, pp. 1-42.
31. *TP* 28, 1931, p. 459.
32. "The *Date of the Sogdian Ancient Letters*", *BSOAS* 12, 1948, pp. 601-615. For the controversial equation of Hun with Hiung-nu, see O. Peritsak, *CAJ*, 1959, pp. 27-34 and O. Maenchen-Helfen, *CAJ*, 1961, pp. 249-261.
33. *IIJ*, 1976, pp. 75-82; *CLI*, 1989, 174.
34. B. Gharib, *AVS*, 1965, pp. 23-28; M. J. Dresden *CHI*, 3, 2, 1983 pp. 1224-5. See also note 54.
35. A. Stein, *Ruins of Desert Cathay*, 2, 1912, p. 187.

visited the library and removed most of the non-Chinese materials[36]. In that way, most of the Sogdian literature came to the Bibliothèque Nationale of Paris. A few of them reached the British Museum. In 1914-1915, a Russian expedition headed by S. Oldenburg revisited the cave. Among the manuscripts brought back to the Academy of Sciences of St. Petersburg were three Sogdian fragments.

Buddhism, introduced into Sogdiana from India probably by way of Bactria[37], was carried in turn by the Sogdian missionaries into Chinese Turkestan.[38] Although we do not possess any Buddhist document from Sogdiana, we know from Chinese sources that Buddhist monks from *An* (possibly Bukhara)[39] and *K'ang* (possibly Samarkand)[40] were active in China. Pelliot noticed that many Buddhist translators between the second and fifth centuries A.D. had Sogdian names. On that basis, he attributed a primary role to the Sogdian missionaries in the diffusion of Buddhism into China.

Except for one, none of the Sogdian Buddhist texts is dated. Their estimated dates are from the sixth to the eighth or ninth century. Most of them are believed to be translations of Chinese originals. One of the longest Buddhists texts, the *Sūtra des Causes et des Effets du Bien et du Mal* (*SCE*), was identified and interpreted with the help of its Chinese version[41]. The existence of many Chinese words transcribed in Sogdian, beside many Chinese expressions translated literally into Sogdian, induced Pelliot to assume the Chinese version to be the original. The estimated date for the Sogdian version is between 700-800 A.D. Another Sogdian-Chinese bilingual, one of the first to be deciphered, the *Sūtra du Religieux ongles-longs* (*Dīrghanakha-Sūtra*, DN), was established to be a faithful translation of the Chinse original.[42]

The longest Buddhist Sogdian text is a version of the *Vessantara Jātaka* (VJ)[43]. This long tale with many repetitive passages has furnished the largest part of the lexicon of Buddhist Sogdian. With the exception of the above texts, E. Benveniste published all the Paris manuscripts recovered by Pelliot's mission under the title *Textes Sogdiens*, 1940 Paris, (TSP).[44] Shortly before, Benveniste had published most of the Paris manuscripts in facsimile in *Codices Sogdiani*, 1940 (*Monumenta Linguarum Asiae Majoris, III*). The latest publication on the Paris Sogdian collection is done by N. Sims-Williams and J. Hamilton in *CII 1990*, Part II, Vol III, which includes 8 documents of Turko-Sogdians.

F. W. K. Müller was the first to work on the

36. P. Pelliot, "Une Bibliothèque Médiévale Retrouvée au Kan-Su," *Bulletin de l'École Française de l'Extrême-Orient*, 8, 1908, pp. 501-529.

37. A. von Gabain , "Der Buddhismus in Zentralasien", *Handbuch Orientalistik*, I.8.2, 1961, p. 507.

38. We have now evidences of Sogdian influence on Buddhism diffusion among Turks, around 580 A.D., with the Sogdian inscription of Bugut; see Kljaštornyi and Livšic, *Acta Orientalia Hungarica* 26-1, pp. 69-102.

39. E. G. Pulleyblank, *The Background of the Rebellion of An Lu-Shan*, 1955, pp. 10-109, fn. 20 and *TP*, 41, 1952, p. 320.

40. See R. N. Frye, *HJAS* 14, 1951, p. 125, fn. 31 and p. 126, fn. 32.

41. P. Pelliot, "Un Bilingue Sogdien-Chinois", in *Mélanges d'Indianisme Offerts par ses Élèves à M. Sylvain Lévi*, Paris, 1911, pp. 329-331; R. Gauthiot, P. Pelliot and E. Benveniste, *Le Sutra des Causes et des Effets, I-III*, Paris, 1926-1928; Benveniste, *TSP*, p. 74 and *VJ*, pp. 127-134. See also the review of Reichelt in *ZII*, 7, 1929, p. 140f. The latest edition of this text, with English translation and notes, was by D. N. MacKenzie, *The Sutra of the Causes and Effects of Actions*, 1970.

42. R. Gauthiot, *MSL* 17, 1912, pp. 357-367 and E. Benveniste, *TSP*, pp. 74-81. See also F. Weller "Bemerkungen zum Soghdischen Dirghanakha-Sūtra", *AM* 10, 1935, pp. 221-228.

43. R. Gauthiot "Une Version Sogdienne du Vessantara Jātaka," *JA*, 1912, pp. 163-193 and 429-510. See also P. Tedesco, "Á-propos du Vessantara Jātaka" *BSL* 23, 1921-22, pp. 110-114; I. Gerschevitch, "On the Sogdian Vessantara Jātaka,," *JRAS*, 1942, pp. 97-101; E. Benveniste, *Vessantara Jātaka*, Paris, 1946. This text was lately translated into Persian: B. Gharib, *Dāstān-e Tawallod-e Budā be Ravāyat-e Soghdi*, Tehran, Nashr-e-Avishan, 1992.

44. See the important review by W. B. Henning, *BSOAS* 11, 1946, pp. 713-740.

Buddhist texts recovered by Sir Aurel Stein: "Reste einer Soghdischen Übersetzung des *Padmacintāmani-Dhārani-Sūtra*" (Padm.)[45]. This was followed by H. Reichelt, *Die Soghdischen Handschriftenreste des Britischen Museums*, (I-II, 1928-1931. *HRi, HRii*).[46] The first volume contains exclusively Buddhist texts, such as *Vimalakīrtinrdeśa-Sūtra* (*Vim.*)[47] and the *Dhuta* (*Dhu.*) and *Dhyāna* (*Dhy.*) texts[48]. Beside the Ancient Letters and other documents, the second volume contains two more Buddhist texts, the *Vajracchedikā* (Vaj.)[49] and "Rauschtrank-Hilfsmittel-Sūtra" (Intox.). E. Benveniste wrote a series of notes to the texts of the British Museum.[50] After him, N. Sims-Williams published some smaller new texts of this collection (*IIJ*, 1976).

In 1976, D. N. Mackenzie published *The Buddhist Sogdian Texts of The British Library* (BSTBL) in Acta Iranica 10. This includes six of the largest texts of the Buddhist collection, namely, *Vim., Intox., Vaj., Padm., Dhu., Dhy.*, together with the English translations, Notes, glossary, a Chinese-Sanskrit-Sogdian compilation of the Buddhist terminology and photographs of the facsimiles.

The Buddhist texts of the German Turfan collection were published by F. W.K. Müller and W.Lentz, *Soghdische Texte II*, (*SPAW*, 1934, pp. 504-607). The publication contains both Buddhist and Christian texts.

The few fragments which were taken to Leningrad (St. Petersburg) in Russia were published by F. Rosenberg, "Deux Fragments Sogdian-Bouddhiques du Ts'ien-fo-tong de Touen-houang" in two parts; I: "Fragment d'un Conte" (abbreviated O1)[51] and II: "Fragment d'un Sūtra" (abbreviated O2)[52] followed by "Un Fragment Soghdien Bouddhique du Musée Asiatique" (abbreviated O3)[53].

The latest publication on the Russian collection is done by A. N. Ragoza, "*Sogdijskie Fragmenty Central no Asiatiskogo Sobranija Instituta Vostokvedenija*, Moscow 1980, reviewed by N. Sims-Williams, "The Sogdian Fragment of Leningrad", *BSOAS*, 1981, refered to in this study as Fragments of Leningrad (*Frag. Len.*). This was followed by two other articles by the same authors in 1990 and 1991, "The Sogdian Fragments of Leningrad II", *Bulletin of the Asia Institute*, New Series, vol. 4, 1990, pp. 281-288; "The Sogdian Fragments of Leningrad III, Fragments of the *Xwastwānīft*", *Manichaica Selecta* (Manichean Studies), 1991. pp. 323-328.

To the Buddhist materials one should add some smaller texts from Mannerheim collection of Finland, published by N. Sims-Williams and Harry Halén, Helsinki, 1980 and three Buddhist Sutras published by W. Sundermann and K. Kudara, *AoF*, 1987, pp. 334-349 and *AoF*, 1988, pp. 174-181.

The latest information about Buddhist Sogdian studies is given by David A. Utz, Tokyo 1980.[54] His survey covers the Buddhist Sogdian materials discovered by A. Stein (1907-1933), P. Pelliot (1910) and S. Oldenburg (1918)[55] near the oasis of Tun-huang, and those by A. Grünwedel and A. von Le Coq in the Turfan depression.[56]

45. *SPAW*, 1926, pp. 2-8.
46. See the reviews by E. Benveniste, *JA* 1929, pp. 188-192 and F. Rosenberg, *OLZ*, 1929, pp. 194 ff.
47. F. Weller, *AM*, 10, 1935, pp. 314-367 and *Abhandlungen fur die Kunde des Morgenlandes*, 22, 6, 1937.
48. F. Weller, *Monumenta Serica* 2, 1937, pp. 341-404 and 3, 1938, pp. 78-129; also E. Benveniste, "Notes ii", *JA*, 1933, pp. 193-248.
49. F. Weller, *Acta Orientalia* 14, 1935, pp. 12-46.
50. "Notes i", *JRAS*, 1933, pp. 29-68; "Notes ii", *JA*, 1933, pp. 193-248, and "Notes iv", *BSOS*, 9, 1938, pp. 459-502.
51. *Izv.* 12, 1918, pp. 817-842.
52. *Izv.* 14, 1920, pp. 399-420 and 455-474.
53. *Izv.* 21, 1927, pp. 1375-1398.
54. "A Survey of Buddhist Sogdian Studies", *Bibliographia Philologica Buddhica*, series minor, III. Tokyo, 1980.
55. It does not cover Buddhist Fragments of Leningrad published by Ragoza.
56. Utz studied himself a Buddhist text, *A Sogdian Version of Mahāyāna Mahāparinirvānasūtra in the German Turfan Collection*, unpublished Ph. D. Thesis, Harvard University, 1976. Unfortunately, I have not had access to this study until now.

Manichean Materials[57]

Manichean materials were discovered in the oasis of Turfan, in the Chinese province of Sin-Kiang, by four German expeditions sent out in the first decades of the 20th century by the Museum für Völkerkunde Berlin[58]. Sogdian materials, together with Middle Persian, Parthian and Turkish texts, were found especially in the ruins of the old city of Khočo. Other Sogdian materials were discovered in Yar-Khoto, a ruined city about 12 miles from the modern town of Turfan[59] and in a half destroyed library which was discovered in a ruined temple at the head of the valley of Tuyoq.[60] This library contained Manichean, Buddhist and Christian manuscripts together with Chinese scrolls which were dated between the eighth and ninth centuries A.D.

In this connection, it should be recalled that between the seventh and tenth centuries, an expansion of Manicheism into Central Asia took place.[61] As a result, a considerable amount of Manichean literature was produced in that area. In this production and in the transmission of the Manichean faith, the Sogdian colonies were instrumental. Sogdian missionaries or, rather, educated Manichean missionaries and scholars translated the original Middle Persian and Parthian texts into Sogdian. These were in turn translated from Sogdian into Uigur Turkish for the benefit of the Turks. The Uigurs probably adopted Mani's religion sometime around the end of the eighth century. The faith also gained followers in Mongolia a century later when an Uigur Khan adopted Manicheism as his national faith.[62] With the conversion of the Uigurs, the Sogdians found strong supporters for their cause. Chinese and Muslim sources inform us that Uigur Khans would even intervene in China or among Muslim rulers in order to defend the Manichean interests.[63]

Except for the inscription of Karabalgasun found in northern Mongolia, Manichean materials have been found in the Chinese region of Turfan. Most of them are, presumably, Sogdian translations of Mani's teachings from Middle Persian and Parthian originals. The decipherment and reading of these texts were made possible with the help of either these Middle Persian and Parthian originals or parallel Manichean texts written in other languages such as Uigur, Coptic, Chinese and Syriac. Most of them are written in the special alphabet invented by Mani; a few are written in the "Sogdian" alphabet. In Henning's opinion, the Manichean materials give a better idea of the structure and syntax of the language than the Buddhist or Christian.[64] This is partly attributed to the fact that the Manichean missionaries were better educated than their Buddhist or Christian counterparts. It was also easier for them to translate from Middle Persian or Parthian - languages closely related to Sogdian - than from Indian, Chinese or Syriac - languages of the originals from which those counterparts often had to work. Unfortunately, because of the fragmentary nature of most of the Manichean texts, their

57. B. Gharib, "Introduction," *AVS*, 1965, pp. 28-31; M. J. Dresden, *CHI*, 1983, 3, 2 pp. 1224-25.

58. See the detailed accounts by von Le Coq, *Art and Archaeology* 22, 1926, pp. 176-188, and *JRAS*, 1909, pp. 299-322; also M. Boyce, *A Catalogue of the Iranian Manuscripts in Manichean Script in the German Turfan Collection*, 1960, pp. xviii-xx.

59. von Le Coq, *JRAS*, 1909, p. 319.

60. von Le Coq, *Auf Hellas Spuren in Ost-Turkestan*, 1926; English translation, *Buried Treasures of Chinese Turkestan*, 1928, pp. 56-61.

61. See, for instance, G. Widengren, *Mani und der Manichäismus*, 1961, pp. 132-135; A. Adam, *Handbuch der Orientalistik*, I.8.2, 1961, pp. 118-119; W. Sundermann, *AoF* 13, 1986, 239-317.

62. P. Alfaric, *RHL, New Series*. 1913, p. 370; see also pp. 20-21 above.

63. V. V. Barthold, *Histoire des Turcs d'Asie Centrale*, 1945, p. 39. As for the introduction of Manicheism or "the teaching of the Buddha of Light" into China, see Chavannes-Pelliot, *Traité Manichéen*, 1913, p. 150 and Henning-Haloun, *AM*, 1952, p. 188.

64. *BSOAS*, 11, 1943-1946, p. 465.

publication came later than those of the Buddhist and Christian texts. Ironically, Manichean Sogdian was the first dialect to become known. F. W. K. Müller published a Sogdian fragment as early as 1904. More than twenty years elapsed before E. Waldschmidt and W. Lentz published more texts in "Die Stellung Jesu in Manichäismus"[65] (abbreviated: *W-Li*), and in "Manichäische Dogmatik aus Chinesischen und Iranischen Texten"[66] (abbreviated: *W-Lii*).[67] W. B. Henning published other *Manichean texts in Ein Manichäisches Bet - und Beichtbuch* (*APAW*, 1936) (abbreviated: *BBB*) related to prayer and confessions.

W. B. Henning also published a number of shorter texts, the most important being: *Sogdica*, 1940; "The Book of the Giants" in *BSOAS* 11, 1945, pp. 52-74; "The Murder of the Magi" in *JRAS* 1994, pp. 133-144; "Sogdian Tales" in *BSOAS* 11, 1945, pp. 465-487; "The Manichean Fasts" in *JRAS* 1945, pp. 146-164; "A Sogdian Fragment of the Manichean Cosmogony" in *BSOAS* 12, 1948, pp. 306-318.

Since 1970, W. Sundermann published many other Manichean texts mainly related to church history, *Mittelranische Manichäische Texte Kirchengeschichtlichen Inhalts*, 1981 (*KG*), and texts related to parables, *Ein Manichäisch-Soghdisches Parabelbuch*, 1985 (*MSP*). These texts, translated into German with glossary, notes and appendices, are mainly written in Sogdian script. Sundermann wrote other articles dealing with Manichean materials, including, among others, the problem of Manichean letters, "Problem der Interpretation Manichäisch-Soghdischer Briefe" in *Acta Antiqua Hungaricae XXVIII*, 1984, pp. 289-316.

It is worthy to mention, as a sample of Sogdian versification, two pieces published by Mackenzie in *Acta Iranica*, 1985, pp. 421-428. It is a Sogdian translation of two Parthian hymn cycles of *Hwydgm'n* fragments. Each canto has 30 lines, some partly reconstructed. W. Sundermann published, in 1990, "The Manichean Hymn Cycles *Huyadagmān* and *Angad Rōšnan* in Parthian and Sogdian" *CII, Supplementary Series*, Vol. II, London, 1990.

Christian Materials [68]

Christian materials were discovered in the Turfan area of Chinese Turkestan, in a ruined library of a Nestorian church, by the same German expeditions that found the Manichean texts. They reflect the spread of the Nestorian-Christian faith through Central Asia.[69] Nestorian communities were established along the same trade roads that led both Buddhists and Manicheans eastwards.[70] It should be pointed out that the Nestorians, considered as heretical Christians by Byzantium, were officially recognized in Iran by the late Sassanians. Eventually, the Persian Church became a sort of national church over which the bishop of Ctesiphon held power and the Nestorians occupied a favoured place among the non-Zoroastrian subjects of the Sassanian kings. Therefore, Sassanian cultural influence over Sogdiana offered a favorable climate for the diffusion of Nestorianism outside the borders of the empire. Evidence of Nestorian presence in the eighth century is provided by a Sino-Syriac inscription dated 781 A.D.[71] It is also known that a Nestorian monastery existed south of Samarkand, where a Christian inscription in the Syriac language and

65. *APAW*, 1926, pp. 1-131.

66. *SPAW*, 1933, pp. 480-607.

67. A glossary of the Sogdian words in these two texts was compiled by G. Gropp. See Frye, *Neue Methodologie in der Iranistik*, 1974, pp. 35-44.

68. B. Gharib, *AVS*, 1965, pp. 31-34; M. J. Dresden, *CHI* 3, 2, pp. 1225-6.

69. The first emigration took place under the early Sassanians, especially under the harsh policy of Shapur II who pursued Christians mostly for political reasons. But conditions changed after the breach of Nestorians.

70. The Nestorian religion was regarded as an acceptable doctrine in China since 638 A.D.; See J.A. Dabbs, *History of the Discovery of Central Asia*, 1963, p. 14.

71. P. Pelliot, *TP*, 15, 1914, p. 624.

writing, dating from the 10th century, has come to light.[72]

The generally assumed date for the Sogdian Christian texts is between the ninth and the tenth centuries though some are presumably of a later date.[73] F.W.K. Müller was again the first to study the Christian texts, the reading of which was made possible by the identification of the Syriac parallel versions. In 1907, the first Sogdian fragment written in Syriac script was made known by him.[74] In 1912, Müller published "Soghische Texte I" (abbreviated STi), a collection of Sogdian translations of New Testament Fragments.[75] In 1934, Müller, together with W. Lentz, published "Soghdische Texte II" (*SPAW*) - abbreviated STii - which, besides Buddhist texts, contains six fragments of Christian tales.[76] O. Hansen published "Berliner Soghdische Texte I" (*APAW*) - abbreviated BSTi - a Sogdian version of the St. George Passion, in 1941[77] and "Berliner Sogdische Texte II" (*Akademie der Wissenschaften und Literatur*, n, 15) in 1955[78]. For the latest work on Christian Sogdian, especially the latter work by Hansen (abbreviated BSTii), one should mention M. Schwartz, *Studies in the Texts of Sogdian Christian* (Berkeley dissertation, 1967), who includes some other texts - a part of the Book of Psalms. Later, N. Sims-Williams in *Christian Sogdian Manuscript C2*, 1985 (abbreviated C2), translated the texts BSTii into English, together with some Syriac originals, glossary and substantial notes. He also published the photos of the facsimiles.

W. Sundermann, who reviewed Müller's *STi*, published also some new Christian materials in *AoFi* 1974, *AoFiii* 1975, *AoFviiii* 1981, and *Acta Iranica* 1981.

Documents and Inscriptions

Documents from Tajikestan: Mug Documents.[79] Except for the old coins and the so-called Bukhār Khudāt coins, most Sogdian materials found in Sogdiana have been discovered and deciphered by Soviet scholars and published in Russian. The excavations, started in 1933 in the republic of Tajikestan, shed light not only on Sogdian, but also on its sister language, the less known Khwarezmian.

The first report of an accidental discovery of a Sogdian manuscript in Tajikestan reached Leningrad in 1933. Shortly after, excavations took place in the ruins of a castle on Mount Mug in Northern Tajikestan near the village of Khairabad, 120 km. East of Samarkand, on the left bank of the Zarafshān river.[80] Over 76 documents were found, written on paper, silk, skin and wood. Most of them were in the Sogdian cursive script, three in Chinese, one in Arabic and one in Runic characters. The decipherment of the Arabic document, which proved to be the oldest from Central Asia,[81] helped to identify the proper name *dyw'styc* (Dīvastīč or Dēvastīč) of a Sogdian feudal lord to whose archives most of the documents once belonged.[82] The archives

72. V. V. Barthold, *Four Studies on the History of Central Asia*, I, 1956, p. 16, and *Turkestan*, p. 94.

73. E. Benveniste, *JA*, 1959, p. 116.

74. "Neutestamentliche Bruchstücke in Soghdischer Sprache", *SPAW*, pp. 260-269. See also C. Salemann, "Manichäica II", in *Izv.*, 1907, pp. 531-558. He published Müller's texts in Hebrew transliteration.

75. *APAW*, 1912. See C. Salemann, "Manichäica V", in *Izv*, 1913, pp. 1125-1144, in which the first grammatical sketch of the language was given.

76. See E. Benveniste's remarks in "Notes iii," *JA*, 1936, pp. 207-235, and *JA*, 1951, pp. 116-119; also, S. Telegdi, *JA*, 1938, p. 218.

77. E. Benveniste, "Fragments des Actes de Saint-Georges en Version Sogdienne," *JA*, 1943-1945, pp. 91-116. See also I. Gershevitch, "On the Sogdian St. George Passion," *JRAS*, 1946, pp. 179-184.

78. See E. Benveniste, "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens I", in *JA*, 1955, pp. 297-337, and II in *JA*, 1959, pp. 115-136; also *IIJ*, 1959, pp. 132-136; *BSL* 52, 1956, pp. 33-49; and *BSL* 53, 1957-58, pp. 65-70.

79. B. Gharib, "Introduction", *AVS*, 1965, pp. 36-39; M. J. Dresden, *CHI*, 1983, 3, 2, pp. 1227-29.

80. A. A. Freiman, *Sogdiskij Sbornik*, 1934, pp. 7-17, and R. N. Frye, *HJAS*, 1951, pp. 105-129.

81. V. A. Kračkovskij, *Sogdiskij Sbornik*, 1934, pp. 52-90.

82. For details see R. N. Frye, *HJAS*, 14, 1951, pp. 108-118.

contained the business correspondence of Dēvāstič, who is frequently called "the king of Sugd, the ruler of Samarkand." The documents bore dates of the year, month and day of his rule and proved to be of great importance for the reconstruction of the Sogdian calendar.[83] They date from the 8th century A.D. and are called, after the name of the fortress they were discovered, the Mug Documents. The destruction of the fortress, where Dēvastič took refuge, followed his capture and death. He had probably succeeded to hide his archives before surrendering to Arabs. Twelve centuries later they came out of their hidden place to become the subject of Sogdian studies. The study of these documents, initiated by A. A. Freiman, was achieved by three other Russian scholars. The most important publications dealing with the material of these excavations are by V. A. Livšic, M. N. Bogoljubov and O. I. Smirnova: *Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug, II* and *III*, 1961-63 (abbreviated: MDii and MDiii). They contain (1) legal and judiciary documents[84] and (2) business and administrative materials[85] which not only shed light on the political situation of Sogdiana at the time of the Arab conquest at the beginning of the eighth century A.D., but also furnish useful information on the economic and adiminstrative conditions of Sogdian cities and their relations with one another.[86] Besides, they reveal as many as fifty place names, some of which are still used as contemporary local names.[87] The Mug Documents were published in facsimiles in *Corpus Inscriptionum Iranicarum*, Moscow, 1968.

Other Secular Documents. In 1938, excavations at Tall-i Barzu, 6 km. southeast of Samarkand, brought to light not only coins belonging to *trγwn* and *γwr'k*, presumably two rulers of Sogdiana in the early Islamic era, but also other Sogdian documents. During an expedition of 1946, led by A. Yu. Yakubovskij, the ruins of the old city of *Pyandžikent (Panjikant)*, in Tajikestan, were identified. Later, during excavations which took place between 1949 and 1956, more than 1,000 coins were found in the ruins of the fortified walls which surrounded the city.

The best publication on the coins is, O. I. Smirnova, *Katalog Monet s Gorodišča Pendžikent*, 1963, where she tries to reconstruct the history of Sogdiana of the seventh and the eighth centuries with the help of the coins and the documents[88].

Since 1930, many other excavations in Tajikestan and Uzbakestan have brought to light documents of extreme importance from the point of view of art history. Archaeological discoveries in old Transoxiana display stylistic links with traditions of Parthian and Sassanian art, while showing distinctive differences. The secular feature of the folk art is mainely illustrated in a series of narrative wall-paintings that have been found in several Sogdian towns. Some of these wall-paintings carry inscriptions. The longest, of 16 lines, was uncovered in Afrasiyab site near Samarkand. A number of ostraca were found at the same place and at Varakhsh near Bukhara, and also at Panjikant, the latter containing the Sogdian alphabet in Aramaic alphabetic order in 6 lines. The oldest ostraca, dating 4th century A.D., is from Varakhsh.[89] Two

83. A. A. Freiman "Datirovannye Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug Tajikistane", in *TIV*, 1936, 17, pp. 137-165; *VDI*, 1939, 4(9), p. 125. Also W. B. Henning "Zum Soghdischen Kalender", *Orientalia* 8, 1939, pp. 87-95.

84. *Juridičeskie Dokumenty i Pis'ma*, Moscow 1962. (Abbreviated: *MDii*).

85. *Xozjajstvennye Dokumenty*, Moscow 1963. (Abbreviated: *MDiii*).

86. On these documents, important articles are: R. N. Frye, *HJAS* 14, 1951, 108-118; I. Gershevitch, "The Sogdian Word for *advice* and some Mug Documents", *CAJ* 1962, 77-95; "Sogdian on a Frog Plain," *Mélanges Benveniste*, 1975.

87. See O. I. Smirnova in *Transactions of the 25th International Congress of Orientalists*, 2, 1960, pp. 329-337.

88. See especially pp. 22-35, where a list of the rulers, their titles and their dates is given.

89. Shishkin, *Varakhsa*, Moscow, 1963.

potsherds with Sogdian inscriptions were found in the excavations of Giaur Kala, a mount in the oasis of Merv, in Turkemenestan. Merv is actually the most western place where a piece of Sogdian writing was found. It is not known whether these pots were brought to Merv by traders or made in Merv by colonists. One should add that other Sogdian inscriptions have been found as far as Semireshye in modern Kirgizestan.[90]

INSCRIPTIONS OF MONGOLIA. A trilingual inscription discovered in Karabalgasun, North Mongolia, was dated by Müller as belonging to the ninth century.[91] It is written in Uigur Turkish, Chinese and Sogdian. Its content matter is Manichean since it belongs to the reign of the Uigur Khan (808-821) who had adopted the Manichean faith as the national religion. The Sogdian inscription proves that Sogdian was used as far north as Karabalgasun in northern Mongolia and was still in use in the ninth century A.D.

Another inscription written three centuries earlier around 580, found in *Bugut*, central Mongolia, has been lately noticed. It is bilingual (Sogdian-Sanskrit), belonging to the first dynasty of Khaghan Turks. The inscription displays the inclination of the Uigurs to Buddhism.[92]

In 1948, a short bilingual inscription was found in Southern Mongolia (Sevrey).[93] It was in Sogdian and Runic Turkish. The Sogdian text consists only of seven incomplete lines, mentions an Uigur Khaghan, and dates approximately to 759.

INSCRIPTIONS OF LADAKH. These were found in 1925 in Ladakh at the western border of Tibet and northern India.[94] They were 14. The first two were deciphered by F. W. K Müller who identified them as Christian because they carried a large design of the Nestorian Christian cross.[95] The longest commemorates the passing of a messenger from Samarkand to the Khaghan of Tibet. The latest publication on these inscriptions is by Sims-Williams, in *Antiquities of Northern Pakistan*, Vol. 2, 1993. The date 210 on the inscription is calculated as 825/6. A.D.

INSCRIPTIONS of NORTHERN PAKISTAN. The German expedition in North Pakistan discovered, from 1987 to 1988, more than 600 Middle Iranian rock inscriptions. This was made possible by the completion of Karakorum Highway which joins China to Pakistan via the valleys of Indus. Two of these inscriptions are Parthian, two Middle Persian, ten Bactrian and the rest Sogdian. Most of the Sogdian inscriptions (about 590) were found near *Shatial* village. Their Sogdian script is closer to that of the Ancient Letters than of the Mug Documents. They are dated approximately to the fifth century A.D. A preliminary edition covering one third of the Iranian inscriptions was published by H. Humbach who worked solely on photographs.[96]

In 1985, N. Sims-Williams joined the Pakistan-German team in *Chilas* in order to catalogue and work on the Iranian inscriptions. His preliminary report was published in *Antiquities of Northern Pakistan*, Vol. 1, 1989, and his major work by the *Corpus Inscriptionum Iranicarum* (CII): "*Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus*", Vol. 1, 1989 and Vol. 2, 1992. The first volume contains

90. V. A. Livšic, *Sogdijcy v Semireč'e*, Moscow, 1981 apud. Sims-Williams, *CLI*, 1989, 174 n 10.

91. The inscription was discovered by the first Russian mission to Central Asia. See Müller, *SPAW*, 1909, p. 726; also O. Hansen, *Journal de la Socéié Finno-Ougrienne*, 44, 1930, pp. 3-39.

92. S. G. Kljaštornyi, V. A. Livšic, "Sogdian Inscription of Bugut Revised", *AoH* 26, 1972, 69-102.

93. S. G. Kljaštornyi, V. A. Livšic, "Une Inscription Inédite Turque et Sogdienne: la Stèle de Severy (Gobi Méridional)", *JA*, 1971, pp. 11-20.

94. First noticed in 1906 by a British missionary.

95. *SPAW*, 1925, pp. 371-372. See also Benveniste, *BSOS* 9, 1937-1939, pp. 502-505, who proposed more accurate readings in a number of cases; also Henning, *Mitteliranisch*, 1985, p. 54; Livšic, *AoH*, 1972, 83 n12.

96. H. Humbach, "Die Sogdischen Inschriften Funde vom Oberen Indus (Pakistan)", in *Allgemeine und Vergleichende Archäologie, Beiträge des Deutschen Archäologischen Instituts*, 1980, 2, 201-228.

reading and photographs of Shatial 1, Rocks 1-39. The second volume contains the remaining texts, as well as commentary to the whole corpus presented in the form of a glossary.

The rock inscriptions are very short, generally consisting of personal names of the writers who came to visit the sacred rocks. The writer generally gives his father's name, and occasionally his grandfather's. The longest inscription, of 23 words, gives the date of the writer's visit to the sacred place and his wish to return safely home.

Such a great number of inscriptions provides a rich collection of Sogdian personal names in addition to patronymics. Some inscriptions contain Parthian, Middle Persian, Bactrian and Sanskrit names.

For other non-religious documents (many containing Turkish elements)[97] which were found in Tunhuang and are now preserved in Paris and London collections, see Buddhist materials. The most interesting texts of non-religious nature are Fragment 13 of Paris (abbreviated: Rust.) which narrates the battle of Rustam with *Dīves* (P13); Fragment 3 which displays the hidden power of nine especial stones with which a magician can cause raining - a "Shamanist rain-maker handbook"; a short medical fragment with prescriptions for emetics, purgatives and aphrodisiacs; and a short text of astrology.[98]

The Scripts and Their Interpretation

Apart from a single fragment in Brahmi script, the Sogdian texts are written in three different scripts. One is the proper "Sogdian" script, in which are written all the Buddhist texts[99] as well as all the secular materials such as letters, legends on coins, legal documents, and inscriptions. Some Manichean and a few Christian texts are also written in this script. The Manichean materials are mostly written in a modified form of Palmyrenian (called Manichean) and the Christian materials in Estrangelo Syriac.[100]

All three are based on the Semitic writing system and have some common features.They are, therefore, defective in rendering the vocalism. This results in certain difficulties when it comes to distinguishing the vowels. Of the three scripts, the "Sogdian" is the most defective. It does not distinguish the voiceless spirants from their voiced counterparts. In other words. /*f*/, /*θ*/ and /*x*/ are written like /*β*/, /*δ*/ and /*γ*/ respectively. Some texts, however, distinguish /*x*/ from /*γ*/, especially in initial and final positions, and some rare texts in all positions. In most texts, the voiced sibilants /*z*/ and /*ž*/ are not differentiated. The Manichean script, on the other hand, is the most elaborate.[101] It may have been invented by Mani himself around 250 A.D. It is sufficiently rich in writing symbols to render the majority of the consonants including allophones. For one thing, it distinguishes the voiced stops from the voiceless[102], and the voiced spirants from the voiceless, except for /*δ*/ and /*θ*/, both of which it renders by the same symbol. Unfortunately, the Manichean scribes

97. N. Sims-Williams; J. Hamilton, *Documents Turco-Sogdiens du IXe-Xe Siècle de Touen-houang*; *CII*, 2/3, 1990.

98. E. Benveniste, *Textes Sogdiens*, pp. 134-6; pp. 59-73; 150 156.

99. The general abbreviation B is used for the Buddhist texts written in Sogdian script as well as for some non-Buddhist texts written in this script and published in the corpus of Buddhist texts. The abbreviation S is used for secular materials, published seperatly, including non-religious letters, documents and inscriptions, as well as for some Manichean and Christian texts written in Sogdian script.

100. The abbreviation M is used for the texts written in Manichean script and C for the Christian texts written in Syriac.

101. This script is used not only for Sogdian, but also for Middle Persian, Parthian, Turkish, and even classical Persian.

102. Voiced stops are generally analysed as allophonic variants. Of the three scripts, M is the only one which distinguishes them. This might be because the Manichean script was first adapted to Middle Persian, a language which distinguished the voiced and voiceless stops phonemically.

are not always consistent in the orthography they employ. The Syriac script, used in most Christian materials, distinguishes all the voiceless sprirants, including /θ/, from the voiced. However, the voiced stops are not differentiated from the voiced spirants, except in the case of /γ/ and [g].

Sogdian Script

The "Sogdian" script is indirectly derived from a north Semitic type of writing that was closely related to the Aramaic script, especially that used in the papyri.[103] The Aramaic script introduced into Sogdiana, as into other provinces of the empire under the Achaemenians, was probably adapted to the Sogdian language in the late Parthian period. A feature of the "Sogdian" script is that it shows a number of varieties, probably due to the fact that it had been used from an earlier time than either the Manichean or the Christian scripts. This long standing, in turn, is the cause of the many historical and pseudo-historical spellings, which are particularly noticeable in the Buddhist texts. The date of the adaptation of the Aramaic writing system to the Sogdian language must have been somewhat earlier than the second half of the second century A.D., the date to which the first specimens of the "Sogdian" script can be assigned. The order of the Sogdian alphabet is known from an ostracon discovered at Panjikant in 1965 and published by Livšic[104]. The alphabet consists of the 22 letters in the traditional Aramaic order (although four letters were not used as phonetic symbols.) An extra *lamed* at the end was a matter of discussion. According to Livšic, the repetition of *lamed* may be due to the fact that this letter represents two distinct phonemes, /δ/ and /θ/. Sims-Williams, however, suggests that the extra *lamed* is representing /l/ in foreign words.[105]

The development of the Sogdian writing symbols, beginning with the legends of the old coins which resemble Aramaic, to the cursive Sogdian (sometimes called "Uigur"), is not completely clear. In the documents discovered in Chinese Turkestan, as in Sogdiana, three main varieties can be distinguished: (1) the script used in the Ancient Letters which is an archaic, non-cursive type, called "Early Sogdian" by Stein and Gauthiot; (2) the script used in the Buddhist texts, referred to as the Sūtra script, a calligraphic handwriting developed around 500 century A.D.; (3) a cursive script, called (wrongly) "Uigur," attested in inscriptional and documentary materials as well as, in rare cases, in Manichean writings of the eighth, ninth and tenth centuries. The third variant is very much like the cursive of the coins of Sogdiana, and it may have been fixed in its final form around 600 century A.D. Sogdian scribes, in the most elaborate type of the scripts - the second - resolved the ambiguities with sporadic addition of diacritic points, thus distinguishing /z/ from /ž/ and /p/ from /f/ in rare instances. One of the ambiguities for the decipherment is the similarity of written symbols especially in junctures. It is always difficult to distinguish *z* from *n*, *r* from ', *x* from *γ* and *d* from *r*. The confusion is more conspicuous in the cursive type where ' is written similarly to *z* or *n*, *'n* to *n'*, *š* to *s* and *y to r* or *β*.

Another feature of the "Sogdian" script is the occurrence of Aramaic ideograms. These, however, are much less numerous than in the Pahlavi writing system, being restricted to pronouns, articles, prepositions, conjunctions, and various particles and common nouns more conspicuous in documentary materials and coins. Contrary to the Pahlavi tradition, verbal forms in ideogram are very rare, which might be due to the existance of the imperfect in Sogdian.

103. Gauthiot, *JA*, 1911, pp. 83-87.

104. V. A. Livšic, "A Sogdian Alphabet from Panjikant", *HMV*, 1970, pp. 256-263.

105. *JA*, 1981, p. 349.

Manichean Script

The Manichean orthography is influenced by the conventions of both Sogdian and Manichean variants of Middle Persian and Parthian. The addition of the special letters *β* and *δ* (borrowed from Sogdian script) and *γ*, allows *b*, *d* and *g*, (originally adapted to Middle Western Iranian language) to represent only the voiced stops. Nevertheless, as these consonants are only allophones, the Manichean scribes write sometimes *b* and *d* phonetically, and sometimes *p* and *t* phonemically. Another feature of the script is the use of ' (*ain*) instead of ' (*aleph*) to represent the phoneme /*a*/ and its allophone [ə]. Also, *ṭ* is interchangeable with *t*, and *q* with *k*. The frequent doubling of *y*, *w* and *δ* has no phonetic significance, and the symbol *h* has no sound when used in final position.

On the other hand, the Manichean script, is defective in showing Sogdian vowels in quality and quantity.

Syriac Script

With respect to vowels, the Syriac script used for Christian materials is better qualified and shows Sogdian vowels at least qualitatively in some instances. A system of conventional points makes it possible to distinguish vowels and their differences at least in qualities. Thus, *y* with double vertical dots under it represents /*ē*/ and /*e*/, while *y* with a single dot under represents /*ī*/ and /*i*/. In the same way, but used much less frequently, *ẇ* represents /*ō*/ and /*o*/, while *ẉ* represents /*ū*/ and /*u*/. Using : (two vertical points) for /*ā*/ and ⁚ (two more distant vertical points) for /*a*/ is less significant. To represent consonants, Sogdian Christians added three new characters *f*, *x*, *ž* to the 22 letters of the Syriac alphabet. In this way, the Christian texts distinguished /*β*/ from /*f*/, /*δ*/ from /*θ*/, /*x*/ from /*γ*/ and /*z*/ from /*ž*/. However, one should note that the orthography is not entirely consistent in all texts, presenting other problems in the decipherment. See also the tables in the Persian Introduction.

Phonology

Traditionally, the name "Sogdian" as a language have been applied to different varieties of speech, commonly referred to as Buddhist, Manichean, and Christian, according to the three different scripts in which Buddhist, Manichean and Christian materials are written. Beside secular materials, such as letters, documents, inscriptions and coins, some Manichean and Christian texts written in Sogdian scripts are to be considered as important sources of information. Putting aside the differences due to the writing systems and the orthographic habits, it remains to be seen whether the existing distinctions can be interpreted as synchronic, i.e. dialectal, differentiations. They might also reflect the diachronic development of one and the same language.

The phonemic charts on the following pages give the picture of the Sogdian phonemic system. They are based on comparative phonology and internal reconstruction.

The phonetic characterizations of certain sounds are, of course, speculative. A deeper examination shows that the dialectal differences within the written material are comparatively few. This is not to claim, as wrote Sims-Williams, "that Sogdian texts are linguistically uniform, nor is it to deny that local varieties of Sogdian will have been spoken (though not necessarily written) in areas away from the capital. One such dialect survives in modern Yaghnabi. Another, in which Sogdian /*δ*/ and /*θ*/ merge into /*l*/, is indirectly attested by Sogdian loan-words in Persian".[106]

Vocalic System

The defective nature of the Semitic script on which each of the Sogdian scripts is based and, in addition, the occasional inconsistency of the scribes, make the

106. *CLI*, 1989, p. 173.

precise identification of the vowels sometimes hazardous. Beside comparative phonology and internal reconstructions, the comparison of different orthographies of a single word in the three scripts, the conventional system of diacritic points in Syriac script and the so-called "rhythmic law" have been found to be of help. According to the latter, both Sogdian nouns and verbs lose the final short vowel of the Old Iranian (OIr.) inflectional system of endings if their stem vowel is long or a diphthong, but retain the ending if the stem vowel is short. Also, a stem with a short vowel behaves as long if the vowel is followed by a consonantal cluster with which it may form a secondary diphthong. As a result, two classes of stems can be distinguished in Sogdian: light stems, which retain the ending, and heavy stems which lose or shorten their endings. The rule applies both to monosyllabic and dissyllabic stems. The stems ending in a semivowel /*w*/ or /*y*/ behave also heavy when in contact with an ending or suffix beginning with a consonant.[107] In other words, "The rhythmic law essentially governs the position of the stress within the word. Thus, heavy stems having the stresses on their main syllables lose or shorten their endings, while light stems, having the stresses on their endings, keep them. Thus, unstressed vowels were liable to be altered or lost,"[108] and the consonant clusters resulting from such loss were simplified by the addition of prothetic vowels. "As a result, the vocalism of many Sogdian words bears little resemblance to that of their Old Iranian etymons."[109] The Old Iranian short vowels /*a*/, /*i*/ and /*u*/ preserve their identity under certain conditions, especially in stressed final syllables. An additional practical difficulty is the fact that often the crucial forms do not occur in the materials. The inflectional endings by which a light stem can be safely recognized are listed in *GMS*, 502.

Compariative and descriptive analysis of the Sogdian phonetic system seems to point to five short and five long vowels as well as some allophones; this

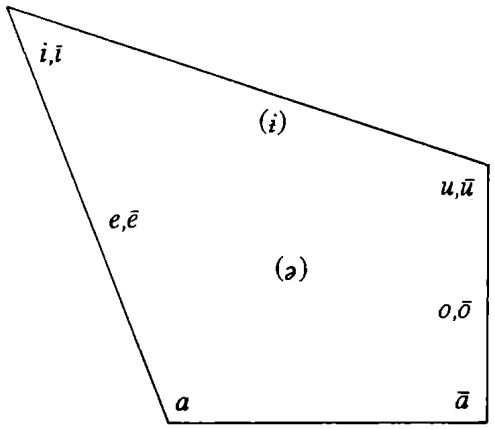

Sogdian Simple Vowels (Sims-Williams, *JA*, 1981, p.357).

analysis, however, is relatively speculative as some of those vowels are not full phonemes:

I) /*a*/ Low, front, unrounded short vowel, from OIr. **a*. In a medial position, it is generally not represented in the writing:

/asp/	*'sp-*	horse	Av. *aspa-*
/δast/	*δst-*	hand	OP *dasta-*
/βara/	*βr'*	bring	Av. *bar*

II) /*i*/ High, front, unrounded short vowel, from OIr. **i*. It is sometimes merged with **a*:

/indaku/	*'yntk'w*	Indian	OP *(h)indu(ka)*
/wisp/	*wysp*	all	Av. *vispa*; MP *wisp*
/asti/	*'sty*	he is	Av. *asti*

III) /*u*/ High, back, rounded short vowel. The Sogdian *u*, which has merged with OIr. **a* rounded by assimilation to a labial environment, in final position reflects OIr. *-am*:

107. The time of the operation of the rhythmic law is assumed to have been around the beginning of the Christian era (Tedesco, *Lg*. 30, 1954, p. 486). At a later time, it clearly stopped to operate since words later introduced to the Sogdian vocabulary were not affected by it.

108. Sims-Williams, *RL*, 1984.

109. Sims-Williams, *CLI*, 1989.

/uβyu/	*wβyw*	both	Av. *ubayam*
/kuti/	*kwty*	dog	Yaghn. *kut*
/mu/	*mw*	this	OIr. *imam*

IV) */ā/* Low, back, half rounded long vowel, from OIr. **ā*:

/āp/	*ʾp*	water	Av. *āp-*
/māt/	*mʾt*	mother	OIr. *mātar-*
/xānā/	*xʾnʾ*	house	OIr. **xānāka*

V) */ē/* Mid, front, unrounded long vowel, from OIr. *āi*. It also reflects either fronted **ă̄* and *ă̆u* or the OIr. suffix *-aka* in final position:

/ēc/	*ʾyc*	something	Av. *aēta*
/sēn-/	*syn-*	raise	**sānaya-*
/xutēn/	*xwtʾyn*	queen	**xwată̆unī-*
/zātē/	*zʾty/ -ʾk*	son	**zātaka-*

VI) */ō/* Mid, back, rounded long vowel, from OIr. **ă̆u*[110]:

/ōstāy/	*ʾwstʾy*	to place	Av. *ava-stāya-*
/ōrθ/	*ʾwrθ*	there	Av. *avaθra*
/γōn/	*γwn*	kind	Av. *gaona*
/čanō/	*cʾnʾw*	as, like, when	OIr. *čānaku*

VII) */ī/* High, front, unrounded long vowel, from OIr. accented or unaccented **ī*. Instances of initial */ī/* are rare and those mentioned are, in addition, uncertain Examples for medial and final:

/āfrīwan/	*ʾfrywn*	blessing	
/əktānī/	*ʾkrtʾny(h)*	sin	OIr. **kṛtānī*

VIII) */ū/* High, back, rounded long vowel, from OIr. **ū*:

/βūm/	*βwm*	world	OP *būmī*
/mūš/	*mwš*	mouse	Av. *mūša*

Instances of initial */ū/* are rare and those mentioned are, in addition, uncertain. The */ū/* in *ʾwbs* (/ūfs/, to sleep) might be long, but the imperfect /wāfs/ points rather to /ōfs/. Final */ū/* is not attested.

IX) */e/* Mid, front, unrounded short vowel. The short */e/* has no example initially. In final and medial positions, it is of secondary formation, either as a result of palatalization, e.g., *fnyš-* (/fneš/, to be destroyed), or as a remnant of inflectional endings, like genetives of masculine *a*-stem nouns. It is difficult to consider it a full phoneme.

X) */o/* Mid, back, rounded short vowel. Rare examples of short */o/* can be treated as */u/*,*/a/* and [*ə*]:

/moxšk/	*mwxšk*	mosquito	Av. *maxšika*
/martoxmē; martəxmē/	*mrtxmʾy*	people, man	OIr. **martiya-tauxman*

Its identity as a full phoneme is doubtful. The same must be true for the palatalizated *ü* as in *üžbā* (terror).

XI) [*ə*] There are reasons to believe that a short, indistinct *ə* vowel existed in Sogdian. It is probably the central allophone of */a/*. It may derive from any Old Iranian short vowel */a/*, */i/*, */u/*, or a non-original prothetic. This is borne out by cases in which a non-etymological written *y* alternates with nothing written at all or, in certain cases, with a written *ʾ*. For instance, *βyst-* (past stem of *βynd-*, to bind) alternates with *βst-*. Another example of non-etymological *y* can be found in the nominal *βynd-* (prison, from **banda-*) which alternates with *βnd-*, while *βynd* (to bind) never alternates with a form without *y*. Of the same kind is the example of the verb *nyš-* (to destroy, from **nāsaya-*); for instance, M *nyšt-*. (destroyed) alternates with M *nšt-* and B *nʾšt-*. Other doublet examples are M *jyt-* and *jt-* (struck, past participle of *žan-*); M *jβ-* and B *zyβ-* (to bite). Also, B *ptβyst-* and *ptβʾyst-* (recognized, past participle of *ptβyd-*) which alternates with C *ptβst*. In Some examples, an initial written *ʾ* in Sogdian script corresponds in the M script both to *aleph* (ʾ) and *ain* (ʿ), the latter occurring only before */sp/* and */st/*. According to Sims-Williams, the two letters provide evidence for the existence of two distinguishable allophones, variants of initial */a/*,

110. Reasons for the assumption of an additional long phoneme /ō̆/ are given by Sims-Williams in *RL*, 1984, 206; *CLI*, 1989, 180.

Table 1. Sogdian Consonants*

manner of articulation \ Place of articulation		labial, labio-dental	dental	alveolar	palatal	velar
stop/affricate	voiceless	P	t	[ts]	č	k
	voiced	[b]	[d]		[j]	[g]
spirant	voiceless	f	θ			x
	voiced	β	δ			γ
sibilant	voiceless			s	š	
	voiced			z	ž	
nassal	voiced	m		n		
liquid	voiced			r		
glide		w			y	

AVS, 1965, p.45(with some modifications). The series in brackets is considered to consist of allophones. To these, Sims-Williams has added [ŋ], [h] and [l]. See SW, *JA*, 1981, p.152; *CLI*, 1989,p.179.

symbolized by *ə* and *i* respectively.[111]

XII) [*r̥*] The treatment of Old Iranian vocalic *r* in Sogdian is complex. Sometimes, it is lost and not represented in writing. Texts written in Sogdian script clearly show it, as *ʾprs-* alternates with *ʾps-* (to ask). In other instances, *r̥* is converted to a sequence of a short vowel plus *r*. But in certain cases, *r̥* preserves its identity of vocalic nature, Sogdian being the only Middle Iranian language to do so. Three distinct rhotarized vowels are recognized by Sims-Williams, namely *ə*^{r}, *i*^{r} and *u*^{r}, as in *mrγ* (bird), *kyrm* (snake), and *pwrn* (full).[112]

XIII) [*ṁ*] In addition to nasal consonants *n* and *m*, Sogdian possessed a vocalic nasal [*ṃ*].[112]

XIV) */āi/* and */āu/* Diphthongs from OIr. **āi* and **āu* respectively:

/āikun/	*ʾykwn*	eternally
/xutāu/	*xwtʾw*	king, lord
/framāit/	*frʾmʾyt*	he orderes
/xutāut/	*xwtʾwt*	lords

Consonantal System

The consonantal system, in common with other Iranian languages, has lost the Indo-Iranian aspiration and has developed a series of voiceless spirants and voiced sibilants. In its special treatment of voiced stops and affricates and their change to voiced spirants, it shows an innovation characteristic of Eastern Iranian languges.[113]

As a result of this, *b*, *d*, *g* and *ǰ* occur only as allophones of Old Iranian *p*, *t*, *k* and *č*. The preservation of all the Old Iranian voiceless stops and affricates even in post-vocalic positions is a conservative feature of Sogdian. In the same way, the voiceless fricatives are all preserved and, with the phonemic change of voiced stops, Sogdian possesses a full range of fricatives (see Table 1).

I) The series of voiceless stops */p, t, č, k/* goes back to Old Iranian and Indo-Iranian voiceless */*p, *t, *č, *k/*.

1) /p/ Voiceless labial stop < **p*:

/panj/	*pnc*	five	Av. *pančа-*
/nipēs/	*npys-*	write	**ni-paisa-*
/asp/	*ʾsp-*	horse	Av. *aspa-*

111. SW, *JA*, 1981, p. 358.

112. SW, *RL*, 1984, pp. 210-213; *CLI*, 1989, p. 181.

2) /t/ Voiceless dental stop < *t:

/tam/	*tm-*	hell	Av. *təmah-*; Skt. *támas*
/marti/	*mrti*	man	OP *martiya-*
/wāt/	*w't*	wind	Av. *vāta-*

3) /č/ Voiceless palatal affricate:

3.1) < OIr. *č:

/čašm/	*cšm-*	eye	Av. *čašman-*
/āču/	*'cw*	what	Av. *čū*
/kaδāč/	*kδ'c*	ever	**kadā-cit*

3.2) < OIr. *k in the environment of /r/:

/čarkas/	*crks*	vulture	Av. *kahrkāsa-*
/marč/	*mrc*	death	Av. *mahrka-*

3.3) < OIr. *k or *t palatalized in the environment of of an /i/; thus, *ik* > *č* and *ti* > *č*:

/nēč/	*nyc*	nostrils	**nahika-*; Av. *nāh*
/wičāw/	*wyc'w*	witness	**vi-kāva-*
/parč/	*prc-*	back	Av. *paršti-*

3.4) < OIr. *tr:

/čašn/	*cšn*	thirst	OIr. **tṛšna-*[114]
/čaf/	*cβ-*	steal	OIr. **tṛp-*[114]

A later, dialectal feature is the change to /č/ from /δ/ or /d/ in the environment of /š/, as in B *cštw'n-* (poor) < B *δštw'n-* and C *dyštw'n-*.

4) /k/ Voiceless velar stop < *k:

/kām/	*k'm-*	like	Av. *kāma-*
/nukar/	*nwkr*	now	**nū-kara-*
/wṛk/	*wyrk-*	wolf	**vṛka-*

II) The voiced spirants /β, δ, γ/ reflect the OIr. voiced stops /*b, *d, *g/, which have become spirants in all positions except after a nasal and voiced sibilant and in some consonant clusters such as *βd* and *γd*.

1) /β/ voiced labial spirant < *b:

/βaγ/	*βγ-*	lord, god	OP *baga-*
/āβar/	*'βr-*	bring	**ā-bara-*
/γrəβ; γarβ/	*γrβ-*	understand	**gṛba-*

2) /δ/ Voiced dental spirant < *d:

/δas/	*δs-*	ten	Av. *dasa-*
/mēδan/	*myδ'n*	middle	Av. *maiδyāna-*
/pāδ/	*p'δ*	foot	Av. *pād-*

3) /γ/ Voiced velar spirant < *g:

/γāw/	*γ'w*	cow	Av. *gav-*
/patγōš/	*pṭγwš-*	hear	**pati-gauša-*
/βaγ/	*βγ-*	god	OP *baga-*

III) The voiceless spirants /f, θ, x/ < OIr. spirants /*f, *θ, *x/.

1) /f/ Voiceless labial spirant < *f:

/frǐ/	*fry-*	dear	Av. *frya-*
/wafr/	*wfr-*	snow	Av. *vafra-*
/āfrin/	*'fryn-*	bless	Av. *ā-frīna-*
/nāf/	*n'f*	people	Av. *nāfa-*

2) /θ/ Voiceless dental spirant < *θ:

/θēnj/	*δync-*	draw	Av. *θanj-*
/γāθuk/	*γ'δwk*	throne	**gāθuka-*
/xēpθ/	*γypδ*; *xypδ*; *xypθ*	own	Av. *x^{v}aēpaiθya-*

3) /x/ Voiceless velar spirant < *x and * *h*

/xar/	*γr-*	donkey	Av. *xara-*
/māx/	*m'x*	moon	Av. *māh*
/farnxundē/	*prnγwnδ'k*	fortunate	Av.*x^{v}warnahwant*

IV) The voiced stops [*b, d, j, g*] are predictable; they are conditioned by their phonological environment such as nasal and voiced sibilants. They behave as allophonic variants of voiceless stops. The picture is as follows: OIr. /*p, *t, *č, *k/ remain in Sogdian except after a nasal or voiced sibilant, in which case they become /b, d, j, g/; OIr. /*b, *d, *j, *g/ become spirants /β, δ, ž, γ/ in Sogdian, except after a nasal or voiced sibilant and in some consonant clusters, in which case they remain unchanged.

1) [*b*] occurs after *m*, or older *n* which has become *m* by assimilation, and after *ž* < *z*:

kambi	B *knpy*; M *kmby*	less	OIr. **kambiyah-*; Av. *kamna-*
užb	M *wjp*; C *'wžb-*	terror	Av. *azōbā*

2) [*d*] occurs after *n* and *z*:

113. To this, the loss of initial OIr. *h, common to most Eastern Iranian languages, should be added.

114. These examples show the allophone [*ts*] of [*č*].

βandē	B *βntk*; M *βndyh*	slave	OIr. **bandaka-*
azdyu	B *'ztyw*	exiled	OIr. **uzdahyu-*

3) [*j*] occurs after *n*:

anjaman	M *'njmn-*	assembly	**ham-gamana-*

4) [*g*] occurs after *n*:

angušt	B *'nkwšt*; M *'ngwšt*	finger	Av. *angušta-*
sang	B *snk*; M, C *sng*	stone	Av. *asənga-*

See "Remarks" (page xxxv) for the differences in treatment of *b, d, j, g* in B, C and M scripts.

V) The series of sibilants /*s, š, z, ž*/ are either direct descendants of OIr. sibilants or the result of a Sogdian innovation. This is especially true for the palatal sibilants /*š*/ and /*ž*/.

1) /*s*/:

/sarδ/	*srδ*	year	Av. *sarəd*
/δast/	*δst-*	hand	OP *dasta-*
/nipēs/	*npys-*	write	**ni-paisa-*

2) /*š*/:

/šarγ/	*šrγ*	lion	Parth. *šγr-*; MP *šyr-*
/xšap/	*'xšp-*	night	Av. *xšapā-*
/mūš/	*mwš*	mouse	OIr. *mūš(a)*

3) /*z*/:

/azu/	*'zw*	I	Av. *azəm*
/zirn/	*zyrn*	gold	Av. *zaranya-*
/anxaz/	*'nγz-*	rise	OIr. **ham-xaz-*

4) /*ž*/:

/žan/	B *zn-*; M *jn-*	strike	Av. *ǰan-*
/nižay/	B *nyz'y-*; M *nyjy-*	to go out	OIr. **nižai-*
/xuž/	B *γwz-*; M *xwj*; C *xwz-*	wish	

In addition, /*š*/ merges with an older /*s*/, and /*ž*/ with an older /*z*/, by palatalization. /*š*/ also merges with OIr. */*θr*/ and, in a parallel way, /*ž*/ with OIr. */*dr*/. The B and some M forms still keep the historical spelling.

/šē/	B $^{(')}$*δry, šy*; M *'δry*; C *šy*	three	Av. *θraya-*
/wispišē/	B*wyspyδr'k*; M *wyšpšy*	prince	Av. *visōpuθra-*
/žaγmă/	B *δrγmh*; C *žγm'*	lie	Av. *drug-*
/žuxšk ; žxašk/	B *δrγwšk, žγwšk*; M *jwxšq*; C *zwxšq-*	disciple	OIr. *driguška-*
/žaγd/	B *δrγt-*; M *jγt-*	held	Av. *draxta-*

VI) The Sogdian nasals /*m*/ and /*n*/ offer no particular problems. They reflect the OIr. nasals */*m*/ and */*n*/, respectively.

1) /*m*/:

/māt/	*m't(h)*	mother	Av. *mātar-*
/framāy/	*prm'y-*	order	OIr. **fra-māya-*
/nām/	*n'm-*	name	Av. *nāman-*

2) /n/:

/nēst/	*nyst*	is not	OIr. **nē asti*
/ānāy/	*'n'y-*	lead	OIr. **ā-naya-*
/ərwān/	*'rw'n*	soul	Av. *urvānam*

VII) The Sogdian /*r*/ reflects OIr. */*r*/[115] and *[*r̥*][116].

/rāθ/	*r'δ-*	road	Av. *raiθya*; Pers. *rāh*
/rōδ/	*rwδ-*	grow	Av. *raoδ-*
/γar/	*γr-*	mountain	Av. *gairi*
/zirn/	*zyrn*	gold	Av. *zaranya-*
/kirm/	*kyrm-*	snake	Pers. *kirm* (worm)

VIII) The semi-vowels /*w*/ and /*y*/ reflect OIr. **w*

115. C shows a seemingly dialectal feature with regard to /r/. When in a final position after /*ā*/, /*r*/ is dropped in all instances, as in C *p'* but B *p'r* (for); C *s'* but B *s'r* (to, towards); C *pšys'* but B *'pyšys'r* (after); C *'wc'* but B *'wrts'r* (there); C *mc'* and *ms'* but B *mrts'r* (towards). This happens not only in the absolute final, but also in a morpheme boundary. Thus, the 3 sg. perfect ends in *-d't* < *-d'rt*.

116. On Sogdian vocalic *r̥*, see page xxxii.

(Av. /v/) and */y/, respectively.

1) /w/:

/warδ/	*wrδ*	rose	Av. *varəδa-*
/wēn/	*wyn-*	see	Av. *vaēn-*
/āfrīwan/	*'prywn*	blessing	Av. *ā-frīvana-*
/nawē/	*nwyy*	new	Av. *nava-*
/γrīw/	*γryw*	own, self	OIr. **grīwa-*

2) /y/:

/yān/	*y'n*	favor	Av. *yāna-*
/āyōz/	*'ywz-*	agitate	Av. *ā-yaoz-*
/āpāy/	*'p'y-*	to consider	OIr. **ā-pā(y)*

IX) The fact that several Eastern Iranian languages show a sound change of *d* > *l*, and also the fact that in Manichean script (M) the Semitic sign *lamed* is used to render Sogdian *δ* and *daleth* to render *d*, induced Andreas to assume the existence of a Sogdian phoneme *l*. This hypothesis seems to be borne out by other evidence. In foreign loanwords, /l/ is rendered by *δ* in the Buddhist script (B) especially in the case of early borrowings such as *kδp'* from Skt. *kalpa-*, *δwk'* from Skt. *loka-*, *pyδh* (elephant) from Middle Persian and Persian *pīl*, *δykh* (letter) from Skt. *lekha-*, and *δmtyr* (lamp) from Greek *lamptēr*. In later borrowings, however, /l/ is rendered by *r* (Semitic *rech*, which sometimes has a special diacritic sign and is transliterated by *ṛ*); thus, *'ndrnyr-* for Skt. *indranīla-*. Besides, when Sanskrit words are transcribed (not borrowed) into the "Sogdian" script, *l* is rendered by *r*; e.g., *pr'n* for Skt. *balam*.

Some Sogdian loanwords in Persian render by *l* what is written *δ* in B and M, or *d* and *θ* in C. For instance, Pers. *mul* (wine) from *mwδ-* < *madu-*; Pers. *pālīk* (leather shoes) from *p'δy*; Pers. *linj-* (to pull out) from *δync-* <**θanjaya-*; Pers. *palindīn-* (threshold) from *pδyund-*; Pers. *balāde* (unlawful, corrupt) from *pδ'ty*; Pers. *γōlīn* (jug) from *γwδ'k-*. The occurrence of double spellings in place names such as *Badakhshān* and *Balakhshan*, *Amūi*(< **Amūd*) and *Amūl* provides further evidence for such transcription.

However, against the assumption of Sogdian /l/ as a separate phoneme is the fact that the Uigurs, who adapted the "Sogdian" script for their language, rendered Uigur /d/ by the Sogdian *δ* and Uigur /l/ by the Sogdian *r* symbols. Henning suggested that OIr. /*δ/ and /*θ/ merged in most Sogdian "dialects" into one single sound which was kept as *δ* in eastern Sogdian and became *l* in Western Sogdian. This is, however, contradicted by the evidence of Yaghnābī, which ignores *l*. One should point out that the sound change of /d/ > /l/ is not general in Eastern Iranian. It is only common to some Iranian languages of Afghanistan such as Pashtō, Yidghā, Munjī and (the Kāfirī dialect of) Prasun. Khotanese, Ossetic, Yaghnābī and most Pamir dialects ignore it . This, probably, was also the case for common Sogdian. The sound change /d/ > /l/ might have centered, as Morgenstierne puts it, in the area of Badakhshan, the north-eastern corner of Afghanistan and southern Tajikestan, in the region neighboring on the province of Nūristān (ancient Kāfiristān). It is noteworthy, finally, that the word Badakhshān, which is used in the Islamic period to designate both the area and the kind of ruby for which it was famous, is also spelled with *l* as *Balakhsh* (French *Balais*, English *Balas*).

The last word about *l* is said by Livšic and Sims-Williams. Livšic thinks that the last letter of the Sogdian alphabet (in the Penjikent ostracon) represents the phoneme /θ/ (voiceless counterpart of /δ/), while Sims-Williams thinks it was used to render foreign words containing the sound /l/.

Remarks: 1) Buddhist and all of the texts written in "Sogdian" script use the Aramaic symbols: *bēth* to render /β/ (and occasionally [b]); *lamed* to render /δ/ and /θ/; *gimel* to render /γ/ and /x/ (and occasionally [g]); *pe* to render /p/, /f/, and [b]; *tau* to render /t/ and /d/; *kaph* to render /k/ and /g/; *tzaddi* to render /č/ and [ǰ]; *zain* to render /z/ and /ž/.

The Ancient Letters and the Manichean texts written in Sogdian distinguish /x/ and /γ/ by using *cheth* for /x/ and *gimel* for /γ/. Some B texts, such as *STii*, some of the Paris fragments and British Museum manuscripts, use a diacritic to distinguish /z/ and /ž/. *Dhy.* text uses a specical diacritic to distinguish /f/ from /β/ in the environment preceding /r/. M(S) distinguish /p/ from /f/ with diacritic.

2) The Manichean script uses special diacritic signs to distinguish /β/ from [b] (rendered by *beth*); /f/ from /p/ (rendered by *pe*); /γ/ from /g/ (rendered by *gimel*); /x/ from /k/ (rendered by *kaph*) and /z/ from /ž/ (rendered by *zain*). /č/ is rendered by *tzaddi* and [ǰ] by *zain* with a diacritic; *lamed* renders both /δ/ and /θ/; /t/ is rendered by *teth*, sometimes also by *tau*, without phonetic significance. The fact that two signs are used to render one single phoneme has motivated different transliterations among scholars. According to the system of transliteration adapted by Henning, *teth* is transliterated by *ṭ* and *tau* by *t*[117]. To avoid confusion, both are transliterated by *t* in this dictionary. ʾ represents /ā/, as in the Sogdian script; but in some instances, the vowel /ā/ is rendered by ʾ even initially.

3) The Christain script uses *beth* to render /β/ (and [b]). Like Manichean, it uses diacritics to distinguish /f/ from /p/, /x/ from /k/ and /z/ from /ž/. *Ain* is used to render /γ/ and *gimel* to render [g]. Its main feature is the proper representation of the dentals. Thus, *daleth* is used to render /δ/, *teth* is used to render /t/ (and [d]) and *tau* is used to render /θ/. The sign ʾ represents both /ā/ and /a/ as well as the nasal /aṁ/.

4) In general, *aleph* (ʾ) renders /ā/ in medial and /ā/ in initial and final positions. It rarely renders /a/ in a medial position: as a rule, medial /a/ is not written. In B and M, it sometimes occurs before *y* and *w* to render /ē, e, i, āi/ and /ō, o, ū, u, āu/ respectively, and sometimes without phoentic value. Thus in B, ʾy and *y* alternate constantly, as do *w* and ʾw. A double *aleph* (ʾʾ) generally renders /ā/ in all positions, but B shows instances of the double *aleph* rendering /a/.

5) The letter *vau* renders not only the semivowel /w/, but also the rounded vowels /ū/, /ō/ and the diphthong /āu/. In the same, way, *yōd* renders the semivowel /y/ as well as the fronted vowels /ī/, /ē/ and the diphthong /āi/.

The contrary is also true for M, where /ā/ is rendered by the single *aleph* (ʾ). Except before *m*, *n*, and *r* in initial position, *aleph* also represents the allophone [ə]. In Christian, the sign ʾ represents /ā/, /a/, /ə/ and the nasal sequence /aṁ/. Thus, many Sogdian prefixes such as *an* (<**ham*) are rendered simply by ʾ- which is assumed to represent *aṁ*.[118]

Transliteration and Transcription

The transliteration of Sogdian is based on the method originally used by R. Gauthiot. This method aims at rendering each written Sogdian sign by a Latin or occasionally a Greek sign. Two special symbols ʾ for *aleph* and ʿ for *ayin* and a few diacritics had to be added. The interpretation is based on the original value of the Aramaic symbols from which the Sogdian writing symbols are derived and on the consideration of the Sogdian phonemic system. The system not only renders the original scripts in a mechanical way, but it also allows for the reconstruction of the original writing. Tables 1 through 3 in the Persian Introduction give the transliterations and transcriptions for Sogdian scripts: secular Sogdian, Manichean and Syriac, respectively. See also comparative Tables 4 and 5 in the Persian Introuduction.

117. See *GMS*, p. 457, n 1.

118. SW, *RL*, 1984; *CLI*, 1989.

General Abbreviations

اختصارات عام

abl. ablative
acc. accusative
act. active
adj. adjective
adv. adverb
Akk. Akkadian
Apd. Appendix
Apud. according to.
Arab. Arabic
Aram. Aramean
Arm. Arminian
art. article
aux. auxiliary
Av. Avesta
Bal. Baluchi
caus. causative
Chin. Chinese
comp. comparative
Compd. compound
conj. conjunction
dat. dative
def. definitive
demons. demonstrative
dir. direct
dur. durative
Elam. Elamite
elat. elative
encl. enclitic
f and what follows
f. feminine
ff and what follow
fn. foot note
fut. future
gen. genitive
gloss. glossary
Gk. Greek
Heb. Hebrew
Hung. Hungarian
Idg. Ideogram
IE Indo-European
IIr. Indo-Iranian
impf. imperfect
impv. imperative
ind. indicative
indecl. indeclinable
indf. indefinite
Indo. Indic
inf. infinitive
inj. injunctive
inst. instrumental
interj. interjection
interrog. interrogative
intrans. intransitive
irr. irrealis
Išk. Ishkashmi
Khot. Khotanese
Khwar. Xwarazmian; Khwarezmian
Lat. Latin
loc. locative
m. masculine
med. pass. medio-passive
mid. middle
MP Middle Persian
Munj. Munjani
n. noun
nom. nominative
nt. neuter
num. numeral
ob. oblique
OIr. Old Iranian
OP Old Persian
opt. optative
Orm. Ormuri
Oss. Ossetic
Pahl. Pahlavi
part. participle
Parth. Parthian
pass. passive
Pašt. Pashto
perf. perfect
pers. pron. personal pronoun
pl. plural
poss. possesive
postp. post position
pot. potential
pp. past participle
pr. proper name
Prak. Prakrit
prec. precative
pred. predicate
pref. prefix
prepos. preposition
pres. present
pres. part. present participle
pres. st. present stem
pret. preterite
pro. prohibitive
pron. pronoun
prop. proposition
pt. past
pt. st. past stem
rel. relative
R Rectus
Rošn. Roshnani
RV Rig-Veda
Sankl. Sanglechi
Sark. Sarikoli
sg. singular
Skt. Sanskrit
Šughn. Shughni
Syr. Syriac
st. stem
subj. subjunctive
suff. suffix
superl. superlative
Taj. Tajiki
trans. transitive
trans. pret. transitive preterite
Turk. Turkish
Uigh. Uigur/Uighuri
V versus
v. verb
Ved. Vedic
voc. vocative
Wakh. Wakhi
Yaghn. Yaghnobi/Yaghnabi
Yazg. Yazgulami
Yidg. Yidga

Bibliographic Abbreviations

فهرست اختصارات مآخذ

AAWLM *Abhandlungen der Geistes- und Sozial wissenschaft lichen Klasse der Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz.*

Add. Addenda, Additions

Advice. Gershevitch, I. "The Sogdian Word for 'Advice' and Some Mug Documents". *Central Asiatic Journal* 7, 1962. pp. 77–95; *Philologia Iranica*, 1985. pp. 33–51.

Afr. Insc. Livšic, V. "Afrasiyab Inscription". *AOH* 8, 1972, p. 79.

A green leaf (برگ سبز) *Acta Iranica*. Vol. 28, 1988. Papers in honour of Professor Jes. P. Asmussen.

AHM Gershevitch, I. *The Avestan Hymn to Mithra (University of Cambridge Oriental Publications, IV)*. Cambridge, 1959.

AI *Acta Iranica; Encyclopédie Permanente des Études Iraniennes*. Tehran/Liège.

AION *Annali dell'Instituto Universitario Orientale. Sezione Linguistica*. Napoli.

AM *Asia Major, New Series*, London.

Amber Gershevitch, I. "Amber at Persepolis". *Studia Classica et Orientalia Antonino Pagliaro Oblata ii*. Rome, 1969. pp. 167–251.

Anc. Lett. "Ancient Letters". *IIRii*, pp. 1–42.

Andreas. Andreas, F.C. *SPAW*, 1910. p. 310.

ANP *Antiquities of Northern Pakistan*. Vol. I, Mainz, 1989; Vol. 2, Mainz 1993.

AO *Acta Orientalia*. Copenhagen.

AoF *Altorientalische Forschungen*. Akademie-Verlag. Berlin. (Various issues denoted *by AoFi, AoFii*, etc.)

AOH *Acta Orientalia Hungaricae*. Budapest.

APAW *Abhandlungen der Preussischen Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Klasse*. Berlin.

Asica. Bailey, H. "Asica". *TPS*, 1945. pp. 1–38.

AVS Gharib, B. *Analysis of the Verbal System in the Sogdian Language*. Ph.D. Dissertation. Univ. of Pennsylvania. Ann Arbor, Michigan: University Microfilms, Inc., 1965.

AiW Bartholomae, Chr. *Altiranisches Wörterbuch* Strassburg, 1904.

BAI *Bulletin of the Asia Institute*. New-Haven.

Bailey. Sir Harold Bailey

BBB Henning, W. B. *Ein Manichäisches Bet- und Beichtbuch. APAW* 10, 1936; *AI* 14, 1977.

Benv. E. Benveniste

Brahman. Henning, W. B., "Brâhman". *TPS*, 1944, pp. 108–118; *AI* 15, 1977, pp. 193–203.

BSL *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris.*

BSOAS *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*. London.

BSOS *Bulletin of the School of Oriental Studies*. London.

BSTBL MacKenzie, D. N. The *Buddhist Sogdian Texts of the British Library. AI* 10, 1976.

BSTi Hansen, O. "Berliner Sogdische Texte I; Bruchstücke einer soghdischen Version der Georgspassion(C1)". *APAW* 10, 1941.

BSTii Hansen, O. "Berliner Soghdische Texte II". *AAWLM* 15, 1954.

BTT *Berliner Turfantexte; Schriften zur Geschichte und Kultur des Alten Orients*. Berlin: Akademie-Verlag.

Bugut. Insc. Livšic, V. A. "Bugut Inscription". *AOH* 1972, pp. 69–102.

Bulletin of Iranian Culture Foundation, Vol. 1, 1973, Tehran.(not abbreviated)

C2 Sims-Williams, N. *The Christian Sogdian Manuscript C2. BTT* 12, 1985.

CAJ *Central Asiatic Journal*. The Hague.

CHI *The Cambridge History of Iran*. Cambridge.

CI *Corolla Iranica; Papers in Honour of Prof. Dr. David Neil MacKenzie*. ed. R. E. Emmerick and D. Weber. Peter Lang, 1991.

CII Corpus Inscriptionum Iranicarum.

CII 1963 Bogolyubov, M. N.; Livšic, V. A.; Smirnova, O. I. (eds.) *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/I: Dokumenti s Gori Mug (Documents From Mt. Mugh)*. Moscow, 1963.

CII 1989 Sims-Williams, N. *Corpus Inscriptionum Iranicarum Part II; Vol. III/II,I: Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus.* London, 1989.

CII 1990 Sims-Williams, N.; Hamilton, James. *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/III: Documents Turco-Sogdiens du IXe-Xe Siècle de Touen-houang.* London, 1990.

CII 1990 *CII Supplementary Series*, same as MHC

CII 1992 Sims-Williams, N. *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/II, 2: Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus.* London, 1992.

CLI *Compendium Linguarum Iranicarum.* ed. R. Schmitt. Wiesbaden, 1989.

Cosm. Henning, W. B. "A Sogdian Fragment of the Manichean Cosmogony". *BSOAS* 12, 1948, pp. 301-318; *AI* 15, 1977, pp. 301-313.

Date. Henning, W. B. "The Date of the Sogdian Ancient Letters". *BSOAS* 12, 1948, pp. 601-615; *AI* 15, 1977, pp. 315-329.

Dhu. "Dhūta Text". *HRi.* pp. 16-32; "Dhūta-sūtra". *BSTBL*, pp. 33-51, Notes 40-48.

Dhy. "Dhyāna Text". *HRi*, pp. 33-56; "Buddhadhyānasamādhisāgara-sūtra". *BSTBL*, pp. 53-77, Notes 49-70

Dietz. Dietz, A. "Baga and Mithra in Sogdiana". *AI* 17, 1978, pp. 111-114.

DN TSP 5, pp. 74-81.

Doc. "Document(s)". *HRii*, pp. 57-62.

Dresden. M. J. Dresden

EGSi Gauthiot, R. *Essai de Grammaire Sogdienne I.* Paris, 1914; 1923. (Numbers refer to paragraphs, unless specified by pages.)

EGSii Benveniste, E. *Essai de Grammaire Sogdienne II.* Paris, 1929. (Numbers refer to paragraphs, unless specified by pages.)

EI *Encyclopaedia Iranica.* ed. E. Yarshater. New York.

Emmerick. R. E. Emmerick

Et. Benveniste, E. *Études Sogdiennes.* Dr. Ludwig Reichert Verlag, Wiesbaden, 1979.

Eti Benveniste, E. "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens (I)". *JA*, 1955, pp. 297-335; *Et.*, pp. 228-266.

Etii Benveniste, E. "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens (II)". *JA*, 1959, pp. 115-134; *Et.*, pp. 267-286.

Et. Oss. Benveniste, E. *Études sur la Langue Ossète (Collection Linguistique Publiée par la Société de Linguistique de Paris, LX).* Paris, 1979.

EVP Morgenstierne, G. *An Etymological Vocabulary of Pashto* (Skrifter Utgitt ar Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo, Hist.- Filos. Klasse, 1927, No. 3)

EWA Mayrhofer, M. *Kurzgefasstes Etymologisches Wörterbuch des Altindischen III.* Heidelberg, 1956-1976.

Fasts. Henning, W. B. "The Manichean Fasts". *JRAS* 1945, pp. 146-164; *AI* 15, 1977, pp. 205-230.

Frag. Fragment

Frag. 2a. "Fragment 2a". *IIRi*, 57ff.; SW, *IIJ* 1975, p. 45.

Frag. act. Benveniste, E. "Fragment des Actes de St. Georges en Version Sogdienne". *JA* 1943-45, pp. 90-116; *Et.*, pp. 191-215. Also abbreviated as Notesvi.

Frag. Len. Ragoza, A. N. *Sogdijskive Fragmenty Central'no-aziatoskogo. Sobranija Instituta Vostkovendenija*, Moscow, 1980.

Frye R. N. Frye

Grenet F. Grenet

Gaurutmant. Bailey, H. W. "Vedic Gaurutmant". *The Adyar Library Bulletin.*

Gauthiot. R. Gauthiot

Gersh. I. Gershevitch

Gersh. 1969 Gershevitch, I. "Iranian Nouns And Names In Elamite Garb". *TPS*, 1969, pp. 165-200.

Gharib B. Gharib

Giants. Henning, W. B. "The Book of the Giants". *BSOAS* 11, 1943, pp. 52-47; *AI* 15, 1977, pp. 115-137.

GMS Gershevitch, I. *A Grammar of Manichean Sogdian.* Oxford, 1954. (Numbers refer to paragraphs.)

Gropp. Gropp, Gerd. "Mitteliranische Glossare und Index zu 'Waldschmidt-Lentz'". *Neue Methodologie in der Iranistik*, ed. by R. Frye. Wiesbaden, 1974, pp. 7-48.

Ham. James Hamilton

Hansen. O. Hansen

Hansen 1941. Hansen, O. "Ein Fragment der Georgspassion in Soghdischer Sprache aus Turfan". *Forschungen und Fortschritte*, 17/33-4, 1941, pp. 360-361.

Hen. W. B. Henning

Hitt. IE. Benveniste, E. *Hittite et Indo-européen, Études Comparatives.* Paris, 1962.

HJAS *Harvard Journal of Asiatic Studies*, Harvard-Yenching Institute.

HMV Gershevitch, I.; Boyce, M. (eds.) *W. B. Henning Memorial Volume.* London, 1970.

HRi Reichelt, H. *Die Soghdischen Handschriften-reste des Britischen Museums, I.* Heidelberg, 1928.

HRii ~. *Die Soghdischen Handschriften-reste des Britischen Museums, II.* Heidelberg, 1931.

Humbach. H. Humbach

IF *Indogermanische Forschungen*, Berlin; Strassburg.

IIFL Morgenstierne, G. *Indo-Iranian Frontier Languages.* Oslo, (I) 1929, (II) 1938, (III) 1944-1956; 2nd ed. Oslo, 1973.

IIJ *Indo-Iranian Journal*, The Hague.

IMTT Sundermann, W., "Iranian Manichean Turfan Texts Concerning the Turfan Region". *Turfan and Tun-Huang, the Texts, Encounter of Civilizations on the Silk Route.* Cadonna, A. (ed.), 1992.

Indian Elem. Sims-Williams, N. "Indian Elements in Parthian and Sogdian". *Sprachen des Buddhismus in Zentralasien; Vorträge des Hamburger Symposions.* 1981.

Indo-Iranica *Mélanges Présentés à Georg Morgenstierne*, Wiesbaden, 1964.

Intox. "Sutra Of The Condemnattion Of Intoxicating Drink". *HRi*; *BSTBL*, pp. 7-10, Notes 7-9.

Izv. *Izvestia (Rossiiskoi)*. Akademia Nauk, St. Petersbrug (Leningrad).

JA *Journal Asiatique*, Paris.

JAOS *Journal of the American Oriental Society*, New Haven.

JNES *Journal of Near-Eastern Studies*, Chicago.

JRAS *Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, London.

kav. Same as Rust.

Karab. Insc. Hansen, O. "Karabalgasun Inscription". *Journal de la Société Finno-ougrienne*, 1930, pp. 3-39.

Kellens. J. Kellens

Kent. Kent, R.G. *Old Persian*. New Haven, Connecticut: American oriental society, 1950; Second edition, 1953; reprint, 1961.

KG Sundermann, W. *Mitteliranische Manichäische Texte Kirchengeschichtlichen Inhalts (mit einem Appendix von N. Sims-Williams). BTT* 11, 1981.

Khromov. Livšic, V. A.; Khromov, A. "Sogdijskij Jazyk". *Osnovy* 11, 1981, pp. 347-514.

KT *Khotanese Texts, VI*. Cambridge, 1967.

Ladakh. Insc. "Ladakh Inscription". Müller, *SPAW*, 1925, pp. 371-2; Benveniste, *BSOAS*, 1937, pp. 502-505; Livšic, *AOH*, 1972.; SW, *ANP*, Vol. 2, Mainz 1993.

Laufer Laufer, B. *Sino-Iranica*. Chicago, Field Museum of Natural History (Anthropological Series 15, no. 3), 1919.

Lazard. G. Lazard

Le Verb Avestique. Kellens, J. *Le Verb Avestique*. Wiesbaden, 1984.

Lentz.W. Lentz

Liste. Sundermann, W. "Eine Liste Manichäischer Götter in Soghdischer Sprache". *Tradition und Translation..., Festschrift für Carsten Colpe zum 65. Geburtstag*, Berlin; N. Y., Walter de Gruyter, 1994.

Lg. *Language*. Baltimore, Linguistic Society of America.

Livšic V. A. Livšic (Livshits)

Locust's Leg. Henning, W. B. (ed). *A Locust's Leg; Studies in Honour of S. H. Taqi-zadeh*. London, 1962.

LW Henning, W. B., "Sogdian Loan-Words in New Persian". *BSOS*, 1939, pp. 93-106; *AI* 14, 1977, pp. 639-651.

Mack. D. N. MacKenzie

Mack. AI MacKenzie, D. N. "Two Sogdian HWYDGM'N Fragments". *AI* 25, 1985, pp. 421-428.

Magi. Henning, W. B. "The Murder of the Magi". *JRAS*, 1944, pp. 133-144; *AI* 15, 1977, pp. 139-150.

Man. Lett. Sundermann, W. "Probleme der Interpretation Manichäisch-Soghdischer Briefe". *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*. Budapest, 1984.

Manual Pahl. Nyberg, H. S. *Manual of Pahlavi, II*, 1974.

Mayrhofer. M. Mayrhofer

MDi Frejman, A. A., *Opisanie Publikacii i Issledovanie Dokumentov s Gory Mug; Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug, I*. Moscow, 1962.

MDii Livšic, V. A., *Juridičeskie Dokumenty i Pis'ma; Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug II*. Moscow, 1962.

MDiii Bogoljubov, M. N.; Smirnova, O. I. *Xozjajstvennye Dokumenty: Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug, III*. 1963.

Mélanges Benv. *Mélanges Linguistiques Offerts à E. Benveniste*. Paris: 1975.

MGI Frye, R. N. (ed.) "Mitteliranische Glossare und Index zu Waldschmidt-Lentz". *Neue Methodologic in der Iranistik*. Wiesbaden, 1974, pp. 7-48.

MHC Sunderman, W. *The Manichaean Hymn Cycles* Huyadagmān *and* Angad Rōšnan *in Parthian and Sogdian. CII Supplementary Series, Vol. II*. London, 1990.

MIFSS Sims-Williams, N. "The Middle Iranian Fragments in Sogdian Script from the Mannerheim Collection". *Studia Orientalia*, Helsinki, 1980.

Minorsky, Hudūd. Minorsky, V. *Ḥududolālam*, translated from Persian.

Minorsky, Mem. Bosworth (ed.) *Iran and Islam; A Volume in Memory of Vladimir Minorsky*. Edinburgh, 1971.

MIS *Middle Iranian Studies, 1984*. W. Skalmowski; A. van Tongerloo (eds.): Orientalia Lovaniensia Analacta 16

Mittelir. Henning, W. B. "Mitteliranisch". *Handbuch der Orientalistik* (ed. B. Spuler), Abt. 1, Bd. 4 Iranistik, Abschnitt 1: Linguistik, Leiden, 1958, pp. 20-130.

MJM Gignoux, P. : Tafazzoli, A. (eds.). *Mémorial Jean de Ménasce*. Louvain, 1974.

Morgens. G. Morgenstierne

MSL *Mémoires de la Société de Linguistique de Paris*.

MSP Sundermann, W. *Ein Manichaisch-Soghdisches Parabelbuch. BTT* 15, 1985.

Müller. F. W. K. Müller

Mysteria Mithrae *Proceedings of the International Seminar on the Religio-Historical Character of Roman Mithraism.*, Rome: Ugo Bianchi 1979.

n note(s)

(N) Same as Notes.

Notes *BSTBL*, Notes, pp. 1-64. Also abbreviated as (N).

Notesi Benveniste, E. " Notes sur les Textes Sogdiens Bouddhiques du British Museum". *JRAS*, 1933, pp. 29-66; *Et.*, pp. 29-66.

Notesii Benveniste, E. "Notes sur le Fragment Sogdien du Baddhadhyānasamādhisāgarasūtra". *JA* 223, 1933, pp. 193-245; *Et.*, pp. 67-119.

Notesiii Benveniste, E. "Notes Parthes et Sogdiennes". *JA* 228, 1936, pp. 193-235; *Et.*, pp. 120-162.

Notesiv Benveniste, E. "Notes Sogdiennes". *BSOS* 9/3, 1938, pp. 495-518. *Et.*, pp. 163-186

Notesv Same as Notules.

Notesvi Same as Fray. act.

Notesvii Benveniste, E. "Notes Sogdiennes". *JA* 239, 1951, pp. 113-125; *Et.*, pp. 216-227.

Notules Benveniste, E. "Notules Sogdiennes". *JA* 231, 1939, pp. 275-277; *Et.*, pp. 187-189. Also abbreuiated as Notesv.

O' Rosenberg, F. "Deux Fragments Sogdiens Bouddhiqnes de Ts'ien-fo-tong de Touen-houang; I: Fragment d'un Conte". *Izv.*, 1918, pp. 817-842.[1]

O² Rosenberg, F. "~; II: Fragment d' un Sutra". *Izv.*, 1920, pp. 399-420; 455-474.*

O³ Rosenberg, F. "Un Fragment Sogdian Bouddhique du Musé Asiatique". *Izv.*, 1927, pp. 1375-1398.*

OLZ *Orientalistische Literaturzeitung.* Leipzig.

Orientalia. Henning, W. B., "Zum Soghdischen. Kalender", *Orientalia*, 1939, pp 93-106; *AI* Vol. 14, 1977, 629-637.

Osnovy Osnovy Iranskogo Jazykoznanija Srednciranskije Jazyki. Eds. V. I. Abaev; V. I. Rastorgieva. Moskva, 1981.

Padm. "Padmacintāmani-dhāraṇi-sutra". *BSTBL*, pp 12-17; *Notes*, pp. 10-12.

Panjk. Insc. Livšic, V. A. "A Sogdian alphabet from Panjikand", *W. B. Henning Memorial volume.* Landon, 1970, p. 256-263.

Pelliot TP. Pelliot, P. *T'oung Pao.* Leiden, 1931.

Perikhanian A. Perikhanian

Ph. I *Philologia Iranica,* (Ilya Gershevitch Selected and edited by N. Sims-Williams). Wiesbaden: Dr. Ludwig Reichert Verlag, 1985.

Problèmes de la Linguistique Générale 1966 Benveniste, E. *Problèmes de la Linguistique Générale.* Vol. 1, 1966, Vol. 2, 1974.

Prolexis. Bailey, H. W. "Prolexis to the Book of Zambasta". *Khotanese Textes, VI.* Cambridge, 1967.

Psalter. Same as STSC.

Reichelt. Hans Reichelt

RHL *Revue d' Histoire et de Litérature Religieuses, Nouvélle Série*, Paris.

RL Sims-Williams, N. "The Sogdian Rhythmic Law". *MIS*, 1984, pp. 215-203.

Rock. Insc. Sims-Williams, N. "Rock Inscriptions in the Indus Valley. The Sogdian Inscription of the Upper Indus, a Preliminary Report". *ANP* Vol. I "The Sogdian Inscription of Ladakh", *ANP* Vol. 2.

Rust. "Rustam Fragment"

SCE Gauthiot, R.; Pelliot, P.; Benveniste, E. *Le Sūtra des Causes et des Effets, I-III.* Paris, 1920-1928. Also, MacKenzie, D. N. *The Sutra Of The Causes And Effects Of Actions in Sogdian.* Oxford, 1970.

Schaeder Iranica. Schaeder, H. *Iranica; Abhandlung der Gesellschaft zu Göttingen.*

Schwartz. M. Schwartz

SGI *Studia Grammatica Iranica; Festschrift für Helmut Humbach.* München, 1986.

SGS Emmerick, R. E. *Saka Grammatical Studies; Oxford Oriental Series XX.* London, 1968.

SI *Studia Iranica.* Paris

Sogd. Cpds. Gershevitch, I. "Sogdian Compounds". *TPS*, 1945, pp. 137-149; *Ph. I.*, pp. 6-18.

Sogd. Jaz. Livšic, V. A.; Khromov, A. L. "Sogdijskij Jazyk". *Osnovy* II, 1981, pp. 347-541.

Sogdica. Henning, W. B. *Sogdica.* James G. Forlong Fund. Vol XXI, London 1940; *AI* 15, 1977, pp. 1-63.

Sprache *Die Sprache; Zeitschrift für Sprachwissenschaft.* Vienne.

SPAW *Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Klasse,* Berlin.

STi Müller, F. W. K. *Soghdische Texte I. APAW* 2, 1912.

STii Müller, F. W. K.; Lentz, W. *Soghdische Texte II. SPAW* 21, 1934, pp. 504-607.

STSC Schwartz, M. *Studies in the Texts of the Sogdian Christians.* Unpublished Berkeley dissertation, 1967. (*STSC, revisions* refers to 12 additional pages dated spring thru July 1969.)

Studio Orientalia. Sims-Williams, N. Halén, H. "The Middle Iranian Fragments in Sogdian script From The Mannerheim Collection", *Studia Orientalia*, ed. by the Finnish Oriental Society, 51: I3, Helsinki 1980.

Sund. Werner Sundermann

Sund. 1988 Sundermann, W. "Der Schüler Fragt. Den Lehrer". *AI* 28, 1988, pp. 173-186.

Sund. 1994 Sundermann, W. "Mani and Enoch", *Irano-Judaica iii*, ed. A. Netzer. Jerusalem, 1994, pp. 40-48.

SW Nicholas Sims-Williams

SW 1986 Sims-Williams, N. "Sogdian *δprm* and Its Cognates", *SGI* 1986, pp. 407-424.

Szemerényi. Oswald J. L. Szemerényi

Tales. Henning, W. B. "Sogdian Tales". *BSOAS* 11, 1945, pp. 465-487; *AI* 15, 1977. pp. 169-191

Tedesco. P. Tedesco

Texts. Henning, W. B. "The Sogdian Texts of Paris". *BSOAS* 11, 1946, pp. 713-740; *AI* 15, 1977, pp. 231-258.

Titres et Noms Propres. Benveniste, E. *Titres et Noms Propres en Iranien Ancien.* Paris, 1966.

TIV *Trudy Institute Voskokovedeniya*, Moscow.

Tokharika Bailey, H. W. "Tokharica; Studies in Honour of Sir Mortimer Wheeler". *JRAS*, 1970, pp. 121-123.

TP *T'oung Pao*, Leiden.

TPS *Transactions of the Philological Society*, London.

TSP Benveniste, E. *Textes Sogdiens (Mission Pelliot, III).* Paris, Librairie Orientaliste Paul Geuthner, 1940.

UMV *J. M. Unvala Memorial Volume.* Bombay, 1964.

* The abbreviation denotes H. Oldenburg, the discovered of the fragments.

Utz Survey Utz, D. A. "A Survey of Buddhist Sogdian Studies". *Bibliographia Philologica Buddhica*, Series Minor, Ill. Tokyo, 1980, II. 1-25.
Vaj. "Vajracchedikā Text". *HRii*, pp. 72-76; "Vajracchedikā Fragment". *BSTBL*, pp. 3-5, Notes 1-6.
Varucān-šāh Henning, W. B "Varucān-šāh". *Journal of the Greater India Society* 11/2, 1945, pp. 85-90; *AI* 15, 1977, pp. 225-230.
Vāsta Bailey, H. W. "Vasta". *AO* 30, 1966, pp. 25-43.
VDI *Vestnik Drevnej Istorii*, Moscow.
Vim. "Vimalakīrtinirdesá-sūtra". *HRii*, pp. 1-13; *BSTBL*.
VJ Benveniste. E. *Vessantara Jātaka (Mission Pelliot, IV)*. Paris, 1946.
Vṛtra et Vṛθagna Benveniste, E.; Renou, L. "Vṛtra et Vṛθragna". *Étude de Mythologie Indo-Iranienne; Société Asiatique, CahierIII*. Paris.
W-Li Waldschmidt, E.; Lentz, W. "Die Stellung Jesu im Manichäismus". *APAW 4*, 1924.
W-Lii ~ ~. "Manichäische Dogmatik". *SPAW* 13, 1933.
Weber. Weber, D. *Die Stellung der Sogdische Inchoativa im Mitteliranischen.* (Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades der Philosophischen, Fakultät der Georg-August-Universität). Göttingen, 1970.
Yoshida. Yutaka Yoshida
ZDMG *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft*. Leipzig; Wiesbaden.
Zeki Veladi Togan's Armagan Henning, W. B. "Khwarezmian Language". *Zeki Veladi Togan's Armagan*, Istanbul. pp. 421-436.
ZII *Zeitschrift für Indologie und Iranistik*. Leipzig.

LEXICON

1 **»b'nc** M آبان، هشتمین ماه(بیرونی: *ابانج*)
āb/βānč (b'nc) ©f. adj. ⇒»p'nc, »p'nz
Aban, eighth month of the year
GMS 1274 n 2; Hen. Orientalia. 8.94; JRAS 1945, 149.9

2 **»β'rβ** B قلاّب، آلت کشیدن
āβarβ ©<*ā-barba*; Khot. *bīra* ⇒»k'yš'k
hook, pulling instrument
BSTBL, Vim. 155; Bailey. BSOAS 23, 25

3 **»β'rγs'k** B ⇒ »βr'γs'k

4 **»β'st-** ⇒ 'bst-, 'nβ'st-

5 **»β'stk** B پیوسته، متّصل، مدام
āβastē ©<*ābastaka* ©pp. ⇒'bynt-, 'bst-, 'nβ'st-, 'bsty
bound, joined, permanent
TSP 2.550; S W, C2 n p75.26

6 **»β'ycy** B نام بدترین دوزخ
āβǐči (»βcy) ©<Skt. *avīci*
(*name of the*)worst hell
SCE 279, 337, 349; »*βyc*, TSP 7.43

7 **»β'yr-** B, S برده‌شده، آورده‌شده
āβir ©<*ābṛya* ©pass. st.; impf. *m'βyr* ⇒»βr-
(*to*)be carried, (*to*)be brought
GMS 540; VJ 868, 871; MDii; AVS 76

8 **»βcr** M افزار، ابزار
aβčar
materials
GMS 1531

9 **»βcy** ⇒ »β'ycy

10 **»βr** B لامسه، گیرایی
āβar
touch
VJ 881

11 **»βr-** B, M, S بردن، آوردن
āβar ©impf. *m'βr*; inf. -'*y* ⇒'br-[2]
(*to*)carry
GMS 634; VJ; TSP; Frag. Len.; MSP; MD; BBB; AVS 76, 102 n 1, 139

12 **-»βr** B, M پسوند ملکی
āβar (»βr'y) ©<*ā-baraka*
possessive suffix
GMS 1134; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141i, 144.5

13 **»βr'γs'k** B آرزو، میل، هوس
āβraxsē (»β'rγs'k, »βrγs'y, 'βrγs'k) ⇒'βrxsy(y)
wish, desire, lust
TSP 2.904, 1053, 5.30, 7.151; SCE 431; BSTBL, Vim.; S W, IIJ 1976, Frag. 5.11; -'*y*, TSP 17.11; SCE 308; -'*kw*, BSTBL, Dhu. 82

14 **»βr'y** ⇒ -»βr

15 **»βrγs'k** ⇒ 'βrxsy(y)

16 **»βrγs'kmync** S شهوت‌انگیز، هوس‌آلود
āβraxsē-mēnč ⇒»βrxsymync
lascivious
S W, IIJ 1976, 49, 50, Frag. 5.8-9

17 **»βrγs'y** ⇒ »βr'γs'k

18 **»βrxsy** M آرزو، شهوت، هوس
āβraxsē (»βrγs'y) ©<*ā-braxsaka*; Av. *bərəg*; Parth. *āwaržōg*; Pahl. *āwarzōg* ; Khot. *aursa* ⇒»βr'γs'k
desire, lust
Hen. Tales. 487 n 2; GMS 5

19 **»βrxsymync** M آرزومند
āβraxsēmēnč ⇒»βrγs'kmync
desiring, wishful

GMS 1103; BBB 568

20 **»βryn-** B, S ستایش کردن، آفرین کردن
āfrīn ©<*ā-frīna ⇒»fryn-, »pryn-
(*to*)praise
TSP 25ii, 1 n p236; KG 552, 572

21 **»βrync-** S پروردن
āβrĕnč ? ©<*ā-barəg-; Parth. *ābrang*
(*to*)cultivate
Gersh. apud. Sund. MSP p39

22 **»βryt'k** S ستوده
āfrītē (»βryty) ©pp. ⇒'fryty
praised
KG 327, 580; TSP 25ii, 3; W-Li 71

23 **»βryty** B ⇒ »βryt'k

24 **»βrywn** B ستایش، آفرین
āfrīwan (»βrywnh) ⇒»prywn, »frywn
blessing, praise
TSP 17.39; KG p177

25 **»βrywncyk** S آفرین گو، در حال آفرین گفتن، ستایش گر
āfrīwančīk
praising
Hen. Tales. 486.13, *-w*

26 **»βrywnh** S ⇒ »βrywn

27 **»bwx rwc** M آبان‌روز، روز دهم ماه(بیرونی: *ابخ*)
ābūx-rōč ⇒»pwγ'rwc
Aban, tenth day of the month
GMS 237; Hen. JRAS 1945, 142.2, 3

28 **»βyc** ⇒ »β'ycy

29 **»βyr** ⇒ »β'yr-

30 **»c** M چیزی، هرچیز
āč ⇒»δc(w), 'cw
something, anything
GMS 1564, 1580

31 **»c'γt-** S گرفتن
āčăγd ©pt. st. ⇒ptcγt-, »c'xš-
(*to*)grasp
Sund. KG 382 p177; Apd. S W, 3.2.1

32 **»c'ry** B استاد، معلّم
āčārē ©<Skt. *ācārya*
teacher
TSP 21 i 11 n p233; BSTBL, Intox. 36

33 **»c'xš-** S گرفتن
āčaxš ©pres. st. ⇒ptcxš-, »c'γt-
(*to*)grasp
Sund. KG p177

34 **»δ'(h)** M ⇒ »δ'kw

35 **»δ'k** ⇒ »δ'y

36 **»δ'kw** B, S کس، هر کس، شخص(در بیشتر متون)
āδē, āδaku, āδō (»δyy, »δk, »δyh) ©abl. »*δ'(h)*, pl. »*δ(')yt*; pl. ob. »*δytyy* ⇒»δ'y, »dy
somebody, anybody
EGSii 136; GMS 1560–80; »*δk*, MD; '*δkw*, Anc. Lett.; S W, SGI 1986, 407–10

37 **»δ'm** M آدم(بشر نخستین)
ādam ⇒'δ'm
Adam
Hen. JRAS 1944, 18

38 **»δ'wkh** B غلّه، محصول
āδuk (»δwk) ©<*āδu-
grain, crop
TSP 6.157 n p206; BSTBL, Dhu. 29; Emmerick. TPS 1966, 1f

39 **»δ'y** B, S هر کس، کسی(در بیشتر متون)
āδē (»δy, »δ'k) ©abl. »*δ'h* ⇒»δ'kw, »δyt
somebody
GMS 1580; S W, SGI 1986, 408–10; »*δ'yk*, TSP 7.80

40 **»δ'yc(w)** B, S چیز، هرچیز
āδēč(u) ⇒»δc(w)
something, anything
GMS 1566; SCE; BSTBL; MDii; S W, SGI 1986, 408

41 **»δ'yn'k** B آینه
āδēnē (»δyn'y, »δyn'k) ©<*a-daina*; Parth. *ādēnag*
mirror
TSP 3.303, 10.12; BSTBL, Dhu. 169; Benv. Et. Oss. p10; *-yn'k*, BSTBL, Dhy. 43, 350, 345; loc. *-'kyh*, Dhy. 338

42 **»δ βγ** ⇒ »δδ βγ, 'δδ βγ

43 **»δβr'k** B بارور، حاصل‌خیز
āδβarē (»δβryy)
fertile
TSP 11.28 n p223; BBB 570; S W, SGI 1986, 409

44 **»δβryy** M ⇒ »δβr'k

45 **»δc(w)** B, S چیز، هرچیز(در بیشتر متون)
āδč(u) (»δδc) ⇒»c, 'dc, 'cw, »δ'yc(w)
something, anything
GMS 1564; EGSii 136; S W, SGI 1986, 407ff

46 **»δδ βγ** B خدای برین(نام یکی از خدایان هندی، هُرمَزد ؟)
āδβaγ ('δ βγ, »δ βγ) ©<*āδ*<Skt. *adhideva*
supreme god(*Hormazd, Shakra* ?)

TSP; VJ; Frag. Len.; W-Li; Humbach. AI 4, 297f; "supreme deity", S W, Indian elements in Parthian and Sogdian 1983, 139

47 **»δδc** M ⇒ »δc(w)

48 **»δh** B شکوه، برتری، تعالی
āδ(ă) ? ('δh²) ⇒»δwh
excellence, eminence
TSP 5-36

49 **»δk** S ⇒ »δ'kw

50 **»δkt'm** B هر کدام
āδektām, aδktām
each one
TSP 21c 91; S W, SGI 1986, 410

51 **»δprm(h)** B روی‌هم‌رفته، به‌طور کلّی(در بیشتر متون)
āδpar(a)m
altogether, so ever
GMS 1551, 1567; S W, SGI 1986, 407-24

52 **»δwβ** M وابستگی، پیوستگی، پیوند، تماس
āδŭβ
joining
GMS 453; Benv. Et. Oss. 41; Sund. Man. Lett. 306.30, 41

53 **»δwh** B شکوه، علوّ، برتری
āδu ? ⇒»δh
excellence, majesty
VJ 222; BSTBL, Vim. 140

54 **»δwk** B ⇒ »δ'wkh

55 **»δwr'yk** S(C) آشوری
āθūrīk
Assyrian
STSC 67

56 **»dy** S کس، هر کس، شخص(در بیشتر متون)
āδē (»δy, »δyy) ©pl. -*t*; ob. pl. -*tyy* ⇒'dy(y), »δ'kw
somebody, anybody
GMS 1560 ff, 1580; S W, SGI 1986, 407f

57 **»δy** M, S ⇒ »δ'y, »dy, 'dy(y), 'yδyyt

58 **»δyc** ⇒ »δ'yc(w)

59 **»δyh** M ⇒ »dy, »δ'kw

60 **»δyn'(h)** M آدینه، جمعه
āδēnē (»δyny) ©<MP
friday
GMS 49; JRAS 1945; Fasts. 149.12, 19, 153.14, 36, 151.6 n 2 p153

61 **»δyn'k** ⇒ »δ'yn'k

62 **»δyn'y** ⇒ »δ'yn'k

63 **»δyny** ⇒ »δyn'(h)

64 **»dyt** C ⇒ »δyt

65 **»δyt** M همه، همه کس، همگی
āδēt (»dyt) ©ob. pl. -*yy*, -*yh* ⇒»δ'kw, »δ'y
everybody
GMS 1563; STi 29.8, 53.4; »*δ'yt*, KG 499; »*δytyh*, BBB e4; »*δytyy*, BBB e7

66 **»δyy** M ⇒ »dy, »δ'kw

67 **»fryn-** M ستودن، آفرین کردن
āfrīn ©<*ā-*frīna-* ©impf. *m'fryn* ⇒»βryn-, »pryn-
(*to*)praise
GMS 579, 653; Sogdica. p7

68 **»fryny** M ستاینده
āfrīnē ©pl. -*t*
praising
GMS 475, 895

69 **»frytyy** M مخلوق، آفریده
āfrītē ©pp. ⇒'fryt-
creature
GMS 1620

70 **»frywn** M آفرین، ستایش
āfrīwan ©Av. *āfrivana* ⇒»βrywn, »prywn, 'frywn
praise
GMS 1084

71 **»γ** ⇒ »z²

72 **»γ»rt** B بدهضم، غیرقابل گوارش ؟
āxārt ?
indigestible ?
TSP 8.124; Hen. JRAS 1944, 144.3

73 **»γ»z** B ⇒ »γ'z

74 **»γ'ns** B جنگ، جدال
āxăns ⇒»x's, 'nγ's
fight, dispute
TSP 9.12, 13ii 7

75 **»γ'r'** M ⇒ »γrt'k

76 **»γ'r²** B گام، قدم(*واحد طول*)
āxăr
step, pace
SCE 197; BSTBL, Dhy. 93, 97; EGSii 167

77 **»γ'št-** S ⇒ »γšt-[1]

78 **»γ'wδ** B پوشش، پوشاننده(*آغُل* ؟)
āγōδ ©<*ā-gaud-* ⇒»γwnd-
cover, covering
VJ 961; BSTBL; Gharib. AI 4.249

79 **»γ'yδ–** B خواستن، خواهش کردن
āγēδ ©<*ā-gādaya- ⇒»γyδ-
(*to*)wish, (*to*)demand
BSTBL, Dhy. 15, 75; GMS 653

80 **»γ'yδ'k** B خواهش، آرزو
āγēδē (»γyδ'k) ⇒»γδ'k(w)
wish, desire
TSP 2, 382, *»γ'yδ'kw*; Sogdica. 60.28, 61

81 **»γ'ynt–** B ناپاک کردن، آلوده کردن
āγind ?
(*to*)defile
Mack. SCE 180(N); Gersh. IF 75, 304

82 **»γ'yr–** B راه‌رفتن، قدم‌زدن
āxĕr ⇒»γ'r[2], xrt–, 'xyr–
(*to*)walk
BSTBL, Dhy.; SCE 383

83 **»γ'yr** B تحرّک، پویایی
āxĕr
moving, going, ambulant
VJ 882

84 **»γ'yrn'k** B متحرّک، رونده، پویا
āxĕrnē (»γ'yrn'y) ⇒'xyrny
moving, walking, going, ambulator
BSTBL, Dhy. 100, 246; *–'y*, Dhy. 228, 297, 311; *»γyrn'y*, Dhy. 245

85 **»γ'yrn'y** ⇒ »γ'yrn'k

86 **»γ'z–** شروع کردن، آغازیدن(در همه‌ی متون)
āγāz (»γ"z) ©<*ā-gāz ⇒»γšt–[1], 'γ'z-
(*to*)begin

87 **»γ'z** B, M, C آغاز، شروع
āγāz ©ob. *–(')y*
beginning
TSP; BSTBL; Frag. Len; STi 77.1; Hen. Giants. 68.24; nom. *»γ'z'y*, Dhu. 259

88 **»γδ'k(w)** B, S آرزو، خواهش، تمنّا
āγaδē, āγaδaku ©<*ā-gadaka; ✓gad; Parth. *'g'dg*; Khwar. *'γ'δk* ⇒»γ'yδ–, »γδ'y
wish, desire
TSP; VJ; BSTBL; MSP; KG; Frag. Len.; acc. *»γδ'kw*, VJ 99, 142, 376, 383, BSTBL, Padm. 23, 25, 53; Vim. 51; nom. VJ 101, 442, 446, 47[c]

89 **»γd'r–** C آوردن
āγaδār ©trans. pret. ⇒»γt–[2]
(*to*)bring
STii 4.32, 3pl. *–nt*

90 **»γδ'w** B آرزو، خواهش
āγaδō ©<*āγaδaku* ?
wish
VJ; EGSii 75; GMS 960; nom. VJ 29[d], 650, 1185; acc. VJ 17, 59[b], 1223

91 **»γδ'y** S, B آرزو، خواهش
āγaδē (»γdy, »γδyy) ⇒»γδ'k(w)
wish
SCE 555; VJ 44[e]; TSP; BSTBL; BBB; GMS 962; KG; STii 8.10, 4.12

92 **»γdy** C ⇒ »γδ'y

93 **»γδyy** M ⇒ »γδ'y

94 **»γmp–** M حرکت کردن، راه‌رفتن
āγamp
walking
Sogdica. 64, 11n66

95 **»γrt'k** S درخشان، شکوهمند
āγar(tē) ? (»γ'r[1]) ⇒'γrtqy', 'γ'rc
radiant, splendid
S W, C2 p149, 27; *»γ'r*, Hen. JRAS 1944, 144n3; Mack. AI 1985 422, 424 n4

96 **»γrtystr** M حاصل‌خیزترین
āγartistar ? ©superl. *»γ'rt*
most fertile, richest
GMS 656, 1289; Sogdica. 29.6.30

97 **»γšδ'r–** S, C شروع کردن، آغازیدن
āγašδār ©<*»γšt-d'r- ©trans. pret. ⇒»γ'z-, »γšt–[1], 'γšd'r-
(*to*)begin
STii p574; Frag. Len. *»γ(')šδ'r*

98 **»γšt–[1]** M, S شروع کردن
āγašt (»γ'št-) ©pt. st. ⇒»γ'z-, 'γšt–, »γšδ'r-
(*to*)begin
BBB; W-Li, ii; GMS 865; Frag. Len.; KG p177; MSP b47; *»γ'št–*, MSP b5, b47, b136

99 **»γšt–[2]** S برخاستن
āxašt ©pt. st. ⇒'xšt-
(*to*)rise
STi 86.17, *»γ'št-*

100 **»γt–[1]** آمدن(در بیشتر متون)
āγat ('γt-) ©<*ā-gata ©intrans. v.; pt. st. ⇒»ys-
(*to*)come
GMS 603; AVS 139

101 **»γt–[2]** آوردن
āγat ©<*ā-gata ©trans. v.; pt. st. ⇒»βr–, »γd'r-

(*to*)bring
GMS 603; AVS 139

102 **»γt'k'** B آمده
āγatē (»γt'y, »γtk') ©intrans. v.; pp. ⇒»γt-'
came
TSP; SCE

103 **»γt'k²** B آورده(در بیشتر متون)
āγatē (»γtk²) ©pp.; trans. v.
brought
TSP; SCE

104 **»γt'y** B ⇒ »γt'k'

105 **»γtk'** ⇒ »γt'k'

106 **»γtk²** ⇒ »γt'k²

107 **»γwnd-** M پوشیدن، پوشاندن
āγund ©<*ā-gunt; √gaud- ©impf. *m'γwnd* ⇒»γwnt-, »γwst-, »γ'wδ
(*to*)cover, (*to*)dress
GMS 601, 807; Gharib. Al 4.249

108 **»γwnt-** B, C پوشیدن، پوشاندن
āγund ©impf. m'γwnt ⇒»γwnd-
(*to*)cover, (*to*)dress
BSTBL, Dhy. 16; STi 16.8; Gharib. AI 4.249

109 **»γwst** S ⇒ »γwstk

110 **»γwst-** M پوشیدن
āγust ©<*ā-gusta ©pt. st. ⇒»γwnt-, »γwstyh
(*to*)cover, (*to*)dress
Gharib. AI 4.249

111 **»γwstk** B آلوده، کثیف
āγustē (»γwst) ©Parth. 'gwd, 'gwst; MP 'gwh-
dirty, defiled
Hen. AION 1965, 32.6; BSTBL, Dhy. 397; *»γwst*, MSP, p39, b85

112 **»γwstyh** M پوشش
āγustĕ ©inf. ⇒»γwst-
covering
GMS 931

113 **»γwyr** B آخور
āxwēr ⇒»xwyr-, 'xwyr
stable
VJ 17[b]

114 **»γwyr-** B سوءهضم داشتن ؟(غذا در گلو جستن ؟)
āxwĕr ?
(*to have*)indigestion ?
TSP n p216, 8.124

115 **»γwyr'kh** B سوءهاضمه ؟
āxwĕrāk ? āxwērē ?
indigestion ?
TSP 8.126

116 **»γwyrpt** S میرآخور، آخورسالار ؟ خوان‌سالار ؟
āxwērpat
chief of stable
MDii B-9 V4; Gersh. TPS 1969, 170-9, "the chief of table"

117 **»γyδ-** M خواستن، خواهش کردن
āγēδ ©impf. *m'γyδ* ⇒»γ'yδ-
(*to*)wish, (*to*)demand
BBB a 11 p99; GMS 653

118 **»γyδ'k** ⇒ »γ'yδ'k

119 **»γyrn'y** ⇒ »γ'yrn'k

120 **»j'wny** M ⇒ 'jwn

121 **»j'wwny** M ⇒ 'jwn

122 **»jt-** ⇒ »jyt-

123 **»jty** M متولّد، زاده
āž(i)tē (»zytk, »jytyy) ©pp. pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
born
GMS 27, 860; Hen. BSOAS 11, 68.17

124 **»jwn** M موجود، فرزند
āžōn ©pl. *-d* ⇒'jwn, »žwn, »z'wnh
being, child
GMS 5, 66; Tales. 470.59; W-Li

125 **»jy-** M متولّدشدن، زادن
āžāy (»jy myry) ©Av. *zaya-*; **āzaya-* ©impf. *m'jy* ⇒»jyt-, »z'y-
(*to*)be born
GMS 124, 570, 182 n 1

126 **»jy myry** ⇒ »jy-, myry

127 **»jyt-** M متولّدشدن، زادن
āž(i)t (»zyt-, »jt-) ©pt. st. ⇒»jy-, »z't-, »z'yt-
(*to*)be born
BBB b38; GMS 27

128 **»jtyy** ⇒ »jty

129 **»k** B نام درخت(جغ)
āk ©OP *yakā*
(*name of a*)tree, oak ?
TSP 7.8 n 210; Gersh. BSOAS 19.317

130 ***»k'βt-** ⇒ »kmb-

131 **»k'βt'k** B کج، ناراست
ākaβdē ©pp. ⇒»kmb-
crooked, not straight
TSP 6.190, 10.23

132 **»k'βtc(h)** B کج

ākafč ©f. pp. ⇒ʾk'βt'k
crooked
BSTBL, Vim. 3, 17, 128

133 **ʾk'c'y** B فضا، جوّ
ākāč(e) (ʾk'cyy) ⇒ʾk'c(h)
space, void
BSTBL, Vim. 30; Padm. 25; Dhy. 124, 152, 177, 248, 356; TSP 2.585, 16.32; VJ 1233

134 **ʾk'c(h)** B فضا، جوّ
ākāč (ʾk'cyy) ©<Skt. *ākāśa* ⇒ʾk'c'y
space, void
TSP; VJ; BSTBL, *ʾk'cw*, Dhu. 178; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142 i; *-yk* ?, Dhy. 217

135 **ʾk'cyy** M ⇒ ʾk'c(h)

136 **ʾk'rtk** B شمشیر
ākartē (ʾkrtk)
sword
SCE 224, 241, 207; EGSii 167

137 **ʾk'wc-** B آویختن
ākōč (ʾkwyc, ʾkwc-) ©Khwar. *ʾkwcy* ⇒ʾkwγt-, ʾqwc-, ʾqwc-
(*to*)hang
TSP 3.248, 6.107, 125; BSTBL, Dhu. 272; GMS 634; AVS 120

138 **ʾk'yš-** B بیرون کشیدن، با قلّاب گرفتن
ākěš ©<**ā-karš*
(*to*)pull out
GMS 343; TSP 2.851 n p180

139 **ʾk'yš'k** B قلّاب، آلتِ کشیدن
ākěšāk, ākěšē ? (ʾkš'k, kš'k) ⇒ʾβ'rβ
hook, pulling instrument
Hen. Texts. 734; TSP 2.851, 850

140 **ʾkmb-** M مهار کردن، سر کوب کردن(خم کردن)
ākamb (*)k'βt-) ©Parth. *nyhynj* ⇒ʾk'βt'k, nk'np-, pk'np-
(*to*)suppress,(*to*)curb, (*to*)restrain
Sogdica. 43.9, 44

141 **ʾkn-** M پر کردن، آکندن
ākan (ʾkn-) ©impf. *m'kn*
(*to*)fill
GMS 475

142 **ʾkrtk** ⇒ ʾk'rtk

143 **ʾkš'k** ⇒ ʾk'yš'k

144 **ʾkwc-** ⇒ ʾk'wc-

145 **ʾqwc-** M آویختن
ākōč ©impf. *m'qwc* ⇒ʾk'wc-
(*to*)hang
GMS 634

146 **ʾkwγt-** B آویختن
ākŭγd ©Parth. *'gwxt* ©pt. st. ⇒ʾk'wc-
(*to*)hang
GMS 858; MDii p191

147 **ʾkwγty** B آویخته، آویزان
ākŭγdē (ʾqwγtyy) ©pp.
suspended
SCE 392; GMS 858; *ʾkwγtt*, MDii "weight" ?

148 **ʾqwγtyy** M ⇒ ʾkwγty

149 **ʾkwyc-** B آویختن
akwēč ? ⇒ʾk'wc-
(*to*)hang, (*to*)suspend
TSP 3.200, 239 n p198

150 **ʾm'k** ⇒ 'myk

151 **ʾm'n** B نیرو، قدرت
āmān ? ©Av. *ā-mā*
power
BSTBL, Vim. 140; VJ n p92.222; Bailey. Prolexis. 137

152 **ʾm'rδ** B همراه، شریک، همال
āmarθ/δ ©<**hām-arθa*; Pahl. *hamahl*
companion
GMS 1034; Hen. Texts. 726; pl. *ʾm'rδt*, TSP 3.106; ob. pl. *ʾm'rδ'yty*, TSP 15.27 n p194

153 **ʾm'rδ'n** B, S با هم
āmarθān (ʾm'rδ'yty, ʾmrδ'n) ©gen. pl.
together
GMS 1034; TSP 2.726, 5.87, 9.15 etc.; Vim. 120; BSTBL; SCE 481; Frag. Len. 38.25, 81.8; STii 574, 8.6; *ʾmrδ'n*, TSP 5.6

154 **ʾm'rδ'yty** ⇒ ʾm'rδ'n

155 **ʾm'rθ** ⇒ 'mrθ

156 **ʾm't'k** B آماده، حاضر
āmătē (ʾm't'y, ʾm'tk, ʾmty(y)) ©<**ā-mā-taka* ⇒ʾmtyc, 'm'ty
ready, prepared
GMS 14, 121; TSP 3.221, 7.137; SCE 520

157 **ʾm't'y** ⇒ ʾm't'k

158 **ʾm'tk** ⇒ ʾm't'k

159 **ʾm'ty'kh** B زینت، نشان
āmtyāk (ʾmty'kh)
ornament, mark
TSP 8.197 n p219; Vim. 87, BSTBL

160 **»m'ty(y)** M آماده
āmătē ⇒»m't'k, »mtyc
ready
GMS 14, 121; Hen. Tales. 481.56

161 **»m'yk** B, S آلودگی، عفونت، آمیختگی(دخیل: *آمیغ*)
āmīk (»myk, »myq)
dirt, mixture
TSP 2.31, 5.10 n p169; GMS 5; MSP b 87, e5; *»m(')ykw*, MSP b84, b91; S W, C2 n p97.4 "impurity"

162 **»mδ'k** B آمُله، آمُلَج (نام درختی است)
ām(a)δak ©Skt. *āmalaka* (*phala*)
Emblic Myrobalan(*name of a tree*)
TSP 10.3; apud. Yoshida. SI 1984, 149

163 **»m kδ'r'k** B شکم‌روش، اسهال
ām-kaδārē ? ©Skt. *āma*
diarrhoea
TSP 2.35

164 **»mng** M, C راستی، حقیقت
āmang
truth
GMS 1014; BBB 614; STii 5.19, 23; STi 81.13

165 **»mnkcyk** C به‌راستی، حقیقتاً
āmangčik
truely
STi 87.22, 86.7; EGSii 97

166 **»mrδ'n** ⇒ »m'rδ'n

167 **»ms-** M, S شخم‌زدن
ām(ə)s ? ©impf. *m'ms* ⇒'ms-
(*to*)plough
GMS 634

168 **»ms'** M, C فرمانبرداری، توجّه
āmsă ©ob. *-yy* ⇒'ms'
obedience, attention
GMS 973, 1265; BBB 687; STii 4.37; *»ms'kr* "to observe" Benv. JA 1951, 118; BSL 53 p57f

169 **»ms' frm'y-** M توجّه کردن
āmsă-framāy
(*to*)take care
Sund. Man. Lett. 310.17; Frag. Len. 37.18

170 **»ms'k** S مجموعه، فهرست ؟
āmsāk ? ©<**hama-sahaka*; Pahl. *hmys'k*
list ?
MDii p149, 4

171 **»mt'yc** B, S ⇒ »mtyc

172 **»mt'ycyh** B ⇒ »mtycy'

173 **»mty'kh** ⇒ »m'ty'kh

174 **»mtyc** B, M, S راست، راستی
āmtĭč (»mt'yc)
truth, true
BSTBL; TSP; STii; GMS 1011; Frag. Len.; Anc. Lett. 2.28; pl. *»mtyct*, KG 549

175 **»mtycw** B, S به‌راستی، حقیقتاً
āmtiču (»mt'yc) ©adv. acc. ⇒'mtycy'
truely
KG p177; BSTBL, Vaj. 8

176 **»mtycy'** M راستی، حقیقت
āmtĭčyā (»mt'ycyh)
truth
TSP 10.15; BBB 614

177 **»mty(y)** M ⇒ »m't'k

178 **»myk** M ⇒ »m'yk

179 **»myq** C ⇒ »m'yk

180 **»my(k)** M, S کثافت، آلودگی
āmīk
dirt
GMS 5; Sogdica. p56 y28, 58n; S W, C2, 97.4

181 **»mynyy** M تابستان
āmĭnē ©Av. *hamina*; Pahl. *hāmīn*
summer
GMS 4, 397; Hen. Tales. 481.41; W-Lii 547.8; BBB

182 **»myty** M آمیخته، آلوده، کثیف
āmītē ('mt'y) ©Av. √*mī* ⇒»my(k)
mixed, dirty
BBB b30; S W, C2 p97.4

183 **»n** S آن(نام یکی از خانواده‌های سغدی)
an
An(*a Sogdian family name*)
Hen. BSOAS 11.736, 12.603 n 2; Sogdica. 59

184 **»n'nt(')** B آنندا(نام یکی از شاگردان بودا)
Ananda
VJ; SCE; BSTBL

185 **»n't(t)** B کاملاً، واضح
ānat ©Khot. *ānata*
perfectly, clearly
TSP 6.109, 10.11, *»z't*; BSTBL; S W, C2 n p55.10; Bailey. Prolexis. 95

186 **»n'y-** B, M راهنمایی کردن، بردن
ānăy (»ny-) ©<**ā-nay-* ©impf. *m'ny* ⇒'ny-[1], »nyt-
(*to*)lead, (*to*)carry

GMS 569; EGSii 18, 58; VJ; BBB 100; AVS 94

187 **»ny-** ⇒ »n'y-

188 **»nyny(y)** M راهنما، رهبر
ānaynē, ānĕnē ©pres. part. ⇒»n'y-
leader
GMS 895; VJ; BBB 100

189 **»nyt-** M راهنمایی کردن
ānĭt ©pt. st. ⇒'nyd'r-, »n'y-
(*to*)lead
GMS 537, 883; AVS 94

190 **»p** B, M, C آب(در بیشتر متون)
āp (»ph) ©f.; acc. *-wh*; ob. *-y(h)*; ob. pl. *-ty*
⇒'b, 'p
water
GMS 1228

191 **»p »βr'y** B استسقاء(نام بیماری)
āp-āβarē
dropsical
SCE 415; GMS 1134

192 **»p"t** B, M آباد، شکوفا، پررونق
āpāt (»p't) ©<*ā-pāta ⇒»p'y-, 'p'ty
watched, prosperous
TSP 2.157, 775; Hen. BSOAS 12.307.22; STii 10.6, 54

193 **»p"t »p"t** B خوب، عالی
āpāt-āpāt (»p't »p't)
good, bravo
BSTBL; TSP; EGSii 179

194 **»p"y** B توجّه، درک
āpāy ⇒»p'y-
consideration, perception
Dhu. 159, BSTBL; BBB a10; TSP 6.41, 23.2

195 **»p'nc** M آبان، هشتمین‌ماه
āpanč, āβānč ⇒»b'nc, »p'nz
Aban, eighth month of the year
Hen. JRAS 1945, 152.22, 153.10, *-m'xyy*

196 **»p'ncy'kh** S آبانی، منسوب به آبان
āpānčyāk
(*related to*)Aban
MDiii p52 n5

197 **»p'nk** S آبانی، منسوب به آبان
āpānē, āpān(a)k ?
(*related to*)Aban
MDii p143, 1-4

198 **»p'nz** M آبان، هشتمین‌ماه
āpānž/z ? ⇒»b'nc, »p'nc
Aban, eighth month of the year
Hen. JRAS 1945, 151.5

199 **»p'rs-** B, S اجازه خواستن، رخصت‌خواستن
āpəs, āpṛs (»prs-) ⇒'ps-[1], 'prs-
(*to*)ask for leave
VJ; GMS 138, 145; MDii; Frag. Len.

200 **»p'rs** S (اجازه‌ی) مرخصی، تودیع
āpṛs
farewell
Gersh. Advice. 94; MDii; Frye 22

201 **»p't** ⇒ »p"t

202 **»p't »p't** ⇒ »p"t »p"t

203 **»p'y-** B, M, S توجّه کردن، پاییدن، درک کردن(در بیشتر متون)
āpāy ('p'y-) ©<*ā-pāya; ✓*pā* ©impf. *m'p'y* ⇒»p"y
(*to*)watch, (*to*)consider
GMS 634; AVS 91

204 **»p'y γ'w** B گاومیش، گاو آبی
āpi/ē-γāw
water-buffalo
SCE 364; EGSii 99

205 **»p'ync(h)** B آبی، از آب
āpēnč ©f. ⇒»p'ync r'βh
aquatic
TSP 8.108

206 **»p'ync r'βh** B استسقاء، آب‌آورده(نام بیماری)
āpēnč (»pync r'βh) ⇒»p'ync(h)
dropsical
TSP 7.62 n p212

207 **»pcyh** B آبی، از آب
āpčī
(*of*)water
TSP 19.16

208 **»ph** B, S ⇒ »p

209 **»pkyn** B آبگینه
āpkēn
crystal
TSP 6.15, 152

210 **»pkyn'k** B آبگینه، بلوری، شیشه‌یی
āpkēnē (»pkyny(y)) ©<*āpaka- ⇒»pkyn'y
(*of*)crystal
TSP 6.27 etc.; BSTBL, Dhy. 362; GMS 1005, 1053

211 **»pkyn'y** B آبگینه، بلوری
āpkēnē ⇒»pkyn'k
(*of*)crystal

TSP 6.2, 11, 31

212 **»pkynch** B آبگینه، بلوری
āpkēnč ©f. adj.
(*of*)crystal
BSTBL, Dhy. 207

213 **»pkyny(y)** M ⇒ »pkyn'k

214 **»pm'nwk** M آب‌مانند، آبی، آب‌سان
āp-mānuk
water-like
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143[b]; BBB 721

215 **»pny** M آبی
āpnē
(*of*)water
S W, BSOAS 1981, 236

216 **»prs–** ⇒ »p'rs-

217 **»prwδ** B رودخانه
river ?
Frag. Len. 29.11, *-y*

218 **»pry(h)** S عزیز، محبوب
āfrī ? ⇒pry-
dear
MDii p21.R9 n p30

219 **»pryn–** B ستودن، ستایش کردن
āfrīn ©<**ā-frīna-*; Av. *ā-frāy-* ⇒»βryn-, »fryn-
(*to*)praise
VJ; GMS 579; AVS 97

220 **»pryw** S درود، آفرین
āfry(u) ? ©<**ā-friya*
blessing
Anc. Lett. 1, 1, 2, 27; Bailey. Asica.

221 **»prywn** B, S آفرین، ستایش، درود
āfrīwan ⇒»βrywn, »frywn
praise, blessing
VJ 1198; TSP 8.201; BSTBL, Dhy. 169, 242; Anc. Lett. 5.1, 7.1

222 **»pškr'k** S رئیس پاسبانان، بازرس
āpaš-karē ©<**'pš-kr'k*; <**āpaθra-*
chief of guards
MDiii p89

223 **»pty** S حمایت‌شده
āpătē
protected
MDii; Gersh. Advice. 92

224 **»pwγ'rwc** S آبان‌روز، روز دهم ماه(بیرونی: ابخ)
āb/βux rōč (»pwx) ©Av. *āpō-vayuhīš* ⇒»bwx rwc
Aban, tenth day of the month
GMS 237, 305, 905

225 **»pwx** M ⇒ »pwγ'rwc

226 **»pyk** M آبی، آبزی
āpīk ⇒'pyk
aquatic
GMS 994; BBB 512

227 **»pync r'βh** ⇒ »p'ync r'βh

228 **»pznp'k** B کنار آب، ساحل
āp-zamb(ē) (»pznph)
waterside
TSP 3.125 n p195; VJ 64; Hen. Tales. 483.8, 9.19

229 **»pznph** B, S ⇒ »pznp'k

230 **»r'β** B (نام) بیماری، درخشش
ārăβ
(*name of an*)illness, glow
TSP 2.276; Hen. Texts. 718

231 **»r'γs–** B پناه‌بردن، پناهنده‌شدن
āraxs ©<**ā-raxsa* ⇒»r'γt-
(*to*)rely on, (*to*)take refuge with
BSTBL, Dhy. 186; TSP 6.21, 7.81, 9.125; Perikhanian, SI 1988, 138

232 **»r'γs'k** B حمایت، پشتیبانی، پناه
āraxsē (»rγs'y, »r'γs'y) ⇒»r'γs-
support, refuge
BSTBL, Dhy. 84; TSP 6.103, n p202

233 **»r'γs'y** ⇒ »r'γs'k

234 **»r'γt–** S, M حمایت کردن
āraγd ©<**ā-rak-* ©pt. st.
(*to*)support
Sund. KG 177; S W, Apd. 3.2, 2 p196; Perikhanian, SI 1988, 138

235 **»r'γty** S حمایت‌شده
āraγdē ©pp.
supported
KG 456; pl. *-t*, Sund. n p177; S W, p196

236 **»r'k** B دیوانه(هار)
ārak, ārē
mad
TSP 2.37 n p169; SCE 407; Bailey. BSOAS 1961, 474

237 **»r'nj** ⇒ »r'ync, 'rync

238 **»r'yδ(–)** B آمیختن، آمیخته
ārēθ ©√*raiθ*; Av. *raēθva*
(*to*)mix, mixture

Hen. BBB; Benv. TSP 2.774 n p179

239 **»r'ync** B, M (اَرش، آرنج، ذراع(واحد طول)
ārenč, ārinč ('rynj, »r'nj) ©<*araθnika*; Av. *arəθna*; OP *aršan*
cubit(*a unit of length*)
GMS 247, 300; BSTBL, Padm. 39

240 **»rδ'r** B قلمرو، مکان
ārδār
place, field
TSP 9.10

241 **»rγs'y** ⇒ »r'γs'k

242 **»rp'r** B دروغ، فریب
ārpār
deception
SCE 471 n p41

243 **»rr'np'** B (نام) گیاه دارویی
ārānpa ?
(*name of a*)medical plant
TSP 20, 2, 5

244 **»rt rwc** S روز نهم ماه
ārt rōč, āš rōč ('š) ⇒'rtt rwc
ninth day of the month
MDiii

245 **»rwγt-** M میل‌داشتن، حریص‌بودن
ārŭγd ©pt. st. ⇒»rwxs-
(*to*)desire, (*to*)be greedy
GMS 539; Bailey. Prolexis. 313; AVS 138

246 **»rwγtky'** M حرص، آز(دخیل: آرُغدَه)
ārŭγdakyā ⇒'rwγtqy'
greed
Hen. Sogdica. 46, 47, LW 103fn; BBB 566

247 **»rwxs** M آز، میل شدید
ārŭxs ©pl.-*t*
greed, desire
BBB 566; GMS 539, 957

248 **»rwxs-** M حرص‌داشتن، آزمندبودن
ārŭxs ©✓*rauk*; Khot. *rrauta*; Skt. *ruc-* ⇒»rwγt-
(*to*)be greedy
BBB

249 **»s** B تصرّف
ās ©inf. -'*y*, -'*t*
taking
BSTBL, Vim. 204; TSP 14.11

250 **»s-** B, M, S گرفتن(در بیشتر متون)
ās (»s't-) ©<*ā-yasa*; ✓*yam* ⇒»γt-, 's-
(*to*)take
GMS 129, 539, 638; AVS 71 n 1

251 **»s»k** B بی‌شمار
āsāk (»s'nk) ©ob. pl. -*ty*
numberless
TSP n p233, 20.16

252 **»s'γt-** B ساختن، سازش کردن
āsaγd ©pt. st. ⇒s'c-
(*to*)be compatible
Benv. Notesii 223

253 **»s'γtk** B مناسب، ساز گار، سازشکار(دخیل: آسَغدَه)
āsaγdē ©pp.
fitting, compatible
Hen. LW 103; TSP n p233, 20.3, 20.16, ob. pl.

254 **»s'ky** B ساز گار، مناسب
āsākē ©<✓*sak-* ⇒»s'γtk
suitable, compatible
TSP n p216, 8.139, 140

255 **»s'nk** ⇒ »s»k

256 **»s't-** B ⇒ »s-

257 **»s'wγs-** B سوختن، مشتعل‌شدن
āsuxs (»swγt-)
(*to*)be burned, (*to*)be consumed
TSP 2.530; BSTBL, Vim. 117

258 **»s'wk'** B آهو
āsūk (»swk) ©<*āsuka*; Av. *āsu*; Pahl. *āhūg*
gazelle
SCE 151, 354; GMS 976n 978

259 **»s'wr** B اسورا(اهورا)
āsūr (»swr) ©<Skt. *asura* ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*, -'*n* ⇒swr'
Asura
STii 8.6; BSTBL, Padm. 3; TSP 22.19

260 **»s'ym'nδy** B تصرّف
āsemandē ⇒»s-
possession
STii 8.2 p574

261 **»sp'nh ?** S تلافی، پاداش ؟
āspən ? (»sprnh) ©Av. *aspərənah* ⇒'nsp'nh ?
repay
MDii; Gersh. Advice. 91

262 **»sprnh** S ⇒ »sp'nh ?

263 **»st'n'yh** B تداوم، ثبات، پایندگی
āstanyā ? (»stnyh, »st'nyh, »stn'yh)
permanence
TSP; BSTBL, Vim. 119

264 **»st'nyh** ⇒ »st'n'yh

265 **»stn'y** B همیشگی
āstanē ? (»stny(y))
permanent
GMS 969; "surely", VJ 231; TSP 6.155; S W, BSOAS 1983, 42, "original"

266 **»stn'yh** ⇒ »st'n'yh

267 **»stn'yk** B پایدار، همیشگی، باثبات
āstanīk
permanent
TSP 2.1184, 6.93, 155

268 **»stny'k(h)** S ثبات، پایداری، تداوم
āstanyā(k) ⇒'pw »stny'kh
permanence
GMS 969; Frag. Len. 88.5, »*stnky'*

269 **»stnyh** ⇒ »st'n'y-h

270 **»stny(y)** M ⇒ »stn'y

271 ***»stw-** ⇒ »stw't-

272 **»stw't-** S (به دین جدید) گرویدن
āst(u)wāt ©pt. st.
(*to*)be converted
GMS 537, 575, 877 n 2; trans. pret. »*stw'd'r*, KG p177, 588; AVS 81

273 **»swγt-** ⇒ »s'wγs-

274 ***»swγtk** B سوخته، مشتعل (دخیل: آسُغده)
āsuγdē ©pp.
burned
Hen. LW 103

275 **»swk** ⇒ »s'wk'

276 **»swr** ⇒ »s'wr

277 **»swr'n** ⇒ »s'wr

278 **»š'k(w)** B خاکستر
āšē (»š'y) ©Av. *ātrya* <**āθraka*
ashes
TSP 7.143, 14.ii, n p214; BSTBL, Padm. 56; GMS 299

279 **»š'm-** B آشامیدن، فروبردن
āšām ©Av. *šam-*
(*to*)drink, (*to*)swallow
TSP 2.461 p175

280 **»š'm'kk** S بلعنده
āšāmē/āk
swallowing
Sund. MHC p25

281 **»š'y** ⇒ »š'k(w)

282 **»šδšcyy** ⇒ »šδyšcyy

283 **»šδyšcyy** M روز هشتم ماه
āš-δišči (»šδšcyy) ⇒δšcy(y)
eighth day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.15 n p152

284 **»šγch »ph** S آب جاری، آبشار
āšaxč-āp ? ©f. adj. ⇒»šync-, *»šγt-
waterfalls, flowing water
TSP 3.126 n p196; Hen. Texts. 726; GMS 600, 634

285 ***»šγt-** پاشیدن
āšaγd ©pt. st. ⇒»šync-, »šγch »ph
(*to*)pour
GMS 600

286 **»š rwc(yy)** M روز نهم ماه (بیرونی: آش)
āš rōč ('rt³) ©<**āθr* ⇒'rtt rwc
ninth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149.4; GMS 299; Hen. Orientalia. 8, 1939, 91 n 2

287 **»šync-** M ریختن (آب)، پاشیدن (پشنجیدن)
āšēnč ©✓*haik*; Av. *haēk* ©impf. *m'šync* ⇒»šγch »ph
(*to*)pour
GMS 600, 634; Bailey. Prolexis. 417; AVS 123

288 **»t** باشد
āt ©<*ahāt* ©3sg. pres. subj. of *ah-* ⇒'st't, 'sty¹
may be
SCE 186; GMS 767

289 **»t'r** ⇒ »t'rh

290 **»t'rh** آتش، آذر (در بیشتر متون)
ātar (»tr, »t'r, »trh) ©ob. -y ⇒'tr
fire
GMS 4, 943; TSP; SCE 78, 168; BSTBL; BBB; MSP; STii 4.27

291 **»tp'k** B گرما
ātpāk ©<**ā-tāpaka*; Av. *ā-tāpaite* ⇒'ntp
heat ?
S W, IIJ 1976, 69, Frag. 24.1; C2 p177.18

292 **»tr** ⇒ »t'rh

293 **»tr 'wst-** M آتش نشاندن (آتش را خواباندن)
ātar ōst
(*to*)extinguish, (*to*)lay a fire
Sund. Man. Lett. 305.23, 313

294 **»trh** ⇒ »t'rh

295 **»trn'y** M آتشی، آذرین
ātarnē
(*of*)fire
S W, BSOAS 1981, 236

296 **»tr swγt-** B با آتش سوختن
ātar-sŭγd
(*to*)burn with fire
Benv. TSP 7.138 n p213

297 **»tr swk** B آتش‌سوزی، حریق
ātar-sōk ⇒'trswcy, 'tr swq
fire
TSP 9.29

298 **»trwrtn** B گردونه‌ی آتش
ātar-wartan ('ntrwrtn)
fire chariot
SCE 243

299 **»tr xwrndy(y)** M آتشِ بلعنده
ātar-xurandē ©Parth. *ādur xwarēndag*
swallowing fire
BBB b15, b94

300 **»try swc'y δynh** S آتش فروزان(عنوان دین مانی)
ātare-sōčē-δēn ⇒δynh
glowing fire(*Mani's teaching*)
Karab. Insc. 17.11, 25; Benv. Notesiii 223

301 **»ty(y)** M و
ăt ⇒'rty[1], 't[1]
and
GMS 76

302 **»w'γs** B جهت، سوی، اکنون ؟
āwaxs (»w'xs, 'w'γs)
side, now ?
BSTBL, Dhy. 223; Dhu. 229 n p47.229; TSP 3.298; MSP p39-40

303 **»w'n(h) ?** ⇒ »w'zh

304 **»w'rkpt ?** ⇒ »w'zypt ?

305 **»w'rt-** B برگشتن، بازگشتن
āwart (»wrt-) ©inf. -'y
(*to*)return
TSP 6.47; BSTBL, Dhu. 119; AVS 111

306 **»w't'k** B خالی، بی‌جان
āwātē ©<*ā-wā
empty, lifeless
BSTBL, Dhy. 279; Benv. Notesii 235; TSP 14.23

307 **»w'xs** S ⇒ »w'γs

308 **»w'zh** B برکه، آبگیر، دریاچه(حوض)
āwăz, āwaze ? (»w'n(h) ?) ⇒»wz'k
pool, lake
TSP 9.30; GMS 1056A; Bailey. Asica. 4; S W, BSOAS 1983, 46, *»w'nh*

309 **»w'zypt ?** S میراب ؟، آمارگر ؟
āwazypat ? (»w'rkpt)
water super intendent ?, statistician ?
MDii p71, 5 n p72

310 **»wδm'ndt** M هم‌خانه، هم‌منزل
āu-δmān-d, āwδmān- ©<*hāmō-dmāna ©pl.
having the same house, housemate
BBB 540; GMS 351, 466 n 1

311 **»wγ'ny** S, M هم‌خانه، هم‌منزل
āuxānē, āw-xānē ©pl. -*t* ⇒»wx'ny
having the same house, housemate
Hen. Tales. 485.1

312 **»wγwn** S مانند، چنان که
ōγōn ? āuγōn ?
as so
MSP b174

313 **»wkršnyy** M ستونِ شکوه(نام خدای مانوی)
āwkaršnē (»wqršny(y)(h)) ⇒'wqršn'wt
Column of Splendor (*a Manichean god*)
BBB 540.3; GMS 7, 351

314 **»wqršny(y)(h)** ⇒ »wkršnyy

315 **»wm'n'k** B هم‌رأی، هم‌فکر
āw-mānē, ōmānē ©<*hāmō-mānaka ⇒'wm'n
unanimously
GMS 351; TSP 2.266 n p172

316 **»wm'nty'kh** هم‌رأیی، هم‌فکری
āumāntyā(k), āw-mandyāk
unanimity
KG p177

317 **»wmr'z** M, S یاری کننده، یاور
āumrāz, āw-marāz ©pl. -*t*; pl. ob. -*ty*
⇒'wmr'z'nc ?
helper
BBB 540.1; GMS 351; Hen. BSOAS 11.68; KG 556; MSP b166

318 **»wptβyw** B هم‌پایه
āw-patβyu
equally honoured
TSP 2.1137

319 **»wr'δk** S همراه، همسفر
āw/u-rāθē ©<*hamō-rāθaka ⇒'wr'θy
companion
MDii 78, 18 n p87

320 **»wrt-** ⇒ »w'rt-

321 **»wrt nwrtyy** M رفت‌وبرگشت
āwart-niwartē ⇒»w'rt-, »wrt nwrtyy
go to and fro, going and returning
GMS 902, 410 n 1, 1638; Tales. 473.2

322 **»wsγwn'k** ⇒ »wsxwn'y

323 **»wsxwn'y** S هم‌سخن، هم‌صحبت
āw-saxwanē, ō-saxunē ? (»wsγwn'k) ©pl. *-t*
interlocutor (*one with whom one talkes*)
GMS 351; BBB 540.2 p67; KG 473

324 **»wt** S ایمان، اعتماد
āwat ? ⇒'wt
hope, trust, faith
STSC, Psalter. 132.21

325 **»wth** S ایمان
āwat
faith
Sund. MHC p32.8

326 **»ww'δ'k** B هم‌جا، هم‌مکان
āw-wāδē, ōwāδē
having the same place
TSP 2.1137, 1195 f; GMS 351

327 **»wx'ny** M هم‌خانه، هم‌منزل
āw-xānē ©<**hāmō-xānak* ⇒»wγ'ny
cohabitant(*sharing house*)
GMS 351; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1

328 **»wy'r** B طرفِ دعوا
āw-yār ©<**hāmō-yār*
suitor(*one with whom one has a quarrel*)
TSP 3.58 n p194; GMS 351

329 **»wyštk** B منقلب، آشفته
āwištē
confused
Vim. 148 n p24, BSTBL; S W, C2 p149.21

330 **»wz'k** B آبگیر، برکه(حوض)
ōwazē, āwazē (»wzyy, 'w'nh) ⇒»w'zh
pond, lake
Sogdica. 51.3; Tales. 471.8 n 2; SCE 146 n p36

331 **»wzn'k** S نسخه، سَنَد ؟
āwzank ?
copy, document ?
MDii p73.10 n74

332 **»wzryy** ? M کناره، جناح ؟
ōzarē ?
flank ?
Hen. Tales. 473.45

333 **»wzyy** M ⇒ »wz'k

334 **»x's** M, S جنگ، پیکار، دعوا(پرخاش)
āxās ©= MP *'rdyq* ©pl. *-t* ⇒»γ'ns, 'x's
fight, dispute
BBB 755 f69; GMS 5, 659; Sogdica. 27.27; KG 617

335 **»x'skr'ky'kh** جنگ‌آوری، نبرد
āxāskar(e)yāk
battle
Sund. MHC p27

336 **»x'sqrky'** M جنگ‌جویی، ستیزه‌جویی
āxāskarakyā ©*āxĕs+kāra*; = MP *'rdykryh*
fighting
Sogdica. 27.28; Perikhanian, SI 1988, 133n5

337 **»x'sqryy** M سرباز، جنگ‌جو
āxās-karē ©pl. *-t*
soldier, fighter
GMS 1122

338 **»x'sryjy** M سرباز، جنگ‌جو(جنگ‌طلب)
āxās-rēžē ©= MP *'rdyqr*
warrior, soldier
Sogdica. 27.23

339 **»x'sw'δy** M میدان جنگ، کارزار
āxās-wāδē ©= MP *'rdygc'r*
battle field
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2; Sogdica. 22-7

340 **»xwškyy** M خوش‌آمد، درود
āxwašē ? ©= MP *ērkaš*
greeting
Sogdica. 21 b15, 22n15; cf, »*xwšyc*, apud. S W, C2 n p95.6

341 **»xwyr-** M خورانیدن، غذادادن
axwēr ⇒xwyr-
(*to*)feed
GMS 226, 542, 733

342 **»y'** بود
āy ©3sg. impf. *ah-* ⇒»ynt, 'sty', y'y, γ-'
was
GMS 401, 766; AVS 225

343 **»y²** S مدّت، دوره، زمان
āy ⇒»yh, 'y'
interval, period
Hen. Tales. 476.7; EGSii 177n 1

344 **»y'βs-** B فریب‌خوردن، گم‌شدن
āyafs (»yβs-) ⇒»y'np-, »y'βt-, »yfs-
(*to*)get lost, (*to*)be deceived

BSTBL, Dhy. 241; TSP 7.165; S W, C2 n p163; AVS 74

345 **»y'βt–** B گمراه‌شدن، فریب‌خوردن
āyaβd/t ©pt. st. ⇒»y'np–, »y'βs–, »yt̄s–
(*to*)get lost, (*to*)err
Frag. Len. 68.13; S W, BSOAS 1981, 238; AVS 74, 107

346 **»y'βt'k** B, S فاسد، نادرست، مرتد(دخیل: *ایفده*)
āyaβdē (»yβtyy, »y'βtk) ©pp.; pl. *»y'βt'yt* ⇒»y'βtch, 'ybty
false, perverted, heretical
TSP 9.111; BSTBL, Dhy. 158, 234; Intox. 22; SCE 434; GMS 164; KG 582; Sogdica. 16, 11; C2 p163; Hen. L W 103

347 **»y'βtch** B فاسد، خراب، هرزه
āyafč ©f. ⇒»y'βt'k
perverted, debauched
SCE 434; AVS 74, 107

348 **»y'βtk** ⇒ »y'βt'k

349 **»y'm–** تمام کردن، پایان‌دادن
āyām ('ym–) ⇒»y'ms–, »y'mt–, 'y'm–
(*to*)finish
BSTBL, Vim. 182; AVS 74

350 **»y'm** B, S پایان، انجام
āyām ⇒'pw »y'm
end
TSP; SCE 513; BSTBL, Vim. 116; MSP b195

351 **»y'mbn** ⇒ »y'mpn

352 **»y'mcyk** S پایانی، آخری
āyāmčīk
the last, final
MSP b200, *-w*

353 **»y'mpn** M فساد، بدعت(در دین)، ارتداد
āyamban (»y'mbn, »y'npn) ©ob. *-yh* ⇒»y'np–, »y'npnmyc, »ymbn
heresy, perversion, change
GMS 877 n 2; KG 587

354 **»y'ms–** B تمام‌شدن، پایان‌یافتن
āyāms ©impf. *m'yms* ⇒'yms–
(*to*)be finished
BSTBL, Dhu. 289

355 **»y'mt–** B تمام‌شدن
āyămt ('y'mt–) ©pt. st. ⇒»y'm–
(*to*)finish, (*to*)be finished
TSP 6.80; BSTBL, Vim. 182; AVS 74

356 **»y'np–** B خراب کردن، فریب‌دادن
āyamb ('y'mp–) ⇒»y'βt'k, »y'mpn, 'ymp–
(*to*)pervert, (*to*)seduce, (*to*)deceive
EGSii 17; GMS 602; SCE 130; AVS 74, 107

357 **»y'npn** S ⇒ »y'mpn

358 **»y'npnmyc** S مرتد، کافر
āyamban-mēč
heretical
KG 632

359 **»y'npnyh** S, M الحاد، کفر
āyanpan(yā) ⇒»y'mpn
heresy
KG 587

360 **»y'wšt–** B, S آشفتن، به‌هم‌خوردن
āyušt (»ywšt–) ©pt. st. ⇒»y'wz–[2], 'ywšt–
(*to*)be confused, (*to*)be disturbed
VJ 1152; MSP; BSOAS 30, 508; AVS 135

361 **»y'wšt'k** B, S آشفته، منقلب، ناراحت
āyuštē (»y'wšt'y, »ywšty, »ywšt'k) ©pl. *-t*
troubled, tormented
BSTBL, Dhu. 4; GMS 818A; S W, IIJ 1976, 50; MSP b 85

362 **»y'wšt'y** ⇒ »y'wšt'k

363 **»y'wz–[1]** B آشوب کردن
āyōž (»y'wẓ–[1]) ©<**ā-yauzaya-* ©trans. v.
(*to*)cause trouble
TSP 2.1045, 5.109; SCE 146, 268; BSTBL, Vim. 154 n p24; AVS 135

364 **»y'wz–[2]** B آشفتن
āyuž (»ywẓ–) ©<**ā-yuzyā* ©intrans. v. ⇒»y'wšt–
(*to*)be troubled
VJ 1196; TSP 6.14, 147; BSTBL, Dhy. 241; Dhu. 168 n p24

365 **»y'wẓ–[1]** ⇒ »y'wz–[1]

366 **»y'wẓ–[2]** ⇒ »y'wz–[2]

367 **»y'wzkr'k** B آشوب‌گری، اغتشاش
āyōžkarē
trouble-making
SCE 445

368 **»yβs–** ⇒ »y'βs–

369 **»yβtyy** M ⇒ »y'βt'k

370 **»yc** B, S چیز، هرچیز(در بیشتر متون)
ēč ('yδc, 'nycw) ©<*»δ'yc* ⇒»yδcw, 'yc[1], 'yδc
thing, something
GMS 1572; *»ycw*, MDii; Frag. Len.

371 **ʾyδ** B چیز، هرچیز، چیزی
ēδ ⇒ʾyc, ʾδc(w)
something
TSP 2.954

372 **ʾyδcw** S چیز، هرچیز
ēčᵾ ⇒ʾδc(w)
something
MDii

373 **ʾyfs-** M فاسدشدن، تغییر کردن
āyafs ©impf. *m'yfs* ⇒ʾy'βt-, ʾy'βs-
(*to*)be changed, (*to*)be perverted
GMS 827, 653; Hen. Tales. 473.4; AVS 74, 107

374 **ʾyh** B عمر، سن
āy ©<**āyu* ⇒ʾy², 'y¹
life, age
TSP 2.165, 5.76, 6.19, 181

375 **ʾykwncyq** M, C جاودانی، ابدی
āy/ikunčīk ⇒'yqwncyq
eternal
GMS 1014; Hen. Tales. 469, 27; BSOAS 11, 74.4; *-w*, JRAS 1944, 138.15

376 **ʾykwn(w)** B, M, S جاوید، جاودانی
āy/ikun ('yyqwn) ©<**āyu-ka-na*; OP **ayuka*; El. *A'ukka* ⇒ʾykwn(w), 'yqwn
eternity, eternal
GMS 6, 423, 1031; Hen. BSOAS 12.307, 26; KG 416; MDii; Frag. Len.; Gersh. Amber. 176; S W, MIS 1984, 206

377 **ʾymbn** M فساد، تغییر
āyamban ⇒ʾy'mpn, 'ympn
perversion, change
GMS 43, 1026; Frag. Len. 77.7

378 **ʾynt** بودند
āyand ©3pl. pres. ⇒ʾy¹, 'sty¹
were
GMS 769, 772; VJ 28ᵇ; AVS 225

379 **ʾys-** B, S آمدن(در بیشتر متون)
āis, ēs ('ys-) ©<**ā-isa*;√*ai* ⇒ʾγt-¹, 'ys-
(*to*)come, (*to*)arrive
GMS 614; S W, MIS 1984, 206; AVS 139

380 **ʾyt-** B, S گرفتن
āit, ēt ©<**ā-yata*;√*yam-* ©pt. st. ⇒ʾs-, 'yt-, 'yt-
(*to*)take
GMS 129 n 1, 765; *ʾytwδ'r*, VJ, 1227, 1365; TSP 6.36

381 **ʾytk** S گرفته
ētē ©pp.
taken
MDii

382 **ʾytwδ'r-** ⇒ 'yd'r-

383 **ʾywδy-** S زحمت کشیدن، کوشیدن
āyŏδy ? ©<**ā-yaud*; Av. *yaod-*; Parth. *ywdy*
(*to*)trouble, (*to*)take pain
Sund. MSP p40, b78

384 **ʾywšt-** ⇒ ʾy'wšt-

385 **ʾywšt'k** ⇒ ʾy'wšt'k

386 **ʾywšty** S ⇒ ʾy'wšt'k

387 **ʾywz** B آشوب
āyōž ('ywz-) ⇒ʾy'wzkr'k, 'ywz(y)
trouble, torment, agitation
SCE 203; *-w*, SCE 244; BSTBL n p24, 154; S W, C2 p85

388 **ʾywẓ-** ⇒ ʾy'wz-²

389 **ʾyyqwn** M ⇒ ʾykwn(w)

390 **ʾz¹** B, M آز، حرص
āz ©ob. *-y* ⇒ʾzh
greed
GMS 4; BBB 655; TSP; BSTBL, Dhu. 186; *ʾzy*, BBB, b12

391 **ʾz²** B, S بود
āz ('γ, ʾγ) ©<**āha-zi*; Parth. *'h'z* ©3sg. pret.
was
BSTBL, Intox. 34; MDii; Gersh. Mélanges Benv. 200 ff, Livšič. *ʾγ*; Mack. BSTBL n p8

392 **ʾz³ ?** B, S سال ؟
āz
year ?
MD; Gersh. Mélanges Benv. 201 f. 203 n 10

393 **ʾz'n-** S شناختن، دانستن
āzān ⇒'nz'n-, 'z'n-
(*to*)know, (*to*)recognize
MDii p192; AVS 99

394 **ʾz'nt** S داستان، تمثیل، ورد(افسون)
āza/ənd ⇒ʾznd, ʾzynd
tale, parable, spell
Hen. JRAS 1945, 155; KG 470; MSP

395 **ʾz'ntn'my** S متن تمثیلی، تمثیل‌نامه
āzand-nāmē
parablebook
MSP c5, 10

396 **»z'rt'kw** B آزرده، ناراحت
āzartē, āzartaku, āzartō (»z'rty, »z'rtk) ⇒»z'yr-[1], »z'yr-[2]
troubled, hurt
VJ 287, 23[a], 25[a]; Frag. Len. 36.3

397 **»z'rtk** ⇒ »z'rt'kw

398 **»z'rty** ⇒ »z'rt'kw

399 **»z't** ⇒ »n't(t)

400 **»z't-** B متولّد، زاده
āž(a/i)t, āžāt ? ⇒»z'y-, »jyt-, »z'yt-
be born, born
TSP 2.1199, 1148

401 **»z'tch** B, S زن آزاد، نجیب‌زاده
āžač (»ztch) ©f. adj. ⇒»zt'k(w)
freewoman, noble
VJ 1099; Anc. Lett. 1.3

402 **»z'tk** ⇒ 'z't'qt

403 **»z'wnh** B, S موجود، فرزند
āžōn (»zwn) ©ob. -*y*; pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒»žwn, »jwn
creature, being, child(*which has been born or reborn*)
VJ; SCE; TSP; STii; BSTBL; Frag. Len.; Hen. Tales. 486.17; MD; »*zwn(h)*, KG; »*z'wnn*, TSP 2, 576; Hen. Texts. 737 n 2; »*z(')wnt*, VJ; SCE; BSTBL; »*z(')wnth*, VJ 1226; KG 565; »*z(')wnty*, Tales. 486 n 1; MSP; VJ 1168; BSTBL

404 **»z'y** B تولّد، میلاد
āžăy (»žy, »ẓ'y, »zy)
birth
TSP 2.1174

405 **»z'y-** B, S متولّدشدن، زادن(در بیشتر متون)
āžăy (»ẓy-, »zy-, »ẓ'y-) ©<**ā-zāya* ⇒»z'yt-, »z't-, »jy-, 'žy-
(*to*)be born
GMS 570, 612; AVS 94

406 **»ẓ'y** ⇒ »z'y

407 **»ẓ'y-** ⇒ »z'y-

408 **»z'y myry** ⇒ »zy myry

409 **»z'yr-[1]** B آزردن
āzēr ©<**ā-zārayā* ©trans. v.
(*to*)hurt
GMS 548; BSTBL, Dhy. 10; TSP 2.392; AVS 82

410 **»z'yr-[2]** B آزردن
āzir ©intrans. v. ⇒»zyr-[2]
(*to*)be hurt
GMS 541; VJ 5[b], 890; AVS 82

411 **»z'yt-** B, S متولّدشدن، زادن
āžit (»ẓyt-, »zyt-) ©pt. st. ⇒»z'y-, »jyt-
(*to*)be born
BSTBL; GMS 865, 709n1; Hen. Tales. 486.6

412 **»z'yt'y** ⇒ »z'ytk

413 **»z'ytk** B, S متولّد، زاده
āžitē (»z'yt'y, »zytk, »zyty) ©pl. »*z(')yt'yt*, »*zyt't* ⇒»jty
born
TSP 2.612; Hen. BSOAS 11, 70, 16; Frag. Len. 92.10; BSTBL, Vaj. 2, 3; Vim. 92

414 **»zβr'k(w)** B حریص، آزمند
āzβarē (»zβr'y)
greedy
SCE, 45, 124, 329, 375, 457

415 **»zβr'y** ⇒ »zβr'k(w)

416 **»zcn** M حریص، آزمند
āzčan
greedy
GMS 1020; Tales. 480 n g

417 **»zh** B حرص، آز
āz ©acc. -*wh*; ob. -*yh* ⇒»z[1]
greed
TSP; SCE; BSTBL

418 **»zmyc** M حریص، آزمند
āzmēč
greedy
BBB p72 b9; GMS 1103

419 **»znd** M داستان، تمثیل
āza/ənd ©ob. -*yy* ⇒»zynd, »z'nt
tale, parable
BBB d8

420 **»zr** B آزار، آسیب
āzar ('pw »zr) ⇒»z'yr-[1], »z'yr-[2]
damage, harm
TSP 2.29; GMS 1093

421 **»zrm** M آزار، آسیب، آزرم
āzarm ⇒»zrmy'h
damage, trouble, harm
BBB 483, 528, 569; GMS 1093

422 **»zrmkry(y)** M آزاررسان، آسیب‌گر
āzarmkarē ©pl. -*t*
trouble-maker
GMS 1122; BBB 483, 603

423 **»zrmy'h** M آزار

āzarmyā (ʾpw ʾzrmyʾh)
harm
GMS 1093

424 **ʾztʾk(w)** B, S مرد آزاد، نجیب‌زاده
āzātē (ʾzty(y)) ⇒ʾzʾtch
freeman, noble
TSP 6.141, 160, 171 n p206; MDii; GMS 121

425 **ʾztch** MD ⇒ ʾzʾtch

426 **ʾztkʾr** B, M اشرافی، نجیب، اشرافیّت، سپاهی آزاد
āzātkār (kʾr) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒ʾztqʾr
noble, nobility
Frag. 2a.25; GMS 1124 A; MDii A-9 R2; Sund. KG p177; Hen. BSOAS 12, 606 n9; Mittelir. 94 "officials"

427 **ʾztpyδrk** S پسرِ مردِ آزاد، نجیب‌زاده
āzāt-pəšē ©<**āzāta-puθraka*
son of nobleman
Anc. Lett. 2.19; Hen. BSOAS 12.604.19

428 **ʾzty(y)** M ⇒ ʾztʾk(w)

429 **ʾzw βr-** B آزبردن، حرص‌زدن
āzu βar
(*to*)be greedy
SCE 322

430 **ʾzwn** B, S ⇒ ʾzʾwnh, ʾžwn

431 **ʾžwn** C موجود، فرزند، زندگی
āžōn (ʾzwn) ©pl. *-t* ⇒ʾjwn
child, existence, life
STii 4.1; STi 84.20

432 **ʾzwncyk** B کودکی، بچّگی
āžōnčīk
childhood
Frag. Len. 42.2

433 **ʾzy** ⇒ ʾzʾy

434 **ʾzy-** ⇒ ʾzʾy-

435 **ʾžy** ⇒ ʾzʾy

436 **ʾẓy-** ⇒ ʾzʾy-

437 **ʾzyʾ** B تولّد، هستی
āžiyā (ʾzyh) ⇒ʾzʾy
birth, existence
SCE 563; GMS 972; TSP 2.130

438 **ʾzyh** ⇒ ʾzyʾ

439 **ʾzyh ryjyy** M آزمند
āze-rēžē
greedy
Sogdica. 16, 18.12b

440 **ʾzymrch** M, S بازپیدایی، تولّد محکوم به‌مرگ، تناسخ، زادمُرد(سمسارا)
āže-marč
birth-death
Hen. BSOAS 11, 69H

441 **ʾzy myry** B تناسخ، زادمُرد، بازپیدایی
āže-mīrē (ʾzʾy myry) ©Skt. *saṃ sāra*
birth-death
BSTBL, Dhy. 161, 236 n p57

442 **ʾzynd** M داستان، قصّه
āze/əand
tale
Hen. Tales. 466, ʾ*zyndyy*

443 **ʾzyr-**[1] M, B آزردن، آزار کردن
āzēr ©<*āzāraya-* ©impf. *mʾzyr*; trans. v. ⇒ʾzʾyr-[1]
(*to*)hurt
BBB 483, 538; GMS 548, 634, 682; Frag. Len. 92.3

444 **ʾzyr-**[2] M آزردن، آزرده‌شدن
āzir ©<*āzṛya-* ©intrans. v.; impf. *mʾzyr* ⇒ʾzʾyr-[2]
(*to*)be hurt
Hen. Tales. 470.50; GMS 548, 713; BBB a 1

445 **ʾzyt-** ⇒ ʾzʾyt-, ʾjyt-

446 **ʾẓyt-** ⇒ ʾzʾyt-

447 **ʾzytʾt** B متولّد، زاده
āžitāt, āžətāt ©pl. ⇒ʾzʾytk
born
BSTBL, Vaj. 2

448 **ʾzytk** ⇒ ʾzʾytk

449 **ʾzyty** ⇒ ʾzʾytk

›

450 **ʾb** C آب
āβ/p (ʾph) ⇒ʾp, ʾp
water
GMS 305; STii 3.26

451 **ʾβʾ** B, S
(ə)βā (bʾ[1]) ©3sg. impf. ⇒β-, βw-, βʾ[1], wβʾ[1], wβʾ[2], wβ-
GMS 798; AVS 227

452 **ʾbʾnc** ⇒ ʾbʾnc

453 **ʾβcʾnpδʾk ʾγšywny** ⇒ βγy ʾγšywny

454 **'βc'npδcyk** B جهانی
əfčambaδčīk ©pl. *-t* ⇒'fcmbδcyk
worldly
GMS 1014; STii 9.13

455 **'βc'npδ(δ)** B, S, M جهان
əfčambaδ, əfčanpaδ ('fcmpδ, 'βcnpδ)
©**hafta-janapada-*; Skt. *janapada-* ©ob. *-(ı)y* ⇒'βcmpδ, fcmpd
world
TSP; VJ 529; BSTBL; Frag. Len.; KG; MSP; GMS 372; Mack. BSTBL p153; Sund. AoF 1982, 111, **haft-zambudīg*, <Skt. *jambudvīpa*

456 **'βc'npδy γwyštr** B سرور جهان(لقب بودا)(در بیشتر متون)
əfcambaδe-xwēštar ©gen.
Lord of the World
GMS 230

457 **'βc'npδyk** S جهانی
əfčambaδīk ©pl. *-t*
worldly
MSP c26, *-w*, c24; *'βc'npδ(ı)ykt*, b37, b127

458 **'βcmpδ** S جهان
əfčambaδ ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒'βc'npδ(δ), fc'npδ
world
STi 86.6, 9

459 **'βcnpδ** B ⇒ 'βc'npδ(δ)

460 **'βδ'ymtyh** B افسون، سراب، دگرگونی
əfδēmtyā (βδ'ymtyh) ©<**fra-daima* ⇒fδ'ymtyh
magic, mirage, transformation
BSTBL, Vaj. 3; Dhy. 346

461 **'βδ'yp(ı)** B درخشش
əfδēp(ā) ©<**fra-daip-* ⇒ftyp-
radiance, brilliance
BSTBL, Dhu. 101, 103; STSC 57

462 **'βδ'ys** B رؤیت،جلوه، ناحیه
əfδēs (fδys) ©<**fra-daisa-* ⇒fδ'ys, pδ'ys-
appearance, vision, region
BSTBL, Dhy. 354, 371.159(N); GMS 315A; AVS 125

463 **'βγ'n** B فغان
əfγān ©ob. pl. *-ty* ⇒βγ'n²
lament
VJ 533 n p97

464 **'βj-** M بد، زشت، درد، گناه(دخیل: فَرْ)
əβž, βiž, βəž, βež (byz-, bž-) ©<Av. *bazda* ©ob. *-y'* ⇒'βyz-, 'βz-, βj-, βyj-, βyz-, βz-
bad, evil, pain
GMS 179, 510; Hen. LW 101; S W, AO 1981, 13n8

465 **'βj'xwty'h** M بدبختی
əβ(ə)žāxutyā ⇒βj'xwty'h, βz'γwty'kh
unhappiness, misery
GMS 391, 1070; BBB b61; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 140

466 **'βjng'ry** M گناهکار، بزهکار
əβ(ə)žangārē ©ob. pl. *-tyy* ⇒'βyz'nk'r'k, bžng'ry
evildoer, sinful
GMS 1126; BBB 520

467 **'βjwnyh** M افزونی
aβžō/ēnyā ('βjynyh) ⇒'βjyn
increase
GMS 1026A

468 **'βjyn** M افزونی
aβžēn
increase
GMS 187, 1026

469 **'βjynyh** ⇒ 'βjwnyh

470 **'βjyr'ync** M الماسی، الماس گون
əβžirēnč ©f. adj. ⇒βjyrnyh
(*made of*)diamond
GMS 171, 1058; Hen. Cosm. 307.25

471 **'βn'w-** B لرزیدن، تکان‌خوردن
aβnāw ('βnw) ©**abi-naw-* ©impf. *β'n'w*
(*to*)tremble
VJ 1001; GMS 546; BBB 490, *bn'w*, apud. S W, C2 p149.20; AVS 81

472 **'bnt(t)** C پیوستگی
aβand, aṁbənd ('βnty) ⇒'bynt-, 'nβ'nt²
connection, union
STi 37.19 apud. Sund. AoF 1975, 2, 62; C2, 14R20

473 **'βnty** ⇒ 'bnt(t)

474 **'βnw** M ⇒ 'βn'w-

475 **'br-¹** C جمع آوری کردن
aβar, aṁbar ⇒'brty
(*to*)bring together, (*to*)compose
C2 gloss. n p 76-7

476 **'br-²** C آوردن

āβar ⇒"βr-
(*to*)bring
STi 49.12, 73.8; STii 6.19; AVS 139

477 **'br-**[3] C ⇒ θ'br-

478 **'br'mnty** C جمع آوری، نمایش
āβarāmandē, aṁbarāmandē ©abl. *-t'*; acc. *-tw*
bringing, presentation
BSTii 910, 48; Benv. JA 1955, 318; C2, 61V18, 19, 29, 31V1

479 **'βr't'r** B برادر
βrātar (βr'tr) ©pl. *-t*
brother
TSP 2.926

480 **'βr'wδ** B ⇒ wn'βr'wδ, 'βrwδ

481 **'br'z-** C برافروختن، عصبانی‌شدن، برازیدن
(ə)βrāz (br'z-) ⇒βr"z'nt
(*to*)be lit up, (*to*)become angry
C2, 68V20, 69R17 n p60-7

482 **'br'zc** C برافروخته، عصبانی
əβrāzč ©f. adj.
lit up, angry
C2, 55R21; Benv. Eti 332

483 **'br'zqy'** C فروزندگی، درخشش
(ə)βrāz(ə)kyā
splendour, brightness
STSC p31

484 **'br'ztr** C عصبانی‌تر
(ə)βrāztar ©comp. adj.
angrier
C2, 23R7; BSTii 858.7

485 **'βrγs'k** B ⇒ "βr'γs'k, 'βrxsy(y)

486 **'brγty** C افلیج، معلول
aβraγdē, aṁbraγdē ⇒'nβrγtk
paralysed
BSTi 140; Benv. JA 1943-5 p101

487 **'βrnγ** M پاکدامنی، تقوا
aβranγ ©Parth. *'brng*
virtue
Benv. Notesii 195; W-Lii

488 **'βrš'r** M, S اَبَرشهر (نام استان شمال شرقی ایران ساسانی)، نیشابور
aβar-šār ('bršhr, 'βršr)
Nishapur(*name of a Sassanid province*)
STii 3.30; Hen. Mittelir. p94f; KG pl77

489 **'bršhr** C ⇒ 'βrš'r

490 **'βršr** ⇒ 'βrš'r

491 **'brt-** C جمع آوری کردن
aβart, aṁbart ? ©pt. st. ⇒'br-[1]
(*to*)bring together
C2 gloss.

492 **'βrtr** S پس، در نتیجه
(ə)fratar ⇒frtr, prtr[1]
then
MDii p144.6 n p146; MDiii p80

493 **'brty** C جمع آوری، متمرکز، تنظیم‌شده، خلاصه
āβartē, aṁbartē ? ©pp.; pl. *-t* ⇒'nβrt'kw
collected, arranged, in brief
C2, 31V21 n p 76-7; STSC 104, *'brtw*

494 **'βrwδ** M گیاه، روییدنی
aβrōδ ('βr'wδ) ©<**abi-rauda-* ©pl. *-t*
plant, growth
BBB; GMS 415 n 1

495 **'βrxsy(y)** M میل، آرزو
āβraxsē ("βrγs'k) ⇒"βrxsy
desire
BBB 568, a6; GMS 5

496 **'βryt-** ⇒ 'fryt-

497 **'βryty** S, C آفریده، مخلوق
āfrītē (fryty) ©pt. pp. ⇒'fryty
created
GMS 842; STi 86.6

498 **'bryž-** C روشن کردن، آتش‌زدن
(ə)βrēž ©3pl. *-ynt* ⇒'br'z-
(*to*)light, (*to*)set in fire
C2, 23V10 n p61

499 **'brz** C پذیرایی، دیدار، بازدید، مراقبت
aβarz, aṁbarz ⇒'mbrz, 'nβrz, 'βznw
reception, visit, care
STi 24.11; GMS 657; "visitation" C2, 31R8, AR29; CII 1990 p60

500 **'brzbry'** C عمل، معامله، نمایندگی، مراقبت
aβarz-βaryā, āβarzkaryā ? ⇒'nβrz
agency, business, care
C2, 77R7 n pl56; "to receive" STi 31, 11; CII 1990 F22

501 **'βs"c-** B آموختن، یاددادن
(ə)fsāč ('βs'c-) ©<**fra-sāča(ya-)* ©inf. *-y* ⇒'βs'γt-, fs'c-, f's'c-
(*to*)train,(*to*)teach, (*to*)tame
BSTBL, Dhy. 8; Dhu. 166; GMS 169, 316; AVS 118

502 **'βs'c-**⇒ 'βs"c-

503 **'βs'γs-** B آموختن، یادگرفتن، عادت کردن
(ə)fsaxs ('ps'γs-) ©med. pass. st.
(*to*)be trained, (*to*)be tamed
BSTBL; TSP 2.417; GMS 169

504 **'βs'γt-** B, S آموختن
(ə)fsaγt/d- ©pt. st. ⇒'βs"c-
(*to*)teach
GMS 923

505 **'βs'γtk** B آموخته، دست‌آموز
(ə)fsaγdē ©pp.
tame
BSTBL, Dhy. 10

506 **'βs'k** B آموزش
(ə)fsāk (f's'k) ⇒'βs"c-
teaching
TSP n p225, 12.37

507 **'βs'nγ** B فرسنگ
(ə)fsānx (fsx) ©<**fra-sānxa-* ©acc. *-w*
⇒fns'x, fswx, fs'x
parasang
VJ; TSP 2.534, 965; GMS 169, 236, 316

508 **'βs'nγwnch** B فرسنگی، مربوط به فرسنگ
(ə)fsănxwanč ©<*fsānxundē*; <**frasānxwantaka* ©f. adj.
(*related to*)parasang
GMS 1092; VJ 717

509 **'βs'wč-** B سوراخ کردن، قطعه‌قطعه کردن
aβsōč
(*to*)cut in pieces
GMS 316A; TSP 2.226 n p171; AVS 120

510 **'βs'ynt-** S پاره‌شدن، گسستن
afseδ, aβsend ? ('ps'yδ-) ©✓**said-*
(*to*)tear
MDii p33.5-7

511 **'βs'yp-** B انداختن، رها کردن
(ə)fsēp ? (βs'ymt-) ©Av. *aēvi-sifa* ⇒psyp
(*to*)throw
TSP n p184, 2.1168; Gresh. Ph.I 1985, 147.8

512 **'βs'ysty** S نامی، مشهور ؟
famous ?
S W, IIJ 1976, 46.4

513 **'bscy** C ⇒ 'bst-

514 **'βskstw** B شکست، غارت ؟
(ə)faskastu ? ⇒'βškstw
break, robbery ?
GMS 365 n 1; Mack. BSTBL, Vim. 116(N)

515 **'bst-** C متّصل‌شدن، پیوستن
ăβast ("β'st-, 'bscy) ©pt. st. ⇒'bynt-, 'bysty, 'nβ'st-
(*to*)be joined, (*to*)be attached
C2, gloss. n p 75.26

516 **'bstw** C همیشگی، پیوسته
ăβastu ©pp. acc. nom. nt.
perpetual
C2, 31R26, 31V4, 40V22

517 **'bsty** C پیوسته، همیشگی
aβastē ©pl. *-tyt*; ob. f. *'bscy*; nt. *'bstw* ⇒'nβ'st'k
attached, fixed, permanent
C2 gloss.

518 **'βš-** B ⇒ 'βš'y-

519 **'βš'-** B کنه، کیک(نام نوعی حشره)
(ə)fsa ©<**frušā*; Khwar. *frwf*; Šughn. *firēγj*; Pašt. *wrəža*; Yidg. *friγo* ©pred.inst. *-'h*
flea
GMS 323, 1182 n 2; SCE 365

520 **'βš'm-** B, S فرستادن، بدرقه کردن
(ə)fšām (βš'm-, 'pš'm-) ©<**fra-šama* ?; **fra-gam-* ©impf. *β'š'm* ⇒fš'm-
(*to*)escort, (*to*)send
GMS 178; Benv. Notesii 225; VJ 1343; MDii, iii; AVS 101

521 **'βš'm** B بدرقه، اسکورت، رخصت
(ə)fšām ©Gersh. ✓*šam-*; S W ✓*gam*
dismissal, escort
VJ 356; S W, BSOAS 1983, 50

522 **'βš'mk** B بدرقه، رخصت
(ə)fšāmē ('βš'my, 'βš'mw)
escort, leave
VJ 440; Reichelt. HRii p58, Doc. 10.6, 7

523 **'βš'mw** ⇒ 'βš'mk

524 **'βš'my** S ⇒ 'βš'mk

525 **'βš'wnp-** B درآوردن، پوست کندن
(ə)fšumb ⇒βš'wnp-
(*to*)decorticate, (*to*)skin, (*to*)take out
SCE 235; Gersh. IF 1970, 304; Schwartz. BSOAS 1971, p412; AVS 107

526 **'βš'y-** B, S تحمّل کردن، رنج‌بردن
(ə)βšăy ('βš-)
(*to*)bear, (*to*)suffer
TSP; SCE 457, 463, 467; Frag. Len. 57.4

527 **'βš'yws** B, S آقا، ارباب

(ə)fšyaus ('βšy'ws) ©Av. *fšuyas* ⇒fšy'ws
master
GMS 311, 429; BSTBL, Dhu. 273; VJ 1495 n p99; MDii; Hen. Tales. 466, 3

528 **'βškr–** B دنبال کردن، بیرون کردن
(ə)fškar ©<**fra-skar-* ⇒'pškr-, fškr-
(*to*)follow, (*to*)drive out, (*to*)expel
GMS 317, 515, 492; TSP 2.279, 678; BSTBL, Dhu. 259; AVS 103

529 **'βškryn'k** B دنبال کننده، پیرو
(ə)fškarēnē ©pres. part.
follower
TSP 2.687, 788, 817

530 **'βškstw** B دورانِ کیهانی
©Skt. *kalpa*
cosmic period
TSP 20.3

531 **'βšt't'k** S نهاده،مستقر
əfštātē ©<**fra-hišta*; ✓*stā* ©pp.
seated, settled
Sund. KG p178

532 **'βštw** B پرسش، سوآل
əf(ə)štu ⇒fšt-[1]
question
TSP 2.723

533 **'βšy'ws** B ⇒ 'βš'yws

534 **'βt–** B, M, S هفت(در بیشتر متون)
aβd ('βt'/h) ©<*hafta*
seven
GMS 274, 1316; EGSii 144

535 **'βt'** B, M هفت
aβda ('βth, 'bt') ©in compd.
seven
GMS 501, 1316; Sogd. Cpds. p139c; KG p178

536 **'bt'** C ⇒ 'βt'

537 **'βt'δ'n** S ⇒ 'ft'δ'n

538 **'βt'/h** ⇒ 'βt-

539 **'βt'myδ** B, M هفته
aβda-mēθ ⇒'βtmyδ
week
VJ 874; GMS 1316

540 **'βt'r** S کفتار ؟
aftār ©MP *haftār*
hyena ?
TSP 13ii, 13 apud. S W, IIJ 1976, 61

541 **'βt'r'nkty** S دبّ اکبر(هفت‌اورنگ)
©Av. *hapto-iringa* ©ob. pl.
Ursa Major
Sund. MHC p31n71 p30, 36, 19V3 n p69

542 **'βt'rn'kty** ? S مانند کفتار
aftār-nakte ? (βt'rn'kty)
hyena-like ?
Sund. MHC p30

543 **'βt'rt** B بر گشته، گردیده
əftart ©pt. st. ⇒βt'r-, 'ftrt-
turned
GMS 169, 318

544 **'βt'rtk'ry** B گردش
əftart-kārē
turning
TSP 6.85

545 **'βt' rtnyn'kw** ⇒ 'βtrtnyn'k

546 **'bt'srd** C هفت‌ساله
aβda-sarδ
seven years
BSTi 196 A22

547 **'βt't** B, M هفتاد
aβdāt ('bt't) ©<**haftati*
seventy
GMS 91, 1316; Hen. Cosm. 307, 62; BSTi 167

548 **'bt't** C ⇒ 'βt't

549 **'βth** S ⇒ 'βt'

550 **'βtkyšp(h)** B, M هفت کشور
aβd-kišp ©ob. -', -*yh*
seven countries
GMS 147, 1659; TSP 3.209 n p198; Hen. Texts. 721

551 **'βtkyšpy xwt'w** M شاه هفت کشور(نام خدای مانوی)، روح‌الحیات، روح زنده
seven countries' king, Spiritus Vivens, (*the*)Living Spirit
GMS 1659; Hen. Cosm. 311, 69

552 **'βtm–** B, S اوّل، نخست
(ə)ftam ©<**fra-tama-* ⇒'ftm-, 'prtm-, prtm-
first
GMS 1331; -*w*, VJ 375; -*y*, TSP 12.62; MDii

553 **'βtmy** B, S هفتم
aβdamĭ/ē ? ⇒'βtmyk
seventh
TSP 2.330; GMS 1096, 1331

554 **'βtmyδ** B هفته
aβd-mēθ ⇒'βt'myδ
week
BSTBL; TSP 2.358.360

555 **'βtmyk** B, S, M هفتم
aβd(ə)mīk ('btmyq)
seventh
GMS 1331; TSP 3.89, 9.6; Hen. Cosm. 312.108; MSP b29, b99; *-w*, STii 1.18

556 **'btmyq** C ⇒ 'βtmyk

557 **'βtr'ync-** B ستم کردن، سر کوب کردن(فشار آوردن)
(ə)βtrenč ('βtrync-) ©<**abi-tṛnjaya-* ©impf. *β'trync* ⇒βtr'ync-
(*to*)oppress, (*to*)suppress, (*to*)control
TSP 2.1078, 1100; AVS 123

558 **'βtrγt-** ⇒ βtrγt-

559 **'βtrγty** B ستم‌دیده(فشرده)
(ə)βtraγdē ©inf. pp. ⇒βtrγt-
oppressed
TSP 2.133

560 **'βtrtn'ynch** B هفت گوهر
aβd-ratnēnč ©f. adj.
(*of*)seven jewels
VJ 18[b], 345, 1422; GMS 1053; Gersh. Sogd. Cpds. 146.3

561 **'βtrtnyn'k** B, S هفت گوهر
aβd-ratnēnē ©Skt. *saptaratna*
(*of*)seven jewels
BSTBL, Dhy. 198; *'βt'rtnyn'kw*, VJ 861-2; GMS 1053; Frag. Len. 84a9

562 **'βtrync-** ⇒ 'βtr'ync-

563 **'βtyr-** S, B رفتن، گذشتن
(ə)ftar, (ə)ftir ©*'β'tyrty*, 3sg. pres. ind. ⇒'ftrt-, ftr-, ftyr-[2], β't'yr-
(*to*)pass, (*to*)cross
GMS 178; AVS 105; MSP b146

564 **'βy"tr** B بیشتر
(ə)fyātar ('βy'tr) ©<**frayah-tara* ? ⇒fy'tr, βy"tr
more
GMS 169, 321; VJ 461, 1471; TSP; BSTBL, Intox. 20; SCE 385

565 **'BY$^{(ı)}$** B, S پدر(هز)(در بیشتر متون)
pit(ə)r ©Idg.; acc. *-w*; ob. *-y'* ⇒'ptr-
father

566 **'βy'p** M دسترسی، دست‌یابی
(ə)βyāp ©<**abi-āp-* ⇒β'y'p-
reach
Hen. Cosm. 307.21, 309

567 **'βy'pt-** S در ک کردن، دست‌یافتن
(ə)βyāpt (βy'pt-) ©pt. st. ⇒by'pd'r-
(*to*)reach, (*to*)grasp, (*to*)comprehend
Sund. p40; MSP b12

568 **'βy'rt-** S به‌دست آوردن، یافتن
(ə)βyart ©pt. st. ⇒βy'rt-
(*to*)obtain
STii p580; Hen. Mittelir. p63; AVS 104

569 **'βy'š-** ⇒ 'βy'yš-, βy'yš-

570 **'βy'š'ntcy** B جوشان
(ə)βyešānč- ©f. adj. ⇒βy'yš'ntk
boiling
SCE 235

571 **'βy'tr** ⇒ 'βy"tr

572 **'βy't(w)** S یاد، یادآوری
aβyāt
reminding
Anc. Lett. 4.8; Sund. A green leaf, AI 1988 p181, *by'tq'rc*

573 **'βy'yš-** B جوشیدن
(ə)βyēš ? ('βy'š-) ©Av. *abi-aēš*; Yaghn. *ēš* ⇒'βy'š'ntcy, βy'yš'ntk, βy'yš-
(*to*)boil
GMS 90; *'βy'γš* ? TSP 19.6 n p232

574 **'bynt-** C پیوستن
aβənt/d ⇒'bst-, 'bnt(t)
(*to*)be attached
Sund. AoFiii 1975, 62; C2, 31V24, 40V10 n p75

575 **'byr-** ⇒ 'nβr-

576 **'bysty** C پیوسته، متّصل، مربوط
aβəstē ©pp. ⇒'bst-, 'bynt-
joined, related
STi; Sund. AoF 1975, 62

577 **'βywn-** ⇒ βy'wn-

578 **'βywny** M پیامبر(پیش‌بینی کننده)
(ə)βiwanē-, (ə)βyōnē ©<**abi-waina-*; Parth. *frywn* ©pl. *-t* ⇒bywny
prophet
GMS 434

579 **'βyz-** B, S بد، زشت، رنج(در بیشتر متون)
(ə)βež (bž-, 'βyzy) ©acc. *-w*; nom. ob. *-$^{(ı)}$y*, *-'*, *-y'* ⇒'βj-, 'βz-, βyj-, βyz-
bad, evil

GMS 179; TSP 9.122 (nom. -y) ; SCE 272 (acc. -w); VJ 318 (acc. f. -'); VJ 102 (abl. -')

580 **'βyz'γwk(')** B بدحال، بدبخت، بینوا
(ə)βi/ežāxuk ⇒'βz'γwk, bž'xwq
miserable
VJ 831, 958, 1382; GMS 391, 976 n 1

581 **'βyz'γwksth** B چه بدبخت
(ə)βižāxukst ©elat. -w' ⇒'βẓ'γkwstr, w'βyz'γwksth
miserable
VJ 825; Gersh. JRAS 1942, 92

582 **'βyz'krtyh** B کار بد، گناه
(ə)βižak(r)tyā/ī ('βyzktyh) ⇒'βz'y'krtyh
evil deed, sin
TSP; SCE; STii 10.43.46

583 **'βyz'nk'r'k** B بزهکار، بدکار
(ə)βižangārē ('βyz'nkr'k) ⇒'βyz'nk'r'y, 'βjng'ry
evildoer
VJ 49[c], 476; TSP 7.40, 120, 188; *'βyz'nk'r'w*, VJ 31[d]

584 **'βyz'nk'r'y** B بزهکار، بدکار
(ə)βižangārē ⇒'βyz'nk'r'k
evildoer
VJ 652, 1187

585 **'βyz'nkr'k** ⇒ 'βyz'nk'r'k

586 **'βyzβ'rch** S بیچاره، بدبخت
(ə)βiž-βārč ©f. adj. ⇒βyzβr'k
unfortunate
BBB p78.634; GMS 1008n 2, 1132

587 **'βyzβ'rcyh** B بدبختی
(ə)βiž-βārčyā/ī
misery
GMS 1082; SCE 396; *'βyẓyβ'rcyh*, TSP 9.130

588 **'βyzβr'n** ⇒ 'βyzyβr'n

589 **'βyzktyh** B ⇒ 'βyz'krtyh

590 **'βyzy** ⇒ 'βyz-

591 **'βyzyβr'n** B بدبخت
(ə)βeži-βarān (βyjyβr'n, 'βyzβr'n) ⇒-βr'n, βyjβr'n
unhappy, miserable
GMS 1133; SCE 18, 11; TSP 9.106

592 **'βz-** B بد، بدی، درد(در بیشتر متون)
(ə)βž, əβž, βež (bž-, 'βẓ-) ©acc. -w; ob. -', -y' ⇒'βj-, βyj-, βj-, 'βyz-
bad, evil, pain
TSP; BSTBL

593 **'βẓ-** ⇒ 'βz-

594 **'βz"w-** B ⇒ 'βz'w-

595 **'βẓ'γkwstr** B بدبخت‌تر
(ə)βžaxukstar ©*)*βz'γwkstr* ⇒'βyz'γwksth
more miserable
GMS 1288; BSTBL, Dhy. 41

596 **'βz'γwk** S بدحال، بدبخت
(ə)βžāxuk ©pl. -t ⇒'βyz'γwk(')
unfortunate
MDii; MDiii

597 **'βz'nxr'y** S بدبخت، بداختر
(ə)βž-anxarē ©pl. -t
unfortunate(*having a bad star*)
Sund. KG 564

598 **'βz'w-** B افزودن
(ə)βžāw ('βz"w-, 'βẓ'w) ©**abi-žāwaya-*
©trans. v. ⇒βjy-, βz'w-, bž'w-
(*to*)increase
GMS 90, 571; TSP n 212; SCE 412; BSTBL, Dhy. 107; AVS 81

599 **'βẓ'w** ⇒ 'βz'w-

600 **'βz'wn** S جوانه، نسل
(ə)βžōn ©pl. -t ⇒'βjwnyh
generation
Frag. Len. 60.5

601 **'βz'xtyh** S درد، رنج
βəžāxtyā ?, əβžaxtyā ?
misery, pain
MSP b105

602 **'βz'y-** B افزون‌شدن
(ə)βžay (βj'y-, 'βẓ'y-) ©**abi-žawya-*
©intrans. v.; impf. *β'zy*
(*to*)be increased
GMS 187; TSP; AVS 81

603 **'βẓ'y-** ⇒ 'βz'y-

604 **'βz'y'krtyh** B بزهکاری، تبهکاری
(ə)βəže ?, -(ə)kṛtyā̆ ('βzykrtyh, 'βz'yk(h) 'krtyh) ⇒'βyz'krtyh
evil deed
TSP 2.706, 721, 958

605 **'βz'y(h)** B بد، زشت، درد(در بیشتر متون)
βžī ? ('βzy) ©**bázdyah* <**βéži* <*βeží* <*βži* <*əβží*
bad, evil, pain
TSP; S W, CLI, 1989, 180

606 **'βz'yk** B بد، سخت، دردناک
(ə)βžīk ('βzyk(w))
bad, painful, hard
VJ 784; TSP 3.120, 2.339; Frag. Len. 8.76, 12.4; Tales. 480.3

607 **'βz'yk(h) 'krtyh** ⇒ 'βz'y'krtyh

608 **'βzβr'k(w)** S بیچاره
(ə)βžβarē ⇒βyzβr'k
needy
Anc. Lett. 3.4, 5.29, 19; GMS 1008, 1132; BBB p78.634; Benv. Notesiii 235

609 **'βzγwz'k** B بدخواه
(ə)βẓxozē
ill-wisher
TSP 8, 114

610 **'βznw** M مهمان‌نوازی
(ə)βznu ? ©*bṛzna- ⇒'brz, 'nβrz, bznbrqy'
hospitality, reception
Hen. Tales. 469, 38, 470 p2

611 **'βzny** B سیر
(ə)βəznē ? ©<*bṛzn*; **burznaka*
garlic
TSP 2, 600, 608, 665, 889 n p177; Hen. Texts. 721

612 **'βztr-** B بدتر، دردناک‌تر
(ə)βžtar
worst, more painful
TSP 2, 1170, *-w*

613 **'βzy** ⇒ 'βz'y(h)

614 **'βzykrtyh** ⇒ 'βz'y'krtyh

615 **'βzyk(w)** B ⇒ 'βz'yk

616 **'c** S از
ač (cyn²) ©<**haca* ⇒cn, cnn, cwn, -c
of, from
Anc. Lett. 1.10, 3.18, 5.4, 16, 32; GMS 85

617 **'c'nt** B (نوعی) برنج
ačand ?, əčənd ?, č(ə)nd ?
water-rice, conjee
Mack. BSTBL; Vim. 95

618 **'ccw** C ⇒ 'cw

619 **'ckw** S اشک
ačku ©<**asruka* ©pl. -' ⇒cškw
tear
GMS 371, 385 n 1; Benv. Et. 1, 331; Mack. AI 25, 1985, 423, 28

620 **'cnn** B از، از آن
čan ⇒cnn
of, from, of it
VJ 43ᶜ; GMS 1610

621 **'cšty** B سوّم
(ə)č(ə)štī ⇒'šty, cšty, 'tδrty
third
GMS 1331

622 **'cštyh** B ترس، وحشت
ačaštyā ©<**tṛšti*; Av. *taršti-*; Parth. *tyšt* ⇒cštyh
terror
TSP 6, 12; GMS 150, 277, 948

623 **'cštyk** B سوّم، سوّمین
(ə)č(ə)štik (cštyk⁽ⁱ⁾) ⇒'štyk, 'tδrtyk, 'δrtyk, štyk
third
TSP 3, 31

624 **'cw** B, S چه، برای چه، چیز، چه‌چیز، آیا(در بیشتر متون)
əču, āču ⇒cw
what, that, something, why
GMS 161, 1510; BSTi 151, *'ccw*

625 **'cwhy** S ⇒ 'cwty

626 **'cwty** B, S چه چیزی، آنچه که، چیزی که، چرا(در بیشتر متون)
čuti, (ə)čute ('cwZY, 'cwhy)
what, what so ever, whichever
GMS 1511-3

627 **'cwZY** ⇒ 'cwty

628 **'δ** S با
aδ ©<**hada* ⇒'δnn
with
Anc. Lett. 3, 35

629 **'δ'm** M آدم
ādam ©ob. *-y* ⇒"δ'm, 'dm
Adam
Hen. BSOAS 11, 71.19; C2 gloss.

630 **'d's-** C تعجّب کردن
aδās, aṁdās ©impf. *md's* ⇒'nδ's-
(*to*)wonder
C2, 22V17 & p60

631 **'d't-** ⇒ 'nδ's-

632 **'d'ty** C متعجّب
aδāte; aṁdāte ©pp.; pl. *-t*
amazed
C2, 65V29

633 **'δβ"z** B کمک، سرمایه، اندوخته
aδβă(n)z ('δβ'nz) ©<**θwāja-*

help, earning
TSP 8, 195 n p219; Hen. Texts. 738

634 **'δβ'nk** S دانه، غلّه، آذوقه
(ə)δβānk ⇒δβ'nk
grain, seed
MDii, *-w*; Lazard. SI 1982.2, 229-32

635 **'δβ'npnwh** B ⇒ δβ'mpn(w)

636 **'δβ'nz** ⇒ 'δβ"z

637 **'δβ'ty** S دوّم
(ə) δβ(ə)ti, δβəti/e ⇒δβtyk
second
Anc. Lett. 3.7

638 **'δ βγ** ⇒ 'δδ βγ, "δδ βγ

639 **'δβz'** B, S گرسنگی
(ə)δβazā ('δβzh) ©Parth. *'dbz* ⇒δβz-
hunger
Vim. 134, BSTBL; TSP 2.166, 22.3; MDii

640 **'δβz'mwrty** مرده از گرسنگی
(ə)δβazā-murtē ⇒δβz'mwrty, 'tδβẓ'mwrtk
died of hunger
TSP 11.23

641 **'δβzh** ⇒ 'δβz'

642 **'dc** C چیز
āδc ⇒"δc(w), 'yc[1]
something, thing
C2, 31V22 n p184; S W, SGI 1986, 408

643 **'δδ βγ** B خدای برین، هرمزد ؟، ایندره ؟، شاکرا ؟(نام خدایی است)
āδ/θβaγ ("δ βγ, 'δ βγ)
supreme god, strong god (Hormazd ?, Sakra ?, Indra ?)
Humbach. AI 4, 397-408; Bailey. AI 24, 14; BSTBL, Padm. 49

644 **'δh[1]** S ⇒ 'LH

645 **'δh[2]** S ⇒ "δh

646 **'δkrw** S همواره، هربار
āδkaru ⇒kry'
every time
MDii p165 n3; GMS 1120

647 **'δkw** S(AL) ⇒ "δ'kw

648 **'dm** C آدم
ādam ©ob. *-y* ⇒'δ'm
Adam
C2 gloss.

649 **'dmy** C اندام، عضو
adamē, aṁdamē ©pl. *-ty*; ob. pl. *-yty* ⇒'nδm'y
limb
BSTii: C2 gloss. n p72; Benv. Etii 129; Sund. AoFviii 1981, 193.8

650 **'δnn** S با
δan(n) ©<**hada-awana* ⇒d'-, 'δ, δnn, δn
with
Anc. Lett. 3; 2; GMS 1568, 1622

651 **'δrγmh** S(MD) ⇒ δrγmh[1]

652 **'δrtyk** S سوّم
(ə)štīk ⇒'štyk, 'čtyk, 'tδrtyk
third
Anc. Lett. 5, 32

653 **'δry** B, M, S سه(در بیشتر متون)
(ə)θrĕ/ šĕ ('δryy, 'δryw) ⇒δry, šy[2]
three
GMS 1316, 1674

654 **'δryt'py** S, M سه‌مُهر(مربوط به آیین مانی)
šētāp(ē)
Three Seals
Sogdica. 64.16

655 **'δryw** MD ⇒ 'δry

656 **'δryy** M ⇒ 'δry

657 **'δry z'r** S سه‌هزار
šē-zār
three thousand
Hen. TPS 1945, 151

658 **'δw(ı)** B, M, S دو(در بیشتر متون)
(ə)δwa ('δwy) ⇒'δwyst, δw'
two
GMS 1316

659 **'δwk** B غلّه
āδūk ("δwk)
grain, crop
TSP 16, 35; Livšič. HMV 256 n3

660 **'δwy** S ⇒ 'δw(ı)

661 **'δwyst** B دویست
δwēst ? ⇒dwyst
two hundred
VJ 5[c], *'δwy100*; VJ 62[e], *'δw100*

662 **'dyq** C عادت، خوی، آیین
aδīk, andīk ©pl. *-t* ⇒'nδyk

custom, way, manner
BSTii 893.6; Benv. Et. 2, JA 1959, 125; S W, C2, 31V6, 30n p75

663 **'dyqmyc** C معمولی، عادّی
aδikmēč
habitual
BSTii 910.52; C2, 61V22; Benv. Et. 1, 318, JA 1955

664 **'dysn** C الگو، نمونه، مثال
aδēs(ə)n ©<**ham-daisana* ⇒'nδysn
model, sample, example
BSTii 886.18, 903.6; C2, 31R14, 51V18, 57R6; Benv. Et. 2.123

665 **'dy(y)** C کس، هر کس، شخص(در بیشتر متون)
āδē (''δy) ©acc. *'dw*; abl. *'d'*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒''δ'kw
somebody
STi; STii; BSTi; BSTii; C2 gloss.; S W, SGI 1986, 408

666 **'fc'npδ** B, S ⇒ 'fcmbδ(δ)

667 **'fcmbδcyk** M جهانی
(ə)fčambaδcīk ⇒'βc'npδcyk
worldly
GMS 1014

668 **'fcmbδ(δ)** M جهان
(ə)fčambaδ ('fc'npδ, 'pcmpδ) ⇒βc'npδ(δ), fc'npδ, fcmbδ, 'βc'npδ(δ)
world
GMS 169; BBB 566; Hen. Cosm. 312.72; Karab. Insc. 18.14; ob. *-y(y)*, BSTBL, Dhy. 163; BBB 687, 664; Hen. AM 1952, 203.6

669 **'fcmpδ** ⇒ 'βc'npδ(δ)

670 **'frȳn-** M, C آفرین کردن، ستودن
āfrīn ⇒''fryn-, ''pryn-, 'fryt-
(*to*)praise, (*to*)bless
Sogdica. 17, 24; GMS 5 n 1, 579; BBB d3; C2 gloss.

671 **'fryt-** M, C آفرین کردن، ستودن، ستایش کردن
āfrīt ('βryt-) ©pt. st. ⇒'fryn-
(*to*)bless, (*to*)praise
GMS 579; C2 gloss.

672 **'fryty** M, C ستوده، مقدّس
āfrīte ©pp.; ob. pl. *-ty* ⇒''frytyy, 'βryty
blessed
W-Lii 569; BBB; STi 24.4; *'frytyt 'wt'kt*, "blessed places", "Aeons", Hen. Cosm. 307.3; Sund. AoF 1981 p231

673 **'frytystr** C ستوده‌ترین
āfrītistar, āfrītēstar
most praised
BSTii 886.14; C2, 51V14

674 **'frywn** M, C ستایش، آفرین
āfrīwan ⇒''βrywn, ''frywn, ''prywn
praise, blessing
BBB; GMS 1084; STi 34.1, 52.11; STii3.38, 6.24; BSTii: C2 gloss. *+kwn-* "to praise"

675 **'frywncyq** M, C ستایش، آفرین
āfrīwancīk
praise, blessing
BBB e26; GMS 1015; STi 34.5

676 **'fšn'qc** C نگرانی، اضطراب
('xšn'qc) ©**fra-šan*
trepidation
C2, 1V9 n p51

677 **'fšnyh** M افشان
afš(ə)nē ?
spreading
BBB b84; Bailey. BSOS 7.777

678 **'fšyn** S افشین(لقب پادشاهان اسروشنه)
afšīn ©<**xšaēwan*
Afshin
Hen. apud. GMS 314, Barthold, Turkestan

679 **'ft'δ'n** M اسقف، کشیش مانوی، شمّاس
('βt'δ'n) ©ob. *-yh*; pl. *-t*
bishop, Manichean priest
BBB; ZDMG 90, 13.6

680 **'ft'r** M بسیار، زیاد
(ə)ftar ©<**fratara*; *fra-√tar-*; Skt. *pratara* ⇒ft'r
many, much
BBB 528; GMS 169, 318

681 **'ftm-** M نخست، اوّل
(ə)ftam ©**fra-tama* ©n. ob. *-y*; acc. *-w* ⇒'βtm-, 'prtm-
first, at first
GMS 178, 1331; BBB 626, 629

682 **'ftmcyk** M نخستین، نخست
(ə)ftamčik ⇒ftmcyk, 'prtmcyk
first, the first
GMS 1331; BBB f69

683 **'ftmyk** M نخست
(ə)ftamīk

first
GMS 994, 1331, 1296

684 **ʾftrt–** M گذشتن
(ə)ftart ©pt. st. ⇒ʾβtyr–, ʾβtʾrt
(*to*)pass
GMS 169, 318

685 **ʾγ** S ⇒ ʾʾz²

686 **ʾγʾc** C تمام، کامل
āγăč (ʾγc) ©f. ⇒ʾγty¹, ʾnγtch, ʾγtc
all, complete
STii 5.42, 29; GMS 335; BSTii 914.2; C2, 17R2

687 **ʾγʾm** C جشن(بیرونی: آغام)
āγām (ʾkm) ©ob. pl.-*ty* ⇒ʾγm
festival, feast
Sund. AoFviii 1981, 186.6, 7

688 **ʾγʾrc** C بیدار، درخشان
āγārč ©<ʾγʾrty ? ©f.
awake, bright
BSTii 843.27; Mack. BSOAS 33, 122; S W, C2 p149, 68R27

689 **ʾγʾz** C آغاز(دخیل در فارسی)
āγāz
beginning
C2, 31V20, 40R21, 57V19; -*y*, STi 77.1

690 **ʾγʾz–** C, M آغاز کردن، شروع کردن
āγāz ©impf. *mʾγʾz* ⇒ʾʾγʾz-
(*to*)begin
BSTii: C2 gloss.; GMS 634

691 **ʾγʾzcyq** C نخستین، آغازین
āγāzčīk
initial
BSTii 893.28: C2, 31R28

692 **ʾγc** C ⇒ ʾγʾc

693 **ʾγm** C جشن(بیرونی: آغام)
āγăm (ʾkm) ©ob. -*y* ⇒ʾγʾm
festival, feast
C2, 55R19, 16, 26, 94V3

694 **ʾγrʾm–** C تهمت‌زدن
aγrām ©impf. *mγrʾm*
(*to*)slander
BSTii 843, 44; Mack. BSOAS 33, 123; C2, 68V, 13

695 **ʾγrʾn** S(MD) ⇒ γrʾn

696 **ʾγrʾnt–** S خشمگین‌شدن
əγrand ©pt. st. ⇒γrʾnd–, γrʾns–
(*to*)get angry
Anc. Lett. 3.23; GMS 870

697 **ʾγrʾnwk(w)** S مقام
(ə)γrănk ?, γrănuk ?
rank
MDii p120n 11

698 **ʾγrβ–** S(AL) ⇒ γrβ–

699 **ʾγrbn** C چنگک، چنگال
āγarβan ©**ā-grabana* ©f. ⇒γrβ–
fork, pincers
C2, 60V3, 7; Benv. Etii 115; BSL 1959, 33

700 **ʾγrδmnwh** B, S ⇒ γrδmn(h)

701 **ʾγrtk** S(M) درخشان، باشکوه
āγartē ?
splendid
Mack. AI 25, 1985, 422, 4 n p424

702 **ʾγrtqyʾ** C شکوه
āγratakyā ? ©f.
splendour
C2, 77V5 n p149.27

703 **ʾγryw(h)** S شخص، بدن، نَفْس
(ə)γrīw ©f.n.; ob. -*y* ⇒γryw, γrʾyw(h)
body, person
Hen. Tales. 481, 51; W-Li; MDii

704 **ʾΓRZY** B, S پس، سپس(هز)(در بیشتر متون)
ərti ? (ʾHRZY) ©Idg. ⇒ʾrty¹, ʾXRZY(n), rtyms
then
S W, C2 p183

705 **ʾγsʾyn'k** B سبز، کبود(دخیل: خشن‌سار)
axsēnē (ʾγsʾyn'y)
greenish
SCE 353; TSP 3.33, 46

706 **ʾγsʾyn'y** ⇒ ʾγsʾyn'k

707 **ʾγsʾynh** B, S سبز، سبزرنگ
axsēn, əxsen ? (ʾγsyn) ©Av. *axšaēna*
green, greenish
MDiii 47.8; Bailey. Prolexis, 20

708 **ʾγsʾyn wrsʾk** B موبور
axsēn-warsē
greenish-haired
SCE 88

709 **ʾγsyknδh** S اخسیکت، اخسیکند(شهر سبز)
axsēkand
Akhsekat(*name of a city*)
MDii p145 n2; MDiii p30 n 2

710 **ʾγsyktc** S اخسیکتی
axsēkač (γsyknδh) ©f. adj.
(*from*)Akhsekat
MDiii p90

711 **ʾγsyn** ⇒ ʾγsʾynh

712 **ʾγšʾm** S(MD) ⇒ xšʾm

713 **ʾγšʾwʾn** S شاه ؟، فرمانروایی ؟
(δ)xšāwan ⇒ʾγšʾwnʾk, xšʾwn, ʾxšʾwʾn
king ?, rule ?
Karab. Insc. 20.21

714 **ʾγšʾwʾnʾh** B, S شاهی، قدرت
(ə)xšāwanā (ʾγšʾwnyh, ʾγšʾwʾnh)
rule, power
BSTBL, Intox. 8; Karab. Insc. 16.5; MDii

715 **ʾγšʾwʾncyk** S شاهی، سلطنت
(ə)xšāwančīk
kingship, rule
Karab. Insc. 18.15; CII 1990 E 3

716 **ʾγšʾwʾnδʾry** S شاهی
(ə)xšāwanδārē, xšōnδarē (ʾγšʾwnδʾry)
rule
Karab. Insc. 18.15, 16.18

717 **ʾγšʾwʾnh** ⇒ ʾγšʾwʾnʾh

718 **ʾγšʾwʾnty** S شاهی، سلطنت
(ə)xšāwandē
rule
Karab. Insc. 22.9; BBB b69

719 **ʾγšʾwnʾk** S شاه، شهریار
(ə)xšāwanē ⇒xšywny(y), ʾxšwny
king, ruler
Karab. Insc. 18.13, *-w*

720 **ʾγšʾwnδʾr** S شاه، فرمانروا
(ə)xšāwanδār, əxšōnδār (ʾxšwndʾr)
ruler
Karab, Insc. 15.4, 7

721 **ʾγšʾwnδʾry** ⇒ ʾγšʾwʾnδʾry

722 **ʾγšʾwnyh** ⇒ ʾγšʾwʾnʾh

723 **ʾγšʾy-** B سلطنت کردن، حکومت کردن
(ə)xšāy (ʾxšy-) ©Av. *xša(y)-* ⇒xšy-
(*to*)rule
VJ 1094; GMS 1086

724 **ʾγšʾy"δ** S کشوری، سلطنتی
(ə)xšāyāδ ?
kingly
MDii 128n9, B-16, 9

725 **ʾγšʾyn** B آلودگی ؟
(ə)xšēn ? (γšʾyn)
dirt, mixture ?
TSP 9.63 n221, 233

726 **ʾγšʾywn** B شیون
(ə)xšēwan (ʾγšywn) ⇒ʾγšyʾwn, xšywn
lamentation, crying
GMS 1084; VJ; TSP 6.92; SCE 477; Frag. Len. 60, 5; *-y* 83 a 11

727 **ʾγšʾywnʾk** B شاه
(ə)xšēwanē, əxšyōnē ©<**xšaivanaka* ©ob. pl. *-ty* ⇒ʾxšywn(y), xšywny(y), ʾγšywnʾk, MLK[o]
king, ruler
BSTBL, Dhu. 37(N), 136, 266, 255; *ʾγšywnʾyty*, Dhu. 55

728 **ʾγšdʾr-** C آغاز کردن
āγašδār ©perf. st. ⇒ʾγʾz-, ʾγšt-
(*to*)begin
BST i 31.186

729 **ʾγšδrktʾk** B شاهوار
(ə)xšaδr-katē, xšaθr-kətē ©<**xšaθrō-kṛtaka*
(*made for*)king, kingly
VJ 45 n p90; GMS 157, 299

730 **ʾγšnʾm** B بخشایش، عفو
axšnām ©Av. *xšnaoma-* ⇒ʾxšnʾm
pardon, indulgence
GMS 157; VJ 1225, 1387, 1452; TSP 5.107, 7.47; SCE 194; BSTBL, *-w*, Dhy. 79

731 **ʾγšnk-** B, S قشنگ، باشکوه(دخیل در فارسی)
(ə)xšank/-g ©<**gašnak(k)a-* ©ob. *-y*; pl. *-tʾ* ⇒ʾxšnk-, xšnq-
beautiful, splendid
BSTBL, *-y*, Intox. 7; Frag. Len. 27.9, 44.3; GMS 511; Sogdica. 20.1; S W, BSOAS 1983, 48

732 **ʾγšnkʾwʾk** S شکوه، قشنگی
(ə)xšankāwē ⇒ʾxšnkʾwʾk
splendour, beauty
Frag. Len. 44.14

733 **ʾγšnkʾwy(h)** S شکوه
(ə)xšankāwē/-wyā ? (ʾxšnqʾwyh)
splendour, beauty
Frag. Len. 61, 10

734 **ʾγšnkystr** S قشنگ‌تر
(ə)xšankistar
more beautiful
Frag. Len. 27.6

735 **'γšnyrk$^{(\flat)}$** B نشان
(ə)xšnirk ? ('γšnyrkh) ⇒'xšnyrk$^{(\flat)}$
mark, target
GMS 976 n1; TSP 7.198, 22.7; BSTBL, Dhy. 85(N), 154, 224, 333; –', Dhy. 226; pl. *-t*, Dhy. 371; *-w*, Karab. Insc. 19.7; *-h*, W-Li 71

736 **'γšnyrkh** S ⇒ 'γšnyrk$^{(\flat)}$

737 **'γšp–** B, S شب
(ə)xšap ©<**xšapā* ©f.n. *-h*; ob. *-yh* ⇒'xšp–, xšp$^{(\flat)}$
night
GMS 157; TSP; BSTBL; SCE; MDii; Frag. Len.; Frag. 2a.11

738 **'γšpck** ⇒ 'γšpcykk

739 **'γšpcykk** S شبق، سنگ سیاه
(ə)xšapčīk ('γšpck)
black stone, agate
MDiii 74 n4; MDii p143.8; Frag. 2a.11

740 **'γšt–** C آغاز کردن
āγašt ©perf. st. *'γšt/θ'r–*; pt. st. ⇒»γšt–[1], 'γšd'r–
(*to*)begin
GMS 457 n 1; STii 1.31, 3.35; AVS 134

741 **'γšwmyc(y)** S ماه دوازدهم سال(بیرونی: خشوم)
axšūmēč ⇒'xšwmyc
twelfth month of the year
MDii p74.7 B-1, 2; Hen. Orientalia. 8, 94

742 **'γšwry rwc** S روز چهارم ماه
⇒'γšywr rwc
fourth day of the month
MDii p94.5 A-9R5; MDiii

743 **'γšy'k–** B جویدن، خشاییدن
(ə)xšaye/-yāk ? ©<**xšāwaya*; Yaghn. *xišōy* ©inf.
(*to*)gnaw
SCE 83; Gersh. BSOAS 17, 481; IF 1970, 304

744 **'γšy'wn** S شیون، گریه
(ə)xšēwan ('γšywn) ⇒'γš'ywn, 'xš'ywn
lamentation
GMS 1084; Hen. Tales. 483.10; MDii p47.15

745 **'γšy'wnkyn** S سوگوار، گریان
(ə)xšēwankēn
mourner
Frag. Len. 39.6

746 **'γšyβt** B, S شیر
(ə)xšīβd ©Av. *xšvipta–*; Parth. *šyft*; Khot. *ṣvīda*; Yaghn. *xšift* ⇒xšyβt, 'xš'yβt–
milk
VJ 6ᵃ, 1029; BBB p101; Tales. 486.22; GMS 243

747 **'γšyβtk** B, S شیری
(ə)xšiβdē ('γšyβty) ©Yaghn. *xšift*; Khwar. *xwβcy* ⇒xšyβt
milky, milk
BSTBL, Vim. 25; VJ 6ᵃ, 1029; BBB p101 e18

748 **'γšyβty** ⇒ 'γšyβtk

749 **'γšyδ** S شاه، فرمانده، اخشید
axšēδ ⇒'xšyδ, γš'yδ, xšyδ
king, commander
Hen. Tales. 481.31; W-Li

750 **'γšywn** ⇒ 'γšy'wn, 'γš'ywn

751 **'γšywn'k** B, S شاه، سرور، قدّیس
(ə)xšēwanē ('γšywn'y, 'γšywnk) ©pl. *–'yt*; ob. pl. *–'yty* ⇒βγy 'γšywny, 'xšywn(y), 'γšywny, 'γš'ywn'k, MLK$^{(\flat)}$
king, lord, saint
TSP; BSTBL; SCE 5; STii; Frag. Len.; Karab. Insc.; TSP 2.664, pl. *'γšywn'tt*

752 **'γšywn'kmync** B شاهی
(ə)xšēwanē-mēnč ('γšywn'ymync) ⇒'xšywnymync
royal
STii 7.5, 24

753 **'γšywn'y** B ⇒ 'γšywn'k

754 **'γšywn'ymync** ⇒ 'γšywn'kmync

755 **'γšywnk** ⇒ 'γšywn'k

756 **'γšywny** B, S شاه، سرور
(ə)xšēwanē ©**xšaivanaka–* ⇒βγy 'γšywny, 'γšywn'k, 'xšywn(y)
king, lord
TSP 16.23; Karab. Insc. 16.6

757 **'γšywr rwc** S خَشیوَر روز، روز چهارم ماه، شهریور روز(بیرونی: خشیور)
(ə)xšēwar rōč ⇒'γšwry rwc, xšywr rwc
fourth day of the month
MD; Hen. Orientalia. 8.94

758 **'γt–** C ⇒ »γt–[1], »ys–

759 **'γt'w[1]** B, S داور، قاضی
(ə)xtu, xatu, xətu ©**haxta, haxtāva* ⇒xtw[1]
judge
SCE 374; Hen. Tales. 467.14, 468 n3; Benv. Et. Oss. 52, 145; BSL 1956, 51; Gersh. JNES 1964, 23, 10 n31; Mack. BSTBL, p157

760 **ʾγtʾw²** B ⇒ ʾγty¹

761 **ʾγtc** S تمام، کامل
āγ(ə)č, āγač (ʾγc) ©f. adj. ⇒ʾγty¹, ʾγʾc
all, complete
GMS 1273; W-Li 94.2

762 **ʾγtmzyn** ⇒ ʾnγtmzyn

763 **ʾγtw** C ⇒ ʾγty¹

764 **ʾγty¹** S, C تمام، کامل
aγatē (ʾγtʾw², ʾγtw) ©acc. *ʾγtw*; f. *ʾγʾc* ⇒ʾγtc, ʾγʾc, ʾnγty¹, ʾnγtʾk
all, complete, whole
Frag. Len. 68, 8; STii 4.21; BSTi 236; C2, 120R3, *ʾγtmzyn* "all armoured"; GMS 335 n 1

765 **ʾγty²** C مساوی، برابر
aγatī ? ©**ham-gati* ©pred. adj. ⇒ʾnγty²
equal
C2, 13V18 n p57

766 **ʾγw** B, S او، آن(حرف تعریف)، است(در بیشتر متون)
xō ©<**hau* ⇒γw¹, xw, ZK, xww
he, the, this, that, is
GMS 1398; Benv. EGSii 116, 121; Benv. Problemes de Linguistique Generale 1966, 1, 191

767 **ʾγwʾnʾk** S گناهکار، مجرم
(ə)γwānē (γwʾnh)
guilty
MDii p171

768 **ʾγwmʾn rwc** S روز دوّم ماه، بهمن‌روز، وَهمن‌روز(بیرونی: خومن)
(ə)xuman rōč (ʾγwmn rwc) ⇒xwmnʾ(h) rwc
second day of the month
MDiii; Hen. Orientalia. 8.94

769 **ʾγwmn rwc** ⇒ ʾγwmʾn rwc

770 **ʾγwmtʾn** ⇒ ʾxwmtʾn

771 **ʾγwrmzt** S هرمزد
(ə)xurmazd ⇒xwrmztʾ rwc
Hormazd
GMS 86, 395 n 1

772 **ʾγwrmzt rwc** S روز اوّل ماه، هرمزد روز(بیرونی: خرمزد)
(ə)xurmazd rōč (ʾxwrmzt) ⇒γwrmzt rwc
first day of the month
MDiii; Hen. Orientalia. 8.94

773 **ʾγwsʾnt** B, S خرسند، راضی
(ə)xusand (γwsnt) ⇒xwsnd, ʾγwšʾnt, γwsʾnt
satisfied
VJ 112 & etc.; Tales. 475.30

774 **ʾγwsʾnty'kh** S خرسندی، رضایت
(ə)xusandyāk ⇒γwsʾnty'kh, xwsndy'
satisfaction
MDii Nov. 5, 11

775 **ʾγwš-** B, S خوشحال‌شدن، توجّه کردن
(ə)uš ?, (ə)xwaš ? ⇒wγš-¹, γwš-
(*to*)rejoice, (*to*)look after
GMS 421; Frag. Len. 90, 1; VJ 1108

776 **ʾγwš-** B مادرزن(دخیل: خوش، خوشه، خسرو)
(ə)xwaš ©**hwasrū* ©f.n. *-h*
mother-in-law
SCE 54; GMS 371; Benv. Hitt.IE. 1962, 35

777 **ʾγwšʾnt** B, S خوشحال
(ə)γušand ?, (ə)xwašand ? ⇒ʾγwsʾnt ?, wγšndyy
happy
VJ 54ᶜ; GMS 969; Frag. Len. 25.5, 37.12, 58.2

778 **ʾγwšʾnt'k** B خشنود ؟، فزاینده ؟
(ə)xušandē ? (ʾxwšndyy)
happy ?, growing ?
TSP 2.75; Hen. Texts. 716

779 **ʾγwšʾy-** B, S افزودن، رشد کردن
(ə)xwašay ? (ʾγwšy-) ©Av. *vaxš-* ⇒xwš-
(*to*)grow, (*to*)increase
TSP 2.358, 359, 778, 886, 905; Frag. Len. 90, 6; GMS 428

780 **ʾγwšʾyp-** B چپ، لوچ
(ə)xušēp (γyšyp) ©<**xšvēp*; Av. *xšvaēva*
squinting
Hen. BBB p63, 523; GMS 162, 243 n 1, 416; SCE 409 *-ʾy*; *ʾγwšʾp cšmʾk* "squint-eyed" SCE 23

781 **ʾγwšmy** B ششم
(ə)xušmĕ, əxušmĭ ⇒wγšmy
sixth
GMS 1331 n23

782 **ʾγwšt-** B خواستن
(ə)xušt ©pt. st. ⇒γwyz-, γwz-
(*to*)demand, (*to*)ask
GMS 160, 933; *ʾγwštʾ*, Dhy. 77, 84, *ʾγwštw*, Dhy. 80, 79; pret. st. *ʾγwštδʾr-*, VJ 1077

783 **ʾγwštʾr** B ⇒ ʾγwštr-

784 **ʾγwštr-** B شتر
(ə)xušt(ə)r (ʾγwštʾr) ©**uxštra*; Av. *uštra*
©nom. *-y*; acc. *-w*; ob. *-(ʾ)y*; abl. *-ʾ*; pl. *-y(h)*
⇒xwštr-, ʾxwštr-
camel

GMS 162, 257, 483, 497; VJ; TSP 3.183, 184, 2.771; SCE 288; *'γwšt'ry(h)*, VJ 86, 416, 13[e], 1165; *'γwt'ryh*, VJ 618

785 **'γwšty** B خواسته، تقاضا شده
(ə)xuštē ©pp.
demanded
BSTBL, *'γwšt'*, Dhy. 77, 84; *'γwštw*, Dhy. 79, 80; pret. st. *'γwštd'r-*, VJ 1077; Dhu. 79

786 **'γwšw** B, S شش
(ə)xušu ⇒wγwšw
six
BSTBL, Dhu. 14; MDii

787 **'γwšy-** ⇒ 'γwš'y-

788 **'γyθy** C شرکت
a/(ə)γĕθē ?, (ə)γiθi ? ('nγyδy')
partnership
S W, C2, H. V2; CII 1990 G9.2 p70

789 **'ΓY(w)** S, B برادر(هز)
βrāt ('γyw) ©Idg. ⇒βr't
brother
TSP 2.149, 12.62; Bugut. Insc. B2.3; Hen. JRAS 1945, 138.20

790 **'γyw** ⇒ 'ΓY(w)

791 **'γyžd'r-** C بلند کردن، بالابردن
āxēžδār ©pret. st. ⇒'xyž-
(*to*)raise, (*to*)bring up
BSTi 84

792 **'γz-** C بالارفتن، برخاستن
axaz, aṁxaz ©impf. *m'γz* ⇒'xz-, 'xšt-, 'xyž-, 'nγz-, 'nγ'z-, 'nxz-
(*to*)rise
GMS 55, 543; STi 7.2; STii 4.17; impf. *māxaz*, Hen. Tales. 475, 14; Sund. AoF 1981 p213; AVS 80

793 **'γz'mntq** ⇒ 'γz'mnty

794 **'γz'mnty** C رستاخیز، عروج(مسیح)
axazāmandē, aṁxazāmandē ('γz'mntq) ⇒'xz'mnty
resurrection
GMS 1100; STi 63, 12, 13

795 **'ḤRZY** ⇒ 'ΓRZY, 'XRZY(n)

796 **'jγyr-** ⇒ jγyr-

797 **'jmnyh** M ⇒ jmnw

798 **'jw'nty** ⇒ jw'ndy(y)

799 **'jwn** M تولّد، زایش
ažōn ('j'wny, "j'wwny) ⇒"jwn
birth
GMS 5; BBB f67

800 ***)'k'βt-** ⇒ "kmb-

801 **'k'w** S ⇒ 'kw[1]

802 **'kδ'r-** S ⇒ 'krtwδ'r-

803 **'kδry** B, S اکنون، حال، آنگاه(در بیشتر متون)
(ə)kθri, kəši, kəšĕ (qšy, qθy) ©**hakṛθya* <**akθṛya* <*kəθri* <*kəši* ⇒kδry, kšy, qθry
now, then
BSTBL p79; MD

804 **'kδrycyk'** B کنونی، حاضر
kəšicīk ⇒qδrycyk
present
SCE 493; GMS 976 n 1

805 **'km** ⇒ 'γm, 'γ'm

806 **'kn-** ⇒ "kn-

807 **'kr'tk'ry** B عمل، اقدام
(ə)kṛt-kārē, əkt-kārē ©Parth. *krtkny*; Pahl. *Kardagān*
action
TSP 3.202

808 **'krch** ⇒ 'krtch

809 **'krt-** B, S کردن، شدن(در بیشتر متون)
(ə)kṛt ©pt. st. ⇒kwn-, wn-[1], 'kt-, krt-, qt-
(*to*)do, (*to*)become
GMS 148, 386, 652, 603; AVS 100

810 **'krt'k** ⇒ 'krt'y

811 **'krt'nk'ry** S, B بدکار
(ə)kṛtān-kārē ⇒'qt'nyk'ry
sinner, evildoer
Magi. 138.32; TSP

812 **'krt'ny(h)** B, S کار بد، گناه
(ə)kṛtānī, əktānyā ⇒'kt'nyy
sin, evil deed
VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; S W, AO 1981, 16

813 **'krt'nyk'r'k** B, S بدکار، تبهکار
(ə)kṛtānī-kārē ⇒'qt'nyk'ry
sinner
VJ; Frag. Len. 93.9; Hen. Magi. 138.38, ob. pl. *-k'ryty*; GMS 1125; *'krt'nyk'r'y*, VJ 758, 994

814 **'krt'nyk'rch** S بدکار
(ə)kṛtānī-kārč ©f. adj. ⇒qt'nyq'rc, qt'nyq'ry
sinner
BBB 101 e22; Hen. Magi. 138.35; GMS 1125

815 **'krt'rzt'k** B کاملاً، حتماً
('krt'rztk) ⇒'krt'rzt'w
absolutely
TSP 6.188, 14.14 n p203; Benv. Notesiv 496; Mack. n p50, 22 BSTBL

816 **'krt'rzt'w** B کاملاً، حتماً
⇒'krt'rzt'k
absolutely
BSTBL, Padm. 61, 67; Dhy. 22(N); TSP 6.28

817 **'krt'rztk** ⇒ 'krt'rzt'k

818 **'krt'sp's** B مطیع، وظیفه‌شناس
(ə)kṛt-əspās ©Pahl. *krtsp's*
obedient, dutiful
BSTBL, Dhy. 7; Gersh. Sogd. Cpds. 140, 147

819 **'krt'wcy** B حتماً، بدون تردید
certainly
BSTBL, Dhy. 400

820 **'krt'y** B, S کار، عمل(در بیشتر متون)
(ə)kṛtē ('krtyy, 'krt'k, 'krtk, 'ktyy, 'qtyy) ©acc. *'krtw*; f. *'krt'* ⇒'kty', qty', 'krty, qty²
action, deed
TSP; Sogdica. 60; KG; MSP; BSTBL; STii 10.28; MD

821 **'krtch** B, S کار، عمل
(ə)kṛtč ©f. adj. ⇒'krt'y
action, deed
TSP 8.86; VJ 1053; MDii; *'krch*, Frag. 5.10

822 **'krtk** ⇒ 'krt'y

823 **'krtw** ⇒ 'krt'y

824 **'krtwδ'r-** B, S کردن، انجام‌دادن(در بیشتر متون)
(ə)kṛtu-δār ('ktwδ'r-, 'kδ'r-, qt'r-) ©perf. st. ⇒'krt-, qθ'r-
(*to*)do
GMS 167, 877; BBB 518, 706

825 **'krty** B, S کار، عمل، کرده(در بیشتر متون)
(ə)kṛtē ('krt'k, 'krtyy) ©acc. *'krtw*; f. *'krt'*; inf. *'krty* ⇒'kty', 'krt'y
action, deed
VJ; TSP; BSTBL; SCE 475; STii; MDii; GMS 847; BBB 542

826 **'krty'** M, B کار، رفتار، اجرا
(ə)kṛtyā ('krtyh) ©Skt. *karman* ©f. n. ⇒'kty', qty², qty'
action
VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len. 92.6; STii 10; GMS 948; S W, AO 1981, 14; C2 p133

827 **'krty'kh** S عمل بد، گناه
(a)kṛtyāk
sin, evil deed
Sund. MHC p27.10

828 **'krty'kryyh** M عامل، مجری
(ə)kṛtyā-kārē
performer
Hen. Sogdica. 55.14 p57

829 **'krtyh** B, S ⇒ 'krty'

830 **'krtyy** M ⇒ 'krty, 'krt'y

831 **'ks-** B لاغر، کوچک
(ə)kasē, (ə)kəs(ē)? ('ks'y) ©Av. *kərəsa*; *Khwar. 'ks* ⇒ks-
small, thin
GMS 1201; Benv. VJ n p94, 39[d]; Inst. *'ks'*, SCE 76; pl. *'ksth*, VJ 1264; MSP b158

832 **'ks'y** ⇒ 'ks-

833 **'qsy** C ناظر، مباشر
a/ākasē ?
overseer
BSTii 897.73; STSC 58; C2, 55R13

834 **'kšn** B زمان، وقت
(ə)kašn, kšan ? ©Skt. *kṣana* ⇒kšn²
time, moment
TSP 2.121 n p170

835 **'kšt-** M, S کاشتن
(ə)kišt, kəšt ⇒qš-
(*to*)sow
GMS 926; MDiii

836 **'kšty(y)** M کشت‌و کار
(ə)kištē, kəštē
(*to*)sow, sowing, tilling
BBB 570; Tales. 470.55; GMS 926, 931

837 **'kšyc** M, C قلاّب(آکَج، آکَژ)
ākašēč ? ('kš'k) ©Av. *aka-* ⇒'xšyc
hook
Hen. Sogdica. 30.11a

838 **'kt-** M, C کردن، شدن(در بیشتر متون)
(ə)k(ə)t ('qt-) ©pt. st. ⇒kwn-, wn-[1], 'krt-, krt-, qt-
(*to*)do, (*to*)become
GMS 144, 148, 578, 603

839 **'qt-** ⇒ 'kt-

840 **'qt'nyk'ry** M بدکار، گناهکار
(ə)ktānī-kārē ©ob. pl. *-ty* ⇒'krt'nk'ry, 'krt'nyk'r'k, qt'nyq'ry

sinner
GMS 1125

841 **'kt'nyy** M کار بد، گناه
(ə)ktānī ⇒'krt'ny(h), qt'ny
sin, evil deed
BBB f9, 24; GMS 1035, 1038

842 **'kt'rk** M وظیفه‌شناس
(ə)kt-ark ©ob. pl. *-tyy*
dutiful, having carried out
Gersh. Sogd. Cpds. 142; Sund. KG 2328

843 **'ktwδ'r-** ⇒ 'krtwδ'r-

844 **'kty'** M کار، عمل
(ə)ktyā ('krtyh, 'qtyy) ⇒'krt'y, 'krty, qty[2], 'krty'
action, act
BBB 627; GMS 948; Gersh. Sogd. Cpds. 141

845 **'ktyy** ⇒ 'krt'y

846 **'qtyy** C ⇒ 'krt'y, 'kty'

847 **'kw[1]** B, S به، به‌طرف(در بیشتر متون)
(ə)kō ⇒kw[1], k-, k'w[1]
to, towards
Anc. Lett. 1.7, 3.9 11, 20

848 **'kw[2]** B هر کجا
(ə)kū ⇒k'w[2], kw[2]
wherever
VJ 531 etc.; BSTBL, Vim. 165; TSP; GMS 159, 1555

849 **'qwc-** C آویختن
ākōč ⇒"qwc-, "k'wc-
(*to*)hang, (*to*)suspend
BSTii 867.25; C2, 27R25

850 **'kwc'n'y** B کوچانی، کوچایی ـ تخاری(زبان)
(ə)kōčāne ⇒kwc'n'k
Kuchean(*language*)
Hen. Sogdica. 61.24

851 **'kwcyk** M کوچایی، اهل کوچا
(ə)kōčīk ⇒kwc'n'k
Kuchean
Sogdica. 8.12[c] n p10; GMS 159, 996

852 **'kwδ'** B, S کجا، هرجا، آنجاکه
(ə)kūδa ⇒kwδ'
where, wherever
TSP 5.32; Frag. Len. 93, 37

853 **'kwδprm** B هرجا، تا وقتی که
(ə)kūδparm (kwδprm, 'kwprm)
wherever, until
TSP 2; Hen. Texts. 716; GMS 1558

854 **'kwprm** ⇒ 'kwδprm

855 **'kwrδ(δ)** M کجا
kurδ ⇒kwrδ(δ), qwrθ
where
GMS 159, 1533

856 **'kwrts'r** ⇒ kwrts'r

857 **'kwš'nyk** S کوشانی
kōšānīk ⇒kwš'nyk[(ə)]
(*of*)Kushan
MDiii p102

858 **'kwšty** B قُسط ؟(گیاهی است)
kuštē ? ©Skt. *kustha*
costus(*name of a plant*)
TSP 3.172, 19.20 n p232

859 **'kwts'r** B, S به جایی که، به‌طرف
(ə)kŭtsār
where to
VJ 407 etc.; KG 330; GMS 461 n 1, 1534; *'kwt-šy*, GMS 1532; SCE 516

860 **'kwt-(y)** B, S سگ
(ə)kut ('kwtyy, kwty, 'qwtyšt) ©nom. gen. *-y*; abl. -'; pl. -[(ə)]*yh*, *-īšt* ⇒kwt
dog
GMS 159; Frag. Len. 83 b 6, 93, 37; *-y*, TSP 2.772, 3.138, 254, 13.188; Anc. Lett. 3.24; SCE 313; abl. *'kwt'*, SCE 124; TSP 3.188; pl. *'kwtyh*, SCE 226; TSP 2.784; *'qwtyšt*, GMS 1186

861 **'kw(-)ty** B کجا، جایی که، چگونه
(ə)ku-ti, ku-te ? (kwty, 'kwZY)
where, how
GMS 1532, 1516; VJ 43[b]; SCE 91, 206, 396; *'kwty pw nwkr*, TSP 2.871, "absolutely"

862 **'qwtyšt** M ⇒ 'kwt-(y)

863 **'kwtyy** M ⇒ 'kwt-(y)

864 **'kwyc** ⇒ "k'wc-

865 **'kwZY** ⇒ 'kw(-)ty

866 **'ky** B, S آنکه، کسی که(در بیشتر متون)
(ə)kē ⇒ky, ky'
who, whoever, which
SCE; TSP; VJ; BSTBL; Frag. Len.; MD; GMS 159, 1503

867 **'kyδrp** B شکل، ظاهر
(ə)kəšp ©Av. *kəhrp* ⇒'kyšp, kyδrp
shape, form
-wh, SCE 60; ob. *-y*, Tales. 470 n 1; Benv. Notes

4, 507; Hen. Texts. 721, *kršv-*

868 **ʾkyšp** B شکل، ظاهر
(ə)kəšp ⇒ʾkyδrp
shape, form
TSP 2.636 n p177; Texts. 721

869 **ʾkytn** ⇒ ʾkyty, -n

870 **ʾkyty** B هر که، هر کسی که
kē-ti (kyty, ʾkyZY, ʾkytn)
whoever
GMS 1506, 1545; KG; BSTBL

871 **ʾkyZY** ⇒ ʾkyty, cʾnwty

872 **ʾLH** S آن(هز)، اینها
(ə)Šu (ʾδh[1]) ©Idg. ⇒ʾšw[2]
this, he, the
Anc. Lett. 2.42, 49; S W, TSP 1994, 43-50; CI, 1991, 184; MDii, Nov. 2, 5.6 p104

873 **ʾLK** S آنها(هز)
©*ʾ*tw* ©Idg.
those, the
ʾ*LKw*, Anc. Lett. iii 3; S W, CI, 1991, 183; MDii; TSP 1994, 43-50

874 **ʾLKŠNT** S امسال(هز)
©Idg.
this year
MDii; Gersh. Mélanges Benv. p200; S W, TPS 1994, 46

875 **ʾm-** این
əm, am ©<*ima* ©in compd. ⇒ʾmʾ, ʾmδ(ʾ), ʾmy[2], mw
this
GMS 308, 608, 654; S W, TSP 1994, 41-53

876 **ʾmʾ** S این
(ə)ma (ʾmh, ʾmyʾ) ©OP *ima* ⇒ʾmw, ʾmy[2]
this
Anc. Lett. 5.16; MDii

877 **ʾmʾc** C آماده
āmāč ©f. adj. ⇒ʾmʾty
ready
BSTii 849.12: C2, 12R12, 51V6

878 **ʾmʾδ** S چون، برای این
māθ/δ ⇒mʾδ
as, for
Anc. Lett. 3.32

879 **ʾmʾγwn** M همه
(ə)maγōn ⇒mʾγwny
all
Hen. AM 1952, 203.6

880 **ʾmʾnk[1]** S به‌راستی، حقیقتاً
⇒ʾʾmng
truely
BBB 614

881 **ʾmʾnk[2]** S سیب
āmang ? ©Munj. *āmenga*; Yidg. *amuno*; Pasht. *mana*
apple
CII 1990 F19.1 n p 59-60

882 **ʾmʾty** C آماده
āmātē (ʾmty) ⇒ʾmʾc, ʾʾmʾty(y)
ready
STi 27.7; BSTii; C2 gloss.; GMS 14

883 **ʾmʾy** S(MD) ⇒ ʾmy[2]

884 **ʾmʾyδ** S چنین
mēδ/ē (ʾmyδ) ⇒myδ[2]
thus, as
MD

885 **ʾmbʾr** M پُری، سیری
ambār ⇒ʾmbyr-, pwʾmbʾr, ʾnpʾr, ʾnβʾr
satiety
GMS 544, 1164; BBB p98 b95; AVS 79

886 **ʾmbrz** C پذیرایی، تشریفات، مراقبت
ambarz ⇒ʾnβrz, ʾbrz
reception, care
GMS 655, 656A; STi 30.13; S W, C2 p73; +βaγānī "divine visitation"

887 **ʾmbyr-** M پر کردن، سیر کردن
ambēr ©<*ham-pāraya-* ⇒ʾmprt
(*to*)fill
BBB 98; GMS 304, 654, 1653; Hen. Cosm. 307.35; AVS 79

888 **ʾmbysty** S بسته
ambastē, ambəstē ©pp. pl.-*t* ⇒ʾbsty, ʾnβʾstʾk
bound
STSC 146

889 **ʾmδ(ʾ)** S اینجا
(ə)maδ ? ⇒mδ[2], mδy, ʾm-
here
Anc. Lett. 4.6

890 **ʾmδʾryh** S مادری ؟
motherhood ?
Anc. Lett. 3.35

891 **ʾmh** ⇒ ʾmʾ

892 **ʾmn** S ما

(ə)man ©1pl. pers. pron. ⇒-mn
us
GMS 1376; Tales. 475.19, *ZY'mn*

893 **'mpd-** C افتادن
ampaδ ©<**ham-pata* ⇒'mpt-, 'mpst-, 'np't-, 'npt-, 'npst-
(*to*)fall
STi 3.4; GMS 304, 585; Sund. AoF 1981 p213

894 **'mprt** C سیر، پُر
amb/part ©adv. ⇒'mbyr-
fully
C2, 94V6, 12

895 **'mprt-xw'r** C سیر
ampart-xwār ©adj. ⇒'mprt, 'mprt-xw'ry', xw'r²
eating one's fill, satiated
C2, 94V8

896 **'mprt-xw'ry'** C سیری
ampart-xwāryā (xw'ry') ©<*xwār-* ©n. f. ⇒'mprt-xw'r, 'mprt
eating one's fill, satiety
C2, 94V23

897 **'mprty** S سیر، پُر
ambartē, ampartē ©pp. ⇒'mprt
filled, full
Hen. Tales. 475.21

898 **'mpst-** S افتادن
amp/bast ©<**ham-pasta* ©pt. st. ⇒'np't-, 'mpd-, 'np'st-, 'mst-, 'mpt-
(*to*)fall
GMS 453; STi 36.10; STii 4.20

899 **'mpst'** C افتاده
ampastā ©f. pp.
fallen
BSTi 124; GMS 861A

900 **'mpt-** M, C افتادن
am/npat ©<**ham-pata-* ©impf. *m'pt* ⇒'mpst-, 'np'st-, 'mpd-, 'np't-
(*to*)fall
GMS 633; C2 gloss.

901 **'mrγ-** B مُرغ
(ə)mṛγ ©-', pred. inst. ⇒mrγ¹
bird
SCE 170, 174, 179; GMS 1182

902 **'mrθ** C شریک، همال
āmarθ (»m'rθ) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
companion, fellow
BSTi 78; C2, 104V13, 40R6, 51R7

903 **'mrtch** S جاودان، نامیرا
amarč ©f. adj. ⇒mrt-, mrt't rwc
immortal
Anc. Lett. 3.4; GMS 138

904 **'ms-** M شخم‌زدن
ām(ə)s ©1sg. impf. *m'ms(w)* ⇒»ms-
(*to*)plough
GMS 634

905 **'ms'** M, S فرمانبرداری، توجّه
āmsă ©f. n. ob. pl. *-ty* ⇒»ms'
obedience, attention
BBB 727; STii 6.14; C2, 51V26; GMS 1269

906 **'mst-** C افتادن
ammast ©pt. st. ⇒'mpt-, 'mpst-, 'np'st-, 'npst-
(*to*)fall
STii 3.67; BSTi 150; GMS 453

907 **'msy'tr** S(MD) ⇒ msy'tr

908 **'mt'y** ⇒ »myty

909 **'mty** C ⇒ »m'ty(y), 'm'ty

910 **'mtycy'** M حقیقت، راستی
āmtičyā ©*'mtyct* pl. as adv. ⇒»mtyc, »mtycw
truth, true, truely
BBB 614 p76

911 **'mw** B, S این(در بیشتر متون)
(ə)mu ©<*imam* ©pron. art. sg. acc. ⇒'myn², 'my², 'm', mw
this, the
GMS 1401; EGSii 126; S W, TSP 1994, 48

912 **'my'** B, M مرا، من، به‌من
mē ©1sg. pers. pron. ⇒-mn, 'zw
me
GMS 1475-78; VJ; TSP

913 **'my²** B, S این(در بیشتر متون)
(ə)mē, myā ('m'y, 'my', 'myh) ©pron. art. ob.; gen. loc. ⇒'myn², my², 'm', 'mw, mw, m-
this, the
GMS 1401, 1475; Gharib. MJM p397

914 **'my'** ⇒ 'my²

915 **'my'm'nt** B تمام‌شده
amyāmand ?
finished
Mack. BSTBL, n p57, Dhy. 142

916 **'my'mnt(y)** B, S این‌چنین
(ə)myāmande/i (my'm'nt, my'mnty)
this, such

GMS 1477; TSP; BSTBL, Dhy. 142; Frag. Len. 23.13, 51.2; STii 10, 24.41; SCE 549; *'my'm'nt*, TSP 6.94

917 **'myδ** S(MD)(AL) ⇒ m'yδ[1], 'm'yδ

918 **'myδ'ny** B ⇒ myδ'ny

919 **'myδr-y** B میترا، مهر
(ə)miθr, miš, miši ? (myšyy) ⇒myδr', myš-
Mithra
VJ 1206; Bailey. BSOAS 18.35, 21.45; Gersh. AHM 40n35, *'myδry pt'yc*, "in the presence of Mithra"

920 **'MYh** S مادر(هز)
māt (m'th) ©Idg.
mother
Anc. Lett. 3.12

921 **'myh** B ⇒ 'my[2]

922 **'myk** M آلودگی، ناپاکی
āmīk (»myk, »m'k, 'myq)
impurity, infection, taint
GMS 5; C2, 51V4 p97

923 **'myq** C ⇒ 'myk

924 **'myn'** C آمین
amen ('ymyn)
amen
STii 1.11, 4.26; C2 gloss.

925 **'myn[2]** B این
(ə)men ('myny) ©pron. art. gen. abl. inst. *-na* ⇒'my[2], 'mw, 'm-
this, the
GMS 1401, 1466; STii; Frag. Len.; BSTBL n p64; Gharib. MJM p398

926 **'myny** ⇒ 'myn[2]

927 **'nβ'γt'k** S تقسیم‌شده، بخش‌شده
anβaγdē ⇒'nβxš-
divided
KG 372 p196

928 **'nβ'nt'** B علّت، دلیل، سبب، به‌علّت
anβand ('zβ'nt) ⇒nβ'nt, nβnd
cause, because of
SCE; TSP; BSTBL, Vim b 197, Dhu. 63, 243; STii 10; Frag. Len.; *-y*, BSTBL, Dhu. 243, Intox. 19

929 **'nβ'nt[2]** B پیوست، پیوستگی
anβandē, aṁbandē ©**ham-bandaya-* ⇒'bnt(t), pw'nβnt
joined, attachment
SCE 446; BSTBL, Dhu. 251; *'βnty*, CII 1990 E 203 p43

930 **'nβ'r** S انبار، مخزن
anβar, ambar ⇒'mb'r
store, reservoir
MDiii p80.7; MDii, *'zβ'r* ?

931 **'nβ'rt'kw** S خلاصه
anβartē, anβartaku, aṁbartaku ? ⇒'brty, 'nβr-, 'nβrt'kw
in brief
KG 488; S W, C2 p76, 21

932 **'nβ'rzkr'k** B, S, M رئیس تشریفات، گنجور
anβarz-karē, aṁbarz-karē ('nβ'rzkr'y) ©**ham-bṛza* ©ob. pl. *'nβrzkrty* ⇒'brzbry'
minister, treasurer(*the title of an important minister*)
VJ 254, 1337; Hen. Brahman. 117; S W, C2 p156, 77R7

933 **'nβ'rzkr'y** ⇒ 'nβ'rzkr'k

934 **'nβ'st-** B بستن، زین کردن
anβast, aṁbast (»β'st-) ©inf. pt. ⇒'bst-
(*to*)bind
VJ 342

935 **'nβ'st'k** B بسته، متّصل
anβastē, aṁbastē ('nβ'stk) ©pp. ⇒'bsty, »β'stk, 'mbysty
bound, joined
TSP 2.287, 5.24-5; S W, C2 p75.26

936 **'nβ'stk** ⇒ 'nβ'st'k

937 **'nβγ** S ای سرور
⇒βγ-
my lord
Tales. 478, 16

938 **'nβγš-** S بخش کردن، تقسیم کردن
anβaxš, aṁbaxš ⇒'nβ'γt'k, 'nβxš-
(*to*)divide
MDii; MDiii A-18; AVS 130

939 ***'nβγt-** ⇒ 'nβγtd'r-

940 **'nβγtd'r-** S بخش کردن
(*'nβγt-) ©pret. st. ⇒'nβγš-
(*to*)divide
MDii; Bugut. Insc.

941 **'nβr-** B جمع کردن، مرتّب کردن
anβar, aṁbar ('byr-) ©impf. *mnβr* ⇒'nβr'kw, 'nβrt'kw, 'nβyr- ?
(*to*)arrange, (*to*)gather
TSP 2.698; AVS 79, 102

942 **'nβr'kw** B مدام، پیوسته
anβaraku ?
continuously
BSTBL, Padm. 27.45; Mack. n p10; S W, C2 p76.21

943 **'nβrγtk** B معلول، افلیج
anβraγdē, aṁbraγdē (nβ'rγtk, 'nβrγty) ⇒'brγty
paralysed, crippled
SCE 93, 117

944 **'nβrγty** ⇒ 'nβrγtk

945 **'nβrt'kw** B, M خلاصه، مختصر، جمع‌وجور
anβartē ©<*ham-bṛta- ⇒'nβ'rt'kw, 'brty
in brief
Intox. 31, BSTBL; S W, C2 p76, 21

946 **'nβrz** S پذیرایی، مراقبت
anβarz, aṁbarz ⇒'mbrz, 'brz, 'βznw
reception, care
GMS 198n 1; CII 1990 F22; *'nβrzkr* "minister", S W, C2 p156, 77R7

947 **'nβxš–** M بخش کردن، تقسیم کردن
anβaxš, aṁbaxš ©<*ham-baxša*; MP *hambaxš* ©impf. *mnβxš* ⇒'nβγš-
(*to*)divide
GMS 632; AVS 130

948 **'nβyδ–** M تماس گرفتن، بوسیدن
anβēδ, aṁbēδ ©**ham-baudaya-*; *Parth. *ambōy*
(*to*)kiss, (*to*)contact
GMS 187

949 **'nβyr–** ? S روایت کردن، قضاوت کردن
anβēr, aṁbēr ⇒'nβr-
(*to*)narrate, (*to*)judge
MDiii; *'βyr-*, MDii p154.6; AVS 79, 104

950 **'nc"y–** B متوقّف‌شدن، ایستادن
ančāy ('nc'y-) ©<*ham-cāya-; *ham-; √čyā; Oss. äncay-; Khwar. *hncy-* ©impf. *mnc(')y* ⇒'nc't(y), 'ncy-
(*to*)stop, (*to*)cease, (*to*)rest
BSTBL; VJ; TSP; GMS 179; BBB c17; C2 gloss.; MSP; Frag. Len.; MDii; Anc. Lett.; Benv. Notesii 225; Et. Oss. 25; Bailey. JRAS 1961, 54

951 **'nc'n** M, C, S توقّف، آرامش
ančān ('nc'nh) ©ob. *-y* ⇒pw'nc'n
pause, rest
TSP 2.131; GMS 1026, 1166; Benv. Etii 125; C2, 68V16 p149; MSP b201; *'nc'nt'k* ? "quiet", MDiii p84 n 2, *'nc"t'k* ?

952 **'nc'nh** B ⇒ 'nc'n

953 **'nc't(y)** C متوقّف، آرام، ساکن
ančāt(ē) ©<*ham-cyāta- ⇒'nc"y-
appeased, rested, resided
BSTi 174; C2, 12V1

954 **'nc'y–** S, M, C ⇒ 'nc"y-

955 **'ncmn** M, C انجمن، جمع، کلیسا
ančaman, anjaman ©ob. *-y*; ob. pl. *-ty* ⇒'njmn, 'ngm'n
assembly, reunion, church
STi 87.24; GMS 67, 265; C2 gloss.

956 **'ncn(δst)** B با دست‌های به‌هم پیوسته برای دعا
ančan-(δast) ©<Skt. *añjali*
with hands joined in prayer
SCE 403; VJ 1446; TSP; BSTBL, Dhy. 181

957 **'ncy** S آرام، آسوده
ančay ©**ham-čyā-ya* ©f. *-h*; acc. *-w* ⇒'nc't(y), 'yncy²
quiet
Anc. Lett. 7.2, 1.2; *'ncyw*, Anc. Lett. 3.28, 5.2; *δr'wk 'ncy* "healthy (at) an ease"

958 **'ncy–** C, S متوقّف‌شدن، ایستادن، ماندن
ančāy ('nc'y-) ⇒'nc"y-
(*to*)cease, (*to*)stop, (*to*)stay
C2 gloss.

959 **'ncyr** M انجیر
ančēr, anjēr ⇒'yncyr wn
fig
BBB 517

960 **'nd** ⇒ 'nt¹

961 **'nδ's–** S متعجّب‌شدن
andās ('d't-) ©impf. *mnδ's* ⇒'d's-
(*to*)be surprised, (*to*)be wonder
MSP b152; S W, C2 n p60

962 **'nδ'st'k** S متعجّب
andāstē ©pres. pt. ⇒'d'ty
surprised, amazed
KG 463

963 **'nδ'w–** B اندودن، مالیدن
andāw ©<*ham-; √*daw* ©inf. *-'y* ⇒'nδwt-
(*to*)anoint, (*to*)apply
GMS 573; TSP 14.21, 20.2, 7.112, 3.155; SCE 171; BSTBL, Dhy. 70; AVS 96

964 **'nδ'yk(h)** B, S شکل، روش، طریق
andīk ⇒'dyq, 'nδyk
form, manner

TSP 3.158 n p196; -*w*, TSP 3:155; KG 486, 525, 529, 632

965 **'nδ'yšcy** B طرد، رد ؟
refusal, rejection ?
Lentz. STii 10.37; Hen. BBB 573; GMS 1008

966 **'nδβy-** B گستردن، توسعه‌دادن
andβay, anθway ©<**ham-θwaya-* ⇒'nδβyt, *δβ'y-
(*to*)develop
GMS 293; TSP 2.361; Hen. Texts. 734; AVS 94

967 **'nδβyt** B گسترده
andβit ©pp. ⇒'nδβy-
developed
GMS 431

968 **'nδm'k** ⇒ 'nδm'y

969 **'nδm'y** B, S اندام، عضو
andamē ('nδmy, 'nδmyy, 'nδm'k)
©<**ham-dāman* ©pl. *-t* ⇒'dmy
limb
GMS 283, 1254; KG; BBB 560; BSTBL, Intox. 23; W-Li, ii; *'nδm"y*, TSP 5.28

970 **'nδmy** ⇒ 'nδm'y

971 **'nδmyy** M ⇒ 'nδm'y

972 **'ndrnyr** M زبرجد(سنگ قیمتی)
əndrnīr ? ('ntrnyrh) ©<Skt. *indranīla*
sapphire
Sogdica. 24.12; GMS 61

973 **'ndryk** M خواجه‌ی حرم‌سرا، وابسته به‌اندرون
andarīk ©pl. *-t* ⇒'ntryk
eunuch
GMS 91, 995

974 **'nδwt-** S اندودن، مالیدن
andūt ©pt. st. ⇒'nδ'w-
(*to*)anoint
GMS 573; inf. KG 552, 573; AVS 96

975 **'ndwxc** M اندوه، غم
andōxč ⇒'ntwγc
sorrow
GMS 396, 1004; KG 2335

976 **'ndwxcn'k** M اندوهناک، اندوهگین
andōxčnāk ('nt'wγcn'k) ⇒'ntwγcn'k, 'ntwxcn'q
sorrowful
BBB 510; GMS 1059; Tales. 472.34, 473.24

977 **'ndwxc xwr-** M اندوه‌خوردن
andōxč xur
(*to*)be sorrowful
GMS 396, 1004

978 **'ndwxs** M کوشش، تلاش
anduxs ©ob. *-yy* ⇒'ntwγs
effort, pursuit
Hen. Tales. 470.54; KG 2374

979 **'ndwxs-**[1] M کوشیدن
anduxs ('ntwxs-, 'ndwxs-[2]) ⇒'nt'wγs
(*to*)strive
BBB 710; GMS 539; AVS 73

980 **'ndwxs-**[2] B ⇒ 'nt'wγs-, 'ndwxs-[1]

981 **'nδyk** M, S جنس، نقش، سنّت
andīk, anδīk ? ©<**ham-dais-* ©ob. *-y* ⇒'dyq, 'nδ'yk(h)
nature, function, custom
BBB f91; GMS 1151; Hen. BSOAS 11.69, 29; MSP b64, 65; C2, p75; Benv. Et. 2.125

982 **'nδysn** M, S نماد، نشان(اندیشه)
andēsn, anδēs(a)n ? ('ndysn)
©**ham-daisana-*;> *andēsan* ©pl. *-t* ⇒'dysn
symbol, mark
BBB 753; GMS 283, 549, 1026; Benv. Et. 2, JA 1959, 123, 124; Frag. Len. 37, 21

983 **'ndysn** M ⇒ 'nδysn

984 **'ndyš-**[1] C به‌نظر آمدن
andiš ©<**ham-disya* ©intrans. v.; pret. st. *'ndyšd'r-*
(*to*)seem
STi 52.4; GMS 195, 549; AVS 82

985 **'ndyš-**[2] C نشان‌دادن
andēš ©<**ham-daisaya* ©pret. st. *'ndyšd'r-*; trans. v.
(*to*)show
STi 11.2; Benv. Et. 2.123; GMS 195, 549; AVS 82; *'ntyšny*, pres.part. CII 1990 G4

986 **'ndyšyq** C آشکار، پیدا
andēšīk
appearing
STi 52.4; GMS 897

987 **'nfr'sy** M پرسش، بازرسی
anfrāsē ©**ham-pṛsa-*
question, inquiry
Hen. Tales. 470.51; GMS 655

988 **'nγ"s** B جنگ، نزاع
anxās ⇒"x's, 'x's, 'nγ's, "γ'ns
dispute, fight, struggle
TSP 8.135, 13.7 n p216, 202.15

989 **'nγ'δcyk** M تحسین، مدح
anγāδčik
praising
Hen. Tales. 486.13, *'nγ'δcykw*

990 **'nγ'mk** S غذا، معیشت ؟، هنگام ؟
⇒nγ'mk
food ?, time ?
Anc. Lett. 5.28, 1.9 n p9.16

991 **'nγ'nz-** B ⇒ 'nγ'š-

992 **'nγ'rtk** B حاصل‌خیز، شکوفا
anγartē ©<**ham-*; ✓*gar-* ⇒"γrtystr
fertile, flourishing
Vim. 31, 89, BSTBL n p21; *'zγ'rt'k*, S W, BSOAS 1983, 46

993 **'nγ's** B جنگ، نزاع، جدال
anxās ⇒'nγ"s, 'x's
struggle, dispute
GMS 659; TSP 13ii7; Vim. 139, BSTBL; Benv. Notesiii 222; Notesiv 199; Sogdica. 60.2

994 **'nγ'st-** B خستن، سوراخ کردن
anxast ©<**ham-xasta* ©pt. st. ⇒'nγδ-, 'nxst-
(*to*)pierce, (*to*)prick
SCE 169; AVS 114

995 **'nγ'stk** B سوراخ‌شده
anxastē ©pp. ⇒'nxstyy
pierced
SCE 169

996 **'nγ'š-** B, S عقب‌رفتن، پس کشیدن
anxaš ('nγ'nz-) ⇒nxš-, pγ'rš-, 'nγš-
(*to*)withdraw, (*to*)retire
BSTBL, Dhu. 210; Frag. Len. 111 V5

997 **'nγ'št-** B بالارفتن، برخاستن
anxašt ©pt. st. ⇒'nγz-, 'nγšt-, 'xšt-
(*to*)rise
VJ 1133; BSTBL, Dhy. 253; AVS 80, 132

998 **'nγ'tch** S ⇒ 'nγtch

999 **'nγ'w** B شتاب، تلاش
anγāw ©<**ham-gāma*
haste, effort
VJ 129; TSP 13.15; GMS 351A

1000 **'nγ'wnc** ⇒ 'nγwnc

1001 **'nγ'wy-** B ⇒ 'nγw'y-[1]

1002 **'nγ'yz-** B بلند کردن، بالابردن
anxēž ('nγyẓ-) ©inf. -'y ⇒**'nγz-**, **'nxyj-**, 'xyž-, 'nx'yž-
(*to*)raise
EGSii 21; GMS 543; VJ 1137; TSP 14.7; *'nγ'yẓ-*, BSTBL; *'nx'yž-*, STii 7.11, 16, 8.11, 9.17; inf. *'nγ'yz'y*, TSP 6.150, 15.23; *'nγyẓ'y*, Dhy. 310; pref. st. *'nγ'yztδ'r*, TSP 5.121; AVS 80,132

1003 **'nγ'yẓ-** B ⇒ 'nγ'yz-

1004 **'nγ'z-** B بلندشدن، بالارفتن، برخاستن
anxaz ©<**ham-xaz* ©impf. *mnγ'ẓ* ⇒'nγšt-, 'γz-, 'nxz-, 'nγz-
(*to*)rise
TSP; GMS 55, 543; AVS 134

1005 **'nγδ-** B سوراخ کردن، خلیدن
anxaδ ©<**ham-xad-*; Khot. *khad-*; Khwar. *xd-* ⇒'nγ'st-, 'nxst-
(*to*)pierce, (*to*)prick
SCE 100, 48 p45; AVS 114

1006 **'ngm'n** C انجمن، جمع
angman ⇒'ncmn, 'njmn, 'njmnyq
assembly, crowd
BSTi 236

1007 **'ngm'ny'** C آشکار، رویاروی
angmānyā ⇒'nkm'n(y)
in face, openly
GMS 1037; STi 74.2; Benv. Notesiii 203

1008 **'nγr** B ستاره، اختر، برج فلکی
anxar ©<**ana-har* ? ©pl. *-t* ⇒'nxr
star
VJ 25, 11[a]; TSP 3.148, 150; Andreas. SPAW 1910, 310

1009 **'nγr"mnyy** M ⇒ 'nγr'mn'y

1010 **'nγr'm-** B تهمت‌زدن، توهین کردن، دشنام‌دادن
anγrām ©impf. *mγr'm*
(*to*)slander
SCE 243

1011 **'nγr'mn'y** B تهمت‌زن، توهین کننده
anγrāmnē ('nγr"mnyy) ©pres. part.
slanderer
SCE 145; GMS 892; Sogdica. p52

1012 **'ngr'nd-** M پاره کردن، بریدن
angrand ('ngrnd-) ⇒'nkr'nt-
(*to*)cut in pieces
GMS 48, 245; BBB 500; Hen. Magi. 143.19 n 2

1013 **'nγr'n rwc** S روز سی‌ام ماه(بیرونی: نغرن)
anaγrān-rōč, Anaghrān (nγrn' rwc)
Anagran, thirtieth day of the month
MDiii B11R

1014 **'nγrks'y** B اخترپین، ستاره‌شناس

anxar-kasē ©pl.-*t(h)*
astrologer
VJ 21, 8[a], 13[a], 27, 58

1015 **'ngrnd-** ⇒ 'ngr'nd-

1016 **'nγrš-** S مسلّطشدن، چیره‌شدن
anxarš (nγrš-) ⇒'nγš-
(*to*)overtake
MDii B-17 R7 p120.7

1017 **'nγrwzn** B داپرةالبروج، برج فلکی
anxar-wazan ©Parth. *axtar-wazan* ©pl. -'*t* ⇒'nxrwzn, 'xrwzn
zodiac, constellation
TSP 3.151; BSTBL, Dhy. 168, 238; Hen. Texts. 727

1018 **'ngs** M گونه، صورت
angas ©<**ham-kas*
face
GMS 245

1019 **'nγš-** S عقب‌رفتن، عقب‌نشینی کردن
anxaš ©<**ham-karša-* ⇒'nγ'š-, 'nγrš-
(*to*)retire, (*to*)withdraw
GMS 343; Sogdica. 34n3, 30 Add.; Frag. Len. 111 V5

1020 **'nγšt-** B بالارفتن، برخاستن
anxašt ©pt. st. ⇒'nγz-, 'nγ'št-
(*to*)rise
BSTBL, Dhy. 253

1021 **'nγšty** S ایستاده، برپا، برخاسته
anxaštē ©pp.
standing
Hen. Tales. 481, 39

1022 **'nγt'k** B, S همه، تمامی، کافی، کامل(در بیشتر متون)
anγatē ('nγtk) ©<**ham-gata* ⇒'nγty[1], 'γty[1]
all, entire, complete
VJ; TSP; BSTBL; SCE; KG; GMS 253, 335; '*nγt'kw*, VJ 385, 1353; '*nγt'w*, VJ 273; Tales. 486.13; '*nγtkh*, VJ 56

1023 **'nγtch** B, S همه، کامل
anγač ('nγttc) ©f. adj. ⇒'γ'c
all, entire
GMS 1433; TSP 9.95; VJ 228, 529, 39[e]; BSTBL, Dhy. 324; KG 563; '*nγ'tch*, MSP b103; Hen. Giants. 70; '*nγttc*, STii 575

1024 **'nγtk** ⇒ 'nγt'k

1025 **'nγtmzyn** M تمام مسلّح
anγat-mazēn ('γtmzyn)
completely armoured
GMS 335 n 1

1026 **'nγttc** M ⇒ 'nγtch

1027 **'nγty[1]** B همه، کامل(در بیشتر متون)
anγatē ('nγtyy) ©<**ham-gata-ka*; Parth. *angadag*; Av. *həngata*; Oss. *änγäd*; Khwar. '*ngd*; OP *hagmata* ⇒'γty[1], 'nγt'k
all, entire
BSTBL; GMS 335, 1273; Frag. Len. 50, 6; MSP; Gersh. TPS 1979 125; BBB b47, -*yyh*

1028 **'nγty[2]** B مساوی، برابر
anγate, anγati ? ©<**ham-gati*; <**ham-gata*; **hama-gata* ⇒'γty[2]
equal
BSTBL, Vim. 44; Sund. MSP b159 n p40; VJ 1241, '*nγtk*= '*nγty*; S W, C2 p57.18

1029 **'nγtyy** M ⇒ 'nγty[1]

1030 **'nγw** B زندگی، جان، روح
anxu
life, soul, conscience
VJ 18[d], 791 n p94, 1114, 1277, 1332; GMS 403 n 1, '*zγwh* ?

1031 **'nγw'st-** B خلاف کردن، شکستن(پیمان)
anxwast ('nγwst-) ©pt. st. ⇒'nγw'y-[1], 'nxw'y-, 'wxsty
(*to*)infringe, (*to*)break, (*to*)harm
TSP 13 ii 7, 2.1129

1032 **'nγw'y-[1]** B خلاف کردن، سرپیچی کردن، شکستن، بریدن، قطع کردن
anxwāy ('nγwy-, 'nγ'wy-) ©<**ham-xwāhaya*; Yaghn. *unxōy-* ⇒'nγw'st-, 'xw'y-, 'nxw'y-
(*to*)infringe, (*to*)break, (*to*)harm, (*to*)cut
BBB 505; GMS 541; TSP, inf. '*nγwy'y* 3.283; VJ 219, 795; BSTBL, SCE; AVS 95

1033 **'nγw'y-[2]** B شکست‌خوردن، شکسته‌شدن
anxway ©**ham-xwah-ya* ©pass. st.
(*to*)be conquered, be infringed
GMS 541; TSP 2.544; VJ 6[b]; Hen. Texts. 720

1034 **'nγwh** B صدمه، آسیب
anxuh ? ⇒'zγw(h)
breaking, harm
GMS 403 n 1; VJ 218

1035 **'nγwn** M, S مانند، شبیه
anγōn ©**hama-gauna*; MP; Parth. *hangōn*
like, so, as so
BBB p104 f62; GMS 91, 1113; KG 374, 576, 612

1036 **'nγwn–** S ناراحت کردن، منع کردن
anxwan ?
forbid, bother
MDii p53 B8R 18; Mack. BSOAS 1970, 118; Gersh. Mélanges Benv.

1037 **'nγwn'k** B همانند، همگونه
anγōnē ©MP *hamgōnag*
like, likewise
Vaj. 25, BSTBL; GMS 1114

1038 **'nγwnc** S مبارزه، جنگ، نزاع
anxwanč, anxōnč ©ob. *-y* ⇒'nxwnc(h), 'xwnc, 'wxwnc
struggle
GMS 659; Frag. Len. 49.5, 50.4, *'nγ'wnc* 81.9

1039 **'nγwnc'yδ** B, S مانند، مثل، همگونه
anγōnčīδ, anγōnčĭ/ĕθ ('nγwncyδ)
likewise
GMS 1109; TSP 2.927; BSTBL; MDii; Bugut. Insc. *-w*, MDii 3R 15

1040 **'nγwncyδ** ⇒ 'nγwnc'yδ

1041 **'ngwpyn** M ⇒ 'nkwpyn

1042 **'nγwst–** B ⇒ 'nγw'st-

1043 **'nγwst'k** B بریده، قطع کرده، شکسته
anxwastē ©pp. ⇒'nγw'st-
cut, broken
TSP 2.118, 119 n p170

1044 **'ngwšt** M انگشت
angušt ('nk'wšt) ©<Av. *angušta* ⇒'nkwšt(h)
finger
GMS 91, 253

1045 **'nγwt** S دوره، زمان
anγut ? ©Oss. *amγud*
period, date
MDii B-4 R10, *-y*, n p60

1046 **'nγwy–** ⇒ 'nγw'y-[1]

1047 **'nγyδy'** S ⇒ 'γyθy

1048 **'ngyrp** M با بدن‌های به‌هم پیوسته، هم‌بدن
angiṛp ? ©<*han-kəhrpa*
with united bodies
GMS 48, 141, 245; Hen. Giants. 68.14n6

1049 **'nγyẓ–** B ⇒ 'nγ'yz-

1050 **'nγyznykh** B (نام نوعی) داروی محرّک، داروی قی‌آور
anxēžnīk ?
(*name of an*)emetic drug
TSP 19.5 n p232; Hen. Texts. 713, 715

1051 **'nγz** B طلوع، صعود، خیزش
anxaz ©n. ⇒'nγ'št-, 'nγ'yz-, 'nγ'z-, 'γz-
rising
VJ 1088

1052 **'nγz–** B, M برخاستن، بالارفتن، صعود کردن
anxaz ©<**ham-xaz* ©impf. *mnγz* ⇒'nγ'št-, 'nγ'yz-, 'nγ'z-, 'nxz-, 'γz-, 'xz-
(*to*)rise
GMS 55, 543; Gersh. BSOAS 14, 492; SCE 92, 398; VJ; TSP; BSTBL; AVS 80, 132

1053 **'nγznyy** ⇒ 'nγzynyy

1054 **'nγzynyy** M بالارونده، خیزنده
anxaz(ē)nē ('nγznyy) ©pres. pt.
riser (*one who rises*)
GMS 55

1055 **'nj'wny** M زندگی‌بخش
anžāwnē, anjōnē ('nẓ'wny, 'ẓ'wny) ⇒'nz'wn'k, 'ž'wny
life giver, saviour
BBB; W-Li; GMS 656, 894

1056 **'nj'wnyy** M منجی، زندگی‌بخش
anžāwēnē ('nz'wny)
saviour, life giver
GMS 894

1057 **'njmn** M انجمن
anjaman ©ob. *-y* ⇒'ncmn, 'ngm'n
assembly
GMS 67, 265, 1221; BBB 543, f42

1058 **'njmnyq** M انجمنی، جمعی
anjamanīk ⇒'ngm'n
(*belonging to the*)assembly
GMS 994; W-Lii; BBB

1059 **'nk'npw** B ⇒ 'šk'np

1060 **'nk'wšt** B ⇒ 'nkwšt(h)

1061 **'nk'yr** B کوره، تنور
ankir, angēr ? ©<**ham-garya* ?; Yaghn. *īnkir*
hearth
BSTBL, Padm. 38

1062 **'nk'yr'y** B کوره‌یی، تنوری
angĕrē ?
(*related to*)hearth
TSP 14.11

1063 **'nkm'n(y)** B, S آشکار، رویاروی، علنی
angamān ⇒'ngm'ny'
open, public, before
BSTBL, Dhy. 189; TSP 2.545; GMS 1037; KG 445;

STSC 144

1064 **'nkr'nt-** B بریدن، پاره کردن
angrand ©<**ham-kṛnta* ⇒'ngr'nd-, 'skr'nt-
(*to*)cut in pieces, cut up
TSP 2.159; SCE 183, 223; GMS 152; BBB p58, 500; AVS 112

1065 **'nkr'yp-** B به‌حرکت‌درآمدن، جنبیدن
angryp ? ©impf. *mnkr'yp*
(*to*)agitate
VJ 1000

1066 **'nkwpyn** B, S انگبین
angupēn ('ngwpyn) ©<**angupaina-*; Av. *paēna*
honey
TSP 19.7, 16 n p232; BSTBL, Padm. 40; KG 368

1067 **'nkwšt(h)** B, S انگشت
angušt ('nk'wšt) ©ob. *-y*; pl. *-tt* ⇒p'δy 'nkwšt, 'ngwšt
finger
BSTBL, Padm. 42; Dhy. 21, 29; MDiii; TSP 14.23, 24, 25;ob. pl. *'nkwštyt*, TSP 5.24

1068 **'nkyrcykh** S انجیره(نام بیماری)
angērčīk ?
(*name of an*)illness
TSP 3.10 n p193; Hen. Texts. 726

1069 **'np'r** B پُری، سیری
anpār, ambār ⇒'mb'r, 'nβ'r
filling, satiety
TSP 2.417 n p175

1070 **'np'st-** B افتادن
anpast ©<**ham-pasta* ©pt. st. ⇒'npst-, 'mpst-, 'mst-, 'np't-
(*to*)fall
Lentz. STii 575; GMS 453, 865; VJ 46^{b}, 197; AVS 110

1071 **'np'stk** B افتاده، افکنده
anpastē ©pp.
fallen
BSTBL, Intox. 2

1072 **'np't-** B افتادن
anpat, ambat ©<**ham-pata-*; Khwar. *'npd-* ©impf. *mnpt* ⇒'np'st-, 'mpd-, 'npt-, 'mpt-
(*to*)fall
GMS 269, 633, 304, 585; TSP 2.11, 280, 333; AVS 110

1073 ***'np'ys- ?** S رونوشت کردن
anpēs ? ©<**ham-nipais* ©impf. *m'np'ys*
⇒'nw'ys-, m'np'ys- ?
(*to*)copy
Panjk. Insc. Livšič. HMV p26

1074 **'npδ** B بدون پا ؟
anpaδ
footless, without feet ?
TSP 9.133

1075 **'npst-** S افتادن
anpast ©pt. st. ⇒'np'st-, 'mpst-, 'mst-, 'mpd-
(*to*)fall
GMS 453; Hen. Tales. 483.19; Frag. Len. 57.5

1076 **'npt-** B, S افتادن
anpat ©impf. *mnpt* ⇒'mpd-, 'np't-
(*to*)fall
TSP; SCE; BSTBL, Vim. 128; MSP b15; Frag. 2a.17; GMS 633

1077 **'ns"c-** B ⇒ 'ns'c-

1078 **'ns"k** B ساز و برگ، تجهیزات، وسیله
ansāk ©<**ham-sāka* ⇒'ns'k(y)
provisions, means
BSTBL, Dhy. 98, -', Dhy. 286; ob. *-y*, Dhu. 175; *'ns'k'y*, Frag. Len. 85, 12

1079 **'ns'c-** B درست کردن، ساختن
ansāč ('ns"c-) ©impf. *mns'c* ⇒'ns'γs-, 'ns'γt-
(*to*)prepare, (*to*)fix, (*to*)dispose
SCE 395, 403; BBB; GMS 632; Benv. Notesii 223; Gersh. AHM 257; AVS 73

1080 **'ns'γs-** B آماده‌بودن، درست‌شدن، موفّق‌بودن
ansaxs ©<**ham-saxsa-*; Khwar. *'sxs-* ©med. pass. st. ⇒'ns'c-, 'ns'γt-
(*to*)be arranged, (*to*)be fixed, (*to*)be successful
TSP 3.214; BSTBL, Vim. 141

1081 **'ns'γt-** B درست کردن، آماده کردن
ansaγd ©<**ham-saxta-* ©pt. st. ⇒'ns'c-, 'ns'γs-
(*to*)prepare, (*to*)be prepared
GMS 859; AVS 118

1082 **'ns'γt'k** B آماده، مناسب، سزاوار
ansaγdē ('nsγtk) ©pp. ⇒'ns'γt'w, 'ns'γty
ready, suitable, prepared
TSP 2.96, 370; *'ns'γt'kw*, VJ 343

1083 **'ns'γt'w** B آماده، مناسب
anšaγdē, ansaγdau ? ©nom. ⇒'ns'γt'k
ready
VJ 860; ESGii p75

1084 **'ns'γty** B آماده
ansaγdē ('nsγtk) ⇒"s'γtk, 'ns'γt'k

ready
TSP 7.79, 134

1085 **'ns'kcyk** B سزاوار، شایسته
ansākcīk
suitable
TSP 6.187 n p205

1086 **'ns'k(y)** B مناسب، سزاوار، سازگار(هم‌ساز)
ansāk(ē) ⇒'ns»k, 's'q
suitable, fitting
BSTBL, Dhu. 37; TSP 23.11; Frag. Len. 23.4, 7.75; ob. *-y(h)*, TSP 2.420, 6.130 n p175

1087 **'ns'rty** B سرما، سردشده
ansartē ⇒srt
cold, cooled
SCE 103

1088 **'ns'wr** B عاج، دندان فیل(چیزهای گرانبها)
ansur ('nswr) ©✓*as-*; Oss. *änsurä* ⇒'swr
(*ivory*)tusk
VJ; Bailey. BSOAS 23, 28 n6; Prolexis. 407

1089 **'ns'wr'k** B عاج‌دار، دارنده‌ی عاج(در این متن پربسامد)
ansurē ('nswr'k, 'nswr'y, 'ns'wr'y)
with tusk
VJ passim.

1090 **'ns'wr'y** ⇒ 'ns'wr'k

1091 **'ns'wrβr'k** B عاج‌دار، عاج‌ور
ansur-βarē
with tusk
VJ 68, *-w*

1092 **'ns'wrβrch** B عاج‌دار
ansur-βarč ©f. adj.
with tusk
VJ 65

1093 **'ns'ych** S سوده، ساییده
ansič ('nsytch) ©f. adj. ⇒'nsy-
pressed, rubbed
TSP 3.8, 41 n p193

1094 **'ns'yδ-** B برانگیختن، به‌تحرّک آوردن
ansēδ ©<**ham-said*
(*to*)excite, (*to*)exhort
SCE 546; TSP n p207, 6.179; Benv. Et. Oss. 59

1095 **'nsδ'** M
ansδă ? ©1pl. pres.
GMS 785; AVS 224

1096 **'nsγtk** ⇒ 'ns'γt'k

1097 ***'nsp** B دام، تله
ansap ? ©<**ham-pas* ? ©ob. *'nspyh* ⇒'sp²
snare, trap
TSP 2.275; S W, C2, p179.4

1098 **'nsp'kh** S فرش، بستر
anspāk ⇒'nšp'kh, fsp'
carpet, rug
TSP 13.7; Benv. *'nšp'kh*, "equipment"; S W, IIJ 1976, 54, 56; STSC 13

1099 **'nsp'nh ?** S جبران، تعهّد، پرداخت بها
a(n)spān ? ⇒»sp'nh ?
compensation
MDii p22 V16; Gersh. Advice. 91 n 39

1100 **'nspst'ky'kh** S ⇒ 'nspstqy'

1101 **'nspstqy'** M شوق، تلاش، همّت(شوق خدمت گزاری)
anspastakyā ('nspst'ky'kh) ⇒'spstky'
zeal, willingness to serve
GMS 338; W-Lii; BBB; Sogdica. 3; KG 490, *-y'kh*, 612; S W, IIJ 1976, 57n61

1102 ***'nspt- ?** S برخاستن، جنبیدن
anspat ©impf. *mnspt*
(*to*)rise, (*to*)become active
Rust. TSP 13.25 n p226; S W, IIJ 1976, 55, 57n61; Benv. *mnšpt*

1103 **'nsr** B بدون سر
ansar
headless
TSP 9.133

1104 **'nst** S جمع ؟
crowd ?
Rust. TSP 13.9; Gersh. apud. S W, IIJ 1976 p59; Benv. *'yšt*

1105 **'nswr** ⇒ 'ns'wr

1106 **'nswr'k** ⇒ 'ns'wr'k

1107 **'nswr'y** ⇒ 'ns'wr'k

1108 **'nsy-** S ساییدن، سودن، فشاردادن
ansay ©<**ham-su-* ©inf. *-'y* ⇒'ns'ych
(*to*)rub, (*to*)press
TSP 3.4 etc.; AVS 94

1109 **'nsytch** ⇒ 'ns'ych

1110 **'nš'yp** B پوشش
anšēp
envelopment
BSTBL, Vim. 75 n p19

1111 **'nš'yp-** S پوشاندن، پیچیدن(در چیزی)، دفن کردن
anšēp ©inf. *-(')y* ⇒'šyp-, 'šybt-
(*to*)envelop, (*to*)bury
TSP 3.267, 277 n p214; Benv. Eti 308; BSTBL,

Dhu. 275; AVS 106

1112 **ʾnšʾypt** B مدفون، پوشیده
anšēpt, anšipt ©pp. ⇒ʾšybt-, ʾšyp-
buried, enveloped
BSTBL, Dhu. 45

1113 **ʾnšk'fyy** M شکافته
anškāfē ⇒ptšk'β-
splitted
BBB 542; GMS 968; Sogd. Cpds. 145.3

1114 **ʾnšk'np** B جهان، عالَم
anškamb ©<*ham-skamb- ⇒ʾšk'np
world
VJ 992; GMS 367, 372

1115 **ʾnšk'r-** B چیدن، جمع کردن، برداشتن
anškar (ʾšqr-, ʾnškr-) ©<*ham-škar- ©inf. *ʾnškrʾy-*
(*to*)pick up, (*to*)collect
VJ 1037, 1016; GMS 709, 921

1116 **ʾnškr-** ⇒ ʾnšk'r-

1117 **ʾnškrt-** B چیدن، جمع کردن
anškart ©pt. st.
(*to*)collect
GMS 860; VJ 1019, 1037; AVS 103

1118 **ʾnškrtʾy** B چیده
anškartē (ʾnškrtk) ©pp.
picked up
VJ 1038, 1017

1119 **ʾnškrtk** ⇒ ʾnškrtʾy

1120 **ʾnšp'kh** S افزار، ساز و برگ، بستر
⇒ʾnsp'kh
equipment, rug
Rust. TSP 13.7 n p226; JA 1955, 309; Frag. Len. 46.12; Schwartz. *ʾnsp'k*, S W, IIJ 1976, 54.7

1121 **ʾnšpn-** S آرمیدن، خمیازه کشیدن
anšpan ? (ʾnšpyn) ©impf. *mnšpn* ⇒ʾšpn-
(*to*)rest, (*to*)stretch
Rust. TSP 13.7, 25 n p226, 195; Benv. JA 1955, 309; Schwartz. STSC; JAOS 1969, 445; S W, IIJ 1976, 45; BSOAS 1983, 42

1122 **ʾnšpr-** B, M گام‌سپردن، راه‌رفتن، پیمودن
anšpar ©<*ham-spar ⇒pršpʾr
(*to*)walk, (*to*)step
GMS 370; VJ 806, 782; TSP n p226; AVS 103; Hen. Cosm. 307, 24

1123 **ʾnšpyn** ⇒ ʾnšpn-

1124 **ʾnštʾt-** B, M نشان‌دادن
anštāt ©pt. st. ⇒ʾštʾy-
(*to*)show
BSTBL, Dhy. 315; pret. st. *ʾnštʾtδʾr* Tales. 469.21

1125 **ʾnštʾy-** B, M, S نشان‌دادن
anštāy ©impf. *mnštʾy* ⇒ʾštʾy-
(*to*)show
GMS 657; BBB; TSP 7.94; 13ii10; BSTBL; VJ 960; KG; MSP b67; Frag. Len. 101 R1; AVS 92

1126 **ʾnšystyy** M فشرده ؟
anšistē ? ©Av.*ham-šištō*; *hiθwat-* ©pp.
pressed ?
BBB 493

1127 **ʾnt¹** B کور
and (ʾnd) ©Av. *anda*; Khot. *hana*; Parth. *hand*; Orm. *ōnd*
blind
BSTBL, Dhy. 184; GMS 283; Hen. Brahman. 110 n 2; Bailey. Prolexis. 384

1128 **ʾnt²** B, S
and ©<*hanti* ©3pl. pres. ⇒ʾstʾnt, xnd, γnt¹, xnt
GMS 765; AVS 224

1129 **ʾnt"c** B ⇒ ʾntʾc

1130 **ʾntʾc** B گروه، جمع، مردم
andāč (ʾnt"c) ©<*ham-tāca* ©ob. *-y*
group, assembly
TSP; BSTBL; Frag. Len. 11c2; GMS 655 n 1

1131 **ʾntʾcʾnt(y)** B گروهی، جمعی
andāčand(ē)
in group
TSP 14.1 n p229

1132 **ʾntʾγs-** S پناه‌جستن(اَندَخسیدَن)
antaxs, andaxs ©impf. *mntʾγs*
(*to*)resort
TSP 13.11; GMS 721; Lazard. SI 1976, 299

1133 **ʾntʾwγc** B اندوه، غم
andōxč ⇒pw ʾntʾwγc, ʾndwxc, ʾntwγc
sorrow
TSP 2.1164; Frag. Len. 38.3; STii 9.4, 6; BSTBL, Dhu. 267, 269

1134 **ʾntʾwγcnʾk** B ⇒ ʾntwγcnʾk, ʾndwxcnʾk

1135 **ʾntʾwγs** B کوشش، تلاش
andōxs ⇒ʾntwγs, ʾndwxs
effort
TSP 2.51, 9.106

1136 **ʾntʾwγs-** B کوشیدن
anduxs (ʾntwxs-, ʾntwγs-, ʾndwxs-²) ©inf. *-ʾy*,

-ʾt, -ʾk ⇒ʾndwxs-

(*to*)strive

GMS 45, 539; TSP; SCE 195, 212; BSTBL, Dhu. 36, 281; BBB 710; Frag. Len.93.28; STii 9.4; inf. Dhy. 67, 128, 306; AVS 73

1137 **ʾntʾwγsʾk** B, S ⇒ ʾntwγsʾk

1138 **ʾntqyʾ** C فروتنی، تواضع، بی‌پیرایگی

andakyā

modesty, chastity

C2, 12R10, 102R17; BSTii 849.10, 827.17; S W, C2 p55.10

1139 **ʾntp** B تب، حرارت بدن

antap, andap ©**ham-tafna*, Wakh. *andav*

fever

TSP 3.27 n p193; TSP 7.52, 8.151; S W, BSOAS, 1989, 258

1140 **ʾntrʾγs-** B ستم کشیدن، ناراحت‌شدن

andraxs ©<**ham-tṛnxs*; Av. *θraxta*; Khot. haṁthrīs; Parth. tryxs ©med. pass. impf. *mntrʾϒs* ⇒ʾntrγtʾy

(*to*)be disturbed, (*to*)be oppressed

GMS 152c; VJ 18[d], 791 etc.; AVS 73

1141 **ʾntrʾyk** B ⇒ ʾntryk, ʾndryk

1142 **ʾntrβrʾwkh** B در میان ابروها

andar-βrōk

between the brows

BSTBL, Dhy. 44, 172; ob -*y*, Dhy. 253, 354, 370; Benv. Notesii 218

1143 **ʾntrγtʾy** B فشرده ؟

andraγdē ©Parth. *ʾndrxtg* ©pp.

oppressed ?

TSP 22.16 n p235

1144 **ʾntrnykh ?** B ⇒ ʾndrnyr

1145 **ʾntrnyrh ?** B ⇒ ʾndrnyr

1146 **ʾntrwrtn** B ⇒ ʾtrwrtn

1147 **ʾntryk** B خواجه‌ی حرم‌سرا(اندرونی)

andarīk (ʾntrʾyk) ©acc. -*w*; pl. -*t* ⇒ʾndryk

eunuch, castrated

SCE 126, 237, 355; BSTBL, Vim. 156; Hen. Mittelir. 80; GMS 995

1148 **ʾntwγc** B, S اندوه، غم

andōxč ©ob. -*y* ⇒ʾntʾwγc, ʾntwxc, ʾndwxc

sorrow

GMS 396; TSP 3.118; Hen. Tales. 480.6, 483.8; Frag. Len. 57, 12, *ʾntwϒch*, Tales. 480.2; MDii

1149 **ʾntwγcnʾk** S اندوهگین، اندوهناک

andōxčnāk (ʾntʾwγcnʾk) ⇒ʾndwxcnʾk, ʾntwxcnʾq

sorrowful

MDii; Frag. Len. 44, 16; -*w*, KG

1150 **ʾntwγs** B, S کوشش، تلاش(تُخشایی)

anduxs (ʾntwxs-[1]) ©ob. -*y* ⇒ʾndwxs, ʾntʾwγs

zeal, effort, endeavour

BSTBL, Dhy. 322, 365; KG 602; MDii; Tales. 480.27; Sogdica. 2.2

1151 **ʾntwγs-** ⇒ ʾntʾwγs-

1152 **ʾntwγsʾk** B, S کوشا، پرتلاش(تُخشا)

anduxsē, anduxsāk (ʾntʾwγsʾk) ©pl. -*t*

striving

TSP 2.1131, 1153, 8.193; MDii; Frag. Len. 39.10

1153 **ʾntwxc** C اندوه، غم

andōxč, anduxc ©ob. -*y* ⇒ʾntwγc, ʾndwxc, ʾntʾwγc

sorrow

STi 72.5; BSTii: C2 gloss. *ʾntwxc ʾny-* "to distress", n p179. *ʾntwxc xwr-* "to be sad"

1154 **ʾntwxcnʾq** C اندوهگین، اندوهناک

andōxcnāk (ʾntwxcnʾk) ©pl. -*t* ⇒ʾndwxcnʾk, ʾntwγcnʾk

sorrowful, grieved, sad

C2, 12R15, 60R22, 22V10, 55 V19; STi 72.4, 73.10; MSP, C2, 3; *ʾntwxcnʾkw*, KG p 40

1155 **ʾntwxcnʾk** S ⇒ ʾntwxcnʾq

1156 **ʾntwxs-** S ⇒ ʾntwγs, ʾntʾwγs-

1157 **ʾnw** S بدون، بی

(ə)nū ⇒nw-[1]

without

Anc. Lett. 5.29, *ʾnwʾβzβrʾk*, "without pain"

1158 **ʾnwʾšt-** B, S جمع کردن، جمع‌شدن

anwašt (ʾnwšt-) ©pt. st. ⇒ʾnwz-, ʾwšt-[2]

(*to*)gather, (*to*)assemble

GMS 870; SCE; MDii; Frag. Len.; AVS 132

1159 **ʾnwʾštʾk** B, S جمع‌شده، مجتمع

anwaštē (ʾnwšty, ʾnwʾštk) ©pp.

collected, gathered

TSP; SCE 429; BSTBL, Dhy. 300, 343, 364; Tales. 485.1; *ʾnwʾštʾkw*, TSP 2.632; SCE 481; BSTBL, Vim. 2, 77; KG 487; *ʾnwʾštʾw*, BSTBL, Dhy. 3, 12, 208; Frag. Len. 81, 14; *ʾnwštk*, TSP 7.15; *ʾnwštʾw*, Dhy. 90, 256

1160 **ʾnwʾštk** ⇒ ʾnwʾštʾk

1161 **ʾnwʾšty** S جمع
anwašte ⇒ʾnwʾštʾk
gathered, assembled
MDii A17, 4

1162 **ʾnwʾtc** B جمع، انجمن
anwāč ©<**anwašti*
assembly
SCE 485; GMS 382, 655 n1; Sund. OLZ 1974, *ʾntʾc*

1163 **ʾnwʾys-** S تهیّه کردن
anwēs ? ©<**ham-wais* ©3sg. impf. *mʾnwyʾs*
(*to*)prepare
Panjk. Insc. Livšič. HMV 263n 36

1164 **ʾnwʾyz-** ⇒ ʾnwyj-

1165 **ʾnwʾz** B جمع، جامعه
anwăz ⇒ʾnwz-
assembly, union
TSP 7.86, 173

1166 **ʾnwʾz-** B ⇒ ʾnwz-

1167 **ʾnwʾzʾk** B, S, M گروه، جمع
anwăzē (ʾnwʾzk) ⇒ʾNwZK
assembly, gathering
VJ 3ª, 1511; SCE; TSP; BSTBL; Frag. Len. 82 a27; BBB; *ʾnwʾzʾkw*, VJ 146; TSP 6.81; *ʾnwʾzkyy*, GMS 986

1168 **ʾnwʾzʾy** B, S گروه، جمع، اجتماع
anwăzē (ʾnwʾzy) ⇒ʾNwZK
assembly
SCE 508; BSTBL, Dhy. 364, Vim. 59; Tales. 483.10

1169 **ʾnwʾzk** ⇒ ʾnwʾzʾk

1170 **ʾnwʾzy** ⇒ ʾnwʾzʾy

1171 **ʾnwsnʾt-** M, C وارد کردن، تشرّف دادن
©pt.st.
(*to*)initiate
KG 580; 3sg. pret. *ʾnwysnʾtδʾrt*, Sund. KG p178; S W, C2 p76, 13

1172 **ʾnwšt-** M ⇒ ʾnwʾšt-

1173 **ʾnwštk** B ⇒ ʾnwʾštʾk

1174 **ʾnwšty** ⇒ ʾnwʾštʾk

1175 **ʾnwtδʾrkyʾ** M پشتیبانی
anut-δārakyā
protection
GMS 1136

1176 **ʾnwt(h)** B, M, S پشتیبانی، حمایت
anut ©<**anutia*; OP *anušiya* ©ob. *-y(h)* ⇒nw ʾnwt
protection
GMS 1136A; TSP; MDii; Frag. Len.; Anc. Lett. 2.51; W-Li; BBB b77; Hen. Tales. 480.9, 480.8; TSP 2.1159, *ʾnwtwh*, 2.113; VJ 811

1177 **ʾnwyj-** M جمع کردن، گردآوری کردن
anwēž (ʾnwʾyz-) ©**ham-wāzaya* ©caus. st. ⇒ʾnwz-, ʾwyž-²
(*to*)collect, (*to*)gather
GMS 66, 542; AVS 80

1178 **ʾnwyjʾmndy(y)** M جمع آوری
anwēžāmandē
collecting
BBB 649; GMS 1100

1179 **ʾnwysn-** M وارد کردن، تشرّف(دینی) کردن
anwis(a)n ? ©impf. *mʾwysn*
(*to*)initiate
GMS 547; S W, C2 p76.13; Sund. KG p178

1180 **ʾnwysnyy** ⇒ ʾnwysynyy

1181 **ʾnwysynyy** M مشوّق به تشرّف، پیش کسوت
anwisēnē (ʾnwysnyy)
initiator
GMS 547; S W, C2 p76.13; Sund. KG p178-9, pl. *ʾnwysynyt*

1182 **ʾnwz-** B, M, S جمع‌شدن، گردهم آمدن
anwaz (ʾnwʾz-) ©<**ham-waza-* ⇒ʾnwyj-, ʾwz-, ʾnwʾz, ʾnwʾšt-
(*to*)assemble
GMS 542, 632; TSP 2-297; SCE 270; BSTBL, Dhu. 137; Tales. 483.6; Frag. Len. L75, 5; AVS 80, 132

1183 **ʾNwZK** S آنجا، به، درجای
ʾkw, kŭ ©Idg. (prepos. def. art.)
where, to, in, at
Anc. Lett. 2.52, 3.9, 6.3; S W, CI, 1991, 185, 11; AVS 132

1184 **ʾnwzk** S ⇒ ʾNwZK

1185 **ʾnxʾyž-** B بالابردن، بلند کردن
anxēž ⇒ʾnγʾyz-, ʾnxyj-
(*to*)raise
STii 7.11, 16, 8.11, 9.17; AVS 136

1186 **ʾnxr** M ستاره، برج فلکی
anxar ©ob. *-yy*; pl. *-t*; ob. pl. *-tyy*, *-tyh* ⇒ʾnγr
star
Hen. AM 1952, 203; BSOAS 12, 312.118; BBB

1187 **'nxrwzn** M دایرةالبروج
anxar-wazan ©ob. *-yy* ⇒'nγrwzn
zodiac
Hen. BBB; JRAS 1942, 236; Cosm. 312.117; GMS 341; Sogd. Cpds. 146

1188 **'nxst-** M تحریک کردن، انگیختن
anxast ©pt. st. ⇒'nγδ-, 'nγ'st-
(*to*)stimulate, (*to*)incite
GMS 840

1189 **'nxstyy** M تحریک‌شده، برانگیخته
anxastē ©pp. ⇒'nγ'stk
incited, goaded
BBB b13, GMS 840

1190 **'nxšt-** S برخاستن
anxašt ©pt. st. ⇒'nxz-, 'nγ'št-, 'nγšt-
(*to*)rise
MSP b150, pp. *'nxšty*

1191 **'nxšyp-** M مارپیچ‌رفتن، خزیدن
anxšip ? ©<**xšwip-*
(*to*)wriggle
GMS 243

1192 **'nxw'n** M تخلّف، سرپیچی
anxwan ©<**ham-xwāhana*
breaking
GMS 1026; BBB f20

1193 **'nxw'y-** M خلاف کردن، سرپیچی کردن، شکستن
anxwāy ('nxwy-) ©<**ham-xwāhaya* ©impf. *mnxwy* ⇒'nγw'st-, 'nγw'y-[1]
(*to*)break
BBB 505; GMS 541, 632, 655; Sund. MSP p41; AVS 95

1194 **'nxwnc(h)** M, S پیکار، نزاع، جنگ
anxōnč ⇒'nγwnc, 'xwnc
dispute, fight
BBB 519; GMS 1004, 659; KG 349, 2334, 2374

1195 **'nxwnng** M جدال، نزاع، جنگ
anxōng
dispute
Sogdica. 28, 26

1196 **'nxwy-** ⇒ 'nxw'y-

1197 **'nxyj-** M بلند کردن، بالابردن
anxēž ©caus. st. ⇒'nγ'yz-, 'nx'yž-, 'nzγynt-
(*to*)raise
BBB 567

1198 **'nxz-** M بالارفتن
anxaz ©impf. *mnxz* ⇒'nxšt-, 'nγz-, 'γz-
(*to*)rise
GMS 55, 543, 632; BBB 545; MSP b29 e8

1199 **'ny-**[1] C راهنمایی کردن، بردن
ānay- ⇒'nyt-, 'nyd'r-, 'n'y-
(*to*)lead, (*to*)carry
C2 gloss.

1200 **'ny-**[2] دیگر (در بیشتر متون)
ane, ani ©<**anya* ©acc. *-w*; ob. *-'*, *-h*; pl. *-t* ⇒'nyh, 'ny', ny-,'nyw
other
GMS 494, 1191

1201 **'ny"m-** S ⇒ 'ny'm(-)

1202 **'ny"wr** B ⇒ 'ny'wr

1203 **'ny'** B دیگر
anyă ⇒'ny-[2], 'nyh, ny-, 'nyw
other
GMS 494, 479, 1199, 1336 n 1; dat. VJ 1011; gen. SCE 129; abl. SCE 4; TSP 3.257; Dhu. 171; acc. Dhu. 238; STii 10.31 pl. *'ny'n*; TSP 21iii, 12

1204 **'ny'γwn'k** S دگرگون، متفاوت
anya-γōnē
different
Anc. Lett. 3.30

1205 **'ny'k** B نیاک (نیاکان)
(ə)nyāk ©pl. *-th* ⇒ny"k[(1)]
grandfather, grandsires
TSP 2.182

1206 **'ny'm(-)** B, M, S پایان، پایان‌دادن
anyām, azyām ? ('zy'm, 'ny"m-) ©pt. st. *'ny'm't* ⇒"y'm
end, (*to*)end
GMS 659, 957; TSP; Frag. Len. 58, 2, 95, 4; KG 485; AVS 101

1207 **'ny'm't** ⇒ 'ny'm(-)

1208 **'ny'mcyq** M پایانی، انجامی
anyāmčik ⇒'y'mcyq
final
GMS 1014; KG 2326

1209 **'ny'ms-** S پایان‌یافتن، تمام‌شدن
anyams ('zy'ms-, 'nyms)
(*to*)be ended
Rust. TSP 13.12; Benv. *'zy'ms*; Hen. Texts. 715; AVS 74

1210 **'ny'mt** B پایان‌یافته، تمام‌شده
anyămt ('z'ymt-) ©pp.
ended

TSP 2.1224; Hen. Texts. 715

1211 **'ny'n** B دیگران
anyān ⇒'nyt
others
TSP 21iii, 12

1212 **'ny's–** B گرفتن
niyās ©3sg. pres. *'ny'st* ⇒ny's–, ny»s–, ny't–
(*to*)take
TSP 2.278, 279, 848 3.37, 13ii 9

1213 **'ny'wδ** B ⇒ ny'wδ

1214 **'ny'wr** B, S قبلاً، پیش
anyāwar ('ny»wr) ⇒ny'wr
formerly
BSTBL, Dhu. 292; GMS 85 n 1, 479; MSP b138; Frag. Len. 93.10, 103r1 *'ny»wr*, VJ 104

1215 **'ny'z'nk** B, S گوناگون، مختلف
anya-zang ('ny'zng) ©<**anya-zanaka*
⇒'ny'znk
different
TSP 6.48; BSTBL, Dhu. 52; MDii; *'ny'z'nk'*, TSP 9.62; SCE 12.67; *'ny'nz'nkh* TSP 2.122; *'ny'z'nkw*, MSP b31; *'ny'z'nkstr* "more different", MSP b9.103

1216 **'ny'z'nk'w'k** B گوناگونی، اختلاف
anya-zangāwē
difference
BSTBL, Vim. 104; GMS 1082

1217 **'ny'z(h)** S نیاز
(ə)niyāz ⇒ny'z
need
Anc. Lett. 3.31; Hen. Tales. 486.18

1218 **'ny'zkyn** S نیازمند
(ə)nyāzgēn, (ə)nyāzkēn ⇒ny'zk'yn
needy
Hen. Tales. 486.19

1219 **'ny'zng** ⇒ 'ny'z'nk

1220 **'ny'znk** S گوناگون، مختلف
anyazang ⇒'ny'z'nk, ny'zng
different
BSTBL, Dhy. 158, 159, 234

1221 **'nycw** S(MD) ⇒ »yc

1222 **'nyd'r–** C راهنمایی کردن، بردن
ānay-δār ©trans. pret. st. ⇒'ny–[1], »nyt–, »n'y–
(*to*)lead, (*to*)carry
C2, 69R14; Sund. AoF 1981 p213

1223 **'nyh** B, S دیگر
anya ⇒'ny', 'ny–[2]
other
TSP 2.1085; MDii

1224 **'nyms** ⇒ 'ny'ms–

1225 **'nyš** B از طرف دیگر
aniš ? ©<**anyaθra*
otherwise, elsewhere
VJ 1230; GMS 85 n 1, 299

1226 **'nyt** دیگران
anyt, anit ('nytt(h)) ©<**anītā* ©pl. ⇒'ny'n
others
GMS 1246, 1676; VJ; BBB; STi 21.13; MDii; Frag. Len.; TSP 2.182

1227 **'nyt–** C همراه‌بردن، فرستادن
ānīt, ānyt ©pt. inf. ⇒'ny–[1], »n'y–
(*to*)lead, (*to*)fetch, (*to*)bring
C2, 7V20, 22R12, 15; trans. pret. st. *'nyd'r–*, C2, 69R14

1228 **'nytt(h)** ⇒ 'nyt

1229 **'nyw** دیگر (در بیشتر متون)
anyu ©<**anyam* ©acc.; in compd. *'nyw»δ'k, 'nyw »δyc, 'nyw znk»n* ⇒'ny–[2], 'ny', ny–, nyw
other
BSTBL

1230 **'nyy myδ** S ⇒ 'zyy myδ

1231 **'nz»n–** B ⇒ 'nz'n–

1232 **'nz»n'k** B ⇒ 'nz'n'k

1233 **'nz»n'y** B ⇒ 'nz'n'k

1234 **'nz'n–** B, M, S شناختن، اعتراف کردن
anzān ('nz»n–) ⇒'z'n–
(*to*)confess, (*to*)acknowledge
GMS 632; BBB 614; BSTBL, Dhy. 2; TSP; MDii p141; Frag. Len. 120.6, 46.4; impf. *mnz'n*; pt. st. *'nz'n't*; inf. *'nz'ny*, BSTBL, Dhy. 40, 79; AVS 99

1235 **'nz'n'k** B شناخت، اعتراف
anzānē ('nz»n'k, 'nz»n'y)
acknowledgement, confession
Dhu. 144, 156, BSTBL; TSP 5.105

1236 **'nz'n'm'nty** S اعتراف
anzānā-mandē ('nz'n'mndtyh)
confession
Sogdica. 64.5, 65.28; GMS 1100

1237 **'nz'n'mndtyh** M ⇒ 'nz'n'm'nty

1238 **'nz'nwk(')** B برزانو، زانوزده
anzānūk ©ob. -*y*
on knees

VJ 216 etc.; *-w*. VJ 73; *-y*, VJ 216; GMS 423

1239 **ʾnzʾptʾym** B ⇒ ʾznʾptnym

1240 **ʾnzʾwnʾk** S منجی، زندگی‌بخش
anžāwanē (ʾnẓʾwny) ⇒ʾžʾwny, ʾnjʾwny
saviour, life giver
KG 544; GMS 894

1241 **ʾnẓʾwny** ⇒ ʾnzʾwnʾk

1242 **ʾnzʾwt–** S زنده کردن، بیدار کردن
anžut, anžōt (ʾžʾwdʾr–) ©pt. st. ⇒ʾžʾw–, žw–
(*to*)resuscitate, (*to*)wake
Sund. KG 524 pret. *ʾnzʾwtδʾr–*; GMS 546

1243 **ʾnzʾwyny** S ⇒ ʾnjʾwynyy

1244 **ʾnzγδ–** S جَستن، جهیدن
anžγaδ ©<**ham–zgad* ©1sg. subj. *ʾnzγδʾn*; impf. *mnẓγδ* ⇒βjγδδ–, ʾwjγδ(δ)–, mnẓγδ–
(*to*)jump up, (*to*)leap
MSP b156 b187 p41

1245 **ʾnzγst–** جَستن
anžγast ©<**ham–zgad–* ©pt. st. ⇒ʾzγd–, βzγδ–, ʾwjγδ(δ)–
(*to*)leap
MSP b159, 196; inchot. *ʾnzγs* ?, MSP b 201; Sund. MSP p41

1246 **ʾnzγynt–** S, C بالابردن
anžγĕnt ? ©3sg. pres. *ʾnzγynt*; impf. *mnzγynt* ⇒ʾzγd–, ʾnzγδ–, ʾnxyj–, mnzγynt–
(*to*)lead up
Sund. AI 1988, 180; MSP b123 p41

1247 **ʾp** C آب
āp ©f. n.; ob. *-y* ⇒ʾp, ʾb
water
STi 59.16, 16.11; GMS 305; C2 gloss.; Sund. AI 1988, 180; AoF 1981 p213

1248 **ʾP** S و (هز)
ut ©<*uta* ©Idg. ⇒ʾPZY
and
MDii

1249 **ʾpʾty** B پذیرفته، طرف توجّه، آباد، پررونق
āpātē ? (ʾpʾt) ⇒ʾpʾt
prosperous, accepted
TSP 12.24 n p224

1250 **ʾpʾy–** ⇒ ʾpʾy–

1251 **ʾpc–** B پختن، جوشاندن
(ə)pač ⇒pc–
(*to*)cook, (*to*)boil
SCE 233

1252 **ʾpcʾš–** B چشیدن
(ə)pčaš ©Yaghn. *picaš* ⇒pcš–, ptcš–
(*to*)taste
SCE 77

1253 **ʾpcʾt** B دفعه، نوبت، زمان
(ə)pčāt(u) (ʾpcʾtw) ⇒pcʾt(y), ʾpycʾt
time
BSTBL, Vim. 109; GMS 179; Benv. Notesiii 225; Et. Oss. 258; KG 422

1254 **ʾpcʾtw** M, S ⇒ ʾpcʾt

1255 **ʾpcmpδ** ⇒ ʾfcmbδ(δ)

1256 **ʾpcwštw** B مستقیم، ناگهان
(ə)pačwaštu ? ⇒pcwštw
directly, suddenly, at once
Mack. BSTBL n p23, Vim. 142

1257 **ʾpcyʾy** B سود، موفّقیّت، کامیابی
(ə)pačyāy ©<**pati–āy–* ?; OP *potiyāiša* ⇒pcy»y, pcʾy
benefit, profit
TSP 3.103; BSTBL, Vim. 146; GMS 170, 199

1258 **ʾpδʾnk(ʾ)** B بلا، مصیبت
(ə)paδānk ⇒pδʾnk
calamity, misery
TSP 6.169, 173, 196; –ʾ, TSP 6.144, 8.160

1259 **ʾpδʾnpʾy** B گدا
(ə)pδanpāy ?, (ə)pδanpē ?
beggar
SCE 373 n p39; Benv. Notules. 276

1260 **ʾpδʾty** B, S نادرست، بیداد، خلاف قانون(دخیل: بَلادَه)
(ə)paδātē ⇒pδʾty
illicit, unjust, unlawful
VJ 946; SCE 146, 228, 402, 409; MDii p193; GMS 1163; Frag. Len. 52, 4; Hen. L W, 102

1261 **ʾpδβyr–** M شتاب کردن، عجله کردن
(ə)paθβēr (pδβyr–) ©<* *upa–θwar–(aya)*
(*to*)hasten
GMS 293

1262 **ʾpδrʾy–** S انداختن
(ə)paθrāy, əp(a)šāy (ʾpšʾyʾšʾy) ⇒pšʾy–, ʾpš»y–
(*to*)throw
Anc. Lett. 2.46; Hen. BBB 572 p72; AVS 92

1263 **ʾpγʾδ** B شهرت، ستایش
əpγāδ ©Khot. *pajad*; *upa+ √gad–*; OP *jadiya–*
fame, praise
SCE 347, *-w*

1264 **ʾpγʾnš–** B حذف کردن، تکان‌دادن، عقب کشیدن

(ə)pxanš ⇒pxšn-, pγʾnš-, ʾpγʾrš-
(*to*)remove, (*to*)eliminate
BSTBL, Dhy. 160, 161, inf. -ʾ*y*

1265 **ʾpγʾnštk** S حرکت کرده، جابه‌جاشده
əpxanštē (pγʾnštk) ©pp.
removed
MDii A-14, 17

1266 **ʾpγʾrš-** B حرکت‌دادن، پس‌رفتن
(ə)pxarš ©trans. intrans. v. ⇒pγʾrš-, ʾpγʾnš-
(*to*)remove, (*to*)retire
BSTBL, Vim. 132, Dhy. 334; SCE 213 n p38; AVS 129

1267 **ʾpγʾwnt-** B آشکار کردن، کشف کردن
əpγund ©<**apa-gunda*; Parth. *ʾbgwnd*; Khwar. *bʾϒwnd*; √*gaud-* ©impf. *pʾϒʾwnt* ⇒nγʾwnt-
(*to*)uncover, (*to*)discover
TSP 6.83 n p204; Gharib. AI 4.253

1268 **ʾpγšʾ** B قصّاب
(ə)pəxša ?, paγša ? ⇒pγš(h)
butcher
SCE 361; TSP 2.230

1269 **ʾpγt-** S مَست ؟
(ə)pəxt ? paγt ?
drunk ?
MDiii p32, 33 n 2 -*w*, -*y*

1270 **ʾpγwʾy-** B قطع کردن، بریدن
(ə)pxwāy ©<**a/upa-x̄wāhaya* ⇒ʾpγwst-, pγwʾy-, pxwʾy-
(*to*)cut off
BBB 505.8; Padm. 42, BSTBL; AVS 95

1271 **ʾpγwʾyẓ-** B پنهان کردن
apγwēž ©**apa-gauzaya*; OP *apa-gaudaya*; √*gauz-*
(*to*)hide, (*to*)conceal
SCE 336, 349; Gharib. AI 4, 253; AVS 80

1272 **ʾpγwn-** B فراخواندن، خبر کردن
əpxwan, əpxun ©<**a/upa-xwan-* ©impf. *pʾϒwn*
(*to*)call out, (*to*)inform
VJ 73, 106, 207, 1376; AVS 98

1273 **ʾpγwst-** B قطع کردن، بریدن
(ə)pxwast (pγwʾst-) ©<**apa-xwasta* ©pt. st. ⇒pxwst-, pγwʾy-, ʾpγwʾy-
(*to*)cut off
VJ 243, inf.

1274 **ʾpγwsty** ⇒ pγwʾsty

1275 ***ʾpγwyδ-** S آشکارشدن
apγwiδ ©<**apa-gudya-*; √*gaud-* ©impf. *pʾϒwyδ* ⇒ʾpγʾwnt-, pʾγwyδ-
(*to*)be revealed
Sund. KG 470, p179; Apd. S W, 3.2.4

1276 **ʾpγyz-** S ناپدیدشدن
əpγiž ©<**apa-guzya-*; √*gauz-*; **apa-haiza-* ? ⇒ʾpγwʾyẓ-
(*to*)disappear
MDii B-17R17 p122.17; Gersh. Advice. 85; AVS 136

1277 **ʾpkš-** B پهلو، کنار
əpkaš ©loc. -*y*ʾ
side
Benv. VJ n p90.8, *ʾpkšy*ʾ, VJ 8; GMS 161A; *ʾpkšy*, MSP b 161

1278 **ʾpny** S ⇒ ʾPZY

1279 **ʾprʾšt-** S فرار کردن، رهاشدن
(ə)prašt ©pt. st. ⇒pryž-, prʾšt-
(*to*)escape
Anc. Lett. 2.11, 3.33; Hen. Date. 612.5

1280 **ʾprʾw** B پس، بعد
(ə)paru ©<**aparam* ⇒ʾprw[1], prw[2]
afterwards, then
BSTBL, Dhu. 197; GMS 1142 n1

1281 **ʾprs-** B, S پرسیدن(در بیشتر متون)
əpṛs ©**pṛsa-* ⇒ʾβštw, ʾps-[1], ps-[1], prs-, ʾʾpʾrs-
(*to*)ask
GMS 145, 171, 523; inf. -ʾ*y*, TSP 6.195

1282 **ʾprsnyʾ** C اجازه، مرخصی
āpṛsanyā ©f. n. ⇒ʾʾpʾrs
permission
C2, 55V18, 104R14 p107; STSC 60 Add.; BSTii 898.108

1283 **ʾprsy** S سپاس، تشکّر
ăpṛsē ? ⇒prsʾk
thankfulness, gratitude
Sund. KG p179.420

1284 **ʾpršt-** ⇒ pršt-[1]

1285 **ʾprtʾk** B مجرم، گناهکار
(ə)pṛtē, əpte (ʾprtʾy, ʾprtk[2]) ©√*pṛt-*
guilty
GMS 144; TSP 2.473; VJ 1453; pl. *ʾprtʾyt*, VJ 801; BBB 763; *ʾprtync*, Frag. Len. 8R 6

1286 **ʾprtʾy** ⇒ ʾprtʾk

1287 **ʾprtch** S مدیون، موظّف ؟

('prtk[1])
indebted ?
MDii p32 n21; *'prtync*, Frag. Len. 8R 6

1288 **'prtk[1]** ⇒ 'prtch

1289 **'prtk[2]** ⇒ 'prt'k

1290 **'prtm–** B, S نخست، اوّل
(ə)fratam, (ə)fṛtam ⇒'βtm–, 'ftm–, prtm–
first
GMS 318, 1331–3; *'prtmy*, VJ 991; TSP 2.1073; BSTBL; Frag. Len.; BBB; *–w*, TSP 2.1109, 3.161, 7.161, 14.20

1291 **'prtm'wh** B, S نخست
(ə)fratamu ('prtmw) ©adv.
first, at first
TSP; BSTBL; Hen. Magi. 138.18, Frag. Len.

1292 **'prtmcyk** B, S نخستین، اوّلین
əfratamčik ⇒'ftmcyk
first, the first
TSP 3, 2; Hen. Magi. 138.16, *–w*

1293 **'prtmw** ⇒ 'prtm'wh, 'prtm–

1294 **'prtmyk** B, S نخست، نخستین
əfratamīk
the first
TSP 10.14; STii 7.11; KG 374

1295 **'prtrk** S بهترین ؟
(ə)fratarē ?
best ?
Anc. Lett. 3.20, *–'n*

1296 **'prtync** ⇒ 'prt'k

1297 **'prw[1]** B, S پس، سپس
(ə)paru ©<**aparam* ⇒prw[2], 'pr'w
then, afterwards
TSP; BSTBL; SCE; GMS 1142 n 1

1298 **'prw[2]** B, S این، به‌این، برای این
əparu ©<**upari–avam* ⇒prw[1]
this, to this, for this
GMS 1432, 1625

1299 **'pryw** M با، همراه
parēw ©<**upari–aiva* ⇒pryw[1], prw[3]
with
BBB f35; GMS 1375, 1627; KG 2333

1300 **'ps–[1]** B, M پرسیدن
əp(ə)s ©<**pṛsa* ⇒'prs–, fšt–[1], prs–, ps–[1], ²p'rs–
(*to*)ask
GMS 149, 523; TSP; Frag. 2a.26; Hen. Tales. 478.21

1301 **'ps–[2]** B, S گوسفند
əp(a)s ? ©Av. *pasu* ©pred. inst. –'; acc. *–w* ⇒ps–[2]
sheep, cattle
SCE 364; TSP 3.187; GMS 953, 1182 n 2

1302 **'ps'γs–** ⇒ 'βs'γs–

1303 **'ps'k(h)** M, B, S تاج گل (دخیل: پَساک)
(ə)psāk ⇒ps'k
wreath, garland
GMS 171, 979; Hen. Cosm. 307.16; BSTBL, Vim. 88; Frag. Len. 76.5; *'ps'kk*, TSP 8.107; Hen. LW 98

1304 **'ps'rδ** S جشنواره‌ی سال نو
əpsarδ
new year festival
MDii A–5, 25, 181.25, *'ps'rδ'*; MDiii p51.25, *'ps'rδh*

1305 **'ps'w–** B دست‌زدن، لمس کردن، پساویدن
(ə)pasāw ⇒ps'w–
(*to*)touch
GMS 571; TSP 2.1016 n p182; STii 10.1

1306 **'ps'w** B لامسه، پساوایی
(ə)pasāw, əpsāw
touch
GMS 571; BSTBL, Vaj. 14; Benv. Notesiii 221; AVS 96

1307 **'ps'wc–** B پاک کردن، روشن کردن
(ə)psōč, əpasōč ©**a/upa–sauca–* ⇒ps'wγty, pswc–
(*to*)purify, (*to*)light
TSP 3.278; GMS 89 n 1, 686; AVS 120

1308 **'ps'wγs–** B پاک‌شدن، پالایش‌یافته
(ə)psuxs (pswxs–, 'ps'wxs–, 'pswγs–) ©Khot. *pasūjs–* ©med. pass. st. ⇒'ps'wc–, ps'wγty
(*to*)be purified
TSP 3.269, 280, 281, 299; GMS 591, 825; KG 415; AVS 73

1309 **'ps'wγt'k** S روشن‌شده
(ə)p(ə)suγdē ©pp. ⇒fswγty, pswγtyy
lighted
Sund. KG 613, 599

1310 **'ps'wxs–** S ⇒ 'ps'wγs–

1311 **'ps'yδ** B نقص، کمبود
ə/apsēδ ©**apa–√said–*; Parth. *'bsyst–*
failing, stint
SCE 37; GMS 1612

1312 **'ps'yδ–** ⇒ 'βs'ynt-

1313 **'ps'yn'k⁽ʲ⁾** B خال‌خالی، خال‌دار (پیسی)
əpēsēnē
mottled
SCE 142; GMS 976 n 1; Gersh. JRAS 1954, 126

1314 **'ps'ypw** S تهمت، توهین
('psypw)
slandering
Gersh. Sogd. Cpds. 141; Hen. Magi. 138, 29, 140n3

1315 **'psβr'yc** B, S استخوان کتف گوسفند
əpas-frēč
sheep's shoulderblade
TSP 3.273, 275, 288 n p199; Hen. Texts. 729; *-yc*, TSP 3.288

1316 **'psqwp'** C اسقف
əpəskupa ©<Syr. ⇒psqpy
bishop
STii 1.46, 3.73

1317 **'psqwpy'** C اسقفی
əpəskupyā
episcopal
STii 3.74

1318 **'psm'k** B زینت ؟، مگس‌پران ؟
əpasmăk ?
ornament ?, fly-whisk ?
BSTBL n p60, Dhy. 222

1319 **'psm'k'tyh ?** S مزیّن، آراسته ؟
(ə)pasmāktē ? ⇒'pšm'knтyh
ornate ?
MDii A-1R5 p143.5; MDiii p74.115

1320 **'psm'r** B صرع ؟(نوعی بیماری)
(ə)pismār ?, (ə)pəsmār ? ©<*Skt. *apasmāra* ⇒psm'r
(*a kind of*)illness, epilepsy ?
TSP 7.62; VJ Apd. ii p316

1321 **'pspy–** B دور ریختن، انداختن
(ə)paspāy ©<Av. *apa-spaya-* ©impf. *p'spy* ⇒'pysp'y, pspy-
(*to*)reject
BSTBL, Dhy. 399; TSP 5.72; AVS 92

1322 **'psrwk** B دختر رامشگر، ندیمه
əpsrūk ©pl. *-yh*
singing girl, courtesan
Vim. 76, BSTBL n p19

1323 **'pst'w–** M رد کردن، نفی کردن، وادار به انکار کردن
(ə)pəstāw ('pstw-) ©<**apa-stāva-*; Khot. *pastu-*; Parth. *'bystw-* ©caus. st. *'pst'w*; inf. *'pst'wyy* ⇒pstw-
(*to*)renounce, (*to*)repudiate, (*to*)disown
GMS 89, 546; BBB f10 e20; AVS 81

1324 **'pstk'r'k** B, S یاور، پشتیبان، کمکی، امدادی(سپاه)
əpast-kārē ('pstk'r'y) ©<**upasta-kāra* ©pl. *-'yt* ⇒pstk'r'k
assistant, helper, auxiliary(army)
BSTBL, Vim. 75, Dhu. 180; GMS 99, 663; Hen. Tales. 478.17; BBB p67.540.1; KG 413 p179

1325 **'pstk'r'y** S ⇒ 'pstk'r'k

1326 **'pstnh** B, S تأخیر، دیر کرد
(ə)pstan ©<**apa-stana-*; Parth. *'bstn* ⇒pstn-
delay
VJ 593, 614, 671, 5ᵉ, 1457; GMS 89; MDii p194

1327 **'pstw–** ⇒ 'pst'w-

1328 **'psw** B ⇒ 'ps-

1329 **'pswγs–** B ⇒ 'ps'wγs-

1330 **'pswγt–** ⇒ pswγt-

1331 **'psyδ–** S شکست‌خوردن، واماندن
əpsēδ ⇒'ps'yδ
(*to*)fail
Sund. MHC 31.10

1332 **'psypw** S ⇒ 'ps'ypw, psypw'βky'

1333 **'pš–** M ⇒ pš⁽ʲ⁾, 'pyš

1334 **'pš"y–** B دور ریختن، انداختن
əpšāy ©pass. st. ⇒'pδr'y-, pš'y-, 'pš'y-
(*to*)be rejected
TSP 2.334

1335 **'pš'm–** ⇒ 'βš'm-

1336 **'pš'nk** B دام، تله
əpšānk ©ob. pl. *-ty* ⇒pš'nk⁽ʲ⁾
net, snare
SCE 269

1337 **'pš'nkty** ⇒ pš'nk⁽ʲ⁾

1338 **'pš'rm'y** B دست به پشت
əpašārme, əpšārmē ©<**paša+arma*; Khwar. *pcrmk*
arms behind
SCE 401; GMS 171, 373 n 2

1339 **'pš'ty** B دور ریخته
əpšātē ? ⇒'pš'y-, pš'ty
rejected ?
TSP 22iii. 2 n p234

1340 **'pš'y-** B دفع کردن، دورانداختن
əpšāy ⇒'pš"y-, pš'y-
(*to*)reject,(*to*)throw
TSP 2.1083, 3.71, 167, 169; inf. -'*y*, TSP 3.177

1341 **'pš'y'š'y** ⇒ 'pδr'y-

1342 **'pš'yn'k** B نام دارویی با خاصیّت دفع کننده
əpšēnē
(*name of a*)drug
TSP 3.66 n p194

1343 **'pš'ynt** B قطعه، اجزا(پشیز)
əpašint ©<OP *paišya* ©pl. ?
piece(*s*)
TSP 2.1212, '*pš'ynt* '*pš'ynt*; S W, C2 p59.11-2

1344 **'pškr-** B دنبال کردن
əp(a)škar ©<**apa-škar* ⇒'βškr-, pškyr-, pškr-
(*to*)chase
SCE 54; AVS 103

1345 **'pšm'kntyh** S زین پشمین(پشما گند)؟
əpašmāgandē ?
wool-stuffed saddle ?
MDiii p74 n 1; MDii, '*psm'kntyh*; Mack. BSTBL n p60

1346 **'pšn** S دام، تله
(ə)pšan ⇒pšn-, pšyn-
trap
Mack. AI 24, 425, 16 n p428

1347 **'pšt't-** S آگاه کردن، خبردادن
əpštāt ©pt. st.
(*to*)inform
MDii p158 n5; perf. st. '*pšt'tw-δ'r-*; KG 344, 345, 331; GMS 1084

1348 **'pšt'w'nh** S, M فرمان، دستور
əpštāwan ('pšt'wn) ⇒pšt'wn
order
Gersh. TPS 1969, 166; GMS 552 n 1; KG 344, 440, 2382; Frag. Len. 69, 6

1349 **'pšt'wn** ⇒ 'pšt'w'nh

1350 **'pšty-** B, S واگذار کردن، سپردن، پنددادن
əpštāy ©<*a/upa-hišta* ⇒'pšt't-
(*to*)entrust, (*to*)admonish
TSP 2.1206; GMS 560A; VJ 301 n p93; KG 334; Frag. Len. 69.7; S W, C2 p62, 11-2; AVS 93

1351 **'pšy** B ⇒ pšy

1352 **'pšyk** ⇒ 'pšyyk

1353 **'pšys'r** S پس، سپس
əp(ə)še-sār ©<**paša-ka- sār* ⇒'pyšys'r, pšys'r
then, afterwards
GMS 373; KG 520; Frag. Len. 37.3

1354 **'pšyyk** M پاشنده، ریزنده
əp(ə)šīk ('pšyk) ⇒ywxn' 'pšyyk
spilling
GMS 957, 1168 n 1; Hen. Magi. 143.18 n 1

1355 **'pt-** B, M گوشت
əp(a)t, (ə)pət ? ©Av. *pitu* ⇒'ptγw'r
meat
GMS 170

1356 **'pt'r-** B کشیدن(مو)(دخیل: فتردن)
(ə)ftər ? ⇒ftr-, ptr-[2]
(*to*)pull out(*hair*)
SCE 88; Hen. Magi. 143n4; GMS 89

1357 **'pt'yn'k(w)** S گوشتی
(ə)patēnē ('ptynyy) ⇒ptyny(y)
(*made of*)flesh
GMS 170; KG p179, 380-2, -*w*

1358 **'ptγw'r** B گوشت‌خوار
əpat-xwār ⇒'pt-, ptγwr-
carnivorous, flesh-eater
VJ 313.949; GMS 117, 170, 226

1359 **'ptr-** B, M, C پدر
pitar, əpət(ə)r ? ©nom. ob. -*y*; acc. -*w*; abl. -' ⇒'BY(), ptr-[1]
father
EGSii 98; GMS 178, 943; TSP 9.92; KG 419, 525, 551; '*ptrk'nc(w)* "father heritage" Frye 12

1360 **'ptr'γwštk** B بسته، گرفته، مسدود
patrxuštē ? ⇒ptrw'z-, ptrwγšty
obstructed
SCE 390; Benv. JA 1943-5, 116; GMS 170, 257; Schwartz. HMV p391, **ptrwxš-*

1361 **'ptwyδ-** S ⇒ ptwyδ-[2]

1362 **'ptynyy** M ⇒ 'pt'yn'k(w)

1363 **'pw** B, S بی، بدون(در بیشتر متون)
(ə)pu ©<**apam* ⇒pw[1]
without
EGSii 163; GMS 1164

1364 **'pw "stny'kh** S بی‌ثبات، ناپایدار
(ə)pu astanyāk ⇒"st'n'yh
inconstant, impermanent(*without constancy*)
GMS 969

1365 **'pw "stnyh** B

(ə)pu astanyā
impermanence
BSTBL, Vim. 119

1366 **'pw "y'm** B بی‌پایان
(ə)pu āyām ⇒"y'm
endless
SCE 271, 513; BSTBL, Vim. 160, 179; Dhu. 103

1367 **'pw "zr** ⇒ "zr

1368 **'pw "zrmy'h** ⇒ "zrmy'h

1369 **'pw'δ'k** B, S معبد، پرستشگاه
(ə)pwāδē (pw'dy, 'pw'δ'y) ©<**hapa* (=Skt. *sap-* "to worship")+*wāδ* ©acc. *-w* ⇒pw'δ'k
temple, sanctuary
SCE n p37, 176, 276, 335, 348; STSC 137; Frag. Len. 96.1, 100a1, 3, 5, c9; Mack. BSTBL p154

1370 **'pw'δ'y** ⇒ 'pw'δ'k

1371 **'pw 'ps'yδ** B بی‌نقص
(ə)pu (ə)/apsēδ
faultless
SCE 37f

1372 **'pw 'rγ** M, S, B بی‌قیمت(گرانبها)
(ə)pu arγ ⇒pw'rγ
priceless
GMS 1164; Tales 469.33; MSP b109; BSTBL, Vim. 38

1373 **'pw'rstk** B برگشته، دورشده
əpwarstē ©pp. ⇒pw'st-[1]
turned away
BSTBL, Vim. 169; GMS 14

1374 **'pw'rt-** B برگشتن، دورشدن
əpwart ⇒pw'rt-
(*to*)turn away
BSTBL; TSP; SCE; GMS 585; inf. *-'y*, TSP 2.893

1375 **'pw'st-** ⇒ pw'st-[2]

1376 **'pw δβn** B بی‌گمان، بی‌شک
(ə)pu δβan ⇒δβn-'h, pw dbn
without doubt
BSTBL, Padm. 67

1377 **'pw kyr'n** B بی‌کران
(ə)pu-kirān ⇒kyr'n, pw kyr'n
unlimited
BSTBL, Dhu. 58

1378 **'pw pcγw'k** B بدون مانع
(ə)pu pačxwāk ⇒pcγw'k
without obstacle
BSTBL, Vim. 116; *-kw*, Padm. 9, 11

1379 **'pw pckwyr** B بدون ترس، بی‌باک
(ə)pu pačkwĕr ⇒pckwyr'(kh)
fearless
Vim. 109, BSTBL

1380 **'pw pckwyr'k** ⇒ pw pckwyr'k

1381 **'pw pckwyr'k(h)** M, B بی‌باکی
(ə)pu pačkwĕrāk
fearlessness
Hen. Tales. 476.6; BSTBL, Vim. 57, 167

1382 **'pw pδkh** B غیرقانونی
(ə)pu paδka
illegal
SCE 295

1383 **'pw pryt'tt** B بدون عشق، بی‌مهر
(ə)pu frītāt
loveless
SCE 306

1384 **'pw pstnh** B بی‌درنگ
(ə)pu pastan ⇒pstn-, pw[1]
without delay
VJ 561, 724

1385 **'pw ptβyδy** B بدون آگاهی، ناآگاه
(ə)pu patβēδē
unconsciously
BSTBL, Intox. 13

1386 **'pw ptm"k** B بی‌اندازه
(ə)pu patmāk
immeasurably
BSTBL, Intox. 31

1387 **'pw ptšm'r** B بی‌شمار
(ə)pu patšmār
innumerable
BSTBL, Vim. 120 etc.; Dhy. 174 etc.; SCE 3 etc.

1388 **'pw ptzm'n** B سیری‌ناپذیر، سیرنشدنی(بدون اشباع)
(ə)pu patžmān
insatiable
SCE 460

1389 **'pw r'β** S بدون بیماری
(ə)pu rāf ©acc. *-w* ⇒r'β(h)
without illness
Anc. Lett. 2.3, *-w*, 3.2, 5.2

1390 **'pw rγwšny'kh** B نادانی(بدون روشنی)
(ə)pu r(a)xušnyāk ⇒rγwšny'k(h)
ignorance(*lightless*)
BSTBL, Intox. 5

1391 **'pw šβ'rm'k** B بدون جذابیّت جنسی

(ə)pu šfārmē
sexless
SCE 356

1392 **'pw ym"n** B بی‌عیب
(ə)pu y(i)mān
faultless
BSTBL, Vim. 3

1393 **'pw zn'kh** B بدون دانش، نادان
(ə)pu žnāk
ignorant
SCE 43; BSTBL, Vim. 185

1394 **'pxγyr-** ⇒ pcγyr-

1395 **'py-** C توجّه کردن، درک کردن
āpǎy ©1sg. opt. *'pyym* ⇒"p'y-
(*to*)consider
C2, 54 V27: BSTii 895.57

1396 **'py'rh** B دیشب، شب پیش
əpyār ©**upa-yār* ⇒βy'r'k
the night before
VJ 3 n p89; BBB 697; GMS 969

1397 **'py'st-** B آراستن، تزیین کردن
əpyast ©pt. st. ⇒py"t-, py'st-
(*to*)adorn, (*to*)ornate
EGSii 15; AVS 110

1398 **'py'stk** B آراسته، مزیّن
əpyastē ('py'sty) ©pp. ⇒py't-, pysty(y), py'stk
ornate
SCE 311, 523

1399 **'py'sty** ⇒ 'py'stk

1400 **'pyc't** B زمان، دفعه
(ə)p(ə)čāt ⇒pc't(y)
time
BSTBL, Vim. 121; GMS 179; Benv. Et. Oss. 28

1401 **'pyk** M آبی، آبزی
āpīk ⇒"pyk
aquatic
BBB 512; GMS 394

1402 **'pysp'y** B دفع، رد
əpəspay ⇒'pspy-, pspy-
rejection
BSTBL, Vim. 204; Benv. Notesi 33

1403 **'pyš** B پس، بعد
əpəš, əpš, əpiš ('pš-) ©Av. *pasca* ⇒pš$^{(')}$, pyš-^{1}, pšy
then, afterwards
GMS 179

1404 **'pyš"βr** ⇒ pš"βr

1405 **'pyšm** B بنابر، مطابق
pišm ? ©<**pasca-ima* ⇒pyšm
according to
BSTBL; STii, GMS 373, 7.15, 22; Benv. Notesii 215

1406 **'pyštr'yck'** B آینده، مستقبل
əpištaričk (pyštycyk)
future
SCE 489, 494; BSTBL, Dhu. 250; GMS 373, 1013

1407 **'pyštrw** B بعد، دیرتر
əpištar(u) ©comp. adj. ⇒pyštrw
later
VJ; SCE; BSTBL, Vim. 135, 167; GMS 373; *'pyštrwh*, VJ 1030

1408 **'pyšy** B پشت، عقب، بعد
(ə)pišē ?
after, behind
BSTBL, Dhy. 99

1409 **'pyšys'r** B به‌عقب، به‌پشت
əpiše-sār ⇒'pšys'r
backwards
VJ 788, 791, 900; GMS 373

1410 **'pz'rn** B ناراحتی، تأثّر، اندوه
(ə)pzarn ⇒ptzrn, pzrn
trouble, sorrow
VJ 82, 126 etc.; GMS 957

1411 **'pz'rn-** B, S ناراحت کردن، متأثّر کردن
(ə)pzarn ('pzrn-) ©Av. *zar-*
(*to*)disturb
VJ 1458

1412 **'pz't(h)** M زادگاه، وطن
əpzāt ©<**upa-zāta* ©ob. *-yy*; ob. pl. *-yt* ⇒pz't
homeland, birth place(*place of origin*)
GMS 99; *'pz't'ykw*, Hen. BSOAS 11; Giants. 70.4

1413 **'pzn'wty'/h** S شناخت، آشنایی
(ə)pzanāutyā
acquaintance
GMS 1079; KG 403

1414 **'pzrn-** ⇒ 'pz'rn-

1415 **'PZY** B, S و، که، پس(هز)(در بیشتر متون)
utəti, tuti ? ('pny) ©**uta-uti*<**utti* ©Idg. ⇒'ty, 't^{1}, rty, 'rty^{1}, -n, twty^{1}, ZY, ty^{2}
and, that, then
GMS 307A; S W, C2 p66; BSOAS 1985, 112-3;

CI 1991, 178-185

1416 **ʾpzymyδ** S پریروز
(ə)pəzē-mēθ ? ⇒ʾzyy myδ
the day before yesterday ?
S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134

1417 **ʾr** C و، پس
ar ©conj.
and, then
C2 gloss. p65, 183-4

1418 **ʾrʾγʾn** B لقب بودا
arhan ©< Skt. *arhat*
Buddha's title
Dhy. 358, BSTBL

1419 **ʾrʾsk** S رشک، حسد
arsk ©<Av. *araska*; MP *ʾryšk* ©nom. *-w* ⇒ʾrsk(ʾ)
envy
Anc. Lett. 5.5

1420 **ʾrcyc** M قلع(ارزیز)
aržǐž ©MP *ʾrzyz*; Arm. *arjij*
tin, lead
Sogdica. 27.30

1421 **ʾrδ** B, S دستاس، سنگ آسیاب
ārδ/θ ©<**arθa*; Khwar. *ʾrθ* ⇒ʾrδʾrnʾk
millstone
SCE 231; MDii p59.8

1422 **ʾrδ"r** B ⇒ ʾrδʾr

1423 **ʾrδʾr** B, S قلمرو، ناحیه، مکان
arδār (ʾrδ"r) ©**arda* ©ob. *-y*
region
BSTBL; TSP; STii 7.37; Frag. Len. 6 R6, 51.4; Bailey. Prolexis. 413; *"rδʾr*, TSP 9.10

1424 **ʾrδʾrnʾk** B آسیاب
arδarnē ©**ard+arnaka* <**arna-* ⇒ʾrδ
mill (*grinder with millstone*)
SCE 161

1425 **ʾrδʾšp** B درفش، پرچم
arδašf, ərδəšf ©<Av. *δrafša* ©pl. *-t* ⇒ʾrδʾyšp
banner
BSTBL, Dhy. 98; GMS 109, 439

1426 **ʾrδʾwʾn mʾt** M مادر رستگاران، مادر زندگی، الههی مانوی
ardāwān māt
Mother of Life
Hen. BSOAS 12, 312.70

1427 **ʾrδʾyp** S درخشش، جلوه، پرتو
arδĕf (ʾrδyf-) ⇒ʾrδδʾypʾkh
radiance
GMS 439; KG 365

1428 **ʾrδʾyp-** B درخشیدن
arδyf, arδĕf (ʾrδyf-) ©<**drăfaya*
(*to*)shine
SCE 496; GMS 439

1429 **ʾrδʾyp"** B درخشش، پرتو
arδĕfā (ʾrδypʾ)
splendour, radiance
SCE 76; TSP 14.33; STii 7.29; BSTBL, Dhy. 48 & etc.

1430 **ʾrδʾy pʾk** ⇒ ʾrδδʾypʾkh

1431 **ʾrδʾypʾkc** B درخشنده
arδĕfakč ©f. adj. ⇒ʾrδʾy pʾy
radiant
TSP 9.37

1432 **ʾrδʾy pʾy** B درخشنده، جلوه گر
arδĕfē (ʾrδʾypy)
splendid
TSP 6.15, 74, 152 & etc.

1433 **ʾrδʾypʾy βγyy** M خدای پرتوافشانی(نام یکی از خدایان مانوی: عیسای درخشان ؟)
ərδēfī βaγi
a Manichean god (*Jesus the Splendour*) ?
Sund. Liste. 1994, 457-8

1434 **ʾrδʾypy** ⇒ ʾrδʾy pʾy

1435 **ʾrδʾyšp** B درفش
ərδəšf ⇒ʾrδʾšp
banner
GMS 241, 441

1436 **ʾrδβʾn** S اردوان
ardavān ⇒ʾrtyβʾn
Ardavan
Hen. Mittelir. 94; Sund. KG p179

1437 **ʾrδδʾypʾkh** B درخشش، پرتو
arδĕfāk (ʾrδʾy pʾk)
radiance
TSP; SCE 495; BSTBL; GMS 973c

1438 **ʾrdq** C راست
arδe, arδak ©pl. *-t* ⇒ywʾrdq, ʾrδkw, ʾrδwk
true, sincere
BSTii 832.8; C2, 104R12

1439 **ʾrδkw** B راست، راستی
arδ(a)ku ©ob. *-y* ⇒ywʾrδkw, ʾrdq, ʾrδwk
sincere, sincerity
SCE 62, Sogdica. 60.9

1440 **'rδwk** M راست
arδuk ©<*ardu-ka*; OP; Av. *arəda*; *ardumanīš* ⇒'rdq, 'rδkw, yw'rdq
sincere
GMS 154, 423

1441 **'rδwky'** M راستی، حقیقت
arδukyā ⇒'yw'rδwky'
sincerity
GMS 423

1442 **'rδyf-** M ⇒ 'rδ'yp-

1443 **'rδyp'** ⇒ 'rδ'yp"

1444 **'rdyw-** C فریفتن، گمراه کردن
arδēw, ərδēw ©*ā-drāwaya->a-drawaya*; Khwar. *'rδ'w* ©3sg. pres. *'rdywt*
(*to*)seduce, (*to*)lead astray
C2, 102R19 p177; Schwartz. JRAS 1966, 119

1445 **'rγ** B, M, S ارج، ارزش
arγ ©<*arga* ©acc. *-w*; ob. *-y*
value, price
BSTBL; TSP 2.981, 3.97; Frag. Len. 93, 32; Tales. 469.33; GMS 1164; MSP b109

1446 **'rγ'nt** B آزمند، حریص(ارغند)
arγand ©Av. *ərəγant* ⇒rγ'nt
greedy
TSP 2.235 n p172; Hen. Texts. 734; Bailey. Asica. 5

1447 **'rγw** B ⇒ 'rγ

1448 **'rγw'n** B ارغوان
arγawān ©Akk. *argamanu*; Aram. *argwānā*
purple
BSTBL, Dhy. 362; BBB 527; Benv. Notesii 237, iii 227 n 1; CII 1990, B19

1449 **'rk** M کار، عمل، شغل
arsk ('rkh, rq) ©Khwar. *'rk*; Pahl. *harg*; Yaghn. *ark* ©f. n.; ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒pw 'rq, n'kt'rq
work, action, business
GMS 526; BBB 567; Tales. 470.54; Sogdica. 16.19, 29, 7, 9; *'rkh*, VJ; TSP; SCE 492; STii 9.4; BSTBL; Tales. 466.6; Frag. Len.; KG 333; MDii; MSP; *'rq*, BSTi 159; STi 65.9; BSTii: C2 gloss. Benv. JA 1959, 125

1450 **'rk'ry** ⇒ 'rkr'k

1451 **'rkcyk** S اهل ارگی(ارگی: شهری در ترکستان چین، قراشهر)
arkčīk
from Argi
Sogdica. 8.13, 10.113c; Hen. BSOS 9, 564; GMS 1016.f. *'rkc'nch*; Frag. Len. 44.7

1452 **'rkh** B, S ⇒ 'rk

1453 **'rkr'k** S کارگر
ark-ărē ('rk'ry) ©<*'rk+kr'k* ©pl. *-t*
worker
MDii p159.13; *'rk'ry*, Sund. MSP p41, "work", ark-kāre ?

1454 **'rkrwn'y** B کاری، عملی، مؤثر، اثر
ark(k)arūnē ('rkrwny)
(*related to*)work, effective, effect
BSTBL, STii 8.3, 4 p576

1455 **'rkrwny** ⇒ 'rkrwn'y

1456 **'rksyntr** ⇒ nksyntr

1457 **'rqwny** C دیوانگی
ārakūnē
madness
C2, 111V1

1458 **'rm-** C جمع، مردم
(ə)ram (rm) ©gen. *-y*
crowd, people
BSTi 236

1459 **'rmyh** B تنها، دوردست، دورافتاده
armĕ ? ©Av. *aērime*; Oss. *armäst*
deserted, isolated
VJ 1084 n p97; Bailey. Prolexis. 203

1460 **'rmyn** M ارمنستان
armin
Armenia
Hen. AM 1952, 206.13

1461 **'rn-** B به‌حرکت در آوردن، تکان‌دادن، مجبور کردن
ar(a)n ? ©*arnu*; Skt. *ṛṇoti*
(*to*)urge, (*to*)drive on
TSP 3.234; BSTBL, Dhy. 23, Dhu. 167

1462 **'rn(h)** B نقص، کمبود، غلط
arn ©Av. *arəna*; Khot. *ārra*
fault, wrong
VJ 1451; TSP 2.971, 1057, 1104; SCE 33, 465; BSTBL, Dhy. 40, 73, 134, 141, 144, Dhu. 83

1463 **'rnq** C رنگ، شکل ؟
arank ?
colour, form ?
S W, C2, V7 p100

1464 **'rp'st'k** S گرانبها، پرارزش، نیرومند
arpastē ('rpst'k) ⇒'rpsty, 'rwstk

wealthy, precious, powerful
Karab. Insc. 21.21, -*w* 16.7; MDii apud. S W, SI cahier 7, 1989, 184

1465 **'rp'st'wyh** S ثروت
arpastāwē
wealth
Hen. Tales. 486.12

1466 **'rp'wγ** B نافذ، سود(دخیل: رَبوخه)
arpūx ('rp'wx, 'rpwx, 'rpwγ)
penetrating, profit
BSTBL, Dhu. 74; Benv. Notesii 214; Mack. BSTBL n p49; Hen. LW 102; S W, BSOAS 1975, 133, '*rp+-wx*, < *axu*

1467 **'rp'wx** ⇒ 'rp'wγ

1468 **'rpst'k** ⇒ 'rp'st'k

1469 **'rpsty** C, S گرانبها
arpastē ©pt. -*t* ⇒'rp'st'k
precious
STii 2.8, 3.41, 5.13; MSP b80

1470 **'rpwγ** ⇒ 'rp'wγ

1471 **'rpwx** ⇒ 'rp'wγ

1472 **'rs'nγ** B, S بواسیر(نوعی بیماری)
arsanx ('rsx, 'rsγ) ©**arsah*-; Skt. *arśas*
piles, haemorrhoid
TSP 2.37, 3.10, 11, 12; Hen. Texts. 715; C2, 51V2 p97; Frag. Len. 48, 7

1473 **'rsγ** ⇒ 'rs'nγ

1474 **'rsq** C ⇒ 'rsk(y)

1475 **'rsk(y)** M, B رشک، حسد
ar(a)sk ('rsq) ©Av. *araska*; Parth. *rask* ©ob. -*y* ⇒'r'sk
envy
BBB f63; GMS 368, 526; TSP 2.1075; Sund. AoFviii 1981, 179.10a

1476 **'rsqny** C حسود
ar(a)skanē
envious
STi 33.18; GMS 1056

1477 **'rsx** C ⇒ 'rs'nγ

1478 **'rt**[1] M و
ərt ('rtms) ©in compd. conj. with pron. & art. ⇒'ty, 't[1], 'rty[1], rty
and
S W, BSOAS 1975, 133, 1985, 111; C2, 9.183

1479 **'rt**[2] C آرد
ărt ©ob. '*rty* ? ⇒'rtk
flour
C2, 94V 21

1480 **'rt**[3] ⇒ »š rwc(yy)

1481 **'rt'k(w)** ⇒ 'rtk

1482 **'rt't rwc** M, S روز ششم ماه، خردادروز(بیرونی: *اردد*)
artāt rōč ©<*haruvatāt*
sixth day of the month
GMS 86 n 1; Hen. Orientalia. 8, 94; Magi. 149.10; MDiii

1483 **'rt'w** B, M, C مؤمن، پرهیزکار، برگزیده، گزیده
artāw ©MP *ahlaw*; Parth. '*rd'w*; OP *artāwan*; Av. *ašavan* ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒'rtw
faithful, electus, righteous
GMS 91, 1076; TSP; Tales. 469.4, 476; Frag. Len.; STi 45.14; Sund. AoF 1981 p213; C2, 39V6, 54R19; BBB; MSP

1484 **'rt'w frwrtyy** M نخستین عنصر، فَرَوَرتی(فَروَشی: *اثیر*)
artāw-frawarti
first element
Sogdica. 27.18, 50.4; BBB

1485 **'rt'wsp'y** B, S پارسا، مؤمن، برگزیده، سالک
arta-waspē ('rtwsp'y, 'rt'wspy, 'rwt'wspy) ©<**arta-wasta*; Av. *ašavasta*
righteous
SCE 555; BSTBL; TSP; Frag. Len.; STii 8.8; Mack. BSTBL n p21; GMS 470 n 1

1486 **'rt'wspy** ⇒ 'rt'wsp'y

1487 **'rt'wspy'h** M, B پارسایی، رهروان،سالکان، جمع برگزیدگان
artawaspyā ('rt'wspy'kh, 'rtwspy')
righteousness, Manicheaism, electi
BBB; GMS 154, 470; Gersh. AHM 163; '*rt'wspy'kh*, KG 419

1488 **'rt'wspy'kh** S ⇒ 'rt'wspy'h

1489 **'rt'wxšt rwc** ⇒ 'rt'wxwšt rwc

1490 **'rt'wxwšt rwc** M اردیبهشت‌روز، روز سوّم ماه(بیرونی: *اردا‌خوشت*)
artāwəxšt, artuxšt, artawəxušt ('rt'xwšt, 'rt'wxšt rwc) ©**artawəxušt*; <**ṛtahe wahištahe* ©inst. **artaxwəšt* ⇒'rtxwšt, 'rtγw rwc, 'rtγwšt rwc
third day of the month
GMS 392 n 1; Hen. Magi. 152, 24; Sogdica. 27.21; Gersh. Sogd. Cpds. 140

1491 **'rt'wy'(h)** M, S, C درست‌کاری، تقوا، مقام گزیده‌ی

مانوی، صدّیق مانوی
artāwyā ⇒ʾrtwyʾ
righteousness, state of electus
GMS 1111; BBB b46; MSP b77; STi 31.6

1492 **ʾrtʾwyʾkh** B, M درست کاری، تقوا، جمع برگزیدگان، صدّیقان
artāwyāk ⇒ʾrtʾwyʾ(h)
community of electi, righteousness
TSP 2.617; GMS 1111; KG 586

1493 **ʾrtʾwyʾmync** C درست کاری، پارسایی
artāwyāmēnč
righteousness
Sund. AoFviii 1981, 179.17

1494 **ʾrtʾw zrwšc** B اشو زردشت
artāw zrušč
righteous Zoroaster
S W, IIJ 1976, 46, Frag. 4.6

1495 **ʾrtʾxwšt** ⇒ ʾrtʾwxwšt rwc

1496 **ʾrtγw rwc** S اَرَدروز، روز بیست و پنجم ماه(بیرونی: اردخ)
artxu rōč, artixu ©Av. *ašōiš-vaŋhuya*; <**ṛtīvahvī* ⇒ʾrtʾwxwšt rwc
twenty-fifth day of the month
MDii, iii; GMS 237

1497 **ʾrtγwšt rwc** S اردیبهشت‌روز، روز سوّم ماه(بیرونی: اردا‌خوشت)(نام آخرین روز الحاقی سال، روز سیصدوشصت و سوّم سال سغدی)
artxwəšt, artxušt ©**artwahišt* ⇒ʾrtʾwxwšt rwc
Ordibehesht, third day of the month
MDiii p60; GMS 392; Hen. BSOAS 1965, 251, n 58

1498 **ʾrtk** S آرد
ārtē (ʾrtʾk(w)) ©Av. *aša* ⇒ʾrt², ʾrty²
flour
MDii, *ʾrtkw*; MDiii p30, *ʾrtw*

1499 **ʾrtms** ⇒ ms, ʾt¹, rtyms

1500 **ʾrtt rwc** S آذرروز، روز نهم ماه(بیرونی: آش)
art-rōč, āš-rōč ⇒ʾrt rwc, ʾš rwc(yy)
ninth day of the month
MDiii

1501 **ʾrtw** C پارسا، مؤمن، گرونده
artāw ⇒ʾrtʾw
faithful
C2, 54R19, ob. *ʾrtʾwty*, 39V6

1502 **ʾrtwspʾy** B ⇒ ʾrtʾwspʾy

1503 **ʾrtwspy'** M ⇒ ʾrtʾwspyʾh

1504 **ʾrtwy'** C پارسایی، تقوا
arāwyā ⇒ʾrtʾwyʾ(h)
righteousness
C2, 40V21

1505 **ʾrtxwšt** M اردیبهشت، نور(عنصر سوّم، خدای مانوی)
artxwəšt, artxušt (ʾrtxwwšt) ©**ṛta vahišta*; >**artavahišt*>**artxwəšt* ⇒ʾrtγwšt rwc, ʾrtʾwxwšt rwc
Light(*the third element, a Manichean god*), light
GMS 392, 422; Gersh. Sogd. Cpds. 410; Sogdica. 27.19; BBB

1506 **ʾrtxwwšt** ⇒ ʾrtxwšt

1507 **ʾrty¹** M, C و، پس، سپس(در بیشتر متون)(در ترکیب: بیشتر با ضمیر سوّم شخص مفرد و جمع)
ərti (ʾrtyy, ʾrtyh) ©Khot. *rro* ©in compd. with pron. ⇒ʾty, ʾPZY, rty, ʾΓRZY, ʾrt¹, ʾty(y)
and, then
GMS 3, 307A; BBB; KG; MSP; S W, BSOAS 1983, 41 n 2, 46; C2, 183, *ʾrtyšw/šy*, *ʾrtyšn*

1508 **ʾrty²** C آرد
ārtē ? ⇒ʾrt², ʾrtk
flour
BSTii 827.51; Benv. Etii 119; C2, 94V21 p177

1509 **ʾrtyβʾn** S اردوان
artewan ⇒ʾrδβʾn
Ardavan
Anc. Lett. 3.13

1510 **ʾrtyh** M ⇒ ʾrty¹

1511 **ʾrtymw** ⇒ ʾrty¹, mw

1512 **ʾrtyy** ⇒ ʾrty¹

1513 **ʾrwʾn** B, S, C روان
(ə)rwān, əruwān ©Av. *urvan* ⇒rwʾn
soul, spirit
TSP; VJ 476, 537, 1188; STii 2.23; Frag. Len. 97a, 4, *-y*

1514 **ʾrwʾrt** M نازک، ظریف
ərwart ©<Av. *urvāθra* ⇒rwʾrtyh
fine, delicate
GMS 100; TSP 19.15; Hen. Texts. 713.5

1515 **ʾrwʾštʾk** B ساخته، بسته
ərwaštē, ərwəštē (ʾrwʾštk) ©Av. *urvišta* **urvaēs-* ⇒ʾrwxš
fixed, bound
STii 10a2, 10, 42, 43, 45, *-w*; GMS 116, 158, 221n1, *ərwəšt*

1516 **ʾrwʾštk** ⇒ ʾrwʾštʾk

1517 **ʾrwγtqyʾ** C آزمندی، خشم، ستم(دخیل: آرغُده)
āruγdakyā ⇒ʾʾrwγtkyʾ
greed, rage
BSTii 875.15; C2, 66V15; Schwartz. HMV 391

1518 **ʾrwr(h)** B, M دارو، گیاه دارویی
ərwar, ərurā ? (rwrʾ) ©Av. *urvarā-*; Khot. *aruva*; Pahl. *urwar* ©ob. *-yh*; pl. *-tʾ*, *-ʾn*, *-th* ⇒rwrh
medicine, medical plant
TSP; BSTBL; BBB; GMS 99

1519 **ʾrwrwyšʾk** B گیاه دارویی
ərwar- wīšē ?
medical plant
TSP 20.2; BSTBL, Vim. 131

1520 **ʾrwstk** S نیرومند، قوی
arwastē ©<OP *aruvasta* ⇒ʾrpʾstʾk
powerful
MDii p21.15; Hen. Mittelir. 39; S W, SI cahier 7, 1989, 184, *ʾrpstk*

1521 **ʾrwtʾwspy** S ⇒ ʾrtʾwspʾy

1522 **ʾrwxš** C مسدود، گلوگیر
aruxš, ərwaxš ⇒ptrwxš-, ʾrwʾštʾk
bandage, gag
STii 2.5; GMS 158, 221 n1; Benv. JA 1943-5, 116; Lentz. STii p600; Schwartz. HMV p391

1523 **ʾrwynt-** B برانگیختن
arwi/ēnd ? ©*arwant-ya-* ©inf. *-ʾy*
(*to*)stimulate,(*to*)arouse
BSTBL, Dhy. 70; GMS 158; Benv. Notesii 220

1524 **ʾry** C دیوانه، هار
ārē ©adj. ⇒ʾʾrʾk
mad, raving
C2, 66V15

1525 **ʾryʾnwyjʾn** M ایرانویج
aryān-wēžan (ʾryʾnwyjn) ©*aryana-vaēja*
Eran-wej
Benv. Notesiv 506n; Hen. BSOAS 11, 68.26

1526 **ʾryʾnwyjn** ⇒ ʾryʾnwyjʾn

1527 **ʾrync** C اَرش، آرنج، ذراع(واحد طول)
ārenj, ārinč (ʾʾrʾnj) ©<*araθnīka*; OP *aršan* ⇒ʾʾrʾync
cubit(*a unit of length*)
BSTi 114, 122, 171

1528 **ʾrynj** ⇒ ʾʾrʾync

1529 **ʾrzn** S ارزن
arzan
millet
MDiii p115

1530 **ʾs-** C گرفتن، برداشتن، دریافتن
ās ⇒ʾyt-, ʾʾs-
(*to*)take, (*to*)receive
C2 gloss.; GMS 129, 539; STi 43.9; Sund. AoF 1981 p213

1531 **ʾsʾdty** C حمایت‌شده
āsāδtē ? (ptsʾd) ©*ʾsʾd- ©pp.; acc. *-w*
protected, shielded
BSTii 839.6; C2, 111R5 p179-80

1532 **ʾsʾq** C مناسب، سزاوار
asāk, aṇsāk ? ©ob. *-y* ⇒ʾnsʾk(y)
suitable
BSTii 895.53; C2, 54V23

1533 **ʾsʾmnty** C درک، دریافت، پذیرش
asāmandē
taking, reception
C2, 57V6

1534 **ʾsβʾrʾckʾ** B چیز، موضوع، گفتار
əsfrāčk (ʾsβrʾck) ©<*us-frās*; <**us-fra-uc* ; Av. *frā-vač-* ©ob. *-y* ⇒sfrʾcq, sβrʾckʾ
thing, matter
SCE 179, 418, BSTBL; TSP 2.959; STii 7.1; Benv. Notesiii 221; STSC 126

1535 **ʾsβrʾck** ⇒ ʾsβʾrʾckʾ

1536 **ʾsγʾnt** S مسخره، شوخی
əsxand (ʾsγnt) ⇒ʿsxnd-, sxndy, sγʾntcyk
fun, joke
MDii p125.9; Tales. 478.25 n13

1537 **ʾsγnt** ⇒ ʾsγʾnt

1538 **ʾsγwʾy-** B, S بیرون کشیدن، درآوردن، بلند کردن
əsxwāy ©<**us-xwāhaya* ©inf. *-ʾy* ⇒sγwʾy-, ʾsxwʾy-, sxwʾy-
(*to*)take out, (*to*)raise up
GMS 417; Dhy. 24, BSTBL; TSP 3, 262 & etc.

1539 **ʾsγwst-** S بیرون کشیدن، درآوردن
əsxwast (sγwst-, swγst-) ©<**us-xwasta-* ©pt. st. ⇒ʾsγwʾy-, ʾsxwʾy-, swxst-, sxwst-
(*to*)take out
GMS 417

1540 **ʾskʾʾ** B ⇒ ʾsk-⁽ʾ⁾

1541 **ʾskʾʾn** B ⇒ ʾskʾn

1542 **ʾsk-⁽ʾ⁾** بلند، بالا، بر(در بیشتر متون)

əsk, askă ('sk") ©Av. *uskāt*; Khwar. *'sk*; Pašt. *hask* ⇒'sky, sq', sqy
high, above, loud
VJ; TSP; SCE; BSTBL, Dhy. 215; GMS 1215

1543 **'sk'dryk** ⇒ 'sk't'ryk'

1544 **'sk'n** B نشان، علامت، نقش کنده‌شده بر چوب، حک(اِسکَنه)
(ə)skān ('sk'n) ©<**us-kāna*; √*skan*
mark, sign, line
GMS 369; TSP 3.191 n p197; BSTBL, Dhy. 52, 53, 54

1545 **'sk'n s'r** B ⇒ 'skys'r

1546 **'sk'nt(y)** B, S شَل، افلیج، معلول
əskand(ē) ©√*skand*; Av. *skənda*; Parth. *'sknd* ⇒ktsknt'k, šqwnt
cripple, paralysed
GMS 365n1; VJ 51, 77, 124; Sund. KG 523 p179f, *'sk'nt'kw-*

1547 **'sk'prn** B بلندمرتبه
əskă-farn
high in rank
Frag. Len. 44.10

1548 **'sk'r** S زغال
əskār ⇒sq'r
coal
MSP b149

1549 **'sk'rn'k** B احمق، نادان
əskārnē ('sk'rn'y) ⇒sk'rn'k
stupid, ignorant
SCE 43, 113; TSP 2.656; BSTBL, Vim. 1; GMS 369; C2 p60

1550 **'sk'rn'y** ⇒ 'sk'rn'k

1551 **'sk'rt(w)** S اجاره، اجاره‌بها
əskārt ? (šk'rtw) ©<**us-k(a)rta*
rent
MDii p60.10; Gersh. Advice. 84

1552 **'sk't'ryk'** B, S بلندتر، بالاتر، بزرگ‌تر
əskătarīk ('sk'tryq, 'sk'dryk, 'sk'tryk) ⇒sk'tryk, sq'tr
higher, greater
BSTBL, Dhy. 321; Vim. 164; GMS 1287; TSP 8.66; KG 335; Frag. Len. 85.1

1553 **'sk'tm** B بلندترین، بالاترین
əsk(ă)tam ('sktm)
highest, the most
TSP 5.96, 8.61, 190 & etc.

1554 **'sk'tmcyk** B بلندترین، بالاترین
əskătamčīk
highest
TSP 3.104; GMS 1014, 1296

1555 **'sk'tr** B, M, S بلندتر، بالاتر
əskătar ('sktr) ©Parth. *'sk'dr* ©comp.adj.; adv. ⇒sq'tr
higher, further, furthermore
BBB 553; GMS 1215, 1285; TSP 6.77, 13ii, 7, 27.5; VJ 1467; Frag. Len. 104.2; KG; MDii; MDiii

1556 **'sk'tryq** M ⇒ 'sk't'ryk'

1557 **'sk'tryk** ⇒ 'sk't'ryk'

1558 **'sk'w'k** S بلندی، بلند، بالا
əskāwē ⇒sk'wyh
height
Sund. MSP b89

1559 **'sk'y** B ⇒ 'sky

1560 **'sk'yr-** B ⇒ 'šk'yr-

1561 **'skr'nt-** B آسیب‌رساندن، ویران کردن
əskrand ('skrnt-) ©<**uz √krt*; Skt. *utkṛntati* ⇒ptkrnt-, 'nkr'nt-
(*to*)injure, (*to*)destroy
SCE 441, Mack. BSTBL p 154

1562 **'skrnt-** ⇒ 'skr'nt-

1563 **'sks'k** S گور، اِستودان، محلّ استخوان
əskasē ⇒sqsy
tomb, grave (*place of bones*)
Gersh. Mélanges Benv. 195; MDii, *'sks'kw*

1564 **'skt-** B خار، تیغ(اِسگر)
(ə)skat (skt') ©Parth. *'skd*; Av. *skaiti*; Khot. *skai* ©abl. -' ⇒sqt'
thorn
SCE 48; Gersh. IF 1970, 304; Mack. BSTBL p154

1565 **'sktm** B ⇒ 'sk'tm

1566 **'sktr** B ⇒ 'sk'tr

1567 **'skw-** B, M, S بودن، ماندن، قرارداشتن(در بیشتر متون)
(ə)skaw ('skw'y-, sqw-) ⇒'skwn, swq-, skw-, 'skw't-
(*to*)be, (*to*)exist, (*to*)stay
GMS 635, 804; EGSii 16, 38

1568 **'skw'ch** S بود، وجود، موجود
(ə)skwāč ©f. n. ⇒'skw't-
existent
Anc. Lett. 3.9

1569 **ʾskwʾmʾk** B منزل، مَسکن، اقامتگاه
(ə)skwāmē
residence, dwelling
TSP 7.6

1570 **ʾskwʾmc(h)** B, M, S سکون، توقّف، ایستگاه
(ə)skwāmč
staying, station
GMS 1102; Dhu. 170, BSTBL; Frag. Len. 120.5; KG 487

1571 **ʾskwʾmtʾk** B منزل، مَسکن
(ə)skwāmtē ? ⇒ʾskwʾmʾk
residence
TSP 2.1064

1572 **ʾskwʾt-** B بودن، ماندن، قرارداشتن
(ə)skwāt ©pt. st. ⇒ʾskw-, ʾskwʾch
(*to*)stay, (*to*)be
GMS 536; TSP; SCE; *ʾskwtt*, Anc. Lett. 2.206

1573 **ʾskwʾy-** ⇒ ʾskw-

1574 **ʾskwʾynʾy**[1] S ماندنی
(ə)skw(a)ēnē ©pres. part.; pl. *-t* ⇒ʾskw-, sqwyny
remaining, staying
KG 607

1575 **ʾskwʾynʾy**[2] S ساکن، مقیم
əskwēnē ©ob. pl. *-ty*
dweller
Sund. MHC p26, 36.8R7

1576 **ʾskwn** B, S علامت استمراری فعل، تکواژ استمراری فعل
(ə)skūn ⇒skwn, -sk
durative particle
GMS 635 ff; Benv. AO 1966, 44

1577 **ʾskwnʾy** B مدّت، دوران، عمر
(ə)skunē (skwny, ʾskwny)
period, duration, age
SCE 31, 32; TSP 2.52

1578 **ʾskwncyk** M حاضر، هم‌زبان، معاصر، آینده
(ə)skunčik ©pl. *-t* ⇒ʾskwn
present, contemporary, future
GMS 635 n 2, 1014, 1249; Sund. Man. Lett. 310.10, 11

1579 **ʾskwny** ⇒ ʾskwnʾy

1580 **ʾskwrnkh** S گرد، مدوّر
(ə)skurnē ? ©<Av. *skarənā*
round
MDii p143.7; MDiii p73.7

1581 **ʾsky** B, M, S بلند، بالا، فراز، بر (در بیشتر متون)
əskē (ʾskʾy, ʾskyy) ⇒ʾsk-(ı)
high, up, upwards, upon
GMS 1216; VJ; TSP; BSTBL; SCE; MDii; BBB; Tales. 473

1582 **ʾskycyk** B, M بلند، مرتفع
əskččik ⇒skycyk
high
TSP 14, 24; GMS 1017; Hen. Cosm. 312, 129; Tales. 473.33

1583 **ʾsky kyrʾn** B شرق، خاور (کرانه‌ی بلند: محلّ طلوع)
əskč -k(i)rān ⇒cʾδr krʾn
east
BSTBL, Vaj. 18; Benv. Notesi 65

1584 **ʾskysʾr** B, M, S سربالا، به‌طرف بالا
əskč-sār (ʾskʾn sʾr) ⇒skysʾr
upwards
GMS 99, 1216; BBB; TSP; BSTBL; MDii; Frag. Len.; W-Lii

1585 **ʾskyy** M ⇒ ʾsky

1586 **ʾsmʾn** M آسمان
əsmān ©<**asmānam* ©ob. *-y* ⇒smʾn, smʾnh
sky
Hen. Tales. 481.33; GMS 88

1587 **ʾsmʾnγwn** B آسمانی، آسمان‌گونه
əsmān-γōn
skylike, skyish
TSP 3.146

1588 **ʾsmʾn rwc** S روز بیست‌وهفتم ماه، آسمان‌روز (بیرونی: سمن)
əsmān-rōč
twenty-seventh day of the month
GMS 88; MDii p194; Hen. Orientalia. 8.95

1589 **ʾsmwtryk** S دریایی، اقیانوسی
əsmūtrīk ⇒smʾwtr
oceanic
MSP b58

1590 **ʾsp-** B, M, S اسب (در بیشتر متون)
a/əsp ©nom. acc. gen. *-y*; acc. *-w*; inst. *-ʾ*; pl. *-yh/yʾ* ⇒sp-
horse
-y(y), GMS 87, 1177, 1187; TSP; BSTBL; VJ; SCE; MD; Frag. Len.; *-w* TSP 13.6; VJ 751, 985; Frag. Len. 37,19; MDii A-5,1; *-ʾ* TSP 3.185; SCE 111, 290, 371; *-yh*, VJ 47 etc; *-yʾ*, VJ 164

1591 **'sp** C تله، دام
asp ? ©pl. *'spt* ⇒*'nsp, 'spt
snare, trap
C2, 108R 4

1592 **'sp'δ** B, M, S سپاه
(ə)spāδ ©<**spāda-* ©ob. *-yh* ⇒sp'δ, 'sp'δ
army
TSP 2.199, 3.29, 13ii5; GMS 157, 1230; Hen. Magi. 143.26; MDii p194; Bugut. Insc. B2.17

1593 **'sp'δβ'ry** B تجهیزات سپاه، سپاه‌افزار
(ə)spāδ-βārē
weapons, army equipment, equipment
BSTBL, Vim. 136; GMS 1130 n 1

1594 **'sp'δy'n** B, S سپاهی، سرباز
(ə)spāδyān ©pl. *-t*
soldier
GMS 1049; TSP 2.194, 22.1, 4; Livšič. HMV Bugut. Insc. B2 13

1595 **'sp'δyh** B لشگرکشی، حمله
(ə)spāδyā
attack
TSP 2.200

1596 **'sp'γšt** S خدمتکار
(ə)spaxšt ⇒'spγšt-, 'sp'yš-
servant
Hen. Tales. 486.21

1597 **'sp'γštk** B مخدوم، محترم
(ə)spaxštē ⇒'sp'yš-, 'spγšt'y
serviced, respected
TSP 8.188

1598 **'sp'nch** B, S اقامتگاه، مهمان‌سرا
(ə)spanč ©loc. *-yh* ⇒'spnc, sp'nc, 'špn-
inn, rest house
TSP 12.2 n p224; BSTBL, Dhu. 41; Hen. Magi. 138, 9

1599 **'sp'nt'rmδ** ⇒ spnd'rmd

1600 **'sp'ntrmt rwc** S روز پنجم ماه(بیرونی: سپندارمذ)
(ə)spandarmat rōč ('spnt'rmt rwc) ⇒spnd'rmt rwc
fifth day of the month
MDii; Hen. Orientalia. 8.94

1601 **'sp'rδt** B مردمک چشم ؟(برهان قاطع: سبل، پرده‌یی که در چشم به‌هم رسد)
©**spard-*; Skt. *spardhate*; Khot. *spal-*
pupil
apud. Benv. TSP 3.74n p194; Hen. Texts. 726; Emmerick. SGS 135

1602 **'sp'rγmy(y)** B گل، اسپرغم
əspraγmē ©<Av. *sparəγa*; √*sprg*; Parth., MP *'sprhm* ⇒'sprγm'k, 'sprγmy(y), sp'rγmy
flower
TSP 2.47, 5.81, 8.73, 17.28, 20.12; Hen. BBB 573; BSOAS 12.47; Bailey. Prolexis. 406

1603 **'sp'rγt'ny** B زیرکی، زرنگی
(ə)sp(ə)rγadānī ? ⇒'sprγk'
cleverness
TSP 2.1099 n p183; GMS 1074a

1604 **'sp's** B, M, S سپاس، خدمت، احترام، پرستش(در بیشتر متون)
(ə)spās ©Parth. MP *'sp's* ©ob. *-yy* ⇒sp's
service, honour, respect
GMS 157; SCE 71, 192; TSP 2.1180 & etc.; VJ 893; BSTBL, Dhy. 4; Frag. 2a.4; Tales. 470.8, 473.44; MDii

1605 **'sp's'k(w)** B خدمتکار، خدمتگزار، مستخدم
(ə)spāsē, (ə)spāsaku ©Parth. *'spsg* ©pl. *-'yt, -'tt* ⇒sp'sy
attendant, servant
TSP 8.199; BSTBL, Vim. 173, Dhy. 90; VJ 1278

1606 **'sp's'yh** B, M خدمتکار
(ə)spāsē ('sp'sy) ©MP *'sp'syg* ©pl. *-t(h)*; ob. pl. *-ty* ⇒'sp'skr'nc, sp'sy
servant
GMS 965; BBB bl92; pl. *'sp's'yt*, VJ 72, 88, 342, 395; BSTBL, Vim. 63

1607 **'sp's'yk(h)** B خدمتکار، خدمتکاری، خدمتی
(ə)spāsīk ©pl. *-t*
attendant, servant, attached to service
VJ 844; GMS 994

1608 **'sp'skr'nc** M پرستار، دختر خدمتکار، مستخدم زن
(ə)spās-karānč ©<**spās-karē* ©f. n. ⇒'sp's'yh
girl-servant, maid
GMS 1044; Sund. Man. Lett. 306.30

1609 **'sp'sy** ⇒ 'sp's'yh

1610 **'sp'sykh** S پرستار، دختر خدمتکار، مستخدم زن
(ə)spāsika ⇒sp'sy
girl-servant, maid
MDii p21.17, 22 n p31

1611 **'sp'wn'wy** B شورش، انقلاب
(ə)spăwnāwē ? ©Parth. *'sp'w* ⇒'sp'yn'w'k
revolution

TSP 6.146

1612 **ʾspʾynʾwʾk** B شورش، انقلاب
(ə)spēnāwē ⇒ʾspʾwnʾwy
revolution
TSP 11.21

1613 **ʾspʾyn(h)** B, S شورش، انقلاب، مخالفت
(ə)spĕn ? ⇒spʾyn
revolt
TSP 9.14; Frag. Len. 81.16

1614 **ʾspʾynšt** S مهمان‌سراها، منزلگاه‌ها
(ə)spanšt, spənšt ? ⇒ʾspʾnch, ʾspnc
inns
GMS 260

1615 **ʾspʾyš–** B, S خدمت کردن، سپاس گزاردن، پرستیدن
(ə)spēš ©<*spāsaya ⇒ʾspʾγšt, spš–, ʾspyš–, spyš–, ʾspxšt–
(*to*)serve, (*to*)honour
BSTBL; SCE 192; TSP; Frag. Len.; inf. *ʾspʾyšʾy*, TSP 6.104

1616 **ʾspʾyt** B سفید
əspēt ©<Av. *spaēta*
white
TSP 3.4, 12, 5.54; STii 10, 19, 23 & etc.

1617 **ʾspʾytʾk** B سپیده، سفید(در بیشتر متون)
(ə)spētē (spʾytk/y, ʾspʾytk, ʾspytk) ⇒spyty, spty²
white
GMS 969; SCE 22; TSP; BSTBL, STii 10.34; *spʾytkw*, VJ 1ᵇ; *ʾspʾytʾw*, SCE 171

1618 **ʾspʾytch** B سفید
(ə)spētč ©f. adj. ⇒ʾspʾytʾk, spyty
white
VJ 1106

1619 **ʾspʾytk** ⇒ ʾspʾytʾk

1620 **ʾspʾyty** B ⇒ ʾspʾytʾk

1621 **ʾspγšt–** B خدمت کردن، احترام کردن
(ə)spaxšt ©Av. *spašta* ©pt. st. ⇒ʾspʾyš–, ʾspxšt–
(*to*)serve, (*to*)respect
GMS 257

1622 **ʾspγštʾy** B محترم، قابل سپاس
(ə)spaxštē ©acc. *ʾspγštw* ⇒ʾspʾγštk
respectful
SCE 35; TSP 8.196

1623 **ʾspγwδ** S زین و سلاح اسب، پوشش اسب، برگستوان
asp-γōδ ⇒γwδn
horse covering, horse armour
MDii p194

1624 **ʾspnʾyn** B آهنین، پولادین
(ə)spanēn ? ⇒ʾspnyn″y
(*of*)iron
SCE 362

1625 **ʾspnʾynʾk** B آهنین، پولادین
(ə)spanēnē (spnʾynʾy, ʾspnynʾk) ©Khwar. *aspanī*; Khot. *hiśśana*; Oss. *afsan*; Pašt. *aspinā*; Šughn. *sepen*; Parth. *āsunēn*; Pahl. *ʾs(y)n* ⇒ʾspnyn″y, spnʾyn″k
(*of*)iron
SCE 205, 275; Bailey. Prolexis. 419

1626 **ʾspnʾynch** B آهنین
(ə)spanēnč ©f. adj.
(*of*)iron
SCE 181, 230; GMS 1055; *ʾspnyncy*, SCE 388

1627 **ʾspnʾynkwcʾk** B آهنین منقار
(ə)spanēn-kōčē
having an iron beak
SCE 262

1628 **ʾspnc** M مهمان‌سرا، سپنج
(ə)spanč ©<Parth. MP *ʾspynj* ©pl. *-tt, -ynšt* ⇒ʿspync, ʾspʾnch, ʾspʾynšt
inn, rest house
GMS 112, 260; Hen. BSOAS 12, 307, 37; BSOAS 1965, 244n1, pl. *ʾspʾynšt*; GMS 260; *ʾspnct*, BSOAS 12, 307.37

1629 **ʾspnd** M مقدّس(سپند)
spand
sacred
Hen. JRAS 1944, 143.14; BBB

1630 **ʾspntʾrmt rwc** ⇒ ʾspʾntrmt rwc

1631 **ʾspnyn″y** B آهنین
(ə)spaṇēnē (ʾspnynʾk, ʾspnyny) ⇒ʾspnʾynʾk, ʾspnʾyn
(*of*)iron
SCE 222, 227, 231, 245, 269; GMS 1055

1632 **ʾspnynʾk** ⇒ ʾspnyn″y, ʾspnʾynʾk, ʾspynʾnk

1633 **ʾspnyny** M ⇒ ʾspnyn″y

1634 **ʾsprʾync–** S نشو کردن، پخش‌شدن، جهیدن
əsprĕnč ©√*sparg–*
(*to*)develop, (*to*)burst, (*to*)appear
Frag. Len. 84a, 11

1635 **ʾsprʾyncn** B آذرخش
əsprenč(an) ⇒spryncn snng
lightning

TSP 9.36 n p220; S W, BSOAS 1983, 46

1636 **'sprγk'** B برجسته، باهوش، زیرک
(ə)spraγk ? ⇒'sp'rγt'ny
clever, outstanding
SCE 42, 503; *'sprγky*, TSP 2.609, 1068, 1127, 6.35, 12.57

1637 **'sprγm'k** B گُل، اسپرغم(در بیشتر متون)
əspraγmē (sprγmyy, 'sprγmk) ⇒'sp'rγmy(y)
flower
VJ 439, 1018; TSP; BSTBL; SCE 138; *'sprγm'y*, BSTBL, Dhy.; *'sprγm'kw*, VJ 340, 443, 962; *'sprγm'w*, VJ 834; pl. *'sprγm'yt*, BSTBL, Dhy. 220; *'sprγmt'*, TSP 7.10; *'sprγmkt*, Frag. Len. 38.8

1638 **'sprγmk** ⇒ 'sprγm'k

1639 **'sprγmyn'k** B گُلی، اسپرغمی
(ə)spraγmēnē
flowery, (*of*)flowers
Vim. 88, BSTBL; BBB 573

1640 **'sprγmy(y)** B, M گُل، اسپرغم
əspraγmē ©pl. *-'yt, -t', -kt* ⇒'sprγm'k
flower
BSTBL, Vim. 79; Dhy. 381; Hen. Tales. 476-10

1641 **'sprγwmych** S شکوفا، پُر گل
(ə)spraγ(u)mēč
flowery
MDii p143.10

1642 **'spstky'** M تلاش، خدمتگزاری، چابکی
aspastakyā ©**ham-spasa* ⇒'spstyy, 'nspstqy'
zeal, willingness to serve
GMS 338; W-L; BBB 727

1643 **'spstyy** M پر تلاش، کوشا، چابک
aspastē ©<**ham-spasa-*
zealous
GMS 982, 1192

1644 **'spt** C تله، دام
asp-t ? ©pl. ⇒'sp
snare
BSTii 836.5; Benv. JA 1955, 303 n 1.21; C2, 108R4 n p179.4GMS 1071; BBB

1645 **'spt-** B کامل، تمام
(ə)spat ©in compd.
complete
GMS 982, 1192

1646 **'spt$^{(i)}$** B سُم(برهان قاطع: سَپَل)
(ə)spat ©<**spāta*; Av. *safa*; Khwar.*'sbd*; Oss. *säftäg*
hooves
SCE 152

1647 **'spt'βr'y** B سُم‌دار، قوی‌سُم ؟
aspatāβārē
having solid hooves ?
SCE 152 n p36

1648 **'spt'k** B, M, S کامل، کاملاً، تمام
(ə)spatē, əspətē (sptk, 'sptk, 'sptyh, 'sptyy)
©<**us-pṛtaka* ⇒'spt'y, spty[1]
perfect, complete, completely
VJ 38, 63; SCE 368, 541; Frag. Len. 100 c9; GMS 18, 529, 982; Hen. Tales. 467.20; S W, BSOAS 1983; *'spt'kw*, TSP 5.110; KG 383, 438, 439; *'sptkw*, MDii; *'spt$^{(i)}$w*, TSP 2.751, 1223, 7.76, 15-16, 20.13; BSTBL, Dhy. 202

1649 **'spt'y** B, M کامل، کاملاً، تمام
əspatē ('spty) ⇒spty[1], 'spt'k
perfect, complete, completely
TSP 2.1183, 16.23; SCE 120, 121, 127, 502, 486; STii 8.8; BBB 649, 610; *'sptyh*, BBB b49; Hen. Tales. 467.43

1650 **'sptk** ⇒ 'spt'k

1651 **'sptkrmy** M دارای کار انجام شده، کامل کار
(ə)spat-karmē ©pl. *-t*
one whose deeds are accomplished
GMS 968

1652 **'sptsrδ"k** B کامل‌سال، یک‌ساله(دارای یک‌سال کامل)
(ə)spat-sarδāk ⇒srδ"k
(*of*) full age (*used with negative*)
GMS 1156; SCE 14; Mack. BSTBL p154

1653 **'sptsrwšyy** M کاملاً فرمانبردار
əspat-srōšē
obedient(*one whose obedience is perfect*)
GMS 1156; BBB 687

1654 **'spty** B ⇒ 'spt'k

1655 **'spty'q** M کمال، رسایی
(ə)spatyāk ('spty'k)
perfection
GMS 1110

1656 **'sptyh** M ⇒ 'spt'k

1657 **'sptyy** M ⇒ 'spt'k

1658 **'spwrn(w)** B, S پُر، کافی
(ə)spurn ©<**us-pṛna*; Khot. *uspurra*; Pahl. *uspur* ⇒'spwrn, spwrn-, L' 'spwrnw
full, complete, enough

TSP 7.76; MDii B4R19V1; GMS 99, 151

1659 **ʾspwrnyʾkh** M کفایت، کمال
(ə)spurnyāk ⇒spwnyʾq, ʿspwrnyʾk
perfection
Sogdica. 2, 3; KG 610; GMS 513, 1110

1660 **ʾspxšt–** M احترام کردن، خدمت کردن
(ə)spaxšt ©pt. st. ⇒ʾspʾyš–, ʾspγšt–
(*to*)serve, (*to*)respect
GMS 520, 884

1661 **ʾspymh** B (نام نوعی) بیماری(غدّه ؟)
(ə)spĕm ? (ʾspynmwh, ʾspymwh)
(*name of an*)illness, tumour
TSP 7.61; *-mwh*, TSP 2.36; Hen. Texts. 715

1662 **ʾspymwh** ⇒ ʾspymh

1663 **ʾspyn** M گناهکار، پلید
əspin (ʾspynd/t) ©pl. *-d,-t* ⇒spynʾwy, spnʾk
sinful, sinner
GMS 112; Hen. BSOAS 11, 66; BBB f8; S W, C2 p95.13

1664 **ʾspynʾnk** B آهنین
əspanēnē ? (ʾspnynʾk) ⇒ʾspnynʾy
(*of*)iron
TSP 2.850

1665 **ʾspynd/t** M ⇒ ʾspyn

1666 **ʾspynmwh** B ⇒ ʾspymh

1667 **ʾspyš–** B, S خدمت کردن، سپاس کردن
əspēš ⇒spxš–, ʾspγšt–, ʾspʾyš–, spš–
(*to*)serve, (*to*)respect
GMS 157, 192; BSTBL, Vim. 102, Dhy. 4; KG 584, 510; AVS 128

1668 **ʾspytc** ? S نِی، سُعد کوفی(نوعی نی)
(ə)spĕč
(*a sort of*)weed
Anc. Lett. 5.8 p33n5

1669 **ʾspytk** B ⇒ ʾspʾytʾk

1670 **ʾspyy ptxwng** M اسب کُشی
aspe-patxung
horse killing
Hen. JRAS 1944, 143.19

1671 **ʾsrt(y)** C با هم، مجتمع
(ā)sart(y) ©*ā-sarta*; Skt. *āśīrta*
united, together with
Sund. AoF 1981, 213; S W, Ham. CII, 1990, 73, G15.4

1672 **ʾst**[1] ⇒ ʾst[1]

1673 **ʾst**[2] B هستی، وجود
ast (*ʾstyh, ʾstyy) ⇒ʾsty[2]
existence
TSP 7.120

1674 **ʾst–** C گرفتن
āst ©pt. st. ⇒ʾs–,ʾyt–, ʾstw
(*to*)take
GMS 539 n 2; STi 38.6

1675 **–ʾst** پسوند صفت افراطی
(a)st, (ə)st
elative suffix
GMS 1309

1676 **ʾstʾk** S ستاک، شاخه‌ی نورسته
əstāk ©pl. *-t*
sapling, stem
S W, KG 503 p180

1677 **ʾstʾnd** ⇒ ʾstʾnt

1678 **ʾstʾnk** B (نام نوعی) بیماری
astəng ?, (ə)stang ?
(*name of an*)illness
TSP 2.35

1679 **ʾstʾnp** B درشت، خشن، ستبر(ستنبه)
(ə)stamb ©<**stamba*; Parth. *stʾmb*; MP *ʿstmbg* ⇒stmb
coarse, rough
BSTBL, Dhy. 169; Benv. Notesiii 227

1680 **ʾstʾnprʾk** B ستمکار، خشن
(ə)stambarē
violent, cruel
TSP 2.292 n 173

1681 **ʾstʾnpyrʾy** B خشن، لجباز
(ə)stanpərē, stambarē ? ⇒stʾnpyrʾk
obstinate, violent
VJ 39[d]; *ʾstʾ(n)psrʾk*, MDii p52.8; apud. Weber. IF 1975, 94f

1682 **ʾstʾnt**
astănd (ʾstʾnd, stʾnd) ©3pl. pres. subj. ⇒ʾynt, xnt, ʾnt[2]
GMS 780; SCE 35; AVS 224

1683 **ʾstʾny** S جا، مکان
(ə)stănē ⇒ʾstny
place
MDii p38.18

1684 **ʾstʾnyk** B پیک، فرستاده، پیغام‌آور
əstānīk
messenger
VJ 1384; GMS 997A; BSTii 880. 12; Benv. ETii

132; C2, 77√12

1685 **'st'r'k** B, M ستاره
(ə)stārē (st'ryyt, 'stry) ©<**stāraka* ©pl. *st'rkt* ⇒'st'ryt
star
TSP 6.147; SCE 265; TSP 3.152

1686 **'st'rs** B تیغه‌ی گاوآهن، خیش
(ə)stărs ©Wakh. *stōrs*
plough share
SCE 245; Gersh. IF 1970, 305

1687 **'st'ryt** M ستارگان
əstārēt (st'r'k, 'stryt) ©ob. pl. *'st'rytyy*
stars
GMS 157, 937

1688 **'st't**
astāt ©*ast+at* ©3sg. subj. ⇒x't, "t, 'sty[1]
GMS 781, 856; AVS 225

1689 **'st'wn** B ستون
əstūn ©<OP *stūnā* ©ob. *-yh*
column, colonnade
SCE 229

1690 **'st'wp'h** B ستوپا، معبد بودایی
əstupa ('stwp') ©acc. *-w*; ob. *-(')y*
stupa
TSP; BSTBL, Dhy. 68, *'stwpw*

1691 **'st'wrh** B, S ستور
(ə)stōr ('stwr) ©ob. *-y(h)*; pl. *-t* ⇒stwr
cattle
TSP 2.540 & etc.; TSP 3.251, 282, 291; VJ 87 & etc.; MD

1692 **'st'wrpδ"y** ⇒ 'stwrpδ'y

1693 **'st'wrpδ'k** B, S ستور، تیره‌ی چارپا
(ə)stōr-paδē ⇒stwrpδyy
cattle, cattle-kind
stōr +paδ, Gersh. Advice. 86; SCE; VJ; TSP; STii 10; Hen. Tales. 486.12; *-w*, VJ 48

1694 **'st'y**
astē ©3sg. irr. ⇒'sty[1]
AVS 225; GMS 782; TSP 2, 164, 997

1695 **'st'yγ/x** B افراشته، قلّه، ستیغ(ستیخ)
(ə)stēγ ©**staig*; **stăk*
upright, erect
BSTBL, Dhy. 84, 137; GMS 1106; S W, BSOAS 1975, 134

1696 **'st'ynt**
astēnd ©3pl. opt. ⇒'sty[1], 'st'y, 'ynt, γ'ynt
GMS 781; Dhy. 209; TSP 7.9, 11; AVS 225

1697 **'st'yrch** B ماده، مؤنّث
(ə)stīrč ©<**strī-* ⇒'stryc
female
Benv. TSP 2.353 n p173

1698 **'stβtyy** M ستمکار، خشن، سخت
(ə)staβdē ©Parth. MP *'stft* ©pp. ⇒'stβtyyh, stβty(y)
cruel
GMS 157

1699 **'stk-** B, M, S استخوان
əstak ©<**astaka*; Khwar. *'stk*; Yaghn. *sitak*; MP *astag* ©acc. *-w*; abl. *-'*;non. gen. *-y* ⇒stq-, st'yn'k
bone
GMS 981, 1185; BBB 93 b37; VJ 806, TSP 2.117, 361, 370, 3.273; SCE 83, 271; STSC; *-wh*, VJ 781, 779

1700 **'stq'(n)**
ast-kān ©3sg. fut. ⇒'sty[1]
GMS

1701 **'stkpyš'y** B استخوانی، عضو استخوانی، اندام
əstak-pišē ?
bony, limb
Gersh. IF 1970, 303; BSTBL, Intox. 24; SCE 368

1702 **'stkyn'y** B استخوانی
əstakēnē
(*of*)bone, bony
SCE 169; GMS 1053

1703 **'stny** B جا، محل، مکان
(ə)stănē ⇒'st'ny
place
TSP 2.1017 n p182; GMS 1118

1704 **'str'** B دیرتر، بعد(روز بعد)
əstara ©<**ustara*
later
GMS 97; VJ 349 *+myδ*, "the next day"

1705 **'strwsk** ⇒ šwšk

1706 **'strwšk** M ⇒ 'štrwšk

1707 **'stry** M ⇒ 'st'r'k

1708 **'stryc** M ماده، مؤنّث
(ə)strīč ('stryc) ⇒'st'yrch, stryc
female
BBB; GMS 3, 157; Sund. 1994, 45.16

1709 **'stryt** ⇒ 'st'ryt

1710 **ʾstw** S ملک، دارایی
āst(u) ?
property ?
MD; Nov. 3V7

1711 **ʾstwp'** B ⇒ ʾstʾwpʾh

1712 **ʾstwr** S ⇒ ʾstʾwrh

1713 **ʾstwrpδ'y** B ستور، تیره‌ی چارپا
(ə)stōrpaδē (ʾstʾwrpδ"y) ⇒stwrpδyy, ʾstʾwrpδʾk
cattle
SCE; VJ; TSP; Gersh. Advice. 86n 27a

1714 **ʾstwršnyk** M (منسوب به) استروشنه
astrušnīk
(*related to*)Ustrushna
MDii pl03.13, *ʾstrwšnk*

1715 **ʾsty**[1] هست، است
ast(i) (sty[1], ʾst[1], ʾymn) ©3sg. pres. of ✓*ah-*
⇒ʾyš, ʾym(ʾ), "y[1], x-[1], "t, ʿycy, γcy, xcy, ʾstqʾ(n), ʾstʾynt, ʾstʾy, "ynt, ʾstʾt
is
GMS 760-86

1716 **ʾsty**[2] B وجود، هستی
astē ⇒ʾst[2]
existence, being
TSP 2.1016; *ʾst*, TSP 7.120

1717 ***ʾstyh** ⇒ ʾst[2]

1718 **ʾstyw** ⇒ ʾstyyw

1719 **ʾstyy** M ⇒ ʾst[2]

1720 **ʾstyyw** B حتّی، با وجودی که
əstyu ? (ʾstyw) ⇒styw
although, even if
BSTBL, Vim. 99; TSP 6.107; Hen. Texts. 722

1721 **ʾswr** C عاج، دندان فیل
asūr, ansūr ©Av. *asūra* ©ob. pl. *-ty* ⇒ʾnsʾwr
tusk
BSTii 849.4; C2, 12R4 n p55; Gersh. AHM 219

1722 **ʾswšwynʾt(t)** S سوشیانس(ها)
(ə)sōšuyant ©pl.
Soshiyan(*s*)
Livšič. AO Hung. 1972, 88, Bugut. Insc. B 1.4

1723 **ʾsxwʾy-** M بیرون کشیدن، درآوردن
əsxwāy ©<**us-xwāhaya-* ⇒sxwst-, ʾsγwst-, ʾsγwʾy-, sxwʾy-
(*to*)take out
MSP e16

1724 **ʾsxwʾy** S ⇒ sxwʾy-

1725 **ʾsy-**[1] B به‌نظر آمدن، نمودن
(ə)say ©intrans. v. ⇒zʾryy sy-, sy-[1]
(*to*)seem
GMS 494, 550; VJ 368; BSTBL, Dhu. 183

1726 **ʾsy-**[2] B نشان‌دادن، نمودن
(ə)say ©trans. v. ⇒sy-[1]
(*to*)show
GMS 494, 550

1727 **ʾsy-**[3] B مستقربودن، قرار گرفتن
(ə)say (sy-[2])
(*to*)lie down, (*to*)establish
SCE 175, 3pl. pres. *ʾsyʾnt*

1728 **ʾsyʾynʾk** B نشان، نمودار
(ə)sayēnē ⇒zʾry syʾnʾk
showing
BSTBL, Padm. 13f

1729 **ʾsymy** C نگران، ناراحت، سراسیمه(دخیل: *آسیمه*)
āsēmē ©pl. *-t* ⇒sym(h)
troubled, confused
BSTii 850.2; C2, 12V2 n p56; pl. *-t*, C2, 31R17, 54R17

1730 **ʾš** ⇒ "rt rwc

1731 **ʾšβʾrmyk** B شرمگاه
əšfārmīk (šβʾrmʾy)
pudenda
TSP 7.167

1732 **ʾšβʾrs-** B شرم‌داشتن، خجالت کشیدن
əšfars ©pass. st. ⇒šfrs-
(*to*)be ashamed
TSP 2.654; GMS 441

1733 **ʾšbdy** C ⇒ ʾšybty

1734 **ʾšcyʾnʾk** B با ارزش، ارزشمند
aščiyānē ©<**ašjian* <**ažjian* <**arjyan* <**ṛjyan*; **sačyāna(ka)* ⇒ʾyšcʾnʾy
worthy
VJ 1096; BSTBL, Dhy. 14; BBB p93, b42; GMS 155, 263 n 2; S W, Studia Orientalia. (Helsinki) 1980, 7

1735 **ʾšfʾr** M ⇒ šfʾr

1736 **ʾšfʾrkrty** ⇒ šβʾrkrtʾk

1737 **ʾškʾβʾ** S دندان‌قروچه
əškāfā ? ⇒šqʾfʾ-
gnashing
MHC p26, 36.8 V5

1738 **ʾškʾnp** B جهان، عالم
əškamb ⇒škʾnp, ʾnškʾnp

world
TSP 8.189; *'šk'np'*, TSP 2.1150; *'šk'npw*, VJ n p91, 101 etc. *'nk'npw*, VJ 38[b]; GMS 366, **skamb-*, "to support"

1739 **'šk'r-** B, M, S دنبال کردن، همراه‌بردن(دخیل: شِکَردن)
əškar ('škr-) ©<**skar-* ©impf. *šykr* ⇒šk'r-, škr-
(*to*)lead, (*to*)pursue, (*to*)chase
GMS 366, 492; VJ; TSP 2; BSTBL, Padm. 28; SCE 251, 394; Frag. Len. 8 R7; Anc. Lett. 3.11; inf. *-'k/'y*, TSP 13.2, 12.5

1740 **'šk'rt** ⇒ šk'rt-

1741 **'šk'rt-** B, M, S دنبال کردن
əškart (škrt-, 'škrt-) ©pt. st. *'škrtδ'r-*; trans. pret. st. ⇒šk'r-
(*to*)lead, (*to*)pursue
GMS 486, 879; SCE 456, 3sg. pot.; AVS 103

1742 **'šk'wrδ** B سخت، دشوار
əškorθ (šqwrθ) ©<**skauθi*; MP *iškōh* ⇒šk'wrδ, škwrδ
difficult
GMS 361, 366; VJ 259; SCE 288; STii 9.1, 6; BSTBL, Vim. 150; TSP 2, 269, *'škwrδ*; BBB f28

1743 **'šk'wrδy'** B, S سختی
əškōrθyā (šqwrθy', 'škwrδy') ©f. ⇒škwrδy'h, šk'wrδy'
difficulty
BSTBL, Vim. 152; Frag. Len. 57.11; MDii p168.4

1744 **'šk'yr-** B دنبال‌شدن، تعقیب‌شدن
əškir (šqyr-) ©pass. st. ⇒šk'yr-
(*to*)be pursued
GMS 540; TSP 2.551

1745 **'škr-** ⇒ 'šk'r-, škr-

1746 **'šqr-** ⇒ 'nšk'r-

1747 **'škr'yn'k** B دنباله‌رو، پیرو
əškarēnē ⇒škr'yn'k
follower
TSP 2.890, pres. part. pl. *'škr'n'tt*, TSP 2.629

1748 **'škrcy** B, S تعقیب، شکار
əškarčē/ī
pursuit, chase
TSP 13, Rust. ii, ll; Hen. Tales. 478, 14; GMS 1008

1749 **'škrt-** B, M ⇒ 'šk'rt-

1750 **'škrt'y** B تعقیب‌شده
(ə)škartē ©pp.
pursued, chased
BSTBL, Dhy. 200

1751 **'škrwβ** B سختی، ناراحتی(شکروف)
(ə)škaruβ, aškruf ? ©<**skarf*
trouble
SCE 21 n p34; GMS 366, 482

1752 **'škw** B, M خشک
(ə)šku ©<**hišku* ⇒škw, šwk[1]
dry
GMS 93; Sogdica. 64.13; BBB 486

1753 **'škw'c** M(S) خشک، خشکی
(ə)škučā(+z'y) ©f. adj.
dry land
Sogdica. 64.13; S W, C2 n p150.26

1754 **'škwch** B گلو، حلق
(ə)škuč ©<**skutī*; Khot. *ṣkūṭa*
throat
TSP 6.88; GMS 147 A

1755 **'škwch-'ptr'γwštk** گلوی گرفته
(ə)škuč-(ə)patrxušk ?
having an obstructed throat
SCE 390; Gersh. Sogd. Cpds. TSP 1945, 147; JRAS 1942, 9

1756 **'škwrδ** B, M ⇒ 'šk'wrδ, škwrδ

1757 **'škwrδy'** S ⇒ 'šk'wrδy'

1758 **'šm'γh** ⇒ 'šm'γw

1759 **'šm'γw** B, S شما
əšmāxu, šmāx ('šm'γh) ©<**šmāxam*; Yaghn. *šumāx* ⇒šm'γw, 'šm'x(w)
you
GMS 157, 1380; TSP 2.672, 827, 1143, 21i 4; Hen. Tales. 478.22; *'šm'h*, TSP 2.827

1760 **'šm'r-** B, S تصوّر کردن، اندیشیدن، شمردن
(ə)šmār ©<**hišmār*; √*smar-* ⇒šm'r-
(*to*)think, (*to*)consider, (*to*)count
BSTBL, Dhy.; TSP; MDii; BBB

1761 **'šm'r'** M فکر، تصوّر، اندیشه، خیال
(ə)šmārā ©Av. *hišmar* ©f. n. ⇒šm'r»
thought
Sogdica. 64.9; GMS 93

1762 **'šm'r'k(h)** B, S تصوّر، فکر، اندیشه(چهارمین اندام روح در مانوی)
(ə)šmārā(k) ⇒'šm'r', šm'r'kh
thought, meditation
BSTBL, Vaj. 4, 5; TSP 2.756; KG 362

1763 **'šm'r't-** S اندیشیدن، شمردن
əšmār-āt (šmr»t-) ©pt. st. ⇒šm'rt-

(*to*)think, (*to*)count
Anc. Lett. 3.33

1764 **ʾšmʾx(w)** M شما
əšmax(u) ©<**šmāxam* ⇒ʾšmʾγw, šmʾx
you
GMS 157, 1380; KG 332

1765 **ʾšnʾkγʾntyc** S ماه پنجم سال(بیرونی: *اشناخندا*)
əšnāxandič- ⇒šnʾxntyc
fifth month of the year
MDii Nov. 1R

1766 **ʾšnʾych ?** ⇒ yγnʾynch ?

1767 **ʾšpʾδy** S قسمت، جزء ؟، کاسه، ظرف ؟
(ə)špăδĕ ? ©Pers. *āš* ?
part, portion ?, bowl ?
Frag. Len. 60, 8, 69, 28–33; S W, BAI 1990, 286

1768 **ʾšpʾyr** B غار
əšpēr ? ©**sparya* ©ob. *-y*
cave, grotto
BSTBL, Dhy. 362; Benv. Notesii 237

1769 **ʾšpn-** C آرمیدن، آسودن
ašpan, aṁšpan ©Khwar. *hsf-*; MP *hasp-*
©impf. *mšpn* ⇒ʾspʾnch, ʾnšpn-
(*to*)rest
BSTii 878.7; STSC 12; C2, 87R7, 60R15

1770 **ʾššh** B خرس
ə(š)ša ? ©**ṛša*; <IE **ṛk-so*; Khwar. *hrs*; Av. *arša*
bear
SCE 359; GMS 155

1771 **ʾšt(ʾ)** S, B هشت(در بیشتر متون)
ašt(a) (ʾšt, ʾšth) ©<**aštā* ⇒štʾ
eight
GMS 87, 1316.8; Frag. Len.; *ʾšth*, MDii

1772 **ʾštʾdʾr-** C ⇒ ʾštʾy-

1773 **ʾštʾt** S هشتاد
aštāt ©<**aštāti* ⇒štʾt
eighty
Frag. Len. 117 R5

1774 **ʾštʾt-** ⇒ ʾštʾy-

1775 **ʾštʾtc** S اَشتادروز، روز بیست‌وششم ماه(بیرونی: *اشتاد*)
aštāč- ©Av. *arštāt*
twenty-sixth day of the month
GMS 357; MDii 149.6; MDiii 91

1776 **ʾštʾy-** C نشان‌دادن
aštāy, aṁštay (ʾšty-, ʾštʾt-) ©impf. *mštʾy*; trans. pret. *ʾštʾdʾr-*, *ʾštʾtdʾr-* ⇒ʾnštʾy-, ʾnštʾt-, ʾštʾyny, mštʾy-
(*to*)show
GMS 657; STii 1.87; BSTi 253; C2 gloss.; Sund. AoF 1981 p213

1777 **ʾštʾyʾmnty** C نمودار، نشانه
aštāyāmandē (ʾštyʾmnty)
indication
STi 32.17; GMS 1100; BSTii 904.30 : C2, 57R30

1778 **ʾštʾyk** S سوّم
əštīk ⇒ʾštyk, ʾcštyk
third
-w, Hen. Magi. 138.29; KG 339, 617; W-Lii 569; *-h*, MSP b14

1779 **ʾštʾyny** C راهنما(نشان‌دهنده)
aštāynē ©pres. part.; ob. pl. *-ty* ⇒ʾštʾy-
guide, indicator
Sund. AoFviii 1981, 174.2

1780 **ʾštδs** B هجده
ašt-δas ⇒šts
eighteen
BSTBL, Dhy. 312–3

1781 **ʾšth** S ⇒ ʾšt(ʾ)

1782 **ʾštmy** B هشتم
aštamī
eighth
GMS 1096, 1331; TSP 2.331; VJ 885; BSTBL, Dhu. 231, 254, 264

1783 **ʾštmyk(ʾ)** S هشتم
aštamīk ⇒štmyq
eighth
TSP 3.99, 14.17, 9.18; Frag. Len. 69.27; *-w*, MSP b33, 108

1784 **ʾštn** B جزء استمراری فعل
əštan ©<**hišta-* ⇒ʾskwn
durative particle
Benv. AO 30, 1966, 46

1785 **ʾštnh** B سینه، پستان
əštana ©Av. *fštāna*; Skt. *stana*
breast
VJ 6ᵃ, 1208; GMS 314 n 1

1786 **ʾštrwšk** M منازل ماه(بیرونی: شوشک) (یکی از)
(ə)šθrušk ?, (ə)šušk ? (ʾstrwšk)
lunar mansion
GMS 981; Hen. JRAS 1942, 242 n 1

1787 **ʾštwkry** B هشت گونه
ašt-wakrē

(*of*) eight kinds
BSTBL, Dhu. 255; Vim. 16

1788 **'šty** B سوّم
əštī ⇒'tδrty, 'cšty
third
TSP 2.1053, 1055, 1093; *'štyw*, TSP 2.325, 1075, 1117; GMS 1331, 1337

1789 **'šty-** C ⇒ 'št'y-

1790 **'šty'mnty** C ⇒ 'št'y'mnty

1791 **'štyk** B, M, S سوّم
əštīk ⇒'št'yk, štyk, 'cštyk, 'tδrtyw, cšt'yk'
third
TSP 2.1234; GMS 1331; STi 86.17; MSP b58; *'štykw*, Frag. Len. 98b2

1792 **'šw'** B او، او را
(ə)šu ©OP *šim* ©3sg. pers. pron. acc. sg. ⇒šw'
him
VJ; BSTBL; GMS 1365

1793 **'šw²** S این، آن
(ə)šu ©3sg. pron. art. ⇒'LH
S W, TPS 1994, 43–50

1794 **'šwkc** ⇒ šwkc'

1795 **'šy** C خاکستر
āšē ⇒"š'k(w)
ashes
C2, 69R27, 91R9; STSC 8; abl. 'š', C2, 77V18

1796 **'šy'** M یاد، حافظه، هوش
ašyā, ašī ⇒šy', 'šy'h, wšy'
memory
Sogdica. 21.4; BBB p135; KG 427; W-Lii

1797 **'šy'h** B, S یاد، یادبود، حافظه، هوش
ašyā, ašī ('šyh) ©*uši+ā*(OP. dual.)=*ušyā* ⇒'šy', šy'
memory, memorial
Lentz. STii 577; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len. 91.3; GMS 102, 948; Livšič. HMV 263, "memorial"; *'šyw* "recorded" MDii p158.1; S W, Ao, 1981, 15

1798 **'šybt-** C دفن کردن، پوشاندن
ašēβd, aṁšēβd ©pt. st. ⇒'nš'yp-, 'nš'ypt
(*to*)bury, (*to*)cover
C2 gloss.

1799 **'šybty** C مدفون، پوشیده
ašēβdē ('šbdy) ©pp. ⇒'nš'yp
buried, covered
STii 1.80; Benv. JA 1955, 334 n27; C2, 94V5, 68V8; pl. *-t*, BSTii 826.35, 843.39

1800 **'šyh** ⇒ 'šy'h

1801 **'šyn'ty** C مناسب
ašyandē ?, (ə)šyn(ə)tē ?
convenient
BSTii 878.8; C2, 87R8 p163

1802 **'šyp-** C دفن کردن، پوشاندن
ašēp, aṁšēp ©impf. *mšyp* ⇒'nš'yp-, 'šybt-
(*to*)bury
C2, 51R21; Benv. Eti, JA 1955, 308, 334 n27

1803 **'t'** و، که، امّا(در بیشتر متون)
aθ, ət ('tβ', 'tβn, 'tfy, 'tm(n), 'tn, 'tš, 'tšw, 'tšy, 'tšn, 'tcn, 'tšc, 'tms, 'rtms) ©**uta* ©in compd. ⇒rty, 'rt', 'rty', 'ty, ZY, "ty(y), 'PZY
and, that, but
GMS 97, 135 n 1; S W, BSOAS 1975, 133, 1983, 41 n 2, 1985, 112–3

1804 **'t²** M
āt ©**ahati*; ✓*ah-* ©3sg. subj. ⇒"t, x't, 'st't
GMS 767; AVS 225

1805 **'t³** S به، به‌سوی
at ('tt') ©**atā*<**ati+tā* ©Idg. *'L* ⇒'D
to, towards
GMS 1632; Hen. BSOAS 11, 717; S W, BSOAS 1975, 136–9; Anc. Lett. *'t*, *'tw*; MDii "about", *'tw*

1806 **'tβ'** ⇒ 't', β'

1807 **'tβn** ⇒ 't', -βn

1808 **'tcn** ⇒ 't', cn

1809 **'tcw** ⇒ cw

1810 **'tδβẓ'mwrtk** B مرده از گرسنگی
(ə)δβzā-murtē ⇒'δβz'mwrty
starved(*hunger-dead*)
BSTBL, Vim. 133; Gersh. Sogd. Cpds. 140b

1811 **'tδrmnkw'ch** ⇒ 'tδrmnwkw'nch

1812 **'tδrmnw** B, S اهریمن، شیطان
aθramanu, əšəmanu ©**ahra-manyu*; Av. *angra mainyu-* ⇒šmnw
Ahriman, demon
Lentz. STii 577; Hen. JRAS 1944, 138, 14, 28; Mittelir. TSP 11.16, 18, 21iii12; BSTBL, Vim. 148; Frag. Len. 93, 31; GMS 1190

1813 **'tδrmnwkw'nch** B, S اهریمنی
θramanu-kwānč ('tδrmnkw'ch) ⇒šmnwk'nc
demoniac, devilish

BSTBL, Vim. 98, 110, Dhy. 173; Benv. Notes 4, 507; VJ 1046 ?; *ʾtδrmkwʾnch*, TSP 6.191 n p207; Hen. Sogdica. 60.13; Tales. 476.5

1814 **ʾtδrty** B سوّم
əθr(ə)tī, əštī ⇒ʾcšty, cšty, ʾšty
third
VJ 1070; STii 10.9, 50; BSTBL, Dhu. 229, 248, 254; GMS 1331, 1337

1815 **ʾtδrtyk** B, S سوّم
əθr(ə)tīk, əštīk ⇒cštʾyk, ʾδrtyk, ʾštyk, ʾcštyk
third
VJ 244; Anc. Lett. 3.26

1816 **ʾtδrtyw** B سوّم
əθr(ə)tiyu, əštīyu ©OP *çitiyam* ⇒ʾštyk
third
VJ 292, 377; TSP 21 i, 2; SCE 514

1817 **ʾtδrẓmʾk** B خشم
əδrazmāk (δrzmʾk) ⇒δrzmʾy
anger
BSTBL, Dhu. 190, 191, 198; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138 n 1

1818 **ʾtfy** ⇒ ʾt[1], -fy

1819 **ʾtγwʾrʾk** M تخاری
ətuxārē
Tokharian
Hen. Sogdica. 8.5b; Hen. BSOS 9, 545

1820 **ʾtm(n)** ⇒ ʾt[1], -mn

1821 **ʾtms** ⇒ ʾt[1], ms

1822 **ʾtn** ⇒ ʾt[1], -n

1823 **ʾtn⁽ʾ⁾** ⇒ ʾt[1], nʾ

1824 **ʾtpn** C کوره، اجاق
ātapan ? ©<*ā-tăpana*; √*tap*
furnace
C2, 102R18, p177

1825 **ʾtr** C آتش
ātar ©ob. -*y* ⇒ʾʾtʾrh
fire
STi 27.7; STii 6.27, 1.62; C2 gloss.

1826 **ʾtrswcy** C آتش‌سوزی
ātar-sōčē ©gen. ⇒ʾʾtr swk
fire, conflagration
C2, 23V12

1827 **ʾtr swq** C سوخت، موادّ سوختنی، مشعل
ātar-sōk
fuel, torch
STii 6.27; Benv. Notes 3, 223; "torch", S W, BSOAS 1983, 46

1828 **ʾtrwh(wγt-)** S آتش(زدن)
ātaru
(*put on*)fire
Anc. Lett. 2, 12; Hen. Date. 604.12 605 n5

1829 **ʾtrync** C آتشین
ātarēnč ©f. adj.
fiery, (*of*)fire
BSTii 890.35; C2, 60V3

1830 **ʾtryny** C آتشین
ātarēnē ©pl. -*t*
fiery, (*of*)fire
BSTii 890, 61; C2, 60V 29

1831 **ʾtsyʾkh** B زنا
(a)tsyāk
adultery
TSP 2.116

1832 **ʾtš** ⇒ ʾt[1], -š

1833 **ʾtšc** ⇒ ʾt[1], -šc

1834 **ʾtšn** ⇒ ʾt[1], šn

1835 **ʾtšw** ⇒ ʾt[1], šw[1]

1836 **ʾtšy** ⇒ ʾt[1], šy[1]

1837 **ʾttʾ** S ⇒ ʾt[3]

1838 **ʾtw** S این
at(w) ©demons. pron. art. acc. sg. ⇒ʾLK, tw
this
Anc. Lett. 2.45; MDii B-18, 18 p123 B-7R3 p166; *ʾth*, acc. pl. ? A-18R 5-6 p123; S W, TPS 1994, 41-50

1839 **ʾty** B, M, S و
a/əti (ʾtyfyy, ʾtyfn, ʾtyšw, ʾtyšn) ©<**uti*; Av. *uiti*; <**uta* ©conj. ⇒rty, twty[1], ʾrt[1], ʾPZY, ʾt[1], ZY
and
GMS 97; BBB; S W, C2 p66; BSOAS 1985, 112-3; GMS 76

1840 **ʾtyfn** ⇒ ʾty, fn

1841 **ʾtyfyy** ⇒ ʾty, -fy

1842 **ʾtyms** ⇒ ms, ʾty, rtyms

1843 **ʾtyšn** ⇒ ʾty, šn

1844 **ʾtyšw** ⇒ ʾty, šw[1]

1845 **ʾw** B, S او، او را، آن، آن‌را
(a)wu/ō ©<**avam* ©pron. art. acc. & obl. ⇒ʾwy(h)[1], ʾwyn, wyšn, ZKw, ʾww, w-, ww
him, it, the, this

GMS 1399; EGSii 76, 116, 121; BBB 566; Tedesco. ZII, 1926,95; S W, C2 n p184; S W, TPS 1994, 43-50

1846 **'w'γs** ⇒ "w'γs

1847 **'w'nh** B ⇒ "wz'k

1848 **'w'nkw** S(MD) ⇒ 'wn'kw

1849 **'w-'wt'qcyq** C هم‌وطن
āw-ōtākčik ©pl. *-t*
fellow-countryman
S W, C2, 87R 13 & n p163

1850 **'w'zqty** C کنیسه(خانه‌ی جمع)
āwǎz-katē
synagogue
Sund. AoFiii 1975, 67.54

1851 **'w'zy** C جمع، گروه، انجمن
awāzē ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒'nw'z'k
crowd, assembly
STi 32, 21, 6.11; STii 2.5, 8, 4.9; C2 gloss. *'w'zyty*, ob. pl. C2, 31R19; GMS 658, 986

1852 **'wβ's'k** B راهب، رهرو
uβāsē, upāsē ©< Skt. *upāsaka* ⇒'wp's'k
monk
TSP 7.127; GMS 305

1853 **'wβ's'nch** B راهبه
uβāsānč ©f. adj. ⇒'wβ's'k, 'wp's'nch
nun
TSP 7.127

1854 **'wbd** C ⇒ 'wβt-

1855 **'wβr'wγtk** B کرخت، بی‌حرکت، بی‌حس
aβruγdē, ōβruγdē ? ⇒'brγty, 'nβrγtk
be numbed
SCE 28

1856 ***'wβs-** S خوابیدن، خسبیدن
ufs, ōfs ©Av. *hufsa-*; Yaghn. *ūfs*; Khot. *hūs*; **awa-hufsa-* ©impf. *w'βs* ⇒*'wfs-, w'βs-
(*to*)sleep
GMS 539; Frag. 2a.13; S W, BSOAS 1989, 258

1857 **'wβt-** S, M خفتن
ō/uβd ('wbd) ©<**hufta-*, *awa-hufta- ©pt. st.; intrans. pret. *'wbd'r* ⇒'wft-
(*to*)sleep
GMS 397; TSP 13, 8; S W, IIJ 1976, 5.8; Sund. AoF 1981, p213

1858 **'wbty** C ⇒ 'wβtyy

1859 **'wβtyy** M خفته
ō/uβdē ('wbty) ©pp. pl. *-t* ⇒'wfc
sleeping
GMS 961; C2, 51R28

1860 **'wβy** S هردو
uβĭ ©<*ubaya* ⇒wβyw
both
GMS 101A; Anc. Lett. 2.27 p15n5

1861 **'wc'** C آنجا
ōčā ?, ōtsā ('wcy) ⇒'wts'r, 'wrc ?, 'wrts'r, 'ws', 'wδ(h)
there
GMS 71, 358; STii 3.70, 29; Frag. Len. 13V1

1862 **'wc'q** C صبح، فردا
učāk ? ©Av. *vītara; vičāk* <**vitrāk* <**vitarāk* ⇒wc'q, wt'š'k
morning, tomorrow
Sund. AoFviii 1981, 204, 29V3 p205 n389; C2, 48 V17

1863 **'wcn-d'r-** C بر گزیدن، گزیدن، انتخاب کردن
ōčn-δār, učan-δār ⇒wcn-
(*to*)choose
Sund. AoFviii 1981, 180V4, 181 n216

1864 **'wcny** C پیر
učnĕ
old
Sund. AoF 1981, 186.7, 187n 194

1865 **'wcwrcyk** M اوچی، اهل اوچ(ناحیه‌یی از ترفان، تورفان)
ū/ōčurčik
(*of*)Uch(*Turfan*)
Hen. BSOAS 9.568; GMS 1016

1866 **'wcy** S ⇒ 'wc'

1867 **'wδ'y'nt** B ⇒ 'wdyž-

1868 **'wδ'yz-** S, B خفه کردن
ōδēz ?, ōδēž ? ⇒'wdyž-
(*to*)choke, (*to*)strangle
Mack. AI 25 p422, 7n p424

1869 **'wδ(h)** S آنجا
ōδ ©<*avada*; Yaghn. *wat*; Parth. *'w(w)d*; Khwar. *wθ* ⇒'wrδ, wδy, 'wc'
there
GMS 83 n1; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.; MDii

1870 **'wδp'r** S آن‌طرف، آن‌سوی
ōδpār ⇒'wrδp'r
yonder
GMS 1116; TSP 2.136, 16.20; BSTBL; MSP b156, 160; KG 2057

1871 **'wdyž-** C خفه کردن

ōδēž ('wδ'y'nt) ©<*ava-darzaya ?; Khwar. *ūδažiy ⇒βδ'yẓ-, 'wδ'yz-
(to)strangle
TSP 2.284; STSC 50, 152 Add.

1872 **'wfc** C خفته، خوابیده
ufč, ōfč ©f. pp. ⇒'wβtyy
sleeping
C2, 48V9

1873 ***'wfs-** C خوابیدن، خسبیدن
ufs, ōfs ©Av. <*hufsa-* ©impf. *w'fs* ⇒*'wβs-, w'fs-
(to)sleep
Benv. JA 1955, 305; C2 gloss. 60 R8

1874 **'wft-** C خفتن
uft, ōβd ©pt. st. ⇒'wβt-
(to)sleep
STi 12-6 apud. Sund. AoFiii 70, trans. pret. *'wfd'r-*

1875 **'wγ"k** B دسته‌ی هاون
ōxāk ('wx-) ©*ā√*hav +āk* ©ob. *-yh* ⇒'wxt-[2]
pestle
SCE 249

1876 **'wγ'm[1]** B شکنجه، عذاب
uγām ? ©<*gem*; Parth. *'bg'm* ⇒wγ'm[1]
torture
TSP 6.161 n p206; Szemerenyi. ZDMG 1951, 219

1877 **'wγ'm[2]** B جای دور افتاده، خارج از کشور
uγām, wiγām ©<*vi-gāma-* ⇒γw'm, wγ"m
foreign country
Sogdica. 60.14; GMS 214

1878 **'wγ'nz** S فرود، پایین‌رفتن
ōxan'z ©inf. ⇒'wγz-, 'wxnz
going down, descend(*ing*)
MDii A-14, 29

1879 **'wγ'r-** B ⇒ 'wγr-

1880 **'wγ'wrt-** S رها کردن
ōxurt ('wγwrt) ©pt. st.
(to)abandon
Hen. BSOAS 11, 74n4; TSP 2.219

1881 **'wγ'yz-** S پایین‌بردن
ōxēž ('wγyz-) ©<*ava-xaizaya-* ©impf. *w'γ'yz*; trans. v. ⇒'wγz-, 'wxz-, w'γ'yz-, w'γyz-
(to)bring down
GMS 543; VJ 38[e]; MDii; AVS 136, 80

1882 **'wγ'z-** B ⇒ 'wγz-, 'wxz-

1883 **'wγr-[1]** S قورت‌دادن، به‌یک‌نفس سر کشیدن
ōγar ?
gulping
MHC 26 n 36; S W, *gar-* "to gulp"

1884 **'wγr-[2]** B ترک کردن، رها کردن
ōxar ('wγ'r-) ©impf. *w'γr* ⇒'wxr-
(to)leave, (to)abandon
TSP 2.97, 7.82 n p212; SCE; BSTBL, Dhy. 42; *'wγwr*, TSP 2.465

1885 **'wγšt-** S فرورفتن، پایین‌رفتن
ōxašt ©pt. st. ⇒'wγz-, 'wxšt-
(to)go down
MDii; MDiii

1886 **'wγwr** ⇒ 'wyγwr

1887 **'wγwrt** ⇒ 'wγ'wrt-

1888 **'wγyz-** S ⇒ 'wγ'yz-

1889 **'wγz** ⇒ 'wγz-, 'wxz-

1890 **'wγz-** B, S, C فرورفتن، پایین‌رفتن
ōxaz ('wγ'z-) ©<*ava-haiz* ©impf. *w'γz* ⇒'wγšt-, 'wxz-, 'wxšt-
(to)go down, (to)descend
GMS 55, 342; Gersh. BSOAS 14.88; VJ; TSP; SCE 182; BSTBL; Frag. Len.; MDii; MDiii; STi 61.16

1891 **'wγz'mndty** M نزول، سقوط
ōxazāmandē ⇒'wxz'mnty
descending, fall
GMS 55, 164, 1100

1892 **'wh** M آه، ای
ŭh, ŏh ©exclamation mark
o', oh'
BBB b55; GMS 10

1893 **'wj'k** M نویسه، نشانه‌ی نوشتاری، حرف الفبا
užāk ⇒wjk'k
letter of alphabet
GMS 472, 991

1894 **'wjγδ(δ)-** M پیاده‌شدن، از اسب پایین آمدن
ōžγaδ ©<*ava-zgad* ©impf. *w'c'γδ* ⇒'wzγδ-, w'c'γδ-
(to)dismount
Hen. JRAS 1944, 143.18; GMS 376, 263n 1; AVS 78

1895 **'wjγnd-** M پیاده‌شدن
ōžγand ©inf. *-yy*
(to)dismount, dismounting
BBB 508; GMS 342 n 1, 600 n 1; Sogdica. 32.28 n p35

1896 **'wjγst-** M پیاده‌شدن، از اسب پایین آمدن
ōžγast ©Av. *uz-gasta*; Khot. *vayusgasta-* ©pt. st. ⇒'wjγδ(δ)-
(*to*)dismount
GMS 586, 848; BBB 508; Dresden. HMV 135

1897 **'wjγstyy** M مستقر، پیاده
ōžγastē ©pp.
settled
BBB 536; GMS 848

1898 **'wjγyst-** M پیاده کردن، نشاندن
ōžγist ©<*'wjγyδ; *ava-zgadaya-* ©caus. pt. st.; *'wjγyst-δ'r*, trans. pret.
(*to*)settle, allow to settle
GMS 879; BBB 508, 623; AVS 78

1899 **'wjytq'ry** ⇒ wyjtk'ry(yh)

1900 **'wqršn'wt** C هم‌شکل، همانند در زیبایی
āw-karšnāut ⇒"wkršnyy, kršn'w
having similarity in beauty
Sund. AoFviii 1981, 204 V4 n382 p205 n390

1901 **'wm** B علامت تعجّب، هان
om ©<Skt. *oṁ*
exclamation mark
TSP 14.6; BSTBL, Padm. 35 & etc.

1902 **'wm'n** C هم‌رأی ؟
āw-mān, ōmān ⇒"wm'n'k
having the same mind
BSTi 222; Benv. JA 1943-5, 96; Gersh. JRAS 1946, 183

1903 **'wm'ncn** C مشکوک، مورد گمان
umānčan, wəmānčan ©*wimāna-
doubtful
BSTii 886.17; S W, C2, 51V17, 21 & n p98.17

1904 **'wmr'z'nc ?** C کمک‌دهنده، یاور
āw-mrāzānč ©f. adj.; pl. *'wmr'z'nšt* ⇒"wmr'z
helper
BSTii 905.11; C2, 57V11; STSC 103, 112

1905 **'wn'fc** C هم‌وطن
āw-nāfč
fellow-countryman
C2, 7R21 n p53

1906 **'wn'kw** B, S آن، همان(در بیشتر متون)
ōnaku, ōnu ('w'nkw) ©demons. pron. acc. ⇒'wn'w, 'wny
that, it
GMS 960.1, 1431; *'wnkw*, MDii; *'wn'k*, TSP 7.111; S W, TPS 1994, 48

1907 **'wn'w** آن، همان، یعنی
ōnu ('wnw) ©**ava-naku* ⇒'wn'kw, w-, xwny
that, the
BSTBL; STii 7.1, 9.12; C2 gloss.; MSP p42; GMS 960n 1, 1423, 1431; Benv. Et. 309, *'wnwn'x* " that is"

1908 **'wnglywn** M, C انجیل
ewangelyōn ©ob. -*y*
Gospel, Evangelion
GMS 1648, 1221; BBB; C2, 55R23, 28

1909 **'wntn** M آنچنان، آنقدر
ōnt/dan, awantan
thus, of such
Sogdica. 21.4; GMS 210n3, 1609

1910 **'wnw** ⇒ 'wn'w

1911 **'wnwn'x** C یعنی
ōnunāx ? ⇒n'x
that is
C2, 40R 21, 61R 20 p85; Benv. Eti 324

1912 **'wny** S آنچنان
ōnĕ ⇒'wn'kw, 'WZY
thus, than
Sund. MSP p42; Anc. Lett. 2.57

1913 **'wp"y** B ⇒ 'wp'y

1914 **'wp'rs** B پرسش، سوآل
upaṛs, upərs ©<*vi-pṛsa-* ⇒'wprs, wβr's, wp'rs
question
TSP 5.12; GMS 138, 214

1915 **'wp's'k** B راهب، رهرو
upāsē ('wp's'y) ©<Skt. *upāsaka* ⇒'wβ's'k, wp's'k
monk, layman
TSP 5.4; BSTBL, Padm. 67; GMS 103, 305

1916 **'wp's'nch** B راهبه
upāsānč ⇒'wβ's'nch
nun
TSP 5.4; GMS 1044

1917 **'wp's'y** ⇒ 'wp's'k

1918 **'wp'st-** B ⇒ 'wpst-

1919 **'wp't-** B ⇒ 'wpt-

1920 **'wp'y** B, S اجازه
ōpāy
permission
VJ 891; TSP 2.671, 747, 7.185, 8.201; Hen. Texts. 722; Sogdica. 18.21; Frag. Len. 85.9; *'wp"y*, TSP 2.828, *'wp'ywn-* "to give permission"

1921 **ʾwpδʾy** B نیلوفر آبی، لوتوس
upaδē (ʾwpδy(h)) ⇒wpδʾy
lotus
TSP 2.93, 8.73 etc.; BSTBL, Vim. 24, 150

1922 **ʾwpδy(h)** ⇒ ʾwpδʾy

1923 **ʾwprs** C پرسش
upərs, upṛs (wprs) ©<**vi-pṛsa* ⇒ʾwpʾrs
question
C2 60R17, 6R12, 7R17 n p65.98

1924 **ʾwpst-** M افتادن
ōpast (ʾwpʾst-) ©<Av. *ava-pastōiš* ©pt. st. ⇒ʾwpt-
(*to*)fall
GMS 473a, 868; VJ 805

1925 **ʾwpt-** افتادن(در بیشتر متون)
ōpat (ʾwpʾt-) ©impf. *wʾp⁽ʾ⁾t* ⇒ʾwpst-
(*to*)fall
SCE 252; VJ; TSP; BSTBL, Padm. 57; Frag. Len.; KG; MSP; GMS 618: C2 gloss.; AVS 110

1926 **ʾwptβyw** B هم‌پایه در حرمت
āw-patβyu, ōpatfyu
equally honoured
TSP 2.1137; GMS 351

1927 **ʾwptyʾp** C شریک
āwpatyāp, ō-patyāp
sharing
BSTii 907.24; STSC 11; C2 gloss. n p85

1928 **ʾwptyʾpyʾ(mrty)** C شرکت، هم‌بستری
ōpatyāpyā ©f. n.
sharing, intercourse
BSTii 874.4; C2, 87R4 n p163

1929 **ʾwrʾm** B, S, C آرامش، آسودگی
ōrām ©m. ob. -*y* ⇒ʾwrm
peace, quietude
TSP 11.20; C2 gloss. n p72; Frag. Len. 97c1; *ʾwrʾmy*, C2, 31R28

1930 **ʾwrʾms-** B ⇒ ʾwrms-

1931 **ʾwrʾmty** B, S آرام، آسوده
ōrāmtē ©pp. ⇒ʾwrmc, ʾwrmty
quiet, peaceful
TSP 17.24; MSP b22, 82

1932 **ʾwrʾθy** C همراه، همسفر
ōrāθē, āw-rāθē ⇒ʾwrʾδk
fellow-traveller
C2 n p52 & 4R5, 40R14, 51R5

1933 **ʾwrc** ? C به‌طرف
ōrč ? ⇒ʾwrtsʾr, ʾwcʾ, ʾwsʾ
towards
STii 1.57

1934 **ʾwrδ** M, S آنجا
ōrθ̄ ©<**avaθra* ⇒ʾwrtsʾr, wrδ²
there
GMS 83n 1, 440, 1516; KG; BBB

1935 **ʾwrδpʾr** M آن‌طرف، ماورا، فراسو
ōrθpār ⇒ʾwδpʾr
beyond
GMS 1116; MSP b13, 54

1936 **ʾwrm** M آرام، آسوده
ōram ⇒ʾwrʾm
quiet
GMS 213 n 2, 957

1937 **ʾwrmc** C آرام، تسکین‌یافته
ōramč ©f. pp. ⇒ʾwrʾmty
quiet
C2, 22V9: BSTii 857.9

1938 **ʾwrms-** B, S, C آرام‌شدن، آسوده‌بودن
ōrams (ʾwrʾms-) ©impf. *wʾrms*
(*to*)be quiet, (*to*)become still
BSTBL, Padm. 37; TSP 16.40; GMS 213, 957, 618; Sogdica. 60.17; C2, 12V28; AVS 74

1939 **ʾwrmt-** آرام‌شدن(در بیشتر متون)
ōramt ©pt. st. ⇒ʾwrmty
(*to*)be quiet, (*to*)become still
AVS 101

1940 **ʾwrmtkyʾ** M آرامش
ōramtakyā ©f. n.
peace
GMS 828

1941 **ʾwrmty** C آرام
ōramtē ©pp. ⇒ʾwrʾmty, ʾwrmc
calm, still
C2 gloss.; MSP b 22, 82

1942 **ʾwrnʾznʾk** S اصلی ؟
original ?
MDii p62.7

1943 **ʾwrnykʾm** S مأمور، دبیر
(wrnykʾm)
officer
MDii p57.23, 62.23

1944 **ʾwrsdʾr-** C خم کردن، مایل کردن
ōwars-dār ? ©**ōwart* <**ava-varta-* ©trans.

pret. ⇒'wrtky'
(*to*)bend
STi 52.8; GMS 37; Sund. AoFviii 1981 p201 n361

1945 **'wršlm** C اورشلیم
uršlīm, uršlēm ('wryšlm)
Jerusalem, Yerushalayim
STii 1.16; C2, 56V6; Sund. AoFviii 1981, 201.19, p213

1946 **'wrtky'** M تسلیم، سرسپردگی، انعطاف
āwartakyā
resignation
Hen. apud. GMS 37

1947 **'wrt nwrtyy** M رفت‌وبرگشت
āwart-niwartē ⇒"wrt nwrtyy
go to and fro
GMS 410n 1, 1638, 902; MSP 49

1948 **'wrts'r** B, S آنجا، آن‌طرف(در بیشتر متون)
ōrt-sār ⇒'wrδ, 'wts'r, 'wc', 'ws', 'wrc ?
there
GMS 301, 461; VJ

1949 **'wryšlm** C ⇒ 'wršlm

1950 **'wryz-** M ریختن، چکیدن(ریزیدن)
ōrēz ©<*raiz*; Skt. *rejati*; Oss. *rezum*
(*to*)drop
GMS 900; Hen. BSOAS 12.309.32; Bailey. Prolexis. 30; AVS 135

1951 **'wryzyh** M چکیدنی
ōrēzē ?
dropping
Sogdica. 31.34

1952 **'ws'** M, C, S آنجا، آن‌طرف
ōsā ⇒'wc', ws', 'wrc ?, 'wts'r
there
GMS 461, 1516; STi 52.4; CII 1990 G6

1953 **'ws'γt'p'zn** B صمیمی، پاکدل
ōsəγd(ē)-pāzan ('ws'wγt p'zn, 'wsγtp'zn)
pure-minded, good hearted
TSP; SCE; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138; *'ws'γty p'zn*, BSTBL, Dhu. 27

1954 **'ws'γtk** B, S پاک
ōsaγdē ('ws'γty) ⇒'wsγty
clean, pure
TSP 7.70; BSTBL; MSP b 22, 84; GMS 119; Frag. Len. 51.4, 93.32; *'ws'γt*, TSP 7.155

1955 **'ws'γty** ⇒ 'ws'γtk, 'wsγty

1956 **'ws'wc-** S پاک کردن
ōsōč ©impf. *w's'wc* ⇒'ws'wγt-
(*to*)clean, (*to*)purify
KG 385

1957 **'ws'wγs-** B, M ⇒ 'wswγs-

1958 **'ws'wγt-** S صاف‌شدن، پاک‌شدن
ōsuγd ('wswxt-) ©pt. st.; perf. st. *'ws'wγtwδ'r* ⇒'ws'wc-, 'wswγs-
(*to*)be cleared, (*to*)purified
KG 437

1959 **'ws'wγt'k** B ⇒ 'wswγtk, 'wswγty(y)

1960 **'ws'wγt p'zn** ⇒ 'wswγt'p'zn

1961 **'ws'wxs-** S, M پاک‌شدن
ōsuxs ('wswxs-) ⇒'wswγs-
(*to*)be cleaned
GMS 56; KG 413-4; AVS 87

1962 **'wsc** C نهاده، گذارده
ōsč ? ©f. pp. ⇒'wst'y-
placed, laid down
C2, 11V26

1963 **'wsγtp'zn** ⇒ 'ws'γt'p'zn

1964 **'wsγty** B پاک
ōsaγdē ('ws'γty) ⇒'ws'γtk
pure
BSTBL, Dhu. 28

1965 **'wskp'r** S بعد، سپس
usk-pār
later
Bugut. Insc. B1.2

1966 **'wst-** نهادن، گذاشتن، قراردادن(در بیشتر متون)
ōst ©impf. *w'st* ⇒'wst't-, 'wst'y-
(*to*)put, (*to*)settle
GMS 553-4

1967 **'wst'k** B برافراشته، مستقر
ōstē, ōstāk ⇒'wstyty
erect
SCE 342

1968 **'wst'n** B پایه، بنیاد، محلّ استقرار
ōstǎn ('wstn)
base, foundation
TSP 2, 765, 882, 921

1969 **'wst'r-** C نهادن، گذاشتن
ōst(δ)ār ('wstδ'r-, 'wstyδ/d'r-) ©<*)*wst-δ'r*
©trans. pret. st.
(*to*)put
GMS 555, 559; TSP 7.30; *'wstd'r-*, C2

1970 **'wst't-** B, S نهادن، گذاشتن
ōstāt ('wstt(y)) ©*ava-stāta-* ©trans. pert. *'ws'twδ'r-*; pt. st. ⇒'wst-, 'wst'y-, 'wstyty, w'sty-
(*to*)erect, (*to*)pull, (*to*)settle
Hen. Magi. 138.24; BSTBL, Vim. 46; *'wst'ty*, VJ 44; GMS 122, 554; STii

1971 **'wst'y-** نهادن، گذاشتن، ایستاندن(در بیشتر متون)
ōstǎy ('wsty-) ©*ava-stāya-*; OP *avastāya-*; Parth. *'wyst* ©impf. *w'sty* ⇒'wst-, w'sty-
(*to*)fix, (*to*)put, (*to*)settle
GMS 124, 252, 552; VJ; TSP; BSTBL; SCE; BBB; Frag. Len.; KG; MSP; MDii; C2 gloss.; AVS 93

1972 **'wst'yt** S, B نهاده
ōstĕt ? ©pp.; trans. pret. *'wsty(t)δ'r-*
put, placed
TSP 3, 168 n p196; BSTBL, Vim. 23; Frag. Len; GMS 556, 877 n 1; C2 gloss.; Sund. AoF 1981, 194.6 n260

1973 **'wstδ'r-** B ⇒ 'wst'r-

1974 **'wstn** ⇒ 'wst'n

1975 **'wstnyy** M ⇒ 'wstyny

1976 **'wstt(y)** B ⇒ 'wst'yt, 'wst't-

1977 **'wsty-** ⇒ 'wst'y-

1978 **'wstyδ/d'r-** B, C ⇒ 'wst'r-, 'wst'yt

1979 **'wstyny** C بنیاد، نهاد، بنیان گذار
ōst(ē)nē ('wstnyy) ©pres. part.
foundation, setting, founder
GMS 553; C2, 55R23; Sund. Man. Lett. 305.11, 313

1980 **'wstyty** C نهاده، مستقر
ōstĕtē ? ©pl. *-t*; pp. ⇒'wst'yt, 'wst't-, 'wst'k
placed, laid down, lying
STi 47.14; C2, 56V24, 22R5; *'wstty*, C2 gloss.; *'wst'ck*, CII 1990 G9 p70 "establishment"

1981 **'wswc** ⇒ 'wswγc

1982 **'wswγc** M, S پاک، صاف
ōsuxč ('ws'wγs-, 'wswc) ©f. pp. ⇒'wswxtc
clean, pure
Sogdica. 47; W-Lii; GMS 1273

1983 **'wswγs-** B پاک‌شدن
ōsuxs ('ws'wγs-) ©*ava-sauk* ⇒'ws'wxs-, 'ws'wγt-
(*to*)be cleaned
BBB 540; TSP 2.77; GMS 56; KG 413-4

1984 **'wswγt'k** S ⇒ 'wswγtk, 'wswγty(y)

1985 **'wswγt'p'zn** B پاکدل، باصفا، صمیمی
ōsuγdē-pāzan ('wswγtyp'zn, 'ws'wγt p'zn, 'wswγtkp'zn, 'wswγtp'zn)
pure-minded, good hearted
VJ; TSP; BSTBL, Dhy. 305; GMS 200 n 1; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138

1986 **'wswγtk** B پاک، تصفیه‌شده
ōsuγdē ('ws'wγt'k, 'wswγt'k) ©pp.
pure, cleaned
VJ 51[d]; TSP 2.22, 384, 9.62, 6.45; BSTBL, Dhy. 271, 342, 355; STii 10, *'wswγt'*, TSP 5.90

1987 **'wswγtkp'zn** ⇒ 'wswγt'p'zn

1988 **'wswγtm'n'ky'** M پاکدلی، صفا
ōsuγd-mānakyā
purity of mind
GMS 985 n 1; BBB 732

1989 **'wswγtp'zn** ⇒ 'wswγt'p'zn

1990 **'wswγtyp'zn** ⇒ 'wswγt'p'zn

1991 **'wswγty(y)** B, M پاک، صاف
ōsuγdē ('ws'wγt'k, 'wswγt'k) ⇒'wswγt'p'zn, 'wswγtk
pure
TSP 5.10, 98; GMS 56; BBB; MSP e4; TSP 25.1

1992 **'wswxs-** ⇒ 'ws'wxs-

1993 **'wswxt-** ⇒ 'ws'wγt-

1994 **'wswxtc** M پاک
ōsuxč ©f. adj. ⇒'wswγc
pure
GMS 1273

1995 **'wsynd-** M خرد کردن، شکستن، گسستن
ōsĕnd ? ©√*sid-*
(*to*)break
GMS 601; Sund. Man. Lett. 310.13, 315

1996 **'wš-** B سپیده‌دم، سحر
uš ©Av. *ušah*
dawn
Dhy. 113; GMS 98, 1254

1997 **'wš"y kyr'n** B خاور، شرق، مشرق(سپیده‌دم کران)
uše-k(i)rān ⇒xwrsn qyr'n, kyr'n
speast (*dawn-side*)
BSTBL, Dhy. 113

1998 **'wšc** C شکست، تزلزل، به‌هم ریختگی ؟
ŭšč, ōšč ? ©<**ā-wisti; awa-šcasti*
failure, wavering ?
BSTii 892.10: C2, 31R10 n p73, 149

1999 **ʾwšqʾr** C مستقل
wəškār, uškār ? ⇒wyšʾkk
independent
STii 3.36; Benv. Notesiii 223; Mack. BSOAS 1970, 116; S W, BSOAS 1981, 236; *ʾwšqʾr cmqyʾ*, STii p577

2000 **ʾwšqyrd** C ⇒ wyšqyrd-

2001 **ʾwšnty** C گرسنه(گُشنه)
ušandē ©<**vṛš+andaka* ⇒wšʾy-, wšʾntʾy
hungry
STi 24.6, 27.8 & etc.; GMS 10, 1068

2002 **ʾwšt-**[1] ایستادن، گام‌برداشتن(گاه فعل معین: بودن، شدن)(در بیشتر متون)
ōšt ©<*ōhišta* <**ava-hišta*; Yaghn. *ūšt*; Khot. *vaṣt-*; Parth. *ʾwyšt-* ©impf. *wʾšt* ⇒ʾwštʾy-, wʾšt-
(*to*)stand, (*to*)step
BBB; GMS 400, 557, 558; used as pt. st. STi 14.22, 59.17; C2 gloss.; BSTBL "to become"; AVS 93

2003 **ʾwšt-**[2] C جمع‌شدن
awašt ©<*ā-wašta* ©pt. st. ⇒ʾwz-, ʾwšty, ʾnwʾšt-
(*to*)assemble
GMS 870; C2 gloss.; Sund. AoF 1981 p213, 13R9

2004 **ʾwštʾmntyy** M وجود، استقرار
ōštāmandē ⇒ʾwštyʾmnty
being, standing
GMS 557, 1110

2005 **ʾwštʾp** C برانگیزنده(شتاب ؟)
uštāp
stirring
STSC 118 n p121

2006 **ʾwštʾt-** B, S ایستادن، گام‌برداشتن
ōštāt ©pt. st. ⇒ʾwštyty
(*to*)stand
KG 463

2007 **ʾwštʾy-** بر پا ایستادن، گام‌برداشتن(در بیشتر متون)
ōštāy (ʾwštyt, ʾwšty-, ʾwšty(y)) ©impf. *wʾšty(y)* ⇒ʾwšt-[1]
(*to*)stand
GMS 558, 752, 618

2008 **ʾwštmʾx** C بهشت
uštmāx ©<*vahištəm-ahūm* ⇒wštmʾγw
paradise
GMS 210; STii 2.24

2009 **ʾwštty** ⇒ ʾwštyty

2010 **ʾwšty** C جمع‌شده
awaštē ©pp. pl. *-t* ⇒ʾwšt-[2]
collected
Sund. AoFi 244; STi 53.3; S W, C2, 17V5; inf. *ʾwšt*, C2, 31V21

2011 **ʾwšty-** ⇒ ʾwštʾy-

2012 **ʾwštyʾmnty** C استقرار، ایستایی
ōštay-āmandē ⇒ʾwštʾmntyy
standing
GMS 558; C2, 61V19

2013 **ʾwštyt** ⇒ ʾwštʾy-

2014 **ʾwštyty** C ایستاده، برپای
ōštētē, ōštitē (ʾwštty) ©pp. pl. *-t*
standing
STi 14.22; BSTi 240; BSTii; C2 gloss.

2015 **ʾwšty(y)** M ⇒ ʾwštʾy-

2016 **ʾwšwx** C فروتن
ušux ? ©*ʾwš* ? +**axu* ©adj.
modest
C2, 66R18; Schwartz. HMV 391; BSTii 873.18

2017 **ʾwšwxy** C قدوسیّت، پاکدلی، قداست
ušuxī ? ©ob. ⇒ʾwšwx
holiness
Sund. AoF 1981, 186.11 p187 n197

2018 **ʾwt** C امید، ایمان
āwat ©√*vat-*; Parth. *hmwd* ©m.n.; ob. *-y* ⇒ʾwt
hope, faith
C2 gloss.; Benv. Eti 323 "faith"; Sund. AoF 1981, 180.7, 199.14, 202n 369; Prolexis. 430

2019 **ʾwt-** C امیدداشتن، امیدواربودن
āwat
(*to*)hope for
C2, 48V26 n p96, 147; BSTii 884.23

2020 **ʾwtʾk** B محل، جا، ناحیه(*اتاق*)(در بیشتر متون)
ōtāk (ʾwtʾk) ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒ʾwtʾq, ʾwtʾkcʾnʾk
place, region
VJ; BSTBL; TSP; Frag. Len. 49.3, 5; BBB; GMS 10, 991, 1225; KG; Tales. 481.58; MDii; *ʾwtʾky*, Padm. 53; KG 398, *ʾwtʾkyh*;TSP 2.183 etc.; *ʾwtʾkw*, MSP B47, 49; *ʾwtʾkh*, TSP; KG; Frag. Len.

2021 **ʾwtʾkcyk** ⇒ ʾwtʾkcyk

2022 **ʾwtʾk** B, M, S ⇒ ʾwtʾk

2023 **ʾwtʾq** C محل، جا، ناحیه(*اتاق*)
ōtāk ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒ʾwtʾk

place, region
STii 3.29, 30, 42, 5.33; C2 gloss.; Sund. AoF 1981 p213, 19, aR3; *'wt'kq*, BBB

2024 **'wt'kc'n'k** B محلّی، از محل، از کشور
ōtāk-čānē ⇒'wt"k
local
TSP 3.210

2025 **'wt'kcyk** B, S محلّی، بومی
ōtākčik ('wt"kcyk, 'wt'qcyq) ©pl. *-t*
native, local, regional
GMS 1014; TSP 22.4; VJ 57; Frag. Len. 52.3; C2, 60R3, 4, 9; C2, 87 R13

2026 **'wt'qcyq** C ⇒ 'wt'kcyk

2027 **'wt'kh** ⇒ 'wt"k

2028 **'wts-** C ناله کردن، آه کشیدن
ōt(ə)s ? ©impf. *w'ts*
(*to*)moan, (*to*)sigh
BSTii 889.16: C2, 60R16 n p131; Benv. Et. 1, 310

2029 **'wts'r** M, S آنجا، آن‌طرف
ōtsār ⇒'ws', 'wc', 'wrts'r
there, further
GMS 461; MDii; MSP b150-1

2030 **'ww** M او، او را، آن‌را
awu ©<*avam* ©pron. art. acc. sg. m. ⇒'w, ww, ZKw, w-
him, it, the
BBB 566; GMS 85, 1399

2031 **'wx-** ⇒ 'wγ"k

2032 **'wxd'wny'** C تلاش
ux-δāwnyā ? ⇒'xwd'wny'
zeal, diligence
BSTii 897; C2, 31R7n p96, 27

2033 **'wxn-** C گریه کردن، نالیدن
ōxan ©pret. *'w'xn'z*
(*to*)lament, (*to*)cry
C2, 87V10: BSTii 879.10

2034 **'wxnz** M پایین آمدن
ōxanz ⇒'wxz-, 'wxšt-, 'wγ'nz
descent
GMS 914; BBB 490

2035 **'wxr-** C ترک کردن، رها کردن
ōxar ©impf. *w'xr* ⇒'wγr-
(*to*)leave, (*to*)abandon
STii 5.16; STSC 45; S W, C2 gloss. n p72

2036 **'wxr'mnty** C ترک، تسلیم
ōxrāmandē
abandonment, renunciation
BSTii 892.4; C2, 31R4n p72

2037 **'wxr'ty** C ترک‌شده، مطرود
ōxarātē ©pl. *-t* ⇒'wxr-
abandoned
C2, 111V6, *'wxr'(t)d'r-*, C2, 105V2, trans. pret.

2038 **'wxsd'r-** C شکستن
ōxas-δār ©<*'wxst-δ'r* ©trans. pret. ⇒'wxsty
(*to*)break
STi 52.11, 81.8; Hen. BBB 59.11; AVS 95

2039 **'wxsty** C شکسته
ōxastē, ǎxwastē ©<**ham-/*ava- xwasta-*; √*hvah* ©pp. pres. st. **'wx'y-* ⇒'xw'y-, 'wxwsty, 'nγw'st-
broken
STi 81.10; Sund. AoF 1981, 186.2; BBB 505, 11, p59; GMS 417; Bailey. Prolexis. 60; S W, BSOAS 1983 p42; Sund. MSP p42

2040 **'wxšt-** M, C پایین‌رفتن
ōxašt ©pt. st. ⇒'wγz-, 'wxz-, 'wγšt-, 'wxnz
(*to*)go down, descend
STi 33.20; GMS 870; KG 424

2041 **'wxt-**[1] C ترک کردن
ōxat ©<**'wxrt*
(*to*)abandon
STii 5.17; Benv. JA 1951, 117-8, *'wxtq'm*; Gersh. BSOAS 17.480

2042 **'wxt-**[2] C کوبیدن، زدن
ōxat, ūxt ? ©<**'wx*; <*ā-hu* ⇒'wγ"k
(*to*)pound, (*to*)beat
STii 5.16; Mack. BSOAS 33.118

2043 **'wxwnc** C برخورد، مبارزه، جنگ
ōxunč ©<**awa-hwanja-* ⇒'xwnc, 'nγwnc, 'nxwnc(h)
struggle, fight
STii 5.15; GMS 1004, 1635; Gersh. BSOAS 17.480; Mack. BSOAS 33, 117

2044 **'wxwsty** S آسیب‌دیده، پاره‌شده، مثله‌شده
ō/uxwastē ©<**xway-; xwast-; *ava-xwasta-* ©pp. ⇒'xw'y-
mutilated
Sund. MSP p42, b167

2045 **'wx(y)** M فکر، شعور، دل
ux(ē) ©<**axu*; Av. *a(η)hu* ⇒cn'wxy, š'twx
heart, mind

BBB 730; Frag. Len. 77 V7; GMS 11, 236

2046 **'wxz-** M, C پایین‌رفتن
ōxaz ©*ava-haiz-* ©impf. *w'xz* ⇒'wγ'yz-, 'wxšt-, 'wγz-, 'wxnz, w'γz-
(*to*)go down, descend
BBB; GMS 55, 342; Gersh. BSOAS 14, 488; BSTii 880.14; C2, 51V3, 77R14; AVS 132

2047 **'wxz'mnty** C فرود، افول
ōxazāmandē ⇒'wγz'mndty
descent
BSTii 897.86; C2, 55R26

2048 **'wyγwr** S اویغور
uyγur ('wγwr)
Uighur
Karab. Insc. 15.1 etc.

2049 **'wy(h)'** B, M, S او، آن
awĕ/ī (wy'y) ©OP *avahyā* ©demons. pron. art. ob. m. f.; m. loc.; f. loc. & gen. ⇒wy(y), wy', ZKwy(h), 'w
his, her, its, in the
Tedesco. ZII 1926, 160; Hen. BBB p 70; GMS 1439ff; Gharib. MJM p394-5; S W, RL p205

2050 **'wy(h)²** B, M, S (به)آنها، آنها را
awĕ ©OP *avaiy* ©demons. pron. art. pl. nom. acc. ob. ⇒ZKY, ZKwy(h)
they, them, the
GMS 1440, 1442; Gharib. MJM 394, 396; Hen. Mittelir. 33

2051 **'wyjtq'ry(yh)** M بدکار، خراب‌کار، گزندرسان
əwižt-kārē ? ©<Av. *ivīzayaθā+q'ry* <**kāraka*
evildoer
GMS 219, 1125; GMS 161, **'wyjt* "harm"; Hen. Cosm. 307.23

2052 **'wyn** B او، آن(در بیشتر متون)
awi/ĕn ©**awana; avaina*; OP *avanā* ©demons. pron. art. gen. sg. m. <abl. inst. *-na* ⇒wyny(y), ZKwy(h), ZKn
his, its, the
Tedesco. ZII 1926, 160; GMS 1445; Gharib. MJM p395

2053 **'wysn'y/t-** C پاک کردن، تزکیه کردن
awĕsanay ⇒'nwysn-
(*to*)cleanse
C2, 31V13 n p76

2054 **'wyž-'** C تکان‌خوردن، منقلب‌شدن
awĕž- ©**waig-*
(*to*)become agitated
C2, 68V21 n p149

2055 **'wyž-²** C جمع آوری کردن
awēž, aṁwēž ©**ham-/ā -wāzaya-* ©impf. *mwyž* ⇒'nwyj-
(*to*)bring together, (*to*)collect
C2, 87R10, 51V24, trans. pret. *'wyžd'r, 'wyžt'r*, C2, 94V28; BSTii 827.58; STii 1.24; AVS 136

2056 **'wz-** C جمع‌شدن
awaz, aṁwaz ⇒'wšt-², 'nwz-
(*to*)be assembled
STi 22.19; *'wzntq'*, Sund. AoFiii 73; AoFviii 1971 p213

2057 **'wz'm-** M, C جبران کردن، انتقام گرفتن، محکوم کردن
ōzām ©impf. *w'z'm* ⇒'wz'ms-, 'wzty, w'z'm-
(*to*)repay, (*to*)requite, (*to*)condemn
GMS 584; STi 17.4; Schwartz. AI 5, 1975, 199; C2, 56R4, 61V28; S W, C2 n p122; AVS 101

2058 **'wz'ms-** C محکوم‌شدن، تاوان‌دادن
ōzams ('wzms-) ©impf. *w'zms* ⇒'wz'm-
(*to*)be condemned, (*to*)be repaid
BSTii 905.24; C2, 57V24

2059 **'wz'n** B کشتار، قتل
ōžān ©Parth. *'wjn*; MP *'wzn*; OP *ava-jan-* ©ob. *-y*
murder
TSP 2.134, 286, 1109, 1200; Hen. Tales. 476.15

2060 **'wžb-** C وحشت، ترس، هراس
užb (wžp') ©<**zubā*; Av. *duž-azōbā; užbā* ©f. n. acc. -' ⇒wjp-, wzp-
terror
GMS 377, 510, 43n; STii 3.66, 69; S W, CLI 1989, 181 **ubjya*

2061 **'wzγ'm** B مطمئناً ؟
⇒'zγ'm, wzγ'm
absolutely ?
TSP 16.37

2062 **'wẓγ'm** B حتماً
uzγām ©<*uẓγāmu* <**uẓ-gāmam* ⇒wzγ'm
certainly
TSP 16.37 n p193.42

2063 **'wzγδ-** B پیاده‌شدن، از اسب پایین آمدن
ōžγaδ ©**ava-zgad* ©impf. *w'zγδ, wāžγaδ* ⇒'wjγδ(δ)-
(*to*)dismount
VJ 146, 1426

2064 **'wzms-** ⇒ 'wz'ms-

2065 **ʾwztʾk** ⇒ ʾwzty

2066 **ʾwzty** M محکوم
ōzatē (ʾwztʾk) ⇒ʾwzʾm-
condemned
GMS 584, 838; Hen. BSOAS 11, 1945; Tales. 485 n5; *ʾwzmtyh* "condemned" ? GMS 584

2067 **ʾWZY** B, S یا(هز)
katār ©Idg. ⇒ʾwny
either, or
STii 7.14, 9; BSTBL, Dhu. 32, 206, 212; Dhy. 141; Anc. Lett. 2.18, 3.24

2068 **ʾwzyʾn** B کشتار، قتل
ōžyān ©<**ava-žayana*; √*žan*–; MP *ʾwzyʾn*; Parth. *ʾwjyʾn* ⇒ʾwzʾn
slaughter, murder
TSP 2.218 etc.; SCE 223, 248, 257; Hen. Magi. 135 n8

2069 **ʾWZY-(n)** S یا(هز)
katār ©Idg.
or
Anc. Lett. 2.18; Hen. Date. 604; STii 7.14, 9

2070 **ʾxʾs** M, C مبارزه، کشمکش، جنگ
āxǎs ⇒ʾʾxʾs, ʾnγʾs, ʾxs
struggle, conflict, battle
STii 1.85; BBB p88; GMS 5, 659; *ʾxs*, C2, 31R2, 4; ob. *ʾxsy*, 31R6; pl. *ʾxst*, C2, 31R5, 8; ob. pl. *ʾxsty*, C2, 31R14, 16, 22

2071 **ʾxdʾwny** C کوشا، پرتلاش
axudāwanē
zealous, striving
C2, 48V27

2072 **ʾxh** S او، آن
xā ©pron. art. f. sg. & m. f. pl. ⇒ZKh, xʾ, γh, γʾ
that, the, she
Anc. Lett. 2.13; KG 604; MSP b113, 120, pl. b102

2073 **ʾXRny** ⇒ ʾXRZY(n)

2074 **ʾxrwzn** M منطقةالبروج
a(n)xar-wazan ⇒ʾnγrwzn
zodiacal circle
GMS 341; BBB f37; Hen. JRAS 1942, 236 n 1; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.7, *a(n)xar* "star" +*wazan*, "movement"

2075 **ʾxrysq** C رونده، پوینده
āxarisk ? ©pres. pt. ⇒xr–[2], ʾxyrsq
going, walking
BSTi 175; Gersh. JRAS 1946,182

2076 **ʾXRZY(n)** B, S پس، آنگاه، سپس(هز)
(ʾXRny, ʾḤRZY) ©Idg. ⇒ʾΓRZY
then
BSTBL; Anc. Lett.; S W, CI, 1991, 179–185

2077 **ʾxs** C جدل، جنگ، پیکار، مبارزه، کشمکش
āxǎs ©ob. –*y*; pl. –*t*; ob. pl. –*ty* ⇒ʾxʾs
fight, conflict
C2 31R2, 4, 5, 6, 8, 14, 16, 22

2078 **ʾxsγrby** C جدل‌شناس، آشنا به مبارزه
āxas-γarβē ©pl. –*t*
knowing conflicts
C2, 31R12

2079 **ʾxswndtyʾh** M رضایت، خرسندی
əxsundtyā ⇒xswntyʾ
happiness, contentment
GMS 425

2080 **ʾxšʾwʾn** M, S سلطنت، حکمرانی
əxšāwan ©ob. –*yh* ⇒ʾγšʾwʾn, xšʾwn
ruling, realm
GMS 1084; BBB b69; Hen. Giants. 74.18; KG 536; *ʾxšʾwncyk* "royal" CII 1990, E3

2081 **ʾxšʾwnδʾr** M شاه، سلطان، فرمانروا(طبری: در عنوان شاه‌هیاطله، اخشنوار)
əxšāwanδār/xšōnδār ⇒ʾγšʾwnδʾr, xšʾwndʾr
ruler, king
BBB b69; GMS 1135; Hen. ZDMG 90, 17 n 2 *axšōndār*; pl. –*t*, Hen. Cosm. 312.120; pl. ob. –*tyh*, Hen. Tales. 470.47

2082 **ʾxšʾwnmync** M شاهی، سلطنتی
əxšāwanmēnč ⇒ʾxšywnymync
royal
GMS 1103

2083 **ʾxšʾy–** M سلطنت کردن، فرمانروایی کردن
(ə)xšǎy (xšʾy–) ⇒ʾγšʾy–
(*to*)rule
GMS 1086; C2 n p51; Sund. Man. Lett. 310.16

2084 **ʾxšʾyβt–** S شیر
əxšīβd (ʾxšyβt–) ©Av. *xšvipta* ⇒ʾγšyβt, xšyβt
milk
KG 504, –*y*, 505; MSP a5

2085 **ʾxšʾywn** S شیون، گریه
əxšēwan ⇒ʾγšyʾwn
lament
MSP b169

2086 **ʾxšnʾqc** ⇒ ʾfšnʾqc

2087 **ʾxšnʾm** M بخشایش، عفو

əxšnām ©*xšnāuman* ⇒'γšn'm, xšn'm
forgiveness
GMS 130, 157; BBB f 11; Sogdica. 33.12b

2088 **'xšn'w–** M خشنود کردن
əxšnāw ©Av. *xšnāvaya-* ⇒'xšwndyy
(*to*)satisfy
GMS 157, 414a, 571; AVS 96

2089 **'xšnk–** M زیبا، باشکوه، قشنگ
əx(a)šang (xšnk) ©pl. *-t'* ⇒'γšnk-
beautiful, splendid
GMS 157, 511, 981, 1204; f.adj. *'xšnk'*, KG; MSP

2090 **'xšnk'w'k** S شکوه، قشنگی
əxšankāwē ('xšnq'wyh) ⇒'γšnk'w'k
magnificence, splendour
KG 421; Sogdica. 17.23; GMS 1082

2091 **'xšnq'wyh** M ⇒ 'xšnk'w'k

2092 **'xšnyrk$^{(')}$** M نشانه، علامت
əxšnirk ⇒'γšnyrk$^{(')}$, xšnyrq
sign, mark
BBB 758; GMS 976; Sund. KG p180, 529, 621, *-k'*, 616, 622, *-kw*, 526

2093 **'xšp–** M شب
əxšap ©f. n. nom. *-'(h)*; loc. *-y'(h)* ⇒xšp$^{(')}$, 'γšp-
night
BBB; GMS 157, 514, 1170, 1183; Hen. JRAS 1945, 149.5; KG 555, 461; W-L

2094 **'xšpyk** M شبانه، شبانگاهی
əxšapīk
(*of*)night
GMS 1241, 994

2095 **'xšt–** C بلندشدن، برخاستن
āxašt ©Parth. *āxāšt* ©pt. st. ⇒"γšt-^{2}, 'xz-, 'nγ'št-
(*to*)rise
GMS 55, 658; STi 53.2 apud. Sund. AoFi 244, viii 1971 p213; STii 4.12, 19; C2, 57R10

2096 **'xšt(–)** S شنیدن، شنیده
ax/γušt ©*guštā* ©f. pp. *-h*; 3sg. subj. *-'t*
(*to*)hear, heard
Anc. Lett. 2.4, 52; S W, CI, 1991, 184

2097 **'xšwmyc** M ماه دوازدهم سال(بیرونی: خشوم)
axšūmēč ⇒'γšwmyc(y), xšwmyc
twelfth month of the year
Hen. Orientalia. 8.94; JRAS 1945, 149.13; GMS 1275

2098 **'xšwnd'r** ⇒ 'γš'wnδ'r

2099 **'xšwndyy** M خشنود
(ə)xšūndē ©<**xšnŭtaka*
happy
BBB; GMS 414a, 571; Hen. Tales. 470.49

2100 **'xšwny** M شاه
(ə)xšāwanē, əxšōnē ? ©pl. *-t* ⇒'xš'w'n, 'γš'wn'k
king, ruler
Hen. AM 1952, 203.12

2101 **'xšy–** ⇒ 'γš'y-, xšy-

2102 **'xšyβt–** S ⇒ 'xš'yβt-

2103 **'xšyc** M قلاّب، وسیله‌ی کشیدن، آلتِ کشیدن
āxšič ⇒'kšyc
pulling instrument
GMS 343, 1002; Sogdica. 30.11

2104 **'xšyδ** M فرمانروا، امیر، اخشید
ə/axšēδ ©<Av. *xšaēta* ⇒'γšyδ, xšyδ, γš'yδ
ruler, king
GMS 269, 1189; Hen. BSOAS 12, 302, 110

2105 **'xšyšpt βγy** M نگهدارنده‌ی شکوه(نام یکی از خدایان مانوی، از پسران روح زنده)
əxšišpat-βaγi ©**xšaθra-pati baga* ⇒xšyšpt βγ
Splenditenens, king of splendour
BBB *'xšyš'*; W-Lii; Sund. 1994, Liste. 453-4

2106 **'xšywn'k** S ⇒ 'xšywn(y)

2107 **'xšywnky'** M قلمرو، شاهی، حکومت
(ə)xšēwan(a)kyā ?
realm, rule
BBB b69

2108 **'xšywn(y)** M شاه، حکمران
əxšēwanē ('xšywn'k) ⇒'γšywny, xšywny(y), βγy 'γšywny, 'γš'ywn'k, 'γšywn'k
king, ruler
GMS 1086, 1253; KG voc. *-n*; MSP b122 pl. *-t*

2109 **'xšywny βγy** M خدای سَرور، شاه خدایان(لقب زُروان)
əxšēwanē-βaγi
god-king
Sogdica. 27.14

2110 **'xšywnymync** M شاهی
əxšēwanēmēč ⇒MLK'mync, 'γšywn'kmync, 'xš'wnmync, mδδk'mync
royal
GMS 1103; Hen. Tales. 478.7

2111 **'xty'k** M داوری، قضاوت
əxtyāk ('xty'q) ⇒xty'k

judgement
GMS 1110; BBB f55; Sogdica. 53 Add.

2112 **'xty'q** ⇒ 'xty'k

2113 **'xw** S ⇒ 'γw

2114 **'xw'y-** M شکستن
axwāy, aṁxwāy ©*ā/ham-xwāhaya- ⇒'nγw'y-[1]
(*to*)break
GMS 417; BBB p59, 11

2115 ***'xwb(y)-** C جَستن، به‌پیش غلتیدن
axub ?
(*to*)surge forward
Mack. BSOAS 33.124; S W, C2, 12V9 n p56, impf. *mxub*

2116 **'xwd'wny'** C سعی، کوشش، تلاش
axudāwanyā ©f. n. ⇒'wxd'wny'
zeal, striving
C2, 4R3, 31R7, 104R10 n p96, 27; STSC 149

2117 **'xwmt'n** S خومدان(نام شهری قدیمی در چین، پایتخت چین حدود ۳۵۰ ق.م، حدود العالم: خُمدان)
əxumdān ('γwmt'n) ©Syr. *hwmd'n*; Khot. *humdān*
Humdan, khumdan (*a city of ancient China, Changan, Hsien-yang*)
Anc. Lett. 2.15, 18; Hen. Date. 608

2118 **'xwnc** C جدال، مبارزه، تلاش
axunč ⇒'wxwnc, 'nxwnc(h)
struggle, conflict, battle
C2 gloss. ob. -*y*; C2, 31V22

2119 **'xwrmzt** ⇒ 'γwrmzt rwc

2120 **'xws'ndy'** ⇒ 'xws'ndyy'

2121 **'xws'ndyy'** M, S خرسندی
əxusandyā (xwsnty', 'xwsndty', 'xws'ndy')
©<**xu(n)sandyā* ⇒'γws'nty'kh, xwsndy', γws'ntyh
contentment
GMS 338, 425; KG 2345; Hen. Magi. 142.6

2122 **'xwsdy'** ⇒ xwsndy'

2123 **'xwsndty'** M ⇒ 'xws'ndyy'

2124 **'xwsyd-** C برانگیختن، تشویق کردن
axusēδ ?
(*to*)encourage, (*to*)incite
C2, 69V1, 104V7, 25V2 n p75.2; Benv. Eti 327; STSC 149

2125 **'xwsyd'mnty** C انگیزه، تشویق
axusēdāmant/dē
encouragement
C2, 31V2; BSTii 893.2

2126 **'xwšndy(y)** M خشنود
əxušandē (xšwndyy)
content
BBB; GMS 162.416; Tales. 470, 49 n4

2127 **'xwšndyy** ⇒ 'γwš'nt'k

2128 **'xwšp'ny** S چوپان، شبان
əxušpāne
herdsman
MSP b183

2129 **'xwštr-** S شتر
əxuštr ©acc. -*w* ⇒'γwštr-, xwštr-
camel
Anc. Lett. 1.11

2130 **'xwyr** C آخور
āxwēr ⇒"γwyr
stable
Sund. AoFviii 1981 p199.8 n 307 p201 n 363

2131 **'XY** S برادر(هز)
βrāt ©Idg.
brother
MSP b172

2132 **'xyr-** C تخلّف کردن، تجاوز کردن، منحرف‌شدن
āxēr ⇒"γ'yr-
(*to*)transgress
C2, 51V12, 57V21 n p77.30-1; STii 2.22; Sund. AoFviii 1971 p213; trans. pret. *'xyrd'r-*, C2, 68V 25

2133 **'xyr'mnty** C تجاوز، تخلّف
āxērāmandē ©acc. -*tw*
transgression
BSTii 893.31; C2, 31V31

2134 **'xyrny** C رونده، پویا
āxērnē ⇒'xrysq, "γ'yrn'k
walking
BSTi 155, 160, 219

2135 **'xyrsq** C رونده، عابر
āxērs(a)k ⇒'xrysq
walking, walker
BSTi 232

2136 **'xyž-** C بلند کردن، بالابردن
axēž, aṇxēž ©<**ā-xazaya*; **ham-xazaya*
©trans. pret. *'xyžd'r* ⇒'nγ'yz-
(*to*)raise
GMS 188, 543; C2, 94V 2, 69V16; STi 30.15

2137 **'xz–** C برخاستن، بالارفتن
axaz, aŋxaz ©impf. *mxz* ⇒'γ'z–, 'nγz–, 'xšt–
(*to*)rise
GMS 55; C2, 51V11

2138 **'xz'mnty** C رستاخیز، معراج، صعود
axaz-āmandē ⇒'γz'mnty
resurrection, rising
C2 gloss. acc. *'xz'mntw*, C2, 40R16; BSTii 908.16

2139 **'y'** C دوره، مدّت، زمان
āy ©<*āyu* ⇒"yh, "y²
period
C2 gloss. n p75; Benv. JA 1959, 130f

2140 **'y²** C آی(حرف ندا)
āy ©interj. voc.
C2 gloss.; Sund. AoF 1981 p213

2141 **'y'm** C پایان، آخر
āyām ⇒"y'm, 'ym²
end
C2 gloss. ob. -*y*, C2, 51R13

2142 **'y'm–** C پایان‌دادن
āyām ©impf. *m'y'm* ⇒'ym², "y'm–
(*to*)end, (*to*)complete
BSTii 859.27; C2, 23R27 n p163, 1sg. fut. *'ymmq'*

2143 **'y'mcyq** C پایانی، آخری
āyāmčīk
final
C2, 27V 28, 48R25, 28

2144 **'y'mp–** ⇒ "y'np–

2145 **'y'ms–** ⇒ 'ymps–

2146 ***'y'ms–** B پایان‌یافتن
āyăms ©med. pass. st. impf. *m'y'ms*
(*to*)be ended
BSTBL, Dhu. 289

2147 **'y'mt–** ⇒ "y'mt–

2148 **'ybty** C گمراه، سرگردان(ایفده)
āyaβdē, ēβdē ⇒'ymp–, "y'βt'k
astray
C2, 83V6 n p163; Sund. AoFviii 1981, 91 V2

2149 **'yc'** چیزی، چیز
ēč ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒'yšt, "yc, 'yδc, 'dc
something
GMS 1580; TSP 12.25; BBB; C2 gloss.; STii 4.33; pl. *'yct*, 6.42; ob. pl. *'yctγ*, 6.18, 43; S W, SGI 1986, 407

2150 **'yc²** C پذیرفته، دریافته
āyč, ēč ©√*yam*– ©f. pp. ⇒"s–, "ytk, 'yt–
obtained
STSCiii; BSTii 905.9; C2, 57V9

2151 **'yc't** S, C سالم، درست
ĕčāt, ičāt ©<**uz-cyatā* ?
safe, sound
MSP b187 p42; S W, CI, 1991, 185, *zwk'yc't*; *'yc't d'r–*, CII 1990 p53 "keep firm"

2152 **'yc't'wy** S سلامتی، امنیّت
ēčātāwē ⇒'yc't
security, health
CII 1990 F1 p53

2153 **'yct(y)** ⇒ 'yδc, 'yšt

2154 **'yδ** B, M, S این(در بیشتر متون)
ēδ ©<Av. *aēta*; OP *aita*
this
GMS 269, 1403, 1500; VJ 364; TSP 3.120 etc., 17.28; Benv. Notesiii 219

2155 **'yδ'k** S ⇒ 'yδy(y)

2156 **'yd'r–** C گرفتن
ēδār ("ytwδ'r–, 'ytδ'r–) ©<*āytδār* ©trans. pret. ⇒"yt–
(*to*)take

2157 **'yδ'wc(w)** B چیزی
ēδč(u) ⇒'yδcw
something
Benv. TSP n p234.17 "life"; Vaj. 12, BSTBL; GMS 1572–4

2158 **'yδc** M چیز، چیزی
ē(δ)č, ēdč ('yδc, 'yct(y)) ©Yaghn. *čyōč* ©pl. *'yšt*; ob. pl. *'yšty* ⇒"yδcw, 'yc¹
something
GMS 1572; BBB f13, 545; S W, SGI 1986, 407, 410

2159 **'yδcw** B, S, M چیز، چیزی
ēδču ⇒'yδ'wc(w), "yδcw
something
EGSii 136, 202; TSP 5.52, 7.141; BSTBL, Padm. 43; Hen. Giants. 70.1; MSP; Frag. Len. 95.7

2160 **'yδych** M چیز، چیزی
ēδčč
something
Hen. Tales. 480.26; S W, SGI 1986, 407–8

2161 **'yδy(y)** M شخص، کس، کسی
ēδē ('yδ'k) ©pl. -*t*; ob. pl. -*tyh* ⇒'yδyyt
somebody
GMS 8, 1553; BBB 545

2162 **ʾyγrtyʾk** M گسترش، توسعه
iγartyāk ? ⇒yγrtyʾk
extension, diffusion
GMS 518, 1110

2163 **ʾyjn** ⇒ yznyh

2164 **ʾyjwnwʾδy** M بلندمقام، بلندپایه(دارنده‌ی جای پر ارزش)
ēž(u)n-wāδē
having a worthy place
Hen. Sogdica. 24.10, *ʾyzn+wʾδy*

2165 **ʾYK**$^{(ʾ)}$ S, B چون، اگر، وقتی که، چگونه(هز)
čānu, kaδu ©Idg. ⇒cʾnʾkw, kδ
if, when, as
EGSii 176, 192; *ʾYKw*, MSP b83

2166 **ʾYKny** S(AL) ⇒ ʾYKZY

2167 **ʾykšy** B جن، روح عناصر طبیعی
ikš, yakš (ykšy) ⇒ykš-$^{(ʾ)}$
Yaksha, spirit
TSP 2.400; GMS 206i; *ʾyškwy*, TSP 3.41

2168 **ʾyqwn** C جاوید، همیشگی
āykun, āikun ⇒ʾykwn(w)
eternal
STi 31.17, 69.6; STii 1.10, 4.26; *āyu-kana*, *ʾyqwn pn* "forever", C2, 27V14, 68V4; S W, AO 1981, 19

2169 **ʾyqwncyq** C جاودان، ابدی
āykuncik, āikunčik ⇒ʾykwncyq
eternal
C2, 68V3; STi 13.3, 4; Sund. AoFviii 1981, 180.7

2170 **ʾYKZY** S چون، اگر، چنان که، وقتی که(هز)
čānu-ti, kaδuti ? (ʾYKZY(n), ʾYKny) ©Idg. ⇒ʾYK$^{(ʾ)}$, kδʾwty
as, if, like
cʾnʾkw, BSTBL, Vim. 1 *kδwty*, *wʾnʾw*, C2 n p184.7; *ʾYKZYY*, Hen. Tales. 475.25; STii p578; VJ; TSP; KG; Frag. Len.; S W, CI, 1991, 178-185

2171 **ʾYKZY(n)** ⇒ ʾYKZY

2172 **ʾym**^{1}
ĭm, ēm (ʿym) ©✓*ah*-; *ahmi* ©1sg. pres. ⇒ʾynt, γ-^{1}
GMS 760; C2 n p60; EGSii 63; AVS 224

2173 **ʾym**^{2} C پایان، آخر
āyăm ⇒ʾyʾm
end
STi 18.3.19.13 & etc.; GMS 659

2174 **ʾym-** C ⇒ ʾyʾm-

2175 **ʾym**$^{(ʾ)}$
ĭm, ĭma, ĭman, ĭmāx (ʿym, ʾymn, ʾymʾx) ©✓*ah*; OP *ahmahy* ©1pl. pres. ⇒ʾsty^{1}, γ-^{1}, x-^{1}
GMS 778; *ʾymʾ*, STii 1.83, 41.25; Frag. Len. 92, 9; *ʾymn*, BSTBL, Vim. 44, 148; *ʾymʾx*, STi 82.2; AVS 224

2176 **ʾymʾwtsy** B طوطی
imutsi ? ©<Chin.
parrot
SCE 144 etc. 315, 352

2177 **ʾymʾx** S ⇒ ʾym$^{(ʾ)}$, mʾx^{1}

2178 **ʾymn** B ⇒ ʾym$^{(ʾ)}$, ʾynt

2179 **ʾymp-** C گمراه کردن
āyamb, āyanp ⇒ʾybty, ʾʾyʾnp-
(*to*)seduce, (*to*)pervert
GMS 602; C2, 52R2

2180 **ʾympn** C فساد، گمراهی، نومیدی
āyamban, āyanpan ⇒ʾʾymbn
corruption, deception
BSTii 881.15; C2, 13R28 n p163

2181 **ʾympny** C فاسد، تباه کننده، گمراه
āyambanē ©pl. *-t*
corrupt
STii 6.22

2182 **ʾymps-** C تمام‌شدن، پایان‌یافتن
āyam(p)s (ʾyʾms-)
(*to*)be ended
BSTii 827.51; Benv. JA 1959, 119; C2, 94V21; AVS 74

2183 **ʾyms-** C تمام‌شدن، پایان‌یافتن
āyams ©impf. *myms* ⇒ʾʾyʾms-
(*to*)be ended, (*to*)accomplished
STi 3.9, 43.19; C2 gloss.

2184 **ʾyms'** C پایان
āyamsă ©f. n.
end
STi 18.3, 20.5

2185 **ʾYMT(w)** S چون، وقتی که(هز)
kaδ(u) ©Idg. ⇒kδwty, cʾnʾw
as, when
Anc. Lett. 2.22, 28 etc.; Hcn. Date. 602 n 2; Anc. Lett. 2.48 "as if"

2186 **ʾymyn** ⇒ ʾmyn^{2}

2187 **ʾynʾk** S این
ēnē (ynyy) ©**ainaka*; Skt. *ena* ⇒ʾyny(y)
this

Hen. BSOAS 11 Giants. 69; MSP *'yn'k(w)*

2188 **'yn'qwc** C بدزبانی، دشنام
ēnākūč ? ©*ēnā <hainā* ? (+*kūč*) ⇒'yyn'kwc
slander
STii 5.43; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141

2189 **'ync** C, B, S زن
i/ēnč ('ynš) ©<**yaunikā*; Yaghn. *īnč, ēnč* ©-*h* pl. -*yšt* ⇒'yšt, 'yncyšt, 'ync
woman
STi 36.15, 83.13; Sund. AoFviii 1981 p213; C2 gloss.; BSTi *wydwc 'ync; 'ynch*, VJ; SCE 232, 560; BSTBL, Padm. 67, Vim. 153; MD; Frag. Len.; TSP n p207; -*cwh*, SCE 357

2190 **'yncmnc** ⇒ 'yncmynch

2191 **'yncmynch** B, M زنانه
incmēnč ('yncymynch, 'yncmnc)
feminine, female
TSP 12.40, 19.20 n p232; SCE 350.560; GMS 1103; KG 338

2192 **'ync šk'ry** B زنباره(زن‌شکار)
inč-škārē
woman chaser
S W, IIJ 1976, 49-50 ,Frag. 5.5

2193 **'yncy**[1] S
inčī ©<**išči <*išti <*asti-* ©3sg. pres. ⇒'ycy, ycy, xcy
Livšič. Sogdiskij yazīk. p400

2194 **'yncy**[2] S آسوده، آرام
enč(y) ©**ham-čyă*; Av. *să* ⇒'ncy, 'yc't
quiet
Anc. Lett. ii, 5.7; S W, CI, 1991, 184-5

2195 **'yncy'nw** S استراحت
enčyān(u)
(*at*)rest
S W, CI, 1991, 185

2196 **'yncymynch** ⇒ 'yncmynch

2197 **'yncyr wn** C درخت انجیر
i/ēnčir wan ⇒'ncyr
fig tree
Sund. AI 28, 1988, 180

2198 **'yncyšt** B, C زنان
inčišt, ĭnšt ('ynšt) ©ob. -*y*
women
TSP 22.13; *'ynšt*, TSP 22.18; STi 52.9; Sund. AoFi 1974, 241.9, 242.16; AoFviii 1981 p213

2199 **'ynδ** B بانو، ندیمه
ind(ē) ('ynδ'y) ©Wakh. *indi, gunǰ*; Yidg. *idiko* ©pl. -*t(h)*
lady
VJ 33; TSP 6.167; Hen. Texts. 733

2200 **'ynδ'y** ⇒ 'ynδ

2201 **'ynkw** B صمغ، انگم(انگیان، انگژد)
inku ©<Skt. *hingu*; MP *angu*
gum
Hen. AION 1965, 36 n 1

2202 **'ynkwmync** B صمغی
inkumēnč
(*of*) gum
TSP 8.111 n p216; Hen. AION 1965, 36 n 1 Benv. "iron"

2203 **'ynš** ⇒ 'ync

2204 **'ynškth** B بانو کده، حرم‌سرا، محلّ زنان(مشکو)
inš-kat(ē) ⇒'yškth
harem(*place of women*)
VJ 397 n p90, 34; TSP n p207, 167

2205 **'ynšt** B, C ⇒ 'yncyšt

2206 **'ynt** B
āyand, ēnd ('ymn) ©*ah-* ©3pl. pres. & opt. ⇒'ym[1], 'yš, "ynt, 'st'nt, xnt, 'st'ynt
GMS 779; BSTBL, Dhy. 210, 219; AVS 225

2207 **'ynt'wk** B هندو، هندی
induk ©<**hinduka*
Hindu, (*from*) India
Frag. Len. 59.2

2208 **'yntk'w** B, S هندو، هندی
indaku ('yntkw) ©pl. -*t* ⇒'ynt'wk
Hindu, (*from*) India
GMS 94; Anc. Lett. 2.37; BSTBL, Intox. 37; S W, C2 n p61

2209 **'yntkw** ⇒ 'yntk'w

2210 **'yntr** B ایندرا(نام خدای هندی)
indər, indra
Indra
TSP 8.41

2211 **'yntwkstn** B هندوستان
indukastan ©loc. -'*y*
India
TSP 21iii, 17; Hen. Texts. 736

2212 **'yny(y)** M, C, S این
ēnē, ēni ('yny(y)) ©<**ainaka* ⇒y'n', y'nt, 'yn'k
this
GMS 1499; Tales. 475.27; STi 8.17; Sund. AoFviii

1981 p213; STii 5.5 etc.; Frag. Len. 33.1; C2 gloss.

2213 **ʾyp'k** ⇒ yp'k

2214 **ʾypγrs'k** B حامی، پشتیبان
i/ēpγ/xarsē ? (ʾypγrs'y) ©pl. *-t*
protector
BSTBL, Dhy. 16; TSP 14.33 n p229; Sogdica. 60.7; Benv. Notesii 216

2215 **ʾypγrs'y** ⇒ ʾypγrs'k

2216 **ʾyry"pt** B رفتار، روش
īryāpt ©Skt. *īryāpatha*
behaviour, posture
BSTBL, Dhy. 351

2217 **ʾyrẓn(w)** S(M) ارزشمند
ēržan ©**arjyăna* ⇒ʾyzn, ʿyjn
worthy
Sund. IMTT 1992, 78.11 n 53

2218 **ʾys-** آمدن(در بیشتر متون)
ēs, āis (ʿys-) ⇒"γt-[1], "ys-
(*to*)come
GMS 8, 614, 918; TSP; BSTBL; MDii; MSP; BSTi; C2 gloss.; AVS 71 n 2

2219 **ʾys'm'nt'k** S ⇒ ʾys'mndy

2220 **ʾys'mndy** M ظهور، ورود
ēsāmandē (ys'm'nty)
coming, advent
GMS 1100; Sogdica. 29.12; C2 gloss. acc. *ʾys'm'ntw*, C2, 12V7, 51V1; *ʾys'm'nt'kw*, Hen. Giants. 70.17

2221 **ʾyš** B, C, S
iš (ʾyšt', ʿyš) ©✓*ah* ©2sg. pres. ⇒-ʾyšδ'
GMS 754, 761; AVS 224

2222 **ʾyšβr** B ایشور(نام خدای هندی)
īšβar ©Skt. *iśvara*
Ishvara
TSP 7.16, 28, 33

2223 **ʾyšc'n'y** M ارزشمند، گرانبها
ēščānē ? (ʾyšc'ny) ⇒ʾyžn, ʾšcy'n'k, ʿyjn
worthy
GMS 1041, 155 = *ʾyzn + ānē*

2224 **ʾyšc'ny** ⇒ ʾyšc'n'y

2225 **-ʾyšδ'** B
išta (ʾyšt') ©✓*ah* ©2pl. pres. ⇒x-[1]
GMS 777; S W, C2 n p59; AVS 225

2226 **ʾyšqryn ?** C تغییردهنده ؟، ویران کننده ؟
ēškarēn(ē) ? ©<**awi-škar* ?
changer ?, destroyer ?
STii 6.23

2227 **ʾyškth** B بانو کده، حرم‌سرا، اندرونی
ēš-katē (ʿyškty(h), ʾyšqty) ⇒ʾynškth
harem(*place of women*)
VJ n p90.34; TSP 6.167; ob. *ʾyškty*, VJ 387, *ʾyškt(ʊ)yh*, VJ 34, 1351; acc. *ʾyšqtw*, C2, 13R24; GMS 259, 339; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 137

2228 **ʾyšqty** C ⇒ ʾyškth

2229 **ʾyšpγwnc** B یشم گون، یشمی
išp-γōnč
jasper-coloured
BSTBL, Dhy. 292-4

2230 **ʾyšp(h)** B یشم، سنگ یشم(یشپ، یشب)
i/ēšp
jasper
BSTBL, Dhy. 221, 292, 294; VJ 15[b] n p92

2231 **ʾyšpyn'k** B یشمی
išpēnē
(*of*)jasper, crystalline
BSTBL, Dhy. 276, 277

2232 **ʾyšt** C چیزها
ēšt (ʾyct(y)) ©ob. pl. *-ty* ⇒ʾyc[1], ʾyδc
things
STi 50.7 etc.; Sund. AoFviii 1981 p213; C2 gloss.; STii 3.60; *γrftyšt* "many thing", STi 37.4

2233 **ʾyšt'** C ⇒ -ʾyšδ', ʾyš

2234 **ʾyšty** S جوشان ؟
ēštē ? ©Av. *yaēšiya*; Yaghn.*eš*; Khot.*jīs*.
boiling ?
Sund. MHC p37.7, 32 n 82

2235 **ʾyšw** M عیسی
išu (ʿyšw(ʊ), yšwγ, ʾyšwγ) ⇒yyšw(ʊ)
Jesus
GMS 9

2236 **ʾyšwγ** C ⇒ ʾyšw

2237 **ʾyšy'ntc** S جوشان
ēš(y)ānč ⇒ʾyšty, ʾβy'š'ntcy
boiling
Sund. MHC 32.12 n86

2238 **ʾyt-** B, C گرفتن
ēt, āyt ©<**ā-yata*; ✓*yam-* ©pt. st. ⇒"s, ʾyty, "yt-, ʿyt-, ʾyc[2]
(*to*)take
GMS 539; TSP 7.137; *ʾytw*, C2, 13V29; pp. *ʾyty*, C2 gloss.; trans. pret. *ʾyd'r-*, STi 52.10; *ʾytδ'r-*, Frag. Len. 69.33

2239 **'yt'wk** B پیری، کهولت
āytŭk
old age
BSTBL, Vaj. 10; Benv. Notesi 64; SW, IIJ 1978, 258, 10, *zyt'wk* (√*jī-*)

2240 **'ytcš'ntk** B دنیایی، مادّی
itčšantē ? ('ytcš'nty) ©<Skt. *icchantica*
worldly
BSTBL, Dhu. 84, 133

2241 **'ytcš'nty** ⇒ 'ytcš'ntk

2242 **'yty** C گرفته
ētē ©<**ā-yata-ka* ©pp. ⇒'s-, 'yt-
taken
STi; Sund. AoFviii 1981 p213; C2 gloss; voc. *'yt'*, C2, 51 R30; f. *'yc*, C2, 57V 9

2243 **'yw** یک، واحد، تنها(در بیشتر متون)
ĕw ('yw) ⇒yw²
one, single
GMS 1316, 1329; ob. *'ywn*, GMS 179 n 1

2244 **'yw "yh** B همیشه
ēw-āy
always
TSP 2.165, 5.6; GMS 1317

2245 **'yw 'pc't** B فوراً، درحال
ēw-apčāt ? ⇒'ywnpc'ty
at once
BSTBL, Vim. 109, 121 *'pyc't*, Dhu. 181; GMS 179

2246 **'yw'rδkw** B, M صمیمی، یکدل، راست
ēw-arδaku ©<*ēw+arduk* ©abl. -'; gen. -*y* ⇒'yw'rδwk, yw'rdq
sincere
SCE 62; TSP 14.28 etc.; BSTBL; GMS 423

2247 **'yw 'yw** B هریک، یکی‌یکی، یک‌یک
ēw-ēw ⇒'yw 'yw
each one, one by one
BSTBL

2248 **'yw 'zβ'βy** S هم‌مزه
ēw-əzβāβē ⇒'zβ'β(h)
with the same taste
MSP b 59

2249 **'yw δyβty(')** B یکدیگر
ēw-δiβdē, δβitē ('ywδβtyw)
one another, each other
VJ 896; SCE 56; BSTBL, Dhu. 249; Frag. 3.46; MDii; MSP b94, -*w*

2250 **'ywγwnc'yδ** B, S مانند، همانند(یک گونه)(در بیشتر متون)
ēw-γōnčēδ ('ywγwncyδ)
like, as, just so
GMS 1108, VJ; SCE 186, 198; TSP; BSTBL; STii; Frag. Len.

2251 **'ywγwncyδ** ⇒ 'ywγwnc'yδ

2252 **'yw mrγy** B برابر، یکسان، هم‌سطح
ēw-marγē
equal
BSTBL, Dhy. 395 n p64

2253 **'ywn** B بیشه، جنگل
ēw-wan? ⇒wn'βr'wδ
woodland
Mack. BSTBL; Vim. 78 n p19

2254 **'ywnpc'ty** B ناگهان
ēw-apčātē ? ⇒'yw 'pc't
at once
BSTBL, Dhu. 181; GMS 179n 1, *'yw'pc'ty*

2255 **'ywp'r'yk'** B همگی، روی‌هم‌رفته
ēw-pārīk ('ywp'ryq, 'ywp'ryk)
altogether
BSTBL, Dhy. 139, Intox. 13; TSP 5.10, 9.111

2256 **'ywp'ryk** ⇒ 'ywp'r'yk'

2257 **'ywp't(w)** B یک‌بار
ēw-pāt ⇒'yw p't
once
TSP 9.78, 7.50; BSTBL, Padm. 43; -*w*, SCE 536; BBB 102

2258 **'yw p'zky'** M یک‌رویی،صداقت، صفا
ēw- pāzakyā ? ⇒p'z
unanimity, sincerity
Sund. Man. Lett. 310.16, 311 n 47

2259 **'yw pr δw'** B دو برابر
ēwpar δwa
doubly, twice
BSTBL, Dhy. 41

2260 **'yw pyrnmstr** B پیش از همه
ēw-pirnamstar
first of all
VJ 60ᵇ, 383; TSP 280; GMS 1305

2261 **'ywšt-** M برانگیختن، تحریک کردن
āyušt ©pt. st. ⇒"y'wz-², "y'wšt-
(*to*)stir up, (*to*)excite
GMS 5 A 818

2262 **'ywt'c(h)** S یکتا، تنها
ēw-tāč ⇒ywt'c
alone
GMS 1127; TSP 13.10, 3.122; SCE 125; Tales. 486.20; STi 86.4

2263 **'yw wšyy** S تنها
ēw-wišē ? ⇒*wš-
alone
Sogdica. 24.9; GMS 1317

2264 **'ywz-** ⇒ "ywz

2265 **'ywznk(')** B, S یک‌جور، همانند، مثل، چون(در بیشتر متون بودایی)
ēwzang ('ywznkh) ⇒zng
like, same, similar
GMS 1109, 1317; EGSii 104

2266 **'ywznk'n** B همانند
ēwzangān
similar
TSP 3.2

2267 **'ywznk'yδ** B, M, S همانند، هم‌سان
ēwzangēδ ('ywznkyδ)
like, similar
TSP 3.205; BSTBL; Dhu. 157; STii 7.24; GMS 1115, 1109; Frag. Len. 92.13

2268 **'ywznkh** ⇒ 'ywznk(')

2269 **'ywznkyδ** ⇒ 'ywznk'yδ

2270 **'ywz(y)** C توفان، تندباد
āyōzē ©pl. -t ⇒'ywšt-, "ywz
tempest
BSTii 908.12; C2, 40R12

2271 **'yy** M ای(حرف ندا)
ǎy ©voc.
hey
Hen. Tales. 478.9, 10

2272 **'yz-** B پرستیدن، قربانی کردن
iz ©<*yaza* ⇒yz-
(*to*)worship, (*to*)sacrifice
SCE 248; GMS 206a

2273 **'yzn** S ارزشمند، شایسته
ēžan ⇒'yžn, 'yjn
worthy, reliable
MDii p142 n9; MDiii

2274 **'yžn** C ارزشمند، شایسته
ěžan ©<OP *arjana* ©pl. -t ⇒'yzn, 'yjn, 'yšc'n'y
valuable, worthy
GMS 290; STii 6.47, 34; C2 gloss.

2275 **'yžndy** C ارزشمند
ěžandē ('yjndy, 'yžnty) ⇒'yznty
worthy
STii 2.19, 23; GMS 290, 810; -*ty*, STi 59.19

2276 **'yznty** B با ارزش
ēžandē ⇒'yžndy
worthy
BSTBL, Vim. 44; GMS 290

2277 **'yžnty** ⇒ 'yžndy

2278 **'yzt** M, C کوی، میدان، خیابان، بازارچه
īzd ('yzt) ©ob. -*y*, -*tty*
public place, street, square
GMS 46; Hen. BSOAS 12, 316; STii 3.54; Benv. Eti 314; S W, C2 n p132, 60V10, 31R19

2279 **'yzt'** C خبر، بشارت، مژده
ə/izdā ?
news, announcement
STi 9.1, 29.6; GMS 84

2280 **'yzt'ys** M بت
ə/izdēs ('yztys) ©Parth. '*zdys*; MP '*wzdys* ⇒yzt'ys
idol
GMS 284

2281 **'yztys** ⇒ 'yzt'ys

2282 **'yztyskt'k** M بتکده، بت‌خانه
izdēs-katē
idolhouse
GMS 104; KG 464

2283 **'z'n** C اعتراف، سپاس
āzān
confession, acknowledgement
BSTii 892.11: C2 DV6

2284 **'z'n-** C اعتراف کردن، آگاه کردن، سپاس گزاردن
azān ©impf. *mz'n*; pret. '*z'nd'r* ⇒"z'n-, 'nz'n-
(*to*)confess, (*to*)acknowledge, (*to*)give thanks
GMS 657; STi 10.13, 12, 58.3, 4; Sund. AoFviii 1981 p213; STii 4.10; C2, 120R1, 27V12; AVS 99

2285 **'z'nny** C اعتراف کننده
azān-nē ©pres. part.; pl. -*t*
confessor
'*zn'nyt*, BSTii 883.19; C2, 48R21

2286 **'z'n-prsqy'** C سپاس، شکر گزاری
azān-pəṛskyā
thanksgiving

C2 gloss. n p63

2287 **'z'tʰqt** M آزادگان، نجیب‌زادگان
āzātē-t ('z'tk) ©pl.
nobles
Sogdica. 22.76

2288 **'ž'w-** C زندگی‌دادن، زنده کردن
ažāw ('žw-) ⇒'nz'wt-
(*to*)give life, (*to*)cause to live
GMS 546; STi 14.12; C2, 60R18; impf. *mž'w*, C2, 60R32; *'ž'wd'r-*, trans. pret. C2, 54R29; Sund. AoFviii 1981 p213, 179.19

2289 **'ž'wd'r-** ⇒ 'nz'wt-

2290 **'ẓ'wny** ⇒ 'ž'wny

2291 **'ž'wny** C زندگی‌بخش
ažāwnē ('ẓ'wny) ⇒'nj'wny, 'nz'wn'k
Life Giver
GMS 894; C2, 12V18; STii 3.41, 4.17; STi 87.23; Sund. AoFviii 1981, 179.15, 180.3

2292 **'z'ymt-** B ⇒ 'ny'mt

2293 **'zβ"k** B ⇒ 'zβ'k(ə)

2294 **'zβ'β-** B چشیدن
(ə)zβāβ ⇒zβ'β-
(*to*)taste
TSP 2.711

2295 **'zβ'β(h)** B, M, S ذائقه، چشایی، مزه
(ə)zβāβ ⇒zβ'β
flavour, taste
GMS 1505; BSTBL, Vaj. 14; Frag. Len. 35 b1; KG 367; MSP b61, e26; ob. *-y*, b16, 60

2296 **'zβ'k(ə)** B, M, S زبان
(ə)zβāk ('zβ"k) ©<Av. *hizvā* ⇒zβ'k
tongue
VJ 880; TSP 5.32; Sogdica. 5; GMS 93; KG 383; MDii A-14.6; MSP c14; Frag. Len. 29.9 *'zβ'kh*, KG 399; ob. *-yh*, TSP 2.393; pl. *-t*, MSP b51

2297 **'zβ'kwyγ'k** S بیخ زبان، بن زبان
əzβāk-wēxē
root of the tongue
Sogdica. 5; Frag. 4.12; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 140

2298 **'zβ'nt** B ⇒ 'nβ'nt

2299 **'zβ'r-** ? S خواروبار، توشه، آذوقه
əzβār ? ©Av. *uzbar*; Parth. *'wzbry*
provisions
MDii p146n7; Hen. Mittelir. 113.7

2300 **'zbr-** C گذشتن از
zβar ⇒zβ'yr-
(*to*)cross over
STii 1.21; GMS 158n 1, 240

2301 **'zc** C زن آزاد، نجیب‌زاده
āzč, āzač ©f. adj. ⇒'zty
free woman, noble
C2, 54R13

2302 **'zcy't** S سالم، آباد
azjyāt ©<Av. *hujyāti* ©pl. *-t*; acc. *-w*
healthy, prosperous
MDii p125.14 p106.13; Gersh. Advice. 88

2303 **'zd'qry'** C خبر، مژده، بشارت
azdā-karyā (zd'qry') ©OP *azdā* ⇒'zt'qry
news, announcement
GMS 84, 284; STii 3.42; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 140d

2304 **'zγ'm** S در پایان، بالاخره، تمام، کاملاً
(ə)zγām ⇒'wzγ'm, zγ'm
completely, absolutely, at last
MDii; MDiii; Frag. Len. 68.8, 69.3; MSP b164; S W, BAI 1990, 285

2305 **'zγ'nt** S فرستاده، پیک
(ə)žγand ('zγnt) ©**zgad-* ©acc. *-w*; pl. *-t* ⇒zγ'nt(t), žγnt
messenger, envoy
MDii; MDiii; Frag. Len. 117 R2; Ladakh. Insc.; Hen. Mittelir. 54; *'zγ'nty*, GMS 342 n 1

2306 **'zγ'r** S رطوبت، نم
(ə)zγār ⇒zγ'r
humidity ?
KG 478

2307 **'zγ'rt** B, S فوراً، درحال
(ə)žγǎrt ©<**zgar* ⇒zγ'rt, žγrt, jγrt, 'ẓγrt
at once, immediately
TSP 8.124; BSTBL; KG 358

2308 **'zγ'w** ⇒ 'zγw(h)

2309 **'zγ'yr-** S خواندن، نامیدن
(ə)žγēr ('zγyr-) ⇒jγyr-, zγ'yr-
(*to*)call, (*to*)name
Hen. Tales. 486.13; BSOAS 11.69; KG 2053, pp. *'zγ'yrt'y*; pl. *-t*, KG 560

2310 **'zγd-** C جَستن، جهیدن، به‌سرعت‌رفتن
azγaδ (zγd-) ©**ham-zgad* ©impf. *mzγd* ⇒'nzγynt-, 'nzγst-
(*to*)leap up
BSTii 888.56; Benv. JA 1955, 315; C2, 60V23 n

p132

2311 **ʾzγnt** S ⇒ ʾzγʾnt

2312 **ʾzγr** S لباس رزم، زره، سلاح
az/žγ/zar ? ©acc. -*w*; ob. - ʾ; pl. -*t*
armour
MDii p152.5; MDiii

2313 **ʾẓγrt** S فوراً
(ə)žγart (zγrt) ⇒jγrt
quickly
Hen. Tales. 475.11

2314 **ʾzγw(h)** B, S نگرانی، سختی، ناراحتی
azγ/xu (ʾzγʾw)
anxiety, trouble
VJ 18[d], 791 etc.; Benv. *ʾnγwh*; Hen. apud. GMS 403 n 1; MDii p78, 29, 89

2315 **ʾzγwnt-** S آشکار کردن
əzγund ©**uz-gunda*; Khot.*uysgun*
(*to*)reveal
Sund. MHC p23

2316 **ʾzγyr-** ⇒ ʾzγʾyr-

2317 **ʾzm** ⇒ zmy

2318 **ʾzmnw** B, S زمان، وقت
(ə)žamnu ⇒žmn(w), zmn-
time
TSP 17.32, 21, iii, 16; MDii; Hen. Tales. 486.18, ob. *ʾzmnyʾ*, *ʾzmnyh*, Hen. Tales. 486.16; TSP 12.30

2319 **ʾzmwγtγ rwc** S روز بیست‌وسوّم ماه(بیرونی: زموختغ)
əzmuγtaγ rōč ©Av. *zemō-huδāŋhō* ⇒zmwxtwγ
twenty-eight day of the month
MDii, iii; S W, BSOAS 38, 1975, 134 n 13, *ʾzmwγt*$^{(ʾ)}$*x*

2320 **ʾzmy** M زمستان
(ə)zmē ⇒zmʾk, zmyy
winter
Hen. Tales. 481.40, 42

2321 **ʾẓnʾ** B دانش، آگاهی
(ə)žnā ⇒jnʾ
knowledge
STii 7.25

2322 **ʾznʾk(h)** B دانش، آگاهی
(ə)žnāk (ʾẓnʾkh) ©√*žnā* ⇒znʾkh[2]
knowledge, information
BSTBL, Vim. 66; Frag. Len. 37.13; GMS 264

2323 **ʾẓnʾkh** B ⇒ ʾznʾk(h)

2324 **ʾznʾny** C اعتراف کننده
āzānnē ©pl. -*t* ⇒ʾzʾnny
confessor
BSTii 883.19; C2 gloss. n p86

2325 **ʾznʾptnym** B مشاور، رایزن
(ə)žnā-patnēm (ʾẓnʾptnym, ʾnzʾptʾym) ⇒jnʾptnym
adviser
TSP 2.1155, 12.70; Gersh. Advice. 78bf; Hen. Tales. 480.13, 481n 6

2326 **ʾẓnʾptnym** M(S) ⇒ ʾznʾptnym

2327 **ʾznt** C داستان، قصّه
āza/ənd ©ob. -*y* ⇒ʾzynd
tale, story, account
C2, 48V24, 39V14 n p115

2328 **ʾzpʾrt** B, S پاک(در بیشتر متون)
(ə)zpart ©f. -*h*; ob. -*y* ⇒ʾzprt, zpʾrt
pure, clean
TSP 3.216; VJ; BSTBL; KG; MSP; BBB; Tales. 469; STi 86.12; f. adj. *ʾzprth*, KG 554

2329 **ʾzpʾrtyh** B پاکی
(ə)zpartyā ⇒zpʾrtyʾ
purity
TSP 2.322

2330 **ʾzprt** B, M, C پاک
(ə)zpart ⇒ʾzpʾrt, zpʾrt, mndzprt
clean
BBB

2331 **ʾzprtqryy** M پاک کننده
(ə)zpart-karē ©pl. -*t* ⇒zprtqryy
purifier
Sogdica. 48.3, 49.3; GMS 1122

2332 **ʾzrʾwδkh** S زراوَدی(زراوَد یا زرابَت: نام دهکده‌ییست)
(ə)zrāwāδē ©f. -*c*
(*from*)Zarawad
MDii p147 n p148 p196; MDiii p108

2333 **ʾzrʾwšc** S زردشت
(ə)zrušč ©Parth. *zrhwšt* ⇒zrwšc
Zoroaster
GMS 379, 1171; Hen. JRAS 1944, 138.26

2334 **ʾzrγt-** S(MD) ⇒ zrʾγt-

2335 **ʾzrmyʾ(h)** M آزار، آسیب
āzarmyā ⇒"zrm
harm
BBB 483 +ʾ*pw*

2336 **'zrw'** B زروان(مانوی: پدرِ بزرگی)، برهما(بودایی)
(ə)zarwā (zrwn) ⇒zrw'
Zurvan(*M*), Brahma(*B*)
VJ 910; W-Li; Hen. Tales. 485; TSP; BSTBL, Vim. 129

2337 **'zrync-** S نجات‌دادن، آزاد کردن
(ə)zrēnč ⇒zr'γt-, zr'ync-, zrync-
(*to*)save, (*to*)deliver
MDii p123.19 n p126; AVS 123

2338 **'žt** C متولّد
āžt ©pp.
born
Sund. AoFviii 1981, 200.16, 210.1, 211.9, 13, 15

2339 **'zt'** B شناخته، آگاه، آشنا
azdā ©OP *azdā*
informed
GMS 84, 284; VJ 297, 1075, 1299

2340 **'zt'γr'yw** B لایق، شایسته ؟، خودآگاه ؟
azdā-γrīw ?
self-knowing ?, with merit ?
TSP 2.1181 n p184

2341 **'zt'qry** C منادی، چاووش، پیام‌آور
azdā-karē ⇒'zd'qry'
announcer, herald
BSTi 215

2342 **'ztq'r** C سرباز، سپاهی، افسر
āzăt-kār ©pl. *-t* ⇒"ztk'r
soldier, military man, officer
C2, 77R11 n p156

2343 **'ztwny** C آزادی، اشرافیّت، اصالت
āzătūnē, ązatōnī
freedom, nobility
C2, 51R19, 57R6; STSC 105; S W, AO 1981,18

2344 **'zty** C مرد آزاد، نجیب‌زاده
āzătē ©pl. *-t* ⇒"ztk'r
freeman, noble
STi 83.11; Sund. AoFviii 1981, 193.4; C2, 54R13, f. adj. *'zc*

2345 **'žty** C متولّد، زاده
āžətē ©pp. ⇒smynt'z'ty, "jty
born
GMS 27; STi 69.8; Sund. AoFviii 1981 p213

2346 **'ztyw** B, M تبعید، تبعیدشده
(ə)zdyu ©<*uz-dahyu*
exiled, exile
VJ; GMS 97, 181; BBB b72

2347 **'zw** من(در بیشتر متون)
azu ('zwty, 'zwZY) ©Av. *azəm*; OP *adam*; Parth. *az* ©1sg. pron. nom. ⇒mn', zw, 'my[1]
GMS 1338;. *'zw ty*, VJ 389, 1217 & etc.; *'zwZY*, BSTBL, Dhy. 308, BBB p121

2348 **'zw-** B, S زیستن، زندگی کردن
(ə)žaw, (ə)žu ⇒jw-, žw-, zw-
(*to*)live
GMS 264, 574 n 1; VJ 1371; TSP; MDii; Tales. 476.4; AVS 81

2349 **'žw-** ⇒ 'ž'w-

'2350 **'ẓw'n** ⇒ 'zw'n(h)

2351 **'žw'n** ⇒ 'zw'n(h)

2352 **'zw'n(h)** B, S زندگی، هستی، زنده
(ə)žwān ('žw'n, 'ẓw'n) ⇒zw"n, jw'n
life, living
TSP; VJ; BSTBL, Vim. 99; Hen. Tales. 476-1, 408.32; Anc. Lett. 3.92; MDii; KG 375, 641; STii 9.13, 16; *'zw'nnh*, TSP 2.319; ob. *'zw'nyh*, TSP 2.167, 174

2353 **'zw'nt'k** B, S زنده
(ə)žwāndē ('zw'nty, 'zwntk) ⇒jwndyy/h, ẓw'ntk
living
VJ 1110; TSP 8.187; MD; Tales. 483.13; GMS 1068; KG 508; Frag. Len. 60.3; W-Lii; *'zwnt*, MDii B7V5

2354 **'zw'ntδ'm** ⇒ 'zw'ntkδ'mh

2355 **'zw'ntkδ'mh** B جهان هستی، موجودات زنده
(ə)žwāndē-δām ('zw'ntδ'm) ©ob. *-yh*
living world
TSP 2.565, 581, 21 iii 6

2356 **'zw'nty** ⇒ 'zw'nt'k

2357 **'zw'rt** B برگشت، بازگشت
(ə)zwărt ⇒zw'rt-
return
TSP 2.145, *'zw'rty*; MSP b154; *'zw'rt*, *prw'rt*, TSP p288.12

2358 **'zw'rt-** B, S, M برگشتن، بازگشتن
(ə)zwart ('zwrt-) ©<**uz-warta* ⇒zw'rt-, 'zw'st-
(*to*)return
GMS 99, 742; EGSii 62; VJ; TSP; MDii; KG 519, impf. *'zyw'rt*; Hen. Tales. 475.17

2359 **'zw'st-** S برگشتن

(ə)zwast (zwst-) ©pt. st. ⇒ʾzwʾrt-
(*to*)return
KG p181.354

2360 **ʾzwʾyrt-** B, S برگرداندن
(ə)zwērt ©<**uz-wartāya-* ⇒ʾzwʾrt, zwʾyrt-
(*to*)make return
TSP 12.18; GMS 627

2361 **ʾzwh** B ⇒ ʾnγw

2362 **ʾžwn** C پسر، فرزند
āžōn
child, son
STi 84.20; pl. *-t*, STi 7-2, 43.15; C2, 52R15, 87R10; ob. pl. *-ty*, C2, 102V24; BSTii 878.10; Sund. AoFviii 1981, 191V4

2363 **ʾzwntk** ⇒ ʾzwʾntʾk

2364 **ʾžwnwʾdqyʾ** C پسری، فرزندی، فرزندخواندگی
āžōn-wāδakyā
sonship
STi 84.20; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144

2365 **ʾzwrt-** M ⇒ ʾzwʾrt-

2366 **ʾzwty** ⇒ ʾzw, ty[2]

2367 **ʾžwyrny** C دشمن، بدخواه
āžwĕrnē ©<**jwāraya; ā-√jŭr-*; Oss. *adzūrin*; Khot. *śver-* ©pres. part.; pl. *-t*
enemy, ill-wisher
BSTii 861.59; C2, 23V29 n p61

2368 **ʾzwZY** ⇒ ʾzw

2369 **ʾžy-** C متولّدشدن
āžay ⇒»jy-, ʾžt, »zʾy-
(*to*)be born
Sund. AoFviii 1981 p213

2370 **ʾzyʾm** B ⇒ ʾnyʾm(-)

2371 **ʾžyʾmnty** C زایش، تولّد
āžayāmandē
birth
Sund. AoFviii 1981, 179.20

2372 **ʾzyʾms-** B ⇒ ʾnyʾms-

2373 **ʾzyh** S (نوعی) جنگ‌افزار، نیزه ؟(زه)
(*a kind of*)weapon
MDii p46 n8; *ʾʏsyn ʾzyh* ? MDiii p117; Frag.Len. 120.4

2374 **ʾzynd** M, C داستان، روایت
āzi/ənd ⇒»zynd, ʾznt
tale, story
STii 1.14; Hen. Tales. 466

2375 **ʾzyt-** S گرفتن، زدن ؟
ăžit ? ©pt. st. *ʾzytwδʾr-*; perf. st. ⇒zyt-[1]
(*to*)take, (*to*)beat ?
MDii p117.14; Gersh. Advice. 85; S W, C2 p74 n21

2376 **ʾzyy myδ** S دیروز
(a)zē-mēθ ? ©Av. *zyō* ⇒ʾpzymyδ
yesterday
Anc. Lett. 2.16, *ʾnyy myδ*; Hen. Date. 604 n4; Benv. Et. Oss. 109

ʿ

2377 **ʿD** S به، به‌سوی(هز)
(ʿR, ʿL) ©Idg.
at, to
Anc. Lett.; Hen. Texts. 717; S W, BSOAS 1975, 135; JA 1981 p348; CI 1991,178

2378 **ʿL** ⇒ ʿD

2379 **ʿM(=rm)** S, B با(هز)
δan,δon ©Idg. ⇒δnn, δʾwn
with
S W, BSOAS 35, 1972, 615; KG; MSP; VJ; TSP; SCE p69; STii 8.6; GMS 1624

2380 **ʿNʿYW** B فرمودن(هز)
framāy- (ʿNYW, RNYʿW) ©Idg.
(*to*)order
Hen. Mittelir. 34; Livšič. HMV 259; Frag.Len. 82a 14,19,11.4

2381 **ʿNYW** ⇒ ʿNʿYW

2382 **ʿR** ⇒ ʿD

2383 **ʿspʾδ** M سپاه
(ə)spāδ, ispāδ ©<Av. *spāδa* ©ob. *-y*
army
GMS 18, 157; BBB 519

2384 **ʿsprxs** M ترکه، شاخه‌ی نازک
(ə)sparaxs, əspraxs ©Av. *sparəɣa*
twigs
GMS 957; BBB p72.573

2385 **ʿsptyʾk** M ⇒ ʿsptyʾq

2386 **ʿspwrn** M پُر، کافی، بسنده
əspuṛn ©<**us-pṛna-*; Pahl. *uspur*; Khot. *uspurra* ⇒ʾspwrn(w), spwrn-, pwn[1]
perfect, full, complete
GMS 99

2387 **'spwrn'k** M کامل
əspurnē
complete, perfect
GMS 99.513, 982

2388 **'spwrnk'rky'h** M کمال
əspurn-kārakyā
perfection
Hen. AM 1952, 206.17

2389 **'spwrnw** M کامل، کاملاً
əspurnu ⇒pwn[1]
completely
GMS 513; BBB f53

2390 **'spwrny'k** M کمال، استغنا
əspurnyāk ⇒'spwrny'kh, spwny'q
perfection, completion
GMS 513, 1110; ob. *-yy*; BBB 627; W-Lii

2391 **'spync** M مهمان‌سرا، اقامتگاه(سپنج)
(ə)spinč, əspənč ⇒'spnc
rest house, inn
GMS 112

2392 **'stβtc'** M خشن، سخت‌دل، ستمکار
(ə)staβča, stafča ©f. adj.
cruel, hard
GMS 1272

2393 **'stβtyyh** M خشن، سخت‌دل
(ə)staβdē ©pp. ⇒'stβtyy
cruel
BBB; GMS 157

2394 **'stryc** M ⇒ 'stryc

2395 **'stwn** M ستون
stūn
column
W-Lii

2396 **'sxnd-** M مسخره کردن، ریشخند کردن
(ə)/isxand ⇒'sγ'nt, k'tsγ'nty
(*to*)mock
BBB 716

2397 **'št** ⇒ 'št(ı)

2398 **'ycy** M
iči ? ©<**išči*; <**išti* <*asti* ©3sg. pres. ⇒ycy, xcy, 'yncy[1], 'sty[1]
GMS 372, 775; BBB b78; AVS 224

2399 **'yδc** M ⇒ 'yδc

2400 **'yδyyt** M مردمان
ēδēt (»δy) ©pl. ⇒'yδy(y)
people
GMS 1571, 1580; BBB 545

2401 **'yjn** M شایسته، با ارزش
ēžan ©<**arjyan-*; Av. *arəja*; Parth. *aržān*; MP *arzān* ⇒'yžn, 'yzn, 'yšc'n'y
worthy
GMS 155, 383; BBB p93

2402 **'yjn'wy(y)** M ارزش، قیمت
ēžanāwē
value, price
GMS 290, 1082

2403 **'yjndy** M ⇒ 'yžndy, 'yznty

2404 **'ym** M ⇒ 'ym[1], 'ym(ı), γ-[1]

2405 **'ymyδ** M این
imēδ
this
GMS 1482

2406 **'yn'kwc** ⇒ 'yyn'kwc

2407 **'ync** M زن
i/ĕnč ©ob. pl. *-ty* ⇒'ync
woman
GMS 20; '*ynctγ*, Hen. JRAS 1944, 143.21

2408 **'yny(y)** M ⇒ 'yny(y)

2409 **'ys-** M ⇒ 'ys-

2410 **'yš** M ⇒ 'yš

2411 **'yškty(h)** M ⇒ 'yškth

2412 **'yšw(ı)** M ⇒ 'yšw

2413 **'yt-** M گرفتن
ēt ©pt. st.; perf. st. '*ytδ'r-* ⇒'yt-, »yt-, »s
(*to*)take
GMS 129, 539; BBB; AVS 127

2414 **'ytδ'r-** ⇒ 'yd'r-

2415 **'yw** M ⇒ 'yw, yw[2]

2416 **'yw'rδwk** M صمیمی، یکدل
ēw-arδuk ©<**aiva-ardu-ka* ⇒'yw'rδkw, yw'rdq
sincere
GMS 154, 974

2417 **'yw'rδwky'** M صمیمیّت، یکدلی
ēw-arδukyā
sincerity
GMS 423

2418 **'yw 'yw** M یک‌یک، هریک
ēw-ēw ⇒'yw 'yw
one by one
BBB

2419 **ʿyw cʾf** M چند، مقداری
ēw-čāf
several
GMS 1317, 1588

2420 **ʿywδβtyw** M ⇒ ʾyw δyβty(ʾ)

2421 **ʿyw qtʾm** M هر کدام
ēw-katām
each
GMS 1317

2422 **ʿyw mγwn** M روی‌هم‌رفته
ēw-maγōn
altogether
GMS 1317

2423 **ʿywpʾryq** M ⇒ ʾywpʾrʾykʾ

2424 **ʿyw pʾt** M یک‌بار
ēw pāt ⇒ʾywpʾt(w)
once
BBB f 6; GMS 1327

2425 **ʿywšmbyd** M یکشنبه
ēw-šambid
Sunday
Hen. JRAS 1944, 149.4

2426 **ʿywtr** M (یکی از چند) جزء
ēw-tar ⇒ywtr
one(*of several*)
Sogdica. 54.10; GMS 1318

2427 **ʿyw wšy** M تنها
ēw- wišē ? ©<**wiθra*; Av. *ōiθra*
lonely
Sogdica. 25.9; GMS 299

2428 **ʿywxwʾy-** M جدا کردن، جداشدن
ixwǎy ⇒yxwʾy-
(*to*)separate
BBB p97 b85; GMS 220, 417

2429 **ʿyynʾkwc** M تهمت‌زن، بدگو
ēnā-kūč (ʿynʾkwc) ⇒ʾynʾqwc
slanderer

2430 **ʿyzdt** M خیابان، کوی، صف، دوساعت(در اصطلاح نجومی مانوی)
izd (ʿyzt) ©ob. -*yy* ⇒ʾyzt
street, row, two hours (in Manichean Cosmology)
Hen. BSOAS 12, Cosm. 312. 99, n p311, 316; GMS 46; BBB 122

2431 **ʿyzt** ⇒ ʾyzt, ʿyzdt

ß/b

2432 **b-** C ⇒ β-

2433 **β-** B, S, M بودن، شدن
β (b-, bʾm[1], βʾtγʾt, bntsq) ⇒βw-, wβ-, βntʾskwn, βʾyʾnt, bʾzynt, bytyqʾ, bʾsq, βʾ[1], βʾ[2], βʾm, βʾt(y), βʾn, by[1], by[2], βʾy[1], βʾy[2], βyskwn, βʾym, βʾymnyy, βʾδ[3], βnt[2], βʾmkʾm, byqʾ, βymkʾm/n, βntkʾm, βʾtkʾm, byntqn, bʾz, bnqʾ, bynt[1], bntqʾ, bym
(*to*)be, (*to*)become
GMS 787-802; C2 p207; AVS 227-9

2434 **-β** B, S تو، شما
fa (βʾ[4]) ©**θwam* ©2sg. pers. pron. encl. ⇒-f, fʾ
you, thou
VJ 711; MDii; S W, CI, 1991, 178-9

2435 **βʾ[1]** B و، یا
β/fa ⇒fʾ
and, or
TSP 13.9; VJ 65[b]; Benv. EGSii 173

2436 **βʾ[2]**
βā (bʾ[1]) ©3sg. impf. ⇒β-, βw-, ʾβʾ
GMS 798; C2 p207; AVS 227

2437 **βʾ[3]**
βa (bʾ[2]) ©2sg. impv. ⇒β-, βw-, wβʾ[1]
GMS 797; C2 p207; AVS 228

2438 **βʾ[4]** ⇒ -β, βy[1], fʾ

2439 **bʾ[1]** ⇒ βʾ[1]

2440 **bʾ[2]** ⇒ βʾ[2]

2441 **bʾd** C ⇒ βʾδ[1]

2442 **βʾδ'** B, M, S گاهی، گهگاه
βāδ (bʾd) ©<Av. *bāda*; Parth. *bʾdystʾn*
sometimes
VJ 1345, 1355; TSP 2.424, 450; BSTBL; BBB b60; Gersh. AHM 206; Anc. Lett. 3.5; C2 gloss. *βʾδ...βʾδ*

2443 **βʾδ[2]** B جا، مکان
βāδ
place
TSP 12.6, 16.20 n p224

2444 **βʾδ[3]**
βāδ ©2pl. pres. subj. ⇒β-
AVS 228

2445 **β'δtr** B گاهی
βāδtar
sometimes
Benv. Notesi 31; BSTBL, Vim. 128, 130; GMS 1285

2446 **b'γ** C ⇒ β'γ¹

2447 **β'γ¹** M, C باغ
βāγ (b'γ) ©pl. -*t*; ob. -*y*
garden
STi 19.15, 21.9, 10, 12; STii 3.28; BBB 568

2448 **β'γ²** M توزیع، پخش، سهام
βāγ
allotment(*s*)
Hen. Tales. 470, 56

2449 **b'γd'ry** C کشاورز، دهقان(باغ دار)
βāγ-δārē ©pl. -*t*
farmer
GMS 1136; STi 19, 17.21, 7, 11, 13

2450 **β'm**
βām ©1sg. pres. ind. ⇒β-, wβ-, wβ'm
AVS 227

2451 **b'm¹** ⇒ β-, wβ-, β'm

2452 **b'm²** C بامداد، صبح
βām
dawn, morning
S W, C2, 17R2, 22R10; BSTii 914.2; STi 77.7

2453 **β'm'k** B رنگ، فام
βāmē, fāmē (β'm'y, β'mk)
colour
TSP 3, 19, 32 etc. 22.16; BSTBL; GMS 1113; Gersh. Sogd. Cpds. 142

2454 **β'm'nt** B درخشان
βāmand
shining
BSTBL, Dhy. 153

2455 **β'm 'stwn** M ستونِ شکوه(نام خدای مانوی)
βām istūn
Column of Glory(*a Manichean god*)
W-Lii; KG 612; Sund. AoF 1979, 100

2456 **β'm'y** ⇒ β'm'k

2457 **β'mβγyy** M خدای درخشان، معمار بزرگ(یکی از خدایان مانوی)
βām-βaγ- ©Parth. *b'myzd*
Great Builder, Builder(*one of the Manichaean god*)
BBB; W-Lii

2458 **β'mβwšt** M ملکه، شهبانو
βāmbušt ©MP *bāmbišt* ⇒p'mpwšt
queen
Sogdica. 17f; Benv. Titres et Noms Propres. p27

2459 **β'm(h)** B, M, S رنگ، روشنی، فروغ(دخیل: فام)
βām ©<Av. *bāma*; Parth. MP *bām* ⇒β'm'k
glow, colour
Gersh. Sogd. Cpds. 138, 142; BSTBL; W-Lii; Hen. LW p100; Benv. Notesii 228; Sund. MHC 27.7, 28 n49

2460 **β'mk** ⇒ β'm'k

2461 **β'mk'm**
βāmkām/βānkā ©1sg. fut. ⇒β-, βw-, wβyk'm
AVS 227

2462 **b'mqyny'** C درخشش، شکوه
βāmkēnyā ©f. n.
splendour
BSTii 895, 25; S W, C2, 54R25

2463 **β'mkyr'n** B وزیر مشاور، مشاور شاه
βām-kirān ©= MP *kanārang* ©pl. -*t*
counsellor
TSP 6.167; Hen. Texts. 733

2464 **b'mn** C بانو، خانم
βāman ⇒db'mn
lady
STii 3.10; GMS 453

2465 **b'msny(q)** C بامداد، سپیده‌دم(طلوع روشنی)
βām-sanīk
dawn, early morning
STii 3.58; *b'msn'*, BSTii 856-10; S W, *b'msy'*, C2, 22R10 n p59

2466 **β'n** S,M
βān ©1sg. subj. ⇒β-, βw'n
GMS 789; AVS 228

2467 **b'n** C ⇒ β-

2468 **β'n'w-** B لرزیدن
βānau ©<**abi-a-nav-*; √*nav-* ©impf. ⇒'βn'w-
(*to*)tremble
VJ 1001; GMS 576

2469 **β'r¹** B, S بار
βār ©Yaghn. *vōr*
load
SCE 341; MDii; MSP b105

2470 **β'r²** B سوار، سواره
βār (L'β'r) ⇒β'r'k

rider, riding
VJ 317; GMS 902 n 1

2471 **β'r'k** B, S سوار، مَرکب(باره)
βārē ©MP *b'rg*; Kiwar. *β'rk* ⇒b'ry, β'ryh, β'r², β'rch
mounted, riding animal
TSP 13, 10, 16, 17, 18; BSTBL, Vim. 83; *β'r'w*, VJ 133 n p91; TSP 17.23; Bugut. Insc. B2.13

2472 **β'r'kcyk** B سواری، مَرکب
βārēčīk (β'r'ycyk(ʾ)) ⇒β'rycyk/q
riding animal
BBB 489; VJ 985, 1171; GMS 1017; TSP 13ii, 15; KG 360; *-w*; Hen. JRAS 1944, 138.39

2473 **β'r'w** B ⇒ β'r'k

2474 **β'r'xš-** S ⇒ b'rxš-

2475 **β'r'ycyk(ʾ)** B, S ⇒ β'r'kcyk

2476 **β'rβ'rk** B باربر، بارور
βār-βarē (βr'βry)
porter, fruitful
SCE 342; GMS 1133

2477 **β'rch** S اسب‌سواری
βārč ©ob. *-yh* ⇒β'r'k
riding horse
MDii B-9, 157, 11n p159

2478 **β'rcyk** S سنگین
βārčīk
heavy
Frag. Len. 88.1

2479 **β'rγn** B نشان، علامت
f(a)raγn (βrγnh) ⇒prγn', frγn(ʾ), βrγn'
mark
TSP 2.1159

2480 **β'rγwδn** B دارویی ضمادمانند
βār-γōδan ⇒"γ'wδ
(*a kind of*)drug, (*a kind of*)pomade
TSP 3.172, 197

2481 **β'rp'k** B مدفوع
βārpē ? (βrp'y, β'rp'y)
dung, excrement
SCE 158, 239, 370; GMS 1103; BSTBL, Dhy. 1; MSP b24, 87

2482 **β'rp'y** ⇒ β'rp'k

2483 **β'rp'ymync** B آلوده‌به مدفوع، از مدفوع
βārpē-mēnč
(*from*) dung
TSP 2.962 n p225

2484 **b'rxš-** C پرتاب کردن، انداختن
βāraxš (β'r'xš-) ©impf. ⇒βr'xš-
(*to*)shoot
BSTii 827.44; C2, 94V 14 n p176; MSP b155

2485 **b'ry** C سوار
βārē ©pl. *-t* ⇒β'r'k
rider
BSTii 890.60; C2, 60V 28

2486 **b'rycyq** C ⇒ β'rycyk/q

2487 **β'rycyk/q** M سواری، مَرکب
βārēčīk (b'rycyq) ©pl. *-t* ⇒β'r'kcyk
riding animal
BBB 489; Hen. JRAS 1944 n 1; C2, 77R5

2488 **β'ryh** M سوار، سواره
βārē ⇒b'ry, β'r'k
mounted
BBB 489

2489 **β's'kh** B ⇒ β'z'

2490 **b'sq** C
βāsək ©3sg. impf. dur. ⇒β-
GMS 798; AVS 227

2491 **β'š'm-** B, S فرستادن
fāšām ©impf. ⇒'βš'm-, fš'm-, pš'm ?, f'š'm-
(*to*)send
GMS 617; Benv. Notesii 225; CII 1990 p82

2492 **b'šyq** M سرود مذهبی
βāšīk ©<Parth. *b'š'h* ⇒p'šy'k
hymn
BBB 685, 732; GMS 44

2493 **β't'k** B روشنی، درخشش
βātē (β't'y) ©√*bā-*
glow
TSP 22.8.12 n p235

2494 **β't'y** ⇒ β't'k

2495 **β't'yr-** B گذشتن
fātər ? ©impf. ⇒'βtyr-, βt'r-
(*to*)pass, (*to*)cross
GMS 617; Frag. 2a.23; TSP 2.138

2496 **β'tγ't** ⇒ β-

2497 **β'tk'm**
βāt-kām (βw't) ©3sg. fut. subj. ⇒β-, βw-, wβ-
GMS 800; AVS 228

2498 **β'trync-** M سرکوب کردن
βātrenč ©impf. ⇒βtr'ync-
(*to*)suppress

Sogdica. 43.11; GMS 619

2499 **β't(y)**
βāt (βw't) ©3sg. subj. ⇒β-, βw-, wβ't, wβ-
GMS 799; AVS 228

2500 **β'w**[1] B نزدیکی، نزدیک
βāw
near
VJ 830; Benv. Notesiv 511

2501 **β'w**[2] B سیری، اشباع، رضایت
βāw
satisfaction, satiefy
SCE 290

2502 **β'w-**[1] B, M, S نزدیک‌شدن
βāw (b'w-[1]) ⇒b'wd'r-
(*to*)approach, (*to*)reach
GMS 573; TSP 2.995, 1001, 1009, 1024; Anc. Lett.; MSP; Frag. Len. 25.3; C2 gloss.; STi 52.3

2503 **β'w-**[2] B قادربودن، توانستن
βāw ⇒b'w-[2]
(*to*)be able
TSP 13.3; S W, IIJ 1976 p58

2504 **b'w-**[1] C ⇒ β'w-[1]

2505 **b'w-**[2] C اکتفا کردن، قانع‌شدن، بسنده‌بودن
βāw ⇒β'w-[2]
(*to*)suffice
GMS 997; BSTii 827.58: C2, 94V 28

2506 **β'wcy** B وفور، فراوانی
βāwčī ?
sufficiency
TSP 2, 676, 1184; BSTBL, Dhu. 209; GMS 1006

2507 **β'wcyk** B, M بسنده، کافی
βāwčīk (b'wcyq)
sufficient
TSP 3.265; BSTBL, Vim. 177; GMS 1014; BSTi 157

2508 **b'wcyq** C ⇒ β'wcyk

2509 **b'wd'r-** C نزدیک‌شدن
βāwδār ©trans. pret. ⇒β'w-[1]
(*to*)approach
STi 52.3; GMS 573.877 n 2

2510 **b'wnyq(w)** C فراوان، کافی
βāwnīk
sufficient
GMS 997; STi 8.12; Sund. AoFi 1974, 252; AoFviii 1981 p214

2511 **b'wwny** C کافی، توانا
βāwwanē (bwwny) ©pres. pp.
sufficient, able
GMS 1087; S W, C2, 31V29, 40R8, 11 n p77.29

2512 **β'xš** ⇒ βxš-

2513 **β'y**[1]
βē ©2&3sg. opt. ⇒β-, wβy(y)[1], βw-, wβ-
GMS 801; AVS 228

2514 **β'y**[2]
βāy ©inf. ⇒β-

2515 **b'y'm** ⇒ by'm-

2516 **'β'y'nt**
βēnd ©3pl. opt. ⇒β-, wβ'ynd, βw-, wβ-
GMS 801

2517 **β'y'p-** B رسیدن
βāyāp ©impf. ⇒'βy'pt-, 'βy'p
(*to*)reach
VJ 743 n p94; Hen. BSOAS 12.309, Benv. "to follow"

2518 **β'yc** B پزشک
βēč ⇒βyc
physician
TSP 6.186, 187, *β'ycyw* ? 8.105 n p216

2519 **β'ym**
βēm ©1pl. pres. subj. ⇒β-
GMS 799; AVS 228

2520 **β'ymnyy**
βēmīne ? ©1pl. pres. opt. ⇒β-, wβ'ym('n)
GMS 799, 721 fn 1; Anc. Lett. ii, 99

2521 **β'yp'δ** B پابرهنه
βē-pāδ ©pl. *-t*
barefoot
VJ 1092; Gersh. Locust's leg 83

2522 **β'ywn-** B پیش‌بینی کردن
βiyōn, βiwan, βēwan ? ©<**abiwaina-*
⇒βy'wn-
(*to*)foresee
VJ 820; GMS 434 n 2, *βiōn*

2523 **b'z**
βāz ©3sg. impf. ⇒β-, βw-
AVS 229; C2 gloss.

2524 **β'z** ⇒ b'z

2525 **β'z'** M بازو
βāzā(k) (β'z'kh, β'z'yt, β's'kh) ©<**baza-ka*; Skt. *bāhu*; Av. *bāzu* ©pl. *βāzĕt*
arm
GMS 971, 1268; Benv. Et. Oss. 64-8; TSP 6.82 n

p204; Hen. Texts. 732; KG 373

2526 **β'z'kh** B ⇒ β'z'

2527 **β'z'yt** ⇒ β'z'

2528 **b'žγd-** C ⇒ β'zγδ-

2529 **β'zγδ-** S سوارشدن
βāžγaδ (b'žγd-) ©impf. ⇒βzγδ-
(*to*)mount
VJ 855; TSP 13.27; BSTii 880.5; C2, 77R5

2530 **β'zy** B افزایش‌یافتن
βāžāy ©impf. ⇒'βz'y-
(*to*)increase
TSP 2.187

2531 **b'zynt**
βāzant ©3pl. impf. ⇒β-
GMS 801; AVS 229; *b'znt*, C2, 60 R29

2532 **-βc** S تو، از تو(ازَت)
fač ⇒-β
(*from*)you, (*of*)you
Anc. Lett. 3.5, 4.3; GMS 1358

2533 **βc'npδ(δ)** B, M جهان
f(ə)čanpaδ (βcnpδ) ©ob. *-y* ⇒'βc'npδ(δ), fc'npδ, 'fcmbδ(δ)
world
TSP 15.18; STii 9.8; BSTBL, Dhy. 15; W-Li, *bc'npδ-*

2534 **βcnpδ** ⇒ 'βc'npδ(δ)

2535 **βcyryn'k** B الماس‌گون
β(ə)žirēnē ⇒'βjyr'ync, βz'yr'yn'k, βjyrnyh
diamond like
BSTBL, Padm. 16

2536 **βδ"nh** B افسار، عنان
βiδān ©<*abi-dāna; aiwi-dāna*; Oss. *(w)idon*; Parth. *widān* ⇒βyδ'n
bridle
BSTBL, Dhu. 166; GMS 90; Benv. Et. Oss. 13

2537 **βδ'ymtyh** B ⇒ 'βδ'ymtyh

2538 **βδ'yn'k** S نوع، گونه
(ə)βδēnē ©Parth. *'bdyn*; MP *ēvēn(ag)*
kind, sort
KG 379; Hen. TPS 1944, 110

2539 **βδ'ys** B رؤیت، دیدار
f(ə)δēs (fδys) ©<**fra-daisa-* ⇒'βδ'ys, pδ'ys
vision
TSP 6.1, 5; Benv. Etii 123

2540 **βδ'yẓ-** B پیچیدن، پوشاندن
βəδēž ©<**abi-darzaya-*; Parth. *abdarz*; Yaghn. *bidēž-* ⇒βδyštk, βδ'yz'k
(*to*)cover, (*to*)wrap
BSTBL, Dhu. 22, 286

2541 **βδ'yz'k** B پوشش، پوشنده
βəδēže, βiδēžāk ⇒βδ'yẓ-
coating, covering
TSP 3.180, 196 n p197

2542 **βδyštk** B پیچیده، پوشیده
βəδištē ? ©<**abi-dṛšta*; √*darz-*; Yaghn. *bidižta* ©pp. ⇒βδ'yẓ-
wrapped
SCE 341; BSTBL, Dhu. 285; GMS 149A

2543 **βγ-** B, M, S خدا، سَرور، شاه، جناب(در بیشتر متون)
βaγ (bγ-) ©<*baga* ©nom. ob. *-y(y)*; acc. *-w*; voc. inst. abl. *-'*; pl. *βγ'n, βγ(')yšt* ⇒βγ'yšt
God, Lord, king, sir, excellency
GMS 1168, 1177; Hen. BSOAS 1965, 245; *βx*, STii 10.21

2544 **bγ-** C ⇒ βγ-

2545 **βγ"n** B, M, S خدایان(بغان)
βaγān (βγ'n(h)) ©<*bagānām* ©gen. pl. ⇒βγ'n[1]
gods
VJ 1469, 1443; Hen. ZDMG 1936, 197; *βγ"nw*, BSTBL, Dhy. 173; Anc. Lett. 2.2, 4.2

2546 **βγ"n βγtm** B, M خدای خدایان(خداترین خدایان)
βγtān βγ/xtm (βγ'n(y) βγtm)
god of gods
GMS 254, 1295; VJ 1469, 1472 etc.; SCE 254; BSTBL, Padm. 64, 70

2547 **βγ"ny BRY** S شوهر(پسر خدایان)
βaγāne-piš(ē)
husband
Anc. Lett. 3.1; S W, C2 p96

2548 **βγ'n[1]** B, M, S خدایان
βaγān ©*bagānām* ©gen. pl. ⇒βγ"n
gods
VJ 17, 1396; *-h*, VJ 1443 acc. pl. *βγ'nw*, Anc. Lett. 3.2, 5.4

2549 **βγ'n[2]** B فغان، افغان
fəγān, əfγān ⇒'βγ'n
lament
TSP 2.91

2550 **βγ'n'nγwn** M خدای‌وار، خدای گونه، مانند خدایان
βaγān-anγōn
god like
GMS 1113; BBB f62

2551 **βγ'n 'xšyyδ** M سَرور خدایان
βaγān-axšāδ (βγ'nγšyδ) ⇒βγ'n MLK'
lord of the gods
GMS 1189; Hen. Tales. 485; W-Li

2552 **βγ'n'yk'** B, S خدایی، مقدّس، خدای‌وار (در بیشتر متون)
βaγānīk (bγ'nyq, βγ'n'ykh) ©Parth. *bagānīg* ©acc. *-w* ⇒βγ'nyk(')
divine
GMS 997, 1042; VJ 15, 92; TSP 7.9, 5.102, 103, 10.4; SCE 501, 558; KG 512, 533; Frag. Len. 57.13, 71.13

2553 **βγ'n'ykh** ⇒ βγ'n'yk'

2554 **βγ'n'yšp** S(M) پیوند مقدّس، پیوند خدایی، ازدواج
βaγānyšp ? ⇒bγ'nypš
god's tiding, marriage
Hen. Tales. 486.7 n 1; Hen. BSOAS 1965, 242

2555 **βγ'nγšyδ** B ⇒ βγ'n 'xšyyδ

2556 **βγ'n(h)** ⇒ βγ"n

2557 **βγ'n MLK'** B شاه خدایان
βaγān-xutāw ⇒βγ'n 'xšyyδ
king of the gods
Frag. 4.3; BSTBL, Dhy. 173

2558 **bγ'npšqty** C ازدواج، جشن عروسی
βaγān-piš-kətē ⇒βγ'ny pškt'k
marriage, wedding
STi 39.4; Hen. BSOAS 1965, 242-7

2559 **βγ'n(y) βγtm** B ⇒ βγ"n βγtm

2560 **bγ'nyq** C ⇒ βγ'nyk(')

2561 **βγ'nyk(')** B, M خدای‌وار، خدایی(بَغانی)
βaγānīk (bγ'nyq) ⇒βγ'n'yk'
divine
GMS 997, 1042; BSTBL, Dhy. 47, 174, 287; Intox. 1; Hen. Tales. 480.8; STi 19.10 etc.; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 3.57, 38, 4.16; BSTi 67 etc.; C2 gloss. -'; *-w*, Hen. Tales. 480.8; *βγ'nyyk*, Hen. Cosm. 307, 51

2562 **bγ'nypš** C داماد(پسر در مقام خدایان، پسر در پیوند مقدّس)
βaγānĕ-piš ⇒βγ'n'yšp
bridegroom
BSTii 884.17: C2, 48V20 n p95-6: Benv. JA 1955, 312; Sund. AoFi 1974, 226; Hen. BSOAS 1965, 247

2563 **βγ'ny pškt'k** S دامادی(پسر را داماد کردن، برپا کردن پیوند مقدّس برای پسر)
βaγanĕ-piškətē ⇒bγ'npšqty
god's tiding, wedding
STi 39.14; Hen. Tales. 486 n 1; Hen. BSOAS 1965, 247 "baga-union making"

2564 **bγ'nyšpqty** C جشن، جشن عروسی
βaγānēšpkətē ? ⇒βγ'n'yšp
feast, marriage feast
BSTii 884.18; C2, 48V21; Benv. JA 1955, 312

2565 **βγ'nyyk** M ⇒ βγ'nyk(')

2566 **βγ'ptyc** M خدایی، مقدّس
βaγ(a)patič (βγyptyc) ©**baga- pati* ?
divine
BBB b71; Gersh. Sogd. Cpds. 141; Hen. Tales. 476.19

2567 **βγ'yst"n** B, S بهشت، محلّ خدایان، بَغستان
βaγestān (βγyyst'n) ©loc. *-yh* ⇒βγyst'n, bγyst'n, βγy'st'n
god's place, paradise
GMS 122, 1118; TSP 2597, 1022, 1138; O² 18, 33; Frag. Len. p94

2568 **βγ'yšt** B خدایان
βaγišt ©pl. ⇒βγ-, βγyšt, βγyct
gods
SCE 4; VJ 907, 1005, 1112; TSP 5, 6, 68; STii 1045; BSTBL, Intox. 4, Padm. 51; Frag. Len. ob. *βγ'yšty*; VJ 98; TSP 2.395; *βx'yšt*, STii 8.6, 10.45

2569 **βγδ'n'k** B پرستشگاه، معبد(بغلان)
βaγ-δānē ©<**baga-dāna* ©acc. *-w*
temple
cxwδβγδ'ny, Hen. BSOAS 1956, 367 n3, "synagogue"; TSP 2, 501, 555, 561, 563; Hen. Texts. 720; *βγδ'n'kw*, TSP 2.550

2570 **βγδpryt** B ⇒ βγpδry

2571 **bγq'nc** C ⇒ βγk'nc

2572 **βγk'nc** M ماه هفتم سال، مهر گان(بیرونی: فغکان)
βaγakānč (bγq'nc) ⇒βγk'nyc
seventh month of the year
Hen. BSOAS 1965, 250; GMS 28, 250; STii 1.19

2573 **βγk'nyc** S مهر گان، ماه هفتم سال
βaγakānīč ⇒βγk'nc
seventh month of the year

MDii; MDiii A10.9

2574 **βγmyc** M خدایی، خدای‌وار(بَغ‌وار)
βaγmēč
divine, (*of*) god
GMS 1103

2575 **βγn-** M پرستشگاه، معبد
βaγn, βaγan ©<**bagina* ©nom. *-yy*; acc. *-w*; abl. *-'*; loc. *-y'*
temple
GMS 165, 509, 1183; BBB; Hen. Tales. 473, 42; C2, 25R23, 25V n p62; Sund. AI 28, 1988, 180

2576 **βγn'k** B برهنه، لخت
βaγnē ©**bagna-ka*; Khwar. *βγnn'k*; Oss. *bäxnäg* ⇒bγny
naked
SCE 385; Prolexis. 256

2577 **βγnpt'nch** B جادوگر زن، کاهنه
βaγn-patānč
sorceress
SCE 250, 252

2578 **βγnpt(w)** B, S جادوگر، کاهن(معبدبان)
βaγn-pat(u)
sorcerer, priest
Anc. Lett. 1.10; SCE 255; Hen. BSOAS 28.250; MDii p170.5

2579 **βγnwy(y)** M ماه نو(خدای نو)
βaγ-nawē ©abl. *-nw'* ⇒βγynwy(y)
new moon
GMS 1964; BBB; Gersh. Sogd. Cpds. 138 n 2, 146

2580 **bγny** C برهنه
βaγnē (βγny) ©pl. *-t* ⇒βγn'k
naked
Sogdica. 39.22; STi 27.12, 18; Sund. AI 28, 1988, 180

2581 **βγny** M ⇒ bγny

2582 **βγp'wr** B, M, S شاهزاده، خدازاده، فغفور(عنوان امپراطور چین)
βaγpūr (βγpwr) ©<*baga-puθra*; <Parth. *bagpuhr* ⇒βγpšyy, βγpδry
prince, god's son
TSP 8.166; BSTBL, Intox. 34; BBB; Anc. Lett. 2, 26; GMS 1276

2583 **βγpδry** B پسر خدا، شاهزاده
βaγ-pəθrē, βaγ-pəšē, βaγ-piši ©Skt. *devaputra* ©pl. *βγδpryt* ?
prince, god's son
TSP 7.29, 34

2584 **βγpšyh** ⇒ βγpšyy

2585 **βγpšyt** M پسران خدا
βaγ-pəšēt (βγšpšyt) ©pl. *βγpšyt*
god's sons
Hen. Tales. 476.9 i

2586 **βγpšyy** M پسر خدا، فرشته
βaγ-pəšē (βγpšyh) ©pl. *-t* ⇒βγp'wr
god's son
Tales. 476, 9 n 1; GMS 1067, 1666; Hen. BSOAS 12; Cosm. 312, 80; BBB 579

2587 **βγpwr** M, S ⇒ βγp'wr

2588 **βγpwr'yc** M دختر خدا(بیدخت)، دوشیزه‌ی مقدّس(الهه‌ی مانوی)
βaγpūrič, βaγpūrēc (βγpwryc) ⇒pwryc
god's daughter, Divine Virgin
GMS 1276; BBB 579

2589 **βγpwr'yšt** M دوشیزگان مقدس، باکره‌های مقدّس
βaγ- pūrišt (βγpwryšt) ©pl. ⇒βγpwr'yc
Divine Virgins
BBB 579; GMS 26, 1276; KG 605

2590 **βγpwr stny** B چین،(کشور) فغفور، فغفورستان
βaγpūr-stanē
China, (*country of*)Faghfur
TSP 8; Hen. Texts. 763

2591 **βγpwryc** ⇒ βγpwr'yc

2592 **βγpwryšt** ⇒ βγpwr'yšt

2593 **βγš-** B, S بخشیدن، دادن، بخش کردن
βaxš ©√*bag-*; *baxša* ⇒βxš-
(*to*)offer, (*to*)give
VJ; TSP 2.588, 3.206; BSTBL; MDii; GMS 551; Hen. AION 1959, 35; 3sg. impf. *β'xš*, Frag. Len. 48.1

2594 **βγšpšyt** ⇒ βγpšyt

2595 **βγt-** B بخشیدن، دادن، بخش کردن
βaγd/t ©pt. st. ⇒prbγt-
(*to*)give, (*to*)divide
GMS 925; inf. *βγty*, VJ 36; *βγtw*, Frag. Len.; perf. st. *βγtwδ'r*, VJ. 25[e], 7[d], 503 etc.; *βγttw δ'r-*, VJ 236

2596 **βγtm** B, M, S خدایی‌ترین
βaγt/dam (βxtm) ©<**baga-tama* ⇒βγ"n βγtm
most divine, godliest
TSP 15.17; Frag. Len. p94; GMS 254, 164

2597 **βγtmynch** B خدایی، از طرف خدا
βaγt/damēnč

(*from*)god
TSP 2.1133, 1189

2598 **-βγtw** B ⇒ trβγt

2599 **βγty** S تقدیم‌شده، بخشیده
βaγdē ©pp.
presented, offered
Hen. Tales. 475.230

2600 **βγwδ** M پوشش(نوعی سقف)
β(a)γōδ, βəγōδ ©<**abi-gauda*
(*a sort of*)covering
Sogdica. 31.11; Gharib. Al 4.253

2601 **βγy 'γšywny** S اعلاحضرت
βaγe/i axšēwanē ('γšywny 'βc'npδ'k) ⇒'γšywn'k, 'xšywn(y), 'γšywny
His Magesty
Karab. Insc.

2602 **βγy'q** ⇒ βγy'k(h)

2603 **βγy'k(h)** M, S خدایی، خدای‌وار
βaγyāk (βγy'q) ©**baga-yākă* ⇒bγy'qy'
divine
BBB b43; GMS 1110, 1499; KG 418, 548, 636; W-Lii; Frag. Len. 34.2

2604 **bγy'qy'** C خدایی، یزدانی، الهی
βaγyākyā ©f. n. ⇒βγy'k(h)
divinity, godhead
C2, 12V17; STii 3.16; GMS 1111

2605 **βγy'st'n** B بَغستان(محلّ خدایان)
©βaγestān ⇒βγ'yst"n
place of the gods
TSP 8.36; BSTBL, Padm. 12, *-w*, Dhy. 76

2606 **βγyct** S خدایان
βaγišt ⇒βγ'yšt
gods
Afr.Insc. Livšič. AOH 1972, 79 n 8

2607 **βγynwy(y)** M ماه‌نو(خدای نو)
βaγe-nawē ⇒βγnwy(y)
new moon
Hen. JRAS 1945, Fasts. 146

2608 **βγyptyc** S ⇒ βγ'ptyc

2609 **βγyst'n** B بهشت، منزلگاه خدایان
βaγestān (βγyyst'n) ©acc. *-w*; ob. *-y(h)* ⇒βγ'yst"n
paradise, abode of the gods
SCE 197; BSTBL, Padm. 26; TSP 2.1135; VJ 1001, 1006, *-y*; BSTBL, Intox. 4; Hen. Tales. 473.41

2610 **bγyst'n** C بَغستان، پرستشگاه، صومعه
βaγi/estān
monastery
STii 3.32

2611 **βγyst'ncyk** B بهشتی
βaγestāničk ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
(*related to*)paradise
GMS 1014; VJ 1005; BSTBL, Padm. 49

2612 **βγyšt** B, M, S خدایان(در بیشتر متون)
βaγišt (bγyšt) ©ob. pl. *-y(y)* ⇒βγ'yšt, βγyct
gods
TSP 25.3; Frag. Len.; BBB e25 b46; KG 2359, 517; MSP; C2 gloss.; BSTi 189; *bγyštt*, Hen. Tales. 473.84

2613 **bγyšt** C ⇒ βγyšt

2614 **βγyy bwty** M سَرور بودا
βaγe βute, βaγi bwti ?
Lord Buddha
Benv. JA 1959, 124; BBB p752

2615 **βγyyst'n** M ⇒ βγ'yst"n

2616 **bhl** C بلخ
βahl, baxl ©OP *bāxtrī*
Balkh
STii 1.31

2617 **βj-** M بد، پلید(بزه)
βə/e/iž ©nom. ob. *βjy(y)* ⇒'βj-, βyj-, βz-
bad, pain
GMS 179, 379, 570; Tales. 473.29

2618 **βj'w-** M افزودن، زیادکردن
β(ə)žāw ©<OP *abi-jāvaya-*; Parth. *abgāw-*; MP *abzāy-* ©trans. v. ⇒'βz'w-, βjy-
(*to*)increase
GMS 90, 264

2619 **βj'wq** M بدبخت(فژاک)
β(ə)žŭk, βəžūk ©<**βəžāxūk*
miserable
Hen. Tales. 470.60

2620 ***βj'xw** M بدبخت
β(ə)žāxu ©'*βyj+axu* ⇒bž'xwq
miserable
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 140

2621 **βj'xwty'h** M بدبختی
β(ə)žāxutyā (βẓ'γwty') ⇒'βj'xwty'h
misery
BBB p90 a9 b 61; GMS 391, 1070

2622 **βj'y-** ⇒ 'βz'y-

2623 **βjγδδ-** M سوارشدن

β(ə)žγaδ ©<*abi-zgad ⇒βjγst–, βzγδ–, bžγd–
(to)mount
GMS 376

2624 **βjγnd(–)** M سواری، سوارشدن
β(ə)žγand ©inf.
mounting, riding
GMS 342 n 1; BBB 509

2625 **βjγst–** M سوارشدن
β(ə)žγast ©pt. st.; inf. –y ⇒βjγδδ–, βzʾγst–
(to)mount
BBB 508; GMS 586, 860

2626 **βjnʾ(h)** M نشان، علامت
f/β(ə)žnā ? ©<*fra-/abi- jnā ? Av. xšnā; Skt. abhijnā ⇒jnʾ
mark, sign
Sogdica. 48.1; GMS 264

2627 **βjngʾrystr** M گناهکارترین، بزهکارترین
βəžangārēstar ©pl. –t
most sinful
GMS 1289; Hen. BSOAS 12, 312.115

2628 **βjngʾryy** M بزهکار
β(ə)žangārē (βjnngʾryy) ⇒ʾβjngʾry, bžngʾry
sinful
GMS 1126; BBB 662; pl. βjnnkʾrt, BBB 520, GMS 48 n 1

2629 **βjnngʾryy** ⇒ βjngʾryy

2630 **βjy–** M افزون‌شدن، بزرگ‌شدن
βəžay ©intrans. v. ⇒ʾβzʾw–, βjʾw–, ʾβzʾy–
(to)grow
BBB; GMS 187; W-Lii

2631 **βjyk** M پلید، بزهکار
βəžīk
bad, sinful
GMS 994; BBB b14, 19 e11

2632 **βjyrnyh** M الماسی، الماس‌گون
β(ə)žirnē ⇒βzʾyrʾynʾk, βcyrynʾk, ʾβjyrʿync, βẓʾyrnʾk
(made of)diamond
GMS 171, 1058

2633 **βjyy** M ⇒ βj–

2634 **bqpʾr** C ⇒ byqbʾr

2635 **bn** C دراز، بلند
β/pan ⇒pn
long
C2, 12R9, 31V27; Benv. JA 1955, 319; S W, C2, n p55.9

2636 **–βn** B, M, S شما، به‌شما، شمارا
fan ©Khwar. fn ©2pl. encl. pers. pron. acc. & ob. ⇒–fn, –tn[1], šmʾγw
you
TSP 2; VJ; BSTBL; Frag. Len.; GMS 1381; MDii; S W, TPS 1994, 179

2637 **βnʾʾs** ⇒ βnʾs

2638 **βnʾj–** M لغزیدن
β(ə)nāž ©<*abi-nāj– ⇒nʾj–
(to)stumble
Hen. Sogdica. 31.3; GMS 877n 1

2639 **βnʾs** B گناه، فساد
fnās (βnʾʾs) ©<*fra-nāsa ⇒βnʾyš–, fnʾs
sin, corruption
TSP 2.256, 315, 5.34

2640 **βnʾw–** S لرزیدن
βənāw, aβnāw (bnʾw–) ⇒ʾβnʾw–
(to)tremble
Sund. MSP p43; S W, C2 p149, 20

2641 **bnʾw–** C ⇒ βnʾw–

2642 **βnʾyš–** B خراب کردن، فاسد کردن
f(ə)nēš ©<*fra-nāsaya; OP vi-nāθaya– ⇒fnyš–[1]
(to)corrupt
TSP 2.1115; Frag. 5.7; AVS 227

2643 **βndʾ** M بند، زندان
βa/ənd ⇒βntʾ, βynt–
prison
GMS 107, 527, 957

2644 **βndʾ** M ⇒ βntʾ

2645 **bndʾm** C ⇒ βndʾm

2646 **βndʾm** M تنبیه، کیفر، مجازات
βandām (bndʾm) ⇒mrc βndʾm, βntʾm
punishment
BBB 646; GMS 1094

2647 **βndktyc** M زندان، خانه‌ی بند
βand-katīc ? ⇒βntktʾk
prison
GMS 1010; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147; BBB b75

2648 **βndy(h)** M بنده
βandē ©<bandaka ⇒βntʾk, βynd–
servant, slave
GMS 107, 283; BBB b87

2649 **bnqʾ** C
©1 sg. fut. ⇒β–, βw–
C2, 48R3

2650 **βnš** B یال (دخیل: فش)
fənš ©<*bṛša; Av. barəša; Pahl. buš; Arm. barš
mane
GMS 345; TSP 19.21 n p232; Gersh. AHM 170

2651 **βnt'** B, S بند، پیوند
βand (bnt') ©Yaghn. *vant* ©acc. *-w*; pl. *-tt*
bond, fetter
TSP 9.115, 129; SCE 362; BSTBL, Dhu. 202; Frag. Len. 46.16; Hen. JRAS 1944, 138; C2 gloss.; *βnth*, MSP b104

2652 **βnt²** B, S
βand (βnd², bnt²) ©3pl. pres.; ind. & subj. & impf. ⇒β-, βw-, wβnd
GMS 787, 795, 798, 799; AVS 227-8

2653 **βnt³** S بسته
βand
parcel
Anc. Lett. 5.8; Hen. BBB f28

2654 **bnt'** C ⇒ βnt'

2655 **bnt²** C ⇒ βnt²

2656 **βnt'k** B, M, S بنده، خدمتگزار(در بیشتر متون)
βandē (βntk) ©OP *bandaka-* ©acc. *βntkw*; pl. *βnt'yt* ⇒bnty, βndy(h)
servant, slave
SCE 341, 373; VJ; BSTBL, Vim. 63; TSP 8.191; MDii; Anc. Lett. 2.35, 7.1; Hen. Tales. 486.11; Frag. Len. 31.2, *βntkw*

2657 **βnt'm** B تنبیه، کیفر
βandām (bnt'm) ©ob. *-y* ⇒βnd'm
punishment
VJ 1384 n p98; BSTi A12; STii 2.2, 3

2658 **bnt'm** C ⇒ βnt'm

2659 **βnt'skwn**
βand skun ©3pl. pres. dur. ⇒β-
GMS 795; AVS 227

2660 **βntk** B ⇒ βnt'k

2661 **bntq'**
©3pl. fut.
C2, 23V24, 48R11, 69V20

2662 **βntk'm**
βandkā(n) ©3pl. fut. ⇒β-
GMS 796; AVS 227

2663 **βntkt'k** B زندان (بند کده)
βand-katē (bntqty) ©abl. *bntqt'* ⇒βndktyc
prison
SCE 33; BSTii 842.17, 862.5: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p214

2664 **bntqty** C ⇒ βntkt'k

2665 **βntp'š'k** B زندان‌بان
βand- pāšē ⇒bntypy
warder
SCE 362

2666 **bntsq** ⇒ β-, βw-

2667 **βnty** S ⇒ bnty

2668 **bnty** C بنده، خدمتکار
βandē (βnty) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*; voc. *bnt'*
servant, slave
STi 8.11, 45.7; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 6.8; BSTi 130 etc.; BSTii; C2 gloss.; *bnt'*, STi 47.6; C2, 22R7; *bntyt*, STii 4.25, 3.28; *bntyty*, STi 39.6; C2, 23V28; CII, 1990 p82

2669 **bntypy** C زندان‌بان(بندبان)
Bandē pāy ⇒βntp'š'k
jailer, gaoler
C2, 22R11

2670 **bnwqc** C لرزش، وحشت
βanūkč ? ⇒'βn'w-
trembling, terror
C2, 69R20 n p149

2671 **βr-** B, M, S بردن، آوردن، بردباری کردن(در بیشتر متون)
βar (br-) ©<**bara*; Yaghn. *var-* ⇒βrt-, βyr-², "βr-
(*to*)bear, (*to*)bring, (*to*)endure
GMS 492, 515; VJ; AVS 102

2672 **br-** C ⇒ βr-

2673 **βr"k** B صبح زود، فردا
frāk ©<**frāka*; Yaghn. *firōk* ⇒βr'k¹
morning, tomorrow
TSP 8.130, 147, 5.78; VJ 91, 867

2674 **βr"k'nγz'k** B روباه، سحرخیز
frāk-anxazē
fox, early-riser
SCE 307; BBB 697

2675 **βr"mc-** B لباس در آوردن
frām(u)č ©impf. ⇒βr"mcn-, pr"mc-, fr'mync-
(*to*)undress
VJ 646; S W, C2 p122, 22

2676 **βr"mcn-** B لباس در آوردن
frām(u)čn ©**frāmunč-*; **frā-mucn*; Parth. *frāmōž*; MP *frāmōz*; <**frā-munc* ⇒βr"mc-, pr"mc-, fr'mync-
(*to*)undress
SCE 218; GMS 327

2677 **βr"mt(wh)** B فراوان، آباد، شکوفا
βrāmt(u) ⇒βr'mty'
prosperous

TSP 6.158 n p206

2678 **βr"n** B ⇒ βr'n

2679 **βr"s** B تنبیه، کیفر
frās ⇒βr's
punishment
SCE 476; TSP 2.365, 1169; VJ 827

2680 **βr"t** ⇒ βr't

2681 **βr"z'nt** B فروزان، درخشان
βrāzand ©MP. *br'z-*; Khwar. *'br'z-*; Av. *brāz-* ⇒'br'z-, βr'zndtyy
shining
BSTBL, Dhy. 212

2682 **βr"zyntk** B فروزنده، مشتعل
βrāz(a)ndē, βrāzəndē ⇒βr'zndtyy
burning, ablaze
BSTBL, Intox. 3; GMS 1068

2683 **βr'βry** M ⇒ β'rβ'rk

2684 **βr'cp-** S فشردن ؟
frāčap ? ©impf.
(*to*)press ?
KG p181, 593, 3pl. impf. *-'nt*

2685 **βr'γ'z-** B آغاز کردن، شروع کردن
frāγāz (βrγ'z-) ⇒pr'γ'z-, fr'γ'z-, prγ'z-, fr"γ'z-
(*to*)begin
TSP 5.87; SCE 261; O² 27; Frag. 2a.15; GMS 325

2686 **βr'γs-** B, S ستودن
βraxs (βrγs-) ©<Av. *barəg*
(*to*)praise
TSP 14.19; VJ 1012; Hen. Tales. 487 n 2

2687 **βr'γš-** B تیرانداختن، سوراخ کردن
βraxš ©**fra-axša* (Mack.); *abi-raxša* (Benv. &Gersh.); Oss. *rāxsin* ⇒βr'xš-, b'rxš-, brxš-, βrγ̌š-
(*to*)shoot
VJ 251, inf. *-'y*; SCE 226 n p38, 22R; Gersh. IF 1970; Benv. TSP 2.1041; Benv. Et. 1.299

2688 **βr'k¹** B, S صبح زود، فردا(صبح)
frāk ⇒βr"k, fr'k, βr'k'yδ
early morning, the next day
-w, VJ 79 n p91; TSP; Frag. Len. 40.16; KG 559; *βr'kw*, TSP 17.20

2689 **βr'k²** B میوه، بار، بر
βarē ©Khwar. *βrk* ©acc. *-w* ⇒βr'y
fruit
TSP 2.223; BSTBL, Vim. 80; *-w*, TSP 6.113, *βr'w*, Frag. Len. 38.9, 12, 21; *βrw*, 84 a 9, 86.7

2690 **-βr'k** B بَرنده، دارنده، دارایِ(پسوند تملّک: وَر)
βarē ©<**-baraka* ©suff.
bearing, porter
TSP 3.50 n p194; GMS 1132

2691 **βr'k'yδ** B زود، فردا، روز بعد
frā-kēδ ©adv. ⇒βr'k¹
early, the next day
GMS 1109; TSP 2.582; Hen. Texts. 734

2692 **βr'k'yncyk** B صبحگاه، بامدادان، بامدادی
frākēnčīk ©adj. ⇒βr'k¹, fr'kcynyy
morning, of morning
TSP 2.1162 n p184

2693 **br'qcny** C صبحگاه، بامدادی
frākčanē ? ⇒fr'kcynyy
morning
Sund. KG p181

2694 **βr'mty'** B فراوانی، شکوفایی
βrāmtyā ⇒βr"mt(wh)
prosperity
TSP 11.29 n p206

2695 **βr'n** B نفس، دَم
frān (βr"n) ©**frāna*; Yaghn. *firon* ⇒fr"n
breath
TSP 2.397, 778, 806, 886, 5.54, 9.142; SCE 104

2696 **-βr'n** B, M دارنده(پسوند تملّک)
βarān ©posse. suff. ⇒šyrβr'n, 'βyzyβr'n
possessing, having
GMS 1133

2697 **βr'nβstk** B تنگ‌نفس(دَم‌بسته)
frān-βastē
asthmatic
SCE 104; Gersh. Sogd. Cpds. 147

2698 **βr'nk'n βγyy** S(M) نسیم، اثیر، فَروَهَر(نام خدای مانوی)
frānkān βaγi
a Manichean god (*Fravarti, Ether god*)
Sund. Liste, 1994, 459

2799 **βr'p'š-** B افکندن، پیش‌تاختن
βrāpāš ? ©impf. ⇒βrp'š-
(*to*)hurl forward
S W, IIJ 1976 p57 n 63; TSP 13ii 5

2700 **βr's** B, S تنبیه، مجازات، پادافراه
frās ⇒βr"s
punishment
VJ 41ᵇ, 476; SCE 272, 350; BSTBL, Padm. 20; TSP 2.365, 1169; Frag. Len. 57.4, 65.4, 66.4

2701 **βr'š kyr'n** B جنوب
frāš kirān ⇒fr'škyr'n
south
BSTBL, Vaj. 20; Benv. Notesi 65

2702 **βr'št-** S پیمان‌بستن، توافق کردن
frāšt ©pt. st.; perf. *βr'štwδ'r-* ⇒fr'yẓ-, βr'z-, fršt-
(*to*)conclude, (*to*)settle
MDii; Gersh. Advice. 89; S W, C2 n p132.22

2703 **βr'š(y)-** S(M) فرستادن
frāšay ©<**fra-aiš* ©impf. ⇒βr'yš-, pr'yš-[1], pr'yšt-
(*to*)send
Hen. Tales. 478.25

2704 **βr't** B, M, S برادر
βrāt (βr"t, br't, βr'tr) ©<*brātar* ©ob. *-y*; voc. -'; pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
brother
GMS 307, 940; Frag. Len.; BBB 540; MSP b170-1; STi 33.15; STii 6.2; C2 gloss.; *βr'trt, br'trt*, "brothers" SCE 36, 55; GMS 944, 1231; KG 348; STi 26.3; STii 6.18; C2 gloss. voc. pl. C2, 12R28, 48R27; Sund. AoFviii 1981 p214; BBB f41, 544; Frag. Len. 92.9

2705 **br't** C ⇒ βr't

2706 **βr'tr** ⇒ 'βr't'r, βr't

2707 **βr'trt** ⇒ βr't

2708 **βr'w** B, S یاد، حافظه
frāw ? ⇒ptβr'w-
memory
TSP 9.127; Frag. Len. 40, 13

2709 **βr'wcy** B فراموشی
frāw(i)šči ©<*frāmušti* ⇒pr'wšcy, fr"wyšcy, βr'wšcy(h)
forgetfulness
BSTBL, Dhu. 284; GMS 382; Benv. Notesi 42

2710 **βr'wk'** B ابرو
βrūk (βr'wkh) ©Yaghn. *virūk*; Khot. *brauka*; Khwar. *βrwc*
eyebrow
SCE 100; BSTBL, Dhy. 46; Bailey. Prolexis. 271

2711 **βr'wkh** ⇒ βr'wk'

2712 **βr'wm** S روم، بیزانس
frūm, frōm (frwm) ©<Parth. *frwm*; MP *hrwm* ©ob. *-y*
Rome, Byzance
KG 353, 384

2713 **βr'wm'y'n** S رومی
frōmāyān ⇒βrwm'yk
Roman, Byzantine
KG 394; GMS 1049, 1244

2714 **βr'wšcy(h)** B فراموشی
frāwišči ⇒βr'wcy, pr'wšcy, fr"wyšcy, frwycy
forgetfulness
TSP 2.171, 7.168, 20.11; BSTBL, Dhu. 279

2715 **βr'xs-** M بریان‌شدن، کباب‌شدن، برشته‌شدن
βraxs ©<**brixsa-*
(*to*)be roasted
GMS 825; Sogdica. 40.12; AVS 73

2716 **βr'xš-** S پرتاب کردن، انداختن
βraxš ⇒brxš-, βr'γš-, βrγš-
(*to*)shoot,(*to*)throw
MSP b26, 92; impf. *β'r'xš*, MSP b155

2717 **βr'y** B, M بر، میوه
βarē ⇒βr'k[2], βryy, bry
fruit
STii 8.11; TSP 6.114; Sogdica. 2.2, 4

2718 **βr'yš-** S فرستادن
frāiš ©OP *frāišaya-*; **fra-aišaya* ©impf. *βr'š(y)* ⇒pryš-, fryš-, pr'yš-[1]
(*to*)send
MDii; MSP b124; Frag. Len. 44.12; AVS 128

2719 **βr'yšt-** S فرستادن
frēšt ©pt. st.; perf. *βr'yštwδ'r* ⇒βr'yš-, fryšt-
(*to*)send
MDii; KG 404, 406, 425; *βr'yštw*, MDii; AVS 128

2720 **βr'yšt'k** S فرستاده
frēštē (fryštk, βr'yšty, βryšty/k) ©acc. *-w*; pl. *-t* ⇒fryšty(y)
apostle
Hen. JRAS 1945, 155; KG 471 p181; MSP b 41, 48, 72, 83, 131; *-kw*, b 115

2721 **βr'yštr** B بیشتر
frēštar ©<Av. *fraēšta-tara*
more
GMS 331, 1299; BSTBL, Dhu. 279

2722 **βr'yšty** ⇒ βr'yšt'k

2723 **βr'ywγ** B رهایی، آزادی از یوغ
frāyŭγ ©**frā-y(a)uga-*
salvation
TSP 6.13, 7.77; "unyoking" S W, BSOAS 1975, 134

2724 **βr'yz-** B فریز، فریژ (گیاه طبّی معطّر، شاید دخیل از سغدی)
frēz/ž ?
(*name of a*)plant
TSP 19.20 n p232

2725 **βr'yzk(h)** B خاربوته، تیغ
frēžk/e ? ©ob. *-yh*
thorn
VJ 902, 781, 1104

2726 **βr'z-** S پیمان‌بستن، عهد کردن، پیمان، معاهده
frāz ©<**fra-rāza* ⇒βr'št-
(*to*)conclude a pact, pact
MDii p88; Gersh. Advice. 90; AVS 134

2727 **br'z-** ⇒ 'br'z-

2728 **βr'zndtyy** M فروزنده
βrāzandē (βr'zntyy) ©√*brāz-* ⇒βr"z'nt, βr"zyntk
shining
GMS 1068

2729 **βr'zntyy** ⇒ βr'zndtyy

2730 **βrβ'nt** B نومیدی
βarβand
deception
SCE 273; Bailey. BSOAS 23, 25

2731 **brbr'yq** C بربر، وحشی
βarβarīk ©pl. *-t*
barbarian
BSTii 878.13; C2, 87R1, 13 n p163

2732 **βr-βwδ'nt** S معطّر، خوشبوی
βar-βōδand
fragrant, perfumed
Mack. AI 25 p442.9

2733 **βrβwδn** B معطّر، خوشبوی
βar-βōδan
perfumed, fragrant
TSP 5.46; Gersh. Sogd. Cpds. n 146

2734 **brc** ⇒ z'tk βrch

2735 **brd'r-** C ⇒ βrt-

2736 **brdpd** C لایق، آموخته
βartpaδ ? (brtpd) ⇒βrtpδ, prtpd
informed, learned
STii 1.44, 45

2737 **βrδtβ'y-** S گستردن
fra-θβay ? (prδβ'y-) ©*fra- θwaya-* ⇒wyδβ'y-, 'nδβy-, prδβ'y't-
(*to*)extend
KG 333; GMS 293

2738 **βrγ"r** B ⇒ βrγ'r

2739 **βrγ'm'k** S بچّه، پسربچّه
fraγāmē ? ©**fra- gāmaka*; Munj. *fraɣomīy*
male kid
"year-old" KG 503, S W, Apd. 3.2.3

2740 **βrγ'nk** S فرغانه، فرغانه‌یی
farγānē ©*-w*
(*of*)Farghane
MDii p84

2741 **βrγ'r** B, S پرستشگاه، نوبهار (دخیل: فَرخار)
farxār (βrγ"r) ©Skt. *vihāra* ©ob. *-y* ⇒frγ'r
temple
βrɣ'ry, SCE 169, 173, *βrɣ"r*, 176, *-y*, 172 etc.; VJ 1117; TSP 7.36, 8.195; SCE; GMS 362; Frag. Len. 93.3

2742 **βrγ'w** B, S ثروت، گنج، مال
farγāw, fraγāw ©**fra- gava*; Parth. *frg'w* ⇒prγ'w
possession, richess
VJ 66, 111; TSP 12.4; Hen. Tales. 480.17, GMS 325; Gersh. TPS 1963, 193

2743 **βrγ'wcy** B, S ثروتمند، توانگر، خوشبخت
farγāwčī
rich, happy
TSP 15.27; Frag. Len. 85.10

2744 **βrγ'wcyk** B ثروتمند، خوشبخت
farγāwčik
rich, happy
TSP 8.97 n p216

2745 **βrγ'z** B, S(M) لامسه، (نیروی) گیرایی، پساوایی
farxaz ?
touching, sense of touch
VJ 881; Sogdica. 64, 11; **βrɣ'z* "to touch" GMS 330

2746 **βrγ'z-** B, S ⇒ βr'γ'z-

2747 **βrγn'** S نشان، علامت، روش
fraγnā (prγnh, βrγnh) ⇒frγn$^{(ɔ)}$, β'rγn
sign, way, manner
Hen. Tales. 478.29; TSP 9.59, 16.32, 37; BSTBL; *βrɣh* ?, MDii

2748 **βrγnh** B ⇒ βrγn'

2749 **βrγrβ-** B بخشیدن، هدیه‌دادن
fraγarβ ⇒frγrβ-
(*to*)offer
BSTBL, Dhy. 172

2750 **βrγs–** B, M, S ⇒ βr'γs-

2751 **βrγš–** B, M, S تیرانداختن
βraxš ©impf. *b'rxš* ⇒βr'xš-, βr'γš-
(*to*)shoot
TSP 2.1041 n p182; -'*y*, VJ 251

2752 **βrγšky'** B پرتاب، تیراندازی
βraxšakyā ⇒brxšqy'(-)
shooting
TSP 7.144 n p214; Benv. Eti 299

2753 **βrγšnh** ⇒ prγšnh

2754 **βrγw'y–** B قطع کردن، بریدن
fraxwāy ©<**fra-xwăhaya* ⇒frxw'k
(*to*)cut out, (*to*)chop
SCE 262; BBB 505 n6; GMS 330; AVS 95

2755 **βrk** S فردا
frāk ©loc. -*y'* ⇒fr'k, βr"k, βṛ'k[1]
tomorrow
MDii p114 n20, *βrky'*

2756 **βrk'yrny** S بی‌علاقگی، خونسردی
frakīrn(ē) ⇒frkyrny
indifference
MSP b189; Sund. n p43

2757 **βrkr'nt–** B خرد کردن، قطع کردن، بریدن
frakrand (frkr'nt-) ©<**fra-kṛnta* ⇒βrkst-, frkrnd-
(*to*)cut in pieces
TSP 2.159; GMS 145; AVS 112

2758 **βrkst–** S خرد کردن، بریدن
frakast ©pt. st.
(*to*)cut in pieces
GMS 601; Hen. JRAS 1944, 137.7

2759 **brqy'** C هدیه
βar(a)kyā ⇒θb'rqy', bznbrqy'
gift
STi 29.5; STSC 113; C2, 57V 13: BSTii 905.13

2760 **βrm'y–** S فرمودن
framāy ©impf. *βr'm'y* ⇒frm'y-, prm'y-[1]
(*to*)order
Frag. 2a.7

2761 **βrm'yšt–** S خراب کردن
framəšt ©Av. *framərəz-* ⇒frmšt-
(*to*)spoil
MSP b197 p43

2762 **-βrn** پسوند مکان (فارسی: ـ دان)
βar(a)n ©suff. ⇒βwδβrn
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 164.7

2763 **βrny–** B به‌خطر انداختن، فدا کردن
fṛnay ? ©inf. -'*y* ⇒fny-
(*to*)endanger, (*to*)forfeit
TSP 6.115n p205; GMS 818A

2764 **βrp'š–** B کوبیدن، به‌زمین افکندن
frapăš ? ©impf. *βr'p'š* ⇒frp"š-, βr'p'š-
(*to*)beat, (*to*)strike down
TSP 2.177, 282; GMS 328

2765 **βrp'y** B ⇒ β'rp'k

2766 **βrp'z** B برروی، دمرو، بر صورت، بر خاک
β/far-pāz ⇒p'z
face on earth
GMS 328; STii; VJ 360; TSP 21, iii, 13 n p234

2767 **βrpšh** B آبستن
βar-piš ©<**bara-puθra-*; Av. *barat- puθrā*; Parth. *brbwhr*; Khot. *baravirna*
pregnant
TSP 22.18 n p235; Hen. Texts. 376 n 1; Gersh. TPS 1945, 144; STSC 14

2768 **βrpšwn(y)** S(C) رحم، بچه‌دان
βar-pišūnē
womb
STi 86.13; GMS 1090

2769 **βrpt–** S لغزیدن، پرت‌شدن
βrpat ?, frapat ?
tumble
Mack. AI 424, 8

2770 **βrpyγ** S چربی، پیه (فربه)
farpix ? ©Av. *pīvah*; Pahl. *farbīh*
fat
MDii p32 n 20

2771 **βrt–** B, M بردن، آوردن (در بیشتر متون)
βṛt, βa/ərt (brd'r-) ©<**bṛta* ⇒βr-, βwrt-
(*to*)bring, (*to*)carry, (*to*)bear
GMS 592, trans. pret. *βrtwδ'r-*; KG 635

2772 **βrt'wγ** ⇒ βrtwγ

2773 **βrt'wx** B, S آرام، مطمئن، بردبار
βartux, βratux (brtwx) ©<**wi-rata+'wx <ahu* ⇒βrtwγ
tranquil, secure
TSP 6.35, 156, 11.30 n p224; BSTBL, Dhy. 27, 240; Sogdica. 16.14a; Benv. Notesii 216

2774 **βrtγmbn** M رنجبر، رنج کشیده
βart-γamban ©pl. -*d*
suffering, pain-bearing
Gersh. Sogd. Cpds. 142.1, 147

2775 **βrtpcxwnyh** M توهین‌آمیز، تحمل کننده‌ی توهین
βart-pačxōnē
suffering contempt, humiliated
BBB 687

2776 **βrtpδ** B, S آگاه
βratpaδ, βartpaδ (brtpd) ⇒frtpδδ, brdpd
informed
MDii 1.1, 15; TSP 6.115, 16.23 n p205; STi 77.4; STii 1.67, 89; C2, 3V 7, 22R 11, 14 p148.11; Bugut. Insc. B2.16

2777 **brtpd** C ⇒ βrtpδ, prtpd

2778 **brtpdy'** C ⇒ βrtpδy'h

2779 **βrtpδy'h** M آگاهی، دانش
βratpaδyā, βartpaδyā (brtpdy')
information
GMS 1405; C2, 12V6, 87R14; BSTii 878.14

2780 **βrtpδy'kh** S آگاهی، دانش
βartpaδyā(k)
information, knowledge
KG 471

2781 **brtpθ** ⇒ prtpd

2782 **βrtwγ** B آرام، مطمئن، بردبار
βratux, βartux (βrt'wγ, brtwx) ©pl. *-t* ⇒βrt'wx
sure, tranquil
BSTii 842.11; Benv. Eti 323; C2, 68R11 p148

2783 **brtwx** C ⇒ βrtwγ

2784 **brtwxt** ⇒ prtpd

2785 **brw** C ⇒ bry

2786 **βrw'rtn rwc** S روز نوزدهم ماه، فروردین‌روز
frawartin rōč ⇒prw'rtn rwc, frwrt[2]
nineteenth day of the month
MDiii p64

2787 **βrw'yδ-** B رسیدن، جستجو کردن
frawēδ ©**fra-waid* ? √*vid* ⇒prw'yδ-, frwyδ(δ)-
(*to*)reach, (*to*)hit, (*to*)search
TSP 3.117; GMS 329; Gersh. AHM p263 n; AVS 115

2788 **βrwm'yk** S, M رومی
frōmīk (βrwmyk) ©pl. ob. *-ty* ⇒βr'wm'y'n, frwmyq
Byzantine
KG 350; Sogdica. 8.1b n p9

2789 **βrwmyk** ⇒ βrwm'yk

2790 **βrwrtk** ? S طومار، چرم لوله کرده، نامه
frawartē (prwrt'k) ©MP *frwrdg* ⇒frwrty[1]
scroll, letter
MDii p73.12

2791 **βrwy** B فریب، وهم
farwĕ ? ⇒prwy, frwy
illusion
BSTBL, Vim. 115; VJ 230; STii 7.32, 34

2792 **βrwz-** B پرواز کردن
frawaz ⇒frwz-
(*to*)fly
GMS 329; AVS 132

2793 ***βrwz'n'k** B پرنده، پرّان
frawazānē, βarwazānē (brwz'ny)
bird, flying
SCE 304; C2, 17V2 p58; Schwartz. BSOAS 1971, 412

2794 **brwz'ny** C ⇒ *βrwz'n'k

2795 **brxš-** C تیرانداختن، پرتاب کردن، رها کردن
βraxš ©impf. *b'rxš* ⇒βr'γš-, βr'xš-
(*to*)shoot, (*to*)release
BTii 827.44; Benv. Eti 299; S W, C2, 94V14 n p74, 176

2796 **brxš'mnty** C تیراندازی، پرتاب
βraxšāmandē ©acc. *-tw*
shooting
BSTii 892.20; C2, 31R20 *+p'θ*

2797 **brxšqy'(-)** C تیراندازی، پرتاب کردن
βraxšakyā ⇒βrγšky'
shooting
BSTii 892.18, 20; C2, 31R18-19; Gersh. IF 1970, 305

2798 **BRY** S پسر
pišē, zātē ©acc. *-w*; abl. *-'*; Idg.
son
MDii; MDiii; Frag. Len. 69.3; TSP 8.168

2799 **bry** C میوه، بر
βarē ©acc. *-w*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒βr'y, βr'k[2], βryy
fruit
STi 21.14; C2, gloss. *brw*, BSTi 113, 121

2800 **βry'(h)** M هوا، اثیر
βaryā ?
air, ether
GMS 1661; Hen. Tales. 473.25, 478.14; Cosm. 307.10, 312, 93; BBB p122

2801 **βryβryny(y)** M بارور، میوه‌دار
βarē-βarēnē
fruit-bearing
Sogdica. 34.24; Hen. Cosm. 307.31; GMS 1646

2802 **βrync** M برنج
βrinč/j ©MP *brinj*
rice
Hen. AM 10.2, 1963, 196

2803 **brync** C بَرنده، دارنده
βarēnč ©f. pres. part.
carrying, bearing
STi 37.3; GMS 891

2804 **βryny** M بَرنده، دارنده
βarēnē (bryny) ©pres. part.
bearing
STi 20.15; GMS 890

2805 **bryny** C ⇒ βryny

2806 **brysq** C بَرنده، دارنده
βar-ĭsk ©pres.part.
carrying, having
BSTi 281; GMS 897A

2807 **βryšty/k** S ⇒ βr'yšt'k

2808 **brywr** C ⇒ βryywr

2809 **βrywr** ⇒ βryywr, RYPW

2810 **βryy** M میوه، بر
βarē ⇒βr'y, bry, βr'k²
fruit
BBB 570 a7; Hen. BSOAS 12, 307, 312; GMS 966, 1661

2811 **βryywr** M ده‌هزار، بیور
βarē-βar (brywr, βrywr) ©Av. *baēvar* ⇒RYPW
ten thousand, myriad
GMS 362, 1329; Hen. Cosm. 307.63, 312.92; BBB; C2, 12V20

2812 **βrz'** B اگر، تا، حتّی، باوجود، برعکس
fraz, farz ? ⇒frz
until, even that, rather
TSP 2.166, 400 n p171; VJ 1131; Texts. p734

2813 **βrz²** B, S بلند(بُرز)
βərz, βṛz ©<**bṛza-*; Parth. *burz*
long
TSP 5.1, 11, 68, 88; BSTBL; GMS 138; MSP *βrz(y)*

2814 **βrz'k** B بلند
βṛzē (βrz'y) ©<**bṛzaka* ©acc. *βrzk⁽ʲ⁾w*; pl. *βrz'yt* ⇒βrzy
long
VJ 1263; TSP 2.143, 438, 3.296, 5.24, 32, 6.54; SCE 19, 25, 73, 139 etc.; BSTBL, Dhy. 254; GMS 138

2815 **βrz'y** ⇒ βrz'k

2816 **βrzδwnp'k** B درازدُم
βṛz-dumbē
long-tailed
SCE 140

2817 **βrzkw** B طول، بلندی، درازی
βṛzku (βrzwk') ©<*βṛzŭk*
length
BSTBL, Dhy. 92, 96; GMS 998, 999, 976 n 1; TSP n p181

2818 **βrzkwy(y)** B, M طول، بلندی
βṛzkwē ? (βrzqwyy)
length
GMS 999; TSP 5.963, 6.140 n p181

2819 **βrzqwyy** M ⇒ βrzkwy(y)

2820 **βrz n'γ'n** درازناخن
βṛz-nāxan
long-nailed
TSP 5.1, 11, 68, 88

2821 **βrzptβ'wz'y** B نوک‌دراز
βṛz-patβōzē
long-beaked
SCE 170

2822 **βrzw'n'y** B بید، درازعمر(نام حشره)
βṛzwāne, βrz/žwānē (βrẓw'n'y)
moth, long-lived(*name of an insect*)
TSP 6.162; Frag. Len. 49.8; SCE 167, 503 n p37; GMS 458; Gersh. Sogd. Cpds. 137

2823 **βrẓw'n'y** ⇒ βrzw'n'y

2824 **βrzwk'** B ⇒ βrzkw

2825 **brzy** C ⇒ βrzy

2826 **βrzy** S, B دراز، بلند
βṛzē (brzy, βrzyy) ⇒βrz'k
long, loud
GMS 138, 967; C2, 31V6; MSP; TSP 16.39

2827 **brzycq** C شدید، بلند
βṛzīčk
loud
BSTii 890.51; C2, 60V 19 n p149

2828 **βrzyy** M ⇒ βrzy

2829 **βrzzwʾnʾy prʾnʾy** B بید(حشره‌ی درازعمر، حشره‌ی پردار)
βṛz-žwānē
moth
SCE 167; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 412

2830 **bsʾ** C بیرون
βĕsā (byqsʾr) ⇒bysʾ, βysʾr
out, outside
C2 gloss. n p53; BSTii 889.24

2831 **βsʾc-** S آموختن
fsāč ⇒fsʾc-
(*to*)teach
MSP b 67

2832 **βsʾnγwnch** B فرسنگی، مربوط به فرسنگ
fsānxunč ⇒ʾβsʾnγwnch
(*related to*)parasang
VJ 717; GMS 1092; Sogd. Cpds. 146.4

2833 **βsʾntʾk** B فرزند
fsandē (βsʾntk) ©<**frazantaka* ©voc. *βsʾntʾ*
child
BSTBL, Dhy. 365; SCE 300, 309

2834 **βsʾntk** ⇒ βsʾntʾk

2835 **βsʾymt-** B ⇒ ʾβsʾyp-

2836 **bst-** C ⇒ βst-

2837 **βst-** B, M بستن
βast (bst-) ©pt. st. ⇒βynd-, βyst-, βynt-
(*to*)bind, (*to*)attach
GMS 110; VJ 1239; C2, perf. st. *βstwδʾr-*; GMS 828

2838 **βstʾk** M, B اسیر، دربند، بسته
βastē (βstʾy, βsty, βstk) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒bsty
bound, prisoner
GMS 843, 852; TSP 2.498, 6.150; SCE 104; Hen. Cosm. 312, 123; Magi. 138.15; STi 38.1; C2 gloss. acc. *bstw*, pl. *bstyt*, *βstk*, "closed"; TSP 2.498

2839 **βstʾy** ⇒ βstʾk

2840 **βstγwnp-** B کشیدن، با زحمت کشیدن
fastγunp, fəstγumb ? ⇒fstxwmp-
(*to*)draw
VJ 771 n p94; Hen. Texts. 733 n 1; S W, BSOAS 1983, 49; AVS 107

2841 **βstk** ⇒ βstʾk

2842 **bstry** C سفره(بستر)
β(ə)starē, f(ə)starē ⇒fstry
tablecloth
STi 34.6; Gersh. JRAS 1946, 181; S W, C2 n p67

2843 **bsty** C اسیر، دربند، بسته
βastē ©pl. *-t*; acc. *-w* ⇒βstʾk
bound, prisoner
STi 3801; C2 gloss.

2844 **βsty** M ⇒ βstʾk

2845 **βšʾk** B اطاعت، تحمّل
f(ə)šāk ? ⇒ʾβšʾy-
bearing, subjection
TSP 16.39, 40 n p230; *βšʾt*, TSP 2.205 n p171

2846 **βšʾm-** ⇒ ʾβšʾm-

2847 **βšʾwnp-** B پوست کندن
β(ə)šunp, fšumb ? ©<**fra-drumba*; Khwar. *ʾrδnb-*; MP *ʾbhwm*; Skt. *subh* ? ⇒ʾβšʾwnp-
(*to*)skin, (*to*)decorticate
SCE 219; Gersh. IF 1970, 304

2848 **βšʾy-** S بیرون کردن، خارج کردن
fšāy ©**fra-šāy* ⇒pšʾy-
(*to*)expel
STSC 132.19

2849 **βškrʾk** S کاردان، لایق
β/f(ə)škarē ?
able
Frag. Len. 85.7

2850 **βšnykh** S شکننده، لرزان
fešnīk, fšanīk ©*fšan-* ©adj.
shaking, cracking
Sund. MHC p26 n 32, 36.8V3

2851 **βšpʾry** B پاشنه(پا، کف پا)
β(ə)špārē ©<**abi-spāra*; √*spar-* ⇒pšpʾryy
sole(*of foot*)
BSTBL, Dhy. 196; GMS 370

2852 **btʾ** C ⇒ ʾβtʾ

2853 **βtʾr-** B گذشتن، ردشدن
ftăr (βtʾyr-, βtyr-) ©**far-tṛya-* ©impf. *βʾtʾyr* ⇒ftr-, ftyr-[2]
(*to*)pass, (*to*)cross
GMS 178, 318; TSP 2.138; Frag. 2a.23; AVS 105

2854 **βtʾrnʾkty** ⇒ ʾβtʾrnʾkty ?

2855 ***btʾst** ⇒ btʾst-pncʾs-nwmyq

2856 **btʾst-pncʾs-nwmyq** C هفتصدوپنجاه‌ونهم
(a)βdasat-pančās-nōmīk (*btʾst)
seven hundred fifty ninth

C2, 1R8

2857 **βt'yr-** ⇒ βt'r-

2858 **btmyk** C هفتم
(a)βdmīk ⇒'βtmyk
seventh
C2, 39V6, 55R17; BSTii 897.77

2859 **βtr'ync-** B فشار آوردن، ستم کردن
(ə)βtṛēnč, βətṛēnj ©<*abi-tṛnjaya ©impf. *β'trync* ⇒βtrync-, 'βtr'ync-
(*to*)press, (*to*)oppress
TSP 2.7, 132, 14.26; BSTBL, GMS 153

2860 **βtrγt-** M فشار آوردن
əβtraγd, βətraγd ('βtrγt-) ©<*abi-traxta <*tṛnxta-*; Av. *θraxta* ©pt. st. ⇒'βtr'ync-, 'βtrγty
(*to*)press, (*to*)oppress
GMS 152b n 1 600; AVS 123

2861 **βtrγtky'** M فشار، ستم
(ə)βtraγdakyā, βətraγdakyā
oppression
Sogdica. 3; BBB 510

2862 **βtrnng** M فشار، ظلم، ستم(دخیل: قَدرَنگ)
(ə)βtrang, βatrang ©*abi-tṛang/ka
oppression
GMS 152a, 959; Hen. LW 101

2863 **βtrync-** M فشردن، فشار آوردن، ستم کردن
©impf. *β'trync* ⇒βtr'ync-, 'βtr'ync-, trγt-
(*to*)oppress
GMS 152b, 619; Sogdica. 43, 11

2864 **βtskpyc** B واحد وزن(هفده کفجه ؟)
aβdas-kapīč ?
unit of weight
TSP 19.8 n p232; Hen. Texts. 713 n 5

2865 ***btts** C هفده
aβd-tas, əβdtas ⇒bttsmyq
seventeen

2866 **bttsmyq** C هفدهم
aβdtasmīk
seventeenth
C2, 55V17; BSTii 898.107

2867 **βtyr-** ⇒ βt'r-

2868 **bw** C
β(a)u ©1sg. inj. ⇒β-
C2, 102V24

2869 **bw-** C ⇒ βw-

2870 **βw-** B, M, S بودن، شدن
βaw, βu (bw-, bntsq, bwt(y)) ⇒β-, wβ-, βwt(y), βwy, βw'n, βwt'y, βwtk'm/n, bwq', βwδ'k'm, βwδ', bwtyšt', bwtt, bwtq(n), bynt', b'z, bym, bnq', bntq'
(*to*)be, (*to*)become
GMS 787-802; AVS 226-9

2871 **βw'n**
βawān (b'n) ©1sg. subj. ⇒βw-, β'n
GMS 799; AVS 228

2872 **βw't** ⇒ β'tk'm, β't(y)

2873 **bwc-** C ⇒ βwc-

2874 **βwc-** B, M, S نجات دادن، رها کردن
βōč (bwc-) ©√*baug*; Parth. *bōž*; MP *bōz*; Av. *buja* ⇒βwγs-, βwγt-, βwγ
(*to*)save, (*to*)deliver
GMS 825; Bailey. Prolexis. 14; Schwartz. BSOAS 1971, 412; AVS 73

2875 **βwc'k** S منجی
βōžāk, βōžē
saviour
Mack. AI 1985, 424.1

2876 **βwcn'k** S منجی
βōčanāk ⇒bwcny, βwc'k
redeemer
Sund. MHC p27 n41(-*w*)

2877 **bwcny** C منجی، رهاکننده
βōčnē ⇒βwcn'k, βwc'k
saviour, deliverer
BSTii 867.31; C2, 27V2

2878 **βwδ** B, M بو، بوی خوش
βōδ (βwwδ, bwd) ©<Av. *baoda* ⇒βwδδ, βwδh
incense
TSP 7.111, 112, 114; STii 3.66; C2 gloss.; BBB

2879 **βwδ-** B معطّر کردن
βōδ
(*to*)perfume, (*to*)smell
TSP 7.115

2880 **bwd** C ⇒ βwδ

2881 **βwδ'**
βu/ōt/δă ©2pl. impv. ⇒βw-
GMS 797; AVS 228

2882 **βwδ'k'm**
βu/ōtăkā(m) ©2pl. fut. ⇒βw-
GMS 796; AVS 227

2883 **βwδ'ndc** M خوشبوی، معطّر
βōδăndž/č ©f. adj. ⇒βwδ'ntch
scented, perfumed
Hen. BSOAS 12, 307.16; GMS 1068

2884 **βwδ'ndy(y)** M خوشبوی، معطّر
βōδandē (βwδ'nt'k, βwδ'nty) ©pl. *-t*
perfumed, scented, fragrant
BBB; GMS 1068; VJ 11; TSP 3.204 n p198; BSTBL, padm. 41; Frag. 4; Hen. Tales. 476.18; MSP b55; *βwδ'ntkw*, VJ 868

2885 **βwδ'nt'k** B ⇒ βwδ'ndy(y)

2886 **βwδ'ntch** B خوشبوی، معطّر
βōδāndž ©f. adj. ⇒βwδ'ndc
perfumed
VJ 91, 1435

2887 **βwδ'nty** S ⇒ βwδ'ndy(y)

2888 **βwδ βr'n** B خوش‌نفس، خوشبوی
βōδ-frān, βōd-βarān
fragrant, having good breath
TSP 3.206, 207

2889 **βwδβrn** B, M عطردان
βōδ- βarn, βōδβaran ©<**bauda-*; *barana*
scentholder
VJ 14, 94; Sogdica. 52.9; GMS 1029; Sogd. Cpds. 147.7

2890 **βwδδ** M بوی خوش، عطر، بویایی
βōδ (βwδδh) ⇒βwδ, βwδh
incense, scent, perfume, olfaction
GMS 1193; VJ 16, 96, 20[b], 844, 894, 880; SCE 84

2891 **βwδδh** B ⇒ βwδδ

2892 **βwδγwrt'k(w)** S خوشمزه
βōδ-xwartē, βōδ-xurtē ⇒bwd-xwrty
good-tasting, delicious
MDii p139.6; C2, 48V8; MDiii p70, A16.6

2893 **βwδh** B, M, S بوی‌خوش، عطر، بویایی
βōδ ©ob. *-yh* ⇒βwδδ, βwδ
perfume, sense of smell, olfaction
TSP 2.816, 6.172, 17.28; BSTBL, Vim. 26, Vaj. 14, Dhy. 12, 67, 97; Hen. Cosm. 318; BBB; KG 378

2894 **βwδn** B معطّر، بودار
βōδan ©in compd.
scented
Gersh. Sogd. Cpds. TSP 1945, 146 n

2895 **βwδn βr"n** B بویا، پُربوی، دارای شامّه‌ی قوی
βōδan-βarān, βōδan-farān
scented, fragrant, smell perceiving
TSP 5.45; S W, IIJ 1976, 60f; TSP 13.25

2896 **βwδst'n** B, M, S بوستان
βōδestān (βwδstn) ©ob. *-yh* ⇒bwstn
garden
BSTBL, Vim. 78; SCE 2; GMS 1118; Frag. Len. 29.11; TSP 21 iii 15

2897 **βwδstn** ⇒ βwδst'n

2898 **βwδstnp'** S بوستان‌بان، باغبان
βōδestan-pā
gardener
Frag. Len. 29.20

2899 **bwd-xwrty** C گوارا، لذیذ
βōδ-xwartē ⇒βwδγwrt'k(w)
delicious
C2, 48V8

2900 **βwγ** B, S نجات، رهایی
βōγ ©<**bauga-*
salvation
TSP 2.425, 905, 974, 6.127; BSTBL, Dhu. 201; Frag. Len. 88.3; KG 570

2901 **βwγc** M ماه نهم سال(بیرونی: فوغ)
β/fūγč (βwγyc)
ninth month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1945, 151.7, 149.10; *βwγyc*, MDii, Nov. 6, 5

2902 **βwγδ'r-** B, S نجات‌دادن، نجات‌یافتن
βŭγdār (βwγtwδ'r-) ©perf. st. ⇒βwγt-
(*to*)save, (*to*)be saved
KG 2338; Frag. Len. 93.18

2903 **βwγs-** B, S نجات‌یافتن، رهاشدن
βuxs (βwxs-) ©<**buxsa*; Parth. MP *bwxs-* ©3sg. pres. *βwxsty*
(*to*)be saved, (*to*)be delivered
GMS 520, 825; SCE 350; TSP 2.1080, 1141, 1194; BSTBL, Padm. 20, Dhu. 235; VJ 535; AVS 73

2904 **βwγt-** B, S نجات‌یافتن، نجات‌دادن
βŭγd ©<**buxta* ©pt. st.
(*to*)save, (*to*)be saved
GMS 509; KG; AVS 120

2905 **βwγt'rmyk** M بردبار، صبور
βuxtarmīk (*βwrt'rmyk) ©pl. *-t*
patient
GMS 469; Gersh. BSOAS 17, 481 n5; KG p182

2906 **βwγtk** B نجات‌یافته، رهاشده، رستگار
βuγdē ©pp.
saved
BSTBL, Dhu. 201

2907 **βwγtwδ'r-** S ⇒ βwγδ'r-

2908 **βwγyc** S ⇒ βwγc

2909 **βwk'** B نجات، رهایی
βōk ? ©= Skt. *pāramītā* ⇒βwγs-, βwγ
salvation
SCE 215

2910 **bwq'**
βōkā ©1sg. fut. inj. ⇒βw-
C2, 69V21

2911 **βwmh** B, S سرزمین، کشور، بوم
βūm ©<OP. *būmī* ©ob. *-y(h)*
earth, world
VJ 226, 228, 1218; SCE 4.214; TSP; BSTBL, Vim. 102, Dhu. 142, 293, Dhy. 125 etc.; Frag. Len. 114.3

2912 **bwn'** C سوراخ، غار
βunā ©f. ob. *bwny*; pl. *bwnyt* ⇒βwn(h), βwn'kh
cell, hole, cave
STSC 28, 46; C2, 11R27, 77R10, 16, 68V 10

2913 **βwn'kh** B, M سوراخ
βunā(k) ©pl. *-βwn'ty* ⇒γwš βwn'kh, nnsβwn'k, γwn'k βwn'kh
hole
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.1

2914 **βwn(h)** B, M سوراخ، خلل‌وفرج(پوست)
βunā ©f. ob. *βwn$^{(i)}$y(h)*; pl. *-'yt* ⇒bwn'
hole, pore
BSTBL, Dhy. 381; TSP 3.274, 284; Frag. 2a.12; Hen. Cosm. 312, 126; *βwny*, BSTBL, Dhy. 151, 210, 332, 381; *βwnyh*, Frag. 2a.13; *βwn'yh*, TSP 2.296; *βw'yt*, TSP 2. 373

2915 **βwn mrγ** M شماره‌ی اصلی، شماره‌ی بنیادی(اصطلاح نجومی)
βun-marγ ? (βwn mrg)
basic number(*in astronomy*)
GMS 1409; Hen. JRAS 1945, 151, 14

2916 **βwn mrg** ⇒ βwn mrγ

2917 **βwntyn'k** S بنیاد، پایه
βunt/dēnē ?
foundation
MDii, Nov. 3V18, Nov. 4 V10

2918 **βwr** S بور
βōr
blond
MDiii p37.13 n p39, 10

2919 **βwrδmy** S(M) گیاه، روییدنی
furδmē ? ©<**fra- rudma* ? ⇒pwrδmy
plant, vegetation
GMS 415

2920 **βwrt** B ورم، غدّه، برجستگی ؟
βurt ?
swelling ?, dent ?
SCE 96 n p35; Gersh. IF 1970, 305, <**burti*

2921 **βwrt-** B بردن
βurt, βṛt ©Yaghn. *vūrta* ©pt. st.; perf. st. ⇒βrt-
(*to*)bring, (*to*)bear, (*to*)endure
TSP 2.1154; BSTBL, Intox. 36; perf. st. *βwrtwδ'r-*

2922 ***βwrt'rmyk** ⇒ βwγt'rmyk

2923 **βwrt'rmyky'(kh)** M بردباری
βurtārmīkyā(k)
patience
GMS 469, 1105; BBB 627, 636; W-Li, ii; Hen. Tales. 473; Sogdica. 3; KG 603, 611

2924 **bwrty'q-** C بردن، تحمّل کردن
βurtyāk
bearing
Sund. AoFviii 1981, 191R2

2925 **βws'ntk** B روزه
βusandē (βwsndyy, βws'nty) ©<Skt. *upavastha*; Khot. *pūysata*
fast
TSP 2.586 etc.; SCE 77, 387, 381; Sogdica. 64.19; BBB f34

2926 **βws'nty** ⇒ βws'ntk

2927 **βwsndyy** M ⇒ βws'ntk

2928 **bwstn** C بوستان
βōstǎn ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒βwδst'n
garden, paradise
BSTii 886, 14.17, 878.8; C2 gloss.

2929 **bwt** M بودا(دخیل: بُت)
but (pwty) ©nom. *-$^{(i)}$y*; abl. *-'*; pl. *-t* ⇒bwtyšt, pš'bwty, pwt-[1]
Buddha
GMS 36, 44, 1179; ob. *βwtyh*, STii 10.52

2930 **bwt'**
©2pl. impv. ⇒βw-
GMS 788, 797; STi 38.2

2931 **bwt'ny** S, M بودایی، بوداوار
butānē ⇒pwt'n'k

(*of*)Buddha
Sogdica. p64.13; GMS 1040

2932 **βwt'y**
βōte ©3sg. irr. ⇒βw-
GMS 791, 788, 801; AVS 229

2933 **βwtk'm/n**
βōtkā(m/n) ©3sg. fut. ⇒βw-
GMS 796; AVS 227; C2 gloss.

2934 **bwtq(n)**
βōtka(n) ©3sg. pres. dur. ⇒βw-
AVS 227; C2 gloss.

2935 **bwtt**
βōt ©2pl. subj. & impv. ⇒βw-
GMS 797

2936 **βwt(y)**
βōt (bwt(y)) ©3sg. irr. ⇒βw-
GMS 801, 816; VJ 369

2937 **bwty** M ⇒ pwt-[1]

2938 **bwt(y)** ⇒ βw-, βwt(y)

2939 **bwtyšt** M بودایان
butīšt ©pl. ⇒pwt'yšt
Buddhas
GMS 1673

2940 **bwtyšt'** C
βōteštā ©2pl. irr. & impf. ⇒βw-
GMS 788, 819; AVS 229

2941 **βwwδ** M ⇒ βwδ

2942 **bwwny** C ⇒ b'wwny

2943 **βwxs-** M ⇒ βwγs-

2944 **βwy**
βawē ©2&3sg. pres. opt. ⇒βw-, wβy(y)[2], by[1], by[2]
GMS 795, 801; AVS 227, 228

2945 **bwž'xq** C بدبخت، بینوا
βəžaxək ? ⇒bž'xwq, 'βyz'γwk(')
unfortunate
Lentz. STii 1.46 n p580; BBB p90 a9

2946 **bwžbr** C باج گیر، مأمور جمع آوری مالیات
βōžβar ©OP *bāji* ©pl. *-t*
tax collector
BSTii 826.1; C2, 94R1; STi 19, 12; GMS 120A

2947 **βx-** B ⇒ βγ-

2948 **βx'yšt** B ⇒ βγ'yšt

2949 **βxš-** M دادن، بخشیدن
βaxš (β'xš) ⇒βγš-
(*to*)give
GMS 551; AVS 130

2950 **bxt** C ⇒ n'bxt

2951 **βxtbwry** M ⇒ βxtwnyy

2952 **βxtm** M ⇒ βγtm

2953 **βxtwnyy** M تفرقه، نفاق، جدایی، انشعاب، فرقه گرایی
βaxtūnē, βaγdūnē, βaγdūnē (βxtbwry)
schism, difference of view
BBB b30; GMS 1087; Sund. Man. Lett. 310.15

2954 **βy'** B, S تو
fĕ (β'[4]) ©Khwar. *-f*(') ©2sg. pers. pron. encl. acc. & ob. ⇒rty, 'PZY, -fy, -β, šm'γw
you
GMS 1356; S W, C2 p77.31; VJ 1094 2 pl. pres. pron.; SCE 418; TSP; STii 9.12; Frag. Len.

2955 **βy²** B جزء تأکیدی
emphatic particle
GMS 1355; VJ 371, 603, 797; *-β*, VJ 711

2956 **by'** C
βi/e ©2sg. pres. ⇒β-, βw-, βwy, byq'
AVS 227

2957 **by²**
βi/e ©3sg. opt. ⇒β-, wβy(y)[2], βwy
AVS 228

2958 **by³** C هردو
βĭ ? ©adv. ⇒wβyw, byw, 'wβy
both
C2 gloss.

2959 **βy"tr** B بیشتر
fyātar ⇒fy'tr, 'βy"tr
more
SCE 299; GMS 321

2960 **βy'γš-** B پختن، جوشیدن
βyaxš ? ©inf. -'y ⇒βy'yš-
(*to*)boil, (*to*)cook
TSP 19.6 n p232

2961 **by'm-** C بزرگ کردن، پرورش دادن
βyām (b'y'm) ©impf. *b'y'm*
(*to*)rear, (*to*)foster
BSTii 879.15; C2, 87V15 n p164

2962 **by'pd'r-** C دریافتن، آگاه شدن
βyāpδār ©<'*βy'pt+δ'r* ©perf. st. ⇒'βy'pt-
(*to*)understand, (*to*)know
βy'pt, MSP b45 n p40; STii 3.12; Mack. BSOAS 33.116

2963 **βy'pt-** ⇒ 'βy'pt-

2964 **βy'r'k** S شامگاه
βyāre (βy'ryy) ©acc. *by'rw* ⇒'py'rh
evening
GMS 969; Hen. Tales. 467, 12.3; BBB 697; KG 541 p182; C2, 94R21, 22; Hen. Fasts. JRAS 1945, 155

2965 **βy'rt-** B, S به‌دست آوردن، یافتن
βyārt ? (byrd'r-) ©Yaghn. *viyōrta* ©pt. st. ⇒βyr-[1], 'βy'rt-, βyrt-
(*to*)obtain
GMS 90, 593; BSTBL, Dhy. 391; MD; Anc. Lett. 4.5; STii 7.6

2966 **βy'ryy** M ⇒ βy'r'k

2967 **by'tq'rc** C پیک، پیام
βyātkārč
message, embassy
Sund. AI 28, 1988, 1.180, 181

2968 **βy'wn-** B پیش‌بینی کردن
βyōn, βiwan ? ('βywn-) ©<**abi-waina*; Parth. *frwyn-* ©impf. *β'ywn* ⇒βywn-, β'ywn-
(*to*)foresee
GMS 434.2

2969 **βy'wn'y** B پیغمبر، پیش‌بینی کننده
βyōnē, βiwanē ? ⇒'βywny, bywny
prophet
GMS 434 n 2

2970 **βy'yš-** B جوشیدن
βyēš ('βy'š-) ©<**abi yaiša* ?; Av. *yaēš*; Yaghn. *ēš*; Khot. *jīṣ* ⇒βy'γš-
(*to*)boil
GMS 90, 1068

2971 **βy'yš'ntk** B جوشان
βyēšandē ©pres. pt. ⇒'βy'š'ntcy
boiling
SCE 236

2972 **βyc** B, M پزشک، طبیب
βēč ©<Av. *baēšaza* ©ob. pl. *-ty* ⇒βyc'n γwt'w, β'yc
physician
SCE 272; GMS 384; *βycty*, BBB 517; gen. pl. *βyc'n*, TSP 9.78, 95; GMS 1230

2973 **βyc'n'k** B پزشکی، طبّی
βēčānē ©adj.
medical
TSP 9.80, 81, 94

2974 **βyc'n γwt'w** B, S خدای پزشکان (پزشکانْ‌خدا)
βēčān-xutāw
god of physicians
GMS 1230; TSP 9.78.95; SCE 272

2975 **βycy'h** M پزشکی، طب
βēčyā (βycyh) ©f. n.
medicine
GMS 1111; Sogdica. 39.35; TSP 8.198; BBB 517

2976 **βycy'kh** B پزشکی، طب
βēčyā(k) ©f. n.
medicine
BSTBL, Dhy. 229

2977 **βycyh** B ⇒ βycy'h

2978 **byδ"nh** ⇒ βyδ'n

2979 **βyδ'n** B لگام، افسار، عنان
βiδān (byδ"nh) ©Av. *aivi-δāna*; Khot. *byān* ⇒βδ"nh
bridle
VJ 1419 n p99; GMS 90; Bailey. Prolexis. 261

2980 **βyδ'y-** B دربندشدن، بازداشت‌شدن، ممنوع‌شدن
βiδay ©<**badya-* ©pass. st. ⇒βynt-
(*to*)be impeded, (*to*)restricted
SCE 34, 415; S W, C2 n p75.26

2981 **βyj-** M بد، زشت، بزه(دخیل: فژ)
βəž, βiž, βež ©<*bazda*; **bazdya* ⇒w'βyjt, 'βyz-, βj-, βz-, 'βj-, 'βz-, βyz-, byž-
bad, evil
GMS 510, 1213; Hen. LW 99

2982 **βyjβr'n** M بدبخت
βəž-βarān ⇒'βyzyβr'n, βyyjyβr'n
miserable
GMS 1133; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138

2983 **βyjtr** M بدتر
βəžtar ©pl. *-t*
worse
GMS 1286; Hen. Cosm. BSOAS 12, 312, 115

2984 **βyjyβr'n** ⇒ 'βyzyβr'n

2985 **βyq** M ⇒ βyk

2986 **βyk** B, M, S خارج، بیرون، جدا، جز
βēk (βyq) ⇒byq, βyk'/h
out, outside, apart, except
GMS 1681; TSP; BSTBL; Frag. Len. 69.35; KG 2367; MDii; C2, 3R3; abl. *βyk'*, VJ 132, 146, 1393; adv. *βykw*, TSP 2.469 n p175

2987 **byq** C موجود، زنده
βī/ēk ? ©pres. pt.

being
STi 30, 6; GMS 897; Benv. JA 1959, 120

2988 **byq'** C
βēka ©2sg. fut. ⇒β-, βw-, by[1]
C2, 94V8

2989 **βyk'** B شانه، کتف
fēk ©<**fayaka; frayika*
shoulder
Benv. VJ 56[e] n p95; Texts. 729; Gersh. Amber. 242

2990 **βyk'/h** B, S خارج، بیرون، جدا
βēk ⇒βyk
out, out of, apart
BSTBL, Vim. 57, Dhy. 277; VJ 132, 146; MSP; GMS 976n 1; TSP 2.455

2991 **βyk'prm** B ⇒ βykprm(w)

2992 **βyk's'r** B ⇒ βyks"r

2993 **byqb'r** C بیرون
βēkβār (bqp'r) ⇒βykp'r
outside
STi 21.9; GMS 1116; C2 gloss.

2994 **βykcyk** M, S بیرونی، خارجی
βēkčīk
external
BBB 671; GMS 1014; Frag. Len. 33.5

2995 **βyk δyn'k** B کافر، مرتد، ملحد(خارج از دین)
βēk-δēnē ©pl. *-δyn'yt*
heretic
TSP 5.11; Frag. Len. 81.4; pl. TSP 5.5, 6.191

2996 **βykγwnc** B کفر، بی‌دینی، الحاد
βēk-γōnc
heresy
TSP 2.743

2997 **βyqkr'n** ⇒ βykqyr'n

2998 **βykqyr'n** M به‌طرف بیرون، جهت خارج
βēk-krān (βyqkr'n)
outside
GMS 51 n 1

2999 **βykp'r** B, S بیرون، بیرونی، خارجی
βēkpār ⇒byqb'r
outside, external
TSP 3.721; BSTBL, Dhu. 123, 149, 159; MSP b129; C2 gloss.; BSTi 240.245

3000 **βykp'r'yck'** B, M خارجی، بیرونی
βēk-pārīčk (βykp'ryck)
external
BSTBL, Dhu. 50, 118, 126, 173; -', Dhu. 129; *βykp'rck*, Dhu. 173; GMS 1013

3001 **βykp'rcyk** B خارجی، بیرونی
βēkpārčīk (byqp'rcyq)
external
GMS 1014; W-Lii; BSTBL, Dhu. 24, 54; C2, 61V 25

3002 **byqp'rcyq** C ⇒ βykp'rcyk

3003 **βykp'ryck** ⇒ βykp'r'yck'

3004 **βykprm(w)** B خارج از، بیرون از(در جمله‌ی منفی: اصلاً)
βēk-parm(u) (βyk'prm)
out of, utterly
SCE 28; BSTBL, Vim. 47, 51; Dhu. 162

3005 **βyks"r** B, M, S خارج، بیرون، جز(در بیشتر متون)
βēksār (βyk's'r, βyks'r) ©Yaghn. *vēske* ⇒bys', βys'r, s'r[1]
outside
GMS 463; BBB 640; *βykys'r*, Anc. Lett. 3.7; *βyk's'r*, VJ 1028, 1057

3006 **byqs'r** ⇒ bs', βyks"r

3007 **βyks'r** ⇒ βyks"r

3008 **byqstr** C ⇒ βykstr

3009 **βykstr** M دورتر، جز(خارج‌تر)
βēk-star (byqstr) ⇒βystr
apart from, away from

3010 **βykw** ⇒ βyk

3011 **bym** C
©1pl. pres. β-, βw-
C2, 94 R6

3012 **βymk'm/n**
βēmkam/n ©1pl. fut. ⇒β-
GMS 796, 787

3013 **βynd** M بند، منع
βənd, βand ⇒βndy(h)
interdiction
BBB f28; GMS 107, 957

3014 **βynd-** M بستن
βe/ənd (βyynd-) ©<**bandaya-* ⇒βst-, βynt-
(*to*)bind
GMS 601, 737; impf. *βy(y)nd*, GMS 611; BBB b73; Kellens. Le Verb Avestique. p112, 138n8

3015 **bynt**[1] C
©3pl. opt. ⇒ β-, βw-
C2 gloss.

3016 **bynt**[2] C ⇒ βynt-

3017 **βynt-** B, S (بستن، وصل کردن(در بیشتر متون)
βe/ənd (bynt[2]) ©Yaghn. *vant-* ⇒βst-, βyst-, βynd-
(*to*)bind
VJ; TSP; SCE 11b; BSTBL; Frag. Len. 37.15, 20; C2 gloss. *βyntt*, 3sg. pres. Dhy. 171; AVS 112

3018 **byntqn**
βāndkan ©3pl. opt. dur. ⇒β-
GMS 801

3019 **byr-** C ⇒ βyr-[1]

3020 **βyr-**[1] B, M, S به‌دست آوردن، یافتن، دریافتن(در بیشتر متون)
βīr (byr-) ©<**abi-ar*; Yaghn. *vīr*; Khwar. *βyr* ⇒βy'rt-, βyrt-, 'βy'rt-
(*to*)find, (*to*)receive, (*to*)obtain
GMS 90, 593; Benv. Et. Oss. 86; AVS 104 n 1

3021 **βyr-**[2] S, B دادن، هدیه کردن(متحمّل شدن)
βe/ir ©**barya-* ©pass. st.; opt. -'*y*
(*to*)offer, (*to*)be carried
VJ 134, *βyr'y*; Anc. Lett. *βyrt*

3022 **βyr'k** S موفّقیّت، دست‌یابی، دریافت، سود
βīrē (βyr'y) ⇒βyry(y)
success, gain, finding
TSP 10.9; KG 485; *βyr'yk* ? MDii

3023 **βyr'mndty(yh)** M موفّقیّت
βīrāmandē ⇒βyr'mntk
success
GMS 1100; *βyr'm'nty*, W-Li

3024 **βyr'mntk** B دریافت، سود، دست‌یابی
βīrāmandē (byr'mnty) ⇒βyr'mndty(yh)
reception, finding, gain
TSP 8.67; C2, 1V15, 57V13

3025 **byr'mnty** C ⇒ βyr'mntk

3026 **βyr'y** B ⇒ βyr'k

3027 **byrd'r-** C ⇒ βy'rt-

3028 **βyrt** ⇒ βyrt'k

3029 **βyrt-** B, M, S به‌دست آوردن، یافتن(در بیشتر متون)
βī/ert (byrt-) ©Yaghn. *viyōrta* ©pt. st. ⇒βy'rt-, 'βy'rt-
(*to*)obtain, (*to*)find
GMS 90, 593; VJ; TSP; BSTBL, trans. pret. *βyrt(w)δ'r-, βyrδ'r, βyrtδ'r-, byrd'r-*, VJ; TSP; MDii; BBB; BSTBL; Frag. Len.; STii; BSTi; C2

3030 **byrt-** C ⇒ βyrt-

3031 **βyrt'k** B, S دریافت، سود(فیردو)
βī/ĕrtē (βyrty, βyrt, βyrtk) ⇒βyrtch, βyr-[1], βyrt'y
gain, obtained
TSP 2.147, 5.104; *βyrt'kw*, MDii, Nov. 3V6; *βyrtw*, MDii p186.3, 6, 9

3032 **βyrt'y** B, M دریافت، سود
βī/ĕrtē (byrty, βyrty) ©pt. st. ⇒βyr-[1], βyrt'k
gain
VJ 1232; GMS 931; STi 47.7; STii 9.1, 1.15

3033 **βyrtch** S یافته، سود
βī/ĕrtč ©f. adj. ⇒βyrt'k
gain, obtained
MDii, Nov. 3R 25

3034 **βyrtk** ⇒ βyrt'k

3035 **byrty** C ⇒ βyrt'y

3036 **βyrty** ⇒ βyrt'y

3037 **βyrty'n** M برکت‌یافته، طرف توجّه
βērt-yān
blessed, having favor
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1

3038 **βyry(y)** M سود، موفّقیّت
βīrē ⇒βyr'k
gain, success
GMS 962; Hen. Tales. 480.26; JRAS 1944, 142.5

3039 **bys'** C خارج، بیرون
βēsā ⇒bs', βyks''r
outside
GMS 463; STi 70.13; Sund. AoFviii 1981 p214; BSTii: C2 gloss.

3040 **βys'r** S خارج، بیرون
βēsār ⇒bys', bs', βyks''r
outside
CII 1990 p82 E7

3041 **βyskwn**
βiskun ©2sg. pers. dur. ⇒β-
AVS 227

3042 **βyst-** M بستن
βəst (byst-) ©pt. st. ⇒βynt-, βst-
(*to*)bind
BBB; GMS 110, 516, 837

3043 **byst-** C ⇒ βyst-

3044 **bystr** C ⇒ βystr

3045 **βystr** M پیشتر، بیشتر، دورتر(خارج تر)
βēstar (bystr) ⇒βykstr
farther
STi 26.5; GMS 463, 1288

3046 **bysty** C ⇒ βystyy

3047 **βystyy** M بسته، اسیر
βəstē (bysty) ©pp. pl. *-t* ⇒bsty
prisoner, captive
STi 38.1; BBB 485

3048 **βyšykyn** B درمانی، مربوطبه معالجه(پزشکی)
βēšēkēn ⇒βyc
therapeutic, curative
Benv. Notes 4.496, BSTBL, Padm. 32, *βyšykrm*; GMS 949

3049 **bytyq'** C
βēti(ka) ©3sg. op. mid. fut. ⇒β-, βw-
C2, 54R16

3050 **byw** C هردو، هم
βyu ⇒by², wβyw
both, also
GMS 101; STii 5.21

3051 **βywn-** B پیش‌بینی کردن
βyōn, βiwan ? ©**abi-waina-* ©impf. *β'ywn* ⇒βy'wn-
(*to*)foresee
GMS 434n 2; VJ 820; AVS 97

3052 **bywnd'ry** C پیغمبری
βyōnδārē
prophecy
STSC

3053 **bywnqy'** C پیغمبری
βyōn(a)kyā
prophecy
STi 30.11

3054 **bywny** C پیغمبر
βyōnē ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒βy'wn'y, 'βywny
prophet
STi 3.17, 58.5,6, 11, 59.15; Sund. AoFviii 1981, p214; STii 1.30, 66, 3.24, 5.35, 6, 2, 3 etc.; C2, 48R20, 52R 15, 55R28, gloss.

3055 **βyyj-** M بد
βəž ⇒'βyz-, βyj-, βyz-, byž-
bad
GMS 76

3056 **βyyjyβr'n** M بدبخت
βəjβarān ⇒βyjβr'n
miserable
Hen. Tales. 473.21

3057 **βyynd-** ⇒ βynd-

3058 **byz-** ⇒ 'βj-

3059 **βyz-** B, S بد، پلید(در بیشتر متون)
βəž, βež ⇒βyj-, byž-, 'βz-, βz-, 'βj-, 'βyz-, βyyj-
bad, evil
GMS 179

3060 **byž-** C بد، زشت
βəž, βež ⇒βyj-, 'βyz-, βyz-, βyyj-
bad, evil
STii 5.21; GMS 1181

3061 **βyz'γwkst** B بدبخت، بینوا
βəžāγukst ©elat. ⇒'βyz'γwksth
miserable
VJ 822; GMS 1311; JRAS 1942, 99

3062 **βyz'k¹** B تخم، دانه
βīze ©<**bīzaka*; Skt. *bījaka*
seed
Mack. n p41.55; BSTBL, Dhu. 55, 75 etc.; Bailey. BSOAS 21, 42

3063 **βyz'k²** B اُرگان، عضو
βīzē, βizāk ?
organ
TSP 6.49, 10.21 n p203; Frag. Len.

3064 **βyzβr'k** S بدبخت
βəžβarē ⇒'βzβr'k(w), 'βyzβ'rch
miserable
Benv. Notesiii 235; Anc. Lett. 1.9

3065 **βyzkn'k** B پَست، فرومایه(دخیل: فَژگن)
βəžkanē
base, low
SCE 11, 16, 72

3066 **βyzm** B دردناک، پژمان(دخیل: فَژم)
βi/əžm ?
painful
TSP 21 iii 3n p234

3067 **βyzyβ'rcyh** S بدبختی
βəžβārčyā
misery
Frag. Len. 50.5, 52.1

3068 **βyzycyk** S بدبخت، بینوا
βəžēčik ©pl. *-t*
miserable, poor
MDii p174.7

3069 **βz–** B, S بد، پلید
βəž, β(i)ž, βež (bž–) ©<*bazda; *bazdya* ©in compd. ⇒'βyz–, 'βz–, βj–, βyj–, 'βj–
bad
GMS 179; *βzy*, MDii "hardship"

3070 ***bz–** ⇒ bzyšt

3071 **bž–** C ⇒ βz–

3072 **βz'γ'wk** S غمگین، ناراحت
βəžāxuk ⇒'βyz'γwk(ı), 'βz'γwk, bž'xwq
sorrowful, unhappy
MD

3073 **βẓ'γ'wkw** S ⇒ bž'xwq

3074 **βz'γst–** B سوارشدن
βəžγast ©pt. st. ⇒βzγδ–, βjγδδ–, βjγst–
(*to*)mount
GMS 376, 483

3075 **βz'γsty** B سوارشده
βəžγastē ©pp.
mounted
TSP 2.200

3076 **βẓ'γwty'** S ⇒ bž'xwty'

3077 **βz'γwty'kh** S سختی، بدبختی
β(ə)žāxutyā ⇒bž'xwty', 'βj'xwty'h
hardship
MDii A17R4

3078 **βz'w–** B افزودن
β(ə)žāw (βẓ'w–) ⇒βzwt–, 'βz'w–, βj'w–
(*to*)grow, (*to*)increase
BSTBL, Vim. 93

3079 **βẓ'w–** ⇒ βz'w–

3080 **bž'w–** C افزایش‌دادن
β(ə)žāw ⇒βj'w–, 'βz'w–, βz'w–
(*to*)increase
BSTii 873.16; C2, 66R16

3081 **bž'xwq** C بدبخت، دردمند
β(ə)žāxūk (βẓ'γ'wkw) ⇒βz'γ'wk
suffering, painful
C2 gloss.; STSC 134.30; MD

3082 **bž'xwty'** C بدبختی، درد، شهادت
β(ə)žāxutyā (βẓ'γwty') ©pl. *-yt* ⇒βz'γwty'kh, 'βj'xwty'h
suffering, pain, distress, martyrdom
C2 gloss.; STi 57.17; Benv. JA 1955, 332

3083 **βz'yk** B به‌سختی، با بدبختی
βəžīk ©adv. ⇒'βz'yk
with hardship
VJ 58[e]

3084 **βz'yn** B فرزند
βžyn ?, fžyn ?, βəžyn ? (βzyn, βẓ'yn) ©Av. *frazainti–*
son, offspring
BSTBL, Vim. 61, 70; GMS 315A, 1026A

3085 **βẓ'yn** ⇒ βz'yn

3086 **βz'yr'yn'k** B الماس گون، الماسی
β(ə)žirēnē (βẓ'yryn'k, βẓ'yryn'y) ⇒'βjyr'ync, βcyryn'k
diamantine
GMS 1058; BSTBL, Dhy. 325; TSP 9.1355.20; Lentz. STii 545 n8

3087 **βẓ'yrn'k** B الماس گون، الماسی
βəžirnē (βẓ'yrn'y) ⇒'βjyr'ync, βjyrnyh
diamantine
BSTBL, Dhy. 326; STii 8.8; GMS 1058

3088 **βẓ'yrn'y** ⇒ βẓ'yrn'k

3089 **βẓ'yryn'k** B ⇒ βz'yr'yn'k

3090 **βẓ'yryn'y** ⇒ βz'yr'yn'k

3091 **βzγδ–** B سوارشدن
β(ə)žγaδ (βẓγδ–) ©impf. *β'zγδ*; *βāžγaδ* ⇒βz'γst–, βjγδδ–, bžγd–, 'nzγst–
(*to*)mount
GMS 619; TSP 9.84, 3.232; VJ 855

3092 **βẓγδ–** ⇒ βzγδ–

3093 **bžγd–** C سوارشدن
β(ə)žγaδ ©<**abi-zgad* ©impf. *b'žγd* ⇒βzγδ–, βjγδδ–
(*to*)mount
C2, 77R5; AVS 114

3094 **βzmδ'my** B مثانه(بزم‌دان، شکم)
βazmδānē ?
stomach, bladder
TSP 7.57; Benv. n p211; Bailey. Prolexis. 248

3095 **βzn–** B, M شرم
βazn ©acc. *-w* ⇒nwβznyy
shame
TSP 12.5 n p224; SCE 204; GMS 1161; BBB *βznw βr–* "be ashamed"

3096 **bznbrqy'** C سپاس، شکرگزاری
β(ə)zn-βarkyā ? ⇒'βznw
thanksgiving
S W, C2, 57V13 n p117

3097 **bžng'ry** C گناهکار، بزهکار
β(ə)žangārē ⇒bžnq'ry', βjng'ryy, 'βyz'nk'r'k,

'βjng'ry
sinful, evildoer
STii 4.28; C2, 69R17

3098 **bžnq'rqy'** C بزهکاری، گناه، شرارت
β(ə)žangār(ə)kyā
sinfulness, wickedness
C2, 11V21

3099 **bžnq'ry** ⇒ bžng'ry

3100 **bžnq'ry'** C بزهکاری، تبهکاری، شرارت
β(ə)žangāryā ⇒bžng'ry
wickedness
C2, 40V 6 n p85

3101 **βzwt-** B بزرگ‌شدن، افزایش‌یافتن
β(ə)zŭt ©pt. st. ⇒βz'w-
(*to*)grow
TSP 6.175

3102 **βzyk** S بدی، سختی
βəžīk ⇒'βz'yk, bžyq
hardship
MDii *βzykw* A14, 19

3103 **bžyq** C بد، بدبخت، بدبختی
β(ə)žīk ©pl. -*t* ⇒βzyk
bad, evil
C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p214

3104 **βzyn** B ⇒ βz'yn

3105 **bzyšt** C بز(ها)
βəz(išt) (*bz-) ©pl.
goat(*s*)
GMS 1186 n 1; STi 24.1, 22.22

C

3106 **c-** از
č(a)-, č(i)- ©encl. prepos. ⇒cnn, c'wnc, cyw'yδ, cym'yδ(h), cyw'nt, cym'nt, ckn'c, cm'n(y), cndr, cwpr, cyw
of, from
GMS 1611

3107 **-c** از
-(a)č ©encl. prepos. ⇒-mc, -βc, -šc, m'xnc, -mβc, -mnc, 'c
of, from
GMS 1611

3108 **c"βyz'γwksth** ⇒ c'

3109 **c'** B چقدر، چه، چطور
čā (c"βyz'γwksth) ©elat. pref. ⇒w'[2]
how, what, how much
GMS 1312, 1582; VJ 1100, *c'z'ry*; VJ 825

3110 **c'-** از
čā- (cy) ©<**hačā* ©encl. prepos. ⇒c'm'k(h), c'β'k(h), c'wyšn
of, from
GMS 1610-21

3111 **c'β** B, S چقدر، چند، هرقدر (در بیشتر متون)
čāf ©indecl. adj. & adv. ⇒c'f
how many, how much, as much as
GMS 1540; EGSii 160; TSP; VJ; MDii; MDiii; MSP

3112 **c'β'** S تو، از تو
čāfă ©<*hačā-θwa* ? ©prepos. + 2sg. pers. pron. ⇒c'f'
(*of*)you
GMS 437 n5, 1354; Hen. Tales. 474

3113 **c'β'k(h)** B, S تو، از تو
čāfāk ©prepos. + 2sg. pers. pron. ⇒c'-
(*of*)you
VJ 1406; KG 518, 566; MDii, Nov. 4 R5 etc.; GMS 1354; *c'βk*, MDii B-17R2 etc. MDiii B3, 7

3114 **c'β c'β** B, S اطراف، پیرامون
čāf čāf ⇒c'f c'f
surrounding, around
VJ 14[b]; TSP 3.244 f; GMS 1587 A; KG 466, 467

3115 **c'βr** B, S چقدر، چند، هرچندبار (در بیشتر متون)
čāβ/far ⇒w'βr
however, how much
EGSii 133, 160; GMS 1589; TSP 2.27 etc.; VJ 1114; STii 7.30; SCE 511; BSTBL, Intox. 21; MDii

3116 **c'βyzt** B چه‌بد، چه‌بدبخت
čā-βi/əžt ©elat.; adj. ⇒c'-
how bad
VJ 827; GMS 1314

3117 **c'c** S تاشکند، چاچ
čāč
Tashkand(*Chach*)
MDii; Hen. Sogdica. 9; Gersh. MJM 55; *c'cw*, MDii A-14, 19

3118 **c'cn'y** ⇒ c'cny

3119 **c'cny** B تاشکندی، چاچی
čač(ē)nē (c'cyny, c'cynk, c'cn'y)
from Tashkand(*Chach*)
MDii p81f, A14.5; Sogdica. 8, 9.6b

3120 **c'cynk** S ⇒ c'cny

3121 **c'cyny** ⇒ c'cny

3122 **c'δr** B, M, S زیر، پایین
čāδar ©<**hača-aδari* ©postp.& adv. ⇒c'δrstr, c'str
under, below
EGSii 155; GMS 1611; TSP 3.122 etc.; MDii; BSTBL; BBB 490

3123 **c'δrcy** B زیرین
čāδarčī ©adj.
lower
GMS 1006; STii 10.47, 48, 50, 51

3124 **c'δrcyq** M ⇒ c'δrcyk(')

3125 **c'δrcyk(')** B, S زیرین، پایین‌ترین
čāδarčīk (c'δrcyq) ©adj.
low(*est*)
GMS 1014; SCE 72, 209, 421; TSP 15.7; MDii A14, 15, 28; BSTBL, Vim. 25

3126 **c'δr kr'n** B مغرب، باختر(جهت فرورفتن خورشید)
cāδar krān ⇒'sky kyr'n
west
TSP 3.235

3127 **c'δrp'r** M زیر، پایین
čāδarpār ⇒c'p'r
below
GMS 1116

3128 **c'δrs'r** B, M, S به‌طرف پایین، زیر، فرود(در بیشتر متون)
čāδarsār ⇒c's'r, cyrts'r ?
downwards, below
GMS 459, 1612; VJ; TSP 3.199, 230, 238, 2.584, 13.21; BSTBL, Dhy. 57; Frag. Len. 20V23; MDii; MSP

3129 **c'δrstr** B, M پایین‌تر، پایین‌ترین
čāδarstar ⇒c'str, c'δr
lower
GMS 459, 1288; TSP 11.34, 35

3130 **c'f** M, C چقدر، چند، هرچند، اگرچه
čāf ©indecl. adj. & adv. ⇒c'β
how much, how great, as much as
GMS 1540, 1585; S W, C2 p73 & gloss.; BBB d2; STii 9.9; STi 8.15

3131 **c'f'** C از تو
čāfă ©prepos. + 2sg. pron. ⇒c'β'
(*of*)you
BSTi 249; C2 gloss.

3132 **c'f c'f** M, C اطراف، پیرامون
čāf-čāf ⇒c'β c'β
around, surrounding
BBB e24; GMS 1587A; Benv. Eti 315; C2, 60V 23 p132

3133 **c'fryδδ** M چقدر، همان‌قدر
čāf(a)rēδ ⇒w'fyd
as much as
GMS 1592

3134 **c'fyd** C همان‌قدر که
čāfēδ
in as much as
C2, 51R27, 61V30

3135 **c'γ'wny** B, C چطور، چگونه، آنچنان، کدام(در بیشتر متون)
čāγōne (c'γwn'y, c'γwn'k, c'γwny)
how, as
EGSii 134; GMS 1114, 1542, 1583; TSP; BSTBL; STii 8.2; SCE 552; BSTi 85; *c'γwn'kw*, Frag. Len. 76.3

3136 **c'γwn'k** ⇒ c'γ'wny

3137 **c'γwn'y** ⇒ c'γ'wny

3138 **c'γwnch** S چطور، چرا
čāγōnč
how, why
Anc. Lett. 4.4

3139 **c'γwny** ⇒ c'γ'wny

3140 **c'k'št'y** ⇒ ckšt''k

3141 **c'm'** B, M, C من، از من
čāmā (m'-) ⇒c'm'k(h)
me, of me
GMS 1343, 1610; VJ 1076; BBB 538, 644, 681; STii 3.17; Frag. Len. 27.8; BSTi 180; BSTii; C2 gloss. 68R 4, 9; MDiii 27.8

3142 **c'm'k(h)** B, S من، از من
čāmā(k) ⇒c'm', c'-
me, of me
VJ 81, 190, 1339, 1412; MDii; Frag. Len. 67.4; *c'mk*, Anc. Lett. 2.39; MDii B18, 3; EGSii 110; GMS 1343

3143 **c'n** C چطور، چه، چند ؟
čān(y) (c'ny)
how
STi 67.3, 15; STii 1.83, 85, 3.10; GMS 1543; Sund. AoFviii 1981 p214

3144 **c'n'kw** B, M, S چون، چطور، وقتی که(در بیشتر متون)
čānaku (c'nkw) ©<**haca-anaka* ©adv.; interj.

pron.; conj. ⇒KZNH, c'n'w, 'YK(')
as, when, since, while
EGSii 75, 135, 176; GMS 1543, 1600, *c'nkw*; MSP; Frag. Len.; MDii, *c'nkw*; Tales. 475.15

3145 **c'n'w** (در بیشتر متون) چون، چطور، وقتی که، چنان که
čānu/ō ⇒KZNH, 'YKZY, 'YMT(w), cnw, c'n'kw
as, while, since
GMS 1543, 1595–1601; *c'nw'ty*, BBB "when"

3146 **c'nkw** ⇒ c'n'kw

3147 **c'nw** B جز، از
čānu
of, than
GMS 437 n5, 1306 (used with compd. adj.); VJ 948

3148 **c'nwt** C زیرا
čānŭt ©conj.
because
C2, 48R1 n p85; *c'nwyty*, C2, 12R5, 27R17

3149 **c'ny** C ⇒ c'n

3150 **c'p'r** C زیر، پایین
čāpār ©postp. ⇒c'δrp'r
under
BSTii 875.6; Schwartz. HMV 39; C2, 13V 23, 66V6, 77V18

3151 **c'p'rcyq** C پایینی، به‌سوی پایین، فرود، سرازیر
čāpārčik ©adj.
below, downwards, situated below
C2, 22V14; Benv. JA 1955, 329

3152 **c'prmw** S تا، وقتی که
čāparmu
until, when, as long as
GMS 1608; Anc. Lett. 2.25, 27; Frag. Len. 8V 4, *c'prm*

3153 **c'r'ynh** B جالین، نام دختر سوداشن
jālīn ©pr. name
(*name of*)Sudashan's daughter
VJ

3154 **c'rδ'p'δw** B حیوان، چهارپا
čarθă-pāδu ⇒cyrδp'δw, crδp'δyh
quadruped
VJ 1178; GMS 111, 440; Gersh. Sogd. Cpds. 139, 149

3155 **c's'** C پایین
čāsā ©<*čāδarsār* ©adv. ⇒c's'r
downwards
BSTii 826.8; C2, 94R8

3156 **c's'r** M, C, S به‌سوی پایین
čāsār ©<**c'δs'r* <*c'δrs'r* ⇒c's', c'δrs'r
downwards, below
GMS 459; BSTi 227, 228; MDii

3157 **c'smn** M یاس، یاسمن
j/čāsmin
jasmine
GMS 70 n 1

3158 **c'str** M پایین‌تر، زیرتر
čāstar ©<**c'δstr* <*c'δrstr* ⇒c'δr
lower
GMS 459; Hen. Tales. 481.33

3159 **c't** B چاه
čāt ©Av. *cāt*; Khot. *cāta*; √*khā*; Bal. *čāθ*; Khwar. *ct'*; Oss. *cāda*
well
SCE 527; Bailey. JRAS 1970

3160 **c'twxt** M چه‌تند، چقدر سریع
čā-tuγd ©<*čā-tuγ-t* ©elat. adj.
how fast
GMS 254, 1314

3161 **c'tyk** M چاهی(از چاه)
čātīk ©adj.
(*of*)well
Sund. Man. Lett. 305.22

3162 **c'w** S جزر و مد، جریان
čāw, žāw ©Parth. *j'w*, *'bg'w*
flow, tide
Sund. MSP p44

3163 **c'w'n** B, M, S از آن، از(در بیشتر متون)
čon ©<**hača-awana* ⇒cnn, cn, c-
of, from it
EGSii 85; GMS 1610, 1681; VJ; STii, BSTBL; TSP; SCE, *c'wn. . . pyδ'r*

3164 **c'wnc** C چگونه، چطور
čōnč ?, čāwanč ? (*c'wnty) ©f.
what kind of
BSTii 849.16, 851.3; C2 gloss. n p55

3165 ***c'wnty** ⇒ c'wnc

3166 **c'wyšn** B از آنها
čăwēš(a)n ⇒c'-, wyšn
of them
TSP 2.89

3167 **cβ-** B دزدیدن
čəf ©<**tṛp*; Khwar. *'cfy* ©inf. *-y*, »*-y* ⇒cf-
(*to*)steal

GMS 150, 277, 508, 610; TSP 5.26, 79; SCE 156, 159, 161; AVS 108

3168 **cβt–** B دزدیدن
čaβd ©pt. st.
(*to*)steal
TSP 5.112, 7.138

3169 **cβt'rmyk** B چهارم
čaftārmīk ? ⇒ctβ'rmyk
fourth
GMS 442; TSP 2.326

3170 **cβtw** B دزدیده
čaβdu, čaftu ©pp. ⇒cβt–
stolen
TSP 5.112, 7.138

3171 **cδ–(w)** B جادو، سحر، سنگ باران‌زا(یَده: آوردن باران با سنگ جادو، جده)
j/čaδ(u) ©Khot. *jāya*; Turk. *yada* <**yātu* ?
magic
TSP 3.123 n p195; Bailey. BSOAS 15, 533

3172 **cδy k'ry** B جادوگر، ساحر
čaδy-kārē, jaδe-kārē
magician
TSP 3.231, 240; Hen. Sogdica. 5

3173 **cf–** M, S دزدیدن
čəf ⇒cβ–
(*to*)steal
GMS 150, 277, 508; perf. st. *cfd'r–*, Sund. AI 28, 1988, 181

3174 **cγ"k** S ⇒ cγ'k

3175 **cγ'k** B, S مجادله، نزاع، دعوا(دخیل: چَخ، چَخان)
čaxāk (cγ"k) ⇒cx–
dispute, fight
TSP 7.63 n p212; Frag. Len. 16, 22, 38.13, *cγ"k*

3176 **cγ'ny** M چغانی
čaγānē
from Chaghan
Sogdica. 8.8b, n p9

3177 **cγn–** M ابریشم
čaγn ©nom. *cγn'*; gen. *cγny'* ⇒cγnh
silk
BBB 527; GMS 1178

3178 **cγnh** S ابریشم(چگن، چگنی)
čaγnă, čaγana ©f. n. ob. *–yh* ⇒cγn–
silk
MDii p181.12 A 5, 12

3179 **cγnr'w'k** ? B ⇒ cγzr'w'k

3180 **cγr–** B, S چرخ، دایره
čaxr ©acc. *–w*; nom., ob. *–y(h)* ⇒cxr–, ckkr
wheel, circle
TSP 2.144, 216, 924; Frag. Len. 93.17: O² 17

3181 **cγrh** ⇒ sγrh

3182 **cγš–** S درک کردن، گرفتن
čaxš ©pt. *cγšty* ? ⇒"c'xš–, ptcxš–
(*to*)take, (*to*)grasp
MDii p127 n p128, 8

3183 **cγšty** S درک‌شده
čaxštē ©pp. ⇒cxšty
grasped
MDii p127 n p128; *cγšty m'tym*, 1sg. perf. B16.8

3184 **cγwty** B جغد(دخیل: چُغد، چَغو)
čaγut
owl
SCE 148; Hen. LW 96

3185 **cγz–** B قورباغه، وزغ(دخیل: چغز)
čaγz ©Yaghn. *čaγz* ©acc. *–w*; abl. *–'*
frog, toad
TSP 3.250; SCE 178; Hen. L W 96

3186 **cγz r'γh** S مرداب(دشت قورباغه)
čaγz- rāγ ⇒r'γ
marsh land
Gersh. Mélanges Benv. 196ff; MDii B16, 8

3187 **cγzr'w'k** B تخم قورباغه، جُل وزغ، خزه‌ی آبی(چَغزواره، چَغزلاوه)
čaγz- rāwē
frog's eggs
Hen. Texts. 727; TSP 3.134; Benv. *cγnr'w'k?*

3188 **ck"t** B قلّه، پیشانی(چَکاد)
čakāt (ck't) ©<**čakāta*; Pahl. *čakād*
peak, forehead
BSTBL, Dhy. 20; TSP 2.282, 3.285; SCE 96

3189 **ck'št'y** B, M زشت، بدگل
č(ə)kəštē ©<**duškašt* ©pl. *–t* ⇒ckšt"k
ugly
SCE 10; GMS 286; *duš-karša* ?

3190 **ck't** ⇒ ck"t

3191 **ck'štky'** M زشتی
č(a)kəštakyā
ugliness
GMS 1089

3192 **ckkr** B, S چرخ
čakr ©ob. *–y* ⇒δrm'yk ckkr, cγr–, cxr–
wheel

BSTBL, Padm. 17; Frag. Len. 93.16; SCE 182

3193 **cqn'** C از کجا، از چه
čaknā ©<**haca+kanā*; Av. *kana* ⇒ckn'c, cnkn'c, c-
where(*from*), (*from*) what
GMS 1539; STii 4.42; C2, 87V8, 102V18

3194 **cqn'c** M ⇒ ckn'c

3195 **ckn'c** B, M, S از کجا، از آنجا که، به خاطر آنکه، به دلیل آنکه
čaknāč (cqn'c) ©*c-kn'-c*; **hacā-kanā-hacā* ⇒cnkn'c, cqn', c-
where(*from*), whence, (*from*)which, whom
GMS 1518; VJ; TSP 7.31, 9.55; STii 10, 34; MDii; Frag. Len. 57.6, 92.10; BBB b66, 81; S W, SGI 1986, 416; *ckn'cw*, STii 8.3

3196 **ckn'cw pyδ'r** B, M چرا
čaknāču piδār
why
BSTBL, Dhu. 232; STii 8.3

3197 **cqn' pyδ'r** C چرا، برای چه
čaknā(č) piδār ⇒ckn'cw pyδ'r
why
BSTBL, Vim. 20, Dhu. 228, 230; Hen. Tales. 467.38

3198 **ckšt"k** B زشت، بدریخت
čəkəštē (c'k'št'y, ckšty, ckšt'k) ©**duš-ka(r)ša-* ⇒ck'št'y
ugly
GMS 286, 1089; SCE 16, 69

3199 **ckšt'k** ⇒ **ckšt"k**

3200 **ckštwny** M زشتی
č(ə)kəštū/ōnē/ī
ugliness
GMS 1089

3201 **ckšty** M ⇒ ckšt"k

3202 **clyb'** C چلیپا، صلیب
čalība ©<Syr.
cross
BSTii 880.13; C2, 77R13

3203 **cm-** M, S چشم
čam ©Khot. *tcei'ma*; Khwar. *tsam*; Orm. *cimī* ©nom. acc. *-y(y)*; pl. *cmt'*; ob. *cmy'* ⇒cšm, cym-
eye
GMS 385; STii 1.26, 2.16, 21; BSTi 151

3204 **cm'n(y)** B از دل
ča-mān(y) ©<**hača-mān* ⇒cnm'ny, c-
from heart
TSP 5.75; GMS 337, 1611; Gersh. Sogd. Cpds. 143.3

3205 **cmqy'** C چشم، چشمی، مربوط به چشم
čam(a)kyā ⇒cšm, cym-, cm-
(*of*)eye, optical
STii 3.36; Benv. Notesiii 223; Mack. BSOAS 1970, 116

3206 **cmt'r** M (نوعی) آلت موسیقی
čamtār ©ob. *-yh* ?
(*a kind of*)musical instrument
Sogdica. 16a. 1; Hen. Texts. 727

3207 **cmxwy** M آلت موسیقی(نوعی تار)
čamxuy ? ©MP *cmb*
(*a kind of*)musical instrument
Hen. Sogdica. 36.29 n p38; Mittelir. 80 n 2

3208 **cn** M, C, S از، جزء، به‌وسیله(در بیشتر متون)
čan ©<**hacā-awana* ©prepos. + abl. ⇒cn'wxy, cnm'ny, c-, c'w'n, cnn, 'c
of, from, out of, by, than
GMS 85, 1610

3209 **cn'** M, C تشنه
čanā ©abl. ⇒cšn(ɣ), cn'wq
thirsty
GMS 386, 1205; C2, 69R25

3210 **cn'γty** B, S اصلاً، کاملاً(در جمله‌ی منفی: به هیچ‌وجه)
čanāγ(a)tē (cnγty) ©<*čan+āγatē* ? ⇒cn'nγty
completely, absolutely
GMS 475, 1611; TSP 2.43, 340, 574, 69, 467 n p169; MDii 1.1, 20; MSP b88

3211 **cn'nγty** B اصلاً، کاملاً
čananγatē ©<*čan+anγatē* ⇒cn'γty
completely
TSP 2.492

3212 **cn'nstty** B اصلاً
čananstē ? (cnsty)
completely
SCE 124; GMS 475, 1611

3213 **cn'wq** C تشنه
čanāuk, čanŭq ? ⇒cšn(ɣ), cšnwq, cn'
thirsty
STi 24.7, 25.16, 27.10; GMS 1076

3214 **cn'wxy** M از جان
čanuxĕ/ī ? ©Av. *anhuyat haca* ⇒cnm'ny, cnγwy, cnγwcm'ny
from heart

BBB 730; GMS 11n 1, 337; Benv. JA 1959, 123

3215 **cnδ'n** S ⇒ cndn

3216 **cndn** M چقدر، آنقدر، چند، چندان
čandan (cnδ'n) ⇒cntn[1]
so much, so
GMS 1609; Frag. Len. 120.6; BBB

3217 **cndr** M در، اندر، داخل
čəndar, čandar ©*c-ndr*; **haca-antar* ⇒cyndr, cyntr[1], cntr, c-
in, inside
BBB f90; GMS 1611, 1631

3218 **cnδrs'r** ⇒ cntrs'r

3219 **cngry'** M چنگ، چنگله(نوعی ساز)
čangaryā ⇒cyngry'
(*a kind of*)musical instrument, (*a kind of*)harp
Sogdica. 36.30 n p38

3220 **cnγty** B ⇒ cn'γty

3221 **cnγwcm'ny** B از جان و دل
čanaxu-č(a)mānē̆ ⇒cn'wxy, cnm'ny
from the depth of one's heart
GMS 337; TSP 5.75 n p201; BSTBL, Intox. 36; Benv. JA 1959, 123

3222 **cnγwy** B از جان، از دل
čanaxwē̆ ©Av. *anhuyat hača* ⇒cn'wxy
from heart
TSP 5.75; Benv. JA 1959, 123

3223 **cnkn'c** B از کجا
čankanāč ⇒ckn'c
where
STii 7.36; *cnn kn*[y]*c*, VJ 3[c]

3224 **cnm'ny** M از دل، قلب
čan-mānē̆ ©<**haca- manah-* ⇒cm'n(y), cnγwcm'ny
of heart
GMS 337; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.3; BBB 730, 731

3225 **cnn** B, M, S از(در بیشتر متون)
čann ©<*haca-awana* ©prepos. ⇒cn, cwn, 'c, 'cnn, c'w'n, MN
of, from
EGSii 122, 164; GMS 85, 535

3226 **cnnsty** B کاملاً، اصلاً
čanstē, čananstē ? (cnsty)
completely
GMS 475; VJ 39[d], 48[d], 722, 63[e]; TSP 2.711; SCE 338

3227 **cnsty** ⇒ cnnsty, cn'nstty

3228 **cnt'mny** B آرزوبخش، گوهر آرزوبخش
čintāmani (cynt'm'ny) ©Skt. *cintāmaṇi*
wish jewel
STii 7.29, 40; *cynt'm'n*, VJ 7; *cynt*[y]*m'ny*, Padm. 32, 65

3229 **cnt'n β'm'k** B بلوطی‌رنگ، رنگ صندل
čandan βāmē ⇒cntn[2]
brown
TSP 3.100; Hen. Texts. 726

3230 **cnt'r** B پَست، طبقه‌ی پست جامعه(چَندال)
čandār/l ©<Skt. *caṇḍāla*
outcast
TSP 2.639, 783

3231 **cntn[1]** B, S, C چقدر، آنقدر، چند، چندان
čand/tan ©indecl. adj. & adv. ⇒cndn
how much, as much
VJ 1287; TSP 2.502; C2, 52R12, 57V20; GMS 1609; EGSii 134; MDii

3232 **cntn[2]** B صندل(چَندَل، چَندَن)
candan ©Skt. *canadana* ⇒cnt'n β'm'k
sandalwood
VJ 15, 96, 20[b]; TSP 3.171, 271 etc.; BSTBL, Padm. 39(N)

3233 **cntn'yn'k** B صندلی، ساخته از صندل
čandanēnē (cntnyny)
(*made of*)sandalwood
TSP 3.179, 180, 195

3234 **cntnyny** ⇒ cntn'yn'k

3235 **cntr** B, S در، اندر، داخل(در بیشتر متون)
ča/əndar ©Yaghn. *čintir* ⇒cndr, cyntr[1]
in, inside
GMS 1611; EGSii 155; VJ; TSP; BSTBL; SCE 164, 370; KG; MSP; Frag. Len. 4.4, 58.3, *cntrh*, TSP 2.215

3236 **cntrp'r** B داخلی، داخل، درون
čandar-pār (cyntrp'r)
in, inside
BSTBL, Dhu. 172, 49, 123; Frag. Len. 69.29

3237 **cntrp'r'cyk** B, M داخلی، داخل، درون
čindar pārčik ⇒cyntrp'r'yck(ı)
internal
BSTBL; Dhu. 118; BBB 671; GMS 1013, 1116

3238 **cntrp'r'yck** B داخلی، درونی
čandar-pāričk ⇒cyntrp'r'yck(ı)
inside, internal
GMS 976 n 1; BSTBL, Dhu. 53

3239 **cntrs'r** B, S درون، داخل
čandarsār (cnδrs'r) ⇒cyns', cyts'r, cyntrs'r
inside, in, into
VJ 898; TSP 3.13; GMS 460; Frag. Len.; *cnδrs'r* 37.6.7

3240 **cntr(y)** S داخله(مقصود کشور چین از نظر سغدیان مهاجر)
čandar(y) ⇒cyntr²
inland, inside(*China*)
Anc. Lett. 6.13n 9; Hen. BSOAS 12.604, 9, 605

3241 **cntry s'r** به داخل، به چین، سوی چین
čandarē-sār
(*to*)China, (*towards*)China
Anc. Lett. 2.22

3242 **cnw** S, C چون، مانند
čănu ⇒c'n'w
as, like
BSTi 116; Anc. Lett. 1.6

3243 **cp'yš** M, S رئیس، سرکرده
capīš ?
chief
Sogdica. 33.2, 34 n 1; MDii A14, 22

3244 **cpδ'** M, S ناگهان
(cpd')
at once
MDii A14, 24 n p89; Hen. Tales. 475.30; KG 465; Sund. p132; MSP b88

3245 **cpd'** C ⇒ cpδ'

3246 **cr"γ** B, M, C چراغ
čarāγ (cr'γ) ©Parth. *cr'g* ©pl. *-t*
light, lamp
SCE 221, 493; TSP 6.106, 125, 135, 137, 170, 180, 8.107; Tales. 478, 41; GMS 1518; C2 57R8; STi 38.2; Sund. AoFviii 1981 p214, *cr'g*

3247 **cr'γ** ⇒ **cr"γ**

3248 **cr'γcykh** S چراغی، چراغچی
čaraγ-čīk
(*of*/*for*) lamps
CII 1990 B7

3249 **cr'γδ'rwk** B چراغپایه(چوب چراغ)
carāγ-δārūk
lampstand
TSP 6.137 n p205

3250 **cr'q** C چَرا، چَراداری، مرتع(چَرا کردن)
čarāk ⇒cr'qd'r-
pasture
BSTii 879.14; C2, 87V 14 n p164

3251 **cr'qd'r-** C ساکن‌بودن
čarāk-δār ⇒cr'q
(*to*)dwell
STSC 17

3252 **crδp'δyh** M چهارپا
čarθ-paδē ⇒c'rδ'p'δw
quadruped
BBB 507

3253 **crks** B, M, S کرکس
čarkas ©<Av. *kahrkāsa*
vulture
GMS 139, 249; TSP 3.238, 13.20; Bailey. Asica. 8

3254 **crm** B, S پوست، چرم
čarm ©Av. *carəman* ©ob. *-yh*
skin, leather
GMS 940; TSP 3.243, 253, 9.147, 13.27, 2.211; MDii A10, 3, 4 B3, 13 B19, 5

3255 **crmkryy** M دبّاغ، چرم‌کار
čarm-karē
skinworker
Sogdica. 54.5

3256 **crmny** C چرمی، از چرم
čarm(a)nē ©pl. *-t*
(*made of*)skin
BSTii 905.23; C2, 57V23

3257 **crp** B چربی
čarp ©ob. *-y*
fat
TSP 2.372

3258 **crpγwδn** B روغن مالیدنی، ضماد
čarp-γōδan
ointment
TSP 3.171 n p197

3259 **CRWRH** B ⇒ CWRH

3260 **crxwšt** C چرخشت(دخیل در فارسی)
čarxušt
winepress
GMS 249; Hen. LW 96; STi 19.16

3261 **cs't** M(S) از همه
ča-sāt ⇒c-, s't
from all
GMS 1611

3262 **cš-** C چشیدن، آشامیدن
čaš ⇒ptcš-, cš'nt(h)

(*to*)taste
Benv. BSL 23.115; Sund. AoFiii 1975, 61

3263 **cš"y-** B تشنه‌بودن
č(ə)šāy ©<*tṛš- ⇒cšn(ʲ), cn'
(*to*)be thirsty
SCE 29; GMS 277

3264 **cš'ntγw'r'k** B آشامنده، نوشنده
čašand-xwārē
drinker
TSP 2.961, 24.6

3265 **cš'nt(h)** B آشامیدنی، نوشابه
čašand ⇒cšnt, cš-
drink
VJ; TSP; BSTBL, Intox. 2.7 etc.;Vim. 133; SCE 532; GMS 1066

3266 **cš'ntk** B, C تشنه
č(ə)šāndē ⇒cš"y-, cšn(ʲ), cš'nty
thirsty
Dhy. 105, BSTBL; GMS 277, 1068; S W, IIJ 1976, Frag. 18

3267 **cš'nty** B آشامیدنی، نوشابه
c(ə)šāndē (cšnt'q) ⇒cš'ntk
drink
BSTBL, Intox. 17.30; C2, 102V27-8

3268 **cškw** B اشک
č(a)šku ©<*asruka* ©nom. *cškwy* ⇒šyšk-y(y), 'ckw
tear
GMS 286 n 1, 423; VJ 1373

3269 **cšm** چشم(در بیشتر متون)
čašm ©<*čašman* ©nom. gen. *-y*; acc. *-w*; loc. *-y'*; abl. *-'*; pl. *-t'*, *-th* ⇒cym-, cm-
eye
EGSii 83; GMS 258, 385, 1168; *-y*, VJ; TSP; BSTBL; SCE 322, 409; KG 380, 562; Frag. Len. 51.3, 93.16; STii 7.6; Sund. AoFviii 1981 p214; *-w*, TSP 2.1143, 1204, 7.170; C2, 12V13; KG 566; Dhy. 25; SCE 262; BBB 657; *-y'*, TSP 3.292; SCE 80; *-'* , VJ 278; TSP 7.196; SCE 253, 299, 303; *-t'*, VJ 239, 748, 35ᵉ, 1263, 1373; TSP 2.292; *-th*, TSP 3.28

3270 **cšm'y** B چشم
čašmĕ (cšmy) ©in compd.
eye
GMS 1500; Gersh. Sogd. Cpds. 139, 142

3271 **cšmδn'k(w)** S(M) حدقه‌ی چشم(چشم‌دان)
čašm-δanē ©<*čašman-δānaka*
eye socket
GMS 1117

3272 **cšmy** ⇒ cšm'y

3273 **cšmy- nmzy'** C در یک چشم به‌هم‌زدن
cašme-nimžyā ? ©f.
in blinking of an eye
C2, 13V 29 n p57.29, Pahl. *čašm-mēzišn* "moment"

3274 **cšmy wyny** B مرئی، پدیدار، آشکار، چشم گیر(چشم‌بین)
čašmē-wēnē
visible
VJ 364, 1500; Gersh. Sogd. Cpds. 139, 148; Benv. Et. Oss. 59, 145

3275 **cšn(ʲ)** B, S تشنگی
čəšn(ā) ©<*tṛšna* ©abl. *-'* ⇒cn', cšnwq, cš"y-
thirst
GMS 150, 277; VJ 814; BSTBL, Vim. 134; C2, 102V21 p178

3276 **cšn'mwrtk** B مرده از تشنگی
č(ə)šnā-murtē
died of thirst
VJ 317 etc; GMS 386

3277 **cšnd'k** M, C آشامیدنی، نوشابه
čašandāk (cšnt'q)
drink
GMS 993, 1066; C2, 102V27 n p178; BBB 592

3278 **cšnt** C نوشیدنی، آشامیدنی
čašand ⇒pwcšnt, cš'nt(h)
drink
STi 25.7; Sund. AoFviii 1981 p214; C2, 14V24

3279 **cšnt'q** C ⇒ cš'nty, cšnd'k

3280 **cšnwq** C تشنه
č(ə)šnūk ©ob. *-y* ⇒cšn(ʲ), cš'ntk, cn'wq
thirsty
C2, 102V 27 n p178; BSTii 831, 27

3281 **cšny** C چاشت
čašn(ē) ⇒fr'qcšny
breakfast

3282 **cšt'wcyh** B فقر، تنگدستی
č(ə)štāučyā ⇒cštw'n
misery, poverty
TSP 2.243; GMS 1146

3283 **cšt'yk'** B سوّم
čštīk, čəštīk (cštyk(ʲ)) ⇒'cštyk, 'tδrtyk, 'δrtyk, 'štyk, štyk

third
TSP 9.103; S W, IIJ 1976, Frag. 5.4

3284 **cšth** B (کومیس، نوعی نوشیدنی(از شیر مادیان تخمیر شده)
koumiss
BSTBL, Padm. 40; Hen. BSOAS 11, 724

3285 **cštw'n** B ناتوان، فقیر، تنگدست
č(ə)štwān ©<*duš-tuwān* ⇒δštw'n
poor
SCE 11, 15, 31, 46, 373, 428; BSTBL, Vim. 160; GMS 173; W-Lii

3286 **cšty** B, S سوّم، سوّمین
č(ə)štī ⇒'tδrty, 'cšty
third
GMS 1331; TSP 5.83, 10.12; Frag. Len. 101R2

3287 **cštyh** B ترس، وحشت
čaštyā ©Av. *taršti* <*tṛšti* ⇒'cštyh, trš-
terror
TSP 2.785; GMS 150, 277

3288 **cštyk**$^{(')}$ B ⇒ 'cštyk

3289 **cšwq** C ⇒ cwq, cškw

3290 **ctβ"r** B, S چهار(در بیشتر متون)
čətfār, čatfār (ctβ'r, ctf'r) ©<*caθwār*; Yaghn. *tifōr* ⇒štf"r
four
GMS 173, 295, 1316; S W, C2 p50n4

3291 **ctβ'r** ⇒ ctβ"r

3292 **ctβ'rm** B چهارم
čatfār(a)m
fourth
STii 10.9, 50; GMS 1095; TSP 2.1075, 1093, 1117

3293 **ctβ'rmy** B چهارم
čatfārmī, čatfārmē
fourth
TSP 10.27

3294 **ctβ'rmyk** B, S چهارم
čatfārmīk ⇒ctf'rmyk, cβt'rmyk
fourth
VJ 248; GMS 442; TSP 3.44; KG 377; *ctβ'rmykw*, MSP b 18, 68; CII 1990 A6

3295 **ctf'r** M, C ⇒ ctβ"r

3296 **ctf'rmyk** M چهارم
catfārmīk ⇒ctβ'rmyk, štf'rmyq
fourth
W-Lii 569; BBB; GMS 331, 442

3297 **ctf'rwystmyq** C ⇒ štf'rwystmyq

3298 **cw** چه، هرچه، هرچیز، که، وقتی، چرا(در بیشتر متون)
čŭ ('tcw, cww) ©<*cim* ⇒cwty, cwšw, 'cw
what, that, which, when, why
EGSii 132; GMS 1502, 1510, 1525, 1581; BBB; S W, 1986 p412, *cwpyδ'r* "why"; *cw'c* "what so ever" CII 1990 F14

3299 **cwq** C اشک
čuk, čūk (cšwq) ⇒pwrncwq, 'ckw
tear
BSTii 851.3, *cšwq*; Benv. Eti 33; S W, C2, 12V3 n p56, 3

3300 **cwn** M از، از آن
čaun, čōn ©<*haca-awana* ⇒cnn
of, of it, from it
GMS 85, 1446, 1454, 1610

3301 **cwpr** بر، بالای، بالا، فراز(در بیشتر متون)
č-ŭpar ©<*haca-upari* ⇒c-
on, upon, above
EGSii 155; GMS 1611; VJ; TSP; KG; Frag. Len.; BSTBL; STii 1.9, 4.33, 6.36

3302 **CWRH** B, S جسم، بدن(هز)
γrīwa (CWRYh) ©Idg. ⇒γr'yw(h), γryw
body, self
TSP 2.52, 537; STii 9.7, 10.4 n p511; BSTBL; SCE 182-3 etc.; MSP b140; KG 379, 613; Frag. Len.; *CWRYh*, Sogdica. 60; KG 508; *CRWRH*, TSP 2.534

3303 **CWRYh** ⇒ CWRH

3304 **cwšw** B کدام‌یک
čŭ-šu
which one
BSTBL, Dhu. 291

3305 **cwt** M, S, C آیا
čut ©conj.; interj. particle
whether
EGSii 132; GMS 1528, 1581; STi 21.15, 37.21; STii 6.47; C2, 39V6, 9

3306 **cwty** B, M, C چه، چه‌چیز، هرچیز، چرا، کدام، که، آیا(در بیشتر متون)
čŭ-ti (cwZY) ©indecl. interrog. pron. & adv. ⇒cwt, cw
what, which, why, whichever, whatever, whether
GMS 1527, 1546; *cw'ty*, GMS 1511; BBB f76

3307 **cww** M ⇒ cw

3308 **cwz'kk** B جوجه

čūžăk ©Yaghn. *čuja*; Khwar. *twžk*
chicken
SCE 233; TSP 2.332

3309 **cwZY** B, S ⇒ cwty

3310 **cx-** C جنگیدن(دخیل: چَخیدن)
cax ⇒cγ'k
(*to*)fight
BSTii 832.10, 907.17; C2, 39V2, 40V18, 94R29 n p83; Benv. JA 1955, 299, 1959, 314; *cx'd'r*, C2, 40V17, trans. pret.

3311 **cx'ty** C جنگیده
caxātē (cxnty) ©pp.; pl. *-t*
having fought
C2, 104R 10

3312 **cxnty** ⇒ cx'ty

3313 **cxr-** M چرخ
caxr ©Av. *caxra* ©acc. *-w*; ob. *-yy* ⇒cγr-, ckkr
wheel
GMS 266, 520, 1171, 1174

3314 **cxš'm** M داروی چشم(که از دانه ساخته می‌شود)(برهان: چَشام، چَشخام)
čaxšām
eyesalve
GMS 807

3315 **cxš'pδ(δ)** M, S آیین، دستور، فرمان
čaxšāpaδ (škš'pwt, cxš'pt) ©Parth. *čxš'byd*; <Skt. *śikṣapada* ©pl. *-t* ⇒cxš'pδ-mync
commandment
BBB; KG 488, 501, 506, 486; Hen. BSOAS 12, 51 n 1; W-Lii

3316 **cxš'pδm'x** M دستورهای ماهانه
čaxšāpaδ-māx ©ob. *-y*
monthly orders
BBB p123

3317 **cxš'pδ-mync** S قانونی، شرعی
čaxšāpaδmēnč ©f. *-h*; pl. *-t*; acc. *-w* ⇒cxš'pδ(δ)
legal
MSP b105, 198, 85

3318 **cxš'pt** ⇒ cxš'pδ(δ)

3319 **cxš'ptyk** M (مربوط‌به) فرمان‌ها و دستورهای دینی
čaxšāpatīk
(*related to*)commandments
GMS 994

3320 **cxšty** S فهمیده، آزموده
čaxštē ⇒cγš-, cγšty
learned
MSP b88; Sund. n p44

3321 **cxwd** C, M جهود، یهودی
čaxuδ (yhwd) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒cxwδ'nc
Jew, jewish
STii 6.5; STi 83.10, 58.2; Sund. AoFviii 1981 p214, 26R3

3322 **cxwδ'nc** M جهود، یهودی
čaxūδānč ©f. adj. ⇒cxwd
jewish
GMS 1040

3323 **cxwd'ny** C جهود، یهودی
čaxuδānē
jewish
STi 45.19; STii 6.1; GMS 1041

3324 **cxwδ βγδ'ny** S کنیسه
čaxuδ-βaγδanē
synagogue
Hen. BSOAS 18.367 n3

3325 **cy** ⇒ c'-, cymyδ(δ)

3326 **cyδnyh** M خنجر، شمشیر(چَلَنگر، چیلان)
čiδanē ? ©MP *cyl'n*; <**ci*; √*kai*
dagger, sword
Sogdica. 35.1, 36; Bailey. Prolexis. 184

3327 **cyδyt** ⇒ 'yδyyt

3328 **cym-** C چشم
či/əm (cymt') ©Khot. *tcaima*; Khwar. *cīm* ©acc. *-w*; pl. *-t'*; ob. pl. *-ty'* ⇒cm-, cšm
eye
Benv. JA 1955, 309; C2, 111 R9, 12V2, 60R 14, 61R 17 n p65

3329 **cym'nδ** ⇒ cym'nt

3330 **cym'nt** B, S, C از آن، از آنها(در بیشتر متون)
čimand (cymnt)
of it, of them
GMS 1404, 1488, 1610; EGSii 128; SCE 479; MDii; VJ 1364; Frag. Len. 37.21; TSP; STii 6.34; *cymnt(y)*, C2 gloss. *cymntšnw* "from them", BSTBL, Vim. 68; *cym'nδ*, Frag. Len. 82a.1; *cym't*, Frag. Len. 87.1; *cymn*, Anc. Lett. 2.17

3331 **cym'yδ(h)** B, S از این(در بیشتر متون)
čimēδ (cymyδyy, cymyty) ©<**haca-ima-iδa* ⇒cymyt, cymyδ(δ)
from this, of it
EGSii 128; GMS 1149, 1404, 1483

3332 **cym'yδ pyδ'r** B, S برای این
čimēδ piδār
on this account, therefore
BSTBL, Vim. 73, 161, Dhu. 239, 277, 284; MSP b 172

3333 **cymnt** ⇒ cym'nt

3334 **cymt'** C ⇒ cym-

3335 **cymyd** C ⇒ cymyδ(δ)

3336 **cymyδ(δ)** M, S از آن، آن(در بیشتر متون)
čimēδ (cymyd, cy, -myδ) ⇒cym'yδ(h), c-
of it
BSTBL; TSP; STii 6.32; MDii; GMS 1483; Tales. 472-18; C2, *cymyδyy*, BBB b88 d2

3337 **cymyδyy** M ⇒ cym'yδ(h)

3338 **cymyθ** ⇒ cymyt

3339 **cymyt** C از آن، آن
cimēδ/θ (cymyθ) ⇒cym'yδ(h)
of it
STi 81, 13; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 6.24; BSTi A8; *cymyd*, C2; *cymyty*, STi 81.9

3340 **cymyty** C ⇒ cym'yδ(h), cymyt

3341 **cyn'** S چین، چینی
čīn ©<*Ts'in; <*ds'in ©ob. -y; ob. pl. -ty ⇒cynst'n
China
Anc. Lett. 2.17, 3.20, 35; MDii B17 R13 n p121.12; S W, IIJ 1976, Frag. 22; Hen. BSOAS 12.604

3342 **cyn²** ⇒ 'c

3343 **cyn"k** S آرزو، انتظار
čy/īnāk (cyn'k(h))
hope, expectation
Hen. Tales. 483.12; VJ 31', 14d, 511, 579

3344 **cyn"wt** B منتظر، امیدوار
čināut (cyn'wt) ©*cynāk+aut* <*āwat
hopeful
GMS 1079; Frag. Len. 118.4; *cyn"wt*, VJ 686; *cyn'wty*, VJ 740

3345 **cyn'k(h)** B ⇒ cyn"k

3346 **cyn'nckn̄δ** M چینانچکند(شهر چینی: ترفان، خوچو)
činānč-kanθ ©ob. -yy
Khocho, Turfan(*Chinese town*)
GMS 1040; Schaeder. Iranica. 46; Minorsky, Hudūd. 94, 271; Frye 1, 23

3347 **cyn'wt** ⇒ cyn"wt

3348 **cyncr** S الک، پریزن
čĭnčar ?
sieve
Frag. Len. 93.35

3349 **cyndr** M اندر، داخل، اندرون
či/əndar ⇒cndr, cyntr¹
in, inside
BBB 667; GMS 1484, 1611; KG; MSP e17

3350 **cyndrcyk** M داخلی، درونی
čindarčīk ©pl. -t
internal
GMS 1014; BBB 671

3351 **cyndrp'r** M داخلی، درونی
čindar-pār (cyntrp'r)
internal
GMS 1116; *cyntrp'r*, BSTBL, Dhu. 128

3352 **cyngry'** M چنگ، چنگله(نوعی ساز)
čingaryā, čangaryā ©<Turk. *čingar* ⇒cngry'
(*a kind of*)musical instrument, (*a kind of*)harp
Sogdica. p36 g30; Hen. BSOAS 11, Texts. 727; Bailey. Prolexis. 245

3353 **cyns'** C داخل، به‌سوی درون
činsā (cyns'r) ©<*čindarsār ⇒cntrs'r, cyts'r, cys'(r), cyntrs'r
inside, into
STii 3.9; GMS 460; Frag. Len. 28.2

3354 **cyns'r** ⇒ cyns'

3355 **cynst'n** S چین، چینستان(نواحی خومدان)
činastan ⇒cyn¹
China(*Khumdan*)
Anc. Lett. 2.17, 30; Hen. BSOAS 12, 606 n 7; GMS 1118; *cynst'n*, Bugut. Insc. AOH 1972, 1.72

3356 **cynt"mny** B ⇒ cnt'mny

3357 **cynt'm'ny** B ⇒ cnt'mny

3358 **cyntr'** B, S, C اندر، داخل
čiyndar, čəndar, čndar ⇒cyndr, cndr, cntr
inside
TSP 3.95 etc. 159, 161, 291, 16.36; BSTBL, Dhu. 159; Hen. Tales. 478; STi; BSTi 105, 111; MSP; W-Li; Sund. AoFviii 1981 p214, 28R 7

3359 **cyntr²** S داخله(مقصود کشور چین از نظر سغدیان مهاجر)
čindar ©abl. -' ⇒cntr(y)
inside, inland(China)
Ladakh. Insc. 3; Benv. Notesiv BSOAS 1938, 504

3360 **cyntrp'r** B ⇒ cyndrp'r, cntrp'r

3361 **cyntrp'r'yck**(') B داخلی، درونی
čindarpārīčk ⇒cntrp'r'yck
internal
BSTBL, Dhu. 124-6

3362 **cyntrs'r** B داخلی، درونی
čindarsār ⇒cntrs'r, cyns', cyts'r
inside
TSP 3.144

3363 **cyny** S چینی
čīnī
Chinese
CII 1990 A14

3364 **cyrδp'δw** B چهارپا
čərδ/θā̆-pāδu ⇒c'rδ'p'δw
quadruped
VJ 1404; GMS 111, 440

3365 **cyrs'r** ⇒ cyrts'r ?

3366 **cyrts'r ?** S پایین
čirδsār ? (cyrs'r) ©<*ĕiδar-sār* ? ⇒c'δrs'r
downwards
MDii p174.8, 10, 176.2

3367 **cys'(r)** C, S درون
čisā(r) ⇒cyns', cyts'r, cyntrs'r
in, inwards
BSTi 127, 243, 271; CII 1990 G9

3368 **cytβnt** B, S درود، سپاس، احترام
čĕtβand ?
salutation
VJ 1122; TSP 2.1029, 8.29; Frag. Len. 82a 17, *cytβnth*

3369 **cytk** B, S جن، روح عناصر طبیعی
čitē, cĕtē ? ©Av. *kaēta* ©pl. *cyt'yt*; ob. pl. *-'yty* ⇒cyty(y)
spirit, ghost, devil
VJ; TSP; SCE 258; *cytkt*, Frag. Len. 44.9; *cyt'yt*, VJ 1112; TSP 5.102, 6.160, 8.45, 11.15, 18; *cyt'yty*, VJ 1206, 1444

3370 **cyts'r** M داخل، درون
čitsār ⇒cyns', cys'(r), cyntrs'r
inside
GMS 460; BBB 601

3371 **cytyδ** S از آن، از آنجا
čitēδ ?
from there
MDii p199

3372 **cyty(y)** M جن، روح شیطانی
čytē ?, čitē ? ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒cytk
spirit, ghost
BBB 672 e21; Hen. Tales. 472, 16, 23

3373 **cyw** C از او، او
č(a)yu, čiyu, čyw ⇒c-
of him, him
Benv. JA 1955, 321; BSTii; C2 gloss. p233

3374 **cyw'nt** B, C از آن، پس(از آن)(در بیشتر متون)
čiwand (cywnd, cywnt) ©<**hača-yavant* ?
from it, of it
EGSii 128; GMS 1404, 1461; TSP; BSTBL, Dhy. 146, 148; BBB b42; STii 3.66; C2 gloss. *cyw(')nty*; VJ 3b; BSTBL, Dhy. 245; SCE 282; STii 5.30; *cyw'nt 'pyštrw* "there after", BSTBL, Vim. 134

3375 **cyw'yδ** B, M, S از آن، سپس(در بیشتر متون)
čiwēδ/θ (cywyd, cywyδδ) ©<**hača-ava-iδa* ? ⇒cywyt
then, of it
EGSii 128; GMS 1306, 1403, 1454; *cywyδy(h)*, TSP; *cywyδyy*, GMS 1454; BBB d3, 5; *cyw'yδ pyδ'r* "on account of" *cywyδ pyštrw*, "there after" BSTBL

3376 **cywnd** M ⇒ cyw'nt

3377 **cywnt** ⇒ cyw'nt

3378 **cywyd** C ⇒ cyw'yδ

3379 **cywyδδ** M ⇒ cyw'yδ

3380 **cywyšn(w)** B, M از آنها، از ایشان
čiwēšan(u) ©<*hača-awaiš(ān)am*
of them, of those
EGSii 117; GMS 1450; Hen. BSOAS 11, 70.15; MSP b71; *cywyšnw*, VJ 812; SCE 520

3381 **cywyt** C از آن، سپس
čiwĕδ/- θ (cywyd, cywyθ) ⇒cyw'yδ
of it, from it, then
STii 5, 6, 22; STi 29.8, 34.4, 45.11; Sund. AoFviii 1981 p214; BSTi 99, 103; *cywyθy*, BSTi 77, 164

3382 **cywyθ** ⇒ cywyt

3383 **cztyk ?** S تصمیم گیرنده
čazt/dīk ©Av. *čazdahvant*
one who decides
Anc. Lett. 3.31; Hen. ZDMG 90, 12n6; Bailey. BSOAS 13, 127

d/δ

3384 **d–** C به، در
δ(a) ©prepos. in compd. ⇒δyw'yδ, δymyδ, dywnt, δymnd, dyw[1]
to
Benv. JA 1955, 321, *dyw*

3385 **δ"m** M ⇒ δ'm

3386 **δ"wn** ⇒ δ'wn

3387 **δ'** ⇒ L'

3388 **d'–** C با
δā ©*hadā* ©prepos. *+f', m'* ⇒d'f', d'm', 'δnn
with
Benv. JA 1955, 321

3389 **δ'βr–** B, M دادن(در بیشتر متون)
δāβar ©impf. ⇒δβr–[1], θ'br–
(*to*)give
GMS 621

3390 **d'cyqy'** C عدالت، داد
dāčikyā ⇒d'tcyqy'
justice
C2, 50R20, 108V2 p108, 20

3391 **d'f'** C با تو
δāfā ⇒tγw, t'f'
with you
BSTii 848.59, 885.5; C2, 51R5, 8, 69V25

3392 **δ'm** B, M, S آفرینش، جهان، موجود(دام)
δām (δ"m, d'm[1]) ©<*dāman* ©f. n.; ob. *–y(y), –yh* ⇒δ'mh
creation, world, being
GMS 282, 940, 13; TSP; BSTBL, Vim. 135; Frag. Len. 27.7, 93.33; Tales. 476; STii 4, 17; *–y*, TSP 5.13; Tales. 481; *–yy*, BBB b83; Hen. JRAS 1944, 142; *–d'my*, C2, 60V3; Sund. AoFviii 1981 p214; *δ"m*, BBB 499; *δ'myh*, STii 7.22

3393 **d'm'** C ⇒ δ'm

3394 **d'm²** C ⇒ δ'm'

3395 **δ'm'** B, M دام، تله
δām(ā) (d'm²) ©ob. *δ'm'y*
net
GMS 973, 1265; Tales. 471.12; TSP 2, 273

3396 **d'm'** C با من
δāmā ⇒t'm'
with me
BSTii 848, 60, 846.20; C2, 60R18, 69V 12, 26, 120R3

3397 **δ'm'k** S با من
δāmāk ⇒t'm'k(h)
with me, about me
MDii Nov. 4 R10, 15-6; Frag. Len. 92.11

3398 **δ'm'kh** B موجود، هستی
δāmāk ?
creature
O[1] 11; Frag. Len. 92.11

3399 **δ'm'yγt** B میترا(داور آفرینش)
δāmext ? ©**dāme +'γtw* ©ob. *–yh*
Mithra(*judge of the world*)
VJ 1205; Gersh. AHM p35, 40

3400 **δ'mc'n'k** B جهانی
δāmčānē
worldly
STii 7.28; GMS 1022

3401 **δ'mcyk** B جهانی
δāmčīk
worldly
STii 9.17; Frag. Len. 100 c5; GMS 1014

3402 **δ'mδ'r'k** B آفریدگار، خالق، دادار
δām–δārē
creator
TSP 8.61, 71, 75, 190, 8bis 5 etc.

3403 **δ'mδn'k** S مرکز جهان، هسته‌ی آفرینش
δām–δănē ©**dāman–dānaka*
center of the world
MDii p112 n 1

3404 **δ'mh** B, M, S آفرینش، جهان
δām (δ"m) ©f. n.; acc. *–wh*; ob. *–yh* ⇒δ'm
creation
GMS 282, 1219; BSTBL, Vim. 126, 129; TSP; VJ 1007; STii 9.7, 9; KG 423; *wh–*, TSP 2.750, 6.190; Vim. 130; SCE 9; *–yh*, TSP 2.836, 10.15; Dhy. 384; STii 7.22

3405 **δ'mynyžtk** B خارج از دنیا، بیرون از جهان
δāme–nīžtē
out of the world
STii 7.5

3406 **δ'n** M دانه
δān ©Av. *dānō–karš*
seed
BBB 575

3407 **δ'n'ych** B دانه‌یی، دانه‌دار
δānīč

with seed
TSP 2, 165, 1020; Hen. Texts. 717

3408 **δ'p't** B هدیه کننده
δāpat ©Skt. *dānapati*
donor
SCE 186

3409 **d'p't** C به‌راستی ؟
δāpāt
truely ?
STi 18.5; BSTi 266; Hen. Sogdica. 7.1

3410 **δ'p'tsyγ** M زیبا، ظریف، داپات(نام الهه‌ی بابلی به شکل ونوس)
δāpat- sēγ ? ©Parth. *dybt*; <Akk. *dibat*
beautiful, fine, Dapat(*the name of a godess*)
Hen. Sogdica. 7.2; BSOAS 11, 737n 1

3411 **δ'p't- šyrh** M دوست‌دار داپات
δāpāt-sir ?
Dapat-wisher
Sogdica. 7.1

3412 **δ'r-** B, M, S داشتن، نگه‌داشتن(در همه‌ی متون)
δār (d'r[1]) ©OP *dāraya-* ©inf. -'*y*; trans. pret. aux. ⇒δrγt-
(*to*)have, (*to*)possess, (*to*)hold, (*to*)keep, (*to*)wear
GMS 285, 877-880, 855

3413 **d'r[1]** C ⇒ δ'r-

3414 **d'r[2]** C تیغ، تیغه
δār ©<Av. *dāra*; Skt. *dhāra*
blade
BSTii 843.36, 37; JA 1959, 127; S W, C2, 68V6 p149

3415 **δ'r'ck** S تصرّف، تصاحب
δārāčk ?
possession
CII 1990 G10 p70

3416 **δ'r'k** B حامی، محافظ، نگهدارنده
δārē, δārāk ? ⇒d'rny, d'ryq
protector
TSP 7, 123

3417 **δ'r'mndy** M حمایت، نگهداری
δārāmandē (d'r'mnty) ©nom. -*ty*; acc. -*tw*
protection, keeping
GMS 1100; C2, 61R28, 55V23; BSTii 898, 113

3418 **d'r'mnty** C ⇒ δ'r'mndy

3419 **δ'r'wk$^{(\flat)}$** B چوب
δārūk (δ'r'wkh) ©**dāruka* ⇒δ'rwk$^{(\flat)}$
wood
TSP 2.224, 538; BSTBL, Padm. 41; Frag. 2a.19; GMS 978; -*w*, TSP 3.296

3420 **δ'r'wkh** ⇒ δ'r'wk$^{(\flat)}$

3421 ***δ'r'yn'y** B چوبی، از چوب، چوبین
δārēnē ©pl. *δ'r'yn't*
wooden
TSP 3, 181 n p197; Hen. Texts. 728

3422 **d'rny** C نگهدارنده
δārnē ©pres. part.
holder
C2, 56R32

3423 **d'rwq** C ⇒ δ'rwk$^{(\flat)}$

3424 **δ'rwk$^{(\flat)}$** B, M, C چوب
δārūk (d'rwq) ©Yaghn. *dōrk* ©ob. -*y*, -*w* ⇒δ'r'wk$^{(\flat)}$, ptšng d'rwq
wood
SCE 133; TSP; BSTBL, Padm. 41; GMS 978; BBB 463; STii 1.49, 53; *δ'rwq*, BBB 498; STii 1.15, 80, 13.10

3425 **δ'rwkp'δy** B کفش چوبی
δārūk-pāδē
wooden shoes
SCE 152

3426 **δ'rwkync** M دارویی، گیاهی
δārūkē(n)č (δ'rwqync) ©f. adj.
(*of*)plant, herbal
BBB 498; GMS 334, 1053, 1273; Sogdica. 64, 14

3427 **δ'rwqync** ⇒ δ'rwkync

3428 **δ'rwkynyy** M گیاهی
δārūkēnē
(*of*)plant, herbal
BBB 498, 563

3429 **δ'ryk** S سکّه‌ی زر، دریک
δārīk
gold coin
MDii; Livšič. HMV 256 n 2

3430 **d'ryq** C حامی، محافظ، نگهدارنده
δārīk ©pres. part. ⇒fryd'ryq, δ'r'k
keeper, protector
STi 45.12; GMS 897

3431 **δ't** M, S قانون، داد
δāt (d't) ©ob. -*y*
law
MDii B4 R23; Frag. Len. 83 c4, 68.9, 93.16; Tales. 480, 11, 14; STi 35.9, Sund. AoFiii 1975, 61, 14R9

3432 **d't** C ⇒ δ't

3433 **δ't'k(h)** B قانونی، قانون، داد
δātāk
law
SCE 58, 363; STii 7.2; TSP 2.55, *-w*; Hen. Texts. 734

3434 **δ't'yk** B قانونی، عادل، دادگر
δātīk (δ'tyk)
just, lawful, legal
SCE 32; GMS 994; TSP 7, 18

3435 **δ'tβr** B داور، قاضی
δātβar (d'tbr) ©**datā-bara-* ©pl. *-t*
judge
Frag. Len. 91.8; STi 6.12; Sund. AoFviii 198, p214; STii 2.4, 4.7; BSTii 880.11, 16: C2, 77R5, 16, 24R13, 77V11

3436 **d'tbr** C ⇒ δ'tβr

3437 **d'tcyq** M ⇒ δ'tcyk

3438 **δ'tcyk** B, C قانونی، سنّتی، درست
δātčīk (d'tcyq) ⇒d'tcyqy'
legal, lawful, right
TSP 16.25; GMS 994, 1017; Sogdica. 35.7; STi 63.6, Sund. AoFiii 1975, 58.2; *-y*, STi 19.11

3439 **d'tcyqy'** C داد، طبق قانون و سنّت
δātčīkyā ⇒δ'tcyk, d'cyqy'
according to law, justice
STi 31.6; C2, 56R20, 108 V2

3440 **δ't(h)** B, M, S دیوار(دخیل: لاد)
δāt ©Skt. *dhatu*; √*dā* ©pl. *-tth*
wall
TSP 2, 527; BSTBL, Dhy. 325; KG 464

3441 **δ'tkn'k** B دزد، راهزن(دیوار کن)
δāt-kanē
thief
SCE 331; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145, 3

3442 **δ'tkr'k** B داور، قاضی(دادگر)
δāt-karē ©voc. *δ'tkr'*
judge
TSP 6.97; Frag. 4.10; S W, IIJ 1976, 46

3443 **δ'tnm'nn** B, S داور، تصمیم گیری عادلانه
δāt-nimān
judge, judging justly
Frag. 4.10; Benv. Notesiv 498; S W, IIJ 1976, 46-8; Hen. Tales. 485; S W, C2 pl07.6

3444 **δ'tpδ't** S خواه‌ناخواه، به‌هر قیمت(داد و بیداد)
δāt-paδāt
willy-nilly, at all costs
Sund. MSP p44-5 b153

3445 **δ'tyk** ⇒ δ't'yk

3446 **δ'tymyc** B قانونی
δātemēč
lawful, legal
O² 16

3447 **δ'w** B ⇒ δ'wt'(ı)

3448 **δ'w-** B مالیدن، روفتن، اندودن
δāw (d'w-) ©Khwar. *δw*; Yaghn. *dōw*; Oss. *dāwen* ⇒'nδ'w-
(*to*)rub, (*to*)smear
BSTBL, Dhy. 1, 68; TSP 3.88, 162, 196, 241, 280, 12.6; trans. pret. *d'wd'r-*, Sund. AoFiii 1975, 64, 6; STi 67

3449 **d'w-** C ⇒ δ'w-

3450 **δ'wn** B, M با، همراه(در بیشتر متون)
δon (δwn) ©<**hada-avana* ⇒δn, δnn, 'M(=rm)
with
EGSii 122; GMS 16n 1, 1446; *δ"wn*, Frag. Len. 49.12

3451 **d'wsy** C همسایه
δōsē ©pl. *-t* ⇒dwsy¹
neighbour
BSTi 106

3452 **δ'wt'(ı)** B اخلاق، عرف، سنّت
dutā (δ'w) ©Skt. *dhuta*
morality, law
BSTBL

3453 **d'y** C ⇒ δ'yh

3454 **δ'yh** B, M, S کنیز، خدمتکار زن(دایه)
δāy (d'y) ©<**dāhī*; Skt. *dāsī* ©f. n.; pl. *-t*
slave girl, female servant
SCE 341, 373; VJ 162 etc.; BSTBL, Vim. 63; STii 3.29; Tales. 486.11, 23; BSTi 134; MDii, Nov. 3V14; *δ'y(y)h*, Anc. Lett. 3.4, 25, 35; Bailey. TPS 1959, 10; *δ'y pwsty*, Frye 15, 16, 21 "slave girl", sailing contract

3455 **δ'y pwsty** S سند(فروش)کنیزک
δāy-puste
document about a slave girl
Yoshida. 1988 apud. Sund. IMTT 1992, 81

3456 **δβ"n(h)** B شعله
δβān (δβ'z) ©<**dw-āna* ? ⇒δβ'n, db'n(y), δβ'n
flame

BSTBL, Dhy. 89, 346; O^2 32; Gersh. Minorsky Mem. vol. 1971, 290 n47a; TSP 13.23; Benv. *δβ'z*, n p228; S W, IIJ 1976, 55.23

3457 **δβ"r-** B ⇒ δβ'r

3458 **δβ"r δβr'yn'y** B بخشنده، هدیه‌دهنده
δβār- δβarēnē ⇒δβ'r
giver of gifts
SCE 496; *-δβrn'k*, SCE 46

3459 **δβ'γšt-** B اندوختن(دخیل: الفختن)
δβaxšt, θfaxšt (δβj-) ©**θwaxš-*; ✓*twag* ©pt. st. ⇒θfyž-, δβ'yz-, δβxšty(y), δβγštc
(*to*)collect, (*to*)gain
GMS 293; Hen. LW 105; VJ 241, 243 pp., n p92; AVS 130

3460 **δβ'm'n** B, S ⇒ db'mn

3461 **db'm'nqy'** C گمان، شک
δβamānkyā ⇒δβm'nky'
doubt
STii 3.21

3462 **δβ'mb'n** M بانو، خانم، همسر
δβāmban (δβ'npn, δβ'mbn) ©<**δemanō-paθnī*; Pahl. *bānbīšn* ⇒db'mn, δβ'mpn(w)
lady, wife
GMS 14, 43, 466, abl. -', 1224; Benv. Titers et Noms Propres. 29; Gersh. Sogd. Cpds. 137

3463 **δβ'mbn** ⇒ δβ'mb'n

3464 **db'mn** C, S بانو
δβāmman (δβ'm'n) ⇒δβ'mb'n, b'mn
lady, wife
STi 4.8; Sund. AoFviii 1981 p214, 31R3; STii p579; Frag. 22.2; S W, IIJ 1976, 67; CII 1990 F17

3465 **δβ'mpn(w)** S, B بانو، ملکه
(δβ'npn, δβnpn, 'δβ'npnwh) ©f. n.; acc. *-w(h)*; ob. *-yh* ⇒δβ'mb'n, db'mn
queen, lady
Hen. Tales. 483.4; Sogdica. 17.8b; KG 451, 578; Frag. Len. 69.1, 15; VJ 910; SCE 408, 434; Hen. BSOAS 12, 604.22, 6.4; *δβnpn*, Anc. Lett. 2.22, 6.4

3466 **δβ'n** B شعله
δβān (db'n, δβ'z) ©ob. *-y* ⇒δβ"n(h)
flame
TSP 13.23 n p228; Benv. JA 1955, 323; C2, 23R 27, 23V7, 91R5; Sund. AoFiii 1975 p57; AoFviii 1981, 214, 11V18

3467 **db'n** C ⇒ δβ'n

3468 **δβ'nk** S تخم، غلّه، دانه
(a)δβānē ⇒'δβ'nk
grain, seed
MDii p199; MDiii p119

3469 **δβ'npn** B, S ⇒ δβ'mpn(w), δβ'mb'n

3470 **db'n(y)** B گسترش، توسعه
θ/δβān(ē) ⇒*δβ'y-
extension
STi 75.18; Sund. AoFiii 1975, 56

3471 **δβ'nz** B, S پهن، ضخیم، انبوه
δβānz ©<*debązah; Av. *bazah* ⇒δβnstr
wide, coarse
TSP 2.1018; Hen. Texts. 738; GMS 1310; MSP b189; Frag. Len. 97a3

3472 **δβ'nzq'wyy** M ضخامت، قطر
δβānzkāwē (δb'nzkwy)
thickness
GMS 999; Hen. BSOAS 12.312, 91; BBB

3473 **δb'nzkwy** B ⇒ δβ'nzq'wyy

3474 **δβ'r** B, M, S هدیه، نعمت
δβār, θfār (δβ"r-) ⇒θb'r, δβ"r δβr'yn'y
gift
GMS 957, 1511; BBB 751 f34; VJ; TSP; BSTBL, Vaj.; SCE; Frag. Len. 45.3; KG 414; Tales. 481, 48; *δβ"r*, VJ 190, 58[d], 988

3475 **δβ'r-** B دادن، هدیه‌دادن(در بیشتر متون)
δβar, θfar ©OP *fra-bara*; Khwar. *hβr-*; Yaghn. *tifar* ©inf. $-^{(i)}y$ ⇒θbr-, δβr-[1]
(*to*)give
GMS 492, 592, 621A; TSP 2.231, 6.188; SCE 104, 111 etc.; BSTBL; AVS 102 n 3

3476 **δβ'rt-** B, M دادن، هدیه کردن
δβărt, θfărt (δβwrt) ©pt. st. & pp. ⇒δβ'r-, δβrt-, θbrt-
(*to*)give
GMS 856, 865; VJ 177 etc.; TSP 3.81; BSTBL; Intox. 29; inf. *-'k, -y*, VJ 444; *δδβrt*, GMS 927; trans. pret. *δβ'rtδ'r-*, VJ

3477 **δβ'rty** B هدیه، داده‌شده
δβărtē ©**fra-bṛta-* ©pp.; acc. *-tw* ⇒δβrty, θbrty
given
VJ 445; *δβ'rtw*, VJ 625; MDii

3478 **δβ't** B, M, S شاید
δβāt (db't) ©adv.
perhaps
VJ 3[b], 1054; TSP 3.259; Frag. 2a.16; MDii A17, 5;

Hen. Tales. 472.37; STii 1.52, 6.11; Sund. AoFviii 1981, 214, 21V16, 22V5; C2 gloss.; *db'ty*, VJ 336

3479 **db't** C ⇒ δβ't

3480 ***δβ'y-** B گستردن
δ/θβay ? ©Av. *θwaya* ⇒'nδβy-, wyδβ'y-, db'n(y)
(*to*)extend
GMS 293

3481 **δβ'yš** B دشمنی، آزار
δβēš ©Av. *dvaēš* ⇒δβyš
enmity, harm
VJ 1047

3482 **δβ'yš-** M آزاردادن، صدمه‌زدن
δβēš ⇒δβyš-
(*to*)harm
Hen. Tales. 476.5; GMS 682

3483 **δβ'yz-** B, S اندوختن(دخیل: *الفختن*)
δβēž, θfēž ©<**θwājaya-* ⇒θfxšt-, δβ'γšt-, θfyž-, δβjnyh, tbyž-
(*to*)collect, (*to*)get
GMS 296; SCE 461; Tales. 486.3; AVS 136

3484 **δβ'z** B ⇒ δβ'n(h), δβ'n

3485 **δβδ'r** B دولبه، دوشاخه(تیغ)
δəβδār
two-edged
S W, BSOAS 1981, 237; Frag. Len.

3486 **δβδ'r xnγr** B خنجر دولبه
δəβδār-xanγar
two-edged sword
S W, BSOAS 1981, 237

3487 **δβγštc** S(M) اندوخته، سود
δβaxštč ©f. pp. ⇒δβxšty(y), δβ'yz-, δβ'γšt-
gain
Hen. Tales. 480, 60

3488 **δβj-** ⇒ θfyž-, δβ'γšt-

3489 **δβjnyh** M اندوخته، سود
δβəžnē ©**θwaja-* ⇒δβ'yz-, θfyž-
gain
Sogdica. 31.4, 32; GMS 892

3490 **δβm'nky'** S شک، گمان
δβamānkyā ©Parth. *bym'ngyft* ⇒db'm'nqy'
doubt
GMS 1320 n 1

3491 **dbn-'** C ⇒ δβn-'h

3492 **δβn-'h** B, M شک، گمان، ترس
δβanā, δβənā (δβnnh, dbn-', δβnh) ©**dwa-nā*; Lat. *du-bius* ©f. n., nom. *-'(h)*; ob. *-y'* ⇒pw dbn, 'pw δβn
doubt, suspicion, fear
GMS 513, 1236; TSP; Hen. Texts. 719; SCE 216; BSTBL, Padm. 30, Vim. 127, Dhu. 233-4; MDii A9V2; C2, 48R 15 n p86; *δβn'*, TSP 15.23

3493 **δβnh** ⇒ δβn-'h

3494 **δβnnh** B ⇒ δβn-'h

3495 **δβnpn** ⇒ δβ'mpn(w)

3496 **δβnstr** M پهن‌تر، وسیع‌تر
δβanstar ©<**δβ'nz-str* ⇒δβ'nz
wider
GMS 465, 1290

3497 **δβnw** B هردو
δβanu ©**dwi-(nu)*; Lat. *bīnū* ⇒δyβnw
both
VJ 277; GMS 430, 1316

3498 **dbr** C ⇒ δβr-[2]

3499 **δβr-[1]** B, M, S دادن، بخشیدن(در بیشتر متون)
δβar, θfar ©<**fra-bara-*; Khot. *haur*; Khwar. *hβr-* ©impf. *δ'βr*; inf. *-(ɔ)y* ⇒δβrt-, θbr-, δβ'r-
(*to*)give, (*to*)offer, (*to*)put
GMS 492, 592; TSP 3.68, 71, 73

3500 **δβr-[2]** B, M, S در، دروازه
δβar (dbr) ©<Av. *duvara* ©nom. *-y*; acc. *-w*; abl. *-'(h)*; loc. *-y'*; pl. *-t'*; ob. pl. *-ty'*
door, gate
BBB 469, 676, 648, 669; VJ; TSP 3.228, 16.30, 17.40; SCE 109, 504; BSTBL, Vim. 185, 189, 200; Padm. 3; Hen. Cosm. 312.86, 88, 94, 95; KG p183; MSP b131; GMS 515, 936; STi 39.5; STii 3.60, 71; C2 gloss.; Frag. Len. 93.37, 100c 10

3501 **δβr'y** B دهنده، اهداکننده، بخشنده
δβarē (δβry) ©prcs. part.
giver
VJ 9[c], 64[c]

3502 **δβr'yn'k** B بخشنده
δβarēnē (θbryny, δβr'yn'y) ⇒δβrn'k
giver
VJ 94[d], 413 etc.; SCE 496; *δβr''n'k*, Frag. Len. 38.4

3503 **δβr'yn'y** ⇒ δβr'yn'k

3504 **δβrn'k** B, M بخشنده
δβarnē (θbrny) ©pl. *δβrnyt*
giver
SCE 496; GMS 894

3505 **δβrt-** B, M, S دادن، بخشیدن
δβart, θfart ©pt. st.; inf. *-yy* ⇒δβr-[1], δβ'rt-, θbrt-
(*to*)give
GMS 856, 883, *δδbrt*; GMS 957, *δβrtyy*, 931; KG; Frag. Len. 37.6

3506 **δβrty** B, M, S هدیه‌شده، داده
δβartē ©pp.
given
VJ 4[b]; δβrtw, BBB 503; KG 488; *δβwrty*, *δβwrtw*, MDii p199; MDiii p119

3507 **δβry** ⇒ δβr'y

3508 **δβt'yk(w)** B دوّم
δβitīk ⇒δβtyk
second
TSP 2.259, 324, 730, 3.16; W-Li, ii; BBB

3509 **δβt'y-w** B, S دوّم، دیگر(در بیشتر متون)
δβity(u), δβidi (δβty-, dbty-, δβtyw) ©<**dwitya(m)* ⇒δβtyk, δyβty-
(*the*)second, other
GMS 430, 1331-6; VJ 290, 376; MSP b12, 54, 182; C2 gloss.; MDii; KG 596; Frag. Len. 92.15, 82a 25; *δβt'y*, Frag. Len. 41.5; *δβty'*, TSP 3.256; Hen. Cosm. 312, 121; C2, 25R 16

3510 **δβttyk** M ⇒ δβtyk

3511 **δβty-** ⇒ δβt'y-w

3512 **dbty-** C ⇒ δβt'y-w

3513 **dbtyq** C ⇒ δβtyk

3514 **δβtyq** M ⇒ δβtyk

3515 **δβtyk** B, M, S دوّمین، دوّم، دیگر بار(در بیشتر متون)
δβitīk, δiβdīk (δδβtyk, dbtyq, δβtyq, δβttyk) ⇒δβt'y-w, 'δβ'ty, δyβty-, δβt'yk(w), δyβ-
(*the*)second, other
GMS 430; TSP 2.730, 3.16; Frag. Len. 37.12; BBB 533; Hen. Tales. 485.2; Cosm. 312, 101; KG; MDii; MDiii; STi 36.3; BSTi 193; C2 gloss. *δβt(')ykw*, TSP 2.324; Hen. JRAS 1944, 138; KG 375; Frag. Len. 99 d2; MSP p45; *dbtyqy*, C2; *δβtyky*, Frag. Len. 83.4; BBB 735; Sund. AoFviii 1981 p214

3516 **δβtyw** ⇒ δβt'y-w

3517 **δβwrt** S(MD) ⇒ δβ'rt-

3518 **δβxšty(y)** M اندوخته
δβaxštē ©pp. ⇒δβ'yz-, δβ'γšt-, δβγštc
saved, gain
Sogdica. 16.5

3519 **δbyr** M ⇒ δpyr

3520 **δβyš** M آزار، آسیب
δβēš ⇒pwδβyš, δβ'yš
harm, damage
BBB 483, 529; GMS 957

3521 **δβyš-** M آزردن، آسیب‌رساندن
δβēš ©<**dwaiš-* ⇒δβ'yš-
(*to*)hurt
GMS 682; BBB 483; Sogdica. 64.12

3522 **δβyšnyy** M آسیب‌رسان، آزارنده
δβēšnē ©pres. part.
damager
GMS 892; BBB 488

3523 **δβz-** B, S گرسنگی
δβaz (dbz-) ©nom. *-y*; acc. *-w*; abl. *-'* ⇒'δβz'
hunger
dbzy, C2, 31V 28.29, *dbzw*, C2, 102R 27, 102 V 24, *dbz'*, 31V 31, 69R 25, 102V21; VJ 814; TSP 22.3; Hen. Tales. 480.19; Anc. Lett. 2.11, 38; MDii p199; MDiii A18.6

3524 **dbz-** C ⇒ δβz-

3525 **δβz'mwrty** B مرده از گرسنگی
δβazā-murtē ⇒δβz-, 'δβz'mwrty
died of hunger
VJ 312, 1093; Gersh. Sogd. Cpds. 140, 148

3526 **δδβrt** M ⇒ δβrt-

3527 **δδβtyk** ⇒ δβtyk

3528 **δδtyštt** M ⇒ δtyšt

3529 **δδyn** M ⇒ δyn

3530 **δγ-** S سوزاندن
δaγ ⇒δγs-, δγ'n
(*to*)burn
Frag. Len. 84a.4, 5

3531 **δγ'n** B آتشین، سرکش(دژن ؟)
δaγ/xǎn
ardent, fiery
TSP 13ii, 13 n p228; Benv. Notesiii 206

3532 **δγm'y** B دخمه، گور
δaxmē ©Av. *daxma*; Parth. *dxmg* ©pl. *-th*
tomb, grave
BSTBL, Dhu. 212

3533 **δγs-** B سوختن، پختن(میوه)، رسیدن
δaxs ©√*dag*
(*to*)be burned, (*to*)get ripped
TSP 6.158 n p206; AVS 73

3534 **δγšt-(h)** B دشت، صحرا
δaxšt ©f. n.; ob. *-y* ⇒dxšt-(ʲ)
plain, desert
GMS 1180, 1183; VJ 315, 316, 800, 813, 898, 903

3535 **δγwt-(h)** B, S دختر
δ(u)γut ©Khwar.*δγd* ©f. n. ⇒δwγt(ʲ), δwγδr
daughter
GMS 421; VJ; TSP 2.983, 8.70, 87, 12.40; SCE 26; BSTBL, Vim. 69; Hen. Tales. 476.9; MDii Nov. 3R6, Nov. 4R7; Benv. BSL 1951, 22; pl. *δγwtrt*, GMS 1231

3536 **δγwtrt** S(M) ⇒ δγwt-(h)

3537 ***δm-** ⇒ δmʾk(h), δmʾsʾt

3538 **δmʾʾn** M ⇒ δmʾn

3539 **δmʾk(h)** B بادکرده، ورم، آماس، غدّه
δamāk (*δm-)
swollen
TSP 2.35, 3.12; Hen. Texts. 715

3540 **δmʾn** M, B خانه، مَسکن
δmān (δmʾʾn) ©Av. *δəmāna* ©ob. *-y*; pl. *-th*
house, dwelling
GMS 282; BBB 540, 718, Hen. BSOAS 11, 74.3; BSTBL, Padm. 12

3541 **δmʾsʾt** B ورم کرده، آماس کرده
δamsāt ? (*δm-) ©<**dams-* ©pp.
swollen, blown up
TSP 7.61; GMS 318, 539

3542 **δmʾynʾk** B بادخیز، پُرباد
δamēnē ©pres. part. ⇒pry δmʾynʾk
windy
SCE 153

3543 **δmdwʾβ** B, M دیوانگی، سخن ابلهانه(سخن توخالی)
δam(δ)wāβ ? ©MP *dmwʾʾg*
foolishness
Sogdica. 49.6

3544 **δmpδ** S سوزان
δambat ? ©Arm. *lambatkʿ*; GK. *lampaδes*
burning
Sund. MSP p45, b150

3545 **δmtyr** M چراغ، مشعل
δ/lamtēr ? (dmtyr) ©GK. *lampter*; Parth. *lmtyr* ©pl. *-t*
lamp, torch
Sogdica. 40.11; GMS 60 n 1; C2, 60R 30, 94R 24, 102V 19

3546 **dmtyr** C ⇒ δmtyr

3547 **δn** M, S با(در بیشتر متون)
δan (dn) ©<**hada-awana* ⇒δnn, ʾδnn, δʾwn, ʿM (=rm)
with
GMS 1351, 1446, 1662; C2 gloss.

3548 **dn** C ⇒ δn

3549 **dndʾr** C ⇒ δynδʾʾr

3550 **δnδyt** M ⇒ δntʾk(h), dntʾ

3551 **dnhʾ** C عید تجلّی، ظهور
denhā ©<Syr.
Epiphany
C2, 55R16

3552 **δnk** B پی، عصب
δ/θank/g ©<**θanga* ©ob. *-y*; pl. *-t*
nerve
TSP 2.287 n p172; pl. *δntkh*, TSP 2.290, 360; S W, C2 n p58

3553 **δnn** B, S با، همراه(در بیشتر متون)
δan ⇒ʾδnn, δʾwn, δn
with
GMS 1662

3554 **dntʾ** C دندان
dandă (δnδyt) ©f. n.; pl. *dntyt* ⇒δntʾk(h)
tooth
GMS 973; STi 5.4; C2, 14V 19

3555 **δntʾk(h)** B, M دندان
δandăk (δnδyt) ©f.n.; pl. *δntʾyt* ⇒krw δntʾk(h), dntʾ
tooth
TSP 2.298, 7.55; SCE 322; Sogdica. 5.9, 21.9; VJ 546; *δntk*, TSP 5.54

3556 **dnty šqʾfʾ** C دندان قروچه(دندان‌شکافه)
δandē-škāfā ©f. n.
gnashing(*of teeth*)
STi; Sund. IF 1975, 95; C2, 51V5, 68V4 n p97.5

3557 **δpʾyrpt** S رئیس دبیران، دبیربد
δipīrpat ⇒δpyr
Chief of the Scribes
MDii p176.3; MDiii p93, 119; *-w*, Frye 22-3

3558 **δpʾryʾkh** M, S دبیری، خط
δipīryāk (δpyryʾkh) ⇒dpyryʾ
writing

GMS 1111n 1; Livšič. HMV 263; KG 401

3559 **δpyr** M, S دبیر
δipīr (δbyr, dpyr) ©pl. *-t* ⇒δp'yrpt
scribe
W-Lii: Gropp. 37; BBB 524; STi 17.4; KG 495; GMS 44

3560 **dpyr** C ⇒ δpyr

3561 **dpyry'** C دبیری، خط
δipīryā (δpyry'h) ⇒δp'yry'kh
writing, scribecraft
BSTii 892.14; C2, 31R14; GMS 1111; BBB 524

3562 **δpyry'h** M ⇒ dpyry'

3563 **δpyry'kh** ⇒ δp'yry'kh

3564 **δr-** B درّه، پرتگاه
δar ©loc. *-yh*
ravine, valley
TSP 2.280; Hen. Texts. 718

3565 **δr"š-** B پراکندن، افشاندن
δ/θrāš, šāš ©<**θraša* ? ©inf. *-'y* ⇒š'š-
(*to*)scatter, (*to*)strew
BSTBL, Dhy. 68; AVS 76

3566 **δr"w** B نام، شهرت، شایعه، خبر
δrāw, žāw (δr'w, ž'w) ©<**drava-*; √*draw-* ⇒z'w
fame, news, rumour
VJ; SCE 148; MDii p199; *δr"w*, VJ 552, 610, 27[c]; Benv. Et. Oss. 59; Schwartz. HMV 385 n 2

3567 **δr'w** B, S ⇒ δr"w

3568 **δr'wβt(-)** B رقص، رقصیدن
δrūβd, žūβd (zwβt) ⇒pry'δr'wβt, ẓwβ-
dance, (*to*)dance
SCE 123

3569 **δr'wk(')** B درست، کامل، سالم
δrūk, žūk (δrw'k) ©<**druwaka* ⇒jwk, δrwch, δrwk, žwq
sound, whole
GMS 285; TSP 2.1124; BSTBL, Dhy. 337, *δr'wk cšm'y* "sound-eyed"

3570 **δr'wn** B کمان، قوس، درونه
δrōn, žōn ⇒zwn
bow, arch
SCE 225; Bailey. Prolexis. 121; BSOAS 24, 271

3571 **δr'wnp'δ'y** B تیرانداز، کمانگیر
δrōnpāθe ©<**δrōn+pāθ* ⇒δrwnp'δ'k
archer
SCE 135; Bailey. TPS 1961, 137

3572 **δr'wš'ycyk** B مخصوص قربانی، شایسته‌ی قربانی
δrōšyčik ?, žōšik ?
sacrificial
TSP 2.540 n p176

3573 **δr'wšy(h)** B قربانی
δrōšĕ ?, žōšĕ ? (jwšy) ©<*zaoθra* ⇒žwšy
sacrifice
TSP 2.556, 562

3574 **δr'wt** B درودگر، نجّار
δrūt
carpenter
TSP 2.537, 3.192 n p198

3575 **δr'y'wr** B ⇒ δrzy'wr, δrjy'wr

3576 **δrβ- ?** M نگران‌شدن
δarβ ?
(*to*)worry
Hen. BSOAS 11.66, 9, 68.6

3577 **δrγm'** B دروغ
ža/əγmă, δraγmă ⇒jγm', žγm', zγmh, δrγmh[2]
lie
TSP 7.42

3578 **δrγm('k)** ⇒ δrγmh[1]

3579 **δrγm's'k** B دروغگو
δraγmāsē, žaγmāsē (ẓγm'sy) ⇒žγm's'k
liar
SCE 247; GMS 1112 A

3580 **δrγmδnk** B درم‌سنگ(نام واحد وزن)
δraxm- θang
Dram-sang(*a unit of weight*)
TSP 19.14 n p232; Hen. Texts. 713 n 5

3581 **δrγmh[1]** S درهم(پول نقره)
δraxm(a) (δrγm('k)) ©ob. *-yh*
Drahma
Hen. Mittelir. p53; MDii p200; *δrγm(y)*, MDiii p119

3582 **δrγmh[2]** B دروغ
δraγmă, žaγmă ⇒zγmh, δrγm', jγm', žγm'
lie
VJ 186 etc.; SCE 253, 268, 274, 436, 441; BSTBL, Dhu. 178, 200; GMS 285; *δ'γmh*, Frag. Len. 112a3

3583 **δrγt-** B نگه‌داشتن
δraγd, žaγd ©pt. st. ⇒δ'r-, zγt-, jγt-, δrγty
(*to*)keep, (*to*)hold
GMS 285, 603, 888

3584 **δrγt'** ⇒ δrγty

3585 **δrγtw** ⇒ δrγty

3586 **δrγty** B نگه‌داشته
žaγtĕ ©pp.; inf. ⇒δrγt-, jγt-
kept, held
VJ 35, 303; TSP 2.71, 386-7; *δrγtw*, BSTBL, Vim. 2; Padm. 29; *δrγtʾ*, VJ 1228

3587 **δrγw** B بسیار، سخت، سخت گیر
δraγu, žaγu (žγ-w) ©adj. adv. ⇒jwγ-, jγw, zγ-w, ẓγ-ẇ
hard, cruel, extremely
-y, VJ 1097; GMS 410; adv. VJ 1332; Benv. Notesiii 224

3588 **δrγwʾnkʾrʾk** B زور گو، فریبکار، سخت گیر
δraγuangārē, žaγuangārē
deceitful, cruel
VJ 703; GMS 285, 1126

3589 **δrγwšk** B پیرو، شاگرد
δrəxušk, žxušk (δrγwštʾ) ©<**driguška* ©nom. *-y*; acc. *-w*; pl. *-tʾ*; ob. pl. *-tyʾ*; pl. *δrγwš(k)tʾ* ⇒žwxšq-, jwxšk/q, zwγšk, ẓγwšk-, δrxwšk
disciple, follower
BSTBL, Dhu. 129, 274, Dhy. 15; SCE 210; Frag. Len.; GMS 285, 410; pl. *δrγwštʾ*, TSP 7.187; *δrγwštyʾ*, Frag. Len. 93, 20, 23; *δrγwštʾ*, SCE 210

3590 **δrγwškʾnʾk** B شاگردی، مربوط به شاگرد
δrəxuškānē, žxuškānē ©suff. **-ānaka*
(*of*)disciple
BSTBL, Vim. 71; GMS 1040, 1044

3591 **δrγwštʾ** B ⇒ δrγwšk

3592 **δrjyʾwr** M دل
δəržyāwar, djyāwar (δrʾyʾwr) ©*δəžyāwar*; <**dṛžya* <**zradaya* ⇒žyʾwr, δrzyʾwr
heart
GMS 287, 1119

3593 **δrjy(y)** M دل
δṛži, δəržē ? ©<**δṛzaya* <**zṛdaya* ⇒δrzy
heart
GMS 138, 182

3594 **δrmʾyk⁽ʲ⁾** B, M قانونی، مطابق با شرع و سنّت
δarmīk (δrmyq, δrmyk)
legal, lawful
BSTBL; SCE 56, 506; TSP 5.102, 16.22; O² 16, 17; Frag. Len.; STii 7.25, 37; GMS 976, 994; KG 23, 81; *-w*, Hen. JRAS 1944, 138.46

3595 **δrmʾyk ckkr** B چرخ قانون
δarm(īk) čakkar ©Skt. *dharmacakra* ⇒ckkr
wheel of the law
BSTBL, Dhu. 10, 14, 19, Dhy. 317

3596 **δrm(h)** B, S قانون، قانون بودایی(در تمام متون بودایی)
δarma ©Skt. *dharma* ©ob. **-⁽ʲ⁾y*
law, Buddhist law
TSP; SCE; BSTBL; STii; Frag. Len.; *-ʾy*, TSP 15.13; Dhu. 175

3597 **δrmyk** B, M, S ⇒ δrmʾyk⁽ʲ⁾

3598 **δrmyq** M ⇒ δrmʾyk⁽ʲ⁾

3599 **δrmyk βsʾntʾ** B فرزند قانون
δarmīk fəsand ? ©Skt. *dharmaputra*
son of the law
BSTBL, Dhy. 365

3600 **δrtʾyc(h)** B, M کثافت، زباله، کود، ناخالص(دُرد)
δərtĭč ©Khwar. *δrc* ⇒δrtyc
dirt, dung
BSTBL, Vim. 31, Dhy. 1; Benv. JA 1951, 123; GMS 1010; BBB f8

3601 **δrtyc** M کثافت، زباله، ناخالص(دُرد)
δərtič (drtyc) ⇒δrtʾyc(h)
dirt, ordure, filth
BBB; GMS 1010; Sogdica. 29; C2, 48V 13 gloss. n p95; Benv. Eti 323

3602 **drtyc** C ⇒ δrtyc

3603 **δrwʾʾn** S ثروان، دون‌هوان، تون‌هوانگ(نام شهری در چین)
θurwān, θruwān (δrwʾn) ©ob. *-y*
Thurwan (*name of a city in China*)
Anc. Lett gloss. p48.; Hen. BSOAS 12, 609

3604 **δrwʾk** S(AL) ⇒ δrʾwk⁽ʲ⁾

3605 **δrwʾn** ⇒ δrwʾʾn

3606 **δrwʾnc knδ** B ثروان، دون‌هوان، تون‌هوانگ(نام شهری در چین)
θurwān-kanθ ©loc. *-yh*
Thurwan, Tun-huang(*name of a city in China*)
TSP 8.166; Hen. Texts. 735

3607 **δrwch** S سالم، تندرست
δrūč, žūč ©f. adj. ⇒δrʾwk⁽ʲ⁾
well, in good health
Anc. Lett. 1.2

3608 **δrwk** S سالم، تندرست
δrūk, žūk ⇒δrʾwk⁽ʲ⁾, jwk, žwq
well, healthy
Anc. Lett. 3.2, 18; 5.2; *δrwʾk*, 2.5, 6, 7, 3.28

3609 **δrwky'** S سلامتی
žūkyā ⇒jwky'
health
W-Li: Gropp. 38

3610 **δrwnp'δ'k** B تیرانداز، کمانگیر
δrōnpāθē ⇒δr'wnp'δ'y
archer, bowman
TSP 13.16; S W, IIJ 1976, 55

3611 **δrwnstn** S کمان‌دان، تیردان، ترکش
žunštan, žunstan (δrwnštn) ©<*δrōn-stan* <**drauna-stana*
quiver
TSP 13.27; S W, IIJ 1976, 55; Livšič, Sogdiskij yazik. 412

3612 **δrwnštn** ⇒ δrwnstn

3613 **δrwst't** S سلامتی، تندرستی
δrustāt ©acc. *-wh*
health
Anc. Lett. 1.3; S W, CI 1991, 184

3614 **δrwt't** S سلامتی
δrŭtāt ©<**druwatāt* ⇒dwrt(ʾ)
health
Anc. Lett. 2.4, 3.3; GMS 1074, *-wh*; S W, CI 1991, 184

3615 **δrwth** S درود، سلام
δrŭt ©<**drwatā* ⇒dwrt(ʾ), šδm(=ŠLM)
health, greeting
MDii p200

3616 **δrwtpt** S پزشک(شاید عنوان)
δrŭtpat ©pr. name
physician
MDii p185.27, 200; MDiii p93, 199

3617 **δrxwšk** S پیرو، شاگرد
δrəxušk, žuxšk ©**δriguš-ka* ©nom. *-y*; pl. *-t'*; ob. pl. *-ty'* ⇒žwxšq-, jwxšk/q, δrγwšk
disciple, follower
KG 424, 526, 528, 531; S W, Apd. 3.3.1

3618 **δry** B سه(در بیشتر متون)
θrĕ, šĕ ©<**θraya*; Khwar. *šy*; Yaghn. *tiray*; Parth. *hry* ⇒'tδrty, 'δry, šy[2]
three
GMS 1316; EGSii 100

3619 **δry'zwr** B ⇒ δrzy'wr

3620 **δryh** B دام، تله
δarē ?
trap
Benv. TSP 2.280; Hen. Texts. 718, loc. *δr-* "ravine"

3621 **δrz'ywr** B ⇒ δrzy'wr

3622 **δrzcykw** S عزیز، دلبند
δṛžčik
dear
CII 1990, F2

3623 **δrzm'βr'k** B خشمگین
δražmāβarē
angry
VJ 225; SCE 287, 357, 407, 462; GMS 1097; Gersh. Sogd. Cpds. 138, 1

3624 **δrzm'k** ⇒ δrzm'y, 'tδrẓm'k

3625 **δrẓm'k/y** ⇒ δrzm'y

3626 **δrzm'y** B خشم
δražmē, žmē (δrẓm'k/y, δrzm'k) ©abl. *δrzm'* ⇒'tδrẓm'k
anger
VJ 233; SCE 69, 287, 312; BSTBL, Vim. 13, Dhy. 133; TSP 16.44; GMS 1097, 1255; Gersh. Sogd. Cpds. 138

3627 **δrzy** B دل، قلب
δṛžē, dr(a)žy ? (δrzyh) ©*dṛzaya*; Khwar. *zrz(y)*; <**zṛdaya* ⇒δrjy(y)
heart
SCE 99; TSP 19.11; GMS 182

3628 **δrzy'wr** B دل
žyāwar, δžyāwar, δṛžyāwar ? (δrẓy'wr, δrz'ywr) ©<*dṛzyā* <**zṛdaya* ⇒žy'wr, δrjy'wr
heart
GMS 287; BSTBL, Dhy. 344, 377-8; TSP 2.106, 288, 5.34, 7.117, 143, 157, 177, 186, 187, 14.26; *δry'zwr*, TSP 7.2, 24, 33, 37, 72; *δr'y'wr*, TSP 7.79

3629 **δrẓy'wr** ⇒ δrzy'wr

3630 **δrzyh** ⇒ δrzy

3631 **ds'** C ⇒ δs(ʾ)

3632 **δs(ʾ)** B, M, S دَه(در بیشتر متون)
δasa, δas (δsh, ds') ©<*dasa*; Yaghn. *das*
ten
GMS 1316; VJ 1407; *δsh*, MDii

3633 **δs' cxš'pt** M دەفرمان
δasa-čaxšāpat
ten commandments
Sogdica. 64.15

3634 **δs'zng'n** M, S ده گانه
δasa-zangān
ten-fold
BBB f8; MSP b8 p45

3635 **δsh** S(MD) ⇒ δs(ɣ)

3636 **δsm'yk** B, M, S دهم
δasmīk (dsmyq)
tenth
TSP 2.333, 9.32; BSTii 897, 87; C2, 55R 27; MSP b36 e16; GMS 1331; *δsmykw*, MSP b124

3637 ***δsmy** B دهم
δasmē/ǐ
tenth
BSTBL, Dhu. 231, 264, *10my*, 269, *10smy*; GMS 1096, 1331

3638 **dsmyq** C ⇒ δsm'yk

3639 **dsprtr** C دستمال، دست‌خشک کن(اِسپَردَک، اِسپیدرَک)
δaspartar ©<*δast-partar* ⇒sprtry
handtowel
STi 47.14; LW 101; GMS 481; Sogd. Cpds. 1945, 139

3640 **δst** B, M, S دست(در بیشتر متون)
δast- (dst) ©<OP *dasta-* ©nom.; ob. *-y*; acc. *-w*; loc. *-y'*,*-yh*; abl. *-'*; pl. *δst'*; ob. *δsty'* ⇒pr δstw, pr δstw wn-
hand, arm
GMS 364, 516, 1171, 1179, 1183-4, *δstwβr-*

3641 **dst** C ⇒ δst

3642 **δst'** B نفع، سود
δastă ?
gain
TSP 8.171; Hen. Texts. 737

3643 **δst'ny- 's'k** S یاور، دست گیرنده، کمک کننده
δastānē-āsāk/ē
helper(*hand-taker*)
Mack. AI 1985, 425, 12

3644 **δst'wβry** B دست‌خط، کار دست
δastu-βarē (δstwβry) ⇒dstwb'ry
handiwork, handwriting
BSTBL, Intox. 33; Benv. JA 1955, 316; STii 8.11 n p548

3645 **δstβ'r** B, S اختیار، دستور، مأموریّت
δastβăr, δastβār (δstβr)
order, authority
MDii B4 R 23; Frag. Len. 77R 5

3646 **δstβ'r "s-** B, S قدرت به‌دست گرفتن، به‌تصرّف در آوردن
δastβār-ās
(*to*)seize
SCE 375; Benv. JA 1955, 316; Schwartz. AI 5, 197 n7

3647 **δstβ'ry** B آلت، چوب‌دستی، عصا(دستواره)
δastβārē (dstb'ry)
instrument, staff, means
BSTBL, Dhu.; BSTii 890, 61; Benv. JA 1955, 315; pl. *dstb'ryt*, C2, 60V 29

3648 **dstb'ry** C ⇒ δstβ'ry

3649 **δstβr** ⇒ δstβ'r

3650 **dstbr** ⇒ δstβry

3651 **δstβry** S (M) مأمور، وکیل
δast-βarē (dstbr)
having mandate
Sund. IMTT 1992, 79n 55

3652 **δstprtr** ⇒ prtr-

3653 **dstwb'ry** C کار دست، کاردستی
δastu-βārē ⇒δst'wβry
handiwork
BSTii 905, 19; Benv. JA 1955, 316; C2 gloss.; *δstβry*, Schwartz. AoF 1, 260; S W, C2, 5R 29, 57V 20 p52-5R

3654 **δstw βr-** M, S دست‌اندازی کردن
δastu-βar
(*to*)lay hand
Hen. BSOAS 11, 65; GMS 1131 n 1; *δstβr*, Frag. Len. 77R5

3655 **δstwβry** ⇒ δst'wβry

3656 **dstysn'm** C شستشوی دست
δastē-snām
washing hands
C2, 57R 13

3657 **δšcy(y)** M روز هشتم و پانزدهم ماه(بیرونی: دشت)
δ(a)šcē, δišci ©Av. *daθušō* >**δaθši* >**δatši* >**δašti* >*δašči* ⇒δtš rwc, "šδyščyy
eighth and fifteenth day of the month
GMS 109, 276, 443

3658 **δšn** B راست
δašn ©Av. *daišna*; Parth. MP *δšn* ©voc. *-y* ⇒δšny w't
right, just
TSP 3.204 n p198; Hen. Texts. 729

3659 **δšny w't** B, S, M باد جنوب
δašne-wāt ⇒δšn
south wind

TSP 3.204; Hen. Texts. 729; *δšny w't βγy* "Wind god", Sund. Liste 1944, 455-7

3660 **δšt-** B ⇒ δyšt-, δšt'y

3661 **δšt'wch** M, S فقر، ناتوانی
δ(a)/i/əštāuc ©<**duštā-wāuč(=duštaw(an)+āuč)* ⇒δštwc, δyštwc
poverty
GMS 119, 1080; KG 336; W-Lii: Gropp. 38; BBB 633

3662 **δšt'wcy** B فقیر، ناتوان
δəštāučē/i ?
poor
Frag. 2a.7

3663 **δšt'y** B ساخته
δište (δšt-) ©**dišta*; *√dais-* ©pp. ⇒δyštk
built
VJ 14[b]; *dšty*, Sund. AI 28, 1988 p181

3664 **δštw'n** B, M فقیر، ناتوان
δ(ə)štwān (dštw'n) ©**duš-tuwān* ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒cštw'n, dyštw'n
poor
W-Lii; Frag.2a.12.21; VJ 49, 51, 77, 122; TSP 2.1178, 12.21; BSTBL, Intox. 10; Tales. 486.23; BSTii 885.3, 894.18; C2, 51V 6, 54R 18, 51R3, 105V 6

3665 **dštw'n** C ⇒ δštw'n

3666 **δštwc** S فقر، بینوایی
δəštăuč (dštwc) ⇒δšt'wch
poverty
Hen. Tales. 486.18; C2, 51V 9; BSTii 886.9

3667 **dštwc** C ⇒ δštwc

3668 **δt-** B, M دد، حیوان وحشی
δatu ©Av. *daitaka* ©nom. acc. nt. *-w*; pl. *-yšt* ⇒δtyšt
wild animal
VJ 313, 949, 968; TSP; BBB 512; GMS 1169, 1172; *δttw*, TSP 9.45

3669 **δt'yšt** ⇒ δtyšt

3670 **δtš rwc** S روز هشتم و روز پانزدهم و روز بیست‌وسوّم ماه(بیرونی: ذشت)
δatš/č-rōč ⇒δšcy(y), δyšcy(y)
eighth and fifteenth and twenty third day of the month
MDii p120, *mzyδtš* "fifteenth day"; Hen. Orientalia. 8, 95

3671 **δtw** ⇒ δt-

3672 **δtyšt** B, S ددان، جانوران
δatišt (δδtyštt, δt'yšt) ©pl. ob. *-ty* ⇒δt-
wild animals
BBB p61, 512; GMS 1186; Frag. Len. 120, 5; MSP b32, 101 e10

3673 **δw'** B, M دو(در بیشتر متون)
δwă (dw') ©<**d(u)wa* ⇒'δw(')، δyβ-, δyβty-
two
EGSii 139; GMS 501, 1316, 1320; S W, C2, gloss. 199; acc. *dwy*, C2, 6V 13

3674 **dw'** ⇒ δw'

3675 **dw'pšynty** C دوبخشی، تقسیم‌بردو
dwă-pašynt/dē
bisected, halved(*divided into two parts*)
C2, 22V12, 66V 10 n p59, 11-12

3676 **dw' pwx'y** C دوبخشی
δwă-puxāy
bisected, halved(*divided into two parts*)
Sund. AoFiii 1975 p65, 22 p67 n50

3677 **dw'ryt** C دوچهره‌یی، دورویه
δwă-rēt
having two faces
Sund. AI 1988, 181

3678 **δw'šβ'rm'k** C دوجنسه، نر و ماده
δwă-šfārmē ⇒šβ'rm'k
bisexual(*having two kinds of pudenda*)
SCE 356

3679 **δw'ts** M دوازده
δwătas (dw'ts) ©<**duwā-dasa*; Av. *duvadasa*; Oss. *duvadas*; Pašt. *dvalas* ©abl. *dw'tsnu*
twelve
GMS 289, 1321-2; EGSii 146; STi 33.12, 78.14; BBB; *dw'dys, δw'ts*, W-Lii 548, 7, 17

3680 **dw'ts** C ⇒ δw'ts

3681 **δw' w'βr** B دوچندان
δwă-wāfar ⇒w'βr
double, twice as much
BSTBL, Dhy. 128

3682 **dw'wystmyq** C بیست و دوّم
δwă-wīst-mīk
twenty-second
C2, 56R2

3683 **dw'zng'n** M دوگانه
δwă-zangān
of two kinds
BBB 525

3684 **δwγδr** S دختر
δuγdar (δwγth) ©ob. *-yh* ⇒δγwt-(h), δwγtrt(h), δwxδr
daughter
Anc. Lett. 3a1.27

3685 **δwγt⁽ʲ⁾** M دختر(در بیشتر متون)
δuγd(ā) (δwxth, dwγt⁽ʲ⁾) ©f. n. ⇒δγwt-(h)
daughter
BBB e22; Tales. 472.38; GMS 421, 940, 1170; C2, 26R8; *δwγth*, VJ 1009, 1135, 1485; TSP 2.150; Hen. JRAS 1944, 137.7; EGSii

3686 **dwγt⁽ʲ⁾** C ⇒ δwγt⁽ʲ⁾

3687 **δwγth** ⇒ δwγδr

3688 **δwγtrt(h)** M دختران
δuγdart ©ob. pl. *-ty* ⇒δwγδr, δwγt⁽ʲ⁾
daughters
Hen. Tales. 486, 6, 7, 10; GMS 1231

3689 **δwk'** B جهان، دنیا
δoka, loka ©Skt. *loka* ©nom. -'; ob. *-y(h)* ⇒rwk
world
SCE; BSTBL, Dhu. 161; TSP 2.576, 8.85; *δwkh*, Frag. Len. 32.11; *δwkyh*, Dhy. 399

3690 **δwk' prδwk'** B از دنیایی به دنیایی دیگر
δoka-parδoka (δwk prδwk) ©Skt. *loka-paraloka*
from this word to another
BSTBL, Intox. 20; TSP 2.42-3, 1146-7, 1198, 10.9; *δwkh prδwkh*, TSP 2.503; *δwky prδwky*, TSP 2.28; *δwk' prδwk'cyk*, TSP 2.1079

3691 **δwk'yck'** B جهانی
δ/lokičk
worldly
BSTBL, Dhu. 270(N)

3692 **δwkcyk** B جهانی
δokčik (δwkcyq)
worldly
GMS 1014; TSP 2.47

3693 **δwkcyq** M ⇒ δwkcyk

3694 **δwk prδwk** ⇒ δwk' prδwk'

3695 **δwlyy** M دول، دلو(برج)
δūlē ?
Aquarius
Hen. AM 1952, 203.1

3696 **δwm** M دُم
δum(b) (δwmph) ©ob. *-y* ⇒δwnp'k
tail
BBB f8; VJ 1419; MSP p45 b141, 159-60, *δwmpy*, b177

3697 **δwmph** B, S ⇒ δwm

3698 **δwn** M ⇒ δn, δ'wn

3699 **δwnp'k** B دُم، دنبه
δum/nb/pe (δwnpy) ©Pahl. *dumbag* ⇒δwm
tail
SCE 140; MSP b180; EGSii 94; Bailey. Prolexis. 120

3700 **δwnpy** S ⇒ δwnp'k

3701 **dwr** C دور، دوردست
δūr ©ob. *-y* ⇒δwr(h), δwrtr
far
STi 52.5, 81.15; STii 3.17; BSTi 178-9; C2 gloss.

3702 **dwr'wy** C دوری
δūrāwē ⇒dwr
distance
BSTii 905, 2; C2, 57V2, 61V16

3703 **δwr(h)** B, M, S دور، دوردست(در بیشتر متون)
δūr ©Av. OP *dūra* ©ob. *-y(h)* ⇒dwr
far
GMS 353; VJ; BSTBL; TSP 13.28 etc.; SCE 50, 96, 333; Frag. Len. 44.7, 92, 16; Tales. 481, 46; Frag. 2a.18; *δwrh*, VJ 892

3704 **dwrt⁽ʲ⁾** C درود، صلح
δurt(ă), δurtā ©ob. *-y'*; f. n. ⇒δrwth
peace, greeting
STi 76, 2, 31, 4; STii 6.18; C2, 57R 16, 77R 13, 94V 24

3705 **δwrtr** B, M دورتر
δūrtar (dwrtr)
farther
BSTBL, Dhy. 108, 119; GMS 1285; C2, 94 V11

3706 **dwrtr** C ⇒ δwrtr

3707 **dwsy¹** C همسایه
δōsy ©nom. dual. -'; pl. *-tw* ⇒d'wsy
neighbour
BSTii: C2, 60R2; STi 21.12; GMS 1141 n 1

3708 **dwsy²** C برگزارنده‌ی تشریفات مذهبی
δōsē ? ©<**dausika* ? ©pl. *-t*
religious rite performer
STi 30.5; Gersh. TPS 1969, 169

3709 **δwš-** B نوک‌زدن، گاززدن
δōš
(*to*)peak, (*to*)nibble

SCE 400

3710 **δwtyy** M دلو، تُنگ، کوزه(دول)
δūt(ē) ©Wakh. *lūt* ⇒δwlyy
jug
BBB 530

3711 **δwxδr** S دختر
δuγdar ©ob. *-yh* ⇒δwγδr
daughter
Anc. Lett. 1.1, 3a1, 27, *δwxth*, 1a1

3712 **δwxth** S ⇒ δwxδr, δwγt⁽ʲ⁾

3713 **δwy100** B ⇒ dwyst

3714 **dwyd** C داوود
©ob. *-y*; pr. namc
David
C2; STii 6.8, 10, 12

3715 **dwynt** C باآن
δiwand ? ⇒dywyd
with it
BSTi 247

3716 **dwyst** C دویست
δəwīst, δwēst (δwy100) ©<Av. *duye-saite* ⇒'δwyst
two hundred
STii 1.82; SCE 561; BSTBL, Padm. 45; GMS 1316; S W, C2 n p51

3717 **dwystyšywystmyq** دویست و بیست و سوّم
δwīste še-wīst-mīk
two hundred and twenty-third
C2, 1R9 n p50.51

3718 **δx** S نر، مرد
δax ? ©<*daha* ©prop. n. *δxz'tk*
male, man
S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 135; CII, 1992, p51

3719 **δxš-** M درد داشتن، آزاردادن، داغزدن
δaxš
(*to*)give pain, (*to*)hurt
Sogdica. 48.2; Gersh. AHM 181n

3720 **dxšcyq** C مدفون
δaxšcīk ©ob. pl. *-ty*
buried, entombed
Sund. AI 28, 1988, 181

3721 **δxšny** M نشان، داغ
δaxšnē
mark, sign
Sogdica. 48.2, 49.2

3722 **dxšt-⁽ʲ⁾** C دشت، صحرا
δaxštā (ydxšty') ©f. nom., acc. -'; loc. *-y'* ⇒δγšt-(h)
plain, desert
STii 1.78; STi 34.1, 58.10; Sund. AoFviii 1981 p214, 7a R3; BSTii 888.2: C2, 60 R2; STSC 46.14

3723 **dxštyq** C دشتی، صحرایی
δaxštīk
of the desert
C2, 83V2 n p163

3724 **δy"n** B تفکّر، اندیشه، تمرکز فکر، مکاشفه
δyān (δy'n) ©*dhyāna*; Skt.*samādhi* ©ob. -⁽ʲ⁾*y*; acc. *-w*
meditation
BSTBL; Sogdica. 60.3

3725 **δy'n** ⇒ δy"n

3726 **δy'ncyk** B در حال تفکّر، تفکّری
δyāncīk ⇒δy"n
(*related to*)meditation
GMS 1014

3727 **δyβ-** B دو
δi/əβ ©<**dwi-* ©in compd. ⇒δβtyk, δw'
two
GMS 1320

3728 **δyβ'zβ'k** B دوزبانه، دورو، فریبکار
δiβ(a)zβāk (δyβzβ"k)
two-tongued, hypocrite
TSP 2.1120, 17.14; SCE 442; GMS 430

3729 **δyβδtt** B دشمن بودا
δēβδat ? ©Skt. *Devadatta*
an enemy of the Buddha
BSTBL, Dhu. 106

3730 **δyβnw** B, M دو، هردو
δiβnu (dybnw) ©Lat. *bīnī*; <**dwi-nu* ⇒δβnw
both
EGS 140; GMS 1316, 1320; BBB; VJ; TSP 2.189, 5.59, 73; BSTBL, Dhy. 35; S W, 11R26; C2, p199

3731 **dybnw** C ⇒ δyβnw

3732 **δyβp'δ'k(w)** B دوپا
δiβpăδē ©pl. *δyβp'δyt*
biped
VJ 1177; TSP 5.76; GMS 430; *δyβpδw*, VJ 1484

3733 **δyβty-** B دوّم، دیگر، ثانی
δiβdi ©abl. -'; acc. *-w* ⇒δβtyk, δβt'y-w
other, second

VJ 94 etc.;TSP 2.192, 5.83 etc.;GMS 503, 1331, 1334; SCE; STii 10.8, 26, 50; Frag. Len. 92.17; *δyβtyw* "again" TSP 6.108; VJ 1068; BSTBL, Dhy. 192, 305; *δyβty'*, Dhy. 249

3734 **δyβty γwt'w** B شاه دوّم، نایب‌السّلطنه
δiβdi-xutāw
regent
VJ 1340

3735 **δyβty(y)** M پراکنده
θ/δiβdē ©Av. *θwaya* ©pp. ⇒wyδβ'y-
scattered
GMS 293, 431

3736 **dyb-yy** M نامه
δiβ(ē) ©<Parth. *dib* ©*-yy* nom. ? ⇒mwhrdyb
letter
BBB c36

3737 **δyβzβ"k** B ⇒ δyβ'zβ'k

3738 **dydm** C ⇒ δyδm(h)

3739 **δyδm(h)** B, M دیهیم، نیم‌تاج
δīδēm (dydm)
diadem
VJ 40', 984, 1166; BBB; STii 5.28; BSTi 194; *δyδym*, Hen. Tales. 478.6; BSOAS 12.307.15

3740 **δyδymβr** M دیهیم‌دار، تاجور
δīδēm-βar ©pl. *-t*
diadem-bearing
GMS 1131, 1242

3741 **δyγh** ⇒ δykh

3742 **δykh** S نامه
δeγ/k ?, lek ? (δyγh) ©<Skt. *lekha* ©acc. *-wh*
letter
Anc. Lett. 2a1, 3.5, 26, 4.9, 5.32, 6.12; Hen. BSOAS 12.603 n3; Frag. Len. 44.1; *δykwh*, Anc. Lett. 2.61; δyγh, Anc. Lett. 1.12

3743 **δym** M صورت، چشم، مردمک چشم(دیم)
δēm (dym) ©Av. *daēman*
face, eyeball
GMS 940; Sogdica. 5.2; BSTii 851.12; C2, 12V12; KG 566

3744 **dym** C ⇒ δym

3745 **δym'nt(y)** B, S بااین، به‌این، با اینها
δimand(y) ©**hadā-mand* ⇒δymnd
with it, with him, to it, to him, with them
TSP 8.68, 11.10; VJ 948; Frag. Len. 69.17; GMS 1489

3746 **δym'yδ** S ⇒ δymyδ

3747 **δymβynt'k** S چشم‌بند، شعبده‌باز
δēm-βandē ©pl. *-t*
magician
Hen. Tales. 478, 12, 20 n p479

3748 **δymnd** M بااین، با اینها، در اینها
δimand (dymnt) ⇒δym'nt(y)
with it, with them
GMS 1404, 1489; STii 3.45; BSTi 237

3749 **dymnt** C ⇒ δymnd

3750 **δymyδ** B, M, S بااین، به‌این
δimēδ (dymyd/θ, δymyδδ, δym'yδ)
©<**hadā-mēδ*
with it, to it
GMS 1484; TSP 3.176; BBB b 88; KG 568, 547; MDii B-7 R15; BSTi 225; BSTii; C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p214

3751 **δymyδδ** M ⇒ δymyδ

3752 **dymyd/θ** C ⇒ δymyδ

3753 **δyn** M, B مذهب، دین
δēn (dyn, δδyn, δyyn) ©Av. *daēna* ©f. n.; ob. *-y*; gen. pl. *-'n*; ob. pl. *-'yty* ⇒δynh
religion, belief
GMS 58, 122; BBB 621, 623 f6, 29, 90; STii 4.44; C2 gloss.; BSTBL, Dhu. 217; Frag. Len. 28.4, 93.26, 32

3754 **dyn** C ⇒ δyn

3755 **δyn"βr** B, S روحانی، مرد دین(در متون مانوی: گزیدگان)
δēnāβar ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒δynβr
religious, electi
TSP 8.106; pl. VJ 28, 59, 14ª, 9ª; TSP 2.743; MSP b93 b57; W-Lii

3756 **δyn"r** M دینار(سکّه‌ی زر)
δēnār (δyn'r)
gold coin
Hen. Tales. 466.9.48, 54, 467.26

3757 **δyn'βr** M گزیده‌ی مانوی، دیناور(روحانی بر گزیده‌ی مانوی)
δēnāβar ©ob. *-'*; pl. *-t*
electus, Manichean priest
BBB b42-8; GMS 1134, 1223, 1225; Hen. JRAS 1944, 142n I

3758 **δyn'βr'nc** M, S زن بر گزیده‌ی مانوی
δēnāβarānč ©f. n.
electa

GMS 1043; pl. *δyn'βr'št, δyn"βr"št*

3759 **δyn'βr'nyg** M دیناوری، دیناوریّه(فرقه‌ی مانوی)
δēnāβarānīg
Denavar(*a Manichean seet*)
BBB b1

3760 **δyn'βr'št** M, S زنان برگزیده‌ی مانوی
δēnāβarāšt ©pl. ⇒δyn'βr'nc
electae
GMS 260; *δym"βr"št*, Frag. Len. 45.4

3761 **δyn'k** B دینی
δēnē ©pl. *-'yt* ⇒δyn'y
(*of*)religion
TSP 2.742-3

3762 **δyn'r** M ⇒ δyn"r

3763 **δyn'rk'h** S دیناری
δēnārāk, δēnārē ©ob. *-yh*
(*of*)Denar
MDii p31.20 p200

3764 **δyn'rt'wspyh** M گزیدگان کلیسای مانوی
δēn-artawaspyā (δyn'rtwspy')
community of electi
GMS 470; W-Li, ii; BBB; MSP b121; Frag. Len. 77V6; *δyn'rt'wspy'kh*, KG 608

3765 **δyn'rtwspy'** ⇒ δyn'rt'wspyh

3766 **δyn'y** B فرقه، فرقه‌ی دینی
δēnē ? ©pl. *δyn'yty* ⇒δyn'k
sect, religious sect
TSP; BSTBL; Frag. Len.

3767 **δyn'yk** M, S گرونده، دینی، مؤمن
δēnīk (δynyk) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
faithful
GMS 995; KG; 350, 444, 615, 582; MSP b127

3768 **δynβr** S روحانی
δēnβar ⇒δyn"βr
priest
Frag. Len. 68.3

3769 **δync-** B کشیدن، بیرون کشیدن(دخیل: لینج)
δ/θēnc ©**θanjaya* ⇒δync'k
(*to*)pull out
GMS 70; Hen. L W 104

3770 **δync'k** B بیرون کشنده
θēncē, θēnčāk ©pres. part. ⇒zβ"k-δync'k
pulling out
SCE 246

3771 **δyncyhryft** M فرمان برگزیدگی
dēncihrīft ©<Parth.
order of electi
BBB 554 a4; W-Lii

3772 **δynδ"r** B, M, S مؤمن، راهب، دیندار، برگزیده، گزیده(در بیشتر متون)
δēnδār (δynδ'r, dnd'r) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒dynd'ry'
religious, priest, monk, electus
GMS 1135-6; TSP 2.823, 7.41; VJ 22, 121; BBB f30, 32, 623; STii 3.1, 5, 43, 58, 6.2; Sund. AoFviii 1981 p214, 8R4; KG 351; C2 gloss.

3773 **δynδ'r** ⇒ δynδ"r

3774 **dynd'ry'** C روحانیّت، کلیسا، مقام کشیشی، دینداری
δēnδāryā ⇒δynt'ry', δynδ"r
church, priesthood
STii 3.7

3775 **δynfr'δ** M مُبلّغ دینی، دین گستر
δēn-frāδ
promotor of the religion
Gersh. Sogd. Cpds. 143.1

3776 **δynh** B, M, S دین، آیین، مذهب
δēn ©f. n.; acc. *-wh*; ob. *-yh*; pl. *-t* ⇒δyn, "try swc'y δynh
religion, belief
TSP 2.315, 1173; O² 26.32; BBB; Frag. Len.; KG p183; MSP p45; *δynmzt'yzm βγy* "the god of Mazda-yasna religion", Sund. Liste 1994, 459

3777 **δynmync(h)** M, S دینی، مربوط به‌دین
δēn-mēnč
religious
GMS 1103; KG 434; Frag. Len. 77V8; MSP b62, 119-20; *δynmyc*, MSP e20

3778 **δynpδ'ry** M حامی دین
δēnpaδārē ©pl. *-t*
protector of religion
KG 2368 p183

3779 **δyns'rδ'r** M سردار دین
δēn-sarδār ©<Parth.
religious leader
BBB 623

3780 **δynt'ry'** M روحانیّت، رهبانیّت، دینداری
δēndāryā ⇒dynd'ry'
monkship, monkhood
GMS 283, 1111; BBB b46

3781 **δynyfrn** M فرّ دین
δēne-farn (δynyprn) ©ob. *-yy*
fortune of the religion
W-Lii; KG 511; Sund. AoFvi 1979, 102; Gersh.

Sogd. Cpds. 139.142; MSP p45 b117

3782 **δynyk** ⇒ δyn'yk

3783 **δynyprn** S ⇒ δynyfrn

3784 **δys** S(C) جا، مکان
δēs
place
STSC 140 Psalter. 133.24

3785 **δys-** M ساختن
δēs (dysd'r-, dys-[1]) ⇒δyštk, δyšt-
(*to*)build
GMS 596; BBB 494; Sund. AI 28, 182; AVS 125

3786 **dys-[1]** C ⇒ δys-

3787 **dys-[2]** C قرار گرفتن، جاداشتن
δēs ⇒n'dyst
(*to*)be located
STSC 182; Sund. AI 28, 1988, 182

3788 **dysd'r-** ⇒ δys-

3789 **dysny** C سازنده، ساختمان
δēsnē ©pl. *-t*
builder, building
STi 21.16

3790 **δyšcy(y)** M روز هشتم و پانزدهم ماه(بیرونی: ذشت)
δišč(i) ©Av.*daθušō* ⇒δšcy(y), δtš rwc
eighth(*and*)fifteenth day of the month
Hen. Fasts. JRAS 1945, 149.20, 151.60

3791 **δyšt-** B, M ساختن
δišt (δšt-, dyšt-) ©<**dišta* ©pt. st. ⇒δys-
(*to*)build
GMS 114, 596; *δyšt't*, STii 3.32, 26

3792 **dyšt-** C ⇒ δyšt-

3793 **δyšt'ych** S ساختمان، بنا
δēštīč, δēštēč
building
Sund. MHC 27.6, 28 n 48

3794 **δyštk** B ساخته
δištē (δyštyy) ©pp. ⇒δys-, δšt'y
built
TSP 2.372; GMS 114

3795 **dyštw'n** C ناتوان، تنگدست
δəštwān ©pl. *-t* ⇒δštw'n
poor, miserable
STi 81.16, 34.6

3796 **δyštwc** M ناتوانی، تنگدستی
δəštāuč ©<**duštāwāuč* ⇒δšt'wch
poverty
GMS 1119, 1080; BBB; Hen. Cosm. 307.38

3797 **δyštyy** M ⇒ δyštk

3798 **δyw[1]** B, M دیو
δēw (dyw[2]) ©<*daiva* ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty(y)(h)*; voc. *-'*
demon
TSP 2.536, 13.8 etc.; SCE 250, 261; GMS 1439, BBB 761; BSTi; C2 gloss.; Hen. Cosm. 312, 114, 123; Magi. 138; *δyw'*, voc. BSTi 270

3799 **δyw[2]** B, M فریبکار، غیرقابل اعتماد(ریو، لیوه)
δēw
unreliable, deceitful
TSP 12.31 n p225; GMS 60; BBB 689

3800 **δyw[3]** B علف هرز(لیوه)
δē/iw
smartweed
SCE 165

3801 **dyw[1]** C با او
δyu ©<**hadā-iyam* ⇒d-, yw[1]
with him
Benv. JA 1955, 321; C2 gloss.

3802 **dyw[2]** C ⇒ δyw[1]

3803 **δyw'kk** S آسمانی
δēwāk
heavenly
Sogdian coins

3804 **δyw'nt(y)** B در این، به‌این، توسّط این، بااین
δiwand(y) ⇒dywnt
in it, with it, through him
GMS 1462; TSP 2.560, 542; VJ 262; Frag. Len. 68.4, 87.4

3805 **δyw'štyc** S نام شاهزاده‌ی سغدی، دیواشتیچ
δēwaštīč, δiwāštīč ©pr. name
Dewashtich (*a sogdian prince*)
MD

3806 **δyw'štyyc** M اهریمنی، دیوی
δēwāštīč
demoniac
GMS 1277; Hen. JRAS 1944; Magi. 142.7

3807 **δyw'yδ** B, M, S بااین، به‌این، به اینها
δiwēδ/θ (dywyθ, δywyδ) ©<**hada-w-aita* ? <**hada-awa-aita* ⇒dywyd
to it, in it, with it
GMS 1403-4, 1455; TSP 3.225, 291, 22.6, 7, 9; VJ 137, 1063; KG 326; BBB b88 f24; Lentz. STii p512

3808 **δywδ't** B, M اهریمنی، اهرمن آفریده(دیو داد)
δēw-δāt (δyywδ't)
demoniac

VJ 1092; GMS 1644; STii p582; BBB 665

3809 **δywγwn** S آسمانی
δēwγōn ⇒δyw'kk
heavenly
MDii p104; Hen. BSOAS 28, 1965, 253

3810 **dywm'nwq** C دیووار، دیومانند
δēw-mānūk
demon-like
BSTi 81; Gersh. JRAS 1946, 180

3811 **δywmyc** M دیوی، اهریمنی، شیطانی
δēw-mēč
demoniac
GMS 1103; KG 583

3812 **dywnt** C بااین، با اینها، توسّط این
diwand (ndywnt) ⇒δyw'nt(y)
with it, to it
GMS 1404; STi 33.9; STii 1.96.5.33; BSTi 247; C2 gloss.

3813 **δywny'ty** M دیوانه، دیوزده(دیو گرفته)
δēw-nyāte
fool
BBB; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148

3814 **δywstn** M مکان دیو(دیوستان)
δēw(a)stān
demon's place
GMS 1118

3815 **δywšn** B با اینها، اینها
δiwašan, δiwēšn (δywyšn) ©**hada-avaišan*
with them, them
GMS 1404, 1451, 1623; KG 350

3816 **δywy'kh** S خیره‌سری، دیوانگی(دیومنشی)
δēwyāk
foolishness
MDii B18, 12; Hen. BSOAS 1965, 253; Livšič. HMV p262 n 24

3817 **δywyδ** ⇒ δyw'yδ

3818 **dywyd** C بااین، به‌این
δiwēδ/θ (ydwyd, ndywyd, dywyθ) ⇒δyw'yδ
to it, with it, for it
BSTi; C2 gloss.

3819 **δywyšn** M ⇒ δywšn

3820 **dywyθ** ⇒ dywyd

3821 **dyx'w** ⇒ dyxw

3822 **dyxw** C دِه، روستا
δix(a)u (dyx'w) ©<*dahyau* ©ob. -*y*
village
BSTii 878.6.7, 827.55; C2, 1R17, 86R1, 87R6, 7, 8, 18, 87 V15, 94V25; STii 3.54; Sund. AoFviii 1981 p214, 16V5

3823 **δyyn** M ⇒ δyn

3824 **δyywδ't** M ⇒ δywδ't

3825 **δyz'** M دژ، قلعه
δizā (dyz') ©<OP *didā* ©f. n.
stronghold, fort
BBB f57; STii 3.27

3826 **dyz'** C ⇒ δyz'

f

3827 **-f** M ترا، تو
f ©2sg. pers. pron. ⇒-fy, tγw, d'f', c'f', pr'f', 'rt[1], -β
you
GMS 1355; S W, C2 n p77.31

3828 **f'** B یا
fā (β'[4])
or
BSTBL, Dhy. 24

3829 **f'cmrz-** C ستاندن، به‌زور گرفتن
fāčmarz (fcmšt-) ©impf. ⇒fcmrz-
(*to*)seize
STi 6.11; C2, 87V 13 n p12; BSTii 879.13, *x'cmrz*

3830 **f'nyš-** C گمراه‌شدن، گول‌خوردن
fāneš ? ©impf. ⇒fnyš-[2]
(*to*)be deceived
C2, 24V 6

3831 **f'r'mnc** C ⇒ f'rmyc-

3832 **f'rmyc-** M لباس در آوردن
fārămə(n)č ? (f'r'mnc) ©impf. ⇒fr'mync-
(*to*)undress
GMS 334, 615; S W, C2, 57V 22 n p122

3833 **f'rštm'nqy'** M بزرگواری، بلندهمّتی(یکی *از* بخش‌های روح در مانوی)
fārašt-mān(a)kyā ©*f'ršt-*; <*fra-rašta*
magnanimity(*a subdivision of the first part of the soul*)
GMS 246, 322

3834 **f's'c-** M آموختن
fāsāč ©impf. ⇒fs'c-, 'βs''c-
(*to*)teach
GMS 617

3835 **f'š'k** ⇒ 'βš'k

3836 **f'š'm-** C فرستادن
fāšām ©impf. ⇒fš'm-, β'š'm-
(*to*)send
STii 6.18; BSTii 860.34, 873.11; C2, 23V4, 55R27, 66R 11

3837 **f'šqr-** C دنبال کردن، پیروی کردن
fāškar ©impf. ⇒fškr-
(*to*)follow
C2, EV

3838 **f'šn's-** M شناختن
fāšnās ©<**fraxšnāsa* ©impf. ⇒fšn's-
(*to*)know
Sogdica. 31.9; S W, BSOAS 1980, 50

3839 **f't'yr-** C, S گذشتن، گذراندن
fātĕr (f'tyr-) ©impf. ⇒ftyr-[2]
(*to*)cross over, (*to*)remove
C2, 87V 12; Frag. 2a.23

3840 **f'tyr-** ⇒ f't'yr-

3841 **f'yr-** B گستردن
fair, fēr ©<**fra-āraya* ? ⇒fyr-
(*to*)stretch,(*to*)extend
GMS 322; BSTBL, Dhy. 385

3842 **f'ytr** ⇒ pr'yttr

3843 **fc'npδ** B دنیا، جهان
fəčambaδ ©ob. *-y* ⇒βc'npδ(δ), fcmpd, 'fcmbδ(δ), 'βcmpδ
world
Lentz. STii 8.3 n p582

3844 **fcmbδ** M دنیا، جهان
fčampaδ, f(ə)čambaδ (fcmbd) ©Gersh. **frasčamba*; Av. *frascimbana* ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒fc'npδ, 'fcmbδ(δ), 'βc'npδ(δ)
world
C2 gloss.; STi 43.15, 60.6, 84.11; Sund. AoFviii 1981 p189, 24V 8; GMS 169, 372

3845 **fcmbd** C ⇒ fcmbδ

3846 **fcmbdcyq** C جهانی
f(ə)čambaδčīk ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒'fcmbδcyk
worldly
GMS 1014, 994; C2, 54V18, 40R13, 104R12; STi 81.14; Sund. AoFviii 1981 p189, 24V2, 5

3847 **fcmbδyk** M جهانی
f(ə)čambaδīk ©pl. *-t*
worldly
GMS, BSOAS 11.74, 10n 5; GMS 994

3848 **fcmpd** C دنیا، جهان
f(ə)čampaδ ©ob. *-y* ⇒fcmbδ, fc'npδ
world
STi 14, 15, 72.4, 75.9, 77.1, 71.5; Sund. AoFviii 1981 p214

3849 **fcmrz-** C ستاندن
fəčmarz, fačmarz ©<**frača-marz* ? ©impf. *f'cmrz* ⇒f'cmrz-, fcmšty
(*to*)seize
STi 6-11; Sund. AoFiii 1975, 16R6; Schwartz. STSC 16; C2, 12R3 n p122

3850 **fcmšt-** ⇒ f'cmrz-

3851 **fcmšty** C ستانده، گرفته
fəčmaštē, fačmaštē ©pp. ⇒fcmrz-
seized
STSC 16

3852 **fδ'ymtyh** B افسون، سراب
fəδemtyā ⇒'βδ'ymtyh
magic, illusion
STii 8.4

3853 **fδ'ys** B, M رؤیت، دیدار، مشاهده
f(ə)δēs (fδys) ©<**fra-daisa* ⇒'βδ'ys, fθys, pδ'ys
vision
GMS 459, 315A; Sogdica. 20.22; BSTBL, Dhy. 349, "apparition"

3854 **fδys** ⇒ 'βδ'ys, fδ'ys

3855 **fn** C فر، شکوه
fa/ən, fənn ⇒frn, prn[1]
fortune, glory
BSTii 858.25; C2, 23R 25

3856 **-fn** M شما، شمارا، به‌شما
fa/ən ©2pl. pers. pron. ⇒-βn, -tn[1]
you
BBB f60; GMS 1381; Hen. Tales. 469.12. *'tyfn*

3857 **fn's** C گمراهی، فساد، خطا، گناه
f(ə)nās, fanās ©<**fra-nās* ⇒βn's
error, deception, illusion
GMS 320; STii 2.22, 4.11; C2, 31V10, 52R15

3858 **fns'x** M فرسنگ
fansăx ? ©<**frasānxa-* ⇒fswx, 'βs'nγ, fs'x
parasang
GMS 435

3859 **fny-** M بیرون کردن، جدا کردن
fənay, fanay ⇒βrny-
(*to*)repudiate, (*to*)exclude

BBB f15, 18; GMS 320; Benv. TSP p205, 115

3860 **fnyš-**[1] C گمراه کردن، فریب‌دادن
fənēš, fanēš ©<*fra-nāsaya* ⇒fnyšt-, βn'yš-
(*to*)deceive, (*to*)seduce
GMS 320; C2, 69 V17n p53, 67; BSTii 848.51; BSTi 187

3861 **fnyš-**[2] C گمراه‌شدن، فریب‌خوردن
fəneš, faneš ©<**fra-nasya* ©impf. *f'nš*; 2sg. impv. *fn'yš*
(*to*)be deceived
C2, 24V6, 7R28

3862 **fnyšt-** C گمراه کردن، گمراه‌شدن
fəništ, faništ ©pt. st.
(*to*)seduce
STii 4.43; GMS 867

3863 **fnyšty** C فریفته، گمراه‌شده
fəništē ⇒fnyš-[1], fnyš-[2]
seduced
BSTi 263; BSTii 848.55; C2, 69V21; STii 5.39

3864 **fr"γ'z-** B آغازیدن، شروع کردن
frāγāz ©impf. ⇒pr'γ'z-, βr'γ'z-, fr'γ'z-
(*to*)begin
BSTBL, Dhy. 193

3865 **fr"γrβ-** B بخشیدن
frāγarβ ©impf. ⇒frγrβ-
(*to*)give, (*to*)offer
BSTBL, Dhy. 176; AVS 108

3866 **fr"n** M دَم، نفس، اَثیر، نسیم(نخستین عنصر در آیین مانی)
frān ©=MP *pr'whr* ⇒βr'n
breath, air
Sogdica. 27.17, Hen. n p28

3867 **fr"wyšcy** B فراموشی
frāwišči ? ©<**framušti*; Yaghn. *firōmič/š* ⇒βr'wcy, fr'wycyh, βr'wšcy(h), frwycy
forgetfulness
BSTBL, Dhy. 167 +*wn* "to forget"; GMS 382

3868 **fr'δ** M افزایش
frāδ
increase
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.1

3869 **fr'γ'z-** B, M شروع کردن
frāγāz ©impf. ⇒prγ'z-, βr'γ'z-, frγ'z-, pr'γ'z-
(*to*)begin
STii 8.7; BSTBL, Dhy. 193; GMS 325

3870 **fr'k** M زود، صبح زود، صبح
frāk (fr'q) ©<**frāka*; Yaghn. *firōk* ⇒βr'k[1], βr"k, βrk
morning, early
BBB 697; GMS 1109, 991A; STi 36.4

3871 **fr'q** C ⇒ fr'k

3872 **fr'qčny** C وقت چاشت، صبحگاه
frāk-čašnē
breakfast time, morning
Sund. AoFiii 1975, 61; STi 36.4

3873 **fr'kcynyy** M صبحگاه، بامداد
frākčēnē ⇒βr'k'yncyk, br'qcny
morning
GMS 1025; Hen. JRAS 1945, 154.5

3874 **fr'qrnt-** C ویران کردن
frākrant ©impf. ⇒frkrnd-
(*to*)destroy
C2, 87R13; BSTii 873.13

3875 **fr'm'y-** M, C فرمودن(در بیشتر متون)
frāmāy (frm'd'r-) ©impf. ⇒pr'm'y-, frm'y-
(*to*)order, (*to*)command
GMS 617; STi 16.19; STii 6.12; BSTi; BSTii; C2

3876 **fr'mnc** C ⇒ fr'mync-

3877 **fr'mrz-** M خراب کردن
frāmarz ©**frmrz-* ©impf. ⇒frmšt-
(*to*)spoil
GMS 617

3878 **fr'myc-** ⇒ fr'mync-

3879 **fr'mync-** M لباس درآوردن
frămi(n)č (fr'mnc, fr'myc-) ©<**fra-muncaya* ? ⇒βr"mc-, f'rmyc-, βr"mcn-, pr"mc-
(*to*)undress
GMS 438, 600; BBB 516

3880 **fr'škyr'n** M جنوب
frāš-kirān ⇒βr'š kyr'n
south
BBB, S38 p125

3881 **fr'št-** B برپاکردن، هدایت کردن
frăšt ©<**fra-rašta* ©pt. st. ⇒fr'yẓ-, fršt-, n'fršt
(*to*)erect, (*to*)lead
GMS 319; AVS 136

3882 **fr'št'y** B استوار، راست
frāštē ©pp. ⇒fršt'h
erect
BSTBL, Dhy. 26

3883 **fr'wycyh** M فراموشی
frāwīčī/-yā ©<**frāwišči*; <*frāmušti*

⇒fr"wyšcy, frwycy, βr'wšcy(h)
forgetfulness
BBB 605 b78 n p75; GMS 351, 382

3884 **fr'wz-** M پرواز کردن
frāwaz ©impf. ⇒frwz-
(*to*)fly
GMS 617

3885 **fr'yẓ-** B برپا کردن، استوار کردن
frēž ©<**fra-rāzaya* ⇒fryž-, fr'št-
(*to*)straighten, (*to*)erect
GMS 319; BSTBL, Dhy. 84; STi 31.14

3886 **frγ'r** B پرستشگاه، نوبهار، فرخار
farxār ©ob. -*y* ⇒βrγ'r
temple
O² 3

3887 **frγ'z-** M آغاز کردن
fraγāz ©impf. *fr'γ'z* ⇒prγ'z-, fr'γ'z-, βr'γ'z-
(*to*)begin
GMS 325; BBB f72

3888 **frγn(')** M, C نوع، طور، گونه
fraγnă (βrγnh, prγnh, frγnh) ©f. n. ⇒β'rγn, prγn'
manner, kind
W-Lii 547; BBB 767; STi 20.4, 36.13, 40.5, 41.2, 57.16, 81.12, 82.5; Sund. AoFviii 1981, 23V5; STii 8.2, 5; BSTii; C2 gloss. *prymyd frγn'*, C2, 27V 19

3889 **frγnh** B ⇒ frγn(')

3890 **frγrβ-** B بخشیدن، دادن
fraγarβ ©**fra-garba* ©impf. *fr"γrβ-* ⇒fr"γrβ-, βrγrβ-
(*to*)give, (*to*)offer
BSTBL, Dhy. 176

3891 **frkr'nt-** ⇒ βrkr'nt-

3892 **frkrnd-** M بریدن، قطع کردن
frakrand (frqrnt-) ⇒βrkr'nt-
(*to*)cut
GMS 152; BBB 501; C2, 87R 13, impf. *fr'qrntnt*

3893 **frqrnt-** C ⇒ frkrnd-

3894 **frqynny** C غافل، بی‌توجّه، فراموش کار
frakēnnē ? ⇒frkyrny
indifferent, negligent
Benv. JA 1955, 309; C2, 60R 3, 7; BSTii 884.7

3895 **frqyny'** C غفلت، اهمال، فراموش کاری
frakĕnnyā ? ©f. n. ⇒frkyrnyky'
negligence
BSTii 884.7; C2, 48V 10

3896 **frkyr-** M بی‌اعتنایی کردن، غفلت کردن
fraki/ēr ? (frqyr-)
(*to*)neglect
GMS 326; Hen. BBB 605 p74

3897 **frqyr-** ⇒ frkyr-

3898 **frkyrn** M غفلت، بی‌اعتنایی، بی‌توجّهی، فراموش کاری
frakī/ērn ?
negligence
BBB 605 p74

3899 **frkyrny** M غافل، بی‌اعتنا
frakĭrnē ? ©pres. part. ⇒frqynny
negligent
BBB 605; GMS 892

3900 **frkyrnyky'** M بی‌اعتنایی، بی‌تفاوتی
frakĭrnēkyā ⇒frqyny'
indifference, negligence
BBB 605; GMS 997, 1695

3901 **frm"n** ⇒ frm'n

3902 **frm'd'r-** C ⇒ fr'm'y-, frm't-

3903 **frm'n** M, C فرمان، دستور
framān (frm"n) ©<OP *framānā* ©ob. -*y*; ob. pl. -*ty* ⇒prm'n[1]
order, command
GMS 1026; Hen. Tales. 466, 469.16; BBB b2; STi 84.12; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 25 V2

3904 **frm'nd'r** C فرماندار، قیّم
framāndār ©ob. pl. -*ty* ⇒prm'nδ'r
governor, tutor
STi 83.4; GMS 1135

3905 **frm'n ptγwšc** C فرمانبردار
framān-patγōšč ©f. adj.
obedient, subordinate
C2, 51R 18

3906 **frm'n ptγwšqy'** C فرمانبرداری، بندگی
framān-patγōšakyā ©f. n.
obedience, servitude
STii 6.13; C2, 108V 8; Sogd. Cpds. 145.3

3907 **frm'n ptγwšy** C فرمانبردار (فرمان‌شنو)
framān-patγōšē ©pl. -*yt* ⇒prm'n ptγwš(')y
obedient, enslaved
C2, 51R 20, 13V 19, 57R 28

3908 **frm't-** M, C فرمودن
framāt ©pt. st. ⇒frm'y-, prm'y-[1]
(*to*)command

GMS 565, BBB; trans. pret. *frm'tδ'r-*, Hen. Tales. 467.41; *frm'd'r-*, Sund. AoFviii 1981 p214; AVS 91

3909 **frm'ty(y)** M, C فرموده، فرمایش
framātē ©pp. nom. n. *-tw*; pl. *-t*
ordered, commanded
BBB 729; GMS 849; C2 gloss.

3910 **frm'y-** M, C فرمودن(در بیشتر متون)
framāy ©<**fra-māya-* ©impf. *fr'm'y*
⇒frm't-, prm'y-[1], βrm'y-
(*to*)order, (*to*)command
BBB; GMS 327, 565; C2, 2sg. impv. *frm'y*, "please" S W, C2 p57.15; AVS 91

3911 **frm'ync** C خانم، بانو
framēnč ©f. pres. part.
mistress
C2, 13R30

3912 **frmrz-** M ویران کردن
framarz, framṛz ©impf. *fr'mrz*
(*to*)spoil, (*to*)destroy
GMS 327, 529; AVS 132

3913 **frmšt-** M خراب کردن
framašt ©<**fra-mašta* ©pt. st. ⇒fr'mrz-, βrm'yšt-
(*to*)spoil
GMS 147, 327, 529

3914 **frn** M, C فر، شکوه، خوشبختی
farn ©<Av. *xvarənah*; OP **farna* ©ob. *-y* ⇒prn[1], fn
glory, majesty, fortune
GMS 526; W-Li, ii; BBB; Tales. 470.50; BSTi 189

3915 **frnβry** M فرهمند، فریور(فَروَر)
farnβarē ⇒prnβrch
glorious, fortunate
GMS 1132

3916 **frnw'xšyq-t** M فر(ها)(و) روان(ها)
farn-wāxšīk ©pl.
glories(*and*)spirits
GMS 1640; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148

3917 **frnxwndc** M فرخنده
farnxund(a)č ©f. adj.
glorious, fortunate
GMS 1273; W-Lii

3918 **frnxwndky'(h)** M فرخندگی، شکوه
farnxundakyā
splendour, fortune, majesty
GMS 810, 985; BBB

3919 **frnxwndy(y)** M فرخنده
farnxundē (prnγwnδy) ©<Av. *xvarənahvant* glorious
BBB; GMS 939, 1092, 1241; *frnxwnd*, Frag. Len. 77R6

3920 **frp"š-** B, M انداختن، زدن
frapāš (frp'š-) ⇒βrp'š-
(*to*)throw, (*to*)beat
BSTBL, Dhy. 17, 134; Hen. JRAS 1944, 143.24

3921 **frp'š-** ⇒ frp"š-

3922 **fršt-** M استوار کردن، درست کردن
frāšt ©<**fra-rašta* ©pt. st. ⇒fr'št-, βr'št-, fryž-, fršty
(*to*)settle, (*to*)make straighten
BBB; GMS 319 n 1; S W, C2 n p132; AVS 128

3923 **fršt'h** مستقر، راست، درست
fraštā ©f. pp. ⇒fr'yẓ-, fr'št-, fr'št'y
settled
Hen. Tales. 466.1, 468 n 2; GMS 884, (+*βwt*, potent. pass.)

3924 **fršty** C راست، درست
fraštē ©acc. *-tw*; pl. *-tyt* ⇒fryž-, fršt-
upright, straight
C2, 61R 22, 52V 10

3925 **frtpδδ** M آگاه، دانا
f/βaratpaθ ? (brtpd) ©**abi-/fra-rata- paθa* ⇒βrtpδ
informed
Sund. MSP p45

3926 **frtr** M, C بیش، بیشتر، بهتر
fratar ©<Av. *fratara* ©pl. *-t* ⇒ft'r, prtr[1], 'βrtr
more, better
BBB e12; GMS 437; STi 8.11, 10.11; C2, 120V2, 48R18

3927 **frtrstr** M بیشترین، برترین، بهترین
fratar-star
most, best
GMS 437, 1290

3928 **frtrwny** C بهتری، فزونی، بهبود
fratarū/ōnē/ī ⇒ftrwnyy
improvement, increase
GMS 1087; BSTii 893.23; C2, 31V 23

3929 **frtry'** M, C فزونی، فراوانی
frataryā ⇒prtry'kh
increase
GMS 437, 1111; Hen. Tales. 469.15, 473.4; STii 6.46

3930 **frθyp-** C درخشیدن، تابیدن
fraθ/δēp (frtyp-) ©<*fra-daipa* ⇒ftyp-
(*to*)lighten, (*to*)flash, (*to*)shine
GMS 318 n 2; STi 65.6; Sund. AoF 6V6 p235; STSC; C2, 54V25; BSTii 895.55; AVS 166

3931 **frtyp-** ⇒ frθyp-

3932 **frwq** M فروغ، پرتو
frōk (frwwq) ©<*fra-rauka*
brightness, glow
Sogdica. 29.3; GMS 319

3933 **frwm** ⇒ βr'wm

3934 **frwmcyq** C رومی
frūmčīk ©pl. -*t*
Roman, Byzantine
STi 57, 4.42; GMS 1016

3935 **frwmyq** C رومی
frūmīk ©ob. pl. -*ty* ⇒βrwm'yk
Roman, Byzantine
BSTii 871.6.8; C2, 86 R3.87 R17

3936 **frwrt**[1] C جسد، جنازه، گور
frawart ©ob. -*y*
corpse, grave
STii 1.87; BSTii 843.38; C2, 68 V7 n p149

3937 **frwrt**[2] M فروردین‌روز، روز نوزدهم ماه(بیرونی: فرورد)
frawart ⇒βrw'rtn rwc
Frawart, nineteenth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149, 16

3938 **frwrtqty** C گور، قبر(خانه‌ی جسد)
frawart-katē ©abl. -'; ob. pl. -*ty* ⇒prwrtkty
tomb(*corpse house*)
STi 63.10; STii 3.59, 64, 65, 69, 71, 5.29; BSTii 903, 17, 20; C2, 57R 5, 17, 20, 53R 8; Sund. AoFi 1974, 241.10-11, 242.15

3939 **frwrty**[1] M نامه، مکتوب
frawartē ©Parth. *frwrdg* ⇒βrwrtk ?
epistle
Hen. AM 1952, 21

3940 **frwrtyy**[2] M نخستین عنصر، اثیر
frawartē/i ⇒'rt'w frwrtyy
element, first element
BBB p120; W-Lii, Gropp. p38

3941 **frwwq** ⇒ frwq

3942 **frwx'y 'ywšty** M تفرقه‌جو، ویرانگر
fruxay ?, -āyuštē ⇒frxw'k
destroyer(*separationist*)
Sund. Man. Lett. 310.21, 313 n 32

3943 **frwxšpδ** M یکی از خانه‌های ماه(منازل قمر)
froxšpad ©<Skt.-*proṣṭhapada*; Khwar. *frxšbyθ*
lunar mansion
GMS 481, 1142; Hen. JRAS 1942 p242n 1

3944 **frwy** B فریب، سراب، خط
farwe/i ? ⇒prwy, βrwy
illusion
BSTBL, Dhy. 346

3945 **frwycy** C فراموشی
frāwīči ©<*frāwišči* ⇒fr"wyšcy, fr'wycyh, βr'wšcy(h)
forgetting, oblivion
+*wn*- "to forget" C2, 48V 20, 94V 14

3946 **frwyδ(δ)-** M رسیدن، دریافتن، گرفتن
frawēδ ©<*fra-waida*; √*waid*- ⇒prw'yδ-, βrw'yδ-
(*to*)reach, (*to*)hit (*an illness*), (*to*)afflict
GMS 329; Hen. BSOAS 11, 484; Gersh. AHM 263

3947 **frwz-** M, C پریدن
frawaz ©<*fra-waza* ©impf. *fr'wz* ⇒βrwz-
(*to*)fly
GMS 329, 1638; BSTii 915.2; C2, 39R 4

3948 **frxrws** M کم‌رو، محجوب
fraxrōs ©<Av. *fraxraosya*; <*xroad*-
timid
BBB 690 p83; GMS 330

3949 **frxw'k** M قطعه، تکّه(فرخواک، غذایی با قیمه‌ی گوشت و تخم مرغ)
fraxwāk ⇒frwx'y 'ywšty
piece, chopping(*name of a dish*)
BBB 505.6; Sogdica. 31.23; Hen. L W 99; GMS 330

3950 **fry-** C ⇒ fry(y)-

3951 **fry'm-** M پایان‌دادن، تمام کردن
frayām
(*to*)finish, (*to*)end
GMS 321, 647; AVS 101

3952 **fry'n frytr** M عزیزترین عزیزان
frīyān frītar ⇒pry'nh prytmh
dearest(*of the dear*)
BBB; GMS 28, 1207; W-Li: Gropp. p38

3953 **fry'tr** M بیشتر
frayātar ⇒fy'tr
more
GMS 1291; S W, C2 n p83.13

3954 **fry'wy** C عشق، علاقه

frīyāwē (fry'wyyh) ©abl. *fry'w'* ⇒pry'w"k
love, desire
GMS 1082; Hen. Cosm. 307.48; Magi. 140n 2; C2, 61V 24, 57V 2, 3

3955 **fry'wyyh** M ⇒ fry'wy

3956 **fryδ-** M توبه کردن
frēδ ?
(*to do*)penance
Sogdica. 16, 17; GMS 725

3957 **fry d'r-** C عزیزداشتن، دوست‌داشتن
frī(nyā)δār (fry ny'd'r-)
(*to*)love
STi 79.7, 75.6

3958 **fryd'ryq** C مشتاق، دوست‌دار
frīδārīk
lover
STi 45.12

3959 **fryγr'mqy'** C پول‌دوستی، مال‌دوستی
frī-γrāmakyā (γr'mqy')
love of money
C2, 51R 24, 104V 6, 13, 104V 3, 10

3960 **fry ny'd'r-** ⇒ fry d'r-

3961 **fryrw'n** ⇒ fryyrw'n

3962 **frystr** C عزیزتر، عزیزترین
frīstar
dearer, dearest
STi 79.7; GMS 1281

3963 **fryš-** M, C فرستادن
frāiš, frēš ©<**fra-aišaya*; OP *frāišaya*; √*aiš-* ⇒pryš-, βr'yš-, pr'yš-[1]
(*to*)send
GMS 129, 198, 331; AVS 128

3964 **fryšt-** M, C فرستادن
frēšt ©<*fra-išta* ©pt. st. ⇒βr'yšt-, pryšt-[1], pršt(y)-
(*to*)send
GMS 598, 961; *fryštk*, GMS 641; AVS 128

3965 **fryšt** ⇒ fr'yẓ-

3966 **fryštk** ⇒ βr'yšt'k

3967 **fryštwrz** M شگفت‌ترین
frəšt ? -warz
most miraculous
GMS 1299 n 1

3968 **fryšty(y)** M, C فرستاده، فرشته
frēštē ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*; acc. -*tw*; abl. -*t'*; f. -*tc* ⇒βr'yšt'k
messenger, angel, apostle
GMS 961; BBB; Cosm. 307; STi 22.18; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 3.4; BSTi 116, 166; BSTii: C2 gloss. acc. *fryštw*; C2, 40V 8; abl. *fryšt'*, C2, 40V 22.f. pp. *frštc*, C2, 7V25

3969 **fryt't** ⇒ fryyt't

3970 **frytm** ⇒ prytm(h)

3971 **frytr** M عزیزتر
frītar
dearer
GMS 1207, 1297

3972 **fryty** ⇒ 'βryty

3973 **fry(y)-** M عزیز، دوست
frī (fry-) ©<*friya* ©acc. -*w*; nom. f. -*y'*; voc. -*y'(h)*; pl. -*t* ⇒pry-, pryh
dear
W-Lii: Gropp. p38; BBB b56, 65, 80, 97 f3; GMS 311, 494; STi 45.8; Sund. AoFi 9V2, STii 6.18; C2 gloss.; fryy, Hen. Tales. 760-61

3974 **fryy'nw'z** M جمع دوستان، وصال
friy-anwaz
company of friends
Hen. Cosm. 307.49

3975 **fryyhrwšn** M دوست روشنایی(یکی از خدایان مانوی)
frīh-rōšn ©<Parth.
Friend of Light
W-Lii: Gropp. p38

3976 **fryyrw'n** M مؤمن(روان‌دوست)
frī-r(u)wān (fryrw'n) ©<Parth. *fryhrw'n*
believer(*soul-lover*)
Gersh. Sogd. Cpds. 143; GMS 63, 1237; BBB; Hen. Tales. 469, 44, 470 n3

3977 **fryyt't** M, C عشق، محبّت، دوستی
frī/ytāt (fryt't) ©ob. -*y* ⇒pryt't(t)
love
GMS 1074; STii 1.1; Sund. AoFviii 1981, 25V 6; C2 gloss.; BBB 626, 632; Hen. Tales. 473.13

3978 **fryž-** C راست کردن، درست کردن
frēž ©<**fra-razaya* ⇒fršt-, fr'yẓ-, fršty
straighten(*make straight*)
GMS 188, 319; STi 31.14; C2 gloss.

3979 **frz** B تا، حتّی
fraz ? ⇒βrz[1]
until
BSTBL, Dhy. 63; TSP n p171

3980 **fs'c-** M, C آموختن، تعلیم‌دادن

f(a)sāč ('βs'c-) ©<*fra-sāča(ya)* ©impf. *f's'c* ⇒fsγt-, 'βs"c-
(*to*)teach
BBB p68 n 2; STii 3.19; GMS 316; AVS 118

3981 **fs'k** M آموزش، تعلیم
f(a)sāk (fs'q) ⇒'βs'k
teaching
GMS 1635; Hen. BSOAS 11, 69.28; BSTii 892.2, 14, 15; C2, 31R 2, 14, 15

3982 **fs'q** C ⇒ fs'k

3983 **fs'x** M فرسنگ، فرسخ
f(a)sāx (fsx) ©<*fns'x* <**frasaxw-* ⇒'βs'nγ, fns'x, fswx
parasang
GMS 316, 236

3984 **fsγt-** M آموختن
f(a)saγd ©<**fra-saxta* ©pt. st. ⇒fs'c-
(*to*)teach, (*to*)learn
GMS 852

3985 **fsγty** M آموخته، مجرّب
f(a)saγdē ©pp.; pl. *-t* ⇒'βs'γtk
learned
GMS 852; BBB 544; Sund. Man. Lett. 310.16

3986 **fsn'y-** M شستن، شناکردن
f(a)snāy ©<**fra-snāya*; MP *āsnāy*; Khot. *haysnāta* ⇒sn'y-
(*to*)bathe, (*to*)swim
GMS 316; AVS 91

3987 **fsn'ynyh** M شستشو
f(a)snēnyā ?
bathing
Hen. Sogdica. 31.8

3988 **fsp'** M تیر سقف، فرش، لایه(فرسب)
f(a)spā ©<**fraspā*; Av. *fraspāt*; MP *prysp*
rafter, rug, wall
GMS 316; Hen. Cosm. 314.75

3989 **fstry** C سفره، خوان
f(a)starē ©<**fra-staraka*
tablecloth, napkin
BSTi 123; Benv. JA 1943-5 p101; Gersh. JRAS 1946, 181

3990 **fstxwmp-** C کشیدن، عقب‌زدن
f(a)stxump/-b ©Yaghn. *cumf*; Khwar. *xwmb-* ⇒βstγwnp-
(*to*)push, (*to*)repel, (*to*)ward off
Benv. JA 1955, 235; C2, 31R 12, 23V6; S W, BSOAS 1983, 49; Schwartz. ZDMG 1970, 235

3991 **fswγt-** C قربانی کردن، قطع کردن
f(a)suγd ©<**fswc* ©pt. st. ⇒fswγty
(*to*)sacrifice
GMS 316 A; AVS 120

3992 **fswγty** C قربانی(شده)
f(a/ə)suγde ©pp.
sacrified, sacrifice
STi 80.5; C2, 68R 5

3993 **fswx** M فرسخ
f(a)sux (fsx) ©<**frasaxw* ⇒fns'x, fs'x, 'βs'nγ
parasang
GMS 236, 527; Hen. Cosm. 312.92; STi 5.10

3994 **fsx** C ⇒ fs'x, fswx

3995 **fš'm-** M, C فرستادن، مرخص کردن
f(a)šām ©<**fra-šāma*; <**fra-jāma*; √*gam* ©impf. *f'š'm* ⇒fšmt-, 'βš'm-, β'š'm-, f'š'm-
(*to*)send, (*to*)dismiss
Sogdica. p24; C2, 23V6, 60V21, 105V1; GMS 317; S W, BSOAS 1983, 50; STi 6.7, 78.8; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 6.18; *fšmd'r-*, trans. pret. STi 19.18; BSTi 252; GMS 583; C2, 52V 16; AVS 101

3996 **fškr-** M دنبال کردن، بیرون کردن
f(a)škar (fšqr-) ©impf. *f'šqr* ⇒'βškr-
(*to*)expel, (*to*)get after
GMS 178, 317; BBB 604; C2 gloss.; *fšqrd'r*, STi 70, 12, 13; Sund. AoFiii 69.12; AVS 103

3997 **fšqr-** C ⇒ fškr-

3998 **fšqwx** C سدّ راه، مانع(اشکوخ)
f(a)škūx ?
stumbling block
C2, 104R 12 n p178-9

3999 **fšqwxt-** M فشردن، با فشار فروبردن
f(a)škŭγd ©pt. st.
(*to*)push in
GMS 56, 317; trans. pret. *fšqwxtδ'r*, BBB 604

4000 **fšmt-** M, C فرستادن
f(a)šamt ©pt. st.
(*to*)send
BBB; GMS 178, 512; STii 170; STi perf. st. *fšmtwδ'r-*, *fšmd'r-*

4001 **fšmty** C فرستاده
f(a)šamtē ©pp.; pl. *-t*
sent, messenger
C2 gloss.; BSTii 840.20, 880.11

4002 **fšmy-šw** C دوده(چراغ)

lampblack, soot
S W, C2, 69R 27; BSOAS 1983, 50

4003 **fšn-** ? C لرزیدن
f(a)šan ©<*fra-šan* ?
(*to*)tremble
C2, 69R 21, 51V 30 n p51.9

4004 **fšn's-** M شناختن
f(a)šnās ©<**fra-xšnāsa* ©impf. *f'šn's* ⇒f'šn's-
(*to*)recognize
Sogdica. 31, 33; GMS 617; S W, BSOAS 1983, 50

4005 **fšt-**[1] M پرسیدن
fəšt (pršt-[2]) ©<**frašta*; *√pṛs-*; *√fras-*; <OP *ufrašta-* ©pt. st. ⇒ 'ps-[1]
(*to*)ask
BBB; GMS 317; perf. *fštwδ'r*, GMS 536

4006 **fšt-**[2] C بیرون‌انداختن، پرتاب کردن
fašt ©<**faštaya* ?
(*to*)thrust away
C2, 51V10 n p98; S W, BSOAS 1983, 49

4007 **fšy'ws** M, C آقا، ارباب، کارفرما
f(a)šyāus ©Av. *fšuyas* ⇒'βš'yws
gentleman
GMS 311, 314; Hen. Tales. 466.18; Sund. AoFi 1974 p233, 14.15

4008 **ft'r** M, C زیاد، بیش از حد، بسیار
f(a)tăr ©<**fra-tara* ⇒'ft'r, frtr
too much, in excess
GMS 318; BBB 528; STi 34.5; C2, 94V 29, 30

4009 **ft'rmy** C زیادی، افزونی
f(a)tărmē ©pl. *-t*
superfluous
C2, 51R 29, 51V 2 n p97

4010 **fθm-** C بادکردن، آماس کردن
f(a)tam, fəθam (ftm-) ©<*fra-dmā* ©trans. pret. *ftm'd'r* ⇒fθm'ty
(*to*)blow, (*to*)swell
GMS 318; STi 78.9; BSTi 149

4011 **ftm-** ⇒ fθm-

4012 **ftm**[(ı)] C نخست، پیش، پیشین
f(a)tam ©<**fra-tama* ©abl. -' ⇒'ftm-
first, former, previous
STi 29.12; Sund. AoFviii 1981, 21R4; C2, 57R 31

4013 **fθm'ty** C متورّم، بادکرده، آماس کرده
f(a)θmātē
swollen, insufflated
C2, 40R 21 n p85; Benv. JA 1955, 324; STSC 59

4014 **ftmcyk** M نخست، نخستین
f(a)tamčik (ftmcyq) ⇒'ftmcyk
first
GMS 1014, 1296; STii 5.8; BSTii: C2 gloss.

4015 **ftmcyq** C ⇒ ftmcyk

4016 **ftpyž-** C فشار آوردن
f(a)tpēž ? ©<**fra-θwa(n)zjaya-*
(*to*)compel
C2, 94V16 n p177

4017 **ftr-** M, C گذشتن، حرکت کردن
f(a)tar ©<**fra-tṛya* ⇒ftyr-[2], 'βtyr-, 'pt'r-
(*to*)pass(*on*)
GMS 178, 185, 318; Hen. JRAS 1944, 143.23; STSC 145

4018 **ftrt-** M گذشتن
fatart ©pt. st.
(*to*)pass(*on*)
GMS 318

4019 **ftrtr** C بیشتر، زیادتر از حد
f(a)tartar ⇒ft'r
more
STii 1.82

4020 **ftrwnyy** M بیشی، فزونی، سود
f(a)tarūnē ⇒frtrwny
advantage, increase
GMS 473; *fwtrwny*, GMS 473 n 1

4021 **ftryh** M گذشته
f(a)taryā ?, fatarē ?
past
Sogdica. 26.22

4022 **ftyp-** C تابیدن، درخشیدن
f(a)tēp ©<**fra-tāpaya*; *fra-daip* ? ⇒frθyp-, 'βδ'yp[(ı)]
(*to*)shine
STii 3.72; GMS 318; Schwartz. STSC 57; S W, C2 n p106; Sund. AoF 1974, 235, perf. st. *ftypd'r-*

4023 **ftyr-**[1] C گذراندن، حرکت‌دادن، تصرّف کردن، کنار گذاشتن
f(a)tēr ©<**fra-taraya* ©trans. v.; impf. *f'tyr*
(*to*)cause, (*to*)pass over, (*to*)take over, (*to*)remove, (*to*)set aside
C2, 57R 16, 69R 16, 51V 29, 24R 22

4024 **ftyr-**[2] M, C گذشتن، درگذشتن
f(a)tir, fətṛ/er ©<**fra-tṛya* ©intrans. v. ⇒ftr-, 'βtyr-
(*to*)pass over, (*to*)pass away, (*to*)depart
Sund. AoFviii 1981 p191, 25V2; C2 gloss.; GMS

185.318; impf. *f'tyr*, C2, 68R16

4025 **ftyr'mnty** C در گذشت، گذشت
f(a)terāmandē ©acc. *-tw*; abl. *-t'*
death, passing
BSTii 889.29, 890.43, 908.23: C2, 60R 29, 60V 11, 40R 23, 39V 3

4026 **ftyrcyq** C گذرا، در گذر
faterčik ⇒n'ftyrcyq
passing away
C2, 57V 7

4027 **ftyrny** C عابر، رهگذر
f(a)ternē ? ©pres. part.
passenger
STii 5.29; Benv. JA 1955, 22

4028 **fθys** C دیدار، منظر
f(a)θēs ©<*fra- daisa* ⇒'βδ'ys, fδ'ys
vision
BSTii 888.5; Benv. JA 1955, 307; C2, 64R 22 p131

4029 **fθys-wynny** C اهل راز و مکاشفه(روّیابین)، بیننده‌ی ماوراءالطبیعه
faθēs-wēnnē
seer of vision
C2, 60R 5 n p131

4030 **fwx'r** C مقدّس، قدّیس(فرّخ)
fuxǎr ©pl. *-t*
fortunate, blessed
GMS 477; STii 4.23; STi 40.3; C2 gloss.

4031 **-fy** B, M, C ترا، تو
fĕ (-fyh, -fyy) ©<Av. *θwā* ©2sg. pres. pron. ⇒βy[1]
you
GMS 297, 1356; BBB; BSTBL; S W, C2 p27, 31

4032 **fy'tr** M, C بیش، بیشتر
f(a)yātar ©<**frayǎh* ⇒'βy"tr, fry'tr, βy"tr
more
GMS 321, 1291; BBB; STi 36.7; C2 gloss. n p83.113

4033 **-fyh** ⇒ -fy

4034 **fyq** C شانه، کتف
fēk ©pl. *-t* ⇒βyk'
shoulder
BSTii 904.27, 29; C2, 57R 27, 29

4035 **fyr-** B, C گستردن، دراز کردن(دست)، یازیدن
fēr ? ⇒f'yr-
(*to*)extend, (*to*)stretch(*hand*)
BSTBL, Dhy. 299; BSTii 916.3; C2, 39R3

4036 **fyrty** C گسترده
fy/irtē ?, fērtē ?
stretchted, extended
STSC 102, 111; C2, 57V 8; BSTii 907.8

4037 **-fyy** M ⇒ -fy

γ/g/Γ

4038 **γ-**[1] B, S بودن
x- ©<*ah-*; **h-* ©aux. v. ⇒x-[1], x't, x'y, xcy, xnd, xy[1], 'sty[1], 'ym[1], 'yš, "y[1], 't[2], y't, 'ycy, 'ym(ʾ), 'nsδ', 'nt[2], "ynt, γ'n[1], γ't, γ'y, γ'ynt, γcy, γnt[1]
(*to*)be
GMS 770-4

4039 **γ-**[2] B, S او، آن
x ©pron. art. st. ⇒x-[2], γw[1], xw, γ', x', γyδ, xyδ
that, the
GMS 1405

4040 **γ"r-** B نگهداری کردن، توجّه کردن
γār ©<**gar-*; Yaghn. *γōr*; Khwar. *γ'r*
(*to*)watch, (*to*)guard
SCE 538; TSP 11.17

4041 **γ'** S او، آن
xā ©f. pron. art. ⇒γ-[2], x', ZKh, γh
she, the
W-Li 94: Gropp. p39

4042 **-g'** ⇒ -q'

4043 **γ'cy** ⇒ γcy

4044 **γ'δwq** M ⇒ γ'δwk(ʾ)

4045 **γ'dwq** C ⇒ γ'δwk(ʾ)

4046 **γ'δwk(ʾ)** B, M تخت، گاه(در بیشتر متون)
γāθuk (γ'δwq, γ'dwq) ©<**gāθuka* ©ob. *-y(y)* ⇒γw'δk
throne
GMS 292, 978, 1219; VJ, TSP 7.11, 12, 20; BBB; KG 2373; STi 22.19, *γ'δwk'*, VJ; GMS 976 n 1, pl. *γ'δwkt*, TSP 7.11; Hen. Cosm. 307, 38; ob. pl. *γ'δwktk*, VJ 1482

4047 **γ'γ'n** S خاقان
xāγān
title of the turkish king
Benv. Titres et Noms Propres. p33; MDii, *-w*

4048 **γ'γ'yk** B از چشمه(منسوب به چشمه)
xāxik ©pl. *-t'* ⇒γ'γh
(*of*)source

GMS 994; VJ 1445

4049 **γ'γh** B, S چشمه، چاه(خان)
xāx ©<*xāha; Khot. khāha ⇒x'x, γ'γ'yk
source
GMS 395; VJ 961, 1207; TSP 3.127; Frag. Len. 65, 9

4050 **γ'γsrc** S خاخسری، اهل خاخسر(دهکده‌یی نزدیک سمرقند)
xāxsarč ©f. adj. ⇒x'xsɪy
(*from*)Khakhsar
MDii p118.1

4051 **γ'm**[1] B خام، نپخته
xām ©Khwar. *x'm*; Khot. *hāma* ⇒γ'm'k
raw
TSP 2.416, 419, 19.2; Hen. Texts. 720, "indigestible"

4052 **γ'm**[2] B دزد، راهزن
γām
thief, burglar
TSP 7.137 n p213

4053 **γ'm**[3] C زور، قدرت، خشونت
γām (γ'mh)
violence
VJ 1324, "might"; C2, 60V 19 n p61, *(pr)γ'm*

4054 **γ'm'k** B خام، نپخته(خامه)
xāmē
raw
γ'm'kw, SCE 240; Frag. Len. 47.8

4055 **γ'mh** B ⇒ γ'm[3]

4056 **γ'mqyn** C, M ⇒ γ'mkyn

4057 **γ'mkyn** B, S ثروتمند، توانگر
γāmkēn (γ'mqyn) ©ob. *-y*; pl. *-t*
rich
TSP 16.44; Frag. 2a.9; BSTBL, Intox. 9; Hen. Tales. 486.4; GMS 1060; C2 gloss. *γ'my*, "belonging" ?, TSP 11.6 n p223

4058 **γ'mqynγwny** C فرمانروایی
γāmkēn-γōnē
rule
Sund. AoFviii 1981 p180.2, 21 V2

4059 **Γ'MRH** S خَمر، شراب(هز)
©Idg. ⇒mδw, mδ'k
wine
MDii, MDiii ?

4060 **γ'my** B ⇒ γ'mkyn

4061 **γ'n**[1] B
xān ©1sg. subj. ⇒γ-[1], x-[1]
GMS 774; AVS 225

4062 **γ'n**[2] B هان(نام سلسله‌یی در چین)
x/hān
Han(*dynasty*)
TSP 8.168; Hen. Texts. 736; JRAS 1944, 139 n3

4063 **γ'n'k(h)** B, S خانه(در بیشتر متون)
xānāk, xānā ©<*xānāka ©f. n.; loc. *-yh* ⇒x'n'[2], x'n'kh
house
TSP; VJ; SCE; BSTBL, Hen. Tales. 467.10, 486.5; MDii p200; Frag. Len. 5.7; loc. *γ'n'y(h)* TSP 12.45, 49, 51, 3.94, 22.8; STSC 131.9; *γ'n'kyh*, TSP 3.21 etc. 7.96, 12.40

4064 **γ'r'y** B پاسدار، بیدار
γārē (γ'ry) ©<*gāraka ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
watcher, guardian
TSP 11.26; Sogdica. 60.7; BSTii 890.35, Benv. JA 1955, 313; C2, 60V3, 57R 32

4065 **γ'rn** C سنگین
γrān, γāran ? ⇒γr'n
heavy
C2, 69R 22 pl. *γ'rnt* n p149

4066 **γ'ry** C ⇒ γ'r'y

4067 **γ'št** S (نوعی) پوشاک
xāšt (x'št) ©pl. ?
(*a kind of*)clothing
MDii p181, 14, 150, 8; MDiii p51, *γnšt*

4068 **γ't**
xāt ©3sg. subj. ⇒γ-[1], x't
GMS 773; VJ 1448

4069 **γ'ttwnh** ⇒ γ'twnh

4070 **γ'twnh** B, S خاتون، زن شاهزاده
xātūn (γ'ttwnh) ⇒x'twn
prince's wife
TSP 6.165; Hen. Texts. 733; Benv. Titres et Noms Propres. 31; Frag. Len. 44.7

4071 **γ'w** B, M, S گاو(در بیشتر متون)
γāw ©ob. *-y*; pl. *-t(h)* ⇒γw[2]
cow, ox
VJ; SCE 161, 164, 292; TSP 2.772, 3.138, 186, 9.43; BBB; *γ'wh*, MDii A 5, 24

4072 **γ'w-**[1] B زدن، صدمه‌زدن
xāw ©Yaghn. *γōw, xōy* ? ©3sg. pers. *γ'wt* ⇒x'w-, γw'w-
(*to*)beat
BSTBL, Dhu. 34; GMS 233

4073 **γ'w–²** B ⇒ γw-

4074 **γ'w'γšyβt–y** S شیر گاو
γāw-əxšiβdi
cow's milk
Hen. Tales. 486.22

4075 **γ'wcrm** S چرم گاو
γāw- čarm
cow's skin
MDii A10-3

4076 **γ'w rwγn** B, M روغن گاو
γāw-roγn ⇒rwγn
cow's fat
TSP 14.5; BSTBL, Dhy. 279, Padm. 40, 54, Dhu. 21; *-y*, Gersh. Sogd. Cpds. 147

4077 **γ'w sr'k** S گاوسار
γāw-sarē
cow's head
MDiii p47.19

4078 **γ'w srδ** M سال گاو
γāw-sarδ
year of cow, cow's year
Gersh. Sogd. Cpds. 143a

4079 **γ'wzn** B گوزن
γăwazn ©Khwar. *γwzn*; Khot. *ggūysna*; Oss. *qwazn* ©inst. *–'*; gen. pl. *–'n* ⇒γwzn
deer
SCE 151, 354; BSTBL, Dhy. 36; GMS 375, 1230; Bailey. Prolexis. 74

4080 **γ'y** B
xāy ©3sg. impf. ⇒γ–[1], x'y
GMS 771; VJ 16[a]

4081 **γ'y 'nkwyn** B (نام) امپراطور چین(از سلسله‌ی تانگ)
(*name of a*)Chinese emperor
BSTBL, Intox. 34 n p8; *k'ai-yüan*

4082 **γ'ynt** B
xāyand ©3pl. impf. ⇒γ'y, γ–[1], 'st'ynt

4083 **γ'yr–** B رفتن، گذشتن
xer ©3sg. subj. *–'t* ⇒γr–[1], γrt-, γyr-, xyr-
(*to*)go, (*to*)pass
BSTBL, Dhy. 238, 243

4084 **gbry'yl** C جبرئیل
gabrayel
Gabriel
BSTii 870.44; C2, 60V12, 15

4085 **γβs–** B, S تلاش کردن، کوشیدن، خسته‌شدن
γafs ©<**ga(m)bs* ©med. pass. st. ⇒γmpn, γβt-, γfs-, γps-
(*to*)make effort, (*to*)get tired, (*to*)be weary
BBB f79 p105; VJ 58[e]; BSTBL, Dhy. 4; Hen. Tales. 486.3

4086 **γβt–** B خسته‌شدن، کوشیدن، به‌زحمت راه‌رفتن
γaβd (γft-) ©<**gṃb(h)ta* ©pt. st. ⇒γβs-
(*to*)toil, (*to*)walk with pain, (*to*)strive
VJ 784, 849, 1089; BBB p105

4087 **γβtyy** M خسته(از تلاش)
γaβdē ©Khot. *gauda* ©pp. ⇒γβs-, γfty
tired(*with effort*)
BBB f79; GMS 875A

4088 **γcy** B, S
xači (γ'cy) ©3sg. pres. *ah–* ⇒xcy, x–[1], γ–[1], 'sty[1], 'ycy
GMS 372, 770

4089 **γd–** C زخم، ضربه
γaδ ©Khwar. *'γδ* ©f. n. abl. *γdy'*; acc. pl. *γdt'*; gen. pl. *γdty'*; f. nom. *γd'*
wound, wounding, beating
S W, C2, 1V18, 53V5, 69R24 n p52.18; Sund. MHC *γdy'*, p25-6

4090 **γδ–[1]** S زخم
γaδ(āk) ©ob. *-y*, *–'* ⇒γδ'kh, γd-
wound
Sund. MHC 25, 26, 29, 31

4091 **γδ–²** B, M دزد
γaδ ©<Av. *gaδa–*; Pašt. *γal* ©pl. *γδ'yšt*
thief
TSP 6.14; SCE 312; GMS 1186; Mack. BSOAS 1984, 534, 1985, 121

4092 **γδ'kh** B عضو ؟، زخم ؟
γaδāk (γδh)
member ?, wound ?
Benv. TSP 3, 14, 87, 7.64; SCE 119, 121; Mack. BSOAS 1985, 121; S W, C2 p52.18

4093 **γδ'wny** B دزدی
γaδūnē
theft
SCE 331, 426; GMS 1087; TSP 3.170n p197

4094 **γδ'yšt** B دزدان
γaδišt ©pl. ⇒γδ–²
thieves
TSP 6.14; SCE 312

4095 **γδβk** M سگ ماده
γaδβe ? ©<Av. *γaδwa*
bitch

GMS 239, 982

4096 **γδh** ⇒ γδʾkh

4097 **γδkʾyn** B زخمی(خسته)
γaδkēn ©Oss. *γädgin* ⇒γd-
wounded
Mack. BSTBL n p102, Dhu. 128; TSP 2.1069, "hated" ?

4098 **γδnʾyw** B یکدیگر، با یکدیگر
xaδ-nyu, xadanya (γδnyw) ©<**hada-anyam* ⇒γnδʾnyw
one another
TSP; SCE; BSTBL, Vim. 144, Dhu. 250; Hen. AM 1965, 147; S W, BSOAS 1975, 136; GMS 1366 n 1, *γδnyʾ*, TSP 9.139

4099 **γdny** C اعتقاد، عقیده، باور
γ/xaδnē ? ©pl. *-ty*
conviction
STSC 149; Sund. OLZ 1971

4100 **γδnyw** ⇒ γδnʾyw

4101 **γδwk** S ناراحتی، خشم(دخیل: خَدوک)
xaδūk ⇒xδwk
anger, worry
Hen. L W 94; BBB p92 b17

4102 **γδyʾ** M ⇒ γrδʾk

4103 **γfs-** C خسته‌شدن، رنج‌بردن، ریاضت کشیدن
γafs ⇒γfty, γβs-, γps-
(*to*)exert oneself, (*to*)labour
C2 gloss.

4104 **γft-** ⇒ γβt-

4105 **γfty** C خسته(از تلاش)، رنجور
γaβdē ©pp. ⇒γβtyy
tired(*with effort*), having laboured
BSTii 894.20; C2, 54R20

4106 **γh** B, S این، او، اینها
xā ©pron. f. sg. & pl. art. ⇒xʾ, ZKh, γʾ
the, she, they
TSP 7.93, 11.11; Hen. JRAS 1944, 138, 19, 21, 36

4107 **γmb-** M کوشیدن، رنج‌بردن
γam/nb/p, γanp (γmp-, γnp-) ©<**gamb*
(*to*)strive, (*to*)toil
GMS 113, 1026; Benv. JA 1959, 126; C2, 51R1 n p96; AVS 109, 107, 74

4108 **γmbn** M, C رنج، تلاش، خستگی
γamban ©pl. *-d* ⇒γmpnbry, γmpn, γnpʾwnh, γnpn(h)
exertion, effort, labour
GMS 113, 1026; Hen. Cosm. 307.54; BBB f79; Sogdica. 16.15a; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1, *βrt-γmbnd*, "enduring the strain"

4109 **γmbnβryy** M ⇒ γmpnbry

4110 **γmp-** C ⇒ γmb-

4111 **γmpn** C رنج، تلاش، خستگی
γamban ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒γmbn, γnpʾwnh, γnpn(h)
exertion, effort, labour
STii 6.31; BSTii; C2 gloss.

4112 **γmpnbry** C کوشا، زحمت کش، مرتاض
γamban-βarē (γmbnβryy) ©pl. *-t*
striving, ascetic, toil,weary
Benv. JA 1955, 309; C2, 60R14; Hen. Cosm. 307

4113 **γmpnqyn** C رنج آور، پرزحمت، کوشا
γamban-kēn
strenuous, laborious
C2, 31V 5; BBB p105 f79; GMS 1060; BSTii 893.5

4114 **γmpwn** S, C ⇒ γnpʾwnh

4115 **γmy** B, M, C محقّر، تحقیرشده، تحقیرآمیز
γamē ?
humble, humbled, despicable
Hen. Tales. 480.1, 481n 1; BSTBL, Intox. 10; GMS 1060n 1; STii 3.14; acc. f. *γmyʾ*, C2, 94R27 n p167; BSTii 826.27

4116 **γmyʾq** C خفّت، تحقیر
γamyāk
disgrace
STii 6.7; S W, C2 p167, 27-8

4117 **γmyʾwy** C خفّت، تحقیر
γamyāwē
humbling, disgrace
C2, AR26

4118 **γn-** ⇒ γn(ʾ)

4119 **γnʾβn** S ناله
γnāβan
lamentation
Sund. MHC 26.9

4120 **γn(ʾ)** B, M, S فن، مهارت، نیرو، خاصیّت
γan (γny(y), γn-) ©nom. *γny*; acc. *γnw*; abl. *-ʾ*
craft, skill, power
GMS 1060A; STii; Benv. Notesi 31; *γnw*, VJ 906; *γny*, TSP 3.5 etc., 9.80, 12.29, 16.23; *γnyy*, Hen. Tales. 467, 63; *γnʾ*, BSTBL, Vim. 97, 123, 124; *γnʾy*, CII, 1990 G2

4121 **γn'β-** B, S ناله کردن، نالیدن(دخیل: غناوه)
γnāβ
(*to*)lament
GMS 1310; VJ 358, 1111; Sund. MHC 26.10; trans. pret. *γn'βδ'r*, Mack. AI 25, 422, 19

4122 **γn'β'nt** B نالان
γnāβand
lamenting
GMS 1033; VJ 1412

4123 **γn'β't-** B نالیدن
γnāβāt ©pt. inf.
(*to*)lament
VJ 1120

4124 **γn'βδ'r-** S گریه کردن
γnāβdār- ©trans. pret.; 1sg. impf. *γn'βw*
(*to*)lament
Mack. AI 25, 422, 19.28

4125 **γnc(h)** B بدبو، متعفّن
γanč ©<Av. *gainti* ©f. adj.
bad smelling
TSP 2.636, 712, 793

4126 **γnd'k** M بد، پلید، زشت(گند، گنده)
γandāk ©Parth. *gnd'g* ⇒γnt'k$^{(')}$, γnt"k$^{(')}$
bad, evil
GMS 989; BBB 513 b19 e3, 14 f10, 16

4127 **γnd'qry** C ⇒ γnd'kry(y)

4128 **γnd'kry(y)** M تبهکار، بدکار
γandākkarē (γnd'qry)
evildoer, sinner
BBB 556; STii 3.17; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 137

4129 **γnd'ky qryny(y)** M تبهکار، بدکار
γandākĕ-karēnē
evildoer, sinner
GMS 1123

4130 **γnδ'nyw** B یکدیگر
xaδ-anyu ⇒γδn'yw
one another
TSP 2.148, 634, 295

4131 **γnγr(h)** B, S خنجر
xanγar ©ob. -*yh*; abl. -' ⇒xγr
dagger
MDiii p76.6; TSP 2.277 n p172; Frag. Len. 37.6, 61.16, 17

4132 **γnkyn** B دلیر، پیروز
γankēn (γnqyn) ©pl. -*t*
brave, victorious
SCE 308; STii 1.17, 2.13; C2, 48R21, 66V 12, 68V 11; BSTii 843.42, 877.8

4133 **γnqyn** C ⇒ γnkyn

4134 **γnp-** B ⇒ γmb-

4135 **γnp'wnh** B رنج، خستگی، تلاش
γanpa/un (γmpwn, γnpwn) ⇒γmpn, γmbn, γnpn(h)
trouble, pain
BSTBL, Vim. 43, 72; TSP 2.1149; Frag. Len.; GMS 113; S W, C2 p61

4136 **γnpn(h)** B, S خستگی، تلاش
γamban, γanpan ⇒γmbn, γmpn, γnp'wnh
effort, pain
TSP 9.130 n p222; Hen. Tales. 486.3; KG 384, 484; MSP b105

4137 **γnpwn** ⇒ γnp'wnh

4138 **γns'** B بدبو، متعفّن
γans ©nom. -*y* ⇒γnt^2, γsn
stinking
SCE 287; GMS 435, 496

4139 **γns^2** B, S محکم، استوار
xans ⇒xns, xs
stable, strong
TSP 2.476, 13.15; Hen. JRAS 1944, 138.10; Frag. Len. 37.15, 81.10; MDii, *γnsw*

4140 **γnsy'kh** S استحکام، استواری
xansyāk ©f. ⇒xnsy'
stability
MDii p152.4

4141 **γnš** M ریسمان(وسیله‌ی کشیدن)
xanš
pulling instrument
Sogdica. 39.37 p43; Hen. Texts. 733

4142 **γnš-** B کشیدن
xanš ⇒xnš-, γrš-
(*to*)pull
VJ 769, *γnš'y*; BBB 490; GMS 343; AVS 129

4143 **γnš'kh** B رنج، زحمت، تلاش
xanšāk ⇒γnš-
exertion
SCE 44; Hen. Texts. 733

4144 **γnšn** B کوشا ؟، تلاش کننده ؟
xanšan
with effort ?, with toil ?
TSP 2.1043-44

4145 **γnšy'kh** B شکنجه

xanšyāk ⇒γršy'k
torture
TSP 6.151; Hen. Texts. 733

4146 **γnt**[1] B
xand ©3pl. pers. ⇒x-[1], γ-[1], xnt, 'nt[2], xnd
GMS 764; AVS 224

4147 **γnt**[2] C بوی بد
γand/t ⇒γns[1]
stench
C2, AV29

4148 **γnt-** B خندیدن
xand
(*to*)laugh
VJ 1355

4149 **γnt"k**[(')] B زشت، بد، پلید، گند
γandāk ⇒γnt'k[(')], γnd'k
bad
SCE 149, etc.; GMS 976 n 1; *-w*, SCE 264; *-'*, SCE 117; BSTBL, Dhy. 141, 268, 397; Intox. 1, 3

4150 **γnt"k m'n'k** B بداندیش، بدگمان
γandāk-mānē
evil-minded
SCE 200

4151 **γnt"k nyzβ'n'k** B شهوت‌پرست، بدهوس، هوس‌باز ؟
γandāk-nizβānē
having evil passion
SCE 117

4152 **γnt"k zβ'k** B بدزبان، بددهن
γandāk-zβāk
evil-tongued
SCE 466

4153 **γnt'q** C ⇒ γnt'k[(')]

4154 **γnt'k[(')]** B, S زشت، بد(در بیشتر متون)
γandāk (γnt'q, γnt'kk) ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒γnd'k, γnt"k[(')]
bad, evil
TSP; BSTBL; SCE; STii; STi; Sund. AoFviii 1981 p215; Frag. Len.; C2; *γnt'k'*, Frag. 5.4; *γnt'kk*, VJ; BSTBL; SCE; TSP; *γnt'kw*, Vim. 18; Hen. JRAS 1944, 138.21; Anc. Lett. 3.4; MDii; MSP b112; Frag. Len.

4155 **γnt'kk** ⇒ γnt'k[(')]

4156 **γnt'kkrt'k** S گناهکار، فاسد
γandāk-kṛtē/ak
evildoer
Frag. Len. 82a5

4157 **γnt'q qry** C بدکار، فاسد
γandāk-karē ©voc. *-qr'*; voc. pl. *-qryty*
evildoer
STi 27.7, 11.6, 48.9; *-qryty*, BSTii 843.28; C2, 68R 28, 54R 26

4158 **γnt'kn'm'k** B بدنام
γandāk-nāmē
ill-famed
BSTBL, Intox. 9

4159 **γnt'qrc** C (زن) تبهکار
γandākarč ©f. adj.
evildoer
C2, 12R12: BSTii 849.12

4160 **γnt'krtyh** B تبهکاری، بزهکاری
γandāk(a)ṛtyā/i
evil deed
TSP 5.123, 124; Frag. Len. 40.4

4161 **γnt'qry** C بدکار، تبهکار
γandākarē (γnd'qry, -qry) ©pl. *-t*
evildoer
STii 6.1, 17, 38; BSTi, 260; BSTii: C2 gloss.

4162 **γntm** S, C گندم
γandam ©ob. *-y*
wheat
MDii p186.14; MDiii 34.4; C2, 52R 10; STi 43.12

4163 **γntmyn'k** B خنده‌دار، مضحک
xand-mēnē
derisory
TSP 8.106 n p216

4164 **γntrw** B, S پری دریایی، جنّ آبی(شاهنامه: کُندرو ؟)
γandaru ©Av. *gandarəva*; Skt. *ghandharva*; Šughn. *žindērv*; OP=El. *kanturma* ©ob. *-y* ⇒knt'rβ, wp'p γntrw
water-spirit, Gandharva
TSP 3.131; Hen. Tales. 481.32, 482n 3; Gersh. Amber. 1969, 199

4165 **γny(y)** ⇒ γn[(')]

4166 **γps-** S کوشیدن
γafs ⇒γβt-, γβs-, γfs-
(*to*)strive
Anc. Lett. 1.9; Hen. BSOAS 12, 607 n 2

4167 **γr-**[1] B, S راه‌رفتن، پیاده‌رفتن
xar ©<**har-* ⇒γrt-, xyr-, xr-[2], γ'yr-
(*to*)walk
TSP 13.21, 3pl. opt. *γr'ynt*; Bailey. Prolexis. 411

4168 **γr-**[2] B, M, C کوه(در بیشتر متون)

γar ©<*gari*; Yaghn. *γar* ©nom. *-y*, *-w*; acc. *-w*; abl. *-'*; ob. *-y(h)*; loc. *-y'*; *pl. -t'*, *-th*, *-tt'*; ob. pl. *-ty'* ⇒γr"n γwt'w

mountain

GMS 947, 1177; VJ; TSP; STi 16.6; STii 4.39; SCE; BSTBL; BBB; Hen. Tales. 473.40, 45; 481.35; MSP b147; pl. *-t'*, *-th*, BSTBL; Cosm. 307.29; ob. pl. *-ty'*, GMS 1188; TSP 2.274 n p172; gen. pl. *γr"n*, TSP 6.47

4169 **γr-**[3] B, S خر

xar ©<Av. *xara* ©nom. ob. *-y*; acc. *-w*; abl. *-'(y)*; pred. inst. *-'*

donkey

TSP 3.139, 185; SCE 161, 371, 296; MDii B-9R10, A-10, 4; GMS 1177; *γr'crm*, "donkey's skin", MDii A10-4

4170 **γr"n** B ⇒ γr'n

4171 **γr"n γwt'w** B خدای کوه‌ها

γrān-xutāw ©gen. pl. ⇒γr-[2]

god of mountains

TSP 6.47; GMS 1189

4172 **γr"š** B عصبانی، برانگیخته(دخیل: غَراش)

γrāš ⇒γryš-

angry

SCE 446; Benv. Notesiv 515

4173 **γr'δ'** M ⇒ γrδ'k

4174 **γr'm-** B, S حرکت کردن، خرامیدن

xrām ©<Skt. *krām*

(*to*)move, (*to*)go

VJ 849, 951, 1388, 1430; Hen. Tales. 476, 12, 13, 18

4175 **γr'm'k** B, S ثروت، مال(در بیشتر متون)

γrāmē (γr'm'y, γr'myy) ©<Av. *grəhmā*; Parth. *gr'mg*

wealth, possession

GMS 399; TSP; BSTBL, Dhu. 207; SCE; VJ 496; Frag. 2a.6, 21; O[2] 17; Frag. Len.; MSP b199; Hen. Tales. 472.30; BBB 680; STi 43.18, 44.4, 45.10; BSTi 192; abl. *γr'm'*, STi 40.7; C2 gloss., acc. *γr'mw*, C2; acc. *γr'm'kw*, SCE 102, 251, 349; Tales. 486.10; Hen. JRAS 1944, 138

4176 **γr'm'y** B, S, C ⇒ γr'm'k

4177 **γr'mqy'** C ⇒ fryγr'mqy'

4178 **γr'my** B, S, C ⇒ γr'm'k

4179 **γr'myy** M ⇒ γr'm'k

4180 **γr'n** B, M, C گران، سنگین، جدّی

γrān ©acc. *-w*; pl. *-t* ⇒γr'nh

heavy, serious

TSP; SCE 341; Frag. Len.; BBB 487 b48; MSP b105, 189; STi 52.15; STii 5.32, *γr"n*, BSTBL, Dhu. 83, 133, 240; SCE 186; TSP 6.71, 127; *γr'nw*, TSP 2.33

4181 **γr'nβ'k(=γr'zβ'k)** B خرمگس(گاز گیرنده‌ی خر)

xar-žiβē

gadfly

SCE 365; "ass-bitter", Gersh. IF 1970, 305

4182 **γr'nd-** M خشمگین‌شدن

γrānd ©pt. st. ⇒'γr'nt-, γr'ns-

(*to*)be angry

GMS 829; BBB p78.644

4183 **γr'ndyy** M خشمگین(برهان: غرّنده ؟)

γrāndē

angry

GMS 895, 1620; BBB 644

4184 **γr'nh** B آبستن، باردار، سنگین

γrān ©f. adj. ⇒γr'n

heavy, pregnant

VJ 2, 400; TSP 13.14

4185 **γr'ns-** B عصبانی‌شدن، خشمگین‌شدن

γrāns ©med. pass. ⇒γr'nd-

(*to*)get angry

BBB 644; Frag. 2a.10

4186 **γr'nsn'y** B خشمگین، عصبانی، ناراحت

γrānsnē ©pres. part.

annoyed, angry, irritable

GMS 893; SCE 407

4187 **γr'nš** B پیوند، گره(قلچ)

γrǎnš ©<*granθiya* ? Khot. *grantha*; Bal. *garanc*

knot, bond, joining

GMS 302; BSTBL, Vim. 50, Dhu. 45, 234, 289; Bailey. Prolexis. 77

4188 **γr'ntr** S سنگین‌تر

γrāntar

heavier

Hen. Tales. 481.35; GMS 1285A

4189 **γr'ty'** C ستایش

γ(a)rātyā

exaltation

BSTii 888.7; C2, 91V7 n p164, *γr'y-*; STSC 109

4190 **γr'w-** B زوزه کشیدن

γrāw ?
(*to*)moan
TSP 3.246, Frag. 3.36

4191 **γr'wš** B کوچک، کم، کوتاه
γruš ?
short, little
BSTBL, Dhu. 35, 335; Benv. Notesii 217, *γr'wš γr'wš*, Dhy. 86, 100, 107, 145; Intox. 19

4192 **γr'y** S گِل، سفال
γar(ē), γirĕ ©<**griya*; Yaghn. *γirēk*; Khot. *grīha*; Gk. *glia* ⇒γr'yk$^{(')}$, γryk
mud, clay
MDii p57.7; Bailey. BSOAS 15.540; Asica. 6

4193 **γr'yc(h)** B خرید
xarīč ©<**xrītī* ⇒xryc, γr'yt-
purchase
GMS 275, 1002

4194 **γr'ych 'ync** B روسپی(زنِ خریده)
xarīč-ēnč
prostitute
SCE 356, *-wh*

4195 **γr'yck'** B روسپی
xarīčik, xarīčak ? ⇒xrycyq
prostitute
BSTBL, Vim. 153; GMS 976; S W, C2 n p178

4196 **γr'yk$^{(')}$** B گِلی، سفالی
γrīk, γirēk ©Khwar. *γr'h*; Khot. *grīha*; Yaghn. *γirēk* ©ob. *-yh*; *-y'*, *-'y* ⇒γryk, γr'y
mud, clay, muddy
SCE 160; TSP 2.275; BSTBL, Vim. 0, 28; *γr'yk' 'γšyβtk*, "mud-milky" Vim. 25

4197 **γr'yn-** B, S خریدن
xarīn (γryn-^{2}) ©Skt. *krīnāti* ⇒xryn-
(*to*)buy
VJ 1319; TSP 2.230 & etc.; MDii A-5, 24, B-8R6; Bailey. Prolexis. 69; AVS 97

4198 **γr'yn'k** B خریدار
xarīnē ©<**xrīnēnē* ©pres. part. ⇒xryny
buyer, purchaser
TSP 2.775; GMS 475, 895

4199 **γr'ynt(n)** B غرّش
γarind ? ©Khot. *gran-*; MP *grn'g*; Bal. *garand* ©pp. ⇒γryn-^{1}
roaring
TSP 13.21; Benv. JA 1955, 301; S W, IIJ 1976, 60

4200 **γr'yt-** B خریدن
xarīt ©pt. st. ⇒γr'yn-, xryn-, γr'yc(h)
(*to*)buy
TSP 2.265; trans. pret. *γr'ytδ'r-*; VJ 1401

4201 **γr'ytk** B خریده
xarītē ©pp.
bought
TSP 2.231
C2, 54 R16

4202 **γr'ywcyk$^{(')}$** B بدنی، مادّی
γrīwčīk
material, corporal
TSP 5.123; BSTBL, Dhu. 379, 380, Dhy. 88; Frag. Len. 7 V3

4203 **γr'yw(h)** B, S خود، شخص، بدن(در بیشتر متون)
γrīw ©<Av. *grīva*; Khwar. *γryw*; Parth. *gr'yw* ©f. n. ob. *-y(h)* ⇒γryw, CWRH
self, body
GMS 207; VJ; TSP; BSTBL, SCE; Gersh. apud. Sund. MSP p45

4204 **γrβ** B, S بسیار، زیاد(در بیشتر متون)
γarf ©<**γa(r)fu* <**farγu* <**fąruwu* <**faruwam* <OP *paruvam* ©adv. *-w*, *-y*, *-h* ⇒γrf, γrβy
much, many
EGSii 161; GMS 485, 526; S W, BSOAS 1983, 49

4205 **γrβ-** B, M, S دانستن، فهمیدن، درک کردن، گرفتن (در بیشتر متون)
γarβ, γərβ ? (γrb-, 'γrβ-) ©<**gṛb*; <**grab*; OP *garbāya*; Av. *gərəbya*; Yaghn. *γirīv* ⇒γrβ't-
(*to*)know, (*to*)understand, (*to*)take
GMS 485; AVS 108; *γrδβ'<γrβ-δ'* 2pl. impv. TSP 2.676; Hen. Textes. *γrδy'*

4206 **γrb-** C ⇒ γrβ-

4207 **γrβ"k** B ⇒ γrβ'k

4208 **γrβ"ky'** B ⇒ γrβ'ky'

4209 **γrβ'** B دانش، آگاهی، درک
γarβă, γərβă (γrβh) ©f. n. ⇒γrβ'k
understanding, knowledge
BSTBL, Dhu. 77, 174, Dhy. 361; TSP 2.83, 1112, 6.41, 63

4210 **γrβ'k** B, M, S دانا، آگاه(در بیشتر متون)
γarβāk, γərβāk (γrb'q) ©acc. *-w*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒mntγrβ'k, γrβ'
wise, intelligent
GMS 989, 1237; BSTBL; TSP; BBB; Frag. Len.; STi 40.1, 43.15, 6.8; Sund. AoFviii 1981 p215; BSTi 202; C2 gloss. *xrβ'$^{(')}$k*; STii 10.53; BSTBL, Intox. 8; *γrβ'kh*, TSP 2, 714; *γrβ'k'*, TSP

2.1068; *γrβ'kw*, Hen. Tales. 480.1; MSP b 130; *γrβ'kt*, *γrb'qt*, TSP 8.24; Tales. 467.60; BBB f90; STii 4.42, 10.5; STi 6.8; C2 gloss.

4211 **γrb'q** C ⇒ γrβ'k

4212 **γrb'qγwny** C آگاهانه، عاقلانه
γarβāk-γōnē
wisely
GMS 1115; STi 43.15

4213 **γrβ'kstr** B آگاه‌تر، عاقل‌تر
γarβākstar (γrb'qstr) ⇒γrβ'k, γrb'qystr
wiser
TSP 12.68, 69; STi 43.16; GMS 1288, 1306

4214 **γrb'qstr** C ⇒ γrβ'kstr

4215 **γrβ'kt'ny(h)** B دانش، فهم، خِرَد
γarβāk-tānī/-tānyā
wisdom
TSP 2.690, 7.124, 15.10; GMS 1074a

4216 **γrβ'ky'** B, M, S دانش، آگاهی(در بیشتر متون)
γarβākyā (γrb'qy', γrβ"ky', γrβ'ky'h)
⇒mndγrβ'ky'
wisdom
GMS 1136, 1266; BBB 636; TSP 2.1098, 14.36, 10.12, 16.41; BSTBL, Dhy. 360; *xrβ'ky'*, STii 7-6; Sogdica. 2.8; MSP; Sund. AoFviii 1981, 24 R3, 4 p189; C2 gloss.; ob. -'y, W-Lii: Gropp. p38; *γrβ'kty*, Frag. Len. 67.3, *γrβ'ky"y*, BBB 627, 637; *γrβ"ky'*, BSTBL, Intox. 9

4217 **γrb'qy'** C ⇒ γrβ'ky'

4218 **γrβ'ky'h** ⇒ γrβ'ky'

4219 **γrβ'ky'kh** S آگاهی
γarβākyāk
wisdom
KG 602, 611

4220 **γrb'qystr** C داناتر، آگاه‌تر
γarβākistar ⇒γrβ'kstr
wiser
Sund. AoFviii 1981, 24R5-6 p189

4221 **γrb't** C ⇒ γrβ't-

4222 **γrβ't-** B, M, S دانستن، درک کردن(در بیشتر متون)
γarβāt (γrb't) ©pt. st. & pp.
(*to*)know
TSP 2.362, 6.67, 16.38; MDii; BSTBL, Intox. 17; C2; GMS 830; *xrβ't*, STii 7.7, 12, 13; trans. pret. *γrβ'tδ'r-*, TSP 9.119; *γrb'd'r-*, STi; C2 gloss.

4223 **γrβ'ty** B ⇒ γrβty(y)

4224 **γrβ'w'** S ⇒ γrβy

4225 **γrβ'w²** B وجدان، آگاهی، آگاهانه
γarβăw, γarβ(a)u ©n. adv. pres. inf.
knowledge, conscience, conscient
VJ 381, 391, 393; TSP 5.108, *γrβ'wk γrβ'y*; C2 gloss. *prγrβ'w*

4226 **γrβ'y** B دانا، آگاه، مطّلع
γarβē ©in compd. ⇒γrbyq
knowing
nw γrβ'y, VJ 393; *'xs-γrby* "knowing conflicts" C2, 31R 21

4227 **γrβ'y γw'r'k/'y** B پرخور
γarfi-xwārē ⇒γw'r'y
eating much
SCE 290

4228 **γrβ'y γw'r'y** ⇒ γw'r'y

4229 **γrβ'yn'k** B دانا، قابل درک
γarβēnē (γrβyyny(y)) ©pl. *-t*
wise, understandable
TSP 2.1184, 11.10; BSTBL, Dhu. 209; GMS 890, 1157; CII, 1990 E4

4230 **γrβcy** B دانستنی، قابل درک
γarβčī
knowable(*what one must know*)
BSTBL, Vim. 36, 178; GMS 1009

4231 **γrbd'r-** C دانستن
γarβδār (γrβt'r-) ©trans. pret. st. ⇒γrβ-, γrβ't-
(*to*)know
STi 42.4 & etc.

4232 **γrβh** ⇒ γrβ'

4233 **γrβk** B دانش، آگاهی، خِرَد
γarβăk ?
knowledge, wisdom
TSP 2.335 *-h*

4234 **γrβt'r-** ⇒ γrbd'r-

4235 **γrβty(y)** M دانسته، شناخته
γarβd/tē (γrβ'ty) ©pp. ⇒n'γrβty
known
GMS 1158

4236 **γrβw** S ⇒ γrβy

4237 **γrβy** B, S بسیار
γarfi/-u (γrβw, γrβ'w¹) ©ob. acc. *γrβ* ?
⇒γrβ, γrf
many, much
GMS 53; Hen. Tales. 478, 486; KG; CII 1990, p83

4238 **γrbyq** C دانا
γarβēk ⇒γrβ'y
wise
STi 48.19; GMS 897

4239 **γrβyny** S ⇒ γrβ'yn'k

4240 **γrβy šm'r'k** B فکور، اندیشمند(بسیار اندیش)
γarfi-šmārāk
thinking much
SCE 294

4241 **γrβyyny(y)** M ⇒ γrβ'yn'k

4242 **γrβzng'n** M گوناگون، مختلف
γarf-zangān (γrβznk'n)
many kinds
BBB b51; KG 433

4243 **γrβznk'n** S ⇒ γrβzng'n

4244 **γrcyk** B کوهی، کوهستانی
γarčīk ©pl. -*t*; ob. pl. -*tyh*
(*of*)mountain, mountaineer
EGS 96; GMS 1014; VJ 1206, 1444

4245 **γrδ'** M ⇒ γrδ'k(h)

4246 **γrδ'k** B آز، طمع
γ(a)rδāk (γδy', γr'δ') ©<Av. *gərəδa*
greed
TSP 2.1207 n p184; Hen. Texts. 735

4247 **γrδ'k(h)** B, S, M گردن، گرده
γarδāk ©Khwar. *γrδuk*; <*gard* ©abl. *γrδ'*; pl. *γrδyt*
neck
TSP 2.226, 549, 1211 etc.; SCE 98, 125; GMS 1264, 1685; Hen. Tales. 735; ob. -*y*, Frag. Len. 40.2, 37.9; STSC 132.16

4248 **γrδβ'** B ⇒ γrδy', γrβ-

4249 **γrδmn(h)** B, M بهشت، بلندترین افلاک، گرزمان (در بیشتر متون)
γarδmǎn ('γrδmnwh) ©Av. *garō- δmāna* ©in compd.
highest heaven

4250 **γrδmrγwndy** M برآمدگی گلو، سیب آدم، جوزک
γarδ-maryγwndē
Adam's apple
Sogdica. 56.29 p58; Gersh. Sogd. Cpds. 138

4251 **γrδy'** B دل
γarδĕ ? ©Skt. *hṛdaya-* ⇒γrβ-
heart
TSP 2.676; *γrδβ'*, Hen. Texts. 722

4252 **γrδyt** S ⇒ γrδ'k(h)

4253 **γrf** M, C بسیار، زیاد(در بیشتر متون)
γarf ©<**paruv-* ©ob. *γrfy*; pl. *γrft*; ob. pl. *γrfty* ⇒γrβ, γrβy
much, many, great
GMS 53, 526; S W, BSOAS 1983, 49

4254 **γrftyct** M, C بسیار چیزها
γarft-ēšt (γrftyšt)
many things
STi 37.4; GMS 1246, 1575; Sund. AoFiii p62.2, *γrft'yct*

4255 **γrftyšt** C ⇒ γrftyct

4256 **γrfznq'n** C گوناگون، مختلف
γarf-zangān ©pl. -*t* ⇒γrβzng'n
many kinds
GMS 1034; C2, 31V 7, 60R 29; BSTii 893.7

4257 **γrγ'γh** B خورنق(نوعی ساختمان)، خرگاه
xar-γāx ©loc. -*yh*
(*a kind of*)building
TSP 3.124 & etc. "magic building" "reception palace"; Hen. Texts. 726, "tent"

4258 **γrγwšk** S خرگوش
xarγōšē ⇒xrγwšy
rabbit
γrγwšk srδy, Bugut. Insc. B2.6; Livšič. AO Hung. 26, 1972, 73

4259 **γrm** B, M گرم
γarm ©<OP *garma*; Khwarz. *γrm*; Yaghn. *γarm* ©loc. -*y*
hot
GMS 526; TSP 2.302, 421, 3.262; SCE 292; BSTBL, Dhy. 346; VJ 533

4260 **γrm'wy** C تنبیه، کیفر
γarmāwē
punishment
C2, 31V 28 n p77; GMS 1051n 1, 1082

4261 **γrm'ych** S (M) غذای گرم(غَرمَچ)
γarmĕč
(*a kind of*)hot food
S W, BAI 1990, 286

4262 **γrmy'n(y)** B, M تبعید، تنبیه
γarmyān
exile, punishment
VJ; TSP 2.804; GMS 1051; Benv. JA 1959, 118; S W, IIJ 1976, 69 +*wn/'krt*, "to exil"; *γrmy'ny*, VJ 942, 62[d]

4263 **γrmyh** B گرما
γarmyā ©f. n.
heat
BSTBL, Dhu. 268; *γrm'ych*, Frag. Len.

4264 **γrskryyh** M (آلتی شبیه) استوانه
γars-karē ?
(*an instrument like a tube*)roller
Sogdica. 56.27n p27

4265 **γrš-** B کشیدن
xarš ©<**kṛša-*; Yaghn. *xaš*; Oss. *xars* ⇒γnš-, xnš-, xrš-, xš-
(*to*)pull, (*to*)attract
GMS 343; Vim. 155; BSTBL

4266 **γršy'k** B کوشش، کشش
xaršyāk ⇒γnšy'kh
effort, toil
TSP 13.3 n p226; Hen. Texts. 733; S W, IIJ 1976, 58

4267 **γrt-** B, S راه‌رفتن، پیاده‌رفتن
xart ©pt. st. ⇒γr-[1], γ'yr-, xrt-, γyr-
(*to*)walk
GMS 603, 848; VJ; Frag. Len.; MDii; pt. inf. *γrt'y*, VJ 889

4268 **γrt'k** B, S گذشته، ماضی، رفته
xartē (γrty, γrtk) ©pp. pl. -*t*; acc. -*w* ⇒xrtyh
past, gone
TSP 2.831, 7.84, 10.7, 11.9; BSTBL, Dhy. 358; MDii; Doc. 10.16.; *γrtw*, MDii p200, A-14,12

4269 **γrtk** ⇒ γrt'k

4270 **γrtr'k** B قاطر
xartarē ©<**xara-tara*; Turk. ⇒xrtry
mule
TSP 2.771n p179; Hen. Texts. 723

4271 **γrty** ⇒ γrt'k

4272 **γrwy** B جرقه، اخگر، خلواره(خلگ، خرگ)
xarwē ©<**xwaraka*; Pahl. *xwarg*
ember
TSP3.199, 200n p198; Hen. Texts. 728; BSTBL, Dhu. 25

4273 **γryk** M گِل، گِلی، سفالی
γi/ərēk (γryq) ©Yaghn. *γirēk* ©ob. -*yy* ⇒γr'yk(ɣ)
mud, clay
BBB 496; STi 6, 13, 67.16; Sund. AoF 1975, 64, 15R 6, 13

4274 **γryq** C ⇒ γryk

4275 **γryn-**[1] C غرّیدن
γarīn ? ⇒γr'ynt(n)
(*to*)roar
BSTii 832.5: C2, 104R5; Benv. JA 1955, 301; S W, IIJ 1976, 60 n77

4276 **γryn-**[2] ⇒ γr'yn-

4277 **γryš-** S تحریک کردن، برانگیختن(دخیل: غَرشیدَن، غَرش)
γarēš ?
(*to*)irritate
Hen. Tales. 480.16, 482n 1; Benv. Notesiv 515

4278 **γryw** M, C بدن، شخص، خود، روح(در بیشتر متون)
γrīw (γrywh) ©ob. -*y(y)* ⇒γr'yw(h), 'γryw(h), pš'γryw(y), jwndyy/h
self, body, soul
GMS 207; STi 13.10 & etc.; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 1.7, 2.10, 6.28, 46; BBB; BSTi 251; BSTii: C2 gloss.; *γrywh*, Anc. Lett. 2, 4, 3.3, 4; *γrywyh*, Anc. lett. 2.54

4279 **γrywh** S ⇒ γryw

4280 **γryw jywndg** M روح زنده، نفس زنده(خدای مانوی)
γrīw-žīwandag
Living Self
BBB p126

4281 **γryw n'sy** M تباهی روح
γrīw-nāsē
destruction of soul
BBB 546; Gersh. Sogd. Cpds. 144, 2

4282 **γsn** B, M بدبو، کثیف
γasn ©<IE **g*^{w}*ṇdhsmo* ©nom. -$^{(ɣ)}$*y*; acc. -*w*; pl. *xsnd'* ⇒γns[1]
stinking
GMS 496, 516 n 1, 1204, *γsnh*, Vim. 0, BSTBL. *γsny*; TSP 2.398, 806, 1119, 1188, 7.175, 17.18; *γsnw*, TSP 21iii, 15, *γsnyy*, BBB, f57

4283 **γsyknδh** ⇒ 'γsyktc

4284 **γš'yδ** B فرمانده، اخشید
xšēδ (γšyδ) ©<Av. *xšaēta* ⇒'γšyδ, xšyδ, 'xšyδ
king, commander
TSP 25.2 n p236; Doc. 11, 1.6

4285 **γš'yn** ⇒ 'γš'yn

4286 **γšwny** ⇒ βγy 'γšywny

4287 **γšyδ** ⇒ γš'yδ

4288 **γšyp** C زیان، آسیب
γišyp ? ©<*γyšyp* <**γyδrp* ⇒γyšp
damage

GMS 298; BBB p63, 523; STi 14.15; BSTii; C2 gloss.; Mack. BSOAS 33, 118

4289 **γtw(")δprm)** B هر (کس، چیز، حال)، خود(جزء تأکیدی)
x(u/ɔ)tu ? (γwtw) ©*xwatam* ©emphasis particle ⇒xtw²
so ever, however, whoever, the very
EGSii 119; VJ; TSP; SCE; BSTBL, Dhy. 370, 393; GMS 1545, 1552; *γwtw*, TSP 2.512; < *xwty* "self" KG Apd. 198.5.2; S W, SGl, 1986, 407

4290 **γw'** B, S آن، او
xō ©<*hau* ©pron. art. nom. sg. m. ⇒'γw, γ-², γh, γwn'γ, xw, ZK, xww
he, that, the
GMS 1398, 1405-22; S W, TPS 1994, 47-8

4291 **γw²** C گاو
γā/ow ⇒γ'w
bull, ox
BSTii 887.8; C2, 91R8, 105R3

4292 **γw-** بایستن، لازم داشتن، کمبود داشتن، ضروری بودن (در بیشتر متون)
γŭ/ō, γaw (γ'w-²) ©<**gav*; Av. *gūnaoīti*; Yaghn. *γaw*; Khot. *hagav-*; Khwar. *γw-*; Oss. *γaun* ⇒γwtch, γw'n, γwtk
(*to*)be necessary, (*to*)be wanting
BBB 552; GMS 576; Bailey. Asica. 14; Mack. BSTBL n p56, Dhy. 141, *γw'wty*, Dhu. 113, 124, *γ'wty*, 129; *γwt* "it must be"

4293 **γw"** ⇒ γw'w-, γw-

4294 **γw"β-** B تف کردن، آب دهان انداختن
xwāf ©Yaghn. *xuf*; Parth. *wf-*
(*to*)spit
SCE 323; Gersh. IF 1970, 305

4295 **γw"kkr** B بازرگان، تاجر (بَهاگر)
xwākar (γw'kr) ©<**wahākara* ⇒wh'kr, xw'qr
merchant, trademan
GMS 392; BSTBL, Vim. 157; ob. *-y*, MDii A-9 R2; pl. *-t*, GMS 969; *γw'kryt*, GMS 1242

4296 **γw"n** B, M کوتاهی، تقصیر
γwān ©<*γw+ān* ⇒γw'n
sin, fault, error
BSTBL, Dhy. 2; Frag. 2a.5; TSP 5.105; BBB 615

4297 **γw"nk** MD ⇒ γwn'nk

4298 **γw"t** B, S ناتوان، خسته
xwāt (γw't) ⇒xw't
weak, tired, feeble
Intox. 12, 24, BSTBL(*-tt*); TSP 2.123; Hen. Tales. 480.5; MDii B17 R6

4299 **γw"t-** ⇒ γw'w-

4300 **γw'δk** S تخت، گاه
γāθuk ? ⇒γ'δwk(ɔ)
throne
Hen. Tales. 475, 12d; GMS 409

4301 **γw'kr** S ⇒ γw"kkr

4302 **γw'kry** S ⇒ γw"kkr

4303 **γw'm** C کشور بیگانه
γwām ©<*wγ'm* <**wi-gāma* ⇒'wγ'm², wγ"m
foreign land
GMS 214, 421

4304 **γw'm'k** S مهمان، غریب
γwāmē (wγ'm'k) ⇒wγ'my
guest, stranger
MDii p44.9-10; Gersh. Advice. 93

4305 **γw'm n'fc** C بیگانه، غریب، مهمان(مردم غریب)
γwām-nāfč ⇒wγ'mn'fc
guest
STi 24.8f, 25.18; pl. *n'fšt*, 27.11, 18

4306 **γw'n** B, M, C کوتاهی، تقصیر، گناه(در بیشتر متون)
γwān, γ(ə)wān (γw'nh) ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒pwγw'n, γw"n
sin, shortcoming, fault
GMS 1032; TSP; SCE; BBB e9; Hen. Tales. 483; STii 2.18; STi 70.11 etc.; C2 gloss.; Frag. Len. 65.5; *γw'nh*, VJ 381 etc.; MDii; ob. *γw'nyh*, TSP 2.105; MDii p22.17 p38; *xw'n*, STii 624, 31

4307 **γw'ncy** B لازم، مورد نیاز
γwāncē
necessary
Mack. n BSTBL, Dhy. 274

4308 **γw'ncyq** C ⇒ γw'ncyk(ɔ)

4309 **γw'ncyk(ɔ)** B لازم، مورد نیاز
γwāncik (γw'ncyq)
necessary
VJ 128, 159; Frag. Len. 91.7; *-w*, BSTi 159; GMS 976 n 1, 1014

4310 **γw'ncykstr** B لازم‌ترین
γwāncīk-star
most necessary
Frag. Len. 27.5, 44.3

4311 **γw'ncyqy'** C الزامی، نیاز
γwāncikyā
necessity(*what is necessary*)

C2, 57V 3 n p156.3; BSTii 905.3

4312 **γw'nh** B, S ⇒ γw'n

4313 **γw'nkr'k** B تقصیر کار، گناهکار
γwānkarē (γw'nkryy, γw'nqry) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
guilty, sinful
GMS 1122; TSP 2.716; BBB 619, 688; C2, 27R7, 27V26, 54R20; *γw'nkryh*, BBB 646; *γw'nqryt(y)*, C2, 54R20, 27 V26

4314 **γw'nqry** C ⇒ γw'nkr'k

4315 **γw'nkrystr** M تقصیر کارترین
γwān-karistar
most guilty
BBB 554; GMS 1289, 1636

4316 **γw'nkryy** M ⇒ γw'nkr'k

4317 **γw'nw'cy(h)** M, S عفو (از گناه)
γwān-wāčē
forgiveness
BBB e8 f2, 6; Frag. Len. 65.8, 80.9, 106.2

4318 **γw'nyh** B ⇒ γw'n

4319 **γw'r'k** ⇒ γw'r'y

4320 **γw'r'nt** B, S راست(دست راست)
xwārant/-d (γw'rnt) ©<**hvar-* ⇒xw'r'nt
right(*hand*)
GMS 222; VJ 8; TSP 2.1030, 6.82, 83, 7.21; BSTBL, Dhy.; Frag. Len. 92.5.7.12; Frag. 4.8; Prolexis. 434

4321 **γw'r'y** B خورنده(پسوند: خوار، خوره)
xwārē (xw'r'k, γw'r'k, γw'ry[1]) ©suff. in compd. ⇒γrβ'y γw'r'k/'y, y't'k γw'r'y, zwt'k γw'r'y
eater, drinker
TSP 2.340, 343; SCE 125, 238, 239, 290

4322 **γw'r'yšt** ⇒ xw'r[1], γw'rh

4323 **γw'rh** B, S خواهر
xwār ©pl. *γw'r'yšth* ⇒xw'r[1]
sister
TSP 2.149, 21, ii, 6 n p170; *γw'ry*, MDii; pl. *γw'rt*, Frag. Len. 120.5; *γw'r'yšt*, TSP 2.927; GMS 1230a

4324 **γw'rnt** ⇒ γw'r'nt

4325 **γw'ry**[1] ⇒ γw'r'y

4326 **γw'ry**[2] B خواری، پستی
xwāry/ě ⇒zyny γw'ry
ignominy
Benv. TSP 2.162 n p170; Hen. Texts. 716

4327 **γw'ry z'tk** S خواهرزاده
xwāre-zātē ⇒xw'ry z'ty
sister's son
MDii p174.2

4328 **γw'stw'nyβt** S اعتراف، خوستوانیفت(خَستویی، خَستوان)
xwastwānift (γwstw'nyβt) ©<Parth.
confession
Sogdica. 64.5.6

4329 **γw't** B, S ⇒ γw"t

4330 **γw't'yk** S خستگی، ناتوانی
xwātyā(k) ©f. n. ⇒xw'ty'
weakness
MDii B-18.6 p125.6

4331 **γw'ty'kh** ⇒ xw'ty'

4332 **γw'w-** B زدن، شکستن
xwāw (γw", γw"t-) ©<**xwāi* <**xwāhaya*; Khwar. *xvāh-*; Yaghn. *xway* ⇒x'w-, xwst-, x'w-, γ'w-[1]
(*to*)beat, (*to*)break
Hen. BBB p55, 550; GMS 233; Prolexis. 438, BSTBL, Mack. n p56, 3pl. *γw'wnt*; 3sg. opt. *γw'wy* , VJ 1093, 1242; 3sg. pres. *γw"t* <*γw'wt*, TSP 6.25; Hen. Texts. 732

4333 **γw'yc** B درد، رنج
xwěč, xōyč ? (γw'ych, γwyc(h)) ©ob. *-y(h)* ⇒xwyc
pain, suffering
VJ 808; Frag. 2a.15; SCE 99; TSP 2.299, 303, 19.3; *γwyc*, TSP 2.1087, 7.55, 56; *γwych*, TSP 7.55

4334 **γw'ych** ⇒ γw'yc

4335 **γw'yr-** B خوراندن، غذادادن
xwēr ©<**xwāraya* ⇒xwr-, xwyr-
(*to*)feed
GMS 228, 542; VJ 61, 1341; TSP 19.10, 16; inf. *γw'yr'y*, TSP 3.9, 41

4336 **γwb-** C ⇒ γwβ-[1]

4337 **γwβ-**[1] B, M ستودن، تجلیل کردن(در بیشتر متون)
γōβ (γwb-, γwβ't, γwbd'r-, γwβt-) ©<OP *gauba* ⇒γwbc
(*to*)praise, (*to*)glorify
GMS 589; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; C2, 94R14; Sund. AoFviii 1981, 21V 15; trans. pret. *γwbd'r-*, STi 43.14; pres. inf. *γwβ'y*, Dhy. 320; pt. inf. *γwβ't*, Dhy. 319; Vim. 41; pt. st. *γwβt'*, *γwbt*, GMS 537; AVS 109

4338 **γwβ–**[2] ⇒ γwβw

4339 **γwβ't** ⇒ γwβ–[1]

4340 **γwβ'ty'kh** B ستایش
γōβătyāk ⇒γwβty'kh
praise
TSP 2.490; KG 415, 559, 585

4341 **γwbc** C ستوده
γōβč ©f. pp. ⇒γwβ–[1], γwβty
praised
BSTii 883.10: C2, 48R12

4342 **γwβcy'k** S شکوه، زیبایی
γŭβčyāk
beauty, glory
W-Li 88: Gropp. p39

4343 **γwβcyk** S سلطنتی، شاهی
xuβčīk, xūfčīk ©ob. pl. *-ty* ⇒γwβw
royal
Frag. Len. 40.11

4344 **γwbd'r–** C ⇒ γwβ–[1]

4345 **γwbdy'** C ستایش
γō/ŭβdyā ⇒γwβty'h
praising
STii 1.8

4346 **γwβn–** B خواب
xwaβn, xuβn ©<Av. *xwafna*; Yaghn. *xuvn* ©nom. *-y*; acc. *-w*; abl. *-'*; loc. *-yh* ⇒xwβn-
sleep, dream
GMS 503; VJ 3.4; SCE 5, 7 etc., 312, 329; TSP 2.409, 410, 808, 1160, 13.26, 6.4, 109.112, 7.66; STii 8.4

4347 **γwβnw wyn–** B خواب‌دیدن
xuβnw wēn–
(*to*)dream
VJ 3.4

4348 **γwβny** M ستاینده
γōβnē ©pres. part.; pl. *-t*
praising
GMS 892

4349 **γwβt–** ⇒ γwβ–[1]

4350 **γwβtch** S ستوده
γōβč ©f. adj.
praised
Mack. Al 1985, 425.31

4351 **γwbtr** C ستوده‌تر
γŭβtar ©comp. adj.; pl. *-t*
more glorious
C2, 48R18

4352 **γwβty** B, M ستوده(در بیشتر متون)
γŭβdē (γwβ't, γwbty) ©pp. ⇒γwbc
praised
GMS 849; TSP; BBB; Hen. Tales. 473; STi 22.19; STii 3.44; C2, 48R20, 94R26; *γwβtk*, Frag. Len. 44.4; acc. *γwβt'kw*, W-Li 71; acc. *γwbtw*, C2, 51R17; pl. *γwbtyt*, C2, 48R19

4353 **γwbty** C ⇒ γwβty

4354 **γwbty'** C ⇒ γwβty'h

4355 **γwβty'h** M شکوه، ستایش، تجلیل
γŭβtyā (γwbty') ©f. n.; pl. *-t* ⇒γwbdy'
praise, glory
GMS 948, 1015; BBB; W-Li: Gropp. p39; STi 14.18, 22.17; Sund. AoFviii 1981 p215; STii 4.22; BSTi 176; C2 gloss.

4356 **γwβty'kh** B, S ستایش
γŭ/ōβtyā(k) ©f. n. ⇒γwβ'ty'kh
praise
TSP 8.62; GMS 1111n 1; KG 415, 559, 585

4357 **γwβw** B, S شاه، فرمانده
xūfu, xuβu (γwβ–[2]) ©<**xwa-bawa* ? ©pl. *-t* ⇒xwβw, MR'Y
king, chief
VJ 198 etc.; TSP 2.832, 839, 22.7; STii 7.29; Frag. Len.; MDii; Hen. Tales. 474.2, 5 & etc., 483.4 etc.; JRAS 1944, 138.46; W-Li: Gropp. p39; S W, KG p197, Appd. 3.4.3; *γwβ*, TSP 6.58

4358 **γwβwy'** S شاهانه
xuβuyā, xūfuyā
kingly, kinglike
Hen. Tales. 475.24

4359 **γwc–** B خوب، خوش
xuč ©nom. *-y*; acc. *-w*; abl. *-'* ⇒xwc-
nice, pleasant
GMS 504; VJ 61, 136, 1294, 1440; BSTBL, Dhy. 71; TSP 2.214; Frag. Len. 1.1

4360 **γwck'** B باز، آزاد
xučk ? ⇒xwcq, γwyck(ʾ)
open, free
TSP 2.1080

4361 **γwcm'nqy'** C خوش‌نیّتی، خوش‌آیند، مطلوب ؟
xučmānkyā ?
well-minded, well-meaning ?
Sund. AoFviii 1981, 21R 2, 15, 22V1, 3 p181 n125

4362 **γwδ'k(h)** B ظرف، پیمانه، کوزه، اندازه(دخیل: غولین)
γōδē (γwdy) ©<Av. *gaoiδi; gaoδana*
vessel, container, pitcher, measure
GMS 1117n 1; TSP 8.108; Dhy. 277, BSTBL; Frag. Len. 100c12; Hen. LW 99; JRAS 1944, 143n3; STi 43.9, 10; C2, 94V 21 n p177

4363 **γwd'r-** C گفتن، حرف‌زدن
γwaδār- ?, γuδār ? ©<*wγd'r* <*wγtwδ'r* ©perf. st. ⇒w'c-, wγt-[1]
(*to*)speak, (*to*)tell
GMS 421; STii 1.92, 94, 35, 38, 45; 3sg. pret. *γwd't*, STii 1.32 etc.; Lentz. STii p584

4364 **γwδ'ynch** B کثیف، آلوده به مدفوع
γŭθēnč ©<Av. *gūθa*; Yaghn. *γūt(a)* ©f. adj.
consisting of faeces
TSP 2.962 n p181; GMS 1053, 1273

4365 **γwδβty** S هردو
xō-δβitē ? ⇒xwdbtyq
both
Frag. Len. 83.a4; S W, C2 p132 60V30

4366 **γwδk'r** B, S تنها
xuδkār, xwaδkār ©<**xwata-kāra* ⇒xwδk'r
alone
GMS 1108, 1124A, 1120; TSP 2.408, 3.121; SCE 27; BSTBL, Intox. 27; Hen. Tales. 486.20; JRAS 1944, 138.5; MDii p87.17; *-y*, SCE 328

4367 **γwδn** B پوشش، قشر پوشنده
γōδan ©<**gaudana* ⇒crpγwδn
covering
TSP 3.171

4368 **γwδnyk** S اهل ختن، ختنی
xutanīk, xuδanīk
Khotanese
GMS 976; Sogdica. p8-10.11c

4369 **γwdy** C ⇒ γwδ'k(h)

4370 **γwkt** B گوگرد
γōkət (γwqtt) ©<**gaukṛta*
sulphur
GMS 76, 148; TSP 3.226, 229; Hen. BSOAS 11.69.38 "brimstone"

4371 **γwqtt** M ⇒ γwkt

4372 **γwm'r** B هم‌دردی، تسکین
xumār ©<Av. *vohu-mąθra* ⇒xwm'r
consolation
TSP 8.201; VJ 1115; GMS 391; Frag. Len. 39.4

4373 **γwmr** C دیر، صومعه
γumr ? ©loc. *-y'*
monastery
C2, 60R26

4374 **γwmt'nc** B خومدان(نام شهری در چین)
xumdān ⇒'xwmt'n
Hsian-fu(*a town in China*)
TSP 2.1233; *γwmt'ncw knδ*, GMS 1047

4375 **γwn'** B یا ؟
γ/xun ? ©encl.
or ?
TSP 2.642 n p177; Hen. Texts. 73

4376 **γwn²** B نوع، گونه
γōn (γwnγ(w)) ©in compd. suff.
kind
TSP 3.153; GMS 1113; *γwnγwn*, VJ 988, 1183; Frag. Len 91.4

4377 **γwn³** S هون، خیون(نام طایفه‌یی در شمال چین)
xun ⇒xwn, γwn'nk
Hun
MDii p120.12; Hen. BSOAS 12.605n5

4378 **γwn-¹** B خبردادن، گریه کردن(خواندن)
xwan, xun ©<**xwana* ⇒γwn'k³, xwn-, γwt-²
(*to*)proclaim, (*to*)weep
VJ 75, 89, 1060; TSP 21iii, 13; EGSii 12; AVS 76

4379 **γwn-²** C افزودن
γun ? ⇒γwnnc
(*to*)increase
S W, C2 gloss.; AVS 98

4380 **γwn"y** B ⇒ γwn'k²

4381 **γwn'γ** B آن، او(در بیشتر متون)
xōnax (γwn'x, γwnγ, γwnx) ©demons. pron. art. nom. sg. m. ⇒xwnx
that, he
VJ; SCE; TSP; BSTBL; *γwnγw*, Frag. 11.2; TSP; GMS 1410 n pl; VJ 1509

4382 **γwn'k¹** B, S آن، او
xōnē, xōnaku (γwn'kw) ©demons. pron. art. sg. m. ⇒xwn'k, xwny
that, he
GMS 1402, 1405, 1411; VJ 1232; TSP 12.18; MDii

4383 **γwn'k²** B موی
γōnĕ (γwn'yy, γwn"y) ©<Av. *gaona* ⇒γwn'k βwn'kh
hair
Bailey. Prolexis. 74; EGSii 90; TSP 2.296 n p173; *γwn'y*, Hen. BSOAS 11, 718; *γwn"y*, SCE 302

4384 **γwn'k**[3] B آگهی، خبر
xunē, xwanē ⇒γwny, γwn-[1], xw'n[2]
proclamation, news
γwn'kw, VJ 75, 89

4385 **-γwn'k** B گونه، مانند(پسوند)
γōnē (-γwny) ©<**gaunaka* ©as suff. in compd. ⇒'nγwn'k, w'γwnc, c'γ'wny, wyspγwn'y
like, similar to
GMS 1113, 1114; TSP 22.1.9; VJ 239

4386 **γwn'k βwn'kh** B سوراخ مو
γōne- βŭnē ? ⇒γwn'k[1], βwn'kh
hair pore
TSP 2.296, ob. pl. *'yt*, 373

4387 **γwn'kw** ⇒ γwn'k[1]

4388 **γwn'nk** S خیونی‌ها، هونی‌ها
xunānĕ/k (γw"nk) ©adj. ⇒γwn[3]
(*related to*)Huns
F. Grenet. SI cahier 7, 1984, 167, 184

4389 **γwn'x** ⇒ γwn'γ

4390 **γwn'y** B گریان
xwanē, xunē
crying
TSP 2.911 n p180f; Hen. Texts. 723

4391 **γwn'yy** M ⇒ γwn'k[2]

4392 **γwnc** B, M, C رنگ، غَنج(غَنجار: گلگونه، سرخاب)
γōnč ©ob. *-yh*
colour
TSP 5.28, 6.34 etc., 7.88, 16.22; BSTBL, Vim. 86, Dhu. 106, Dhy. 91 etc.; Frag. Len. 109.4; W-Lii: Gropp. p39; GMS 1004; C2, 83V3

4393 **γwnc'kh** B رنگ
γōnčāk
colour
TSP 3.45

4394 **γwnc'yδ** B مانند(در بیشتر متون)
γōnčēδ/θ ⇒'ywγwnc'yδ, 'nγwnc'yδ
alike
GMS 1109, 1113

4395 **γwncq** C فنجان، جام
γunč(a)k ?
cup
BSTii 847.47: C2, 69V 13

4396 **γwncy'kh** B زیبایی، رنگ
γōnčyāk ©f. n.
beauty, colour
SCE 318, 502

4397 **γwnγ** B ⇒ γwn'γ

4398 **γwnγ(w)** ⇒ γwn[2]

4399 **γwnnc** C افزاینده
γunanč ? ©**γwnny* ©f. adj. ⇒γwn-[2]
increasing
BSTii 895.25: C2, 54R25

4400 **γwnp'y'k** B کف
foam
STii 8.4; Benv. TSP n p184, 1161

4401 **γwnpr'yck'** B کف
foam
TSP 2.1161 n p184; S W, BSOAS 1983, 42, *γwzpr'yck'*

4402 **γwnt'k** B عنکبوت، رطیل(غُنده)
γōndē, γōndāk ?
poison spider, tarantula
TSP 3.84, 6.9 n p194

4403 **γwnty** C لازم، مورد نیاز
γwandē, γundē ⇒γw-
necessary
STi 38.5; GMS 1068; CII, 1990 F14

4404 **γwnx** ⇒ γwn'γ, xwnx

4405 **γwny** B اعلام، خبر
xunē, xwanē ⇒γwt-[2], γwn'k[3]
proclamation
VJ 48

4406 **-γwny** C ⇒ -γwn'k

4407 **γwp** B, S خوب، شایسته
xūp ©adj. & adv. ⇒xwp
good, well
TSP 16.25;BSTBL, Dhu. 89, 104, 166; MDii; *γwp'*, Dhu. 89; *γwp'k*, Doc. 10.18; CII, 1990 F18; *γwpy*, Dhu. 278; *γwpw*, TSP 3.192, 5.9, 6.7 etc.; Dhu. 236; Tales. 480.10; Frag. 4.4; Frag. Len. 61.2, 89.9 *γwpy'*, Dhu. 42

4408 **γwp't** B دلپذیر، خوب
xūpāt
kind, good
VJ 884; GMS 1072, 1555

4409 **γwptr** S خوب‌تر
xūptar (γwpwtr) ⇒xwptr
better
MDii p171.3; TSP 12.69; W-Li: Gropp. p39

4410 **γwpwtr** B ⇒ γwptr

4411 **γwpyh** S خوبی
xūpyā, xupī
goodness
Frag. Len. 68.7

4412 **γwr** B, S خورشید، خور
xwar, xur ©ob. *-y* ⇒γwrʾrδ, γwyr, xwr, xwrβγyy
sun
TSP 6.46, 147; VJ 1262; BSTBL, Padm. 21, 50; Frag. Len. 94.6; GMS 223, 1611; Hen. Tales. 481.34; Sogdica. 34.8, *cγwr*, "of sun"

4413 **γwr-**ˡ B, S خوردن(در بیشتر متون)
xwar, xur ©<**xwar* ⇒γwrt-, xwr-
(*to*)eat
EGSii 9; GMS 229, 592; inf. *γwrʾy*, TSP 2.134; Dhy. 279, trans. pret. *γwrtδʾr-*; AVS 103

4414 **γwr-**² S سوگند خوردن
xur ©**hvar*; IE **swel* ⇒swkʾnt
(*to*)swear
TSP 3.220, *swkʾnt γwrtk*; Schwartz. SI, Et. Lazard, cahier 7, 293-5

4415 **γwrʾγwrʾk** B غذاخور، پرخور ؟
xwar-xwarē, xura-xurē ?
eater, glutton
TSP 24.6

4416 **γwrʾk(h)** B متکبّر، مغرور
γurē, γurāk ©<**garu* ? ⇒γwry
proud, haughty
SCE 370; TSP 5.51; GMS 1074a

4417 **γwrʾrδ** B آفتاب
xwar-arθ, xur-arθ ©<*xwar+arθ* <**aθr*
sunlight
TSP 22.20 n p235

4418 **γwrʾt-** ⇒ wγrʾty(y)

4419 **γwrʾtʾnyh** B تکبّر، غرور
γurātānyā ©f. n.
haughtiness
SCE 72; GMS 1074a

4420 **γwrʾtqyʾ** C هشیاری، بیداری ؟
γuratakyā ? ⇒γwrdtq
watchfulness ?
BSTii 831.30; Mack. BSOAS 33, 12; S W, *γwrdtq-y* "kidney" ?; C2 n p178

4421 **γwrʾty** C هشیار، بیدار
γurātē ©Yaghn. *γurāt*; <*wγrʾtk* <**wigrataka* ©pl. *-t*
watchful, awake
STi 39.7; BBB p84.703; GMS 215, 421

4422 **γwrʾynʾk** B خورنده
xwarēnē ©pres. part. ⇒xwrynyy
eater
TSP 2.803

4423 **γwrdtq** C کلیه(ها)، گرده
γurδak ? ©Av. *vərəδka*; Yaghn. *γurkak*; Yidg. *wulγa*; MP *gurdag*; Khot. *bilga* ©f. gen. *-y*ʾ ⇒γwrʾtqyʾ
kidney(*s*)
C2, 102V30 n p178; S W, BSOAS 1983, 49

4424 **γwrm(h)** B خاک
xurm ©<**xrum*; Av. *paxruma* ©ob. *-y* ⇒xwrm, γwrwm
earth, dust
GMS 415; SCE 15g, 133; Bailey. Asica. 33 *xrūma*; Gersh. AHM 189; VJ 1466, 1470, 1477

4425 **γwrmzt rwc** S روز اوّل ماه، هرمزدروز
xurmazd rōč ⇒xwrmztʾ rwc, ʾγwrmzt rwc
first day of the month
MDii; MDiii, B-11 R3

4426 **γwrn-** B خون
xurn ©Av. *vohuna*; Khot. *hūna*; Parth. *gwxn*; Yaghn. *waxin* ©nom. *-y*, *-w*; ob. *-(ʾ)y*; abl. *-*ʾ ⇒wγrn-(h), ywxn-, xwrn-
blood
GMS 209, 417; TSP 2.114, 348, 297 etc.; VJ 278, 783; Bailey. Prolexis. 426

4427 **γwr rwc** S روز یازدهم ماه، خورشیدروز
xur rōč ⇒xwr rwc
eleventh day of the month
MDii B-3, 3, B-19, 11

4428 **γwrs** B, C دور، گِرد
γurs ©<**garsu* <**gartsu*
round, around
GMS 488, 954; SCE 299; TSP 5.10, 58; STi 19.15; C2, 60V23, 111R6; Hen. Sogdica. 57

4429 **γwrstʾny** B ارزن، گاورس، جو دوسر(نوعی غلّه)
γurstānē ©<**gāvarθ* ?; Khot. *gausa*; Pash. *γōšt*; OP **gāvarθa*= El. *kamirθa*
millet
TSP 2.1019 n p182; Hen. Texts. 724; Gersh. Amber. 1969, 198

4430 **γwrt** B, S خوراک، غذا، ضیافت(در بیشتر متون)
xwart, xurt ©<*xvarti* ⇒xwrt
food, meal
GMS 947 263n 1; VJ; TSP 3.216, 13.7 etc.; SCE; BSTBL; Frag. Len.; Frag. 2a.15; MDii; *γwrtw* ,

TSP 6.87; *γwrty*, TSP 2.416; VJ 110 etc.; *γwrt'k*, MDii p21.24n p32; TSP 3.220; *γwrtt*, Vim. 94, BSTBL 4431

γwrt- B خوردن
xwart, xurt (γwrtk-) ©pt. st. & inf. ⇒γwr-[1], xwrt-
(*to*)eat
GMS 927; VJ 36; TSP 2.44; BSTBL; Frag. Len. pp.; VJ 63; trans. pret. *γwrtδ'r*, TSP 2.196, 202

4432 **γwrt'k** S ⇒ γwrtk

4433 **γwrtβrch** B مغذّی، غذاآورنده
xurt-βarč ©f. adj.
nourisher
VJ 834; EGSii 106

4434 **γwrtcyk'** B خوردنی
xurtčik
eatable
TSP 2.474

4435 **γwrtk** B خوراک، غذا
xwartē (γwrt'k)
food
TSP 3.220; MDii Nov. 3R24

4436 **γwrtk-** ⇒ γwrt-

4437 **γwrtsnty** B قی، استفراغ(بالاآمدن غذا)
xurt-sandē
vomiting
TSP 2.38n p169; Hen. Texts. 715

4438 **γwrwm** S خاک
xurum ⇒xrwm, γwrm(h)
soil, earth
GMS 415, 482

4439 **γwry** C مغرور، سربلند
γurē ⇒γwr'k(h)
proud, exalting
C2, 60V24; Benv. JA 1955, 315 n 1

4440 **γwry'q** C سرفرازی، سربلندی، غرور
γuryāk ©f. n. ⇒γwry
triumph, exaltation
C2, 31V9; Benv. JA 1955, 315; JA 1959, 139; GMS 1074a; BSTii 893.9

4441 **γwry'ty'kh** B غرور، کبر
γuryātyāk ©<*γur(y)-yā-tyāk* ©f. n.
pride, haughtiness
Vim. 162, BSTBL; GMS 1111n 1

4442 **γwryznych** S ماه دوّم سال(بیرونی: خرجن)
xure-žēnč ? (γwry zync(h)) ©ob. -*y* ⇒xwrjn(y)c
second month of the year
MDii p201; MDiii p121

4443 **γwry zync(h)** ⇒ γwryznych

4444 **γws'nt** B خرسند
xusand ©MP *hu(n)snd*; OP *uθandu* ⇒'γws'nt, xwsnd
glad, satisfied
TSP 14.37

4445 **γws'nty'kh** B خرسندی
xusandyāk ©f. n. ⇒xws'nty'kh, 'γws'nty'kh
contentment, happiness
TSP 2.238

4446 **γws'ntyh** S خرسندی
xusandyā ©f. n. ⇒xwsndy', 'xws'ndyy'
contentment, happiness
MDii B-16, 7

4447 **γws'ynch** B خاکستری
xusēnč ©Khwar. *xwsy*
ashy
SCE 234; Mack. n p38

4448 **γwsnt** ⇒ 'γws'nt

4449 **γwstw'nyβt** ⇒ γw'stw'nyβt

4450 **γwš[1]** گوش
γōš ©<**gauša* ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒γwšytt
ear
VJ 879; SCE 89; TSP 2.1092, 3, 294, 5.102, 7.54, 76; BSTBL, Intox. 12; BBB 658; Sogdica. 5.3; GMS 817; W-Li 95; Hen. JRAS 1944, 143.20; KG 381; pl. *γwšt*, C2, 66R17: BSTii 873.17; STi 9.1; Sund. AoFi 252; AoFviii 1981, 26 R15, V2, 3 p215

4451 **γwš[2]** M (گوهر)فلزّات(همیشه به صورت جمع)
γōšt, γūšt ? ©<*gaoθra* ©pl. *γwšt*
metals
Sogdica. 20.21; Bailey. Prolexis. 33

4452 **γwš-** C خوشحال‌شدن
γuš, γwaš ? ⇒wγš-[1], 'γwš-
(*to*)rejoice
GMS 213n 1; STi 72.4, 73.11; Sund. AoFviii 1981 p207, 30R3, 2pl. *γwšw tyšt'*; trans. pret. *γwšd'r-*; AVS 130

4453 **γwš'yck** B تُنگ، کوزه
γušick ? ©Yaghn. *γušāk* ⇒xwšycq ?
jar, pitcher
SCE 528; *xwšycq* ?, GMS 1012

4454 **γwš βwn'kh** M سوراخ گوش
γōš-βunāk
earhole
Sogdica. 5.5, 5.4; Gersh. Sogd. Cpds. 145

4455 **γwš rwc** S روز چهاردهم ماه(بیرونی: غش)
γuš-rōč
fourteenth day of the month
MDii, Nov. 6, 2-3; MDiii; Hen. JRAS 1945, 151.6

4456 **γwšyq** C افزایش، رشد
γwašēk ? (xwšy) ©<*waxš* ? ⇒xwš'mnty
growing
STi 32.15; S W, C2 p67 fn 32

4457 **γwšytt** M جاسوس‌ها
γōšēt ⇒γwš[1]
spies
GMS 1679

4458 **γwt-**[1] B, C لازم‌بودن، مورد نیازبودن، کمبود داشتن
γut ©pt. st.
(*to*)be in need, (*to*)be wanting
GMS 576; BBB p68

4459 **γwt-**[2] B خواندن
xut- (γwt'y[2]) ©pt. st. ⇒γwn-[1]
(*to*)read
VJ 49, 3sg. pass. pret. *xwt'y*

4460 **γwt"w** B ⇒ γwt'w

4461 **γwt"y** B ⇒ γwty

4462 **γwt'mt** B ⇒ γwtm

4463 **γwt'rnk** S آسیاب
xut-arnē ? ©pl. -*t*
mill
MDii p56. B-4R 7, 9, 13

4464 **γwt'w** B, S خداوند، شاه، سرور(در همه‌ی متون)
xutāw, xwatāw (γwt"w) ©<**xwatāwan* ©ob. -*y*; voc. -'; pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒xwt'w, xwd'w
king, master, lord
EGSii 88; GMS 222, 1222; gen. pl. *γwt'w'n*, TSP 15.19

4465 **γwt'wy'** B شاهی
xutāwyā ©f. n. ⇒xwt'wy'
kingship
Frag. Len. 71, 6, 7

4466 **γwt'wy'kh** B شاهی، سلطنت
xutāwyā(k) ©f. n.
kingship
VJ 981, 1482; GMS 1111n 1

4467 **γwt'wz'tk(w)** B خداوندزاده، شاهزاده
xutāw-zātē(zātaku)
prince, king's son
EGSii 103; TSP 6.166; VJ 1270

4468 **γwt'y**[1] B ⇒ γwty

4469 **γwt'y**[2] B ⇒ γwt-[2]

4470 **γwt'ynh** B, S ملکه
xutēn, xwatēn (γwtynh) ©<**xwatāunī* ©ob. -*yh*; pl. -*th* ⇒xwtyn
queen
GMS 133, 950; VJ 5 etc.; TSP 6.165; SCE 259; MDiii *γwt'ynβntk*

4471 **γwtch** B مقصّر، خطاکار
γŭtč ? ©f. pp. ⇒γwtk
guilty
VJ 1049, 1055

4472 **γwtg'r** ⇒ xwδk'r

4473 **γwtk** B مقصّر، خطاکار
γŭṭē ©pp. ⇒γw-
guilty
BSTBL, Dhy. 141; Vim. 46, "at fault"; Mack. n p56; *γw't'k*, Dhy. 142

4474 **γwtm** B, S خویشاوند(در بیشتر متون)
xwatam ©<**xwatama*; <*tauxma* ©pl. -*t*; ob. pl. -*tyh*
relative
TSP 2.151, 154, 12.15, 21, 62; BSTBL, Vim. 62; Anc. Lett. 1.7, 3.13; GMS 127, 444; Benv. TSP n p170.151; pl. *γwtmt* "parents"

4475 **γwtmt** B والدین، پدر و مادر
xwatamt(y) ©pl.; ob. pl. -*yh*
parents
SCE 131, 445; TSP 5.15; -*tt*, TSP 2.768; SCE 446; -*yh*, TSP 2.259; *γwt'mt*, TSP 5.18, 6.91

4476 **γwtw** B ⇒ γtw("δprm)

4477 **γwty** B, S خود، شخص(در بیشتر متون)
xuti, xwatē, xutē (γwt"y, γwt'y[1]) ©<**xwata*; AV. *xvatō* ⇒xwty, xwdy
self
EGSii 119; SCE; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.; MDii; GMS 402, 269 n 1; STi 37.22, 75.20; *γwtty*, VJ 836; *γwt'(')y*, SCE 532; TSP 6.109; Sund. AoFviii 1981, 22R 4

4478 **γwtyγwštk** B آشنا، خواستار، دوست
xute-xuštē ©pl. -*tyt*

friend(*self-wished*)
TSP 2.151, 6.91, 8.186n p170

4479 **γwty γwyšt'kw** M آشنا
xute-xwištaku ⇒γwtyγwštk
friend
Gersh. TPS 1945, 148; Hen. JRAS 1944, 138.8, 139 fn4

4480 **γwtynh** B, S ⇒ γwt'ynh

4481 **γwty prnγwntk** S فرخنده‌سیرت(خودفر)
xute-farnxwandē
self-fortunate
TSP 3.30

4482 **γwty xwdq'r** C تنها
xute-xuδkār
alone
STi 37.22; GMS 269 n 1; *γwty xwdg'r*, STi 75.20, Sund. AoFiii 1975, 18V6 p77

4483 **γwy'r** B, S آسان(خوار)
xuyār ©<**hu-vyāra* ⇒xwy'r
easy, easily
TSP 2.554, 556, 3.29, 12.41, 59; BSTBL, Dhu. 90; Benv. TSP n p176; Hen. Texts. 720; Tales. 485.2; Gersh. Amber. 241; *γwy'r γwy'r*, TSP 3.29 "easily" n p193, "in details"

4484 **γwy'rstr** B آسان‌تر
xuyārəstar
easier, very easily
TSP 6.46; BSTBL, Dhy. 372; GMS 1290, 1303

4485 **γwy'z-** S ⇒ γwyz-

4486 **γwycβr'k** B رنجور
xwēč-βarē, xōyč-βarē
suffering
TSP 2.427

4487 **γwyc(h)** B ⇒ γw'yc

4488 **γwyck"w'k** B آزادی، رهایی، گشایش
xōyčkāwē, xwēčkāwē (xwycq'wyyh, **γwyck"wy**, γwyck'wy, γwyck'w'k) ©f. n.
liberation
BSTBL, Vim. 79, 80, 94, Dhy. 360, 361, Dhu. 98, 253 & etc.; TSP 7.95, 103, 9.113; Sogdica. 61.31; *-k'w'kw*, TSP 9.118; W-Li, ii: Gropp. p39

4489 **γwyck"wy** ⇒ γwyck"w'k

4490 **γwyck(')** B, S باز، گشاد، آزاد(در بیشتر متون)
xwēčk, xōyck ? ⇒xwycq, γwck'
open, free
VJ; TSP; SCE; BSTBL; MDii p201; Frag. Len. 57.9, 11; GMS 229, 976n1; W-Li, ii; *-w*, TSP 8.69; *-h*, MDii

4491 **γwyck'w'k** ⇒ γwyck"w'k, xwyck'w'k

4492 **γwyck'wy** ⇒ γwyck"w'k

4493 **γwyck kryny** S آزادکننده
xwēčk-karēnē
deliverer
GMS 1123

4494 **γwycn'k** B بیمار
xwēčnāk, xōyčnāk ⇒xwycn'k, xwžn'q
ill
TSP 2.423, 449; GMS 1059

4495 **γwycšt** B رئیس، فرمانده
xwēšt, xwētšt, xōyšt (γwyšt) ⇒xwyštk, γwyšt'k
chief
BSTBL, Vim. 157; GMS 230, 286n 1

4496 **γwyn-** B نامیده‌شدن، خوانده‌شدن، دعوت‌شدن
xwin, xwen ⇒xwyn-, γwn-[1]
(*to*)be called
SCE 200; BSTBL, Dhu. & etc., Dhy. 50 & etc.;TSP; GMS 540

4497 **γwyr** B هور، خورشید
xuwər, xōyr ©<**huwar-* ©ob. *-y* ⇒xwyr
sun
GMS 223; SCE 494; VJ 7, 40, 363, 11; BSTBL, Vim. 101, 128; TSP 22.8;S W, MIS 1984, 206; *γwyry*, VJ 1107

4498 **γwyr-[1]** B غذادادن، خوراندن
xwēr (xw'yr-) ©<**xwāraya* ©trans. v. ⇒xwyr-
(*to*)feed, (*to*)cause, (*to*)eat
GMS 542; VJ 61, 1341; AVS 79; TSP 3.9, 41

4499 **γwyr-[2]** B, S خورده‌شدن
xwer ©<**xwarya* ©intrans. v.
(*to*)be eaten
TSP 2.346; MDiii 3sg. impf. *xwyr'*

4500 **γwyr"rδyn'k** B سنگ بلور(نورافشان، نورتاب)
xuwər-arθēnē ? ⇒γwyr, 'rδ
rock crystal
BSTBL, Dhy. 45, 337

4501 **γwyr βγ** B خدای خورشید
xōyr-βaγ, xuwər-βaγ
Sun-god
VJ 7, 40

4502 **γwyrsny** B, S مشرق، طلوع آفتاب
xōyr/xuwər-sanē ⇒xwyrsny

east, sunrise
TSP 17.4, 16, 20, 26, 31, 3.144; Hen. JRAS 1944, 138.20; Frag. Len. 82 a 26

4503 **γwys-** B عرق کردن، خوی کردن
xwēs, xōys ©<Av. *xvīsa-*; **xwisa*; MP *xwyd*
(*to*)perspire, (*to*)sweat
GMS 228, 539; TSP 2.295; Hen. Texts. 718; Bailey. Prolexis. 23; S W, MIS 1984, 206; AVS 71

4504 **γwyšt** S(MD) ⇒ γwycšt

4505 **γwyšt'k** B, S رئیس، فرمانده، معلّم، محترم
xōyštē, xwēštē (γwyštk) ©<Av. *hvōišta*; Khot. *hvāṣta*; Oss. *xištar*; Munj. *xušci* ⇒xwšty(y), γwycšt, xwyštk
chief, superior, teacher, honoured
GMS 230; SCE 92; BSTBL, Dhy. 7, b9 etc.; Intox. 32; TSP 5.59, 8.200, 17.22; MDiii; Bailey. Prolexis. 435

4506 **γwyštk** ⇒ γwyšt'k

4507 **γwyštr** B, S رئیس، فرمانده، بزرگ‌تر(در بیشتر متون)
xōyštar, xwēštar ©<**xwā(y)išta-tara* ©nom. ob. *-y, -w, -'*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒xwyštr
chief, superior, head
GMS 230, 1301; VJ; TSP; BSTBL; SCE; STii 7-40, 8.3; *-h*, VJ 1506; *-w*, TSP 2.180; *-y*, SCE 128; *-'*, SCE 478; TSP 5.74; Dhy. 15; *-»*, SCE 8, 9.8; MDii; Frag. Len.; S W, MIS 1984, 207; pl. *γwyštrt(h)*, TSP 2.190, 632; Dhy. 163; ob. pl. *γwyštrty*, TSP 5.92, 7.172

4508 **γwyz-** B خواستن(در بیشتر متون)
xwēž, xōyž (γwyẓ-, γwy'z-) ©<**xwāzaya* ©inf. *-'y* ⇒'γwšt-, xwšt-, xwj-, γwz-, xwž-, xwyz
demand, wish
GMS 188; VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; S W, MIS p207; *γwy'z*, MDii 2sg. impv. *γwy'zym*, 1pl. pres., *γwy'zw*, 1sg. impf.

4509 **γwyẓ-** ⇒ γwyz-

4510 **γwyz»y** B بسیار، زیاد
xwěže ?, xōyže ? (γwyz'y)
very
TSP 5.93, 7.49; STii 8.7

4511 **γwyz'kstr** B قوی‌تر، زیادتر
xwežakəstar
stronger, more
TSP 9.115

4512 **γwy z'k(w)** B بی‌نهایت، بسیار، زیاد، شدید(در بیشتر متون)
xwěžak(u), xōyže ? (γwẓky) ©adv.
very, very much, extremely
GMS 234; Benv. Notesi 36-7; BSTBL; VJ; TSP; SCE; STii 7.33; *γwyz'w*, VJ 1044; STii 7.30; BSTBL; TSP 6.40, 50, 62

4513 **γwyz'y** ⇒ γwyz»y

4514 **γwz-** B, S خواستن
xōž (γwẓ-) ⇒'γwšt-, xwj-, xwž-, γwyz-
(*to*)demand, (*to*)wish
TSP 5.107, 13.13; BSTBL, Dhy. 40, 74, 145; Frag. Len.; MDii; trans. pret. *'γwštδ'r-*, VJ 1077; inf. *'γwšty*, Frag. Len. 93.36; AVS 138

4515 **γwẓ-** ⇒ γwz-

4516 **γwẓky** B ⇒ γwy z'k(w)

4517 **γwzn** M گوزن
γawazn ©<Av. *gavasna* ©ob. *-yh* ⇒γ'wzn
deer
GMS 375, 1230

4518 **γy** C و، هم
γĭ/ĕ ?
and, also
STii 4.5, 10, 5, 21 & etc.; BSTi 61 etc.

4519 **γy-** S تقسیم کردن، بخش کردن
xi, xai ©Oss. *xai*
(*to*)divide, (*to*)part ?
MDii p33.4; Gersh. Advice. 91

4520 **γy'ry'kh** B بردگی، اجیری
xyāryāk
servitude, hired labour
SCE 41; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 413

4521 **γyδ** B, S این، همین، پس(در بیشتر متون)
xēδ/θ ©<*x+'yδ* ⇒xyδ, γyδh
this, that same, then
EGSii 122; GMS 1403, 1420; VJ; TSP; BSTBL; STii; Frag. Len.

4522 **γyδβp** S ⇒ γyδrp

4523 **γyδh** B گله، رمه
γēθ ? ©<OP *gaiθā*; MP *gēh(bān)*; *gēh*
flock
TSP 13.ii, 14; S W, IIJ 1976, 61

4524 **γyδrp** S زیان، آسیب
γišp ? ⇒γyšp
damage
MDii p34.14, *γyδrph*, *γyδrpy*, *γyδryw*; Anc.

Lett. 5.30; *γyδβp*, Hen. BBB p63.523; BSOAS 1965, 246

4525 **γymr** B لاغر
γ/ximər ?
thin
TSP 6.87 n p204

4526 **γyn(ʾ)** B وجدان
γ/xĕn ?
conscience ?
VJ 1030

4527 **γyntwh** B (نام نوعی) بیماری
xĭntŭ ? (xynt) ©MP *xyndg*
(*a kind of*)illness
TSP 2.35 n p169

4528 **γypδ** B, S خویش، خود، مال، مال او، از آنِ او(اَش)(در بیشتر متون)
xēpθ (xypθ) ©<Av. *xvaē paiθya* ©pl. *-t(y)* ⇒xypδ
own, self, his
EGSii 120; GMS 139; VJ; TSP; BSTBL; SCE; STii; Frag. Len.; Sogdica. 60.6; *γypδh*, MDii; *γypδw*, Dhu. 276; *γypδt*, GMS 1250, 139 n 1; *γypδʿ*, W-Li: Gropp. p39

4529 **γypδʾwʾnt** B, S خداوند، ارباب
xēpθāwand ⇒xypδʾwnd
Lord, master
TSP 7.102, 118; Hen. Tales. 468.33; MDii, *-w*

4530 **γyr** B, S دیر، دیرزمان، مدّت
γī/ēr ? (yyr) ⇒γyrtr
late
EGSii 158; VJ 205; TSP 2.446, 1163, 12.40; Frag. Len. 39.1; *γyrw*, VJ 115; *γyyr*, GMS 1285; *γyrh*, VJ 274; TSP 2.411 n p174

4531 **γyr-** B, S رفتن، گذشتن، عبوردادن
xĕr ⇒γrt-, γr-[1], xyr-, γʾyr-
(*to*)go, (*to*)pass, (*to*)cross, (*to*)transfer
SCE 540; VJ 1036; BSTBL, Vim. 4, Dhu. 49; Hen. Tales. 475.15; W-Li: Gropp. p39

4532 **γyrʾʾk** B ⇒ γyrʾk

4533 **γyrʾʾkwnʾy** B دیوانگی
xērakūnē, xirākōnī
foolishness
TSP 5.108; Hen. Texts. 731

4534 **γyrʾk** B, S دیوانه، خیره، ابله(در بیشتر متون)
xirē/xērē (γyrʾy, γyry) ©Khot. *khīra*; Khwar. *xyrʾw*; Yaghn. *xīra*
foolish, stupid
TSP 2.494 etc.; STii 7.5, 8; BSTBL, Intox. 12, 20, 29; Hen. Tales. 475.14, 28; *γyrʾʾk*, SCE 394; pl. *γyrʾt*, SCE 260

4535 **γyrʾk ʾškʾr-** B دست‌انداختن، مسخره کردن
xērē-əškăr-
(*to*)make a fool
SCE 251, 267

4536 **γyrʾy** ⇒ γyrʾk

4537 **γyrtr** دیرتر، بعد
γē/īrtar ⇒γyr
later, afterwards
GMS 1285, 1667; Hen. Tales. 473.5, 486.14; BBB c8 f12, 32; TSP 12.65, 14.21; MDii; BSTi 71-7; Benv. Et. 1.302; MSP b-134

4538 **γyrtrcyq** S دیرکرد
γīrtarčīk
late
C3 apud. Sund. MSP p46

4539 **γyry** ⇒ γyrʾk

4540 **γyšʾyph** S ⇒ γyšp

4541 **γyščʾnʾk** B خسیس، پَست، فرومایه
γiščanē ? (γyščnk, γyščnʾk) ©<**gṛsti*; Av. *gərəδa (naka)* ⇒γyɪcnyʾkh(yh)
mean, stingy
TSP 8.194; SCE 46; GMS 382 n 2, 1021; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 414; *γyščnʾkw*, Frag. Len. 120, 6

4542 **γyščnʾk** ⇒ γyščʾnʾk

4543 **γyščnk** M ⇒ γyščʾnʾk

4544 **γyšp** C زیان، آسیب
γišip, γēšip (γyšyp, γyšʾyph) ⇒γyδrp
damage
STi 14.15; Benv. Notesii 424; GMS 298; BBB 523, 706 b22; MSP b3; *γyšypw*, Hen. Tales. 480-30

4545 **γyštrʾwy** B تکریم، احترام
xēštrawē ? ⇒xwštryʾ
veneration
TSP 6.70

4546 **γyšyp** M ⇒ γyšp, ʾγwšʾyp-

4547 **γytcnyʾkh(yh)** B فرومایگی، پستی
γitšanyāk(yā) ©f. n. ⇒γyščʾnʾk
meanness, stinginess
SCE 70; GMS 382 n 2

4548 **γyyr** M ⇒ γyr

4549 **γz'n'nc** M ماه ششم سال
xazānānč ⇒mz'yγγntych, xz'n'nc
sixth month of the year
Hen. JRAS 1945, 149.7; GMS 1275; Hen. Orientalia. 8.93

4550 **γz'nh** S خزان، پاییز
xazān
autumn, fall
MDii p169 A-17.2

4551 **γzδ'n** B, S گور، اِستودان، دخمه
xazdān ©<**azdāna* <**asta-dāna*; Pahl. *hz'n* ⓖloc. *-y*
grave
Hen. Tales. 478.4 n p479; Frag. 27, 6, IIJ 1976, 70; GMS 117A

4552 **γzn-** B, M, C گنج
γazn ©Parth. *gzn*; MP *gnz* ⓖnom. ob. *-y(y)*; acc. *-w*; loc. *-yh*
treasure
VJ; TSP; Hen. Tales. 486.4; JRAS 1944, 138.9; GMS 1171; Benv. Notesiii 228; Hen. AM 1963, 197; Bailey. Asica. 15; C2 n p96

4553 **γznβr** B گنجور، خزانه‌دار
γaznβar ⓖpl. *-t*
treasurer
VJ 106; GMS 1131; pl. *-βar'yt*; VJ 1332 n p98

4554 **γzny'** C خزانه، خانه‌ی گنج
γaznyā
treasury
C2, 51R 4 n p96; BSTii 885.4

4555 **γẓt'** B هرزه، هوس‌ران
γ/xaz/žta ? ⇒γẓt'kyn
debauched, licentious
TSP 5.38, 80n p200

4556 **γẓt'kyn** B هرزه، هوس‌ران
γ/xaz/žtakēn ⇒γẓt'
debauched, licentious
BSTBL, Dhu. 82

4557 **γztwq** C آب دهان، خدو
xazt/dūk ©MP *xayūg*
saliva
STii 1.25; GMS 978; Hen. Texts. 719

4558 **γžw** C ⇒ γẓw'

4559 **γẓw'** B مو
γ(u)žu/wa ? (γžw) ⓖf. n. ⇒žw, ẓw-
hair
BSTBL, Dhy. 44, 172, 254, 370; pl. *γžwt'*, STi 10.10; Sund. AoFi 254 n 160

h/H

4560 **hbyl** C هابیل
habel
Abel
C2, 57V30

4561 **hrwwt** M هاروت(و ماروت)(خرداد و مرداد)
harūt ©<MP
Harut
Sogdica. p16.16 p19, *hrwwt mrwwt*

4562 **hwnx** M آن
xōnax ⇒γwn'γ, xwnx
that, he, the
GMS 63

4563 **hykl'** C معبد، شبستانِ کلیسا
heykala ©<Syr.
nave
C2, 57V30

4564 **ḤZYH** S دیدن
wēn- (XZYH) ⓖIdg.
(*to*)see
Anc. Lett. i 2, ii 3, iii a2, 28; S W, CI, 1991, 183

j

4565 **j'm** M ظریف، باادب
žām ©<**drām*; MP *dārmag* ⇒ẓ'm, z'm
delicate, fine, polite
GMS 285; Hen. Tales. 469.37

4566 **j'm'wy(y)** M ظرافت، ادب
žāmāwē
refinement
GMS 1082

4567 **j'r** M زهر
žār ©<**janθra*; Av. *jąθra*; Parth. *žahr*; MP *zahr* ⓖob. *-yy* ⇒z'r², ẓ'r
poison
BBB b36 b85; GMS 1058; Gersh. TPS 1964, 14 n 1; *j'ryy*, BBB 639; Hen. Cosm. 311.67

4568 **j'rm'nwq** M زهرمانند
žār-mānūk ⇒z'rβr'k
poison-like (*similar to poison*)
Gersh. Sogd. Cpds. 143b; BBB b36; GMS 1058

4569 **j'rnyy** M زهری، زهردار
žārnē
poisonous
BBB b36

4570 **j'rynyh** M زهری، زهردار
žārēnē
poisonous
GMS 1058

4571 **j'y–** M سخن گفتن، حرف‌زدن
žāy ©<*drāy–; MP drāy
(*to*)speak, (*to*)talk
BBB p126; GMS 285; AVS 92

4572 **jβ–** M گاز گرفتن، جویدن
žə/iβ ⇒zyβ–, ẓyβ–
(*to*)bite
GMS 112, 610 n 1; pt. st. *jβ't–*, GMS 536; AVS 108

4573 **jβ'ty** M جویده
žəβatē ©pp.
bitten
BBB b16; GMS 840

4574 **jγ'r** M فریاد(دخیل: ژَغار)
žγār ⇒jγyr–
cry
GMS 66; Hen. LW 100

4575 **jγm'** M دروغ
žaγmā ©<*dragmākā* ©f. n. ⇒žγm', δrγmh^2, zγmh
lie
GMS 285, 509, 1098

4576 **jγrt** M سریع، تند
žγart ⇒žγrt, ẓγ'rt, zγ'rt, 'ẓγrt, 'zγ'rt
quick
BBB e22; GMS 526

4577 **jγt–** M نگه‌داشتن
žaγd (žγt–) ©pt. st.; inf. *jγtyy* ⇒jxs–, δ'r–, zγt–, δrγty, δrγt–
(*to*)hold, (*to*)keep
GMS 925; BBB 523, 526, 632; perf. *jγtwδ'r–*, GMS 1245

4578 **jγt'(h)** M نگه‌داشته
žaγdă ©f. pp. ⇒jγt–
kept
BBB 727 a5; GMS 882, 884, 887; *+wβyy*, 3sg. opt. pot. pass. Hen. Tales. 470, 58

4579 **jγw** M سخت، دردناک، بد
ž(a)γu, žəγu ⇒jwγ–, δrγw, zγ–w, ẓγ–w
hard, cruel
BBB 510; Hen. Tales. 473.28; BSOAS 11, 66.9; GMS 410n 1

4580 **jγyr–** M خواندن، صدازدن
žγēr ('jγyr–) ©impf. *jyγyr* ⇒zγ'yr–, žγyr–, 'zγ'yr–
(*to*)call
GMS 629, 706, 730; W–Li; Cropp. p39

4581 **jγyrt–** M خواندن، دعوت‌شدن
žγĕrt ©pt. st.
(*to*)call, (*to*)be called
GMS 537; pp. *jγyrty(y)*; W–Li, ii; BBB c15

4582 **jkrystr** M بدکارتر، بدکارترین
žkaristar
more sinful
BBB 555; GMS 1636

4583 **jkry(y)** M بدکار، گناهکار
žkarē ©<*dəžkarē <*duž–karaka*
sinful
BBB p69, 555; GMS 287, 1146

4584 **jmn–** M زمان، ساعت
žam(a)n (zmnw) ©nt. n. nom.; acc. *–w*; loc. *–y'*; pl. *jmnd'*; ob. pl. *jmndy'* ⇒žwmn, žmn(w), zmn–
time, hour
GMS 165, 512 n 1, 1662; BBB 483; W–Lii, Cropp. p39

4585 **jmncyq** M به‌موقع، سروقت، درزمان
žamnčik
on time, timely
BBB 571; GMS 1014

4586 **jmnw** M زمان، ساعت، روز
žamnu ('jmnyh) ©<*jamanam* ⇒m'hjmnw, myhrjmnw, wrmztjmnw, žmn(w), zmn–
time, hour, day
GMS 414, 512 n 1; S W, CLI 1989, 181

4587 **jn–** M زدن
žan ©inf. *–yy* ⇒zn–^{2}, jt–
(*to*)beat, (*to*)strike
GMS 577, 907; Hen. Tales. 467, 41; AVS 98

4588 **jn'** M دانش
žnā ⇒'zn'k(h), 'ẓn', βjn'(h), ẓn'kh
knowledge
GMS 264, 1264; W–Li, ii, Gropp. p39; BBB 525; Tales. 473, 31

4589 **jn'ptnym** M پند، اندرز
žnā–patnēm, žināpatnēm ⇒'zn'ptnym

injunction
BBB 64; Gersh. Sogd. Cpds. 138; Advice. 79ff

4590 **jnwq** ⇒ jnwwq

4591 **jnwwq** M زانو
žnuk (z'nwk$^{(y)}$, jnwq) ©Av. *žnu*; Pahl. *šnwk*
knee
Sogdica. 49.8, 50 n p50; GMS 264, 978

4592 **jt–** M زدن
žət ©<**jata* ©pt. st. ⇒jyt–, zyt–[3]
(*to*)strike
GMS 108, 577, 925; AVS 98; inf. *jtyy*, Hen. Tales. 467.30

4593 **jw–** M زندگی کردن، زیستن
žǔ, žaw ⇒žw–, zw–, 'zw–
(*to*)live
GMS 574, 647

4594 **jw'n** M زندگی، عمر
žwān ©ob. *–y(y), –yh* ⇒jw'nyy, zw"n, 'zw'n(h)
life
BBB 514, 534 f82; GMS 1032; Hen. Cosm. 307.45; W–Li, ii, Gropp. p39

4595 **jw'ndy(y)** M زنده
žwandē (zw'ntk, 'zw'nty, 'jw'nty) ⇒mwrt'jw'ndyy, jwndyy/h
living, alive
BBB 534; Sogdica. 46.2; Gersh. Sogd. Cpds. 140a

4596 **jw'nmyc** M زنده، حیاتی، زیستی
žwānmēč
living
GMS 1103; *+ptβnd* "life–line", Hen. Giants. BSOAS 11, 71

4597 **jw'nyy** M زندگی، عمر
žwānē ⇒jw'n, zw"n, žw'n
life
Hen. Tales. 473.32; *'yw jw'nyy* "life–time"

4598 **jwγ–** M سخت، دردناک، بد
žuγ ©ob. pl. *–tya* ⇒jγw, žwγ
hard, cruel
GMS 410; Tales. 473.1

4599 **jwk** M سالم، درست
žūk ©<**drūka* <**druvaka* ⇒n'jwq, δr'wk$^{(y)}$, žwq, zwk$^{(y)}$, δrwk
sound, complete
BBB 516 f23; GMS 285, 978

4600 **jwky'** M سلامتی، درود
žūkyā ⇒δrwky'
health, greeting
BBB 516; Hen. Cosm. 307.46; W–Li, Gropp. p39

4601 **jwky'mync** M سالم
žukyāmēnč (jwqy'mync)
safe, sound
GMS 1103; BBB 516

4602 **jwqy'mync** ⇒ jwky'mync

4603 **jwndty** ⇒ jwndyy/h

4604 **jwndyy/h** M زنده
žwandē (jywndyy, jwndty) ⇒jw'ndy(y), 'zw'nt'k, ẓw'ntk, žwnty
living
Sogdica. 39.27; BBB f82; GMS 1068; W–Li, ii, Gropp. p39; *jwndy γryw* "the living–self", BBB f82

4605 **jwšy** ⇒ δr'wšy(h), žwšy

4606 **jwty'** M نوعی مشروب الکلی، آبجو ؟
žute ? ©Av. *zav–*; Skt. *juhoti* ⇒zwt'k
beer ?
BBB 515, *–jwtyy*

4607 **jwxšk/q** M شاگرد، پیرو
žuxšk ©<**δrγwšk* <**drigušaka* ⇒δrγwšk, žwxšq–
disciple
GMS 285, 410, 1168, 1177

4608 **jxs–** M نگهداری شدن
žaxs ©<**draxs–* ©pass. st. ⇒jγt–
(*to*)be kept
GMS 825; AVS 73

4609 **jyγyr–** M خواندن، صدا کردن
žīγēr (zyγyr–) ©impf. ⇒jγyr–
(*to*)call
GMS 629; Hen. BSOAS 12, 312, 107

4610 **jyk'** M ضرر، زیان
žika ? ©<*zyā* ⇒zykh, žyq'
damage
GMS 182, 205, 1661; Hen. Cosm. 307.61

4611 **jymtyc** M ماه یازدهم سال(بیرونی: ژیمدا، ژعدا)
žimtēč ? ⇒zymtyc, žymd'
eleventh month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1945, 149.12, 151.9

4612 **jyryft** M خِرَد، زیرکی
žirīft ©<Parth.
wisdom
W–Lii: Gropp. p39

4613 **jyšt** M زشت، نفرت‌انگیز
žišt ©<**zōišdišta*; **zais–*; Parth. *zys–* ⇒zyšt–,

žyšt-
ugly, hated
BBB p77, 633; GMS 451

4614 **jyšt'wc** M کینه، نفرت، بیزاری
žištǎuč (jyštwc) ⇒zyšt'wc
hatred
BBB 633 b18; GMS 1080; Hen. Cosm. 307, 49; Magi. 140 n 2

4615 **jyštm'nky'(h)** M بددلی، بدنیّتی
žišt-mān(a)kyā
bad intentioned
BBB p75.693; GMS 1147

4616 **jyštrw'n** M بدجنس، بددل
žišt-r(u)wān
bad intentioned, ill will
BBB 606, 691

4617 **jyštrw'ndy'** M بدسرشتی، بدجنسی
žišt-rwāndyā
bad intention
BBB 606, 712; GMS 291, 1147

4618 **jyštwc** ⇒ jyšt'wc

4619 **jyt-** M زدن
žət ©pt. st. ⇒zyt-[3], jn-, jt-
(*to*)strike
GMS 108; perf. *jytwδ'r-*, Hen. Tales. 467.33

4620 **jywndg** M زنده
žiwandag ©<Parth.
living
BBB p127; W-Lii, Gropp. p39

4621 **jywndyy** M ⇒ jwndyy/h

k/q

4622 **k-** S, M به
(kywyδ, kywnt, q-) ©prepos. in compd. ⇒'kw[1], kymyδ, kw[1], kym'nt
to
GMS 1629; Benv. JA 1955, 321, *qyw*

4623 **q-** C ⇒ k-

4624 **-k** M جزء استمراری
(-q) ©*kn* <*sk(n)* <(')*skwn*
durative particle
GMS 635, 641

4625 **-q** C ⇒ -k

4626 **-q'** C جزء آینده‌ساز
kā (-g') ⇒k'm[1], k'n
future particle
GMS 448, 646; C2 p85, 184

4627 **k'β-** B شکافتن، دریدن(کاویدن، کافتن)
kāβ/f ⇒kβt-
(*to*)split
TSP 21iii 3 n p234

4628 **q'βt** M ⇒ kβt-

4629 **k'δn** B لال، گنگ
kāδ/θan (q't) ©<**kāθama*; ✓*kā* ⇒k't
dumb
SCE 81, 367; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 414

4630 **k'δy** B, S بسیار، کاملاً، خیلی
kāδy/e/ī ©<**kāδiya*
very
EGSii 160; TSP 5.71, 87; VJ 10, 3[a]; *-w*, Anc. Lett. 1.3

4631 **k'γ"kh** B کام، سق
kāxā(k) ⇒k'γk(h)
palate
TSP 7.55 n p211

4632 **k'γδ'** B کاغذ
kāγaδā (q'γδ') ©f.n; ob. *-yh*, *-y'*; abl. *-'* ⇒k'γδ'kh
paper
BBB p65, 527; GMS 971, 1264; BSTBL, Intox. 33; Laufer. 557; Bailey. BSOAS 11, 787; CII, 1990 E15

4633 **q'γδ'** M ⇒ k'γδ'

4634 **k'γδ'kh** B کاغذ
kāγaδā(k) ⇒k'γδ'
paper
TSP 2.951; GMS 1111 n 1

4635 **k'γδy'kh** S کاغذی
kāγaδyāk
(*of*)paper
MDii p184, 12 A-5, 12

4636 **k'γk(h)** B کام، سق
kāx(ā)k ? ©<**kāhaka* ©ob. *-yh* ⇒k'γ"kh, k'kh
palate
BSTBL, Dhy. 274

4637 **k'kh** M کام، سق
kāk ©<**kāka* <**kāhaka*; (**kāhman*) ⇒k'γk(h)
palate
Hen. Sogdica. p5.13 n p6

4638 **q'm** C ⇒ k'm[2]

4639 **k'm[1]** B, M, S جزء آینده‌ساز

kām ⇒k'n, -q'
future particle
GMS 646-50; EGSii p40

4640 **k'm²** B آرزو، میل، کام
kām (q'm) ©<OP *kāma* ©acc. -*w*
wish
BSTBL, Dhy. 77; *n'q'm*, C2, 60R 21 n p63

4641 **k'm-** B, M, S دوست‌داشتن، خواستن(در بیشتر متون)
kām (q'm-)
(*to*)want, (*to*)wish, (*to*)like
GMS 96n 1, 775; BSTBL; SCE; MDii; Frag. Len.; TSP; VJ; STii, S W, C2 gloss. & n p123, 28-9; trans. pret. *q'md'r-*, GMS 457; STi 49.11; Sund. AoFviii 1981 p215; STii 1.21; C2, *k'mδ'r-*; Frag. Len. 69.17

4642 **q'm-** C, M ⇒ k'm-

4643 **k'm'k** S آرزومند، امیدوار (کامه)
kāmē, kāmāk
wisher
MDii, Nov. 4V7 p44.7; *k'm'kw* "at will" Frye 10

4644 **k'm'ntk** B دوست‌داشتنی، دوست‌دار
kāmandē (k'm'nty)
well-wisher, liking
TSP 5.75; Frag. Len. 71, 8

4645 **k'm'nty** ⇒ k'm'ntk

4646 **k'mδ'r-** S ⇒ k'm-

4647 **q'md'r-** C ⇒ k'm-

4648 **q'mp** C ⇒ qmp

4649 **k'n** B, M جزء آینده‌ساز
kān ⇒k'm¹, -q'
future particle
GMS 646-50

4650 **k'n'kh** B ⇒ k'z'kh

4651 **q'ny'** M نادانی، ابلهی(دخیل: کانا)
kānyā
stupidity
BBB 716

4652 **k'p** B تکّه، قطعه
kăp ?
piece
TSP 3.180; Hen. Texts. 728; *k'p'*, TSP 3.196

4653 **k'r** S ⇒ »ztk'r

4654 **-k'r'k** پسوند به‌معنی «کننده»(معادل فارسی «کار»)
kāre (-k'ry, -q'ry, -k'rk, -qry) ©<**kāraka*
©f. -*q'rc*; suff. ⇒-kr'k
making, doing
GMS 1125

4655 **q'rc** ⇒ -k'r'k

4656 **-k'rk** ⇒ -k'r'k

4657 **k'rpδ** S راه
kārpaδ ©ob. -'*y*
path
Sund. MHC 36.8 R9 p26

4658 **q'rpδ(δ)** M کالبد، راه، روش
kārpaδ
form
Hen. Tales. 469.24, 470 n 1; S W, C2 n p54.21

4659 **q'rpθ** C راه، راه نظامی
kārpaθ ©<**kāra-paθi* ©pl. -*t*
way, path(*army road*)
BSTii 917.10, 918.6; S W, 11V 25, 11R 21, 52V 10 p54.21

4660 **k'rt'k** B خانه‌دار، سرایدار
kartē ? (k'rtk) ©<Skt. *gṛhastha*
householder
BSTBL, Dhu. 206, Dhy. 6; GMS 363

4661 **k'rtk** ⇒ k'rt'k

4662 **k'ry** B, M, S (نوعی) پسوند(پسواژه با مصدر)
©post position with inf.
suffix
GMS 932f; BSTBL, Dhu. 81, Dhy. 56 etc. p96

4663 **-k'ry** ⇒ -k'r'k

4664 **-q'ry** ⇒ -k'r'k

4665 **k'ryk'r** S کارگر، پیشه‌ور
karĕkār
worker
MDii, A-9R3, p96.3; Gersh. Advice. 85

4666 **k's** B, M, S خوک(دخیل: کاس، کاسموی)
kās (q's) ©Khwar. *k's* ©ob. -*y(y)*
pork, pig
TSP 3.138, 9.44, 13.17; SCE 88, 122, 141, 360; Anc. Lett. 3.24; BBB f8, 766; GMS 822, 1683; Hen. LW 99; Frye 2

4667 **q's** C ⇒ k's

4668 **k'š** M کاشغر
kāš ©Parth. *k'š*
Kashghar
Sogdica. 8.10

4669 **k'š'k** B, M, S کاشغری
kāšē (k'šk)
(*from*)Kashghar
Sogdica. 8.10c, n p10; GMS 1048; MDii; TSP

8.185; Texts. 737; f. *k/ q'š̃nc*, GMS 1048; MDiii p95

4670 **k'šk** ⇒ k'š̃'k

4671 **k't** S لال، گنگ، کرولال
kāt/θ (q't) ⇒k'δn
dumb, deaf-mute, mute
BSTi 139; Benv. JA 1943-5, 101 n5; BSTii 886.23; C2, 51R23; Frag. Len.; S W, BSOAS 1981, 236

4672 **q't** C ⇒ k't

4673 **k't'k** B بازی
kātē ©Khwar. *k't*; Pahl. *kādag*
game, play
VJ 283, 288, *+kr-* "to play", *k't'w kr-*

4674 **k'tsγ'nty** S شوخی، مسخره
kāt-sxandē (q'tsxndy) ©pl. *-t*
mockery, ridicule
BBB p84, 716; GMS 344; Frag. Len. 70.8

4675 **k'tsγ'rδ** B شوخی، مسخره
kāt-sxarδ ? ©<*k't'k-sxrδ* ?
mockery, ridicule
SCE 143

4676 **q'tsxndy** M ⇒ k'tsγ'nty

4677 **k'w¹** B به، به‌طرف، تا، در (در بیشتر متون)
kō (qw²) ⇒kw¹
to, at, in
GMS 1629-32. *k'w. . . s'r, k'w. . . p'r*

4678 **k'w²** B, M کجا، جایی که
kū ⇒'kw², kw²
where
VJ 1067; SCE 542-3; BSTBL, Vim. 64, 178; GMS 1531; *k'wty*, Frag. Len. 93.10

4679 **k'wt'm** B گوتاما
k/gotam
Gotama
TSP 5

4680 **q'xwš'ty** C استفراغ، قی (دهانِ گشوده)
kāx-wišātē ©acc. *-tw*
vomiting
BSTii 829.21: C2, 102R21; Benv. JA 1955, 300

4681 **q'yn** C قابیل
kayin
Cain
C2, 51V 17, 29

4682 **k'z'kh** B خانه‌ی کوچک، کلبه
kāzāk, kāzē (k'n'kh)
little house, hut
VJ 952; Hen. Mittelir. 126

4683 **qbn** C ⇒ kβn-

4684 **kβn-** B, M کم، اندک
kaβn (qbn) ©<**kabna*; Yaghn. *kavin*; <**kambna* ©acc. *-w*; abl. *-'* ⇒kβny, knpy
little, few
Hen. Texts. 732; BBB d7 c16; C2; Benv. Notesiv 515

4685 **kβn'kβnw** B کم کم
kaβnē-kaβnu ⇒kβnw
little by little
BSTBL; GMS 1199

4686 **kβn'kk** B, S کم، اندک
kaβnak, kaβne (qbnq) ©**kaβnakka-* ⇒kβny
little, a little
VJ 1463, 1475; GMS 982; STi 34.2; Sund. AoFviii 1981 p215; STii 2.15; MD A-9 R14; C2, 87V6, 60R3; S W, CLI 1989, 180

4687 **kβnγw'r'k** B کم‌خور، اندک‌نوش
kaβn-xwārē
drinking little
BSTBL, Intox. 19

4688 **qbnq** C ⇒ kβn'kk

4689 **kβnptz'n'y** S کم‌شناخته، گمنام
kaβn-patzānē
little known
KG 482

4690 **kβnty'** S کمی، اندکی
kaβnt/dyā
a little, shortage
MDii p176.1

4691 **kβnw** اندک، کمی
kaβnu (qbnw) ©acc. adv.
a little
VJ 958; TSP 3.195, 13.30; BSTBL, Dhu. 208, 151; C2, 31V 11, 12, 48R 27; MSP; GMS 1195

4692 **qbnw** C ⇒ kβnw

4693 **kβny** B, M کم، اندک
kaβnē (qbnq, qβnyy) ©comp. adj. ⇒kmby(y), knpy, kβn'kk
little, a little
VJ 899; TSP; SCE 308, 312; BSTBL, Intox. 31; BBB d10; *kβny kβny*, TSP 3.178, 231 n p177; GMS 1211

4694 **kβnyγn ?** B اندک، باقی‌مانده، کم

kaβn-yaxn ?
meagre, remnant
TSP 13.14; S W, IIJ 1976, 59

4695 **qβnyy** M ⇒ kβny

4696 **kβrδh** B (ترەفرنگی(نام گیاه دارویی، کَوَر، کَبَر)
kaβarδ ?
leeks(*Benv: caper*)
TSP 2.600 (n p177), 608, 665, 888; Texts. p720 n 600

4697 **kβš–** B, S کفش
kafš ©abl. -ʾ; pl. *-tʾ*, *-th* ⇒kfš-
shoe
SCE 177; MDii p152.6, 181 A-5, 6, 8, 9, 12

4698 **kβt–** B شکافتن(کافتن)
kaβd (qʾβt) ©pt. st. ⇒kʾβ-
(*to*)split
pp. *kβtʾt*, VJ 1104; GMS 873; Sogdica. 33.10; AVS 108

4699 **kβtʾpršt** B لب‌شکری(لب‌شکافته)
kaβdā-paršt
harelipped
SCE 89; Gersh. Sogd. Cpds. 139c 142.1, 147

4700 **kcʾʾn** S کچان، شهری در چین(حدود العالم: کچان)
kačān (kcʾn) ©ob. -*y*
(*name of a city in China*)Ku-tsang, Liang-chou-fu
Anc. Lett. 2.6, 35, 5.7, 8, 11, 32; Hen. BSOAS 12 p609f

4701 **qcʾ** C شده، انجام‌یافته
kəčā ©f. pp. ⇒qty², ʾkrty
done
C2, 87R 2

4702 **kcʾn** ⇒ kcʾʾn

4703 **kδ** B, S اگر، وقتی که، هروقت(در بیشتر متون)
kaδ (qt²) ©<*kaδā* ©adv. prepos. ⇒kδʾ, kt²
when, if
EGSii 177, 192; GMS 1581, *rtykδ*

4704 **kδʾ** M, B, S اگر، وقتی که، چه‌وقت، یا
kaδă (qdʾ) ©adv. & conj. ⇒kδ, qtʾ¹
when, if
GMS 1581, 1307, 1535; *ʾrtkδʾ*, BBB; Hen. JRAS 1944, 138.49; C2; Sund. AoFviii 1981 p215

4705 **qdʾ** C ⇒ kδʾ

4706 **qdʾc** C ⇒ kδʾc

4707 **kδʾc** B, M, S هرگز، هیچ(در بیشتر متون، همیشه با حرف نفی)
kaδāč (qdʾc) ©<*kaδa-cit*; Parth. *kdʾc*
ever, never
EGSii 159f; GMS 1559; VJ 1115; TSP; BSTBL; MDii; Hen.; Tales.; STi 21.15; Sund. AoFi 1974, 6V13; *qδʾc*, Cosm. 307.32, 64; *kδʾcw*, Frag. Len. 38, 28; MSP b79, 114, 111; Dhu. 71

4708 **kδʾm** M کدام، هر کدام
kaδām (ktʾm, qtʾm) ©<*katāma* ⇒qdʾmy
which
GMS 59, 269, 1553; STii 1.73; BBB

4709 **qdʾmy** C کدام
kaδāmē ©pl. -*t* ⇒kδʾm
which
BSTii 881.4; C2, 13R17; BSTii 882.8; C2, 13V22; BSTii 909, 28; C2, 61R28

4710 **kδʾr–** B کردن
kδ/θār (qtʾr-, qδʾr-) ©<*ʾ*krtwδʾr-* ©perf. st. trans. pret. ⇒kwn-, ʾkt-, qθʾr-
(*to*)do
GMS 167

4711 **qδʾr–** M ⇒ kδʾr-

4712 **kδʾrʾk** B شکم، بطن
kaδ/θārē (kθʾry, kδʾrʾy)
stomach, belly
VJ 18, 25, 30; TSP 2.35, 7.59, 19.10, 22.18; *kδʾr*, TSP 7.56; *kδʾrt*, Frag. Len. 61.16, pl.

4713 **kδʾrʾy** ⇒ kδʾrʾk

4714 **kδʾwty** B, S اگر، چنان‌چه، چون
kaδŭti ⇒kδwty, ʾYKZY
if, like, as if
BSTBL; STii 7.36; *kδʾwtty*, Vim. 8; *kδʾwtyn*, Frag. 2a.28

4715 **qdbʾt** C شاید(اگر باشد)
kaδ-βāt, ka-δβāt
maybe
STii 5.46

4716 **kδδryy** M اکنون
kaθrĕ, kəšĕ (kθry, qδδryy) ⇒kšy, kδry
now
Mack. *kəši*, S W, *kəše*; Hen. Tales. 469.10, 473; AM 1952, 203.5

4717 **qδδryy** ⇒ kδδryy

4718 **kδpʾ(=klpʾ)** B کیهان، دوره‌ی کیهانی
kalpa (kδph) ©<Skt. *kalpa* ⇒krp-
world age

BSTBL, Vim. 181; SCE 281-2; TSP 2.1084, 1168; GMS 60n 1

4719 **kδpcyk** B کیهانی، جهانی
kalpčīk ⇒krpcyk
worldly, (*of*) kalpa
BSTBL, Dhy. 161, 236

4720 **kδph(=klph)** ⇒ kδp'(=klp')

4721 **kδry** B, M, S اکنون(در بیشتر متون)
kaθrĕ, kašĕ (kθry, k/qδryy) ⇒'kδry, kδδryy, kšy, qθry
now
Mack. *kəši*; S W, *kəše*; TSP 5.75; BSTBL; BBB 758; MDii; Frag. Len.; Hen. Tales. 476.17; KG; MSP; *kδryh*; Tales. 474.75

4722 **qδrycyk** M کنونی، معاصر
kaθrečīk ©pl. *-t* ⇒'kδrycyk'
actual
GMS 1014

4723 **kδwty** B, M اگر، چنان‌چه، چون
kaδŭti (qδwty(y), kδZY) ⇒'YKZY, kδ'wty, 'YMT(w)
if, like, as if
GMS 118, 1685; Frag. Len. 11.1; STii 10.21; *-h*, Hen. Tales. 466.21; S W, C2 p184 n 7

4724 **qδwty(y)** M, C ⇒ kδwty

4725 **qdwy** C سقف، بام(برهان قاطع: کَدو ادَه: دیوار عمارت و خانه)
kaδwē
roof
BSTi 113, 122, 171

4726 **qdyš** C قدّوس، قدسی
kadiš •
holy
BSTii 904.29: C2, 57R29; STSC 99

4727 **kδZY** S(AL) ⇒ kδwty

4728 **kfš-** C کفش
kafš ©nt. n. ⇒kβš-
shoe, footwear
kfšw, nom. n. C2, 94R9: BSTii 826.9

4729 **kj** M معجزه
kə/ṛž ⇒krj, qž, krz
miracle
Sogdica. 25.5; GMS 355, 496

4730 **k/qδryy** M ⇒ kδry

4731 **KL** S همه(هز)
wisp ©Idg. ⇒wysp-
all
Anc. Lett. 4.3, 8; GMS 218

4732 **klp** B ⇒ krp-

4733 **qlyθ'** C اطاقک، پستو، سلول
kalīθa ©<Syr. *qlyt'*
cell
BSTii 889.23; C2, 60R 23 n p131.23

4734 **km'** M وسیله‌ی حجامت ؟
kama ?
instrument of bloodletting ?
Sund. Man. Lett. 305.21

4735 **kmbwny** M کاهش، نقص
kambūnē, kambōnī (qmbwnyh/y)
decrease, shortage, fault
GMS 1087n 1; BBB 546; S W, Sund. Man. Lett. 305-24

4736 **qmbwnyh/y** ⇒ kmbwny

4737 **qmbyy** ⇒ kmby(y)

4738 **kmby(y)** M اندک، کم، ناقص، کمتر از
kambĕ/ī (qmpy, qmbyy) ©<**kambiyah* ©old comp. adj. ⇒kβny, knpy
less, short of, imperfect
GMS 308, 493 n 1, 938; BBB 546; Hen. JRAS 1942, 243; pl. *kmbyt*, GMS 1302; *qmpy*, C2, 94V19

4739 **qmp** C حمله، کمین، رزم‌آرایی(کَنبورَه: مکرودستان)
kamp (q'mp) ⇒knph
attack, stratagem, ruse
C2, 23R8; pl. *-t*, 31R 25, S W, C2 n p74.25

4740 **qmpy** C ⇒ kmby(y), knpy

4741 **kmzy(n)** S چینک‌چنک(نام شهری در چین)
kamzēn
chin-chenq, name of a city in China
Anc. Lett. 2.23; Hen. BSOAS 12.618

4742 **kn-** B, M کندن
kan (qn-) ©√*kan* ⇒knt-
(*to*)dig out, (*to*)dig
GMS 577, 637; SCE 527; STi 19.6; BSTii 895.26: C2, 54R26; trans. pret. *knd'r-*, STi 19.16; AVS 99

4743 **qn-** C, M ⇒ kn-

4744 **-kn** M جزء استمراری
kan (-qn) ⇒skwn
durative particle

GMS 642; S W, C2 n p65

4745 **-qn** C ⇒ -kn

4746 **kn”c** B کجا، از کجا
kanāč (kn'c, qn'c) ©<*kana-hačā
where, where from
VJ 3[1]; GMS 1528a, 1538; *kn'c pyδ'r*, "why", Hen. Tales. 481, 58

4747 **kn'c** ⇒ kn”c

4748 **qn'c** M ⇒ kn”c

4749 **knβy βr'n** S سبکبار
kambē βrān ⇒knpy
light-loaded
MSP p46

4750 **knc** M دختربچّه(کنیز)
kanč (qnc) ©<Av. *kainika* ⇒knc'k
girl
GMS 247; *kncγwδ'k*, MDiii p25

4751 **qnc** ⇒ knc

4752 **knc'k** S دختربچّه(کنیزک)
kančē (qncq, qnck/cyy) ©<Av. *kainyā; kainikā*; MP *knyg; qnycq* ⇒knc, kncyk
small girl, child
MDii, A-16,7 p139.7, pl. *knc'kt*; C2, AV 26, ob. pl. *qncqty; kncy(y)*, BBB e22; GMS 247, 957

4753 **qncq** C ⇒ knc'k

4754 **qnck/cyy** M ⇒ knc'k

4755 **kncyk** M دختر، دختر جوان
kančik ⇒knc'k
girl
GMS 995; Hen. Tales. 472, 42e

4756 **qncystr** C دختر جوان‌تر
kančistar
younger girl
BSTii 878.1; STSC 15; C2, 87V1

4757 **knδ'k(k)** S شهری ؟
kandē, kandāk ? ⇒knδ(h)
(*of*) city ?
MDiii p104

4758 **knd'r-** C ⇒ kn-

4759 **knδβr** B دروازه
kand-δβar ©<*kanθa-δwara* ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
city-gate
GMS 455, 498; Gersh. Sogd. Cpds. 137, 143a; O[1] 14; Frag. Len. 92.14; TSP 13.2, 4, 15; VJ 43

4760 **knδ(δ)** M ⇒ knδ(h)

4761 **knδ(h)** B, S شهر(در بیشتر متون)
kand/t, kanθ (qnθ, knδ(δ)) ©Khot. *kanthā* ©f. n. ob. *-y(h)*; pl. *-th*; ⇒qθ, knθ
city
GMS 525; EGSii 87; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.; KG; SCE 2; Hen. JRAS 1944, 143.24; Tales. 481, 58, 486.13; Anc. Lett. 2.12, 13; MDii A-14, 31

4762 **qndyl'** C قندیل، شمع، شمعدان
kandīla ©<Syr. ©pl. *qndylyt*
candle
C2, 60R30: BSTii 889, 30

4763 **knph** S حمله، کمین، تدبیر جنگی
kam/nb/p ⇒skfs, qmp
assault, stratagem
Sund. KG 465; MSP n p46 "dodge"; STSC 146, 5, 6

4764 **knpy** B, M, S کم، کمبود، کمی، نقص(در بیشتر متون)
kambē/ī (qmpy) ©<*kambiyah*; Parth. *kmbyft* ⇒knpy βw-, knβy βr'n, kmby(y), kβn-
lack, shortage
Benv. Notesiv 515.16; Hen. Texts. 732; VJ 53, 80, 1318; TSP 3.22, 6.106 & etc.; STii 9.18; BSTBL, Dhy. 126; SCE 499; Sogdica. 64.7, 15; MDii 1.120; *knph*, Frag. Len. 68.4, 7

4765 **knpy'kh** S کمبود، نقص
kambyāk
shortage
MDii p165 A-15.4

4766 **knpy'strh** B کم‌ترین، بسیار اندک
kambīstar
particularly short
TSP 2.433; Hen. Texts. 734; Benv. TSP, *knpy'stkh*; GMS 1289, 1302; MSP b191

4767 **knpy βw-** B کمبود داشتن
kambē/ī βu ⇒knpy
be lacking
VJ 53 & etc.; SCE 499;BSTBL, Dhy. 216

4768 **knt** B خانواده، نسل(از طرف زن)
kand ©Wakh. *kənd*
family, generation
TSP 2.547, 643.8.177, 186; Benv. Notesvii, JA 1951, 113f

4769 **knt-** B کندن
kand ©pt. st. ⇒kn-
(*to*)dig out, (*to*)take out

VJ 239, inf.; AVS 99

4770 **knθ** C شهر
kanθ/d (kθ, qnt) ⇒zy-qnty, qnθcyq, knδ(h), qθ
city
GMS 34; STi 8.7; Sund. AoFi 252.7

4771 **qnt** ⇒ knθ

4772 **qnθ** ⇒ knδ(h)

4773 **qnt'** C ⇒ zy-qnty

4774 **knt'k** S ⇒ kntk

4775 **knt'rβ** B, S گندروا، پری دریایی
gandarβ ? ©<Skt. *Gandarva* ©pl. *-t* ⇒γntrw
water-fairy
TSP 8.55; Frag. Len. 93.29: O^2 29; *kntrβ*, BSTBL, Dhy. 346

4776 **knt'ws'** B صمغ، نوعی چسب، کُندُش(نوعی داروی عطسه آور)
kanduš
(*a kind of*)mastic, (*a kind of*)drug
TSP 3.285; Hen. Texts. 729, 733

4777 **knt'yk'** B زنگ، زنگوله
k/gant/dīk, gantik (kntyk) ©<Skt. *ghaṇṭikā*
bell
VJ 1057, 1118, 1121; SCE 397; TSP 8.46

4778 **qnθcyq** C شهری، مربوط به شهر
kanθčīk (qntcyq) ©pl. *-t*
urban
GMS 1014; STii 5.42

4779 **qntcyq** ⇒ qnθcyq

4780 **kntk** B حفّاری، خندق، کَنده
kandē (knt'k) ⇒zy-qnty, qnty
digging
BSTBL, Padm. 38; KG 747

4781 **kntrβ** B ⇒ knt'rβ

4782 **qnty** C گور، قبر
kandē ©pl. *-t* ⇒zy-qnty, kntk
grave
BSTii 843.40; Benv. JA 1955, 330; C2, 56V, n p108.12

4783 **kntyk** ⇒ qnty

4784 **qnw'ncy'** C مهارت، هنر
kən(u)wāńčyā (krn'wncy') ⇒qrnw'ncy'
skill
BSTii 892.23, 24: C2, 31R23, 24

4785 **qnwn'** C قانون، سنّت، شریعت
kanonā (knwn(ʾ), knwnw)
canon
C2 gloss; Hansen. AO 1966, 96

4786 **knwn(ʾ)** ⇒ qnwn'

4787 **knwnw** ⇒ qnwn'

4788 **qnygrwšn** M دوشیزه‌ی روشنایی(از خدایان مانوی)
kanīg-rošn ©Parth.
Virgin of Light(*Manichean godess*)
W-Lii, Gropp. p39

4789 **qnyy** M حفّار، چاه کن
kanē
digger
GMS 906

4790 **qnz'γ** C گنجه(نام شهری است)
ganzag ⇒γzn-
Kanzag (*name of a city*)
C2, 25V8 n p68

4791 **kp-** B, M, C ماهی
kap ©Khwar. *kyb*; Oss. *kaf* ©nom. gen. -(ʾ)y; acc. *-w*; inst. -'; pl. *kp'yšt*
fish
TSP; SCE 85, 156, 240, 353; Hen. Tales. 471.10, 14, 483.3, *kpyy*; STi 79.6; GMS 1182n 1

4792 **kp'wr** B, M کافور
kapūr (kpwr)
camphor
TSP 3.171, 270, 7.109; Benv. Notesi 53; GMS 807

4793 **kp'wt** B کبود
kapōt
blue, grey blue
TSP 3.32, 47, 101

4794 **kp'wt'ych** B کبوتر
kapōtē/ič ©Yaghn. *kapūči* ⇒qpwtyc, qwpwtyc
dove, pigeon
EGSii 85; GMS 1186n 1; SCE 163, 175, 351

4795 **kp'wtk** B کبود
kapōtē ©<OP *kapautaka*
blue, grey blue
TSP 3.114, 128, 146

4796 **kp'yšt(h)** B ماهیان
kapišt (kpyšt) ©pl. of *kap*
fishes
GMS 514; TSP 2.179, 182, 196, 206; GMS 1186; Hen. Tales. 471.9; ob. pl. *-twh*, TSP 2; *-tyy*, Hen. Tales. 471.13

4797 **kpc** S واحد گنجایش، کفچه

kap/fč ©acc. *-w*; nom. & ob. *-y*
unit of capacity
MDii p60.14; *kpcw*, B4R15, *kpcy*, A-18 R9; Bailey. TPS 1954, 149

4798 **kpc'kk** S واحد گنجایش، کفچه
kap/fčē (kpck) ©Pahl. *kafčag* ©ob. *-y*
unit of capacity
TSP 19.7 n p232; Hen. Texts. 713n 5; MDii p34, 2

4799 **kpck** B ⇒ kpc'kk

4800 **kpny's'k** B ماهیگیر
kap-niyāsē (kpny'sy, kpny's'y)
fisherman
Frag. 2a.5, 10, 12, 13, 17, 20; O[1] 17: Frag. Len. 92.17; Hen. Sogdica. 51; Tales. 471.11n 4; Gersh. Sogd. Cpds. 145.3

4801 **kpny's'y** ⇒ kpny's'k

4802 **kpny'sky'** B ماهیگیری
kap-niyāsakyā
fishing
O[1] 16: Frag. Len. 92.16

4803 **kpny'sy** M ⇒ kpny's'k

4804 **kpwr** M ⇒ kp'wr

4805 **qpwtyc** C کبوتر
kapōtē/īč ©ob. *-y* ⇒kp'wt'ych, qwpwtyc
dove
BSTii 914.5: C2, 53R 5; Sund. AI 28, 1988, 181

4806 **qpy'ty** ⇒ qpyy'tyy

4807 **qpyδ** M کلبه، دکانک(واحد زمان معادل ۲۰ ثانیه)
kəpēδ (qpyyδ) ©MP *kurbag* ©ob. *-yh*
stall (time unit=20 sec.)
Hen. Cosm. BSOAS 12, 312.100, 102, 316, 318

4808 **kpyšt** M ⇒ kp'yšt(h)

4809 **qpyy'tyy** M گوشت ماهی
kap(ē) -yātē (qpy'ty)
fish-meat
Gersh. TPS 1945, 147

4810 **qpyyδ** ⇒ qpyδ

4811 **kr-** B, S, M ⇒ kwn-, krt-

4812 **qr-** C, M ⇒ kwn-, krt-

4813 **-kr** کننده، فاعل(پسوند فارسی: ـ گر، ـ کار)
-kar ©suff.
making, doing
GMS 1121

4814 **kr"m** B روستا، دِه
k/grām ©<Skt. *grāma* ©pl. *-t(h)*
village
VJ 883, 1481, 979, 1172

4815 **kr"n** B پاک، خالص، اصیل
krān (qr'n, kr'n(h))
pure
TSP; BSTBL, Dhu. 286, Dhy. 42 & etc.; STii 7.7; MDii pl. *qr'nd*; Hen. Cosm. 311.66; GMS 1247; *kr'nw*, Frye 6

4816 **kr'γ** B نام نوعی بیماری(کرخ ؟)
kara(n)x (kr'nγ)
(*name of an*)illness
TSP 2.38, 7.59, 22.19; Hen. Texts. 715; S W, C2, n p57

4817 **-kr'k** B کننده، فاعل
karē (-kryy) ©suff. ⇒-k'r'k
making, doing

4818 **qr'n** M ⇒ kr"n

4819 **kr'nγ** ⇒ kr'γ

4820 **kr'n(h)** S ⇒ kr"n

4821 **kr'wny** B عمل، انجام
karūnē ⇒krwn
making, deed
TSP 2.269, 347; Bailey. TPS 1946, 206; MSP b112

4822 **kr'wr'n** S نام شهری در چین
krōran
Lou-lan
Anc. Lett. 6.5; Hen. BSOAS 12-611

4823 **kr'y'nc** M زن مزدور
karyānč ?
hired girl
Sund. Man. Lett. 306.26, 28, 308 n 47

4824 **kr'ynch** B اردک، مرغابی
karēnč
duck
SCE 352; Mack. n p39

4825 **kr'ysy'kh** M کلیسایی، وابسته به کلیسا
karēsyāk, kalēsiyāk
Ecclesia
GMS 1111n 1; KG 594

4826 **kr'z'kh** B ردا، قبا
kražāk ? ©<Skt. *kāṣāya*
garment
VJ 1497; GMS 363; Bailey. Vāsta 39, Prolexis. 308

4827 **krδ'kh** S(MD) ⇒ kwrδ'k, qwrθy

4828 **krj** M معجزه، شگفتی
karž (qrž) ⇒kj, krz
miracle
GMS 355, 526; Szemerenyi. HMV 425

4829 **krjy'wr** M معجزه‌آسا، شگفت‌انگیز
karžyāwar (qrjy'wr)
miraculous, wondrous
GMS 1119; Hen. Cosm. 307.14, 20

4830 **qrjy'wr** ⇒ krjy'wr

4831 **qrqδδn** M (نوعی) یاقوت
karkaθan ? ©< Syr. *qarkeδāna*
amethyst
Sogdica. p26

4832 **krm** M کردار، عمل
karm (qrm) ©<Skt. *karman*
deed
BBB 516; GMS 526; pl. *krmyt, 'spt-krmyt*, GMS 968

4833 **qrm** ⇒ krm

4834 **krm'yr** B قرمز، سرخ
karmīr, kərmīr (kyrmyr, qrmyr, krmyr) ©Pahl. *karmīr*; Yaghn. *kimīr*; Arm. *karmir* ⇒qyrmyr
red
VJ 40[d], 838; TSP 3.60 & etc. 7.8, 22.1; SCE 87, 322; KG 2327; CII 1990 p83

4835 **krm'yr kwc'k** B سرخ‌منقار، سرخ‌دهان
karmīr-kūčāk
having a red beak
SCE 172; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1

4836 **krmšwγn** ⇒ qrmšwhn

4837 **qrmšwhn** M بخشایش، عفو
k(ə)rmšuγn ? (krmšwγn)
forgiveness
BBB 532; GMS 499; Sogdica. 63.4

4838 **qrmyr** M ⇒ krm'yr

4839 **krmyr** ⇒ krm'yr

4840 **qrmyr rytyy** M شاداب، سرخ‌روی
karmīr-rētē
red-faced
GMS 968; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1

4841 **qrmyšt** C مارها
kirmišt ©pl. ⇒kyrm-
snakes
STi 6.9; GMS 512, 1186

4842 **krn** B, M کر، ناشنوا
karn (qrn) ©<Av. *karəna* ©ob. -*y*
deaf
SCE 82.267; Intox. 12, BSTBL; BSTi 139; Sund. AoFviii 1981 p215

4843 **qrn** C ⇒ krn

4844 **qrn'** C بوق، کرنا
karnā
horn
STi 30.15; Sund. AoFi 223

4845 **krn'kh** B نقطه‌ی پرگار
kərn/zāk ? (krz'kh) ©Skt. *vidiśaḥ*
intermediate points of the compass
BSTBL, Vaj. 21

4846 **krn'wncy'** ⇒ qnw'ncy'

4847 **krnw'k** M ماهر، زبردست، هنرمند
karnuwāk ©<OP *karnuvaka*
skilful
BBB p70, 562; GMS 1032, *+δstw* "skillful hand"

4848 **krnw'nc(w)** B ماهر، هنرمند
karnuwānč ©**krnw'n* ©f. adj.
skilful
Vim. 123, BSTBL; GMS 1003

4849 **qrnw'ncy'** M, C مهارت، هنر
karnuwānčyā ⇒qnw'ncy'
skill
BBB 562; GMS 1003; Hen. Tales. 467.61, 469 n 4; Sund. AI 28, 1988 p181

4850 **krnw'ncyk** S با مهارت، ماهر
karnuwānčik
skilful
Bugut. Insc. B2.11

4851 **krp-** B, S جهان، کیهان، ایّام کَلَپ
kar/lp (krph, klp) ©<Skt. *kalpa* ©-'; pl. -*t'* ⇒kδp'(=klp')
world age
TSP 6.77, 78, 20.16; BSTBL, Vim. 181, Dhu. 241; Frag. Len. 69.6; MDii

4852 **krpcyk** B جهانی
kar/lpčīk ⇒kδpcyk
worldly
BSTBL, Dhy. 161

4853 **krph** ⇒ krp-

4854 **krps'k** B کلباسو، مارمولک، چلپاسه، کرپاسه(کرباسه)
karpāsē ©<Av. *kahrpuna*; Pahl. *krpwk*; <**karp asaka*; *xrafstar*
lizard
TSP 13.19; GMS 139; Bailey. HMV p28

4855 **qrš-** M کشیدن
karš ©<Av. *karša* ⇒qrwš-
(*to*)draw
BBB e24

4856 **kršn** B, M ظاهر، سیما، شکل، زیبایی
karšn ©ob. *-y* ⇒»wkršnyy, kšn[1], kršny
appearance, form, beauty
Benv. Notesiv 512; Hen. BBB p93; Sogdica. 37; VJ 39, 16[a], 926, 1212; TSP; BSTBL; Hen. Tales. 470n 1; Cosm. 307.50; W-Li 567n 1; KG 378; GMS 357, 526

4857 **kršn'k** S به‌شکل، شکل‌یافته
karšnē (qršny) ⇒kršny
in form of
KG 370; STSC 133; BSTBL, Dhy. 176; STii 5.10; TSP 7.163

4858 **kršn'w** B, M خوشگل، زیبا، شکیل
karšnǎu (qršn'w, kršnw) ©<**kašnāwan*
⇒'wqršn'wt, qšn'w
beautiful
VJ 839; TSP 6.34; SCE; BSTBL; BBB b40; Sogdica. 351; Frag. Len.; GMS 1076; pl. *-t*, Hen. Cosm. 307.12, 60; ob. pl. *-ty*, Vim. 154

4859 **qršn'w** M ⇒ kršn'w

4860 **kršn'wty'** M زیبایی
karšnāutiyā(k) (kršn'wty'kh)
beauty
BBB b40; W-Lii 547.26, 548.19; GMS 1070n 1, 1079; KG 377, *-kh*

4861 **kršn'wty'kh** S ⇒ kršn'wty'

4862 **qršn'w wyn'mndyh** M خوب‌چهر، خوش‌سیما
karšnǎu wēnāmandē
good looking
GMS 1100

4863 **kršnw** ⇒ kršn'w

4864 **qršny** C ⇒ kršny, kršn'k

4865 **kršny** B, S شکل، زیبایی
karšnē (qršny) ©pl. *-t* ⇒»wkršnyy, kršn'k, kršn
form, beauty
TSP 7.163; BSTBL, Dhy. 176; Sund. KG p184, 370; MSP b31, 101; STii 5.11; STSC 133, 142-3

4866 **kršny'n** B نام پسر شاهزاده سوداشن
karšnyān ©pr. name
son of Sudashan
VJ 281 & etc.

4867 **krt** B کارد، چاقو
kart (krth) ©<Av. *karəta*; Khwar. *krc*; Yaghn. *kōrt* ©ob. *-y*
knife
TSP 2.520, 8.120; SCE 224, 182; *-h*, TSP 2.115

4868 **krt-** S کردن، شدن
kart, kṛt, kət (kr-, qr-) ©pt. st. ⇒'krt-, kwn-, 'kt-, qt-
(*to*)do, (*to*)become
EGSii 17; Anc. Lett. 2.30, 34, 3.23

4869 **krt'ync(h)** B کاردی، با کارد
kartēnč ©f. adj.
with knife, of knife
SCE 241, 206

4870 **krth** ⇒ krt

4871 **qrtr** ⇒ krtr

4872 **krtr** M, S زرنگ، برّا، کاربُر
kartar ? (qrtr) ©<**kart- tara* ? ⇒krtrty'
cunning, decisive
GMS 249 n 1, 1658; *krtryy*.; Frag. Len. 29.3, 111 R2; Sund. MSP n p47

4873 **krtrty'** M خراب نشدنی، سالم(برّان)
kartartyā ? ⇒krtr
incorruptible
Sund. Man. Lett. 305.5, 301 n 14, 312.5

4874 **krts'r** S ⇒ kwrts'r

4875 **krw'** B میان‌تهی، خالی، سوراخ(دخیل: کَروْ، کَروا، کَروه)
karwǎ
gap
BSTBL, Dhy. 66; Hen. L W 96

4876 **krwβr'n** M سنگین‌بار
karu βarān
heavy-loaded
Sund. MSP b137, 139n p46

4877 **krw δnt'k(h)** B دندان میان‌تهی، دندان کرم‌خورده
karw-δandē, δandāk
gap-toothed
SCE 83; Sogdica. 23.19; Gersh. Sogd. Cpds. 144.1; Hen. L W 96

4878 **krw kpy** M کَرو (نوعی ماهی)، گربه ماهی ؟، نهنگ ؟
kar(w)-kapi ©<Av. *kara*; <IE **skvalos, whale*; Finish. *kala*; Hung. *kal*
Kar fish(*a kind of fish*), cat-fish ?, whale ?
Bailey. AM 1965, 113; Hen. Tales. 483.3

4879 **krwn** M عمل، اثر، اقدام، انجام
karūn, karwan ? (qrwn) ⇒kr'wny
making, effect, executing
GMS 1101 n 1, 1123 n 1; STi 63.14, 68.22; TSP 2, 269, 347; *'rkrwn'y*: *'rk-krwn'y*, STii; Gersh. Sogd. Cpds. 137

4880 **qrwn** M, C ⇒ krwn

4881 **qrwn'mndyh** M عمل، کار، تأثیر
karūnāmandē (qrwn'mnty)
action, effecting
Sogdica. 36.16; GMS 1101; C2, nom. 94R28, acc. *-tw*, 51V 23, 61R27, abl. *-t'*, 31R18: BSTii 826.28, 829.18, 909.27

4882 **qrwn'mnty** C ⇒ qrwn'mndyh

4883 **qrwš-** M, C کشیدن، نقش کردن
kru/əš ⇒qrš-
(*to*)draw, (*to*)trace
GMS 482; BBB p102 e24; C2, 57R25, 104R9

4884 **qrwšny** C کِشنده، نقّاش
krušnē
tracer, illustrator
C2, 57R24: BSTii 904, 24; Benv. JA 1959, 133

4885 **qrxny'tqy'** C کِرخی، بی‌حسّی
karx-nyātakyā ©f. n. ⇒kr'γ
numbness
C2, 13R15, ob. n p56-7

4886 **-qry** C ⇒ -k'r'k, γnt'qry, γw'nkr'k

4887 **kry'** B نوبت، زمان، هنگام
karyā (qry') ©pl. *kr'yt*; suff. ⇒kry'cyq
time, sequence, in turn
BSTBL, Dhy.; Benv. Notesii 217, Notesiii 224; GMS 1120; MSP p47; STSC 143; Bailey. Prolexis 40

4888 **qry'** M ⇒ kry'

4889 **kry'cyq** M زمانی، نوبتی
karyāčīk ⇒kry'
timely
n'kry'cyk "untimely" GMS 1014

4890 **qryn'** C درس، قرائت
karē/ină ?
scripture reading, lesson
C2, 31V17: BSTii 893.17

4891 **-kryny** M فاعل، کننده
karēnē (-qryny(y)) ©suff.
doer, maker
GMS 1123; BBB b50; W-Li 36, 95; pl. *-t*, STii 6.23

4892 **-qryny(y)** M, C ⇒ -kryny

4893 **-kryy** ⇒ -kr'k

4894 **krz** B, S اعجاز، سحر
karž (qrž, krẓ) ⇒kj, krj, qž
miracle, magic
VJ; TSP 2.55, 21 ii12; BSTBL, Dhy. 315; Frag. Len. 38.23, 86.3; KG 449

4895 **krẓ** ⇒ krz

4896 **qrž** ⇒ krj, krz

4897 **krz'kh** ⇒ krn'kh

4898 ***krzkr'k** S اعجازانگیز، عجیب
karž-karē ©pl. *krzkr'yt*
wonderful
MSP b110

4899 **kržwrz** C معجزه
karž-warz ©pl. *-t*
miracle
STi 68.22; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148; GMS 355, *krẓ't wrz*; BSTBL, Dhy. 315; *krz ZY wrz*, VJ 907

4900 **ks-** B لاغر، ضعیف
kəs, kas ('ks'y) ©<Av. *kərəsa*; <*kasu* ©nom. $-^{(i)}y$; pl. *'ksth* pred. inst. *'ks'* ⇒'ks-
thin
VJ 544 n p94; GMS 953, 1201, 1204; *ksy*, TSP 2.429, 6.87

4901 **qsqnty** C ویران(خانه‌خراب)
kas- kandē ©<*kat+skand* ⇒ktsknt'k
devastated
STii 1.21; GMS 365 n 1; Hen. BBB p63.5.21

4902 **KSP** S مبلغ، مقدار، ارزش(هز)
arγ ©Idg.
sum
Anc. Lett. ii 49, 52

4903 **KSP'** S نقره
nākṛtē ©Idg. ⇒n'krt'k
silver
MD, Livšič. Osnovyy II p371

4904 **kstr** S کهتر، کمتر، ناچیزتر
kastar ⇒kštr-
less, inferior
GMS 1300n 1; MDii p126.2, 14

4905 **qš-** C کاشتن
ka/əš ©pres. st. ⇒kšt-, qšy', kyr-[2]
(*to*)sow

3sg. opt. *qšy*, C2, 52R9 n p96

4906 **kš'k** ⇒ 'k'yš'k

4907 **kš'wrz'k** M کشاورزی، کشت و زرع
ka/əšā-warzē (qš'wrzy(y))
cultivation, tillage, agriculture
BBB p72.570; GMS 147; Sogd. Cpds. 1945, 141h <**karšāw(a)-warz*; Gersh. AHM 157n <**karšā-warz*; Gharib. SI 1994, 131-5

4908 **qš'wrzy(y)** ⇒ kš'wrz'k

4909 **qš'wrzy(y) mrtyy** M کشاورز
ka/əšāwarzē marti
cultivator
BBB 570

4910 **qšd'r-** ⇒ qšt'r-

4911 **qšn** M, C ⇒ kšn[1]

4912 **kšn[1]** M ظاهر، سیما، شکل
kə/ašn (qšn) ©<*karšn* ⇒kršn
appearance, shape
GMS 496; STii 2.10; Schwartz. HMV 393.8; *qšny*, BSTi 166; Gersh. JRAS 1946, 182; Sund. 1994, 45

4913 **kšn[2]** B لحظه، دَم
kšan ©<Skt. *kṣana* ⇒'kšn
moment
BSTBL, Dhy. 394

4914 **qšn'w** C زیبا
ka/əšnă/āu ⇒kršn'w
beautiful
BSTii 878.4: C2, 87V 4

4915 **qšnwstr** C زیباتر
kašnăustar, kəšnāwstar
more beautiful
BSTii 851.11: C2, 12V11; *qšn'wstr*, Schwartz. HMV 392

4916 **kšt-** M, S, B کاشتن، کشتن
ka/i/əšt (qšt-) ©<**kṛšt-* ©pt. st. ⇒qšt'r-, qš-
(*to*)sow
GMS 147; pp. Anc. Lett. 3.22

4917 **qšt-** C ⇒ kšt-

4918 **kšt'k** B کشت، کُشته، تخم
kδštē (kštyy) ⇒kyšty(y)
seed, sown
TSP 2.1019; Vim. 11, BSTBL; BBB 570 a10

4919 **qšt'r-** C کاشتن
kašδār, kaštār (qšt-, qšd'r-) ©<**qštə'r* ©trans. pret. st. ⇒qš-
(*to*)sow
STi 48.22, 47.17; S W, C2, 54R26 n p97; BSTii 895.26

4920 **kšt'ych** B کشتزار، کشت
kəštī/ēč (qyštyc, kštyc) ⇒kyštyc
field, cultivation
TSP 3.213, 11.28; loc. -*y*, TSP 7.141

4921 **kšt'yckr'k** B کشتکار، زارع، برزگر
kəštič- karē (kšt'yckr'y) ⇒kšt'ych
farmer
Frag. 2a.8, 17, 21; abl. -', Frag. 2a.11; GMS 989; BBB p72, 570

4922 **kšt'yckr'y** ⇒ kšt'yckr'k

4923 **kšt'yckry'** B کشاورزی، زراعت، کشت و زرع
kəštič-karyā
agriculture, sowing, cultivation, tillage
O[1] 17: Frag. Len. 92.17

4924 **qštr** C ⇒ kštr-

4925 **kštr-** B, M, S کوچک‌تر، کمتر، کهتر، کم‌ترین
kaštar (qštr) ©<**kasišta-tara* ©pl. -*t'*; acc. -*w*; ob. pl. -*ty* ⇒kstr
smaller, smallest
GMS 1280, 1300; Frag. Len. 44.6; STi 26.3, 13.2; Sund. AoFiii 1975, 76; pl. *qštrt'*, C2, *qštrw*, 87 V11, 18; CII, 1990 G4; *'yw kštr*, TSP 11.35 "smaller one"

4926 **kštyc** ⇒ kšt'ych

4927 **kštyy** M ⇒ kšt'k

4928 **kšy** M اکنون، حالا(در بیشتر متون)
kəši/e (qšy, qθy) ⇒qθry, kδry, kδδryy, 'kδry
now
Hen. Tales. 475.26; STi 52.8; Sund. AoFviii 1981 p215 & etc.; STii 4.28 & etc.; BSTi 201, 251; BSTii: C2 gloss. n p65, 132.16

4929 **qšy** C ⇒ kšy

4930 **qšy'** C کشاورزی
kašyā
sowing
C2, 52V18 n p99, 100

4931 **kt'** M, B که(در بیشتر متون)
kat (qt[1]) ©rel. pron.; conj. ⇒kδ
that, who
GMS 1581, 1604, 1680; C2 gloss. n p66, 84, 184 n 7

4932 **kt'[2]** M, B اگر، زیرا(در بیشتر متون)
kat (qt[2]) ©conj. ⇒kδ'

if, because
GMS 1581 n3; VJ 1075, 1447 *ktn'* "if we"; STi 42.2, 44.3 6.45; C2 gloss.

4933 **qt'** C ⇒ kt'

4934 **qt'²** C ⇒ kt'², kδ

4935 **qt'³** M خانه
kat ⇒kt'k, qty¹
house
GMS 365 n 1

4936 **kθ** ⇒ knθ

4937 **qθ** C شهر
kaθ ©ob. *-y*; pl. *-t*(') ⇒knδ(h), knθ
city
GMS 340, 496; STi 5.3, 8.7; Sund. AoFi 1974, 241.2, 8R2; STii 1.16, 4.40; *qθt*, STi 47.8, 11; *qdt'*, STii 1.22; C2 gloss. *qθy*, 60R26; *qθt'*, 1V10.11R33

4938 **kt-** ⇒ qt-

4939 **qt-** C شدن، کردن
kə/ṛt (kt-) ©<*kṛta-* ©pt. st.; trans. & intrans. ⇒qtym, qtyš, qty³, qtyšt', qt'nt, qθ'r-, qt'wn-, 'krt-, krt-, qt'², qt'nt, kwn-
(*to*)do, (*to*)become
GMS 148; inf. *qty*; pp. *kt(w)/kt'/qty*, C2 p207, 230; AVS 99n 1

4940 **kt"m** B کدام، هر کدام(در بیشتر متون)
katām (kt'm) ©<Av. *katāma* ⇒qt'm"δy, qt'm'yδyy, kδ'm
what, whichever
GMS 59, 1536 f 1553; *kt'mw*, Anc. Lett. 2.10; VJ 532

4941 **qt"** C یا
katā ©conj. ⇒kδ'
or
C2 gloss.

4942 **qt'²** C کرده
©pp. ⇒kwn-, krt-, qt-
done
STii 4.4

4943 **kt'k** B خانه، ـ کده
katē (qtyy, kt'y) ©loc. *kt'ky* ⇒'yškth, βntkt'k, qty¹, qt³
house
TSP 16.35; SCE 177; BSTBL, Dhu. 120

4944 **kt'm** B, M, S ⇒ kt"m, kδ'm

4945 **qt'm** ⇒ kδ'm

4946 **qθ'm** C دیوار، حصار شهر (برهان: کَتام، تالار)
kaθām ©pl. *-t*
city-wall
Benv. JA 1955, 329; C2, 22V13, 23R4 n p59

4947 **qt'm"δy** M هر کس، هر که
katām-āδē ⇒kt"m, qt'm'yδyy
whoever
BBB 545; GMS 1553

4948 **qt'm'yδyy** M هر کس، هر که
katām ēδē ⇒qt'm"δy
whoever
BBB p68, 545; GMS 1553

4949 **qt'nt** C
(qtnt) ©3pl. ⇒qt-
STii 5.43, 6.34; C2, 61R 18

4950 **qt'ny** C عمل بد، گناه
kətānī, əktānī ⇒'kt'nyy
sin, evil deed
STi 60.6, 81.14; S W, AO 1981, 16

4951 **qt'nyq'rc** C (زن) گناهکار
kətānī-kārč ©f. adj. ⇒'krt'nyk'rch
sinner
BSTii 842.9; C2, 68R9

4952 **qt'nyq'ry** C گناهکار
kətānī-kārē (qt'nyqry) ©acc. *-rw*; voc. *-r'*; pl. *-t*; ob. pl. *-ryty* ⇒'qt'nyk'ry, 'krt'nyk'r'k
sinner
GMS 1125; C2 gloss.; BSTi 87, 319, 287; STi 68.21; Sund. AoFiii p68-9

4953 **qt'nyqry** ⇒ qt'nyq'ry

4954 **kt'r** B, M, S آیا، یا، اگر، چنان که(در بیشتر متون)
katār ©<Av. *katāra*
whether, either, or
GMS 1514, 1581; SCE 356; *kt'rw*, VJ 303; BSTBL, Vaj. 2.4, Dhy. 20; Anc. Lett. 2.57; *kt'rwt*, TSP 2.984; GMS 118

4955 **qt'r-** ⇒ qθ'r-, kδ'r-

4956 **qθ'r-** C کردن
kaθār ('kδ'r-, qt'r-) ©<**kṛtδār* <*kṛtuδār*- ©trans. pret. st. ⇒'krtwδ'r-, kwn-, wn-¹, krt-, kδ'r-, qt-
(*to*)do
GMS 167, 279, *qtwδ'r*; C2 p230; 3sg. pret. *qt't*, STii 3.23, 1.26

4957 **kt'r'tyh** M اثر، کار
kat/θārtyā ?

action
Hen. Sogdica. 29.9a

4958 **kt'rwt** B ⇒ kt'r

4959 **kθ'ry** ⇒ qθ'ry, kδ'r'k

4960 **qθ'ry** C شکم
kaθārē (kδ'r'y)
belly, stomach
BSTii 826.37: C2, 94V7; Benv. JA 1959, 132

4961 **qt't** C ⇒ qθ'r-

4962 **kt'w'ntk** S شوهر
katāwant/dĕ
husband
Anc. Lett. iii 9

4963 **qt'wn-** C توانستن
kətāwan ©pot. st. ⇒qt-
(*to*)be able
C2 gloss. p213

4964 **kt'y** B ⇒ kt'k, qty[1]

4965 **kt'yβryh** S کدیوری، دنیایی
katēβaryā (ktyβryk, ktyβryh) ⇒ktyβr'yk
worldly, earthly
Sund. KG 184, 502; MSP b191

4966 **ktn'** B ⇒ kt[2], n'

4967 **qtnt** ⇒ qt'nt

4968 **kθry** ⇒ qθry, kδδryy, kδry

4969 **qθry** C اکنون، حال
kaθre, kaše, kəši (qšy, kθry) ⇒kšy, kδry, 'kδry
now
STi 34.5; C2 gloss. n p65; *qθy*, BSTi 157, 213 etc.

4970 **ktsknδβry** S با درهای شکسته
katskand-δβarē
whose doors has been smashed
Schwartz. STSC 138

4971 **qtskndm'nky'** M سوء نیّت، قصد تخریب
katskand-mānakyā
destructive intention
BBB p63, 521; Sogdica. 34.5; GMS 365 n 1; Gersh. Sogd. Cpds. 137

4972 **ktsknt'k** S ویران(خانه‌خراب)
kat-skandē (qtsqnty, ktskntk) ⇒qsqnty
ruined, waste
C2, 83V8 n p163; BBB 521; Sogdica. 34.5; GMS 365 n 1; Frag. Len. 83 b5; *ktsknty*, Gersh. Sogd. Cpds. 137

4973 **ktskntk** ⇒ ktsknt'k

4974 **qtsqnty** C ⇒ ktsknt'k

4975 **qtsndy** M ویرانی، خرابی
kat-s(k)andē ⇒qsqnty, ktsknt'k
destruction
BBB 521; GMS 472, *kat* "house"+ *skand*

4976 **qθwlyq'** C کاتولیک
kaθulika
catholic
C2, 56R31: BSTii 903.29

4977 **qtwr** C نسل، جانشین
k(ə)tur ©<*kutr*; <Skt. *gotra* ⇒kwt'r
descendent
STii 1.66; GMS 427

4978 **qty**[1] C خانه
katē (kt'y, ktyy) ⇒βntkt'k, 'yškth, kt'k, qt[3]
house
Sund. AI 28, 1988, 182, *qtyw mrγy* "cock"

4979 **qty**[2] C کار، عمل، کرده، انجام‌شده
kətē, ktē, əktē, kəti ©pp.; pl. *-t* ⇒'krty', 'kty', 'krt'y, šf'rqty
deed, done
STi 78, 11; GMS 835; Sund. AoFi 241.3; C2, 12V 2, 55V 21, 22R15

4980 **qty**[3]
kəti ©3sg. intrans. pret. ⇒qt-
GMS 864; C2, 40V5

4981 **qθy** C ⇒ qθry, kšy

4982 **qty'** C کار، عمل
kətyā, əktyā ©pl. *qtyt*; ob. pl. *qtyty* ⇒'krty', 'krt'y
action, work, deed
C2 gloss.; STi 14.20; Sund. AoFviii 1981, 215

4983 **kty'βšyws** S کدخدا، اربابِ خانه
katē-fšyāus
housemaster
MDii; Hen. AION 1965, 44n4

4984 **qty'q** C ⇒ kty'k(h)

4985 **kty'kδ'r'y** B خانه‌دار
katyāk-δārē ©voc. *-δ'r'*
householder
Vim. 126, 60, BSTBL; GMS 1136

4986 **kty'k(h)** B, S خانه، خانواده، خانگی
katyāk (qty'q) ©ob. *-y(h)*
household
TSP 2.1064; Hen. Tales. 486, 5.9; ob. *-yh*, TSP 16.19; BSTBL, Dhy. 5, 165; C2, 57V17, 24 n p122: BSTii 905, 17, 24

4987 **qty'wy** C کار، عمل، ساخت
ka/ṛtyāwē
doing, creation
S W, C2, 5R29; acc. *-w*, 87R11 n p52

4988 **ktyβr'yk** M کدیوری، جهانی
katē-βarīk (ktyβryk) ⇒kt'yβryh
worldly
Hen. Tales. 470.53; BBB 71, 567; ob. *-y*, GMS 994, 1131; Gersh. Sogd. Cpds. 138, *kate+βar-īk*

4989 **ktyβryh** ⇒ kt'yβryh

4990 **ktyβryk** ⇒ kt'yβryh, ktyβr'yk

4991 **qtym** C
kətēm ©1sg. intrans. pret. ⇒qt-
STii 2.2; STi 67.17

4992 **qtyš** C
kəte/iš ©2sg. intrans. pret. ⇒qt-
STii 6.47; STi 47; GMS 863; C2, 51V7

4993 **qtyšt'**
kətešta ©2pl. intrans. pret. ⇒qt-
STi 44.4; GMS 867

4994 **ktyy** M ⇒ kt'k

4995 **qtyy** ⇒ kt'k

4996 **kw'** M, S به، به‌طرف، به‌سوی(در بیشتر متون)
kō (qw², kww¹) ⇒k-, 'kw¹, k'w¹
to, at, in, towards
GMS 1629; S W, C2 gloss. n p149, 14-75; Sogdian *kw* and Slavonic *kŭ*, Sbornik IV, Moskva 1986, 116-21

4997 **kw²** B, M, S کجا، جایی که، آنجاکه(در بیشتر متون)
kŭ (qw³, kww²) ©adv. postp. conj. ⇒'kw², k'w²
where
EGSii 151f; GMS 1515, 1531; BBB 579; C2 gloss. & n p66; S W, Sogdian *kw* and Slavonic *kŭ*, Sbornik IV, Moskva 1986, 116-21

4998 **qw'** M, C غول، قهرمان
kaw (kw'yšt) ©nom. *qwy*; pl. *kw(ə)'yšt* ⇒qwy
giant, hero
C2, 13V19; Hen. Giants. BSOAS 11, 70.5

4999 **qw²** C ⇒ k'w¹, kw¹

5000 **qw³** C ⇒ kw²

5001 **kw'yšt** M ⇒ qwy, qw'

5002 **kwb** B کف
ku/of ©<Av. *kafa*; Khwar. *kfuk*; Khot. *kuva*
foam
Mack. BSTBL, Dhu. 219 n p46; Bailey. Prolexis. 49

5003 **kwc'** M, S دهان
kūčā (qwc'¹) ©Khot. *kūṣḍa*; <**kaužḍači-ā-kā*
©f. n.; ob. *qwcy* ⇒kwc'k(h)
mouth
STi 30.3, 31.17, 48.18; GMS 973, 1265; BBB p62, 518; W-Li 94; Frag. Len. 37.5; *kwcy*, C2 gloss. S W, BSOAS 1983, 47

5004 **qwc'¹** M, C ⇒ kwc'

5005 **qwc'²** C کجا، جایی که
kūčā ⇒kwrts'r
where
BSTi 159; GMS 461 n 1; "whither" C2 n p66.67

5006 **kwc'k(h)** B, M, S دهان، منقار
kūčā(k) ©f. n.; ob. *-y(h)* ⇒kwc'
mouth, beak
VJ 1103; SCE 327; BSTBL, Dhy. 25; TSP 2.457, 806; STii 10.4; Frag. Len. 37.7; *kwc'kyh*, TSP 3.295; *kwc'y*, Frag. Len. 84a 10; *kwcy'kh*, S W, IIJ 1976; Frag. 18.6, p63n 71; *kwcy*, Frag. Len. 37.5

5007 **kwc'n'k** S کوچانی، اهل کوچان(شهری در چین)
kučānē (kwc'nth) ⇒'kwc'n'y(zb'k)
(*inhabitant of*)kuchan
MDii p96, 97 n12

5008 **kwc'nth** ⇒ kwc'n'k

5009 **qwcyzprty'** M پاکی دهان(چهارمین فرمان مانوی)
kūče-zpartyā
purity of mouth(*Mani's fourth commandment*)
BBB; Gersh. Sogd. Cpds. 139; W-Li, ii: Gropp. p40

5010 **kwδ'** B, M تا، تا وقتی که
kōδā, kūδ(ā) ⇒'kwδ'
until
GMS 1581; Hen. Tales. 476.4

5011 **kwδ'ynty** B کُنده(نوعی آلت شکنجه)
kuδe/yndē/e ? ©<Skt. *kuḍaṇa*; <**kudantaka*
cangue(*an instrument of torture*)
Benv. TSP 1065; Hen. Texts. 724

5012 **kwδprm** ⇒ 'kwδprm

5013 **qwdš'** C تبرّک، تقدیس
qudš(a) ©<Syr.
consecration
C2 gloss.

5014 **kwγwn'k** M نام دیوی است(پسر اهرمن)
kuγūnē (qwγwnyy)

(*name of a*)demon
Hen. JRAS 1944, 37, 138.27, 142.11

5015 **qwγwnyy** ⇒ kwγwn'k

5016 **kwjp** M مشتاق، لایق، چابک، کاردان
kužp/b ⇒kwzp
capable, zealous
GMS 1082

5017 **kwjpy'k** M اشتیاق، لیاقت، پشتکار، کاردانی
kužbyāk (qwjpy'k)
zeal
BBB p86, 727; GMS 510, 1110

5018 **qwjpy'k** ⇒ kwjpy'k

5019 **kwm'r** B نوجوان، پسر جوان
kumār ©<Skt. *kumāra*; Parth. *kwm'r* ©ob. $-^{(i)}y$
young man
TSP 5.8, 9.5, 17 etc.; BSTBL, Dhu. 176; Intox. 21; Vim. 9, 115

5020 **kwn-** B, M, S کردن(در بیشتر متون)
kun (qwn-, kr-, qr-) ©<*kṛnu; OP *kunau*
⇒kyr-[1], 'krt-, qt-, wn-[1], krt-
(*to*)do
GMS 151, 538; EGSii 17; Benv. BSL 1954, 56f; Gersh. HMV p172 n 32; S W, BSOAS 1983, 44; AVS 76, 99 n 1

5021 **qwn-** M, C ⇒ kwn-

5022 **kwn'k'r(h)** B تخت روان، پالکی، هودج، جایگاه
kunākār ©Skt. *kūṭāgāra* ©pl. *-t*
setu, platform, litter, planquin, parasol
VJ 1258, 1421 n p98; Hen. Tales. 477 n 1; BSTBL, Dhy. 285; Frag. Len. 71.10, 11, 12; ob. *-y*, 71.11; Bailey. BSOAS 11, 795

5023 **kwncyk** M کردنی، شدنی
kun-čīk ⇒wn'yck»
due to make
Hen. Tales. 474, 7b; GMS 1018

5024 **qwnδγryh** M آبگیر، تالاب
kunδaγre ? ©<Skt.
pond, water hole
Sogdica. 31, 3b, p32

5025 **kwnt'šc** C زن گناهکار
kuntāč ? ©f. adj.
sinner
Sund. AI 28, 1988, 182

5026 **kwnt'yk** B کوزه
kuntīk ©<Skt. *kuṇḍikā*
jug
VJ 437 & etc.

5027 **kwntk** B دیو، پَری
kundag ©<Av. *kunda*; Pahl. *kundīv*; Parth. *akundag*
demon, fairy
TSP 6.197 n p207; Hen. Texts. 733; *kwn'y*, MSP b35, 116

5028 **qwnyny** C فاعل، کننده
kunēnē ©pres. part.
doer
STii 3.14; GMS 891

5029 **qwnysq** C فاعل، کننده
kunīsk ©pres. part.
doer
BSTi 268; Gersh. JRAS 1946, 182; GMS 897A

5030 **qwpwdyc** ⇒ qwpwtyc

5031 **qwpwtyc** C کبوتر
ku/əpōtē/ič (qwpwdyc) ⇒kp'wt'ych, qpwtyc
pigeon, dove
STi 61.13; GMS 1010; pl. *qwpwtyšt*, STi 6-9; GMS 1186 n 1; Sund. AoFi 1974 p250.9

5032 **kwr[1]** B, M کور
kōr (qwr) ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒kwr'k
blind
SCE 367; VJ 50, 77, 124; TSP 3.73, 8.119; BSTBL, Dhu. 181, Dhy. 184; Frag. Len. 105.2; BBB b59; KG 522; STii 1.26; BSTi 139, 218; C2, 23R30

5033 **kwr[2]** S بچّه
kur ©<*kuru
child
Sund. KG p184, pl. *kwrt'*, 2056

5034 **qwr** C ⇒ kwr[1]

5035 **kwr'k** B کور
kōrē ©in compd. ⇒š'wkwr'k, kwr[1]
blind
Gersh. Sogd. Cpds. 145, 2

5036 **qwrbn'** C عشاء ربانی
kurbana ? ©<Syr.
Eucharist
C2, 54V30

5037 **qwrcw'dy** C پناهگاه، مأمن
kurč- wāδē ©acc. *qwrcw'dw*
refuge
BSTii 884.3, 885.6; S W, C2, 39V10-11, 48V6, p184.10, 11.51R6

5038 **kwrδ'k** M, S پیراهن(کرته، قرطه)

kurδ/θē (qwrty, krδ'kh) ©<Av. *kərəti* ⇒qwrθy
shirt
GMS 992, 1674; Benv. Notesiv 513; MDii A-5-11

5039 **kwrδ(δ)** M, S کجا، جایی که
kurθ ©<*kuθra* ⇒qwrθ, 'kwrδ(δ)
where
GMS 440, 1517, 1557; MSP; KG

5040 **kwrkwnph** B کَرکوم، زعفران هندی
kurkumb ©<Skt. *kurkuma*
saffron
TSP 3.173, 271

5041 **qwrm'nyyh** M کوردل
kōr-mānē
blind-hearted
Sogdica. 55.13 n p57

5042 **kwrt** B متورّم، ورم کرده
kŭrt ?
swollen, goitrous
SCE 125

5043 **qwrθ** C کجا، آنجا، جایی که
kurθ ©adv. ⇒kwrδ(δ), 'kwrδ(δ)
where
C2, 12V1, 26R7 n p66; BSTii 850.1

5044 **kwrts'r** B کجا، آنجا
kurtsār ('kwrts'r, kwts'r) ⇒qwc'²
where
VJ 774; EGSii 152; GMS 301, 1534

5045 **kwrty** B کرور(ده میلیون)
kuṛti ©<Skt. *koṭi* ⇒kwtty
ten million
TSP 7.14

5046 **qwrty** ⇒ qwrθy

5047 **qwrθy** C پیراهن(کرته، قرطه)
kurθē (qwrty) ©Khot. *kuratu*; Oss. *kurat* ©pl. *-t* ⇒kwrδ'k
shirt, tunic
STi 5.9; STii p586, 5.27; BSTi 915; BSTii 905.23; C2, 57V23; Bailey. Vāsta AO 1966, 39; Sund. AoFiii 1975, 85n 146

5048 **kws¹** B, M, S گوشه، کنار، مرز
kōs (kwš, qws) ©Arm. *koys*; Parth. *kōs*; *patgōs*; MP *pāygōs* ©ob. *-y* ⇒pw kws kyr'n
corner, side, limit
VJ 19ᵇ; TSP 3.48 n p103; Hen. Tales. 466.5, 20; C2, 25R20, 21

5049 **kws²** B کوس، طبل
kūs ©Khot. *kūsa*
drum
BSTBL, Dhu. 216, 272; Frag. Len. 93.17; Bailey. Prolexis. 52; S W, BSOAS 1979, 134-5

5050 **qws** C ⇒ kws¹

5051 **kws'k** B گوشه‌دار، زاویه‌دار
kōsē (kws'y)
with angle
TSP 3.162; *ctβ'r kws'y*, BSTBL, Padm. 28 "four corners"

5052 **kws'y** ⇒ kws'k

5053 **kws kws** B اطراف، همه‌طرف
kōs-kōs
all sides
VJ 19ᵇ; Gersh. Sogd. Cpds. 143.4

5054 **kwš** ⇒ kws¹

5055 **kwš'n** M کوشان
kūšān ©ob. *-y*
Kushan
KG 400; Hen. Varucān-šāh p87, *kwš'ny* ?

5056 **kwš'nyk(')** S کوشانی، (منسوب به)کوشان
kūšānīk ⇒'kwš'nyk
(*of*)Kushan
MDii A-5,4,8 p183.4; MDiii p95, *kwš'nk*

5057 **qwšy** ⇒ qwš(y)

5058 **qwš(y)** C کنار، طرف(آغوش)
kōš, kušē, kuši ? (qwšy)
side, flank
STi 78.3, 79.4; BSTi 228, loc. *qwšy'*; BSTii 886.15: C2, 51V15; Benv. JA 1943-5, 104; Gersh. Sogd. Cpds. 73; S W, BSOAS 1979, 134; C2 p98.15

5059 **kwt** M سگ
kut (qwt) ©nom. sg. & pl. *kwty(y)* ⇒'kwt-(y)
dog
BBB 766; GMS 1186; C2, 102R 21, 51R28

5060 **qwt** ⇒ kwt

5061 **kwt'r** S, B, M نژاد، خاندان، گهر
kut(ə)r (qwtr, kwtr) ⇒qtwr
race, family, lineage
Sogdica. 64.13; W-Lii; TPS 3.216, 8.177; *kwttr*, TSP 2.547, 642; BSTBL, Vim. 108; Dhu. 27; GMS 483n 1, 1278; STi 43.17; STii 5.6; BSTi 86, *qwtry*

5062 **kwtr** ⇒ kwt'r

5063 **qwtr** C ⇒ kwtʾr

5064 **kwtrʾk** ⇒ kwtrʾy

5065 **kwtrʾy** B خانوادگی، (منسوب به)خانواده
kutrē (kwttrʾk, kwtrʾk)
(*related to*)family
TSP 2.30, 8.167, 171, 16.22; *kwttr(ʾk)*, TSP 2.547; BSTBL, Dhu. 25, 163, 219; f. adj. *kwtrʾnch*, Frye 5

5066 **kwtsʾr** S(MD) ⇒ kwrtsʾr

5067 **kwttrʾk** ⇒ kwtrʾy

5068 **kwtty** B کرور، ده‌میلیون
ku/ṛti ⇒kwrty
crore, ten million
BSTBL, Dhy.; TSP 2.179, 8.107

5069 **kwty** ⇒ ʾkwt-(y), ʾkw(-)ty

5070 **kww**^{1} ⇒ kw^{1}

5071 **kww**^{2} ⇒ kw^{2}

5072 **qwy** M, C, S غول، قهرمان، پهلوان، کَو(در متون مانوی دیو و در متون مسیحی قهرمان)
kawi (kwʾyšt) ©<Av. *kavi* ⇒qw^{1}
giant, hero
Hen. BSOAS 11.53f; C2, 13V19; Benv. JA 1959, 128; BSTii 886.5 pl. *kw$^{(ʾ)}$yšt* "giants" GMS 1186; Hen. BSOAS 11, 70.15, 68.12

5073 **qwyʾq** C قهرمانی، پهلوانی
kawyāk ©f. n.
heroism, bravery
C2, 66V16, 68V 6

5074 **kwyc** ⇒ ʾkʾwc-

5075 **qwynt** C به‌این
k(u)wint ? ⇒qywnt
to that
STii 1.25 p586; GMS 411, 1463

5076 **kwyštʾyc** B (مربوط به)کنجد(یا)شاهدانه ؟
k(u)wištēč ©*kuišt <kṵinšt <*kṵinct <*kuncit*
(*related to*)sesame or hemp
TSP 2.892 n p180; Hen. Texts. 734; *kwyncʾ*, CII 1990 B9

5077 **kwyt** S(AL) ⇒ qwynt

5078 **kwzp** B مشتاق، زرنگ، لایق، فعّال
kužp/b (kwẓp) ⇒kwjp
active, zealous
TSP 3.65 n p197; BSTBL, Dhu. 200

5079 **kwẓp** ⇒ kwzp

5080 **kwẓpʾwʾy** B اشتیاق، لیاقت، پشتکار
kužpāwē
zeal, energy
BSTBL, Dhu. 67; Benv. Notesi 41, Notesii 219

5081 **kwz(z)** B گوژ
kōž ©<Av. *kaužda*; Khot. *kūysa*
crooked, hunchbacked
SCE 94, 317; Bailey. Prolexis. 50; *-kwẓʾk* (in compd.)

5082 **ky** B, M, S که، آنکه، کسی که، کی(در بیشتر متون)
kē (qy, kyy) ©<**ka(h)yā*; Av. *kō* ©rel. pron.; interrog. pron.; particle; conj. ⇒ʾky
who, that, which, he who, that which
EGSii 131; GMS 402, 1503-7, 1581; S W, C2 p214 n p84.4; *kyʾty, kyy ʾtyy*, "who", GMS 1506, 1523

5083 **qy** C ⇒ ky

5084 **kyʾ** B, M, S که، آنکه، کسی که، کی
kyā (kyyʾ, ʾkyZY, qyʾ) ©**káhya-* ⇒ʾky
who, which, whose
GMS 1450, 1508; BBB 758; TSP 5.18; STii 1.49; BSTBL, Dhu. 88; *-kyʾwt*, Anc. Lett. 2.49

5085 **qyʾ** C, M ⇒ kyʾ

5086 **kyʾty** ⇒ qyt

5087 **kyc** B گیج(برهان قاطع: کیج)
kēč
stupefied, giddy
Benv. TSP 6.193 n p207; "movement" Hen. Texts. 733

5088 **kycʾkh** B کِرم
kīčāk ? ©Skt. *kīta*
worm
SCE 166

5089 **kyδβy** B خفّاش
kiθβe ? ©<**kaθwiya*; Av. *kaθwā*
bat
TSP 13.20; S W, IIJ 1976, 59

5090 **kyδprm** B هر کدام
kēδparm ?
whoever
TSP 17.35

5091 **kyδrp** B شکل، اندام
kiθrəp, kišp ? ©<**kršw* ⇒ʾkyδrp
form
BSTBL, Vim. 108; Hen. Texts. 721; GMS 141 n 1

5092 **kym'nt** B به‌این
kimand (qymnt) ⇒k-
to the, to this
EGSii 129; GMS 1404, 1490; VJ 947, C2 gloss.

5093 **qymnt** C ⇒ kym'nt

5094 **qymθ'** C رستاخیز، قیامت
resurrection
C2, 55R25, 57V10

5095 **kymyδ** M به‌این
kimēδ/θ (qymyδ) ⇒k-
to this
GMS 1485; C2 gloss.; BSTii 893.24, 32

5096 **qymyδ** C ⇒ kymyδ

5097 **qyn** C ⇒ kyn(h)

5098 **kyn'k** B شمشیر
kīnak ©<*akīnaka*; GK *akīnakes*
sword
TSP 6.7 n p202; BSTBL, Vim. 136; Prolexis. 84

5099 **kyn'ws'wγtk** M, S بدون کینه، عاری از کین
kēn-ōsuγde ⇒kyn(h)
free from haterd
Gersh. Sogd. Cpds. 148; Sogdica. 60.10

5100 **kynβr** B کینه‌ور، کین‌توز
kēnβar
hating, vengeful
BSTBL, Padm. 36; GMS 1131

5101 **kynβry'** B کینه‌توزی، کین‌وری
kēnβaryā
vengeance, hatred
TSP 9.120

5102 **kyn(h)** B, M کین، کینه
kēn (qyn) ©<Av. *kaēna* ©ob. *-yh*
⇒kyn'ws'wγtk
vengeance, hatred
GMS 120; TSP 2.1186; BBB b17; Sogdica. 60.10; STii 6.4.35; Frag. Len. 52.7; *-h*, TSP 2, 169, 13.12; *kynyh*, TSP 2.196

5103 **kynp'** B کَنَف، بَزرَک
kinapa, kimba ©<Syr. *gnp'*; <Akk. *qunnapu*
hemp, flox
TSP 2.1019 n p182; Hen. Texts. 724

5104 **kyr-**[1] B, M انجام‌شدن
kir ©<*kṛya* ©pass. st. ⇒wn-[1], kwn-, 'krt-
(*to*)be done
GMS 540; VJ 64; TSP 2.843; SCE 552; STii 10.4; AVS 76

5105 **kyr-**[2] B کاشتن
kēr ©<Av. *kāraya* ⇒qš-, kšt-
(*to*)sow
GMS 540 n 1; BSTBL, Vim. 30, *kyr'*, 2sg. pres. subj.; AVS 104

5106 **kyr"n** B ⇒ kyr'n, kr"n

5107 **qyr"n** M ⇒ kyr'n

5108 **kyr'n** B, M, S کران، کنار، جهت(در بیشتر متون)
kirān (kyr"n, kyr'nh, qyr'n) ©<Av. *karan*
⇒nykr'n, 'pw kyr'n, nymyδ kyr'n, 'wš"y kyr'n, xwrtxyz, xwrsn qyr'n, p'šy kyr'n
side, direction
GMS 111, 244; VJ; TSP; SCE; BSTBL; BBB; MDii; Frag. Len.; MSP b146; W-Li, ii: Gropp. p40; C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 28R8 p199; Hen. Cosm. 312.88; BSTBL, *kyr'nw*, Dhy. 285; Vaj. 18; *kyr'nh*, VJ 33[b]; *kyr"n*, Dhu. 58, 148, 293; *qr'n*, C2, 94R6 n p167.6

5109 **qyr'n** M, C ⇒ kyr'n

5110 **kyr'nh** ⇒ kyr'n

5111 **qyrm** C ⇒ kyrm-

5112 **kyrm-** B, M, S مار
kiṛm, kirm (qyrm) ©<Skt. *kṛmi* ©nom. ob. *-y*; inst. *-'*; acc. *-w*; pl. *qyrmyšt*
snake, worm
GMS 140, 512; TSP 2.1042, 1072, 1073, 1077, 3.83, 135, 247, 6.9; SCE 118, 233, 324; Frag. 2a.3, 16; BBB b90; MSP p47; C2, 51V12, 57V32; *kyrm'*, SCE 145, 358; *kyrmw*, TSP 13.18

5113 **kyrmβwn** S لانه‌ی مار، سوراخ مار
kirm-βun
snake hole
Frag. 2a.12; Benv. Notesii 49

5114 **kyrmnyy** M کرمو، کرم‌خورده
kirmnē
cankered, wormed(*worm-eaten*)
Sogdica. 34.24; Hen. Cosm. 307.33

5115 **qyrmyr** C سرخ، قرمز
ki/armīr, kərmīr ⇒krm'yr
red
BSTii 878.4: C2, 87V4

5116 **kyrmyr** ⇒ krm'yr

5117 **qyrmyšt** C ⇒ kyrm-

5118 **kysn'k** B جنگل، پر شاخ و برگ، انبوه
kisnē, kisnāk ? (kysny) ©ob. *-yh*
jungle, luxuriant, dense

TSP 2.810-11; Sogdica. p29 n 1; GMS 1056; BSTBL, Vim. 31, Dhu. 257; Bailey. Prolexis. 47

5119 **kysny** B ⇒ kysn'k

5120 **kysr** S قیصر
kēsar (qysr)
Caesar
Hen. Tales. 478; KG 451, 466; STii 4.2, 20, 26, 29

5121 **qysr** C ⇒ kysr

5122 **qysrq'n** C قیصری(نوعی سکّه‌ی زر رومی)، دینار
kēsarkān
(*a kind of*)coin, denarius
STi 36.4; GMS 1063; C2, 69V 14

5123 **kyš-** B, M کاستن، کم‌شدن
ki/əš ©inf. -"y
(*to*)decrease
TSP 7.82; STii 9.16, 18; GMS 953, 1585; Hen. AM 1952, 203.3

5124 **kyšp** B, M کشور
kišp ©<*karšvar*; Parth. *qyšfr*
country
GMS 241; *'βt-kyšp*(ⁱ), TSP 3.207; *-kyšpyh*, GMS 147

5125 **kyšph** B لاک‌پشت، کَشَف
kiš(a)p ©<Av. *kasyapa*
tortoise
SCE 157, 353; GMS 192

5126 **kyštyc** M کشتزار، کشت
kə/ištē/īč, kištič (qyštyc) ©ob. -*y* ⇒kšt'ych
field, cultivated field
BBB 570; GMS 147, 1010

5127 **qyštyc** ⇒ kyštyc

5128 **kyšty(y)** S, M کشت، بذر، تخم، کشت‌و کار
kištē ⇒kšt'k
field, planting
BBB 570; Frag. Len. 29.5, 34.3, pl. *kyštyt*

5129 **qyšyk** M کافر، ملحد
kēšik ©<Av. *tkaēša* ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*
heretic
GMS 995, 1406; Sogdica. 5.8

5130 **qyt** C که، کسی که
kēt (ky'ty, qyθ) ©rel. pron.
who, which
STii 6.20, 44; C2 gloss. n p66.21; GMS 1506

5131 **qyθ** ⇒ qyt

5132 **kyty** ⇒ 'kyty

5133 **qyw** C به‌آن، به‌او
ki-yu
to it, to that
C2 gloss.; Benv. JA 1951, 321

5134 **kyw'n** B, M کیوان، زحل، شنبه
kēwān
Saturn, Saturday
TSP 22.5, 6, 9, 10, 12, n p234; BBB 724; Hen. Tales. 484

5135 **kyw'yδ** B, M, S به‌طرف آن، به‌سوی آن
ki/ywē/yδ ? (qywyd, kywyδ) ⇒k-
to it, towards it
VJ 830; TSP 2, 200; GMS 1404; Frag. Len.; MDii, C2 gloss. n p116

5136 **kywnt** ⇒ k-

5137 **qywnt** C به‌آن
kiwand (qywnθ) ⇒kym'nt, qwynt, k-
to him, to it
STii 2.12; 1.25; GMS 411; C2 gloss.

5138 **kywyδ** ⇒ k-, kyw'yδ

5139 **qywyd** C ⇒ kyw'yδ

5140 **qywnθ** ⇒ qywnt

5141 **kyy** M ⇒ ky

5142 **kyy'** M ⇒ ky'

5143 **kyy 'tyy** M ⇒ ky'

5144 **kyZY** B, S ⇒ ky'

5145 **qž** C معجزه
kaž ⇒kj, krz
miracle
STii 3.70

5146 **KZNH** B, S چون، چنان، وقتی که(در بیشتر متون)
čānō, māδ, čānu (w'nw) ©Idg. ⇒c'n'w, m'δ, c'n'kw, w'n'kw
as, like, as if, so
VJ; TSP; BSTBL; STii; MD; Frag. Len.

L

5147 **L'** B, S نه(هز)
nĕ, nā (δ') ©non. pro. particle; privative and neg. pref.; Idg. ⇒n', ny
not, no

5148 **L' "mtyc** B ناراست
nā āmtēč
untrue

BSTBL, Dhy. 274

5149 **L' "zy'** B بدون تولّد دوباره
nā āžyā ⇒n' "ẓ'yt(k)
without rebirth(*non-birth*)
SCE 563

5150 **L' 'spt'k** B ناکامل، نابالغ
nā-spatē
notcomplete
SCE 368; *L'sptsrδ"k*, SCE 14 "not of full age";
GMS 1156

5151 **L' 'spwrnw** B ناکامل، ناکافی
nā-spurn(u)
incomplete
SCE 278

5152 **L'β'r** ⇒ β'r²

5153 **L' βyrt** B نیافتنی
nā βērt
unobtainable
BSTBL, Dhu. 292

5154 **L' γrβyny** S نادان، ناآگاه
nā-γarβēnē ⇒n'γrβyny
ignorant
CII 1990 E4

5155 **L'k'm** ⇒ n'q'm

5156 **L' m'n'ntk** B بدون شباهت
nā-mānandē
dissimilar, not alike
SCE 12

5157 **L' nymz'y** B بدون پلک‌زدن
nā-nimizē ? (nymn'y) ⇒nymz-
unblinking
BSTBL, Vim. 201

5158 **L' r' δwh** B بدون راه
nā-rāθu
nonpath
BSTBL, Vim. 8

5159 **L' wyc'y** B بدون حرکت
nā-wēčē ?
unagitated
BSTBL, Dhu. 7, 13, 17

5160 **L' zprt** B ناپاک
nā-zpart
unpure
BSTBL, Dhy. 268-9, 272, 275

m

5161 **m-** این
m ('my', m'-) ©<ima(m) ©encl. demons. pron.; art. st. ⇒mw, my², 'myn², 'my²
this, the
GMS 1466; BBB p128; S W, TPS 1994, 41-53

5162 **-m** S, C من
m (-m') ©pers. pron. 1sg. encl. ob. ⇒my¹, mn', -mβc, -mc, -mδ
me
GMS 1346; Anc. Lett. 3.9, 12, *'PZYm*, 11 *kδZYm*; S W, C2 p101, *'tm*

5163 **m"n** ⇒ m'n

5164 **m"t** ⇒ m't³

5165 **m'** ⇒ m'n'

5166 **m'-** ⇒ -m, c'm', t'm'

5167 **-m'** ⇒ -m

5168 **m(')** جزء ماضی‌ساز (تکواژ ماضی در فعل‌های با پیشوند *ā*)
mā
imperfect prefix
GMS 633-4; BBB p128

5169 **m'βr-** M آوردن
māβar ©impf. ⇒"βr-
(*to*)bring
GMS 634

5170 **m'δ** B, S چون، چنین، مثل (در بیشتر متون)
māδ/θ ©<**hama-aθa*; Av. *hamaθa* ⇒KZNH, mδ¹, m't², 'm'δ
thus, so that, as if
GMS 397; EGSii 160; Lentz. STii 587

5171 **m'dn** C خمیرمایه
māδan ? ©**mādana*
leaven
Sund. AoFviii 1981, 23R 8, 9, 11 p187 n195

5172 **m'γ'z-** شروع کردن، آغاز کردن
māγāz ©impf. ⇒"γ'z-, 'γ'z-
(to)begin
GMS 612, 634

5173 **m'γ(h)¹** B, S ما
māx (m'xw) ©pers. pron. 1pl. nom. ⇒m'γw, m'x¹
we
TSP 8.176, 2.725; MD

5174 **m'γ(h)²** B, S ماه

⇒m'x[2], YRX'
moon, month
GMS 1274 n 1; VJ 38, 363; TSP 6.147, 8.166; BSTBL; SCE 495; MDii; MDiii; *m'γh*, TSP 2.1234, 3.147; BSTBL, Dhu. 229, 231, 269; nom. *m'γy*, GMS 970 n 1; Frag. Len. 52.14; *m'xh*, KG 591; *m'γyh*, Intox. 35; *-w*, Vim. 129; Dhu. 229; *-y*, Dhu. 239

5175 **m'γw** B, S ما(در بیشتر متون)
māxu ('ym'x, m'xw) ©<OP *amāxam* ⇒m'γ(h)[1], m'x[1]
we
GMS 1375; VJ; TSP; BSTBL; STi 86.10; Frag. Len.; MDii

5176 **m'γw βγyy** B خدای ماه
māxu βaγi ⇒m'xβγyy
Moon-god
BSTBL, Vim. 129

5177 **m'γwnd-** M پوشاندن
māγund (m'γwnt) ©impf. ⇒»γwnt-
(to)cover
GMS 634; STi 16.8

5178 **m'γwnt** C ⇒ m'γwnd-

5179 **m'γwny** S همه، همگی
maγōnē ⇒mγ'wn, 'm'γwn
all
Karab. Insc. 35; STii p588

5180 **m'γz-** S(M) برخاستن، بلندشدن
māxaz ©impf. ⇒'γz-, 'nxz-
(to)rise
Hen. Tales. 475.14

5181 **m'hjmnw** M دوشنبه
māx/h -žamnu ©loc. *m'h-jmnwy'* ⇒m'xjmnw
Monday
GMS 63, 512n 1

5182 **m'k'n-** M پر کردن
mākan ©impf. ⇒»kn-
(to)fill
GMS 475, 634

5183 **m'kr** S ⇒ mkr'

5184 **m'qwc-** M آویختن
mākōc ©impf. ⇒»qwc-
(to)hang
Hen. BSOAS 12, 312, 127

5185 **m'ms-** M شخم‌زدن
māms ©impf. ⇒»ms-
(to)plough
GMS 634, 687

5186 **m'n** فکر، روح، دل، خاطر(سوّمین *اندام روح در مانوی*)(در بیشتر متون)
mān (m»n, m'nh) ©<**mān* ©acc. *-w*; ob. *-(')y*
⇒m'n'k, m'n'y, m'n prm'n, m'n prm't'k[2], cnm'ny, myn, cnm'ny
mind, spirit, heart, conscience
m'ny, BSTBL, Dhu. 238, 288, Dhy. 104; TSP 15.21; SCE 462, 487, 524; VJ 332, 394; C2; MSP d2; GMS 348; *m'nh*, VJ 1243; Hen. Tales. 480.4

5187 **m'n»γd'k** ⇒ m'ny»γd»y

5188 **m'n'** M, C این
mānā (m') ©f. pron. demons. ⇒m'n'k, 'mw, myš'nd, m'n'kh, m'nt
this
GMS 1402, 1466, 1473; BBB 560; Hen. Cosm. 312.72; C2

5189 **m'n'k** B, C فکر، نظر، عقیده
mānē ⇒»wm'n'k, m'n'y
thought, opinion
TSP 2.29

5190 **m'n'kh** B این
mānāk ©**imām-nākā* ©demons. pron. & adj. ⇒m'n'
this
BSTBL, Vim. 26, 182, Dhu. 56, 115

5191 **m'n'kw** S, M مانند، مثل
mānāku ⇒m'n'wk(')[1], m'nkw
like, alike
MSP b41, 46; KG 2055

5192 **m'n'nšk'fyy** M پراکنده‌خاطر
mān-anškāfē
split-minded(*whose mind has been split*)
GMS 918

5193 **m'n'nt'k** B مانند، شبیه
mānandē ©<**mānantaka*; Yaghn. *mayanta*
alike, similar
SCE 12; BSTBL, Dhy. 37; GMS 1068; Frag. Len. 7R3, *m'n'nty*

5194 **m'n'wk(')[1]** B, S مانند، مثل
mānūk ⇒myn-[3], m'nkw, m'nwk
like, alike
GMS 976 n 1; MSP b97; KG 371

5195 **m'n'y** B فکر، خیال، تصوّر
mānē (m'ny[2]) ©nom. acc. gen. ⇒m'n, m'n'k
thought, illusion
VJ 29[c], 323, 382; TSP 15.21; SCE 462, 487, 524;

BSTBL; pl. *m'nyt*, BSTi; C2

5196 **m'ncyk** B, M آگاه، آگاهانه، ذهنی
mānčik (m'ncyq) ⇒m'n
mental, intentional
TSP 6.45, 14.4, 15.6; BSTBL, Dhy. 96; GMS 1014, 1235; BBB 601; Frag. Len. 7V4; STii 2.20; *m'ncykw*, Padm. 53, BSTBL

5197 **m'ncyq** M, C ⇒ m'ncyk

5198 **m'nh** B, M ⇒ m'n

5199 **m'nkw** M مانند
mānku ©<**mānūk* ⇒m'n'kw
similar
BBB p103; Sogdica. p34.7, 8; GMS 423; KG p177; MSP b41, 46

5200 **m'nky'** M فکر، نیّت، دل
mān(a)kyā ©in compd. ⇒'wswγtm'n'ky', mndm'nky', jyštm'nky'(h)
intention, mind
BBB p75, 606, 67.541

5201 **m'np'ys-** ? S نوشتن
manpēs ? ©impf. ⇒*'np'ys- ?
(*to*)copy
Livšič. HMV 263 n36

5202 **m'n prm'n** B رأی، تصمیم
mān-parmān ⇒prm'nh²
decision
TSP 15.29

5203 **m'n prm't'k'** S فکر، اراده
mān-parmātē
mind
Sund. MHC 97.14

5204 **m'n prm't'k²** B, S(M) رأی، تصمیم(سوّمین اندام روح)
mān-parmātē ⇒m'ny prm'ty/k
decision, intention
TSP 3.205; KG 363, 600; *m'n prw'yrt'y* "conversion", Dhu. 180

5205 **m'n prm'tyy** M, S ادراک(نام قسمت سوّم روح)
mān-parmātē
mind, thought
BBB 77n 1, 623; GMS 964; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148

5206 **m'nt** B, C اینها
mānd (m'nt') ©pl. demons. pron. ⇒m'n'
these
VJ 1268; STii 6.18; C2; GMS 1402, 1474

5207 **m'nt'** ⇒ m'nt

5208 **m'nwk** B, M مانند، مثل
mānūk ©pl. -*t* ⇒m'n'wk(')، m'nwqy'
similar
GMS 978; BBB 721; Hen. Tales. 473.17; STi 11.3, 38.2; STii 1.94; BSTi 81.51; C2; *m'nwkw*, Frag. Len. 68.4

5209 **m'nwqy'** C شباهت، همانندی
mānūkyā ⇒m'nwk
similarity
STi 67.1; C2; Sund. AI, 1988, 180

5210 **m'ny'** M مانی
mānī (ym'ny)
Mani
GMS 1022; W-Li; Hen. JRAS 1944, 138.48

5211 **m'ny²** B, C ⇒ m'n'k, m'n, m'n'y

5212 **m'ny"γd"y** B گوهر آرزوبخش(آرزوی دل)
māne-āγaδē (m'n"γd'k) ⇒cnt'mny
wish jewel(*heart's wish*)
BSTBL n p53, 89

5213 **m'ny prm'ty/k** B تصمیم، رأی
māne-parmātē ⇒m'n prm't'k²
intention, thought
SCE 317

5214 **m'nyst'n** M, S صومعه، دِیر
manestān ©ob. -*yy*
monastery
GMS 1100; BBB f41; Frag. Len. 45.3; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 139

5215 **m'nyst'n δ'r'k** S سرپرست صومعه(صومعه‌دار)
manaestān-δārē ©pl. -*'kt*, -*'yt*
abbot(*head of a monastery*)
KG 347 p184

5216 **m'p'y-** M توجّه کردن
māpāy ©impf. ⇒"p'y-
(*to*)take care
GMS 634

5217 **m'pt-** M افتادن
māpat ©impf. ⇒mnpt-, 'npt-
(*to*)fall
GMS 633

5218 **m'r'kh** B پیشگویی
mārāk
soothsaying
VJ 28[b]; TSP 6.195; GMS 346; +*wn*- "doing soothsaying"

5219 **m'r'kr'k** B پیشگو، رمّال(مار گیر)

mārkarē ©<*mantra-kara- ©pl. *m'rkr'yt*
⇒m'rkr'y
soothsayer
SCE 263; GMS 346; VJ 59, 13ª, 9ª

5220 **m'r'nt'y** B نالان، نومید، غمگین
mārandē ©pl. *-t*
lamenting, sorry
VJ 191; GMS 1068

5221 **m'r'wt** C غمگین، سوگوار
māraut ⇒mr'wt
sorry, mourning
BSTii 889.31; C2, 60R31

5222 **m'r'wty'** C غم، سوگواری
mārautyā
sorrow
BSTii 829.25, 843.25; C2, 102R25, 68R25

5223 **m'rd'ny** C کتاب، رساله، سَنَد
mārδanē (m'rδny(y), m'rdn) ©<*manθra-dāna*;
MP *m'dy'n*; Parth. *m'tgd'n*
book, scripture
STii 1.93; W-Li, ii 127, 568; C2 abl. *-n'*, pl. *-nyt*;
GMS 1117A BBB

5224 **m'rdn** ⇒ m'rd'ny

5225 **m'rδny(y)** M ⇒ m'rd'ny

5226 **m'rkr'y** B رمّال، پیشگو(مارگیر)
©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
soothsayer
VJ 59, 13ª, 9ª; Hen. Mittelir. p93 n 1

5227 **m'r m"ny** ⇒ m'r m'ny

5228 **m'r m'ny** M, S سَرور مانی
mār(ē)-mānī (mry, m'r m"ny) ⇒mr m'ny
Mar Mani
Hen. Tales. 469, 41; Frag. Len. 83a 8, 68.2

5229 **m's'** S ⇒ ms'

5230 **m's'k** B, S پیر، سالخورده، مسن
māsē (m'sk) ⇒m's'y
old man, old
VJ; SCE 31; Anc. Lett. 2.27; nom. *m's'kw*, VJ 863;
acc. VJ 837

5231 **m's'y** B, C پیر، مسن
māsē (m'sy) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒m's'k
old man, old
VJ 1132; Frag. Len.; C2

5232 **m'sk** ⇒ m's'k

5233 **m'sy** ⇒ m's'y

5234 **m'sy'g** M حوت(برج)(ماهی)
māsyāg ©Parth. *m'sy'g* ©ob. *-yh*
Pisces
Hen. AM 1952, 203.9, 203.1

5235 **m'syδr** S ⇒ msydr

5236 **m'sy-sqwny** C پیری، کهولت
māsē-skunē ⇒m's'y
old age
C2, 39R14

5237 **m'šk(h)** B, M, S عنصر، مایه، جوهر
māšē, māšk (m'št'kh) ©ob. *-y(h)* ⇒m'tškh
matter, substance
TSP 2.251, 261, 16.22 n p172; BSTBL, Dhu. 55,
94, 95, 258, 259; BBB b7 d16 f86; Frag. Len.
39.7, 88.2; *m'šq*, BBB n 1, 4R24 b17; W-Lii
547.24; Bailey. BSOAS 11, 796

5238 **m'škh** S مُشک
ma/əšk
musk
Anc. Lett. 2.46

5239 **m'št'kh** B ⇒ m'tškh, m'šk(h)

5240 **m'št'y** C ⇒ mšt'y-

5241 **m'šync-** M ریختن
māšēnč ©impf. ⇒"šync-
(*to*)pour
GMS 634

5242 **m't'** بود
māt (m't'nt, m'tym, m'tyš) ©3sg. pret. ⇒wm't-
was
GMS 215, 603, 803; *m'tym*, 1sg. pret.; *m'tyš*, 2.sg.
pret. *m't(')nt*, 3pl. pret.

5243 **m't²** B, C چنین، چون، که
māθ/δ ⇒m'δ
thus, so, as if, that
GMS 397n 1; TSP 5.20, 23; STii 4.1 31, 6.28.42;
C2

5244 **m't³** M, C مادر(در بیشتر متون)
māt (m"t, m'th) ©<*mātar- ©f. n. ob. *-y(h)*
mother
GMS 940

5245 **m't'nt** ⇒ m't¹

5246 **m'th** B, S ⇒ m't³

5247 **m't ptry** C مادر و پدر، والدین
māt-pitri ? ©pl. -t
mother and father, parents
BSTii: C2; Sund. AoFiii 66, 7; acc. *-pitru*, C2, 1V

11

5248 **m'tškh** S معاش، قوت
mātšak, mātišk ? (m'št'kh, mškh)
©<*matištaka ⇒m'šk(h)
sustenance
Anc. Lett. 3.10; Benv. TSP n p172; *m'št'kh*, SCE 37

5249 **m'tym** ⇒ m't[1]

5250 **m'tyš** ⇒ m't[1]

5251 **m'wysn-** M واردکردن
māwis(a)n ©impf. ⇒'nwysn-
(to)initiate
GMS 547

5252 **m'x**[1] M, C ما(در بیشتر متون)
māx ('ym'x, ym'x) ©<*ahmākam*; OP *amāxam*
©first. pl. pres. pron. ⇒m'γw, m'γ(h)[1], m'xnc
we
GMS 399, 1375; *m'xw*, KG; C2

5253 **m'x**[2] ماه
māx ©<*māh* ©acc. -*w*; ob. -*y*; pl. -*yt*
⇒m'γ(h)[2], YRX'
moon, month
GMS 395, 936, 1274; BBB 724; BSTBL; STii 1.19; CII 1990 G4; C2, *m'xw*; Anc. Lett. 2.63, 5.32, nom. 4.9; CII 1990 A6; *m'xy*, GMS 622; C2; CII 1990 D1; *m'xyt*, STii 4.40; *m'xh*,KG 591

5254 **m'xβγyy** M خدای ماه(ماه بَغ)
māx-βaγ ⇒m'γw βγyy
moon-god
BBB 724

5255 **m'xc'ny** M (مربوط به)ماه، ماهانه
māx-čānē
monthly, from moon
GMS 1022

5256 **m'x(h)** ⇒ m'γ(h)[2]

5257 **m'xjmncyk** M (مربوط به)دوشنبه
māx-žam(a)nčik
(*taking place on*) Mondays
BBB 724; GMS 1014

5258 **m'xjmnw** M دوشنبه
māx-žam(a)nu ⇒m'hjmnw
Monday
BBB 724; GMS 63; Hen. JRAS 1945, 155

5259 **m'xnc** S ما از آنها، توسّط ما، به وسیله‌ی آنها
māx-(an)č ? ⇒m'x[1]
we from him, we from them
Anc. Lett. 2.25, 29; GMS I375A; Hen. BAOAS 12, 605n 3

5260 **m'xnwy** M, C ماه نو
māx-nawe
new moon
Hen. JRAS 1945, 153; abl. *m'x*, *nw'*, C2

5261 **m'x rwc** M روز دوازدهم ماه، ماه روز(بیرونی: ماخ، ماخیرج)
māx-rōč
twelfth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149.19

5262 **m'x txyz** M بالاآمدن ماه
māx-t(a)xez ?
rising of moon, moonrise
GMS 662

5263 **m'xw** ⇒ m'γ(h)[1], m'γw

5264 **m'xyt** ⇒ m'x[2]

5265 **m'y'ms-** B پایان‌یافتن
māyāms ©impf. ⇒*)y'ms-, *myms-*
(to)be finished
GMS 828

5266 **m'yδ'** B, M, S چون، چنین، آنچنان(در بیشتر متون)
mēδ/θ (m'yδδ, 'myδ) ©<*hama-iθa*; **ima-aita*
⇒myθ, myδ[2], myt/θ
thus, so that
GMS 397; EGSii 127

5267 **m'yδ**[2] B روز
mēθ/δ (myδδ, myyδδ) ⇒myθ, myδ[1]
day
TSP 2.67

5268 **m'yδ"γt'k** B رستگار(یکی از القاب بودا)
mēδāγatē ? ©Skt. *tathāgata* ⇒myδ'γty(y)
saved
TSP 14.27, 32; BSTBL, Dhy. 182, 353; Frag. Len.; Sogdica. 27f.; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141

5269 **m'yδ'k(k)** B ⇒ myδ'kk

5270 **m'yδδ** M ⇒ m'yδ[1]

5271 **m'yn-** B ماندن، باقی‌ماندن
mĕn ©<*manya* ⇒myn-[1]
(*to*)stay, (*to*)remain
SCE 25, 342; BSTBL, Dhy. 16; O[3] 5; EGSii 13

5272 **m'ytr'k** B مئیترا، لقب بودا
maitre/i (m'ytry) ⇒mytr'k/'y
Maitriya
TSP 8.5, 200; Bailey. Prolexis. 281; Benv. TSP 6.150 "friendship"; Hen. Texts. 735, *maitrī*

5273 **m'ytry** ⇒ m'ytr'k

5274 **m'zych m'th** B, S (نامادری(فرهنگ شعوری: مازید)
māzēč-māt ©Shugh. *nān-ēj, mōd-ij*
stepmother
SCE 242; Hen. Tales. 483, 14, 16, 484.4; VJ n p135

5275 **m'zyγγntych** ⇒ mz'yγγntych

5276 **m'zyr-** M آزردن
māzĕr ©impf. ⇒'z'yr-[1]
(*to*)hurt, (*to*)be hurt
GMS 634

5277 **-mβc** S از تو به من
ma-β-č ? ⇒-m
from you to me
Anc. Lett. 4.3, *mβt* "to you by me" 2.52; GMS 1359-60

5278 **-mc** B از من
mač ©**ma-(ha)ca* ⇒-m, -mnc
from me
VJ 177 5[b], 889; EGSiii 110; GMS 734

5279 **mc'** C اینجا، این‌طرف
mačā ⇒mrts'r, ms'
here
Lentz. STii 1.82 p587; GMS 71, 461

5280 **mcryn** C مصر
m(a)črēn, miṣrēn
Egypt
C2, 60R1, 94V9, 104V10, *mycryn*

5281 **mcryncyq** C مصری
mačrēnčik, məčrēnčik ?
(*of*)Egypt
Sund. AI 28, 1988, 182

5282 **mδ'** B چنین
maδ ⇒m'δ
thus
VJ 1075

5283 **mδ²** S اینجا
maδa ⇒mrδ, mδy, mδp'r, 'mδ⁽ⁱ⁾
here
Anc. Lett. 4.8; *mδh*, MDii

5284 **-mδ** B به‌من، با من
maδ ©<**ma-hada* ⇒-m
to me, with me
GMS 1348

5285 **mδ'k** S می، شراب
maδĕ ⇒mδw
wine
Anc. Lett. 5.8

5286 **mδ'n** B, M میان
m(i)δān ⇒myδ'ny, mδy'ny
middle
TSP 2.1106; ob. -*y*, BBB 574 ?

5287 **md's-** C تعجّب کردن
mādās ©impf. ⇒'d's-
(*to*)marvel
C2, 22V17

5288 **mδ'yδ** B, S آنجا
maδēδ ⇒mδyδ
there
TSP 11.16; KG p184

5289 **mdbh'** C قربانگاه(مذبح)، پرستشگاه(محراب)
maδbaha ©<Syr.
altar
BSTii; C2

5290 **mδδk'mync** S شاهی(هز)
xšēwanmēnč ? ©Idg. ⇒'xšywnymync
royal
Hen. Tales 478.7

5291 **mδγw'r'k** B می‌خوار، باده‌خوار
maδ-xwārē
winedrinker
TSP 2.970

5292 **mδh** S(MD) ⇒ mδy

5293 **mδp'r** S اینجا، این‌طرف
maδpār ⇒mδ², mrδp'r
here
MSP b160

5294 **mδtnp'r** B (نوعی) گیاه دارویی
(*a kind of*)herb
TSP 19.7

5295 **mδw** B, M, S می(مُل)
maδu (mdw) ⇒mδ'k, mwδ²
wine
TSP 2.388, 21ii. 4; GMS 408, 1171; Hen. BSOAS 10, 98; Anc. Lett. 4.6; MDii A-16, 6; STi 36.1; Sund. AoFiii 14R1; BSTii: C2, 57R18

5296 **mdw** C ⇒ mδw

5297 **mdy** C ⇒ mδy

5298 **mδy** B, M, S اینجا(در بیشتر متون)
maδē (mδh, mδyy, mdy) ©<**imada* ⇒'mδ⁽ⁱ⁾
here
EGSii 153; GMS 136, 1109

5299 **mδy"n** M دارو، وسیله، چاره
maδyān
means, remedy
Hen. Sogdica. 39.32, 36 n p43

5300 **mδy'ny** S میان، میانه
maδyānē (myδ'n'y) ©<*medyān* <*maiδyāna* ⇒mδ'n
middle
STSC 139

5301 **mδycyk** S اینجایی، از اینجا
maδēčīk
from here
MDii 165.9 A-15, 9

5302 **mδyδ** M, S آنجا
maδēδ ⇒mδ'yδ
there
GMS 1109; MDii

5303 **mδyy** M ⇒ mδy

5304 **mγ"nsm'wtry** B دریای بزرگ، اقیانوس
mahā-smudra
ocean
TSP 3.129; VJ 1000

5305 **mγ'k'r** B نام خدایی است(از القاب شیوا)
mahākar ©<mahākala
(*name of a*)god
TSP 3.220

5306 **mγ'pwδy** B عنوان بودا
mahābudi ©<*mahā-bodhi*
Buddha's title
TSP 2.45, 366; Hen. Texts. 715

5307 **mγ'r'c** B مهاراجه
mahārāj ©Skt. *mahārājan* ©pl. *-t*
Maharajah
TSP 5.100, 8.50, 51, 49; BSTBL, Padm. 50

5308 **mγ'wn** B, S همه، همگی، همانند
maγōn ©**hama-gaona* ©acc. *-w* ⇒mγwn, m'γwny
all, complete, like
GMS 379; VJ; TSP; BSTBL; STii 8.11, *mx'wn mγ'wnw*, TSP 2, 876, 9.142

5309 **mγδ'k** B, S میوه
ma/iγδe, məγδē (mγδy) ©<**migda-ka*; Parth. *mygdg* ©acc. *-w* ⇒mγδ'w
fruit
VJ 937, 1080; TSP 8.108; MDii, *mγδ'kw*; VJ; SCE 159, acc. nom., VJ 842, VJ 835; Hen. BSOAS 12, 56; TSP 10.3; Benv. *sγδ'k*, apud. Yoshida. SI 1984, 146; CII 1990 F19

5310 **mγδ'w** B میوه
maγδau ⇒mγδ'k
fruit
VJ 1369

5311 **mγδβ-** B, S مشاور، وزیر، موبد
maγδaβ ©<*magu-pati* ©nom. *-y*; acc. *-w*; pl. *-t*(ʾ); ob. pl. *-ty'* ⇒mγwpt
minister, adviser
VJ; TSP 5.5, 6.166; BSTBL, Padm. 48; Frag. Len. 93.24, 25, 38-24, 25, 27, 82 a8; Hen. Sogdica. 22.11; Tales. 483, 5; GMS 446, 509

5312 **mγδβy'kh** B وزارت(روحانیّت)
maγdaβyāk
ministry
VJ 981, 1173, 1483; GMS 1111 n 1

5313 **mγδy** S ⇒ mγδ'k

5314 **mγr'm-** C تهمت‌زدن، توهین کردن
māγrām ©impf. ⇒'nγr'm-, 'γr'm-
(*to*)calumniate
BSTii 843, 44: C2, 68V13

5315 **mγw** C مغ، مجوس
maγu ©nom. *mγw*; ob. *mγwy* ⇒mwγ
Magus
BSTii 856.17, 867.36; C2 p196-7

5316 **mγwn** همه، همگی، مثل، مانند
maγōn ⇒mγ'wn
whole, all
TSP; BBB; Hen. Cosm. 312, 81; MD; STi 32, 22; Sund. AoFi 1971, 241.3; C2; KG; *mγwnt(h)*, MDii B-19, 7; B-5, 10, 11; *mγwnw*, MSP b 107, 117

5317 **mγwpt** S موبد
maγu-pat ⇒mwγpt(w), mγδβ-
Zoroastrian priest
MDii p184, 18; MDiii p96

5318 **mγz** B مغز استخوان
maγz ©acc. *-w*, *-y*; ob. *-y*
marrow
VJ 987, 1180, 1486; TSP 2.115, 118, 476, 3.274, 276, 289; SCE 271

5319 **mhystk** M رئیس روحانی، رئیس راهبان
mahistak ©<Parth. *mahistag* ©pl. *-t*
Presbyter

GMS 983n 1; BBB 623; W-Lii

5320 **mk'** B مرکّب
makā ©<*Chin.*
ink
TSP 2.951 n p181

5321 **mqdšθ'** C مقدّس
maγ(a)das ? ©<*Syr.*
sanctificated
Schwartz. HMV 392R4

5322 **mkγw** B شبیه، همانند
makxu ? (mnqxw(w)) ⇒mngxw
like, similar
TSP 13.20, 13.13, 14ii, 6.137n p205; Frag. Len. 59.7, 8; GMS 336

5323 **mkkr(ʾ)** B میمون
makkara ©<Prak. *makkada*; Khwar. *mrk*; Khot. *makala*; <Indo. ⇒mkr'
monkey
mkkr', SCE 353; *mkkry'*, SCE 115

5324 **mkl'sykt** M مقلاصی‌ها(پیروان یک فرقه‌ی مانوی که سر کرده‌ی آنها مقلاص نام داشت)(*الفهرست*: مقلاصیّه)
miγlāsikt ©ob. pl. *-ty*
Miqlasck
Sund. Man. Lett. 305.10

5325 **mkr'** M میمون
makkara (m'kr) ⇒mkkr(ʾ)
monkey
BBB; Hen. Tales. 475; CII 1990 D1, *m'krsrδ*, "monkey year"

5326 **mqxw(w)** M ⇒ mngxw, mkγw

5327 **MLK(ʾ)** B, S شاه(هز)
xutāw (MRKʾ) ©Idg. ⇒γwt'w, 'γšywn'k
king
VJ 1505; TSP 22, 20; BSTBL, Dhy. 174, 190; Frag. Len.; Hen. Magi. 138.27, 30; MDii

5328 **MLK'mync** S(M) شاهی، شاهوار
xutāw-mēnč ⇒'xšywnymync, mδδk'mync
royal
Hen. Tales. 478, 7

5329 **MLK'twhr** S تخارشاه(سکّه نوشته)
xutāw-tuxār
king of Tukhar
Coins; Hen. Mittelir. 26

5330 **MN** S از(هز)
čan ©Idg. ⇒cnn
from, of
Anc. Lett.; MD; Frag. Len. TSP 13.3, 10.13

5331 **-mn** ما، به ما، ما را
m(a)n ©1pl. pers. pron.; ob. encl. ⇒'mn, 'my[1]
we, us
GMS 1376–8; SCE 61; BSTBL, 292; Frag. Len.; STii 1.41, 45; C2

5332 **mn'** من، مرا(در بیشتر متون)
mana ©<**mana* ©1sg. pers. pron. ob. ⇒my[1], -m, 'zw
me
GMS 1339, 1392; *mn'h*, BBB 580, 600; *mn'yy*, STi 71, 1; GMS 1340

5333 **mn'tšyr** B گوگرد(منجیر ؟)
manatšir ©Skt. *manahśila*
sulphur
TSP 3.227n p109; Hen. Tales. 465n 2

5334 **mnβr-** B مرتّب کردن
manβar ©impf. ⇒'nβr-
(*to*)arrange
TSP 2.698

5335 **mnβxš-** M تقسیم کردن
man βaxš ©impf. ⇒'nβxš-
(*to*)divide
GMS 632

5336 **-mnc** S از او به من
manč ⇒-m, -mc
to me from him, by me from them
Anc. Lett. 2.32; GMS 1378, 1375A; Hen. BSOAS 12, 605n 3

5337 **mnc'y-** متوقّف‌شدن، ماندن
mančay ©impf. ⇒'nc'y-
(*to*)stop, (*to*)become still
GMS 632; BSTii 877.7: C2, 65R29; MSP b172

5338 **mnd-** M بدون، بی
mand ©neg. pref. ⇒mnt-
without
GMS 1150

5339 **-mnd** ⇒ cym'nt, δymnd, kym'nt, nym'nt(y)

5340 **mnδ-[1]** B تکان‌دادن
manθ/δ ©<**manθ-*; Khot. *maṃth-* ⇒mnδ-[2]
(*to*)agitate, (*to*)stir
BTSBL, Dhu. 25, 27; Benv. Et. Oss. 88; IIJ 1964, 307f; Bailey. Prolexis. 274

5341 **mnδ-[2]** B تکان‌خوردن، حرکت کردن
mand ? ©inf. *-t* ⇒mnδ-[1]

(*to*)agitate, (*to*)stir
BSTBL, Dhu. 25, 27, 29

5342 **mnd"γ'ryy'** M بدون شکوه، بی‌بنیادی، بدون رطوبت ؟
mand-āγăryā
lustrelessness, baselessness, absence of moisture ?
Hen. JRAS 1944, 143.27, 144n3

5343 **mnd'nδyqy'** M بدون کار کرد، بی‌تأثیر
mand-andīkyā ⇒mnt'nδyk
lack of function ?
GMS 1151

5344 **mnd's-** S متعجّب‌شدن
mandās ©impf. ⇒'nδ's-
(*to*)wonder
MSP b152

5345 **mndfrnqy'** M بدبختی(بی‌فرّی)
mand-farnakyā
unhappiness
GMS 1152

5346 **mndγrβ'k** M نادان، جاهل
mand-γarβāk ⇒mntγrβ'k
ignorant
GMS 1153

5347 **mndγrβ'kstr** M نادان‌تر
mand-γarβākstar
more ignorant
GMS 1290

5348 **mndγrβ'ky'** M نادانی، جهل
mand-γarβākyā ⇒mntγrβ'ky'
ignorance
BBB 525, 637

5349 **mndm'nky'** M بی‌فکری، بی‌دقّتی
mand-mānakyā ⇒mntm'ny
carelessness
GMS 1152; BBB 541

5350 **mndxwpy(y)** M ناشایست، نازیبا، نامناسب
mand-xūpē ⇒mntxwpy
improper
BBB b11, 28; GMS 1154; ob. BBB 661

5351 **mndzprt** M ناپاک
mand-zpart ⇒mnzprt, mzprt, mntzp'rt(h), mnt'zprt
unclean
BBB f58; GMS 454, 1153

5352 **mng** M مکر، فریب، تقلّب
mang ⇒mnk
fraud, deceit
GMS 525

5353 **mnγ'z** B ⇒ mnγz-

5354 **mngxw** M شبیه، همانند
mangxu (mnqxw(w)) ⇒mkγw
similar
BBB p103 f52; GMS 336; Benv. Notesiv 499

5355 **mnγz-** B بالارفتن، بلندشدن
manxaz (mnγ'z) ©impf. ⇒'nγz-, mnxz-, mxz-
(*to*)go up, (*to*)rise
GMS 55

5356 **mnk** B مکر، فریب
mank (mnq) ©ob. -*yh* ⇒mng
fraud, deceit
TSP 2.1075, 7.101, 117; ob. *mnqy*, C2, 57V29; BSTii 905.29

5357 **mnq** C ⇒ mnk

5358 **mnkr'yp-** B تکان‌دادن
mangrēp ©impf. ⇒'nkr'yp-
(*to*)agitate
VJ 1000

5359 **mnqxw(w)** M ⇒ mngxw, mkγw

5360 **mnpt-** B افتادن
manpat ©impf. ⇒'npt-, m'pt-
(*to*)fall
GMS 632

5361 **mns'c-** M ساختن، درست کردن
mansāč ©impf. ⇒'ns'c-
(*to*)prepare, (*to*)make
Hen. BSOAS 12, 312.89, 3pl. -*nd*

5362 **mnsn-** B برخاستن
mansan ©*'*nsn-*;*"*sn-* ©impf.
(*to*)rise
S W, IIJ 1976, 62; Frag. Len. 15

5363 **mnspnd rwc** M منتره‌سپنت، روز بیست‌ونهم‌ماه(بیرونی: منسپند)
manspand roč ©<**maθrahe-spənta* ⇒mrspnt rwc
twenty-ninth day of the month
Hen. Fasts. 151.5, 153.9; Gersh. Sogd. Cpds. 148

5364 **mnspt-** B جنبیدن، برخاستن(*از خواب*)
manspat ©*'*nspt-* ©impf.
(*to*)rise, (*to*)move
TSP 13.25; S W, IIJ 1976, 57n61

5365 **mnspyn** ⇒ mnšpn-

5366 **mnšpn-** B(S) استراحت کردن ؟، گستردن ؟،

خمیازه کشیدن ؟
manspen ?, manšpan ? (mnspyn)
(*to*)rest
TSP 13.7; Schwartz. STSC 12; JAOS 1969, 445a; S W, IIJ 1976, 56; BSOAS 1983, 42, *mšpn*, impf. of *'špn*, Benv. *mnšp*, impf. of *'nšp*; Schwartz. *'nspyn*, *'nšpn*

5367 **mnšt'y-** B, M نشان‌دادن
manštāy ©impf. ⇒'nšt'y-, mšt'y-
(*to*)show
GMS 632; VJ 900; 1sg. impf. *mnšt'yw*, KG 2335, 2376

5368 **mnt** B, S, C در صورتی که، تا، وقتی که، درحال
mand (mntt)
inspite of, until, while, immediately
TSP; BSTBL, Dhy. 318, 374; MD; BSTii; C2; Benv. BSL 1954, 61 n 1955, 323; *mntt*, TSP 9.96

5369 **mnt-** B, S, C بدون، بی(پیشوند نفی)
mand ©Khwar. *mnd-* ©prohibitive prefix, privative prefix⇒mnd- ⇒mnd-
without
EGSii 168; GMS 1150

5370 **mnt"ywzk** S آرام، راحت، بی‌تشویش
mand-āyōzē
quiet, undisturbed
MDii p136.4 A-18.4

5371 **mnt'γs-** B پناه‌جستن، محفوظ ماندن
mandaxs, mantaxs ©impf. ⇒'nt'γs-
(*to*)escape
TSP 13.11

5372 **mnt'nδyk** S خلاف اخلاق، خلاف سنّت ؟
mand-andīk ©pl.↘*t* ⇒mnd'nδyqy'
immoral
MSP b85

5373 **mnt'zp'rtyh** B ⇒ mntzp'rtyh

5374 **mnt'zprt** S ناپاک
mand-zpart ©ob. *-y* ⇒mntzp'rt(h), mndzprt
unclean
KG 554-5 p185; GMS 1238

5375 **mntγrβ"ky'** B ⇒ mntγrβ'ky'

5376 **mntγrb'q** C ⇒ mntγrβ'k

5377 **mntγrβ'k** B نادان، نامفهوم
mand-γarβāk (mntγrb'q) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒mndγrβ'k
ignorant, foolish
TSP 2.1052, 1055; BSTBL, Intox. 20; SCE; STii 1.91; C2; *mntxrβ'k*, STii 7.5; Sund. AoFviii 1981, 24V 2

5378 **mntγrβ'ky'** B نادانی
mandγarβākyā (mntγrb'qy') ⇒mndγrβ'ky'
ignorance
TSP 2.1182; Frag. Len. 93.7; O² 7; BSTii: C2, 102R22, 23, 102V 25-6; *mntγrβ'kyh*, TSP 2.256; *mntγβ"ky'*, SCE 266

5379 **mntγrb'qy'** C ⇒ mntγrβ'ky'

5380 **mntγrβ'ky'kh** S نادانی
mand-γarβākyā(k)
ignorance
MDii B-18, 2; GMS 1111n 1, 1494

5381 **mntγwnc** B بی‌رنگ
mand-γōnč
colourless, without colour
TSP 22.12

5382 **mntγws'nty'kh** S ناخرسندی
mand-xusandyāk ©f. n.
dissatisfaction
MDii 1.14

5383 **mntm'ny** C بی‌فکر، بی‌دقّت
mand-mānē ©pl. *-t* ⇒mndm'nky'
thoughtless
BSTii 836.5; C2, 108R5; Benv. JA 1955, 303; Sund. AoFi 242.18

5384 **mntnγ'mk** S نابه‌هنگام
mand-niγāmē
untimely
Anc. Lett. 5.16

5385 **mntptz'ny'** C نادانی، جهل
mand-patzānyā
ignorance, lack of understanding
BSTii 892.9: C2, 31R9

5386 **mntpz'ny** C نادان، بی‌شعور
mand-patnānē ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
ignorant
BSTii 892.13, 17: C2, 13R13, 17

5387 **mntr¹** B ورد، دعا، افسون، منتره، کلام مقدّس
mant(a)r ©Skt. *mantra*
mantra
TSP 2, 399, 5.105, 7.50

5388 **mntr²** B دایره(مَندَل، مَندَله)
mandal ©Skt. *mandala*
circle
VJ 1214; TSP 3.162, 5.61; BSTBL, Dhy. 17, 134;

-y, Vim. 99

5389 **mntr'γs-** B در فشار بودن، ستم کشیدن
mantraxs, mandraxs ©impf. ⇒ 'ntr'γs-
(*to*)be oppressed, (*to*)be disturbed
VJ; GMS 152c

5390 **mntr'yh** B نام همسر شاهزاده سوداشن
mandrī
(*name of*)Sudashan's wife
VJ

5391 **mntt** B ⇒ mnt

5392 **mntw'ry** B بی‌باران، خشک
mand-wārē
rainlessness
GMS 1150; BSTBL, Padm. 53

5393 **mntwrnqy'** C ناباوری
mand-warnakyā
unbelief
Sund. AoFviii 1981, 22V 6

5394 **mntwrny** C ناباور، بی‌اعتقاد
mand-warnē ©pl. -*t*
unbelieving
Sund. AoFviii 1981, 29V 5 p205 n391

5395 **mntxwpy** C نامناسب، ناشایست، نامطبوع
mandxūpē ⇒mndxwpy(y)
improper, unpleasant
BSTii 827.43; C2, 94V13

5396 **mntz'wry'** C ناتوانی
mand-zāwaryā ⇒z'wr
weakness, powerless
STii 3.6; GMS 1151

5397 **mntzp'rt(h)** B ناپاک
mandzpart ⇒mnt'zprt, mndzprt
unclean, impure
TSP 2.778, 379, 884, 10.23, 35; ob. -*yh*, SCE 121, 158; TSP 2.393, 394

5398 **mntzp'rty'kh** B ناپاکی
mand-zpartyā(k)
uncleanness
TSP 19.17; Hen. Texts. 713n 3

5399 **mntzp'rtyh** B ناپاکی
mand-zpartyā (mnt'zp'rtyh) ⇒mntzp'rt(h), mntzprty'
uncleanness
TSP 2.374, 375, 793, 885; MSP b24; TSP 7.167, *mntzp'rty'*

5400 **mntzprty'** B, C ناپاکی
mand-zpartyā ⇒mntzp'rtyh
uncleanness
TSP 7.167; STii 4.33; "rubbish", GMS 454

5401 **mnw ?** B دشمن، مخالف
man(u)
hater, enemy
BSTBL, Dhy. 87; Hen. Texts. 725n 1

5402 **mnwz-** M گردآوردن، جمع آوری کردن
manwaz ©impf. ⇒'nwz-
(*to*)collect, (*to*)gather
GMS 632

5403 **mnxwy-** M سرپیچی کردن، شکستن، خلاف کردن
manxway ©impf. ⇒'nxw'y-
(*to*)infringe, (*to*)break
GMS 632; MSP b165; Sund. p41

5404 **mnxz-** M برخاستن، بالارفتن
manxaz ©impf. ⇒'nxz-, mnγz-
(*to*)rise, (*to*)go up
GMS 55, 632

5405 **mnyn'** C نمره، شماره
©<Syr.
number
C2, 94V2; Hansen. AO 1966, 96

5406 **mnz'n-** M آگاه کردن، اعتراف کردن
manzān ©impf. ⇒'nz'n-
(*to*)acknowledge, (*to*)confess
GMS 632

5407 **mnẓγδ-** S جَستن، جهیدن
manzγaδ ©impf. ⇒'nzγδ-
(*to*)leap
MSP p41 b187

5408 **mnzγynt-** S جَستن، جهیدن
manžγēnt ? ©impf. ⇒'nzγynt-
(*to*)leap up
Sund. AI 1988, 180

5409 **mnzprt** M, C ناپاک
man-zpart ⇒mndzprt, mzprt, mnt'zprt
unclean
BBB 583; STii 3.48; GMS 454

5410 **mr**[1] M, C حضرت، سَرور
mar (mry)
lord, sir
Hen. JRAS 1944, 138.47

5411 **mr**[2] B جزء تاکیدی(هم‌ریشه با مَر فارسی)
mar

emphatic particle

TSP 2.1085n p183

5412 **mr"z** M همکار، دستیار
marāz ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒mr'z
colleague, assistant
GMS 1250; Hen. Fasts. 155 p155, No. 7A

5413 **mr'mw** M سرور آمو(مبلّغ دین مانوی در شرق)
mar-amu
Mar Amu
Hen. Varucān-šāh 87

5414 **mr'wt** C گریان
marāut ©mr'w-; <**brāma-āwat* ⇒m'r'wt
crying
GMS 310, 351; STi 72.3

5415 **MR'Y** S فرمانده، شاه، امیر(هز)
(MRY') ©Idg. ⇒γwβw
commander
MD

5416 **mr'ynck'** B فلفل
marēnčkă ©Skt. *marīca*; Khot. *miremjsya*
pepper
BSTBL, Padm. 39, Mack. n p11 "marenca"

5417 **mr'ynkh** B (نوعی) گیاه
mar(z)ēnk ? ⇒mrznykh
(*name of a*)plant
TSP 19.15

5418 **mr'z** مزدور، مزدوری، مزدکاری(بیرونی: مرازنه، یکی از منازل قمر)
marāz ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒mr"z
hiring work, hireling
TSP 2.80, 241n p169; Texts. 716; BBB 540; Hen. Tales. 468n 6, 467, 36, 486.20; Magi. 138.8; STi 42.3; MD; KG 413; pl. -*ty*, 539; *mr'zt*, Frag. Len. 83a5; +*mrty*, Tales. 468; Hen. "moon station"; BBB p128

5419 **mrc** B, M, C مرگ(در بیشتر متون)
marč ©<Av. *mahrka* ©ob. -$y^{(i)}$ ⇒mrch, mwrtk(y)
death
GMS 249, 489; BBB 520; Hen. Cosm. 307, 46; BSTBL; TSP; STi 50.3, 31.13; Sund. AoFviii 1981 p215; STii 1.75, 2.1; BSTi 93; C2; Sund. AI 1988, 175; *mrc prm*, Hen. Tales. 480.9 "until death"; *pnt-mrc* "near death"

5420 **mrc βnd'm** M مرگ، اعدام، مجازات مرگ
marč(e)-βandām (mrc(y) bnd'm)
death punishment
BBB 646; STii 2.1, 2, 3; BSTi A12, 26

5421 **mrch** B مرگ
marč ©acc. -*wh*; ob. -*y(h)* ⇒mrc
death
VJ 778; TSP; BSTBL, Intox. 13, Vim. 113; Frag. Len. 69.5

5422 **mrc(y) bnd'm** C ⇒ mrc βnd'm

5423 **mrcync** M مرگبار، مهلک
marčēnč ©f. adj.
deadly, mortal
GMS 1273; Sund. 1994, 45R V

5424 **mrcyny** M مرگبار، مهلک
marčēnē ©m. adj.
deadly, mortal
BBB b5, 35; GMS 1053, 1273

5425 **mrδ** S اینجا
marδ/θ ©<**imaθra* ⇒mrδp'r, mδ[2]
here
GMS 440; MD

5426 **mrd'sp$^{(i)}$nt** C, S ⇒ mrδ'spnd

5427 **mrδ'spnd** M عنصر، اَمشاسپند
mrδaspand (mrd'sp$^{(i)}$nt) ©**amṛta-spanta*; MP *"mhr'spnd* ©pl. -*t*; ob. pl. -*tyy*, -*tyh*
element
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142; Hen. Tales. 473, 6; W-Lii; STi 84.11; Sogdica. 64.12, 34.9; Frag. Len. 59.6; pl. -*t*, BBB; GMS 73, 138 n 1; ob. -*ty*, Hen. Cosm. 307.6; BBB a9 f45; KG 613; *mrδ'spnt βγyy*, Sund. Liste. 1994, 458-9

5428 **mrδp'r** S اینجا
marδ/ θpār ⇒mrδ, mδp'r
here
GMS 440, 1116; MDii B-17R14

5429 **mrdxmy** C مرد، انسان
mard(u)xmē ©pl. -*t* ⇒mrtxmy(y), mrtγm'k
man, mankind
STii 1.3, 67, 86, 2.19, 3.15, 56; GMS 270

5430 **mrγ'** M مَرو
marγ ©Parth. *mrg*; OP *marguš*
Marv
Hen. Mittelir. p94; KG p185, 432

5431 **mrγ[2]** M, C, S مرغزار، بیشه، چمنزار(مَرغ)
marγ (mrtγh) ©Av. *marəγa* ©pl. -*t(t)* ⇒mrγ'
wood, meadow
GMS 485, 526, 1661; Hen. Cosm. 307, 35; MDii

-*w*, A-5, 15; MDii p184, 15; *mrγy*, Frag. Len. 68.13; C2, 11R24

5432 **mrγ-**[1] B, M, S مرغ، پرنده
mṛγ, mərγ ©Av. *mərəγa* ©nom. ob. -*y*; inst. -ʾ(ʾ); pl. *mrγ*(ʾ)*yšt* ⇒ʾmrγ-
bird
GMS 485, 1174, 1182; TSP 2.155, 456, 3.139, 189 & etc.; BSTBL; SCE; Frag. Len.; BBB; SCE 105, 252, 270; BBB 511; GMS 1240, 1186; Frag. Len. 29.4, 71.12: O[3] 12, 84a 10

5433 **mrγ-**[2] B هموار، مسطّح، برابر
mərx ©nom. -*y*; acc. -*w* ⇒mrx-
straight, flat
GMS 491, 520, 1191; SCE 65; VJ 1497; BSTBL, Dhy. 18; TSP 5.28, 54; adv. "equally" TSP 2.870, 3.248 n p199, 7.21

5434 **mrγʾ** B بیشه، مرغزار، مرتع(مَرغ)
marγ (mrγh) ©ob. -yh ⇒mrγ[2]
wood, meadow
TSP 2.811, 9.85, 13ii2; -*h*, VJ 316; -*yh*, SCE 241; pl. *mrγtt*, TSP 9.85

5435 **mrγʾrt(h)** مروارید
marγārt, marγārīt ©MP *murwārīd*; Parth. *murgārid*; Pahl. *mwlwʾlyt*; Khot. *mrāhe* ©ob. -*y(h)*; pl. *mrγʾrt* ⇒mwrβnt
pearl
Hen. Tales. 466, 467; VJ 16[b]; Sogdica. 7, 7; GMS 81; MSP b34, 109 e13; Sund. AoFviii 1981, 25R 6 p191, 192 n239; Gersh. SI, Cahier 7, 132, **marga-ah(a)r-ita* "held by the pearl-oyster"

5436 **mrγʾrtswmbyy** M مروارید سنب، مروارید سفتار
marδārt-sumbē
pearlborer
Hen. Tales. 466-8

5437 **mrγʾwntʾk** B غدّه، گلوله، لخته
marγundē (mrγʾwntk) ⇒mrγwndy
lump, clod
TSP 2.359, 505; SCE 205

5438 **mrγʾwntk** ⇒ mrγʾwntʾk

5439 **mrγh** ⇒ mrγʾ

5440 **mrγw** B همانند، یکسان
marxu
similar, alike
VJ 1497

5441 **mrγwndy** M برآمدگی گوشتی، غدّه، گلوله(بیرونی: مرغندخواره)
marγundē (mrγwntk) ©pl. -*t* ⇒mrγʾwntʾk
lump, clod, ball
GMS 138, 149; Hen. Tales. 485 n 7; TSP 3.290-5, 2 pl. *mrγwntt*; TSP 3.290; *γrδ mrγwndyy* "Adam's apple", Sogdica. 56, 29; Benv. Notesiv 499

5442 **mrγwntk** B ⇒ mrγwndy

5443 **mrγwr** C زلف، کاکل(مَرغوله)
marγur/l
twisted locks, curly hair
Sund. AoFviii 1981, 25R 5 p 191 n 238

5444 **mrγyzʾtk/-y** B تخم مرغ(مرغزاده)
məṛγe-zātē
egg
BSTBL, Vaj. 2, Dhu. 38; Benv. Notesiv 497

5445 **MRKʾ** ⇒ MLK(ʾ)

5446 **mrktth** M زمرّد
markat ©Skt. *marakata*
emerald
Hen. Sogdica. p26; TSP 8.174

5447 **mr mʾny** M سَرور مانی
mǟr-māni ⇒mʾr mʾny
Mar Mani
Hen. Tales. 469, 35; KG

5448 **mrspnt rwc** S منتره‌سپنت، روز بیست و نهم ماه
marspand roč ⇒mnspnd rwc
twenty-ninth day of the month
MDiii A4R10

5449 **mrsysn** M سیسنیوس(جانشین مانی)
mǟrsisin
Sisinius
Hen. JRAS 1945; Fasts. 154.4

5450 **mrt-** B, S مردن(در بیشتر متون)
mə/urt ©pt. st. ⇒myr-, mrtʾt rwc, mwrt-(*to*)die
GMS 138, 151, 870; Anc. Lett. 2.38; AVS 104

5451 **mrtʾnyʾ** M, S شجاعت، مردانگی
martānyā ©f. n.
courage,virillity
GMS 942; Hen. BSOAS 11, 70; CII 1990 G2

5452 **mrtʾnyʾkh** S کتیبه، لوحه‌ی یادبود
mart/δānyāk
writing, inscription
Karab. Insc. 18, 19; Lentz. STii 587

5453 **mrt't rwc** M, S روز هفتم ماه، مردادروز (بیرونی: مردد)
martāt-rōč ⇒mwrt't rwc, 'mrtch, mrt-
seventh day of the month
GMS 86.138; Hen. iii B11R8; Fasts. 149.9; MDii B 11R 8

5454 **mrt'xmk** S(AL) ⇒ mrtγm'k, mrtxmy(y)

5455 **mrt'y** B مرد
marti ©OP *martiya* ⇒mrty
man
SCE 374; O³ 4: Frag. Len. 71.4; *mrtk*, Anc. Lett. 2.55

5456 **mrtγh** ⇒ mrγ², mrγ'

5457 **mrtγm"t** مردمان
martəxmāt (mrtγmkt, mrtγm't) ©pl.; ob. *-y* ⇒mrtγm'y
men
SCE 531, 533, 544; TSP 5.3; STii 7, 14; *mrtxm't(t)*, BSTBL; *-m'tt*, SCE; BSTBL; Dhu. 90; STii 10.45; Frag. Len. 70.4, 93.2; ob. pl. *mrtγm'ty*, SCE 103; BSTBL, Dhu. 31; STii 7.32; Frag. Len. *mrtγmt*; O¹ 11

5458 **mrtγm'k** B, S مردم(در بیشتر متون)
matəxmē (mrtγmk, mrt'xmk) ⇒mrdxmy, mrtγm'k, mrtxmy(y), mrtγm'y
man, human, mankind
-"k, SCE 360; *-(')k*, SCE; VJ; BSTBL; STii; MD; Frag. Len.; *-kw*, SCE 204, 319; VJ 76, 1464; pl. *-(')kt*, MDii; Frag. Len.; pl. ob. *-"kty*, VJ 395; *-'kty*, BSTBL, Vim. 118; Hen. Tales. 474.9; *mrtxm'k*, STii 10.54, 7.5

5459 **mrtγm'kw** B ⇒ mrtγm'k

5460 **mrtγm'n** B مردمان
martəxmān ©gen. pl.
men
VJ 1048; SCE 538; GMS 969, 1261

5461 **mrtγm't** ⇒ mrtγm"t

5462 **mrtγm'y** B, S مردم(در بیشتر متون)
martəxmē (mrtγmy) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒mrtxmy(y), mrtγm'k, mrtγm"t
man
SCE; BSTBL; Tales. 476.2, 481.47; pl. *-yt*, VJ 835; SCE 259; TSP 5.86; *-yty*, VJ 138; STii 9.13; Hen. Tales. 481, 50; Magi. 138, 41; BSTBL, Vim. 52, 157, 188, 191

5463 **mrtγmk** ⇒ mrtγm'k

5464 **mrtγmkt** ⇒ mrtγm"t

5465 **mrtγmy** ⇒ mrtγm'y

5466 **mrtk** S(AL) ⇒ mrt'y

5467 **mrt mrt** B, S هر کس، هر
mart mart ©<Av. *marδta*
everyone, each
VJ 52, 277, 6a; BSTBL, Vim. 189; TSP 2.737, 12.30; GMS 493 n

5468 **mrtmync** B مردمی، انسانی
martmēnč
human, humane
Frag. Len. 65, 5

5469 **mrts'r** اینجا، این‌طرف(در بیشتر متون)
martsār (m's') ©<**imaθra+sār* ⇒ms', mc'
here, hither
GMS 301, 461; BBB b43, TSP; BSTBL; VJ; STii 9.11; BSTi A 22; MD

5470 **mrtxm'ny(h)** M مردمی، انسانی
martəxmānē/-yā
human, humane
BBB b39; GMS 1041

5471 **mrtxmync** M مردمی، انسانی
martu/əxmēnč
human, humane
GMS 1254

5472 **mrtxmy ptxwyny** C مردم‌کش، آدمکش
martəxmē- patxwēnē ©acc.
killer of man
C2, 3R15

5473 **mrtxmy(y)** M, C مردم، آدمیزاد(در بیشتر متون)
martəxmē (mrt'xmk) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒mrtγm'k, mrdxmy, mrtγm'y
man, person
GMS 129, 966; Hen. Tales. 473; BBB; STi; STii; MSP; BSTi; C2, abl. voc. *mrtxm'*, acc. *mrtxmw*, C2, gloss; pl. *mrtxm(')yt*, BBB 505; GMS 1256; BSTi; BSTii: C2; KG 185; pl. ob. *mrtxmyty*, STi 10, 12; Sund. AoFviii 1981 p216; C2, MSP b31, 71, 75, 8b 101, 128; KG 4

5474 **mrty** مرد(در بیشتر متون)
marti/i (mrtyy) ©<OP *martiya*; Yaghn. *mōrti* ⇒mrt'y
man, human
GMS 267, 493n 1, 1218, 1222; voc. *mrty'*, Tales. 473; MDii, *-w*; *mrtytt*, KG 476; S W, AO 1981, 16

5475 **mrtynh** M حوّا، مشیانه(نخستین زن)

martīn(ā) ? ©Khwar. *mordān*; MP *murdyānag*; Pahl. *mašyānag*
Eve, Mashiyane
Hen. Magi. 138.17, 140n 4

5476 **mrtyy** M ⇒ mrty

5477 **mrwrwd** C مروورود
marw-rūδ
Marv river
STii 3.30

5478 **mrws-** C دست‌زدن، لمس کردن
mrus ?
(*to*)touch
STi 54.18; Sund. AoFiii 59

5479 **mrx-** M, C هموار، صاف، مسطّح، یکنواخت
ma/ərx ©adj. & adv.; nom. *-y*; acc. *-w* ⇒mrγ-[2]
straight, flat, plain
GMS 491; *mrʾy*, STi 58.10; *mrʾw*, KG 348, 395, 474 p185; adv. "plainly", BSTii 893V 22; C2, 31V 22; Benv. Et. 2, 130; acc. f. *mrxʾ*, C2, 52V9; nom. pl. *mrxʾ*, GMS 520, 1205; *mrxyy kwn-*, GMS 1197; *mrxy wn-*, STi 58.10, "to straighten"

5480 **mry** M, C ⇒ mr[1]

5481 **MRYʾ** S(MD) ⇒ MRʾY

5482 **mryʾmh** M ⇒ mrym

5483 **mrym** C مریم
maryam (mryʾmh)
Mary
C2, 51V13, 57V11; Hen. Sogdica. p7.13; BSTii 905.11

5484 **mrync-** M خراب کردن، نابود کردن
ma/ərēnč ©<**mṛncya*; Av. *mərənca*
(*to*)destroy
GMS 153, 600; AVS 123

5485 **mrz-** B مالیدن، پاک کردن
ma/ərz ©Av. *marəz*
(*to*)rub
TSP 19.2, 17; Hen. Texts. 713n 5; AVS 132

5486 **mrznykh** B پاک کننده، مسهل، ملین
marznīk ⇒mrznykh
purgative
TSP 19.14; Hen. Texts. 713

5487 **ms** باز، هم‌چنین، هنوز (در همه‌ی متون)
mas (ʾtyms, ʾrtms) ⇒rtyms
again, also, and, further, even

5488 **msʾ** C, S اینجا، این‌طرف
masā ⇒mrtsʾr, mcʾ
here, hither
STi 31.17, 69.6; BSTi 196; C2, 23R12, 54V19; CII 1990 A9, *mʾsʾ* F5, G11 n p28

5489 **msβwγyc** S ماه دهم سال (بیرونی: مسافوغ)
mis-βuγēč, misβuγīč ⇒myš βwγyc
tenth month of the year
MDii Nov. 4R1 p22; *-y*, Nov. 3R1 p21

5490 **mstʾwny** B مستی
mastū/ōn/ē/ī
drunkenness
BSTBL, Intox. 4, 7; GMS 1087

5491 **mstkʾrʾk** B مستی‌آور، سکرآور
mastkārē (mstkʾry(y))
intoxicating
TSP 2.960, 1002, 1010, 1025, 5.38, 80, 7.174, 17.17; BSTBL, Intox. 2 & etc.; BBB p74.591; GMS 1125

5492 **mstkʾry(y)** B, M ⇒ mstkʾrʾk

5493 **msyʾtr** B, M, S بزرگ‌تر، بالاتر، مهتر
masyātar (ʾmsyʾtr) ©Av. *masyah*; Parth. *msʾdr* ⇒msydr, mzyʾtr
greater, higher
GMS 1241, 1292; VJ 234; BSTBL, Dhy. 86, 101; TSP 2.24, 162, 515, 958, 12.19; Frag. Len. 44.2; BBB; MSP b10; Hen. Tales. 480.8; *msyʾttr*, MDii

5494 **msyδʾr** S ⇒ msydr

5495 **msyδr** M ⇒ msydr

5496 **msydr** C کشیش، رئیس روحانی
masēδar (msyδr, msyδʾr, mʾsyδr) ©Parth. *msʾdr* ©ob. *-y*; pl. *-t*, *-δ* ⇒msyʾtr
Presbyter, headpriest
GMS 269, 1280n 1, 1298; CII 1990 F1, G20; pl. *msydrd*, STii 3.33, 55, 68; Sund. AO, Hung. 1971, 92; *msydrt*, C2, 64V26

5497 **mšʾyγʾ** M, C مسیح، مسیحا (در تمام متون مسیحی)
mašyhʾ (mšʾyhʾh, mšyxʾ, mšyγʾ)
Christ
GMS 63; Hen. JRAS 1944, 138.35; KG p185; C2 gloss.

5498 **mšʾyhʾh** ⇒ mšʾyγʾ

5499 **mškh** B ⇒ mʾškh

5500 **mšnt** C ایشان، آنها را
m(i)šand ? ⇒myšn

them
STii 3.39

5501 **mšpn-** C استراحت کردن، آسوده‌شدن
mašpan ©impf. ⇒'špn-
(*to*)rest, (*to*)be at rest
BSTii 889.15; C2, 60R15; Benv. Et. 1, 309

5502 **mšt'y-** C نشان‌دادن
maštāy (m'št'y) ©impf. ⇒'št'y-, 'nšt'y-, mnšt'y-
(*to*)show
BSTii 880.15; C2, 6V14, 57V, 19, 60V 8, 77V 15

5503 **mšyγ'** ⇒ mš'yγ'

5504 **mšyp-** C دفن کردن، پوشاندن
māšēp ©impf. ⇒'šyp-, 'nš'yp-
(*to*)bury
BSTii 888.9, 15; Benv. Et. 1, 308; C2, 60 R9, 3, pl. *mšypnt*

5505 **mšyx'** ⇒ mš'yγ'

5506 **mw** B, M این، این را
mu ('rtymw) ©OP *imam* ⇒'mw, mwn'w, 'my[2]
this
GMS 1401, 1466; TSP; STii 7, 30.33; KG; S W, TPS 1994, 43-50

5507 **mwc'k'** B استاد، معلّم، آموزگار
mōčāk ⇒mwj'k, mwz'k', mwck
teacher
TSP 6.51

5508 **mwck** B, M, S استاد، آموزگار
mōčē, mōč(ā)k/ē ©<**maučaka*-; Khwar. *mwcy* ©ob. -*y*; ob. pl. -*ty* ⇒mwc'k'
teacher
GMS 397, 810, 976; TSP; BSTBL; W-Li; *mwck'*, BSTBL; Frag. Len. 44.2; -*w*, Frag. Len. 81.4; ob. *mwcky*, Dhu. 183; pl. ob. *mwckty*, TSP 6.191; Bailey. **hamauk*-; Mack. **maucaka*

5509 **mwd** C ⇒ mwδ[2]

5510 **mwδ'** B, S ارزش، بها(برهان قاطع: مول)
muδ/mūδ
value, price
VJ 1401; *mwδy*, VJ 1319; Anc. Lett. 5; S W, BSOAS 1983, 45

5511 **mwδ[2]** S می(مُل)
muδ (mwd) ⇒mδw
wine
GMS 408; Anc. Lett. 4.6; Sund. AoFviii 1981 p216, 2aV2

5512 **mwγ** C, S مغ، مجوس
muγ ©ob. -*y*; nom. acc. -*w* ⇒mγw
Magus, Magian
C2 gloss. acc. nom. *mwγw*, nom. *mwγy* p197; Frag. Len. *mwγw*, 83a6; *mwγy*, 68.31, 10, *mwγ'*, 68.12; pl. *mwγyšt*, ob. pl. *mwγyšty*, C2 p196

5513 **mwγ'nc** C, S مجوس، مغانه، زردشتی
muγānč (mwγ'ny) ©f. adj.
Magian, Zoroastrian
BSTii 872.5; Benv. Et. 2, 116; C2, 1R24; GMS 1040; Hen. Tales. 475, 10; JRAS 1944; Magi. 138.28

5514 **mwγ'ny** ⇒ mwγ'nc

5515 **mwγdyn** C دین زردشت(دین مغان)
muγ-δēn ©ob. -*y*
Zoroastrian religion
BSTii 872.6: C2, 4V4

5516 **mwγqty** C دیر مغان، معبد مجوس(مغ کده)
muγ-katē
magian house
acc. -*tw*, C2, 1V, 17, 29; loc. -*ty*, C2, 1R25

5517 **mwγpt(w)** C, S موبد
muγ-pat (mwhbt') ©**magu-pati* ⇒mγwpt
Zoroastrian priest
C2; Frag. Len. 68, 10, 11; -*w*, BSTii 843.20, 21, 873.2, 875.12

5518 **mwγšk(')** B مگس، پشه
muxšk ©**maxšika*; Pahl. *maxš* ©ob. -*y*, -'
fly, mosquito
TSP 2.390; SCE 364; GMS 113, 165, 975, 1182 n 2

5519 **mwγy'q** C مجوسیّت
muγyāk
magian cult
C2, 1V23, 24, 27

5520 **mwγyšt** C مغان، مجوسان
muγišt ©ob. pl. -*y* ⇒mwγ
magians
BSTii 851.6, 843.41, 50, 850.1, 872.4; C2 gloss. p215

5521 **mwγztw** M مغ کشی
muγ-zatu ©**magu-zati*
magian killing, magophonia
Hen. Magi. 138.27, 135f

5522 **mwhbt'** ⇒ mwγpt(w)

5523 **mwhrdyb** M مُهرنامه
muhr-δiβ ©**mwδr*; Parth. ©ob. -*yy*

⇒mwẓ'kk, dyb-yy
seal of letter
BBB c36

5524 **mwj'k** M استاد
mōžāk (mwj'q) ©pl. *-t* ⇒mwz'k', mwc'k'
teacher
GMS 990; BBB 623

5525 **mwj'q** ⇒ mwj'k

5526 **mwkš(h)** B رستگاری، نجات
mokš ©Skt. *mokṣa*; Parth. *mwxš* ©ob. *-y(')*, *-yh*
salvation
VJ; TSP 8.23, 2.663, 691; *-h*, VJ 995

5527 **mwn'kw** B, S این، اینطور(در بیشتر متون)
munaku (mwnkw) ⇒mwn'w
this
GMS 1402, 1467; TSP; VJ 21[b], 318; SCE 344, 548; BSTBL; Frag. Len. *mwnkw*, TSP 3.7

5528 **mwn'w** M, C, B این(در بیشتر متون)
munu/ō (mwnw) ⇒mwn'kw
this
GMS 960n 1; BBB; C2; SCE 417, 557; TSP 14.26; STii 8.5; BSTBL

5529 **mwnkw** ⇒ mwn'kw

5530 **mwnw** ⇒ mwn'w

5531 **mwrβnt** B مروارید
murβand ⇒mwẓ'kk, mrγ'rt(h)
pearl
TSP 2.981n p181; Hen. BSOAS 11, 468n 4

5532 **mwrδw** B مرگ
murδu (z't 't mwrδw)
death
BSTBL, Vim. 7, Dhu. 38; GMS 138n 1, 1143

5533 **mwrsty** C خشک‌شده
murstē ? ©pp.
drenched
S W, C2, f. adj. *mwrstc*; C2, 14V20

5534 **mwrt-** B, M, C مردن
murt ©pt. st. ⇒mrt-, myr-
(*to*)die
GMS 151; VJ; TSP; AVS 104

5535 **mwrt'** M مورد
murta
myrtle
GMS 974

5536 **mwrt'jw'ndyy** M رستاخیز
murtā-žwandē (mwrt'jwndy) ⇒mwrt'zw'nty, mwrt'zw'ntykr'k, jw'ndy(y)
resurrection
GMS 1066n 1, 1068; Gersh. Sogd. Cpds. 148; *mwrt'jwndyy βryy*, Sogdica. 52.7, 53

5537 **mwrt'jwndy** ⇒ mwrt'jw'ndyy

5538 **mwrt'k** S(MD) ⇒ mwrtk, mwrty

5539 **mwrt'n'k γwt'w** B خدای مردگان
murtānē xutāw ©gen. pl.
god of the dead
TSP 5.101, 6.94, 96

5540 **mwrt't rwc** S روز هفتم ماه، مردادروز
murtāt rōč ⇒mrt't rwc
seventh day of the month
MDii A-9 R9

5541 **mwrt'wy** C مرگ، مردگی، بی‌جانی
murtāwē
deadness
acc. *-w*, C2 A R28; abl. *-w'*, C2 D V3

5542 **mwrt'y** B ⇒ mwrty

5543 **mwrt'zw'nty** S رستاخیز
murtāžwandē (mwrt'žwnty) ⇒mwrt'jw'ndyy
resurrection
STii 3.36 4.45; Sogdica. 42; Gersh. Sogd. Cpds. 148

5544 **mwrt'zw'ntykr'k** S رستاخیزکننده
murtāžwandē-karē ©ob. pl. *-ty* ⇒mwrt'jw'ndyy
resurrector
KG 544; pl. *-kr'yt*, KG 523

5545 **mwrt'žwnty** C ⇒ mwrt'zw'nty

5546 **mwrtch** B مرگ
mərtč ⇒mrc, mrch, mwrtk(y)
death
TSP 22.12

5547 **mwrtk** B مرده
murtē (mwrt'k) ©pp. ⇒mwrty
dead
SCE 565; TSP 2.334, 8.187; Frag. 2a.14; MDii B-6 R 15, *-w*

5548 **mwrtk'ry** S مرگ
murt(a)kārē
death
Hen. Tales. 480, 20

5549 **mwrtk(y)** B مرگ
murtak ⇒mrc, mwrtch, mrch
death

TSP 6.145, 11.22, 22.10, 12

5550 **mwrty** B, M, C مرده(در بیشتر متون)
murtē (mwrt'k, mwrt'y) ©<*mṛtaka ©nom. ob. -'y; acc. -w; voc. -'; pl. -yt; ob. pl. -ytγ ⇒myr-, mwrtk
dead
TSP 12.20; VJ; Hen. Tales. 483.13; STi 57.18; STii 4.18, 5.13, 17; BSTi 284; C2; Frag. Len.; -'y, -w, Frag. 2a.20, 23; voc. *mwrt'*, C2, 68V 24; pl. *mwrtyt*, C2, 54R29; KG 524; Frag. Len.; STi 62.4, 87.20; ob. pl. *mwrtyty*, C2, 77V16

5551 **mwrty d'm** C اقلیم مردگان
murte-δām ©acc.
realm of the dead
C2, 51V3, 4, ob. -y, 60V3

5552 **mwry'y** S کاریز، کانال، راه آب(دخیل: موری)
mūrē/ī ©<*mūrya ©pl. -t
canal
KG 474 p185

5553 **mwrzk-** B کوتاه
murzk ©<*mṛzuka ©nom. m. -y; nom.f. -'
short
GMS 151, 522; SCE 20, 24, 98, 129, 322; BSTBL, Dhy. 254; elat. *mwrzkystr* "shorter" MSP b192

5554 **mwrzk'p'δ'y** B پاکوتاه، کوتاه‌پای
murzka-pāδē
short-legged
SCE 74

5555 **mwrzkzw'n'k** B کوتاه‌عمر
murzk-žwānē
short-lived
SCE 108, 390, 424, *mwrzkzw'n'y*

5556 **mwst** B (نام نوعی) دارو(سُعد: مُست، مُسته)
must
(*name of a*)drug
TSP 3.270

5557 **mwš** B, M موش
mūš
mouse
SCE 333; BBB; SPAW 1907, 464; Frag. Len. 72 a R1

5558 **mwš'** C موسی
mušā
Moses
STi 56.12; STii 6.2, 3; C2, 55R20, 22; Sund. AoFviii 1981 p216

5559 **mwš'k z'r** B زهر موش،(نوعی) گیاه
mūšāk-žār ?
(*name of a*)plant
TSP 3.286; Hen. Texts. 730

5560 **mwšky(n)c(h)** ⇒ mwškyšc(h)

5561 **mwškyšc(h)** B, M گربه‌ی وحشی
mūškišc, mūški(n)č (mwšky(n)c(h)) ©*muša-kuštar; Skt. *mūṣikāda*; Gk. *mosphorbos*
wild cat
GMS 382 n 1; TSP 2.644, 3.249 -*kynch*; Benv. TSP n p177; Hen. Tales. 478, 24 n 12; SCE 330, 359; Frag. Len. 32, 9, 13

5562 **mwyz-** C جمع کردن
mawēž ©impf. ⇒mnwz-, 'wyž-²
(*to*)collect
BSTii 918.5: C2, 11R20

5563 **mwz"k'** S استاد
mōžāk ⇒mwj'k, mwc'k'
teacher
GMS 976n 1; KG 346, 399; ob. pl. *mwz'kty*, KG 410

5564 **mwẓ'kk** B مروارید، مهره، منجوق
mužē ©*mudraka; Khot. *mūra*; Yaghn. *mīrda*
pearl
BSTBL, Dhy. 45; Hen. Tales. 468n4; Prolexis. 284

5565 **mwzt'k** S بشیر، مژده‌آورنده
mužtăk (mwzty) ©<*mwzt-t'k; Parth. *mwjdgd'g*
gospel bearer
GMS 1128, 1128a

5566 **mwzty** ⇒ mwzt'k

5567 **mwztybrqy'** C انجیل، مژده‌آورنده، بشارت
muždē-βarakyā ⇒mwzt'k, mždwc'q
Gospel
BSTii 895.43: C2, 54V 13, 55R 24

5568 **mxš rwc** M روز شانزدهم ماه، مهرروز
m(i)xšrōč ⇒myš rwc
sixteenth day of the month
GMS 257

5569 **mxwb-** C دویدن، با شتاب‌رفتن ؟
maxuβ ? ©impf. ⇒*'xwb(y)-
(*to*)rush
BSTii 851.9: C2, 12V9, 3 pl. opt. *mxwbynt*

5570 **mxz-** C بلندشدن، بالارفتن
maxaz ©impf. ⇒'xz-, mnγz-
(*to*)rise

C2, 77R12, 54V28; BSTii 880.12

5571 **my**[1] من، مرا
mĕ (myy) ©<OP *maiy* ©1sg. pres. pron. ob.; encl. ⇒'zw, mn', -m
me, my
EGSii 118; GMS 500, 1344

5572 **my**[2] B, S اینها، این، در این
mē ©demons. pron. nom. pl.; loc. sg. ⇒'my[2]
these, in this
GMS 1466 A; nom. pl. **imai*, Anc. Lett. 2, 16; Hen. Date. 606n3; loc. sg. Hen. Tales. 476, 20 n p; loc. f. KG, 2058, pl. *myšn(t)*

5573 **my-** B (چشم) بستن، برهم گذاشتن
mi/-e ? ⇒myt'y
(*to*)close (*eyes*)
SCE 253; 3sg. pres. *myt*, Prolexis. 137

5574 **my'kcyk** B, M خوشحال، مناسب
mayākcīk ? ©<Av. *mayē*, *māya*
happy, suitable
TSP 6.5; GMS 124, 1014

5575 **my'm-** C تمام کردن، پایان‌دادن
mayām ©impf. ⇒'y'm-, m'y'ms-
(*to*)end
BSTii 878.13; STSC 3.13; C2, 87R13, 3pl. impf. *my'mnt*

5576 **my'm'nt** ⇒ 'my'mnt(y)

5577 **my'mnty** B ⇒ 'my'mnt(y)

5578 **myc** ⇒ mync

5579 **mycryn** ⇒ mcryn

5580 **mycy'** C ⇒ s'cy mycy'
prymyδ

5581 **myδ**[1] B, M, S روز(در بیشتر متون)
mēθ (myδδ, myyδδ, myd[1], myδ'yt) ©ob. -*y*; pl. -*t*, -(')*yt* ⇒myθ, m'yδ[2]
day
VJ; TSP; BSTBL; BBB; Anc. Lett.; MD; Frag. Len.; KG; STii; GMS 58, 990, 1662; *myδδ*, Hen. Tales. 469; GMS 56; *myyδδ*, BBB; pl. W-Lii; pl. *myδ(')yt*, VJ 1459; GMS 970; "days" *myδt*, STi 86.16; *myδmyδ* "every day", BSTBL, Dhu. 210

5582 **myδ**[2] S چنین، چون(در بیشتر متون)
mēδ (myd[2]) ⇒myt/θ, m'yδ[2], 'm'yδ
thus
GMS 397n 1

5583 **-myδ** ⇒ cymyδ(δ), δymyδ, kymyδ, nym'yδ,

5584 **myd**[1] C ⇒ myδ[1]

5585 **myd**[2] C ⇒ myδ[2]

5586 **myδ"n** ⇒ myδ'n

5587 **myδ"ny** ⇒ myδ'ny

5588 **myδ'γty(y)** M, S رستگار
mēδāγatē ? ©=MP *'rd'w*; Skt. *tathāgata* ©pl. -*t* ⇒m'yδ"γt'k
saved
Hen. Sogdica. 27, 26 n 28; Gersh. Sogd. Cpds. 141, i; Frag. Len. 40.3

5589 **myδ'kk** B عادّی، عامیانه
mēδāk ? (m'yδ'k(k)) ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*
lay
TSP 2.792; BSTBL, Vim. 52, 54, Dhu. 31, 78, pl. Dhu. 393; STii 7.8 *m'yδ'k*; TSP 2.792, 7.98; Dhu. 135; *m'yδ'kk*, Dhu. 135

5590 **myδ'n** M میان، کمر، وسط
mēδan (myd'n, mydn) ©Av. maiδyāna; Parth. *maδyān* ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒mydy'n
middle, waist
GMS 183, 282; BBB; W-Lii; MSP b 158, 161, d1; STi 38.1; STii 2.5; ob. postp. *myd'ny*, "amidst, amongst, C2; MSP b28, *myδ"n*; Sogdica. 43.39 "remedy"

5591 **myd'n** C ⇒ myδ'n

5592 **myδ'n'y** ⇒ myδ'ny

5593 **myδ'nc** B میانه، وسط
mēδānč
middle
TSP 14.24

5594 **myδ'ncy** B میان، وسط، میانجی
mēδānčī
middle, mediator
TSP 2.49; STii 10, 46, 47, 50, 52; GMS 1006

5595 **myδ'ncyk** B میانه، میانجی، وسطی
mēδānčīk ⇒myd'ncyqy'
middle, intermediate
TSP 15.7; BSTii 893.24: C2, 31V24; pl. -t, C2, 57V27

5596 **myd'ncyqy'** C واسطه گری، میانجی گری، پادرمیانی
mēδānčikyā ⇒myδ'ncyk
mediation
STii 6.37; GMS 1014

5597 **myδ'ny** B, S, M میان، میانه،در میان(در بیشتر متون)
mēδānē (myδ"ny, 'myδ'ny) ⇒mδ'n
middle, among, in, inside
TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; KG 444; STii

10.45; Tales. 480, 6; *myδ'nyy/-yh*, BBB; *myδ'n'y*, SCE 433

5598 **myδ'yt** B ⇒ myδ[1]

5599 **mydc'nw** C آنچنان، چنان که
mēδčānu/ō
as
STii 5.9, 11; GMS 1596

5600 **myδc'nyy** M روزانه
mēθčānē
daily
GMS 1022

5601 **myδcyq** M روزانه
mēθčīk (myyδcyq)
daily
GMS 1241; W-Lii 547.1, 570; BBB

5602 **myδδ** M ⇒ myδ[1], m'yδ[2]

5603 **myδkry(y)** M روزانه
mēθkarē ⇒myθ/tqry
daily
BBB 84, 714; GMS 1120

5604 **myδ myδ** B هرروز
mēθ-mēθ
everyday
BSTBL, Dhu. 210; TSP 15.8

5605 **myδn** S منزل(میهن)
miθan, mēθan ©<Av. *maēθana*
dwelling
S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134, prop. n. *prn myδn, farn-mēθan* ?

5606 **mydn** C ⇒ myδ'n

5607 **myδny ptkrnt'k** B بُرنده از میان، از وسط قطع کننده
mēδānē-patkərandē
cutting through the waist
SCE 254

5608 **myδr** S مرگ
miθr ©Av. *mərəθyu* ©nom. gen. -*y*; acc. -*w*; loc. -*yh*
death
GMS 185, 507; Hen. Tales. 483, 15n4; Anc. Lett. 2.55

5609 **myδr'** S میترا، میثره، مهر
miθra,miša ⇒'myδr-y, myšyy βγyyh, myš-
Mithra
MDii p42, 10; Gersh. Advice. 92; Dietz. AI 17, 1978, 111-114; Humbach. Mysteria Mithrae, 1979, 717-723; *myδry βγyy*, Sund. 1994, 45

5610 **myδr(y)** S مُهر
miδr ?
seal
MDii p62, 7; MDiii p123

5611 **myδry γwt'k** B گناه محکوم به مرگ، گناه نابخشودنی
miθre-γute (myδry γwtk) ©pl. -*y'*
mortal sin
TSP 9.11; BSTBL, Dhu. 83, Vim. 45

5612 **myδry γwtk** ⇒ myδry γwt'k

5613 **mydy'n** C میانه
mēδyān ⇒myδ'n
middle
Sund. AoFviii 1981 p216

5614 **myγ** C ابر، میغ
mēγ
cloud, gloom
BSTii 906.1; C2, 40V1

5615 **myγk** B میخ
mēxē ©OP *mayūxa*
spike, nail
SCE 237

5616 **myγny** M ابری
mēγnē
cloudy
apud. S W, BSOAS 1981, 236

5617 **myhrjmnw** M یکشنبه(زمان مهر)
mihr-žam(a)nu ⇒myr
Sunday
Hen. BBB p85.1, 724; Fasts. 154.3

5618 **myhry'nd** M پیروان مهر(یک فرقه‌ی مانوی که سر کرده‌ی آنها مهر نام داشت، *الفهرست*: مهریّه)
mihr-yānd ©Parth. ? ©pl.
followers of Mihr(*a Manichean sect*)
BBB; Hen. ZDMG 690, 17n 1; Sund. Man. Lett. 305.5

5619 **myj'** M عدسی، آیینه‌ی چرخان
mī/ēža
lens
Hen. BSOAS 12, 312.78

5620 **myk'yl** C میکائیل
mikail
Michael
BSTi 115; C2, BSTii 890.44; C2, 60V12, 15, 19

5621 **myms-** C تمام‌شدن، پایان‌یافتن
mayams ©impf. ⇒'yms-, m'y'ms-
(*to*)be ended

C2; Benv. Eti 324; BSTii 888.8

5622 **myn** S فکر، عقیده، اندیشه
men ?
thought
MDii, mynw; Frag. Len. 61.12; VJ n p93, 499

5623 **myn-**[1] ماندن، ساکن‌بودن(در بیشتر متون)
mēn ©<**mānyā-* ⇒m'yn-
(*to*)remain, dwell
BBB p97 b91; GMS 683; VJ 534, 1364; TSP; STii; SCE 255; MD; C2; Frag. Len.; KG 2049; inf. *myn'y*, TSP 12.55

5624 **myn-**[2] B, S, C فکر کردن، تصمیم گرفتن
me/i/ən ? ©Av. *man*; *mainya-*; Pahl. *menīdan*
(*to*)think, (*to*)decide
VJ n p90; BSTBL, Dhu. 144, 156; Frag. 2a.24; MDii B-16, 6; TSP 12.58; *myn'y*, C2, 108V10, 77R15; *myn'w*, VJ 6, 1sg. impf. ?

5625 **myn-**[3] B, M, C مانندبودن، شبیه‌بودن
mēn
(*to*)resemble
GMS 641; BBB b91; VJ n p93; C2, 31V15, 77V 5; BSTii 895.48; MSP b48, 86, 130; C2, 3, 3

5626 **myn'br** C تام‌الاختیار ؟، توانا ؟، مصمّم ؟، قطعی ؟، شبیه ؟
mēnaβar ©OP **manya-bara*
strong ?, decisive ?, resembling ?, plenipotentionary ?
Lentz. STii 5.16; TSP n p228; Mack. BSOAS 1970, 117

5627 **myn'mnty** C خانه، مَسکن
mēnāmandē ©nom.
residence
C2, A V30; acc. *myn'mntw*, C2, 13V26, 48V12

5628 **myn'ndy(y)** M ماندگار، ماندنی
mēnandē ⇒mynyq, myn-[1]
staying, remaining
BBB p129; W-Lii; GMS 1068

5629 **myn'ntk** S مانند، شبیه
mēnandē ⇒myn-[3]
similar
MSP b 87

5630 **myn'y** B فکر، خیال، ظاهر ؟، امید؟
menē ? (myny) ©Parth. *frmnywg*
thought, decision, appearance ?, hope ?
Benv. TSP n p173; "decision", TSP 13.ii, 6; "appearance", VJ 426 & etc.; "hope", S W, IIJ 1976, 57

5631 **mync** پسوند صفت‌ساز
mē(n)č (myc) ©adj. suff.
GMS; BBB b9; C2

5632 **mynny** C ساکن، مقیم
mēnē ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒myn'ndy(y)
inhabitant
C2, 54R23, 104V8, 9; BSTii 894.23, 833.9

5633 **mynsq** C ساکن
mēn(ī)sk ? (mynysq) ⇒myn-[1]
resident, settler
BSTi 247; Gersh. JRAS 1946, 182

5634 **myny** ⇒ myn'y

5635 **mynyq** C ماندگار
mēnīk ⇒myn'ndy(y)
remaining
STii 1.88

5636 **mynysq** C ⇒ mynsq

5637 **myr** M خورشیدروز، روز یازدهم ماه، یکشنبه(بیرونی: میر، خویر)
mē/ir ? (myšy) ⇒myhrjmnw
sun, eleventh day of the month, Sunday
BBB 724; Hen. Orientalia. 8.95

5638 **myr-** مردن(در بیشتر متون)
mir ©OP *mariya-*; <**mṛya-*; Yaghn. *mīr* ©pt. st. *mwrt-* ⇒mwrt-
(*to*)die
GMS 185, 593; AVS 104

5639 **myr'ycyk** B در حال مرگ، مردنی
mirēčīk
dying
TSP 6.188

5640 **myry** B, M مرگ، مردن
mirē (»jy myry, -myry)
(*action of*)dying
TSP 2.1194

5641 **-myry** ⇒ myry

5642 **myrync** ⇒ myryny

5643 **myrynqy'** C مرگ و میر
mirēnkyā
mortality
C2, 51V10

5644 **myryny** C میرا، مردنی، فانی
mirēnē ©pres. part.; pl. *-t* ⇒n'myrync
mortal
voc. *myryn'*, C2, 51V9; pl. *myrynyt*, 57V6: BSTii 905.6; f. *myrync*, C2, 57V9: BSTii 905.9

5645 **myst'k** B مَست
məstē ⇒mstk'r'k
drunk
TSP 2.903

5646 **myš-** M میترا، میثره، مهر
miš (myšy) ©<*miθra* ©nom. *-yy* ⇒myδr', 'myδr-y, myšyy βγyyh
Mithra
GMS 115, 257, 299; *miθra*, W-Lii

5647 **myš** C میش
mēš
sheep, ewe
C2, 12R12: BSTii 849.12

5648 **myš'nd** M ایشان، آنها
mēšand (myšnt, myšnd)
they, them
GMS 1385, 1480-1; BBB; STi; STii 1.34, 2.18; ob. *myšndy(y)*, GMS 1396; *myšnty*, STii 2.17

5649 **myš βwγc** ⇒ myš βwγyc

5650 **myš βwγyc** M ماه دهم سال(بیرونی: میش فوغ)
miš-βūγ(i)c (myš βwγc) ⇒msβwγyc, xz'n'nc
tenth month of the year
Hen. Fasts. 149.11, 152.24; GMS 1275; Müller. SPAW 1907, 465

5651 **myšn** B, S ایشان، آنها(در بیشتر متون)
mēšan, mēšn ©<**imaiš(ām)* ©3pl. pers. pron.; art. ⇒myšnw, myš'nd, mšnt
them, they, these
EGSii 117; GMS 1479

5652 **myšnd** ⇒ myš'nd

5653 **myšnt** C ⇒ myš'nd

5654 **myšnw** B, S ایشان، ایشان را
mēšnw ©<**imaišām* ©acc. gen.; dat. ⇒myšn
them, these
GMS 350, 1401, 1466; SCE; BSTBL; STii; Frag. Len. 93.9; *-wh*, SCE 517; *myšny*, Frag. Len. 33.7

5655 **myš rwc** M روز شانزدهم ماه، مهرروز(بیرونی: میش)
miš-rōč ⇒mxš rwc
sixteenth day of the month
Hen. Orientalia. 1939, 95; GMS 257

5656 **myšy** ⇒ myš-, myr

5657 **myšy βγyy** ⇒ myšyy βγyyh

5658 **myšyy** ⇒ 'myδr-y

5659 **myšyy βγyyh** M میترا خدا، مهریزَد
miši-βaγi (myšy βγyy) ⇒myš-, myδr'
Mihryazd(*the third messenger*)
BBB 724, **miθra-baga*; Gersh. AHM 34, 40f; W-Lii: Gropp. p40; KG 560; *myšyy βγw*, Sund. 1994, 46.17

5660 **myθ** C روز(در بیشتر متون)
mēθ ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒m'yδ[1], m'yδ[2], myδ[1]
day
STi 50.6; BSTi 166; C2 gloss. n p184; STii 3.57, 6.5, 29; Sund. AoFviii 1981 p216; AoFiii 13V 18, 18V 3, *pr myθ* "daily"

5661 **myt** C قصد، نیّت
mĕ/īt ?
intention
Sund. AI 1988, 182

5662 **myt'y** B (چشم) بسته، برهم نهاده
mē/ite ? (mytk) ©√*may*; Khot. *mämäjs* ⇒my-
shut, closed(*eyes*)
BSTBL, Dhy. 25, 34, 102, 137; Bailey. Prolexis. 137

5663 **mytk** ⇒ myt'y

5664 **mytr'k/'y** B مئیتریا، لقب بودا
maitre ⇒m'ytr'k
Maitriya
TSP; SCE

5665 **mytry(y)** M مهر، محبّت، عشق
mitrē/i
love
GMS 198n 1

5666 **myt/θ** C چنین، اینطور، تا(در بیشتر متون)
mēδ/θ ©<**hama-iθa* ⇒myδ[2], m'yδ[1]
thus, so, until
GMS 397n 1

5667 **myθ/tqry** C روزانه، مداوم(روز گار)
mēθ-karē ©pl. *-t* ⇒myδkry(y)
daily, continually
STi 33.9; STii 1.16; C2, 1R26

5668 **myθ xšp'** C شبانه‌روز
mēθ-xšap(ā) ⇒myθ
day and night
C2, 55V 26

5669 **myw** B, M ببر
myu ©Khot. *muyi*; Chin. *miau*
tiger
SCE 301, 358; TSP 2.635, 681, 713, 811, 3.137, 6.8, 8.166; BBB

5670 **myy** M ⇒ my¹

5671 **myyδcyq** M ⇒ myδcyq

5672 **myyδδ** M ⇒ myδ¹

5673 ***myz-** B رها کردن
mē/iz ?
(*to*)let go
TSP 2.299; Hen. Texts. 718

5674 **myz'y** S, B ادرار
mēzē ©Av. *maēz*; MP *mīz*
urine
Hen. BSOAS 1946, 718, TSP 2.299, *myn'y* ; S W, BSOAS 1991, 490

5675 **myzd** S مزد
mižd ? ©Av. *mižda*
salary, reward
Anc. Lett. 2.48, 49; Bailey. Prolexis. 280

5676 **mz'** M, S مژه
miza ?, mužā ©f. nom. sg. *miluž-*; ob. *-y* ⇒nymz-, nmzy'
eyelash
Hen. Sogdica. 4, 1 f. n 1; S W, BSOAS 1991, 492, *mužāyi*

5677 **mz'n-** C اعتراف کردن، شناختن، سپاس گزاردن
mazān ©impf. ⇒'z'n-
(*to*)confess, (*to*)acknowledge, (*to*)give thanks
C2, 51V20

5678 **mž'w-** C زنده کردن
mažāw ©impf. ⇒'zw
(*to*)give life
BSTii 889.32: C2, 60R32

5679 **mz'yγγntych** S ماه ششم سال سغدی (بیرونی: مزیخندا)(آثار الباقیّه ص ۱۳۰: مژیخندا)
mazēxandēč (m'zyγγntych) ⇒RBYγntyc, γz'n'nc
sixth month of the year
MDii; B Hen. Orientalia. 8, 94; MDiii p58-59

5680 **mz'yγ γrβ'k** B بزرگ دانا(لقب بودا)
mazēx-γarβāk ©Skt. *mahamati*
very wise
TSP 2.603 etc.

5681 **mz'yγ(h)** B بزرگ، بسیار
mazēx ©<Av. *mazyah* ©acc. *-w*; pl. *-t* ⇒mz'yxch, mzyx
great, big
VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.

5682 **mz'yγk'** B بزرگ
mazēzk ? (mz'yxk)
big, great
SCE 62, 257; GMS 396

5683 **mz'yn** B سلاح، مسلّح
mazēn ©Av. **hama-zaēna-*; MP *zēn* ⇒mzyyn
armour, armoured
VJ 921; GMS 397

5684 **mz'yx** B ⇒ mz'yγ(h)

5685 **mz'yxch** S بزرگ، پیر
mazēxč/k (mz'yxk) ©f. *-ch*; m. *-k*; adj. ⇒mz'yγ(h)
big, old
Anc. Lett. 2.40, 2.53; GMS 396, 976

5686 **mz'yxk** ⇒ mz'yxch

5687 **mz'yxy'k** S بزرگی
mazēxyāk ⇒mzyxy'
greatness
KG 328

5688 **mždwc'q** C بشارت، انجیل، مژده
muždučāk ©<**mwžd'cq* <**mwžd-t'cq*
Gospel
STii 1.96; GMS 1019

5689 **mzγd-** C جهیدن، جستن
mazγaδ ©impf. ⇒'zγd-
(*to*)leap
BSTii 890, 55; Benv. JA 1955, 315; C2, 60V23

5690 **mzmwr** C زبور، مزامیر، مزمور(سرود مذهبی)
mazmur ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
psalm
-rt, C2, 31V17; *-rty*, C2, 31V 27, BSTii 893.27, 897.17; *mzmwr'*, STi 56.13; Sund. AoFiii 60, 13V 13

5691 **mzny'n δyw** M دیو(مَزَن) (نام یک)
mazanyān-δēw ©MP *mazan*
(*name of a*)demon
GMS 1049; Hen. BSOAS 11, Giants. 54n3

5692 **mzprt** C ناپاک
mazpart ⇒mnzprt, mndzprt
impure
BSTii 829.26; C2, 102R19; pl. *-tt*, C2, 102R26

5693 **mzt'yzn** M مزداپرست، زردشتی
mazdezn, mazdayazn(-dēn), maz
Mazdaworshiper
Hen. JRAS 1942, 240n 3; GMS 284, 375; Gersh. Sogd. Cpds. 139a

5694 **mzy'tr** C بزرگ‌تر
mazyātar ©pl. *-t* ⇒msy'tr
greater
GMS 1293; BSTii 893, 24: C2, 31V 24

5695 **mzyγ** M ⇒ mzyx

5696 **mzyγδtš** S دتش بزرگ (روز هشتم و پانزدهم و بیست‌وسوّم ماه)
mazēx-δatš
eighth and fifteenth and twenty third day of the month
MDiii p61, 4 A4R(5)

5697 **mzyn** M ⇒ mzyyn

5698 **mzyx** M, C بزرگ
mazēx (mzyγ) ©pl. *-t* ⇒mz'yγ(h), mz'yxch
great
GMS 403, 939, 1234, 1237; BBB; W-Li 40; Hen. Cosm. 307, 1, 7; Fasts. 154.9; STii; BSTi 125; BSTii: C2, pl. *mzyxt*; GMS 1249; MSP b30, *mzy'tr*, comp.

5699 **mzyxs'q** C برجسته، مهم(متعدّد)
mazēxsāk
important(*of great account*)
STSC 118.7, 120

5700 **mzyxs'qy'** C بزرگی(اهمّیّت، تعدّد)
mazēxsākyā
greatness, importance
C2, 6V 15, 69V 15-6, 86R 4

5701 **mzyxy'** M بزرگی
mazēxyā ⇒mz'yxy'k
greatness
BBB f83; GMS 1111; *mzyyxy'*, Hen. Cosm. 307.42

5702 **mzyyn** M سلاح
mazēn (mzyn) ©**hama-zaēna* ⇒mz'yn
armour
GMS 29, 397; *'nγt mzyn*, GMS 335n 1

5703 **mzyyx** M بزرگ
mazēx ⇒mzyx
great
Hen. Tales. 473

n/N

5704 **n-** C به
n (nbr'trty, ndywyd, np'ryqty) ©<*ana* ©conj. perpos.
to
Benv. JA 1955, 321f, *nbr'trty, ndywyd*

5705 **-n** B, S جزء تأکیدی(با معنی نامعیّن)
n ('tn, 'kytn) ©1pers. pl. pron. ? ⇒'PZY, 'XRZY(n), 'YKZY, ZKZY(n)
encletic particle(*of indefinable meaning*)
Hen. BSOAS 12.605 n 3; SCE p61; BSTBL p112

5706 **n"** ⇒ n'

5707 **n"-** ⇒ n'-

5708 **n" "γt** M مستقبل، آینده(نیامده)
nā-āγat
future(*not (yet)come*)
BSTBL, Dhy. 162, 237

5709 **n"βy'rt(=L'βyrt)** نایافته، نایاب، نیافتنی
nā-βyart, nā-βīrt
unobtained, unobtainable
BSTBL, Dhy. 391, 292; GMS 1158

5710 **n"sptsrwšy** M نافرمان(نه کاملاً مطیع)
nā-spat-srōšē
disobedient(*one whose obediance is not complete*)
BBB 687; GMS 1156

5711 **n"xwd'wny'** C بی‌لیاقتی، بی‌علاقگی
nā-xuδāwanyā
lack of zeal
C2, 52V7

5712 **n'** B ما
nā (n") ©1st. pers. pl. pron.
we, us
GMS 1379; VJ 1285; JRAS 1942, 100

5713 **n'-** نا، نَه، بی(در بیشتر متون)
nā (n", n"-) ©privative pref., pro. adv. ⇒ny, nw-[1], mnd-, L'
not, non-
GMS 1155, 1160; BBB p58; *n"*, BSTBL, Dhy. 370

5714 **n' "γt frn** M بدبخت، بدون فر(فرنیافته)
nā-āγat-farn
unfortunate
GMS 1156, 1654

5715 **n' "ẓ'yt(k)** B بدون تولّد دوباره
nā-āžit(e) ©Idg. *L'"ZY'*
nonbirth, not having rebirth, unborn ?
BSTBL, Dhu. 195, 276; SCE 563

5716 **n'β** B, S مردم، ملّت، کشور(در بیشتر متون)
nāf (n'βh) ©<Av. *nāfa* ©acc. *-w*; ob. *-(ō)y*, *-yh*; pl. *-t* ⇒n'f, n'p

people, nation, country
VJ; TSP; BSTBL; SCE; MD; KG; Frag. Len; Tales. 483.17; pl. *n'βt*, TSP 2.201; Frag. Len. 38.15; CII 1990 E3

5717 **n'β'k** B ناف
nāfē ©Khwar. *n'fyk*; Yaghn. *nōfa*
navel
BSTBL, Dhy. 263

5718 **n'β'r(=L'β'r)** B پیاده، بدون مرکب(نه سواره)
nāβār
notriding
VJ 317; GMS 902n 1, 1159

5719 **n'βc'k** ⇒ n'fc

5720 **n'βc'kh** B کشور، کشوری
nāfčāk ⇒n'βcy'
country
TSP 2.704, 3.216; BSTBL, Vim. 144; GMS 1003 n 1

5721 **n'βc'ny** B ملّی، محلّی، عمومی
nāfčānē
local, national
SCE 258; GMS 1040

5722 **n'βcy** B, S ملّی، محلّی
nāfč(ē), nāfči
national
TSP 22.1; MDiii A13, 10; GMS 1006

5723 **n'βcy'** B, S کشور، مملکت
nāfčyā/ī (n'βcyh) ⇒n'βc'kh, n'fcy'
country, land
GMS 1003n 1; BSTBL, Vim. 141, 158; Bugut. Insc. B2.4

5724 **n'βcy'kh** B, S کشور، مردم
nāfčyā(k)
country, people
SCE 395, 565; BSTBL, Vim 101, 106; TSP 2.846; Bugut. Insc. B2.12; Frag. Len. 32.18; *n'βcyh*, Vim 105

5725 **n'βcyh** ⇒ n'βcy'

5726 **n'βcyk** B هم‌وطن
nāfčīk ©pl. *-t* ⇒n'fcyq
countryman, compatriot
TSP 2.836; BSTBL, Vim. 62

5727 **n'βδ"r** B حاکم، فرماندار
nāf-δār
governor, sovereign
TSP 5.4; GMS 1135

5728 **n'βh** B ⇒ n'β

5729 **n'βn'mk** M فهرست نام قوم‌ها، قوم‌نامه
nāfnāmē
people's list, list of nations
Sogdica. p8a

5730 **n'βrtnsh** M بی‌غم، آسوده از غم
nāβar-tans (=n'-βrt-tns)
undisturbed
Sogdica. 7.16n p8, " *sans-souci* ", not bearing sorrow

5731 **n'βrtpcxwny(h)** M کسی که سرزنش را تحمّل نمی‌کند
nāβart-pačxōnē
one who does not tolerate reproaches
BBB 687; GMS 1156; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147

5732 **n'bxt** C نامقدّر
nā-βaxt/-βaγd (bxt)
not fated
C2, 69V28

5733 **n'cr'yq'** C ناصری، نازارت
naṣryāk
Nazaret
BSTi 249

5734 ***n'δβ'γšt(=L'δβ'γšt)** B نیندوخته(دست‌نیافته)
nā-δβaxšt
not having obtained
VJ 241, 243; GMS 1158

5735 **n'dyst** C نامستقر ؟، نساخته ؟
nā δēsat, nā-dist ? ©Skt. *deśa*
unbuild, without place, unlocated
Sund. AI 28, 1988 p182

5736 **n'f** M, C مردم، ملّت
nāf ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒n'β, n'p
people, nation
GMS 311, 530; BSTii 881.9, 918.5: C2, 11R20, 12R7, 12V 2, 13R 22; STii 4.36, 5.39, 43; BSTi 183

5737 **n'fc** C فرد(عضو یک گروه)
nāfč (n'βc'k) ©pl. *n'fšt*; ob. pl. *n'fšty* ⇒γw'm n'fc
person(*member of a community*)
STi 25.18, 27.11; C2 gloss.; GMS 1003

5738 **n'fcy'** C ملّت، کشور
nāfčyā ⇒n'βcy'
nation, country
C2, 11R22

5739 **n'fcyq** M ملّی، محلّی
nāfčīk ⇒n'βcyk
national, local
GMS 1015

5740 **n'fršt** M نامهیّا(شخم‌نزده)
nā-frašt ⇒fršt-, fryž-
not ready(*unploughed*)
BBB c37; Sogdica. 16.14b, n p19

5741 **n'fšt** C مردم(افراد یک ملّت)، قوم
nāfšt ©pl.; ob. -*y* ⇒n'fc
community, people
BSTii 836.9; C2

5742 **n'ftyrcyq** C نگذشتنی، محونشدنی
nāftirčīk
not passing away
C2, 57V 7

5743 **n'γ** B بدین‌طریق، چنین‌شده
nāx ⇒n'x
here, be hold
VJ 142

5744 **n'γ'n** B ناخن
nāxa/un (n'γn) ©Khot. *nāhane*
nail
VJ 1465, 1468, 1477; TSP 5.1, 11, 68, 88; *n'γn*, TSP 2.456; Gersh. AHM 277n; Bailey. Prolexis. 132

5745 **n'γ'r** B بدون غذا، ناشتا، غذانخورده
nāxār ⇒n'h'r
foodless, without food, in fast
GMS 63; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142; VJ 317, 1092; TSP 3.50; Benv. "not able to walk"

5746 **n'γn** ⇒ n'γ'n

5747 **n'γrβty** M نامفهوم، ندانستنی
nā-γarβdē, nā-γraβdē
incomprehensible
GMS 1158-9

5748 **n'γrβyny** M نادان
nā-γarβēnē ⇒L' γrβyny
ignorant
GMS 1157, 1636

5749 **n'γwstw'nyβt(=L'γwstw'nyf)** S(M) اعتراف‌نکننده به گناه
nā-xustwānīft
one who does not practise confession
GMS 1160

5750 **n'h'r** M غذانخورده(دخیل: *ناهار* ؟)
nāhār ⇒n'γ'r
not having eaten
GMS 63; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143

5751 **n'j-** M چرخاندن، گرداندن، چرخیدن
nāž ⇒n'šny(h), n'z-
(*to*)roll, (*to*)twist, (*to*)turn around
GMS 266; BBB b60, 2sg. pres. *n'jyh*

5752 **n'jwq** M ناسالم، نادرست
nā-žūk ⇒jwk
unsound, unwell
GMS 1060, 1156

5753 **n'k(ʲ)** B, M, S اژدها
nāk/g ©<Skt. *nāga* ©pl. -*t*; gen. pl. -'*n*
dragon
TSP 3.131 & etc.; BSTBL, Intox. 35, Padm. 10; Frag. Len. 93.29: O² 29; BBB

5754 **n'q'm** C ناخواه، بدون میل
nā-kām (L'k'm)
unwilling
BSTii 889.21; Benv. JA 1955, 310; C2, 27R10 "not desiring"

5755 **n'k'stn'k** B استخر، تالاب(مارستان: محلّ اژدها)
nāk-astanē
bathing pool(*dragon-pond*)
TSP 3.126; BSTBL, Vim. 80; GMS 1118

5756 **n'krt'k** B نقره، نامسکوک(ناکرده)
nā-kṛte, nāk(ə)tē, nākərte (n'krt'y, n'krtk) ⇒n'qty
silver(*not coined*)
VJ 85, 55ᵈ, 558, 618, 8ᵉ; BSTBL, Dhy. 259, *n'krt'kw*; VJ 46, 12ᶠ, 976, *n'krt'y*, VJ 84, 494, 1163; Dhy. 257

5757 **n'krt'y** B ⇒ n'krt'k

5758 **n'krt'y β'my** B نقره‌فام
nā-kṛtē- βāmē
silver coloured
BSTBL, Dhy. 262

5759 **n'krt'yn'k** B نقره‌یی
nākṛtēnē (n'krt'yn'y, n'krtyn'k) ⇒n'ktn'k, n'ktynyy, n'krtynch
silvern
BSTBL, Dhy. 259, 260, 261

5760 **n'krt'yn'y** ⇒ n'krt'yn'k, n'ktynyy

5761 **n'krtk** ⇒ n'krt'k

5762 **n'krtkγwnc** B نقره‌گون
nā-kṛtē-γōnč
silvern
BSTBL, Dhy. 290, 292

5763 **n'krtk-(w)** B, S نقره
nā-kṛte, nāk(ar)taku ⇒n'qty
silver
VJ 46, 12ᶜ, 976; Anc. Lett. 5.10, 21, 22, 27; BSTBL, Dhy. 290, 292

5764 **n'krtyn'k** ⇒ n'krt'yn'k

5765 **n'krtynch** S نقره‌یی
nā-k(ər)tēnč, nākṛtēnč ©f. adj. ⇒n'ktync, n'krt'yn'k
silvern
MDii Nov. 4R20

5766 **n'kry'cyq** M نابه‌هنگام، بی‌موقع
nā-karyā-čīk ⇒kry'cyq
untimely
GMS 1014, 1120; Sund. Man. Lett. 310.11

5767 **n'kt'rq** M بی‌اثر، بدون عمل
nā-k(ə)t- ark ©adj. ⇒'rk
inactive, incffective
Sogdica. 29.9; GMS 1156

5768 **n'kt'rky'h** M بی‌اثر
nā-k(ə)t-arkyā ©adv.
inactively
Sogdica. 29.7 n p30; GMS 1156

5769 **n'qtc' ?** M نقره‌یی
nā-k(ə)tčă ©f. adj. ⇒n'krtynch
silvern
BBB e14

5770 **n'ktn'k** B نقره‌یی
nāk(ə)tnē ⇒n'krtynch, n'krt'yn'k
silvern
TSP 7.12

5771 **n'qty** C نقره، نامسکوک
nā-k(ə)tē (n'krt'y) ©acc. *-tw*
silver(*not coined*)
STi 45-12, 49.1; BBB; GMS 1054, *-tw*, *-ty*, BSTii: C2, 51R18, 21, 102R18

5772 **n'ktync** M نقره‌یی
nā-k(ə)tēnč ©f. adj. ⇒n'krtynch
silvern
Hen. Sogd. Cpds. 1945, 151; GMS 1273

5773 **n'ktynyy** M نقره‌یی
nā-k(ə)tēnē (n'krt'yn'y)
(*of*)silver, silvern
GMS 1054; Hen. Tales. 473.47; BBB

5774 **n'm** نام، شهرت(در بیشتر متون)
nām ©<*nāman-* ©ob. *-y*; pl. *-t*
name
GMS 332, 940

5775 **n'm-** B, C, S نامیدن، نام‌داشتن
nām
(*to*)be named
GMS 604; VJ 151, 412, 48ᵈ; TSP; BSTBL, Dhu. 95, Dhy. 388; STi; Sund. AoFviii 1981 p216; BSTii 826: C2, 1R17, 18, 94R12; MDii Nov. 3R5

5776 **n'm'k**¹ B, S نامه، کلمه، سند
nāmē (n'mk, n'm'y, n'my²) ©<**nāmaka* ©pl. *-t(h)*
letter, word, document
BSTBL, Dhu. 177; *-w*, MDii p205; MDiii p124; CII 1990 F1, G8

5777 **n'm'k**² B, S نام، شهرت
nāmē (n'm'y) ©ob. ?
name
TSP 5.9, 12.39, 42, 16.26; STi 7.4; STii 7.20; pl. *n'm⁽ᵘ⁾kt*, MD

5778 **n'm'n'ntk(=L'm'n'ntk)** B ناهمانند، ناهمگون
nā mānandē
dissimilar
SCE 12

5779 **n'm'y** ⇒ n'm'k²

5780 **n'm'ytk** B فریبنده، گمراه‌کننده
nāmitē ⇒n'mtk, n'myt'k(w)
deceitful, deceptive
BSTBL, Dhu. 143, 219

5781 **n'mcy** B نامی، نامدار
nāmčī
famous
BSTBL, Dhy. 12

5782 **n'mγnty** B دشنام
nām-γantē ?
slander
TSP 7.42 n p211

5783 **n'mk** ⇒ n'm'k¹

5784 **n'mqyn** C نامدار، نامی
nām-kēn ©Parth. *nāmgēn*
famous
BSTii 889.26: C2, 60R26

5785 **n'mr–** M, C شیرین
nāmr ©adj. ⇒nmr, n'mr'wy, n'mrtr
sweet
Gersh. MJM p48; S W, BSOAS 1983, 42

5786 **n'mr'wy** C شیرینی، نرمش
nāmrāwē ⇒n'mr–
sweetness
BSTii 893.19: C2, 31V19 "modesty"; GMS 1082

5787 **n'mrtγm'y** B نامردم
nā-martəxmē ©pl. *-t*
nonhuman
TSP 5.6; GMS 1155

5788 **n'mrtr** M شیرین‌تر
nāmrtar (n'mrtry ?) ©comp. adj. ⇒n'mr–, *n'mrystr
sweeter
BBB 622; GMS 1285, 1306; KG 368; Sund. p185

5789 **n'mrtry** ? ⇒ n'mrtr

5790 **n'mryh** M شیرینی
nāmryā ⇒n'mr–, nmry'kh
sweetness
BBB p97 b85; GMS 1285

5791 ***n'mrystr** C شیرین‌تر
nāmristar ⇒nmrystr
sweeter
Schwartz. AoF 1974, 258; *nmrystr*, apud. Sund. KG p185

5792 **n'mtk** B فریبنده
nām(i)tē ⇒n'm'ytk
deceitful
SCE 259

5793 **n'my'** ? B نامی
nāmī ⇒n'mcy, n'mqyn
famous
TSP 12.41

5794 **n'my²** ⇒ n'm'k¹

5795 **n'myrync** C جاوید، ابدی(نامیرا)
nā-mīrēnč, *nā-mīrēnē ©f. adj.
immortal
BSTii 905-9: C2, 57V 9

5796 **n'myt'k(w)** B فریبنده، فریب
nāmitē/-taku ⇒n'm'ytk, n'mtk, n'myt'w
deceit(*ful*), illusion
TSP 9.141 n p222; VJ 230 & etc.; BSTBL, Dhy. 273; *n'myt'kw*, VJ 186 & etc.

5797 **n'myt'w** B فریب
nāmitāu/w ? ©nom. sg. ⇒n'myt'k(w)
illusion
VJ 12[d]

5798 **n'myty'kh** B فریب، دروغ
nāmityāk
deceit
STii 7.19

5799 **n' nγ'my** M نابه‌هنگام
nā-niγāmē
untimely
GMS 1155, 1645

5800 **n' nγwšny** C نافرمان، حرف‌نشنو
nā-niγōšnē
disobedient
BSTii 848.61; acc. *-nw*, C2, 69V 27

5801 **n' npxšt** C ننوشته، نامکتوب
nā nipaxšt
not written, unwritten
Sund. AI 28, 1988, 182

5802 **n'p** S کشور
nāf ⇒n'β, n'f
country
Anc. Lett. 2.10

5803 **n' pδkcyq** M غیرقانونی
nā-paδk-čik ? ⇒pδkcyq
illegal, unlawful
GMS 1014, 1156; Sund. Man. Lett. 310.11

5804 **n'prs–** ? S رخصت‌خواستن
nā-pṛs ©impf. ⇒'prs–
(*to*)take leave
Anc. Lett. 2.39; GMS 608 n 1

5805 **n'prty** C بی‌گناه
nā-p(ə)rtē ? ©acc. *-tw*
not guilty
C2, 51V19, 56R5

5806 **n'ptšty'n** C ناپایدار، بی‌ثبات
nā-patštyān ? ©pl. *-t*
inconstant
BSTii 908.11: C2, 40R 11, 12

5807 **n' pxwšt** C نیافریده، نیافته
nā p(a)xušt
notdrawn, unconceived, not obtained
Sund. AI 98, 1988, 183; *xar/nš–*, *poxaš* <*pəxarš*

5808 **n'r'kh** B انار
nārāk
pomegranatc

VJ 1019, 1020, 1021, 1027, 1036, etc.; Laufer. p285

5809 **n'rkr'k** B بازیگر، هنرپیشه
nār-karē ©Khot. *nala*; <Indo. *nāda*
actor
SCE 123; GMS 363; Bailey. Prolexis. 132

5810 **n' rwyšt** C نریسیده، بدون تار و پود(نارشته، اَرویس)
nārwēšt ©Av. *urvāēs-*; Parth. *urvišta-*
without thread
Sund. AI 28, 1988, 183

5811 **n's** B, M, C فساد، تباهی، آزار
nās ⇒n'sy(y)
corruption, destruction, harm
TSP 6.14, 46, 8.138; BSTii 887.10; MSP; C2, 91R10

5812 **n'swft** M سوراخ‌نشده(ناسُفته)
nā-sŭft, nā-sŭβd ⇒swβt(y)
notbored, notpierced
Hen. Tales. 467.55

5813 **n'sy(y)** M فساد
nās(ē) ⇒n's
corruption
γrywn'sy, "self corruption"; BBB 546; MSP b178

5814 **n'šny(h)** M گردان، چرخنده
nāšnē ⇒n'j-
rolling, turning
GMS 266, 1068; Hen. BSOAS 12, 312, 112

5815 **n'št-** B ویران کردن، فاسد کردن
nāšt ©pt. st. ⇒nyš-[1], n'štk, nšt-
(*to*)corrupt
GMS 109, 830

5816 **n'štk** B ویران، خراب، فاسد
nāštē ©pp. ⇒nyš-[1], n'št-
spoiled, destroyed
BSTBL, Vim. 50

5817 **n'šyrγwzy** C(S) دشمن(نادوست، ناخیرخواه)
nā-širxōžē ©ob. pl. *-ty*
enemy(*not friend*)
STi 31.19

5818 **n'w** C کشتی، ناو
nāw (n'wh) ©OP *nāv-* ©ob. *-y* ⇒nw-[3]
ship
SCE 539; VJ 63[c]; BSTii 893.23; ob. *n'wy*, STi 79.4; *nwy*, BSTii 879.6, 8: C2, 31V23, 87V6, 8

5819 **n'w-** M, S تکان‌دادن، لرزاندن، نویدن
nāw ©Skt. *navate* ⇒nw-[2], 'βn'w-
(*to*)shake
BBB 490; GMS 546; Sogdica. 21.2b; Anc. Lett. 2.51; AVS 81

5820 **n'w'-** ⇒ nw-[2]

5821 **n'wft** C نگفته
nā-waft
untold(*not said*)
Sund. AI 28, 1988, 183

5822 **n'wh** B ⇒ n'w

5823 **n'wmyk(')** B نهم، نهمین
naumīk, nōmīk ©OP *navama* ⇒nwmyq
ninth
TSP 3.110, 9.26; BSTBL, Vim. 186; GMS 1331

5824 **n'wn** B رودخانه، سیلاب ؟
nāwan ? ©Yaghn. *nōw* ©pl. *n'wnnt* ⇒n'ywk
river
BSTBL, Dhy. 325; GMS 1031

5825 **n'wsrδyc** M, S ماه اوّل سال(بیرونی: نوسرد)
nau-sarδī/ēč ©Khwar. *nāwsārčī*
first month of the year
Hen. JRAS 1945, 149.2, 151.15; GMS 1275; MDii A4R 4

5826 **n'wt'y ?** B ⇒ nšm(y)

5827 **n'wts** M نوزده
nau-tas, nō-tas (nwts-) ⇒nwtsmyq
nineteen
Sogdica. p46.7

5828 **n'wy m'γ** ⇒ n'wy š'w'nc m'γ

5829 **n'wyn'ncyk** M ناپدید، نامرئی
nā-wēnančīk ⇒wyn'ncyk
invisible
GMS 1156

5830 **n'wy š'w'nc m'γ** S ماه نو
nāw šwānč māx ? (n'wy m'γ) ⇒nw'y[1]
new moon
MDii p117.15 n p121f

5831 **n'wyt** C ⇒ n'wyyt

5832 **n'wyyt** M ناپدید، ناپیدا(نادیده)
nā-wit (n'wyt)
invisible
GMS 1158; Hen. Tales. 473; Sund. AI 28, 1988, 183

5833 **n'wzy(y)** M ملّاح، ناوی، دریانورد
nāw(a)zē ©Parth. *nāwāz* ⇒n'w, nw"z
sailor
GMS 125

5834 **n'x** C یعنی، به‌معنای
nāx ⇒n'γ, 'wnwn'x
that is, namely
BSTii: C2, 40R21, 61R20; Benv. JA 1955, 324

5835 **n'xwp** M ناشایست، بد
nā-xūp
not good
GMS 1156

5836 **n'xyδ** M ناهید(ستاره‌ی زهره، الهه)
nāxīδ (n'xyd) ©*anāhitā* ©ob. -*y*; pr. name
Venus(*star*), Nahid (*godess, Anahita*)
BBB 724; GMS 269; C2, 12V 11, 12, 9

5837 **n'xyd** C ⇒ n'xyδ

5838 **n'y**[1] S نه(حرف نفی و نهی)
nē ⇒ny
no, not
Anc. Lett. 3.4; Notesiii 235

5839 **n'y**[2] C, S ببین، نگاه کن، هان
nǎy ? ©adv.; interj. ⇒nyš
be hold, lo
Benv. JA 1955, 312; BSTii: C2 gloss.; STi 17.2, 75.11; Sund. AoFviii 1981 p26; MDii A-9V4; Anc. Lett. 2.50; *n'yh*, MSP b155

5840 **n'y's-** B گرفتن
nīyās ©impf. ⇒'ny's-, nyy's-
(*to*)take
VJ 36[b], 848, 863, 1194, 1210; MDii

5841 **n'y'ty ?** S اسیر، گرفتار
nīyātē ©pp.
captive
MDii p37.12 Nov. 3V12, 5

5842 **n'ywk** M عمیق، ژرف
nāyūk (n'ywq) ©Av. *nāvaya*; OP *nāviyā* ⇒nywqst
deep
Hen. BSOAS 12, 309.22; pl. *n'ywkt, n'ywkw*, MSP b62, 193

5843 **n'ywq** ⇒ n'ywk

5844 **n'ywk'wyy** M عمق، ژرفا
nāyūkāwē ⇒n'ywk
depth
Hen. Cosm. 307, 22 p39

5845 **n'ywk(w)** S ژرف، عمیق
nāyuk
deep
Sund. MHC 31

5846 **n'z-** B چرخیدن، پیچیدن
nāž ⇒n'j-
(*to*)turn
3sg. pres. *n'zt*, TSP 2.292; Hen. Texts. 718; S W, BSOAS 1983, 43

5847 **n'z'kk** S(AL) ⇒ n'zwk$^{(\iota)}$

5848 **n'ẓ'ntk** B گردان، چرخنده
nāžandē
turning
BSTBL, Dhy. 45, 55, 254, 401; Benv. Notesii 218; GMS 1068

5849 **n'ž'yny** ⇒ n'žyny

5850 **n'zwk$^{(\iota)}$** B, M نازک، نازنین
nāzuk (n'z'kk)
delicate, dear
VJ 64, 1387; GMS 978; Gersh. JNES 1965, 183; *n'z'kk*, Anc. Lett. 4.3

5851 **n'žyny** C بی‌زبان، لال
nā-žēnē ?, nā-žaynē ? (n'ž'yny) ©acc. -*w* ⇒žyny
not speaking, dumb
BSTii 885.20: C2, 51R20; Sund. AI 1988, 183

5852 **nβ'nt** B,S با، همراه، نزدیک(در بیشتر متون)
niβand ©prepos. postp. ⇒nβnd, nbnt(y), 'nβ'nt
with, together, near
nβ'nty, MDii; Hen. BSOAS 1965, 248

5853 **nβ'ntk** B افسار
niβandē ⇒nβndy
bridle
TSP 3.233, 238, 5.24

5854 **nβ'nt nβ'nt** B پشت‌سرهم، پی‌درپی، متوالی
niβand-niβand
successively
TSP 2.4.168, 1206; Hen. Texts. 715; BSTBL; *nβ'nty*, Dhu. 132; Dhy. 126

5855 **nβ'rγtk** ⇒ nβr'γtk

5856 **nβ'ynt-** B بستن
ni-βĕnd ©<**ni-bandaya* ©impf. *nyβ'ynt*
(*to*)attach
TSP 13.27

5857 **nβ'ynth** B نزدیک
niβa/ənd ? ⇒nβ'nt
near
TSP 3.297

5858 **nβ'yr-** B, S طرح کردن، مشورت کردن
niβēr ©impf. *nyβyr* ⇒nβyr-

(*to*)plan, (*to*)take counsel
TSP 12, 64, 67; Benv. *zβ»yr*; Hen. Texts. 715; Frag. Len. 69.34; Sund. MSP b176, 174; AVS 104

5859 **nβ'yr** B مشورت، رایزنی
niβēr
counselling
TSP 13.8; Hen. Texts. 715

5860 **nβ'yr'kh** B, S مشورت، رایزنی، مشاوره
niβērā(k) ⇒nβ'yr-
counselling
Frag. Len. 36.4, 81.3; TSP 2.53; Hen. Texts. 715; GMS 676

5861 **nβ'yrtk** S طرح‌شده
niβērtē
planned
Sund. MHC 25

5862 **nβγ-** B عالی، خوب، دقیق
naβγ ? ©<*nγwβ* ©acc. *-w*; ob. *-y* ⇒nγwβ-, nγβ-
excellent
TSP 7.195, 5.8, 41, 70, 15.25; GMS 445

5863 **nbγy** C = n+bγy ⇒ n-, βγ-

5864 **nβnd** M با، همراه
niβand ©postp. ⇒nβ'nt, nbnt(y), 'nβ'nt
with, by, near
GMS 1224

5865 **nβndy** M افسار
niβandē ⇒nβ'ntk
bridle
BBB b13; GMS 676

5866 **nbnθ** ⇒ nbnt(y)

5867 **nbnt(y)** C با، همراه، نزدیک، کنار
niβand (nbnθ) ⇒nβ'nt, nβnd
with, by, near
STi 37.18, 47.13, 52.3 etc.; AoFviii 1981 p216; STii 2.9, 3.64; BSTii 884.14, 15, 888.10, 904.26, 890.43; C2 gloss.

5868 **nβr'γtk** B لهیده، کوبیده
ni-βraγdē ? (nβ'rγtk, nbr'γtk)
crushed, pounded
TSP 3.172 n p177; Padm. 39, Mack. BSTBL n p11

5869 **nbr'γtk** B ⇒ nβr'γtk

5870 **nbr'trty** C = n+br'trty ⇒ n-, βr't

5871 **nbr'ty** C = n+br'ty ⇒ n-, βr't

5872 **nβryc** S نفرین‌شده
nifrīč ©f. pt. part.; ob. *-y* ⇒nfryty
cursed
CII 1990 E3 n p43

5873 **nβt'k** B مرطوب، نم‌دار
naβ/fd/tē (nβtk) ⇒nβty(y)
moist, humid
nβt'k »zytk "moisture-born", BSTBL, Vaj. 3

5874 **nβtc'(h)** S(M) مرطوب
naftčā ©<**naβdčā*; Av. *napta*; Khwar. *nβc* ©f. adj. ⇒nftt
moist
GMS 1272; BBB 486; Sogdica. 64.13, *nβtc'z'y*

5875 **nβtk** ⇒ nβt'k

5876 **nβty(y)** M مرطوب، نم‌دار
naβdē ©Pahl. *naft* ⇒nftt, nβt'k
moist
BBB f59, 491, 500

5877 **nβyr-** M مشورت کردن
niβēr ©impf. *nyβyr* ? ⇒nβyr't-, nβ'yr-
(*to*)counsel
GMS 536; MSP b 176; AVS 104

5878 **nβyr't-** M مشورت کردن
niβērāt ©pt. inf. ⇒nβ'yr-
(*to*)counsel
GMS 536

5879 **ndbtyqy** C = n+dbtyqy ⇒ n-, δβtyk

5880 **ndymyd** C = n+dymyd ⇒ n-, δymyδ

5881 **ndywnt** C = n+dywnt ⇒ n-, dywnt

5882 **ndywyd** C = n+dywyd ⇒ n-, dywyd

5883 **nfryn** ⇒ nfryyn, nfryty

5884 **nfryty** M,C نفرین‌شده، ملعون
nifrītē (nfryn) ©voc. *nfryt*; acc. *nfrytw*; pl. *-t*; voc. pl. *-ty* ⇒nfryyn, nβryc
cursed, accursed
GMS 1253, 1259; BSTii 917.9: C2, 52R9; STi 26.6

5885 **nfrywn** M, C نفرین
nifrīwan ©<**ni-friwana* ⇒nfryyn
curse
GMS 1084; BSTii 858.8: C2, 23R8

5886 **nfrywncyk** M نفرین
nifrīwančīk
curse
GMS 1015

5887 **nfryyn** M نفرین
nifrīn (nfryn)
curse

Hen. JRAS 1944, 143.26

5888 **nftt** M نفت
naft ⇒nβtc'(h), nβty(y)
naphtha
Hen. BSOAS 11, 69.38; GMS 76

5889 **nγ"δ'kh** B دعا، نیایش
©niγāδāk ⇒nγ'δ'
prayer
BSTBL, Intox. 36

5890 **nγ"m** B ⇒ nγ'm

5891 **nγ'd'** C ⇒ nγ'δ'

5892 **nγ'δ'** M دعا، تقاضا
niγāδā (nγ'd') ©*ni-gādaka ©f. n.
prayer, request
Hen. Tales. 472.1; GMS 676; STSC 134.29; STii 2.15; BSTi 140; BSTii: C2 gloss. +*βar-* "to pray", "to ask"

5893 **nγ'm** B, M, C هنگام، زمان
niγām (nγ"m) ©<*ni-gāma ©ob. *-y*
time, moment
GMS 1144, 1155; TSP 22.2, 10; BSTBL, Dhy. 361; STi 62.3; STii 2.9, 3.58, 5.33, 4.28; BSTii: C2 gloss.; Frag. Len. 32.6

5894 **nγ'mk** S هنگام
niγāmē (nγ'my) ⇒n' nγ'my, trnγ'my
time
Anc. Lett. 2.56

5895 **nγ'my** M, B ⇒ nγ'mk

5896 ***nγ'rš-** B زمین‌خوردن
niγarš ©Benv. <*ni karša* & Mack. *zγ'rš* ⇒zγ'rš-
(*to*)knock down
TSP 7.33 apud. Hen. Texts. 733; BSTBL, Dhy. 231

5897 **nγ'wδn(h)** B, S لباس، جامه، پوشاک
niγōδan ©acc. *-w*, *-y*; pl. *-t* ⇒nγwδn(')/(h)
dress
TSP 2.698, 8.198; VJ; SCE; BSTBL, Dhy. 18; O² 34: Frag. Len.; Anc. Lett. 1.9, 3.18; *nγ'wδnw*, SCE 311, 499, 520; VJ 161 etc.; Frag. Len. 85.1, 3; *nγ'wδny*, VJ 135 acc.

5898 **nγ'wnt** B جنگ، نزاع
nixund ? ©<*ni-xwăy-* ⇒ptγ'wnt
fight ?
TSP 9.13 n p220

5899 **nγ'wnt-** B پوشیدن (لباس)
niγund (nγwnt-) ©<*nigunda* ©impf. *nyγ'wnt*; inf. *nγ'wnty*
(*to*)dress, (*to*)put on(*clothes*)
VJ 1361, 93; TSP 3.244; SCE 30; GMS 186; Gharib. AI 4.250; AVS 78, 113

5900 **nγ'wnt'k** B رواندار
niγundē (nγ'wnt'y) ⇒nγwnty
blanket
VJ 1129, 1367

5901 **nγ'wnt'y** ⇒ nγ'wnt'k

5902 **nγ'wš-** B, M, S شنیدن، گوش کردن، نیوشیدن(در بیشتر متون)
niγōš (nγwš-, nyγwš) ©<*ni-gauša-*; Parth. *ngwš-*; MP *nywš-* ©impf. *nyγ(')wš* ⇒nγwšt-, nγwšd'r-
(*to*)hear, (*to*)listen
GMS 676; *nx'wš-*, STii 1.29.30; STi; Sund. AoFviii 1981 p216; AVS 128

5903 **nγ'wš'kt** M, S شنوندگان، نیوشاگان
niγōšākt (nγš'kt) ©ob. pl.; pl. *-ty* ⇒nγwš'k
Auditors
Hen. JRAS 1944, 138.48, 60; Frag. Len. 120.6; KG p185-6; MSP b93, 94, 57 e24

5904 **nγ'wš'ky'kh** M, S جمع شنوندگان، پیروان عام مانوی
niγōšākyā(k) (nγwš'kyh)
lay community
GMS 547, 1111n 1; KG 580; MSP b76

5905 **nγ'wšn'k** B شنونده
niγōšnē ⇒nγwšnyy
listener, hearer
BSTBL, Dhu. 179

5906 **nγ'y-** B خرد کردن، قطع کردن، کوبیدن
ẓnixāy ©<*ni-xwāhaya* ⇒nxw'y-, nγw'y-
(*to*)pound, (*to*)crush, (*to*)cut
TSP 2.298 *nγ'ytw* n p173.298; Hen. Texts. 72.8

5907 **nγβ-** B عالی، ظریف
naγβ ©acc. *-y* ⇒nγwβ-, nβγ-
excellent, fine
SCE 47; GMS 445; *nγβy*, Sund. MSP b62

5908 **nγn-** M, C نان
naγn ©Parth. *ngn* ©acc. *-w*; n. & ob. *-y*
bread
pl. *nγnt'*, STi 34.2; Hen. Tales. 486.22; STii 1.77; BSTi 98, 102, 104, 106, 108; STi 81.8, 15, 16, 52.10; BSTii: C2, 57R12, 18, 60R32, 94V18, 23, 26

5909 **nγnp'k** S نانوا، نان‌پز
naγn- pāk ⇒nγnwp'c
baker
MDiii

5910 **nγnwp'c** M نانوا، نان‌پز
naγnupāč ⇒nγnp'k
baker
Hen. Tales. 486.21

5911 **nγr"y-** B ستودن، پرستیدن
ni-γrāy (nγr'y-) ©<*ni-grā*; Av. *gar-gā*; IE **g"er-*
(*to*)praise, (*to*)honour
SCE 542; BSTBL, Vim. 181, Dhy. 320, *nγr"y'ṭ*, Dhy. 319, pt. st.

5912 **nγr'my** C = n+ γr'my ⇒ n-, γr'm'k

5913 **nγr'n rwc** S اَنارام روز، سی‌ام ماه(بیرونی: نغرن)
niγrān-rōč (nγrn' rwc) ©Pahl. *anagrān*; Av. *anaγranąm* ⇒nrγ
thirtieth day of the month
MDii A-16, 13; MDiii A-12, 3.1, 2, B11, 1 p124; CII 1990 n p67 G4-5

5914 **nγr'y-** ⇒ nγr"y-

5915 **nγrf** C = n +γrf ⇒ n-, γrf

5916 **nγrn' rwc** ⇒ nγr'n rwc

5917 **nγrš-** ⇒ 'nγrš-

5918 **nγrwβs-** S فشرده‌شدن، فروبرده‌شدن
naγruβ/fs ©Av. *nigərəpta* ©med. pass. st. ⇒zγrwβs-
(*to*)be pressed down
Mack. AI 424.6 n p427

5919 **nγrys-** S(C) سرزنش کردن
nixrēs ⇒nxrys-
(*to*)reproach
Schwartz. STSC p144, 134.33

5920 **nγš'kt** M ⇒ nγ'wš'kt

5921 **nγš'yr(h)** B نخجیر، حیوان وحشی
naxšīr ©√*skar-*; Yaghn. *naxšīr* ©pl. *-t* ⇒nγšyr, nxšyr
wild beast
VJ 949, 1062, 1371; SCE 40; TSP 9.44, 13ii 13, 2.156, 641, 682, 773; BSTBL, Vim. 144; Frag. Len. 92.7; O[1] 11; *nγš'yγth*, VJ 1509

5922 **nγš'yr šk'rk** B شکارچی
naxšīr škārē
hunter
SCE 225, 361

5923 **nγšn(h)** B نشان، علامت، نقش
niγašn ? ⇒pryšnh
mark, sign
TSP 5.25; BSTBL, Dhy. 50; pl. *nγšnth*, Frag. Len. 24.1

5924 **nγšy'kr(w)** S بز کوهی، شکار
naxšīrē
wild goat
MDii B-3, 10; *nγšyr crm, naxšīr- čarm*, MDiii p124

5925 **nγšyr** B, S نخجیر، بز کوهی، شکار
naxšīr ©<**naxu-šcrya* ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒nγš'yr(h)
wild beast
TSP 3.142; MDii B-19, 2, 5; Hen. Tales. 475, 5, 10.13; Gersh. UMV 92

5926 **nγw'y-** B خرد کردن، کوبیدن
nixwăy ⇒nγ'y-, nxw'y-
(*to*)pound, (*to*)crush
GMS 477; TSP 3.175, 273, 288, 7.111, 19.22, 16; AVS 95

5927 **nγwβ-** B عالی، مهربان
naγ(u)β ©nom. *-y* ⇒nγβ-, nβγ-
excellent, kind, fine
BSTBL, Dhy. 153, 363; GMS 445

5928 **nγwβ'w'k** B برتری، علوّ
naγuβāwē
excellence
BSTBL, Dhy. 109, 180; TSP 14, 28; GMS 1082

5929 **nγwdn** C ⇒ nγwδn(ʲ)/(h)

5930 **nγwδn(ʲ)/(h)** B, M, S لباس، پوشاک
niγōδan (nγwdn) ©Khwar. *nγwδnyk* ©pl. *-t* ⇒nγ'wδn(h)
dress, garment
TSP 7, 21, 13.27, 21i 9; BBB; Tales. 478, 480; BSOAS 12, 307.15; GMS 676, 1030; STi 16.9; BSTii 843.25, 903.6; C2, 56R26, 68R25; pl. *nγwdnt*, Sund. AoFviii 1981, 25R 7 p191; C2, 57R6; *nγwδn'*, GMS 974; *nγwδnw*, MDii p205

5931 **nγwnt-** ⇒ nγ'wnt-

5932 **nγwnty** C قبا، روپوش
niγundē ⇒nγ'wnt'k
covering, garment
STi 5.9; GMS 963

5933 **nγwst-** M پوشیدن
niγust ©pt. inf. *-yh* ⇒nγ'wnt-

(*to*)put on
GMS 931; AVS 113

5934 **nγwst'k** S پوشیده
niγustē
clothed
Sund. MHC p26, 36.8R4

5935 **nγwš–** B, M, C ⇒ nγ'wš-

5936 **nγwš'k** M شنونده، نیوشاگ
niγōšāk (nγwšk) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒nγ'wš'kt
Auditor
GMS 114, 990, 1226; BBB f4, 30, 33, 82, 623; Tales. 469.10, 29; W-Lii

5937 **nγwš'k'nc** M نیوشاگ زن
niγōšākānč ⇒nγwš'k'št
Auditrice
GMS 1043

5938 **nγwš'k'št** M شنوندگان زن، نیوشاگان زن
niγōšākāšt ©ob. pl. *-y* ⇒nγwš'k'nc
Auditrices
GMS 260, 339

5939 **nγwš'qpt'nc** M سرپرست نیوشاگان زن
niγōšāk-patānč ⇒nγwškpt
Chief of Auditrices
GMS 1043

5940 **nγwš'kyh** ⇒ nγ'wš'ky'kh

5941 **nγwšd'r–** C شنیدن
niγōš-δār ©perf. st. ⇒nγ'wš-
(*to*)hear
BSTi 212; STi; Sund. AoFviii 1981 p216

5942 **nγwšk** ⇒ nγwš'k

5943 **nγwšk'ny** M (منسوب به) نیوشاگان
niγōšākānē
(*related to*)Auditors
GMS 1043; BBB b38

5944 **nγwškpt** M رئیس شنوندگان
niγōšāk-pat (ngwškpt) ⇒nγwš'qpt'nc
Chief of Auditors
GMS 1043

5945 **ngwškpt** ⇒ nγwškpt

5946 **nγwšny** C مطیع، شنونده
niγōšnē ©pres. part.; voc. *nγwšn'*; pl. *-nγwšnyt*
obedient, attentive
BSTii 848.61, 887.20, 903.4: C2, 51V20, 21

5947 **nγwšnyy** M شنونده
niγōšnē ⇒nγ'wšn'k
listener
GMS 892

5948 **nγwšt–** C گوش کردن، شنیدن
niγušt ©pt. st. ⇒nγ'wš-
(*to*)hear,(*to*)listen
Sund. AoFiii 1975 p69, 6

5949 **nγy** B عمیق، ژرف
nxī ? ⇒nyx, nyγ
deep, profound
TSP 5.70, 6.50, 7.182, 16.39; STii 7.31, 33; BSTBL, Dhu. 10, 257; < *nyγ*, Hen. BBB

5950 **nγy'qy'** C به‌روش درست، به‌طریق راست(عمیق)
naγyākyā
in a correct manner
STii 1.31; GMS 1111

5951 **nγz–** B خوب، نغز
naγz, nγzw
good
TSP 3.161; Hen. Texts. 727

5952 **nk"r'k** B ⇒ nk'r'k

5953 **nk'βtp'zny'kh** M فرمانبرداری، انعطاف‌پذیری
nikaβd- pāznyāk
obedience, submissiveness
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2; Sogdica. 2.9

5954 **nk'βtyp'z$^{(\prime)}$n** S ⇒ nqβtp'zny(y)

5955 **nk'np–** B خم کردن، تا کردن
ni- kanp ⇒nqβt-
(*to*)bend, (*to*)subdue
SCE 98; BSTBL, Dhy. 9, inf. *nk 'np'y*; AVS 107

5956 **nk'r'k** B نقّاش، نگارگر
nikārē (nk"r'k) ©<**ni- kāraya*
painter
TSP 3.196 n p198; BSTBL, Dhy. 47, *nk"r'k*

5957 **nqβt–** M خم کردن
nikaβd ©pt. st. ⇒nk'np-
(*to*)bend
GMS 676; AVS 107

5958 **nqβtp'zny(y)** M فرمانبردار
nikaβde- pāzan(ē) (nk'βtyp'z$^{(\prime)}$n)
obedient, submissive
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2; Sogdica. 2–9; Frag. Len. 44.1

5959 **nksyntr** S اسکندر
ni/arskander ? ('rksyntr)
Alexander
Hen. JRAS 1944, 138.26, 141n 2

5960 **nqt'nq'ry** C = n+ qt'nq'ry ⇒ n-, qt'nyq'ry

5961 **NLPw(=1LP(w))** B, S هزار(هز)
zār ©Idg. ⇒z'r, z'r[1]
thousand
Gauthiot. JA 1912, 352; Anc. Lett.; VJ; TSP; Frag. Len.; MDii A-15, 6

5962 **nm-**[1] B, C, S پذیرفتن(بیشترین کاربرد با حرف نفی در معنی قبول نکردن، رد کردن)
nam- ⇒nm'y-[1]
(*to*)consent, (*to*)accept (*used with neg. (to)refuse*)
Benv. BSAOS 30, 1967, 505f; GMS 818A (used in opt. *nm'(ō)y*); Anc. Lett. 3.11; TSP 3.242, 247; VJ; BSTii: C2 gloss.; Frag. Len.; MDii

5963 ***nm-**[2] M تحقیر کردن، توهین کردن
nam ⇒nmy'k, nmsy'k(h), nmt"tkr'k, nmy, nym'n
(*to*)despise
Hen. BSOAS 10, 102; BBB 59

5964 **nm"y** B ⇒ nm-[1]

5965 **nm'** B اهانت‌شده
namă
despised, abused
SCE 374; ob. *nmy*, TSP n 224.9

5966 **nm'c** M, C, B نماز، احترام، تعظیم(در بیشتر متون)
namāč ©acc. *-w*; ob. *-y* ⇒nm'cyw
homage, reverence, prayer
GMS 1000; BBB; Tales. 469.36; STi 33.10; STii 3.58, 4.6, 6.30; BSTi 98; BSTii: C2; Frag. Len.; *nm'cw*, TSP; VJ 216; BSTBL; *nm'cy*, SCE 71; BSTii; C2, 23V26, 25V 21

5967 **nm'cbry'** C نماز، احترام
namāč-βaryā ©f.n.
homage, reverence
Sund. AoFviii 1981 p201.22-3

5968 **nm'ck'n** S, M درود، پرستش، هدیه
namāčkān (nm'cq'n)
homage, offering
GMS 1063; Hen. BSOAS 10, 102 n 4, 11, 74.14; STii 6.17; BSTii: C2, 3V 11, 7V26, 27R4, 11; Frag. Len. 25.4

5969 **nm'cq'n** M, C ⇒ nm'ck'n

5970 **nm'cyw** B, S نماز، تعظیم، نیایش(در بیشتر متون)
namāčyu ⇒nm'c
homage, prayer
VJ; BSTBL; SCE; TSP; Frag. 2a.22; KG 421; MD; Anc. Lett.; Frag. Len.

5971 **nm'cyw βr-** نمازبردن(در بیشتر متون)
namāčyw βar- ⇒nm'cbry'
(*to*)pay homage
TSP; VJ; BSTBL; SCE

5972 **nm'δk'ynch** M نمکی، شور
namaδkēnč (nmyδk'ynch) ⇒nm'δk(h)
salty
Sogdica. 7.20 n p8

5973 **nm'δk(h)** B, M نمک
namaδk ©<Av. *nəmaδka*; Khwar.*nmθk*
salt
GMS 1053; TSP 19.8; Bailey. BSOAS 1975, 54

5974 **nm'n'k(w)** B, M, S پشیمانی، ندامت
nimānē, nimānak(u) ⇒nm'ny, nm'nyy
repentance
VJ; TSP; GMS 1061; Tales. 467.29; Frag. Len. 86.4, 46.5; *nm'n'kw*, TSP 2.8, 573; VJ 446; *nm'n'w*, VJ 470

5975 **nm'n'w** B ⇒ nm'n'k(w)

5976 **nm'nqrqy'** ⇒ nm'nyqrqy'

5977 **nm'nkyn** M ⇒ nm'nyqyn

5978 **nm'ny** B, M, C پشیمانی، ندامت
nimān-(ē) ©Khot. *nimāna* ©voc. *abl. -n'*; acc. *-nw* ⇒nm'nyy, nm'n'k(w)
penitence, repentance
GMS 676; BBB p92; TSP 5.107; STi 41.2; BSTii: C2, 31V3, 102R20; Frag. Len. 44.6, 106.1; *nm'n'y*, VJ 592; *nm'n'w*, VJ 470

5979 **nm'ny'** C داوری
ni-mānyā ⇒nm'y-[2]
judgement
BSTii 902.3: C2, 56 R6

5980 **nm'nyqrqy'** C پشیمانی، توبه کاری، ندامت
nimān(ē)- kar(a)kyā (nm'nqrqy')
repentance
BSTii: C2, 31V9, 11, 30, 54R14, 61V24; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138; STi 57.19; GMS 246

5981 **nm'nyqry** C پشیمان، توبه کار، نادم
nimānē-karē
penitent
BSTii 893.4: C2, 31V4

5982 **nm'nyqyn** C پشیمان، نادم
nimānēkēn (nm'nkyn)
repentant
STi 18.3, 19.13; GMS 1061; BBB b25

5983 **nm'nyy** M پشیمانی، ندامت
nimānē ⇒nm'ny, nm'n'k(w)

repentance
BBB p92; Hen. Tales. 467.59

5984 **nm'rz-** B دست‌زدن، مالیدن
nimarz ©<*ni-marz-*; Khot. *nimalys*; Khwar. *prmrž-*
(*to*)touch
BSTBL, Dhy. 300, 385, 387, 403; Bailey. Prolexis. 136

5985 **nm'w** B سلام، درود(در بیشتر متون)
namo ©<Skt. *namo*
greeting
SCE

5986 **nm'y** B یقیناً ؟(چنین می‌نماید ؟)
nimāy
surely ?(*it seems* ?)
VJ 1023, 1034, 1457; *nm"y*, VJ 1152

5987 **nm'y-**[1] B پذیرفتن
namay ? ©opt. of *nam-* ⇒nm-[1]
(*to*)accept (*used with neg. (to)refuse*)
TSP 3.242, 247, 6.116; AVS 91

5988 **nm'y-**[2] M, C داوری کردن، قضاوت کردن
nimāy ©<*ni-māya-* ©impf. *nym'y* ⇒nm'ny'
(*to*)judge
GMS 676; STi 48.18, 63.15; GMS 626, 676, 918

5989 **nmb** M نم، شبنم
namb ⇒nmp, nnp'k
dew
BBB 577; GMS 524; ob. -*y*, BBB 497

5990 **nmγ'wn'y** B توهین‌شده، دشنام‌خورده(دخیل: نمونه)
namγōnē (nmγwny, nwγ'wny, nmγwn'k) ⇒*nm-[2]
abused, slandered
TSP 5.116, 7.110, 113; SCE 164, 128, 411; Hen. LW 102

5991 **nmγwn'k** B ⇒ nmγ'wn'y

5992 **nmγwnqy'** C توهین، دشنام
namγōnakyā
abuse, slander
STii 6.21

5993 **nmγwny** ⇒ nmγ'wn'y

5994 **nmp** C نم، شبنم
namp/b ©nom. -*y* ⇒nmb, nnp'k
dew
Schwartz. STSC Add.; *w'r-nmpy*, C2, 94V22

5995 **nmr** B, M مطیع، فرمانبردار، نرم
namr ©ob. -*y*; pl. -*t'* ⇒n'mr-
obedient, tender
TSP 2.76; BBB b85; GMS 512, 1204; S W, BSOAS 1983, 42

5996 **nmrtxmy** C ⇒ n-, mrtxmy(y)

5997 **nmrw** M به‌نرمی، باملایمت
namru ©adv.
tenderly
Tales. 480.24

5998 **nmry'q** M, C, S ⇒ nmry'kh

5999 **nmry'kh** M اطاعت، نرمش، متانت
namryāk (nmry'q) ⇒n'mryh
obedience, mildness
W-Li 89; GMS 1100; Sogdica. 2.18; BSTii 877.5, 849.13: C2, 12R13, 65V28

6000 **nmrystr** C نرم‌تر، شیرین‌تر
namristar ⇒*n'mrystr
milder, sweeter
Sund. KG p185

6001 **nmsy'k(h)** M, S توهین‌شده، مورد توهین، تحقیرشده
namsyāk ©<*nams-* ©ob. -*y* ⇒*nm-[2]
(*feeling*)despised, humiliated
Sogdica. 2.19, 3; BBB p75, 607; GMS 550, 828 n 1

6002 **nmt** B نمد
namat ©<Av. *nəmata*; Khot. *namata* ©ob. -*y*
felt
TSP 3.229; Benv. BSL 32 p71; Bailey. BSOAS 19.53 f; MDiii, *nmt'k*

6003 **nmt"tkr'k** B توهین‌آمیز، اهانت‌گر
namtāt- karē (nmt'tkry) ©<*namtāt*, "abuse" +*kare-* ⇒*nm-[2]
abusive
SCE 447, 245; GMS 1074

6004 **nmt'k** S(MD) ⇒ nmt

6005 **nmt'tkry** ⇒ nmt"tkr'k

6006 **nmy** B توهین
nam(ē) ⇒*nm-[2]
abuse
TSP 12.9 n p224; Frag. Len. 43.5

6007 **nmy'k** M توهین، دشنام
namyāk (nmy'q) ⇒*nm-[2]
abuse, contempt, despise
GMS 828 n 1; BBB p59.506; STii 1.25, 6.7 etc.; BSTii: C2 gloss.; *nmy'qkr, nmy'q wn*, "to abuse" STii 1.25, 6.11; BSTii; C2, 5V30, 66V14, 104V4, 5

6008 **nmy'q** C ⇒ nmy'k

6009 **nmyδk'ynch** ⇒ nm'δk'ynch

6010 **nmyzyšn** M محرّک، انگیزه، تحریک، برانگیزش
nimēzišn ©<Parth. MP *nimēzišn*
provocation, incitement
BBB 503, 679

6011 **nmzy'** C چشمک
nimzyā ? ⇒nymz-, mz'
blink
C2, 13V29 np 57

6012 **nnδβ'mbn** M بانونَنَئی(نام الهه)
nan-δβāmban ⇒nny
Nanai the Lady(*a goddess*)
Hen. JRAS 1944, 142.4, 143.20; Hen. BSOAS 28, 252

6013 **nnδβ'mpnh** MD ⇒ nnδβ'mbn

6014 **nnk'** B ننگ
nang ©<**nam(a)ka* ©acc. *nnkw*
shame, scorn
BSTBL, Dhu. 133; SCE 549; Benv. Notesiv 515

6015 **nnp'k** B نم، شبنم
nanpak(u), nambē ©acc. -*w* ⇒nmb, nmp
dew, moisture
TSP 3.225

6016 **nnpysny** C = n+npysny ⇒ n-, npysny

6017 **nns** B بینی، دماغ(نُس)
nans ©<**nasn* <*nāsn* ⇒ns
nose
VJ 879; TSP 7.54; BSTBL, Dhy. 20; loc. *nnsy*, TSP 3.293; Hen. LW 100; BBB 659

6018 **nnsβwn'k** M سوراخ بینی
nans-βunāk
nostril
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.1

6019 **nnšky** S کف‌دست
nanšky ? ©Khot. *nänārra*
palm
TSP 10.3 apud. Yoshida. SI 1984, 145, 146 n 4; Frag. Len. 93.11

6020 **nny** M, S نَنَئی(نام الهه)
nanai ⇒nnδβ'mbn
Nanai(*a goddess*)
Hen. Sogdica. p7; BSOAS 28, 1965, 252 n 67

6021 **np'γšt-** B, S نوشتن
nipaxšt (np'št ?) ©pt. st.; inf. -*y*; *np'γštwδ'r*, perf. st. ⇒np'ys-, npxšt-, np'xšt-(y)
(*to*)write
GMS 257; TSP 3.198, 7.75, 15.16; MDii p205; MDiii p124; *npyγšt* ?, MDii B5 (14/15); perf. *npyγštwδ'r*-, MDii p205; AVS 125

6022 **np'γštk** B, S نوشته
nipaxštē (np'γšty) ©<**nipixšta* ©pp. ⇒np'ys-, npγštk, np'xšt-(y)
writing
TSP 2.955, 1233, 3.164, 7.75; abl. -', TSP 15.16; BSTBL, Dhy. 47; STii 8.9, 11; MDii p205; MDiii A16(15) p124

6023 **np'γšty** ⇒ np'γštk

6024 **np'k(h)** S گرو گان، در رهن(نَوا)
nipāk ? ©Pahl. *np'k*; Khwar. *nb'k*
pawn
MDii p205; Advice. p91; Hen. BSOAS 28.248 n 37; -*w*, Frye 10

6025 **np'ryqty** C = n+p'ryqty ⇒ n-, p'ryk

6026 **np'st-** B خوابیدن، دراز کشیدن
nipast ©Pahl. *nibastan*; Yaghn. *nipīsta* ©pt. st.; inf. *np'st'* ⇒nypδ-, npst'ny, np'yδ-
(*to*)lie (*down*)
SCE 380

6027 **np'st'ny** B خوابیده، دراز کشیده
nipastānē ⇒nypδ-, np'st-, npst'ny
lying, lain down
SCE 141

6028 **np'stk** B خوابیده
nipastē (np'sty) ©pp. ⇒np'yδ-
lied
TSP 6.93; Frag. 18.3; S W, IIJ 1976, 63; Hen. Tales. 478.8

6029 **np'sty** M ⇒ np'stk

6030 **np'št ?** S(MDii) ⇒ np'γšt-

6031 **np'wn** B قرع(ظرف آب مخصوص مراسم مذهبی)
nipōn ? ©ob. -*y*
a water recipient used for religious ritual
TSP 3.165, 167, 176, 194 n p196

6032 **np'xšt-(y)** S نوشتن، نوشته
nipaxšt (npyγšt) ©pt. st. & pp. ⇒np'γšt-, npxšty, np'γštk, npγštk
(*to*)write, writing
Anc. Lett. 2.29, 3.26, 5.32; KG 390; MSP c10, 11, *np'xštw*; Frye 21, *npxšty*

6033 **np'yδ-** B, C گذاشتن، نهادن
nipēδ (npyδ-) ©<**ni-pādaya*; Av. *ni- paidya*; Pahl. *nibāy-*, *nibāstan* ⇒nypδ-, np'st-

(*to*)lay
GMS 595; VJ 1138; Sund. AoFiii 79, AoFviii 1981, 28R 7 p199, 28V 1 p200; AVS 78

6034 **np'yk** B, M نوشته، کتاب(نبی)
nipē/īk ©Parth. *nbyg*; Pahl. *nibēg* ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒npyk
book
TSP 16.26; BSTBL, Dhu. 177, Intox. 37; Hen. Mittelir. 94; KG 388; *np'ykty*, KG 345, 406

6035 **np'ys-** B, S نوشتن
nipēs ©<**ni- paisa-* ©inf. *-'y, -kw*; impf. *nypys* ⇒npys-, np'γšt-, nypys-
(*to*)write
GMS 303; TSP 3.30, 131-2 & etc., 6.94, 7.74, 11.4; SCE 533; MDii p205; MDiii p124; Anc. Lett.; KG 482; STii 8.10; Frag. Len. 28.2; AVS 125

6036 **np'yšn** M نوه(نوه‌ی پسر، نبیره)
napišn ©<**nape-piš nare* <**napa-puθra-naraka* ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒npyyšn
grandson
GMS 299, 943; Hen. Tales. 486.11, 15; Gersh. Bulletin of Iranian culture foundation vol. 1/2, p71-86

6037 **npd'rny** C = n+pd'rny ⇒ n-, pd'rny

6038 **npγštk** B نوشته
nipaxštē (npyγšt) ©<**ni- pixšta* ⇒np'γštk, np'xšt-(y)
written
TSP 7.96; S W, BSOAS 1983, 44; *npyšw*, "painted" ? TSP 26B

6039 **npst'ny** B خوابیده، مستقر
nipastānē ⇒np'st-, np'st'ny
lying, lain down
SCE 141; GMS 1036

6040 **npwsty = n+pwsty** ⇒ n-, pwst'k

6041 **npxšt-** M, C نوشتن
nipaxšt ©<**ni-pixšta* ©pt. st. ⇒np'ys-, np'γšt-
(*to*)write
GMS 257, 597; AVS 125; S W, BSOAS 1983, 44

6042 **npyδ-** ⇒ np'yδ-

6043 **npxšty** C نوشته
nipaxštē (np'γšty) ©pl. *npxštyt*
writing
STi 57.16, 56.11; STii 1, 81, 89; n. nt. *npxštw*, BSTii: C2, 57V23, 94R27

6044 **npyγšt** MD ⇒ np'xšt-(y)

6045 **npyk** M کتاب، نوشته
nipīk, nipēk (npyq) ©ob. *-yy* ⇒np'yk
book, writing
W-Li 24; BBB 476, 651; Sogd. Cpds. 1945, 151; *npyqy*, apud. Sund. KG 186

6046 **npyq** C ⇒ npyk

6047 **npys-** نوشتن
nipēś ⇒npxšt-, np'ys-
(*to*)write
GMS 303, 597; impf. *nypys*, STi 30.1; MDii; Anc. Lett.; CII 1990 C3

6048 **npysny** C نویسنده
nipēsnē ©acc. *npysnw*
writer
BSTii 888.9; 888.22: C2, 48R24, 91V9

6049 **npyšn** ⇒ npyyšn

6050 **npyyšn** S, M نوه
napišn (npyšn) ©pl. *-t* ⇒np'yšn
grandson
GMS 943; Bugut. Insc. B2.11; Frye 8, 9

6051 **nr"k'** B ⇒ zr"k'

6052 **nr'nk(h)** B ⇒ zr'nk'

6053 **nr'ysβ yzδ** M نریسف یزد(نام خدای مانوی)
narisaf yazd ©<Parth. *narisaf*; MP *narisah*; Av. *nairyōsaŋha* ⇒nryšnxβγyy, yzd nr'ysβ
Narisaf yazd(*a Manichean god*)
KG 606, 617, 620-2

6054 **nrδ-** B نالیدن
narδ
(*to*)moan
TSP 2.507

6055 **nrγ** S ازلی، نخستین
n(ə)rγ ©n.pl. -'
primordial
CII 1990 G4 n p67

6056 **nrm'w'nt** B متأثّر، ناراحت
n/zarmāwand ? ⇒zrm'w'nt
troubled, sorry
VJ 213

6057 **nrmh** ? B تأثّر، غم، ناراحتی
narm ? (zrmh)
sorrow
VJ 399 n p92.213

6058 **nrs-** B سرزنش کردن
nars ©inf. *-'y*
(*to*)blame

VJ 1242

6059 **nrs** B سرزنش
nars
blame
VJ 223

6060 **nrt(h)** M, S تنه‌ی درخت(نرد)
nart
trunk
GMS 526, 1399; Sogdica. p 4.11; Frag. Len. 84a8

6061 **nrystr** C = n+rystr ⇒ n–, rystr

6062 **nryšnxβγyy** M نریسف یزد(از خدایان مانوی: دوست روشنایی ؟ پیک سوّم)
nar(i)šnax ⇒nr'ysβ yzδ
Narisaf yazd(*a Manichean god, friend of light ?, third Messenger* ?)
BBB; W-Li 40.13, ii 540; *nršnx*, W-Li 40.117; "Friend of light" ? Sund. KG p186, " Narisaf yazd", Tertius-Legatus; Sund. AoFvi 1976, 101; Gersh. Amber. 213, El. *narišanka*

6063 **ns** M بینی، دماغ(نُس)
nas ⇒nns
nose
BBB p79.659; GMS 338, 496

6064 **ns't** C = n+s't ⇒ n–, s't

6065 **nsc'** C ⇒ nsty

6066 **nsnng** M کوچک، کم
nəsang ©Pahl. *nisang* ©f. n.
little
Sogdica. 31.5b n p32

6067 **nst** C نیست
nēst ⇒nyst
is not
BSTii 892.10; Benv. JA 1955, 325; C2 gloss. p232

6068 **nst–'** M, C نشستن
nist ©pt. st. ⇒nyst–, nyδ–
(*to*)sit down
BBB 574

6069 **nst–²** C ماندن، ساکن‌بودن، نشستن
nĭst ?
(*to*)stay, (*to*)dwell
Benv. JA 1955, 310; *nsty*, STii 1.18; BSTi 167; *nsc'*, BSTii: C2, 87R12

6070 **nst'wy** C نیستی، نابودی، عذاب ابدی
nēstāwē/ē ©acc. *-w*; gen. *-y*; abl. *-'* ⇒nyst'wy
perdition
BSTii: C2, 40V12, 52R4, 13

6071 **nsty** C, S نشسته
nistē (nsc') ©pp., f. pp. nisčă ⇒nyδ–, nystch, nysty[1], nyst'y
seated
STi 36.9; BSTii 889.22: C2 gloss.; f. pp. *nsc'*, C2, 60R22, 25, 60V27, 87R12: BSTii 878.12; CII 1990 G14

6072 **nš'y–** B زمین گذاشتن، پایین‌افتادن، سقط کردن
ni-šăy ©<**ni-θrāy-* ? ⇒βš'y-
(*to*)put down
TSP 22.18 n p235; Schwartz. STSC 140 "to be aborted"

6073 **nš'yδ–** B, S نهادن، قراردادن، نشاندن، کاشتن
nišēδ ©<**ni-šādaya-* ©impf. *nyš'yδ*; perf. *nš'δtδ'r-* ⇒nšyd-
(*to*)set, (*to*)place, (*to*)plant
GMS 545; Frag. Len. *nš'yδtδr-*, 38.17, 7, 19.38.26; VJ 864; AVS 78

6074 **nš'yδ'tch** B نهاده، مستقر
ni-šēδč ©pp. f.
set, established
VJ 1118; GMS 537

6075 **nš'yδt('k)** B نهاده، مستقر
ni-šēδtē ©pp.
established
TSP 8.196, 10.21

6076 **nšγ'wst–** B قطعه‌قطعه کردن، پاره کردن
niš-xwast, nišxust (nšγwst–) ©pt. st. ⇒nšγw'y-
(*to*)cut in pieces
VJ 1265, 780; TSP 16.37

6077 **nšγw'y–** B پاره کردن، قطعه‌قطعه کردن
niš-xwāy (nwšγw'y–) ©<**niš-xwāhaya* ©impf. *nyšγwy* ⇒nšγ'wst–, nyšγw'y-
(*to*)cut in pieces
BBB 505; GMS 679; AVS 95

6078 **nšγwst–** ⇒ nšγ'wst-

6079 **nšγwsty** B پاره‌شده، بریده
niš-xustē ©pp.
(*to*)cut in pieces
VJ 1105

6080 **nšk'rt** B, S معنی، شرح
niš-kart (nšqrt) ⇒nškrt
meaning, explanation
BBB; TSP 2.56, 945, 1071, 5.9, 9.138 & etc.; SCE 535; STii 7.4, 23; Frag. Len. 85.5; GMS 678;

MSP b63

6081 **nšk'w-** B, M, S بیرون کشیدن، خارج کردن
niš-kāw (nškw-) ©inf. -'y ⇒nyšk'w-
(*to*)take out, (*to*)pull out
GMS 572; TSP 3.274, 5, 32; BSTBL, Vim. 162; MDiii p124; Frag. Len. 71.13, 40.1

6082 **nškrt** B, M, S معنی، شرح
niškart (nyšqrt, nšqrt) ⇒nšk'rt, nyškrt
meaning, explanation
TSP 7.86, 11.4; Frag. Len; STii 5.3

6083 **nšqrt** C ⇒ nškrt

6084 **nškw-** ⇒ nšk'w-

6085 **nšm(y)** B غرب، باختر
n(i)šm(ē), nišam(ē) ©<**nišma*; Av. *frāšma*
west
BSTBL, Vaj. 20; TSP 5.93; Hen. Sogdica. p24; Gersh. AHM 233; "south" ? *n'wt'y*, Dhy. 115; Mack. n p55; Benv. Notesi 65, Notesiii 230

6086 **nšt-** M, B, S تباه کردن، از بین بردن
ništ ©pt. st. ⇒nyš-[1], n's, nyšt-, n'št-, nšty
(*to*)destroy
BBB 674; GMS 109, 549, perf. *nštwδ'r-*

6087 **nšt't-** S مستقرشدن
ništāt ©pt. st. ⇒nyšt't-
(*to*)establish
MDii Nov. 2 V3, B-17R 18; perf. *nšt'twδ'r-*, MDii B-17 R4

6088 **nštfrn** M بخت گم گشته
ništ- farn
having lost fortune
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.1

6089 **nštwδ'r-** B, M, S خراب کردن
ništu-δār ⇒nšt-, nyšt-
(*to*)destroy
TSP 5.111; Hen. JRAS 1944, 138.22, 37; MDii

6090 **nšty** B, M تباه‌شده، نیست‌شده
ništē ©pp. f. *nšt'* ⇒nyš-[2], nšt-, nyšty
destroyed
nštw, TSP 5.111, 25, 1iii; *nšt'*, TSP 7.142; BBB 674, 722

6091 **nšty-** S برقرار کردن، دستور دادن، اطّلاع دادن
ništāy (nyšt'y-) ©<**ni-stāya*; OP *niyaštāya*
©impf. *nyšty* ⇒nyšty-
(*to*)settle, (*to*)order, (*to*)inform
MDii p205; MDiii p124

6092 **nšyd-** C نهادن، نشاندن، کاشتن
nišēδ (nšyyδ-) ⇒nš'yδ-, nyš'yδ-
(*to*)set, (*to*)put, (*to*)plant
BBB a7; GMS 545; pt. st. *nšydt-*

6093 **nšyd'r-** ⇒ nšydt'r-

6094 **nšydt'r-** C کاشتن
niša(y)δār, nišiδār- (nšyd'r-) ©trans. pret. st. ⇒nšyd-
(*to*)plant, (*to*)set
STii 3.28, 34; GMS 434

6095 **nšydty** C کاشته
nišēδtē ©pp.
planted
BSTii 867.34; C2, 27V5

6096 **nšyyδ-** M ⇒ nšyd-

6097 **nt'wnty** C = n+t'wnty ⇒ n-, t'wndy(y)

6098 **ntyh** B ⇒ znt[1]

6099 **nw** B, S نُه
nū ©in compd. ⇒nw'
nine
TSP 8.3 etc.; Frag. Len.; MDii *nw'LPW* "nine thousand"; *nw RPYW* "ninty thousand", *nw'y*, TSP 8.108

6100 **nw-**[1] B, M پیشوند نفی اسم و صفت(فارسی:نو در نوسپاس)
nū ©Khot. *anu-* ⇒n'-
privative prefix
GMS 1161; BBB 634

6101 **nw-**[2] M, S حرکت کردن، آهسته‌رفتن، نویدن
naw (n'w'-, nw'y[2]) ©Skt. *návate* ©inf. *nw'y* ⇒n'w-, 'βn'w-
(*to*)move
Anc. Lett. 2.27, 2.51, apud. BBB 490 p55; GMS 477, 3sg. opt. *nw"y*; inf. *-nw'y*, BBB 490; 3sg. subj. *nw"t*, Anc. Lett. 2.27

6102 **nw-**[3] C کشتی، ناو
naw, now ©ob. *nwy* ⇒nw"z, n'w, nwbry'
boat, ship
BSTii 879.6, 8: C2, 87V6, 8

6103 **-nw** C پسوند عددی
nū ©<**(a)nām <ānām*
numeral suffix
GMS 1322, 1320

6104 **nw"z** M ملّاح، ناوی، دریانورد
nawāz ©<Av. *navāza*; Skt. *nāvāja*; Parth. *nāwāz* ⇒n'wzy(y), nw-[3]
sailor

GMS 125

6105 **nw'** B, C نُه
nwa, nawa (nwh[2]) ©<**nawa* ⇒nw[1]
nine
GMS 501, 1316; TSP 3.163, 166, 6.168; BSTBL, Vim. 17; CII 1990 A9, 18; Frag. Len.; C2, 1R7, 55R25, 69R23; *nw' nw't, nawa-nawāt*, "nighty-nine", TSP 7.14

6106 **nw'δ'yk** B زین و برگ
nawāδīk, niwāδīk ©<*ni+w'δ* ©pl. *-t*
saddle(*place of sitting*)
VJ 843, 845, 1418 n p95

6107 **nw'k nw'k/q** M نوا، آهنگ
niwāk ©Parth. *nw'g, niwāg* ©ob. *-yy*
melody
BBB 408, 428, 446; GMS 990

6108 **nw'qrqy'** C نوآوری، تجدیدنظر
nawākar(a)kyā
renovation, renewal
Sund. AoFviii 1981 p179, 21R 22

6109 **nw'k(w)** B, S نو
nawāk(u) ©Parth. *nawāg* ⇒nwyy, nw'y[1], nwy(t)
new
BSTBL, Dhu. 232; Sund. KG 608; MSP b196

6110 **nw 'nwt** M بدون کمک
nū-anūt ⇒'nwt(h)
helpless
Hen. Tales. 480.9

6111 **nw'rst-** B تحریک کردن، انگیختن
ni-warst ©pt. st.; inf. *-y* ⇒nw'rt(y)
(*to*)incite
TSP 2.241; AVS 111

6112 **nw'rt(y)** M تحریک
niwārt(ē) ⇒nw'rst-, nwrtyy, nwrt-
provocation
BBB p82, 679 b9; GMS 676; STii 8.7, *zw'rty*; Hen. Texts. 718

6113 **nw 'šcy'n'k** B ناشایست، نامناسب، بی‌ارزش
nū-ačyānē
unfitting, unworthy
VJ 1096; GMS 1161

6114 **nw't** B نود
nawāt
ninety
TSP 7.14, 25; GMS 1316

6115 **nw'y[1]** B, S نو
nawē (nwy(h)) ©abl. *-'*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒nw'k(w), nwc, nwyy, nwy(t)
new
VJ 13; KG 571; Frag. Len. 73R1; MDii A-9R12; BBB f21, 516; Sund. AoFviii 1981, 23V 9; BSTii: C2, gloss.; pl. *nwyt*, "neophyte", C2, 57R14; ob. pl. *nwyty*, C2 57R5, 7

6116 **nw'y[2]** S ⇒ nw-[2]

6117 **nw'yδ-** B دعوت کردن، آگاه کردن
ni-wēδ- (nwyd-) ©<**ni-vaid* ©inf. *-'y*; impf. *nyw'yδ* ⇒nw'yst-
(*to*)invite, (*to*)inform
GMS 676; TSP 6.105; BSTBL, Dhy. 80, 148, 204 etc.; W-Lii 574; AVS 115

6118 **nw'yδyn'k** B دعوت، اشاره
ni-wēδēnē ⇒nwyδm'
inviting
TSP 14.23, 25

6119 **nw'yδyn'k 'nkwšt** B انگشت نشانه، انگشت سبّابه
niwēδēne-angušt
index finger
TSP 14.25

6120 **nw'yst-** B دعوت کردن
ni-wist (nwyst-) ©Parth. *nwystg* ©pt. st. ⇒nw'yδ-, nwysty
(*to*)invite
BSTBL, Dhy. 81; AVS 115

6121 **nw'znk'n** B نُه گانه
nawa-zangān
ninefold
TSP 3.163, 166, 6.178.183

6122 **nwβ ?** B غوغا، نوفه
n/zŭβ ? (zwβ ?)
noise
Benv. TSP 13.23 n p228; *zwβ*, apud. Hen.

6123 **nwbry'** C کشتیرانی، ناوبری، دریانوردی
naw-βaryā ©f. n. ⇒nw-[3]
navigation
BSTii 892.24; Benv. JA 1959, 131; C2, 31R24

6124 **nwβznyy** M بی‌شرم
nū-βaznē ©acc. *-βznw*
shameless
BBB b 95; GMS 1161

6125 **nwc** C, S نو، نوین
nōč (nwy) ©f. adj. ⇒nw'y[1]
new
BSTii 909.25: C2, 61R 25; *nwch*, MDiii

6126 **nwγ'wny** ⇒ nmγ'wn'y

6127 **nw γrβ'k** B جهل، نادانی
nū-γarβē/āk (nw γrβ'y, nw γrβk)
ignorance
TSP 2.335; VJ 381, 393

6128 **nw γrβ'y** ⇒ nw γrβ'k

6129 **nw γrβk** ⇒ nw γrβ'k

6130 **nwgrwc** M نوروز
nōgrōč
Now-ruz
Hen. JRAS 1944, 149.1

6131 **nwh[1]** C نوح
nūh
Noah
BSTii 905.17; C2, 57V17

6132 **nwh[2]** MD ⇒ nw'

6133 **nwk** B نوک، منقار
nūk (nwq) ©Khwar. *nwk*
tip, point, beak
BSTBL, Dhy. 20; BSTii 887.5; Benv. JA 1955, 323; Hen. LW 94; C2, 91R5

6134 **nwq** C ⇒ nwk

6135 **nwkr** B, M, S اکنون، حال، آنگاه، پس(در بیشتر متون)
nūkar (nwykr(h), nwqr)
now, then
EGSii 156; GMS 1120; -*y*, Anc. Lett. 2.34

6136 **nwqr** C ⇒ nwkr

6137 **nwm'y** B, S نهم
nawmī, nōmī ⇒nwmyq
ninth
TSP 2.332; GMS 1096, 1331; CII 1990 B10

6138 **nwm(h)** M, C, S قانون، شرع، نظام
num, nom ©Gk. *nomós* ©nom. ob. -*y*; pl. -*t*
law, canon
STii 1.36 etc.; STi 84.17; BSTii: C2 gloss.; BBB 746; GMS 1635; KG 486; MSP; Sund. AoFviii 1981 p216

6139 **nwmyq** M, C نهم
nawmīk, nū/ōmīk (nwmyk) ⇒n'wmyk(y)
ninth
GMS 1331; BSTii: C2, 1R7, 55R25 b9R23; *nwm'ykw*, MSP b115 b32 e14

6140 **nwmyk** S ⇒ nwmyq

6141 **nwptfr'wcyk** M فراموش‌خانه، زندان تاریک
nū-patfrāwčik ©Parth. *anabyād* ©pl. -*t* ⇒ptfr'wncyk
oubliette
BBB p88 756; GMS 1015, 1162

6142 **nwr** B, S, C اکنون، حال(در بیشتر متون)
nūr (nwry) ©<Av. *nūrəm*; Khwar. *nwr*; Yaghn. *nūr*
now
ob. *nwry*, BSTBL

6143 **nwrcyq** C کنونی، حاضر
nūrčik ⇒nwr
present, actual
BSTi 135

6144 **nwrn'y** B ⇒ zwrn'k

6145 **nwrt-** M حرکت کردن، نوردیدن
niwart ©**ni-warta-* ⇒nw'rt(y)
(*to*)move, (*to*)go around
GMS 410 n 1 902

6146 **nwrtyy** M متحرّک، در حال حرکت، نورد
niwartē ⇒'wrt nwrtyy, nw'rt(y)
moving
GMS 902; MSP

6147 **nwry** B ⇒ nwr

6148 **nwryjy** M, S بیزاری، بی‌میلی
nū-rēž(ē) ©ob. pl. -*ty(y)* ? ⇒nwryẓ
dislike, unwillingness
GMS 1162; Sund. KG 2335, 2375

6149 **nwryẓ** B بیزاری، بی‌میلی
nū-rēž(ē) (nwryž) ©ob. pl. -*y* ? ⇒nwryjy
dislike, unwillingness, disinclination
TSP 9.122; BSTii 910.52; Benv. JA 1955, 319; C2, 61V22

6150 **nwryž** C ⇒ nwryẓ

6151 **nwryžqyn** C بی‌میل، بدون تمایل
nū-rēžkēn ©adj. pl. -*t*
unwilling, disinclined
BSTii 875.10; C2, 22V10

6152 **nws'cy** M نامناسب، ناسزاوار
nū-sāčē ©<**nū-sāčaka*
unsuitable
GMS 1161; BBB 660, 663, *nwws'cy(h)*, Gersh. AHM 257

6153 **nwš[1]** B نوش‌دارو
nōš ©<Av. *anaoša*

ambrosia
BSTBL, Dhy. 227; Benv. Notesii 233

6154 **nwš²** ? B شاهین، باز، قوش
zwš ? ⇒zwš
falcon
SCE 226.359; TSP 2.278

6155 **nwš"tr** B آمونیاک، نشادر
nōšātar ©<*ānōš-āδur
ammonia
TSP 3.173; Laufer. 506

6156 **nwš'ft'kt** M نوش‌دارویی، ساخته از نوش‌دارو(آب حیات)
nōš-ăftāk ?
(*flowing with*)ambrosia
Hen. BSOAS 12, 307.34

6157 **nwš'k** B, S جاودانه، انوشه، نامیرا
nōšē (nwšk) ©acc. *nwš'kw* ⇒nwšy
immortal
VJ 226; MDii B-16, 6.; Frag. Len. 68.2; Anc. Lett. 2.4

6158 **nwš'kw** B, S همیشه، پیوسته
nōšaku (nwšk) ©adv. ⇒nwš'w
always
GMS 967; SCE; TSP; BSTBL; Frag. Len.; MDii; W-Li 71

6159 **nwš'ky'** B, M نامیرایی، جاودانگی، انوشگی
nōšakyā
immortality
TSP 10.24; GMS 985 n 1

6160 **nwš'nc** S نوش‌دارویی، ساخته از نوش‌دارو
nōšānč
ambrosial
Sogdica. 7.17

6161 **nwš'w** B, C جاوید، همیشه
nōšu/ō (nwšw) ©acc. of *nwšy/'k* used as adv. ⇒nwš'kw
always
TSP 9.61; SCE 400, 449; BSTBL, Intox. 1; Dhu. 241; Dhy. 186; STii 9.5; Frag. Len. 92.6

6162 **nwš'ykh** B ابدی، جاودان، انوشه
nōšīk
eternal
Vim. 118, BSTBL; GMS 994

6163 **nwšβ'mh** S خوش‌رنگ
nōš-βām
sweet-coloured
Sogdica. 7.18

6164 **nwšc** M, C, S(AL) نامیرا، جاوید، انوشه(در بیشتر متون)
nōšč ©f. adj. of *nwš'(')k*
immortal
GMS 1273; W-Li 62, 76; BBB b99 f83; Hen. BSOAS 12, 307.19; STi; Sund. AoFviiii 1981, 31V3; STii 6.44; BSTii: C2 gloss. *nwšc žw'n(y)*

6165 **nwšγw'y-** ? B ⇒ nšγw'y-, nyšγw'y-

6166 **nwšk** S(AL) ⇒ nwš'k

6167 **nwšmync** B جاودان، نامیرا، انوشه
nōšmēnč ©=Skt. *amṛta*
immortal
TSP 7.18; BSTBL, Vim. 94; GMS 1103

6168 **nwšw** C ⇒ nwš'w

6169 **nwšy** B, C جاوید، انوشه، نامیرا
nōšē (nwšyy) ©ob. pl. *-yty* ⇒nwšc, nwš'k
eternal, immortal
GMS 967, 1241, 1273; Hen. BSOAS 12, 307.39; BBB b99 f83; Frag. Len. 120.5; STii 4.14; Sund. AoFviii 1981, 21V 7; BSTi 75: C2 p195; acc. *nwšw*, C2, 23R5; *nwšyty*, C2, 51V17

6170 **nwšynyy** M نوشین، شیرین
nōšēnē
sweet
GMS 1053; Hen. BSOAS 12, 307, 53

6171 **nwšyy** M ⇒ nwšy

6172 **nwts-** ⇒ n'wts

6173 **nwtsmyq** C نوزدهم
nŏtasmīk ⇒n'wts
nineteenth

6174 **nwwrn'ky'(h)** M ناباوری، بی‌ایمانی، بی‌اعتقادی
nū-warnākyā ⇒wrnqyn
lack of belief
BBB 634; GMS 1161; Sogdica. 5.16

6175 **nwy** ⇒ nwc, nw'y[1], nwyy

6176 **nwyd-** C ⇒ nw'yδ-

6177 **nwydm'** C ⇒ nwyδm'

6178 **nwyδm'** M دعوت
niwēδmā (nwydm', nwyδmh) ©<*nivaid-mā ⇒nw'yδ-, nwysty
invitation
BBB p98 c43; GMS 676, 1078; BSTii 884.17; C2, 48V20; BSTBL, Vim. 121

6179 **nwyδmh** ⇒ nwyδm'

6180 **nwy(h)** S, M, C ⇒ nw'y[1]

6181 **nwykr(h)** B ⇒ nwkr

6182 **nwyktc** S (اهل شهر) نوکث(طبری: نواکت)
nawe-katč
(*inhabitant of*)Nawe-kat
MDii p27.3-4

6183 **nwym'x/γ** M ماه نو
nawe-māx ©Parth. *nwgm'h*
new moon
Gersh. Sogd. Cpds. 138

6184 **nwyspny** C = n+wyspny ⇒ n-, wyspn

6185 **nwyst-** ⇒ nw'yst-

6186 **nwysty** C مهمان، دعوت‌شده، فراخوانده
niwistē ©pl. *-t* ⇒nw'yδ-, nw'yst-, nwyδm'
guest, invited
BSTii 844.12, 15, 18: C2, 48V15, 18, 21

6187 **nwy(t)** C نومذهبان، غسل تعمیدشدگان، نوشدگان
nawē(t) ©pl.; ob. pl. *-ty* ⇒nw'y[1], nw'k(w), nwyy
neophyte, baptized
BSTii; C2, 57R5, 7, 11, 14; STSC p86.105

6188 **nwyy** M نو
nawē ⇒nw'k(w), nw'y[1]
new
BBB 516; W-Li 31, ii, 547, 19, 20, 548, 14, 15

6189 **nxrys-** M, C سرزنش کردن
nixrēs ©<**ni- xrausaya*; MP *nixrōh-*; *nixrōst-* ©impf. *nyxrs* ⇒nγrys-
(*to*)blame, (*to*)reproach
BBB p76, 608; GMS 187, 676; BSTii: C2, 1V16; Sund. Man. Lett. 305.21

6190 **nxrys** M سرزنش
na/ixrēs ©Parth. MP ©ob. *-yy*
reproach
BBB 608

6191 **nxš-** C پس‌رفتن، عقب‌رفتن
nixaš ⇒'nγ'š-
(*to*)withdraw
BBB 490; STSC 145.6; AVS 129

6192 **nxšyr** M, C حیوان وحشی، نخجیر
naxšīr ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒nγš'yr(h)
wild beast, quarry
BBB 511; Gersh. UMV vol. 92; BSTii: C2, 83R11, 17V1

6193 **nxw'y-** M خردکردن، کوبیدن
ni-xwāy (nxwy-) ©<**ni-xwăhaya* ⇒nγw'y-, nγ'y-
(*to*)crush, (*to*)pound
BBB 505.9; GMS 676; 2pl. impv. *nxwyδ*, GMS 30; Sund. Man. Lett. 305.19, 23

6194 **nxwšywny** C = n- +xwšywny ⇒ n-, xwšywny

6195 **nxwtw** C = n- +xwtw ⇒ n-, xwt'w

6196 **nxwy-** ⇒ nxw'y-

6197 **nxypθ** C = n- +xypθ ⇒ n-, xypδ

6198 **ny** M, C نَه
nē (nyy) ⇒L', n'y[1]
not, no, nor
GMS 1557, 1561, 1574; *ny. . . 'ty* "nor"

6199 **ny-** C دیگر
ne/i ©acc. *nyw*, acc. f. *ny'*; pl. *nyt* ⇒'ny-[2], 'nyw, 'ny', 'nyh, nyw
other
BSTii; C2 gloss.; GMS 494

6200 **ny"k(')** B نیا، جد
nyāk (ny'k) ©<OP *nyākā* ⇒ny'k m't, ny"k 'BY', 'ny'k
ancestor
VJ 1312, 1316, 1362; TSP 8.172; *ny'k'nc*, "ancestor heritage", Frye 12

6201 **ny"k 'BY'** B جدّ پدری
nyāk pitr(i)
paternal ancestor
TSP 8.172

6202 **ny"s-** گرفتن
niyās ⇒ny's-, 'ny's-
(*to*)take
STii 7.10, 15, 5.10, 21

6203 **ny"t-** گرفتن
niyāt ©pt. st. ⇒ny't-, ny"s-
(*to*)take
Frag. 2a.25

6204 **ny"t'k** B گرفته
niyātē (ny'tk) ©pp. ⇒w'tny"tk, ny't'y
taken
BSTBL, Dhy. 226

6205 **ny"zkyn** B نیازمند، محتاج
niyāz-kēn ⇒ny'zk'yn
needy
SCE 31; VJ 49, 78, 123; Frag. 2a.4

6206 **ny'd'r-** C گرفتن
niyā(s)δār (ny'tδ'r-, ny'sd'r-) ©trans. pret. st. ⇒ny's-, ny't-

(*to*)take
STi 75.6; BSTii 832.15; BSTi 146; STii 1.71; C2, 104R15; Sund. AoFviii 1981 p216

6207 **ny'k** B ⇒ ny"k(ʲ)

6208 **ny'k m't** B جدّ مادری
nyāk māt ⇒ny"k(ʲ)
maternal ancestor
TSP 8.172

6209 **ny's-** گرفتن(در بیشتر متون)
niyās ©<*ni-yāsa*; Khot. *nāsa-*; Yaghn. *nōs* ©impf. *n'y's, nyy's* ⇒'ny's-, ny"s-, ny't-, nyy's-
(*to*)take
GMS 171, 539; Gersh. IF 1970, 305; SCE 36; TSP; VJ 1021; MD; Sund. MSP p49; C2 gloss.; Frag. Len.; BBB b82 f57; AVS 127

6210 **ny'sd'r-** ⇒ ny'd'r-

6211 **ny't-** گرفتن(در بیشتر متون)
niyāt ©<*ni-yāta*; Yaghn. *nōta* ©pt. st.; perf. *ny'tδ'r-* ⇒ny'd'r-, ny's-, ny"t-
(*to*)take
GMS 539, 879; AVS 127

6212 **ny't'y** B, S گرفته
niyātē (ny'tk, ny'tyy) ©pp.; pl. *-t* ⇒w'tny"tk, δywny'ty, ny"t'k
taken
TSP 5.12, 7.59; BBB; Sogdica. 60.3; TSP 2.36; CII 1990 F12

6213 **ny'tδ'r-** ⇒ ny'd'r-

6214 **ny'tk** ⇒ ny't'y

6215 **ny'tyy** M ⇒ ny't'y

6216 **ny'wδ** B, S طبقِ، بنابر، متناسب با
(a)nyōδ ?
according to
TSP 6.119, 130, 12.14; MDii B-4R 16; *'ny'wδ*, TSP 2.1177

6217 **ny'wr** M قبلاً، باردیگر، دفعه‌ی پیش
niyāwar ©<*anya-yāwar* ⇒'ny'wr
before, formerly(*at other times*)
GMS 85n 1, 479; Tales. 473.19

6218 **ny'z** M نیاز، احتیاج
niyāz ⇒'ny'z(h)
need
GMS 1060

6219 **ny'z'nk** B مختلف، گوناگون
nyă- zang ⇒'ny'znk, ny'zng
different
BSTBL, Dhu. 52, 91

6220 **ny'z'wt** C نیازمند
niyāz-āut ©ob. *-y*; pl. *-tt* ⇒ny'zk'yn
needing, needy, needful
BSTii 833.11, 892.16, 894.18; C2, 31R16, 54R18, 56R28, 57R16

6221 **ny'z'wty'** C مایحتاج، مورد نیاز
niyāzāūtiyā
necessity(*what is necessary*)
BSTii 833.11: C2, 104V11; S W, C2

6222 **ny'zk'yn** B نیازمند
niyāz-kēn (ny'zqyn, ny'zkyn) ©pl. *-t* ⇒'ny'zkyn, ny"zkyn, ny'z'wt
needy
TSP 2.1179; VJ 49, 78, 123; BSTBL, Vim. 160; SCE 70, 428; STi 75.14

6223 **ny'zqyn** C ⇒ ny'zk'yn

6224 **ny'zkyn** ⇒ ny'zk'yn

6225 **ny'zng** C مختلف
nyăzang ⇒ny'z'nk
different
STii 5.33; GMS 1082

6226 **ny'zngstr** M مختلف‌تر
nyă-zangstar
more different
GMS 1288

6227 **ny'zwr** B ⇒ nyz'wr

6228 **nyc'** B بینی، سوراخ بینی
nēč ©<*nāhika*; Khwar. *n'c*; Yaghn. *nays* ⇒nycptrwγšty
nose, nostril
SCE 85; TSP 2.1093 n p183; GMS 247

6229 **nyc²** C هیچ
nēč ⇒nyδcw
nothing
BSTii 848.54; Benv. JA 1955, 327; C2, 69V20

6230 **nycptrwγšty** B بینی گرفته
nēč-patruxštē ⇒nyc'
obstructed nose
SCE 85

6231 **nyct'y** B مدفون
ničt(ē) ©<*ni-kata* ?; Khwar. *nkndk*; Parth. *ngnd*
buried
BSTBL, Padm. 2

6232 **nyδ–** B, M, S نشستن
nīδ (nyd–) ©<*ni-hǐda; √had–; Khwar. *nyθ*; Yaghn. *nīd, nīsta* ©impf. *nyδ–* ⇒nyst–
(*to*)sit down
BBB d12; GMS 398, 586; TSP 5.81; VJ 849; BSTBL; SCE 166, 176, 530; C2 gloss.; Frag. Len. 82a18; AVS 78, 115

6233 **nyd–** C ⇒ nyδ–

6234 **nyδ"k** B هیچ کس
nēδak, nēδē ⇒nyδk, nyδ'y²
nobody
BSTBL, Vim. 97; GMS 1577; S W, SGI 1986, 408–13

6235 **nyδ'm'nty** B نشیمن، مَسند، نشست
nīδāmandē
sitting, seat
TSP 5.50; GMS 1100

6236 **nyδ'y¹** B نشسته
nīδē (nystk) ©pres. part. ⇒nyδ–, nyst'y
sitting
BSTBL, Dhy. 193; Benv. Notesii 230

6237 **nyδ'y²** B هیچ کس
nēδē ©*naidaka*; Av. *naēδa* ©pl. *–t* ⇒nyδ"k, nyδk
nobody
SCE 455; Benv. Notesiv 501; GMS 455

6238 **nyδ'yc(h)** B به‌هیچ‌وجه، هیچ چیز
nēδēč ⇒nyδ'y², 'yδc
nothing
TSP 2.141; BSTBL; Vim. 50, 184; GMS 1579, "by no means"

6239 **nyδ'ycw** B هیچ‌چیز
nēδēču ⇒nyδcw
nothing
SCE 397; TSP 2.175; S W, SGI 1986, 412–3

6240 **nyδβ'yẓ–** B مشتعل کردن، روشن کردن
ni–δβēž ©inf. *–y*
(*to*)kindle, (*to*)inflame
BSTBL, Dhy. 67; Benv. JA 1955, 393

6241 **nyδβnwk** M ضرر، زیان
niδβnūk ? ⇒prδβn
damage
BBB 588; GMS 978

6242 **nyδcw** B, S هیچ‌چیز
nēδču ©Av. *nēδa-cim* ⇒nyδ'ycw, nyc²
nothing
VJ 23ᶜ, 8ᵈ; TSP 9.139, 15.23; BSTBL, Vim. 178, Dhu. 242, 284; GMS 1578; MSP b 134; S W, SGI 1986, 412–3

6243 **nyδk** S هیچ کس
nēδē ©*naida-ka* ⇒nyδ"k, nyδ'y²
nobody
Anc. Lett. 2.8, 1.10

6244 **nyγ** B, S عمیق، ژرف، دقیق
nīx ⇒nγy, nyγw
deep, profound, attentive
TSP 2.949, 9.86, 12.64, 14.28; VJ 923; STii 9.12; BSTBL; MDii p206; Frag. Len. 38.5; *nyγy*, TSP 6.49.62

6245 **nyγ'wnt–** B پوشیدن
nīγund (nyγwnt–) ©impf. ⇒nγ'wnt–
(*to*)cover
VJ 93; O² 34: Frag. Len. 93.34

6246 **nyγ'wš–** B, C شنیدن
ni–γōš (nyγwš) ©impf.
(*to*)hear
SCE 6; BSTi A26; BSTii: C2 gloss.

6247 **nyγtm** B عمیق‌ترین
nīxtam ⇒nyγ
deepest
BSTBL, Vim. 38; GMS 1295

6248 **nyγw** B, S عمیق
nĭxū ©adv. ⇒nyγ, nyx
deeply
TSP 2.616, 1197; MDii; *nyγw nyγw*, TSP 2.1208

6249 **nyγwnt–** ⇒ nyγ'wnt–

6250 **nyγwš** ⇒ nγ'wš–

6251 **nyγwynt–** C پوشاندن
nīγwēnd ©impf. ⇒nγ'wnt–
(*to*)dress
STii 5.27; GMS 626; AVS 78

6252 **nyγy'kh** S دقّت، عمق
nīxyāk
attention, deepness
Sogdica. 4.2

6253 **nyjt–** ⇒ nyjyt–

6254 **nyj(y)–** M خارج‌شدن، بیرون‌رفتن
niž, nižay ©<*niž(a)ya–; Yaghn. *nīž*; <*niš–ay–* ⇒nyz–, nyž–, nyžy–, nyz'y–, nyzy–
(*to*)go out
BBB; W–Lii; GMS 66, 198, 568 n 1; AVS 138, 94

6255 **nyjyny** M نشأت گرفته، متجلّی

nižēnē ©pl. -t ⇒nyz'yn'y
emanating
GMS 895, 1249

6256 **nyjyt-** M خارج‌شدن
niž(i)t (nyžt-, nyjt-) ©<*nižita ©pt. st. ⇒nyzt-, nyzyt-, nžt-
(to)go out
GMS 539n 1, 568; BBB, p130

6257 **nyk** B نیک، خوب
nēk ©MP nēk <*naiba-ka-
good
TSP 27.3ii, 3; Frag. Len. 44.11

6258 **nykr'n** B خارج از، جدا، جز(بیرون سوی)
nikrān (nykyr'n) ©*nič Av. karan-
apart, apart from, outside, except
BSTBL, Dhy. 122, 158; TSP 2.866, 6.67; GMS 1148, 111; *nykr'nw*, Vim. 133

6259 **nykyr'n** B, M ⇒ nykr'n

6260 **nym** S نیم، نصف
nēm ©Av. naēma ⇒nymy(y)
half
MDii; Anc. Lett. 4.4, 5.25; GMS 81, *nīm*

6261 **nym'k'** S ⇒ nymy(y)

6262 **nym'k²** B پایین‌تر، نازل‌تر
nimē ©<*nimaka
lower, innferior
TSP 3.177 n p197; Mack. BSOAS 33.119

6263 **nym'n** B متکبّر، تحقیر کننده
nimān ©ob. pl. -ty ⇒*nm-²
haughty, contemptuous
GMS 291; SCE 370; TSP 5.61; BSTBL, Vim. 164

6264 **nym'nt(y)** B اینها، برای اینها
nimand(e), nimandi
these, to these
TSP; GMS 1501

6265 **nym'ntyh** B تحقیر، توهین
nimāndyā ⇒*nm-²
contempt
SCE 75; TSP 5.52, 72; GMS 291

6266 **nym'wδ-** B ناله کردن، موییدن
ni-mōδ ©<*ni-maud-
(to)lament ?
BSTBL, Dhu. 296

6267 **nym'y'** M قضاوت کردن
nimāy ©impf. ⇒nm'y-²
(to)judge
GMS 626; Hcn. Tales. 467.35; AVS 91

6268 **nym'yδ** B, M, S به‌این، برای این
nimēδ (nymyδ, nymyδ, -myδ)
to it, to this
TSP 2.436 "in this"; GMS 1404, 1486; BBB b88; MD

6269 **nymn'y** B ⇒ L' nymz'y

6270 **nym nym** M نیم‌نیم، نصف‌نصف
nēm-nēm
half and half
GMS 1633

6271 **nyms-** B گرفتارشدن، اسیرشدن
ni-yams ©inf. -'y, -'t
(to)be caught
VJ p219; Hen. Texts. 715; TSP 2.858, 6.147; AVS 74

6272 **nymt-** M, C گرفتارشدن
ni-yamt, nĭmt ? ©<*ni-yamt ©pt. st.
(to)be caught
GMS 539.4; AVS 74, 101

6273 **nymty** M, C گرفتار، گرفته
niyamtē ©pp.; pl. -t
caught
GMS 835; STi 79.6, 78.13; BSTii 829.1: C2 gloss.

6274 **nymy** S نیمه
nēmē ⇒nym, nymy(y)
half
MDii p206, MDiii p124; CII 1990 B4 E18

6275 **nymyδ** M, S ⇒ nym'yδ

6276 **nymyδcyk** M منسوب به نیمروز، نصف‌النّهار
nēm-mēθčik
meridian
GMS 81, 1014; BBB d3

6277 **nymyδ(h)** M, S نیمروز، جنوب، ظهر
nēmēθ, nēm-mēθ ⇒nymyθw'dy
south, noon
GMS 81; BBB p69; W-Lii 546.13; MDii p206

6278 **nymyδ kyr'n** M جنوب، نیمروز
nēmēθ-kirān ⇒kyr'n
south
BBB p99 d3; GMS 81

6279 **nymyθw'dy** C جنوب، نیمروز
nēm-mēθ-wāδē ⇒kyr'n
south
BSTii 858.17: C2, 23R17

6280 **nymyxšp** M نیمه‌شب
nēmē- xšap
midnight
Sogdica. p26; BBB p9; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138n 3, *nymyxšp'p'šcyk* "midnight fasting"

6281 **nymy(y)** M, S نیمه، نصف
nēmē (nym'k[1])
half
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138n3; *nym'k*, MDii; Frag. Len. 47, 2, 3, 4; Hen. Tales. 474.8, 475.10

6282 **nymz-** B مژه‌زدن، چشمک‌زدن
ni-m(i)ž ©<*ni-miž <*ni maig ⇒L' nymz'y, nmzy'
(*to*)blink
Benv. Notesii 241; Bailey. Prolexis. 137; BSTBL, Vim. 201; S W, C2 n p57.29

6283 **nypδ-** B دراز کشیدن، آرمیدن
nipĕ/aδ ©<Av. *ni paīδya-*; Khot. *nuvad*; Khwar. *'nbzy*; Pahl. *nibastan*; Yaghn. *nipīd* ⇒'np'stk, np'yδ-
(*to*)lie down
GMS 544; VJ 1138; TSP 13.8, 2.535; BSTBL, Dhy. 351; SCE 324; Bailey. Prolexis. 141; AVS 114

6284 **nypys-** C, S نوشتن
nīpēs ©impf. ⇒np'ys-
(*to*)write
STi 30.1: MDii; Anc. Lett.; CII 1990 C3

6285 **nyr'kk** B ⇒ zyr'kk

6286 **nyrβ'n** B نیروانا(نجات، رهایی از تناسخ روح، فنا)(در بیشتر متون)
nirβān, nirvāna
Nirvana

6287 **nyrβ'ncyk** B (مربوط به) نیروانا
nirβān-čīk
(*related to*)Nirvana
VJ; TSP 16.20; BSTBL, Dhy. 366

6288 **nyrδβ'k** B عقرب، کژدم(دیلمک)
nirδβē ? (nyrδβ(ə)y) ©Khwar. *δrmcyk*; <*ni-dṛdma-ka ?*
scorpion
SCE 118, 327; TSP 3.85, 6.9; GMS A466

6289 **nyrδβ(ə)y** ⇒ nyrδβ'k

6290 **nyrq** M ⇒ nyrk(ə)

6291 **nyrk(ə)** B, M نر
nirk (nyrq) ©<*naryaka*
male
SCE 561; TSP 2.383, 19.21; GMS 183, 485, 536, 976 n 1; BBB a12 b53; Sund. 1994, 45.16

6292 **nyrk'γr** B خرِ نر
nirk- (a) xar
male ass
TSP 19.21 n p232

6293 **nyrkčšmy** B چشم آبی، چشم‌زرد، چشم نر ؟
nirk/zirk-čašmē ? ⇒zyrkcšmy
male eyes
Benv. VJ 40[d] n p94; "blue eyes", Szmerenyi. JAOS 1950, 230; *zyrkcšmy* "yellow eyes" Gersh. GMS 526A

6294 **nyrmh** ⇒ zyrmh

6295 **nyrth** B ⇒ zyrth

6296 **nysn** C ماه سوّم سال، نیسان(بیرونی: نیسن)
nisan, nisān
third month of the year(*Nisan*)
BSTii 843.43: C2, 68V11

6297 **nysn'nc** S نیسان، ماه سوّم سال
nisanā/ēnc/č (nysnync)
third month of the year(*Nisan*)
Hen. JRAS 1945, 149.4; MDiii; *nysn'nc*, MDii Nov. 6, 2

6298 **nysnync** M, S ⇒ nysn'nc

6299 **nyst** نیست(در بیشتر متون)
nēst (nystt, nyyst) ©<*nē-asti* ⇒'sty[1], nst
is not
GMS 73n 1, 784, *nyst βw-* "to be destroyed" ; *nyst kwn-* "to destroy"

6300 **nyst-** نشستن(در بیشتر متون)
nist ©pt. st. ⇒nyδ-, nst-[1]
(*to*)sit down
GMS 586; BBB 754

6301 **nyst'wy** C نیستی، فنا، عذاب ابدی
nēstāwē ©acc. *-w* ⇒nst'wy
perdition
BSTii: C2, 24V7

6302 **nyst'y** B, S نشسته
nistē, nīstē (nystk) ©Yaghn. *nīsta* ©pp.; pl. *-t* ⇒nystch, nsty, nysty[1], nyδ'y[1]
sitting, seated
SCE 40; O[3] 112; BSTBL, Dhy. 245, 252, 362; KG 475; TSP 7.13; VJ 1259; Frag. Len. 71.12, 84a 10

6303 **nyst βw-** ⇒ nyst, βw-

6304 **nystch** B نشسته
nis(t)čă (nsc') ©f. pp. ⇒nyst'y, nsty
seated
VJ 324, 790

6305 **nystk** ⇒ nyst'y, nysty[1]

6306 **nyst kwn-** ⇒ nyst, wn-[1], kwn-

6307 **nystt** ⇒ nyst

6308 **nystw** B ⇒ nysty[1]

6309 **nyst wn-** ⇒ nyst, wn-[1], kwn-

6310 **nysty[1]** B, M نشسته
nistē (nystk) ©pp. ⇒nsty, nyst'y
sitting
VJ 1259, 1424; TSP 7.13; Hen. Tales. 481.38; STi 31.13; STii 4, 19

6311 **nysty[2]** B, C نیست
nēst(i)
is not
TSP 16.32; BSTi 85.101

6312 **nyš** B, S به‌علاوه، اینک، درحال، هان(نشان)
niš ©old impv. **niš-* "to see". ⇒n'y[2]
now, just now, in addition
GMS 299; VJ 207, 1144 n p92; TSP 2.1203, 1222 n p184; 281 Add.; BSTBL p117 MD; Frag. Len. 37.10; CII 1990 E7

6313 **nyš-[1]** B, M, C خراب کردن، فاسد کردن
nēš (nyyš-) ©<**nāsaya-* ©trans. st. ⇒n'št-, n'štk, nšt-
(*to*)destroy, (*to*)spoil
GMS 193, 549; TSP 9.14, 136, 12.9: BBB a2; BSTii: C2, 57V20, 12R 18; AVS 82

6314 **nyš-[2]** B, M, C خراب‌شدن، از بین رفتن
niš ©<**nasya-* ©intrans. st. ⇒nšty
(*to*)be destroyed
GMS 193, 549; BSTii: C2, 102V21

6315 **nyš'yδ-** B, M, S گذاشتن، نهادن، کاشتن
nīšēδ (nyšyyδ-, nyšyδ-) ©<**ni-šādaya-* ©impf. ⇒nšyd-
(*to*)set, (*to*)place
GMS 545, 626; VJ 864, 1358; impf. Frag. Len. 86.8, 41.2, 5; *nyš'yδ'tt*, SCE 529, 3sg. subj.

6316 **nyšγw'y-** B بریدن
nīšxwāy (nwšγw'y-) ©<**niš- xwāhaya-* ©impf. ? ⇒nšγw'y-
(*to*)cut off
TSP 16.29; *nwšγw'yt*, TSP 16.24, 3sg. pres.; pp. TSP 16.38; *nšγwst*, GMS 679

6317 **nyšk'w-** M بیرون آوردن
niškāw (nyšq'w-) ©pres. & impf. ⇒nyšqwγt-, nyšqwγd'r-, nšk'w-
(*to*)take out, (*to*)remove
BSTii: C2 gloss.; impf. Hen. JRAS 1944, 138.18; Frag. Len. 89.7; inf. pres. Frag. Len. 40.1; GMS 626; MSP b119; AVS 81

6318 **nyšq'w-** C ⇒ nyšk'w-

6319 **nyšqr'n** C جز، خارج، بیرون
niškrān (nyškyr'n)
out(*of*)
STi 4.8, 10.8; Benv. JA 1943-5; Sund. AoFiii 84.8; MSP b57

6320 **nyškrt** B معنی، شرح
niškart (nyšqrt) ⇒nškrt
explanation
TSP 16.25, 26, 27, 30; STii 5.26; GMS 678

6321 **nyšqrt** C ⇒ nyškrt

6322 **nyšqwγd'r-** C بیرون کشیدن
niškuγdār (nyšqwxd'r-) ©perf. st.
(*to*)take out
STi 36.4, 21.9; BSTii: C2, 94V9, 102R7

6323 **nyšqwγt-** C بیرون کشیدن
niškuγd ©pt. st. ⇒nyšk'w-
(*to*)pull out, (*to*)take out
GMS 56; BSTi 121, pp. *nyšqwγty*

6324 **nyšqwxd'r-** ⇒ nyšqwγd'r-

6325 **nyškyr'n** B ⇒ nyšqr'n

6326 **nyšny** C ویران کننده
nēšnē ©pres. part.; trans. v.; pl. *-t* ⇒nyš-[1]
destructive
BSTii 849.2, 851.4; Benv. JA 1955, 325; C2, 12R2, 12V4

6327 **nyšt-** M, C خراب کردن، ویران کردن
ništ- ©pt. st.; perf. *nyštwδ'r-* ⇒nysty, nšt-
(*to*)destroy, (*to*)spoil
BBB p81, 674; Sund. AoFviii 1981 p216

6328 **nyšt't-** B, M فرمان‌دادن، برجانهادن
ništāt ©**ni-stāta* ©pt. st. ⇒nysty-, nšt't-
(*to*)order, (*to*)fix, (*to*)establish
GMS 122, 561; VJ 1416, *nyšt'tδ'r-*; AVS 93

6329 **nyšt'y-** ⇒ nšty-

6330 **nyštδ'r-** C کاشتن
nišδār ©<*nəšiδār-* ©trans. perf. ⇒nšydt'r-
(*to*)plant

STi 19.15; GMS 434

6331 **nyšty** C خراب، نیست
ništē ⇒nyšt-, nšty
spoiled, destroyed
apud. Sund. AoFi 253.6

6332 **nyšty-** M, C, S دستوردادن، برقرار کردن، خبردادن
ništāy ©<*ni-štāya*; OP *ništāya*; √*stā* ⇒nšty-
(*to*)order, (*to*)fix, (*to*)announce
GMS 561, 677, 1605; BSTii 88.13, 873.12; impf. *nyšty*, C2 gloss.

6333 **nyšty'ty** C خبردادهشده، اعلام‌شده
ništăyātē ©pp.; nom. nt. *-tw* ⇒nyšt't-
announced
BSTii: C2, 94R17

6334 **nyšy** C زیر، ذیل ؟، کنونی ؟
niš(y) ?
present ?, following ?
BSTii 898.116: C2 gloss.; Benv. JA 1955, 332; STSC 48

6335 **nyšyc/š-** C طرح کردن، تعمّق کردن
nišēč ? ©<**nišācaya-*; √*hak* ©3sg. pres. *nyšyšt*
(*to*)contemplate, (*to*)plan
BSTii 831.26; Mack. BSOAS, 33.120; C2, 102V26

6336 **nyšyδ-** M ⇒ nyš'yδ-

6337 **nyšyδt(')k)** B قرار گرفته، نهاده
nišēδtē ©pp.
established
TSP 8.196, 10.21

6338 **nyšyny** C خراب‌شدنی، نابودشدنی
nišēnē ©pl. *-t*; pres. part.; intrans. v.
perishable
BSTiii 884.6, 7; Benv. JA 1955, 325; C2, 48V9, 10

6339 **nyšyyδ-** ⇒ nyš'yδ-

6340 **nyt** B, C دیگران
nēt, nīt ©pl. of (')*ny*
others
GMS 85 n 1, 1246; STi 203; pl. ob. *nyty*, VJ 199; BSTii: C2 gloss.

6341 **nyw** M, C, S دیگر، دیگری
nyu ©<*anyam* ©acc. ⇒'nyw, ny-
other
GMS 85, 1194; STi 43.10; BSTii 877.1, 897.89; CII 1990 p84

6342 **nyw'nt** B, M به‌آن، راجع به آن، توسّط آن
niwand
to it, by it
BBB; GMS 1464; TSP; *nyw'nty*, Hen. Tales. 486.16; BSTBL p 117

6343 **nyw'yδ** B به‌آن، برای آن
niwēδ
to it, for it
GMS 1404, 1457; TSP; BSTBL, Dhy. 80

6344 **nyw'yδ-** B دعوت کردن، خواستن
nīwēδ ©impf. ⇒nw'yδ-
(*to*)invite, (*to*)request
BSTBL, Dhy. 181

6345 ***nywq** ⇒ nywqst

6346 **nywqst** C عمیق، ژرف
nayūkst (*nywq) ©elat. adj. ⇒n'ywk
deep, very deep
BSTii 861.51: C2, 23V20-1

6347 **nyx** M, C, B عمیق، ژرف، دقیق
nīx ©adj. & adv. ⇒nyγ, nyγw, nγy
deep, profound, learned, profoundly
BBB f56; KG 329; STii 1.44; BSTBL; BSTii: C2, 1R24, 11V24; ob. *nyxy*, Sund. MSP b34, 110, 113; adv. C2, 7R25; Sund. MHC 25

6348 **nyxrs-** C سرزنش کردن
nīxrēs ©impf. ⇒nxrys-
(*to*)blame
BSTii; C2, 1V 16

6349 **nyxy'** M دقّت، توجّه، عمق، جستجو
nīxyā
care, deepness, search
BBB 727 f59; Sund. Man. Lett. 305.8, 24

6350 **nyy** M ⇒ ny

6351 **nyy's-** M گرفتن
nīyās ©impf. ⇒ny's-, n'y's-
(*to*)take
GMS 701

6352 **nyyst** M ⇒ nyst

6353 **nyyš-** M ⇒ nyš-[1]

6354 **nyyw-** C دنبال کردن، جانشین کردن
ni-yaw ? ©<**ni-yav*
(*to*)follow, (*to*)succeed
STii 5.31; Benv. JA 1959, 127

6355 **nyz-** B, S خارج‌شدن، بیرون‌رفتن(در بیشتر متون)
niž (nyẓ-) ©<**nižya* ©impf. *nyz* ⇒nyj(y)-, nyž-, nyz'y-
(*to*)go out
GMS 568 n 1; SCE; TSP; BSTBL; MDii A-9R2; Frag. Len.; VJ

6356 **nyž-** C خارج‌شدن
nǐž ©impf. *nyž* ⇒nyžy-, nyz-, nyj(y)-, nyz'y-
(*to*)go out
STi 63.11; BSTi; BSTii: C2 gloss.

6357 **nyẓ-** B ⇒ nyz-, nyž-

6358 **nyz"r** B ⇒ nyz'r

6359 **nyz"wr** B ⇒ nyz'wr

6360 **nyž'mnt'** ⇒ nyž'mnty

6361 **nyž'mnty** C خروج، رحلت، درگذشت
niž-āmandē (nyž'mnt') ©abl. -*t'*; acc. -*tw*; gen. - *ty* ⇒nyzy'm'nt'k
exit, departure, death
BSTii: C2 gloss.

6362 **nyz'nt** B, S درست، پاک، فروتن
nizand ⇒nyznt
righteous, honest, humble
TSP 2.756, 1181, 11.15 n p178; MSP b65

6363 **nyz'ntyh** B درستی
nizandyā/i ⇒nyzndy'
righteousness, good reputation
TSP 2.794

6364 **nyz'pdy' ?** C هم‌وطن، خویشاوند
nēzapaδyā ? ©<Av. *naēza+ paδ* ?
kin, compatriot
STSC 49 Add. 152

6365 **nyz'r** B, M رنج، دشواری، نزاری
nizār (nyz"r)
pain, hardship
VJ 310, 320; *nyz"r*, VJ 795

6366 **nyz'wr** B, M, C ضعیف، ناتوان
nizāwar ? (nyz"wr, ny'zwr) ©ob. -*y*; ob. pl. -*ty*
weak, powerless
VJ 122, 545; SCE 18; TSP 2.113; BSTBL; STii 5.14, 16; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 24V5 p189

6367 **nyz'wrstr** M ناتوان‌تر
nizāwar- star ©pl. -*t*
weaker
GMS 1243, 1288, 1148

6368 **nyz'y-** B, S بیرون‌رفتن، خارج‌شدن(در بیشتر متون)
nižay (nyẓ'y-) ©<**nižaya-* <**niš-ay* ©impf. n. ⇒nyžy-, nyj(y)-, nyzy-, nyž-
(*to*)get out, (*to*)go out
GMS 264, 568.; TSP; VJ; BSTBL p117; SCE 93, 215, 283, 327, 384; AVS 94; impf. VJ 349, etc.

6369 **nyẓ'y-** ⇒ nyz'y-

6370 **nyz'yn'y** S خارج‌شونده
nižēnē, nižaynē ©pres. part.; pl. -*t* ⇒nyjyny
going out
KG 564

6371 **nyzβ'n'k** B هیجان، عاطفه، خشم
nizβānē ⇒nyzβ'ny(y)
passion, anger
GMS 677; BBB 537; SCE 305, 117; TSP 2.37, 310, 10.20

6372 **nyzb'ny** C ⇒ nyzβ'ny(y)

6373 **nyzβ'ny(y)** M شور، هیجان، عاطفه
nizβandē ? (nyzb'ny) ©acc. num. v. -*n'*; pl. -*t*; ob. pl. -*tyy* ⇒nyzβ'n'k
passion
BBB p66, 537, 586, 705, 615; BSTii: C2, 40V19 C2, 51R24

6374 **nyzn-** C طبیعت
nizan ?, nəzn ? (nzn(y)) ©m. n., acc. -*w*; nom. gen. -*y*; abl. -'
nature
BSTii: C2 gloss.; *nzn(y)*, STii 3.18

6375 **nyzndy'** M خواری، فروتنی
nizandyā (nyznty') ⇒nyz'ntyh, nzndy'h
humility, humbleness
GMS 27; BSTii 888.10, 892.11, 909.26: C2 gloss.

6376 **nyznt** C فروتن
nizand ⇒nyz'nt
modest, humble
BSTii 826.5: C2, 94R5

6377 **nyznty'** C ⇒ nyzndy'

6378 **nyznymyc** C طبیعی، (مربوط به)طبیعت
niz(a)nemēč ©pl. -*myšt* ⇒nyzn-
natural, (*of*)nature
BSTii 893.16; Benv. JA 1959, 13a; pl. *nyznymyšt*, C2, 31V16

6379 **nyzt-** B خارج‌شدن
niž(i)t- (nyžt-) ©<**ni-žita* ©pt. st. ⇒nyzyt-, nyjyt-
(*to*)go out
GMS 779, 539n 1; VJ 278, 133; *nižt*, STi 75.16; C2 gloss.; BSTi; AVS 138

6380 **nyžt-** C ⇒ nyzt-, nyjyt-

6381 **nyẓt"k** B ⇒ zynt'k

6382 **nyzt'k** B ⇒ zynt'k

6383 **nyẓt'k** B خارج، بیرون‌شده
niž(i)tē (nyẓty, nyẓtk) ©pp.

out, gone out
TSP 10.14, 16.16; BSTBL, Dhy. 5; *nyzt'*, TSP 2.471; VJ 278, *nyzty*, inf.

6384 **nyẓtk** ⇒ nyẓt'k

6385 **nyžtw-** ? C وعده‌دادن، آگاه کردن
nižtaw ? ©<**ni- stav-* ⇒ž'y-
(*to*)promise, (*to*)announce
GMS 575; STi 74.2; *nyštw-ng'*, 1sg. fut. Sund. AoFiii 55

6386 **nyžty** C خارج، بیرون‌شده
niž(i)tē ⇒nyẓt'k
out, gone out
C2 gloss.

6387 **nyẓty** ⇒ nyẓt'k

6388 **nyzy-** B خارج‌شدن، بیرون‌رفتن
nižay (nyẓy-) ©<**nižaya-* ⇒nyj(y)-, nyz'y-
(*to*)go out
VJ; TSP; SCE; BSTBL; GMS 264, 568

6389 **nyžy-** C خارج‌شدن
nižay ©impf. *nyžy* ⇒nyž-, nyj(y)-, nyz'y-
(*to*)go out
C2 gloss. p218

6390 **nyẓy-** ⇒ nyzy-

6391 **nyzy'm'nt'k** M(S) خروج، رهایی، آزادی
nižayāmandē ⇒nyž'mnty
freedom
GMS 568; KG 571

6392 **nyzyt-** B خارج‌شدن
nižit ©pt. ⇒nyzt-, nyjyt-
(*to*)go out
VJ 146, *nyzyty*; AVS 94

6393 **nz'y-** B ⇒ nyz'y-

6394 **nẓ'y** B ⇒ nyz'y-

6395 **nzm'y-** B داوری کردن
nizmay ?
(*to*)give a judgement
TSP 6.100, *nyẓm'yt*; AVS 91

6396 **nzndy'h** M فروتنی
nizandyā (nznty') ⇒nyzndy'
humility
GMS 27, 397; STii 6.13; BSTii 826.6: C2, 94R6

6397 **nznt** C فروتن
nizand ⇒nyznt
humble
STi. 6.9; Sund. AoFi 246.9

6398 **nznty'** C ⇒ nzndy'h, nyzndy'

6399 **nzn(y)** C ⇒ nyzn-

6400 **nzprt** C ⇒ n-, zp'rt

6401 **nzt-** MD ⇒ nžt-

6402 **nžt-** C خارج‌شدن
nižt (nyžt-, nzt-) ©pt. st. ⇒nyjyt-
(*to*)go out
GMS 539 n 1; STii 3.65; STi 87.23; AVS 138

6403 **nzt(w)** S نزدیک
nazt/d
near
Anc. Lett. 5.4, *'cnztw* "nearby"

6404 **nzyny** C ⇒ n-, zyn'y

p

6405 **p"δ'k** B ⇒ p'δ'k[1]

6406 **p'** M, C برای اینکه، امّا، برای
pā ©<*pār/t <pārt <pāruti* ©conj. ⇒p'r[1], p't[2], p'rwty
for, but, because
GMS 358 <pār; STi 81.10; STii 6.35; BSTBL: C2 gloss.; S W, C2 p183

6407 **p'c'γn** B, S پاسخ
pāčγan ⇒p'cγny
answer
TSP 15.25; GMS 674 n 2

6408 **p'cγ'm** B, C نادرست، غیر قابل اطمینان
pāčγām
false, unreliable
STii 7.3, 8.9; GMS 674

6409 **p'cγny** C پاسخ
pāčaγnē ©Arm. *patasaxni*; Heb. *ptšgn* ⇒p'tcγny(y), p'c'γn
answer
STi 18.5, 27.15.37.2, 58.8, 67.4; Sund. AoFviii 1981 p216; BSTii: C2 gloss. *+wn-*" to answer"

6410 **p'ckrt** M به‌جای، در عوض، در مقابل
pāčkart, pāčkṛt ©<**pati- kṛta*
in place of
GMS 674; BBB p77, 633

6411 **p'cr't** M, C پاداش
pāčrāt (p'crty) ©<**pati-rata* ©ob. *p'crty*
reward
BBB 633; STii 6.29; GMS 121, 674n 1; KG 2328; C2, 68 R13; Schwartz. MJM 407

6412 **p'crty** ⇒ p'cr'ɪ

6413 **p'd** C ⇒ p'δ

6414 **p'δ** B, M پا
pāδ ©<*pāda*; Yaghn. *pōda* ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒p'δ'k¹, p'δh, p'd'
foot, leg
VJ; TSP; SCE 116; BSTBL, Dhy. 3; BBB; STii 4.38; BSTii: C2 gloss. *p'd/δt*, VJ 246, 804, 970, 1265

6415 **p'd'** C پایه
pāδā ©in compd. ⇒šyp'd', p'δ
leg
BSTii 890.35; C2 p132.60V3

6416 **p'δ'k¹** B, S پا، پایی، مربوط به پا
pāδē (p"δ'k) ⇒p'δk, p'δ'y¹, p'δ
foot, leg
TSP 2.36, 7.60, 165, 9.3; BSTBL, Dhy. 35; KG 373; Frag. Len. *-w*, 37.4

6417 **p'δ'k²** B قانون، آیین
paδk(a) ? ⇒pδk'
law
VJ 54ᵇ n p92

6418 **p'δ 'nkwšt** ⇒ p'δy 'nkwšt

6419 **p'δ'y¹** B پا، سرپا، ایستاده
pāδē ⇒p'δ'k¹, p'δy¹, p'δk
on foot, standing
VJ 65ᵇ etc.; BSTBL, Vim. 139; pl. *p'δ'yt*, VJ 779, 803, 1104

6420 **p'δ'y²** B تیر، پیکان
pāθē ⇒p'δδ'k, p'δδ, δr'wnp'δ'y
arrow
SCE 135

6421 **p'δβ'r-** B شتاب کردن
pāθfār ©*upa-θwar-* ©impf. ⇒pδβ'r-
(*to*)haste
TSP 13.28

6422 **p'δδ** B, M, S تیر، پیکان
pāθ ©Skt. *path*; Yaghn. *păt*; Oss. *fat*; Rošn. *pāθ* ©ob. pl. *-ty* ⇒p'θ, p'δ'y², p'δδ'k
arrow
TSP 2.281, 1050, 1067; VJ 251n p93; Sogdica. 39.13, 40 Add.; MDii p206; Bailey. Asica. 11; Benv. Et. Oss. 47

6423 **p'δδ'k** B تیر، پیکان
pāθē ⇒p'δδ, p'δ'y²
arrow
TSP 2.1040

6424 **p'δh** B پا
pāδ ⇒p'δ
foot
VJ 1179

6425 **p'δk** B پا، قدم
pāδē ⇒p'δ'k¹, p'δ'y¹, pδyk
foot, step
BSTBL, Dhy. 284

6426 **p'δr** B, M احترام، سپاس
pāθr, pāš ©<Av. *paθra* ⇒p'rδ, p'š¹
respect, honour
GMS 440; SCE 544; BSTBL, Dhy. 8, 129; Sogdica. 25.21

6427 **-p'δw** B پا
pāδ(u) ©in compd. ⇒c'rδ'p'δw, cyrδp'δw
foot
GMS 111, 440

6428 **p'dy** C ⇒ p'δy¹

6429 **p'δy¹** B, M پا، سرپا، ایستاده، پایین
pāδē (p'dy, p'δyy) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*; n. adv. ⇒p'δ'y¹
foot, on foot, upright, standing, under
GMS 969; VJ 23ᵃ, 30ᵇ, 255; SCE 379; TSP 3.193, 5.12, 23, 16.26; BSTBL; BBB; Hen. Tales. 472; STi 22.22, 37.18, 56.2; STii 4.38; BSTi 180; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p184, 26 V19; Frag. 2a11, 12 "under"

6430 **p'δy²** S بنیاد، بنا، ساختمان(پایه)
pāδē ©Khwar. *pθk*
building, foundation
Anc. Lett. 3.21; MDii p59.8

6431 **p'δy 'nkwšt** B انگشت پا
pāδe-ankušt ⇒'nkwšt(h)
toe
BSTBL, Dhy. 29, 31, 32; *p'δyk'nkwšth*, Dhy. 21

6432 **p'δyy** M ⇒ p'δy¹

6433 **p'δyk** B پایی، (مربوط به)پا
pāδīk ⇒p'δ'k¹, pδyk
(*related to*)foot
BSTBL, Dhy. 21

6434 **p'γ'wn-** B خواندن، فراخواندن
pāxōn, pāxwan ©impf. ⇒'pγwn-
(*to*)call
VJ 207

6435 **p'γ'wnt-** B آشکار کردن
pāγund ©impf. ⇒'pγ'wnt-
(*to*)reveal
TSP 6.83; Sund. MHC 25V4

6436 **p'γsynt** S(M) مشاور(ان) ؟
paxsĕnd ? ©pl. ?
counsellor(*s*)?
Hen. Tales. 483.5 n 1

6437 **p'γš'/ny ?** S عقب‌نشینی کردن ؟، راهب ؟
paxš(n)ē ?
monk ?, (*to*)retreat ?
MDii A-9R3 p96, 1; Gersh. Advice. p86, impf. opt. of *pxšn-*

6438 **p'γšy** B قصّاب
paxš(ē) ? (pγšy²) ⇒pγš(h)
butcher
TSP 2.232

6439 **p'γwc(h)** B مزیّن، آراسته
pāx/γŭč
ornate
SCE 451

6440 **p'γwyδ-** S آشکارشدن
pāγwid ©√**gaud-*; **apa-gudya-* ©impf. pass. st. ⇒*'pγwyδ-
(*to*)appear
KG 470; S W, Appd. 3.2.4

6441 **p'krtyh** B نکرده،انجام‌نگرفته، ناقص
pa-k(a)rtē ©<**apa-kṛtya-*
not done, nonaction
VJ 192; GMS 1163

6442 **p'm** B جرب، گری
pām ©<**pāman*; Av. *pąman*
mange
TSP 7.60 n p212

6443 **p'm'ytk** B وام، قرض(برهان قاطع: او ام، فام، پام)
pāmĭtē (p'myt'y, p'mytk) ©Parth. *'b'myh*
loan
SCE 162; STii 10.28, 32, 38; GMS 86

6444 **p'mpwšt** M, S ملکه، شهبانو
pāmbušt ©pl. *-th* ⇒β'mβwšt
queen
GMS 1246; 1518; Benv. Titres et Noms Propres. p27, 453 n 1; KG 436

6445 **p'myn'n** S درخشان
p/bāmēnān ©<Parth. *bāmēnān*
bright
Sund. KG 613; S W, Appd. 3.5

6446 **p'myt'y** ⇒ p'm'ytk

6447 **p'mytk** ⇒ p'm'ytk

6448 **p'n** C میزغذا، خوان
f/pān ©MP *xw'n*
table
STi 49.1; BBB p87.750; GMS 235

6449 **p'n'š(y)-** B گم کردن
pānāš, panēš ©impf. ⇒pn'yš-
(*to*)lose
TSP 12.46 n p225

6450 **p'n'wδ'k** B, S جوانه، قسمتی از درخت(مکنزی: رسم ؟، آئین ؟)
(p'nwδyh)
sprout, shoot, manner, custom ?
BSTBL, Dhu. 39, 164; Hen. Sogdica. 16.17b n p19; *p'nwδ'k/'y*, Frag. Len. 38.11, 18, 20; 53.1; "part of a tree", apud. S W, BSOAS 1981, 234

6451 **p'nwδyh** M ⇒ p'n'wδ'k

6452 **p'r¹** B, M, S لیکن، برای، زیرا
pār ⇒p'rwty, p'
but, for, because
GMS 118, 358; MDii; S W, C2 p183

6453 **p'r²** S وام، قرض
pār (p'rh)
loan
Anc. Lett. 2.30; Hen. BSOAS 12, 607 n 2; Anc. Lett. 1.9, *p'nh* ?

6454 **p'r³** C واحد حجم مایع(برابر با۱۲۰ گالن)
pār ©Gk. *koros*
unit of liquid volume(*120 galons*)
STi 43.12; GMS 1662

6455 **p'r-** B, M, C پر کردن، غذادادن، پروردن
pār ©Khot. *pār* ⇒p'rny¹
(*to*)fill, (*to*)nourish, (*to*)nurture
GMS 890; SCE 106, BSTBL; Dhu. 206; VJ 1109; C2 gloss.

6456 **-p'r** سوی، طرف
pār ©suff. in compd. ⇒'wrδp'r, mrδp'r, c'δrp'r, βykp'r, cyndrp'r
towards, to
GMS 1116

6457 **p'r'γ'z** ⇒ p'r'γz

6458 **p'r'γs-** S ماندن، باقی‌ماندن، ترک‌شدن
pāraxs ©impf. ⇒prxs-, p'rxs-
(*to*)remain

Hen. JRAS 1944, 138.5

6459 **p'r'γz** B, M, S عالی، شگفت‌انگیز
păraγz (p'r'γ'z) ⇒p'rγz
excellent, wonderful
VJ 839, 857; SCE 523; TSP 5.8, 9 & etc.; BSTBL; Frag. Len. 70.5; MSP b55; *w'p'r'γzt*, "so excellent", Dhu. 292; GMS 1313; *p'r'γ'z*, Dhu. 223; TSP 15.25; GMS 674 n 2

6460 **p'r'k** S(AL) ⇒ p'r'yk²

6461 **p'r'tδ'r-** B پروردن، غذادادن
pārt(u)-δār- (p'rtwδ'r-) ©perf. st.
(*to*)nourish
Frag. 2a.5; S W, IIJ 1976, 53; Bugut. Insc. B2.4

6462 **p'r'xs** M, S ⇒ p'rxs-

6463 **p'r'yc-** B, C, S باقی گذاشتن، ترک کردن
pārēč (p'ryc) ©impf.
(*to*)leave
VJ 1037; MDii; Karab. Insc.; C2 gloss.; CII 1990 E9 ?

6464 **p'r'yk'** B دیگر
pārīk (p'ryq, p'ryyk) ⇒p'ryk
other
BSTBL, Dhy. 261; KG 343; *'yw p'r'yk*, TSP 5.10; BSTBL, Intox. 13."altogether"

6465 **p'r'yk²** B, M بقایا، آثار
parē/īk (p'r'k) ©pl. *-t* ⇒p'r'yc-
remains
TSP 2.193, 373; Hen. Texts. 717; BSOAS 11.70, 15; *p'r'k*, Anc. Lett. 2.18; Hen. BSOAS 12, 606.8

6466 **p'rc-** C رها کردن
pār(ē)č ©impf. ⇒p'r'yc-
(*to*)leave, (*to*)abandon
C2, 1R26

6467 **p'rδ** M مواظبت، بیداری
pārθ ©<**pārθa* <**pāθra* ⇒p'δr, p'š¹
care, watch
Sogdica. 25.21 n p26; GMS 292, 440

6468 **p'rδwnp** B پاردم، افساردم
pārδunp, pārdumb
crupper
VJ 1419 n p98f; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147

6469 **p'rγtyk** B گمراه کننده، کاذب
pāraγdīk ?
false
Mack. BSTBL, Dhy. 273; S W, BSOAS 1983, 43

6470 **p'rγz** B, M عالی
păraγz ⇒p'r'γz
excellent, wonderful
BSTBL, Dhu. 46, 56; Hen. Tales. 476.18; MSP b63; TSP 16.22

6471 **p'rγzy'** M برتری، کمال
păraγzyā ⇒p'rγz
perfection, excellence
Hen. BSOAS 12, 307.30; GMS 1111

6472 **p'rh** ⇒ p'r²

6473 **p'rny'** C پرورنده
pārnē ©pres. part. ⇒p'r-
nurturing
BSTii 849.5: C2, 12R5

6474 **p'rny²** S(AL) ⇒ p'rZY

6475 **p'rs** C پارس، ایران
pārs
Persia
STii 3.29; BSTii 872.3: C2, 1R6

6476 **p'rs 'wt'q** C خطه‌ی پارس
pārs-ōtak
Pars region
C2, 1R6 p68

6477 **p'rsyk** M, S پارسی، ایرانی
pārsīk (p'rsyq) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
Persian
Sogdica. 8.3; GMS 996; Hen. Tales. 478.21; MDii A-14, 22;C2, 1R9, 120V 11

6478 **p'rsyq** C ⇒ p'rsyk

6479 **p'rtwδ'r-** S ⇒ p'r'tδ'r-

6480 **p'rty(y)** M زیرا، برای، پس
pār-ti ⇒p', p't², p'rwty, p'rZY
for, then
Hen. BBB; BSOAS 11.70.6; S W, C2 p183

6481 **p'rwty** B, C, S زیرا، برای، امّا، پس(در بیشتر متون)
pāruti ⇒p'rZY, p'rty(y)
for, because, but, then
GMS 118; C2 gloss. & p65, 183 , 184; VJ; TSP; BSTBL; SCE; STii; C2; MD

6482 **p'rxs-** C ماندن،ترک‌شدن
pāraxs (p'r'xs) ©impf. ⇒p'r'γs-, prxs-
(*to*)remain, (*to*)be left
BSTii 846.28, 872.7: C2 gloss.; MSP b160

6483 **p'ryc** B, C, S ⇒ p'r'yc-

6484 **p'ryq** C, M ⇒ p'ryk

6485 **p'ryk** M دیگر، دیگری
pārīk (p'ryq) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒p'r'yk¹
other
GMS 995; BSTii 893.17, 883.8; Benv. JA 1955,

321; S W, C2 gloss. & p66

6486 **p'ryyk** M ⇒ p'r'yk²

6487 **p'ryž-** C فرار کردن
pārēž ©impf. ⇒pryž-
(*to*)flee
C2, 1V5

6488 **p'rzn** B ⇒ p'zn

6489 **p'rZY** B, S برای، زیرا، امّا(در بیشتر متون)
pār(u)ti ⇒p'rwty
for, but

6490 **p'spy** B ⇒ pspy-

6491 **p'swc-** M تطهیر کردن، پاک کردن
pāsōč ©impf. ⇒pswc-
(*to*)purify, (*to*)clean
GMS 616

6492 **p'š¹** B, M, S احترام، سپاس، توجّه، پرستش
pāš ©<*paθra-* ©ob. -*y* ⇒p'šcn, p'š'k¹, p'δr, p'rδ
honour, respect, care, attention
GMS 440, 1020; SCE 491, 521, 73, BSTBL; Dhy. 287, 305; TSP 2.1180, 5.60, 61, 73, 6, 71, 84, 11.13, 12.55; Frag. Len. 49, 9

6493 **p'š²** B, M شمال(اپاختر)
pāš ©<**apācy*; Av. *apaši* <*apāxtara* <**apānk-tara-*
north
BBB; SCE 135; W-Lii; BSTBL, Dhy. 117; Benv. Notesv 114f; Szemerenyi. HMV 421

6494 **p'š³** M, C روزه، روزه‌داری
pāš ©ob. -*y*
fast
Sogdica. 26; BSTii 910.52: C2 gloss.

6495 **p'š-** M (سرود)خواندن، آواز خواندن
pāš
(*to*)sing
BBB d10; GMS 759; KG 538, 3pl. impf. *p'š'nt*

6496 **p'š'k¹** B, M محافظ، پشتیبان، حامی، پاسبان
pāšē (p'š'y) ©<**paθraka* ©acc. -*w*; pl. -*t* ⇒βntp'š'k, p'šy
protector, guardian
SCE 362; TSP 7.35; -*kw*, BSTBL, Dhu. 10; Hen. Tales. 478.12; pl. *p'š'yt(t)*, TSP 8, 33, 38, 45, 11.25; Sund. AoF 19, 1992, 353.7

6497 **p'š'k²** S روزه‌دار
pāšē
fasting
CII 1990 G14

6498 **p'š'y** ⇒ p'š'k¹

6499 **p'š'ykh** S ⇒ p'šy'k

6500 **p'š'ync-** S پاشیدن
pāšēnč ©impf. ⇒pšync-
(*to*)sprinkle
Mack. AI 423, 29

6501 **p'š'y(y)-** B, M, C انداختن
pāšāy ©impf. ⇒pš'y-
(*to*)throw
GMS 616; BSTii 846.24, 857.9: C2, 14V23, 22V 9, 69R22, 83R12; Frag. Len. 29.15, 37.6

6502 **p'š βyrtk** B محترم، طرف توجّه
pāš-βirtē
respectful
BSTBL, Vim. 196

6503 **p'šcn** M, C, S محترم، قابل سپاس
pāščan
respectful
GMS 1020; C2, 64V23; Frag. Len. 111V 2; S W, 1980, MIFSS 7

6504 **p'šcyk** M (مربوط به) روزه
pāščīk
(*related to*)fasting
GMS 1014; BBB; KG 590

6505 **p'š kyr'n** ⇒ p'šy kyr'n

6506 **p'š p'y-** C روزه‌داشتن
pāš pāy
(*to*)fast
BSTii 897.78, 80, 81: C2, 55R18, 20, 21

6507 **p'špy'k** B محترم
pāšpāyē ⇒p'tp'š
respectful
TSP 2.1180-1; S W, BSOAS 1981, 232

6508 **p'špr-** M هموار کردن، درست کردن
pāšpar ©impf. ⇒pšpr-
(*to*)fix, (*to*)level
GMS 616

6509 **p'št** M قطعات، ورقه‌ها
pāšt ©pl.
pieces, chips
Sund. Man. Lett. 305.19, 313, 308 n 21

6510 **p'štny** S صاف‌شده، هموارشده
fāštānē ? ©*p'št* <*fāšt* <*fārašt* <**fra-rašta-*, √*raz-*

straightend
STSC 137 Psalter. 131.12

6511 **p'šty-** C هشداردادن، گوشزدکردن
pāštay ©impf. ⇒pšty-
(*to*)admonish, (*to*)instruct
C2, 14V 23

6512 **p'štyt** ? B فنجان چوبی ؟، لوحه‌ی نقش‌دار ؟
©pl. *-t* ?
wooden cup ?, small tablet ?
Hen. TSP 3.182, 192; Texts. 728. *t'št* ?

6513 **p'šwš-** C خشک‌شدن
pāšuš ©impf. ⇒pšwš-
(*to*)dry up
BSTii 857.14: C2, 22V 14

6514 **p'šy** M, C نگهبان، پاسبان
pāšē (p'š'y) ©<**paθraka* ©pl. *-t* ⇒p'š'k[1], p'šyynd
guardian
Hen. BSOAS 12, 312.80; Tales. 476.8; STi 36.5; pl. *p'š'yt*, GMS 21; *p'šy(y)t*, GMS 1647; Hen. BSOAS, 11, 68, 11

6515 **p'šy'k** M سرود، آهنگ
pāšīk (p'š'ykh, p'šyq, p'šyk) ©pl. *-t* ⇒b'šyq
hymn
BBB 696 c16, 25 d4, 13; GMS 44, 995; KG 494, 558

6516 **p'šyk** ⇒ p'šy'k

6517 **p'šyq** ⇒ p'šy'k

6518 **p'šy kyr'n** B, M جهت شمال، شمال
pāš(e)-krān (p'š kyr'n)
North
BSTBL, Dhy. 117; Vaj. 20; GMS 1681

6519 **p'šyn-** ⇒ p'šyyn-

6520 **p'šyyn-** M به‌دام‌انداختن
pāšēn (p'šyn-) ©<**šan-* ©impf. ⇒pšyn-, pšn-
(*to*)trap
GMS 616 n 1; C2 p51 n5

6521 **p'šyynd** M پاسبان، محافظ
pāšēn(d) ©pl. *-d* ⇒p'šy
watcher(*s*)
GMS 1067; Hen. BSOAS 12.312.128

6522 **p't'** B, M, C نوبت، دفعه، بار
pāt ©<**p'rt*
time
GMS 1327; BBB p102 f6, 7; Tales. 481; TSP 7.50, 173; Frag. Len. 29.10; STii 6.37, 46

6523 **p't'** C سپس، برای
pāt ⇒p', p'rty(y)
for, then
STi 43.15, 45.8, 47.14 etc.; STii; BSTii: C2 gloss. p65, 183-4; Sund. AoFviii 1981, 216

6524 **p't-** B, M پاییدن، محافظت کردن
pāt ©pt. st. ⇒p'y-
(*to*)protect, (*to*)watch
GMS 565; TSP 5.60; BSTBL, Dhu. 132; Sogdica. 60.20; AVS 91

6525 **p'θ** C تیر، پیکان
pāθ ©ob. *-y* ⇒p'δδ
arrow
BSTii 892, 18, 20: C2, 31R20, 21

6526 **p't'γš'wn** S حکومت، پادشاهی
pātaxšăwan ⇒p'tγš'wn(y), p'txš'wn
Hen. Tales. 480.17

6527 **p't'γš'wn'y'kkh** S پادشاهی، حکومت
pātaxšāwanyāk
rule, kingship
GMS 1111n 1

6528 **p't'k** B, S پاسبان، نگهبان
pātē (p't'y, p'tk[1]) ©**pātaka* ⇒p'ty
watcher
TSP 2.596, 1121, 1183, 5.38, 26, 30.34.22; SCE 211; Frag. Len. 98a2

6529 **p't'wγ(w)** B نگهدارنده، بیدار، حامی
pātux(u) ©<**pāta-axu* ?
protector, watchful
TSP 2.1082, 1077; Hen. Texts. 734

6530 **p't'xš'w'n** S ⇒ p'txš'wn

6531 **p't'y** ⇒ p't'k

6532 **p'tβr's** B پادافراه، عقوبت
pātfrās ⇒p'tfr's
punishment
TSP 3.117; Benv. Notesiv 499

6533 **p'θ brxšqy'** C تیراندازی
pāθ-β/fraxšakyā
archery
C2, 31R18-9

6534 **p'tcγny(y)** M, S پاسخ
pātčaγnē ©<**pati-cagnaka* ⇒p'cγny, pcγny
answer
GMS 674; W-Li 40, 16; BBB; Hen. Tales. 473.23, 37; MDii; KG 362, 370; Gersh. Amber. 182;

Bailey. AI 24, 1985, 14

6535 **p'tfr's** M, C پادافراه، شکنجه، عقوبت
pātfrās ©ob. -y; pl. -t ⇒p'tβr's
punishment
GMS 674; STii 1.76; BSTi 198, A21; BSTii 846.30: C2 gloss.

6536 **p'tγš'wnh wδw** S پادشاه زن، همسر
pātaxšāwan w(a)δu
wife(*with full-right marriage*)
MDii p30, Nov. 3R11

6537 **p'tγš'wn(y)** S پادشاهی، حکومت
pātaxšāwan ⇒p'txš'wn, p't'γš'wn
kingship, rule
Frag. Len. 59.8

6538 **p'tγw'nk** S دژخیم، جلّاد
pāt-xwānē ©<**pati-xwāhana-ka-*
⇒ptγw'yn'k
executioner, hangman
MDii A-5, 5p183.5, 96; MDiii p96

6539 **p'tγw'nky'** M نگهداری نفس از گناه
pāt-γuwānkyā ?
avoiding from sin(*striving to protect oneself from sin*)
Sogdica. 3

6540 **p'tk'** B ⇒ p't'k

6541 **p'tk²** B مرتع، چراگاه، گلّه(دخیل: پاده)، محلّ محافظت گلّه ؟
pātē
pasture, herd
Frag. 18.2 apud. S W, IIJ 1976, 63

6542 **p'tqwny** C هشیاری، پشتیبانی
pātak-ūnē, pātakōnī
protection, vigilance
C2, 31R6, 10, 57V4 p72-3; BSTii 892.6, 905.4

6543 **p'tp'š** B محترم
pātpāš ⇒p'šp'y'k
respected
Frag. Len.; apud. S W, BSOAS 1981, 232

6544 **p'tsy'w** B (درخت) موز
©<Chin.
Banana(*tree*)
BSTBL, Dhy. 344; Benv. Notesii 236

6545 **p'txš'wn** C پادشاه، پادشاهی
pātaxšāwan (p't'xš'w'n) ©pl. -t ⇒p'tγš'wn(y)
ruler, ruling
STi 47.7, 11, 49.11; Sund. AoFiii 1975, 71; BSTii 894.23, 905.31; C2, 7V 23, 24, 54R23, 57V31; KG 435

6546 **p'ty** S, C مواظبت، نگهداری‌شده
pātē (p't'y) ©pp. ⇒p't'k
care, guarded, on guard
Hen. Tales. 476, 15, 481.51; BSTii: C2, 94V8

6547 **p'tywš** B نظرقربانی، دور نگهدارنده از بدی(ضدّ چشم‌زخم)
pătyūš ©<**pati auša-*
protecting from evil
TSP 3.94, 8.170 n p194

6548 **p'tẓ'r'k** B پادزهر، ضدزهر
pātžārē (ptt ẓ'r'k)
antidote
TSP 3.82; Hen. Texts. 735

6549 **p'xw'y-** M بریدن
pāxwāy ©impf. ⇒pxw'y-
(*to*)cut off
GMS 616; MSP b184; Frag. Len. 37, 9, 84a 4

6550 **p'y-** نگهداری کردن، توجّه کردن، پاییدن(در همه‌ی متون)
pāy ⇒p't-, p'y't-
(*to*)protect, (*to*)care
GMS 565, 732: AVS 91

6551 **p'y'k** B پیّا، محافظ، متوجّه
pāyē, pāyik
watcher, watchful
TSP 2.1181; -*p'yqy'*, C2 gloss.

6552 **p'y'mnty** C پاییدن، نگهداری، حمایت، توجّه
pāyāmandē ©acc. -*tw*
care, protection
BSTii 908.19: C2, 49R 19

6553 **p'y't-** B حمایت کردن، نگهداری کردن
pāyāt ©pt. st.
(*to*)protect
TSP 11.33

6554 **p'yqy'** C ⇒ p'y'k, šwšnp'yqy'

6555 **p'yr** B ⇒ pyr'

6556 **p'z** C صورت، روی
pāz ©Khot. *pāysa* ⇒βrp'z
face
prp'z "on face", STii 4.20 n p590; Bailey. Prolexis. 17

6557 **p'z'n(h)** B فکر، دل، خاطر، ذهن
pāz(a)n ©ob. -$y^{(i)}$ ⇒p'zn
thought, mind
TSP 2.745; BSTBL, Vim. 148

6558 **p'žγyr-** C خواندن، فریادزدن(کمک‌خواستن)

pāžγēr (p'ẓγyr-) ©impf. ⇒pẓγyr-
(*to*)call for heıp
BSTii 890.51, 891.63: C2, 60V19, 31; TSP 13ii 11

6559 **p'ẓγyr-** B, S ⇒ p'žγyr-

6560 **p'zn** B, M, C فکر، دل، ذهن
pāz(a)n (p'znh) ©acc. -*w*; ob. -*y(h)*
mind, heart, thought
VJ 51[d]; SCE 65, 182, 292, 562; BSTBL; STii 7.32, 8.11, 9.6; Hen. JRAS 1944, 138.46; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143a 144.2; W-Lii; *p'rzn*, TSP 2.22 n p168; *p'zny'*, TSP 2.1074

6561 **p'zn'k** B از دل
pāznē, pāznăk ⇒p'zn
from heart
TSP 7.155

6562 **p'zncyk** B قلبی، فکری، ذهنی
pāz(a)nčīk
mental, spirtual
TSP 20.3; BSTBL, Dhy. 322, 323; -*w*, Dhy. 162

6563 **p'znh** B ⇒ p'zn

6564 **p'znmync** B قلبی، ذهنی
pāz(a)n- mēnč
heartly, mental
TSP 20.5, 10, 15

6565 **p'zny'** C ⇒ pt'wp'zny'

6566 **p'zrmy** B بی گناه
pāzarmē ?
innocent
TSP 2.1152

6567 **p'zy(y)** M قسمت، جزء، ذرّه
pāzē
portion, bit
BBB 674, 721; GMS 1303

6568 **pc-** B, C پختن
pač ©3sg. pres. *pšty*; impf. *pc'* ⇒'pc-
(*to*)cook
GMS 551; SCE 219; TSP 2.160, 419, 3, 283; BSTii 835.8; C2, 105R8

6569 **pc"n** B گنج
pačān ©ob. -*y* ⇒ptc"n
treasure
SCE 508 n p63; BSTBL, Dhu. 185, 186, 190 etc.; -*y*, Dhu. 184

6570 **pc'dtyt** C ⇒ pc'dy

6571 **pc'dy** C مناسب، آرام
pačāδē ⇒ptš'dy
fitting, restful
STi 5.2; Sund. AoFi 246; S W, C2 p54.22

6572 **pc'dystr** C ⇒ pc'yystr

6573 **pc'γš-** B پذیرفتن
pačaxš ©<**pati- caxša* ⇒pc'xš-, pcxš-, ptcγš-
(*to*)accept, (*to*)receive
TSP 11.24; GMS 164, 176, 520; AVS 130

6574 **pc'γšt'y** B پذیرفته
pačγaštē ©pp. ⇒pcγ'z-, pcγšt'y
accepted, perceived
TSP 6.25; S W, C2 p54.29

6575 **pc'rt'** B زیرا، زیرا که
pačārt ©<**pat-cart*; <**pati-kart-* ⇒pcrtw
because, for
TSP 2.236, 345; GMS 247, 674 n 1

6576 **pc'rt²** B سود، نفع
pačārt
benefit
TSP 2.215, 236, 345, 431, 763, 844

6577 **pc't(y)** M, B زمان، وقفه، دَم، لحظه
pačāt(ē) ⇒'pc't, 'pyc't
time, interval, instant
GMS 179; TSP 14.32; KG; MSP b155, 186 p49, 81n 129; C2 p54

6578 **pc'ty'** C آرامش، استراحت
pačātyā ©<**pati-šad*; √*had* ⇒ptš'dty'
rest
STii 2.23; Benv. Notesiii 225; S W, C2 p54.22

6579 **pc'w-** B تکان‌دادن، منقلب کردن، برانگیختن
pačāw
(*to*)agitate
TSP 2.1045n p182

6580 **pc'w'(h)** M, C انقلاب، آشوب، ستیزه
pačāwā
turmoil, quarrel
BBB 544; GMS 973; Hen. Tales. 472.28; STii 6.32; Sund. Man. Lett. 310.15

6581 **pc'w'qryny** C ستیزه گر
pačāwā-karēnē ©pl. -*t*
quarrelsome
STii 6.23; GMS 1123; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138

6582 **pc'w'kry(y)** M ستیزه گر، پیکارجو
pačāwā-karē
quarrelsome
BBB 544; GMS 1240

6583 **pcʾwʾywxty** M ستیزه‌خو
pačāwāy-uxtē ?
quarrelsome
BBB 544

6584 **pcʾwp-** B عوض کردن، دگرگون کردن
pač(y)ūp ©<*pati- yaup- ©inf. -ʾy ⇒pcywp
(*to*)change
TSP 2.597; Hen. Texts. 720; AVS 74

6585 **pcʾxš-** M(S) گرفتن، پذیرفتن، دریافتن
patcaxš (pcγš-) ⇒pcγt-, pcʾγš-, pcxš-, ptcxš-
(*to*)receive, (*to*)hold
Sund. MSP p48-9 b73, 178

6586 **pcʾy-** B, M درست‌بودن، مناسب‌بودن، لازم‌بودن
p(a)čāy ©*pati-āy ⇒pcyʾy-
(*to*)be right, (*to*)fit, (*to*)be convenient
GMS 199; VJ 816; TSP 2.104, 3.42, 9.95, 102; BSTBL, Dhu. 185; BBB b12; Tales. 481.53; Frag. Len. 85.2

6587 **pcʾy** C, S سود، بهره
p(a)čāy ⇒ʾpcyʾy, pcy
profit
CII 1990 B3; C2, 55V28

6588 **pcʾycyq** M مناسب، شایسته، سودمند
pačāy-čīk, pačēčīk ⇒pcyʾycyq, pcycyq
fitting, suitable
GMS 199

6589 **pcʾyγʾyz** B ⇒ pcγʾyz-

6590 **pcʾykwr** B ⇒ pcʾykwyr-

6591 **pcʾykwyr-** B, M, S ترسیدن
pačīkwǐr (pcykwyr) ©impf. ⇒pckwyr-
(*to*)fear
TSP 3.257, 895; GMS 623; VJ 65ᵉ; Frag. 2a.16; MD

6592 **pcʾyystr** C مناسب‌تر، آرام‌تر
pačāy/δistar (pcʾdystr)
more suitable
STi 5.2; GMS 199, 1288, 1307; Sund. AoFi 246; AoFviii 1981, 216; S W, C2 p54

6593 **pcβʾnt** B, S پاسخ، پیوست
pačβand ©<*pati-banda- ⇒pcbnt
reply, rejoinder
GMS 674; VJ; BSTBL; STii 7.31, 36; Frag. 2a.6; Frag. Len. 92, 12, 93.36; O¹ 12, O² 36

6594 **pcβʾnt βr-** B, S پاسخ‌دادن
pačβand βar-
(*to*)answer
VJ 5ᶜ, 550, 564 etc.

6595 **pcβʾnty** B, S دنبال هم، به نوبت، در تداوم
pačβandē (pcβnty) ⇒ptβʾyntʾy
in succession, in turn
BSTBL, Dhy.; TSP 6.170, 10.26, 15.4; STii 10.6; KG 467

6596 **pcβndyy** M پیوستگی، رابطه
pačβandē
connection
Hen. AM 1952, 203.11

6597 **pcbnt** C پاسخ
pačβand (pcβnt) ⇒pcβʾnt
reply, answer
STii 1.28, 42, 61, 3.2, 4; BSTi 163; Anc. Lett. 2.33, 34

6598 **pcβnt** S ⇒ pcbnt

6599 **pcβnty** ⇒ pcβʾnty

6600 **pcbwš-** C ⇒ pcβwš-

6601 **pcβwš-** M بوییده، بو کردن
pačβōš (pcbwš-) ⇒ptzβwš-
(*to*)smell
BBB 659; GMS 72; Sogdica. p47; BSTii 884.19: C2, 48V 22 pres. inf.

6602 **pcbwšʾny** C بوینده، بودار
pačβōšānē ©pres. part.
smelling
Sund. AoFviii 1981, 26V 4 p193, 195 n 270

6603 **pcβwšyy** M بوینده، بودار
pačβōšē
smelling
GMS 920

6604 **pcβynd-** M ⇒ pcβynt-

6605 **pcβynt-** B پیوستن، وصل کردن
pačβind (pcβynd-) ©<*pati-banda(ya-)
©impf. *pcyβynd* ⇒pcβʾnt, pcyβynd-, ptβʾynt-
(*to*)join, (*to*)connect
BSTBL, Dhy. 104; GMS 623; AVS 112

6606 **pcγ"z-** B ⇒ pcγʾz-

6607 **pcγʾyz-** B زانوزدن، خم‌شدن
pač-xēz ©impf. *pcʾyγʾyz* ⇒pcxyz-
(*to*)bow, (*to*)kneel
GMS 623; BBB p105; VJ 97, 375, 1157, 1395; TSP 6.83, 7.21; Frag. Len. 79.4; AVS 136

6608 **pcγʾz-** پذیرفتن، وعده‌دادن(در بیشتر متون)
pačγāz (pcγ"z-) ©<*pati-gāz- ©impf. *pcyγʾz*

⇒pcγšt-
(*to*)accept, (*to*)receive
GMS 738, 748; Bailey. Prolexis. 151; VJ 851, 958; BSTBL, Vim. 202; TSP; STii; MDii; C2 gloss., p54.29; AVS 134

6609 **pcγ'z** B, M, C پذیرایی، پذیرش، وعده
pačγāz
reception, promise
GMS 957; BBB p94 b48; BSTBL, Vim. 201, Dhy. 138; STSC 145.5; BSTi 292, 294

6610 **pcγ'z'k** B, S وعده‌دهنده
pačγāzē
promiser(*promise maker*)
STii 10.42

6611 **pcγ'z'mnty** C دریافت، پذیرش
pačγāzāmandē
acceptance, perception
BSTii 897.79; Benv. JA 1959, 132; C2, 55R19, *bž'xwty' pcϒ'z'mnty* "Passion" 57V7

6612 **pcγd'r-** C گرفتن، پذیرفتن، به‌دست آوردن
pačaγδār (pcxt'r-) ©perf. st. ⇒pcxš-, pcγt-, pcγt'r-
(*to*)receive, (*to*)take
BSTii: C2, 68R5; *pcϒtδ'r-*, BBB b41

6613 **pcγny** C پاسخ
pačaγnē ⇒p'tcγny(y)
reply
STi 59.15

6614 **pcγr'y** B پاشنه، روی پا ؟
pač- xarē ©<**patiš-har*
sole, instep
Dhy. 35, Benv. Notesii 217, Mack. BSTBL p118

6615 **pcγrβ-** B, S درک کردن، پذیرفتن
pačγarb ©<**pati-garb-* ©impf. *pcγϒrβ* ⇒ptγrβ-
(*to*)accept, (*to*)receive
GMS 673; BSTBL, Vim. 147, Dhy. 240; TSP; MDii, Nov. 2V4; Frag. Len. 78.6; AVS 108

6616 **pcγrβ't-** B پذیرفتن
pačγarβāt ©pt. st. ⇒pcγrβt-
(*to*)receive
TSP 15.20; SCE 369

6617 **pcγrβt-** B پذیرفتن
pačγarβd ©pt. st. ⇒pcγrβ't-
(*to*)receive
TSP 5.65, 664, *-w*

6618 **pcγry-** C تحمّل کردن
pačγray ? ©<**pač-ϒrāy-*
(*to*)bear, (*to*)carry
BSTii 867.33; S W, C2, 27V 4 p63

6619 **pcγš-** S ⇒ pcxš-, pc'xš-

6620 **pcγšd'r-** C ⇒ pcγšt-, pcγštwδ'r-

6621 **pcγšt-** B, M, C پذیرفتن، قول‌دادن
pačγašt ©pt. st. ⇒pcγ'z-
(*to*)accept, (*to*)receive
TSP; Sund. KG 573; BSTii; perf. *pcϒšd'r*, C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p216; S W, C2 p54.29; AVS 136

6622 **pcγšt'ny** B در حال زانو زدن، زانوزنان
pačγəštānē ⇒pcxyz'mnty
kneeling
TSP 2.1031; BSTBL, Dhy. 81; Benv. Notesii 229; Notesiii 207; GMS 1036; BBB 105; Gersh. Ph.I p121

6623 **pcγšt'y** S پذیرفته
pačγaštē (pcγšty) ⇒pcγ'z-, pcγšt-, pc'γšt'y
accepted
TSP 10.10; STSC 133.28, Psalter. 133.28 p141

6624 **pcγštwδ'r-** C, B پذیرفتن
pačγaš(tw) δār- (pcγšd'r-, pcγwštδ'r-) ©trans. pret. st. ⇒pcγšt-
(*to*)accept, (*to*)receive
TSP 17.34, 10.13; C2, 7V29.39R6, 57R 8, 15 p50 n4

6625 **pcγšty** ⇒ pcγšt'y

6626 **pcγt-** M پذیرفتن
pačaγd (ptcxt-) ©pt. st. ⇒pcxš-, pcγšt-, pcγd'r-, ptcγt-, pcxt-
(*to*)receive, (*to*)accept
GMS 56, 509; BBB; C2 p54.29; AVS 130

6627 **pcγt'r-** C پذیرفتن
pačaγt(u) δār (pcγtwδ'r-) ©trans. pret. st. ⇒pcγd'r-
(*to*)receive
GMS 167; STii 3.37

6628 **pcγtwδ'r** ⇒ pcγt'r-

6629 **pcγtwδ'r-** ⇒ pcγt'r-

6630 **pcγw'k** B مانع، جلوگیری، ممانعت
pačxwāk (pcxw'q) ⇒'pw pcγw'k, pcwγw'k, pcxw'k
hinderance, obstacle
TSP 9.4.5, 139, 14, 34, 16.28; SCE 76; BSTBL,

Padm. 37; Vim. 178; Frag. Len. 85.9, *pcγw'k wn*

6631 **pcγw'y-** B, S جلوگیری کردن، مقاومت کردن در مقابل
pačxwāy ©inf. -'y ⇒pcγwst-, pcxw'y-, pcwx'y-
(*to*)hinder, (*to*)withstand
TSP 2.600 etc.; BBB 505.2; GMS 673; BSTBL, Dhu. 118; MDii p206; AVS 95

6632 **pcγwβt-** M ستایش کردن
pačγuβd ©pt. st.
(*to*)praise
GMS 672; BBB p130; AVS 109

6633 **pcγwβtyh** M ستوده
pačγuβdē ©pp.
praised
GMS 836

6634 **pcγwδ'kh** B کثافت
pač-γŭθāk ⇒pcγwδh
dirt
TSP 2.884

6635 **pcγwδγwn'k** B بد، زشت
pačxŏδ-γōnē (pcxwd) ⇒pcxwδ γwny
ugly, evil
TSP 2.352 n p173

6636 **pcγwδh** B کثافت
pačγŭθ, pačγūδ ⇒prγwδ'
dirt
TSP 2.636

6637 **pcγwkh** S کشمکش، آزار
pačxuk ? ©√*hav-* ⇒pcγwt-
conflict
MDii p47.19 p53; Gersh. Mélanges Benv. 207

6638 **pcγwn** B سرزنش، دشنام، تحقیر
pačxōn ©ob. -y ⇒pcxwn
abuse, scorn
SCE 345; TSP; Hen. Texts. 721, *pcγwyδ*

6639 **pcγwny-** S سرزنش کردن ؟، تجاوز کردن ؟
pačxōn, pačxwan
(*to*)abuse ?, (*to*)insult ?
MDii; Gersh. Advice. 92; Mélanges Benv. 207-8

6640 **pcγwst-** B منع کردن
pačxwast, pačxust (pcxwst-) ©pt. st.; perf. st. *pcγwstwδ'r-* ⇒pcxw'y-, pcwxst-
(*to*)hinder
TSP 2.862

6641 **pcγwstk** B منع‌شده، ممنوع
pačxustē (pcγwsty) ⇒pcxwsty
forbidden
TSP 2.245, 868; MDii 144.7 n p146

6642 **pcγwsty** S ⇒ pcγwstk

6643 **pcγwštδ'r-** ⇒ pcγštwδ'r-

6644 **pcγwt-** S اذیّت کردن
pačxut ⇒pcγwkh
(*to*)harrass
MDii; Gersh. Mélanges Benv. p207, inf. -*y*

6645 **pcγyr-** C فریاد کشیدن، جارزدن
pažγēr ('pxγyr-, pxγyr-)
(*to*)shout
BSTi 215, 248, 283; perf. *pcγyrd'r-*, Benv. JA 1943-5, 104

6646 **pcγyry** C جارچی
pažγērē ©<**pac-žγēraka*
herald
BSTi 209; Gersh. JRAS 1946, 182

6647 **pcγžnyq** C پذیرفتنی
pačγažnīk ⇒pcγ'z-, pcγšt-
acceptable
BSTii 911.56: C2 p133, 61V 26

6648 **pcq'f-** C ⇒ ptšk'β-, ptyšq'f-

6649 **pcq'm** C لذّت، کام
pačkām
pleasure
Sund. AoFiii p78.20

6650 **pck'w** M تحقیر، بی‌اعتنایی
pačkāw (pcq'w) ©<**pati-skaw-* ?
contempt
MSP b20, 70, 73; STi. 20, 16; S W, C2 p179; +*kwn-*, "to reject" Schwartz. STSC 13.17

6651 **pcq'w** C ⇒ pck'w

6652 **pckβty** M کج، خمیده
pačkaβdē ©<**pati-kamb-* ©pp.
bent, crooked
Sogdica 55.15, 57

6653 **pcks-** M, S انتظار داشتن، منتظر بودن
pačkas (pcqs-) ⇒pcyqs-
(*to*)expect, (*to*)look out, (*to*)wait, (*to*)await
GMS 175; Anc. Lett. 8; BSTii 880.15, 884-16; *pcqstysq*; C2, 48V 19, 77R15; *pcqs'z*, C2, 14R5, 60R28

6654 **pcqs-** C ⇒ pcks-

6655 **pcksyy** M انتظار، چشم‌انداز
pačkasē

expectation, outlook
GMS 956

6656 **pcqw'd'r-** C عرض کردن، گفتن
pačkwāδār (pcwq'd'r-) ©perf. st. ⇒pcqw'y-, pcwqy-
(*to*)address, (*to*)say
STi; STii

6657 **pcqw'mntqy'** S طرد، رد
pačkawāmantakyā ⇒pck'w
rejection
S W, C2 p179; Sund. AoFviii 1981, 21V20 p181, 183 n 146

6658 **pcqw'n** ⇒ pcwq'n

6659 **pcqw'y-** C عرض کردن، گفتن
pačkwăy (pcqwy-) ⇒pcwqy-, ptškw'y-, pcqw'd'r-
(*to*)address, (*to*)say
GMS 567: BSTii 867.58; STi 27.16; C2, 27V29; Sund. AoFviii 1981 p216

6660 **pckw'yr** B, M, S ترس
pačkwēr, pačkwir (pcqwyr-) ©Yaghn. *cukayr* ©ob. *-y*, *-'* ⇒'pw pckwyr, pcwqyr, pckwyr-
fear
TSP; BSTBL, Vim. 109; SCE 150; W-Lii; BBB 555, 609; STii 3.67; Hen. BSOAS 12, 307.43; Tales. 476; GMS 164, 957, 132A; Frag. Len. 34.3, 37.5; KG 583, 632; *-h*, TSP 2.18

6661 **pcqwr-** C ⇒ pcwqyr, pckwyr-

6662 **pcqwy-** ⇒ pcqw'y-

6663 **pckwyr-** B, M, S ترسیدن
pačkwē/ir ⇒pcwqyr-
(*to*)fear, (*to*)be afraid of
GMS 176n 1, 412; VJ; TSP; Frag. Len.; BBB; MDii; Sund. AoFiii 1975 p66.18, 69.5, viii, 1981, 216, impf. *pcykwyr*

6664 **pcqwyr-** M, C ⇒ pckw'yr

6665 **pckwyr'k** S ترسو
pačkwērē ?, pačkwirē ?
fearful ?
MDii p78.20 A-1420

6666 **pckwyr'(kh)** B, M ترس
pačkwērā(k), pačkwirāk (pckwyrh) ⇒'pw pckwyr, pšqwr(y)
fear
BSTBL; Hen. Tales. 476; TSP 2.410

6667 **pckwyr γwn'k** B ترسناک
pačkwēr- γōnē
fearful
TSP 2.410

6668 **pckwyrh** B ⇒ pckwyr'(kh)

6669 **pckwyrn'y** B ترسو
pačkwērnē (pcqwyrny) ©pl. *-tt*
fearful
BSTBL, Vim. 166; ob. pl. *-ty*, BSTii: C2 gloss.

6670 **pcqwyrny** C ⇒ pckwyrn'y

6671 **pcqwyryq** C ترسو
pačkwērīk
fearful
Sund. AoFiii 66

6672 **pcm'k**$^{(')}$ B اشرافی، نجیب
pačmāk (pcm'k) ©Khot. *pajsamā* ⇒pcmy
noble
SCE 11, 17, 71, 405; TSP 2.610, 6.122, 17.3; GMS 976 n 1; Frag. Len. 51.6; MSP b65, *-w*

6673 **pcm'k** B, M, S ⇒ pcm'k$^{(')}$

6674 **pcm'kzt'k** B نجیب‌زاده، اشرافیّت
pačmāk-zatē ©voc. *-zt'*
noble, nobility
TSP 6.175; Frag. Len. 82 c15, 51.6; S W, BSOAS 1981, 232

6675 **pcm'r**^{1} C, B حساب، شمار
pačmar ©<**pati-šmāra* ©ob. *-y* ⇒ptšm'r
counting, number
STi 47.4, 13; BSTii: C2, 64V27 n p65; Frag. Len. 74V6

6676 **pcm'r**^{2} C واحد وزن
pačmār
unit of weight(*pound*)
GMS 1662

6677 **pcmr-** C حساب کردن، فکر کردن
pačmar (ptšmr-)
(*to*)think, (*to*)count, (*to*)consider
GMS 540, 592, 164; STii 6.46; C2, 91V11

6678 **pcmrty** C حساب‌شده
pačmartē ©pp.; pl. *-t* ⇒pcmr-
counted
STi 10.10 apud. Sund. AoFi 254.10

6679 **pcmrws-** M, C لمس کردن، دست‌زدن(پَرماسیدن)
pačmrus ©<**pat(š)-mrws*; √*mṛs*; Skt. *mṛśa* ©inf. *-yy*
(*to*)touch

BBB 664; GMS 153b, 920; BSTii: C2, 51V25

6680 **pcmy** B نجیب
pačmā̆k, pačmē ⇒pcm»k(ʾ)
noble
TSP 8.169; Hen. Texts. 736

6681 **pcng** C صلیب، آلت شکنجه
pačang ©<*pati-šan ⇒ptcng, ptšng, ptšʾnkh
cross, torture instrument
STi 13.10, 50.3; GMS 164

6682 **pcpʾncyq** C قریب‌الوقوع، نزدیک، درراه
pačpānčīk ©adj.; pl. -t
imminent
C2 52V12; BSTii 917.12

6683 **pcpʾn(h)** مستقر، آماده،مشرف
pačpān ⇒ptcšpʾn, pcpʾy-
exposed, established, ready
TSP 7.66n p212; Hen. Tales. 475.23n4; Sund. AoFiii 1975, 18R17; f. *pcpʾnh*, KG 327, 570; STi 50.5, 87.20; BSTi apud.; Benv. JA 1943-5, 113; BSTii: C2 gloss. "imminent", used as adv.

6684 **pcpʾt(yy)** M, C یک‌راست، ناگهان، مستقیم
pačpʾāt(e) (ptšpʾty) ⇒pšpʾty
straight away, at once
Hen. Tales. 472.39, 473.25; S W, BSOAS 1983, 43; MSP b143; Sund. AoFviii 1981, 199.8

6685 **pcpʾy-** S انتظارداشتن، آماده‌بودن
pačpāy ©*pati-pāya ⇒pcpʾn(h)
(*to*)expect, (*to*)be ready for
Anc. Lett. 2.56; GMS 721; Hen. Tales. 475 n4; AVS 91

6686 **pcpʾycyk ?** S مفید ؟، آماده ؟
pačpāyčīk
useful
MSP b152 p49

6687 **pcpr-** B, M, C درست کردن، نهادن، قرار گرفتن
pačpar ⇒ptšpr-
(*to*)arrange, (*to*)fix, (*to*)rest
GMS 164; Frag. Len. 37.2; STi 61.13; BSTi; C2, 61R21, 22

6688 **pcrtw** B به‌جای
pačart(u) ⇒pcrw, pcʾrt[1]
instead of
TSP 5.114 n p201

6689 **pcrw** C به‌جای، در عوض
pačaru ©<*patcaru <*pati-karam ©postp.
instead of
GMS 247; STii 6.20; STi 5.4, 80.5; BSTii; C2, 24R21

6690 **pcš-** M, C چشیدن، آشامیدن
pa/əčaš ©*pati-caš ⇒ʾpcʾš-, ptcš-
(*to*)drink, (*to*)taste
GMS 725; Sogdica. 36.34; STi 15.1; Sund. AoFiii 77, AoFviii 1981, 29V 7 p204 p206 n393; BSTii; C2, 294V18

6691 **pcwʾγtk** B سفیر، پیک ؟
pačwāγdē ©<*pati-wāc
envoy ?
TSP 8.109n p216

6692 **pcwʾz** B ملاقات، برخورد، اثر
pačwāz ⇒pcwz-[1]
meeting, impact, encounter
SCE 445

6693 **pcwʾzʾk/y** B برخورد، ملاقات، اثر
pačwāzē (pcwʾzʾy)
meeting, impact
TSP 19.9n p232, 3.38; Hen. Texts. 713

6694 **pcwʾzʾy** ⇒ pcwʾzʾk/y

6695 **pcwγwʾk** B منع، جلوگیری
pačuxwāk (pcxwʾq) ⇒pcγwʾk, pcxwʾk
hinderance
TSP 9.138

6696 **pcwj-** M راندن، سواربودن
pačuž ? ©<*pati-uz-ya
(*to*)be driven (*chariot*)
GMS 541, 1648

6697 **pcwqʾdʾr-** C ⇒ pcqwʾdʾr-

6698 **pcwqʾn** C دعا، خواهش، درخواست
pačukān (pcqwʾn) ©ob. -y
prayer, entreaty
BSTii 905.1.12, 915.9: C2 gloss. p55

6699 **pcwqy-** C عرض کردن، گفتن
pačukay ©impf. *ptyšqwy* ⇒pcqwʾy-, pcqwʾdʾr-, ptškwʾy-
(*to*)address, (*to*)say
BSTii 849.19: C2, 12R14

6700 **pcwqyr** C ترس
pačukēr (pcqwyr-) ©ob. -y ⇒pšqwr(y), pckwʾyr
fear
BSTii: C2 gloss.

6701 **pcwqyr-** C ترسیدن
pačukēr (pcqwyr-) ©Yaghn. *čukīr-*
(*to*)fear

GMS 412; BSTii 893.10, 849.13; C2, 31V10, 12R13, 104V16

6702 **pcwqyrny** C ترسو
pačukĕrnē ©ob. pl. *-ty* ⇒pckwyrn'y
fearful
BSTii: C2, 12V15

6703 **pcwšt-** B برخورد کردن، برخوردن
pačwašt ©pt. st. ⇒pcwz-[1]
(*to*)meet
Frag. 2a.25

6704 **pcwštk** B مبتلا به بیماری ؟
pačwaštē ©pp.
caught by illness ?
TSP 105.110

6705 **pcwštw** B اتّفاقی، تصادفی، ناگهان
pačwaštu/ō ©adv. ⇒'pcwštw, pcwz-[2]
suddenly, at once, directly
Frag. 2a.15, 22; BSTBL, Dhy. 264

6706 **pcwx'y-** C جلو گیری کردن، منع کردن
pačuxāy (pcwxy-) ⇒pcxw'y-, pcγw'y-
(*to*)hinder, (*to*)forbid
BSTii: C2 gloss.; Benv. JA 1959, 199

6707 **pcwxst-** C قدغن کردن، جلو گیری کردن
pačuxast ©pt. st.; trans. pret. *pcwxsd'r-* ⇒pcγwst-
(*to*)forbid
BSTii 876.3: C2, 65R25

6708 **pcwxy-** ⇒ pcwx'y-

6709 **pcwz-[1]** M, B, S ملاقات کردن، برخوردن(در بیشتر متون)
pačwaz ©impf. *pcywz*; pt. st. *pcwšt* ⇒pcw'z, pcwšt-
(*to*)meet
SCE 283, 284, 402; TSP; BSTBL, Dhu. 32, Dhy. 164, 237, 239, 187; Frag. Len. 57.12; MDii; GMS 727; VJ, *pc'ywz*; AVS 132; Sund. 1994, 45, 46

6710 **pcwz-[2]** C اتّفاق افتادن
pačwaz ©impf. *pcywz* ⇒pcwštw
(*to*)happen
C2, 102R26, 68R14

6711 **pcxš-** M, C پذیرفتن، دریافت کردن، گرفتن
pačaxš (pcγš-) ©impf. *ptycxš* ⇒ptcxš-, pc'γš-, pc'xš-
(*to*)accept, (*to*)receive, (*to*)hold
GMS 164, 176, 529; BBB 751, 764; STii 2.22; BSTii: C2, 39V11; KG 2329, 520, 335; *pc'xš*, MSP; inf. *pcxšyy*, GMS 910

6712 **pcxt-** C پذیرفتن، گرفتن
pačaγd (ptcxt-) ©pt. st. ⇒pcxš-, pcγd'r-, pcγt'r-, ptcγt-, pcγt-
(*to*)receive, (*to*)take
GMS 56, 509, 551

6713 **pcxt'r-** ⇒ pcγd'r-

6714 **pcxw'k** M مانع
pačxwāk ⇒pcwγw'k, pcγw'k
obstacle
BBB 505.2, 726; GMS 980; *pcxw'kh*, KG 496

6715 **pcxw'q** ⇒ pcxw'k

6716 **pcxw'k(k)** ⇒ pcxw'k

6717 **pcxw'y-** M, C جلو گیری کردن، بازداشتن
pačxwăy (pcxwy-) ⇒pcxwsty, pcγw'y-, pcwx'y-
(*to*)hinder, (*to*)forbid, (*to*)prevent
GMS 673; BBB 505.2; AVS 95

6718 **pcxwδ** M توهین، دشنام، نفرت
pačxōδ ©Parth. *prxwdn*
abuse, insult, scorn
GMS 1114A

6719 **pcxwd** ⇒ pcγwδγwn'k

6720 **pcxwδ γwny** C زشت، منفور، توهین آمیز
pačxōδ-γōnē ⇒pcγwδγwn'k
ugly, abominable
STi 45.17 apud. BBB 608; GMS 1114

6721 **pcxwδγwnystr** M منفورتر
pačxōδ-γōnēstar
more revolting
GMS 1306

6722 **pcxwn** M سرزنش
pačxōn ©ob. *-yy*; pl. *-yh* ⇒prγwn[1], pcγwn
reproach
BBB p76, 608; GMS 1026, 1156; C2 p107, 6

6723 **pcxwst-** M ⇒ pcγwst-, pcwxst-

6724 **pcxwsty** M ممنوع، منع شده
pačxwastē (pcγwsty) ©pp. ⇒pcwx'y-, pcxw'y-, pcγwstk
forbidden
BBB f49

6725 **pcxwy-** ⇒ pcxw'y-

6726 **pcxyz-** M, C زانوزدن
pačxēz ©impf. *pcyxyz* ⇒pcγ'yz-
(*to*)kneel

GMS 623; Gersh. BSOAS 14.490

6727 **pcxyz'mnty** C در حال زانو زدن، زانوزنان
pacxēzāmandē ⇒pcγ'yz-, pcγšt-, pcγšt'ny
kneeling
C2, 56V26

6728 **pcy** C سود
pačāy ? ⇒pcy'y-, pc'y
profit
C2, 27R8, *pc'y*, 55V28

6729 **pcy"y** B, S موفّقیّت، سود، کمک
pačyāy ? ⇒'pcy'y
success, profit, help
BSTBL, Vim. 125; Dhy. 230; TSP 3, 103; KG 546, 568

6730 **pcy'y-** B, M درست‌بودن، مناسب‌بودن
pačyāy (pcyy'y-) ©<**pati-āy* ⇒pc'y-, pcy
(*to*)be right, (*to*)fit
BSTBL, Intox. 18; Dhy. 368; GMS 170, 199, 649

6731 **pcy'ycyq** S مناسب
pačyāyčīk ⇒pcycyq
fitting
MSP

6732 **pcyβynd-** M پیوستن
pačīβind ©impf. ⇒pcβynt-
(*to*)join
GMS 623

6733 **pcycyq** C مناسب، سودمند
pačēčīk, pačāyčīk ©pl. *-ty* ⇒pc'ycyq
fitting, profitable
Benv. Et. 1, 301; BSTii 854.4: C2, 7V 27 p54

6734 **pcyγ'z-** S, C پذیرفتن
pačīγāz ©impf. ⇒pcγ'z-, pcγšt-
(*to*)receive
MDii; Frag. Len.; KG 450, 453; C2, 54 V20, 57V 17, 86V 4

6735 **pcyγrb-** B درک کردن، پذیرفتن
pačīγarβ ©impf. ⇒pcγrβ-
(*to*)accept, (*to*)perceive
TSP 5.71, 87

6736 **pcyγyz-** B زانوزدن
pačīxēz ©impf. ⇒pcyxyz-, pcγ'yz-
(*to*)kneel
VJ 97 etc.; TSP 6.83, 7.21; GMS 623; Frag. Len.

6737 **pcyqs-** C انتظارداشتن
pačīkas ©impf. ⇒pcks-
(*to*)expect
STi 39.3; Sund. AoFiii 78

6738 **pcykwyr** ⇒ pc'ykwyr-

6739 **pcynyq** C مناسب
pačāynīk, pačēnīk
suitable
BSTii 892.20; Benv. JA 1955, 301; C2, 31R20

6740 **pcyp'qc** C سرگردانی، اغتشاش
pačyapākč ? ©**pati+yāβ-*
confusion
STii 3.53; GMS 1002, *y'β*; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141

6741 **pcysty** C آموخته
pačistē ©<*pati-cista*
learned
STii 1.2

6742 **pcywβs-** S تغییر کردن، دگرگون‌شدن
pačyufs ©intrans. v. ⇒pcywfs-
(*to*)change
MSP b17, 61

6743 **pcywfs-** C تغییر کردن، دگرگون‌شدن
pačyufs ©pass. st. ⇒pcywp, pcywβs-
(*to*)be transformed, (*to*)be changed
GMS 175, 508; C2, 31V8, 15; impf. GMS 630; C2, 69R26; STi 16, 7, *pačīyufs*; AVS 74

6744 **pcywp** C تغییر، دگرگونی
pačyūp ⇒pc'wp-, pcywfs-
change
BSTii 892.3; *pw pcywp* "unchanging", C2, 31R2-3 p72

6745 **pcywz-** برخوردن
pačīwaz ©impf. ⇒pcwz-[1]
(*to*)meet
VJ 59[e]; Frag. 2a.22; GMS 623; BSTii 842.14: C2, 68R14

6746 **pcyxyz-** M زانوزدن
pačīxēz ©impf. ⇒pcxyz-, pcyγyz-
(*to*)kneel
GMS 623

6747 **pcyy'y-** M ⇒ pcy'y-

6748 **pδ-**[1] S خانواده، نژاد، تیره
paδ (pδ', -pδw, -pδy) ©nom. gen. *-y*; acc. *-w* ⇒-pδ'k
family, race, kin
MSP p49 b112; Sund. IMTT 1992, 79. 12n 54; STSC 49; MDii p41.5; Frag. Len. 81.5, 77R6

6749 **pδ-**[2] M, S پا، گام، جای پا(پی)
paδ (pδδ) ©acc. *-w*; ob. *-y* ⇒pδ-y, p'δ

foot, step
BBB 489; *paδδw*, Hen. BSOAS 11, 68.22; GMS 506

6750 **pδ"k** B پهن ؟، درفش ؟
paθāk ?, paδāk? ⇒pδkw(w)
large, wide
TSP 8.107; "banner", Hen. Cosm. p316, *palā* = *pr'k*

6751 **pδ'** ⇒ pδ-[1]

6752 **pδ'γt-** M کشیدن
paθaγd ©<**pati-θaxta* ©pt. st.; pres. *pδync-* ⇒pδδ'γty
(*to*)pull
GMS 600, 830

6753 **pδ'k** B پیاده، سربازِ پیاده
paδē ⇒pδ'y
on foot, foot soldier
TSP 13.19, 13ii, 5; Frag. Len. 20R3

6754 **-pδ'k** B خانواده، تیره
paδē ©in compd. ⇒'st'wrpδ'k, pδ-[1]
family
MSP p49; SCE; VJ; TSP; Gersh. Advice. 86n

6755 **pδ'mn** M پیرامون، دامنه
paδāman ©ob. *-yh*
outskirt
Hen. BSOAS 11, 68.21; Tales. 473.40; CII 1990 B15, 16

6756 **pδ'nk** B, M بلا، دشواری
paθang ©<**pati-θang* ? ©ob. *-y* ⇒'pδ'nk(ʲ)
misfortune, difficulty
TSP 6.86 n p216.65; BSTBL, Dhy. 123; Hen. Tales. 481.53; acc. *pδ'nkw*, SCE 402; Mack n p40

6757 **pδ'nkw** ⇒ pδ'nk

6758 **pδ'pδh** S فلفل
paδpaδ ©<*palpal, pelpel*
pepper
Anc. Lett. 5.9

6759 **pd'r-** C غذادادن، نگهداری کردن
paδār (pδδ'r-) ©<**pati-dāraya-* ⇒pd'rty, pd'rny, pδδ'rny
(*to*)nourish, (*to*)sustain
C2 gloss.

6760 **pδ'rβ-** B طول کشیدن، مدّت داشتن
paδārβ ?
(*to*)last ?
Benv. TSP 2.1163, 3sg. pres. *pδ'rβt*

6761 **pd'rnqy'** C مشیّت الهی(حافظ، نگهدارنده)
⇒pyδ'rnqy'
providence
STii 3.20; S W, C2 p86.21; Sund. AoFiii 1975, 18V3

6762 **pd'rny** C حامی، نگهدارنده، اسقف
paδārnē ©pl. *-t* ⇒pδδ'rny
keeper, sustaining, bishop
Benv. JA 1955, 331.26; C2 14R21, 55V18, 48R21, 54R24 p86.21

6763 **pd'rty** C نگهداری شده، محفوظ
paδārtē ©pp.
sustained
BSTii 903.13: C2, 57R13 p86.21

6764 **pd'rty'** C مغذّی، آذوقه
paδārtyā
nourishing, provisions
STi 40.3; Sund. AoFiii 79; S W, C2 p86.21

6765 **pδ'št-** B آشکارشدن، ظاهرشدن
paδāšt ©<**upa-dišta* ? ©pt. st. ⇒pδ'yš-[1]
(*to*)appear
GMS 1060

6766 **pδ'štkyn** B آشکار، هویدا
paδāšt-kēn ⇒pδ'yškyn
appearing
SCE 502; GMS 1060

6767 **pd'tqry** C بیدادگر، نادرست
paδātkarē (pd'tkry) ©voc. -'; pl. *-t*
iniquitious, unjust, doer of iniquity
Frag. Len. 83a 5; STi 43.14, 44.13; STii 6.9; BSTii: C2, 104R18

6768 **pd'tkry** S ⇒ pd'tqry

6769 **pδ'tky'** C بیدادگری، ظلم
paδātakyā
iniquity
STSC 132.19

6770 **pδ'ty** B, M نادرست، غیرقانونی، بیداد(دخیل: بلاده، بلایه)
paδātē (pd'ty) ©adv.; n. ⇒δ'tpδ't, 'pδ'ty
unlawful, illicit, uniquity
SCE 102, 431; STi 43.18, 44.3; Frag. Len. 52.4; Hen. BSOAS 11, 485 "unlawfully"; BSTii 831.26, 906.6, 907.17: C2, 40V6, 52R17, 102V 26; STSC 132.14; Shwartz. HMV 392

6771 **pd'ty** C ⇒ pδ'ty

6772 **pδ'wβs-** B, M چسبیدن، چسباندن(دوسیدن، دوسانیدن، دخیل: دَفسانیدن)
paδufs ©Yaghn. *budufs-* ⇒pδ'wβt-, pδwfs-, pδ'wm-
(*to*)stick, (*to*)be attached
GMS 827; "to adhere" BSTBL, Dhy. 373; AVS 74

6773 **pδ'wβt-** B چسبیدن
paδŭβd ©pt. st. ⇒pδ'wβs-, pδ'wm-, pwδ'wβtk
(*to*)stick
TSP 9.112

6774 **pδ'wm-** B چسباندن، وصل کردن
paδūm ©<**upa-dumb* ⇒pδ'wβs-, pδ'wβt-
(*to*)stick(*together*)
GMS 453; TSP 7.82n p212; AVS 74, 107

6775 **pδ'y** B, M پیاده
paδē (pδδy, pδyy, pδδ'y) ©=MP *py'dg* ⇒pδ'k
on foot
VJ 317; Sogdica.25.24 n p26; BBB 489, *pδy'h*

6776 **pδ'yβ'rcy'** M جستجو، بازرسی
paδēβārčyā (pδyβ'rcy', pδ'yβ'rcyh) ⇒ptbd-
search
Hen. Texts. 732; BBB 613; TSP 6.98n p204

6777 **pδ'yβ'rcyh** B ⇒ pδ'yβ'rcy'

6778 **pδ'ync-** B کشیدن، بیرون کشیدن
paθēnč/j ©<**pati-θanjaya*; Khot. *pathaṃj*; Parth. *pdhynj-*
(*to*)pull out
GMS 292, 600; TSP 8.65; SCE 263; AVS 123

6779 **pδ'ys** B, S ظهور، جلوه، پیدایی، ناحیه
faδēs ⇒'βδ'ys, βδ'ys, fδ'ys
appearance, apparition, vision, scope
BSTBL, Dhy. 377; Benv. Notesii 231

6780 **pδ'ys-** B نشان‌دادن
fa/əδēs ©<**fra-daisa-* ⇒'βδ'ys
(*to*)show
TSP 15.30; Frag. Len. 51.4; GMS 315A

6781 **pδ'yskn** B آشکار، ظاهر
faδēs-kēn ⇒pδ'yškyn
apparent
BSTBL, Dhy. 215; GMS 1060

6782 **pδ'yš-**[1] B آشکارشدن
paδiš, padeš ©<*upa-disya-*; Parth. *'bdys-*
©intrans. v. ⇒pδ'št-
(*to*)appear
GMS 549; BSTBL, Vim. 1, 3, 5, 6; AVS 82

6783 **pδ'yš-**[2] M, S نشان‌دادن
paδēš ©<**upa-daisya-* ©trans. v.
(*to*)show
GMS 549; 3sg. opt. *pδ'yš'y*, KG 526

6784 **pδ'yškyn** B آشکار، متجلّی
paδěš-kēn ⇒pδ'štkyn, pδ'yskn
appearing, spontaneously
SCE 500; GMS 1060

6785 **pδβ'nz** B دارو، داروی پیشگیری
paδβānz (pδβ'zn, pδβnz) ©<**apa-dbanz-*; Av.*-bąz*
drug, medicine
TSP 19.19n p232; Benv. Et. Oss. 21

6786 **pδβ'r** M شتاب
paθβ/fār ©<**upa/pati; θwara-* ⇒pθf'r
haste
GMS 293; KG 596

6787 **pδβ'r-** B شتاب کردن، شتابیدن
paθβ/fār ©impf. *p'δβ'r*
(*to*)haste, (*to*)be in hurry
TSP 13 i 28; Hen. BBB p59.506; AVS 79

6788 **pδβ'yr-** M, S شتاباندن
paθβēr (pδβyr-) ©<**upa/pati-θwāraya* ©trans. v. ⇒'pδβyr-
(*to*)hasten
Hen. BBB 506; KG 633; GMS 293

6789 **pδβ'zn** ⇒ pδβ'nz

6790 **pδβh** B وابستگی، دنباله ؟، همراه ؟، نوع ؟
attachment ?
Benv. TSP 2, 683, 714 n p178; Hen. *pδkh*, Texts. 722, "category"; Bailey. Prolexis. 192, "food" <*pitu*

6791 **pδβnz** ⇒ pδβ'nz

6792 **pδβr-('k)** B, M, S رتبه، مقام، پایه
paδβar-(ē) ©ob. -*y*(*)'; nom. (pred. inst.) -'; acc. -*w*
rank, degree
BSTBL, Vim. 22, 27, 32, Dhu. 41; *pδβrw*, TSP 6.66n p204; Sund. KG 427 p186; *pδβr'y*, MDii B-7R11; *pδβr'*, SCE 17, 18

6793 **pdbry** C سربازِ پیاده
paδ-βarē
foot soldier
BSTii: C2 p57, 67, 13R27

6794 **pδβwr** S(AL) ⇒ pδβr-('k)

6795 **pδβyr-** ⇒ pδβ'yr-

6797 **pδδ'γty** M بیرون کشیده
paθaγdē ©pp. ⇒pδ'γt-
pulled
GMS 830

6798 **pδδ'r-** ⇒ pd'r-

6799 **pδδ'rny** M محافظ، نگهبان
paδārnē ©pl. -t ⇒pd'rny, pd'r-
protector
GMS 892

6800 **pδδ'y** M ⇒ pδ'y

6801 **pδδw'** M پی، عصب
paδwa ?
nerve
Hen. BSOAS 11, p63n 1; Mittelir. p112

6802 **pδδy** ⇒ pδ'y

6803 **pδδync-** M کشیدن
paθēnč ©<*pati-θanjaya- ⇒pδ'ync-
(*to*)pull
GMS 70, 600

6804 **pδf'rβγyy** M اطلس، نام یکی از خدایان مانوی
padfār-βaγ(i)
Atlas (*name of a Manichean god*)
GMS 294; BBB p60; W-Lii

6805 **pδf'ry** M نگهدارنده، بَرنده، حمل کننده
paδfārē ⇒pδf'rβγyy
bearer, porter
W-Lii 510, 545, 9: Gropp. 41

6806 **pdfnq** C پیوند، بند(مفصل)
paδfang ? ©<*pad-*θanga ?
joint(*of ankle or wrist*)
C2, 17R1 n p58

6807 **pδk'** M قانون، سنّت، قضاوت
paδka ©f. n. ⇒pdq', pδkh, p'δ'k²
law, tradition, judgement
BBB b3 d5 f59, 746; GMS 1635; Hen. Tales. 467.35; MSP e25; Bailey. Asica. 12, Oss. *fadg*

6808 **pdq'** C داوری، قضاوت
paδkă ©f. n.; acc. -'; gen. -y' ⇒pδk'
judgement
STi 5.8, 50.3, 63.13.16; BSTi 275; BSTii 909.17; C2, 61R17, 56R3, 61V9

6809 **pδkcyq** M قانونی
paδk-čīk ⇒n' pδkcyq
lawful, legal
GMS 1014, 1156

6810 **pδkh** B, S, M قانون، رسم، موضوع
paδka ©ob. -y(h); pl. -t(h) ⇒pδk', 'pw pδkh
law, rule
TSP; VJ 873; SCE 58, 295, 362; BSTBL p119; MDii; STii 7.9, 15, 18; Frag. Len. 18R3, 44.8, 111R1; Hen. Tales. 467.15; Sogdica. 60.29; KG 487, 525; MSP b62, 74, 114; Bailey. TPS 1945, 11; Gersh. Amber. 223

6811 **pδkmync** B قانونی
paδkmēnč
lawful, legal
BSTBL, Dhu. 242, -w; GMS 1103

6812 **pδkw(w)** B, M پهنا، وسعت، فراخی
paθku ? (pδkwy', pδkwy(y)) ©ob. -y(') ⇒pδ"k
width, breadth
VJ 60[e]; GMS 999; TSP 2.964; BSTBL, Dhy. 93, 96

6813 **pδkwy'** B ⇒ pδkw(w)

6814 **pδkwy(y)** B, M ⇒ pδkw(w)

6815 **pdqy'** C ⇒ pδk'

6816 **pδn'y** B پهن، وسیع
paθnē (pδny) ©<Av. *paθana*
wide
TSP 5.32; Sund. MSP p49 b157; Prolexis. 437

6817 **pδnh** S واحد گنجایش
paδ/θn ? (pδnyh) ©ob. -yh ⇒pδn'y
unit of capacity
MDii p207; Sund. MSP p49

6818 **pdnw** C ⇒ pδn'y

6819 **pδny** ⇒ pδn'y

6820 **pdn(y)** C پاشنه، لگد
paδn, paδan ©<*pad- ©acc. *pδnw*
heel, kick
S W, C2, 94V14 p176-7; Benv. *pznw*

6821 **pδnyh** ⇒ pδnh

6822 **-pδr** ⇒ -pyδr'k

6823 **pδr'mc(h)** B پیکار، ستیز
paδrāmč, pažāmč (pδy'mc, pδry'mc) ⇒ptjy'mc, ptδr'mc, ptzy'mc
dispute, quarrel
BSTBL, Vim. 138; SCE 36, 435; GMS 200

6824 **pδry'mc** ⇒ pδr'mc(h)

6825 **-pδw** ⇒ pδ-[1]

6826 **pδw'xtq** M پاسخ، پَدواخته(نام خدای مانوی)
patwāxtē, patwāxtak ©<*Parth. *padwāxtag*
yazd ©ob. -yh

Answer, Padwakhte(*a Manichean god*)
GMS 983 n 1; BBB; W-Lii

6827 **pδwβs-** B ⇒ pδwfs-

6828 **pδwfs-** M, B چسبیدن، چسباندن(دوسیدن، دوسانیدن، دخیل: دَفسانیدن)
paδufs (pδwβs-) ©<**upa-dubsa* ©inf. *-y*
pδwβsy ⇒pδ'wβt-, pδ'wβs-
(*to*)stick
BBB 664; GMS 96, 177, 503, 827; STii 7.10 p591

6829 **pδwfsynyy** M چسبنده(دوس)
paδufsēnē ©pres. part. ⇒pδwfs-
sticking
BBB p80.664; GMS 1680, 890

6830 **pδ-y** S پی، پایه
paδ(i)/ē ⇒pδ-²
foundation, base
Sund. MHC 27R6

6831 **-pδy** ⇒ pδ-¹

6832 **pδy'mc** ⇒ pδr'mc(h)

6833 **pδyβ'δcy'** ⇒ pdyb'rcy'

6834 **pδyβ'rcy'** M ⇒ pdyb'rcy'

6835 **pdyb'rcy'** C پیگیری، تحقیق، جستجو، قضاوت(پی بردن)
paδĕ-βārčyā (pδyβ'rcy')
search, enquiry, trail
BSTii: 843.21, 888-6; C2, 60R6, 68R21, 1V10 p131.6; Benv. JA 1955, 308; Schwartz. HMV 392 R9; STii 1.51; Hen. Texts. 732; BBB 613: *pδyβ'δcy'*

6836 **pδyβ'rcyh** S جستجو، پیگیری، داوری
paδĕ-βarčyā (pδyβ'rcy')
trial
MDii B9R11 apud. S W, C2 p131.6

6837 **pδyk** M پایی(پایینی) ؟
paδīk ⇒p'δyk
of foot(*downside* ?)
Sund. Man. Lett. 305.26, 313

6838 **pδynd** M درگاه، آستان(دخیل: پکَندین)
paδind ©<**pati-antă*
threshold
BBB, HRii 98.3; GMS 202; Hen. BSOAS 12.312, 96, 97; LW 100

6839 **pδy pδy** B باهر گام
paδē-paδē
at each step
BSTBL, Dhy. 284

6840 **pδ-y(y)** B, M پا، گام، دنبال، درپی
paδē, paδ ©ob. *pδy'*, *pδyh* ⇒pδ-²
foot, step, following
pδy' šw- "to follow" BBB b7, 489; BSTBL, Dhy. 98

6841 **pδyy** ⇒ pδ'y

6842 **pγ'nš-** B حرکت‌دادن، پس‌رفتن
paxānš ©inf. *-'y*; pt. st. *-'t* ⇒'pγ'nš-, pxšn-, pγ'rš-
(*to*)remove, (*to*)retreat
GMS 89, 343; BSTBL, Dhy. 225, 236, 270, 160; MDii A-14.21

6843 **pγ'nš't-** ⇒ pγ'nš-

6844 **pγ'nštk** ⇒ 'pγ'nštk

6845 **pγ'rš** M تغییرپذیر، متحرّک
paxārš ⇒'pγ'rš-
changing, moving
GMS 343, *pw pγ'rš*

6846 **pγ'rš-** B حرکت‌دادن، دور کردن، پس‌رفتن
paxārš ©<**apa-kṛša* ©inf. *-'y* ⇒'pγ'rš-
(*to*)remove, (*to*)go away, (*to*)retreat
GMS 89, 343; BSTBL; SCE 266; TSP 6.5, 162

6847 **pγ'rš'k** B دور کننده، دافع
paxāršē
retiring, removing
TSP 9.145

6848 **pγ'wnt-** ⇒ p'γ'wnt-

6849 **pγ'yz-** M, S صرف‌نظر کردن ؟، منع کردن ؟، آزمایش کردن ؟
p(ə)γēž ? ⇒prγyž-, pγšty(y)
(*to*)attempt ?, (*to*)prevent ?, (*to*)renounce ?
MSP b175; Gersh. apud. Sund. MSP p49-50

6850 **pγl'w'n'k** ⇒ pγr'w'n'k

6851 **pγr** M مرز، مرزبانی
paxr ⇒pxrk
frontier post
Hen. Varučān šāh p87

6852 **pγr'w'n'k** (زبان) پهلوی،(زبان) پارتی، پهلوانی
pahlawānē, (pγl'w'n'k)
Parthian(*language*)
Hen. Mittelir. 94

6853 **pγr'ync** غرّش
paγrēnč
roaring
Sund. MHC p26 n 28, 35; S W, *gran(d)*

6854 **pγš'k** S داماد
paγšē ? ⇒pγšy¹
bridegroom
Hen. Tales. 486 n 1; BSOAS 28, 1965, 246 n 33

6855 **pγš(h)** B قصّاب
paxš(ē) ? (pγšy²) ©abl. *-h* ? ⇒p'γšy, 'pγš'
butcher
TSP 2.230 n p172; *pγšy*, TSP 2.251, 260; gen. TSP 2.774, 844, 854

6856 **pγšt'yn'y** B نقش‌دار، دارای نقش و نگار، منقّش
paxštēnē ©✓*paiθ* ?
engraved, with painting or carving
VJ 16ᵇ

6857 **pγštk'** B نقّاشی، نقش‌شده
paxštē
designed, painted
TSP 3.181

6858 **pγštk²** S نامه، گزارش
paxštē ©pl. *-t* ⇒npγštk
letter, report
MDiii p125; MDii p207

6859 **pγšty(y)** M آماده ؟، منع‌شده ؟، صرف‌نظر کرده ؟
paγštē ? ©pt. st. ⇒pγ'yz-
ready, prevented ?, renounced ?
GMS 917; Gersh. apud. Sund. MSP p49-50

6860 **pγšy'** C نامزد(شیرینی‌خورده)
paγšē ? ⇒pγš'k
betrothed
C2, 13V20 p57

6861 **pγšy²** B ⇒ pγš(h)

6862 **pγw'st–** ⇒ 'pγwst-

6863 **pγw'sty** B بریده
paxwastē ('pγwsty) ©pp. ⇒pxwsty
cut
VJ 246

6864 **pγw'y–** B, S بریدن، قطع کردن
paxwǎy ©<**apa-xwāhaya* ©impf. *p'γw'y* ⇒'pγw'y-, pxw'y-, 'pγwst-
(*to*)cut off
TSP 2.1212; Frag. Len. 37.9, 84a4

6865 **pγwnt–** پرده‌برداری کردن، آشکار کردن
əpγunt ©*apa-gunda* ⇒'pγ'wnt-
(*to*)unveil
Sund. MHC p23.10, impf. *p'γ'wnt*, p25V4

6866 **pγwšt–** M, C پنهان کردن، مخفی کردن
paγušt ©✓*gauz-* ©pt. st.; pres. **pγwž-*
(*to*)hide, (*to*)conceal
GMS 89, 864; Hen. BSOAS 11, 68.7; MSP b 150; C2, 11R26; Gharib. Al 4, 225; AVS 136; STii 4.39

6867 **pγwšty** C, S پنهان، مخفی
paγuštē ©pp.; pres. **pγwž-*
hidden
BSTii 826.23; C2, 94R23; MSP b 150

6868 **pjwq** M سقط(جنین)،(بچّه) انداختن
pažūk ©<Av. *pazdu*; Pahl. *pazūg* ©pl. *-t*
abortion
BBB 516; GMS 379, 978; Sund. 1994, 45, 46

6869 **pk'β'm** B بخشنده، راد
bagavam ©<Skt. *bhagvan*
generous
TSP 5.2, 6 37, 48; BSTBL, Padm. 14

6870 **pk'np–** B منحرف‌شدن، خم‌شدن
pakamb, pakanp ©<**apa- kamp-* ⇒nk'np-
(*to*)turn away, (*to*)deflect
Mack. BSTBL, Intox. 12n p7

6871 **pk'rt** M دام، کمینگاه، سنگر
p(a)kārt ©<**a/upa-karta-*;Oss. *ugard*
trap, barricade, moat
Gersh. MSP p50 b149, 152, 156, 157, 161, 181

6872 **pk'yš** B ⇒ prkyš-, prkšt-

6873 **pn** C تابه‌آن، تا، تاآنجاکه، هنگامی که
pan ©postp. ⇒bn, prm²
up to, until, as far as, during
Hen. Mittelir. 106n 3; Benv. JA 1955, 319; S W, C2 gloss. p74.75

6874 **pn–** B, S سکّه، پول
pan ©<Skt. *pana* ©ob. *-y*
coin, money
TSP 2.847; Hen. Texts. 723; MDiii p56; MDii p207

6875 **pn'c's** C ⇒ pnc's

6876 **pn'nc** M هوو(بنانج، اسدی: گولانج)
panānč ©Av. *hapaθnī*; Oss. *bīn*; MP *'bwg*
co-wife
GMS 397, 1046; Sogdica. 17.8b, p18; Gersh. BSOAS 17, 481

6877 **pn'yš–** B از دست‌دادن، گم کردن
panēš, fanēš ©<**apa/upa-nāsaya*; Yaghn. *pinayš* ©impf. *p'n'šy* ⇒pnyš-
(*to*)lose
BSTBL; Intox. 8, 9; Dhu. 279; Dhy. 392; SCE 343;

TSP 2.401, 319, 1070, 6.55; S W, IIJ 1976, 67, Frag. 23.1

6878 **pnc** پنج
panč/j ©<Av. *panca* ©acc. *-w*; ob. *-y* ⇒pnž
five
GMS 255, 1316; BSTBL; TSP; SCE; KG; BBB; C2 gloss.

6879 **pnc'm** S پنجم
pančam ©ob. *-y* ⇒pncmy
fifth
Anc. Lett. 3.7; TSP 2.1094, 1120; SCE 265; GMS 1095; W-Li 68

6880 **pnc's** C پنجاه
pančās ©<Av. *pancāsqs* ⇒stw-pnc's
fifty
GMS 1316, 1323, 958; STi 43.10; BSTii: C2, 13R27

6881 **pnc's'** C ⇒ yw pnc's'

6882 ***pnc'snw** B پنجاه‌ونه
pančās-naw, 50nw
fifty nine
TSP 5.3

6883 **pnc's-nwmyq** C پنجاه‌ونهم
pančās-nūmīk
fifty ninth
C2, 1R8

6884 **pncc** C پانزده
panjač, pančats ⇒pncδs
fifteen
S W, CLI 185

6885 **pncδs** B پانزده
panč-δas, pančats ©<**panca-dasa* ⇒pncc, pncts
fifteen
TSP 8.167

6886 **pncmy** B, C پنجم
pančmī/ē ⇒pnc'm
fifth
SCE 265; W-Li 68

6887 **pncmyk** B, M, S پنجم
pančmīk (pncmyq) ©<*-myk* <-**ma-yā-ka* ©suff. ; pl. *-t* ⇒pnjmyk
fifth
GMS 1104; TSP; VJ 253; BSTBL, Padm. 33; BBB; KG 377 b25; BSTii: C2, 27V15, 31V26; Hen. Cosm. 307, 18; *-w*, MSP b22, 83

6888 **pncmyq** C ⇒ pncmyk

6889 **pncts** M پانزده
panč-tas ⇒pncδs
fifteen
GMS 289, 1316, 1321, *-wh, -yh*

6890 **pncw** M, B, S پنج
panč(u) ©nom. ⇒pnc
five
Sogdica. p34.2, 4, 9; KG 488, 489; BSTBL, Vim. 15

6891 **pncwg** M پنجم
pančūg ©pl. *pnjwg'n*
fifth
Hen. JRAS 1945, Fasts. p149.1, 151.14

6892 **pncwγ'δh** S پنج گاه(گاهان)
pančuγāθ
five gatha(*s*)
Hen. BSOAS 1965, 28, 251.2

6893 **pncyknδh** S پنجیکند(نام شهر باستانی در سغد)
pančikanθ
Panjikand
MDii A-13, 1; MDiii

6894 **pncyxz'n** M پنج‌خزان(نام آهنگی است)
panče-xazān
(*name of a*)melody
BBB 428

6895 **pncz'r** M پنج‌هزار
panč-zār
five thousand
Hen. TSP 1945, 151

6896 **pnczng'n** M پنج گانه، پنج گونه
panč-zangān (-y) (pncznk'n)
five-fold
Sogdica. 64.14; BBB 639

6897 **pncznk'n** ⇒ pnczng'n

6898 **pnd** M نزدیک، خویشاوند
pand ⇒pnt
near, relative
Hen. Tales. 470.61; GMS 1560

6899 **pnγry** B واحد وزن(یک‌دهم ستیر)
panxəri ? ⇒pnyγr'y
unit of weight
Hen. Texts. 723n 1 "tenth of ounce"

6900 **pnjmyk** M پنجم
panjmīk ⇒pncmyk
fifth

GMS 67; MSP e3

6901 **pnjšmbyd** M پنج‌شنبه
panj-šambed
Thursday
Hen. JRAS 1945, 149.2

6902 **pnm** C پیش، قبل
pēam, pĕnam ©adv. ⇒pyrnm
before
C2, 12V4

6903 **pnmcyq** C قبلی، پیشین
pēnamčik ©adj. pl. *-t* ⇒pynmcyq
former, previous
BSTii 905.27: C2, 57V27

6904 **pnms'** C پیش، جلو
pēnamsā ©adv. ⇒pynms'
before
BSTii 880.17; C2, 77R17

6905 **pnmstr** C پیشتر، نخستین
pēnamstar ©adv. ⇒pynmstr
before, first
C2, 12V 5

6906 **pnsy'n** B از دست‌رفته، گمشده، تاوان ؟
panas-yān ? ©<**apa-nasa-yān* ?
lost, forfeit
Mack. BSTBL, Intox. 26n p8

6907 **pnšpr-** B پایمال کردن
panšpar ©√**spar-* ⇒pršp'r
(*to*)trample
TSP 3.121n p195, 21iii 2

6908 **pnšprt'k** B پایمال
panšpartē ©pp.
stepped over
TSP 3.121 n p195

6909 **pnt** B, S, C نزد، نزدیک(در بیشتر متون)، خویشاوند
pand (pnθ, pnth) ©adv. & prepos. nom. nt. adj. *pntw* ⇒pnd
near, relative
TSP; VJ; BSTBL, C2 gloss.; *pntw*, SCE 333

6910 **pnθ** ⇒ pnt

6911 **pnt"γt-** B نزدیک‌شدن
pand-āγat- ⇒pnt
(*to*)approach
TSP 2.424; VJ 130

6912 **pnth** B ⇒ pnt

6913 **pntq** C نزدیک
pantē ©adv.
near
S W, C2, 17V2, 22V5 p66

6914 **pntmrc** C در حال مرگ، محتضر
pand-marč
near death, about to die
BSTii 889.14, 890.59; C2, 60R 14, 60V27

6915 **pntr** B, S نزدیک‌تر
pan(d)tar ⇒pnt
nearer
VJ 924; GMS 1285; *pntrw*, Anc. Lett. 1.4

6916 **pnxry** M سیّاره
panxar(ē) ©pl. *-t* ⇒pxryy
planet
GMS 341

6917 **pny** S ⇒ pn-

6918 **pnyγr'y** B واحد وزن(یک دهم ستیر)
panxəri ⇒pnγry
unit of weight(*tenth of ounce*)
TSP 19.8; apud. Hen. Texts. 723 n 1

6919 **pnyš-** C گم کردن، نابودشدن
panĕš ⇒pn'yš-
(*to*)perish, (*to*)lose
BSTi 152; Gersh. JRAS 1946, 182; STi 14, 12; Sund. AoFiii 76; AVS 82

6920 **pnyšt-** B نابودشدن
paništ ©pt. st.
(*to*)perish
TSP 12.38

6921 **pnž** M پنج
panj ⇒pnc
five
GMS 67

6922 **pr** بر، در، به، برای(در بیشتر متون)
par ©<**upari*; Yaghn. *par*; Khwar. *pr* ©prep. + acc. ⇒prw[1], prm[1], pr'yw, pr'f', pr'm'(k), prym'nt, prywyδ
to, on, at, in, for, upon
GMS 96, 1625ff

6923 **pr"c'k** B دور، دورافتاده
parāčē ⇒pr'c'k
remote, distant
BSTBL, Intox. 22

6924 **pr"δ'ncy** B فروختنی، برای فروش
parāδančī
for sale
VJ 1289; GMS 1006

6925 **pr"δn** B فروش
parāδan ©<**parāδāna* ⇒pr'δn
sale, selling
VJ 1229, 1273, 1304, 1282

6926 **pr"δt-** B, S فروختن
parāδ/θt (pr'δt-) ©**parāδăta* >*parāδata >parāδ/θt-; *parā- √dā* ©pt. st. ⇒pryθt-
(*to*)sell
VJ 1230; GMS 586, 667; pp. VJ 1252; Anc. Lett. 2.20; GMS 122 n 1

6927 **pr"δty** S فروخته
parāθtē ©pp.
sold
Anc. Lett. 2.23; *pr"δt*, VJ 1250; Anc. Lett. 2.20

6928 **pr"γ'z** B ⇒ pr'γ'z-

6929 **pr"γt-** B, S رسیدن
parāγat ©<**para-ā-gata-* ⇒pr'ys-, pr'γt-[1]
(*to*)arrive, (*to*)reach
GMS 603, 667; KG 544, 348; VJ 145, 830; Frag. Len.; Frag. 2a.4

6930 **pr"γt'k** B رسیده
parāγatē (pr"γtk)
arrived
TSP 9.39, 47; BSTBL, Dhu. 197; pl. *pr'γtyt*, GMS 853

6931 **pr"γtk** ⇒ pr"γt'k, pr'γty

6932 **pr"m'n** B برهمن
b/prăman (pr"mn) ©voc. -'; pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒pr'm'n
Brahman
VJ; Frag. Len.

6933 **pr"mc-** B لباس درآوردن
frām(u)č ©<**framinc* <**fra-muncaya-* ©impf. ⇒βr"mc-, fr'mync-, βr"mcn-
(*to*)undress
GMS 334; VJ 697

6934 **pr"mn** ⇒ pr"m'n

6935 **pr"mn'nch** B برهمن زن
brāmanānč ⇒pr'mn'nch(δynh)
Brahmanee (*woman Brahman*)
VJ 1242, 1243; GMS 1043

6936 **pr"n'k** B ⇒ pr'n'k

6937 **pr"n'y-** ⇒ pr'ny-

6938 **pr"š-** B, S فرستادن
frāš(ay) ©impf.; 2sg. impv. *pr'š* ⇒pr'yš-[1], pr'šy-
(*to*)send
VJ 1405, 1417; MDii p207; Frag. Len. 72a R2

6939 **pr"štr-** B, S دراز کشیدن، خمیازه کشیدن، گستردن
prāštar ? ©impf. ⇒pr'yštrn-
(*to*)lie down, (*to*)extend
TSP 13.8n 226; S W, IIJ 1976 p54, *pr'yštrn*

6940 **pr"šy-** ⇒ pr"š-

6941 **pr"w ('PZY)** B ⇒ pr'w[1]

6942 **pr"yš-** ⇒ pr'yš-[1]

6943 **pr'(ɔ)** B درفش، پرچم
parā ©<Prak. *paḍāa*; <Skt. *patāka*; Khot. *pale* ©pl. -*tt'* ⇒pr'kh
banner
TSP 6.139, 107 n p205; BSTBL, Dhy. 260, 98, 220; GMS 1269

6944 **pr'β'k** S به تو، از تو
parāfā(k) ⇒pr'f'
of you, to you
GMS 1353; MDii A-9R7, B-15.7; KG 595

6945 **pr'βyr** S(AL) ⇒ prβ'yr-

6946 **pr'c'k** B دور، دور از دسترس
parāčē (pr'cy) ©Av. *parāča* ⇒pr"c'k
remote, distant
VJ 252; TSP 8.147 n p216; STii 6.34

6947 **pr'cy** C ⇒ pr'c'k

6948 **pr'δn** M فروش
parāδan ⇒pr"δn
sale, selling
GMS 122.1006; Hen. BBB p71, 567-76; Tales. 470, 57

6949 **pr'δt-** B ⇒ pr"δt-

6950 **pr'f'** C, M تو، برای تو، به تو
parāfā ⇒pr'β'k
for you, to you, you
STii 4.10, 6.40; GMS 1353; C2, 7V23

6951 **pr'f'h** M ⇒ pr'f'

6952 **pr'γ'z-** B شروع کردن(در بیشتر متون)
frāγāz (pr"γ'z) ©impf. ⇒βr'γ'z-, fr'γ'z-, prγ'z-, fr"γ'z-
(*to*)begin
VJ; SCE 477, 567; BSTBL, Padm. 35; *pr"γ'z*, Vim. 41; AVS 134

6953 **pr'γm'** B برهما
brāhma
Brahma
TSP 8.41

6954 **pr'γmn** B برهمن
praxman, braxman
Brahman
TSP, passim.

6955 **pr'gn–** ⇒ pr'kn-

6956 **pr'gnd–** M ⇒ pr'k'nt'k

6957 **pr'gndy(y)** M ⇒ pr'k'nt'k

6958 **pr'γs** S ⇒ prγs-, prxs-

6959 **pr'γsy** S باقی‌مانده، رهاشده
paraxsē ⇒prγs-
left
Sogdica. 34.6

6960 **pr'γt–**[1] B, M, C رسیدن(در بیشتر متون)
parāγat ©√*gam*; *parā-gata* ©pt. st. ⇒pr»γt-, pr'ys-, prys-
(*to*)arrive, (*to*)reach
TSP 2, 583; GMS 603, 667; STi 73.7; STii 2.12; C2, 48R29, 48V8

6961 **pr'γt–**[2] M ترک کردن، رها کردن
parāγd ©√*raik* ©pt. st. ⇒prγt-, pr'yc-, pryc-
(*to*)leave, (*to*)abandon
Hen. Tales. 467, 59

6962 **pr'γtδ'r–** M ترک کردن
paraγdār (prγd'r-) ©trans. pret. ⇒pr'yc-
(*to*)leave
GMS 750

6963 **pr'γty** C رسیده
parāγatē (pr»γtk) ©pp.; pl. *-t* ⇒prys-, pr»γt'k
having come, having reached
GMS 853; C2, 52R7

6964 **pr'γz** B ⇒ p'rγz

6965 **pr'k'nt'k** M بذرافشانی، تخم‌پاشی
parāk/gandē, parākantāk (pr'gndy(y))
sowing
GMS 931; BBB 570, 567a10; Hen. Tales. 470.55; *pr'k'nty*, Frag. Len. 34.3, S W, *xwast*, 1991, 324

6966 **pr'kh** B درفش، پرچم
parā(**k**) ⇒pr'(ɣ)
banner
TSP 2.1005, 6.107, 124, 169, 179 n p205; BSTBL, Vim. 99; Frag. Len. 100c6; Hen. Cosm. 316, *pδ»k*

6967 **pr'kn–** B, M تخم کاشتن، پراکندن، پاشیدن
pārākan (pr'gn-) ©<*parā-kan*
(*to*)sow, (*to*)scatter
BBB; GMS 50, 667; BSTBL, Dhu. 30; AVS 99

6968 **pr'qndyy** M ⇒ pr'k'nt'k

6969 **pr'kntk** B پراکنده، کاشته
parākandē (pr'knty) ©pp.
sowed, cultivated
TSP 7.38, 121

6970 **pr'knty** ⇒ pr'kntk

6971 **pr'm'** C ⇒ pr'm'(k)

6972 **pr'm'(k)** M به‌من، برای من
parāmā(k) (pr'm') ⇒pr, zw
(*to*)me, (*for*)me
GMS 1342; BSTii 839.4, 849.9: C2, 12R4, 94R20, 111V3

6973 **pr'm'n** B برهمن
prāman, brāman (pr'mn) ©voc. -'; pl. *-t* ⇒pr»m'n
Brahman
voc. *pr'mn'*, VJ 34'; pl. *pr'm'nt*, VJ 58 etc.; Frag. Len.

6974 **pr'm'y–** B, S فرمودن(در بیشتر متون)
frāmāy ©impf. ⇒fr'm'y-
(*to*)order
VJ; BSTBL; Hen. Tales. 467.17; MDii; KG

6975 **pr'mn** ⇒ pr'm'n

6976 **pr'mn'nch(δynh)** M (دین) برهمنی
brāmanānč-(δēn) ©f. adj. ⇒pr»mn'nch
Brahmanic (*religion*)
Hen. JRAS 1944 p138.92; GMS 1040

6977 **pr'myδ** ⇒ prymyd/θ

6978 **pr'n»y–** B همراه‌بردن، راهنمایی کردن
parānay (pr»n'y-, pr'n'y-) ©<**para-ā-naya-* ⇒pr'nyt-, pr'ny-
(*to*)lead, (*to*)bring
SCE 392, 404; BSTBL, Dhu. 22, 43 & etc.; *pr»n'y-*, Intox. 13, 56; BSTii 832.13; GMS 569, 667

6979 **pr'n'k** B پروانه، حشره، کرم
parānē (pr»n'k, pr'nyt) ©pl. *-n't, -nyt* ⇒pr'ny
insect, worm
SCE; TSP; BSTBL, Dhu. 34; *-n't*, SCE 399; GMS 966; BBB 513

6980 **pr'n'y–** ⇒ pr'n»y-

6981 **pr'nštr** B ⇒ pr'yštrn-

6982 **pr'ny** B, M پروانه، حشره
parānē ©pl. *-t* ⇒pr'n'k
small animal, insect
SCE 168, 219, 414; GMS 966; BBB 513

6983 **pr'ny-** C راهنمایی کردن، آوردن
parānay ⇒pr'n"y-
(*to*)lead, (*to*)bring
C2, AV 28, 104R13: BSTii 832.13

6984 **pr'nyny** M رهبر، رهبری کننده
parānēnē
leader
GMS 895; *prn'yny*, W-Li 62, 76, 95

6985 **pr'nyt** M ⇒ pr'n'k

6986 **pr'nyt-** M راهنمایی کردن
parānīt ©pt. st.; perf. *pr'nytδr-* ⇒pr'n"y-
(*to*)lead
GMS 537, 569; AVS 94

6987 **pr'nyy** M ⇒ pr'n'k

6988 **pr'srδyk** S سالیانه
par(ə) sarδīk ?
yearly
MDii A-13, 5

6989 **pr'št-** M فرار کردن(رَستن)
parāšt ©pt. st. ⇒'pr'št-, pryž-, pryšt-[2]
(*to*)escape
GMS 825A; Hen. BSOAS 12, 612n 5

6990 **pr'šy-** S فرستادن
frāšay ©<**frāišaya-* ⇒pr"š-, pryšt-[1], pr'yš-[1], pryš-
(*to*)send
MDii; impf. *pr'š(')y*, KG 359, 396, 516

6991 **pr'tt'** B ⇒ pr'(')

6992 **pr'w**[1] B, M, S به آن، بر آن، در آن(در بیشتر متون)
paru (pr"w ('PZY)) ©<**upari-ava(m)* ⇒pr, prw[1]
to it, for it, in it
GMS 1625, 1626

6993 **pr'w**[2] B, S با، همراه(در بیشتر متون)
parĕw ©<*par-ēw* <**upari- aiva* ⇒prw[3], pr'yw
together with/in one
GMS 1627, 132

6994 **pr'w**[3] B زیرا، برای اینکه
paru
for, because
VJ 2, 311, 160 etc. gloss. p116

6995 **pr'w'PZY** B زیرا، چون، امّا، پس(در بیشتر متون)
paruti (prwty, pr'w'ty) ⇒prw 'PZY
for, because, but, then

6996 **pr'w'ty** M ⇒ pr'w'PZY

6997 **pr'w'yδ** B برای این
parwēδ (prwyδ) ⇒prywyδ
for
VJ 4[d]

6998 **pr'wn'tr** B محترم، قابل احترام
parūnātar ? (prwn'tr)
respectful
TSP 5.60, 17.22

6999 **pr'wp-** B روفتن، جارو کردن
parōp ? ©<**pari-/upa-raupa-* ⇒rwp-
(*to*)sweep
BSTBL, Dhy. 1, 68

7000 **pr'wšcy** B فراموشی
frāwišči ⇒βr'wšcy(h), βr'wcy
forgetfulness
TSP 20.8; BBB 605

7001 **pr'wšt-** B جاری‌شدن
paraušt ? ©Khot. *parauṣta* "drawn" ©pt. st. ⇒pr'wyz-
(*to*)flow
TSP 7.139; ✓*rauš* ? Hen. Texts. 716; ✓*waig* ? Emmerik. SGS 75

7002 **pr'wyz-** B آب‌دادن، جاری‌شدن، طغیان کردن
parāwĕž ? ©✓**waig-* ⇒pr'wšt-
(*to*)water, (*to*)flow
TSP 12.48; Hen. Texts. 716; S W, C2 p149, 21

7003 **pr'xs-** S ⇒ prxs-

7004 **pr'y** S ⇒ pry-

7005 **pr'yβ'k** B ابر
parīβē (pr'yβ'y) ©<**pari-abra-ka*; *pari awra*; Khot. *pryaur*; Khwar. *pryβk* ⇒pryβyy
cloud
TSP 2.522, 647, 3.154, 212, 267; BSTBL, Dhy. 15, 176; GMS 202; *pr'yβ'k-stn* "cloud-place", *-y* Padm. 58

7006 **pr'yβ's-** B تغییر رنگ‌دادن، دگرگون‌شدن
parīfās ©<**pari-bāsa-* ©impf.
(*to*)change colour
VJ 269; S W, C2 p1.48.26, *prβ's-*

7007 **pr'yβ'y** ⇒ pr'yβ'k

7008 **pr'yβr** B ⇒ prβr-

7009 **pr'yβyr-** B شرح‌دادن
parīβēr (pryβyr) ©impf. ⇒prβ'yr-
(*to*)explain
TSP 5.63, 86; STii 8.5

7010 **pr'yc-** B, S, C طرد کردن، ترک کردن
parēč ©<*apa/pari-raicaya- ©3sg. pres. *pr'yšt*; impf. *p'r'yc* ⇒pryc-, pr'yk
(*to*)leave, (*to*)abandon
VJ; TSP 12.36; BSTBL, Dhu. 284; MDii p207; C2; Notesii 224; 3sg. pres. *pr'yšt*, TSP 2.466; *pr'yct*, Dhu. 284; AVS 73

7011 **pr'yδ-** B, S فروختن
parēθ/δ ©<*parāδaya; Khot. *parāth*; Khwar. *p'rδ*; Yaghn. *pirōnt*; <*parā-daθa-ya; √*dā* ⇒pr"δt-, pryθ-
(*to*)sell
VJ 1247; TSP 2.775, 9.14; SCE 413; Frag. Len.; MDii p207; GMS 122.26 n 1; AVS 117; *pr'δ*, Frag. Len. 83b1; S W, C2 p148.26

7012 **pr'yk** B, S باقی‌مانده، ماترک، دیگر
parēk ©pl. *-t* ⇒pr'yc-, pryq, pryc-
leavings, remnant, other
SCE 387; *pr'ykt*, TSP 3.151 n p196; S W, IIJ 1976, 70 n 106; *pr'ykw*, MD

7013 **pr'ykh** B, S پَری، جن
parīk ©pl. *-th*; ob. pl. *-tyh*
fairy
VJ 1003, 1113; TSP 6.197; Frag. Len. 93.21, 29

7014 **pr'ym** B این، به‌این، در این
parīm ©<*upari-ima ⇒pr'ym'yδ
in the, to the
BSTBL, Vim. 141, 144; GMS 1404, 1470, *pr+'mw*

7015 **pr'ym'nt** B در این، برای این، راجع به اینها
parimand (pr'ymnt) ⇒prym'nt
for this, for these, in this, in these, about this, about these
TSP 2.245, 645, 1075, 10.13; Frag. 2a. 29

7016 **pr'ym'yδ** B, S برای این، به‌این
parimēδ/θ ⇒prymyδ, pr'ym
in the, in this, for this
GMS 1482; EGSii 130; MD; TSP; BSTBL; STii

7017 **pr'ymnt** ⇒ pr'ym'nt

7018 **pr'ynk**[1] B, M پوز، پوزه(قسمتی از صورت، دور دهان)(دخیل: فرنج)
parīng ©*pari-ānaka <*pari-āhanaka; *aham*; Av. *ąŋhan* ⇒pryng[1]
part of the face, cavity of the mouth
Sogdica. p6.7; TSP 7.55 n p211; GMS 976A; Benv. Et. Oss. 24

7019 **pr'ynk**[2] B, S پارچه‌ی ابریشم، پرند، پرنیان
paring ©<*upa-iringa; Av. *haptō-iringa* ⇒pryng[2]
damask
TSP 3.129, 146; MDii B-16, 11; Hen. Texts. 735; Sogd. Cpds. 1945, 150-7

7020 **pr'yp-** B, S با خود بردن، رهبری کردن
parēp ©<*pari-āpaya ⇒pryp-, pryft-
(*to*)lead, (*to*)take(*away*)
VJ 334, 64[b]; MDii; C2, p53; impf. *pr'yp*, VJ 960, 1230, 1346; GMS 205, 588

7021 **pr'ys** B ورود
parēs, parāis
arrival
TSP 9.19, 33, 41

7022 **pr'ys-** B, S رسیدن(در بیشتر متون)
parēs ©*parā-isa; √*ay-* ⇒prys-, pr'γt-[1]
(*to*)reach, (*to*)arrive
GMS 539; VJ n p97,1096

7023 **pr'ysyn'k** B وارد، واردشونده
parēsēnē ©pres. part.
comer, one who enters
TSP 9.17, 25, 53

7024 **pr'yš-**[1] S فرستادن
frāiš ©<*frāišaya ⇒pr'šy-, pr"š-, pryš-, fryš-, βr'yš-, βr'š(y)-
(*to*)send
MDii p207

7025 **pr'yš-**[2] B ⇒ pr'yc-

7026 **pr'yšt-** S فرستادن
frēšt ©<*frāišta ©pt. st.; perf. *pr'yštwδ'r* ⇒pryšt-[1], fryšt-, pryš-, βr'š(y)-
(*to*)send
MDii p207; AVS 122

7027 **pr'yšt'k(w)** S(M) رسول، فرستاده(فرشته)
frēštak(u), frēštē
apostle
Hen. BSOAS 11 p69

7028 **pr'yštrn-** B گستردن
parištarn ©impf. ⇒*prštrn-, pr"štr-
(*to*)spread
TSP 13.8 apud. S W, IIJ 1976, 54

7029 **pr'yt** B روح گرسنه
pret ©<Skt. *preta* ©pl. *-t*; ob. *-y*
hungry ghost
SCE; TSP 2.518, 948; STii 10.43, 48

7030 **pr'ytr** B ⇒ prtr-

7031 **pr'yttr** B عزیزتر
fritar (f'ytr) ⇒prytm(h)
dearer
TSP 2.175

7032 **pr'yw** B, S با، همراه(در بیشتر متون)
parĕw ©<*upari- aiva ©postp. ⇒pryw[1], pr'w[2], prw[3]
with, together with
GMS 132; EGSii 166

7033 **pr'yw'nt** B در آن
pariwand ⇒prywnt
in this
TSP 2.406; GMS 1404

7034 **pr'yw'yδh** B, S برای این، در این، راجع به این
pariwēδ, pariwiθ ⇒prywyδ, prywyθ
in this
VJ; TSP; SCE; Frag. 2a.5; Frag. Len.; STii 8.3, 9.16; KG; GMS 1403, 1404, 1453

7035 **pr'ywrt-** B, S برگشتن، شدن
parīwart (prywrt) ©impf. ⇒prwrt-
(*to*)turn, (*to*)become
Dhy. 179, 325; GMS 624; Frag. Len. 29.12; KG 606, 624, 687

7036 **pr'ywyδ** ⇒ pr'yw'yδh, prw'yδ[2]

7037 **pr'ywyrt-** B, M برگرداندن، تغییردادن
parīwērt (prywyrt) ©impf. ⇒prwyrt-
(*to*)turn, (*to*)transform
SCE 560; BBB b52

7038 **prβ"r** B گردونه، ارّابه
parβār ⇒prβ'r[1]
vehicle
BSTBL, Dhu. 73, Dhy. 78

7039 **prβ'γtk** B هدیه
parβăγdē ©<*pari- baxtaka ⇒prβγn, prbγty, prbxšty
gift
TSP 3.80 n p194

7040 **prβ'r[1]** B, M گردونه، ارّابه
parβār ©= Skt. *yāna* ©ob. -*y* ⇒prβ"r
vehicle
BSTBL, Vim. 84, Dhy. 395; SCE 507; TSP; Sogdica. 29.5a; Hen. Tales. 479 n 2

7041 **prβ'r[2]** M, S شرح، تفسیر(گزارش)
parβār ⇒prβ'yr
explanation, pronouncement
GMS 1495; Hen. BSOAS 11.68 n 3; KG p187, 332, 349; MSP b43

7042 **prβ'rcy** S ارّابه‌ران، گردونه‌بر
parβārčī
charioteer
Hen. Tales. 478.19, 479 n 2

7043 **prβ'rnyk** S شرح‌دهنده، مفسّر
parβārnīk ?
explaining
Anc. Lett. 2.43, 47 (-*w*); GMS 997

7044 **prβ's-** B تغییررنگ‌دادن، دگرگون‌شدن
parfās ©*pari/apa-; √*bā* ©impf. *pr'yβ's*
(*to*)change colour
VJ 269n p93; Mack. BSOAS 33, 122; C2 p148

7045 **prβ'yr** B, S شرح، تفسیر(پرورش)
parβēr
explanation
TSP 9.117; STii 7.3; KG 338, 425; MDii

7046 **prβ'yr-** B, S تفسیر کردن، شرح‌دادن(پروردن)
parβēr ©<*pari-bāraya- ©impf. *pr$^{(i)}$yβ'yr* ⇒prbyr-
(*to*)explain, (*to*)expose, (*to*)tell
BSTBL; GMS 537; SCE 61, 133, 508; VJ 5; TSP 2.680 etc.; STii 7.3; KG 338, 425; MSP b2; impf. *pr'yβ'yr*, Frag. Len. 49.10

7047 **prβ'yr't-** B, S شرح‌دادن
parβĕrāt ©pt. st.; perf. *prβ'yrt(w) δ'r-* ⇒prβ'yrt-, prβ'yr-
(*to*)explain
BSTBL; TSP 6.78, 7.18; KG 438

7048 **prβ'yrn'k** B, S تفسیرکننده، توضیحی
parβērnē
explaining
BSTBL, Dhy. 130; Anc. Lett. 2.47; TSP 9.144, *prβ'yn'k* ?

7049 **prβ'yrt-** B, S شرح‌دادن(پروردن)(در بیشتر متون)
parβĕ/ərt ©pt. st.; perf. *prβ'yrtδ'r-* ⇒prβ'yr-, prbyrt-, prβ'yr't-
(*to*)explain
GMS 839a, 537; AVS 104

7050 **prβ'yrt'k** B, M شرح، تفسیر، مشروح(پرورده)
parβērtē (prβ'yrtk) ⇒prbyrc
explanation
TSP 2.339, 1232, 5.1, 113, 6.42; KG 411; GMS 537

7051 **prβ'yrtk** ⇒ prβ'yrt'k

7052 **prβγn** M هدیه، اهدایی
parβaγn ©<*para-bigna ©ob. -*yh*; pl. -*d* ⇒prβ'γtk
gift

GMS 1026; BBP 621; Hen. AM 1952, 206.2

7053 **prbγš-** C ⇒ prbxš-

7054 **prbγt-** C سپردن، تسلیم کردن
parβaγt- ©pt. st.; pres. *prbγ́š-* ⇒prbxš-, prbγty
(*to*)hand over, (*to*)deliver
C2 gloss.; AVS 130

7055 **prbγty** C سپرده
parβaγdē ©pp.; pl. *-t* ⇒prbxšty, prβ'γtk
delivered over
BSTii 883.14: C2, 48R16; STii 6.27, 5.46

7056 **prbnty** C بار
parβandē ?
burden
BSTii 867.33; S W, C2, 27V3 p63, 3

7057 **prβr-** B نشان‌دادن، معرّفی کردن
parβar ©inf. *-'y*; impf. *pr'yβr-* ⇒prβ'yr-
(*to*)present
TSP 8.109, 5.63; AVS 102

7058 **prβr'nh** B هدیه، گردونه ؟
parβarān
gift, chariot ?
VJ 132; GMS 1032

7059 **prβrt** B به‌صورت ضربدر قرار گرفته
parβart
crossed
SCE

7060 **prβrt-** S نشان‌دادن، معرّفی کردن
parβart ⇒prβr-, prβ'yr-
(*to*)present
MSP b52 p22 n38; AVS 102

7061 **prβrtδst(t)** M, B دست‌به‌سینه
parβart-δast ⇒prβyr-[2], prβrtp'δ
crossed arms
SCE 400; Sogdica. 21.16b 23; GMS 498, 668; Sogd. Cpds. 1945, 142

7062 **prβrtp'δ** B چهارزانو
parβartpāδ ⇒prβrtδst(t), prβyr-[2]
cross-legged
BSTBL, Dhy. 18

7063 **prβtm** B, S آخرین
paraβtam ? ©**parama-tama* ©double. superl.
last
TSP 9.102, 133, 16.29; STii 10, 2; BSTBL, Vim. 70, Dhu. 69, 192, 253; Anc. Lett. 2.11, 33; S W, SGI 1986, 417

7064 **prbxš-** C سپردن، تسلیم کردن، خیانت کردن
parβaxš (prbγš-) ©<**para-baxša-* ⇒prbγt-, prbxšty
(*to*)hand over
GMS 666; C2, 94V24 & p67; STi 6.3; Sund. AoFi 1974, 250.15, 8R 4

7065 **prbxšc** C ⇒ prbxšty

7066 **prbxšd'r-** C خیانت کردن
parβaxš-δār ©<**parβaxštδār-* ©perf. st.
(*to*)betray
STi 50.2; Sund. AoFi 1974, 8R 4

7067 **prbxšny** C خائن
parβaxšnē
betrayer
STi 33.19; GMS 893

7068 **prbxšty** C سپرده
parβaxštē ©pp. ⇒prbxš-, prbγty, prβ'γtk
delivered over
STi 17.3; Sund. AoFi p241; C2, 12V3, *prbxšc*, f. adj.

7069 **prβyr** S تعهّد
parβĕr
agreement
MDii

7070 **prbyr-** C شرح‌دادن، باز گو کردن
parβēr (prβyr-[1], prybyr-) ©impf. *prybyr* ⇒prbyrt-, prβ'yr-
(*to*)tell, (*to*)recount, (*to*)explain
C2 gloss.; impf. BSTii 880.11: C2, 77V11; GMS 624; STi; apud. Sund. AoFviii 1981 p216; AVS 79

7071 **prβyr-[1]** M ⇒ prβ'yr-, prbyr-

7072 **prβyr-[2]** B گذاشتن به صورت متقاطع یا ضربدر (دست‌ها یا پاها)
parβĕr ©<**pari-bāraya-* ©impf. *pryβyr* ⇒prβrtδst(t), prβrtp'δ
(*to*)cross (*arms or legs*)
BSTBL, Dhu. 225; AVS 79

7073 **prbyrc** M روایت‌شده، نقل
parβērč ©f. pp. ⇒prbyrt-, prβ'yrt'k
narration, narrated
Hen. JRAS 1945, 155

7074 **prβyrcy** M قابل گفتن، گفتنی
parβērčī
sayable (*what one must say or tell*)
Hen. JRAS 1945, 155 n 6; GMS 1006-9

7075 **prbyrd'r** C ⇒ prbyrt-

7076 **prbyrt-** C شرح‌دادن، باز گو کردن
parβe/ərt ©pt. st. ⇒prbyr-, prβ'yrt-
(*to*)tell, (*to*)recount, (*to*)explain
C2 gloss. perf. st. *prbyrd'r-*

7077 **prc'βt** B محصور، احاطه‌شده، محوّطه(طبری: چَفت)
parčăft, parčăβd
enclosure, surrounding
SCE 222; BSTBL, Dhy. 228; GMS 1587A; Gersh. IF 1970, 305

7078 **prc(h)** B, S پشت
parč ©<**pṛšti*; Yaghn. *parča*; Khot. *palšti*; Khwar. *pšky*; Av. *paršti* ⇒prcy
back
GMS 138, 275; VJ 57'; SCE 94; TSP 3.133; Frag. Len. 37.15, 19; C2, 111R3; MDii

7079 **prcy** M, C عقب، پشت‌سر، بعد
parči ©<**paršci* <**paršti* ©adv. ⇒prc(h)
behind, after
GMS 275, 382; STii 4.40, 5.30; BBB 517

7080 **prδ"β'k** B فریبنده، خائن
parδāβē ©<Av. *dab-*; Khwar. *prδ'βy* ⇒prdbn
deceptive, treacherous ?
BSTBL, Intox. 26

7081 **prδ'γt-** B گستردن، کشیدن
arθăγd ©<**pari/ā- θaxta* ©pt. st. ⇒prδ'ync-
(*to*)spread, (*to*)pull
GMS 600; AVS 123

7082 **prδ'γt'k(w)** B گسترده، کشیده
paθăγdak(u), parθaγdē ©pp.
spread, pulled
VJ 862

7083 **prδ'γtch** B گسترده، کشیده
parθāxtč ©f. pp.
spread, pulled
VJ 19[b], 346

7084 **prδ'nk(h)** B پرده
parθang ⇒prδ'ync-, prθynq
curtain
TSP 3.159, 156

7085 **prδ'w** S(M) شعله، پرتو
parδ/θāw ©Khot. *padav*
flame
BBB b15; Benv. Notesiv 518; GMS 573; Prolexis. 154; Sund. MHC 36.8 R6

7086 **prδ'ync-** B گستردن
parθēnč ©<**pari/ā-θanjaya-* ©inf. *-h* ⇒prθync-, prδ'γt-
(*to*)spread
prδync, TSP 3.125; *prδ'ynch*, TSP 128, 158; *prδ'yncy*, TSP 3.145.160

7087 **prδ'ys** B محوّطه‌ی محصوره، ساختمان
parδēs ©<**pari-daisa* ⇒prδys-
enclosure, building
VJ 13[b]

7088 **prδβ'n'(h)** M خطر، آسیب
parδβăn(a) ? ⇒prδβn
danger
GMS 1588

7089 **prδβ't** B برفرض، اگر، برحسب اتّفاق
par-δβāt
if, supposing
TSP 6.187; BSTBL, Dhy. 33; Benv. Notesii 236

7090 **prδβ'y-** ⇒ βrδtβ'y-

7091 **prδβ'y't-** S منتشر کردن، گسترش‌دادن
parθβāy-āt ©<**prδβ'y*; <**pari-θwaya-* ? ©pt. st.; perf. *prδβ'y'tδr-* ⇒βrδtβ'y-
(*to*)diffuse, (*to*)spread
GMS 293; KG 394

7092 **prδβn** M, S خطر، آسیب، فریب
parδβan ? ⇒prδβ'n'(h), prdbn
damage, danger
BBB; GMS 1428, 1453; Sogdica. 29.10; Hen. BSOAS 11.66, 14; Cosm. 312.82; JRAS 1944, 142.8; Frag. Len. 65.3

7093 **prdbn** C فریب
⇒prδβn
deceit
STii 1.4, 6.41; Benv. JA 1955, 310; STSC 136; C2, 52V13

7094 **prδβnkry** B ویرانگر، آسیب‌رسان
parδβankarē
destructive
TSP 24.3

7095 **prδr-** S کوشیدن ؟
parδar, fraδar ? ©Av. *dar-* ?
(*to*)endeavour
MDii p166.19, 167.3 n p168

7096 **pr δstw** به‌دست، توسّط
par-δastu ⇒δst
by means of
C2, 56R 30, 69R10

7097 **pr δstw wn-** سپردن، تحویل‌دادن
par-δastu-wan- ⇒δst
(*to*)hand in

7098 **prδwk⁽ʲ⁾** B دنیای دیگر، عُقبیٰ
paralok ©<Skt. *paraloka* ⇒δwkʾ
future world
TSP 10-9; BSTBL, Intox. 20; *-y*, TSP 2.28; *-h*, TSP 2.502

7099 **prδwt-** M آتش گرفتن
parδ/θŭt ©pt. st. ⇒prδʾw
(*to*)burn, (*to*)inflame
GMS 573; BBB

7100 **prδwty-** M آتش گرفتن، مشتعل
parδŭtē ©Khwar. *θāw*; Khot. *padav* ©pp. ⇒prθwty
inflamed
BBB p92 b15

7101 **prδync** B ⇒ prδʾync-

7102 **prδys-** M ساختن، بنا کردن
parδēs ©<**pari-daisa-* ⇒prδʾys
(*to*)build
BBB 494; GMS 668, 914; AVS 125

7103 **prδyz** M باغ، فردوس(پالیز)
parδēz (prdyz) ©Av. *pari-daēza* ©ob. *-y*; pl. *-t*
garden, orchard
BBB 571; BSTii 877.2, 878.8.16; C2, 87R 2, 8.11

7104 **prdyz** C ⇒ prδyz

7105 **prδyzpʾn** S رئیس باغ‌ها، قرق‌بان(پالیزبان)
parδēz-pān
chief of parks
MDii A-5, 22; *prδyzpt*, MDiii p97

7106 **prfʾc** C تغییررنگ‌یافته، دگرگون‌شده
parfāč ©f. pp. ⇒prβʾs-
discoloured(*changed in colour*)
BSTii 843.26; Mack. BSOAS 33.122; C2, 68R26 n p148

7107 **prfʾty** C ⇒ prfʾc

7108 **prγʾnp⁽ʲ⁾** B مهارت، هنر، وسیله، صنعت
parγanp ? ©ob. *-y(h)* ⇒prγʾwn ?
means, expedient, artifice
BSTBL, Dhu. 80, 164; *-ʾ*, Dhu. 76 etc.; TSP 9.83 n p180; *prγʾnpyh*, TSP 2.867, 6.76, 79; BSTBL, Vim. 67; Dhu. 88

7109 **prγʾnš-** M(S) جدا کردن
parxanš ©<**para- karša-*
(*to*)separate
GMS 343, 666; BBB 490; Karab. Insc. 16, 8; AVS 129

7110 **prγʾštk** B محروم، عاری
parxaštē ©pp. ⇒prγʾyz-, pryšty
deprived
SCE 78

7111 **prγʾw** B, S ثروت، مال، گنج
fraγāw, farγāw ©<**fragāva*; Parth. *fargāw* ⇒βrγʾw
wealth
VJ 84 etc.; SCE 499; Anc. Lett. 2.31; Benv. Notesiii 204

7112 **prγʾwcy** B استفاده، سود
fraγāwčī
profit, benefit
BSTBL, Dhy. 228

7113 **prγʾwn ?** B وسیله
parγōn ? ©Skt. *upāya* ⇒prγʾnp⁽ʲ⁾
means
Vim. 112, 176, BSTBL, Benv. TSP n p168

7114 **prγʾwncyk** B ⇒ prγwncyk

7115 **prγʾwt-** B رد کردن، منع کردن
parxŭt ©pt. st. ⇒prγwn-, prγwtʾk
(*to*)reject, (*to*)forbid
TSP 2.1035, 1039; Hen. Texts. 722

7116 **prγʾyz-** B آسیب‌رساندن، غارت کردن، محروم کردن
parxēž ©<**para-hazya-* ? ⇒prγyž-
(*to*)deprive, (*to*)plunder
TSP 2.1114; Hen. Texts. 724; AVS 136

7117 **prγʾz-** B شروع کردن، آغازیدن
fraγāz ⇒prʾγʾz-, βrʾγʾz-, frγʾz-, frʾγʾz-
(*to*)begin
Dhy. 314; *-ʾnt*, 3pl. pres. *prγʾʾz*, TSP 7.18

7118 **prγdʾr-** C ⇒ prʾγtδʾr-

7119 **prγmʾny** S آشفته‌حال ؟
praγd-mānē ? ©<*prγt- mʾny*
anxious, with weary mind ?
MDii p94.2 n p98; Gersh. Advice. 86

7120 **prγn'** B, S روش، نشان، نوع
fraγnă (βrγnh) ©ob. *-yh* ⇒βʾrγn, frγn⁽ʲ⁾
kind, mark, manner
VJ 973; TSP; SCE 326; BSTBL, STii 7.20, 10.29; MDii B-7R5

7121 **prγnh** B ⇒ prγnʾ

7122 **prγrs'y** B گرد، دایره‌شکل
parγarsē ? ©Av. *gərəsna*; <**pari-grs-*
round
BSTBL, Dhy, 88; Benv. Notesii 229

7123 **prγrš** B کنیز، زن صیغه‌یی ؟
parγarš, p(ə)r(ə)γarš ? ⇒prγš
slave girl, concubine
TSP 8.188, 191; Hen. JRAS 1944, 139 n 3; Texts. 737, 188; TSP 12, 12 ?

7124 **prγs-** B, M رهاشدن، ترک‌شدن، باقی‌ماندن
paraxs ©intrans. v.; impf. *p'r$^{(')}$γs* ⇒pr'γsy, pr'yc-, prxs-
(*to*)remain, (*to*)be left
BSTBL, Dhu. 251, Dhy. 348; GMS 177

7125 **prγš** M کنیز، زن صیغه‌یی ؟
pərayaš ? ⇒prγrš
concubine, slave girl
Hen. JRAS 1944, 138.7, 139n 3

7126 **prγš'w-** B پوست کندن، در آوردن
praxšāw
(*to*)scrape, (*to*)pull out
TSP 3.284 n p199; Gersh. AHM 323

7127 **prγšn-** S دلالت کردن، نشان‌دادن، نشان گذاشتن
fraγšn- ?
(*to*)mark
Frag. Len. 67.7

7128 **prγšn'k** S ⇒ prγšnh

7129 **prγšn'y** S پیشگو
prayšnē ©ob. pl. *-ty*
soothsayer
Frag. Len. 67.6

7130 **prγšnh** B, S نشان، علامت
fraγšnă ? (βrγšnh, prγšn'k) ©= Skt. *lakṣaṇa* ©f. n. ⇒nγšn(h)
mark, sign
SCE 149, 266; VJ 1032; TSP 6.4, 90, 162; BSTBL, Dhy. 46; *prγšnw*, Frag. Len. 67.7; S W, BSOAS 1981, 240 n

7131 **prγšty** C محروم
parxaštē ©pp. ⇒prγyž-, prγ'štk
deprived
BSTii 909.26: C2, 61R29

7132 **prγšyny** ? S شیون کنان
parxašēnē ? ⇒prxš'y-
lamenting
Frag. Len. 67.6 apud. S W, BSOAS 1981, 240n; Sund. MSP p51

7133 **prγtr** M خسته‌تر
paraγdar, paraxtar
wearier
GMS 1243, 1285

7134 **prγt-** M, C, S ترک کردن، ترک‌شدن
paraγd ©pt. st. ⇒prγs-, pryc-, prγs-, pr'γt-^{2}
(*to*)leave, (*to*)be left
BBB 713; GMS 842; C2, 60V15; trans. pret. *prγd'r-*, C2, 65R26

7135 **prγty(y)** M, C متروک، فرسوده، خسته
paraγd(ē) ©pp.
left
GMS 1285; BBB 700, 747; C2, 22V15

7136 **prγwδ'** B کثافت
parγŭδ/θā ©f. n. ⇒pcγwδh
dirt
TSP 2.713

7137 **prγwn'** B رد، سرزنش، محکومیّت
parxōn ©<**pari-xauna*; Parth. *prxwdn* ⇒pcxwn
censure, condemnation
Intox. 32

7138 **prγwn^{2}** ⇒ prγwntk

7139 **prγwn-** B رد کردن، محکوم کردن
parxōn ⇒prγ'wt-
(*to*)reject
TSP 2.732; Hen. Texts. 722; AVS 98

7140 **prγwncyk** B سستی، رخوت
parγ/xunčīk ? (prγ'wncyk)
slackness
TSP 2.896, 889

7141 **prγwntk** B دلخواست ؟، آرزوشده ؟
p/farxundē ? (prγwn^{2})
desired ?
TSP 2.30 n p168, 7.193; Hen. Texts. 734; Frag. Len. 41.3, *prγwn*

7142 **prγwt'k** B مردود، ممنوع، طردشده
parxŭtē ©pp. ⇒prγwn-, prγ'wt-
rejected
TSP 2.868

7143 **prγy** S(M) اجرت، مزد(بوستان: بَرخی)
parxe/ī ⇒prxy(y)
wage, salary
Hen. Tales. 467.20

7144 **prγyž-** C محروم کردن

parγēž ⇒prγ'yz-, prγšty, pγ'yz-
(*to*)deprive
STii 6.41; STSC 146.4; BSTii 889.22: C2, 66R22, 104V16 p131.22

7145 **prk'š** B بند، زندان
parkāš ⇒ptq's, prkyš-
imprisonment
SCE 33; TSP 7.42, 64

7146 **prk'yn** M خندق، سنگر(پار گین)
parkēn (prkn) ©MP *p'rgyn*
ditch
MSP b196 b193 p51

7147 **prkn** ⇒ prk'yn

7148 **prkšt-** M زندانی کردن، دربند کردن
parkašt ©pt. st. ⇒prkyš-
(*to*)imprison
GMS 598; perf. *prkštδ'r-*, BBB b74; *pkyšt-*, TSP 6.151

7149 **prkyš-** M, B زندانی کردن
parkēš (prqyš-) ©impf. *pryqyyš* ⇒prkšt-, prk'š
(*to*)imprison
GMS 598; TSP 6.151n 206; BSTi 89; Hen. Cosm. 312, 104, 105; GMS 624; BBB b74; AVS 128

7150 **prqyš-** M, C ⇒ prkyš-

7151 **prm**[1] در این، برای این، به‌این(در بیشتر متون)
parm (prmh) ©<**upari- ima*
to this, in this
GMS 1971

7152 **prm**[2] تا، تاآنجاکه، تابه‌آن، درطول(در بیشتر متون)
parm (prmw) ©**parama(m)* ©postp. ⇒pn, »δprm(h)
until, up to, as far as, so long, during
GMS 1586, 1608, 1631; *-w*, Anc. Lett. 2-16, 23; S W, SGI 1986, 417

7153 **prm»n** M گذشت، عفو
parmān (prm'n[4]) ⇒pw prm'n, prm'ndy'
pardon
BBB 606; GMS 291; Sogdica. 16.6

7154 **prm»y-** B فرمودن
framāy ⇒prm'y-[1]
(*to*)order
SCE 24

7155 **prm'qycq** C تجربه، آزمایش
parmākīčk (prm'kyck) ©<**prm'y-<parā/upari-√māy*; Khwar. *prm'h* ⇒zm'qycq
experience
S W, C2, 31R16 n p73; MSP a4

7156 **prm'kyck** M, S ⇒ prm'qycq

7157 **prm'n**[1] B فرمان، دستور
framān ©OP *framānā* ⇒prm'nh[1], frm'n
order
VJ 223; SCE 24; TSP; BSTBL; GMS 1026; Vim. 63; CII 1990 G11

7158 **prm'n**[2] C مؤمن
parmān
faithful
STi 47.7; Sund. AoFi p237, 7V12; AoFiii p71, 17R7

7159 **prm'n**[3] B ⇒ prm'nh[2]

7160 **prm'n**[4] M ⇒ prm»n, prm'ndy'

7161 **prm'n**[5] S خانگی، در خانه
par-mān
domestic, in the house
MDii apud. Gersh. Advice. 93, *par-mān*, C2 p83

7162 **prm'nδ'r** S فرماندار، فرمانده
framānδār ⇒frm'nd'r
commander
MDii p208; GMS 1135; MDiii p97

7163 **prm'ndy'** M,C گذشت، عفو، بخشایش
parmāndyā ⇒prm'nty', prm»n
pardon, mercy
GMS 291; Sogdica. 16.3b; STii 1.6; BBB 603, 737

7164 **prm'nh**[1] B, S فرمان، دستور(در بیشتر متون)
framān ©ob. *-wh*; *-yh* ⇒prm'n[1]
order
VJ; TSP; BSTBL, Dhu. 136; Frag. Len.; KG 358, 440, 506, 514; Anc. Lett. 3.21; *-wh*, SCE 568; *-yh*, MDii; Frye 22

7165 **prm'nh**[2] B, S فکر، اندیشه
parmān ©Parth. *prm'ng* ⇒m'n prm'n
thought
TSP 15.29; S W, C2 p73.16

7166 **prm'nh ptγwš'k** B, M, S فرمانبردار
framān-patγōšē (prm'n ptγwš'k)
obedient
SCE 25; TSP 23.7; BSTBL, Vim. 173; Hen. Tales. 486.21; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145

7167 **prm'n ptγwš'k** ⇒ prm'nh ptγwš'k

7168 **prm'n ptγwš(')y** B, S فرمانبردار(فرمان‌شنو)
framān-patγōšē ⇒frm'n ptγwšy
obedient

TSP 5.118; pl. *-t*, Vim. 63, BSTBL; KG 550

7169 **prm'nty'** S, C عفو، چشم‌پوشی
parmāndyā ⇒prm'ndy'
pardon, forgiveness
Tales. 480.12, 14; GMS 835; STi 78.11; Sund. AoFi 1974, 1V 10; STii 6.30; BSTii: C2 gloss.

7170 **prm't-** B, S فرمودن
framāt ©pt. st. ⇒prm'y-[1], frm't-
(*to*)order
GMS 565, 849; perf. *prm'tδ'r-*, KG 531, 532; VJ 175, 298 etc.

7171 **prm't(')k** S ⇒ prm't'y

7172 **prm't'y** B فکر، تصمیم
parmātē (prm't(')k, prm'tyy) ⇒m'n prm'tyy
thought
SCE 317; KG 363; GMS 964; TSP 3.205; S W, C2 p73, 16

7173 **prm'ty** C ⇒ prm't'y

7174 **prm'tyy** M ⇒ prm't'y

7175 **prm'y** B بفرمای، بفرمایید
framāy ©2sg. impv.
please
GMS 1208 n 1, 1682, 2pl. impv. *prm»yδ*, VJ 179

7176 **prm'y-'** B, S فرمودن(در بیشتر متون)
framāy ©<**fra-māya-* ©impf. *pr'm'y*
⇒βrm'y-, prm't-, prm'y, prm»y-, frm'y-
(*to*)order
GMS 327, 656

7177 **prm'y-[2]** S فکر کردن، اندیشیدن
parmāy ©<**parā/upari-māya*; Parth. *parmāy-*
⇒prm't'y
(*to*)think
MDii p111.17 n 113; S W, C2 p73, 16; Hen. BBB 77n 1

7178 **prm'yny** B (*نام نوعی*) بیماری
parmēnē ?
(*a kind of*)illness
TSP 2.34 n p169

7179 **prmh** B ⇒ prm[1]

7180 **prmw** ⇒ prm[2]

7181 **prmyδ** M ⇒ prymyδ, pr'ym'yδ

7182 **prn'** B, S فر، بخت(در بیشتر متون)
farn ©Av. *xvarənah* ⇒tw'prn(y), frn, fn
fortune, glory, majesty
GMS 224

7183 **prn[2]** B پَر، قلم
parn ©Av. *parəna*
feather
TSP 3.239; Mack. BSTBL p146; W-Lii

7184 **prn»y'n** B پرواز، پرنده
parnāyan (prn'y'n) ⇒*prn'y-
flying
SCE 105; Mack. n p35; TSP 2.1111

7185 **prn'k** B گلبرگ، پَرِ گل
parnē ⇒z'r prn'k
petal
BSTBL, Dhy. 202; S W, BSOAS 1983, 44

7186 ***prn'y-** B پریدن
parnāy ⇒prn»y'n
(*to*)fly
SCE p35-6; S W, C2 p76.15

7187 **prn'y'n** ⇒ prn»y'n

7188 **prn'yny** ⇒ pr'nyny

7189 **prn'z-** B چرخاندن، پیچاندن
parnāž ⇒n'j-
(*to*)roll, (*to*)turn
TSP 2.144, 213, *prn'nt*; Hen. Texts. 716

7190 **prnβrch** S فرهمند، شادمان(فَروَر)
farn- βarč ©f. adj. ⇒frnβry
happy
GMS 1132

7191 **prnβyrt'y** B فرهمند(فریافته)، خوشبخت
farn-βērtē (prnβyrtk) ©OP *vinda farna*
fortunate
TSP 2.85, 17.17 etc.; voc. *prnβyrt'*, TSP 6.42, 126, 176; BSTBL, Dhy. 13

7192 **prnβyrtk** ⇒ prnβyrt'y

7193 **prnγwnδy** ⇒ frnxwndy(y)

7194 **prnγwnt'k** B فرخنده(در بیشتر متون)
farnxwandē, farnxundē (prnγwntk)
©<**farnah-wantaka*; Av. *xvarənahvant*
⇒frnxwndy(y)
fortunate, glorious
VJ; SCE 490, 498; TSP; Frag. Len. 70.5; nom. *prnγwnt'kw*, VJ 1198, 1221; *prnγwnt'w*, VJ 838

7195 **prnγwntk** ⇒ prnγwnt'k

7196 **prnm** C ⇒ pyrnm

7197 **prnnyrβ'n** B رهایی، نجات(در بیشتر متون)
parnirvān ©<Skt. *pari- nirvāṇa*
salvation

7198 **prnp'r** B علّت، دلیل
parnpār (przp'r² ?)
cause
BSTBL, Vim. 100; GMS 1446; S W, C2 p183n 6

7199 **prnxwnt'ky'kh** S(M) فرخندگی
farnxundakyā(k) (prnxwntky'kh) ⇒frnxwndky'(h)
gloriousness
KG 336, 337

7200 **prnxwntky'kh** ⇒ prnxwnt'ky'kh

7201 **prnxwnty** S فرخنده
farnxundē
fortunate
Anc. Lett. 1.5.6, 3.9, 10, 6.2; CII 1990 G1, 8

7202 **prp-** C راهنمایی کردن، بردن
parĕp ? ⇒pryp-
(*to*)lead, (*to*)fetch, (*to*)bring
STSC 30; BSTii; C2 gloss. p53.23; *prpt*, pt. inf. C2, 23R11

7203 **prs-** B پرسیدن(در بیشتر متون)
pṛs, pərs (pwrs-) ©<*pṛsa-* ⇒'prs-, ps-[1], 'ps-[1]
(*to*)ask
GMS 145

7204 **prs'** M زمان، ساعت، جهت، پهلو
parsā ?, pərsā ©<Av. *pərəsu* ©acc. f.
hour, side
GMS 138, 971; Hen. BSOAS 12.312.99, 101 n p316

7205 **prs'k** B سپاس، حق‌شناسی ؟
parsē ?, pṛsāk ? ⇒'prsy
gratitude ?
BSTBL, n p16; Vim. 53

7206 **prs'kh** B, M پهلو، طرف
parsāk, pərsāk ©Khot. *pālsa* ⇒prs'
side, rib
TSP 7.57 n p211; MSP b147

7207 **prs'ym** B فشار، بازپرسی، گوشمالی
parsĕm ? ©<**samya* ⇒prsym
oppression, enquiry, punishment
TSP 2.1149; S W, C2 p56, 27

7208 **prsqy'** C پرسش، اعتراف
parsakyā
question
'z'n prsqy' "confession", C2 gloss. & p63; STSC 111

7209 **prsm-** B, C فشاردادن، مالیدن ؟، مشت و مال ؟
parsam ? ©√*sam-*; Khwar. *sm-* ©inf. *-'y* ⇒prs'ym
(*to*)press ?, (*to*)rub ?, massage ?
Dhy. 69; Benv. Notesii 22, Mack. BSTBL n p51; Sund. AI 28, 1488, 183

7210 **prst't-** S ⇒ prsty-

7211 **prsty-** S فرستادن
frastay ©pt. st. *prst't*
(*to*)send
Anc. Lett. 3.5, 1.12, 2.57

7212 **prsym** C تنبیه، پرس‌وجو، داوری
parsĕm ⇒prs'ym
punishment, enquiry, judgement
S W, C2 n p56, 12R27

7213 **pršˉ** B لب
pa/ərš ©pl. *-t* ⇒kβt'pršt, pšt[1]
lip
pršt, GMS 357, 526; TSP 6.88; SCE 86

7214 **pršˉy'δ-** B, M قرار گرفتن، جاگرفتن
paršēδ ©<**pari-sādaya* ⇒pršyδ-
(*to*)settle down, (*to*)lodge
GMS 409n 1; Tales. 472.12; TSP 2.3; AVS 78

7215 **pršnx(y)** M شاخه‌ی کوچک
paršanx(ē) ©pl. *-t*
branch
GMS 1142; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145.2

7216 **pršp'r** B پایمالی، لگدمال، پیخسته
paršpār (pšp'ry) ©<**pari-spar-* ⇒'nšpr-
trampled
TSP 13.3 n p226

7217 **pršprn** M پیاده‌رو، سطح زمین
paršpar(a)n
pavement
GMS 1028; Hen. BSOAS 12, 307.25

7218 **prštˉ[1]** S فرار کردن، گریختن
parašt ('pršt-) ©pt. st. ⇒prštk, pryž-, pryšt-[2]
(*to*)escape
MDii p172.3f. 6; Gersh. Advice. 88; CII 1990, 84 E9

7219 **prštˉ[2]** ⇒ fšt-[1]

7220 **prštʺkk** ⇒ pršt'k(h), pšt'q

7221 **pršt'q** M ⇒ pršt'k(h), pšt'q

7222 **pršt'k(h)** B, M, S سلاح، تجهیزات
parštāk (prštʺkk, pršt'q) ⇒pšt'q
equipment, armour, outfit

Sogdica. 60.2 n p61; TSP 6.190, 13.14 n p227; VJ 39ᵉ; Hen. Tales. 486.12; JRAS 1944, 138.11; GMS 980; Frag. Len. 61.6

7223 **pršt't-** B, M آماده کردن
parštāt ©<**pari-stāta* ©pt. st. ⇒pršt'y-, pšt't-
(*to*)prepare
GMS 562; TSP 13ii. 7, 13.14; *pršt'tδ'r-*, perf. *pršt'ty*; inf. VJ 56; *prštt*, Anc. Lett. 2.7 apud. Hen. BSOAS 12, 604.7

7224 **pršt'tδ'r-** ⇒ pšt't-

7225 **pršt'tr** M آماده‌تر
parištātar ©comp. adj.
more ready
GMS 531 n 1

7226 **pršt'ty** B, M, C حاضر، آماده
parštātē ©pl. *-t* ⇒pšt'ty
ready, prepared
GMS 842, 1285; Hen. BSOAS 11, 68.25, 12, 307.59; STi 86.8

7227 **pršt'y-** B, M, C آماده کردن، مجهّز کردن(در بیشتر متون)
parštāy ©<**pari-stāya-* ©impf. *pryšt'y-* ⇒pršt't-, pšt'y-
(*to*)prepare, (*to*)make ready
GMS 357, 562, 646, 650; TSP; Frag. Len. 75.2; Tales. 486.4; AVS 93; Sund. 1994, 45

7228 **pršt'yny(y)** M تهیّه کننده
parštēnē ©pl. *-t*
preparing
Sogdica. 52.3a, 1b; GMS 895

7229 **prštk** S گریخته
paraštē ©pl. *-t* ⇒pršt-[1], pryž-
escaped
MDii p172.4

7230 **prštrn** B فرش، بساط(بستر)
parštarn ©<**u/pari-star-(a)na-*
rug, carpet
VJ 847, 1128, 1367; TSP 8.198 n p219; GMS 1030

7231 ***prštrn-** B گستردن
parštarn ©**upari-√star-* ©impf. *pr'yštrn* ⇒pr"štr-, prštrt-
(*to*)spread
TSP 13.8 apud. S W, IIJ 1976, 54; Sund. AoF, 19, 1992, 353-4 n 17

7232 **prštrt-** B گستردن
parštart ©pt. st.; inf. *-y* ⇒*prštrn-
(*to*)spread
VJ 847

7233 **prštt** S ⇒ pršt't-

7234 **pršt(y)-** S, B فرستادن
frēšt ©pt. st. ⇒pryšt-[1], fryšt-
(*to*)send
MDii p123.10, 150.8; Frag. Len. 37.13

7235 **pršyδ-** M, S قرار گرفتن، نشستن
paršēδ ⇒pšyd-, prš'yδ-, pšyd'r-
(*to*)settle down, (*to*)sit down
GMS 877 n 2; impf. *pryšyδ*, MDii B-18, 7

7236 **prt** S ماه کامل، بدر
pərt ©f. -'
full moon
CII 1990 A6

7237 **prt'mch** B بیهوش، گیج(کسی که چشمش سیاهی می‌رود)
partāmč ©<**pari-tămah* ⇒pt"m
diggy, unconscious
VJ 205, 274, 1027, 1278, 1308; *-cy*, VJ 1081; Hen. apud. GMS 1003A

7238 **prt'w** M کرسی، نیمکت، جای نشیمن(پَردو، پاردو، باردو)
partu, partau ? ©pl. *-t*
bench
Hen. Cosm. 307.38 n p309

7239 **prtm-** B, S نخست، اوّل
fratam ©<**fra-tama* ⇒'βtm-, 'prtm-, 'ftm-
first
GMS 318, 1331; *prtmw*, Anc. Lett. 3.7; SCE 449; *prtmy*, TSP 2.14

7240 ***prtmcykw** S نخستین
fratam-čik
first
CII 1990 G7 p69

7241 **prθncn** C سایبان، سقف
parθančan
roof, awning
BSTii 915.5; Benv. JA 1959, 124; S W, C2, 17V5

7242 **prtpd** C آگاه
β/partpaδ (brtpd, brtpθ, brtwxt) ⇒brdpd, βrtpδ
informed
Sund. AoFviii 1981, 28R 21 p199, 21 p202 n370

7243 **prtr'** B, S بهتر، بیشتر، پیشتر(در بیشتر متون)
fratar ©<Av. *fratara* ⇒frtr, 'βrtr
better, more, rather
VJ 231, 1328; TSP; BSTBL; SCE 338, 273; GMS

437; Frag. Len.; Anc. Lett.; MD; Tales. 474.3, +*βw*- "to get better", +*wn*- "to heal"

7244 **prtr²** B نبرد، جنگ
partar, pratar ©<OP *partara*
battle
TSP 13.13; S W, IIJ 1976, 57

7245 **prtr-** B, S خشک کردن
partar (δstprtr) ©impf. *pr'ytr*
(*to*)dry up, (*to*)wipe off
VJ 517, 585, 748, 35e, n p94; Frag. Len. 37, 16

7246 **prtrxs-** S مورد ستم قرار گرفتن
partraxs ©**pari- traxsa*; Av. *θraxta*; Parth.*tryxs*- ©med. pass. st. ⇒ptr'nk, βtrync-
(*to*)be oppressed
Mack. AI 25, 424.4 n p427

7247 **prtry** S مخصوص، به‌ویژه
fratarĕ ©adv.
especially
BBB p100 e8.3; GMS 437 n 2; MDii

7248 **prtry'kh** B, S برتری، رجحان، بهبودی
frataryāk ©f.n. ⇒frtry'
improvement, furtherance, increase
TSP 6.192; GMS 437; MDii 1.1, 16; KG 334, 393, 533, 546, 568

7249 **prtw** C زمان، نوبت، دفعه
par(a)tu ©<**upa-ratu*
time, occasion
BSTii 829.20, 892.17; C2 gloss.; Sund. AoFiii 1975 p67.2; S W, BSOAS 1983, 49, *γrf prtw* "many times"

7250 **prθw'yq** C پهلوی، پارتی، اهل پارت
parθawīk ©<OP *parθava* ©ob. pl. -*ty* ⇒pγr'w'n'k
Parthian
BSTii 902.8: C2, 56V10

7251 **prθwty** C سوخته، مهر کرده، داغ‌زده
parθutē ©pp. ⇒prδwty-
burned, signed
BSTii 887.6: C2, 91R6

7252 **prtxyz-** M شامگاه(بعداز غروب آفتاب)
par(a)- taxēz
after sunset
Sogdica. 25.26; GMS 1142; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.3

7253 **prθync-** C گستردن
parθēnj ©impf. *pryθync* ⇒prδ'ync-
(*to*)stretch
BSTii 875.19: C2, 66V19

7254 **prθynq** C پرده
parθing ©pl. -*t* ⇒prδ'nk(h)
curtain
BSTii 904.21; STSC 106; C2, 57R21

7255 **prw¹** به‌این، براین، در(در بیشتر متون)
paru, parĕw ©<**upari-avam* ⇒pr'w¹, 'prw², pr
to it, to the, for, in, on
GMS 1432, *prww*; KG 2358

7256 **prw²** M بعد، سپس، آخر
paru ©<**aparam* ⇒'prw¹, 'pr'w
the last, latter, then
GMS 86, 1142; Hen. JRAS 1942, 242 f n

7257 **prw³** با، همراه(در بیشتر متون)
parĕw ©<*par-ēw* ©adv. & postp. ⇒pr'yw, pr'w², 'pryw
together
GMS 132; BBB b8; TSP 2.1137; C2 gloss.; *prwh*, Hen. JRAS 1944, 138.43

7258 **prw"c-** B تهمت‌زدن
parwāč (prw'c-) ⇒prw"k⁽ⁱ⁾
(*to*)slander
GMS 666; SCE 81; TSP 6.54, 7.43; AVS 118

7259 **prw"k⁽ⁱ⁾** B تهمت، دشنام
parwāk (prw'k) ©<**parā; upari-*√*wāk* ⇒prw"c-
calumny, slander
GMS 666; Gersh. Minorsky. Mem. 284n 54; SCE 440, 549; BSTBL, Dhu. 133; TSP 7.45

7260 **prw"r** B جریان، تخلیه، خروج
parwār (prw'r) ©ob. -*y*
discharge, flow
STii 8.34, 10.20, 21, 30; BSTBL, Vim. 77; Dhy. 6, 280

7261 **prw"y-** B دور چیزی را گرفتن، پوشاندن
parwăy (prw'y-) ©<**pari-way* ⇒prwyt-, ptw'y-
(*to*)wrap up
GMS 570 n 1; SCE 324; TSP 3.229; Bailey. HMV 30

7262 **prw'c-** B ⇒ prw"c-

7263 **prw'k** B ⇒ prw"k⁽ⁱ⁾

7264 **prw'nk(h)** S پرونده، مجموع اسناد، اجازه‌نامه، پروانه
parwānē ©Pahl. *parwānag*
records, document, permission

MDii p181.5n p183; MDiii n p97

7265 **prw 'PZY** B, S زیرا(در بیشتر متون)
paruti ⇒p'rwty, pr'w'PZY
for, because

7266 **prw'r** B ⇒ prw"r

7267 **prw'rt'** B فصل(کتاب)، طومار
parwārt
chapter, scroll
SCE 571; TSP 2.601, 1232, 5.1, 188, 9.103, 104; STii 8.8; BSTBL, Intox. 32; Hen. Texts 721

7268 **prw'rt²** B گردش، حرکت
parwārt ⇒prw'rth
turning, turn
BSTBL, Dhy. 58; Benv. Notesii 319

7269 **prw'rt–** B, S گردیدن، برگشتن، تغییر کردن(در بیشتر متون)
parwart ⇒prw'yrt–, prw'st–, prwrt–
(*to*)turn, (*to*)change, (*to*)become
TSP; BSTBL, Vim. 90, 72; Intox. 10; inf. *prw'rty*, TSP 2.891, 3.245; AVS 77, 78

7270 **prw'rth** B تغییر، دگرگونی
parwārt ⇒prw'rt²
change
TSP 2.131

7271 **prw'rtn rwc** S فروردین‌روز، روز نوزدهم ماه
frawartīn rōč ⇒βrw'rtn rwc
the ninteenth day of the month
MDiii p126

7272 **prw'rz** B توجّه، نگهداری، پرورش
parwarz ©Parth. *prwrz–*
care
TSP 8.199n p217

7273 **prw'st–** B گردیدن، برگرداندن، ترجمه کردن
parwast ©pt. st. ⇒prwst–, prwrt–, prw'yst–², prw'rt–
(*to*)turn, (*to*)change, (*to*)translate
VJ 1107; TSP 8.177; Frag. Len.; Sogdica. 61, 26; *prw'rst*, TSP 2.1235; AVS 111

7274 **prw'stδ'r–** B, S گردیدن
parwast-δār– ©perf. st. ⇒prw'st–
(*to*)turn
BSTBL, Intox. 38; Frag. Len. 93.16

7275 ***prw'stw'xš'k** M ترجمان، زبان‌دان، مترجم ؟(کسی که می‌تواند کلمات را به زبان دیگری بر گرداند)
parwast-wāxšē ©pl. *-w'š'yt*
interpreter

apud. Sund. KG 330 p187

7276 **prw'w'k** B ⇒ prwy'w'k, pry'w"k

7277 **prw'y–** B ⇒ prw"y–

7278 **prw'yck'** B از پیش، قبلی
parwǐčk ? ©<OP *paruva–*
from early, previous
GMS 976 n 1; SCE 65, 562

7279 **prw'yδ'** M جستجو، پرسش
parwēδ ⇒prwydy, prwyd–, prwyδ–
demand, seeking
Hen. Tales. 483.16

7280 **prw'yδ²** B براین، در این
par-wēδ (prwyδ, pr'ywyδ) ⇒prywyδ
to it, in
TSP 3.102, 7.194

7281 **prw'yδ–** B, S جستجو کردن، نگاه کردن، دریافتن، درخواست کردن
parwēδ ©<**pari-vaid* ⇒βrw'yδ–, prwyδ–
(*to*)seek, (*to*)look for, (*to*)demand
GMS 586; Gersh. AHM 263; Hen. Tales. 484; TSP 2.607 & etc.; SCE 45, 53 & etc.; STii 10.12, 1.53, 59, 6.4; perf. st. *prw'yδtδ'r–*, TSP 9.111; AVS 115

7282 **prw'yδ'k** B جستجو، کاوش
parwēδē, parwēδāk ⇒prwyδ'k
search
STii 10.2; Frag. 2a.8; TSP 13.24

7283 **prw'yd'r–** C جستجو کردن
parwēδār (prw'ystδ'r–, prw'yδtδ'r–) ©perf. st.
(*to*)seek
STi 19.10

7284 **prw'yδtδ'r–** ⇒ prw'yd'r–

7285 **prw'yrt** B تغییردهنده، برگرداننده
parwērt
converter
SCE 483

7286 **prw'yrt–** B, M, S برگرداندن، تغییردادن، ترجمه کردن، گرویدن(در بیشتر متون)
parwērt ©<**pari-wartaya–* ©impf. *pr$^{(ɔ)}$ywyrt* ⇒prw'yst–², prwyrt–
(*to*)transform, (*to*)translate, (*to*)convert
GMS 543

7287 **prw'yst–'** B جستجو کردن
parwist ©pt. st. ⇒prw'yδ–
(*to*)seek

TSP 8.1 97; perf. st. *prw'ystδ'r*, TSP 9.113; GMS 950; AVS 111

7288 **prw'yst-**[2] B برگرداندن
parwist ©pt. st. ⇒prw'yrt-, prw'st-, prwyrt-
(*to*)tranform, (*to*)translate
TSP 8.197

7289 **prw'ystδ'r-** ⇒ prw'yd'r-

7290 ***prw'z** C بال‌دار ؟
parwāz ?
winged ?
apud. S W, C2 p83, 39R, 2, 4

7291 **prwgy'q** C فریژی
frugiyāk
Phrygian
C2, 56V7

7292 **prwh** M ⇒ prw[3]

7293 **prwn'tr** ⇒ pr'wn'tr

7294 **prwrt-** گشتن، گردیدن، برگشتن(در همه‌ی متون)
parwart ©<**pari-warta* ©impf. *prywrt*
⇒prwst-, prwyst-, prw'rt-, pr'ywrt-, prwyt'k
(*to*)turn, (*to*)return, (*to*)become, (*to*)revolve
GMS 543, 585, 624; TSP; KG; MSP b18; BBB b52; C2 gloss. p95

7295 **prwrt'k** S(MD) ⇒ βrwrtk ?

7296 **prwrtq** C ⇒ prwrty(y)

7297 **prwrtkty** S قبر، گور
frawart-katē ⇒frwrtqty
grave
STSC 132.15

7298 **prwrty** S(M) فروهر، فَرَوَشی
frawarti
Faravashi
Hen. JRAS 1944, 137n 7; GMS 1657

7299 **prwrty(y)** M دفعه، نوبت، گردش
parwartē (prwrtq)
time, turn, turning ?
BBB; GMS 902, 962, 1327; C2, 48V 21; *prwrtw*, Sund. AoFviii 1981 p179, 21R 21

7300 **prwsc'** M برگشته
parwasč(ā) ©<**pari-wṛsta-či* ©f. pp.
⇒prwsty(y)
turned
GMS 1272; S W, RL 1984 p207

7301 **prwst-** B, M برگشتن، گردیدن
parwast ©pt. st. ⇒prw'st-, prwrt-, prwyrt-
(*to*)turn
GMS 585; TSP 12.74

7302 **prwstr** C تاحال، هم‌اکنون
parustar ? ©adv.
already
BSTii 832.11; Benv. JA 1955, 302; C2 p178, 104R11

7303 **prwsty(y)** M برگشته
parwastē ©pp. ⇒prwsc'
turned
GMS 14

7304 **prwty** ⇒ pr'w'PZY

7305 **prwy** B فریب، اشتباه
farwĕ ? ⇒βrwy, frwy
illusion
TSP 2.86 n p169

7306 **prwy'w'k** B آرزو، میل
f/parwyāwē ? (prw'w'k)
desire
TSP 2.214, 1052; Hen. Texts. 734

7307 **prwyδ** B ⇒ prw'yδ[2], pr'w'yδ

7308 **prwyδ-** B, M, S جستجو کردن، جستن
parwēδ ⇒prw'yst-[1], prw'yδ[1], prwyd-, prw'yδ-
(*to*)seek, (*to*)look for
GMS 586; BSTBL, Dhu. 136; MDii B-4V1

7309 **prwyd-** C جستجو کردن
parwēδ ©impf. *prywyd* ⇒prwyst-, prw'yδ[1], prwyδ-
(*to*)look for, (*to*)seek
C2, 111V2, 11R25; Sund. AoFi 1974, 6V16

7310 **prwyδ'k** B جستجو، تلاش
parwēδē (prwyδy(y)) ⇒prwydy, prw'yδ'k
striving, search
GMS 962, 1528a; TSP 13, 24

7311 **prwydy** C جستجو
parwēδē ⇒prwyδ'k
search
C2, 11R23; GMS 962, 1528a

7312 **prwyδy(y)** M ⇒ prwyδ'k

7313 **prwyj-**[1] M پروراندن، غذادادن
parwēž ©<**pari-; -warzaya-* ©trans. v.
⇒prw'rz
(*to*)feed, (*to*)raise
GMS 190, 548; BBB p77, 628; AVS 82

7314 **prwyj-**[2] M پرورده‌شدن
parwež ©<**pari-wṛzya* ©intrans. v.

⇒prwyj-[1]
(*to*)be fed, (*to*)be raised
BBB 628 p77

7315 **prwyj'mndy** M پرورش، تغذیه
parwēžāmande
alimentation
GMS 1100; BBB 628

7316 **prwyj'ty** M پرورده
parwežātē ©pp.; pl. *-t*
nourished
GMS 536

7317 **prwyjnyy** M پرورنده، مقوّی
parwēžnē ©trans. pres. part.
nourishing
GMS 894; BBB 628

7318 **prwyjynyy** M پرورنده، تقویت‌شده
parwežēnē ©intrans. pres. part.
nourished
GMS 894; BBB b88

7319 **prwyrt-** B, M (بر)گرداندن، تغییردادن، توجّه کردن
parwērt ©impf. *pr(')ywyrt* ⇒prw'yrt-, prw'yst-[2]
(*to*)turn, (*to*)transform, (*to*)translate
GMS 543; BBB f60, 58, 68 b52; SCE 560; MSP b16

7320 **prwyrt'y** B گردش
parwērtē
turning
BSTBL, Dhy. 82, 83

7321 **prwyrtnyh** M انتقال‌دهنده، برگرداننده
parwērtnē
transferring
GMS 892

7322 **prwyst-** C جستجو کردن
parwist ©pt. st.
(*to*)look for
past. inf. C2, 1V 10

7323 **prwyst-** M, C (بر)گرداندن
parwēst ©pt. st.; perf. *prwystδ'r-* ⇒prw'yrt-
(*to*)change
GMS 570

7324 **prwyšn** M در اینها، به اینها
parwēš(a)n ⇒prywyšn
in these, to these
GMS 1449

7325 **prwyt-** M, C پوشاندن
parwīt ©pt. st. ⇒prw"y-
(*to*)envelop
GMS 570; perf. *prwyd'r*, STi 19.15; AVS 94

7326 **prwyt'k** M, S پیچیده
parwitē (prwyty) ©pp. ⇒prwrt-, βrwrtk ?
rolled, wound
GMS 570; MDiii; Sund. AoFviii 1981, 28R 7 p199

7327 **prwyty** C ⇒ prwyt'k

7328 **prxm** M شکل
prax/hm ? ©<Parth. *brhm*
form
Sund. KG 486; MSP b65

7329 **prxs-** M, C باقی‌ماندن، ترک‌شدن
paraxs (pr'xs-) ©impf. *p'rxs* ⇒prγs-
(*to*)be left, (*to*)remain
GMS 177, 529, 616; BSTii 831.22, 846.28: C2, 48R7, 102V22; Frag. Len. 77V8

7330 **prxš'y-** S ناله کردن، فریاد زدن، شیون کردن، گریستن
par(ə)xšāy ? ©**pari-xšai* ⇒prγšyny ?, prxšy'qc
(*to*)lament, (*to*)cry
MSP impf. *pryxš'y* b169 p51; S W, BSOAS 1981, 240.9

7331 **prxšy'qc** C ناله، شِکوه
parxšyākč ? ©<*xši- kṛti* ⇒prxš'y-
plaint, lamentation
STii 3.53; GMS 1002; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141

7332 **prxw'y-** C پایمال کردن، لگدمال کردن، پیخسته
parxwāy (prxwy-)
(*to*)tread, (*to*)trample
STi 34.5; BSTii 827.52: C2, 94V23; Benv. JA 1959, 130; BSL 52, 42; AVS 95

7333 **prxwy-** ⇒ prxw'y-

7334 **prxy(y)** M, C, S اجرت، مزد(بَرخی، بَرخه)
parxē ©<**paxre*; √*xrī* ⇒prγy
wage, reward
BBB; Tales. 466.14, 488n 5; GMS 966; STii 6.14; Hen. BSOAS 1965, 246 n 29, CII 1990 E16

7335 **prxyz-** M خدمت کردن، عمل کردن، پرهیز کردن
parxēz
(*to*)serve, (*to*)abstain
Gersh. BSOAS 14.288ff; BBB f91

7336 **prxz'm'nt'kw** M ترتیب ؟، روش ؟، رفتار ؟
parxēzāmandē/ak(u) ? ⇒prxyz-
sequence ?, deportment ?

SCE 153
KG 487 p196f; S W, Apd. 3.4.1

7337 **pry–** B, S عزیز، دوست(در بیشتر متون)
frī (pr'y) ©acc. *-w*; inst. *-'*; voc. *-'*, *-h*; pl. *-t*; in compd. ⇒fry(y)-, pryh, pryt
dear, friend
VJ; TSP 7.134, 146, 21 iii 15; SCE; MDii; KG; Frag. Len; Hen. JRAS 1944, 138.12; Anc. Lett. 1.1; *pryw*, VJ 1102, 1381; TSP 3.26 SCE 56; Frag. Len. 9.17; MDii p208

7338 **pry"βγwn'k** B دوست‌داشتنی، دلربا
friyāβγōnē
lovely
Mack. BSTBL, Dhy. 207 p59; Benv. Notesi 47; Notesii 230; GMS 202n 1; Gersh. Indo-Iranica 86n 27; BSTBL, *pry"βyn'k* ?

7339 **pry"βr'γs'k** B شهوت‌پرست، هوس‌باز
friy- āβraxsē
sensual, liking sensuality
SCE 317; Frag. 5.11, S W, IIJ 1976, 49

7340 **pry"y** S, B دشواری، سختی
priyāy ?
trouble
Sund. MHC 27.3 n 46; *pry'y'y*, TSP 2, 1087

7341 **pry'δr'wβt** B دوست‌دار رقص، رقص‌دوست
friya-δruβd, friya-žuβd ⇒δr'wβt(-)
dancing fan(*liking dancing, dance loving*)
SCE 123

7342 **pry 'krt–** B, S دوست‌داشتن
frī (ə)kṛt-
(*to*)love
TSP 2.65; Hen. JRAS 1944, 138.12

7343 **pry 'nγr'mny** B سعایت‌خواه، تهمت‌زننده(تهمت‌دوست)
friy- anγrāmnē
slanderer (*liking slandering*)
SCE 145

7344 **pry'nh prytmh** B, S عزیزترین عزیزان
friyān-fritam (pry'n prytm) ⇒pryt
dearest
VJ 251.300, 1149; Tales. 483, 11.12; GMS 1207

7345 **pry'n prytm** ⇒ pry'nh prytmh

7346 **pry 'sprγm'k** B گل‌دوست، گل‌باز
friy-aspraγmē
flower fan, flower lover(*liking flowers*)
SCE 138

7347 **pry'w"k** B محبّت، عشق، دوستی
friyāwē (pry'w'k, prw'w'k) ⇒pry'wy, fry'wy
love, lust
TSP 2.352, 904, 7.179; VJ 1061; SCE 59, 309, 320; BSTBL, Dhu. 45, Dhy. 273, 39, Vim. 12; *prw'w'k*, TSP 2.214, 1052; STii 10.3

7348 **pry' w'γš** B سخن‌باز، حرّاف، پرچانه
friya-wāxš
speech fan(*liking speech*)
SCE 314

7349 **pry'w'k** ⇒ pry'w"k

7350 **pry'wr** C پیرامون، اطراف
pariyāwar ©<**pari-ā-wara*; Av. *pairi-vāra*
surrounding area, vicinity
BSTii 842, 8, 872.5: C2 gloss. n p51.11

7351 **pry'wy** B, S دوستی، عشق، محبّت
friyāwē ⇒pry'w"k
love
BSTBL, Dhy. 39; GMS 1082; MSP b79

7352 **pry'y'n'k** B دردناک، دشوار
pariyāynē
painful
TSP 2.423 n p175; S W, apud. MHC p27 n 46

7353 **pry'y'y** B رنج، درد
pariyāy ?, paryāyē ? ⇒pry'y'n'k, pry"y
pain
TSP 2.1087 n p175, 183

7354 **pry'znth** B آوازدوست، عاشق آواز
fri-azənt
music fan, singing fan(*liking song*)
SCE 122

7355 **pryby** C ⇒ pryβyy

7356 **pryβyr** B, M, S ⇒ prβ'yr-, pr'yβyr-

7357 **prybyr–** C ⇒ prbyr-

7358 **pryβyy** M ابر
parīβē ? (pryby) ⇒pr'yβ'k
cloud
BBB; GMS 202; Sund. AoFiii 78, 18V 17

7359 **pryc–** M, C, S ترک کردن، رها کردن، باقی گذاشتن
parēč ©impf. *p'ryc* ⇒pr'γt-², pr'yc-, prγt-
(*to*)leave, (*to*)let
GMS 448, 591, 723; MDii; STi apud. Sund. AoFi 3V9; C2 gloss. 3sg. pres. *pryšt*, 68R1

7360 **prycyy** M ترک کننده
parēčē ©pres. part.
leaving
GMS 899

7361 **pry δm'yn'k** B گوزو
fri δamēnē
liking breaking wind
SCE 153

7362 **pry δr'wnp'δ'y** B دوست‌دار تیراندازی
frĭ-δrōnpāθē
bowing fan(*liking archery*)
SCE

7363 **pryfd'r-** C ⇒ pryft'r-

7364 **pryft-** C راهنمایی کردن(همراه‌بردن)
parift, pariβd ©pt. st. ⇒pr'yp-
(*to*)lead, (*to*)take(*away*)
BSTii: C2 gloss.

7365 **pryft'r-** M, C راهنمایی کردن
pariftār (pryfd'r-) ©perf. st. ⇒pryft-
(*to*)lead
STii 2.6; Hen. BBB p96, b72; GMS 457n 1; AoFiii p77.3

7366 **pryfty** C راهنمایی‌شده
pariftē, pariβdē ©pp.; pl. *-t*
led, taken
BSTii 843.25: C2, 68R17, 25

7367 **pryγw'r'y** B پرخور
fri- xwārē
gurmand(*one who likes eating*)
SCE 290

7368 **pryh** B, S عزیز
frĭ ⇒pry-, fry(y)-
dear
voc. VJ 309, 905, 1074; acc. VJ 1103; nom. TSP 2.65; MDii No. 3R 7

7369 **pryq** C مانده، مابقی، دیگر
parēk ©pl. *-t*; ob. *-ty* ⇒pr'yk
remainder, left over, other
BSTii 867.45, 866.9: C2, 27V16, 27R9

7370 **prykr'k** B دوست‌داشتنی، جذّاب
frikarē ©Skt. *priyakara*
pleasant
Padm. 32; BSTBL; GMS 1122, *fry+kare*

7371 **prym'nt** M, C برای این، به‌این، برای اینها
parimənd ⇒pr'ym'nt, prymynd
to the, for those
GMS 1487; BSTii: C2 gloss.

7372 **prymyδ** B, M, S برای این، به‌این(در بیشتر متون)
parimē/ĭθ (prymyδδ) ©<**upari+(myδ)*
⇒pr'ym'yδ, yd
for it, to it, with it
GMS 1404, 1482; BSTBL; STii 8.5; Frag. Len.; MDii; BBB 552; KG; *prymyyδδ*, W-Lii

7373 **prymyδδ** M ⇒ prymyδ

7374 **prymyd/θ** C برای این، به‌این(در بیشتر متون)
parimēδ, parimĭθ (pr'myδ, prmyδ, prymyθ)
for it, to it, with it
BSTii: C2 gloss.; STi; STii 6.29, 42; Sund. AoFvii 1981 p217

7375 **prymynd** M در اینها، با اینها، برای اینها
parimənd ⇒prym'nt
to these, for these, with these
GMS 1404, 1487, 1627; BBB b74

7376 **prymyθ** C ⇒ prymyd/θ

7377 **pryng**[1] M قسمتی از صورت، دور دهان
paring ©<Av. *sparŋha* ⇒pr'ynk[1]
part of the face, around the mouth
Sogdica. 6.7; GMS 976A; Benv. TSP 211.55

7378 **pryng**[2] M پارچه‌ی ابریشمی یک‌رنگ، پرند(بَرَنگ)
paring ©MP *paring* ⇒pr'ynk[2]
monochrome damask
Hen. Sogd. Cpds. 1945, 151

7379 **pry nγšy'rkr'y** B شکارباز، شکاردوست
fri-naxšir-karē
hunting fan(*liking hunting*)
SCE 136

7380 **pryp-** B, M, C رهبری کردن، گرفتن، با خود بردن
parēp ©<**pari-āpaya*; Parth. *pry'b*; Khot. *parev* ⇒prp-, pr'yp-
(*to*)lead, (*to*)take away
GMS 205, 588; BBB b72; Hen. Tales. 486; TSP 2.1192; Frag. Len. 48.2; BSTii: C2, 87R15, 102V23

7381 **prypd'r-** ⇒ pryft'r-

7382 **pry ptγwn'k** B شیفته‌ی کشتار، کشتاردوست
fri-patxōnē
killing fan(*liking killing*)
SCE 52

7383 **prys-** M, C, S رسیدن(در بیشتر متون)
parēs ©<**parā-isa-* ⇒pr'γt-[1], pr'ys-
(*to*)reach
GMS 539, 729; BBB; Hen. Tales. 469.28, *pryys*; BSTii: C2 gloss.; MDii p208

7384 **pryš-** S فرستادن
frēš ©<**fra-aišaya*; OP *frāišaya* ©impf. *pr'šy* ⇒pr'yš-[1], fryš-, βr'yš-, pr'yšt-, pr'šy-
(*to*)send
MDii p207; KG p187

7385 **pryš'yq** C فریسی(نام قوم یهودی)
frēšīk ?
farise
GMS 996; STi 45.11, 67.12, 68.18 & etc.

7386 **pryšt** C ⇒ pryc-

7387 **pryšt-**[1] S فرستادن
frēšt ©pt. st. ⇒fryšt-, pr'šy-, pr'yšt-, pršt(y)-
(*to*)send
MDii p207; Anc. Lett. 2.31, 35, 38; AVS 136

7388 **pryšt-**[2] S, C فرار کردن، رَستن
parišt ©<**apa-rašta* ©pt. st. ⇒pryž-, pr'št-, pršt-[1]
(*to*)escape
apud. Hen. BSOAS 12, 612 n 5; STii 4.38

7389 **pryšt'y-** M, C آماده کردن
parīštay ©impf. ⇒pršt'y-, pšt'y-
(*to*)prepare
GMS 624; Sogdica. 52.2a; STii 6.16; BSTii 875.50: C2, 54V20, 68V8

7390 **pryšty** S فرستاده، پیک(فرشته)
frēštē
messenger
MDii p207

7391 **pry šw'm'k** B عاشق راه‌رفتن، دوست‌دار پیاده‌روی
fri-šawāmē
walking fan(*liking walking*)
SCE 289

7392 **pryt** S عزیزان
frīt ©pl.; ob. pl. *-ty* ⇒pry'nh prytmh, pry-
dears
GMS 1251

7393 **pryθ-** C فروختن
parēθ ©<*parā-daθaya* ⇒pryθt-, pr'yδ-
(*to*)sell
BSTii 890.58: C2, 60V26 p148; Benv. JA 1955, 315; Sund. AoFi 1975 p253, 10ii R 7

7394 **pryt'** ? S پُست، بَرید ؟
parēt
post ?
MDii p151.10; MDiii p79.10

7395 **pryt'tc'n** S دوست‌داشتنی
frītātčān ©*fritāt-t(a)č-ān*; Av. *tak-*
lovely
MSP b95 p51

7396 **pryt'th** S عشق، محبّت
frītāt ©ob. *-yh* ⇒pryt't(t)
love
MDii Nov. 3R10; KG 417, 610

7397 **pryt't(t)** B عشق، محبّت، دوستی
frītāt ⇒pryt'th, fryyt't
love
SCE 306; GMS 1074

7398 **prytk'wšn'k** B نظرباز، چشم‌چران ؟
fri-takōšnē
ogler(*one who likes looking*)
SCE 314

7399 **prytm(h)** B, S عزیزترین
fritam (frytm) ©<**friya-tama* ⇒pr'yttr
dearest
VJ 252, 300, 1149; GMS 494

7400 **pry tnp'r** S بدن‌دوست، تن‌پرست، تن‌پرور
fri-tambār
lazy(*liking body*)
MSP b188

7401 **pryθt-** فروختن
pari/ĕθt ?, pariθit ? ©<*parā-daθaya* ©pt. st. ⇒pr'yδ-, pr"δt-, pryθ-
(*to*)sell
STi 9.7; apud. GMS 122n 1 **pryθtyt*

7402 **pryθync-** C گستردن
parīθēnč ©impf. ⇒prθync-
(*to*)stretch
BSTii 875.19, 66V19

7403 **pryw**[1] M, B با، همراه
parēw ©<**upari-aiva* ©postp. ⇒pr'yw, 'pryw
with, together
GMS 132, 1622-4; TSP 2.1195, 3.220

7404 **pryw**[2] C به‌آن، بر آن
paryu, parĕw ©<**upari- ayam* ⇒prw[1]
to him, on it, towards him
GMS 1496; STi; BSTii: C2 gloss.

7405 **pryw** [3] ⇒ pry-

7406 **pry w'r'γn'y** B شاهین، باز، شیفته‌ی شکار با شاهین
fri-wāraγnē
liking hunting with falcon
SCE 134

7407 **prywj-** M پیروزبودن، فتح کردن
paryōž ©Parth. *prywj-*
(*to*)be victorious
GMS 669; Sogdica. 16.9; Hen. ZII 9.238

7408 **pry wn-** B, S دوست‌داشتن
frīwan-
(*to*)love
SCE 521-2

7409 **prywnt** C, B به‌آن، به‌آنها، بر آن(در بیشتر متون)
pariwand ⇒pr'yw'nt, prywynd
to, on it,on/to them
GMS 107, 1404, 1460; TSP 7.33; STi; STii; BSTii: C2 gloss.

7410 **prywr** S ⇒ pry'wr

7411 **prywrt** M ⇒ pr'ywrt-

7412 **prywyδ** B, M, S به‌این، برای این، طبق(در بیشتر متون)
pariwēδ, pariwiθ (prywyd, prywyδδ)
⇒pr'yw'yδh, prywyθ, pr'w'yδ, pr
to/for/in(*it*), according to
GMS 1453, 1627; S W, C2 p116.10

7413 **prywyd** C ⇒ prywyδ

7414 **prywyd-** C ⇒ prwyd-

7415 **prywyδδ** M ⇒ prywyδ

7416 **prywynd** M در این، در اینها
pariwənd ⇒prywnt
in, to(*them*)
GMS 107, 1404, 1460

7417 **prywyrt** ⇒ pr'ywyrt-

7418 **prywyšn** M در این، در اینها
pariwēš(a)n ⇒prwyšn
for, to(*it, them*)
GMS 1449; BSOAS 12, 307.161

7419 **prywyθ** C در این، آنجا
pariwiθ/ēθ ? ⇒prywyδ, pr'yw'yδh
in it, there
STi 81, 11; STii 6.31, GMS 1453

7420 **pryymyδδ** M ⇒ prymyδ

7421 **pryys-** M ⇒ prys-

7422 **pryž-** C فرار کردن، گریختن
parēž ©<**pari-rāzaya-* ©impf. *p'ryž*
⇒pryšt-², pršt-¹
(*to*)escape, (*to*)flee
C2, 94R, 25, 51V28; Hen. Cosm. 612

7423 **pryž'mnty** C فرار، گریز
parēžāmandē
flight, fleeing
C2, 61V16

7424 **przβr** B, S شباهت، همانندی، تمثیل
parzβar
likeness, parable
Vim. 97, BSTBL; Frag. Len. 68.12

7425 **przbr** C تمثیل، مثل
parzβar ©pl. *-t*
parable
STi 19.14, 11.4, 73.19, 74.1, 75.12; Sund. AoFiii p69, 16R 4, V2;C2 gloss.

7426 **przγ'm** B, S کاملاً، تمام
parzγām
absolutely, entirely
SCE 461; TSP 2.341, 9.90; BSTBL, *nē przγ'm* "not at all"; Frag. Len. 38.10, 92.7

7427 **przp'r**[1] B مستقیم، راست
parzpār
straight
VJ 167

7428 **przp'r**[2] ? B ⇒ prnp'r

7429 **przr** بسیار، زیاد(در بیشتر متون)
parzar
extremely, very much, excessive
BBB f5; BSTBL, Padm. 55; VJ 39 etc.; TSP; STii 4.37; KG 329; SCE 379; Frag. Len.; MDii; C2 gloss; MSP e2

7430 **ps-**[1] پرسیدن
pa/əs ©<*pṛsa-* ©impf. *ps'* ⇒ps'tδ'r-, 'prs-, prs-, 'ps-[1]
(*to*)ask
GMS 145; BSTBL, Dhu. 115; STi 75.15; Sund. AoFiii 1975 p66.16, 8; BSTii: C2 gloss.; MSP a5 c9; CII 1990, 85; AVS 127

7431 **ps-**[2] B, M, C گوسفند
pas ©<Av. *pasu* ©acc. *psw*; nom. *psy(y)* ⇒'ps-[2], psw
sheep, cattle
GMS 953; VJ; BBB

7432 **ps'** C پس، بعد، ولی، از طرف دیگر
pasă (ps'h)
then, afterwards, on the other hand
STii; BSTi 140; C2 gloss.; BBB 656

7433 **ps'h** M ⇒ ps'

7434 **ps'q** C ⇒ ps'k

7435 **ps'k** M تاج گل، تاج، حلقه‌ی گل(دخیل: پَساک)
p(ə)sāk (ps'q) ©<Av. *pusā-ka-*; MP *pwsg* ©pl. *-t* ⇒'ps'k(h)
garland, crown
Hen. BSOAS 11, 74.14, 15; LW 48; C2, 48V25; GMS 171

7436 **ps'kyc** M ماه چهارم سال(بیرونی: بساک)
pasākĭč ©Uigh. *ps'kyc*
fourth month of the year

Hen. JRAS 1945, 149.5, 151.18

7437 **ps'tδ'r-** M پرسیدن
pəsāt-δār (pst'r-) ©perf. st. ⇒ps-[1], psd'r-
(*to*)ask
GMS 536

7438 **ps'w-** M, S, B لمس کردن، دست‌زدن(پَساویدن)
pasāw ⇒'ps'w-
(*to*)touch
GMS 571; TSP 15.8; SCE 87; BBB 490, 663; Frag. Len. 81, 6, 12

7439 **ps'wγty** S مقدّس، تقدیس‌شده، پاک‌شده
pasuγdē ©pp.
sacred, purified
MSP b84

7440 **ps'wt-** M لمس کردن
pasŭt ©pt. st.
(*to*)touch
BBB p72.576; perf. st. *ps'wtδ'r-*, pp. *ps'wty*, Frag. Len. 81.7

7441 **psd'r-** C پرسیدن
pəsδār- (pst'r-) ©perf. st. ⇒ps'tδ'r-
(*to*)ask
STi 67.14; Sund. AoFiii p66.8; GMS 457 n 1; AVS 127

7442 **psknt** C ویرانی
paskand ⇒pšknt
havoc
Frag. 6.8 apud. S W, IIJ 1976, 49, 50n 37

7443 **psqpy** C اسقف
paskupē (pswqpy) ⇒'psqwp'
bishop
BSTii: C2 gloss.

7444 **psm'r** B صرع ؟(نوعی بیماری)
(ə)p(ə)smār ? ⇒'psm'r
(*name of an*)illness, epilepsy ?
TSP 22.18

7445 **pspy-** B دورانداختن، رد کردن
paspăy ©<*Av. *apa-spaya-* ©impf. *p'spy* ⇒'pspy-, 'pysp'y
(*to*)throw away, (*to*)reject
BSTBL, Dhu. 94; Benv. Notesi 33; TSP 5.72; Frag. Len. 85, 3, inf. *pspy'y*

7446 **pst'n** C ⇒ pstn-

7447 **pst'r-** C ⇒ psd'r-

7448 **pstk'r'k** M کمک کار، یاور
past- kārē (pstq'ryy) ©<**upasta-kāraka-* ⇒'pstk'r'k
helper
Hen. Tales. 486.20; GMS 552n 1, 663, 1125

7449 **pstq'ryy** ⇒ pstk'r'k

7450 **pstn-** B, S, C تأخیر، توقّف، درنگ، مهلت، زمان
pastan (pst'n) ©<**apa- stana* ©f. nom.; acc. *-h*, -'; pl. *-t* ⇒'pw pstnh, 'pstnh
delay, time, respite, postponement
GMS 89; VJ 561, 724; STii 2.14; Frag. Len. 27.3, 8; C2, 17R4, 51R27, 54R14

7451 **pstw-** C انکار کردن، رد کردن
pastăw ©<**apa-stav-* ©impf. *p'stw*; pt. st. *pstw't* ⇒'pst'w-
(*to*)disown, (*to*)deny
STi 10.14, 13.9; AoFi 225, 3; AoFiii 76. *p'stw*; Sund. AI 28, 1988, 183; perf. *pstwd'r-*, STi 58.3; GMS 89, 575

7452 **pstxwmp-** ⇒ fstxwmp-

7453 **psw** B, C گوسفند
pasu ⇒'ps-, ps-[2]
cattle, sheep
VJ 87, 164, 57[d]; Sund. AI 28, 1988, 183, *psw stwr*

7454 **pswc-** M پاک کردن
pasōč ©<**apa-sauca* ⇒'ps'wc-
(*to*)purify, (*to*)clean
GMS 89, 591; Hen. Cosm. 311.67, 2sg. impf.; BBB f87; AVS 73

7455 **pswγs-** B روشن‌شدن، پاک‌شدن
pasuxs ('pswγs-, pswxs-)
(*to*)clean up, (*to*)be cleaned
GMS 89, 825; TSP 3.280

7456 **pswγt-** M پاک کردن
pasŭγd ('pswγt-) ©pt. st.
(*to*)purify, (*to*)clean up
GMS 591; BBB f87

7457 **pswγtyy** M, C پاک‌شده
pasŭγde ©pp.
purified
BBB 544; W-Lii 530, 547, 574; Sund. AoFviii 1981, 29R 5

7458 **pswq** M تصفیه، پالایش
pasōk ⇒pswc-, pswγt-
purification
BBB f87; GMS 597; W-Lii 547, 574, 5

7459 **pswqpy** C ⇒ psqpy

7460 **pswxs-** M ⇒ pswγs-

7461 **psxnt** C مسخره، نیشخند
pasxand
making fun
STi 45.12

7462 **psyd-** C کم‌شدن، کاستن
paseδ (ʾpsʾyδ-)
(*to*)fail, (*to*)decrease
BSTii 827.51: C2, 94V21

7463 **psyng** C جذامی، پیسه
pasing ?
leprous
BSTi 220

7464 **psyp** C تهمت، بدگویی
pasēp ? ⇒ʾβsʾyp-
slander
BSTii: C2, 52V14

7465 **psypwʾβkyʾ** M تهمت‌زنی، افترا
pasēp-wāβakyā (ʾpsypw) ⇒ʾpsʾypw
slandering
Hen. JRAS 1944, 138.26, 140n 2: Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145

7466 **psyrʾmndy(y)** M سرما، خاموشی، افسردگی
pasī/ēr-āmandē ©<**apa-s(ā)r(a)ya-*; MP *ʾpsʾryšn*; Pahl. *afsār*
cooling
Sogdica. 21.12b, n p22; GMS 1100

7467 **psyy** M ⇒ ps-[2]

7468 **psyyδ** M محدودیّت، کاستی، کمبود
pasēδ
restriction
Hen. BSOAS 12, 307.53

7469 **pš** ⇒ pšt[1]

7470 **pš-** ⇒ pc-

7471 **pšʾʾβr** B آذوقه، توشه
pašāβar (pyšʾʾβr, ʾpyšʾʾβr) ⇒pšʾβr
provisions, supplies
VJ 347, 895n p93

7472 **pšʾʾhʾry** ⇒ pšʾxʾryy

7473 **pšʾʾy-** B ⇒ pšʾy-

7474 **pš-**(ʾ) M, C بعد، سپس، پس از
paša (ʾpš-) ©<Av. *pasca* ©adv. & pref. ⇒pšy, ʾpyš
then, after
GMS 179, 373, 1143; BBB p98

7475 **pšʾβr** B, M آذوقه، توشه، ذخیره
pašāβar (pšʾbr) ©Av. *piθwā*; <**pati- ā- bara*; <**pascā-ābara-* ?; Arm. *pšār* ⇒pšʾʾβr
provisions, supplies
TSP 12.20; BBB 523; GMS 298; Bailey. BSOAS 11, 795; Hen. BSOAS 28, 246n 32; Szemerenyi. HMV p418; Weber. IF 80, 1975, 1f; KG 366, *pyšʾβr*

7476 **pšʾbr** C ⇒ pšʾβr

7477 **pšʾbwty** M بعد از بودا
paša-butē (pšʾpwty) ©pl. *-ty*
after Buddha
Hen. JRAS 1945, 154.10; GMS 1143

7478 **pšʾdʾr-** C دورانداختن، رد کردن
pašā(t)δār- (pšʾtδʾr-) ©perf. ⇒pšʾy-, pšʾt-
(*to*)throw away, (*to*)reject
STi 79.5; STii 5.45; Hen. Tales. 471.12

7479 **pšʾγryw(y)** M جانشین(بعد از خود)، نایب، نماینده
paša-γrīw ©Parth.**pašāgrīw*; MP *psʾgryw*; Aram.*pšgrbʾ* ⇒γryw
deputy(*after-self*)
BBB c43; GMS 1143; Gersh. TPS 1945, 143a, n p, *šʾγrywy*, Benv. Titres et Noms Propres. 58

7480 **pšʾhʾry** M ⇒ pšʾxʾryy

7481 **pšʾq** M سقط(جنین)، دورانداری
pašāk (pžwk, pšʾk, pjwq) ©pl. *-t*
abortion
GMS 980, 1648; Hen. BSOAS 11, 68; Sund. 1994, 45

7482 **pšʾm ?** M آشامیدن، بلعیدن ؟
pašām ? ©<**apa-šăma-* ?
(*to*)swallow, (*to*)gulp ?
Sogdica. 21.20, 21.22, 23 n p23, 24; *ʾpšʾmnyt*, prest. part. pl. Sogdica 21.20; BBB p86

7483 **pšʾmyh** ⇒ pšmtyʾ

7484 **pšʾnk**(ʾ) B دام، تله
p(a)šānk (ʾpšʾnkty) ⇒pšn-, ʾpšʾnk
net, snare
TSP 2.847, 908

7485 **pšʾnk ʾnsʾcʾʾy** B صیّاد، دام‌گذار
pašānk-ansāčē
trapper
SCE 361

7486 **pšʾpwty** ⇒ pšʾbwty

7487 **pšʾsry** M پشت‌سر، پس‌سر
paša-sarē

occiput
GMS 1143

7488 **pš't-** C, M انداختن، دورانداختن
pəšāt ©pt. st.; inf. ⇒pš'y-, pš'd'r-
(*to*)throw, (*to*)cast
STii 5.38, 40; C2, 22V6, 25V5; perf. st. *pš'd'r-*, STi 79.5; STii 5.45

7489 **pš'tδ'r-** M ⇒ pš'd'r-

7490 **pš'ty** C, S انداخته، افتاده، مردود
pəšātē ©pp. pl. *-t* ⇒'pš'ty
thrown, cast down
STii 5.42; C2, 60V10, 77V18, 94R8; Frag. Len. 40, 13

7491 **pš'x'rycyk** M مربوط به بعد از غذا
pašaxārēčik
belonging to the aftermeal
BBB p98 c43; GMS 1017

7492 **pš'x'ryy** M دسر(بعد از غذا، پس‌خوراک)
pašaxārē (pš"h'ry, pš'h'ry)
aftermeal
GMS 1143; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1; BBB c43

7493 **pš'y-** B, M, C (دور)انداختن، رد کردن
pə/ašāy ©impf. *p'š'y* ⇒pšy-, pš't-, 'pδr'y-, 'pš'y-, 'pš"y-, βš'y-
(*to*)throw,(*to*)reject, (*to*)cast
GMS 541, 616, 917; TSP 8.10, 5.72, 22.13; BBB 572, 544 b55; Frag. Len.; MSP b90; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFi 1974, 3R2; AVS 92

7494 **pš'yck** B سپس، بعدی، آخری
pašečīk ? ⇒pšycyk
latter, later
BSTBL, Dhu. 281, *pšytcyk*

7495 **pš'ycyk(h)** B پاشنده ؟
pašē(n)čīk, pašečīk ?
spilling ?
TSP 2.299 n p173; Hen. Texts. 718

7496 **pšγt-** M, C پاشیدن، ریختن
pašaγd ©pt. st. ⇒pšync-
(*to*)sprinkle, (*to*)spill
GMS 600; perf. *pšγtδ'r-*, BBB 531

7497 **pšγty** C پاشیده
pašaγdē ©pp.
spilled
STi 81.14; BSTi 346

7498 **pšq'r** C تعقیب، زجر، شکنجه
paškār ⇒pškr-
pursuit, persecution
BSTii 843.44; Mack. BSOAS 33, 119; C2, 68V 13

7499 **pškfs-** M شکافتن(از هم)
paškafs ©pass. st.
(*to*)be split
GMS 177; BBB f37; AVS 74

7500 **pšknt** B, M ویرانی، تفرقه ؟
paškand ⇒psknt
havoc
Frag. 6.8 apud. S W, IIJ 1976, 50n 37

7501 **pškr-** S دور کردن، راندن، تعقیب کردن
paškar ⇒'pškr-, pškyr-, pšq'r
(*to*)drive out, (*to*)persecute
MSP b90: BSTii 829.27; Benv. Eti 300; C2, 102R 27; AVS 76

7502 **pšqrty** C تحت تعقیب، در شکنجه
paškartē ©pp.; pl. *-t* ⇒pšq'r
persecuted
BSTii: C2, 48R22

7503 **pšqwr(y)** C ترس
paškwər (pšqyr(y)) ⇒pckwyr'(kh), pcwqyr
fear
BSTi 226; GMS 132A

7504 **pškyr-** M دنبال‌شدن، تعقیب‌شدن
paškīr ©pass. st. ⇒pškr-, 'pškr-, pšqyr-
(*to*)be chased
GMS 367; BBB p103 f42

7505 **pšqyr-** C دنبال کردن، تعقیب کردن
paškēr ©caus. st. ⇒pškyr-
(*to*)follow, (*to*)pursue
Sund. AoFi 251.6; perf. st. *pšqyrd'r-* AoFi 245.7 n 100

7506 **pšqyr(y)** ⇒ pšqwr(y)

7507 **pšmty'** S جرعه، قُلپ، قورت ؟
pašāmtyā ? (pš'myh)
gulp ?
Sogdica. 21.22, 23b; GMS 81

7508 **pšn-** S, M, C دام، تله
pašan ©loc. *pšny'*; acc. *pšnw* ⇒pšyn-, 'pšn
trap
S W apud. Mack. AI 25, 428 n 16; C2 p51 n 5

7509 **pšn'** M, C پاشنه
pašnā ©<Av. *pašna* ©f. acc.
heel
BSTii: C2, 51V13 n p98; Bailey. Prolexis. 183;

GMS 121

7510 **pšp'cyq** C ناگهان
pašpāčik
suddenly
BSTii 896.58: C2, 54V28 p108

7511 **pšp'ry** ⇒ pršp'r

7512 **pšp'ryy** M پیشروی، پیشرفت
pašpārē ©<**pati-spar-*
advancing
GMS 962; BBB p132

7513 **pšp'ty** C ناگهان
pašpātē ⇒pcp't(yy)
suddenly
BSTii: C2 gloss.; Benv. JA 1951, 50 n 2; C2 p50n 4

7514 **pšpr-** B, M, C مرتّب کردن، هموار کردن، با پاصاف کردن
pašpar ©impf. *p'špr* ⇒pšprty
(*to*)fix, (*to*)level, (*to*)trample
GMS 370, 616; Frag. Len. 37.4; perf. *pšprd'r-*, BSTii: C2, 51V13, 120R4

7515 **pšpr'mndy(y)** M ساخت، نصب، آرایش
pašpar-āmandē
fixing
GMS 1100

7516 **pšprty** C پایمال‌شده
pašpartē ©pp. ⇒pšpr-
trampled
BSTii: C2, 51R22

7517 **pšt'** M, C لب‌ها
pašt ©<*pršt* ©pl. of **pš* ⇒prš-
lips
Sogdica. 5.8; STii 2.6; GMS 357, 496

7518 **pšt²** S پیمان، قرارداد
pašt ©Parth. *paštag*; Pahl. *pašn*
contract, pact
Anc. Lett. 5.22

7519 **pšt'd'r-** C آماده کردن
paštāδār (pršt'tδ'r-) ©perf. st. ⇒pšt'y-
(*to*)prepare
STii 3.32; BSTii 895.29: C2, 54V29

7520 **pšt'q** C سلاح
paštāk (pršt'q, prštʾkk) ⇒pršt'k(h)
armour
Schwartz. STSC 146.6

7521 **pšt't-** C آماده کردن
paštāt ©pt. st. ⇒pšt'y-, pršt't-
(*to*)prepare
GMS 562; inf. *pšt'yt*, C2, 31V8

7522 **pšt'ty** C آماده
paštāte ©pp.; pl. *-t* ⇒pršt'ty
prepared, ready
STi 86.8; BSTii 889.29: C2, 60R29

7523 **pšt'wn** C دستور، اندرز
paštāwan ©pl. *-t* ⇒'pšt'w'nh
order, admonition
BSTii 862.11: C2, 25V11 p62; Schwartz. STSC 45V; Sund. AoFviii 1981, 23V10

7524 **pšt'y-** C آماده کردن
paštāy ©pt. inf. *pšt'yt* ⇒pršt'y-, pšt't-
(*to*)prepare
STi 31.8; BSTii 893.8: C2, 31V8

7525 **pštδ'r-** M ⇒ pš'd'r-

7526 **pštrw** B بعد، سپس
paštar(u) ⇒pyštrw
then, afterwards
TSP 7.66, 192, 12.46 etc.

7527 **pšty-** C اندرزدادن
paštǎy ©impf. *p'šty*
(*to*)admonish, (*to*)instruct
C2 gloss. 3pl. pres. *pštynt*; AVS 93

7528 **pšwš-** B, C خشک‌شدن
pašŭš ©<**šuš*; Av. *haoš* ©impf. *p'šwš* ⇒p'šwš-
(*to*)dry up
BSTii 857.4; Benv. JA 1951, 329; C2 p59, 22V14; TSP 22.18; Benv. Et. Oss. 99

7529 **pšy** C پس، عقب
pašĕ ('pšy, pšyy) ©<*pasca* ⇒pš$^{(i)}$, 'pyš, pyš-[1]
after
GMS 373; STi 59.18, 76.6

7530 **pšy-** M, C ردشدن، دورافتادن، پایین‌افتادن، دورانداخته‌شدن
pa/əšay ©pass. st. ⇒pš't-, pš'y-
(*to*)be thrown away, (*to*)kept back, (*to*)be cast
GMS 541; Mack AI 25, 424.7 n p 427-8

7531 **-pšy** B, M پسر، پور
pišē, pəšē ©<*pəθre* <*puθraka* ©in compd. ⇒wyšpšy, -pyδr'k
son
BBB p73; GMS 119

7532 **pšycyk** B بعدی، آخری
pašečīk (pšycyq) ©pl. *-t* ⇒pš'yck

latter, later
BSTBL, Dhu. 281; BSTii 905.27: C2, 57V27

7533 **pšycyq** C ⇒ pšycyk

7534 **pšyd–** C نشستن، قرار گرفتن
pašyδ ⇒pšyd'r–, pršyδ–
(*to*)sit down, (*to*)settle down
STi 39.9; Sund. AoFiii 1975 p79.9, 19R9

7535 **pšyd'r–** C نشستن
pašēδδār, pašīδār– ? ©perf. of *p(r)šyδ–*
(*to*)sit down
STi 52.10; Sund. AoFi 1974, 8V 12 p242; Hen. BSOAS 11, 1946, 715 apud. GMS 877 n 2

7536 **pšyn–** M به‌دام‌انداختن، به‌بند آوردن، بازداشتن، به‌دام‌افتادن
pašēn ©<Skt. *kṣan* ©impf. *p'šy(y)n* ⇒pšn–
(*to*)trap, (*to*)be trapped
GMS 616n 1; Benv. Eti 329 n 60; AHM 192, *šan–*; S W, C2 p51 n5

7537 **pšync–** C پاشیدن، ریختن(پشنجیدن)
pašēnč ©✓*haēk*; Av. *hincati* ⇒p'š'ync–
(*to*)sprinkle, (*to*)pour
GMS 600; BBB 531; BSTi 318; C2, 11V19; Bailey. Prolexis. 417; AVS 123

7538 **pšyncn** C پاشنده
pašēnčan ©voc. –'
sprinkler
STii 6.10

7539 **pšynty** C جزء، قسمت
pašinte ? ©ob. pl. *–ty*
part, piece
STi 66.22; Sund. AoFiii 65; BSTii: 857.11: C2, 66V11 p59

7540 **pšyny** C دورانداز نده، ردکننده
pašēnē ©pres. part.; pl. *–t* ⇒pš'y–
thrower away
BSTii 857.10; Benv. JA 1951, 335; C2, 22V10

7541 **pšys'** C بعد، بعد از، سپس(در بیشتر متون)
pašesā ⇒pšys'r
then, afterwards
GMS 358; STi; STii; 1.34; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 217

7542 **pšys'r** C پس، بعد
pašesār ⇒pšys', 'pšys'r
then
BSTi 204

7543 **pšyy** M ⇒ pšy

7544 **pšyy δβr** M درِ پشت
paše-δβar
back door
GMS 373

7545 **pt"m** M بیهوش، گیج
patām ©<**apa- tāma-* ⇒prt'mch
in a swoon, unconscious
Sogdica. 47.1 n p48; GMS A1003

7546 **pt"pch** B (نوعی) دارو
patāfč ?, patāpč ?
(*a kind of*)drug
TSP 19.18n p232

7547 **pt"wn'k** B بردبار
pattāwnē ©pres. part. ⇒pt'w–
patient
SCE 68; GMS 893

7548 **pt"wyn'k** B بردبار، صبور
pattāwēnē ©pres. part. ⇒pt"wn'k
patient
Vim. 172, 194; BSTBL

7549 **pt'w–** S, M, C تحمّل کردن، بردباری کردن، تاب آوردن
pattāw ©Parth. *ptt'w–*;<**pati–tāw*
(*to*)endure
STi 7.5; STii 6.8, 10, 24; Frag. Len. 85.11; MSP b200, 180, 143, 197; Sund. AoFi 251.5; GMS 572

7550 **pt'w'nt** B بردبار
pattāwand
patient
TSP 2.837

7551 **pt'wp'zny** C, S بردباردل، شکیبا
pattāw–pāz(a)nē
having a patient mind
STii 6.33; Frag. Len. 49.11

7552 **pt'wp'zny'** C پایداری، تحمّل
pattāw–pāz(a)nyā
endurance
Schwartz. STSC 45

7553 **pt'yβr'yn–** B پاسخ آفرین گفتن
patīfrīn ©impf. ⇒ptβr'yn–
(*to*)bless back
VJ 140

7554 **pt'yc'y** B, M ⇒ pt'yc(h)

7555 **pt'yc(h)** B, S در برابر، مقابل، پیش(در بیشتر متون)
patīč(ē) (pt'yc'y) ©**patīča*; Av. *patiyank*; Parth. *pdyc(g)*; Skt. *pratīcī* ⇒ptycyh

facing, face to, before
VJ; TSP; BSTBL; MDii; Tales. 467.9; MSP; *pt'ycw*, KG 548, 561

7556 **pt'yc(h)s'r** B در جهت مقابل
patič(e)-sār
face to, in front of
TSP 2.875, 690, 7.187; VJ; SCE 378; BSTBL; *pt'ycws'r*, VJ 404

7557 **pt'ycys'r** ⇒ pt'yc(h)s'r

7558 **pt'yδ–** B گدایی کردن، صدقه‌خواستن
patēδ ⇒pt'yst-
(*to*)beg
SCE 202

7559 **pt'yδ'** B گدایی، درخواست صدقه
patēδ
begging, alms
VJ 19ᵃ, 108, 125, 138, 143 n p90

7560 **pt'yδ²** B, S توهین آمیز، نفرت‌انگیز
patē/iθ ⇒ptyθy', ptyθ
despicable, contemptible
Intox. 7, BSTBL; *-h*, MSP b170

7561 **pt'yγ'wš–** ⇒ ptγwš-, ptyγwš-

7562 **pt'yγrβ–** B شناختن، پذیرفتن
patīγarβ (ptyγrβ-) ©impf. ⇒ptγrβ-
(*to*)understand, (*to*)receive
STii 8.7; SCE 564, 569; TSP 2.1230

7563 **pt'yγw'y** ⇒ ptγw'y-, ptyγw'y-

7564 **pt'yγwš** ⇒ ptγwš-

7565 **pt'ym'ync–** B, S پوشیدن
patīmēnč (ptymync) ©impf. ⇒ptm'ync-
(*to*)dress
VJ 13, 1293, 1356, 1438; *pt'ymc*, VJ 872; KG 607

7566 **pt'yn** B, S جدا، جداشده
patin ? ©<Av. *paitina* ⇒ptpt'yn, ptyn¹
separate
SCE 67; TSP 2.488, 7.90, 21i8 n p175; Frag. Len. 81.10; Bailey. Asica. 13; Prolexis. 163

7567 **pt'yn kwn–** جدا کردن، تشخیص دادن
patin-kun
(*to*)separate
S W, IIJ 1976, 49, Frag. 5.8

7568 **pt'yn pt'yn** B جداگانه
patin-patin ?
separate
SCE 67; S W, C2 p98.15

7569 **pt'yr** ⇒ pt'yr-

7570 **pt'yr–** B, S آسیب‌رساندن، آزار، آسیب
patyar ? ©pp. *pt'yr't* ⇒ptyr-²
harm, (*to*)harm
TSP 6.6, 143 n p208; Frag. Len. 24.2; C2 p147.5-6

7571 **pt'yryδ** B ⇒ ptryδ-, ptyryδ-

7572 **pt'ys'ynt** B ⇒ pts'ynt-, ptys'ynt-

7573 **pt'yst–** S گدایی کردن، درخواست‌شده(مشتاق)
pate/ist ©pt. st. ⇒pt'yδ-
(*to*)beg, begged
S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134

7574 **pt'yškw(')y** ⇒ ptškw'y-, ptyškwy-

7575 **pt'yw'y** B ⇒ ptw'y-

7576 **pt'yz'n–** B شناختن، دانستن
patīzān ⇒ptz'n-, ptyz'n-
(*to*)recognize, (*to*)know
pt'yzn, VJ 26ᵇ, 1264, 20ᵇ

7577 **pθb'r** C شتاب
paθβār ⇒pθf'r
haste
Sund. AoFviii 1981, 28R 22 p199, 203 n 371

7578 **ptβ'yδ–** ⇒ ptbd-

7579 **ptβ'yδy** B, M درک، احساس، دانش، شناخت
patβeδē (ptβyδyy) ⇒'pw ptβyδy
knowledge, perception, sensation
BSTBL, Dhu. 123; W-Lii 573

7580 **ptβ'ynt–** B, S پیونددادن، پاسخ‌دادن، ادامه‌دادن
patβend ⇒ptbynt-, pcβynt-
(*to*)join, (*to*)answer, (*to*)continue
VJ 290, 292; KG 340

7581 **ptβ'ynt'y** B پیوسته، مداوم
patβendē ⇒pcβ'nty
continuously
TSP 6.107, 124, 179 n p205

7582 **ptβ'yr–** B عادت کردن، آموختن، فهمیدن ؟
patβēr ⇒ptbyr-
(*to*)get used to, (*become*)accustomed to
BSTBL, Dhu. 167; STii 2.21

7583 **ptβ'yst(')k** B, S ⇒ ptβ'ystk

7584 **ptβ'ystk** B, S مطلّع، آگاه
patβistē (ptβysty, ptβystk) ©pp.
informed
O² 39; Frag. Len. 69.39; BSTBL, Dhy. 14; pl. *ptβ'yst'yt*, KG 329

7585 **ptbd–** C شناختن، دانستن
patβa/eδ ? (ptβ'yδ–) ⇒ptbst–, ptβyδ–
(*to*)recognize
STii 11.5; STii 1.37; Sund. AoFiii 70; S W, C2 p53.23

7586 **ptbdw** C ادراک، دانش
patβeδu ?
understanding
STi 56.14; Benv. JA 1959, 121; Sund. AoFiii 60.14, *ptbtw*, 13V 14

7587 **ptβδy** B ادراک، احساس
patβeδē ? ⇒ptbd–, ptbst–, ptβyδ'y
understanding
TSP 16.21, 22

7588 **ptβγš–** S دادن، هدیه‌دادن
patβaxš ©impf. *ptyβγš*
(*to*)give
MDii Nov. 3R 6–7

7589 **ptβγšcy** S هدیه
patβaxščī
gift
Frag. Len. 44.3

7590 **ptβnd** M پیوند، رشته
patβand ©Parth. *pdbnd*
link
Hen. BSOAS 11, 71.15, 12, 312.124, 313n 8; JRAS 1942, 232n6

7591 **ptβr"w** B فکر، یاد، یادگار
patfrāw ⇒ptfr'w, ptpr'w, ptβr'w–
thought, memory, remembrance
BSTBL, Dhy. 155 etc.; TSP 9.141, 16.24, 20.7 etc., 23.10 etc.

7592 **ptβr'w–** B, S یادآوردن، به‌خاطر داشتن
patfrāw ⇒ptfr'w–
(*to*)remember, (*to*)think
GMS 604; TSP; BSTBL, Dhy. 275, 404; Mack. AI 25, 422.18

7593 **ptβr'w'k** B یادآوری، یادبود
patβrāwē (ptβr'w'y) ⇒ptfr'wy
remembrance, memorial
TSP 2.68, 6.52

7594 **ptβr'w't–** B یادآوردن
patfrāwāt ©pt. st. ⇒ptfr'wt–
(*to*)remember
GMS 539; BSTBL, Dhy. 318

7595 **ptβr'w'y** ⇒ ptβr'w'k

7596 **ptβr'wš** B در جهت مخالف، برعکس
patβrauš ? ©<**pati-brauša*
reverse
Dhy. 29, 50; BSTBL; Benv. Notesii 218; Gersh. Advice. 81; Szemerényi. Sprache 12, 218f

7597 **ptβr'wyn'k** B از حفظ، یادبود، یادآورنده
patfrāwēnē (ptβr'wyn'y)
by memory, memorial, remembering
TSP 14.7; BSTBL, Dhy. 320

7598 **ptβr'wyn'y** ⇒ ptβr'wyn'k

7599 **ptβr'yn–** B پاسخ آفرین گفتن
patfrīn ©impf. *pt'yβr'yn* ⇒ptfryn–
(*to*)bless back
GMS 166; VJ 149; AVS 97

7600 **ptβs–** B خواندن
patfas ©<**pati-pəs* <OP *pati-prsa–*; Parth. *pdfwrs*; MP *phypwrs* ⇒ptfs–
(*to*)read
GMS 52, 468; TSP; SCE 112, 522, 547; STii 8.10; inf. *ptβs'y*, TSP 6.105; AVS 127

7601 **ptβs'mnty** M قرائت، خواندن
patfasāmandē ⇒ptfs'mnty
reading
GMS 1100

7602 **ptβs't–** B خواندن
patfašt ©pt. st. ⇒ptfs'ty
(*to*)read
GMS 537; TSP 7.75; inf. STii 8.10; AVS 112

7603 **ptbst–** C فهمیدن، شناختن، دانستن
patβe/əst ©pt. st. ⇒ptβyδ–, ptβδy
(*to*)know, (*to*)understand, (*to*)feel
STii 1.30, pp. *ptbsty*

7604 **ptβsttyy** ⇒ ptβsty(y)

7605 **ptbsty** C حسّاس، برجسته
patβestē ©pp.; pl. *–t*
sensible, notable
C2, 19R1, 31R17 p58

7606 **ptβsty(y)** M پیوسته، متّصل
patβastē (ptβsttyy) ©<**pati-bastaka* ©pp. ⇒ptβystyy
connected, joined
GMS 848, 1269; Hen. BSOAS 11, 1943, 71.16

7607 **ptbtw** C ⇒ ptbdw

7608 **ptβty(y)** M داغ، سوخته، تفته
pattaβdē ©Parth. *pt'b–*; Khot. *parttav–* ©pp.; pl. *–t*

burned
GMS 587, 850; BBB b31, 717

7609 **ptβwz** B نوک، پوزه(دخیل: پتفوز)
patβ/fōz
beak, muzzle
SCE 170; Hen. LW 100

7610 **ptβy–** B, M, S احترام، بزرگداشت
patβay/i (ptby) ©<**pati-baya* ©nom.; acc. *-w*; abl. -' ⇒ptβyw
respect, honour
VJ; SCE 74; BSTBL, Dhy. 97, 286, 287; MDii; Frag. Len. 46.22, 93.30; KG 585; MSP b79; STii 1.9; BSTi 213; Benv. JA 1943-5 p95; C2, 11V18; GMS 521; *ptβy 'šcy'n'k* "worthy of reverence" Dhy. 14

7611 **ptby** C ⇒ ptβy-

7612 **ptβy'δy** ⇒ ptβyδ'y

7613 **ptbyd–** C ⇒ ptβyδ-

7614 **ptβyδ–** B, S درک کردن، حس کردن، دانستن، شناختن(بو بردن)(در بیشتر متون)
patβeδ (ptbyd-) ©<**pati- baudaya-* ©impf. *ptyβyδ* ⇒ptβyst-[1], ptbd-, ptbyθ-
(*to*)know, (*to*)understand, (*to*)feel, (*to*)be aware
BBB; TSP; BSTBL, Dhu. 126, Vim. 110, Dhy. 374; KG; BSTii: C2 gloss.; Sogdica. 31.12, 2pl. pres. pt. *byd-θ*, S W, C2 n p53.23 p58 f19, 97.31; GMS 187, 586

7615 **ptβyδ'y** B, S, M احساس، درک، شناخت، دانش
patβeδē (ptβy'δy, ptβyδyy) ⇒ptβδy
knowledge, perception, understanding
TSP 2.897, 898, 23.12; BSTBL, Vim. 74; Intox. 13; *ptβyδy*, Sogdica. 2.24, 25; GMS 962; W-Li, ii; KG 610; BBB *-yh*; Frag. Len. 65.12

7616 **ptβyδn'k** B آگاه، دانا
patβeδnē ©pres. pt.
knowing, informed
TSP 2.870

7617 **ptβyδyy** M ⇒ ptβyδ'y, ptβ'yδy

7618 **ptbynt–** C پاسخ‌دادن
patβend ©impf. *ptybynt* ⇒ptβ'ynt-
(*to*)reply
C2, 23R29 n p67

7619 **ptbyr–** C عادت کردن
patβēr ⇒ptβ'yr-
(*to*)get used to
STii 2.21; AVS 79

7620 **ptβyst–'** B احساس کردن، شناختن
patβist ©<**pati-busta-*; *√baud-* ©pt. st. ⇒ptβyδ-, ptbst-
(*to*)know, (*to*)feel
TSP 2.162, 9.114

7621 **ptβyst–²** M پیوستن
patβi/əst ©pt. st. ⇒ptβ'ynt-
(*to*)join
GMS 307.848

7622 **ptβyst'k** ⇒ ptβystyy

7623 **ptβystk** ⇒ ptβ'ystk

7624 **ptβysty** ⇒ ptβ'ystk

7625 **ptβystyy** M, C پیوسته، متّصل
patβəstē (ptβyst'k) ©pp.
joined
GMS 1269; KG 421; Sund. AoFviii 1981, 22R 8 p184, 185 n177

7626 **ptbyθ–** C دانستن، شناختن
patβeθ/δ (ptbyd-) ⇒ptβyδ-
(*to*)know
STii 1.37

7627 **ptβyw** B, S احترام، بزرگداشت
patβyu (ptbyw) ©<OIr. *neuter* ⇒ptβy-
respect
VJ 34, 856; TSP; SCE 187.490, 543; O² 30; Frag. 2a.2; KG 585; Frag. Len.; S W, 1980 MIFSS 7; W-Li 94

7628 **ptbyw** C ⇒ ptβyw

7629 **ptβywcn** S شایسته‌ی احترام، محترم
patβyučan
respectable
ptβywcnw, apud. S W, MIFSS 1980, 7

7630 **ptbywcyk** C محترم، بلندپایه، سرشناس
patβyučīk
respected
Schwartz. STSC Add.

7631 **ptc"n** B گنج
patčān ⇒pc"n
treasure
BSTBL; Dhu. 196

7632 **ptc'γt–** ⇒ ptcγt-

7633 **ptc'γt'k** S پذیرفته، گرفته
pa(t)čaγdē ©pp. ⇒ptcxtyy
received
KG 328, 410, S W, Apd. 3.2.1 p196

7634 **ptc'xš-** ⇒ ptcxš-

7635 **ptcγš-** S پذیرفتن
pa(t)čaxš ©impf. *ptycγš* ⇒ptcγt-, pc'γš-, ptcxš-
(*to*)receive
MDii p209, 1.118; pt. *ptc'xšt(y)*, MSP b25; impf. *ptycγš*, MDiii p126

7636 ***ptcγšt-** C پذیرفتن
pa(t)čγašt- ©pt. st. ⇒pcγ'z, pcγšt-
(*to*)receive
perf. *ptcγštwd'r-*, C2, 7V29 p54

7637 **ptcγt-** M پذیرفتن
pa(t)čaγd (ptc'γt-, ptcxt-) ©pt. st. ⇒ptcxš-, pcγt-, pcxt-
(*to*)receive
GMS 509; KG 196, Apd. 3.2.1; *ptcγtδ'r-*, BBB b41, 48

7638 **ptcng** C صلیب
pa(t)čang ⇒pcng, ptšng, ptš'nkh
cross
Sund. AoFi 1974, 241.5

7639 **ptcš-** B چشیدن
pa(t)čaš ⇒pcš-
(*to*)taste
BSTBL, Intox. 18, inf. *-'t*

7640 **ptcšp'n** C, M آماده، برقرار
pa(t)čpān ⇒pcp'n(h)
exposed, ready
STi 87.20; apud. Benv. TSP n p212.66; MSP b50, *ptcp'n*

7641 **ptcxš-** M, S پذیرفتن، دریافتن
pa(t)čaxš ©<**pati-caxša* ©impf. *ptycxš* ⇒ptcγt-, pcxš-, ptcγš-, pc'xš-, cγš-, ptycxš-
(*to*)receive
BBB b41 f52; GMS 164, 529, 622, 718; Tales. 469.38; BBB; MSP b70; KG 2356; C2 p50n4 p54.29; BSTii 851.18, 889.23

7642 **ptcxšy** M, S پذیرفتنی، دریافتنی
patčaxšē
seizable
GMS 1165; Sogdica. 29.5; *pwptcxšy*, "unseizability", KG 569; *ptc'xšty*, MSP b25

7643 **ptcxt-** M, C ⇒ ptcγt-, pcγt-

7644 **ptcxtyy** M پذیرفته
pa(t)čaγdē ©pp. ⇒ptc'γt'k
received
GMS 855, 509; BBB b46

7645 **ptcyδ-** B روفتن، جارو کردن
patčēθ ?
(*to*)sweep, (*to*)clear away
Sund. AoF 19, 1992, 353 n16f.

7646 **ptδ'ys-** S نشان‌دادن
patδēs ©impf. *ptyδ'ys*
(*to*)show
Sund. MHC p25

7647 **ptδr'mc** B نزاع، کشمکش
patž(y)āmč (pδry'mc) ©<**pat-jay-* ⇒ptjy'mc, pδr'mc(h)
dispute
SCE 435-36

7648 **pθf'r** C شتاب
paθfār (pθp'r) ⇒pδβ'r
haste
BSTii 849.7: C2, 12R7

7649 **ptfr'w** M, C یاد، حافظه
patfrāw ©ob. *-y(y)* ⇒ptfr'wy, ptβr''w, ptpr'w
memory, remembrance
STi 82.4; GMS 604; BBB p88.756

7650 **ptfr'w-** M, C یادآوردن
patfrāw ⇒ptfr'wt-, ptβr'w-
(*to*)remember, (*to*)remind
GMS 572, 732; BBB f70

7651 **ptfr'wncyk** M یادآوری
patfrāwančīk ⇒nwptfr'wcyk
remembering, reminding
GMS 1015, 1162; BBB p88.756

7652 **ptfr'wt-** M یادآوردن
patfrŭt ©pt. st. ⇒ptfr'w-, ptβr'w't-
(*to*)remember, (*to*)remind
BBB 756; GMS 865

7653 **ptfr'wy** C یادبود
patfrāwē ⇒ptβr'w'k, ptfr'w-
commemoration
BSTii 898.111; C2, 55V21

7654 **ptfryn-** M پاسخ آفرین گفتن
patfrīn ©<**pati-frīna* ⇒ptβr'yn-
(*to*)bless back
GMS 644, 724

7655 **ptfryy** M احترام، بزرگداشت
patfray, patfrī ? ⇒ptβy-
respect
BBB; Bailey. Asica. 4, **pati- fraya-*, W-Lii 591

7656 **ptfs–** M, C خواندن
patfa/əs (ptps–) ©<*pati-pṛsa- ©impf. *ptyfs* ⇒ptβs-
(*to*)read
STii 1.36, 38; BSTii; C2, 55R 29, 31V28, inf. *ptfsy*

7657 **ptfs'mnty** C خواندن، قرائت
patfasāmandē ⇒ptβs'mnty
reading
BSTii 833.14, 896.60: C2, 54V 30

7658 **ptfs'ty** C خوانده
patfasātē ©pp. ⇒ptβs't-
read
STi 21.15; GMS 851; BSTii 897.83; Benv. JA 1955, 329; C2, 55R23; Sund. AoFi 234

7659 **ptfsyny** C خواننده
patfasēnē ©pers. part. acc. *nw-*
reader
C2, 48R24; BSTii 883.22

7660 **ptγ'δ** M, C, S پیاله، جام، وزنه(پیغاله)
patγāδ ©Pahl. *paygāl*; **pati-gāla-ka* ©pl. *-t*
cup
GMS 60; Anc. Lett. 4.6; STi 81.12; Benv. Notesiii 233; Hen. Mittelir. 53; Sund. AoFviii 1981, 23V 7, 9; C2, 12V18 n p56; Schwartz. ZDMG 292 n 12; S W, AI 1990, 242

7661 **ptγ'm** B, C, S پیغام
patγām ©Parth. *padgām*
message
VJ 1390; MDii 1.1.14, 19; Anc. Lett. 4.7; Frag. Len. 81.15

7662 **ptγ'mbry** C پیام‌آور، پیغمبر
patγāmβarē ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
messenger, prophet
STi 33.13, 81.7; STii 6.25; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 21V14 p180

7663 **ptγ'mβrymync** C پیغمبری، رسالت
patγāmβarē-mēnč
prophecy
STi 87.24; GMS 1103

7664 **ptγ'ry'** M غفلت، بی‌توجّهی، اهمال
patγāryā ? ©<**pati-gar-*
negligence
GMS 1396

7665 **ptγ'wδ** B پوشش، سرپوش
patγōδ (ptγwδ) ©<**pati-gaud*; √*gaud-* ⇒"γ'wδ, ptγwnt-, ptγwδy(y)
covering
TSP 7.90, 9.57 n p213, 221; BSTBL, Dhu. 20, 101, 105, 242

7666 **ptγ'wnt** B نزاع، جنگ، کشمکش
patxŭnd
dispute
TSP 9.13 n p220

7667 **ptγ'wsty** B کُشته، مقتول
patxwastē, patxustē ©pp. ⇒ptγw'y-, ptγwsty[1]
killed
TSP 2.314

7668 **ptγ'wš** B شنوایی، سامعه
patγōš ⇒ptγwš
hearing, audition
VJ 879; TSP 9.41, 117, 10.20

7669 **ptγ'wš–** B شنیدن(در همه‌ی متون)
patγōš ©**pati-gauša-* ~*impf.* *pt'yγ*$^{(y)}$*wš* ⇒ptγwš-
(*to*)hear
GMS 598

7670 **ptγ'wšt–** ⇒ ptxwšt-, ptγwšt-

7671 **ptγn** C گونه، روش، مانند
patγan, pataγn ©f. loc. *-y'* ⇒frγn$^{(y)}$
type, manner, like
C2, 7R26, 91V4; STSC 18, 151

7672 **ptγrβ–** B درک کردن، شناختن، پذیرفتن
patγə/arβ ©<**pati-garb-/grab-*; Parth. *padgīrw* ©impf. *pt*$^{(y)}$*yγrβ*; inf. *ptγrβ'y* ⇒pcγrβ-, ptγryβt-
(*to*)understand, (*to*)receive
SCE 406, 556; BSTBL, Dhu. 92, 121, 283, Padm. 67, Dhy. 129; TSP 2.1230; STii 8.7; GMS 673

7673 **ptγrβ't–** S درک کردن
patγarβāt ©pt. st.; *ptγrβ'tδ'r-* perf. st.
(*to*)receive, (*to*)perceive
MSP b106, b107

7674 **ptγrβyny** M آگاه، پذیرنده
patγarβēnē ©pl. *-t*; pres. part.
receiving, informed
Sogdica. 25.29

7675 **ptγryβt–** S گرفتن، فهمیدن
patγriβd ©<**pati-gṛfta-* ©pt. st. ⇒ptγrβ-
(*to*)understand, (*to*)take
GMS 153a

7676 **ptγswc'** C رمزی، پنهانی، پوشیده
patγsučā, pātγusčā ©f. pp. ⇒ptγwnt-,

ptγwst-², ptγwst'k, ptγwstk
mystical, hidden
BSTii 895.47: C2, 54V17; STSC 56

7677 **ptγw'nk(w)** M(S) ⇒ ptγwnk⁽ʲ⁾

7678 **ptγw'y-** B کشتن(در بیشتر متون)
patxwāy (ptγwy-) ©<*pati-xwāhaya-* ©impf. *pt'yϒw'y* ⇒ptxw'y-
(*to*)kill
GMS 226; VJ 295, 330, 1073; TSP; SCE; Frag. Len.; Frag. 2a.16; STii 6.16, 45

7679 **ptγw'yn'k** B کُشنده، قاتل
patxwāyēnē ©pres. part. ⇒pry ptγwn'k, ptγwyn'k, ptxwyny, p'tγw'nk
murderer
TSP 2, 908; SCE 256

7680 **ptγwδ** ⇒ ptγ'wδ

7681 **ptγwδy(y)** M پنهان کننده
patγōδē ©pl. *-t* ⇒ptγ'wδ
concealing
BBB 616; GMS 899

7682 **ptγwk'yk** S گوگردی ؟
patγūkīk ?
with sulphur ?
Sund. MDii B-9 V2 p160, 162

7683 **ptγwnk⁽ʲ⁾** B کشتار، قتل
patxwank, patxung (ptγw'nk(w), ptγwnkh) ©<**pati-xwahanaka* ⇒ptxwng
murder, killing
TSP 2.323, 595, 627, 843, 5.21, 11.21; SCE 421; GMS 976n 1; Hen. JRAS 1944, 138.19

7684 **ptγwnkh** ⇒ ptγwnk⁽ʲ⁾

7685 **ptγwnt-** C پوشیدن، پوشاندن
patγund ©**pati-gunta-*; √*gaud-* ©impf. *ptyϒwnt* ⇒ptγwst-²
(*to*)cover, (*to*)hide
C2, 57V25; Gharib. Al 4, 247-56

7686 **ptγwr-** B بلعیدن، در کام خود فروبردن
patxwar, patxur
(*to*)devour
TSP 13.ii, 8; S W, IIJ 1976

7687 **ptγwrk'** B درنده، بلعنده، گیرا
patxwark, patxurē ?
devouring
ptϒwrk' cšm'k, SCE 23 n p34, "devouring (or) seductive eyes"

7688 **ptγwsch** S پنهان، پوشیده
patγusčā ©f.pp. ⇒ptγwst'k, ptγswc'
hidden
Sund. MHC 36.1 V7

7689 **ptγwsd'r-** C ⇒ ptγwstwδ'r-

7690 **ptγwst-¹** B, S کشتن
patxwast, patxust- ©<**pati-xwasta*; Yaghn. *tuxast* ©pt. st. inf. *-y* ⇒ptγw'y-, ptxwst-
(*to*)kill
TSP 2.62, 236; VJ 258; Frag. Len. 69.18

7691 **ptγwst-²** B, M, C پنهان کردن
patγust ©<*pati- gusta* ©pt. st. ⇒ptγwnt-, ptγ'wδ, ptγwz-
(*to*)hide, (*to*)conceal
GMS 849; Gharib. AI 4, 247.56

7692 **ptγwst'k** S پنهان، پوشیده
patγustē ©pp. ⇒ptγwsch, ptγwsch
hidden
Sund. MHC 36.1 V11

7693 **ptγwstδ'r-** ⇒ ptγwstwδ'r-

7694 **ptγwstk** B پوشیده، پنهان
patγustē ©pp. ⇒ptγwst-², ptγwsty², ptγswc'
concealed, covered
BSTBL, Dhu. 24

7695 **ptγwstwδ'r-** B, M کشتن
patxustuδār (ptγwsd'r-, ptγwstδ'r-) ©perf. st.
(*to*)kill
TSP; Hen. JRAS 1944, 138.20; Frag. 2a, 24: BSTii 895.29: C2 p67, 54R29n p100, 184

7696 **ptγwsty¹** B کُشته، مقتول
patxwastē, patxustē ©pp. ⇒ptxw'y-, ptγwst-², ptγ'wsty
killed
TSP 2.312; Frag. Len. 77R2, 120.7

7697 **ptγwsty²** C رمزی، پنهان، مخفی
patγustē ©pp.; pl. *-t*; acc. *-tw* ⇒ptγwsch, ptγwnt-, ptγwstk
mystic, hidden
STii 5.2; Gharib. AI 4, 251; BSTii 893.17, 903.15: C2, 57R15, 31V17

7698 **ptγwstyy** M ⇒ ptγwsty²

7699 **ptγwš** M, C, B مسموع،شنیده‌شدنی، شنوایی
⇒ptγwšt-, ptγ'wš
hearing
Sogdica. 64.10; *ptϒwš+wn* "to make audible", C2, 55V27 p107; TSP 10.20; Sund. AoFviii 1981 p217, 26V2

7700 **ptγwš–** شنیدن، شنیده‌شدن(در همه‌ی متون)
patγō/uš ©<*pati-gauša- <*pati-guša ©trans. & intrans. st. impf. *ptyϒwš, pt'yϒwš* ⇒ptγ'wš–
(*to*)hear, (*to*)be heard
GMS 598; v. Et. S W, C2 gloss. n p106, 17

7701 **ptγwš'k** B ⇒ ptγwšy

7702 **ptγwš'mnty** C استماع، شنیدن، شنوایی، سامعه
patγōšāmandē
hearing, audition
BSTii 903.12: C2, 57R12

7703 **ptγwšd'r–** C شنیدن
patγōšδār ©perf. st. ⇒ptγwšt'r–
(*to*)hear
STi 70.13, 4.10, 11.3; BSTi 207

7704 **ptγwšqy'** C شنوایی، سامعه
patγōšakyā ⇒frm'n ptγwšqy'
hearing
C2 108V8; STii 6.13

7705 **ptγwšny(y)** C, M شنونده
patγōšnē ©pres. part.; pl. *-t*; voc. *ptϒwšn'*
hearer, listener
BSTii 905.28: C2, 57V 28, 51R 16; BSTi 154; BBB; W-Li 95; GMS 892

7706 **ptγwšt–** شنیدن، شنیده‌شدن
patγušt ©pt. st. ⇒ptγ'wš–
(*to*)hear, (*to*)be heard
GMS 176, 517; pp. *ptϒwšt*, VJ 610; Anc. Lett; C2, 5V29; MDii p 209

7707 **ptγwšt'r–** C شنیدن
patγuštār– (ptγwštwδ'r–) ©perf. st. ⇒ptγwšd'r–
(*to*)hear
STii 3.2, 2.2; VJ; MDii; Frag. Len.

7708 **ptγwštk** B ⇒ ptγwšty

7709 **ptγwštw** B ⇒ ptγwšty

7710 **ptγwštwδ'r–** B, S ⇒ ptγwšt'r–

7711 **ptγwšty** B, S شنیده
patγuštē (ptγwštk, ptγwštw) ©pp.
heard
TSP 5.2, 7.4; BSTBL; MDii; *-tw*, VJ 1273, 1246; BSTBL; Dhu. 76; *-tk*, TSP 20.10; Dhu. 130, 171; *ptϒ'wšty*, TSP 6.177; MSP b 138

7712 **ptγwšy** C شنونده
patγōšē ©adj. pl. *-t*; f. *-c* ⇒frm'n ptγwšy
hearer
BSTii 882.5, 904.28; f. *ptϒwšc*, BSTii 885.18: C2, 51R 18

7713 **ptγwšyq** C شنونده
patγōšik
hearer
STi 37.18; GMS 897; Sund. AoFiii p62

7714 **ptγwy–** B ⇒ ptγw'y–

7715 **ptγwyn'k** B کُشنده
patxwaynē ⇒ptγw'yn'k
murderer
TSP 2.799

7716 **ptγwyn'n'k** B کُشنده
patxwaynēnē ? ⇒ptxwyny
murderer
TSP 2.849

7717 **ptγwz–** B پنهان کردن
patγōz ©<*pati- gauza; √gauz- ⇒ptγwst–[2]
(*to*)hide
TSP 5.32–3; Gharib. AI 4, 248; AVS 80

7718 **ptjy'mc** M نزاع، ستیز
patž(y)āmč ©f.n. ⇒ptzy'mc, ptδr'mc
quarrel
GMS 200n 1, 1102; inf. *-āmč* of *patžay–*, Hen. Tales. 466.1

7719 **ptjyny(y)** M ستیزه‌جو
patžēnē ?
quarrelsome
GMS 285 n 1

7720 **ptk'r"** B ⇒ ptk'r'

7721 **ptk'r'** M صورت، ظاهر، نما
patkārā (ptk'r") ©f. n.; ob. *-y* ⇒ptk'r'kh
appearance
BBB b40; GMS 973, 1266; TSP 16.22; BSTBL, Dhy. 388, 345, –"

7722 **ptk'r'kh** B, S صورت، ظاهر، نما
patkārā(k) ⇒ptk'r', ptq'ry, ptkr'k
appearance
TSP 6.34; KG 379; BSTBL, Dhu. 21, 59, Dhy. 350

7723 **ptq'ry** C ظاهر، نقش، پیکر
patkārē ©acc. *-w*; ob. *-y* ⇒ptkr'k, ptqry, ptkrq
appearance, image
BSTii 877.1, 905.20, 25, 908.16, 20: C2, 57V 20, 25, 65V 24, 40R 16, 20; STi 31.8

7724 **ptq's** C دربند، توقیف، زیر نظر
patkās ©Parth. *padgas* ⇒prk'š

imprisonment, confinement
BSTii 827.56: C2, 94V 26 p177

7725 **ptk'wn(h)** B, S مخالف، واژگون، بدعت گذار، مرتد
patkōn ⇒ptkwn
contrary, upside-down, heretical
TSP; BSTBL, Dhu. 118, 217, 245, 256; SCE 467; O[1] 16; Frag. Len. 65.12; Hen. Texts. 716, 92.6; TSP 2.315, 351, 488, 744, 3.248, 5.121, 6.24, 9.58, 98; *-h*, TSP 2.109, 742

7726 **ptk'wny'** B انحراف، بدعت مذهبی، بدعت گذاری، ارتداد
patkōnyā (ptk'wnyh)
heresy, perversion
BSTBL, Dhu. 241, Vim. 14; TSP 9.123

7727 **ptk'wnyh** ⇒ ptk'wny'

7728 **ptkmcy** S گلو، حلق
patkamčī ?
throat
Frag. Len. 37.7

7729 **ptkntw** S مجرم، گناهکار
patk(ə)ntu ? (ptkyn)
guilty
Anc. Lett. 4.3; BBB p89.763; GMS 148

7730 **ptkr'k** B, S نقش، پیکر
patkarē (ptkr'y) ©<OP *patikara* ©acc. *ptkr'w*; pl. *-t* ⇒ptk'r', ptk'r'kh, ptq'ry, ptqry
image
TSP 6.135; SCE 90, 94, 220; BSTBL, Dhy. 17 etc.; KG 475, 583; *ptkr'w*, SCE 87; Dhy. 120; *ptkr'kw*, Dhy. 29, 143; KG 631; *ptkr'yt*, Dhy. 139, 151, 219; *ptkr'yk* ? TSP 2.646 n p177

7731 **ptkr'nt-** ⇒ ptkrnt-

7732 **ptkr'st-** S بریدن
patkrastē ©pt. st.; inf. *-y* ⇒ptkrnt-
(*to*)cut
Frag. Len. 48a3, *-tw*, 84 b 2

7733 **ptkr'y** ⇒ ptkr'k, ptqry

7734 **ptkrq** M, S نقش، پیکر
patkarē (ptkry(y), ptqryy) ©pl. ob. *ptqrqtyy* ⇒ptq'ry
image
pl. *ptkryt*, Krab. Insc. 17.12; W Lii 547.21, 548.28, 578; BBB b40; GMS 987

7735 **ptkrnt-** B پاره کردن، بریدن
patkrand ©<**pati- kṛnt* ⇒ptkr'st-
(*to*)cut through, (*to*)tear off
SCE 377; BSTBL, Dhy. 97; GMS 152; BBB 50

7736 **ptkrnt'k** B بُرنده، برّان
patkrandē (ptkrnt(ə)y)
cutting out
SCE 41, 254, 260

7737 **ptkrnt(ə)y** ⇒ ptkrnt'k

7738 **ptqry** C نقش، پیکر
patkarē (ptkr'y) ©voc. *ptqr'*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒ptq'ry, ptkr'k
image
STii 5.4, 5, 42; BSTi 238, 244, 247, 257; BSTi 284

7739 **ptqry sp'sqy'** C بت‌پرستی
patkare spāsakyā
idolatry(*worship of idols*)
C2, 40V7

7740 **ptqry-sp'sy** C بت‌پرست
patkarē-spāsē ©pl. *-t*
worshiper of idols, idolist
apud. S W, C2 p85, 7

7741 **ptqryst'n** C بتکده، نگارستان(پیکرستان)
patkarestan ©ob. *-y*
idol temple
BSTi 234, 242, 279

7742 **ptkryty 'sp'sy** M پرستش بت‌ها، بت‌پرستی(پیکرپرستی)
patkarct/i-spāsē ⇒ptqry-sp'sy, sp'sy
idolatry
Sogdica. p15.12, 13

7743 **ptkry(y)** ⇒ ptkrq

7744 **ptqryy** ⇒ ptkrq

7745 **ptqšc** ⇒ ptqšty

7746 **ptqšty** C زندانی
patkašč, patkəštē (ptqšc) ©pp.& m.; f. *ptqšc*; pl. *-t* ⇒prkyš-, ptq's, ptqyšty
imprisoned
C2, 94R16, 25V18, 64V28

7747 **ptkwc-** B نخ کردن، سوراخ کردن، قلاّب‌انداختن(برای ماهی)
patkōč ⇒'qwc-
(*to*)thread, fish angle
SCE 85 n p35; Gersh. IF 75, 1970 p306

7748 **ptkwγtyy** M قلاّب‌شده، آویخته، سوراخ‌شده
patkuγdē ©pp. ⇒ptkwc-
hanged, hooked, pierced
BBB f74

7749 **ptkwn** B, S سرنگون، مخالف، واژگون
patkōn ⇒ptk'wn(h)

upside-down, contrary
TSP 7.88, 13.20; Sund. MHC 37.2, 5 p31

7750 **ptkwnwyn'k** B منحرف، با دید مخالف، مرتد(واژگون‌بین)
patkōn-wēnē ⇒ptkwyn'y
heretical view, having heretical views
TSP 5.121; SCE 467; Mack. BSTBL, Intox. 20

7751 **ptkwn wyn'y** B ⇒ ptkwnwyn'k

7752 **ptkwyn'y** B مرتد، کافر، ملحد
patkwēnē ? (ptkwn wyn'y) ©pres. part.
heretical
SCE 470 n p40.41

7753 **ptkyn** ⇒ ptkntw

7754 **ptqyš-** C زندانی کردن، پنهان کردن
patkēš ⇒prkyš-
(*to*)imprison, (*to*)confine, (*to*)hide
C2, *ptqštq'*, 51V 4-5

7755 **ptqyšty** C زندانی
patkēštē ©pp.; pl. *-t* ⇒ptqšty
imprisoned
C2, 25V18, 64V 28; S W, BSOAS 1979, 133-4

7756 **ptm"k** B اندازه، پیمانه
patmāk (ptm'k, ptm'q) ©<**pati-māy-*
⇒ptm't'y, 'pw ptm"k
measure
-"k, Dhy. 88; Intox. 31; Frag. Len. 4.3, *-'k/-'q*; TSP 2.998; BSTBL, Padm. 42; Hen. BSOAS 12.309.13; BSTii 905.26: C2 p123, 57V26; MSP e21; *ptm'ky*, Padm. 39; *pr ptm'k*, "equally" BBB f53; *ptm'kh*, MSP b11; GMS 980

7757 **ptm'δ'k** S مایه، مادّه، اصل
patmāδē ©✓*mad-*
substance, matter
Sund. MHC p27.36.10 V5 p2 8n 47

7758 **ptm'k** B, M, S ⇒ ptm"k

7759 **ptm'q** C ⇒ ptm"k

7760 **ptm'nh** S پیمان، عهد
patmān
contract
Anc. Lett. 5.22

7761 **ptm't'y** B به‌اندازه، متعادل
patmātē ©**pati-māta-*; Parth. *pdm'dg* ©pp. of **ptm'y-*
measured, frugal
SCE 155

7762 **ptm'wγt-** S ⇒ ptmwγt-

7763 **ptm'wγt'k** B, M پوشیده
patmŭγdē (ptm'wγtk) ⇒ptmwγty(y), ptm'ync-
covered, dressed
GMS 848, 855, 858; VJ 921; KG 615

7764 **ptm'wγtk** ⇒ ptm'wγt'k

7765 **ptm'wk'** B پوشاک، جامه
patmōk ©✓*mauk* ⇒ptmwk
garment
BSTBL, Vim. 87

7766 **ptm'wkh** S پوشاک، پوشش
patmōk
garment
Sund. MHC p27, 36.10 R9

7767 **ptm'ync-** B پوشیدن، پوشاندن
patmi/ēnč (ptmc-) ©<**pati-minca*;
<**pati-munca* ⇒ptm'wγt'k, ptmync-
(*to*)dress
GMS 119, 334, 600; EGSii 21, *patmēnč*
<**pati-muncaya-*, impf. *pt'ym'ync*, VJ; *ptymync*, TSP 13.26; BSTii 905.22: C2, 57V22, 23; KG 607

7768 **ptmc-** ⇒ ptm'ync-, *ptmnc-

7769 ***ptmnc-** B لباس‌پوشیدن، پوشیدن
patmi(n)č (ptmc-) ©3pl. impf. *pt'ymcnt*
⇒ptmync-
(*to*)dress
VJ 872; GMS 334

7770 **ptmwγd'r-** C ⇒ ptmwγtδ'r-

7771 **ptmwγt-** B, M پوشیدن(پیموختن)(در بیشتر متون)
patmŭγd ©<**pati-muxta*; Av. *patiš muxta*; Parth. *padmuxt-* ©pt. st. ⇒ptmync-
(*to*)dress
GMS 536

7772 **ptmwγtδ'r-** M لباس‌پوشیدن
patmŭγdār (ptmwγd'r-) ©perf. st.
(*to*)dress
Hen. Tales. 478, 7; STi; STii *ptmwγty δ'r-*; BBB 488

7773 **ptmwγty(y)** M, C پوشیده
patmŭγdē ©pp. ⇒ptm'ync-, ptmwγt-, ptm'wγt'k
dressed
GMS 848, 855, 858; BBB 561, 667; Sund. AoFviii 1981 p204, 24V1

7774 **ptmwk** M پوشاک، لباس
patmōk (ptmwq) ©✓*mauk*; Parth. *padmōg*;

MP *paymōg* ⇒ptm'wk'
garment, dress
GMS 957; BBB; Hen. Cosm. 307, 15, 62; BSTii 836.3: C2, 108R3; Bailey. Prolexis. 153

7775 **ptmwq** C ⇒ ptmwk

7776 **ptmwxs-** M پوشیدن، بر تن کردن
patmuxs ©<**pati- muxsa-* ©impf. *ptymwxs*
(*to*)dress oneself
GMS 825; AVS 73

7777 **ptmyδδyy** ⇒ ptmyδy(y)

7778 **ptmyδy(y)** M روزانه
patmēθē (ptmyδδyy)
daily
GMS 1140; BBB 674, 720 a1; MSP b12; *-yh*, BBB 750

7779 **ptmync-** B, M, C پوشیدن(در بیشتر متون)
patminč, patmēnč ©Parth. *padmōž*; MP *pēmōz* Khot. *pamjs*; Išk. *pomuc*; Sark. *pamec*; Sankl. *pumec*; Wakh. *pūmec* ©impf. *pt(')ym(')ync* ⇒ptmwγt-, ptm'ync-, *ptmnc-
(*to*)dress
GMS 334, 600; C2, 57V22, 23; AVS 73

7780 **ptmync't-** M پوشیدن
patminčāt ©Parth. *pdmwc'd* ©pt. st. ⇒ptmync-
(*to*)dress
GMS 536

7781 **ptmyncny** M پوشنده
patmīnčnē, patmēnčnē ©pl. *-t* ⇒ptmync-
dressing
GMS 892

7782 **ptn** M شهر
pat(t)an ©loc. *-y'* ⇒pttn
town
GMS 1183; BBB 698

7783 **ptn'ym-** B تقلید کردن، پیروی کردن
patnēm ©<*pati-nāmya* "to bend back"
(*to*)imitate
SCE 144; Gersh. Advice. 79f

7784 **ptn'ym** B تقلید، تمایل
patnēm ©ob. *-y* ⇒ptnym[1]
imitation, inclination
Benv. "despise" ?; TSP 2.142; Gersh. Advice. 80

7785 **ptnmy'** C ⇒ ptnymy'

7786 **ptnw'k(w)** S ⇒ ptnwy(y)

7787 **ptnwb** C تنبیه
patnŭβ ?
beating
STi 6.12; BSTii 853.3, 862.10; C2, 7R17, 25R 10; S W, C2 p53

7788 **ptnwy(y)** M دوباره، از نو
patnawē (ptnw'k(w))
again
Sund. KG p188, 449; MSP b75-6; GMS 1140, *ptnwyy δβtyk*

7789 **ptn-xwžqy'** C عذرطلبی، جویای معذرت
patn ? -xužakyā ⇒ptyrnxwjyy
seeking excuse
S W, C2 n p99, 51V22

7790 **ptnym[1]** M, B تقلید، تمایل، جهت گیری
patnēm (ptnyym) ©pl. *-t* ⇒jn'ptnym, 'zn'ptnym, ptn'ym
imitation, inclination, direction
BBB 525; GMS 957; Gersh. Advice. 79-80

7791 **ptnym[2]** C افزار، سازوبرگ، زین
patnēm ©<**pati-naima* ©pl. *-t*
trapping, gear
BSTii 835.8: C2, 105R8

7792 **ptnymy'** C راهنمایی، مشورت، اندرز
patnēmyā
advice
BSTii 831.23, 892.13, 898.109; Gersh. Advice. 77; C2, 31R 12-3, 55V19, 102V23

7793 **ptnyy** M ⇒ ptn

7794 **ptnyym** M ⇒ ptnym[1]

7795 **ptnyyz** M بریان‌شده
patnĕz ? ©Av. *naēza* ⇒ptnyz-
roasted
Sogdica. p41 n 16

7796 **ptnyyz-** S ⇒ ptnyz-

7797 **ptnyz-** C بریان کردن، سرخ کردن
patnēz ? (ptnyyz-) ⇒ptnyyz
(*to*)roast
STii 4.27 p593; Sogdica. 39.25

7798 **pθp'r** ⇒ pθf'r

7799 **ptpr'w** S یاد، خاطر
patfrāw ⇒ptβr"w, ptfr'w
memory
Anc. Lett. 2, 44

7800 **ptps-** ⇒ ptfs-

7801 **ptpt'yn** B, M, S جداگانه، مخالف، برعکس
patpatin (ptptyn) ⇒ptyn[1], pt'yn
separately, opposite
TSP 10.27; BSTBL, Dhu. 130; KG 483; Frag. Len. 6R4, 88.7; GMS 1080

7802 **ptpt'yn"wy** ⇒ ptpt'yn'w'k

7803 **ptpt'yn'w'k** B مخالفت، جدایی
patpatināwē (ptpt'yn"wy, ptpt'ynw'k, ptptyn'w'k)
opposition, isolation
SCE 277; BSTBL, Dhu. 34; Benv. JA 1951 Notesvii 124; GMS 1082, 1032 n 1, *ptpt'yn'cw*; GMS 420, 1080

7804 **ptpt'ynw'k** ⇒ ptpt'yn'w'k

7805 **ptptyn** S ⇒ ptpt'yn

7806 **ptptyn'w'k** B ⇒ ptpt'yn'w'k

7807 **ptpy(y)** M چراغ، نور
pat(t)ap(ē) ? ©<**pati-tapah* ⇒pttpy
lamp, light
GMS 81; BBB 84.717

7808 **ptr-**[1] M, C پدر(در بیشتر متون)
p(i)tar, pitr (ptry(y)) ©<*pitar* ©nom. *-y(y)*; acc. *-w*; ob. *-y*; abl. *-'*; pl. *-t'*; ob. pl. n. *-ty'* ⇒'BY(ʾ), 'ptr-
father
GMS 178, 303, 1168, 1174, 1179; C2 gloss.; STi 75.3, 5, 8, 10.8; Sund. AoFviii 1981, 217; STii 1.34, 50, 4.14, 5.7, 11, 33; MSP c13 *-yy(h)*; W-Li; BBB

7809 **ptr-**[2] M کشیدن، بیرون کشیدن، موکندن(دخیل: فتردن، فتریدن، فتلیدن)
f/pətar ⇒ftr-, 'pt'r-
(*to*)pull out(*hair*)
GMS 89; Hen. JRAS 1944, 143n 4

7810 **ptr"m-** B آرام کردن، خاموش کردن، ایستادن
patrām (ptr'm-) ©<**pati-rama*
(*to*)calm, (*to*)appease, (*to*)extinguish, (*to*)stop
GMS 581; TSP 2.443, 464, 16.40, 23.9; BSTBL, Dhy. 225; MDii p174.3; MDiii; Frag. 5.9; MSP b133 e19; inf. *-'y*, Dhy. 225, 270, 334; TSP 23.15; AVS 74

7811 **ptr'β"y** ⇒ ptr'β'k

7812 **ptr'β'k** B, S عصا، چوب‌دستی
patrāβē (ptr'β"y)
stick
TSP 5.72, 11 n p200; GMS 1254; Frag. Len. 81.6

7813 **ptr'm** B آرامش، پدرام، سکون
patrām ©MP *padrām*
calm, peace
STii 9.17 n p593

7814 **ptr'm-** B, M, S ⇒ ptr"m-

7815 **ptr'ms-** B آرام‌شدن
patrāms ©med. pass. st.
(*to*)be appeased
Frag. 2a.8; GMS 811, 828

7816 **ptr'mt-** B آرام کردن، آرام‌شدن
patrāmt ©pt. st. ⇒ptr"m-
(*to*)calm, (*to*)appease
TSP; STii; Frag. 5.9, S W, IIJ 1976, 49; *-t'*, pot. pass., TSP 2.234; GMS 884

7817 **ptr'mty** B آرام‌شده، آسوده
patrāmtē ©pp; acc. *-w*; f. *-'*
appeased
TSP 2.234, 8.202

7818 **ptr'nk** S ستم، جور، فشار(دخیل: فَدَرنک)
patrang ⇒prtrxs-, βtrnng
oppression
Mack. A1 25, 425, 13 n p427.4

7819 **ptr'wp(w)** S ⇒ ptrwp

7820 **ptr'yδ** B, M آمیزش، آمیختگی
patrēθ ©<**pati-iriθiya*; *√rāθ* ⇒ptryδ-
mixture, mixing
SCE 49; GMS 587, 755; BBB p69, 560, 581, *ptryδδ*

7821 **ptr'yδ-** B, S, M آمیختن
patrēθ (ptryθ-) ©impf. *pt(ʾ)yryδ* ⇒ptryst-[1], ptryδ-
(*to*)mix
TSP 2.356, 774, 3.276, 289, 14.5, 19.9, 8.177; SCE; BBB f35; BSTBL, Padm. 41; O[1] 8; Frag. Len. 92, 8, 11; GMS 587

7822 **ptr'yδ'k** B آمیزش
patrēθē ©ob. *-y* ⇒ptryδy(y)
mixture
TSP 2.884, 815

7823 **ptr'yš-** B پاره کردن
patrēš ©<**pati- raiš*; Av. *raēš*; Khot. *birata* ©inf. *-y* ⇒ptryš-
(*to*)tear apart
TSP 2.458 n p175; GMS 662; Prolexis. 24

7824 **ptr'yz-** B افراشتن، بلند کردن، بالابردن
patrēž (ptr'yẓ-) ©<**pati-rāzaya-*; Parth.

padrāz ©caus. st. ⇒ptrz-
(*to*)raise up, (*to*)erect
BSTBL, Vim. 29, 55, 99

7825 **ptr'yẓ-** ⇒ ptr'yz-

7826 **ptr'yzt-** B افراشته
patrĕžžt ©pp. ⇒ptr'yz-
erected
Vim. 55, BSTBL; pot. +*wn*-

7827 **ptr'z** B اندازه، طول و عرض
patrāz
dimension
TSP 2.964 n p181

7828 **ptrγwš** C ⇒ ptrwxš-, ptrwγšty

7829 **ptrq'n** C ⇒ ptrk'n

7830 **ptrk'n** M ارث ِ پدری، میراث، پدرگان
pitarkān (ptrq'n)
heritage, patrimony
BBB a11; GMS 226; Tales. 470.56; STi 21.8, 24.4; C2, 51R 6: BSTii 885.6

7831 **ptrk'ndt** M وراّث
pitarkānd ©pl.
heirs
BBB 569; Benv. Titres et Noms Propres. 17

7832 **ptrq'n xw'r** C وارث، میراث‌خوار
pitarkān-xwār ©pl. -*t*
heir
STi 21.8, 83.19; Sund. AoFviii 1981, 20R 19 p174 n55, 21V 6-7 p180

7833 **ptršt-** M افراشتن، بلند کردن
patrašt ©<**pati-rašta*; Parth. *padrāšt-* ©pt. st. perf. st. *ptrštwδ'r-* ⇒ptrz-
(*to*)erect
GMS 176; BBB; Hen. BSOAS 12, 312.85; W-Lii

7834 **ptrštr** M افراشته‌تر، سرفرازتر، بلندتر
patraštar
more exalted
GMS 1285, 1306

7835 **ptrštyy** M افراشته، برپا
patraštē ©pp.
erected
Sogdica. 52.6; GMS 1285; *ptrštwδ'r-*, W-Lii, 516

7836 **ptrw'z-** B جلوگیری کردن، مسدود کردن، برخورد کردن
patrwāz ? ©<**pati-wrāža-*; Skt. *varj-*; Av. *urvag* ⇒'ptr'γwštk
(*to*)intercept
GMS 128, 257; JRAS 1942, 99; Schwartz. HMV 391

7837 **ptrw'z'k(w)** B برخورد، تصادم، تقاطع
patrwāzē ? ©<*Av. *urvag*
encounter, interception
Benv. VJ 841 n p95

7838 **ptrwδ-** M روییدن، رُستن
patrōδ ©<**pati- rauda* ©impf. *ptyrwδ* ⇒ptrwst-, ptryst-[2]
(*to*)grow
BBB 580 p74; GMS 622; AVS 114

7839 **ptrwγšty** B مسدود، بسته
patruxštē ? ©pp. ⇒'rwxš, 'ptr'γwštk
obstructed
SCE 85; GMS 170, 257; Benv. JA 1943, 43-5, 116

7840 **ptrwγty** C مسدود، بسته
patruγdē ©pp.
obstructed
Schwartz. HMV 391, pt. of *ptrwxš-*

7841 **ptrwp** M استحکامات، قلعه، دژ، سنگر
patrŭp ©√*raup-*; Khot. *prūva*; Skt. *rōpaya-*
fortress, ditch
BBB b36 p93; *ptr'wpw*, KG 584; Bailey. BSOAS 13, 921, 25

7842 **ptrwst-** S(M) روییدن، رُستن
patrust ©**pati-rusta* ⇒ptryst-[2], ptrwδ-
(*to*)grow
KG 393; *ptrwsty*, C2 n p76

7843 **ptrwxš-** C دهان‌بستن، حرف‌نزدن
patruxš ©2sg. impv. -'
(*to*)shut up, (*to*)cease speaking
BSTii 873.15: C2, 66R 15

7844 **ptryδ-** B, M آمیختن
patrēθ ©impf. *pt'yryδ* ⇒ptryst-[1], ptr'yδ-
(*to*)mix, (*to*)mingle
BBB p69 f35, 560; GMS 587, 638 n 1, 755; Frag. Len. 69.29, 32; TSP 19.16; O[1] 8, 11*

7845 **ptryδδ** M ⇒ ptr'yδ

7846 **ptryδδc"** M آمیخته، آمیزه
patrēθčā ? ©f. adj.
mixed
GMS 581, 734, 1239, 1273

7847 **ptryδy(y)** M آمیخته، آمیزه
patrēθē ©pres. part. ⇒ptr'yδ'k
mixed, mixing
GMS 1239, 965; BBB 591

7848 **ptrysc'** M آمیخته، مخلوط

patrīsčā ©f. pp. ⇒ptryst'k
mixed
GMS 1272; Hen. BSOAS 12, 312, 119; BBB p69, 560

7849 **ptryst–**[1] M, C آمیختن
patrīst ©<**pati-irista-* ©pt. st. ⇒ptryδ–, ptr'yδ–
(*to*)mix
GMS 587; BBB p69.560; C2, 31V18 n p76.12

7850 **ptryst–**[2] C رُستن، روییدن
patrə/ist ©*pati-rusta-* ©pt. st. ⇒ptrwδ–, ptrwst–
(*to*)grow
BSTii 893.12: C2, 31V 12, inf. *ptrysty* n p76, 12

7851 **ptryst'k** B آمیخته
patrīstē (ptrystyy, ptrystk) ©pp. ⇒ptrysc'
mixed
TSP 22.3; STii 10.17; GMS 1272; BBB p69, 560

7852 **ptrystk** ⇒ ptryst'k

7853 **ptrystyy** M ⇒ ptryst'k

7854 **ptryš–** M پاره کردن
patrēš ©<**pati-raiš*; Khot. *birata*; Av. *raēš* ©impf. *ptyryš* ⇒ptr'yš–
(*to*)tear apart
GMS 662; BBB 490, 501 b98

7855 **ptryštyy** M دریده، پاره‌شده
patrištē, patreštē ©pp.
torn apart
BBB 492; GMS 1638

7856 **ptryt** C مقابل، مخالف، رویاروی
patrēt ©postp. + gen.
opposite, against, towards
S W, C2 gloss.

7857 **ptryθ–** ⇒ ptr'yδ–

7858 **ptry(y)** ⇒ ptr–[1]

7859 **ptryẓ** B میل ؟، صعود ؟
patrēž/z ?
desire ?, raising ?
Mack. BSTBL n p61–2, Dhy. 308, 315

7860 **ptrz–** B, C بالارفتن، بلندشدن، سرفرازشدن
patraz ©<**pati-raza–*; Parth. *padraz* ⇒ptr'yzt–, ptršt–
(*to*)rise up, (*to*)become exalted
BSTBL, Dhu. 219; C2, 49R 28, 48R 17; BSTii 826.28; STi apud. Sund. AoFi 1974 p23, 7V16; AVS 80

7861 **ptrzty** C سرفراز، بالارفته، قائم
patraztē ©pp. ⇒ptr'yzt–
raised, erected
STi 45.16; Benv. JA 1943, 45, 115

7862 **pts"q** M ⇒ pts'k

7863 **pts'c–** M, C درست کردن، ساختن، تنظیم کردن، آراستن
patsāč ©<**pati-sāca*; Parth. *passāž–*; MP *passāz–* ©impf. *ptys'c* ⇒pts'γt–, ptsxs–
(*to*)arrange, (*to*)order
GMS 591; Gersh. AHM 257; C2, 27V 26; Hen. BBB p132; BSOAS 12, 312, 71, 77, 113; AVS 73

7864 **pts'd** C ⇒ pts'δ[2]

7865 **pts'δ**[1] M شکل، ظاهر
patsāδ ©<**pati-sādaya–*; √*sad–*; Av. *saδaya*
appearance, shape
Hen. BSOAS 11, 68.7; GMS 957

7866 **pts'δ**[2] S زره، سپر، لباس رزم
patsāδ/θ (pts'd) ©<**pati- sāθa*; Av. √*sā* "to protect; √*chad*" to cover"
shield, armour
MDii p156.4; Schwartz. STSC 138.28, 146.6 n p441; S W, C2 p179–180

7867 **pts'γt–** B مزیّن کردن، آراستن
patsaγd ©pt. st. ⇒pts'c–, ptsγt–
(*to*)adorn
VJ; TSP; BBB, *ptsϒtwδ'r–*

7868 **pts'γt'k–** ⇒ ptsγtyy

7869 **pts'γt'w** B ⇒ pts'γtk

7870 **pts'γtch** B آراسته، مرصّع
patsaxčă ©f. pp. ⇒pts'γtk, ptsγc'
adorned, inlaid
VJ 16[b], 40[c], 1169, 1258; GMS 1272

7871 **pts'γtk** B, S آراسته، مرصّع(دخیل: پسغده)
patsaγdē ©<**pati-saxtaka* ©pp. ⇒pts'γty[1], ptsγtyy
adorned, inlaid
-k, VJ 15[b], 527; TSP 5.54; MDii; Frag. Len. 71.11, 12; *-'w*, VJ 1170; *-kw*, VJ 588; *-y*, VJ 334; O[3] 11

7872 **pts'γty**[1] S ساخته
patsaγdē ⇒pts'γtk
built
Sund. MHC p24, 36.2 R4

7873 **pts'γty**[2] B ⇒ pts'γtk

7874 **pts'q** C ⇒ pts'k

7875 **pts'k** M, S بنیاد، ترتیب، نظم، آرایش
patsāk (pts"q, pts'q) ©pl. *-t* ⇒pts'kh
foundation, order, arrangement
GMS 959; BBB 725 d11; C2, 31R7, 54V23, 55R30; Sogdica. 21.14; *pts"q*, Sogdica. 55.12b

7876 **pts'kh** S نظم، بنا، بنای یادبود
patsāk ⇒pts'k
order, monument
KG 621; Karab. Insc. 15.1, 2, 19.17 21.23; Bugut. Insc. Livšič. AO Hung. 1972, 72B1.1

7877 **pts'ntrmyk** B پسندیده، مورد پسند
patsandarmīk ⇒ptsynt'rmyk
pleasant, acceptable
TSP 6.34; GMS 1105

7878 **pts'p-** B خوش آمدن، پسندیدن
patsāp
(*to*)be pleasing, (*to*)please
SCE 487; BSTBL, Vim. 190; Benv. Notesi 33

7879 **pts'r[1]** B, S, M در جهت عکس، به‌عقب، سپس
patsār (pyts'r) ⇒s'r[1]
opposite, contrary, backwards
TSP; VJ; MD; Hen. Tales. 466.3; Cosm. 311.67; MSP b171, 178; Frag. Len.

7880 **pts'r[2]** C بالای سر، سَر، بالش
patsār
head (*of a bed*), pillow
C2 p99 51V26, 57R27; BSTii 904.27

7881 **pts'r'k** B جمجمه، سَر، کاسه‌ی سر
patsārē
head, skull
TSP 3.282, 291, 298 n p199, 282

7882 **pts'rδ** B, S در نتیجه، پس، طبق
patsărδ ⇒ptsrδ, pytsrδ
then, accordingly, consequently
BSTBL, Intox. 9; Dhy.; STii 9.9; TSP 2.405 & etc.; Hen. Tales. 476.8; O[1] 14; Frag. Len. 38.9 etc.

7883 **pts'wc-** B, S سوختن، سوزاندن، روشن کردن
patsōč ©<**pati-sauca* ©impf. *ptyswc* ⇒ptswc-, ptswγs-
(*to*)burn, (*to*)light, (*to*)kindle
BSTBL, Intox. 3

7884 **pts'wc'k** ⇒ pts'wc'y

7885 **pts'wc'y** B سوختن، سوزان
patsōče (pts'wc'k) ©inf. ⇒pts'wc-
burning
SCE 221, 493; TSP 3.227, 6.106, 125, 135, 137, 170

7886 **pts'wk'** B, S سوخت، روشنایی
patsōk ⇒pts'wc-, ptswγs-
burning, flame
O[2] 5: Frag. Len. 93.5

7887 **pts'ynt-** B پسندیدن
patsĕnd ©**pati-sandaya* ©impf. *pt'ys'ynt* ⇒ptsynt-
(*to*)please, (*to*)approve
TSP 2.442, 873; VJ 1146, 263

7888 **pts'yntrmyk** B پسندیده
pat sĕndarmīk ⇒ptsynd'rmyk, pts'ntrmyk
agreeable
BSTBL, Padm. 38

7889 **ptsdtwδ'r-** S پسندیدن
patsa(n)tuδār ©<**ptsdt-* ©perf. st. ⇒pts'ynt-
(*to*)approve
Bugut. Insc. B2.8; Livšič. AO, Hung. 26, 1972, 72

7890 **ptsγc'** M آراسته، مرتّب
patsaxčā ©f. pp. ⇒pts'γtch
arranged
Hen. BSOAS 12.307.40; GMS 849, 1272; BBB p132

7891 **ptsγt-** M ساختن، آراستن
patsaγd ©Parth. MP *pssāxt-* ©pt. inf. *ptsϒty* ⇒pts'c-, pts'γt-
(*to*)build, (*to*)make
Hen. Cosm. 312.73

7892 **ptsγtr-** M آراسته‌تر
patsaγdar
more arranged
-yy, GMS 1284

7893 **ptsγtyk** S آماده
patsaγdīk
prepared
MDiii p73.10 n p74; MDii A-1R9, 10, *-h*, n p143

7894 **ptsγtyy** M آراسته، مرتّب(دخیل: پسغده، بسغده)
patsaγdē (pts'γt'k-) ©pp. ⇒pts'γtk
arranged
GMS 1272; BBB f74; Hen. Cosm. 312.73; perf. *ptsϒtwδ'r-*, BBB 563

7895 **ptsγw** S سند، مدرک، پاسخ
patsaxu
document, answer
MDii A-13, 7, A-7, 5 p74.5, A-16, 11 p139.11 n p140; MDiii p64.5, 70.11, 71.7

7896 **ptsm'r-** B ⇒ ptšm'r-

7897 **ptspyn-** C مفیدبودن
patspin ©<**pati-spanya-*; **span*
(*to*)be useful
C2, 51V16 n p98, 3sg. fut. *ptspyntyq*ʾ

7898 **ptsrʾw-** B وردخواندن، تقدیس کردن
patrāw ©<**pati-srāwa-*
consecrate
TSP 14.6, 9; BSTBL, Padm. 43, 54, 56, 58; inf. -ʾ*y*, TSP 7.143, 8.109, 120, 125, 143

7899 **ptsrδ** B, M, S در نتیجه، در پی
patsarδ ⇒ptsʾrδ, pytsrδ
consequently
TSP 7.46, 159, 180, 16.26, 12.2; Frag. Len. 49.6 etc.

7900 **ptsrtqyʾ** M یخ‌زده، منجمد، انجماد
patsartakyā ©Av. *sarəta*
frozen, cooled
Sogdica. 21.13b n p22; GMS 985

7901 **ptsrwm** B ورد، دعا، افسون، وردخواندن
patsrum ©Av. *sraoman*
mantra, charm
TSP 2.797, 8.80 & etc.; VJ 29ᵇ; BSTBL, padm. 54; Vim. 123; -ʾ*y*, TSP 14.6

7902 **ptsrwm-** B وردخواندن، افسون کردن
patsrum
(*to*)utter a charm
TSP 7.67

7903 **ptstʾt** B, M, C ایستادگی، پایداری، دفاع
patstāt ©<**patištāta*; *pati-stāta*; √*stā*; Av. *paitištātai*
resistance, defence, persistence
GMS 552n 1; TSP 12.19, 20; BBB p104 f63; C2, 23R8; Gersh. apud. MSP p51 b173, 175; -*tw*, TSP 8.136

7904 **ptswc-** B سوختن، روشن کردن
patsōč ©impf. *ptyswc* ⇒ptsʾwc-
(*to*)burn, (*to*)light, (*to*)kindle
Frag. Len. 93.5: O² 5

7905 **ptswγs-** B سوختن، روشن‌شدن
patsuxs (ptwxs-) ©<*pati-suxsa-*; √*sauk-* ©med. pass. st.
(*to*)be lit
SCE 276; GMS 1518

7906 **ptswγtʾk(w)** M روشن‌شده
patsuγdē, patsuγdaku ©pp. ⇒ptswγty
lit
Hen. Tales. 478.5

7907 **ptswγty** C روشن‌شده
patsuγdē ©pl. -*t* ⇒ptswγtʾk(w)
lit
STi 38.1; GMS 837

7908 **ptswxs-** M ⇒ ptswγs-

7909 **ptsxs-** M ساخته‌شدن، بناشدن، انجام‌شدن
patsaxs ©med. pass. st. ⇒ptsʾc-
(*to*)be arranged, (*to*)be performed
Hen. JRAS 1944, 142; GMS 825

7910 **ptsynch** S رایج(برای سکّه)، دارای اعتبار، پشتوانه‌دار(موردپسند)
patsĕnč
currency
MDii p22, Nov. 4 R21 p22

7911 **ptsynd-** M پسندیدن
patsĕnd ⇒ptsynt-
(*to*)be pleased, (*to*)approve
GMS 643, 645

7912 **ptsyndʾrmyk** M پسندیده
patsĕndarmīk ©pl. -*t* ⇒ptsyntʾrmyk, ptsʾyntrmyk
agreeable, acceptable, pleasant
GMS 1105, 1243

7913 **ptsyndny** M خوش آیند، پسندیده
patsĕndnē ©pl. -*t*; pres. part.
agreeable, pleasing
GMS 892

7914 **ptsynt-** B, C, S قبول کردن، پسندیدن
patsĕnd ©impf. *ptysynt*; inf. *ptsynty* ⇒ptsynd-, ptsʾynt-
(*to*)be pleased, (*to*)consent
Anc. Lett. 1.7; MDii Nov. 3R14 p21, 30; C2, 13R23; TSP 13 ii3

7915 **ptsyntʾrmyk** B پسندیده
patsĕndārmīk ⇒ptsyndʾrmyk
agreeable, acceptable
TSP 7.134

7916 **ptšʾdtyʾ** C شادی، آرامش، لذّت
patšāδtyā (ptšʾδtyʾ) ⇒pcʾtyʾ
rest, gratification
BSTii 911.60; Benv. Et. i 319; C2, 7V22, 61V 30, 68V3 p54; GMS 269, 1070

7917 **ptšʾδtyʾ** ⇒ ptšʾdtyʾ

7918 **ptšʾdy** C راحت، آسوده
patšāδē ©adj. ⇒pcʾdy
at rest

BSTii 842.13.36; Benv. Et. 1, 313; C2 p54, 60V3, 68R13

7919 **ptš'dy wn-** C آرام کردن
patšāδē wan
(*to*)give rest
C2 V3, 68R13

7920 **ptš'knp** S سقف، پوشش
patškanp ⇒ptšknp
ceiling
MDii A-5, 26 p181.26n p185; MDiii p51.26

7921 **ptš'nkh** B, S آلت شکنجه، دار، صلیب
patšang ©<**pati-*; √*šan* ⇒ptšng, pcng
torture instrument, cross
VJ 250; GMS 164; ob. *-yh*, KG 592

7922 **ptšk'β-** S پاره کردن، شکافتن
patškāf (pcq'f-, ptšk'f, ptšq'f-) ©impf. *ptyšq'f* ⇒pškfs-, 'nšk'fyy
(*to*)split
BBB p55.491, 509; MSP b28 e7; BSTii 895.48: C2, 54V18 p106 "be diffused"

7923 **ptšk'f** M ⇒ ptšk'β-

7924 **ptšq'f-** C ⇒ ptšk'β-

7925 **ptšknp** B پیش آمدگی لبه‌ی بام، آب‌ریز (پشکم)
patškanp ©MP *pdy škmb*; Arm. *patškam* ©ob. *-y* ⇒ptš'knp
drip stone, eaves, porch
SCE 91; TSP 2.1015; GMS 367A

7926 **ptškrδ-** B بریدن ؟
patškarδ ©√*skard* ⇒škrδ'k, wyškyrδy
(*to*)cut ?
TSP 21.ii, 2; Bailey. Prolexis. 347

7927 **ptšqw'd'r-** C گفتن
patškwăδār- (ptškw'tδ'r-) ©perf. st.
(*to*)tell
STii 4.7, 24, 5.44

7928 **ptšqw'n** C ⇒ ptškw'n(h)

7929 **ptškw'n(h)** B, M, C خطابه، عرض، صحبت، پیام
patškwān (ptškwnh, ptšqw'n) ⇒pcqw'y-, pcwq'n
address (*respectful*), report
GMS 1026; TSP 5.103, 9.92; VJ; BBB e16; BSTi A23; MD; Frag. Len. 44.1 ,7 , 14, 81.15; CII 1990, 85

7930 **ptškw't-** B, S عرض کردن، گفتن
patškwāt (ptšqw't-) ©pt. st. ⇒ptšqw'd'r-
(*to*)address, (*to*)tell
Anc. Lett.; KG; perf. *ptškw'tδ'r-*, BSTBL, Intox. 36; STii 8.9; MDii B-15,4; KG 356

7931 **ptšqw't-** ⇒ ptškw't-

7932 **ptškw'tδ'r-** ⇒ ptšqw'd'r-

7933 **ptškw'y-** B, M, S گفتن، عرض کردن(در بیشتر متون)
patškwăy (ptškwy-) ©impf. *pt(')yškwy* ⇒ptškw't-, pcqw'y-, pcwqy-, ptyškwy-
(*to*)address, (*to*)say (*to a superior*)
GMS 164, 567, 30, 170

7934 **ptškwnh** MD ⇒ ptškw'n(h)

7935 **ptškwy-** ⇒ ptškw'y-

7936 **ptšm'r** B, M, S شمار، حساب، عدد(در بیشتر متون)
patšmār ©<**pati- šmāra*; Khwar. *pcm'r* ©ob. *-y* ⇒'pw ptšm'r, pcm'r[1]
number, reckoning, counting
GMS 164, 957; W-Lii; BBB; TSP; VJ 1174, 1177, 1491; SCE 517; BSTBL, Dhy. 213, 238, 242; Frag. Len.; KG; MSP; STii 7.32, 35; Hen. BSOAS 12, 307.4

7937 **ptšm'r-** B, S, C شمردن، فکر کردن، حساب کردن
patšmăr (ptšmr-) ©<Av. *patišmara-* ⇒pcmr-
(*to*)count, (*to*)think
ptšmr, Frag. Len. 11.2; TSP 12.17, 19; Anc. Lett. 2.45.; C2, 1R9; AVS 76

7938 **ptšm'yr-** B, S, M به‌شمار آمدن، شمرده‌شدن، حساب‌شدن(در بیشتر متون)
patšmir (ptšmyr-) ©<**patišmrya* ©pass. st. ⇒ptšm'r-, ptšmyrt-
(*to*)be counted, (*to*)reckoned
BBB 622 e1; GMS 142, 540, 706; TSP 2.489, 593; 7.49, 194, 11.9; BSTBL; Frag. 2a.9; STii 10.49; KG 376, 377; TSP 2.24, 364

7939 **ptšmr-** S(AL) ⇒ ptšm'r-

7940 **ptšmr'k** B شمارش، حساب
patšmărē
reckoning
BSTBL, Dhu. 161

7941 **ptšmrt-** M ⇒ ptšmyrt-

7942 **ptšmyr-** B, M ⇒ ptšm'yr-

7943 **ptšmyrt-** M, B شمردن، فکر کردن، حساب‌شدن
patšmirt (ptšmrt-) ©pt. st. ⇒ptšm'r-
(*to*)count, (*to*)think
GMS 142, 865, 928

7944 **ptšmyrty** M شمرده
patšmirtē ©pp.; pl. *-t*
counted

GMS 142, 486n 2; BBB e1

7945 **ptšng** C, M صلیب، آلت شکنجه
patšang ©<*pati-šan*; Av. *ašəmnō*; Skt. *kṣan* ⇒ptšnq, ptš'nkh, pcng, ptcng
cross, torture instrument
STii 1.50, 6.26; GMS 616 f n 1; Gersh. AHM 192; Sund. AI 1988, 183; C2 p51 n5

7946 **ptšng d'rwq** C صلیب(چوبه‌ی دار)
patšang-δārūk ⇒δ'rwk(ʾ)
cross
STii 1.15.80; Sund. AI 28, 1988, 181

7947 **ptšnq** C صلیب
patšang ⇒ptšng
cross
C2, 56V5, 8 p51n 5, ✓*fšan* "to tear apart"

7948 **ptšp'ty** ⇒ pcp't(yy)?

7949 **ptšpr–** B, M, C درست کردن، نهادن، قرار گرفتن
patšpar ©<**pati-spar* ©impf. *ptyšpr* ⇒pcpr-
(*to*)arrange, (*to*)fix, (*to*)be placed
GMS 164, 706; *ptyšpr*, BSTii 895.49: C2, 54V19

7950 **ptšprt'k** S ⇒ ptšprty

7951 **ptšprty** M ترتیب‌یافته، منظّم، درست
patšpartē (ptšprt'k)
arranged
Hen. AM 1952, 206.4; KG 419

7952 **ptšpry** B ترتیب، نظم
patšparē
arrangement
TSP 2.366, 6.24, 26, 31 n p174

7953 **ptšt'n** M, C ران
patštān ©Av. *patištāna*; Pahl. *padištān* ©pl. *-t*
thigh
Hen. Tales. 475.27n 3, "trap"; BSTii 867.46; Benv. JA 1955, 326; C2 p63, 27V17

7954 **ptšty–** B, C تکیه‌دادن، قرارداشتن
patštāy ©<**pati-stāya-*
(*to*)lean, (*to*)rest on
BSTBL, Dhy. 25; AVS 93

7955 **ptšty'n** C متکی، پایدار، مستقر
patštyān ⇒n'ptšty'n
stable
C2 p84, 40R 11, 12: BSTii 908, 11, 12

7956 **ptštyt'k** S(MD) ⇒ ptšty'n

7957 **ptšystyy** M ستمدیده
patšistē ? ©Av. *hiθwat*; *hamšištō*; **pati-šišt* <*patšist* ©pp. ⇒'nšystyy
oppressed
Hen. BBB p56, 493

7958 **ptt'p** M ⇒ ptyt'p-

7959 **pttn** B شهر
pattan ©Skt. *pattana* ⇒ptn
town
BSTBL, Dhu. 211; Benv. Notes 1, 41

7960 **pttpy** B چراغ، نور
pattapē ⇒ptpy(y)
lamp, light
Lentz. STii 7.29 p593; GMS 81

7961 **ptθy'** C توهین
pat(i)θyā ? ⇒ptyθy'
abuse
BSTi 90

7962 **pttyy'm–** M پایان‌دادن
patīyām ©impf. ⇒pty'm-
(*to*)end
GMS 630; KG 439

7963 **pttẓ'r'k** B ⇒ p'tẓ'r'k

7964 **ptw** B, S کیفر، کفّاره، سزا
patu ? ©<**prt-* ⇒ptwh
retribution
STii 10.25, 26, 27, 31, 32, 38; GMS 148, 487, 396; Frag. Len. 83a6

7965 **ptw'β–** B پاسخ‌دادن
patwāβ (ptw'b-) ©Khwar. *pcw'βy-*
(*to*)respond
BSTBL, Dhy. 8; Benv. JA 1939, 377n; STii 5.37

7966 **ptw'b–** C ⇒ ptw'β-

7967 **ptw'c** M خشک، خشکیده
patwāč ⇒ptw'tch, ptw'ty(y)
dry
BBB p56, 491; GMS 1273

7968 **ptw'f–** M بافتن
patwāf ©impf. *ptyw'f*
(*to*)weave
Hen. JRAS 1942, 232 n 6; BSOAS 12, 312.124; GMS 622

7969 **ptw'rt–** M دور راندن
patwārt ©<**pati- warta-* ⇒ptw'yrt-
driving away
Hen. Sogdica. 31.17b 34, 7

7970 **ptw'rt** B, M تغییر جهت، برگشت ؟
patwārt ⇒pw ptw'rt
divergence, turning ?

BSTBL, Dhu. 69; BBB 641

7971 **ptw'rt'k** ⇒ ptw'rtyy

7972 **ptw'rtyy** M دور کننده، دافع(دشمن)
patwārtē (ptw'yrt'k, ptw'rt'k)
driving away, scaring away(*the enemy*)
BBB p78.641; Sogdica. 34.7, *+s'ny*

7973 **ptw's–** B, S خشک‌شدن
patwās ©<**pati-wās*; *√wāy–* ⇒ptw'tch
(*to*)dry, (*to*)get dry
TSP 6.88; Frag. Len. 29.15; Hen. Tales. 481, 50n

7974 **ptw'šryk** B طلسم، سنگ طلسم
pat(a)ušrīk ? ©<**pati- auša-* ?
charm stone
TSP 3.92

7975 **ptw'tch** B خشکیده، خشک
patwā(t)č ©f. pp. ⇒ptw'ty(y), ptw'c
dry
VJ 902, *+zāy*

7976 **ptw'ty(y)** S, M خشکیده، خشک
patwātē ©<**pati-wā(y)* ©pp. ⇒ptw's–, ptw'c, ptw'tch
dry, dried
BBB 500; GMS 1273; Hen. Tales. 481.50 n f; Frag. Len. 29.17

7977 **ptw'y–** B چرخاندن، پیچاندن
patwāy ©<**pati- wăya*; <**way/*wey* ©impf. *pt'yw'y* ⇒ptwy't–
(*to*)wind, (*to*)roll
VJ 29ᵉ; GMS 570; Bailey. HMV 30

7978 **ptw'yδ–** B آگاه کردن، خبر دادن
patwēδ ©<**pati-waidaya-* ⇒ptwyδ–[1]
(*to*)inform, transmit
Benv. TSP 6.97, 8.171n p204; GMS 302

7979 **ptw'ync** S چرخیده ؟
patwēnč ? ⇒ptw'y–, ptwy'nc
rolled ?
MDii B-8 R12 p52

7980 **ptw'yrt–** B, M دور کردن، دور شدن ؟
patwĕrt ⇒ptw'rtyy, ptw'rt–
(*to*)turn away ?
TSP 15.2, 3; Hen. Sogdica. 33, 34, *ptw'yrtk* "driving away" ?

7981 **ptw'yrt'k** ⇒ ptw'rtyy

7982 **ptw'yty** B چرخیده
patwayātē ? ©pp.
rolled

VJ 11ᵈ

7983 **ptwh** S کیفر، جبران
patu ? ⇒ptw
retribution
Anc. Lett. 2.40, 4.7; GMS 396

7984 **ptwp'zny**(ı) C شکیبادلی، بردباری، صبر
pattāw- pāz(a)nyā
patience
BSTii 892.11, 910.47, 911.56: C2 gloss.

7985 **ptwr–** B, M کیفر، پاداش، جزا، نتیجه، ثمره
patur, patwar ©Khwar. *pcwr(k)* ©nom.; ob. *–y*; acc. *–w*; pl. *–t*
retribution, reward, effect, recompense
GMS 515; SCE; TSP; STii 10; BBB f24; Tales. 481.5

7986 **ptwr'k ?** S کیفر، تنبیه
paturē /āk ?
punishment
MDii p172.2 n p173; MDiii p84.2

7987 **ptwx'y–** C کشتن
patuxāy ©impf. *ptyxw'y* ⇒ptwxsty, ptxw'y–
(*to*)kill
C2, 69R19, 7V18

7988 **ptwx'yny** C جلاّد، کُشنده
patuxāy/ēnē ⇒ptxwyny
killer
STii 2.14

7989 **ptwxs–** ⇒ ptswγs–

7990 **ptwxst–** ⇒ ptxwst–

7991 **ptwxsty** C کُشته
patuxastē ©pp. pl. *–t* ⇒ptxwsty, ptwx'y–
killed
BSTii 832.22, 877.6, 875.9: C2 gloss.

7992 **ptwy'nc** S چرخش، برگشت، بازگشت
patwĕnč ?, patuyānč? ⇒ptw'y–, ptw'ync
returning back
MDii 47.12; Gersh. Mélanges Benv. 198f

7993 **ptwy't–** B چرخاندن
patwayāt ©pt. st. ⇒ptw'y–
(*to*)roll, (*to*)wind
VJ 508, 684, 25ᵉ, 810, 1086; GMS 590

7994 **ptwyδ–**[1] M, S سپردن، هدیه کردن، تسلیم‌شدن، نشان‌دادن
patwēδ ©impf. *ptywyδ* ⇒ptwysty, ptw'yδ–
(*to*)dispose, (*to*)offer, (*to*)show
GMS 302, 622; MDii, Nov. 4R 18, 19; Frag. Len.

45.3; BBB p104 f53; KG 2355

7995 **ptwyδ–**[2] S آگاه‌شدن
patweδ (ʾptwyδ–)
(*to*)be informed
Anc. Lett. 1.10, 5.16

7996 **ptwyd–** C سپردن، هدیه کردن، تسلیم کردن
patwēδ ©impf. *ptywyδ* ⇒ptwʾyδ–, ptwyd rwʾn–
(*to*)offer, (*to*)render, (*to*)deliver up
BSTi 223, 213; Benv. JA 1943-5, 96, 1955, 312; BSTii: C2 gloss.

7997 **ptwyd rwʾn–** C جان‌سپردن
patwēδ- rwān ⇒ptwyd–
(*to*)deliver up the soul
C2, 60V 2

7998 **ptwyscʾ** C تقدیمی، اهداشده
patwisčā ©f. pp. ⇒ptwyd–, ptwysty
offered
BSTii 888.7: C2, 91V7

7999 **ptwysdʾr–** C خواندن، تقدیم کردن
patwisδār ©<**ptwyst- dʾr–* ©perf. st.
(*to*)offer, (*to*)recite
STi 30.4; STii 4.22; BSTi 177

8000 **ptwysty** M, C تقدیم‌شده، اهدایی
patwistē ©pp. ⇒ptwyδ–[1], ptwyscʾ
offered
Sogdica. 67.12; Karab. Insc. 20; Sund. AoFviii 1981 p199, 202 n367, 28R 12

8001 **ptwysty(y)** M دورشده، رانده‌شده، منحرف
patwistē ©pp. ⇒ptwʾyrt–
turned away
BBB p78, 641; GMS 1245

8002 **ptwyš–** C هلاک کردن، نابود کردن
patwēš ©<**pati-auša*
(*to*)kill off, (*to*)put to death
BSTii 830.21: C2, 102V21; Benv. JA 1955, 300

8003 **ptxryn–** C اجیر کردن، کرایه کردن
patx(a)rīn ©<**pati-xrīn* ©impf. *ptyxryn*
(*to*)hire
BSTii 843.38: C2, 68V7

8004 **ptxryt–** M اجیر کردن
patx(a)rīt ©pt. st.; perf. *ptxrytδʾr–*
(*to*)hire
Tales. 466.9; BBB 540

8005 **ptxwʾy–** M, C کشتن(در بیشتر متون)
patxwāy ©impf. *ptyxw*$^{(ı)}$*y* ⇒ptwxʾy–, ptγwʾy–
(*to*)kill
GMS 226, 400, 686, 917; BBB 505 n 1, 555 e5; STii 6.16, 45, 2.7; STi; BSTi A13; BSTii: C2, 57V30; *ptxwy–*, STii 2.18

8006 **ptxwng** M, C کشتار، هلاکت
patxung (ptxwnq) ©<**pati-xwahanka* ©ob. *-y* ⇒ptγwnk$^{(ı)}$
murder
GMS 121, 245; Hen. JRAS 1944, 143.19; STii 2.9; STSC 118.14: C2 gloss.

8007 **ptxwngqry** C کشتار
patxungkarē
killing
STii 1.34

8008 **ptxwnq** C ⇒ ptxwng

8009 **ptxwnng** M ⇒ ptxwng

8010 **ptxwrk** M آلوده، لک‌شده
patxwark ? ©√*hvar* ?
stained
Sogdica. 21.19 n p23; Gersh. Sogd. Cpds. 145.143, *xwrn ptxwrk*

8011 **ptxwsdʾr–** C کشتن
patxusδār ©perf. st. ⇒ptγwstwδʾr–
(*to*)kill
C2, 54R29; STi 41.4, 21.9

8012 **ptxwst–** M, C, S کشتن
patxwast, patxust (ptwxst–) ©pt. st. ⇒ptxwʾy–, ptγwst–[1]
(*to*)kill
GMS 927; STi 49.12; STii 4.30; Anc. Lett. 2.40

8013 **ptxwsty** M, C, S کُشته
patxustē ©pp.; pl. *-t* ⇒ptγwsty[1], ptwxsty
killed
STii 2.13; BSTii 831.22, 877.6: C2 gloss.

8014 **ptxwšt–** S شنیدن
patγušt (ptγʾwšt–) ©pt. st. ⇒ptγwš–
(*to*)hear, (*to*)be heard
Anc. Lett. 5.5, 30, 3sg. subj. *ptxwštʾt* "will have been heard"; GMS 873

8015 **ptxwt** S منفور، سرزنش ؟
patxut ⇒pcxwδ
ugly, reproach ?
Anc. Lett. 1.6 n p9.10

8016 **ptxwy–** ⇒ ptxwʾy–

8017 **ptxwyny** C کُشنده، آدمکش
patxwāy/ēnē ⇒mrtxmy ptxwyny, ptγwʾynʾk,

ptwx'yny
killer
BSTii: C2, 3R15

8018 **pty"n** B ⇒ pty'n

8019 **pty'm** B, M پایان
patyām ©<*pati-yāma*; √*yam*
end
SCE 456; BBB p98 c16

8020 **pty'm-** M, S پایان‌دادن، تمام کردن
patyām ©impf. *ptyy'm* ⇒ptymtwδ'r-
(*to*)end
GMS 580, 695, 630; BBB c22 d11; KG 439, 2325; AVS 74

8021 **pty'mcyk** M پایانی
patyāmčīk
final, ending
GMS 1014

8022 **pty'ms-** B, M پایان‌یافتن، تمام‌شدن
patyams ©impf. *pty'ms, pty(y)ms* ⇒pty'm-, pty'mt-, ptyms-
(*to*)be ended, (*to*)be finished
GMS 512, 630; Hen. JRAS 1945, 154.1; BSTBL, Dhy. 332 etc.; BBB; impf. Padm. 33

8023 **pty'mt-** B, M, S تمام کردن، پایان‌یافتن
patyămt (ptymt-) ©pt. st. ⇒pty'm-
(*to*)end, (*to*)be ended
GMS 836, 865; STii 8.9; BBB p98 c16 p133; MSP b4, 135; *ptymtδ'r*, MDii; S W, RL 1984, 211; *ptymtwδ'r-*, Karab. Insc. 22; Gersh. Advice. 79f

8024 **pty'mtk** B پایان‌یافته، تمام‌شده
patyamtē (pty'mty) ©pp. ⇒ptymty
completed, finished
BSTBL, Dhy. 343; TSP 15.16; GMS 176, 865 n 1; BBB p99 d11, *pty'm$^{(i)}$ty*; W-Li: Gropp. 42

8025 **pty'mty** B, M, S ⇒ pty'mtk

8026 **pty'myk** S پایانی
patyamīk
ending
Frag. Len. 4.4

8027 **pty'n** B تشخیص، تفاوت
patyān (pty"n)
distinction
STii 7.1, 27; BBB 499

8028 **pty'p** B, M, S قسمت، بهره، یافته
patyāp ©**pati-āpa-*; Khwar. *pdy'b* ©acc. *-w*
share, part, portion
TSP 2.691, 5.6; BSTBL, Dhy. 72; Frag. Len. 47.4, 48.4; Tales. 469.39, 476; BBB p133; KG 500

8029 **pty'p-** M یافتن، به‌دست آوردن
patyāp ©<**pati-āpa(ya)*; √*āp* ©impf. *ptyy'p*
(*to*)reach
GMS 630, 1236; Tales. 480.27e

8030 **pty'r** B, M, C بدبختی، بلا، دشمنی(پتیار گی)
patyār ©<Av. *paiti yāra-*; MP *patyār*
misfortune, enmity
TSP 6.160, 7.63, 65; BBB 695; Tales. 480.3; Hen. BSOAS 12, 312.121; JRAS 1944, 138.23; *pty'ry(y)*, STii 1.5, 3.18; GMS 219n 1

8031 **pty'wz** B آشفتگی، آشوب
patyōz (ptywz) ©acc. *-w* ⇒ptywšt
trouble, disorder
SCE 244

8032 **pty'z** M پاییز
patyaz, patēz ⇒ptyz
autumn
GMS 14, 529; S W, RL 1984, 208n 22

8033 **ptyβγš'** S دادن
patīβaxš ©impf. ⇒ptβγš-
(*to*)give
MDii, Nov. 3R 6.7

8034 **ptyβyδ-** M, B حس کردن، شناختن
patīβēδ (ptybyd) ©impf. ⇒ptβyδ-
(*to*)know, (*to*)feel
Sogdica. 31.12: C2, 83R9; BSTii 916.11

8035 **ptybyd** C ⇒ ptyβyδ-

8036 **ptyβyδty ?** B شناخته
patĭβēδtē ?
known
TSP 2.237

8037 **ptybynt-** C پاسخ‌دادن
patīβēnd ©impf. ⇒ptbynt-
(*to*)answer
C2, 23R29

8038 **ptycxš-** M, C پذیرفتن
patīčaxš ©impf. ⇒ptcxš-
(*to*)receive
GMS 622; C2, 12V18, 60R23; KG 2356

8039 **ptycyh** M رویاروی، مقابل
patīč(ē) (ptycyy) ⇒pt'yc(h)
facing
BBB; Tales. 475.20; W-Lii 569

8040 **ptycyy** ⇒ ptycyh

8041 **ptyδy'** M توهین، دشنام
patiθyā (ptyty') ⇒ptyθy'
abuse
BBB 506

8042 **ptyfn–** C جزء، قسمت، پاره
patifn ? ©acc. *-w* ⇒ptywδn
part
STi 37.5; GMS 176, 508; S W, C2 p115, 56V25

8043 **ptyfs–** M, C خواندن
patīfas ©impf. ⇒ptfs-
(*to*)read
GMS 622

8044 **ptyγrβ–** ⇒ pt'yγrβ-

8045 **ptyγw'y–** B کشتن
patīxwāy (pt'yγw'y) ©impf. ⇒ptγw'y-, ptyxw'y-
(*to*)kill
GMS 226, 622; TSP 2.201, 839

8046 **ptyγwnt–** C پوشیدن
patīγund ©impf. ⇒ptγwnt-
(*to*)cover
C2, 57V 25; BSTii 905.25

8047 **ptyγwš–** شنیدن(در بیشتر متون)
patīγōš (pt'yγ'wš-) ©impf. ⇒ptγwš-
(*to*)hear
GMS 622;VJ 1153; STii 5.24, 40; BSTii 890.30; C2 gloss.

8048 **ptyγwy–** B ⇒ ptγw'y-

8049 **ptykn** S مجرم، گناهکار
patikan ? (ptyqn) ⇒ptkntw
guilty
STi 42.7, 43.11; GMS 148; *ptyk'nw*, Sogdica. 64.8

8050 **ptyqn** C ⇒ ptykn

8051 **ptym'ync–** B, M, C پوشیدن
patīmēnč (ptymync) ©impf. ⇒ptm'ync-
(*to*)dress
GMS 600; TSP 13.26; KG 607; C2, 57V22, 23

8052 **ptyms–** M, B پایان‌یافتن
patīyams ©pres. & impf. ⇒pty'ms-, ptyyms-
(*to*)be ended
GMS 630; Dhy. 94, 112, etc.; *ptyyms*, BBB p133

8053 **ptymt–** ⇒ pty'mt-

8054 **ptymtδ'r–** ⇒ ptymtwδ'r-

8055 **ptymtwδ'r–** S پایان‌دادن
(ptymtδ'r-) ©perf. st. ⇒pty'm-
(*to*)end
MDii B-10R5; S W, RL 1984, 211; Karab. Insc. 22

8056 **ptymty** B, M پایان‌یافته
patyămtē (pty'mty) ©pp. ⇒pty'mtk
ended
TSP 16.21; GMS 176, 865 n 1; Hen. BSOAS 11.70, 17; BBB c24

8057 **ptymwxs–** M برتن کردن، پوشیدن
patīmuxs ©impf. ⇒ptmwxs-
(*to*)dress oneself
GMS 825

8058 **ptymy'** C ⇒ ptnymy'

8059 **ptymync** B, C, M ⇒ ptym'ync-, ptm'ync-

8060 **ptyn**[1] M جدا، جداگانه، متفاوت
patin (ptyyn) ⇒pt'yn
separate, distinct
BBB 499 b85; Hen. BSOAS 12, 312.105

8061 **ptyn**[2] C علّت
patēn ? ⇒ptyrn
cause
C2, 51V15 n p98; BSTii 886.15

8062 **ptync** M گوشتی
patēnč ©<*Av. *pītū*; Parth. *pdyn* ©f. adj.
(*made of*)flesh, fleshy
BBB 499

8063 **ptyny(y)** M گوشتی، از گوشت
patēnē ©pl. *-t*
(*made of*)flesh, fleshy
BBB 564 p57.499; GMS 170, 1249

8064 **ptyr–**[1] C گذشتن
ptir ? ⇒ptyrnc
(*to*)pass
C2 p179

8065 **ptyr–**[2] مضر ؟
patyar? ©adj. ⇒pt'yr-
harmful ?
C2, 66R5-6 p147

8066 **ptyrn** M معنی، مفهوم، علّت، چم ؟
patērn ? ⇒ptyrny, ptyn[2]
cause, meaning ?
Sogdica. 35.9; BBB 525; Sund. AoFviii 1981 p217, 3R 8 ?; S W, C2 n p98.15

8067 **ptyrnc** C ناپایدار، گذرا
patirnč ?, patirĕnč ? ©f. pres. part. ⇒ptyr-[1]
instable
BSTii 833.15; Benv. JA 1955, 303; Schwartz.

HMV 393; Sund. AoFiii 84n 139; S W, C2 p179, 104 V15

8068 **ptyrnxwjyy** M خواستار علّت، بازرس، پژوهنده
patērn-xūžč ? ⇒ptn-xwžqy'
inspector, researcher(*one who seeks the cause*)
Hen. Sogdica. 35-15, pl. *-t*, C2 p99.22

8069 **ptyrny** C بازرسی، بازجویی
patērnē ? (ptyrnyy) ©<**pati-arana*; <**pati-ərəna*
investigation
Schwartz. HMV 392R7, 393n, "trial"; Hen. BBB p64 "enemy, oppoition"

8070 **ptyrnyy** M ⇒ ptyrny

8071 **ptyrwδ-** M رویيدن
patīrōδ ©impf. ⇒ptrwδ-
(*to*)grow
GMS 622

8072 **ptyryδ-** S آمیختن
patīrēθ ©impf. ⇒ptr'yδ-
(*to*)mix
Frag. Len. 69.29.32; *pt'yryδ'y*, 3sg. opt. Frag. Len. 92.8

8073 **ptyryš-** M پاره کردن
patīrēš ©impf. ⇒ptryš-
(*to*)tear apart
GMS 622

8074 **ptys'c-** M درست کردن
patīšāč ©impf. ⇒pts'c-
(*to*)arrange
GMS 622; BBB 666; HRii 97.4

8075 **ptys'ynt-** B پسندیدن
patīšēnd (pt'ys'ynt, ptysynt-) ©impf. ⇒pts'ynt-
(*to*)please, (*to*)approve
VJ; TSP; MDii

8076 **ptyswc-** B, S سوختن
patīsōč ©impf. ⇒pts'wc-
(*to*)burn, (*to*)light
Frag. Len. 93.5

8077 **ptysynt-** ⇒ ptys'ynt-

8078 **ptyšq'f-** C شکافتن
patīškāf (pcq'f-) ©impf. ⇒ptšk'β-
(*to*)split
C2, 54V18

8079 **ptyškwy-** عرض کردن، گفتن(در بیشتر متون)
patīškwāy (pt'yškw$^{(')}$y) ©impf. ⇒ptškw'y-
(*to*)tell, (*to*)address
GMS 164, 622

8080 **ptyšpr-** C درست کردن
patīšpar ©impf. ⇒ptšpr-
(*to*)arrange
C2, 54V 19

8081 **ptyt-** C اتّفاق‌افتادن، واقع‌شدن
patyat ? ©<**pati-yat* ©3sg. *ptyθ* ⇒yt-
(*to*)happen, (*to*)take place
C2, 60R4, 60V1 n p83; Benv. JA 1955, 307, 1959, 119; Indo-Iranica 24; Gersh. AHM 328

8082 **ptyθ** C نکوهیده، توهین‌آمیز، قابل توهین، خوار
patī/ēθ (ptyty') ©ob. *-y*
disgraceful, contemptible
BSTii 906.5, 843.30, 57: C2, 40V5, 68R30 V26 n p184; BSTi 90

8083 **ptyt'p-** M تابیدن
patītāp (ptt'p) ©impf.
(*to*)shine, (*to*)light
GMS 622

8084 **ptyθy'** C تحقیر، توهین، ننگ، خواری
patīθyā (ptyty') ⇒ptyδy', pt'yδ^2
contempt, disgrace
STi 45.9; STii 6.7; BSTii 843, 48: C2, 51V9, 68V17, *+wn-/kr-* "to abuse"; STii 1.26, 6.12, 21, 39; Sund. AoFiii 68.15

8085 **ptyty'** ⇒ ptyθy'

8086 **ptyw'f-** M یافتن
patīwāf ©impf. ⇒ptw'f-
(*to*)weave
GMS 622

8087 **ptywδn** S, M قسمت، بخش، فصل
©nom. *-y*
division, part
BBB 77.623; C2 n p115; KG 606

8088 **ptywfn** C قسمت، بخش
patyufn ©acc. of *ptyfnw* ⇒ptyfn-
part, division
C2, 56V25 n p115

8089 **ptywšt** M عصبانی، آشفته
patyušt ©pp. ⇒pty'wz
excited, irritated
GMS 929; BSOAS 11, 70.6, 12

8090 **ptywyδ-** M, S تسلیم کردن، سپردن
patīwēδ ©impf. ⇒ptwyd-
(*to*)deliver
GMS 622; Frag. Len. 45.3; MDii A-14.6; KG 2355

8091 **ptywz** ⇒ pty'wz

8092 **ptyxryn-** C اجیر کردن
patīxrīn ©impf. ⇒ptxryn-
(*to*)hire
C2, 68V7; BSTii 843.38

8093 **ptyxw'y-** M, C کشتن
patīxwāy (ptyxwy-) ©impf. ⇒ptxw'y-, ptyγw'y-
(*to*)kill
GMS 622; BSTii 905.30; C2, 57V30

8094 **ptyxwy-** ⇒ ptyxw'y-

8095 **ptyy'p-** M یافتن
patīyāp ©impf. ⇒pty'p-
(*to*)reach
GMS 630

8096 **ptyyms-** M پایان یافتن
patīyams ©intrans. impf. ⇒ptyms-
(*to*)be ended, (*to*)be finished
GMS 630; BSTBL, Padm. 33, *pty'ms*

8097 **ptyyn** M ⇒ ptyn[1]

8098 **ptyz** M پاییز
patyaz, patēz ©<**patīzaka-*; Pahl. *pādēz* ⇒pty'z
autumn
W-Lii 547; GMS 529; BBB p133; Bailey. Asica. 13

8099 **ptyz'n-** M, C, S شناختن
patīzān ©impf. ⇒ptz'n-, pt'yz'n-
(*to*)recognize, (*to*)know
GMS 622; C2, 6V12; MSP a4

8100 **ptyžγyr-** C فریاد زدن
patižγēr ©impf. ⇒ptžγyr-
(*to*)shout
STSC 46.4

8101 **ptyzyr-** C شکنجه‌دادن، آزاردادن
patīzir ©impf. ⇒ptzyr-
torment, (*to*)afflict
BSTii 846.27: C2, 69R25

8102 **ptz"n** B ⇒ ptz'n-

8103 **ptz"n-** B شناختن، دانستن
patzān ⇒ptz'n-
(*to*)know
SCE 383

8104 **ptz'n-** شناختن، دانستن
patzān ©<*Av. *pāti-zāna-*; Khot. *paysān-*; Pašt. *pežan* ©impf. *pt(')yz'n* ⇒ptz"n-
(*to*)recognize, (*to*)know
GMS 475, 1637; 622; VJ 2[b]; TSP 21.17; BBB f83; Hen. BSOAS 12, 307, 43; KG 2054; MSP b57; BSTii: C2 gloss.; MDii B-9 R7; perf. *ptz'nd'r-*, STi 52.13; Sund. AoFi 1974, 9R8, *ptzn*

8105 **ptz'n** B, M, C درک، دانش، شناخت
patzān (ptz'nh) ©ob. *-y*
knowledge, understanding, perception
BBB; TSP 2.1112, 7.90, 8.88, 16.28; BSTBL, Vim. 16, 40, *ptz"n*, Dhu. 15, 39; GMS 957: C2 gloss; STi 31.9

8106 **ptz'n'kyh** S دانش، شناخت
patzānāk(yā)
knowledge
MSP b113; MDii A-13, 3, 7, *ptz'n'k*

8107 **ptz'n'mndyh** M دانش، شناخت، آگاهی
patzān- āmandē
knowledge, recognition
Sogdica. 31.8b; GMS 1100

8108 **ptz'ncy** B شناخت، دانش
patzāncī
knowledge
BSTBL, Vim. 156, 73

8109 **ptz'ncyk** B شناختنی
patzāncīk
knowledgable
BSTBL, Dhu. 137, Vim. 62 n p17; TSP 9.107

8110 **ptz'nh** B ⇒ ptz'n

8111 **ptz'nkh** S دانش
patzānk ? ⇒ptz'ny
knowledge
MDii; MDiii p71.3, 7

8112 **ptz'ny** B, C دانش، درک
patzānē ⇒ptz'n, ptz'nkh
knowledge
TSP, 2.1112; BSTBL, Dhu. 39; pl. *mntptz'ny(t)*, "ignorant", C2 gloss.

8113 **ptzβwš-** M بو کردن
patzβōš ? ⇒pcβwš-
(*to*)smell
Sogdica. 46.8 n p47; GMS 72

8114 **ptžγyr-** C فریاد زدن
patžγēr ©impf. *ptyžγyr* ⇒ptyžγyr-
(*to*)shout
STSC 46.4

8115 **ptzm'n** B, M بیزار، سیر (دخیل: پژمان)

patžmān (ptẓm'n) ©elat. *-dt* ⇒'pw ptzm'n
disgusted, sated
TSP 2.637, 816, 819, 1175; BSTBL, Dhy. 5; SCE 460; Frag. Len. 71.7; GMS 1313

8116 **ptẓm'n** B ⇒ ptzm'n

8117 **ptzm'ndy'** M بی‌میلی، سیری، اشباع
patžmāndyā (ptzm'ntyh)
loathing, disgust
TSP 2.676; GMS 291

8118 **ptzm'nh** B سیری، دلزدگی، بی‌میلی
patžmān
loathing, disgust
TSP 2.681; GMS 1621

8119 **ptzm'ntyh** B ⇒ ptzm'ndy'

8120 **ptzm'ny'** C سیری، بیزاری(پژمان)
patžmānyā ©f. n.
disinclination, apathy
BSTii 840.8, 841.3, 892: C2, 31R9, 120R8, 11 V3

8121 **ptzmnw** S درزمان، به‌موقع، سروقت
patžamnu
on time
GMS 1140

8122 **ptzn** C ⇒ ptz'n

8123 **ptžng** ⇒ ptžnq

8124 **ptžnq** C گرو، رهن
patžang (ptžng)
pledge
BSTii 905.10: C2, 57V10n p116; STSC 112; Schwartz. HMV 386 n 9

8125 **ptznp'y** M ساحل مقابل، کناره‌ی روبرو
patzanpē, ptzambē ©<**pati-zamb-*
opposite shore
MSP p52 b13, 54

8126 **ptzny'** ⇒ mntptz'ny'

8127 **ptzrn** M آزار، مزاحمت
patzarn ⇒ptzyr-, pzrn
annoyance
BBB b18; GMS 957

8128 **ptzy-** B ⇒ ptžy-

8129 **ptžy-** C جنگیدن، ستیزه کردن، دعوا کردن
patžay (ptzy-)
(*to*)quarrel
GMS 200n 1; perf. st. *ptžy'd'r-*, BSTii 840.3; JA 1955, 303; C2, 120R3

8130 **ptẓy'mc** B دعوا، نزاع، جنگ
patžyāmč ⇒ptjy'mc, pδr'mc(h)
quarrel, dispute
BSTBL, Dhu. 147; TSP 9.12; GMS 200

8131 **ptzyr-** C شکنجه‌دادن، آزردن
patzēr ©Khwar. *pz'r-* ©impf. *ptyzyr* ⇒ptzrn
(*to*)torment, (*to*)afflict
BSTii 912.28, 846.27: C2, 51R29 V29, 69R25 p98

8132 **pw'** بدون، بی(در بیشترمتون)
pŭ (pww) ©pref.& adv. of negation ⇒'pw
without
GMS 1164; EGSii 163

8133 **pw²** B بیشتر، به‌علاوه
pu ©**upa* ©encl. particle
more, further
SCE 510, 516; TSP 3.179, 12.47, etc; Benv. Notesii 228

8134 **pw"y** S بدون توقّف، بی‌درنگ
pu-āy
without delay
Hen. Tales. 476.7n f

8135 **pw "y'm** B بی‌پایان، بی‌فرجام
pu-āyām
endless, endlessly
BSTBL, Vaj. 7, Dhu. 57, 103, 226; SCE 513; *'pw"y'm*, Vim. 160, 176; Dhu. 103; SCE 271

8136 **pw'bγwnc** C بی‌ریخت، زشت، بدشکل(بی آب و رنگ)
pu-aβγōnč ⇒pry"βγwn'k
ugly
C2, 66R17; f. S W, C2 p148

8137 **pw'c** B تشویش، نگرانی
anxiety
Frag. Len. 32.6, *-w*, 32.2

8138 **pw'δ'k** B پرستشگاه، معبد
pwāδē (pw'dy) ⇒'pw'δ'k
temple (*place of worship*), altar
TSP 2.104 n p182; BSTii 860.43: C2, 23V11, 13; acc. *pw'dw*, BSTii 883.2: C2, 104V2 n p61; Benv. JA 1955, 302; STSC 137; Schwartz. BSOAS 1971, 412; AoF 1974, 261

8139 **pw'dy** C ⇒ pw'δ'k

8140 **pw'mb'r** M سیرنشدنی، پرنشدنی
pu-ambār ⇒'mb'r
insatiable
BBB p98, b95; GMS 1164

8141 **pw'nβnt** B بی‌بند، بدون پیوند
pu-(an)βand ⇒'nβ'nt²
bondless, detached(*without attachment*)
BSTBL, Dhu. 160, 202

8142 **pw'nc'n** M مداوم، بی‌درنگ
pu-ančan ⇒'nc'n
continuously, without interruption
GMS 1166

8143 **pw 'nt'wγc** B بی‌غم، بدون اندوه
pu-andōxč
without sorrow
BSTBL, Dhu. 267

8144 **pw'nwt(h)** M, B بی‌یاور، بدون پشتیبانی، بی کمک
pu-anut
lack of protection, unsupported
BBB b77; GMS 1165; BSTBL, Dhu. 274

8145 **pw'pzrn** S بی‌غم، بدون ناراحتی
pu-apzarn
sorrowless
MDii, Nov. 5.6

8146 **pw'rγ** M بدون قیمت(گرانبها)
pu-arγ ⇒'rγ, 'pw 'rγ
priceless
GMS 1164; MSP b33, 109

8147 **pw 'rq** M بیکار، غیر فعّال
pu-ark ⇒'rk
workless, inactive
Sogdica. 16.19 n p20

8148 **pw'rt** B منزوی، دورافتاده
(a)/(ə) pwārt
secluded
BSTBL, Dhu. 167

8149 **pw'rt-** B, M دورشدن، کناررفتن
(a)pwărt ©*apa-warta- ⇒'pw'rt-, pw'st-[2], ptw'rt-, pwyrt-
(*to*)go away, (*to*)turn away
TSP 9.74, 5.82, 62, 2.1130; SCE 50; GMS 14, 585; Sogdica. 16.7

8150 **pw'st-[1]** S برگشتن
(ə)pwast ©pt. st. ⇒'pw'rstk
(*to*)turn(*back*)
Sund. MHC p31, 37.1, 4

8151 **pw'st-[2]** M دورشدن
(a)pwast ('pw'st-) ©pt. st. ⇒pw'rt-
(*to*)turn away
GMS 14, 585

8152 **pw'šm'r'kh** B بدون درک، بی‌احساس
pu-əšmārāk
without perception
BSTBL, Vaj. 4.5

8153 **pw'yc(-)** B حرکت کردن، جنبیدن، جنبش، حرکت
(ə)pwēč
(*to*)shake, (*to*)be agitated, movement
BSTBL, Dhy. 23, 24 n p221; TSP 9.51, 109

8154 **pw'zrmy'(h)** M بی آزاری
pu-āzarmyā ?
unhurtfulness
BBB p133, 483; W-Lii, 548, 579

8155 **pw'zwny** C خلوت، دوری، دورافتادگی
pu-awāzūnē ?
isolation, rertreat, remote
BSTii 892.24, 26; C2 p74, 31R26

8156 **pw'zy** C دوری، خلوت، تنها
pu-awāzē ?
separate, isolated
BSTii 892.20; Benv. JA 1955, 301, 333 n 14, *pw'zy wy'q* "a place apart"; C2 p74, 31R20

8157 **pw c'β'** M بدون تو
pu-čāfā ⇒pw[1], c'β'
without you
GMS 1166

8158 **pwcšnt** C بدون نوشیدنی، بی آب
pu-čšant ⇒cš'nt(h)
without drink
C2, 25V18

8159 **pwδ'wβtk** B پیوسته، چسبیده
puδŭβdē, p(ə)δŭβdē ©pp. ⇒pδ'wβs-, pδ'wβt-, pδ'wm-
joined, stuck
TSP 2.746 n p178, 683

8160 **pwδ'y[1]** B کفش، پوتین
pŭδē ?
boot
SCE 177

8161 **pwδ'y[2]** B درک، دانش، روشن‌بینی، اشراق
p/boδi (pwδy) ©<Skt. *bodhi*
knowledge, enlightenment
TSP 5.105, 7.181; BSTBL

8162 **pw dbn** C بی گمان، بی‌ترس
pu-δaβn ⇒δβn-'h, 'pw δβn
fearless, without fear, without doubt
C2, 51R27; *'pwδβn*, BSTBL, Padm. 67

8163 **pwδβyš** M بدون رنج، بی‌درد
pu-δβēš ⇒δβyš
painless
BBB 483

8164 **pwδwmpy** S بی‌دُم
pu-δumbē
without tail
MSP b186

8165 **pwδy** ⇒ pwδ'y²

8166 **pwδystβ** B ⇒ pwtystβ

8167 **pwδystβ'n'y** B ⇒ pwtystβ'n'k

8168 **pwδystβ'ny** ⇒ pwtystβ'n'k

8169 **pwγ'r** S بخارایی(سکّه‌ی بخارا)
puxār
(*coin of*)Bukhara
Sogdica. 8.4 p9; MDii A-5, 4, 8, 15, 17 p181, 183; MDiii p37, 28; 41.5 R N; Frye, Notes on the early coins of Transoxiana 1949, 26.9

8170 ***pwγs-** B پختن
puxs ⇒pc-, pwγt'k'ry
(*to*)cook
Frag. Len. perf. *pwγd'r-*, 69.26, *pγsδ'r-*, 69.27

8171 **pwγsyδ** B (نام نوعی) بیماری
(*name of an*)illness
TSP 22, 14, 19

8172 **pwγš-** B, S دیگ، قرع، پاتیل
puxš ? ©inst. -'; ob. -*y*; acc. -*w*
cauldron
SCE 206, 236; MDii p209; MDiii p66

8173 **pwγt-** ⇒ pwγt'k'ry

8174 **pwγt'k'ry** B پخت و پز، طبخ
puγdakārē
cooking
TSP 3.284; GMS 933, 1125

8175 **pwγw'n** C بی‌تقصیر، بی‌عیب
pu-γuwān ⇒γw'n
faultless
STii 2.18, 6.41

8176 **pw γw'ncyk(h)** S بی‌نقص، بدون کمبود، کافی
pu-γuwāńčīk
sufficient
MDii A-15, 8 n p165; *pw γwnc*, BSTBL, Vaj. 4

8177 **pw γyδrpk/h** S بی‌نقص، بدون عیب
pu-γišpē ?
faultless
MDii, Nov. 5.6, -', p170.6; Gersh. Advice. 92; Mélanges Benv. 196

8178 **pw kws kyr'n** M بیکران، بدون مرز
pu kūs kirān
unlimited
Sogdica. 27.6, 10; GMS 1164

8179 **pw kyr'n** B بیکران
pu-kirān ⇒'pw kyr'n, pw kws kyr'n
unlimited
BSTBL, Dhu. 58

8180 **pwn¹** C پُر
pūn ⇒pwrn, 'spwrnw
full
C2 gloss.

8181 **pwn²** C ⇒ pn

8182 **pw nwryjyy** M بدون بیزاری، بدون اکراه
pu-nūrēžē
hateless(*without dislike*)
GMS 1162

8183 **pwny'n(h)** B, S احسان، نیکوکاری، ثواب(در بیشتر متون)
punyān (pwrny'n) ©<Skt. *puṇya*
piety, religious merit
VJ; TSP; SCE 482, 568; BSTBL, Dhy. 170, 75, 306; Frag. Len. 46.14

8184 **pwny'n kr'k** B پرهیزکار، جوانمرد
punyān-karē (pwny'nkr'y) ⇒pwrny'nk'r'k
pious, generous
VJ; Tales. 476.4; *pwny'nkr'y*, VJ 722

8185 **pwny'nkr'y** B, M ⇒ pwny'n kr'k

8186 **pwny'nkt'k/'y** B خانه‌ی احسان، مهمان‌سرا
punyānkatē ⇒pwrny'nkt'k
house of charity
VJ 52, -*w*, 43

8187 **pwny'nyh** B, S احسان، پارسایی، نیکوکاری
punyānyā ⇒pwrny'nyh
piousness, piety, generousity
VJ; TSP; Tales. 476.2; Frag. Len. 68.7

8188 **pwp'p** B پوپک، هدهد
pūpāp ©Khwar. *pwpšyk*; Šughn. *bubūbak* ©ob. -*yh*
hoopoe
SCE 139

8189 **pwp'š** B بی‌شرف، ناسپاس
pu-pāš
dishonourable
S W, IIJ 1976, Frag. 5.11 p49, 50

8190 **pw pcqwyr** M, C بدون ترس
pu-pačkuīr
fearless
Tales. 476.6; STi 31.4, *pw pckwyr*, Frag. Len.

34.3

8191 **pw pckwyr'k** M بی‌باکی
pu-pačkwē̆/irāk ('pw pckwyr'k) ⇒pckw'yr
fearlessness
Hen. Tales. 476.6

8192 **pw pcywp** C بدون تغییر، دگرگون‌نشدنی
pu-pačyup
unchanging
C2, 31R2-3

8193 **pw prm'n** M بدون گذشت، نیامرزیدنی
pu-parmūn ⇒prm»n, pw[1]
unpitied
Sogdica. 16.6, 17

8194 **pw psk wyδywn** ? M دانه‌ی بدون مغز
pu-pask ?, -wyδyun ?
grain without seed ?
Sogdica. 50.2b n p51

8195 **pw ptcxšy** M نپذیرفتنی
pu-patčaxšē
unseizability
GMS 956 n 1, 1165; Sogdica. 29.5

8196 **pw ptm'k** S بی‌اندازه
pu-patmāk ⇒ptm»k
exterm
MSP b11, 84; BSTBL, Vaj. 7, Dhu. 290; STii 9.13

8197 **pw ptptyn'w'k** B بدون استثنا
pu-patptināwē ⇒pt'yn
without exception
GMS 1082

8198 **pw ptšm'r** C, B بی‌شمار
pu-patšmar
countless
C2, 12V20; BSTBL, Vaj. 7, Dhu. 290

8199 **pw ptw'rt** M بی‌برگشت، برگشت‌ناپذیر
pu-patwārt
irrevocable, without return
BBB 641

8200 **pw r'βy'kh** B سلامتی، بدون بیماری
pu-rāfyāk ⇒r'βy'kh, pw[1]
health, without illness
TSP 6.164; *pw r'f*, Hen. Cosm. 307.47

8201 **pwr'yc** M دوشیزه، باکره
pūrī/ēč ©f. acc. *-w* ⇒pwryc
girl, virgin
Hen. Tales. 476.20

8202 **pwrc** M, C, S قرض، وام
purč ©<**partu-č*; <**pṛti*
loan
BBB p89, 763; GMS 487, 526, 954; Frag. 2a.9, 10; C2, 51R 9

8203 **pwrc'wnt** C مقروض، بدهکار
purčāwand ©pl. ⇒pwrc
debitors
STi 42.6; GMS 1091

8204 **pwrδ'nk** B پلنگ
purδang (pwrδnkh) ©Skt. *pṛdāku*
leopard
TSP 3.137, 13.26 n p228; GMS 151, Bailey. MJM 370, *pwrd*, "varigated"

8205 **pwrδmy** M گیاه، رستنی
furδmē, fruδmē ? ©<**fruδ/θme* <**fra-rudma-*; Av. *uruθma* ⇒βwrδmy
vegetation
GMS 415

8206 **pwrδnkh** ⇒ pwrδ'nk

8207 **pwrn** B, M, C پُر، سرشار
purn (pwrnh) ©<**pṛna*; Yaghn. *pun(n)* ©adj. used also as adv.; *-w*; *-y*; *-h*; pl. *-d'/t'*; ob. pl. *-'yt* ⇒pwn[1]
full, full of
VJ 877, 878; TSP; BSTBL; GMS 151, 485, 513; STi 30.10; MSP b149; pl. *pwrnd'* GMS 531; *pwrn'yt*, TSP 5.28; ob. comp. adj. *pwrntr-y*, MSP e21

8208 **pwrncwq** C اشک‌بار، پُراشک
purn-čuk
full of tears
BSTii 851.3: C2 n 3 p56, 12V3

8209 **pwrnh** B ⇒ pwrn

8210 **pwrnw** B ⇒ pwrn

8211 **pwrny** B, S, C کاملاً
purnē/i ©adv.
fully
Sund. MHC p26, 36.8R5; TSP; BSTBL; BSTi 123; Frag. Len. 69.27

8212 **pwrny'n** ⇒ pwny'n(h)

8213 **pwrny'nk'r'k** B نیکوکار، پارسا
purnyān-kārē ⇒pwny'n kr'k
pious
TSP 8.193

8214 **pwrny'nkt'k** B خانه‌ی احسان
purnyān-katē ⇒pwny'nkt'k/'y
house of merit

TSP 21 ii 1, 17

8215 **pwrny'nyh** B احسان، پارسایی، تقوا
purnyānyā (pwrny'ny(y)') ⇒pwny'nyh
piety
TSP 8.171, 199; O³ 2; GMS 1035; Frag. Len. 38.3, 71.2, 85.5, 10

8216 **pwrny'ny(y)'** M ⇒ pwrny'nyh

8217 **pwrs-** S ⇒ 'prs-, prs-

8218 **pwrsnk(')** B راهب(بودایی)، جامعه‌ی راهبان
pursang ©<*Skt. *bhikṣu-saṃgha* ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
monk, community of monks
SCE; TSP 5.120, 6.104, 7.13; BSTBL, Dhy. 2, 68, 363; Frag. Len. 46.17, 19, 26; Bailey. Prolexis. 242

8219 **pwrsnk'n'k** B (مربوط به) راهبان بودایی
pursanganē (pwrsnk'n'y)
Buddhist monachal
SCE 156, 160, 185; TSP 5.100; BSTBL, Dhy.1; GMS 1040

8220 **pwrsnk'n'y** ⇒ pwrsnk'n'k

8221 **pwryc** M, C دوشیزه، باکره
pūrēč (pwrych) ©ob. *-y*; pl. *pwryšt*; f. n. ⇒βγpwr'yc, pwr'yc
virgin
STi 86.14; BSTii 851.4: C2, 12V4; TSP 12.39; GMS 1276; Hen. BBB p73.579, f. of *pūr*

8222 **pwrych** B ⇒ pwryc

8223 **pwrycy'** C دوشیزگی، بکارت
pūrēčyā
virginity
BSTii 873.19: C2, 66R19

8224 **pwryph** S بی‌عیب، سالم
pu-rēp
faultless
MDii p22.14, 18; Gersh. Advice. 92

8225 **pws-** M پوسیدن
pūs
(*to*)get rotten
Sogdica. 34.24; 3sg. pres. *pwst*, Hen. Cosm. 307.32

8226 **pw s'k(h)** M بی‌شمار
pŭ sāk (pww s'k(h)) ⇒s'k¹
numberless
Sogdica. 21.3; KG 23.36; GMS 1164; Hen. Cosm. 307, 36-7

8227 **pwskfty** M بدون اعتراض، بی‌مخالفت، ناچار
pu-skaftē ©<**pw-skfs*; √*kamp-* ⇒skfty
unobjecting
GMS 369; BBB 686; Hen. Tales. 467.53, 469 n 1; MSP b 153

8228 **pwst'k** B, S کتاب، نوشته، نامه، سَنَد(در بیشتر متون)
pōstē (pwsty, pwst'y, pwstk) ©<OP *pavastā*; Parth. *pwstg*; Skt. *pustaka* ©acc. *pwst(')kw*, *pwstw*; abl. *pwst'*; pl. *pwst(')yt*, *pwstkt*; ob. pl. *pwstyty*
book, Sutra, document, writing, parchment
GMS 604n 1; SCE; TSP; BSTBL; Frag. Len.; KG; MSP c6; STi; STii; C2; MD; Anc. Lett. 2.47; CII 1990, 85; *pwst'kw*, SCE 193, 200; Dhy. 395; *pwstw*, C2, 104R9; *pwst'*, C2, 77V12, 120 R30; *pwst(')yt*, TSP 2.339; MDii; C2, 55R28; STi 53.1; Sund. AoFviii 1981, 217; *pwstyty*, C2, 55R12, 23, 94 R11, 30, 102V29; Benv. BSL 1951, 47f

8229 **pwst'y** ⇒ pwst'k

8230 **pwst(h)** S پوست، چرم، نامه
pōst
skin, leather
MDii p210; MDiii p127; Frag. Len. 61.3, 4

8231 **pwstk** ⇒ pwst'k

8232 **pwstkr'ynk** S دبّاغی، چرم‌سازی
pōst-karēnē ?
leather work
MDii B5.6; MDiii p58, 59 n 2

8233 **pwsty** B, S, C ⇒ pwst'k

8234 **pwstyc** S پوستی، چرمی
pōstīč
(*made of*)leather
MDiii, Nov. 1R16 p37

8235 **pwstyy** M ⇒ pwst'k

8236 **pwš-** C بوسیدن
pōš
(*to*)kiss
BSTii 842.18, 866.1; Benv. JA 1955, 326; C2 p62, 27R1, 68R18, 105R6

8237 **pwšγwn'k** B لجباز، بی‌حیا
pōš-γōnē ©Parth. *pšgwn'w* ©pl. *-t*
obstinate
VJ 239 n p92 "cat like"; BBB p100 e6; GMS 1114

8238 **pwt** M پود(تار و پود)
pūt

woof
Sogdica. 19.15b

8239 **pwt–**[1] B, S, M (بودا(در بیشتر متون)
put, but (pwwt, pwty, bwty) ©nom. acc. gen. *pwty*; acc. *pwtw*; voc. *pwt'*; pl. *pwt(')yšt*; ob. pl. *pwt'yšty* ⇒bwt, pwtty
Buddha
GMS 36, 44

8240 **pwt–**[2] M (پیله‌ی) ابریشم
put (pwth) ©Orm. *pīl, pēl*; Khwar. *'pwd* ©ob. *-yh*
silk
Sogdica. 16.15b, n p19; BSTBL, Dhy. 54, 355; SCE 218

8241 **pwt'** B (بودا(در بیشتر متون)
p/buta ©in compd. ⇒pwtty
Buddha

8242 **pwt'k** B پود، تار ابریشم
pŭtē ? pūtāk ?
silk thread ?, woof?
TSP 9.130

8243 **pwt'kš'ytr** B بودا سرور
(pwtkšytr, pwt'kšytr, pwtkš'ytr) ©<Skt. *buddhakṣeta*
Buddha the Lord
TSP 7.171; BSTBL, Padm. 27

8244 **pwt'kšytr** ⇒ pwt'kš'ytr

8245 **pwt'kt'k** B (خانه‌ی بودا(بتکده
puta-katē ©ob. *-y*
house of Buddha
SCE 177

8246 **pwt'n'k** B (بودایی،(مربوط به)بودا
p/butānē (pwt'n(')y) ⇒bwt'ny
Buddhist, (*of*)Buddha
TSP; SCE 75, 213, 472, 507; BSTBL; Frag. Len.; STii 8.11; Sogdica. 64.13; *putt'n'k*, Dhy. 76

8247 **pwt'n(')y** ⇒ pwt'n'k

8248 **pwt'ny kwt'r** B خاندان بودا
putāne-kutār
Buddha gotra
Sogdica. 64.13

8249 **pwt'ykh** B ⇒ pwty'k(h)

8250 **pwt'yšt** B, M, S بودایان
putišt, butišt (pwttyšt, pwtyšt) ©pl. ob. *-t(t)y* ⇒bwtyšt
Buddhas
GMS 1186; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.; SCE; STii 9.7; BBB; KG; *-'yštt*, Dhy. 163, 347; ob. pl. *'yštty*, Dhu. 313; *-yšty*, SCE 510, 513; *pwtyštyy*, BBB d1; GMS 1639; SCE 510

8251 **pwth** B ⇒ pwt–[2]

8252 **pwtkš'ytr** ⇒ pwt'kš'ytr

8253 **pwtkšytr** ⇒ pwt'kš'ytr

8254 **pwtqy** C پوسیده، پوسیدنی(پوده)
pūtakē ©<Av. *pūiti* ?
rotten, disintegration ?
BSTii 848.52; Benv. JA 1955, 327; C2, 12R18, 69V18 A R25; Bailey. Prolexis. 396

8255 **pwts(t)β** B ⇒ pwtystβ

8256 **pwtt'yšt** B, M ⇒ pwt'yšt, pwtty

8257 **pwtty** B, S, M بودا
(pwttyšt) ⇒pwt–[1], pwty(y), pwt'
Buddha
BSTBL, Dhy. 32 etc.; acc. *pwttw*, Dhy. 80; STii 9.9; pl. *pwtt'yšt*, Dhy. 257; GMS 1186; *pwttyšt*, KG 423

8258 **pwtty'kh** S(M) ⇒ pwty'k(h)

8259 **pwtty'n** B لطف بودا
putyān (pwty'n) ©Av. *yāna-*
favour of Buddha
BSTBL, Intox. 32; TSP 8.184

8260 **pwttyšt** B, M ⇒ pwt'yšt, pwtty

8261 **pwty** B ⇒ pwt–[1], pwtty

8262 **pwty'k(h)** B بوداییّت، مقام بودا
putyāk, butyāk (pwtty'kh, pwt'ykh) ©ob. *-y*
Buddhahood
VJ; BSTBL; TSP; Frag. Len. 71.8, 88.3; *-y*, STii 8.10; *pwtty'kh*, KG 438

8263 **pwty'n** ⇒ pwtty'n

8264 **pwtyh pr'n'y** B (پیله‌ی)کرم ابریشم
putĕ prānē ?
silkworm
SCE 218

8265 **pwtyk** M قایق، بلم
pōtīk ©Parth. *pwwd*
ferry, skiff
Sogdica. 19, 15b; GMS 974, 995

8266 **pwtystβ** B بوذاسف، بودی ساتوا، بدی ستوه(در همه‌ی متون)
botisatβ, putisatβ (pwδystβ) ©*-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty*

Boddhisattva
Sund. AoF 1982, 100f

8267 **pwtystβ'n'k** B بُدی ساتوایی،(مربوط به) بوذاسف
botisatβānē (pwδystβ'ny)
(*related to*)Boddhisattva
TSP; BSTBL, Vim. 187, Dhu. 108, Dhy. 363, *pwtysδβ'n'k/'y*; TSP 6.22.75

8268 **pwtyšt** M ⇒ pwt'yšt

8269 **pwtyy** M ⇒ pwt-[1]

8270 **pwty(y)** M بودا
puti ©pl. *-yt, -yšt* ⇒pwtty
Buddha
GMS 44; BBB

8271 **pww** M ⇒ pw[1]

8272 **pww jyšt'wc** M بدون نفرت
pu-žištāuč
without hatered
GMS 1166

8273 **pww psyyδ** بدون انقطاع
pu-pasēδ
without severance
Hen. cosm. 307, 53

8274 **pwwr'** C بی‌بهره
pu-wara ©ob. *-y*; pl. *-yt*
unprofitable, worthless
C2 gloss.

8275 **pww s'k(h)** ⇒ pw s'k(h)

8276 **pwwt** ⇒ pwt-[1]

8277 **pwwtš'kmn** M بودا شاکیمونی
but-šakim(u)n
Buddha Shakyamuni
GMS 44

8278 **pwx'sw'cy(y)** M ستیزه‌جو، پرخاش گر
puxās-wāčē ©<**upa-xāsa*
quarrelsome
BBB 544; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145.3

8279 **pwx'y-** C قطع کردن
puxāy ⇒pwxst-, pxw'y-
(*to*)cut off
BSTii 867.52; Sund. AoFiii 67 n 50; C2, 27V23 p85

8280 **pwx'y'mnty** C مفصل، بند، مقطع، شکل
puxāyāmandē
articulation, formation
BSTii 908.22; JA 1955, 32.4; S W, C2 p85, 40R22

8281 **pwxst-** C قطع کردن
puxast ©pt. st. ⇒pwx'y-, pxwst-, pxw'y-
(*to*)cut off
C2, 27V22, pt. inf. *pwxsty*; Sund. AoFiii 66, 19

8282 **pw xwrt** C بی‌غذا
pu-xurt
foodless, without food
C2, 25V17.18

8283 **pwyrt-** C دورشدن
p(ə)wyrt- ⇒pw'rt-
(*to*)turn away
C2, 51R2

8284 **pw z'rcn'wk(w)** S بی‌رحم
pu-zārčanūk(u) ⇒z'rcn'wk(ʾ)
pitiless
GMS 1164; BBB p92 b15

8285 **pwžy'wr** C سخت‌دل، بی‌رحم(بی‌قلب)
pu-žyāwar
heartless
C2, 68R24

8286 **px'sw'cy(y)** M پرخاش گوی
pəxās-wāčē
quarrelsome, argumentative
BBB 544, 755

8287 **pxγyr-** ⇒ pcγyr-

8288 **pxl'w'n'k** S پهلوانی، پهلوی، پارتی
pax/hlawānē
Parthian
KG 399

8289 **pxrk** S مرزبان
paxrē ©Parth. *pahrag* ⇒pγr
frontier guard
Sund. KG 400

8290 **pxryy** M سیّاره، اختر
paxərē, paxarē ©ob. pl. *-ytyh*; pl. *-t* ⇒pnxry
planet
GMS 341, 966; Andreas. SPAW 1910, 310; BBB p130; Hen. AM 1952, 203, 12; Cosm. 312.118

8291 **pxšn-** C عقب‌رفتن
p(a)xašn ©inf. ⇒pγ'nš-
(*to*)retreat
STi 26.5; GMS 343, 436

8292 **pxw'q** M قطعه، تکّه، برش
(a)pxwāk
piece
GMS 980; BBB 505.8, 516, 528

8293 **pxw'y-** M, C قطع کردن
(a)pxwăy, paxwăy (pxww'y) ©impf. *p'xw'y*

⇒pxwst-, pγw'sty, pwx'y-, pwxst-, pγw'y-, 'pγw'y-
(*to*)cut off
BBB 505.8 a7; GMS 616; STi 3.2; Sund. AoFi 1974, 3R 2; impf. *p'xw'y*, MSP b 184

8294 **pxwst-** C قطع کردن
(a)pxw/ust, paxust- ©pt. st. ⇒pxw'y-, 'pγw'y-, 'pγwst-, pwxst-
(*to*)cut off
STii 6, 6; BSTii 867.26; C2 gloss.

8295 **pxwsty** C قطع‌شده، بریده
paxustē ©pl. *-t* ⇒pγw'sty
cut off
pxwsty, C2, 27V7; STii 6.26

8296 **pxww'y** M ⇒ pxw'y-

8297 **py** S (نوعی) پسوند ؟
pĭ/pč ?
(*a kind of*)suffix ?
Gersh. apud. Sund. MSP b168 p52

8298 **py"n'kh** S روز گذشته، دیروز
piyāmāk ? ©Yaghn. *piyōn*
yesterday
MDii 1.1,3 p111 n p112, 113

8299 **py"t-** B آراستن، زینت کردن
pyāt ⇒py'st-, py't-
(*to*)adorn
SCE 171; TSP 5.81; Frag. Len.

8300 **py'k** B پیاز
piyāk ©<**piyāka*; Yidg. *pīγ*; Vakh. *piūk*; Yazg. *piyēγ*
onion
TSP 2.382, 600, 608, 665, 888 n p177

8301 **py'm** C معالجه، درمان
pyām
healing
STi 70.16; BSTi 141; C2, 3R10

8302 **py'm-** درمان کردن، معالجه‌شدن
pyām ©<**upa-yāma* ⇒pyms-, py'mt-
(*to*)heal, (*to*)be healed
Gersh. Advice. 93; TSP 3.15, 88, 19.4, 20.1, 7.133; Frag. Len. 100b 3; GMS 582; KG 535, 530; C2 p52, 3R10

8303 **py'm'c** ⇒ py'm'ty

8304 **py'm'ty** C درمان‌یافته
pyāmā-tē, pyāmāč ? (py'm'c) ©f. adj. *-m'c*
cured

C2, 3V2; pl. *-m'tyt*, C2, 3R11

8305 **py'mnyy** M درمان کننده، شفابخش
pyāmnē
healer, healing
GMS 892

8306 **py'mt-** M درمان کردن، درمان‌یافتن
pyāmt ©pt. st. ⇒py'm'ty, pyms-
(*to*)heal, (*to*)be healed
GMS 888

8307 **py'mtw(δ'r)-** M درمان کردن، معالجه‌شدن
pyāmtu (δār-) ©pp. perf. st. f. *py'mt'* ⇒py'm-
(*to*)heal, (*to*)be healed
KG 518, 447, 523-4

8308 **py'st-** B آراستن، تزیین کردن
pyăst (pyst-) ©pt. st. ⇒'py'st-, py't-, py"t-
(*to*)adorn
GMS 585; BSTBL; perf. *py'stwδ'r-*, Dhy. 359

8309 **py'stk** B, S آراسته، مزیّن
pyastē (py'sty) ⇒'py'stk, pysty(y)
adorned
BSTBL, Dhu. 36, 223, Dhy. 180, 363; Frag. Len. 100c5

8310 **py'sty** ⇒ py'stk

8311 **py't-** B, M, S آراستن، مزیّن کردن
pyāt ⇒py"t-, py'st-
(*to*)adorn
TSP 5.81; GMS 81, 585; Sogdica. 17.24; Frag. Len. 100a2

8312 **py't'qc** C آرایش، زینت
pyāta(k)č ©f.n.
adorning, ornament
Sund. AoFviii 1981, 25R 4

8313 **py'tk** B آرایش، تزیین
pyātē (py'ty, py'tyy) ⇒py'ty'
adorning, ornament
TSP 3.207; GMS 963; Frag. Len. -', 51, 5, 8, 100 a2, 4; Hen. Cosm. 307, 17, 63

8314 **py'ty** S ⇒ py'tk

8315 **py'ty'** B تزیین، آرایش
pyātyā (py'tyh) ⇒py'tk
adornment
BSTBL; TSP 5.41, 47, 70, 17, 28, 14.28; Frag. Len. 100c6; Dhu. 182; Dhy. 296

8316 **py'ty'kh** B, S آرایش
pyātyā(k)
adornment

BSTBL, Dhy. 91, 256, Vim. 86; Frag. Len. 100 c8; GMS 1111n 1

8317 **py'tyh** ⇒ py'ty'

8318 **py'tyy** M ⇒ py'tk

8319 **pych ?** B ⇒ prc(h)

8320 **pyδ** B ⇒ pyδh

8321 **pyδ"r** B ⇒ pyδ'r

8322 **pyδ'n(h) γwt'w** B شاه پیلان
piδān xutāw/u
king of elephants
VJ

8323 **pyδ'r** B, M, S برای، به‌خاطر، زیرا(در بیشتر متون)
piδār (pyδ"r, pyδδ'r, pyd'r) ©<**pati-rādi* ©postp. *+cn*
for, because of
EGSii 165; GMS 1613; Hen. BSOAS 12, 46 n 2; S W, CLI 1989, 181

8324 **pyd'r** C ⇒ pyδ'r

8325 **pyδ'rnqy'** C معالجه، شفا
pyδārnakyā ? ⇒pd'rnqy'
healing
STii 3.20

8326 **pyδδ'r** M ⇒ pyδ'r

8327 **pyδh** B پیل، فیل(در بیشتر متون)
pīδ ©Parth. MP *pyl*; Khwar. *pyz* ©ob. *-yh*; pl. *-th*; ob. pl. *-tyh*; gen. pl. *-'n*
elephant
VJ; TSP 2.979, 3.136, 6.8, 9.44, 84, 13.16; SCE 364, 379; BSTBL, Vim. 83, Dhy. 10; *pyδtt*, Vim. 64

8328 **pyδp'k** B فیل‌بان
pīδpē (pyδp'y)
elephant keeper
VJ 48[b], 61[b], 203, 195; GMS 1137

8329 **pyδp'y** ⇒ pyδp'k

8330 **-pyδr'k** B, S پسر، پور
piθrē, pišē (-pδr) ©<**puθraka* ⇒-pšy
son
GMS 119

8331 **pyγ** B گره، مانع ؟
pīx ©<Av. *pixa*; Parth. *pwxg*
node
TSP 14, 26 n p229; S W, BSOAS 1983, 44

8332 **pykš'k(w)** B راهب، گدا
pikšu (pykšw) ©<Skt. *bhikṣu*
monk, beggar
VJ 18[a], 28[a]; TSP 2.678; BSTBL, Intox. 37; pl. *pykšyt*, KG 2056

8333 **pykšw** ⇒ pykš'k(w)

8334 **pym'kh** B کف
pēmāk, fimāk ? ©**paimākā-*; Oss. *fink*
foam, froth
SCE 323; BSTBL, Dhy. 345

8335 **pyms-** C درمان‌شدن، شفایافتن
pyams ⇒py'm-, py'mt-
(*to*)be healed
C2, 66V11 p52: BSTii 875.11

8336 **pyn-** B, C باز کردن
pēn
(*to*)open
TSP 13.15; STi 39.5, 69.7; BSTii 888.8; Benv. JA 1955, 308; C2 p131, 2pl. impv. *pyntt*; C2, 60R8; perf. *pynd'r-*, BSTi; Gersh. JRAS 1946, 179

8337 **pynmcyq** C قبلی، پیشی
pīnamčik, pēnamčīk ©<*pyrnmcyk* ©adj. pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒pyrnmcyk, pnmcyq
former, previous
GMS 356; C2 gloss. *pynmcyq*, C2, 31V7; *pnmcyq*, C2, 57V27

8338 **pynms'** C مقابل، پیش(بیشتر به‌صورت پس‌واژه)
pīnamsā, pēnamsā ©adv. & postp.
before, in the presence of
C2 gloss, *pynms'*, 55V27; *pnms'*, 77R17

8339 **pynmstr** C قبلاً، نخست، پیشتر
pīnamstar, pēnamstar ⇒pyrnmstr
first, formerly
BSTii 851.5; C2, 11R28, 12V5, *pnmstr*

8340 **pyntp't** B گدا
©<Skt. *piṇḍapāta*
beggar
BSTBL, Dhu. 208, *-w*, Dhy. 71; "alms" Frag. Len. 93.36: O[2] 36

8341 **pyp'n** B حشره‌یی بدبو
pypān ?, pyfān ?
(*a*)stinking insect
SCE 154

8342 **pyr'** B, S ایمان، اعتقاد، مؤمن
pī/ēr (p'yr)
belief, believing
TSP 5.70, 86, 6.49, 8.168; BSTBL, Dhu. 77, 88, Padm. 29; STii 8.7; MDii A-9 R2

8343 **pyr²** S حرکت ؟
pēr ©**upa/api-√ar*

moving ?

MDii p94 R2 n p98; Gersh. Advice. 86

8344 **pyr–** B, C, S باور کردن، اعتمادداشتن

pī/ēr ©Khot. *pīr*

(*to*)believe, (*to*)trust

SCE 214, 455; TSP 6.41, 53, 63; BSTBL, Dhu. 80, 8.7; Frag. Len. 68.9, 114.3; BSTii 886, 10, 17: C2, 51R10, 14, 51V17 p96; GMS 200n 1; MSP c7; Bailey. Prolexis. 194

8345 **pyr'k** B مؤمن ؟

pirē, pērē?

believer

TSP 16.45; S W, BSOAS 1983, 44

8346 **pyr'mstr** ⇒ pyrnmstr

8347 **pyr't–** B باورداشتن

pērāt, pīrāt ©pt. st. ⇒pyr-

(*to*)believe

TSP 6.67; S W, BSOAS 1983, 44, *pēr*

8348 **pyrδn** M, S زین(پالان)

pĕrδan ©<**pari-dāna*

saddle

GMS 122; JRAS 1944, 140n 1; Frag. Len. 37.15, 19

8349 **pyrm'str** B ⇒ pyrnmstr

8350 **pyrms'r** B ⇒ pyrnms'r

8351 **pyrn'k** B مؤمن، معتقد

pirnē, pērnē ©pl. *pyrn'yt* ⇒pyryn'k

believer

TSP 2.704, 1166; pl. *pyrn'yt*, TSP 11.16

8352 **pyrnm** B, C, S پیش، قبلی، نخست

pirnam ©<OP *paranam* ©adv. ⇒pnm

before, previously, firstly

BSTBL; TSP; Frag. Len.; STi 19.9, 60.8; *pyrnmy*, TSP 5.55; *prnm*, BSTi 331; EGSii 154; Sund. AoFi 1974, 8R 10

8353 **pyrnm'yck$^{(y)}$** B پیشین، قبلی، اصلی

pirnamīčk ©adj.

former, previous

BSTBL, Dhu. 160, 250, 278, 281; SCE 242; GMS 1013

8354 **pyrnmcyk** B, S پیشین، قبلی(در بیشتر متون)

pirnamcīk (pyrnmcyq) ⇒pynmcyq

former, original, present, before

W-Li; TSP 3.158; BSTBL, Dhu. 282, Dhy. 195; BBB 755; GMS 1013, 1234, KG 616; STi 18.7, 42.7, 47.3; *-w*, MSP b166; pl. *-t*, MSP b45; STii 6.19

8355 **pyrnmcyq** M, C ⇒ pyrnmcyk

8356 **pyrnms'** C پیشین، پیش

pirnamsā ©adv. ⇒pynms'

previously, before, forward

STi 6.13, 10.12; Sund. AoFiii 1975, 241, 3, 14

8357 **pyrnms'r** پیشین، قبلی، جلو، پیش از(در بیشتر متون)

pirnamsār (pyrms'r)

previously, before, forward

VJ 281, 785, 840, 1295; TSP; BSTBL, Dhy.; Frag. Len.; BBB e13; KG 2327; STi 34.3, 86.6; STii 1.28, 2.4, 3.24; BSTi 82 etc.; *-w*, BSTBL, Dhy. 356

8358 **pyrnmstr** پیشتر، قبلاً(در بیشتر متون)

pirnamstar (pyr'mstr) ⇒pynmstr

before, formerly

GMS 1288, 1290, 1682; BSTBL, Vim. 154, Dhy. 135, 281; TSP; STii 10.21; BSTi 199; MDii; Frag. Len. 91.5; MSP b173, *'yw*. . . "soon", VJ 60^{b} 383 n p92; TSP 2.80

8359 **pyrnyq** C مؤمن، باوفا

pērnīk, pērpāzan ⇒pyrn'k, pyr-

faithful

STi 44.4; GMS 997; Sund. AoFiii 65.5

8360 **pyrp'zn** B بادل مؤمن

pīr-pāzan

faithful at heart

TSP 2.1171

8361 **pyryq** C معتقد

pirĕk ⇒pyr-

believing

STi 67; Sund. AoFiii 1975, 15iV5 p65

8362 **pyryn'k** B مؤمن

pirēnē, pērēnē ⇒pyrn'k

faithful

TSP 6.117

8363 **pyst–** ⇒ py'st-

8364 **pysty(y)** M, C آراسته

pyastē ©pp.; pl. *-t* ⇒py't-, py'stk, 'py'stk

adorned

GMS 852, 1492; Hen. Cosm. 307.28; pl. *-t*, GMS 1243; Cosm. 307.56, 60; C2, 94R6

8365 **pyš–**^{1} B, S پس، بعد

pi/əš ? ©Av. *pasča* ⇒'pyš, pš$^{(y)}$, pšy

after

GMS 179, 373; Anc. Lett. 5.11

8366 **pyš–**^{2} B ⇒ pc-

8367 **pyš"βr** S ⇒ pš'βr, pš"βr

8368 **pyš'k** M عضو
pišē ? (pyšyy, pyš$^{(i)}$y) ©pl. *pys$^{(i)}$yt, pyyšyyt*
organ, limb
W-Lii 574; BBB 603; KG 372; GMS 1635, 1658; *'stkpyš'y*, SCE 368

8369 **pyš$^{(i)}$y** ⇒ pyš'k

8370 **pyšm** B طبق، بنابر
pišm ? pēšm ? ©<*pasča-ima* ⇒'pyšm
according to
SCE 532; TSP 15.31; STii 8.7; GMS 373, 1472

8371 **pyšmwrδ(w)** پس از مرگ
piš-murδ
after death
TSP 8.52, 8 bis 6 n p216; Frag. 6.5; GMS 1143

8372 **pyšn'm'k** S عنوان، کنیه، پیشنام
piš-nāmē
surname
MDii p21.3n p27

8373 **pyšn'myk** S نسخه، نامبرده ؟
piš-nāmīk
copy, above-named ?
MDii p139.6 n p140; MDiii 70.16

8374 **pyšpδw** S پس از آن، بعد، به‌دنبال، در پی
piš-paδu ©<**pasča-padam*; OP *nipadiy*
behind, after(*wards*), subsequently
KG 406

8375 **pyšt** امّا، پس، بعد(در بیشتر متون)
pī/ēšt ©<**pašīt*; Av. *pasčaēta* ⇒pyštrw, pštrw
but, then, later
EGSii 204; GMS 373, 434; BBB; *pyšt'*, TSP 6.71; BSTBL; VJ; SCE; STii; KG; MD

8376 **pyšt–**[1] B, S انداختن
pišt (pyštwδ'r) ©pt. st.; perf. *pyštwδ'r–* ⇒pyz–
(*to*)throw, (*to*)beat
GMS 594; O[2] 17: Frag. Len. 93.17

8377 **pyšt–**[2] S فرستادن
pēšt ©**apa-išta* ©pt. st. ⇒βr'yšt–
(*to*)send
Anc. Lett. 2, 6 "sent" pp.

8378 **pyštr'yck'** B بعدی، آینده
pištarīčk
future
BSTBL, Dhu. 161, 278; *pyštrw'yck*, Dhu. 115

8379 **pyštrw** B, C, S پس، بعد(در بیشتر متون)
pištaru ©adv. & postp. ⇒'pyštrw, pštrw
later, afterwards
GMS 373

8380 **pyštrw'yck** B ⇒ pyštr'yck'

8381 **pyštrycyk'** B بعدی، آینده
pištarēcīk
future, later
SCE 485; GMS 373

8382 **pyštwδ'r** S ⇒ pyšt–[1], pyz–

8383 **pyšty** B ⇒ pc–

8384 **pyštycyk** ⇒ 'pyštr'yck'

8385 **pyš–wz'y** C ماترک، میراث، مرده‌ریگ
piš-wazē ©Parth. *wzyh–* "to abandon"; Av. *ivīzayaθā*
heirloom
BSTii 885-21; C2, 51R21 n p96, –**wz'y* "to leave"

8386 **pyšyy** M ⇒ pyš'k

8387 **pytc** C گمشده، ناپیدا
pētē ? ©<**pyty*; Parth. *apēdag* ©f. *pytc*
lost, stray ?
C2, 6V16 n5p59

8388 **pyts'r** S(AL) ⇒ pts'r[1]

8389 **pytsrδ** B طبق، مطابق، دوباره
patsarδ/θ ©postp. ⇒ptsrδ, pts'rδ
accordingly
SCE; TSP 2.482, 518, 531, 6.141, 9.91; Frag. Len. 100 c3; VJ 912; SCE *pts'r+īθ* p68; STii 10.23

8390 **pyz–** B, M, C انداختن، زدن، کوبیدن(در بیشتر متون)
pīz ©Yaghn. *pīz, pīšta* ⇒pyšt–[1]
(*to*)throw, (*to*)strike
GMS 594, 749; VJ 1122; TSP 3.55; SCE 96; BSTBL, Dhu. 216; Frag. Len.; BBB 490, 491, 509; STi 5.6; C2, 51V13; perf. *pzd'r–*, STii 6.41; *pyštwδ'r*, Frag. Len. 93.17; impf. *pyz*, VJ 428 etc.; *pyz'nt*, VJ 183, 1279

8391 **pz't** M زادگاه
(a)pzāt ©<**upa-zāta*; √*zan–* ⇒'pz't(h)
birth place
GMS 99, 663

8392 **pz'tyk** M زادگاهی، وطنی، بومی
(a)pzātīk
(*related to*)homeland
GMS 994, 99

8393 **pẓγyr-** B فریاد کشیدن، صدازدن
pažγēr (pžγyr-) ©impf. *p'žγyr-* ⇒žγyr-, pcγyr-
(*to*)call out, (*to*)shout
TSP 13ii 11; C2, 51R23, 57R30; BSTii 890.51, 851.10

8394 **pžγyr-** C ⇒ pẓγyr-

8395 **pžγyrt-** C فریاد کشیدن
pažγert ©pt. st.
(*to*)shout, (*to*)cry out
inf. C2, 3R14, 12V10, 22V18

8396 **pznw** C ⇒ pdn(y)

8397 **pzrn** M غم، اندوه
pazarn ⇒ptzrn, 'pz'rn
sorrow
GMS 579.957

8398 **pzt** B دود
pazd ©<Av. *pazdaya*; Yaghn. *Pazd*; Oss. *fäzdäg* ©nom. acc. *-y*; inst. *-'*
smoke
TSP 3.178, 13.23; SCE 91; Bailey. Asica. 14

8399 **pztγwn'k** B دودی، دودی‌رنگ
pazd-γōnē
smoke-colour
TSP 22.11

8400 **pžwk** ⇒ pš'q, pjwq

r

8401 **r'β(h)** B, M(S) بیماری، مرض
rāf ©<**rafa*; **rafna*; Skt. *rapas*; Oss. *run*; Khot. *rrāha* ©ob. *-y(h)* ⇒r'f, rβny, rypβr'k, 'pw r'β
illness
SCE 390; BSTBL, Vim. 113, 131, 132; Dhu. 262, 198; Tales. 480.3; TSP 2.325, 1140, 6.86, 127; KG 522, 530, 535, 555; GMS 1078A; AHM 325; Frag. Len. 91.3; Benv. Et. Oss. 20; Gersh. Advice. 92

8402 **r'βk'w** B, C, S بیمار، مریض
rāfkāu ⇒r'fk'w
ill
SCE 104, 273, 514; TSP 2.32, 424, 429, 3.73, 6.101, 102, 126, 7.132, 133, 8.155, 156, 9.83; STSC 135; GMS 1078

8403 **r'βkyn** B بیمار، مریض
rāfkēn (r'fqyn)
ill, sick
SCE 425; BSTBL, Dhy. 226; GMS 1060, 1078

8404 **r'βty'** S بیماری، کسالت
rāftyā, rāβdyā
sickness
MDii p175.1

8405 **r'βy** M(S) بیماری
rāf(ē)
illness
Hen. Tales. 481.53

8406 **r'βy'kh** B بیماری
rāfyāk ⇒pw r'βy'kh
illness
TSP 6.164; *r'βty'* "illness" MDii p125.1

8407 **r'cβr** B ⇒ r'cβrt

8408 **r'cβrt** B راجورد(نام شاه فیلان)
rājβ/wart (r'cβwrt) ©*rājawarta*; <Skt. *rājyavardhana* ⇒r'zβrt
Rajwart(*name of the king of elephants*)
VJ passim. *r'cβwrt*, VJ 566; *r'cβr*, VJ 2[d] n p91.133

8409 **r'cβwrt** ⇒ r'cβrt

8410 **r'δc** B, M مسافر، درراه، راهی
rāθč ©pl. *-t* ⇒r'θc
travelling, on the way
SCE 528; BBB p89a1; GMS 1003

8411 **r'δcyk** B مسافر، درراه، رهسپار
rāθčik
on the way
GMS 1014

8412 **r'δδ(h)** ⇒ r'δ(h)

8413 **r'δδt'k** M رهسپار، راهی
rāθtāk, rāθtāku (r'δt'kw)
setting on the way
Tales. 469.9, 476.22; GMS 1128, *rāθ+tāk*

8414 **r'δ(h)** B, M, S راه
rāθ (r'δδ(h)) ©Yaghn. *rōt/s* ©f. n.; acc. *r'δh*, *r'δw(h)*; nom. ob. *r'δy(y)(h)* ⇒r'θ
road
O[1] 15; Frag. Len. 85.12, 92.15, 93.10; W-Lii; BBB 497; MSP p52; STSC 131.3; CII 1990, 85; *r'δδ*, Tales. 469.19; *r'δh*, VJ; BSTBL p129; O[2] 11; Anc. Lett. 3.7; *r'δδh*, Dhy. 77; *r'δw*, MDii; Frag. Len. 78 R4; *r'δwh*, SCE; VJ; BSTBL; Frag. Len.38.5; Frag. 2a.29; *r'δyh*, BSTBL; TSP; *r'δyy*,BBB 968; *r'δy*,Frag. Len. 57.5

8415 **r'δpnt"k** B راه
rāθ-pandāk
road
SCE 258

8416 **r'δ šw-** M, B ⇒ r'θ šw-

8417 **r'δt'kw** ⇒ r'δδt'k

8418 **r'f** M بیماری، مرض
rāf ©ob. *-yy* ⇒rβny, r'β(h)
sickness
Hen. BSOAS 12, 307.47; BBB 699; GMS 1060, 1653; Gersh. Advice. 92; Sund. Man. Lett. 305.26, 313

8419 **r'fk'w** M بیمار، مریض
rāfkāu (r'fq'w) ©ob. pl. *-ty* ⇒r'βk'w
ill, sick
GMS 1078; BSTi 221

8420 **r'fq'w** C ⇒ r'fk'w

8421 **r'fqyn** M ⇒ r'βkyn

8422 **r'γ** B, M, C جلگه، صحرا(دخیل: *راغ*)
rāγ (r'γh) ©ob. *-y(h)*; pl. *-t* ⇒cγz r'γh
plain, desert
SCE 135; TSP 2.810; Hen. BSOAS 12, 307.36; GMS 1205, 1661; STi 33.21; Hen. LW 95; MDii B8-10 p47; Gersh. Mélanges. p195ff.

8423 **r'γh** B, S ⇒ r'γ

8424 **r'γy(h)** B وحشی، بیابانی، متروک
rāγē ©Khwar. *r'Ɣy*
wild, deserted
SCE 39, 300

8425 **r'k** M رگ
rāk ©<**rahaka*; Av. *raŋhā*; Parth. *rahg*; MP *rag* ©ob. pl. *-tyy*
vein
GMS 399; Hen. JRAS 1942, 232 n 6; BSOAS 12, 312.123; 11, 71.14; Sogdica. 56, 37

8426 **r'm'nd** M همیشه
rāmand (r'mn(d)t, r'm'nt) ⇒r'm'nty
always
GMS 434 n 2; KG 417, 421, 633; MSP b128; Sogdica. 36.23; Tales. 469.13, 473.20 BBB, b61, 669; W-Lii 586; Frag. Len. 28.3, 44.14; TSP; BSTBL, p129; SCE p69; STii 8.5

8427 **r'm'nt** B, S ⇒ r'm'nd

8428 **r'm'nty** B, S همیشه
rāmandē (r'mndyy, r'mnty) ⇒r'm'nd
always
TSP 6.87; MSP b82; GMS 45; Hen. Tales. 473.3; BSOAS 12, 312, 129; C2, 48V21, 54R25, 55V23

8429 **r'mq'n** C مردم
ramakān ©ob. pl. *-ty* ⇒rmq'ny
people
BSTi 257; f. *r'mc* ?, BSTi 282

8430 **r'mn(d)t** ⇒ r'm'nd

8431 **r'mndyy** M ⇒ r'm'nty

8432 **r'mnty** C ⇒ r'm'nty

8433 **r'mr'twxβγy** M رام‌بخش بغ، رام راد بغ(نام یکی از خدایان مانوی، خدای آرام‌بخش، مادر زندگی)
rām-rātux-βaγi
peace-dispensing god(*a Manichean god, Mother of Life*)
BBB p133; GMS 1107; W-Li 127; Sogdica 27.15 n p 28

8434 **r'mrwc** M, S روز بیست و یکم ماه، رام‌روز(بیرونی: *رام*)
rām-rōč
twenty-first day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.8; MDii, Nov. 6.13 p186; MDiii p65.1, 44.3, 31.3

8435 **r'n'** C کمربند
rānā ©<*Av. *rāna*; Khot. *rāna*; Oss. *ron* ⇒r'n'kh
belt
BSTi 278; Gersh. JRAS 1946, 180; Bailey. AO 1966, 34

8436 **r'n'kh** B کمربند
rānāk ⇒r'n'
belt
VJ 41', 984, 1167; Benv. "jewel"

8437 **r'θ** C راه
rāθ (r'δδ(h)) ©ob. *-y* ⇒r'δ(h)
road
GMS 222; STi 19.11, 31.9, 15, 36.14; BSTi 176; C2 gloss. p224; *r'θy*, 11V28, 12V17, 94R9, 10; *rθ* ? STi 17.1; Sund. AoFviii 1981 p217, AoFi 1974, 9R1, 4V1; *r'δ*, STSC 131.3

8438 **r't-** B گریه کردن، گریستن(ریستن، لاییدن)
rāt ©pt. st.; inf. *r't(y)* ⇒r'y-
(*to*)cry
VJ 184, 47[b] etc.; SCE 477; inf. *r'ty*, VJ 455; perf. *r'tδ'r-*, Frag. Len. 69.9; AVS 91

8439 **r'θc** C آواره، ولگرد
rāθč ⇒r'δc
tramp, vagabond

Hen. apud. STSC 148.8, 146

8440 **r't(h)** B, M, C هدیه(هم‌ریشه با راد)
rāt ©<Av. *rāti, rāta*; √*rā* ©ob. *-yh, -yy*
⇒r'twx, p'cr't
gift
VJ 36, 62, 174; GMS 982 n 2; BBB p133; W-Li, ii; C2, 7V26, 45V5, 69V24; BSTii 848.58

8441 **r'θp'n** C راهزن
rāθpān ©Yaghn. *rahbon* ©ob. pl. *-ty*
robber
STi 61.10; Sund. AoFiii p61, 14R 10; BSTii 886.18.19; Benv. JA 1955, 328; C2 p98, 51V19, 20, 18

8442 **r'θ šw-** C درراه‌بودن، به‌سفررفتن، راهی‌شدن
rāθ-šaw- (r'δ šw-) ©Yaghn. *rōt šou-*
(*to*)travel
C2, 31R1 p72; BBB 497; GMS 695; TSP 8.92

8443 **r'twx** M کریم، بخشنده، راد
rātux
generous
BBB p133; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142-1 (*r't+'wx*)

8444 **r'w'th mrγ'** B دشت، جلگه
rāwāt-maryγ ? ©Av. *ravan, raon*
plain
TSP 9.85 n p221

8445 **r'y-** B, C گریه کردن، گریستن(دخیل: لاییدن)
rāy (r'yy-) ©Av. *raya*; <**rāya-*; Av. *gāθra-rayant*; Khot. *rai*; Yaghn. *rōy*; Wakh. *rai* ©impf. *r'y* ⇒r't-
(*to*)weep, (*to*)cry
VJ; TSP 6.92, 21iii, 13; BSTBL, Dhy. 17; MSP b168; C2, 60R15, 16, 30, 87V10; GMS 565; AHM 203n; Gersh. JRAS 1944, 143; STi 72.3; *r"y-* Sogdica. 39.17; AVS 91

8446 **r'y'n** B گلایه‌کنان، گریان
rāyān ©pres. part.; pl. *-t*
weeping
VJ 49[b], 62[b], 790, 386; GMS 1033; *r'y'nr'y'n*, VJ 399; GMS 904 A1033

8447 **r'ycyq** ⇒ r'yycyq

8448 **r'ynyh** M گریان
rāynē
weeping
Sogdica 29.3a

8449 **r'yy-** M ⇒ r'y-

8450 **r'yycyq** M گریه‌آور
rāyčik (r'ycyq)
tearful, (*to*)be wept over ?
Sogdica 39.15; GMS 1018

8451 **r'z** C, B راز، رمز، نماد، مثل
rāz (r'zh) ©f. n.; ob. -(ι)y; ob. pl. *-ty*; abl. -'
mystery, symbol, allegory
SCE 507; STii 5.2; BSTii: C2, 52R17, 55R21, 57R19, 25, 40V23, 57V13, 39V8; Benv. Et. 2, 133; GMS 1497; *r'z'* "mystery" C2, 57V13 "Eucharist"

8452 **r'zβrt** B راجورد(نام شاه فیلان)
rājwart (r'cβwrt, r'zβwrt) ⇒r'cβrt
Rajwart
VJ 68 etc.

8453 **r'zβwrt** ⇒ r'zβrt

8454 **r'zh** S ⇒ r'z

8455 **r'zy'n** C, M سرّی، رمزی، عرفانی
rāzyān ©pl. *-t*
mystical, symbolic
BSTii 893.16; C2, 31V16 p76.16; GMS 1051; KG 479

8456 **RB** MD ⇒ RBk(ι)

8457 **RBch** S بزرگ(هز)
mazēxč ©Idg.; f. adj.
big
MDii p210; MDiii p127

8458 **RBk(ι)** B, S بزرگ(هز)
wazark, mazēx ©Idg.; pl. *-t(h)* ⇒wz'rk
big
RBk, VJ p118; TSP; SCE p69; BSTBL p144; STii 9.3, 11; Frag. Len. 86.4, 38.23; MDii B-16.7; *RBkw*, TSP; KG p189; Frag. Len. p107; MD p210; MSP p52; W-Li; *RBkth*, VJ2[a], 212; KG 624; *RB*, MDii B-17.11

8459 **RBk'prn** S فرهمند(بزرگ‌فر)
wazark-farn (RBprn)
glorious
MDii p126.3

8460 **RBkh** ⇒ RBk(ι)

8461 **RBk m'ny** S خودبین، ازخودراضی
wazark-mānē ©ob. pl. *-ty*
arrogant
Hen. Magi. 137.2, 138n

8462 **rβny** B مجروح، زخمی
raβ/fnē ⇒r'β(h), rnβ-

wounded
VJ 65[b], 198, *rβn 'krt-* "to be wounded"

8463 **RBprn** ⇒ RBk'prn

8464 **RBYγntyc** S ماه ششم سال سغدی(هز)
mazēx-γantēč ⇒mz'yγγntych
sixth month of the year
MDii p71.3; MDiii 65.1

8465 **rβz-** B, S پارس کردن، عوعو کردن(سگ)
raβz/ž ? ©Yaghn. *raoj*
(*to*)bark
TSP 2.786, 3pl. *rβz'nt*, n 179; Frag. Len. 93.39, inf. *rβz't*

8466 **rδδ-** B سریر، نشیمنگاه، مَسند، هودج، صندلی گردونه
raθ ©<Av. *raθa*; MP *rah, rahy* ©nom. *-y*; acc. *-w*
seat(*chair in chariot*)
Benv. "flag"; VJ 343, 588, 981, 1171; GMS 507, "chariot"

8467 **rδδy** S سودمند، مفید
raδē ? (rδy)
favourable, profitable
TSP 3.213, 11.27

8468 **rδnk** S قوی، مستحکم، امن
raδnē ? ©<**dranga* ©acc. *-w*
strong, safe
Anc. Lett. 2.12, 4.8; GMS 439; Hen. BSOAS 12, 605 n 4

8469 **rδy** ⇒ rδδy

8470 **rγ"k** B توپّی چرخ ؟(قسمتی از میان چرخ)
raγ/xāk ?
hub, nave ?
Benv. TSP 9.35 n p220; BSTBL, Dhu. 17, 19; *-ky(h)* ?, Benv. Notesv 124

8471 **rγ'h** S دهان
raγ/xā̆ ?
mouth ?
Frag. Len. 40.2

8472 **rγ'nt** B, M, S ارجمند، شریف
r(a)x/hant ©<Skt. *arhant* ©ob. *-y* ⇒'rγ'nt
honourable
TSP 2.625, 739, 5.99, 7.38 n p169.82; BSTBL, Vim. 49, 53, 56, Dhy. 76; *rγ'ntty*, JRAS 1944, 138.40

8473 **rγ'ntt'n'k** B محترم، شریف
(a)rγantanē ⇒rγ'nt, rγ'ntyh
honour
TSP 8.27

8474 **rγ'ntyh** B احترام، عزّت
(a)rγantyā ©f. ⇒rγ'ntt'n'k
honour
TSP 2.82

8475 **rγm'k** B اثر، باقی‌مانده
raxmē ⇒rxmy(y)
rest, remainder
BSTBL, Vaj. 6, Dhu. 99, 253

8476 **rγn-** B, S جرأت کردن
raxn ©Yaghn. *raxn* ⇒rxn-
(*to*)dare
1sg. impf./inj. *rγn'w*, VJ 177, 1409 n p92.177; TSP 6.43; BSTBL, Dhu. 224; MDii, Nov. 5, 6; 1sg. pres. *rγn'm*, TSP 2.621; MDii A-14, 18; 1sg. fut. *rγn'mk'm*, Frag. Len. 32.8

8477 **rγš-** B, S اسب کهر، رخش(اسب رستم)
raxš ©nom.; ob. *-y*; acc. *-w*
Rakhsh(*Rustam 's horse*)
TSP 13, 25, 27, 29, ii 3; TSP 3.232

8478 **rγwš'nt** B درخشان، آذرخش ؟
r(u)xušand ⇒rwxšt-
shining
TSP 25.3; S W, IIJ 1976, 57n60

8479 **rγwšn-** B, S روشن، روشنی
r(u)xušn ©Yaghn. *raxšin* ©nom. ob. *-y*; acc. *-w* ⇒rwγšn, rwxšn-, 'pw rγwšny'kh
light, bright(*ness*)
GEM 428; TSP 3.147, 6.170, 8.23, 9.137; SCE 76, 78, 495; BSTBL p129; Frag. Len. 93.16

8480 **rγwšn'γrδmn** B بهشت
r(u)xušna-γarδmān ©<Av. *raoxšna-garōdmāna* ©acc. *-w* ⇒rwγšn'γrδmn(h)
paradise
VJ 821, 829, 1041, 1234; TSP 8.34

8481 **rγwšn'γrδmncyk** S بهشتی
r(u)xušna-γarδmančīk ⇒rwxšn'γrδmncyk
(*of*)paradise
Frag. Len. 77V3

8482 **rγwšny'k(h)** B روشنی، درخشش
r(u)xušnyāk (rwγšny"k) ⇒rwxšny'k, rxwšny'kh, 'pw rγwšny'kh
brightness
TSP 6.139, 9.57, 64; BSTBL; Intox. 5; Dhu. 102; Dhy. 148, 219; Frag. Len.; W-Lii

8483 **rγwšny βr'yšt'kw** S فرستاده‌ی روشنایی(لقب مانی)
r(u)xušne- frēštaku (rxwšny βr'yštk)
Apostle of Light

Hen. JRAS 1944, 138, 47; KG 397, 437.8, 620 p180

8484 **rγwšny wn'y** B روشن گر
r(u)xušnĕ-wanē ©pr. name ⇒-wn'y
light-maker
BSTBL, Dhu.

8485 **rγzy** M پشم، پارچه‌ی پشمی
raγzi ©*IE *rezg* ?
wool, woolen
CII 1990 p25, A1, p41, 85

8486 **rγzycyk** M پشم گونه، پشم‌مانند
raγzičīk
woolly
CII 1990 p25 A1

8487 **rγzyn'k** S پشمی، پشمینه(غزه)
raγzinē, raγzinēnē (rγzynyn'k) ©Yaghn. *raγza*; Taj. *ghaze* ©pl. *-t*
woolen
MDii p155 n 14 p210; Ham. BSOAS 1968, 330-46

8488 **rγzynyn'k** ⇒ rγzyn'k

8489 **rq** C ⇒ 'rk

8490 **rkkš** ⇒ rkš

8491 **rkš** B حمایت، پشتیبانی
rakš (rkkš) ©<Skt. *rakṣa*
protection
TSP 3.93, 8.169, 170, 14.2, 15.13; BSTBL, Padm. 52

8492 **rm** ⇒ 'M(=rm)

8493 **rm-** C, S مردم، ملّت(رمه، رم)
ram ©Parth.; MP *ram* ©nom. ob. *-y, -yy*; acc. *-w*; abl. *-'*; pl. *-t'*; ob. pl. *-ty* ⇒rmq'ny
people
STi 6.14, 22.20, 57.20, 61.10; STii 1.32, 2.8, 6.1; BSTii: C2 gloss. p224; MDii p210; Frag. Len. p107; GMS 512; Schwartz. HMV 392 V4; Sund. AoFviii 1981, 21V 12 p180

8494 **rm'k** B, S رمه، گلّه
ramē (rmy, rm'kw) ⇒rm-
cattle
TSP 13 ii 14

8495 **rm'kw** ⇒ rm'k

8496 **rm'nty** C ⇒ r'm'nty

8497 **rmq'ny** C کافر، مردم عامی، عوام
ramakān ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒r'mq'n, rm-
people, heathen
BSTi 259; STi 83.10; BSTii 898.105: C2, 55V15; GMS 1065; Sund. AoFviii 1981, 21V4, 26R 3

8498 **rmy** C ⇒ rm-

8499 **rnβ-** B حمله کردن، جنگیدن
ranβ/p ©Khot. *raph*; Parth. *raf*; RV *rapithā* ©inf. *rnβ(ʾ)y* ⇒rnp-, rβny
(*to*)attack, (*to*)fight
TSP 2.326, 3.183, 185-9, 191 n p173, 326, 197, 184; Hen. Texts. 719; Gersh. AHM 325; BSTBL, Dhu. 146

8500 **rnk"n** B رنگی
rangān (rnk'n)
coloured
SCE 142, 173; TSP 6.169; GMS 1034, 1145

8501 **rnk'n** ⇒ rnk"n

8502 **rnkcrm** S پوست رنگ‌شده
rang-čarm
coloured skin
MDii B-3, 11, A-1V3

8503 **rnp-** B حمله کردن، تجاوز کردن
ranp ⇒rnβ-
(*to*)attack, (*to*)violate
VJ 1096, 3pl. *rnp'nt*; *rnpyh*, TSP 2.642, 783; AVS 107

8504 **RNY'W** ⇒ 'N'YW

8505 **rš'k** B روحانی هندو، مرتاض
ṛši, rəši (rš'y) ©<Skt. *ṛṣi*
Hindu priest, ascetic
VJ; BSTBL, Vim. 170; Frag. Len. 71.1

8506 **rš'y** ⇒ rš'k

8507 **ršk'** B رشک، شپش
rišk (rškh) ©Skt. *likṣā*
louse
TSP 2.1112 n p183, 10.29

8508 **rškh** ⇒ ršk'

8509 **ršn** M روز هجدهم ماه(بیرونی: رشن)
rašn
eighteenth day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.9

8510 **ršt'** M, C, S ⇒ ršt(h)

8511 **ršt'wc"r** B, M دلداری، تشویق
raštŭčār (ršt'wc'r)
consolation
VJ 396, 963; Hen. Tales. 483.15

8512 **ršt'wc'r** ⇒ ršt'wc"r

8513 **rštʾwcʾry** B دلداری
raštŭčārc (rštʾwcʾryy)
consolation
VJ 379, 388, 1433; *rštʾwcry*, VJ 52[b], *+wn-* "to console"; Hen. JRAS 1945, 154.7

8514 **rštʾwcʾryy** M ⇒ rštʾwcʾry

8515 **ršt(h)** B راستی، راست، درست
rašt, rəšt (rštʾ) ©√*raz*; Parth. *rāšt*; Khwar. *ršt*; OP *rāšta* ©f. n. & adj. nom. acc. *-ʾ/h* ⇒ršty, ryšty'q, rtšth
true, truth
BSTBL, Vim. 70, Dhu. 205; W-Lii, 579; Frag. Len.; Hen. 112R4; Tales. 480.11, 14; MDii B-4 R18, A-9R11; C2 p53, 99.52R14, 6R13; Sund. AoFi 1974, 224, 1V17, 6R2, 10i V8; AoFviii 1981 p217

8516 **ršty** C, B راست، درست
raštē (rštyy) ©adj.; pl. *-t*
true
BSTii 883.20: C2, 48R22; Hen. Tales. 469.20; SCE 32

8517 **rštyʾq** M, C ⇒ ryštyʾq, rštyʾk(h)

8518 **rštyʾk(h)** M, B راستی
raštyāk (rštyʾq) ©ob. *-y*
truth, rectitude
GMS 517, 1110; BBB p133; W-Lii; Sogdica. 3, 4; Sund. AoFi 1974, 1V 17, 9R 5; AoFviii 1981 p217; C2 p224, ob. *-qy*, 68V30; *-h*, VJ 1184; TSP 6.67; KG 450, 453, 603, 637; *rštyʾ*, KG 549; *rštyʾky*, KG 527

8519 **rštyy** M ⇒ ršty

8520 **rt**[1] B, M, C و، پس(در بیشتر متون)
rət, ərt (rtšn, rtšw, rtšy, rtms, rtγw, rtkδ, rtcnn) ©encl. ⇒rty
and

8521 **rt**[2] C موبد، رد
rat
Rad(*Zoroastrian priest*)
BSTii 856.11: C2, 22R11, 14, 24R12, 26R3

8522 **rtcnn** ⇒ rt[1]

8523 **rtγw** ⇒ rt[1]

8524 **rtkδ** ⇒ rt[1]

8525 **rtms** B ⇒ rtyms, rt[1]

8526 **rtn-** B, M, S جواهر، گوهر، شریف
ratn (rttn) ©<Skt. *ratṇa* ©acc. *-w*; ob. *-y*, *-ʾ*; pl. *-tʾ*
jewel, noble
VJ p118; TSP; SCE p69; BSTBL, p129; Frag. Len. p108; STii 7.29; Sogdica. 25.9; MSP b34, 110 e13

8527 **rtnʾynʾy** B جواهرنشان
ratnēnē (rtnynʾk(w), rtnyny(y), rtnynʾy)
with jewel inlaid
BSTBL, p129; TSP; VJ; BBB; Hen. BSOAS 12, 307.63; GMS 1053; *rtnynʾkw*, VJ 862; Dhy. 327

8528 **rtnʾynch** B جواهرنشان
ratnēnč (rtnync) ©f. adj.
with jewel inlaid
VJ 18[b], 345, 520; STii 5.27

8529 **rtnβʾmyk** M گوهرنما
ratn-fāmīk, ratn-βāmīk ©<Av. *bāmya* ⇒rtn-, βʾm
resplendent like jewel
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.6

8530 **rtnynʾk(w)** B ⇒ rtnʾynʾy

8531 **rtnynʾy** ⇒ rtnʾynʾy

8532 **rtnync** C ⇒ rtnʾynch

8533 **rtnyny(y)** M ⇒ rtnʾynʾy

8534 **rtšn** ⇒ rt[1]

8535 **rtšth** B راست، راستی
ratš ? ⇒ršt(h)
truth, true
TSP 2.56 n p169; Hen. Texts. 734; BSTBL, Vim. 42

8536 **rtšw** ⇒ rt[1]

8537 **rtšy** ⇒ rt[1]

8538 **rttn** B ⇒ rtn-

8539 **rttw** ⇒ rtw(w)

8540 **rtw(w)** M واحد زمان(معادل ده ثانیه)
r(ə)tu ?, ratu ? (rttw)
unit of time(*10 seconds*)
GMS 1190, 1662; Hen. JRAS 1945, 149.25, 150 n 8, 152 n 3; BBB p133; W-Lii 570

8541 **rty** B, S, C و، پس، آنگاه(در بیشتر متون)
r(a)ti, rəti
and, then
rt(y)šw, *rt(y)šy* "and him, it"; *rt(y)šn* "and them"; *rtyn* "and"; *rtymy* "and me"; *rtyβy rtf* "and you"; *rtyβn* "and you" (pl.); *rt(y)γw* "and he"; *rt(y)šc* "and from him" *rtcnn* "and from"; *rt(y)ms* "then"; *rt(y)kδ* "and if"; *rtyšyms* "again

him"; *rtywr* "and up"; *rtypr* "and in"; STii p595; SCE p69; BSTBL, p129; KG p189; C2 p224; MSP p52; *rtty*, TSP 5.61

8542 **rtyh** B بخشندگی، رادی
ratyā
generousity
TSP 8.199, 12.18

8543 **rtyms** B سپس، پس، باز(در بیشتر متون)
rti-mas (rtms) ⇒rty, ʾTRZY, ʾPZY
then, afterwards, again

8544 **rtyn** B, M ⇒ rty

8545 **rwʾʾn** S(AL) ⇒ rwʾn

8546 **rwʾn** B, M; C روان، روح
rwān, ruwān (rwʾnh) ©ob. -ʾ, *-y(h)*, *-yy*; pl. *-t/d*; ob. pl. *-t/dy*; voc. -ʾ ⇒ʾrwʾn
soul, spirit
GMS 100, 353; SCE 254, 265; TSP 2.558, 561, 582, 1134, 8.72; Hen. Tales. 468.34, 480.28, 476.11; W-Li, ii; KG p189; MSP p52; BBB 622, 679 b57, 66, 81, 97 f14, 17, 39; STi 9.3, 5; BSTii: C2 gloss. p224; *rwʾndyy*, BBB c14

8547 **rwʾnh** S ⇒ rwʾn

8548 **rwʾnkʾn** S خیرات، روانگان(هدیه به روان مرده)
rwān(a)kān ©MP *ruwānagān*
alms, soul-service
KG 414

8549 **rwʾnmyc** M روحانی، روانی
r(u)wān-mēč
spiritual
GMS 1103; Hen. Tales. 473.4

8550 **rwʾnspʾsy(y)** M روانگان، خیرات(هدیه به روان مرده)
r(u)wān-spāse
soul-service, alms
Hen. JRAS 1944, 142.9, 10; GMS 1428

8551 **rwʾrt** S ظریف
rwārt/θ ? ⇒ʾrwʾrt
delicate
MSP b165

8552 **rwʾrtyh** M ظرافت
r(u)warθyā ? ©<Av. *urvāθra* ⇒ʾrwʾrt
delicacy
Sogdica. 2.16, Add.

8553 **rwβ** B, M دهان(رَم: گوشت درون دهان)(سخن، کلام)
ruβ ©Av. *uruθwan*; Parth. *rumb* ©ob. *-yh*
mouth
TSP 5.109, 6.44, 9.110, 116, 15.28; BBB 592

8554 **rwβcykʾ** B دهانی، لپّی
ruβčīk
(*of*)mouth
TSP 5.124

8555 **rwc** M, S روز(بیشتر در ترکیب با نام روزهای ماه)
rōč ©Parth.*rōž*; MP *rōz*; OP *raucah-*
day
GMS 1435; MDiii p127

8556 **rwcʾyn** ⇒ rwcn

8557 **rwcn** B پنجره، روزن
rōča/ēn (rwcʾyn) ©Pahl. *rōzan*
window
TSP 3.298; ob. *-rwcnyh*, TSP 3.297

8558 **rwcpʾn** C جلّاد، دژخیم(دخیل: روزبان)
rōčpān ©pl. *-t*
executioner
BSTii 866.12, 16, 17; Benv. JA 1955, 327; C2 p63, gloss. 27R12, 16, 17, 26, 27V9

8559 **rwc prwstyy** M برگشته روزگار(روز برگشته)
rōč- parwastē ⇒prwsty(y)
ill-fated
Sund. Man. Lett. 309.6 n 32, 314

8560 **rwcyk** M روزی، آذوقه
rōčik (rwtcyk) ©Pahl. *rōzīg*
provisions
GMS 995

8561 **rwδ** B روی، مس
rōδ (rwd) ©MP *rōy*; Parth. *rōδ*
copper, brass
SCE 238; BSTBL, Intox. 14, 15; STii 5, 12

8562 **rwδ-** B, M, S روییدن
rōδ ©<Av. *raod-*; *√*raud-*; Parth. *rōd-*; Khot.*rūd*; Yaghn.*rūt* ©inf. -ʾy ⇒ʾβrwδ, ptrwδ-, rwδn-
(*to*)grow
BBB 580; GMS 586; TSP 2.10, 18; W-Lii; BSTBL, p130, Vim. 30, 150, Dhu. 31, etc., Dhy. 196, etc.; Frag. Len. p108; inf. -ʾy, Dhy. 196; AVS 114

8563 **rwd** C ⇒ rwδ

8564 **rwδʾk** B گیاه، علف(روییده)
rōδē, rōδāk ?
plant, herb
TSP 3.214: Frag. 3.4

8565 **rwdny** C ⇒ rwδny(y)

8566 **rwδn-** M رویانیدن
rōδan ©caus. st. ⇒rwδ-

(*to*)make grow
Sogdica. 47.4; GMS 547

8567 **rwδny(y)** M فلزی، رویین، مسی
rōδnē (rwdny) ©acc. *-nw*; nom. *-ny*; pl. *-nyt*
(*of*)brass, (*of*)copper, brazen
GMS 1058, 1246; BBB p134; Hen. BSOAS 8, 1936, 584; C2 gloss. 23R4, *rwdny*, 91R8, *rwdnw*; pl. *rwδnyt*, Hen. Tales. 473, 51

8568 **rwδyn'k** B رویین، رویینه
rōδēnē ⇒rwδynch
(*of*)brass
TSP 2.527

8569 **rwδynch** B رویین
rōδēnč ©f. adj. ⇒rwδyn'k
(*of*)brass, brazen
SCE 229; GMS 1058

8570 **rwγn** چربی، روغن
rōγn ©Av. *raoγna*; Pahl. *rōγn*; Khwar. *rγn*; Yaghn. *rūγin* ©ob. *-y(y)* ⇒γ'w rwγn
fat, oil
TSP 2.897; BSTBL, Padm. 40, 54, Dhy. 279; STi 36.1, 43.9; BSTii 827.50: C2, 94V20, 21; KG 550, 552, 572, 580; MDii A-5, 13; CII 1990 p85; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147

8571 **rwγšn** B, S روشن، روشنی
roxšn- ©Av. *raoxšna*; Parth. MP *rōšn* ©nom. ob. *-y*
bright, light
TSP 25ii, 4, 14.33; O² 16; W-Li; Frag. Len. 93.16

8572 **rwγšn'γrδmn(h)** B, S(M) بهشت
ru/oxšna-γarδmăn ©ob. *-yh*, *-wh* ⇒rwxšn'γrδmn, rγwšn'γrδmn
paradise
Hen. Tales. 476.13.21; S W, IIJ 1976, 46, 49, Frag. 4.5, 6.8

8573 **rwγšntr** S روشن‌تر
roxšntar ©*-y* ⇒rwxšndr
brighter
Hen. Tales. 481.34

8574 **rwγšny"k** ⇒ rwγšny'k(h)

8575 **rwγšny'k(h)** B روشنایی
roxšnyāk (rwγšny"k) ⇒rwxšny'k
brightness
O² 6: Frag. Len. 93.6; TSP 23.12; BSTBL, Vim. 12

8576 **rwk** B جهان، گیهان(بیشتر در ترکیب *القاب بودا*)
r/lok ©<Skt. *loka* ⇒δwk'
loka, world
TSP 2.1193, 7.26, 8.39, 29; BSTBL, Padm. 52, 61 p130

8577 **rwkδ't(h)** ⇒ rwk

8578 **rwkδyšβr'** ⇒ rwk

8579 **rwkp'r** ⇒ rwk

8580 **rwp-** B, C برچیدن، چیدن، رُفت، روییدن
rōp ©√*raup*; Pahl. *rōb*
(*to*)pick up
VJ 695; STi 47.17, 48.21

8581 **rwps(h)** B, M روباه
rŭp(a)s ©Parth. *rōbās*; Khot. *rūvāsa*; Khwar. *rwbs*; Oss. *rōbās*; Skt. *lopāśa*; **raupāsa* ©f. n.; ob. *-y(h)*
fox
GMS 121; TSP 2.772, 13.18; Frag. Len. 68, 18, 19; SCE 149; Hen. Tales. 475.15

8582 **rwpsy'kh** S روباهی، (مربوط به)روباه
rŭpasyāk
(*related to*)fox
MDii B-3, 13, 14-5 p71, 73n12-3; MDiii p63

8583 **rwr'** ⇒ rwrh

8584 **rwrh** B, M دارو، گیاه دارویی
yrŭrā (rwr') ©Av. *urvarā-* ©f. n.; ob. *-yh*; pl. *-t(t)*, *-th* ⇒'rwr(h)
drug, medical plant
TSP 3.215, 272, 275, 279, 174, 6.186, 1881; BSTBL, Padm. 5, 32, Dhu. 261; GMS 99, 221, 492, 1175; BBB p62, 517

8585 **rwrt** M بی‌شرم
shameless
BBB p92 b93

8586 **rwrty'mync** M بی‌شرم، بی‌شرمی، هرزگی
shameless, insolent
BBB p92b10; GMS 1103; S W, Xwast. 1991, 327c8

8587 **rwrtyh** B بی‌رحمی، بی‌شرمی
⇒rwrt
shamefulness, cruelty
TSP 2.1207 n p184f

8588 **rwst-** M, C رُستن، روییدن
rust ©pt. st. ⇒rwδ-
(*to*)grow
GMS 586; AVS 114

8589 **rwstm(y)** S رستم
rustam ©nom. acc.; ob. *-y*
Rustam

TSP 13.2, 5, 24, 25, 26, 28 ii 4, 11, 12

8590 **rwsty(h)** M, C رسته، روییده
rustē ©pp.
grown
Hen. BSOAS 12, 307, 29; BSTi 112, 120

8591 **rwstyk(h)** S روستی، اهل روست
rŭstīk
(*from*)Rust
MDii B-9R2.15; -*h* B17R7

8592 **rwš-**[1] B, C جریان‌داشتن، چکیدن
rōš ©Skt. *sravati* ©pt. *rwšʾt-*
(*to*)flow, (*to*)drop, (*to*)stream
TSP 2.139, 3sg. pres. *rwšth*, n p170; VJ 7[a], 1029; C2 gloss. 14V21, 22

8593 **rwš-**[2] B, S غرّیدن
rōš ©IE **reu(s)*
(*to*)roar
TSP 13.21 apud. S W, IIJ 1976, 60; MSP b38 n p52

8594 **rwšʾ** S(M) ⇒ rwšʾk(h)

8595 **rwšʾk(h)** B غرّش
rōšāk, rōšā (rwšʾ)
roaring
VJ 61[e] apud. S W, IIJ 1976, 60; MSP b40

8596 **rwšʾny** S(M) غرّنده
rōšānē ? ©pres. part. ⇒rwš-[2]
roaring
MSP b124, pl. -*t*

8597 **rwšγwny** C دوست‌داشتنی، خواستنی
rōžγōnē ©acc. -*nw* ⇒rwẓγwnʾy
desirable
-*nw*, BSTii 842.7; Benv. Eti 328; C2 p50 n4, 184, 68R7

8598 **rwšn** S(M) روشن
rōšn ©<Parth. *rōšn*
light
KG 607-98

8599 **rwšnγrʾyw** S(M) نفس روشن، نفس روشنی
rōšn-γrīw
light soul(*viva anima*)
Sund. KG 607-8 p189; AoF, 1979, 120 n49

8600 **rwt** M, C رود، رودخانه
rōt (rwwt) ©<OP *rautah-* ©ob. -*y*
river
GMS 39, 530; STii 1.20; BSTii 860.35, 879.11: C2 gloss. 22V7, 12, 23R11, 12, 23V5, 53R6, 87V11; ob. -*y*, STi 60.1; BSTii 857.15: C2, 22V15

8601 **rwtcʾk** ⇒ rwcyk

8602 **rwtcyk** MD ⇒ rwcyk

8603 **rwwt** M ⇒ rwt

8604 **rwxšn-** M, C روشنی، روشن
roxšn ©nom. gen. -*y(y)*; acc. -*w*; abl. voc. -ʾ; pl. -*tʾ*, -*dʾ*; nom. f. -ʾ; ob. pl. -*tyʾ*, -*tyh* ⇒rwγšn, rγwšn-, rxwšn-
luminous, light
GMS 40, 127, 520, 1191-9; BBB b56, 58 b5, 80, 97 f80, 46, 566; W-Lii 569; KG 2338; MSP c20 b98 b121; C2, 91R 11; Hen. BSOAS 12.307.11, 19; STii 2.11; BSTi 165; Sund. AoFiii 1975, 18V17

8605 **rwxšnʾγrδmn** M بهشت
roxšna-γarδ(a)mān ©<Av. *raoxšna-garōδəmāna* ©ob. -ʾy, -yʾh ⇒rwγšnʾγrδmn(h)
paradise
GMS, 1218; BBB f85; BSOAS 12, 307.11; 21, 1221

8606 **rwxšnʾγrδmncyk** M بهشتی
roxšna-γarδmāncīk ©pl. -*t* ⇒rγwšnʾγrδmncyk
paradisian
GMS 1014; BBB f48

8607 **rwxšndr** M روشن‌تر
roxšndar, rxušndar (rxwšntr) ©nom. -*y*
brighter
GMS 1284; KG 366

8608 **rwxšny'(ʾ)q** ⇒ rwxšnyʾk

8609 **rwxšnyʾk** M, C روشنی
roxšnyāk (rwxšnyʾ(ʾ)q) ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒rγwšnyʾk(h), rwγšnyʾk(h)
brightness
GMS 1110, 1221; BBB 485 p134; BSOAS 12, 307.41; STi 31.12, 65.8, 43.16; Sund. AoFviii 1981 p217; STii 3.64, 1.27; C2 gloss. p224; W-Lii 546, 547.25, 548.19, 564; -*h*, MSP b28 b97; CII 1990 p67 G4-5

8610 **rwxšnyʾqyʾ** C روشنی، درخشش
roxšnyākyā
brightness
STi 3.72; GMS 1111; STii 3.72

8611 **rwxšt-** C درخشیدن، برق‌زدن
ruxšt ? ⇒rγwšʾnt
(*to*)shine
BSTi 31; Benv. JA 1943-5; S W, IIJ 1976, 57n 60

8612 **rwž–** C خواستن، آرزو کردن، میل‌داشتن
rōž
(*to*)desire, (*to*)wish
GMS 379; STii 1.78; C2, 94V12, 51V24; AVS 138

8613 **rwẓγwn'y** B مناسب، دلخواه
rōžγōnē ⇒rwšγwny
desirable, suitable
BSTBL, Dhy. 215; GMS 1114; Lentz. STii p604

8614 **rwžny** C خواستار
rōžnē ©pres. part.
desiring
C2, 48V18

8615 **rwžty'** C میل، آرزو
rōžtyā ©f. n.; pl. *rwžtyt*
desire
C2, 51V29, 60R22, 61V28, 69V26 pl. 40R13

8616 **rwzy'kh** B میل، آرزو، خواهش
rōžyāk ©MP *rwzdyh'* ⇒"rwγtky'
wish, desire
TSP 2.344, 345; Hen. Texts. 719; Sogdica. p47.3

8617 **rxmyh** ⇒ rxmy(y)

8618 **rxmy(y)** M اثر، باقی‌مانده
raxmē (rxmyh) ⇒rγm'k
rest, remainder
BBB p65.530, 576, ✓*rič*

8619 **rxn–** C, S جرأت کردن، به خود اجازه دادن
raxn ©perf. *rxnd'r–* ⇒rγn–
(*to*)dare
BSTi 134; C2, 25R3-4, 17V1, 2, 24V15, 56R19; MSP b134, 135; CII 1990 G8 n p69

8620 **rxsynyt'yr–kyrd** S اسکندریّه
(ə)raxsinder–kird ©MP *'lxyndrgyrd*
Alexandria
KG 359 p189; Hen. JRAS 1944, 141 n 2

8621 **rxwšn–** S روشن
r(u)xušn ©nom. ob. *–ny*; abl. *–n'* ⇒rwxšn–
light
KG 562, 567, 601; W–lii 564

8622 **rxwšntr** S ⇒ rwxšndr

8623 **rxwšny'kh** S روشنایی
rəxušnyāk ©f.n.; ob. *–y* ⇒rγwšny'k(h), rwxšny'k
light
Sund. MHC 24; MSP b28, 97

8624 **rxwšny βr'yštk** ⇒ rγwšny βr'yšt'kw

8625 **ryβh** MD ⇒ ryph

8626 **ryj** M آرزو، تمنّا، میل(دخیل: ریژ)
rēž ⇒ryz, ryž
desire, wish
GMS 66; BBB 538, 567, 585, 679 b14; Sund. 1994, 45.18

8627 **ryj–** M آرزوداشتن، خوش آمدن
rēž ⇒ryž–, ryz–[2]
(*to*)desire, (*to*)be desirable
BBB 605, 3sg. subj. *ryj't*

8628 **ryk** B هرزه، بد، پلید(دخیل: ریغ، آریغ)
rīk ©<OP *arīka*
wicked
VJ 1097; Sogdica. 4

8629 **rym** B, M, C کثافت، ناپاکی، چرک، ریم
rēm (rymh) ©Parth. MP *rēm*
dirt, dirty, impurity
BSTBL, Vim. 43, 72, 207, Dhu. 24, 37, 151, 153, 240; Frag. Len. 93.9; BBB 583, 587; C2 gloss. 61R25

8630 **rym'yš** B سرزنش
rimĕš, rymĭš ? (rymyš)
blame
TSP 7.103, 119; S W, IIJ 1976, 70

8631 **rym'yš–** B, S سرزنش کردن
rimĕš, rymĭš ?
(*to*)blame
TSP 2.340, 633, 652, 7.110 n p173; Frag. Len. 40.5, 8, 11; perf. *rm'yštδ'r–*, TSP 2

8632 **rym'yštk** B شایسته‌ی سرزنش، مورد سرزنش
rimĕštē ?
blameworthy, reprehensible
BSTBL, Intox. 13

8633 **rymγw'r'k** B کثافت‌خور، گنده‌خور
rēm–xwārē
dirt–eater
TSP 2.415

8634 **rymh** B ⇒ rym

8635 **rymn'k** B کثیف، ناپاک، ریمن، چرکین
rēmnē, rēmanē (rymny(y)) ©pl. *–t*
dirty
TSP 2.352; STii 10.12; BBB 583 b29, *rymnyh*; Hen. BSOAS 12.307, 64; GMS 1056; Sund. Man. Lett. 310.15, 21

8636 **rymny(y)** M ⇒ rymn'k

8637 **rymyš** ⇒ rym'yš

8638 **rync'q** C, M ⇒ rync'k(k)

8639 **rync'k** ⇒ ryncwk

8640 **rync'k(k)** B, S بچّه، کودک، کوچک، ریز
rinčăk, rinčē (rync'q) ©<**r(a)nj*; Av. *rənjyah*; Khwar. *rnc*; Khot. *raysga*; Pasht. *rangai* ⇒ryncyk
child, small, little
TSP 3.198, 12.31, 35; VJ 950; SCE 24, 281, 316, 399; BSTBL, Dhu. 79; MDiii p128; MSP; STi; STii 4.45; C2, 69V17; *rynck*, BBB; TSP 16.34; *rynckk*, SCE 303; pl. *-t*, VJ 390, 1245; STii 1.83; KG 504; voc. -', STi 31.6; *rync*, Frag. Len. 14 V2; *rynck* "short" GMS 1241; Hen. Tales. 482 n5; Gersh. AHM 215; Bailey. Prolexis. 182; Mayrhofer. EWA III, 31-32

8641 **rync'kkw** S کوچک، سبک
rinčaku (ryncqw) ©<*ryncwk*
small, light
MDii A-10, 3; C2 p95.5, 48V5

8642 **rync'kstr** S کوچک‌تر
rinčakstar ⇒ryncwkstr
smaller
MSP b185

8643 **ryncq skwn** M کودکی
rinčak-(a)skōn
childhood
GMS 635 n 2

8644 **ryncqw** C ⇒ rync'kkw

8645 **ryncwk** B بچّه، کوچک، سبک
rinču/ak (rync'k)
child, little, light
TSP 6.185, 198, 12.55; Hen. Texts. 733; Tales. 482 n 5; Gersh. AHM 215, <**ranjuka*

8646 **ryncwkstr** M سبک‌تر
rinčuk-star ⇒rystr, ryncwk, rync'kstr
lighter
Hen. Tales. 481.36; GMS 1288A

8647 **ryncyk** S کوچک، کم
rinčīk ©pl. *-t* ⇒ryncwk, rync'k(k)
small
MSP b46

8648 **ryp'w** B معلول، افلیج
rĕpu ?, refu ? ⇒ryph, r'f
infirm, defective
VJ 124; BSTBL, Vim. 48; Gersh. Advice. 92

8649 **rypβr'k** B معلول
rĕp-βarē, ref-βarē ⇒ryph, r'β(h), rβny
infirm, defective
VJ 51, 76; SCE 79

8650 **rypδβh** B ظهر، نیمروز
ripa/əθβ ©<Av. *rapiθwā*
noon
BSTBL, Dhu. 909; GMS 293; Benv. Et. Oss. 31 n; Bailey. Asica. 23

8651 **ryph** S نقص عضو، آسیب
rĕp, ref (ryβh) ©<**rafya*
defectivness
MDii p43.14; KG 555; Gersh. Advice.

8652 **RYPW** B, S دهزار، بیور(هز)
βēwar, βrēwar (βrywr) ©Idg. ⇒βryywr
ten thousand, myriad
GMS 362; VJ p119; TSP; BSTBL p130; SCE p69; STii 9.14.15; *RYPW -ky*, Dhy. 329 "by myriads" MDii p211; Frag. Len. 82 a16, 93.26

8653 **ryr'kh** M بزاق، آب‌دهان، لیر
rī/ērāk ©Pašt. *lāra*; Heb. *rīr*
saliva
Sogdica. 5.10

8654 **rys-** B لیسیدن، لیشتن
rēs ©<**raiz*; Av. *raēz*; Khot. *rrīys-*; Yaghn. *lēs* ©pt. *rys't-*
(*to*)lick
VJ 990; AVS 125

8655 **rysk** S, M برنج
ri/ĕse ⇒ryz'kh
rice
Anc. Lett. 5.10 p33 n 9; Hen. Texts. 724 n 1; Sogdica. 45.2b

8656 **rystr** M, C کوچک‌تر، کوتاه‌تر
rī/ĕstar ©<**ryncksstr* ⇒rync'k(k)
smaller, less, least
W-Lii 547.6; BBB p134; GMS 464, 1241, 1288; Hen. Tales. 481.39; C2, 48 R25, 68V30 p224; STi; Sund. AoFviii 1981, 24V7 p189

8657 **ryš'kk** B ریش
rēšĕ, rēšăk ? ©Pahl. *rēš*
beard
VJ 914

8658 **ryšt'** ⇒ ršt(h)

8659 **ryšty'q** C راستی
r(i)štyāk, rəštyāk (ršty'q) ⇒ršt(h)
truth
STi 40.5, 44.4, 53.5; GMS 517; Sund. AoFi 1974, 224

8660 **ryt** صورت، روی
rī/ēt (ryyt) ©Yaghn. *rīt* ©ob. *-y* ⇒ryth
face
TSP 5.32, 12.18; Sogdica. 5.5; Hen. JRAS 1944, 143.19; GMS 29; KG 2327; Frag. Len. 33.4; W-Li b71; BBB b22; STii 2.10, 4.5; BSTi 150, 165-6; C2, 55R22, 60R10, 68R27; MSP b29, 60, *ryt'k*, TSP 8.107

8661 **ryt'ngm'ny** M در برابر
rēt-angmănē (ryth'nkm'ny)
face to face
BSTBL, Dhy. 189; GMS 1037 "openly"

8662 **rytγwδ(δ)** M صورت‌پوش، چادر
rēt-γōδ (rytγwwδ(δ)) ©√*gud*; *gaud-*
face cover, veil
Sogdica. 25.27, 39.14 n p41

8663 **rytγwwδ(δ)** ⇒ rytγwδ(δ)

8664 **ryth** B, S صورت، روی
rēt ⇒ryt
face
VJ 261, 266, 838, 917, 1279; TSP 3.241.279, 10.12; BSTBL, Dhy. 39, 42, 55, 56, 338; *-wh*, TSP 7.94; SCE 171; Frag. Len. 100c11, 37.2; MDii B-18.17 A-19.2, 3

8665 **ryth'nkm'ny** B ⇒ ryt'ngm'ny

8666 **ryt-pcβnt** M پاسخ شفاهی(حضوری)
rēt-pačβand
face to face answer
CII 1990 p64 G3 n p66

8667 **rytr** M, C بدتر
ritar ?
worst
Hen. Tales. 481.49; GMS A1286; Sund. AoFi 1974, 2a.V3

8668 **rytry'** بدبختی، زیان
ritaryā ©f. n. ⇒rytr
evil, harm
TSP 6.192n p207, 12.23, 22.7; Hen. Tales. 472.12; GMS 1288 n 1; MDii p166 B-7R6; C2, 87R17, 102V26: BSTii 878.17, 831.26

8669 **rytyh** B, S ⇒ ryty(y)

8670 **ryty(y)** M, C در برابر، رویاروی، به‌طرف
rītĕ (rytyh) ©adv.; postp.
face to, in front of, before, towards
Tales. 475.19; C2 gloss.; KG 2055; VJ 147, 840, 1083; TSP 7.163; Frag. Len. p108; BBB p48, 642 c39 e15; GMS 1633; Cosm. 312.79

8671 **ryyš-** M پاره کردن(ریش)
rēš
(*to*)tear apart
Hen. JRAS 1944, 143.23; AVS 128

8672 **ryyt** M ⇒ ryth

8673 **ryz** B, S خواهش، آرزو، میل(دخیل: ریز)
rēž (ryẓ) ⇒ryž, ryj
wish, desire, demand
VJ 165, 54[b], 883; SCE 30, 532; TSP 2.662, 733, 899, 901, 904; BSTBL p130; MDii Nov. 5.9, p170; MSP b141; STii 9.16; *ryẓh*, Vim. 112; Hen. LW 99; TSP 2.109

8674 **ryz-'** B, S ریختن، چکاندن(ریزاندن)
rēz ©Parth. *rēžišn* ©3sg. impf.; inf. *ryz'y*
(*to*)pour, (*to*)flow
VJ 1373; GMS 308; AVS 135

8675 **ryz-²** B, S خواستن، آرزوداشتن، خوش آمدن
rēž (ryẓ-) ©impf. *ryz* ⇒ryž-, ryj-
(*to*)wish, (*to*)desire, (*to*)please, (*to*)be pleasing
MDii p211; Hen. JRAS 1944, 138.49; VJ 88, 180, 25[b], 884; TSP 2.41, 380, 382, 575, 3.209, 265, 278; 7.171, 192; SCE 487

8676 **ryž** C میل، آرزو، خواهش
rēž ⇒ryj, ryz
wish, desire
STi 10.18, 63.14, 69.5; C2 gloss. p224; BSTi 186; BSTii 851.15, 893.21, 905.21, 907.12

8677 **ryž-** C خواستن، آرزو کردن، پسندیدن
rēž
(*to*)desire, (*to*)wish, (*to*)please, (*to*)be desirable
C2, 31V9, 48V11, 51V6, 27, 60R20; BSTi 137

8678 **ryẓ** B ⇒ ryz

8679 **ryẓ-** ⇒ ryz-²

8680 **ryz'k** B بارغبت، تابع میل، خودکام
rēžē (ryz'w)
at will
TSP 2.1183; SCE 430

8681 **ryz'kh** B برنج
rēzāk, rēzē ? ©Yaghn. *rijan*; Khot. *rrīysua*; Skt. *vrīhi*; Gk. *orusa*; Pašt. *wrīži* ⇒rysk
rice
TSP 2.1017 n p182; Hen. Texts. 724; AM 10, 196 n12; BSTBL, Padm. 39; Bailey. Prolexis. 306

8682 **ryz'kh'stny** B برنج‌زار
rēzākastanē
ricefield

TSP 2.1017; GMS 1118

8683 **ryz'w** B ⇒ ryz'k

8684 **ryzkr** B مستقل، خودمختار
rež-kar
independent, sovereign
BSTBL, Vim. 191

8685 **ryzkr'k** B خودمختار، مستقل
rēš-karē (ryẓkry)
independent, sovereign
TSP 2, 1145, 20.16; Hen. Tales. 474.5

8686 **ryẓkry** S ⇒ ryzkr'k

8687 **ryẓkry'kh** B خودمختاری، سلطه، استقلال
rēžkaryāk
independence, sovereignty
TSP 6.164

8688 **ryzy'n** B, S مطابق میل
rēžyān ©adv.
at will
VJ 1440; GMS 1051; MSP b64 n p53

8689 **rzkry'kh** M راستی
razkaryāk
rectitude
Sogdica. 2.5; GMS 1121

8690 **rzwryft** راستی
razwarīft ©<Parth.
rectitde
W-Lii 548.11

S

8691 **s"m** B ⇒ s'm

8692 **s'** C به، به‌طرف، سوی
sā ©Yaghn. *sa*; <*sār* ©postp. + acc. ⇒s'r[1]
to, for
GMS 358; C2, 51V3, 87V7 gloss. p224; STii 6.17; Sund. AoFviii 1981 p217

8693 **s'c-** مناسب‌بودن، لازم‌بودن، بایستن
sāč ©Av. *sācaya*; √*sak-* ©3sg. pres. *s'št/š'ct* perf. *s'cδ'r-*
(*to*)be proper, (*to*)be necessary
GMS 166, 260; TSP p270; VJ p119; BSTBL p130; BBB 660, f14, 89; MSP b175; STii 595; MDii p211; C2 gloss. p224; Frag. Len. p108; GMS 877; Sund. AoFviii 1981 p217; AVS 118

8694 **s'ck** S مناسب، وظیفه(سزاوار)
sāčē (s'cy(y))
proper, convenient, duty
BBB 660 b2 f89; GMS 962, 1161; *s'ckw*, Anc. Lett. 2.48, 49; Gersh. AHM 257

8695 **s'cyk** C مناسب
sāčik
convenient
Sund. AoFiii 1975 p60.17; AoFviii 1981 p218

8696 **s'cy mycy'** C درست، مناسب، سزاوار
sāčē-mēčyā
appropriate(*what is proper*)
BSTii 831.30, 909.20; Mack. BSOAS 28, 33, 120; C2, 61R20, 102V30

8697 **s'cy(y)** M ⇒ s'ck

8698 **s'δw** B خوب، عالی
sāδu ©<Skt. *sādhu*
excellent ?
VJ; TSP 5.84, 7.191

8699 **s'δynp'y** B اختیار، قدرت ؟
authority ?
BSTBL, Vim. 163

8700 **s'γm** S سام(نام غولی است)
sāγ/hm
Sam(*a giant*)
Hen. BSOAS 11, 70.11

8701 **s'γr** S زین
sāγ/xr ?
saddle
MDii p152, 153.6

8702 **s'q** C, M ⇒ s'k[1]

8703 **s'k[1]** M, S عدد، شماره
sāk (s'kh, s'q) ©**sahaka*; Av. *sāŋha* ⇒pw s'k(h)
number
GMS 1164; W-Lii 569, 578; BBB; Sogdica. 21.3b; Hen. Cosm. 307.3 n p308; STii 6.1; C2, 12R7; KG 488, 2336; MSP b43

8704 **s'k[2]** خراج، باج ؟
sāk
tribute ?
MDii, Nov. 6.4 p186-7

8705 **s'kh** S ⇒ s'k[1]

8706 **s'qy'** C مقام، مرتبه
sākyā ⇒mzyxs'qy'
rank
BSTii 848.5: C2 gloss. p216

8707 **s'm** B سنجاق مو، شانه
sām (s»m) ©Chin. *tsam* ?
hairpin
SCE 138, 169, Mack. n p38; GMS 71n 1

8708 **s'm»r** B تفکّر، شوق، مشاهده، مکاشفه
sāmār (s'm'r) ©<Skt. *samādhi* ©ob. *-y*
meditation, trance
BSTBL p130-1; TSP 7.31, 124; *sm»r'y*, Dhu. 10

8709 **s'm'r** ⇒ s'm»r

8710 **s'n** دشمن
sān ©Av. *fra-sāna*; Khot. *sāna*; Oss. *son*; OP *haina* ©nom. acc. *-w, -y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
enemy
TSP p270; BSTBL p131; Anc. Lett. 1.8; Frag. Len. p108; BBB p69, 556; Sogdica. p33.17; Hen. BSOAS 12, 307.23; *s'nw*, Vim. 96; *s'ny*, Intox. 28; Frag. Len. 37.13; *s'nt(y)*, Tales. 48.21; Sogdica. p34.3; STi 31.4, 18; STii 1.20; C2 p224

8711 **s'n'w'k** B دشمنی
sānāwē
enmity
TSP 11.21; GMS 1081

8712 **s'n'wty'** C دشمنی
sānāutyā
enmity
BSTii 903.17: C2, 57R17

8713 **s'nptw'rt'k** ⇒ s'nptw'yrt'k

8714 **s'nptw'rtyyh** M دشمن‌شکنی
sān-patwārtyā/i
breaking up the enemy
Sogdica. 31.17, 34; *s'ny ptw'rt'k*, BBB 641

8715 **s'nptw'yrt'k** S دشمن‌شکن، دشمن‌ران
sān-patwĕrtē (s'nptw'rt'k)
driving away the enemy
Sogdica. p33.1 p34.7, 33.17

8716 **s'nyptw'rt'k** S دشمن‌شکن
sāny-patwartē ? ⇒s'nptw'yrt'k
driving away the enemy
Sogdica. 34.7

8717 **s'pt(w)** B, C چپ
sāpt, sāpat
left
BSTBL, Dhy. 99; Frag. Len. 4.6, 9; O[1] 4; Frag. Len. 92.8, *-y*; STi 24.1, 26.5; *s'ptqyr'n*, BSTii 890.45; *s'ptw*, BSTii: C2 gloss. p61, 224

8718 **s'r'** به، به‌طرف، به‌سوی(گاه به‌صورت پسوازه)(در بیشتر متون)
sār ©postp. suff. ⇒βyks»r, pts'r', c'δrs'r, pyrnms'r, 'wrts'r, mrts'r, 'skys'r, s'
to, towards
GMS 358

8719 **s'r²** B سَر
sār
head
TSP 2.1230

8720 **s'r'βγ** M برج
sārβăγ (srβγ, s'rb'γ, s'rβγ) ©Pahl. *sarbāg* ©ob. *-yy* ⇒s'rβwγ
tower
Hen. JRAS 1944, 138.10, 139 n 8; STi 19.16, 41.4; GMS 1484

8721 **s'r'st** S ⇒ s'rst

8722 **s'rb'γ** C ⇒ s'r'βγ

8723 **s'rβγ** ⇒ s'r'βγ

8724 **s'rβwγ** S برج(ساروی، ساروک)
sārβŭγ ©<*sār-a-bŭ*; Syr.*srbwg*; Uigur. *sarvaγ* ⇒s'r'βγ
tower
MDiii p30 n8; Gersh. MJM 1974, 66

8725 **s'rst** M, C باشکوه، نجیب، زیبا
sārast (s'r'st)
noble, magnificent
KG 560; MSP b41; Sogdica. 29.14; STii p595, 2.10; C2, 12R17; Anc. Lett. 5a3; Gersh. Amber. 230.1 <**sarai-stā* "standing ahead"

8726 **s'rth** S(AL) کاروان
sārt ©<Skt. *sārtha*; Parth. *s'rt*
karavan
Anc. Lett. 2.36; Hen. BSOAS 12.607

8727 **s'št** ⇒ s'c-

8728 **s't** همه، همگی(در بیشتر متون)
sāt (s'tt) ⇒cs't
all
GMS 1306; TSP p270; VJ p119; BSTBL p131; BBB p134; MSP p53; KG 564; SCE 281; STii 595; C2 p224.225; Frag. Len. p108; MDii p211; *s'tw*, SCE 440; MD; KG 337; VJ 24', 510; *s'th*, MDii A-9V9

8729 **s'tt** M, B ⇒ s't

8730 **s'wc** M ⇒ swc-

8731 **sβr'ck'** B چیز، موضوع
(a)sfrāčk, əsfrāčk ⇒sfr'cq, 'sβ'r'ck'
thing, matter
BSTBL, Dhu. 141, Dhy. 48; TSP 5.43 n p201

8732 **sβr'cy** B جدال
(a)sfrāčē ? (sfr'cy')
dispute
Frag. Len. 83a7

8733 **sβryny** S(C) آفریدگار
s(a)frīnē ⇒sfrynny
creator
STi 86.2

8734 **sβryt'kw** S(M) آفریده
s(a)frītē (sβryty) ⇒sfryty(y)
created, creature
Hen. Tales. 475.24; STi 86.6, 9

8735 **sβryty** C ⇒ sβryt'kw

8736 **sβryw'n** S(C) آفرینش، خلق
s(a)frīwan ©pl. *-ty* ⇒sfrywn
creation
GMS 1084; STi 86.4

8737 **sfnyq** C آهن، آهنی
sfanīk ⇒'spnyn"y, spnyq
iron, of iron
STii 5.17; GMS 977, 1055

8738 **sfr'cq** C چیز، موضوع
(a)sfrāčk ⇒sβr'ck', 'sβ'r'ck'
thing, matter
STii 4.19, 3.62; GMS 976

8739 **sfr'cy** C کلمه، سخن
(a)sfrāčē ©<**us-frāc-uc*; Av. *frā-vac-*
speech, utterance
BSTii 849.9, 865.5: C2 p55, 12R9, 26V5; STSC 126

8740 **sfr'cy'** ⇒ sβr'cy

8741 **sfryn-** M, C آفریدن، خلق کردن
s(ə)frīn ©impf. *syfryn* ⇒sfryt-
(*to*)create
Hen. BSOAS 12, 307.17; GMS 627; BBB; C2 p225; AVS 97

8742 **sfryn'mnty** C آفرینش
s(ə)frīnāmandē
creation
BSTii 908, 20: C2, 40R20

8743 **sfrynny** C آفریدگار، آفریننده
s(ə)frīnē, safrīnēnē ©nom. gen. *-ny*; acc. *-nw*; ab. *-n'* ⇒sβryny
creator
GMS 475, 893; STii 3.13; BSTii 908.18, 905.2, 875.3: C2, 66V3, 40R18, 57V2

8744 **sfryt-** M, C آفریدن
s(ə)frīt ©pt. st.; pres. *sfryn-* ⇒sfryn-
(*to*)create
GMS 579; AVS 97

8745 **sfryty(y)** M, S, C آفریده
s(ə)frītē (sβryty) ©pp.; pl. *-t* ⇒sβryt'kw
created
GMS 1620; BSTii 848.53, 908.21: C2, 40R21, 69V19

8746 **sfrywn** M, C آفرینش، خلق
s(ə)frīwan ©ob. *-y(h)*; pl. *-t* ⇒sβryw'n
creation
GMS 1084; BBB p134; STii 3.13; W-Lii 505, 531, 545.4, 548.16, *-yh*, 547.5, 565; BSTii 846.15, 867.42, 905.16, 19: C2 gloss. p225; *sfrwn*, W-Lii 546

8747 **sfsqnt** C گِل، خاک رس
səfaskand ?
clay
STii 5.14, 17; Mack. BSOAS 33, 1970, 118

8748 **sγ'ntcyk** B مضحک، مسخره(خنده آور)
(a)sxandčik ⇒sxndy, 'sγ'nt
ridiculous
BSTBL, Intox. 10; TSP 21 i 7; GMS 1018

8749 **sγdy'** C سپری، روز سپری از اوّل ماه(از فرمول قدیمی تاریخ گذاری در فارسی باستان)
saγdyā ⇒sγt-(h), sγty'
passed(*for days from begining of the month, elapsed*)
BSTii 843.42: C2 p149.11

8750 **sγnw** S سخن
sax(u)nu ⇒sγwnw, swxn(w)
word
GMS 222; Hen. Tales. 483.4

8751 **sγr'yn-** B خریدن، باز خریدن
s(a)xrīn ©<**us-xrĭna-* ©inf. *-'y*
(*to*)rebuy
TSP 6.141, 171 n p20.6; AVS 97

8752 **sγrh** B چرخ
saxr (cγrh) ©f. n. ⇒cγr-
wheel
VJ 770 n p91; TSP 6.138 n p205; BSTBL, Dhu. 15

8753 **sγst'n** C سیستان
sagastan
Sakastan
STii 3.31

8754 **sγt-**$^{(')}$ C ⇒ sγt-(h)

8755 **sγt-(h)** S روز سپری از اوّل ماه، سپری(از فرمول قدیمی تاریخ گذاری در فارسی باستان)
saγd (sxth, sγt-$^{(')}$) ©✓*sak-*; OP *θakata*; Parth. *sxt*; Khot. *skyata* ©f.n. & adj. nom.; acc. -'/*h*; ob. -*y*' ⇒sγty', sγdy'
passed(*for days from begining of the month, elapsed*)
Anc. Lett. 3.26, 4.9; MD; GMS; Gauthiot. JA 1912, 1.344, 1326; Gersh. AHM 258; BSTii: C2 gloss. p225, 69R23 p150.23; S W, CI, 1991, 185; CII 1990 B13, *sγs'*, D2

8756 **sγtm'n** همه، همگی، با هم(در بیشتر متون)
saγdmān ⇒sγwtm'n
all, together
TSP 2.432, 1046, 5.90, 8.192, 13 ii 11; GMS 482; Hen. Tales. 469.29; BBB f62, 672; STi 41.2, 81.10; STii 1.5, 23, 2.9, 3.13; BSTi 172; Frag. Len. 52.2, 82 a10; Sund. AoFviii 1981, 26R 5; -*w*, MDiii p128; -*yy*, GMS 1236; *sγtm'ntk*, W-Li 89

8757 **sγty'** M, C سپری از اوّل ماه، سپری(برای روز ماه)
saγdyā (sγtyh) ©<OP *θakata* ⇒sγdy'
passed(*for days from begining of the month, elapsed*)
BBB 134b; GMS 1326; KG 540; TSP 2.1234, 7.128, 8.167; Hen. JRAS 1945, 155A; Gersh. AHM 258; C2, 55R17, 68V11; S W, loc. of *sγt* "day" C2 p150.23

8758 **sγtyh** S, B ⇒ sγty'

8759 **sγw'st'k** B تشریح‌شده، بیان‌شده(مکشوف، آشکار)
(ə)sγustē ? ©<*uz-gunda* "to reveal"; Khot. *uysgun-, uysgust-*
explained, exposed(*revealed*)
TSP 9.103, pp. **sγwnt*

8760 **sγw'y-** B, S برداشتن، بیرون کشیدن، بلند کردن
(ə)sxwāy ©Yaghn. *suxōy* ©impf. *syγw'y* ⇒'sγw'y-
(*to*)take, (*to*)raise
VJ 1465; TSP 3.51.261; BSTBL, Padm. 43; Frag. Len. p108; Tales. 478, 14; SCE 338, *sγwyt*, 3sg. pres.; AVS 95

8761 **sγwδy'n'k** B, S سغدی
s(u)γuδyāne (sγwδy'nk)
Sogdian
GMS 421, 1040; MDii A-14, 1.32; BSTBL, Intox. 37

8762 **sγwδy'nk** ⇒ sγwδy'n'k

8763 **sγwδy'w** S سغدی
s(u)γuδy(ā)u ? ⇒swγδy'w
Sogdian
Sogdica. 61.25; GMS 1076

8764 **sγwδyk** S سغدی
s(u)γuδik ©<**suγδiyaka* ⇒swγδ'yk, swt'yk
Sogdian
-*w*, -', MDii p211, Nov. 2R1 B-10 R1, 14 iii p128; GMS 421, 977

8765 **sγwn-** B, S خواندن، اداکردن، سخن گفتن
saxwan ©<**sahwan/ *uz-xwan*; ✓*sah ? xwan ?*
(*to*)utter, (*to*)recite
GMS 604 A; Mack. BSTBL, Dhy. 6; STii 8.10

8766 **sγwnh** S ⇒ sγwnw

8767 **sγwnw** B, S کلمه، سخن
saxwan, sxun (sγwnh) ⇒sγnw, swγn-[1], swxn(w)
word, speech
VJ p119; GMS 222; Frag. Len. 49.10; -*h*, MDiii; W-Li 576n 1

8768 **sγws-** B سوختن
s(u)xus ⇒swγs-, swxs-
(*to*)burn, (*to*)be distressed
SCE 151; GMS 759

8769 **sγwst-** ⇒ 'sγwst-

8770 **sγwtm'n** S همه، همگی
saγutmān ? ⇒sγtm'n, swγtm'n
all
GMS 482; KG 530

8771 **sγwy-** ⇒ sγw'y-

8772 **-sq** ⇒ -sk, skwn

8773 **-sk** M, C جزء استمراری(تکواژ استمراری فعل)
s(a)k, sək (-sqn, -sq) ⇒'skwn, skwn
durative particle
GMS 635

8774 **sq'** C بلند، بالا
(a)skā, s(a)kā, əskā ©<**usk*; Av. *uskāt* ⇒'sk-$^{(')}$, sq'tr, sqy
high, up
GMS 523, 1215; STii 4.13; STi 16.6; BSTi 209

8775 **sq'm'nqy'** C کبر، غرور(برتری منشی)
skā-mānkyā ©f. n.; ob. -y'
arrogance
BSTii 883.13, 894.21, 910.46: C2, 48R15, 61V16, 54R21

8776 **sq'r** C زغال، جرقّه(دخیل: سَکار)
skār ©Av. *skairya*; Oss. *askar*; Pašt.*skor*; Khot. *skara-* ©pl. *-t* ⇒'sk'r
coal, ember
BSTii 830.19: C2, 102V19; Benv. JA 1955, 300: Et. Oss. 3

8777 **sk'rn'k** B ابله
(a)skārnē ⇒'sk'rn'k
stupid
BSTBL, Dhu. 79

8778 **sq'tr** C بالاتر، بیشتر
(a)skātar ⇒'sk't'ryk', sq', 'sk'tr
higher, further, more
GMS 1215; BSTi 63, 163; BSTii 881.16, 893, 27: C2 gloss. p225; Sund. AoF 1994, 2b R 3

8779 **sk'tryk** M, C بلندتر، بیشتر
(ə)skātarīk ⇒'sk't'ryk'
higher, more
GMS 994, 1287; *sq'tryqstr*, STi 9.4; Sund. AoFi 253.4 n139

8780 **sk'wyh** M بلندی، ارتفاع
skāwē/ī ⇒'sk'w'k
height, top
GMS 1082; Hen. BSOAS 12, 307.20n309

8781 **skfs** M لجباز (انعطاف‌ناپذیر)
skafs ©<**skamb*; **us✓kamp*; **us-ka(m)bsa* ⇒skfty
obstinate
GMS 369, 957; BBB 689

8782 **skfty** M مخالف، معترض
skaftē, skaβdē ©Av. *skapta* ⇒pwskfty
objecting
GMS 369; Hen. BBB 68.9

8783 **skn-** B تراشیدن، کنده کاری کردن(اِسکَنه، شکستن)
skan ©<**us-kan*
(*to*)engrave
TSP 3.183, 192 n p197; Bailey. Prolexis. 383, <*skand-*; AVS 99

8784 **-sqn** C ⇒ skwn, -sk

8785 **sknt'k** B ویران، شکسته
skandē (sqnty) ⇒ktsknt'k
destroyed
GMS 365 n 1

8786 **sqnty** C ⇒ sknt'k

8787 **skpwndy(y)** M سقمونیا(نام دارویی است)
skapundē ©Gk. <*scammonia*
(*name of a*)drug
GMS 290, 352

8788 **sqrb** C شگرف، سخت، تیز
skarβ ©Khot. *skarba*; Wakh. *skurf*
rough, sharp, mighty
Lentz. ZII 4, 302; STii 6.39; Bailey. BSOAS 1966, 518

8789 **skrtky'h** M چیرگی، پیروزی
skartakyā/ī ?
victory, triumph
Sogdica. 35.11 p37

8790 **skrtystr** M چیره‌ترین
skartē/istar ?
more triumphant
Sogdica. 35.13; GMS 1288

8791 **skrty(y)** M پیروز، چیره
skartē ?
triumphant
GMS 369

8792 **sqsy** C قبر، گور
(a)skasē, əskasē ©pl. *-t* ⇒'sks'k
grave
BSTii 826.35; Mack. BSOAS 1970, 119; Gersh. Mélanges Benv. 195; C2 p176, 94V5

8793 **skt'** M ⇒ sqt', 'skt-

8794 **sqt'** C تلخه، خاربوته، (نوعی)علف هرزه
skat(tā), əskat (skt') ©Av. *skaiti*; Parth. *iskad* ©f. n.; acc. ⇒'skt-
tares, thorns
BSTii 895.25; Benv. JA 1955, 328; Hen. Mittelir. 94; Gersh. IF 1970, 304; S W, C2 p100, 54R26

8795 **skw** B وجود، هستی
skau, (ə)skaw
existence
TSP 2.1154

8796 **skw-** B, M بودن، وجودداشتن، قرارداشتن(در بیشتر متون)
(a)sk(a)u, əskaw (sqw-) ⇒'skw-, swq-
to be, (*to*)exist
GMS 635

8797 **sqw-** C, M ⇒ skw-

8798 **skw'mndy** M ماندگار، باقی(موجودی)
skawāmandē
remaining, staying
GMS 1100; Sund. Man. Lett. 310.9

8799 **skwn** B, M, S علامت استمراری فعل، تکواژ استمراری فعل(در بیشتر متون)
skun (sqwn, -sq) ⇒'skwn, -sk, -k, -kn
durative particle
GMS 635; Benv. AO 30, 1966, 45 ff; *skwnw*, Karab. Insc.; MSP a5 b50, 119, 124

8800 **sqwn** C ⇒ skwn

8801 **skwny** ⇒ 'skwn'y

8802 **sqwny** C زمان
skunē
time
C2, 3R14, *m'sy sqwny* "old age"

8803 **skwy** B سوخت، وسیله‌ی سوختن
s(ə)kwē ?
fuel
Frag. 2a.18 n p58.3

8804 **skwycyk** B قابل سوخت، سوختنی
s(ə)kwēčīk ?
combustible, capable of burning
Frag. 2a.19

8805 **sqwyny** C دائمی، همیشگی
skawēnē ⇒'skw'yn'y[1]
lasting
STii 5.23

8806 **sqy** C بالا
(a)skĕ, ǝske ⇒sq'
above, situated above
BSTii 857.12, 858.3: C2, 22V12, 23R3

8807 **skycyk** M بلند، مرتفع
(a)skĕčik ©<**uskaka-cīk* ⇒'skycyk
high
GMS 99, 1017, 1216

8808 **sqyp'r** C بالا، بالاتر، برفراز
(a)skepār
higher, above
BSTi 114, 122, 171; BSTii 881.17; 893.26, 909.25: C2 gloss. p225

8809 **skys'r** M بالا، به‌طرف بالا، سربالا
(a)skesār ⇒'skys'r
upwards
GMS 99, 1216

8810 **slyq** C سلوکیّه
slū/ik
Seleucia
BSTii 843.45: C2, 68V14

8811 **sm"δn(w)** B معطّر، خوشبوی
smāδan
perfumed, pomade
VJ 12, 92, 868, 1435 n p90; BSTBL, Dhy. 70, Vim. 96, *-w*, Benv. Notesii 220; Bailey. JRAS 1958, 105n3

8812 **sm"rknδc** S سمرقندی
smărkanč ⇒sm'rknδc
(*from*) Samarkand
Afr. Insc. apud. Livšič. AO, Hen. 26, 1976, 79 n 8

8813 **sm'n** M, C آسمان
(a)smān (sm'ny) ©nom.; ob. *-y(y)*, *-yh*; pl. *-t(h)*; ob. pl. *-tyy* ⇒'sm'n, sm'nh
sky, heaven
BBB p134; GMS 1218, 1219, 1221, 1227; W-Lii 545.7, 570, 510, 515; Hen. Cosm. 312.78, 84, 86, 91; STi 10.14, 86.11, 18, 31.12; STii 2.16; BSTii: C2 gloss. p225

8814 **sm'ncyq** C آسمانی
(a)smān-čīk
heavenly
STi 31.6, 11.4; STii 2.24, 6.28; BSTi 117; BSTii: C2 gloss. p225

8815 **sm'nh** B آسمان
(a)smān ©nom. *-wh* ⇒'sm'n, sm'n
sky
TSP 3.157; *-wh*, BSTBL, Vim. 117, nom. *sm'ny*, C2 p199

8816 **sm'n rwc** M آسمان‌روز، روز بیست و هفتم ماه(بیرونی: سمن)
smān-rōč
twenty-seventh day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.7

8817 **sm'nxšyδ** M خدای آسمان، خدای شکوه(نام خدای مانوی)
(a)smān-xšēδ
Lord of the firmament, Rex Honoris
BBB; Hen. BSOAS 12, 312.107; Gersh. Sogd. Cpds. JRAS 1945, 143a

8818 **sm'ny** ⇒ sm'n

8819 **sm'rknδc** S سمرقندی
smărkanθč (smrknδc) ⇒sm"rknδc

(*from*) Samarkand
Anc. Lett. 2.20; Ladakh. Insc. apud. Benv. Notesiv 504; S W 1993 ANP 2, 155.4; Hen. BSOAS 12, 604; MDii p211

8820 **sm'rknδh** S سمرقند
smarkanθ
Samarkand
Anc. Lett. 2a.2; Hen. Date. 604, 20

8821 **sm'ttyx'** S گنج زندگی، سفرالاحیاء(نام کتاب مانی)
s(i)mattīha ⇒smtyh'
Treasure of life(*name of a Mani's book*)
KG 345 p35 n8

8822 **sm'tyh** S هم‌دردی
samăt̆yā/ī ⇒sm'ytyh
consolation
Hen. Tales. 483.7d; Gersh. 1969, 182

8823 **sm'wtr** B, S اقیانوس، دریا
smutr, samudr ©Skt. *samudra* ©ob. *-yh, -y'* ⇒smwtr
ocean
TSP 2.338, 460, 5.98; BSTBL, Vim. 38, 39, Dhu. 10, 218; Frag. Len. 51.1, 17; MSP p53

8824 **sm'yk'** B لقب بودا
samyak (smyk') ©<Skt. *samyak*
Buddha's title
BSTBL p131

8825 **sm'yr** B, M کوه (نام یک)
s(u)mer (smyr) ©<Skt. *sumeru*
(*name of the*)mountain
VJ 1001; TSP p271; BSTBL, Vim. 34; GMS 1648

8826 **sm'ytyh** B هم‌دردی
samĕtyā, smətyā ? ©√*sam-*; Khot. *sam* ⇒sm'tyh, symtyh
consolation
VJ 379, 1434; Gersh. TPS 1696, 182

8827 **smbtsr** M ستاره‌شناس، پیشگو، جادوگر
sambatsar ©<Skt. *sāṃvatsara* ©pl. *-t* ⇒snptsr
astrologer, magician
Sogdica. 21.11, 22.11

8828 **smpwδ** ⇒ smpwtt

8829 **smpwtt** B لقب بودا
sambud (smpwδ)
Sambuddha
BSTBL, Dhy. 358

8830 **smrknδc** ⇒ sm'rknδc

8831 **smtyh'** M گنج زندگی، سفرالاحیاء(نام کتاب مانی)
smitihā ? ©<Syr. = MP *niyān ī zīndagān* ⇒sm'ttyx'
Theasure of life(*name of a Mani's book*)
Hen. AM 1952, 206; Sund. KG p35 n 8

8832 **smwq** M ابلهی، نادانی(دخیل: سمک)
s(a)mŏk
conceit, foolishness
Sogdica. 36.37

8833 **smwtr** M, C اقیانوس
smutr ©<Skt. *samudra* ©nom. *-y*; ob. *-y'*; abl. *-'* ⇒sm'wtr, swmdr
ocean
GMS 413, 1168, 1174, 505, 1183; Hen. Tales. 472.19, C2, 31R25, 87V9

8834 **smwtrcyq** M اقیانوسی، دریایی
smutr-čīk
(*of*)ocean
Hen. Tales. 472.23

8835 **smyk'** ⇒ sm'yk'

8836 **smynt** C کور، عاجز
samyand ? ©ob. *-y*
blind
STi 67.11, 69.7, 8; Sund. AoFiii 64 n 22, 65.2, 6, 67.2, 69.7

8837 **smynt'z'ty** C کور مادرزاد
samyand ? -zātē (smyntzty)
blind-born
STi 69.8; Sund. AoFiii 66.9, 13, 69.8

8838 **smyntzty** ⇒ smynt'z'ty

8839 **smyr** ⇒ sm'yr

8840 **sn-** بالارفتن، برخاستن
san ©Av. *sana*; √*san* <IE **ken-*; Yaghn. *san*; Parth. *sn/sd* ©pt. st. ⇒syn-, st-[1]
(*to*)rise, (*to*)assend
GMS 577.704; TSP p271; C2 p225; MSP b88, 122; KG 560, 465; Frag. Len. 38.20; BSTBL, Dhy. 38, 314; VJ 15, 95, 1020; BBB 490; Sund. Man. Lett. 310.16; AVS 98

8841 **sn"m** B ⇒ sn'm[1]

8842 **sn"t-** B شستن، استحمام کردن
snāt ©pt. st.; perf. *sn'd'r-* ⇒sn"y-, sn'd'r-
(*to*)wash, (*to*)bathe
VJ 1292; inf. GMS 927; STi 67.8, 17; AVS 91

8843 **sn"y-** B شستن
snāy ©<**snāy*; Av. *snāya* ©impf. *syn"y* ⇒sn't'k, sn'y-

(*to*)wash
BSTBL, Vim. 83, Dhy. 70; VJ 75

8844 **sn'd'r-** C شستن، استحمام کردن
snāδār- ©perf. st.
(*to*)wash, (*to*)bathe
STi 67.8, 17; AVS 91

8845 **sn'm**[1] B, M, C شستشو، استحمام، غسل تعمید(شنا)
snām (sn"m) ©<**snāma* ©ob. *-y* ⇒wšn'm
baptism, bathing, washing
GMS 1093; BBB 515; BSTBL, Vim. 80, 95, Dhy. 68; SCE 518; STi 59.16, 61, 11, 15, 17, 83.8; Sund. AoFviii 1981 p218, *-y*, 21R 20; STii 3.11, 40; BSTi 69; BSTii: C2 gloss. p225; *sn'mθbr-* "to baptise" STi 19.11, 64.3

8846 **sn'm**[2] ⇒ s'm

8847 **sn'mnty** C صعود، معراج
sanāmandē ©abl. *sn'mnt'*
ascension, coming up
BSTii 897.87, 903.4: C2 gloss. 57R4, 55R27

8848 **sn'm θbryny** C غسل تعمیددهنده
snām-θβarēnē
baptizer
STi 19.11, 64.3; Sund. AI 1988, 177.39, 184

8849 **sn'r** B کوتاه، کوچک
snār ©Wakh. *sənōr*; <**snāra*
short, little
SCE 330; Gersh. IF 1970, 306

8850 **sn't'k** B شسته
snātē ©pp. ⇒sn'y-, sn"t-, sn"y-
washed
TSP 2.386

8851 **sn'w** B رگ و پی، وتر، رباط
snāw/u ©<*snāwar* ©ob. pl. *-ty*
sinew
GMS 940; TSP 2.371 n p174

8852 **sn'y-** B, M, C شستن، استحمام کردن، شنا کردن
snāy ©Yaghn. *sinōy*; Khot. *haysnāte*; MP *āsnāy* ©impf. *syn*$^{(\iota)}$*y* ⇒sn"y-
(*to*)wash, (*to*)bathe
TSP 3.302, 8.120; BSTBL, Dhu. 29, 153; SCE 518; VJ; Hen. Tales. 483.2; GMS 124, 638, 756; BSTii: C2, 57R14, 15, 16; AVS 91

8853 **sn'y'mnty** C استحمام
snāyāmandē
bathing
Sund. AoFviii 1981, 21R20 p182 n131

8854 **sndws** M جامه‌ی ابریشمی(سُندُس)
sandus
silk cloth
Hen. BSOAS 9.87; Sogdica. 17.7a 8a; GMS 1103

8855 **sng** M, C سنگ، پطروس
sang ©<Av. *asənga* ⇒snk[1], šmγwn snk
stone, St. Peter, Petrus
GMS 253, 525; STi 33.14, 79.8, 21.16; STii 1.78, 6.3, 4.5, 24, 29, 43; Sund. AoFiii 1974, 18R4

8856 **sngcyk** M سنگی، از سنگ
sangčīk
(*of*)stone
GMS 1014

8857 **snk**[1] B, S سنگ، پطروس
sang (snq) ©ob. *-y*; abl. *-'*; pl. *-t*; pr. name ⇒sng
stone, rock
TSP 3 p58-64; VJ 780, 1266, 1105; BSTBL, Dhy. 325; BSTii: C2, 54V16, 57R20; MSP b194; *snk(w)*, MSP b165

8858 **snk**[2] ⇒ snk'

8859 **snq** C ⇒ snk[1]

8860 **snk'** B دیر بودایی، پیروان بودایی
sang (snk[2], snkh) ©<Skt.*saṃgha*
Buddhist church
BSTBL, Dhy. 131; SCE 1, 596; STii 8.9; TSP

8861 **snk'swtr** B سنگه‌سوترا(نام متنی در سنسکریت بودایی)
sanghasūtra ©<Skt.
Sangha-sutra(*a book in Buddhist Sanskrit*)
GMS 604 n 1; Frag. Len. S W, BSOAS, 1981, 231-40

8862 **snk'yk** B (مربوط به) دیر(یا) جمع بودایی
sangīk
(*related to*)Samgha
SCE 167, 166, 165, *-w*

8863 **snk'yn'k** B سنگی
sangēnē ⇒sngcyk
(*of*)stone
SCE 237; GMS 1053

8864 **snkh** ⇒ snk'

8865 **snkr'm** B صومعه‌ی بودایی
sangārām ©<Skt. *saṃghārāma*
monastery
TSP; BSTBL, Dhy. 86, 92; SCE; Frag. Len. 36.2

8866 **snks"r** B تولّد دوباره(تناسخ روح، بازپیدایی)
sansār (sns"r, snks'r) ©<Skt. *saṃsāra*
rebirth
VJ 384; TSP; O[2] 17; Frag. Len. 93, 17, 18; BSTBL,

Intox. 6

8867 **snqs'r** C سنگ‌سار(دخیل در فارسی)
sang- sār
killing by stones
STii 6.25; *sngs'r*, STii 6.3; Hen. L W 96.11

8868 **snks'r** ⇒ snks"r

8869 **snptsr** B پیشگو، جادوگر، ستاره‌شناس
sanb/patsar ©Khot.*saṃbatsara*; Skt. *sāṃvatsara* ©pl. *-t* ⇒smbtsr
magician, astrologer
SCE 264; pl. *-t*, VJ 9ᵃ, 22, 27, 59, 12ᵃ

8870 **sns"r** ⇒ snks"r

8871 **snty** B, S بالاآمده، حرکت به بالا
santē ?
upwards
TSP 2.38 n p169; *γwrt snty* "to vomit", TSP p183, 184; Frag. Len. 48.6

8872 **sny(y)** B, M, S طلوع، بالارفتن
sanē
rising
TSP 2.1084 n p183; BBB 490; GMS 906, 910; KG 592; *γwrsny* "sun rise" TSP 3.144

8873 **sp-** C اسب
ə/asp ⇒'sp-
horse
C2, acc. pl. *spyy*, 60V28, 30 p196

8874 **sp'δ** B, S, C سپاه
spāδ ©<Av. *spāδa* ⇒'sp'δ, sp'dy'n
army
GMS 157; STii 1.24; BSTii 882.16; C2, 13V30, 87R6; O² 31; Frag. Len. 93.31

8875 **sp'δpt** C سپهبد
spāδ-paδ
general of army
BSTii 878.2; S W, C2 p163, 87V2

8876 **sp'δxrš** S رهبر سپاه، سرلشگر(اسم خاص)
spāδ-xarš ©prop. name
armyleader
ANP 1, S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134; CII, 1992 p69

8877 **sp'dy'n** C سپاهی، سرباز
spāδyān ©pl. *-t* ⇒sp'δ
soldier
BSTii 807.15: C2, 40V 15; Sund. AoFviii 1981, 28R10 ?

8878 **sp'nc** S استراحتگاه، سپنج
spanč ©ob. *-yh* ⇒'sp'nch
rest house
Anc. Lett. 3.20

8879 **sp'nt'rmδz'y** B زمین، سپندارمذ
spandārmaδ-zāy ⇒spnd'rmd, spnd'rmt rwc
earth
Hen. BSOAS 28 p251 n 54

8880 **sp'nty δ'ny** B دانه‌ی خردل، اسفندان
spandāne-δānē ? ©<MP *sipandān* ⇒sp'nt'rmδz'y, sršp(ʾ)
mustard seed
TSP 16.36; Yoshida. SI 1984 p145, 146; Hen. AION 1965, 26-47, 40 n 1

8881 **sp'rγmy** B, M گل، اسپرغم
sparγamē, spraγmē (sprγmyy)
flower
TSP 17.27; BBB 573; GMS 1097

8882 **sp's** B, C, S سپاس، خدمت، ستایش
spās ©ob. *-y* ⇒'sp's
service, worship, respect
SCE 187; STi 35.20, 39.2; STii 3.57; BSTii: C2 gloss. p225; CII 1990 G3

8883 **sp'sqy'** C پرستش
spāsakyā ⇒ptqry sp'sqy'
worship
BSTii 906.7: C2 gloss. p225

8884 **sp'sy** C خدمتکار
spāsē ©pl. *-t* ⇒'sp'sykh, 'sp's'k(w), 'sp's'yh
servant
BSTi 87

8885 **sp'syy** M خدمت
spāsē ©in compd. ⇒rw'nsp'sy(y)
service
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2

8886 **sp'tz'nwk** S زانوزده، دوزانو
spāt-zānūk ©√*spā*; Parth. *nyspy-*, *nysp'd*
kneeling
Anc. Lett. 3.1, 4.2, 6.1, 2, 2; Benv. Notesii 206; BSL 1951, 25

8887 **sp'xš-** C ⇒ spxš-

8888 **sp'yn** B شورش
(a)spēn ? ⇒'sp'yn(h)
revolt
TSP 2.838

8889 **sp'ytk/y** ⇒ 'sp'yt'k

8890 **spc**(ʾ) C کامل

(a)spač(ā) ©nom. acc.; f. adj. ⇒spty[1]
perfect
BSTii 848.60, 893.7: C2 gloss.

8891 **spn'k** B کثافت، آلودگی
spenē, spa/ənē (spnyy) ©Av. *pąsnu* ©ob. pl. *-yty* ⇒spnync(ʲ)
dirt, filth
BSTBL, Vim. 31; BBB f8; GMS 112; BSTii 884.110: Benv. JA 1955, 323; C2, 48V13; Bailey. Prolexis. 218

8892 **spn'yn"k** B آهنی
spanēnē (spnyn'k) ⇒'spn'yn'k, spyn-, spnync(ʲ)
(*of*)iron
SCE 247, 249

8893 **spn'yn'y** ⇒ 'spn'yn'k

8894 **spncyrspn** C سرایدار، نگهدارخانه
spančirspan ? ©ob. *-y*(ʲ); pl. *-t*
caretaker
STi 40.1, 42.1, 3, 43.14

8895 **spnd'rmd** M خدای نگهبان زمین، سپندارمذ
spandārmaδ ('sp'nt'rmδ, spnd'rmt) ⇒'sp'ntrmt rwc
earth-god, Spandarmaz
BBB p134; W-Lii 511, 545, 9

8896 **spnd'rmt** ⇒ spnd'rmd

8897 **spnd'rmt rwc** M روز پنجم ماه، سپندارمذ روز
spandārmat-rōč ⇒sp'nt'rmδz'y, spnd'rmd, 'sp'ntrmt rwc
fifth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149, 12, 17

8898 **spny** M, C ⇒ spn'k

8899 **spnyq** C آهنی
spanīk ©<**aspanyaka*; Khwar. *əspanī* ⇒spyn-, sfnyq
(*of*)iron
STii 5.17; GMS 977, 1055; S W, BSOAS 1983, 47

8900 **spnyqry** C آهنگر
spanēkarē ©nom. *-y*; acc. *spnqrw* ⇒spyn-
smith
BSTii 856.9, 13: C2, 22R9, 13

8901 **spnyn'k** ⇒ spn'yn"k

8902 **spnync(ʲ)** M, C آهنین، آهنی
spanēnč ⇒spn'yn"k, spyn-
(*of*)iron
GMS 1005; Sogdica. 32.27, 35; GMS 467; STii 5.13

8903 **spnyy** M ⇒ spn'k

8904 **sprγmyy** M ⇒ sp'rγmy

8905 **sprtry** C دست‌خشک کن، حوله
(ə)spartarē ? ⇒dsprtr
towel
Sund. AI 28, 1988, 184

8906 **spryncn snng** M آذرخش
sprěnčan-sang
thunderbolt
Sogdica. 31.6 apud. S W, BSOAS 1983, 46

8907 **sprzy(h)** M اسپرزی،(مربوط به)طحال
sparzē ©Av. *spərəza*; MP '*spwrzyqyn*
splenic
Sogdica. 31.1b; GMS 138

8908 **spš-** C سپاس گزاردن، پرستیدن، خدمت کردن
sp(a)š, speš ©<**spāsya* ⇒'sp'yš-, spxš-, spyš-, 'spyš-
(*to*)serve, (*to*)respect
STii 3.57

8909 **spšyq** C مخدوم
spašīk
served
STii 3.59; Sund. AoFviii 1981, 27V13

8910 **sptk** ⇒ 'spt'k

8911 **spty[1]** C کامل، تمام، پُر
(a)spatē ©<*us-pṛtaka* ©nom. *-y*; acc. *-w*; pl. *-t*; acc. f. *spc'* ⇒'spt'y, 'spt'k, spc(ʲ)
complete, perfect
STi 56.11; BSTi 73; BSTii: C2 gloss. p225; S W, BSOAS 1983, 46

8912 **spty[2]** C سفید
spětē ©pl. *-t* ⇒spyty, 'sp'yt'k
white
BSTii; acc. *sptw*, pl. *sptyt*, C2, 57R8, 6

8913 **spty'q** C کمال
spatyāk ©f. n.
completion
BSTii 893.14: C2, 31V 14

8914 **spwny'q** C کمال، تمامی، پُری
spunyāk ©f. n. ⇒'spwrny'kh, 'spwrny'k
completion
STi 84.14; GMS 1100; ob. *-y*, BSTii 908.22: C2, 40R22

8915 **spwrn-** M کامل، پُر
spurn ©<**us-pṛna-*; Parth. MP *ispurr* ⇒'spwrn(w), 'spwrn
complete

GMS 99, 151; *spwrnw*, W-Li 94

8916 **spwrnq'rky'** M کمال
spurnkārakyā
perfection
Sogdica. 3

8917 **spwrn(y)** B, S کامل، پُر
spurn(ē)
complete
TSP 14.4 n p229; W-Li 76, 94

8918 **spwrny'k** M کمال، تکمیل، اتمام
spurnyāk ⇒'spwrny'kh
perfection, completion
W-Li b88

8919 **spxš-** C خدمت کردن
spaxš (sp'xš-) ⇒spyš-, 'spyš-
(*to*)serve
GMS 599; STi 5.34; STii 31.5; inf. *-y*, STi 45.8; C2 p99 n29; perf. *spxšd'r-*, STi 27.19

8920 **spxš(w)** C سپاس، خدمت
spaxš(u)
service
STi 37.1; Benv. JA 1955, 322, 1959, 121

8921 **spyn-** C آهن، زنجیر
spen, span, spən ©<**aspanya* ©pl. *spynt'*
⇒spn'yn^{n}k, spnync$^{(')}$, spnyq
iron, chain, iron fetter
BSTii 843.18, 846.24: C2, 68R18, 69R22; S W, C2 p148

8922 **spyn'wy** M گناه، جرم
spināwē ? ⇒'spyn
sin
BBB f8, abl. *spin'w'*; GMS 1082, 1255

8923 **spy swd'mnty** C اسب‌دوانی
(a)spe-sōδāmandē ©acc. *-tw*
horse racing
BSTii 892.21: C2, 31R21

8924 **spyš-** M, C سپاس گزاردن
speš (špyš-) ⇒'sp'yš-, spxš-, spš-
(*to*)serve, (*to*)pay respect
GMS 752; BSTii 897.86: C2, 55R26, 57R3; AVS 128

8925 **spyty** C سفید
spētē ('sp'ytk) ⇒spty^{2}, 'sp'yt'k
white
STi 16.9; Sund. AoFiii 77

8926 **spyy** C ⇒ sp-

8927 **sr-** سر(در بیشتر متون)
sar ©nom. ob. *-y(y)*; acc. *-w*; abl. *-'*; pl. *sryt*
⇒sr'k, sry
head
GMS 364, 938; VJ p119; TSP p271; SCE p70; BSTBL p132; W-Li, ii; BBB; KG 337, 373; MSP b160, 161, 165; STi; STii p596; C2 p225; MDii p211; Frag. Len. 82a18, 93.28, 40.1, *srh*

8928 **sr'k** B, M یتیم
sarē ©<**siraka* ⇒sry
orphan
SCE 27; GMS 1108A

8929 **sr'kh** S کلاه‌خود ؟، (نوعی) سرپوش
sarăk ©MP *sārwār* ©ob. *-yh*
(*a kind of*)head-covering
MDii 181.7 n p183

8930 **sr'k(w)** B سَر، سره، سار
sarĕ ©in compd. ⇒sr'y
head, having head of
sr'kw, TSP 3.153 etc.; *sr$^{(')}$y*, TSP 13.9 etc.; TSP 3.124, 136

8931 **sr'w-** C خواندن، سرودن
srāw
(*to*)sing
BSTii 890.54, 55: C2, 60V22, 23

8932 **sr'wj'ky** M حرف الفبا
sar-užāk(ē) ?
letter of alphabet
Sogdica. 27.13; GMS 991

8933 **sr'wš rwc** M, S سروش‌روز، روز هفدهم ماه(بیرونی: سرش)
srōš-rōč
seventeenth day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 151.9; MD

8934 **sr'wty'** C سرود، آواز
srūtyā ©f. n. ob. pl. *srwtyty*
song
BSTii 829.30: C2, 102R30 n p177

8935 **sr'y** B سَر
sarē ©in compd. ⇒sr'k(w), sry
head
TSP 3.135

8936 **sr'yβt'm** B ⇒ sryβt'm

8937 **srβ'c'k** B ⇒ sβr'ck'

8938 **srβγ** MD ⇒ s'rβwγ

8939 **src'y** B ⇒ srcy

8940 **src'yk** B نخست، اوّل، سرپرست
sarčīk (srcyq)
chief, first, superior
SCE 199; TSP 15.7; GMS 1014; BSTii 887.6: C2, 91R6; Sund. 1988, 184

8941 **srcmyk** M بالاترین، سرکرده
sarčmīk ?
highest rank
W-Li 568

8942 **srcy** B نخست، نخستین
sarčī (src'y)
first, formost
GMS 1006, 1332; SCE 420, 539; TSP 2.739, 741, 5.45; BSTBL, Vim. 55, 87, 165, 58

8943 **srcyq** C ⇒ src'yk

8944 **srd** C ⇒ srδ

8945 **srδ** B, M, S سال(در بیشتر متون)
sarδ (srd) ©Av. *sarəda*; OP *θard*; Khwar. *srδ* ©nom. *-y*; ob. *-(ʾ)y, -yh*; pl. *-'t/yt/-t* ⇒srδ't
year
GMS 526; VJ 265, 1408, 1409; TSP p271; SCE 13, 377, 383; BSTBL, Padm. 27, 45, 46; Intox. 34, 35; Hen. JRAS 1945, 149.15; KG 353, 2372; GMS 526; Anc. Lett. 2.6, 21, 31, 32, 35, 51, 62, 3b; MD; STii 1.18, 81, 9.13, 14; BSTi 196; BSTii: C2, 1R10, 94R13, 68V13; Sund. AoFiii 1975, 66.16, 67.1; Man. Lett. 310.9; CII 1990 D1

8946 **srδ"k** B سال، ساله
sarδāk ⇒'sptsrδ"k
year
SCE 14; GMS 1156; STii 9.15; Hen. Tales. 467.32; *srδ'kw*, VJ 347; *srδ'w*

8947 **srδ'k** B, S ⇒ srδ"k

8948 **srδ'nk** B, M, S فرمانده، سردار، سرهنگ، سرور
sarθang ©pl. *-t* ⇒srθng, srδnng
commander, chief, lord
TSP 13 ii 6; Notesiv 499; *-w*, BBB p78, 641; Sogdica. 34; Frag. Len. 31.4, 80.7; Sund. MHC p27.8, 36, 10V8

8949 **srδ't** B سال‌ها
sarδāt (srδyt, srdt) ©pl. ⇒srδ
years
TSP 2.523; GMS 970; Hen. AM 1952, 203.4; Sund. AoFiii 67.1

8950 **srδδ** M سال
sarδ ⇒srδ
year
GMS 970; Hen. AM 1952, 203.1

8951 **srδm'n** B خوشحال
sarδmān ©pl. *-t*
happy
VJ 113, 1044; TSP 11.27, 14.37; *-t*, TSP 2, 693; STii 8.7

8952 **srδm'nyt(w)** S خوشحالی
sarδmānĕt
happiness
Anc. Lett. 5.16, 1.10; GMS 1073

8953 **srδnng** M سرهنگ، فرمانده
sarθang ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒srθng, srδ'nk
chief
GMS 292, 810; BBB p91 b8; Hen. JRAS 1945, 154.12; pl. *-t(y)*, GMS 1225, 1228; Sund. Man. Lett. 305-311

8954 **srdt** C ⇒ srδ't

8955 **srδyt** M ⇒ srδ't

8956 **srγ** S سرغ(نام سغدی شهری در چین قدیم: لویانگ، پایتخت چین شرقی)
sarγ, saraγ
Saragh, Lo-yang(*a town in Ancient China*)
Anc. Lett. 2.11, 13, 37; Hen. BSOAS 12, 603, 608

8957 **srgc** C ⇒ srγc'nch

8958 **srγc'nch** B (منسوب به شهر) سرغ
sarγč(ānč) (srgc)
(*of*)Saragh
BSTBL, Intox. 34; GMS 1023; Pelliot TP. 1931, 458; STii 3.30 p546 n 3

8959 **srγwyc** B سردرد
sar-xwēč ⇒srxwyc
headache
TSP 7.6

8960 **srm'n** S راهب ؟
sarmān ?
monk ?
MDii p167.11

8961 **srsn'm** B حمام، شستشو(سرشویی)
sar-snām
bath(*head-bath*)
SCE 518

8962 **sršp(ʾ)** B خردل، دانه‌ی خردل
saršapa ©<Skt. *sarṣapa* ⇒šywšpδn, sp'nty δ'ny
mustard seed
TSP 14.5; BSTBL, Padm. 54; Hen. AION 6, 1965,

29-47

8963 **srt** B سرد
sart ©<Av.*sarəta*; Yaghn. *sōrt* ©nom. ob. *-y, -w*
cold
GMS 526; TSP 2.420, 3, 259, 265; VJ 533, 961; SCE 291; Frag. Len. 65.9, **srttw*; SCE 386

8964 **srθng** C سرهنگ
sarθang ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒srδ'nk, srδnng
chief
BSTii 851.8, 881.5: C2, 12V8, 13R18; Sund. AoFviii 1981, 30R 9

8965 **srwq** M کلام، سرود، سخن
srōk ©<**sruka*; Skt. *śloka* ⇒ptsrwm-
speech, hymn
Sogdica. 45.7; GMS 978

8966 **srwš'rt βγy** M ستون نور(یکی از خدایان مانوی)
srōšarat-βaγi (srwšrt βγ) ©Av. *sraoša-ašya-*
Sroosh-Rat(*A Manichean god*)
BBB p135; Hen. BSOAS 11, 216 n8; Gersh. AHM 194n; KG 2350; Sund. AoFvi 1979, 101; W-Lii 504, 566.11; S W, ANP2, 157-8

8967 **srwšrt βγ** ⇒ srwš'rt βγy

8968 **srwšy** M وظیفه‌شناس، فرمانبردار، مدیون
srōšē
obedient, dutiful
Sogdica. 64.8 n p65; BBB 687 p82; GMS 1156

8969 **srwšyft** M فرمانبرداری، اطاعت
srōšift ©<Parth.
obedience
BBB 687 f75

8970 **srxwc** S (M) درود(سرخوش)
sar-xuč
salute
CII 1990 G18

8971 **srxwyc** M سردرد
sarxwēč ⇒srγwyc
headache
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143a

8972 **sry** B, C سَر، سره
sarē (sryy) ©in compd. ⇒sr'k, sr-
head of, with head of
TSP 3; BSTii, *šwnsry* "haunches", Benv. Et. 1.326; S W, C2 p63; BBB p135

8973 **sry'qyc** C سرکرده، رهبر
saryākič ©**sry'q+ ič* ©pl. *-qyšt*
head, leader
BSTii 843.56; S W, C2 p84, 40R10, 68V25, 111V6

8974 **sry'wš** B به‌هم خورده، آشفته، مضطرب
saryōš
disturbed
SCE 318; GMS 551

8975 **sryβt'm** B رنج، درد
sareβdām ? (sr'yβt'm, sryβtm) ©ob. *-y*
pain, suffering
GMS 1094; VJ 1493; TSP p271; BSTBL; SCE 466

8976 **sryβt'mync** B رنج‌دیده، دردناک
sareβdāmēnč
painful, tormented
BSTBL, Dhy. 397

8977 **sryβtm** ⇒ sryβt'm

8978 **sryt** ⇒ sr-

8979 **sryy** M ⇒ sry

8980 **st-**[1] M, C بالارفتن
sat (stt-) ©Yaghn. *sat*; Khot. *sata*; Parth. *sad-* ©pt. st. ⇒sn-, syn-, sty[2]
(*to*)rise
KG 541; GMS 864 A, 780; BSTi 113, 121; C2 gloss. p225; Sund. Man. Lett. 310.17, 18, 20; AVS 98

8981 **st-**[2] صد(در بیشتر متون گاه به‌صورت عدد)
sat ©mostly in compds. abl. inst. *st'*; nom.; acc. *stw* ⇒stw, stp'δ'k
hundred
GMS 1667, 1316; STi 43.9, 12

8982 **st"γ/x** B عقیم، بدون فرزند(دخیل: سِتاغ)
stāγ
childless
SCE 27; GMS 1108A

8983 **st'** C
(a)sta ©2pl. pres. ✓*ah-* ⇒'sty[1]

8984 **-st'n** جا، محل، ـ ستان
stăn ⇒-stn
suffix of place

8985 **st'nd** ⇒ 'st'nt

8986 **st'npyr'k** B خشن، بی‌ادب
stănpirē, stambirē ⇒'st'npyr'y
coarse
BSTBL, Dhu. 286

8987 **st'nyq** C پیک، فرستاده
(a)stānik ⇒'st'nyk
messenger
BSTii 880.12: C2, 77V12 n p156

8988 **st'r'k** ⇒ 'st'r'k

8989 **st'ryyt** M ⇒ 'st'ryt

8990 **st'yn'k** B استخوانی
astēnē ⇒'stk-, stq-
(*of*)bone
Frag. Len. 82b2, 84 a10

8991 **st'yr** B, M, S استر، اِستاتِر(واحد وزن و پول معادل چهار درم)
stēr
stater
TSP 2.991, 19.6; VJ 339, 1342, 1402; Anc. Lett. 5.10, 21, 23, 24; GMS 1662; *styrc*, Anc. Lett. 2.42

8992 **stβtr** M ستمکارترین، خشن‌ترین
staftar, staβdar ©pl. *-t'* ⇒stmb
most cruel
Hen. BSOAS 12, 312.116; GMS 1286

8993 **stβty(y)** M ستمکار، بی‌رحم
staβdē ©<**stafta*; Parth. MP *istaft* ©ob. pl. *-ty* ⇒'stβtyy, stmb
cruel
BBB b85; GMS 157

8994 **stq-** C استخوان
(a)stē ©<**astaka* ©nom. *-y*; pl. *stqt'* ⇒'stk-, st'yn'k
bone
STi 55.19; GMS 87, 981; BSTii 846.28: C2, 69R 26

8995 **stmb** M عبوس، سخت‌گیر(سِتَنبَه)
stamb ©<Av. *stənbya*; MP *istambagīh* ⇒'st'np, stβty(y)
stern
Sogdica. 16.13b p18; GMS 157

8996 **-stn** محل، جاء ستان
stan ©<**stānaka* ⇒βwδst'n, cynst'n, δywstn, -st'n
suffix of place
GMS 1118

8997 **stp'δ'k** B هزارپا(صدپا)
satpăδē (stpδ'k) ⇒st-[2]
millipede, centipede(*with hundred-feet*)
TSP 6.9; GMS 1316

8998 **stpδ'k** ⇒ stp'δ'k

8999 **stryc** M, C ماده، زن
(a)strīč, strēč ©<**strīkă̄*; Av. *strī* ©pl. *-yšt* ⇒'stryc
female, woman
BBB a12; GMS 157, 248; C2, 14R19; *stryšt*, Hen. BSOAS 12, 312.105; GMS 260; *stryšty*, BBB a12

9000 **stryšt** M ⇒ stryc

9001 **strzq** C ستیزه‌جو، گستاخ
starzak ?
contentious, bold
BSTii 844.63: C2, 68V32n p149

9002 **stt-** M, S ⇒ st-[1]

9003 **stty** M ⇒ sty[2]

9004 **stw** C صد
satu ©Av. *satəm* ©indecl. num. in compd. ⇒st-[2]
one hundred
C2, 54R28, 68V27

9005 **stw-'št't** M صد و هشتاد
satu-aštāt
one hundred and eighty
Hen. Cosm. p312.100, 101 (*clxxx*)

9006 **stw-pnc's** C صد و پنجاه
satu-pančās ⇒pnc's
one hundred and fifty
C2, 13R27

9007 **stwr** C, S ستور
stōr ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒'st'wrh
sheep, cattle
BSTii 849.4, 918.3: C2, 12R4, 11V18; STi 22, 22; CII 1990 E18

9008 **stwrpδyy** M ستور، چهارپا
stōr-paδē ⇒'st'wrpδ'k
animal, cattle
BBB 508; Gersh. Advice. 86 n27

9009 **stwry'ty** S گوشت یا استخوان‌بندی گوسفند
stōryātē ?
flesh or skeleton of sheep
CII 1990 E18

9010 **sty[1]** C ⇒ 'sty[1]

9011 **sty[2]** C بالارفته، برخاسته
satē (stty) ©pp. ⇒sn-, st-[1]
raised
BSTi 113; Hen. JRAS 1945, 135; BSTii 903.10: C2, 57R10; *styy*, 3sg. intrans. pret. GMS 864

9012 **sty'wy** C هستی، وجود
styāwē ⇒sty'-y
being
Sund. AoFi 1974 p234.6

9013 **sty'–y** C وجود، هستی
styā ©<Av. *sti–ā* ⇒'sty²
existence
STi 62.6; GMS 783, 948

9014 **styr(ch)** M, S ⇒ st'yr

9015 **styw** B با وجودی که، با اینکه
(ə)styu ⇒'styyw
although, even if
SCE 343, 454; BSTBL, p132; TSP 2.580, 6.185, 16.25

9016 **–sw** S تا، به اندازه‌ی
su ?
distributive suffix
apud. Gersh. Advice. 95 Add.

9017 **swβt–** B, M, S سوراخ کردن، سفتن
sŭβd ©pt. st.; pres. *swmb–* ⇒swmb–
(*to*)bore
inf. *swβty, swβt'k*, Hen. Tales. 467.18, 40

9018 **swβt γwš** B گوش سوراخ(شده)
suβd–γōš
pierced-ear
SCE 89; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 137

9019 **swβt(y)** B, M سوراخ‌شده، سفته
suβdē (swbty) ©pp. ⇒n'swft
bored, pierced
SCE 89; Hen. Tales. 467.55; C2, 51V12

9020 **swbty** C ⇒ swβt(y)

9021 **swc–** B, S, C سوختن، روشن کردن، سوزاندن
sōč ©<**saoca–* ⇒swγt–, swγs–
(*to*)burn, (*to*)light
TSP 12, 47, 6.172; BSTBL p132; C2, 25R21.22; 3sg. *swšt*, MSP b184; inf. *swc'y*, TSP 3.178, 6.172; Dhy. 12; AVS 73

9022 **swc'kh** M سوزان، زبانه‌ی آتش، شعله
sōčāk
burning, blaze
BBB b15; GMS 972; Sund. MHC p26

9023 **swcnty** C سوزنده
sōčandē
burning
BSTi 64

9024 **swcny** C سوزان، پرحرارت
sōčanē ©pl. *–t*
burning, ardent
BSTii 830.18; Benv. Eti 300; C2, 102V18

9025 **swcy** C ⇒ 'trswcy

9026 **swd–** C ⇒ swδ–

9027 **swδ–** M شتافتن، تاختن
sōδ (swd–) ©Skt. *skud* ? ©impf. *swd–*
(*to*)hurry, (*to*)hasten
BBB 490; BSTii 826.20, 25, 911.60: C2 gloss. p225; perf. *swd(ʾ)r*, STii 2.4; BSTi 233

9028 **swδ"šn** B سوداشن(نام شاهزاده‌یی که به مقام بودایی رسید، دارنده‌ی هدیه‌های خوب)
sōδāšan ©<Skt. **sudāna*
Sudashan(*prince who becomes Buddha, having good gifts*)
VJ

9029 **swd'mnty** C شتاب، تاخت، پیگیری
sōδāmandē ©acc. *swd'mntw* ⇒spy swd'mnty
hastening, racing
BSTii 910.47, 892, 21, 23: C2, 61V17, 31R23; Sund. AoFviii 1981, 22V2, 22V6, 25V5, *swqd'r–*, 20V17

9030 **swdq** C با عجله، با شتاب
sōδak, sŏδē ©adv.
hastily
BSTii 843.19: C2, 68R19 p148.19

9031 **swδn** B شتاب
sōδan
haste
VJ 1092, *swδ swδn* "with great haste"; GMS 1026

9032 **swγβ'r** M راهب
sōγ/gβār ©f. *–ānč*; f. pl. *–ānšt*; m. pl. *–išt* ⇒swqb'r, swgb'r'nc
monk
Benv. BSL 1955, 311

9033 **swgb'r'nc** C راهبه
sōgβārānč ©pl. *ānšt* ⇒swγβ'r
nun
Schwartz. HMV 392 R11, *swgb'r'nšt*, R5

9034 **swgb'ry'** C رهبانیّت
sōgβāryā/ī
monkhood
STSC p45.48

9035 **swgb'ryšt** راهبان
sōgβārišt ⇒swγβ'r
monks
Schwartz. HMV p392.10

9036 **swγβ'ry(y)** غمگین، سوگوار
sōgβārē ©Parth. *swgb'r*

sad
GMS 1130

9037 **swγδ'k** S سغدی
suγdē
Sogdian
MDii A-20, 1

9038 **swγδ'yk** S سغدی
suγdīk (swγδyk) ©pl. *-t*; gen. pl. *-n* ⇒swt'yk
Sogdian
Anc. Lett. 2.7, 37, 5.14; GMS 977, 996; *swγδ'yk'*, Frag. Len. 59.3

9039 **swγδy'w** M سغدی(زبان سغدی)
suγdyāu ⇒sγwδy'w
Sogdian (*language*)
Hen. BSOAS 11, 70.14; GMS 1076 A; Gersh. apud. Khromov. HMV 230n 8 suff. *-yāu*

9040 **swγδyk** ⇒ swγδ'yk, swγδyk'n

9041 **swγδyk'n** S سغدیان
suγdīkān (swγδyk)
Sogdians
Anc. Lett. 2.9; GMS 1230

9042 **swγn-**[1] B سخن گفتن، حرف زدن
suxan ⇒sγwnw
(*to*)tell, (*to*)recite
TSP 6.32, 15.9: BSTBL; Dhy. 6; STii 8.10; GMS 604A

9043 **swγn-**[2] B سخن
suxan, suxwan ©nom. *-y* ⇒sγwnw, swxn(w)
word
TSP 2.1036

9044 **swγnd** M سوگند، قسم
sōγand ©<Av. *saokənta* ⇒swqnt xwr-, swk'nt
oath
BBB p97 b47; GMS 250

9045 **swγs-** B, M سوختن، ناراحت‌شدن
suxs ©Yaghn. *suxs* ⇒sγws-, swc-, swxs-
(*to*)be burned
VJ 20[b]; SCE 151; BSTBL, Vim. 117; Hen. JRAS 1944, 138.14; GMS 647

9046 **swγst-** ⇒ 'sγwst-

9047 **swγt-** سوختن
suγd ©pt. st.; pres. *swc-, swγs-* ⇒swc-
(*to*)burn
perf. *swγtwδ'r*, GMS 750; *swγd'r-*, BSTii 832.16: C2, 104R16; AVS 120

9048 **swγtm'n** C همه
suγt/dmān ©adj. ⇒sγwtm'n
all
BSTii 851.10, 890.33: C2, 12V10, 19, 60V1

9049 **swγt-y** B, S سوخته
suγd(u) ©acc. pp. *-w*
burned
Anc. Lett. 2.12; TSP 5.11, 7.138

9050 **swq** C سوزان، سوختنی
sōk
burning
STii 6.27

9051 **swq-** M, C بودن، وجودداشتن
suk ? ⇒'skw-
(*to*)be, (*to*)exist
GMS 412; BSTii: C2 p96, 191, 192; STii 1.9, 93; Sund. AoFviii 1981, 22V 2, 22V 6, 25V 5, *swqd'r-*, 20V 17

9052 **swq'm** C موجود، مانده
sukām
remaining, being
S W, C2 p62, 25V1.2, 48R7

9053 **swk'nt** B, S سوگند، قسم
sōkand ©Av. *saokənta*; Khwar. *sknt* ⇒swqnt xwr-, swγnd
oath
GMS 250; TSP 3.220; STi 31.2; BSTi 188, 296; BSTii 846.17, 18, 854.24: C2, 23R24, 69R15, 16; Frag. Len. 65.1, 10; Schwartz. SI, Cahier 7, 293-5

9054 **swqb'r** C, S راهب(سوگوار)
sōkβār ©pl. *-t* ⇒swgb'r'nc, swγβ'r
monk
BSTii 889.27, 883.20; Benv. JA 1955, 311; C2, 60R27, 48R22, 40V19; CII 1990 F20 G14

9055 **swqnt xwr-** C سوگندخوردن
sōkand xur ⇒xwr-, swk'nt, swγnd
(*to*)swear
BSTi 188, 296

9056 **swqyq** C موجود
sukīk ?
existent
STi 32.16

9057 **swqyny** C موجود، مانده
sukēnē ?
being
BSTii 885.12; acc. *swqynw*, C2, 51R12

9058 **swm** C سوزان
sōm ©<MP **sōhm* <**sauxman*
burning
C2 gloss. 111R8 p180

9059 **swmb-** M سفتن، سوراخ کردن(سُنبیدن)
sumb ⇒swβt-, swnp-, swmp-
(*to*)bore, (*to*)pierce
GMS 602, 647, 713; Hen. Tales. 466, 13, 51; BSOAS 12, 312, 126

9060 **swmbcyq** M سفتنی، قابل سفتن
sumbčīk (swmpcyk)
boring
Tales. 467.46; GMS 1018; S W, BSOAS 1983, 47; *swmpcyk*, Tales, 467.22

9061 **swmbyy** M سایندہ، سوراخ کننده(سُنبه)
sumbē (swmp'k)
borer
Hen. Tales. 466-7, *mrγ'rt swmbyy*

9062 **swmdr** C دریا، اقیانوس
sumdar (swmtr) ⇒smwtr
sea
STi 77.9 "lake"; Sund. AoFiii 1974, 12R 9; GMS 47, 413; Sogdica. p29

9063 **swmp-** S سفتن، سوراخ کردن
©sumb, sunp ⇒swmb-
(*to*)bore, (*to*)pierce
Hen. Tales 467, 24

9064 **swmp'k** S ⇒ swmbyy, mrγ'rtswmbyy

9065 **swmpcyk** S ⇒ swmbcyq

9066 **swmtr** M ⇒ swmdr

9067 **swndy(h)** M دروغگو
sundē ⇒swnt'k
liar
BBB 544; GMS 966

9068 **swnp-** B, S سفتن
sunp, sumb ⇒swmb-
(*to*)bore
SCE 89; AVS 107

9069 **swnt'k** B, M دروغگو
sundē (swnt'y, swnty, swntk) ⇒swndy(h)
liar
TSP 2.1120, 17.14; SCE 244, 442; Benv. Notesiv 498; *swntk 'zβ'k βry* "with deceitful tongue", Frag. 6.3.6 apud. S W, IIJ 1976 p49.50

9070 **swnt'y** B ⇒ swnt'k

9071 **swntk** ⇒ swnt'k

9072 **swnty** C ⇒ swnt'k

9073 **swr'** B آسورا
sura ©<Skt. *asura* ⇒"s'wr
Asura
TSP 8.54

9074 **swrstn** S آسورستان
sūr-əstan
Suristan
KG 354, 3.1n 12

9075 **swryk** M آشوری، بابلی، سریانی
sūrīk ©pl.ob. *-ty*
Assyrian, Syriac
GMS 996; BBB p135; Sund. Man. Lett. 310.15

9076 **swsn** C سوسن
sūsan ©pl. *-t*
lily
C2 gloss. 83V2 p163

9077 **swš** M درجه
sŭš, sŏš ?
degree
Hen. JRAS 1942, 239; GMS 1592

9078 **swt** B سود
sūt
benefit
Frag. Len. 60.3

9079 **swt'yk** M سغدی
sŭtīk ⇒swγδ'yk, sγwδyk
Sogdian
Sogdica. 8.7; GMS 996

9080 **swtr** ⇒ swttr

9081 **swttr** B سوترا، رساله، کتاب
sutr (swtr)
Sutra
TSP 6.43, 8.62

9082 **swx'y-** C, S گرفتن، برداشتن، بلند کردن
suxāy ⇒swxst-, sxw'y-, sγw'y-
(*to*)take up, (*to*)lift up
GMS 417; STi 13.10; STii 6.28; BSTii: C2, 12V12; CII, G13, 17

9083 **swx'yny** C گیرنده، بردارنده
suxay/ēnē ©pres. part.
taker
STii 3.15

9084 **swxn(w)** C, S سخن
suxanu (sxnw) ⇒swγn-[2], sγwnw, sxwn-, sγnw
word, speech

STii 5.24; GMS 417

9085 **swxrd-** ⇒ sxwrd-

9086 **swxs-** S سوختن
suxs ⇒swγs-
(*to*)be burned
MSP 3sg. impf. *swxs'*, b162

9087 **swxst-** C برافراشتن، بلندکردن
suxast ©pt. st.; perf. *swxst'r* ⇒'sγwst-, sxwst-, swx'y-
(*to*)raise, (*to*)lift up
perf. *sxwst'r-*, STii 1.50; *swxs(w)d'r-*, STi 50.4, 52.6; Sund. AoFi 1974, 8R 6; C2 p226; AVS 95

9088 **swxsty** C برافراشته، مصلوب(بالابرده‌شده)
suxastē ©pp. ⇒sxwstyy
raised up
STi 52.13; STii 6.26; BSTii 902.3; pl. *-t*, 843.36: C2, 65V 5, 8, 68V5; f. pp. *swxsc'*, BSTii 909.17: C2, 61R17; Sund. AoFviii 1981, 22R4

9089 **sxnd-** M مسخره کردن
sxand (sxnt-) ©Parth. *'sxnd-*
(*to*)make fun of
BBB p84.716; BSTi 90, 299; S W, BSOAS 1983, 42

9090 **sxndy** M شوخی، مسخره
sxandē ©pl. *-tt* ⇒sγ'ntcyk, k'tsγ'nty, 'sγ'nt
fun
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145

9091 **sxnt-** C ⇒ sxnd-

9092 **sxnw** ⇒ swxn(w)

9093 **sxth** S(AL) ⇒ sγt-(h)

9094 **sxw'y-** M, C برداشتن، بلندکردن
(ə)sxwāy (sxwy-, 'sxw'y) ©<**us-xwāhaya*
©impf. *syxw'y* ⇒sxwst-, swx'y-, sγw'y-
(*to*)take up, (*to*)lift
GMS 417; GMS 627; C2 gloss.; MSP b36, 116; 3sg. pres. *sxw'yt*, Sund. AI 28, 1988, 184; AVS 95

9095 **sxwn-** S, M سخن
saxwan, saxun ©acc. *-w*; pl. *-t'* ⇒swxn(w)
word
W-Lii 548.7, 25, 590; MSP b132, 134

9096 **saxwnk'ry** S(M) سخنور
saxwan-karē
word-maker
MSP b129

9097 **sxwrd-** C فریادکشیدن
sxwarδ ? (sxwrδδ-) ©impf. *syxwrd*
(*to*)shout
BBB p135; BSTii 875.5: C2, 66Vp148; MSP 3sg. pres. *sxwrt*, b80 p53.; *syxwrδ*, Schwartz. HMV 390

9098 **sxwrδδ-** M ⇒ sxwrd-

9099 **sxwst-** M, C بلندکردن، گرفتن
(ə) sxwast ©pt. st.; perf. *sxwst'r* ⇒'sγwst-, swxst-
(*to*)lift up
STii 1.50, 2.15; MSP b167

9100 **sxwstyy** M بلندشده
(ə)sxwastē ©pp. ⇒sxw'y-, swxsty
raised
GMS 899; MSP b167

9101 **sxwy-** ⇒ sxw'y-

9102 **sy-**[1] نشان‌دادن، به‌نظر آمدن، تظاهر کردن(در بیشتر متون)
say/sǐ ©trans. & intrans. v. ⇒syt-, sy't-, z'ryy sy-, 'sy-[1], 'sy-[2]
(*to*)show, (*to*)appear, (*to*)show oneself
GMS 494, 550; TSP p271; VJ p119; BSTBL p146; MDii 211; SCE 80, 332; C2 p226; AVS 82

9103 **sy-**[2] ⇒ 'sy-[3]

9104 **sy"k(h)** B سایه، سایبان
sayāk (sy'k, sy'q) ©<**syāka*; Av. *asaya*; Skt. *chāyā*; Yaghn. *siyōka*; Khwar. *sy'k*; Pahl. *sāyag* ©ob. *-y*; pl. *-t(h)*
shadow, canopy
VJ p119; TSP 2.1005, 6.124, 7.10; BSTBL, Dhy. 260; ob. *-y*, SCE 530; TSP 7.10; Tales. 483.23; pl. *-t(h)*, STi 31.13; Dhy. 219; GMS 124, 979; STii 8.4

9105 **sy'k** B, M ⇒ sy"k(h)

9106 **sy'q** C ⇒ sy"k(h)

9107 **sy'mnty** C نشانه، ظاهر
sayāmandē ⇒z'ry sy'mnty
mark, sign
STi 31.11; GMS 550n 2

9108 **sy'n'k** B نشان‌دهنده
sayānē (sy'n'y) ©pres. part. ⇒z'ry sy'n'k, syn'k
showing
TSP 7.155; BSTBL, Dhy. 14

9109 **sy'n'y** ⇒ sy'n'k

9110 **sy't-** M, C نشان‌دادن، به‌نظر آمدن
sayāt ©pt. st.; trans. & intrans. v.; inf. ⇒sy-[1],

syt-
(*to*)show, (*to*)appear
GMS 550 n 2; C2, 51V31

9111 **sy'yn'y** ⇒ z'ry sy'n'k

9112 **syc'kk** B گنجشگ
sičāk, sičē (sycy) ©Yaghn. *siča(k)* ©ob. *-y*; ob. pl. *-ty*; pl. *-t*
sparrow
SCE 318, 352, 353; *-kk*, SCE 131; *-y*, STi 9.7, *-yty*, STi 10.11; GMS 437 n5; Sund. OLZ 69, 1974, 581; AoFiii 253.7, 254.11 n 148

9113 **sych** B غاز
sič(ā) ? ©<**sīkā* <**siyakā* ©f. n.; ob. *-yh*
goose
SCE 352 n p39; ob. *sychy*, SCE 130

9114 **sycy** C ⇒ syc'kk

9115 **syd-** C به‌نظر آمدن
sēδ ©<Av. *sadayeiti*
(*to*)appear, (*to*)seem
BSTii 884.11, 881.89; 3sg. pres. dur. *sydtyq*, S W, C2 p85-6, 226; C2, 48R2, 48V14, 51V8

9116 **syδ-** B ویران کردن
sēδ ©<Av. *said*
(*to*)destroy
BSTBL, Dhu. 272; Benv. Notesi 42; Mack. n p48

9117 **syfryn-** C, M آفریدن
sifrīn ©impf. ⇒sfryn-
(*to*)create
C2, 5R30; W-Lii 516, 565n 1; BBB; GMS 627

9118 **syγ** M, S ظریف، زیبا(دخیل: سیغ)
sīγ ⇒δ'p'tsyγ
fine
Hen. Texts. 737n 1; comp. *syγtr*, MSP d3 p53; Sund. n p53; Manual pahl. 11, 175

9119 **syγtr** S ظریف‌تر، زیباتر
sīγtar
finer, more beautiful
CII 1990 E13; MSP d3

9120 **syγw"y-** B برداشتن، بلند کردن
sīxwāy ©impf. ⇒sγw'y-
(*to*)take up, (*to*)lift
VJ 1449; TSP 13.6, 22; Frag. Len. 93.8, 35

9121 **sym'βnt** B سراسیمه، وحشت‌زده، نگران ؟
sēmāβand ©Skt. *sīmā*
terror-stricken(*terrorfetters*)
Sogdica. 60.11 n p61.62

9122 **sym'w'k** B ترس، ناراحتی، سرآسیمگی
sēmāwē (sym'wy)
terror, confusion
TSP 9.110, 116, 16.39; STii 9.6; GMS 1082

9123 **sym'wy** ⇒ sym'w'k

9124 **sym(h)** B, M آسیمه، سراسیمه، مضطرب، نگران(سیمه‌سار)
sēm ©<Av. *sima* ⇒'symy, sytt²
terrified, confused
VJ 1063, p97; TSP 2.902, 903 n p180; BSTBL, Vim. 148; Frag. Len. 60.3; BBB 35

9125 **symtyh** B همدردی
simtyā, səmətyā ⇒sm'ytyh
consolation
VJ 387

9126 **symwn** C شمعون، سیمون
simon
Simon
STii 4.3, 35, 28, 33

9127 **syn-** M, C, S بلند کردن، بالابردن
sēn ©<**sānaya* ⇒sn-
(*to*)raise, (*to*)lift up
GMS 184, 543; MSP b163; MDii A-14.24; C2, 23V11, 51R 4, perf. *synd'r-*, C2 60R1; Mack. AI 1985, 422; Sund. AoFviii 1981, 27V 14, AoFiii 1975, 18V 5; AVS 79

9128 **syn"y-** B, S شستن
sināy (syny-, syn'y-) ©impf. ⇒sn'y-, sn't'k
(*to*)wash
VJ p119; W-Lii 567 n 1; GMS 629; inf. C2, 57R16

9129 **syn'k** B نشان‌دهنده
saynē ⇒sy'n'k
showing
TSP 2.29

9130 **syn'y-** ⇒ syn"y-

9131 **synd'r-** C ⇒ syn-

9132 **syngtync** M سنجدی، (مربوط به)سنجد(عنّاب)
singatēnč ?
jujube, oleaster
GMS 1053

9133 **synkt** B سنجد
singat ©Khot. *sīṃja*; Yidg. *sija*
oleaster-fruit
SCE p70; Bailey. Prolexis. 340

9134 **synktškrδ'k** B مرغ سنجدخوار، سنجد سوراخ کن، مینا
singat-škarδē

mynah bird(*oleaster-fruit piercer*)
SCE 321

9135 **synt"p** B نمک سنگ
sintāp, sēndāβ ? ©Skt. *saindhava*
rock salt
Benv. TSP 19.8 n p232

9136 **syny-** C ⇒ syn"y-

9137 **syrrn** S جوجه‌تیغی، خارپشت(سُگُرنَه)
sērn
porcupine
TSP 13ii 15 apud. S W, IIJ 1976 p55 n p61; Morgens. EVP 73

9138 **sysn** M سیسنیوس(جانشین مانی)
sisīn
Sisinius
Hen. AM 1952, 206.21

9139 **syt-** B, M نشان‌دادن، به‌نظر آمدن
sīt ©pt. st.; pres. *sy-* ⇒sy-[1], sy't-
(*to*)show, (*to*)seem
TSP 2.383

9140 **sytt'** B موفّقیّت
sit ©<Skt. *siddhi*
success
BSTBL, Padm. 31, 35, 52, 68

9141 **sytt²** S اضطراب، ترس
sēt, sit ? ⇒sym(h)
confusion, fear
MDii 1.1.17 p113

9142 **syxw'y-** M, C برداشتن، بلند کردن ، گرفتن
sīxwāy ©impf. ⇒sxw'y-
(*to*)lift up, (*to*)take up
C2, 87V11, 22V7, 68V8, 87V5, 6

9143 **syxwrδ** ⇒ syxwrd-

9144 **syxwrd-** C, S فریاد کشیدن
sīxward (syxwrδ) ©impf. ⇒sxwrd-
(*to*)shout
C2, 66V5; MSP b167 p53

š

9145 **š-** آن، این
š ©<**aiša-*; Lat. *iste* ©encl. demons pron. art. st.; nom. ⇒šw[1], 'šw[2], š'ntt, 'LK
the, that, this
S W, TSP, 1944, 41-51

9146 **-š** او، اَش
š ('tš) ©pers. pron. 3sg. encl. ⇒xw, š-, šy[1], šw[1], šn, -šc, -šδ
he, she, it, him, his
GMS 1372, 500; *'tš*, STii 3.1.11

9147 **š'β'k** B سر گردانی
šāβ/fē ©<**syāfa*; Av. *saēf*
straying
SCE 28, gloss. p71; Gersh. IF 1970, 306

9148 **š'γh** M شاخ، شاخه
šāx
branch
Sogdica. 4

9149 **š'kmwn** ⇒ š'kymwn

9150 **š'kymwn** B, M شاکیامونی(بودا)
šaky(a)mun (š'kmwn)
Shakyamuni
TSP 5.91; VJ 1512; BSTBL, Dhy. 12, 362, 358, 385; Hen. Magi. 138.31, *-w, -y*

9151 **š'm-** B بلعیدن، آشامیدن
šām ©Khot. *tsām* ⇒"š'm-
(*to*)swallow
TSP 2.115; Bailey. Prolexis. 245

9152 **š'm'yk** M شامی، اهل شام، سوری
šām(č)īk ⇒š'mcyk
Syrian
Sogdica. 8.2b

9153 **š'mcyk** M شامی، اهل سوریه
šāmčik ⇒š'm'yk
Syrian
Sogdica. 9.2

9154 **š'mn'y** S بلعنده
šāmnē ? ©pres. part.
devouring
Sund. MHC p26 n 28, 36.8V5

9155 **š'n'** C ⇒ š'n'kh

9156 **š'n'kh** B ماهیچه‌ی ساق پا، ساق پا
šānā(k) (š'ny, š'n')
shank, shin
BSTBL, Dhy. 37; Benv. Notesii 217; TSP p220, 57; pl. *š'nyt*, BSTii 867.37: C2 p63, 27V8, **srāuni* "hip"

9157 **š'nš'y** M, S شاهنشاه(عنوان، اسم خاص)
šanšāy ©Saka. *šahenušāhi*
shahanshah(*title*)
Hen. Tales, 477, "a disciple of Mani" Sund. AoF

10, 1983, 193-195

9158 **š'ntt** B آنها، اینها
šǎnd ? ©nom. pl. demons. pron. art. ⇒x'nd, šnt, y'nt
those, these
VJ 23[b]; GMS 1386; S W, TPS 1994, 48

9159 **š'nwx** M, C عالی، خوب
šānux
excellent
C2, 11V21, 60R27; Benv. Eti 311; pl. *š'nwxt*, GMS 1243; CII 1990 G2

9160 **š'nwxy'** C برتری، کمال
šānuxyā ©f. n.
excellence
STSC p45; C2 gloss.

9161 **š'ny** C ⇒ š'n'kh

9162 **š'r-** B لرزیدن
šār
(*to*)tremble
TSP 2.303, 316, 3sg. pres. *š'rt*

9163 **š'r'βst** B شروستی(نام شهری)
šraβast
Shravasti(*a town*)
SCE 2

9164 **š'ryst'n** S شهرستان
šārestan ©ob. -*y*
city
KG 585

9165 **š'š-** B, M, C پراکندن، افشاندن، پاشیدن
šāš ©*θrāša- ? ©inf. -(')*y* ⇒šyš-, δr'š-
(*to*)scatter, (*to*)disperse
GMS 451 n 1, 611; TSP 14.9, 12, 6.172, 7.144; BSTBL, Padm. 56, 59, Dhy. 175; Farg. Len. 93, 32; BBB 710; STi 75.18; Sund. AoFiii 1975, 56.18; BSTii 885.7: C2, 2sg. dur. pres. *š'šysq*, 51R7; *δr'š*, Dhy. 68

9166 **š'šmnty** C پراکندگی
šāšmandē ©acc. -*tw*
scattering
C2, 51R10

9167 **š't** B ثروتمند، شاد
šāt ©<*cyāta*; Khot. *tsāta*
rich, happy
GMS 196; TSP 2.610; SCE p71; BSTBL, Vim. 88; Frag. 2a.10; Frag. Len. 76.4, 66.3

9168 **š't'wγ** B شادمان، خوشحال
šātux ⇒š'twx, š'tyxw, š'twγ(w)
happy
TSP 5.71, 3.217; VJ 853, 866, 875, 1441, 1459; BSTBL, Dhy. 95; Frag. Len. 91.7, pl. *š'twγt*

9169 **š't'wγy'** B شادمانی، خوشحالی
šātuxyā (š'twγyh) ⇒š'twxy'
happiness, joy
STii 9.16; TSP 7.170, 8.66

9170 **š't'wγy'kh** B, S(M) شادمانی، خوشحالی
šātuxyā(k)
happiness
TSP 2.589, 3.108, 6.55; Hen. Magi. 137.3; GMS 1238

9171 **š'twγ(w)** B, S شادمان
šātuxu ©nom. ⇒š't'wγ
happy
TSP 13.7; Hen. Tales. 486.9; Magi. 137.4

9172 **š'twγyh** ⇒ š't'wγy'

9173 **š'twx** M, C, B شادمان، خوشحال
šātux (š'txw) ©*šāt-ahu; šāt-axu* ©pl. -*t*
happy, joyful
BBB f61 f84; BSTBL, Dhy. 95; BSTi 118; C2, 51V16, 104R 2; GMS 236, 391; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 139

9174 **š'twxy'** M, C شادمانی، خوشبختی، برکت
šātuxyā ⇒š't'wγy'kh, š't'wγy'
happiness, bless
STii 9.16; Hen. BSOAS 11, 74.4, 12; Cosm. 307.8; C2, 51R3, 51V6, 57R8; BSTii 886.6, 903.8, 832.22

9175 **š'txw** ⇒ š'twx, š'tyxw

9176 **š'tyxw** S شادمان
šātxu (š'txw) ⇒š't'wγ, š'twx
happy
Anc. Lett. 2.3, 3.2, 29, 5.2

9177 **š'w** B, M, S سیاه
šāw/u ©Av. *syāva*; Yaghn. *šōw*; Oss. *šāu* ©ob. -*y* ⇒šw[2]
black
GMS 194, 1238; VJ 39[d], 1107, 1362; TSP 3.3, 18, 61, 76, 113, 229, 282; SCE 23, 76, 91, 222; BSTBL, Intox. 5; Dhy. 54, 144; STii 10 p595; *š'wy*, STii 8.11, 26

9178 **š'w-β'm'k** سیاه‌رنگ، مایل به سیاه
šāw-βāmē
blackish
TSP 3.3, 18

9179 **š'wkwr'k** B شب کور
šāw-kūrē
nightblind
SCE 80

9180 **š'ykn** S فرماندهی سپاه
šēkn ⇒š'ykn(h)
army commander
MDii A-9, 5, 7 p94.5 n p101.5; Gersh. Advice. 85-6; F. Grenet, SI, Cahier 7, 106-7

9181 **š'ykn'yk** B درباری، کاخی
šēknīk ⇒š'ykn(h)
(*of*)palace
VJ 1420, 1438, 1355, *š'ynkn'yk*, 1422; GMS 994

9182 **š'ykn(h)** B, S, M کاخ، ایوان، اردوگاه، خیمه گاه(شایگان ؟)
šēkn ©<Parth. *šahigān*; Pahl. *šāhīgān* ©ob. *-w*, *-y*$^{(i)}$, *-'y*; pl. *-t/ -d* ⇒šykn, š'ykn
palace, platform, socle, camp
VJ gloss. p119; BSTBL, Dhy. 178.220, 261; MDii B16, 9; Anc. Lett. 2.12, 3.37; Sogdica. 34.3; Hen. Magi. 138.10; Cosm. 307, 37, *š'yknd*; Mack. BSTBL, n p58, √*šay* "to settle"; Sund. AoF 11, 1984, 177-9; F. Grenet. SI, Cahier 7, 106-7

9183 **š'yn'ynch** B لرز، لرزش
šenēnč ? ⇒šn-
trembling
TSP 3.38; Hen. Texts. 726

9184 **šβ"y** B شیوی(نام پادشاهی‌ست، پدر سوداشن، بودا)
šivī (šβ'y) ©Skt. *śivi* ©pr. name
father of Sudashan
VJ

9185 **šβ'r** B شرم، فروتنی
šfār ©<**fšar* ⇒šf'r
shame, modesty
SCE 294; TSP 13.10; BSTBL, Vim. 87; S W, IIJ 1976 p49, Frag. 4.6

9186 **šβ'rkrt'k** S شرمنده
šfār-k(a)ṛtē ('šf'rkrty) ⇒šf'rqty
ashamed
KG 614; f. *šβ'rkrtrch*, KG 618

9187 **šβ'rm'k** B شرمگاه
šfārmē (šβ'rm'y) ©Av. *fšarəma* ⇒'pw šβ'rm'k, δw'šβ'rm'k
pudenda
SCE 127, 356; GMS 441, 1097

9188 **šβ'rm'y** ⇒ šβ'rm'k

9189 **šβ'y** ⇒ šβ"y

9190 **šβk'wš(h)** B نام شهر و کشوری
šivkōš ©Skt. *śivaghoṣa* ⇒šyβkwšh
name of a country and a city
VJ gloss. p119

9191 **šβt** C شنبه، سبت
šabat ? ©Syr. *šbāṭ*
Sabbath
C2, 65R 30, 69R 23

9192 **-šc** B, S از او، از آن
šač ©*š-+-c<hacā* ⇒-š, -šδ
of it, from it, from him
TSP 2.685 b62; GMS 1373; VJ gloss. p119; MDii Nov. 3 V4; BSTBL, Dhu. 6, 30, Vim. 118, Dhy. 37; Padm. 24

9193 **-šδ** B, M با او، باآن
šaδ ©*š-+-δ<hadā*
with him
GMS 1374, 1623; SCE 49

9194 **šδ'kw** B گردن
šaδaku/ šaδē (šδ'y) ©<Av. *ušaδā*
neck
VJ 769 n p94; SCE 164; GMS 96; *šδyh*, Anc. Lett. 6.4

9195 **šδ'y** B, S ⇒ šδ'kw

9196 **šδ'ych** S گردن‌بند ؟
šaδēč ?
necklace ?
MDiii

9197 **šδm(=ŠLM)** S سلام، درود(هز)
δrūt ©Idg. ⇒δrwth
greeting
Anc. Lett. 2.1, 4.1, 6.1

9198 **šf'r** M, C شرم، فروتنی
šfār ('šf'r) ⇒šfrs-, šβ'r
shame, modesty
GMS 441; BBB 607 b54; Hen. Tales. 467.58; C2, 23V29; BSTii 861.59

9199 **šf'rqty** شرمنده
šfār-kətē ⇒šβ'rkrt'k, qty^2
ashamed
C2 p61, 5V 29.30, 7R 27; Sund. AoFviii 1981, 24V 3.5 p189

9200 **šfrs-** C شرم‌داشتن، خجالت کشیدن
šfars ⇒'šβ'rs-
(*to*)be ashamed

GMS 441; STi 42.4, 20.6; BSTii 839.3: C2, 111V3; Benv. MSL 23, 403

9201 **šfrwqy'** C شرمندگی
šfarŭkyā ? ©f.n.
shame
Sund. AoFviii 1981 p191, 25R 3 n236

9202 **šγ-** B, S شدید، سخت(شَق)
šax (šγw, šγy) ©f. -', -*w*, -*y*; adv. ⇒šx[1]
extremely
šγ', TSP 3.69; *šγw*, BBB f16; Frag. Len. 37.16, 20; *šγy*, Frag. Len. 81.10, 12, 13

9203 **šγw** S ⇒ šγ-

9204 **šγy** ⇒ šγ-

9205 **šγy'k** S (M) سختی، شدّت
šaxyāk ⇒šxy'q
hardship
Hen. Tales. 475.26, 480.5, *+kwn-* "to resist"

9206 **šk"β** B پرتگاه، گودال(شکاف)
škāf (šq'f) ©ob. -*y*; pl. -*t*
ravine, crag
TSP 6.8 n p202; Hen. Texts. 731; C2, 27V20

9207 **šk'β-** B باز کردن، ساییدن(دندان)(شکافتن، شکفتن)
škāf ©impf. *šyk'β*
(*to*)open wide, (*to*)gnash
TSP 13.23; S W, AM 1973, 94

9208 **šq'f** C ⇒ šk"β

9209 **šq'f'-** C ساییدن، به‌هم‌فشردن(دندان)
škāfā ⇒'šk'β'
gnashing
BSTii 843.35: C2 p97, 51V5

9210 **šk'np** B دنیا، جهان
škanp, škamb ©<**skamb-* "to stem" ⇒'šk'np
world
VJ 529, 1218; Frag. Len. 100a 1, 3, 6 c9; GMS 366, 372

9211 **šk'np'k** B طبقه، اشکوبه
škanpē ©Pahl. *aškōb*
floor, stage, story
TSP 6.105

9212 **šk'r-** B دنبال کردن، همراه‌بردن
škar ⇒'šk'r-, šk'rt-, škr-
(*to*)pursue, (*to*)lead
BSTBL p133; SCE 267

9213 **šk'r'k**[1] B شکارچی
škarē ⇒škr'k
hunter
TSP 2.641

9214 **šk'r'k**[2] B شغال، شکال(برهان: شَگار، شَکال)
škārē ©Khwar. *šk'ryk*; Prak. *śgāla*
jackal
TSP 2.644; SCE 137; Morgens. AO 1, 267

9215 **šk'rn'k** B ابله
škārnē ? ⇒sk'rn'k
stupid
TSP 2.639

9216 **šk'rt-** S دنبال کردن
škārt ©pt. st. ⇒šk'r-, 'šk'rt-
(*to*)pursue
Anc. Lett. 2.18

9217 **šk'rtw** ⇒ 'sk'rt(w)

9218 **šk'wrδ** B مشکل، سخت
škōrθ (šqwrθ) ©<**škauθra*; OP *škauθi*; MP *škōh* ⇒'šk'wrδ, škwrδ
difficult
TSP 6.30, 40, 63, 69, 71; VJ 258; BSTBL, Dhy. 77; STii 9.1, 6, Benv. Notesii 245

9219 **šk'wrδtr** B, M سخت‌تر
škōrθtar (škwrδtr) ©pl. -*t*
harder
TSP 6.73; Hen. Tales. 473.44; GMS 1285

9220 **šk'wrδy'** S سختی
škōrθyā ⇒'šk'wrδy'
hardship
Frag. Len. 57, 11

9221 **šk'yr-** B دنبال‌شدن، راهنمایی‌شدن
škir (šqyr-) ⇒'šk'yr-, šk'r-
(*to*)be pursued, (*to*)be lead
VJ 1282; STii 7.6; AVS 76

9222 **škkry** B شِکَر
šakkare (škryy) ©abl. -'
sugar
TSP 19.15 n p232; BBB 662

9223 **šqlwn** M (نام یک) دیو، اِشکلون، شِکلون
škalun, šaklūn ©ob. -*yy*
(*name of a*)demon
GMS 1649; Sund. 1994, 45, 46

9224 **škr-** B, M, S دنبال کردن، همراه‌بردن
škar (šqr-, 'škr-) ©impf. *šyk/qr* ⇒šk'yr-, šk'r-
(*to*)pursue, (*to*)lead
GMS 366, 629; BBB f8, 558; TSP 2.548, 736, 15.9; BSTBL, Dhy. 41, 136; VJ p105; STii 6.44-45;

C2 gloss. p226; Hen. Tales. 480.29; trans. pret. *šqrd'r*, C2, 77R9; AVS 76

9225 **šqr–** C ⇒ škr-

9226 **škr'k** B شکارچی
škarē (škr'y) ⇒šk'r'k[1]
hunter
SCE 227; *'ync škr'y* "woman-chaser" S W, IIJ 1976, 50, Frag. 5.5

9227 **škr'y** ⇒ škr'k

9228 **škr'yn'k** B دنبال کننده، پیرو، به‌دنبال
škarēnē ⇒'škr'yn'k, šqryny, škr-
follower
TSP 2.704; Sogdica. 60.4

9229 **škrδ'k** B شکننده، سوراخ کننده(شِکَردن)
škarδē ⇒synktškrδ'k
piercer
SCE 321

9230 **škrt–** ⇒ 'šk'rt-

9231 **šqryny** M رهنما، رهبر، پیشرو
škarēnē ©pl. *-t* ⇒škr'yn'k, škr-
leader
GMS 870

9232 **škryy** M ⇒ škkry

9233 **škš"pt** B قانون، دستور اخلاقی
šakšapat (škš'pwt, škš'pt) ©Skt. *śikṣāpada* ©ob. *-y*; acc. *-w*; pl. *-t*
moral precept
SCE 119, 120, 193, 525; TSP 2.435, 437, 440, 5.66; BSTBL p133; STii 10a 4, 5; Frag. Len. 54, 5, *-t*; Dhy. 41; *-wt*, TSP

9234 **škš'pt** ⇒ škš"pt

9235 **škš'pt-δ'r'y/-δr'k** قانون‌نگهدار
šakšāpat-δārē
keeper of moral precept
SCE 505; BSTBL, Dhy. 319, Dhu. 202

9236 **škš'pwt** ⇒ škš"pt

9237 **škth** B ⇒ šykth

9238 **škw** M خشک
(ə)šku ©<Av. *hišku* ⇒'škw, šwk[1], škwy(y)
dry
GMS 96, 397; BBB p53.486

9239 **šqwnt** C لنگ، شل
škə/unt ?, škŭnd ? ⇒'sk'nt(y)
lame
BSTi 219 n p26

9240 **šqwpn** C خشکی، زمین
škupn ? ©acc. *-n'* ⇒wškwpn
dry land
BSTii 857.15; Benv. Eti: JA 1955, 329; C2, 22V15

9241 **škwrδ** M سخت
škōrθ (šqwrθ, 'škwrδ) ⇒šk'wrδtr, 'šk'wrδ, šk'wrδ
difficult
BBB p88.763, f5; GMS 361, 366, 1232; C2, 69R24 "harsh"

9242 **škwrδtr** ⇒ šk'wrδtr

9243 **škwrδy'h** M سختی، تنگی
škōrθyā (šqwrθy') ⇒šk'wrδy'
hardship, distress
BBB; STi 73.8, 76.3; C2 gloss. p226; pl. *šqwrtyt*, STii 6.28; BSTii 892.3: C2, 31R3

9244 **šqwrθ** C ⇒ škwrδ

9245 **škwrθ–m'ny** C دوراندیش(سختی اندیش)
škōrθ-mānē
thinking of hardship
BSTi 184

9246 **šqwrθy'** ⇒ 'šk'wrδy'

9247 **šqwyy** ⇒ škwy(y)

9248 **škwy(y)** M خشک
škawē ? (šqwyy) ©<**(hi)škuwaka* ⇒šwkc', škw
dry
GMS 412, 952; BBB f59

9249 **šqyr–** C ⇒ šk'yr-

9250 **šl'wk** B ⇒ šr'wk(')

9251 **šm–** C از شرم سرخ‌شدن
šem ? ⇒šym-
(*to*)blush
C2 n p180, 111 V4

9252 **šm"r–** B ⇒ šm'r-

9253 **šm"r'** B ⇒ šm'r"

9254 **šm"r'kh** B ⇒ šm'r'kh

9255 **šm"r't–** B ⇒ šm'rt-

9256 **šm"rn'k/y** B ⇒ šm'rn'y

9257 **šm"ryn'k** B اندیش گر، در اندیشه
šmārēnē (šm"ryn'y) ⇒šm'rn'y, šm'ryny(y)
meditating
BSTBL, Dhy. 364, 391; *-'y*, 300, 320, 338, 356, 385, 390

9258 **šm"ryn'y** ⇒ šm"ryn'k

9259 **šm'γw** B, S شما
šmāx,u ©*šmāxam ©2pl. pers. pron.
you
GMS 157, 1380; BSTBL, Dhu. 22; VJ gloss. p120; Frag. Len. p109; *šm'γ*, Frag. Len. 44.9, 83a4

9260 **šm'ny** B ⇒ šmn

9261 **šm'r–** فکر کردن، بررسی کردن، شمردن(در بیشتر متون)
šmār (šm»r–) ©<*hišmar–*; ✓smar–* ©impf. *šym'r* ⇒'šm'r–
(*to*)think, (*to*)consider, (*to*)count
GMS 93, 593, 629; TSP p272; BSTBL p133; STii 595; C2 gloss. p226; Frag. Len. 81.6; MSP p53; AVS 103

9262 **šm'r»** B فکر، اندیشه
šmārā (šm»r', šm'r') ©f. n. ⇒'šm'r', šm'r'kh
thought
BSTBL p134; GMS 972; BBB 625, 662 b5; W-Li; Sogdica. 3; STi 54.16; C2 gloss. p198, 226.ob. *šm'ry*, pl. *šm'ryt*, ob. pl. *šm'ryty*

9263 **šm'r'** M, C ⇒ šm'r»

9264 **šm'r'k** B متفکّر، در خیال
šmārē ⇒šm'ryy
thinking
TSP 2.858, 7.85; BSTBL, Vaj. 4; SCE 294, *γrβy šm'r'k*

9265 **šm'r'kh** B فکر، اندیشه
šmārā(k) (šm»r'kh) ©f. n. ⇒šm'r», 'šm'r'k(h)
thought, meditation
VJ 923, 967, 1026; BSTBL, p134; Frag. Len. 80.3; KG; Sogdica. 60.22; *–'k*, TSP 7.85

9266 **šm'r'kyn** M اندیشناک، متفکّر، عاقبت‌اندیش
šmār(ā)kēn ⇒šm'rykyn
thoughtful
Hen. Tales. 472.33, 473.24; GMS 1062, 1017

9267 **šm'r'n** B ادراک ؟
šmārān
thinking effort ?
GMS 1032

9268 **šm'r't** B, M اندیشیده، شمرده
šmārāt ©pp.
considered, thought
GMS 536; BSTBL p134; *šm»rt*, VJ 1026; pt. inf. BSTBL, Dhy. 49 etc.

9269 **šm'r'yck'** B ⇒ šm'ryck(ʾ)

9270 **šm'r'yy** M ⇒ šm'ryy

9271 **šm'rk** S عدد، شمارش
šmārē ?
counting
MDii; MDiii *–y*, A–13.5

9272 **šm'rn'y** B اندیش گر، متفکّر
šmārnē (šm»rn'k/y) ⇒šm»ryn'k
meditating
BSTBL, Dhy. 60, 331, *šm»rn'k*, Dhy. 303; *šm»rn'y*, Dhy. 266 etc. p133

9273 **šm'rt–** B, M, C فکر کردن، شمردن
šmārt ©pt.; trans. pret. *šm'rt– δ'r–* ⇒'šm'r't–
(*to*)think, (*to*)count
TSP; BBB b12; AVS 103

9274 **šm'ry** C ⇒ šm'ryy

9275 **šm'ryck(ʾ)** B قابل در ک، فهمیدنی
šmārīck (šm'r'yck')
conceptual
BSTBL, Dhy. 209, 214, 221, Dhu. 157, 266

9276 **šm'ryq** C متفکّر، متوجّه
šmārīk ©pres. part.
thoughtful
STi 50.4, 54.14

9277 **šm'rykyn** M اندیشناک، در فکر
šmār(e)kēn ⇒šm'r'kyn
thoughtful
GMS 1017, 1062; BBB 510; MSP c2

9278 **šm'ryny(y)** M بافکر، باتوجّه
šmārēnē ©pl. *–t* ⇒šm»ryn'k
thoughtful
Hen. Tales. 471.11, 13; *z'r/γrf šm'ryny*

9279 **šm'ryy** M اندیشه، فکر
šmārē (šm'r'yy, šm'ry)
thinking, thought
Hen. Tales. 471.10, 14, *'yw šm'r'yy, 100/st šm'r'yy*

9280 **šm'šy** C شمّاس، گماشته‌ی خیرات
ša(m)māšē ©<Syr. *šammāšā* ©pl. *–t*
deacon
STii 3.34, 54, 68; C2 gloss. p226

9281 **šm'x** M, C شما(در بیشتر متون)
šmāx ⇒'šm'x(w), fn, 'šm'γw
you
GMS 157, 1380; BBB f51; C2 gloss.; *–y*, STi 4.5; STii 595; GMS 1340; *šm'xw*, KG 527, 529, 532; Sund. AoFviii 1981, 21 p218

9282 **šm'wn** ⇒ šmγwn

9283 **šmbd** C شنبه

šambad (šmbyd, šmpd)
Saturday
C2 gloss.; STi 67.12, 68.19; Hen. JRAS 1945, 149.3

9284 **šmbyd** M ⇒ šmbd

9285 **šmγwn** C شمعون، سیمون(پطروس)
šamγōn (šm'wn) ⇒šmγwn snk
Simon(*Pertrus*)
STii 4 p596.; Sund. AoFi 1974, 9R 6; C2 gloss. p226

9286 **šmγwn snk** C پطروس
samγōn sang ⇒šmγwn, sng
Petrus
STii 4.p596; C2 gloss. p226

9287 **šmn** B, S شمن، راهب
šaman (šrmn) ©Skt. *śramaṇa* ©ob. *-y*; abl. *-'*; pl. *-t'*; ob. pl. *-ty*$^{(')}$
monk
VJ 120; SCE 505, 507; TSP; BSTBL, Padm. 66, Dhu. 131; Frag. Len. p109; Hen. Magi. 138, 30; STii 8.6, *šmnt'*; TSP 8.196; Dhy. 3; *šmnty'*, Frag. Len. 93.15; SCE 3, 201; TSP 5.19, 23 passim.

9288 **šmn'n'k** B شمنی، راهبی
šamanānē
(*of a*)monk
TSP 6.23; SCE 203; GMS 1040

9289 **šmn'nch** B راهبه(بودایی)
šamanānč ©Skt. *śramaṇik(ka)* ©f. pl. *-th*
nun
VJ 120; TSP; SCE 180; BSTBL, Padm. 66; Frag. Len. 93.31; STii 8.6; GMS 1043; *šmn'ntch*, O^2 31

9290 **šmn'ncyh** B (مربوط به) راهبه، راهبه‌یی
šamanānčyā
(*of a*)nun
TSP 6.24

9291 **šmnq'nyy** C شیطانی، اهریمنی
šmankānē ⇒šmnwq'ny(y)
satanic, devilish
BSTii 849.4; C2, 12R4: GMS 1065

9292 **šmnkw'nc** M ⇒ šmnwk'nc

9293 **šmnw** M, C اهرمن، شیطان(انگره مینو)
šmanu ©<*'tdrmnw* <**aθramanu* <**ahra-manu*; Av. *Angra-mainyu* ⇒'tδrmnw
Ahriman, demon
GMS 1190; BBB 639 b87; KG 2333; STi 11.6; STii 3.18; C2, gloss. p226; MSP b 194; Lentz. STii 577; W-Lii 515

9294 **šmnwk'nc** M اهریمنی
šmanukānč ©f. adj.; ob. *-y* ⇒'tδrmnwkw'nch
devilish
BBB 639; *šmnkw'nc*, Hen. BSOAS 12, 311.66; GMS 423, 1065

9295 **šmnwq'ny(y)** M اهریمنی
šmanukānē ⇒šmnq'nyy
devilish
GMS 1065, 1244, 1245; BBB 639; *-k'nyy*, BBB b 83

9296 **šmny'kh** B رهبانیّت
šamanyāk
monkhood
O^2 22: Frag. Len. 93.22

9297 **šmpd** C ⇒ šmbd

9298 **šmr"t-** ⇒ 'šm'r't-

9299 **šn** ایشان(در بیشتر متون)
šan (-šn) ©3pl. encl. pers. pron. ⇒š-, šw^1, šy^1
they, them, those
EGSii 118; GMS 1387, 1397; VJ p120; BSTBL p134; *š*$^{(')}$*nt*, STii 596, 2.19; SCE p71; C2 gloss. p233; MDii p212; KG p190

9300 **šn-** B, C, S لرزیدن
šan ©Khot. *ṣān*; Pasht. *šandēl* ⇒šnt-, š'yn'ynch
(*to*)tremble, (*to*)shake
VJ 999 n p96; BSTii 887.30: C2, 51V30; *z'y šnyy*, Prolexis. 343

9301 **-šn** ⇒ šn

9302 **šn"k(h)** S کوچک، ریز
šnāk (šn'kk, šn'q) ©pl. *-t*
small
TSP 2.193, 894: MDii p212; MDiii p129; *šn'qt*, GMS 991

9303 **šn'q** M ⇒ šn"k(h)

9304 **šn'kk** B, S ⇒ šn"k(h)

9305 **šn'xntyc** M ماه پنجم سال(بیرونی: *اشناخندا*)
(a)šnāxantič ⇒'šn'kγ'ntyc
fifth month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1944, 149.6

9306 **šnγ** B ⇒ šnx

9307 **šnt** C ایشان
šand ⇒šn, š'ntt
them
STii 2.19; GMS 1386

9308 **ŠNT** S سال، سنه(هز)
sarδ ©Idg. ⇒srδ

year
MDii B-8 R4 B-4 R2 B-3, 2

9309 **šnt-** C لرزیدن
šand ©pt. st. ⇒šn-
(*to*)tremble
3sg. perf. *šnt't*, <**šnt-δ'rt*, BSTi 225

9310 **šnth** B خرطوم(شَند: منقار)
šand ©Skt. *śunda*; Shug. *šand* " mouth"
trunk
VJ 36[b] n p92

9311 **šnx** M شاخه، شاخ
šanx (šnγ) ©<IE *k̂ank* ©pl. *-t* ⇒pršnx(y)
branch
Frag. Len. p109; *šnxyt*, GMS n 2, 1142

9312 **šnyš-** M برف‌باریدن، برف آمدن
šnēš ©Av. *snaēža*
(*to*)snow
GMS 450, 452; 3sg. pres. *šnyštw*, GMS 807; S W, C2 n p131, 20

9313 **špšh** B شپش
šp(i)š ©<Av. *spiš*; Yaghn. *šipuš*
louse
SCE 365; GMS 450

9314 **špxš-** S (M) خدمت کردن، احترام گزاردن
špaxš ⇒spxš-
(*to*)serve, (*to*)respect
CII 1990 F23 n p61

9315 **špyš-** C ⇒ spyš-

9316 **šr'k(h)** S صدا، غرّش
šrak ©ob. *-y(y)*
noise, roaring
BBB; MSP b126, d19, b40; Gersh. Mélanges Benv. 209 n13; Sund. MHC p26, 29

9317 **šr'kry** S غرّنده
šrāk-karē ©pl. *-t*
roaring
MSP b38 b125

9318 **šr'wk(')** B دعا، ورد، سخن
šr/loka (šl'wk) ©<Skt. *śloka*
prayer, word, hymn
VJ gloss. p120; TSP gloss. p272; BSTBL, Vim. 65; *šl'wk*, STii 8.3

9319 **šr'ynk** B شرنگ، حنظل(اسرنق ؟)
šreng ©Skt. *śṛngi*
(*a kind of*)poison
TSP 3.286; Hen. Texts. 730

9320 **šrγw** B, S شیر
šarγu ©Khot. *sarau*; MP *šagr*; Parth. *šarg*; Khwar. *srγ*; <**šarγawa* ⇒šrwγ
lion
GMS 194, 410; TSP 5.37, 13ii 13; BSTBL, Dhu. 198; SCE 358; Frag. Len. 37.2, 3, 8; ob. *-y*, TSP 3.136; SCE 298; BSTBL, Dhu. 70; Frag. Len. 37.7, 9; Hen. AION 1965, 46 n 2

9321 **šrmn** ⇒ šmn

9322 **šrpz ?** M ساغر ؟
š(ə)rfaz, šrafz ? ©MP '*šfrz*; Heb. *šprzyyn'*
wine cup ?
Sogdica. 31, 11b, 33.11b

9323 **šrwγ** M, C شیر، اسد(برج)
šruγ ? ⇒šrγw
Lion, Leo
GMS 410 (zodiac sign); BSTii 879.13: C2, 87V13, 83R6

9324 **ššky** B ⇒ šyšk-y(y)

9325 **št'** C هشت
(a)šta ⇒'št(')
eight
BSTii 826.28: C2, 94R28

9326 **št't** C هشتاد
(a)štāt ©**aštāti* ⇒'št't
eighty
STi 43.13; GMS 88, 1316

9327 **štf"r** C چهار
šatfār (ctf'r) ⇒ctβ"r
four
BSTii 914.1; Benv. Eti 319; C2, 17R1 p50 n4

9328 **štf'rmyq** C چهارم
šatfārmīk (štfrmyq) ⇒ctf'rmyk
fourth
BSTii 837.4, 867.35, 915.1; C2, 27V6, 39V1, 108V4

9329 **štf'rwystmyq** C بیست و چهارم
šatfār-wīstmik (ctf'rwystmyq)
twenty-fourth
C2, 56R11

9330 **štfrmyq** ⇒ štf'rmyq

9331 **štfrs** C چهل
šatfars
forty
BSTii 897.78, 80, 81: Benv. Eti 319; C2, 55R18, 20, 21

9332 **štmyq** C هشتم
(a)štmīk ⇒'štmyk(')
eighth
BSTii 897.82: C2, 55R22

9333 **šts** C هجده
(a)štas ©*štatas <ašta-dasa ⇒'štδs
eighteen
STi 41.3; 17.1; GMS 478, 1316; Sund. AoFi 1974, 231, 3

9334 **šttsmyq** C هجدهم
(a)št-tasmīk
eighteenth
BSTii 898.110: C2, 55V20 p107; Sund. AoFi 1974, 231

9335 **štyk** M سوّم
štīk (tδryk, štyq) ©*θritiyaka ⇒šy², 'štyk, 'cštyk, 'tδrtyk, cšt'yk'
third
GMS 299, 977; STii p596-7, 3.57; BBB; W-Lii 531, 546; Hen. Tales. 471.10; STi 57.13; C2, 40R13, 57R 24, 57V12, 91R6

9336 **štyq** M, C ⇒ štyk

9337 **šw'** او، آن(در بیشتر متون)
su ('tšw) ©*šim ©3sg. pers. pron. acc.; ob. encl. ⇒'šw', šy', xw, -šwpr, -š, šn
he, him, his
EGSii 118, 119; GMS 1365ff

9338 **šw²** C سیاه
šōw, šaw ©pl. *šwt* ⇒š'w
black
BSTii 890.60: C2, 60V28, *fšmy-šw* "soot"

9339 **šw³** آن، این
šu ? ©**aiša*; Lat. *iste* ©nom. sg. demons. pron. art. ⇒'šw², 'LH
that, this
S W, TPS 1994, 42-53; *š'w*, Hen. Tales 476 n k

9340 **šw-** رفتن، شدن(در بیشتر متون)
šaw, šō ©OP *šyava-*; <**cyav* ©3sg. pres. *šwt*
(*to*)go, (*to*)move
GMS 196, 495

9341 **šw"mntk** B روان، جاری
šwāmandē ⇒šw'mndy(y), šw'm'ntk
going
TSP 6.40, 50, 62; BSTBL, Dhy. 82, 83

9342 **šw'm'k/y** B روان، رونده، مناسب
šwāmē (šw'm'y)
going, fitting
GMS 1099; TSP 3.56, 7.90; STii 7.9, 18, 19, 26; SCE 285; Frag. Len. 70.8

9343 **šw'm'ntch** B روان، مناسب، موفّق
šwāmānč ©f. adj.
going, well, successful
TSP 8.131

9344 **šw'm'ntk** B, S روان، روش، روال، موفّق، تغییر
šwāmandē ⇒šw'mndy(y), šw"mntk
going, well, change
SCE 492; TSP 5.36; MDii 1.1, 22; KG 483, 621; STii 7.18; W-Lii 570

9345 **šw'm'y** B ⇒ šw'm'k/y

9346 **šw'mc** B, C روش، روند، روال، سیر
šwāmč ©pl. *šw'mšt*; ob. pl. *šw'mšty* ⇒šw'mch
going, course, way
BSTBL, Dhu 169; Benv. Notesiii 215; C2, gloss. p227, ob. *-cy*, pl. *-št*, ob. pl. *-šty*, C2, 31V20

9347 **šw'mch** B (نام نوعی) بیماری
šwāmč ⇒šw'mc
(*a kind of*)illness
TSP 7.60

9348 **šw'mndy(y)** M روان، روند، روال
(šw'mnty) ⇒šw'm'ntk, šw"mntk, šwnyy
going
GMS 1100; BBB 497; MSP b66; C2, 56V19; *-yh*, W-Lii 541

9349 **šw'mnty** S, C ⇒ šw'mndy(y)

9350 **šw'yn'k/y** B, M رونده، روان، روال
šwēnē (šwynyy)
going, way(*of life*)
TSP 11.11; GMS 894; Sogdica. 46.6

9351 **šwβt** B سفت، سخت
šuβd
hard
TSP 2.1016; Hen. Texts. 724

9352 **šwk¹** B, S خاموش، کم‌حرف، بدون کلام
šūk (šwq¹) ©ob. *-y*
silent, speechless
Frag. Len. 68.5, 6; MSP b22, 82, 132; *šwk(w)*, b126; C2, 12R8, 65V29; Sund. AI 1987, 184

9353 **šwk²** B, M قلم(شوکران)
šūk ©ob. *-y* ⇒šwwq
pen
BBB 526; Sogd. Cpds. 1945, 151; *šwky*, TSP 2.952 n p181

9354 **šwq** C ⇒ šwk¹

9355 **šwq-** C ⇒ šwk-

9356 **šwk-** M خشک
šuk (šwq-) ©f. -' ⇒'škw, škw, šwkc'
dry
GMS 93; BSTi 162; C2, 69R26, *šwq'*, p150 n26

9357 **šwk'** M اَشوکا(نام پادشاهی است)
(a)šōkā
Ashoka
Hen. JRAS 1944, 138.30 n p141.4

9358 **šwk'čšmy** M شوخ‌چشم، گستاخ
šūk-cašmē, šōk- cašmē
insolent
BBB p65, 526 f n1; GMS 285n1

9359 **šwkc'** M خشک
šukčā ('šwkc) ©*(hi)škwaka* ©f. adj. ⇒šwk[1], škwy(y)
dry
BBB 486; GMS 412, 1272

9360 **šwm-** M, C دوختن، خیّاطی کردن
šŭm
(*to*)sew
Sogdica. 16.8a; Sund. AI 28, 1988, 184; Man. Lett. 305.16, *šwmd'r-*

9361 **šwmqy'** C دوزندگی، خیّاطی
šumkyā
sewing
Sund. AI 28, 1988, 184

9362 **šwmnyy** M خیّاط، دوزنده
šūmnē
tailor
Sogdica. 17.7a, 8a; GMS 892

9363 **šwmyy** M دوخت‌ودوز، خیّاطی(آزیدن، آجیدن)
šūme ©MP *'bzyn*; Parth. *'bjyn-*
sewing
Sogdica. 16.7a

9364 **šwn** B, C کمر، سرین
šūn/šōn ©Av. *sraoni*
hip, haunch
TSP 7.57; GMS 371, 947, pl. *šwn-sryt*, C2, 27V17 p63

9365 **šwnk** B صدف، صدفی‌شکل(ماهیچه)
šunk ©<Skt. *śankha*
conch, conchiform
BSTBL, Dhy. 52, *šwnkkwẓ'k*, 180; *šwnkkršn*, 54, Mack. n p51-8;" mussel" GMS 113, 266

9366 **šwnš(h)** B عروس(همسر پسر)
šunšā ©Skt. *snuṣā*
daughter-in-law
SCE 54

9367 **šwnyy** M روش، روال
šwanē ? ⇒šw-, šw'mndy(y), šw'yn'k/y
way(*of life*)
Hen. Tales. 473.29; GMS 894

9368 **-šwpr** M برای او
šu-par ⇒šw[1]
for him
GMS 1368

9369 **šwšk** M (نام یکی) از منازل قمر
šŭšk ('strwsk)
lunar mansion
Hen. JRAS 1942, 242f n1; GMS 481

9370 **šwšnp'yqy'** C نظام، ترتیب
šušn-pākyā ? (p'yqy') ©<**sraušanā+pāye*
discipline
C2 31V5 n p75

9371 **šwšp'** C روسری، روپوش(در مراسم آیین مسیحی)
©<Syr. *šušepā*
veil
BSTii 903.19: C2, 57R19

9372 **šwwq** M قلم
šūk ⇒šwk[2]
pen
Sogdica. 36.25

9373 **šwyq** C روان، در حال رفتن، جاری
š(a)wēk
going
STi 52.4, 6; GMS 897; Sund. AoFviii 1981, 21R10a, p179

9374 **šwynny** C پیش‌بند
šuwĕnē ?, šwēnē ?
apron
Sund. AI, 1988, 184

9375 **šwynyy** M ⇒ šw'yn'k/y

9376 **šx[1]** M سخت، شخ، شق
šax ©nom. -*yy*; ob. -*y*; pl. -*t'*; adv. -*w* ⇒šxt'h γwš, šγ-, šxw
hard
GMS 1197, 1204; Hen. Giants. 69.36; Morgens. IIFL 2.414; *šxyh*, BBB; CII 1990 E5

9377 **šx[2]** C شاخه
šax (šnγ) ©pl. -*t*
branch
BSTi 113.120; Sund. AoFviii 1981, 22R 6 p184

9378 **šxrδ'ryβt** S شهریاری
šahrδārift ©<Parth.
rule
KG 491; W-Lii 548

9379 **šxt'h γwš** M فلزات(مواد سخت)
šaxtā-γōš ⇒šx[1]
metals(*hard materials*)
Sogdica 17.21

9380 **šxw** M, S به‌سختی، به‌شدّت، بسیار
šaxu (šγw) ©adv. ⇒šx[1]
hard, much
BBB f16; KG 593; *šxyy*, BBB 103

9381 **šxy'q** M, C سختی
šaxyāk ⇒šγy'k
hardship
BBB p103 f16; Sogdica. 20–1; GMS 1100; STii 6.33

9382 **šy'** او، آن، به‌او، از آنِ او(در بیشتر متون)
šĕ ('tšy) ©OP *šaiy* ©3sg. pers. pron. acc. & ob. ⇒-š, šw[1], šn
it, his, him
GMS 1369, 1370; EGSii 118

9383 **šy²** C سه
šē ©<*θre* <**θraya* ⇒'δry, δry, štyk
three
GMS 1316; STi 36.8, 50.6; C2 gloss.; EGSii 141

9384 **šy"br'mnty** C یادآوری
šyāβarāmandē
remembrance
BSTii 910.48, 49; C2 gloss. p227

9385 **šy"tr** S بهتر، شیرین‌تر
šiyātar (šy'tr) ©**srayah-tara* ⇒šyr-[1]
better, sweeter
TSP 5.50, 70; Frag. Len. 71.11: O[3] 11; GMS 974, 1294, 1294 A; C2, 12V11, 61R26 n p56

9386 **šy'** M, C یاد، حافظه، هوش، یادگار
(ə)šyā ©<**uši-* ©old dual. ⇒'šy', 'šy'h
memory, commemoration
GMS 102, 948; BBB 624; STi 31.1, 73.8, 71.5; STii 1.86, 6.19; C2 gloss. p227; CII 1990 C3

9387 **šy'tr** B, M, C ⇒ šy"tr

9388 **šy'wk** M یادبود، یادگار
šyauk ? ©**šy'wx*; <Av. *uši+aŋhu*
memorial
Sogdica. 53, 3b

9389 **šy'wky'** M یادآوری، خاطره
šyaw/ukyā
remembrance, recollection
Sogdica. 52.4a

9390 **šyβkwšh** B (نام) شهر(و) کشوری
šišβkoš
(*name of a*)country (*and a*)city
VJ 62[e], 718

9391 **šyδ(w)** S گرسنه ؟
šēθ(u) ? ©<**šayaθa*
hungry ?
MDii A-2.5, 137.5 n p138.5

9392 **šykn** M کاخ، منزل، منزلگاه
šēkn (šyqn) ©ob. -*y* ⇒š'ykn(h)
palace, mansion
Hen. Tales. 483.17; STii 3.9, 5.29; BSTi 175, 304; C2, 68R8; BSTii 842.8

9393 **šyqn** C ⇒ šykn

9394 **šyqr** ⇒ šykr-

9395 **šykr-** B, M, S دنبال کردن، همراه‌بردن
šīkar (šyqr) ©impf. ⇒šk'r-
(*to*)pursue, (*to*)lead
GMS 629; VJ 998, 1237, 1254, 1257; Tales. 467.29, 11; TSP 13.23; C2, 60R 24

9396 **šyktβryy** M شن‌دار، شنی
šikt-βarē
with pebbles
GMS 374

9397 **šykth** B شن، ریگ، سنگ‌ریزه
šikt (škth) ©Skt. *sikatā*; OP *θikā*; MP *sygd*; Khot. *siyato*
pebbles, gravel
VJ 780, 920, 1105, 1266; BSTBL, Dhu. 286; GMS 374; Prolexis. 360; Hen. AION 1965, 46n 1

9398 **šym-** C از شرم سرخ‌شدن
še/im ©**šam(a)ya* ⇒šm-
(*to*)blush, (*to*)be ashamed
C2, 111V4, 3pl. opt. *šymynt*, n p180

9399 **šym'r** B, M, C فکر کردن، اندیشیدن
šimar ©impf. ⇒šm'r-
(*to*)think
GMS 629; VJ; BSTBL, Dhu. 291; BBB 757, 513; Frag. 2a. 14; BSTi 105; C2 gloss. p226; Frag. Len. 60.4; MSP a3, 152

9400 **šyn(h)** B تختخواب
šen ©<Skt. *śayana*
bed
SCE 166, 230; TSP 26 B; GMS 371 n 1

9401 **šyp- ?** B, S جمع‌شدن، منقبض‌شدن ؟، پرداختن ؟
šēp ?, šīf ?
(*to*)contract ?
TSP 7.165, 3sg. pres. *šypt*; Frag. Len. 26.1, 3 pl. *šyp'nt* "to start" ?

9402 **šyp'd'** C چنگک سه‌شاخه(سه‌پایه)
še-pāδa ©adj.
three-pronged
C2, 60V3, 7 n p132

9403 **šyr-**[1] خوب، عالی(در بیشتر متون)
šir (šyrw) ©Av. *srira*; Skt. *śri* ©adj. acc. & nom. nt. *-w*; ob. *-y*; f. *-'*, *-h* ⇒šy"tr
good, well, excellent
VJ p120; BSTBL, p135; STii 597; Frag. Len. p109; GMS 1192, 1193, 1195, 1197; S W, C2 p197; pl. *šyryt*, C2 gloss. *šyr'/-h*, f. VJ 1055; MDii p212

9404 **šyr-**[2] بسیار، زیاد(در بیشتر متون)
šē/ir ©adv.
very, very much
GMS 1209; BSTBL, Dhy. 215, 223; C2 gloss. p227; MSP 53; SCE 211; S W, CLI 1989, 185, acc. sg. nt. of *šir*

9405 **šyr"styh** S خوشبختی، رفاه
šir-astyā
good existence, happiness
MDii p30 n 13

9406 **šyr"w'y** B خوبی، کمال
širāwē
excellence
TSP 5.41; Hen. Texts. 730

9407 **šyr'q** M ⇒ šyr'kh[2]

9408 **šyr'k**[1] B, S خوب، زیبا(در بیشتر متون)
širak, širē (šyrq, šyryy(h), šyr'kh[1], šyr'kk) ©adj. adv.; pl. *šyryt* ⇒šyr-y, šyr'y
good, nice
GMS 982 n 2, 1208; BSTBL p135; MDii p212; KG 362; MSP p53; adv.; VJ 1343, adj.; VJ 61, 1293; TSP 3.68; *šyr'kw*, VJ 93 875; TSP 5.58; SCE 189, 346; f. adj. *šyr'kh*, VJ; TSP 13.5, 2.12; Dhy. 229

9409 **šyr'k**[2] B مال، ثروت
širāk
goods, possession
VJ 230, 370

9410 **šyr'kh**[1] ⇒ šyr'k[1]

9411 **šyr'kh**[2] B, S خوبی، زیبایی، کمال، خوب، زیبا
širāk (šyr'q) ©f. n.; adj.
goodness, kindness, perfection
GMS 198 n 1; VJ 967; TSP 2.12, 13.5; SCE; BSTBL, Dhy. 229; MDii

9412 **šyr'kk** B ⇒ šyr'k[1], šyrk

9413 **šyr'krt'k** S نیکوکار، پرهیزکار
širākṛtē, širāktē (šyr'qty) ⇒šyr'krty'
good, pious
KG 445, 545; Frag. Len. 97a5; SCE 212, 568; BSTBL, Dhy. 170; STi 47.6; GMS 1253; pl. ob. *-ty*, Hen. JRAS 1944, 138.41; Mack. n p135; SCE 212; S W, AO 1981, 17

9414 **šyr'krty'** S, M نیکوکاری، کار نیک(در بیشتر متون)
širākṛtyā (šyr'krtyh) ⇒šyr'kty', šyrkty'
good deed
GMS 904, 1266; BBB; VJ p120; SCE p72; TSP p273; BSTBL p135; Vaj. 17, 24; Intox. 3; Vim. 181; Dhy. 75, 306, 398; Frag. Len. p109; STii 10.44.49; Hen. Tales. 468.35; *-krynyy*, BBB p74; GMS 1123 n 1

9415 **šyr'krty'kh** S نیکوکاری، احسان، پرهیزکاری
širākṛtyā(k)
good deed, pious action
KG 328, 604; *šyr'krty'-y*, KG 569; GMS 904, 1266

9416 **šyr'krtyh** B, S ⇒ šyr'krty'

9417 **šyr'kryh** S نیکوکاری، کار نیک
širā-karyā
good deed
MSP b97, 195

9418 **šyr'qty** C ⇒ šyrqty, šyr'krt'k

9419 **šyr'qty'** C ⇒ šyr'kty'

9420 **šyr'kty'** M نیکوکاری، پرهیزکاری، رحمت، لطف
širāktyā (šyr'qty') ©ob. *-y* ⇒šyrkty', šyr'krty', šyry'kty'
good deed, pious action
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141; BBB f36, 38, 525; Hen. Tales. 469.3; STii 1.8, 5.37; Sund. AoFviii 1981, 21V5 "goodness, beneficence, grace" C2 gloss. p132, 61R23; S W, AO 1981, 17

9421 **šyr'kw** S خوب، به‌خوبی
širāku
well
Hen. Tales. 475.25; JRAS 1944, 138.10; *šyr'kw*

šm'r'kh "vohu-mana"; S W, IIJ 1976, 48, Frag. 4.5

9422 **šyr'nk'r'y** B نیکوکار،پارسا
šir-angārē (šyrnk'r'k) ©acc. *-w*; voc. *-k'r'(')*; pl. *-tt*; ob. pl. *-t(t)y*; voc. pl. *-'tty*
pious
VJ p120; SCE 283; BSTBL p135; STii 10, 5.24, 35, 10a4; Frag. Len. 38.4, 58.1, 5; *šyr'nkr'k*, TSP p273; *šyr'nk'ry*, Hen. Tales. 476.4; *šyr'nk"rk*, S W, IIJ 1976, 46, Frag. 4.10; *šyrnk'r'y*, VJ 412; *šyrng'ry(y)*, GMS 73n 1, 1126; STii 1.66; *šyr'nk'r'kw*, SCE 283; pl. *-k'r'tt*, SCE 563

9423 **šyr'w** B خوب، به‌خوبی
širu, širau/ō (šyrw) ©adj. & adv.
good, well
VJ 302; GMS 1208; adv. SCE 189, 346; W-Lii 572; C2 gloss. acc. 31R23, 68R13, nom. neut. 94R9

9424 **šyr'y** B خوب
širē ⇒šyr'k[1], šyr-y
good
BSTBL, Dhy. 71, Dhu. 294

9425 **šyr'yk'** B خوب
širīk
good
BSTBL, Vim. 69, 70; GMS 994

9426 **šyrβr'n** B, M خوشحال، خوشبخت
šir-βarān
happy
SCE 11, 19; Hen. Tales. 473.33; GMS 1133

9427 **šyrγwz'k/y** B, S دوست(خیرخواه)
šir-xuzē, šir-xwazē (šyrγwzy(y)) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒šyrγwzc, šyrxwzy(y)
friend, well-wisher
TSP 2.151, 255, 9.116; BSTBL, Dhy. 382; GMS 57, 595; Frag. Len. 12V2, 95.5; *-w*, Hen. JRAS 1944, 138.8; pl. *šyrγwz'yt*, TSP 6.101, 12.62, 66; STi 31.19, 43.18; *γw-zkt*, MDii; *-γwzt*, Tales. 480, 1

9428 **šyrγwz'yt** B دوستی
širxuzēt, širxwazīt ? ⇒šyrγwzty'
friendship
TSP 2.74; GMS 1073

9429 **šyrγwzc** S دوست(خیرخواه)
šir-xuzč ©f. adj. ⇒šyrxwzch, šyrγwz'k/y, šyrxwzy(y)
friend, well-wisher
šyrγwštt ? Bugut. Insc. B2.19?

9430 **šyrγwzty'** B دوستی، محبّت
šir-xwaztyā, šir -xuztyā (šyrγwztyh)
friendship, love
BSTBL, Intox. 38; Sogdica. 61, 27; GMS 1070

9431 **šyrγwztyh** ⇒ šyrγwzty'

9432 **šyrγwzy(y)** C, M ⇒ šyrγwz'k/y

9433 **šyrk** M خوب، زیبا، نیک
širē ? (šyr'kk, šyrq) ⇒šyr-y
good, nice
GMS 982 n 2, 1210

9434 **šyrq** ⇒ šyrk

9435 **šyrqc** ⇒ šyrqtc

9436 **šyrkrtyh** B ⇒ šyrqty

9437 **šyrqtc** C مقدّس، پارسا، قدّیسه
širəkč, šir-kač (šyrqc) ©f. adj.; voc. *-y*
saint, pious
STii 1.16, 40, 81a; BSTii 842.17; 851.12; C2, 68R17, 12V12

9438 **šyrqty** C پارسا، قدّیس، پرهیزکار
širəktē (šyrkty, šyrkrtyh, šyr'qty)
saint, pious, virtuous
STii 2.8, 14, 16, 3.37; STi 19.17; BSTi 96 etc.; Gersh. Sogdh. Cpds. 1945, 141, 147; S W, C2 p227, 132, 133; voc. *šyrqt'*, STi 47.6; GMS 1253; Sund. AoFviii 1981, 27V14

9439 **šyrkty** M ⇒ šyrqty

9440 **šyrqty'** ⇒ šyrkty'

9441 **šyrkty'** M نیکوکاری، ثواب، رحمت
širəktyā (šyrqty') ⇒šyr'kty', šyry'kty'
good deed, grace
BBB f38; STii 1.10, 3.47; C2 n p132, 133; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141, *šyr+'kty'*; S W, AO 1981, 17

9442 **šyrm'ny(y)** M خوشحال
šir-mānē
happy
BBB f61; GMS 1245

9443 **šyrn'm** B, M, S نام نیک، شهرت، خوش‌نامی
šir-nām
fame, good name
VJ 168, 156, 1139; TSP 13.5; MDii B-16, 7; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143a; Hen. Giants. BSOAS 11, 74.20 n8; KG 415

9444 **šyrn'm'k** B خوش‌نام، مشهور
šir-nāmē (šyrn'my)
famous
BSTBL, Intox. 9; Hen. Tales. 473.7; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1; CII 1990 G2

9445 **šyrn'my** S ⇒ šyrn'm'k

9446 **šyrng'ryy** M, C نیکوکار، پارسا
šir-angārē (šyrnk'r'y) ⇒šyr'nk'r'y
pious
GMS 73 n 1; STii 1.66; VJ 412

9447 **šyrnk'r'k** ⇒ šyr'nk'r'y

9448 **šyrnk'r'y** ⇒ šyrng'ryy

9449 **šyrpδy** S نیک‌پی، دارای پاهای نیرومند(صفت اسب)
šir-paδē
having good feet(*for horse*)
MDii p157.12 B-9R11

9450 **šyrsy-** B خوشحال‌شدن
šir-say
(*to*)rejoice
SCE 524

9451 **šyrsy't** B خوشحالی
šir-syāt ? ©acc. *-wh*
happiness, joy
SCE 406

9452 **šyrš'yr** M بسیار زیاد، خیلی زیاد
šēr-šēr, šir-šir
a lot of
GMS 1634

9453 **šyrw** M, C ⇒ šyr-[1], šyr'w

9454 **šyrxwzch** S خیرخواه
širxuzč ©f. ⇒šyrγwzc
well-disposed
KG 2049

9455 **šyrxwzy(y)** M, C دوست(خیرخواه)
širxuzē ⇒šyrγwz'k/y
friend
GMS 595, 884, 1560; STii 1.17; Hen. Tales. 470.62; CII 1990 F2, 21

9456 **šyr-y** C, S, M خوب، خوبی
širi/ē (šyryy(h)) ©acc. *šyrw*; pl. *-t* ⇒šyr'y, šyr'k[1], šyrk
(*what is*)good, good thing, blessing
GMS 1197, 1210; BBB f88; STii 6.20; STi 12.5, 38.5, 63.12; C2 gloss. p227, *šyrw*, 48V19, 54R29, 57V24; *šyry*, 7V28, 13R19; CII 1990 G4

9457 **šyry'kty'** M کار نیک، نیکوکاری
širyāktyā ©ob. *-y* ⇒šyr'kty', šyrkty'
good deed
BBB 627; S W, C2, 133n 1, 17, *šyry'+'kty'y*

9458 **šyryy(h)** M ⇒ šyr'k[1], šyr-y

9459 **šys** M, C سی
šis ©Av. *θrisąs*
thirty
GMS 1316, 1323; BSTii 895.28; C2, 54R28

9460 **šyst** C, M سیصد
šēsat ©Parth. *hrysd*
three hundred
STii 1.82; BBB p84, 701

9461 **šyš-** B, M پراکنده‌شدن، پاشیده‌شدن
šiš ©pass. st. ⇒š'š-, šyštk
(*to*)be scattered, (*to*)be dispersed
GMS 540, 706; BSTBL, Dhy. 23

9462 **šyšq** C ⇒ šyšk-y(y)

9463 **šyšk-y(y)** B, M سرشک، قطره، چکّه
šišk (šški, šyšq) ©**šiska* <**sraska*; Parth. *srsk* ©nom. acc. ob. *-y(y)*; abl. *-'*; pl. *-t* ⇒cškw
tear, drop
GMS 371, 1661; TSP 2.354, 355, 1163; VJ 517, 585, 743; STii 8.4; BSTBL, Dhy. 268; Sund. Al 28.1988, 185; Mack. AI 25 1985, 422.11; *šški*, VJ 742

9464 **šyštk** B پراکنده، افشانده
šištē ©pp. ⇒šyštyy, šyš-
scattered, dispersed
TSP 7.133; BSTBL, Dhu. 132

9465 **šyštrw'ndty'** M پراکنده‌خاطری
šišt-ruwāndyā
with scatter-brain
GMS 451 n 1; BBB p75.606

9466 **šyštyy** M پراکنده
šištē ⇒šyštk
scattered
BBB p84.701

9467 **šywšpδn** B خردل‌سپید، دانه‌ی خردل(سِپَندان)
šiyušp-δan ©Av. *šiušapa*; Khot. *śaśv*; Parth. *šyšfd'n*; Skt. *sarṣapa*; Gk. *sinapi*; Arab. *sīnāb*
white mustard
BSTBL, Padm. 40-41; Hen. AION 1965, 29-32; Texts. 724

9468 **šyyr** M زیاد، بسیار
šēr ©adv. ⇒šyr-[2]
many
BBB 510; Hen. Tales. 473.23; Cosm. 307.57

t/θ

9469 **t-** آن، این
t ©<*ta*; Lat. *iste* ©encl. demons. pron. art. st.; ob. sg. ⇒'tw, tδ'yδ, trδ, trts'r, tδ'yδ
the, that, this
S W, TSP 1994, 41-51

9470 **-t** S تو
(ə)t ©<OP *taiy* ©2sg. encl. pron. gen. ⇒tγw, ty[1], tw', -f, -tn[1], ty[1]
you
Anc. Lett. 3.5, 19, 4.7; GMS 1357; S W, C2 p77.31

9471 **t'β'** S ⇒ t'f'

9472 **t'β'k(h)** B, S تو، ترا
tāfā(k) (t'β') ©acc.; dat. ⇒t'f'
you, thou
GMS 1352; VJ 60[b], 304, 1145, 1451; MDii p212; Anc. Lett. 2.41, 58; KG p190, *t'w'k*, 457; *t'βk*, MDii B17R3; *t'βks'r*, Anc. Lett. 3.21; *t'β'k s'r*, VJ 4151; MDiii p129; C2, *t'fs'*

9473 **t'βn'k** S سوزان(تابناک)
tāβ/fnāk
burning
Sund. MHC 26n36

9474 **θ'br-** C دادن
θāβar ('br-[3]) ©impf. ⇒δβr-[1], θbr-, δ'βr-
(*to*)give
GMS 621; STii 5.28, 6.17; BSTi 71; C2, 60R17, 77R13; BSTii 880.13

9475 **t'f'** M, C تو، ترا
tāfā (t'β') ©<**atā+fā* ©acc.; dat. ⇒tw, tw', d'f'
you, thou
GMS 1352, 1632: prepos. '*t*'+ pron. *β*'; BBB 62.517; W-Li 85, 94; BSTi 241; BSTii 846.21, 848.50: C2 gloss. p227; *t'fs'* "to you", C2 p227

9476 **t'fs'** C ⇒ t'f', t'β'k(h)

9477 **t'm'** B, M, C من، مرا
tāmā (t'm'h, m'-) ©<**atā-mā* ©acc.; dat. ⇒t'm'k(h), d'm'
me
GMS 1341: perp. '*t*'+ pron. *m*', VJ 50[b], 306, 329; STii 2.23, 3.19; BSTi 253; BSTii 827.46, 832.15: C2 gloss. p237; MSP a4; C2 gloss. *t'ms'* "to me"

9478 **t'm'h** M ⇒ t'm'

9479 **t'm'k(h)** B, M, S من، مرا، بەمن
tāmā(k) ©acc.; dat. ⇒t'm', δ'm'k
me
TSP 2.1204, 1225, 1227; VJ 1137, 1151, 1456; Hen. Tales. 466.4; MDii 1.15, 7, 11; Frag. Len. p109

9480 **t'ms'** C ⇒ t'm'

9481 **t'nm'n** B, C فلان، فلان و بهمان
tānmān
so and so
TSP 5.90, 106, 17.23; STii 4.14; C2, 57R1; Hen. BBB 67.540; Benv. Notesiii 226; *t'm'n*, TSP 17.2; S W, JRAS 1990, 10-2

9482 **t'ny'kh** B جاه، شرف، شرافت
tānyāk (t'ny'nkh)
honour, dignity
TSP 8.69, 8bis. 3; SCE 17, 18

9483 **t'ny'nkh** ⇒ t'ny'kh

9484 **t'p-** C, M, S مهر کردن، مهر زدن، داغ زدن
tāp ©√*tap-*; **tāpaya-* ©pt. *tβt* ⇒tβt-
(*to*)seal
BSTii: C2, 77R12; Frag. Len. 61.3; Hen. Tales. 478.27; MDii A-16.9; perf. *t'pd'r*, BSTi 276, *t'p xypθpr clyb*; Weber. IF 80, 1975, 90; AVS 106

9485 **t'p'k(h)** S مُهر
tāpē (t'py(y)) ©acc. *-w*
seal
BSTii 880.12, 13: C2, 77R13, 26R21, 55R23 p62; Benv. JA 1955, 329; Hen. Tales. 478.26; Sogdica. 60.19; Sund. KG p190, 466; *t'p'kw*, KG 489

9486 **t'py(y)** ⇒ t'p'k(h)

9487 **t'r** B پیشانی، تارک، قلّه
tār ©**tāra-*; Khot. *ttāra*; Yaghn. *tōr(k)*
summit, forehead
TSP 5.57; BSTBL, Vim. 207, Dhu. 48 etc.; Gersh. AHM 277n; Bailey. Prolexis. 103

9488 **t'r'k** B, S تاریک، تاریکی
tārē (t'ryy(h), t'ry) ©<**tąθraka*; Yaghn. *tōra* ©pl. *-'yt*; adj. & n. ⇒t'rc(h), t'r'yck', t'rymync
dark, dim, darkness
BSTBL; Intox. 5; Vim. 184; Dhu. 181; SCE 222; Frag. 5.12; GMS 967, 346; BBB; STi 31.13, 52.8; Sund. AoFviii 1981, 29R7, 8 p201; STii 1.27; Hen. BSOAS 12.307.45; BSTii 826.22, 907.15, 846.24: C2 gloss. p227; *t'r'kw*, TSP 6.89; pl. *t'r'yt*, KG 565

9489 **t'r'kp'zn** B تیره‌رأی، تاریک‌دل
tārē-pāzan
dark-minded
BSTBL, Dhu. 115

9490 **t'r'yck'** B, S تاریکی
tāričk ⇒t'r'k
darkness
TSP 21, iii3

9491 **t'rc(h)** M, B, S تاریک
tārč ©Khwar. *t'rc* ©f. adj.; ob. *-yh*
dark
BBB b75; GMS 1273; BSTBL, Dhu. 101, Padm. 14; KG 614; Frag. Len. 100 b1

9492 **t'rqwny** C تاریکی، تیرگی
tā(a)kūnē,tārkōnī
darkness
BSTii 892.9: C2, 31R9 AR30

9493 **t'rtr** M, S تارتر، تاریک‌تر
tārtar
darker
Hen. Tales. 481.35; GMS 1285A; Frag. Len. 35b2

9494 **t'ry** C ⇒ t'r'k

9495 **t'ryck** S ⇒ t'r'k

9496 **t'rymync** C تاریک
tārē-mēnč ⇒t'r'k
dark
STii 2.21; GMS 1103

9497 **t'ryy(h)** M ⇒ t'r'k

9498 **t's'δ** M خسته، کوفته(تاسه، تاسیدن)
tāsāδ ©pp.
tired
BBB 714; GMS 1636

9499 **t'š** M لوحه
tāš ©Av. *tāšəm-dāru*
tablet
BBB 527

9500 **t'š-** B, M بریدن، تراشیدن
tāš ©<Av. *taš*; Pahl. *tāšīdam*; Khot. *ttäṣ* ⇒tšycq
(*to*)cut
TSP 2.116, 514, 537, 538; GMS 637; Frag. Len. 37.7

9501 **t'š-** M بریدن، تیشه کردن، کندن
taš,teš ? ⇒t'š-, tš-
(*to*)cut, (*to*)dig
Sund. Man. Lett. 305.19; GMS 637

9502 **t'w** B, M, C توانایی، نیرو
tāw ©ob. *-y(h)*
power
TSP 3.236, 8.195, 12.14; GMS 1068; Tales. 469.12; Hen. BSOAS 11.70.7; STii 7.15; *-y(h)*, TSP 2.1177, 6.119

9503 **t'w'n** M تاوان، جریمه
tāwān
compensation
BBB f70

9504 **t'w'ntr** S تواناتر
tāwand-tar, tāwantar
stronger
Hen. Tales. 481.39; GMS 1285A

9505 **t'w'nt(t)** B توانا، نیرومند
tāwand (t'wnt, t'wnd, w't'w'ntt) ⇒t'wndy(y)
powerful
BSTBL, Dhy. 216; GMS 1313, 969, *t'wndt*

9506 **t'w'nty** B ⇒ t'wndy(y), t'wnty'

9507 **t'wnc** C توانا
tāwanč ©f. adj. ⇒t'wnty'
strong
BSTii 891.62: C2, 60V31

9508 **t'wnd** M ⇒ t'w'nt(t)

9509 **t'wndqy'** M توانایی، نیرو
tāwandakyā ⇒t'wnty'
power, strength
GMS 985; Hen. BSAOS 12, 307.57

9510 **t'wnd/t** M, C ⇒ t'w'nt(t)

9511 **t'wndy(y)** M توانا، نیرومند
tāwandē (t'w'nty) ©pl. *-t* ⇒t'wnty'
powerful, strong
SCE 10; Hen. Tales. 472.30; BSOAS 12, 307.58; GMS 1068, 1641; STii 5.13, 6.16; BSTi 170; Hen. BSOAS 11.70.2; STSC 133.24; Frag. Len. 98a 1; MSP b30; BSTii 858.13, 882.5, 827.45: C2 gloss. p227; acc. *t'wntw*, C2, 69 R22

9512 **t'wnt** C ⇒ t'w'nt(t)

9513 **t'wnty'** C توانایی، نیرو
tāwandy' (t'w'nty) ⇒t'wndy(y), t'wnc, t'wndqy'
power
STii 4.10

9514 **t'y'** B, M دزد، سارق
tāy ©<Av. *tāyu* ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒t'yh, ty[3]
thief
TSP 2.1113, 7.138, 24.2; Hen. Tales. 478.2.30,

478.6; Mack. BSOAS 1984, 534

9515 **t'y²** B, S مدخل، راه ورود(برای حواس)، عضو حسّی
tāy ©Skt. *āyatana* ©pl. *-t*
entrance(*for sense organs*)
TSP 2.1043 etc.; Frag. Len. 103R2; Mack. BSTBL, Notes p15.15

9516 **t'y'wny** B, S دزدی، سرقت
tāyūnē, tāyōnī (t'ywnyy, t'ywny)
theft
TSP 9.15; BBB p100 e 6; GMS 1087; Frag. Len. 98 a-1; Sund. AI 28, 1988, 185

9517 **t'y'yck'** B دزدکی، پنهانی
tāy-īčk
stealthily
VJ 339; GMS 1013; Benv. JA 1955, 330

9518 **t'yh** B دزد
tāy ©Av. *tāyu*; Khwar. *tāh*; MP *tāy* ⇒ty³, t'y¹
thief
VJ 239; Benv. Hitt.lE. 115

9519 **t'yw"k** B بچّه، کودک
tāywāk, tēwāk (t'yw'k(k)) ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒tyw'k(k)
child
GMS 991; *t'yw(ʾ)kt*, VJ p120; used always with pl. *-t(h), -ty, t'ywk*, Anc. Lett. 2.50

9520 **t'yw'qcyk** M بچّگانه
tāywāk-čīk ⇒tyw'qmync
childlish
GMS 1014

9521 **t'yw'k(k)** ⇒ t'yw"k

9522 **t'ywk** S(AL) ⇒ t'yw"k

9523 **t'ywny** C ⇒ t'y'wny

9524 **t'ywnyy** M ⇒ t'y'wny

9525 **t'zyk(ʾ)** S عرب، تازی
tāzīk ©pl. *-ty*
Arab
MDii A-514; ob. pl. *-ty(ʾ)*, MDii A-14.21, 23

9526 **t'zyk'nk** S عربی، تازی، مربوط به تازی
tāzīkānē
Arabic
MDii p130.1 B-14.6, 1

9527 **tβ'** B تو(اَت)
t(ə)fā ? (t'β') ©<*θwā ©gen. ⇒-t, ty¹
your, thy
TSP 7.187

9528 **θb'r** C هدیه
θβār ©ob. *-y* ⇒θb'rqy', δβ'r
gift, giving
C2, 51V28

9529 **θb'r γwž** C خواستار صدقه، گدا
θβ'r-xōž
asking for alms, beggar
STi 42.4; GMS 57 n 1, 921; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.5

9530 **θb'rqy'** C بخشش، هدیه، اهدایی
θβărakyā (θbr'qy') ⇒brqy', y'n-θbr'qy'
gift
STii 3.39; BSTii 895.52, 893.3; C2, 31V25, 54V22, 57V9; pl. *-yt*, C2, 31V3; C2 p77.25

9531 **θb'rxwžqy'** C گدایی
θβār-xōžakyā
beggary
BSTii 886.9: C2, 51V9

9532 **tbr-** C داخل کردن
tiβar ©Yaghn. *divár*; Av. *aiti-bara*; Khwar. *cβr-* ©impf. *tybr* ⇒tybr-
(*to*)insert
S W, C2 p132, 60V6

9533 **θbr-** C دادن
θβar (tbr-) ©<**fra-bara-* ©impf. *θ'br, t'br* ⇒θbrt-, θ'br-, δβ'r-, δβr-[1]
(*to*)give
GMS 492, 592; C2 gloss. p228; STii p597; trans. pret. *θbrd'r-*, C2 gloss.; STii 1.42, 61; 2.15, 3.40, 11; Sund. AoFviii, 1981, 23V7; inf. *θbrw*, C2, 31V29, 48V23

9534 **ṯbr-** C ⇒ θbr-

9535 **θbr'qy'** ⇒ θb'rqy'

9536 **θbr'mnty** C هدیه، اهدا
θβarāmandē ©acc. *-w*
giving
BSTii 885.10: C2, 51R10

9537 **θbrc** C هدیه‌شده
θβarč ©f. adj. ⇒θbrty
given
BSTii 895.52: C2, 7R22, 54V22

9538 **ṯbrqy'** C ⇒ θb'rqy'

9539 **θbrny** ⇒ δβrn'k

9540 **θbrt-** C دادن
θβart ©<**fra-barta* ©pt. ⇒θbr-, δβ'rt-, δβrt-
(*to*)give

GMS 859; *θbrd'r-*, trans. pret. C2 p228; STii 3.4

9541 **θbrty** داده‌شده
θβartē ©pp. ⇒θbrc, δβ'rty, δβrty
given
STii 2.3; BSTii 908.18: C2, 40R18, 105V8

9542 **θbrw-** C دادن، هدیه، دادنی
θβaru, θfaru ©pr. *θβrw*; pres. inf. ⇒θbr-
(*to*)give, gift
C2, 31V29, 48V23; BSTii 893.22; Benv. Et. 2.121

9543 **θbryq** C دهنده، هدیه‌دهنده
θβarīk (ṭbryq)
giver
STi 60.2; STii 3.39; GMS 897

9544 **ṭbryq** C ⇒ θbryq

9545 **θbryny** ⇒ δβr'yn'k

9546 **tβs-** S گرم‌شدن، داغ‌شدن
tafs ⇒tβt-, tβt'y
(*to*)get hot
Sund. MHC 32.10n 8

9547 **tβt-** B, S سوزاندن، مهر کردن
taβd ©pt. st.; pres. *t'p-* ⇒tβs-, t'p-
(*to*)burn, (*to*)seal
MDii; SCE; AVS 106

9548 **tβt"k** ⇒ tβt'y

9549 **tβt'k** S مهرشده
taβdē (tbty, tβty, tβtk) ©pp. acc. *-w*; abl. *tbt'*
sealed
MDii 212; MDiii p129; KG 466: C2, NV1; Sund. KG 466 p190; Weber. IF 1975, 90n 4

9550 **tβt'y** B داغ، سوزان، تفته
taβdē (tβt"k, tβtk) ©Parth. *tftg* ⇒tβs-
hot, burning
SCE 234, 205, 274, 388

9551 **tβtch** S مهرشده
taftč ©f. pp.
sealed
MDii A-1R7

9552 **tβtk** ⇒ tβt'y

9553 **tbty** C ⇒ tβt'k

9554 **tβty** ⇒ tβt'k

9555 **tbyž-** C اندوختن، جمع کردن
θf/wēž, twēž (tfyž-) ©*θwājaya-* ⇒θfyž-, δβ'yz-
(*to*)collect
STi 14.15; STii 6.31; GMS 296; S W, C2 p98.19

9556 ***tc-** ⇒ tš-

9557 **tcr-** M قصر، کاخ
tačar ©<OP *tacara*; Parth. *tcr*
palace
Sogdica. 48.8

9558 **tδ'yδ** B, S آنجا، به آنجا
t(ə)δē(θ) ? (tδy) ⇒t-
there
VJ 1398; TSP 7.163; MDii p212, 213; MDiii p129; GMS 1109

9559 **tδryk** ⇒ štyk

9560 **tδy** ⇒ tδ'yδ

9561 **tfsnwk** M رنج، ناراحتی
tafsnūk ? ⇒tβs-
trouble
Sund. Man. Lett. 310.13

9562 **θfxšt-** C اندوختن
θfaxšt ©pt. st.; pres. *θfyž-* ⇒δβ'γšt-, θfxšt'r-, δβ'yz-
(*to*)collect
C2, 51R31 n p97, 184

9563 **θfxšt'r-** C اندوختن
θfaxštār ©perf. st.; trans. pret. ⇒δβ'γšt-, θfxšt-
(*to*)collect
C2, 51R31 n p97, 184

9564 **θfyž-** C اندوختن، به‌دست آوردن، جمع کردن
θfēž (tfyž-, δβj-) ©<**θwājaya-* ©impf. *θyfyj* ⇒θyfyž-, θfxšt-, δβ'yz-, δβjnyh, tbyž-, δβ'γšt-
(*to*)collect, (*to*)gain, (*to*)acquire
tfyž, STii 6.31; BSTii: C2 gloss.: 3sg. pres. *θfyžt*, 31V3, 61R25; 3pl. *θfyžnt*, 51R25, 2sg. impv. *θfyž-*, 51R12

9565 **tfyž-** C ⇒ θfyž-, tbyž-

9566 **tγ- ?** B جویبار
taγ ? ©<**taha* ©ob. *tγyh*
stream
TSP 2.459;. Hen. Texts. 720; Bailey. Prolexis. 102 < **tac*

9567 **tγ'm** B, M, C پایاب، گدار
taγām ©ob. *-y*
ford
VJ n p95; BSTBL, Vim. 3, 4; GMS 661; STi 60.1.; Sund. AoFviii 1981 p218, 2V1, 2bV2; KG 563; S W-Ham. CII 1990, 86

9568 **tγm** B, S تخم، خاندان

to/axm, təxm ©<Av. *taoxman-* ©nom. gen. *-y*; abl. -' ⇒txᵢn-, twxmy
seed, descendent, family
VJ 1288; TSP p273; BSTBL, Vim. 11, 12 etc., Dhu. 39; MDii B-7R17; GMS 127

9569 **tγm'yc** S ماه دهم سال
toxmēč (tγmych)
tenth month of the year
MDiii B11R3, 4, 6, 8 A-12; Anc. Lett. 2.63, *-w*; Hen. Orientalia. 8, 98; GMS 1275

9570 **tγmcyk** B تخم‌دار، تخمی
toxmčīk
with seed
BSTBL, Dhu. 29; GMS 1014

9571 **tγmy** B, S ⇒ tγm

9572 **tγmych** ⇒ tγm'yc

9573 **tγt-** B, M, C واردشدن، رسیدن(در بیشتر متون)
taγat ©<**ati-gata* ©pt. st.; pres. *tys-* ⇒tys-
(*to*)enter, (*to*)reach
GMS 539, 603; BSTBL, Vim. 4, 6, Dhu. 69; BBB 593; MSP b76

9574 **tγt'y** B وارد، رسیده
taγatē (tγty(y), tγtk, ṯγty) ©pp.
entered
VJ 53[b]; BSTBL, Vim. 5, Dhu. 115; TSP 13.4, 16.42; GMS 864; BBB 579; KG 585; STi 36.14; Sund. AoFviii 1981 p218; STii 3.1; BSTi 126; C2, 31V11, *tγt'*, 22R8

9575 **tγtk** ⇒ tγt'y

9576 **ṯγty** C ⇒ tγt'y

9577 **tγty(y)** C, M ⇒ tγt'y

9578 **tγw** تو(در بیشتر متون)
t(ə)xu ©2sg. pers. pron. nom.
you, thou
EGSii 113f; GMS 1349; acc. *tw'*, *t'w'k*, ob. *tw'*, gen. *-ty*, *-t*; with prepos. *t'f'*, *t'β'(k)*, *c'f'*, *pr'f'*, encl. *-f*, *-β*; *tγwty*, VJ 1268; GMS 135

9579 **tγw'r'k** S تخاری
tuxwārē ⇒twγryk
Tukharian
MDii p99, 108

9580 **tγwty** ⇒ tγw, twwt

9581 **tk'wš-** B, S نگریستن، نگاه کردن، آزمودن
t(ə)kōš ©<**ati-kŭ(š)* ©impf. *tyk'wš* ⇒tkwš-
(*to*)look, (*to*)examine
VJ 120; TSP p273; SCE 265, 326, 409; BSTBL, Dhu. 87, Dhy. 53, 215, 338, 367; Frag. Len. 60.6; GMS 662; pt. inf. *tk'wš't*, TSP 17.196; GMS 551; Bailey. Prolexis. 50

9582 **tk'wš'y** B پرستار
t(ə)kōšē
nurse
TSP 6.186

9583 **tk'wšn'k** B نگرنده، بیننده
t(ə)kōšnē (tqwšny) ©pl. *tqwšnyt* ⇒prytk'wšn'k
looker
SCE 314; GMS 892

9584 **tkwš-** M, S نگریستن، مشاهده کردن، توجّه کردن
tikuš, t(ə)kōš (ṯqwš-) ©impf. *tyqwš* ⇒tk'wš-, tqwšt-
(*to*)look, (*to*)examine, (*to*)take care
GMS 551, 727, 918; MDii A-18.6; STii 2.17, 1.52, 3.7, 6.14; BBB 565; BSTii: C2 gloss. p227

9585 **ṯqwš-** C ⇒ tkwš-

9586 **tqwšny** M ⇒ tk'wšn'k

9587 **tqwšt-** C نگریستن
t(ə)kŭšt ©pt. st. & pt. inf. ⇒tkwš-
(*to*)look
C2, 31V16; trans. pret. *tqwšt'r*, STii 2.9; *tk(')wšd'r*, BSTi 168, 224

9588 **tm-** B, M, C دوزخ
tam ©<Av. *təmah*; Khwar.*tm* ©nom. ob *-(')y*; loc. *-yh*, *-y'(h)*; acc. *-w*; abl. -'; pl. *-t'*
hell
GMS 267, 938, 1168 n 1; TSP; VJ p120; SCE p72; STii 10.43; BSTBL, Vim. 142; Intox. 4, Padm. 18; Frag. Len. p110; Hen. Tales. 469.9, 480.28; GMS 1168, 1177, 1181, 1183, 1184; STi 9.6; C2, 51V26

9589 **tm'r** C تن
tammār ©<*tmb'r* <**tanu-pārā* ⇒tnp'r, tmb'r, tmp'r, tmf'r
body
Lēntz. STii p598, 3.8; GMS 453, 1129

9590 **tm'wγ** B دارکوب
təmūx
woodpecker
SCE 155

9591 **tm'yk(')** B, S دوزخی
tamīk (tmyg) ©pl. *-t* ⇒tmyk/q
hellish
SCE 261, 350, 476; TSP 2.536; BSTBL, Padm. 19;

STii 10.47; Hen. JRAS 1944, 138.13; BSOAS 12, 312; GMS 50, 994, 1248-9; BBB 566

9592 **tmb'r** M, C تن
tambār ©<*tanu-pāra- ©ob. -y(h) ; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒tm'r, tmp'r
body
GMS 304, 449; Hen. BSOAS 12, 307.52, 61; STi 81.10; *tmb'r*, BBB 691

9593 **tmb'rcyk** M بدنی
tambārčīk
bodily, corporal
Sogdica. 43.3

9594 **tmb'rmync** M بدنی، تنی
tambārmēnč ⇒tnp'rmyc, *tmp'rmyc
bodily, corporal
GMS 260, 1103

9595 **tmcyq** C دوزخی، جهنّمی
tamčīk (tmcyk)
hellish
STii 5.39; GMS 1014; Farg. Len. 57.3

9596 **tmcyk** S ⇒ tmcyq

9597 **tmf'r** C تن، بدن
tamfār ? ⇒tmb'r, tm'r
body
STi 3.4; Sund. AoFi 229 n27

9598 **tmp'r** M, C تن
tamp/bār ©ob. -y(y); pl. -t ⇒tmb'r, tnp'r, tmf'r
body
GMS 1129; BBB 487, 722; STi 89.1; Sund. AoFviii 1981 p218; STii 6.27; BSTi 350; BSTii: C2 gloss. p227; Sund. AI 28, 1988, 185

9599 ***tmp'rmyc** C بدنی،(مربوط به) تن
tampār-mēc ©pl. *tmp'rmyšt* ⇒tnp'rmyc, tmb'rmync
bodily, corporal
C2, 31V18, 40R10; BSTii 893.18; Benv. Et. 2.25

9600 **tmp'rmync** C تنی، بدنی
tampār-mēnč
corporal
Sund. AoFviii 1981 p180, 21V 17

9601 **tmp'rmyšt** ⇒ tnp'rmyc

9602 **tmyg** ⇒ tmyk/q

9603 **tmyh cyk** B دوزخی
tamī/ečīk
hellish
TSP 7.44

9604 **tmyk/q** M دوزخی
tamīk (tmyg) ©pl. -t
hellish
BBB 566; GMS 50, 1248-49; Hen. BSOAS 12, 312.114

9605 **tmync** B دوزخی
tamēnč
hellish
Frag. Len. 8R4

9606 **-tn¹** S شما، ـ شان
tan ©2pl. encl. pron. ⇒šm'γw, -t, -βn, -fn
you
GMS 1383: MDii B-4R8; Anc. Lett. 1.11, 4.6

9607 **-tn²** B, S جزء تأکیدی
tan, tən ? ©suff.
emphatic particle
TSP 2.225, 9.84

9608 **tn'(kh)** B حد، مرز ؟
tanāk ? ©Skt. *dhātu*
limit ?
BSTBL, Dhy. 200n p59; Benv. Notesii 230

9609 **tn'wr** B تنور، کوره
tanūr ©<Av. *tanura*; MP *tnwr*
furnace, oven
SCE 206

9610 **tnb'r** ⇒ tnp'r

9611 **tngy'n** M تن و جان
tan-gyān ©<MP
body and soul
BBB d6, 9

9612 **tngyrd** M بدنی
tangird ©pl. -y' ⇒tnyygyrd
corporal
BBB 560

9613 **tnp'r** B, S تن
tanpār (tnb'r) ©Parth. *tnb'r*; MP *tnw'r*; <*tanu-pāra* ©ob. -y; pl. -t ⇒tmp'r, tmb'r, tmf'r, tm'r
body
TSP p273; W-Lii 548.1, 25; Tales. 468.31; JRAS 1944, 137.2; KG 372, 575; MSP p53

9614 **tnp'rmyc** M بدنی
tanpārmē(n)č ©pl. *tmp'rmyšt* ⇒tmb'rmync
bodily, corporal
GMS 1238; Hen. JRAS 1944, 137.2.3

9615 **tns** B, M, S تأسّف، دلتنگی

tans
regret, longing
GMS 525; VJ 323, 334, 365, 400, 1278; TSP 2.363, 1164, 3.117; Frag. 2a.6; Frag. Len. 39.2, 1119.3

9616 **tntr'kk** B دَنْدَرک(نام کوهی است)
dandarak
Dandarak (*name of a mountain*)
VJ p120

9617 **tny-** C بردن، راهنمایی کردن
tinay ©impf. *tyny* ⇒tyny-
(*to*)bring in, (*to*)lead in
C2, 22R10, 12R3; perf. *tny'd'r-*, C2, 120R6

9618 **tny'** C فروتنی
tanyā ⇒trny'
gentleness
BSTii 849.13; Mack. BSOAS 33.123; C2, 12R 13

9619 **tnygyrd** ⇒tnyygyrd

9620 **tnyygyrd** M مادّی
tanĕgird (tnygyrd) ©<MP ©ob. *-y'*; pl. *-t* ⇒tngyrd
material
BBB 587 b24; GMS 1641

9621 **tp-** C خمره، کوزه، دبّه
tap ©nom. *-y*
jar, pitcher
BSTii 827.51, *rwγnytpy* : C2, 94V21 n p177

9622 **tp'kh** B تب(دخیل: تپاک: برهان: اضطرار)
tapāk
fever
TSP 8.143

9623 **tp'n** ⇒ tpn'

9624 **tph** B تب
tapă ©<Av. *tafnu*
fever
TSP 3.37 n p193

9625 **tpn'** M, C تابوت، صندوق، جعبه(تَبَنگو)
tapan (tp'n) ⇒tpnh
coffin
Hen. Tales. 478.30 n p479; Benv. JA 1951, 120; Hen. AM 1965, 177 n 45; Sund. AI 28, 1988, 185; Sund. MHC 31.15 n75, 78

9626 **tpnh** S صندوق
tapnā ? ⇒tpn'
coffin
Sund. MHC 31.15 n 75, 78

9627 **tpsnwq** M آزار، زحمت
tapsnūk ©<Av. *tafsa*
annoyance
Sogdica. 48.6; GMS 539

9628 **tpwk-w** S دایره(نوعی ساز)
tapuk(u) ? ⇒tpwwq
tambourine ?
Sund. MHC p25.19

9629 **tpwwq** M دایره(نوعی ساز، دخیل: تَبوک)
tapuk ⇒tpwk-w
tambourine
Hen. Sogdica. 47.2 n p48; Sund. MHC 36.5 p25R2 n 19, *-w*

9630 **tr-'** B, M فراسوی، آن‌طرف، ماورا
tar ©<OP *tara* ©in compd. ⇒trβγt, trw'rc, trnγ'my, tr'zmnyh
beyond, against
GMS 1144

9631 **tr-²** C رفتن
tar ©Yaghn. *tīr* ©*tr'*, 2sg. impv.; *tr't*, 3sg. subj.; *-try*, 2 & 3sg. opt.; *trym*, 1pl. opt.; *trnq'*, 3pl. fut.
(*to*)go
S W, C2 p66 n 26; C2 gloss. p228

9632 **tr'γt-** S ⇒ trγt-, trγtyh

9633 **tr'nγw** B کینه، نفرت
tranxu
hatred, rancour
SCE 332

9634 **tr'nk(')** B, S فشار، شکنجه، عذاب، درد، رنج(تَرَنج، تَرَنجیدَن)
trang ©<**trang-*
torture, pressure, pain
TSP 7.64 n p212, 13ii 10; Sund. MHC p32.13

9635 **tr'wkt** S ترکان
trwkt, turkt ©pl. ⇒trwkc
Turks
Bugut. Insc. B1.1 n 87

9636 **tr'yγ** B سخت، شدید
tarĕx
hard
TSP 22.15 n p235; BBB 510

9637 **tr'yγn** B, M گناه، گناهکار
tariγan, tarĕγan ?
sin, sinful
Hen. Tales. 486.h; Frag. 5.5 apud. S W, IIJ 1976, 18 p50 n 32 √*gan* ?

9638 **tr'ypw** B بسیار، زیاد
trēpu
many
VJ 47[b], 612, 58[e], 1085

9639 **tr'ywr** B (نوعی) گیاه دارویی(نوعی نیلوفر)
tryur, triwar ?
(*a medicinal*)plant (*Ipomoea turpenthum*)
TSP 19.14; Hen. Texts. 713n 5

9640 **tr'zmnyh** S, B ناگهانی، بی‌موقع
tar-žam(a)nē (trzmny) ⇒tr-[1], trnγ'my, trzmnw
untimely
Hen. Tales. 487.16; TSP 2.1117, 5.82

9641 **trβγt** B, S (مرگ) زودرس، ناکام، بی‌موقع
tar-βaγd (-βγtw) ©<**tarō-baxta-* ⓢadj. & adv. *-w, -y*
untime(*ly*)
TSP 6.178, 183, 189; *-w*, TSP 2.32, 450; GMS 1144; *-y*, Hen. Tales. 481.55, 482 n 9

9642 **trδ** S آنجا
tarδ ⇒trts'r
there
MDii p148.1

9643 **trγ-** تیز، تند، سخت، خشن
tarγ, tərγ ©Av. *tiγra*; Khwar.*čγr* ⓢnom. *-y*; acc. *-w*; ob. *-y(y)*; nom.f. *-'*, *-h*
sharp, hard, fierce
GMS 1284; TSP; BSTBL, Dhy. 96 etc.; Frag. Len. 13 R3; *trγw*, BSTii: C2, 12R7; Sund. AoFviii 1981 p199, 22; Sund. MHC p26, 36.8, 4; f. *trγ'*, BSTii 843.35; Benv. Et. 2, 127: C2, 68V4; *trγh*, TSP 2.115; *tr'yγ*, TSP 22.15n 235; *trγy*, TSP 2.457, 520; BBB 510; adv. *trγw* , BBB 525

9644 **trγ'n** ترخان(عنوانی است)
tarxān
Tarkhan(*a title*)
MDii A-13.2

9645 **trγ'wy** C تندی، تیزی
tarγāwē ⓢabl. *trγ'w'*
sharpness
BSTii 892.15; Benv. Et. 2, 123, 127; C2, 31R15

9646 **trγ'zy'** M ⇒ trγtz'y

9647 **trγ'zyn** M ⇒ trγtz'y

9648 **trγkystr** M تلخ‌تر
tarxakistar ⇒trxq
bitterer
Hen. Tales. 481.36; GMS 1288A

9649 **trγt-** B, M متأثّربودن، در فشاربودن
traγd (tr'γt-) ©<**tṛnxta*; Av. *θraxta*; Parth. *tryxt-* ⓢpt. st.; pres. **trync-* ⇒'ntr'γs-, βtrync-
(*to*)be oppressed
GMS 152b; AVS 73, 123

9650 **trγtr** S تندتر
tarγtar ©**trax-<taxra*; ✓*tak+tara-*
swifter
GMS 1284, *trγtry*; KG 361, 364

9651 **trγtr** M دلتنگ‌تر، غمگین‌تر
traγt/d-tar ⓢnom. ob. *-y(h)* ⇒trγt-
more depressed
Sogdica. 17.20b; GMS 1284; BBB 510 p60

9652 **trγty'** M دلتنگی، غم، فشار
traγdyā ©<**tṛnxti+ā*
grief
GMS 948; BBB p60.510

9653 **trγty'q** M افسردگی، پریشانی، غم
traγdyāk
distress, depression
Sogdica. 48.3; GMS 1110; BBB 510

9654 **trγtyh** B غمگین، افسرده، ستمدیده
traγdē (trγtyy, tr'γt-)
oppressed, depressed
TSP 12.17; BBB 510; GMS 1284

9655 **trγtyy** M ⇒ trγtyh

9656 **trγtz'y** M, C ستمدیده، غمگین، فقیر
traγ(t)zāy ? (trγz'y) ©Av. *zahya-* ? ⓢob. pl. *-ty*
oppressed, poverty-stricken
GMS 454; BBB 525 p60; Hen. Tales. 473.23; *trγ'zyn*, Tales. 486.19h; *trγz'y*, STi 52.6; BSTii 885.8: C2, 51R8 n p96

9657 **trγw** M ⇒ trγ-

9658 **trγyy** M ⇒ trγ-

9659 **trγz'y** ⇒ trγtz'y

9660 **trn** B, M, C مطیع(تر)، نرم
tarn ©<Av. *taurna*; Khwar. *trn*; Yaghn. *tan(n)* ⓢob. *-y*
tender, soft
GMS 526; SCE 47; TSP 2.29, 1181, 20.3; BSTBL, Dhy. 8, 11, 32, Dhu. 170; Tales. 480.24; STi 6.9; Sund. AoFviii 1981 p218; BSTi 185, 187; S W-Ham. Cll 1990 E5

9661 **trn'k(k)** B نرم، به‌نرمی

tarnē, tarnāk ©adj. & adv.
soft, softly
TSP 3.54, *-w*; *-kk*, TSP 3.55

9662 **trnγ'my** B زودرس، بی‌موقع، ناگهانی
tar-niγāme ⇒tr-[1], tr'zmnyh
intimely
TSP 3.72; GMS 1144

9663 **trny'** M نرمی، فروتنی
tarnyā ⇒tny'
humility
Hen. Tales. 473.12; Sogdica. 3

9664 **trp'r'k** B ترش(ترپک، کشک سیاه ؟)
tarpărak ©<**tṛp* = Pers. *turš* <**trfš-*
acid
TSP 24.5 n p236

9665 **trp'rk(y)** M بی‌نهایت، بیکران
tar-pārē ©<**tarō-pāraka*; Av. *pārəntara*
⇒tr-[1]
unlimited
Hen. Tales. 483.8, 484 n 1

9666 **trs-** B ترسیدن، لرزیدن
tars ⇒trš- ?
(*to*)fear, (*to*)tremble
TSP 13.1.30; S W, IIJ 1976, 54-7n p58; Frag. Len. 66.5

9667 **trs'q** C مسیحی، ترسا
tarsāk ©Pahl. *tarsāg* ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
⇒trs'k'n'k
Christian
STii 3.50, 55, 59; BSTi 174; BSTii 843.51, 871.5: C2 gloss. p228; KG p190

9668 **ṭrs'q** C ⇒ trs'q

9669 **trs'k'n'k** M, S مسیحی، ترسایی
tarsākānē (trs'q'ny) ©<**tarsāk- ānaka-*
⇒trs'q
Christian
GMS 1040; STi 87.24; BSTi 126, 128, 183; KG 519; C2, 23R28

9670 **trs'k'nc** M زن مسیحی، ترسا
tarsākānč (trs'q'nc, ṭrs'q'nc) ©f. adj.
Christian
Hen. JRAS 1944, 138.37; STii 3.20

9671 **trs'q'nc** ⇒ trs'k'nc

9672 **ṭrs'q'nc** C ⇒ trs'k'nc

9673 **trs'q'ny** C ⇒ trs'k'n'k

9674 **trs'k'ny** ⇒ trs'k'n'k

9675 **ṭrs'qy'** ⇒ trs'qy'

9676 **trs'qy'** C مسیحیّت، ترسایی
tarsākyā (ṭrs'qy')
Christianity
STii 3.43, 4.30; BSTi 296

9677 **trš-** ? B گریختن، فرار کردن
tarš ⇒trs-, tš-, tršn
(*to*)flee
TSP 13.1.30 apud. S W, IIJ 1976 p58 < **tarša*

9678 **tršn** B گریزان
tarš(a)n ? ⇒trš- ?
escaping
TSP 11.19

9679 **trtmrt** M پراکنده، درهم برهم(دخیل: تَرت و مَرت)
tartmart
scattered
BBB 715 p84

9680 **trts'r** S آنجا
tart-sār ⇒t-
there
MDii 148.1, 213; MDiii 129; Frag. Len. 44.9, 13; S W, TSP 1994, 44

9681 **trw'rc** B فوق معجزه ؟، بسیار نیرومند ؟
tar(a)-warč ©<**tara-warəcah*
ultra-miraculous ?, very strong ?, ultra-power ?
BSTBL, Dhy. 291; GMS 939, 1144

9682 **trwkc** S تُرک
trukč ©f. adj. ⇒tr'wkt
Turk
Bugut. Insc. B1.2

9683 **trwkkm'n** S ترجمان، مترجم، مفسّر
trukmān ©Parth. *trkwm'n*; <*tarkumān*
interpreter
MDii p99; MDiii p129

9684 **trx'k** M, S تلخ
tarxē/k ©Parth. taxl ©acc. *-w* ⇒trxq
bitter
Mack. AI 25, 424, 8

9685 **trx'n** S ترخان
tarxān
Tarkhan
SW-Ham. CII 1990 F3, 21

9686 **trxk** S ⇒ trxq

9687 **trxq** C تلخ
tarxak, tṛxk, tərxk ©acc. *-w*; acc. f. *-'*; ob. *-y*
⇒trx'k
bitter

BSTi 846.23: C2, 69R21, 24; acc. f. *trxq'*, MSP b169; *trxkw, trx'ky*, Mack. AI 25, 424, 8

9688 **trxqy'q** C تلخی
tarxkyāk, tṛxakyāk ©+ prepos. pr. adv.
bitterness, bitterly
C2 p83, 39R8, 68V 2; *trxy'q*, Sund. AoFviii 1981, 186, 23R 9 n183 p218

9689 **trzmncyk(')** B بی‌موقع، ناگهانی
taržamančīk ⇒tr-[1], trzmnw
premature
TSP 5.55 n p201; GMS 1013n 1

9690 **trzmnw** B بی‌موقع، ناگهانی
taržam(a)anu (trẓmnw) ⇒tr-[1]
untimely
TSP 6.148; GMS 1144; "against fate" *-zmnyh*, TSP 2.1117, 5.82

9691 **trẓmnw** S ⇒ trzmnw

9692 **trzmny** ⇒ tr'zmnyh

9693 **trzmnyh** B ⇒ tr'zmnyh

9694 **tš** B, S تیشه، تبر(تش)
taš, təš ©Av. *taša*; OP *us-tašna*; Yaghn. *teša* ©ob. *tšy*; inst. *tš'* ⇒tšycq
axe
TSP 2.282; SCE 260; Frag. Len. 84a3

9695 **tš-** C گریختن
taš (*tc-) ©<*tarš* ⇒trš- ?
(*to*)flee
2pl. impv. *tšt'*, STi 7.7; 3sg. *tšty*, STSC 46.4 apud. S W, IIJ 1976, 58

9696 **tšycq** M تیشه‌ی کوچک، بیلچه
tašīčē, tašīčak ⇒t'š-
axe, spade
GMS 1012; Sund. Man. Lett. 305.18; 307 n 20

9697 **tt'r** S تاتار
tatār ©ob. *-y*
Tatar
S W-Ham. CII 1990 p86

9698 **ttr'w** B تذرو، قرقاول
tatarw ©Pahl. *tadarw*
pheasant
TSP 3.239

9699 **θty'q** C تسکین، تسلیّت، آرامش
θatyāk ? ©√*θam*; Av. *θamnahvant* "solicitous"; √*θā* "be strong"; Khot. *thākā*
comfort, consolation
C2, 60R17; C2 n p131.17; BSTii 889.117; Benv. Eti 310; S W, C2, 60R17 n p131, *θty'q θ'br*, "encouraged, consoled"; Bailey. AI 24, 14

9700 **tw** M تو(بیشتر در شعر)
tō ©2sg. pers. pron. nom. ⇒tγw, t'f', tw'
thou
GMS 1349

9701 **tw'** تو، ترا، مال تو، با تو، به تو(اَت)(در بیشتر متون)
twă, təwa ©2sg. pers. pron. acc. & ob. ⇒tγw, t'f', tw, ty[1]
you, thou, your, of you, with you, to you
EGSii 113f; GMS 1350, 1393; VJ p120; TSP 3.203, 218; Dhu. 113, Dhy. 366; C2; STii 598; STi; Sund. AoFviii 1981 p218; Frag. Len. p110; *tw'kw*, MDii p125.13; *tw'xky* ?, Anc. Lett. 3.21, 23, 24; GMS 822, 1393 n 1 "yours"

9702 **tw'nty-str** S تواناتر
tă̆wă̆ndistar ©comp. adj.
more powerful
MSP b10

9703 **tw'prn(y)** M عالیجناب، اعلاحضرت
twă̆-farn ⇒prn[1]
your excellency, your majesty
Hen. Tales 474.5, 8, 475.23

9704 **tw'z-** S پرداختن، توختن
twāz (twy'z-) ⇒twj-, twz-, twγt-
(*to*)pay
Hen. Tales. 467.26; GMS 128

9705 **twδ'k** B توده، انباشته
tūδē (twdy, twδyh)
heap, mass
BSTBL, Dhy. 343; Benv. Notesii 236; Etii 329; BSTii 857.11: C2, 17V4, 22V13; Sogdica. 56.28, *-yh*

9706 **twdy** C ⇒ twδ'k

9707 **twδyh** M ⇒ twδ'k

9708 **twγ'** B, M, S تند، سریع
tūx ©Skt. *takvá* ⇒twγtr, twx
fast
TSP 3.9, 14, 6.33, 7.133, 8.151, 156; Frag. Len. 13 R1; GMS 254; Sogdica. 40.13; Tales. 481.44; MDii p213; S W, BSOAS 38, 133; *twγw*, TSP 2.415

9709 **twγ²** S پرداخت
tōγ ©Khwar. *twγ*; Arm. *tugam* ⇒twz-, twγt-
payment
MDii p89.23; Gersh. Advice. 90

9710 **twγd'r-** C ⇒ twγt-

9711 **twγp'δδ** M تندتیر(تیر انداز)
tūx-pāθ ⇒twγ¹
having fast arrow, archer
Sogdica. 39.13 n p40; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1

9712 **twγr'kc'ny** S چهارتخار، تخاری (اهل)
tux(a)re-čānē ⇒twγryk
(*from the*)Four-Twghry
Karab. Insc. 19; Hen. BSOAS 9.550; GMS 1023

9713 **twγryk** B تخاری
tux(ā)rīk ⇒tγw'r'k
Tukharian
TSP 26B; Hen. Texts. 714, *twϒryl*

9714 **twγt-** M پرداختن، توختن
tŭγd (twγd'r-, w'twγt) ©pt. st.; pres. *twž*; pot. *twϒt'kwn-*; perf. *twϒd'r-* ⇒tw'z-, twz-, twj-
(*to*)pay
GMS 882; BBB p136

9715 **twγtr** B تندتر، سریع تر
tūxtar, tūγdar
faster
VJ 799, 1072; TSP 2.407, 414, 434; GMS 1285

9716 **twj-** M پرداختن، توختن
tōž (twž-) ⇒twγt-, tw'z-, twz-
(*to*)pay
GMS 595; Tales. 467.54

9717 **twndy'** M تندی، شدّت
tundyā
violence
BBB 636; GMS 525, 1066

9718 **twnt** B تند، شدید، نیرومند
tund ©<**tuwant*
violent, powerful
GMS 525; VJ 1374; TSP 3.204; BSTBL, Dhy. 335

9719 **twntr** B تندر
tundar
thunder
TSP 9.36, 13.23

9720 **twp'qc** ⇒ twp'y(y)t

9721 **twp'wtc'ny** S تبّتی، اهل تبّت
tuputčānē
Tibetan
Karab. Insc. 19; GMS 1023; Bailey. Tokharika 1970, 122

9722 **twp'y(y)t** S تبّتی
tub/pēt (twp'qc)
Tibetan
Ladakh. Insc. 8; MDiii 100; *twp'yt*, S W, ANP 2, 155, 159

9723 **twrδn** B افلیج، کج(تول)
turδan
paralysed, awry ?
Intox. 12, Mack. BSTBL, Notes p7

9724 **tws** C طوس(نام شهر)
tūs
Tus(*name of a city*)
STii 3.30

9725 **twty¹** B, M, C و، پس، که، و دیگر
tuti ©<**uta-uti*; Av. *uiti*; MP *dwdy* ? ©conj. ⇒'PZY, 'ty
and, then, that
TSP 16, 29, 39; BBB b68, e17; STii 5.31; W-Li 572; GMS 96, 135, Add. p307

9726 **twty²** B طوطی
tūtī
parrot
Frag. Len. 29.8, 13, 16, 22

9727 **twwt** M و تو
tut ? ⇒tγw, tw'
and you
GMS 1349, 135

9728 **twx** C تند
tūx ⇒twγ¹
fast
BSTi 239

9729 **twxmy** C تخمه، خاندان
tu/oxmē (tγmy, txmy) ©<Av. *taoxman-* ⇒txm-
seed, family
STi 12.5, 83.18

9730 **twxycq** C سریع، تند
tūxīčk
quickly
BSTii 843.40; Benv. Eti 330; C2, 68V9 n p149

9731 **twy'z-** MD ⇒ tw'z-

9732 **twz-** B پرداختن، توختن(توز)
tōž (twy'z-, twž-) ©<**taug* ⇒twγt-, twj-, tw'z-
(*to*)pay
TSP 2.476 n p175; STi 14.19; STii 6.14, 20; C2

gloss.; Benv. BSL 1951, 39; *twy'z*, MDii p213; AVS 138

9733 **twž-** C ⇒ twz-

9734 **twz'nk** S دوگانه
tūzang, twazang ? ©MP *dō-zang*
two-fold ?
Sund. MSP p53-4, pl. *tw'znkt*, b30, 100

9735 **txm-** C تخمه، خاندان، فرزند
taxm, təxm ©nom. *txmy*; acc. *txmw*; pl. *txmt'* ⇒twxmy, tγm
seed, descendant, child
C2, 52R9, 54R27, 60R9

9736 **txmy** ⇒ twxmy

9737 **txyz-** M, C پایین‌رفتن، افول کردن
təxēz ⇒xwrtxyz, m'x txyz
(*to*)set, (*to*)go down
BSTii 827.48: C2, 94V18; GMS 662; Gersh. BSOAS 14, 1952, 488f; AVS 136

9738 **ty**[1] S, C تو
te, ti ©<**tai* ©2sg. pers. pron. gen. ⇒-t
you, of you
MDii p218; C2 p77.31, 31V3151V6,9

9739 **ty**[2] B جزء تأکیدی، ادات تأکید(در بیشتر متون)
ti ('zwty) ©in compd. with pron. indf. adj. & adv. ⇒ZY, 'cwty, 'kw(-)ty, 'kty', p'rwty
emphatic particle
VJ p121; TSP p273

9740 **ty**[3] C دزد
tay ⇒t'y[1], t'yh
thief
C2, 51R31

9741 **tybr-** C داخل کردن، فروبردن
tiβar ©Khwar. *cβr-*; Av. *atibara*; Yaghn. *tbr* ©impf. ⇒tbr-
(*to*)thrust, (*to*)insert
C2, 60V6

9742 **tyδ** S این
tyδ ? ©demons. pron. acc. ⇒wyδ
this
MDii p213, MDiii p129; S W, TPS, 1994, 42

9743 **θyfyž-** C اندوختن، به‌دست آوردن
θifēž, θēfēž ©impf.
(*to*)collect, (*to*)gain
C2, 51V19 n p98

9744 **tyk'wš-** B, M نگریستن
tikōš (tyqwš) ©impf. ⇒tk'wš-
(*to*)look at
VJ p120; TSP p273; C2, 12R10, 60R28, 60V2, 27

9745 **tyqwš** C ⇒ tyk'wš-

9746 **tym**[1] باز، هنوز، دوباره
tīm (tymh) ©<**ati-ima*; <**ati-im*; Yaghn. *tim* ⇒tymn
still, yet, again, moreover
S W, BSOAS 1975, 136; VJ p121; TSP p274; BBB; KG p190; MSP b138; C2 p228; STii 6.6, 1.43; Sund. AoFviii 1981 p218; MDii p213; Frag. Len.

9747 **tym**[2] C محل، پناهگاه، مهمان‌سرا(تیم، تیمچه)
tēm ⇒tymp'šy
inn, resting place
STi 36.2; pl. *tymt*, STii 3.27; Hen. LW

9748 **tymh** B, S ⇒ tym[1]

9749 **tymn** B باز، هنوز، دوباره
tīman ⇒tym[1]
still, again, then
TSP; BSTBL; STii 7.6; *-w*, TSP 2.724, 741; Frag. Len.

9750 **tymp'šy** C مهمان‌سرادار، مهمانخانه‌چی(نگهدارنده‌ی تیم)
tēm-pāšē ©<**paθraka*
inn-keeper
STi 36.5, *tēm+ pāše*

9751 **tympn** C باز، هنوز
timpan ?
still, yet
C2, 48R13; S W, BSOAS 1975, 132.139

9752 **tyny-** B, M همراه‌بردن، رهبری کردن
tinăy ©<**ati-naya* ©impf. *tyny* ⇒tny-
(*to*)lead in, (*to*)introduce
C2, 3sg. subj. *tny't*, 3pl. subj. *tny'nt*; impf. *tyny*, C2, 68V23; VJ 1351; inf. *tyny't*, GMS 537; *tyny'ty*, VJ 1[a]; trans. pret. *tny'd'r-*, C2

9753 **tyr** M عطارد، تیر
tīr
Mercury
BBB 724

9754 **tys** B, C ورود، مدخل
tīs ©Yaghn. *tīs*
entrance
TSP 7.86; BSTBL, Vim. 15, 200, 206, Dhu. 101; C2, 11R21

9755 **tys-** B, M, C واردشدن(در بیشتر متون)
tīs ©<**ati-isa*; Yaghn. *tīs* ©pt. st. ⇒tγt-

(*to*)enter
GMS 539, 614; SCE p72; VJ 8, 215 etc. p121; TSP 2.82, 96, 16.33, 36; BSTBL p137; C2 gloss. p228; Frag. Len. p110

9756 **tys'mndy** M ورود، دخول
tīsāmandē
entry, entrance
BBB 495; GMS 1100

9757 **tyspwn** C تیسفون
tīspūn
Ctesiphon
C2, 68V14

9758 **tyš** M روز سیزدهم ماه، روز تیشتر (بیرونی: تیش)
tīš
Tishtar, thirteenth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149.19

9759 **tyšyng** M گردونه، چرخ(مَهیانه)
tyšĕng ? ©ob. *tyšyngyy*
chariot, wheel(*Mahayana*)
BBB d 1

9760 **tyw'k'skwny** B بچّگی، کودکی
tēwāk-(a)skunē (tyw'kskwny)
childhood
TSP 2.430, 450; SCE 31

9761 **tyw'k(k)** B بچّه، کودک
tēwāk ⇒t'yw»k
child
SCE 31; TSP 2.13; BSTBL, Vim. 173; Frag. Len. 79, 3; pl. *-t*, TSP 27.3

9762 **tyw'qmync** C بچّه‌دار
tēwāk-mēnč
with child
BSTi 95; Gersh. JRAS 1946, 180; GMS 1103

9763 **tyw'kskwny** ⇒ tyw'k'skwny

W

9764 **w-** آن، او، آن‌را
ŭ, ō, w ? ©OP *ava*<**awa-* ©encl. demons. pron. art. st.; ob. ⇒'ww, ww, 'w, 'wn'w, w'¹, w'n', w'nt, wy(y), 'wy(h)¹, wy', wyny(y), 'wyn, wyšnd(y)
that, the, him
BBB p136; GMS 1423, 1399; Benv. JA 1955, 322; C2 p233

9765 **w»¹** ⇒ w'¹

9766 **w»²** ⇒ w'²

9767 **w»δ** M ⇒ w'δ, w't¹

9768 **w»nw** M ⇒ w'n'w

9769 **w»xš** M ⇒ w'xš

9770 **w'** M آن
wā (w»¹) ©<**awā(m)* ©art. pron.; acc. f. sg. & pl. ⇒ZKwh, x'
the, she
GMS 1433, 1434; BBB b67 f10, 14, 15, 566 p70; S W, TPS 1994, 43–50

9771 **w'²** B چه، چقدر، چه‌بسیار، آنقدر
wā (w»²) ©elat. pref.
so, how, very
Benv. Notesiv 517; GMS 1309, 1313; *w»*, TSP 10.2; VJ 1111; Frag. Len. 59.7, 87.3; TSP 2.1016, 1018, 7.119; BSTBL; C2 gloss. p228

9772 **w'β** B آنقدر، همان‌قدر، چقدر
wāf ⇒w'β'yδ, w'βr, w'βy, c'β, w'f
so many, such
EGSii 133; GMS 1407; VJ p121; TSP p274

9773 **w'β-** B, M, S گفتن(در بیشتر متون)
wāβ (w'b-) ©inf. *-'y*, *-»k*; pres. st.; pt. st. *wγt* ⇒wγt-¹
(*to*)say, (*to*)speak
VJ p121; TSP p274; SCE p72; BSTBL p137; STii p598; BBB p137 f28; C2 p228; KG p190; MSP p54; MDii p213; Frag. Len. p110; Sund. AoFviii 1981 p218; GMS 603; AVS 109

9774 **w'b-** C ⇒ w'β-

9775 **w'β'k** B, S گویا، گوینده
wāβē
speaking
BSTBL, Vim. 135; Hen. Magi. 138.29, 34

9776 **w'β'yδ** B, S آنقدر، چقدر، چندان
wāfēδ (w'βyδ) ⇒w'fyd, w'βy
as much as, so much
GMS 1594; VJ p121; TSP 2.824, 11.6; BSTBL, Padm. 41; MSP b184; Frag. Len. 95.4

9777 **w'βny(y)** M گویا، گوینده
wāβnē ©pres. part.; pl. *-t*
speaker, telling
GMS 892

9778 **w'βr** B آنقدر، چقدر
wāfar(e) (w'βry) ⇒w'βr'yδ, c'βr
so much
EGSii 134; GMS 1590; VJ 32ᵉ; SCE 418, 515; TSP p274; BSTBL, Dhy. 213; Frag. Len. 82a 12, 20; *-y*, VJ 817; Frag. Len. 57, 4; GMS 1591

9779 **w'βr"kt** B چه زود
wā-βrākt ©elat. ⇒βr"k
how soon
VJ 1088; GMS 1313

9780 **w'βr'yδ** B آنقدر
wāfarēδ (w'fryδ(δ), w'βryt, w'βryδ)
so much
TSP 2.64 n p169; VJ 1455; Frag. Len. 44, 8; GMS 1592, 1313A; *w'pryt*, VJ 1378

9781 **w'βry** ⇒ w'βr

9782 **w'βryδ** ⇒ w'βr'yδ

9783 **w'βryt** ⇒ w'βr'yδ

9784 **w'βs-** B خوابیدن
wāfs ©impf. ⇒w'fs-, *'wβs-
(*to*)sleep
GMS 539; Frag. 2a.13; S W, IIJ 1976, 58, 59 n 8, **awa-hufsa-*

9785 **w'βw** B ⇒ wβyw

9786 **w'βy** B آنقدر، هرقدر، آنچنان
wāfe/-i ?
so, so much
VJ; TSP 16.34; GMS 1593

9787 **w'βyδ** ⇒ w'β'yδ

9788 **w'βyjt** M چه بد
wā-βižt (w'βyzt) ©elat. adj. ⇒βyj-
how bad
GMS 1314; Frag. Len. 57, 3

9789 **w'byq** C گوینده، گویا
wāβēk ©pres. part. ⇒w'β-
speaker, telling
STi 52.14, 68.18; GMS 897

9790 **w'βyz'γwksth** B چه بدبخت، چقدر بینوا
wā-βižāxukst ©elat. adj. ⇒'βyz'γwksth
so unhappy, so miserable
VJ 825

9791 **w'βyzt** S ⇒ w'βyjt

9792 **w'c-** فرستادن، اجازه‌دادن، رها کردن(در بیشتر متون)
wāč ©3sg. pres. *w'ct, w'št* ⇒wγt-[2], zntw'c(h), wc-, wγs-[2], γwd'r-
(*to*)send, (*to*)release, (*to*)let, (*to*)allow
GMS 260; Anc. Lett. "to say"; VJ 1056, 1047, 1385; TSP p274; BSTBL p137; C2 p228, 229; MDii p213; *wc-*, MDii B-17 V1; Frag. Len. p110; *w'št*, Frag. Len. 81, 13, 12; AVS 118

9793 **w'c'γδ-** M پایین آمدن
wāžγaδ ©impf. ⇒'wjγδ(δ)-
(*to*)go down, (*to*)dismount
GMS 263n 1

9794 **w'c'w** B جا
wāču ?
place
TSP 5.80 n p201

9795 **w'cn** C بازار
wāčan ⇒w'rcn, w'crn
market, bazaar
BSTii 843.38: C2, 68V7

9796 **w'crn** M بازار
wāčarn, wāčaran ©<**wacarna*
<**wahācarana*; MP *vāzār*; Arm. *wacar*; Khot. *bahaysana*; IE **uaha-čārana*; Skt. *vasnam*; Lat. *vēnum*; French. *vendre* ©ob. -(')*y(y)*; pl. -*d* ⇒w'cn, w'rcn
market, bazaar
BBB p136; GMS 392, 399, 1028; Hen. Tales. 466, 19; Cosm. 312, 97, 98

9797 **w'δ** B جا، مکان، نشیمنگاه، تخت
wāδ (w'd) ©ob. -*y(h)*; ob. pl. -*ty* ⇒-w'δ'k
seat, throne, place, pulpit
TSP p274; BSTBL p137; C2, 61V20, 56R32

9798 **w'd** C ⇒ w'δ

9799 **-w'δ'k** B جا، مکان(پسوند مکان)
wāδē ©suff. ⇒w'δ, -w'dy
place
"w-w'δ'k, TSP 2.1137; Gersh. Sogd. Cpds. 144

9800 **w'δ'kk** B رهبر
wāδāk ©<**wādāka*; MP; Parth. *wādāg*
leader
BSTBL, Vim. 157

9801 **w'δβ'nz** ⇒ δβ'nz

9802 **w'δ(δ)** M باد، روح
wāδ (w"δ) ⇒wjyd w'δ(δ), w't[1]
wind, spirit
BBB 643-4; W-Lii 34, *w'd*, 545.6, 546.6; GMS 351

9803 **-w'dy** C جا
wāδē ©suff. ⇒qwrcw'dy, nymyθw'dy, -w'δ'k
place
C2, 23R17; *-w'dw*, 39V10, 11, 48V6; *qwrwcw'dw*, C2, 51R6

9804 **w'f** M, C آنقدر، چقدر، هرقدر
wāf ©indecl. adj. & adv. ⇒w'fyd, w'β
so many, so much
GMS 1588, 1585; BBB c11, STii 1.45, 5.38; C2,

52R9, 66R12, 28R14, 102 V18

9805 **w'f-** M, C بافتن
wāf ©pt. st. *wft-*
(*to*)weave
Hen. Cosm. 312.124; JRAS 1942, 232 n 6; GMS 590

9806 **w'fryδ(δ)** M ⇒ w'βr'yδ

9807 **w'fs-** C خوابیدن
wāfs ©impf. ⇒*'wfs-, w'βs-
(*to*)sleep
Benv. Eti 308; C2, 60R8

9808 **w'fyd** C آنقدر، چقدر
wāfēδ (w'fyδδ) ⇒w'β'yδ
so much
GMS 1585, 1594; STi 81.11; STii 2.11, 5.8, 32; C2 gloss. p229; BSTii 898.2

9809 **w'fyδδ** M ⇒ w'fyd

9810 **w'γ'r** S ⇒ wnγr, wxr

9811 **w'γ'yz-** B پایین بردن
wāxēž ©impf. ⇒'wγ'yz-
(*to*)bring down
VJ 38[e]

9812 **w'γr-** B رها کردن، ترک کردن
wāxar ©impf. ⇒'wγr-[2], 'wxr-, w'xr-
(*to*)leave, (*to*)abandon
SCE 562; C2, 5R30

9813 **w'γrš[1]** B, S بلا، فاجعه، نزاع
wăxarš ? ©acc. *-w*
misfortune, conflict
TSP 12, 58, 61, 64, 67 n225; MDii p86.12 p213; MDiii p130

9814 **w'γrš[2]** B خبر، شایعه
wāxrš ⇒w'xrš
news
MDii

9815 **w'γš** B, S کلمه، حرف، سخن، صدا
wāxš ©ob. pl. *-ty* ⇒w'xš, pry' w'γš
word, speech
GMS 958; VJ 798, 818, 1372; TSP 2.1121, 3.57, 6.192, 16.28; SCE p72-3; BSTBL p137; STii 7.8; Frag. Len. p110; MDii B15.8; Hen. Tales. 475.29; W-Li 68.85; *w'γšh*, SCE 250

9816 **w'γwn'k** B, S چون، مانند، چنان(در بیشتر متون)
wāγōnē (w'γwn'y, w'γwny) ©**awa-gaonaka*
thus, such, so
GMS 1114, 1584; VJ 286; TSP; SCE p73; BSTBL p137; STii 10 p595; Frag. Len. p110; Anc. Lett. 3.20

9817 **w'γwn'y** ⇒ w'γwn'k

9818 **w'γwnc** S همه گونه
wā-γōnč
all kinds
Hen. Tales. 480.2

9819 **w'γwnch** B, S این چنین، آنطور، آنچنان که
wāγōnč (w'γwnk) ©f.
such
VJ 1406; MDii p213

9820 **w'γwnk** ⇒ w'γwnch

9821 **w'γwny** ⇒ w'γwn'k

9822 **w'γwpt** S چه خوب
wā-xupt ©elat. adj.
how well
MDii 1.1.12 p213

9823 **w'γyz-** S پایین بردن
wāxēž ©impf. ⇒'wγ'yz-
(*to*)bring down
MDiii p29.3 p34.1, 2, 3

9824 **w'γz-** B پایین آمدن، پایین رفتن
wāxaz ©impf. ⇒'wxz-
(*to*)go down, (*to*)descend
VJ 20; TSP 7.20

9825 **w'n** C چنین
wān ©conj. ⇒w'nc'nw, w'n-qt
thus, such
GMS 1603; STii 1.28 etc. 2.17, 3.6, 6.33; BSTi 72 etc.; C2 p229

9826 **w'n'** B, C آن، همان
wānā ©<*wā-nā* ©f. art. ⇒x'n'[1], w'n'k(h)
that, the
GMS 1437; VJ 538: C2 p234, 31R4, 60V 7

9827 **w'n'k(h)** B آن، همان
wānā(k) ©<**wānāka* ©f. art. ⇒w'n'
that
GMS 1437; VJ 43[b], 450, 50[c], 900.1025; TSP p137

9828 **w'n'kw** B, S آنچنان، آنطور، مانند(در بیشتر متون)
wānaku, wānu/ō (w'nkw) ⇒KZNH, m'δ, w'n'w
so, as, thus
GMS 1603; TSP p247; SCE p73; VJ p121; BSTBL p137; STii p598; Frag. Len. p110; MSP p54; KG p190; Hen. Tales. 486.2; MDii p213; MDiii p130

9829 **w'n'w** B, M, C آنچنان، آنطور، مانند(در بیشتر متون)

wānu/ō (w"nw, w'nw) ©adv. nom. acc. sg. neut. pron.
so, as, thus
GMS 1603-6; C2 p234; *w"nw*, Tales. 469.25; STii p598; BBB p136; VJ 1463; TSP p274; BSTBL p137; Frag. Len. p110; Sund. AoFviii 1981 p218

9830 **w'nc'n** ⇒ w'nc'nw

9831 **w'nc'nw** C مانند، طبق، آنطور که
wāncānu (w'nc'n)
just as, as, as if
GMS 1595; STi 22, 21; BSTi 129, 165; *w'nc'n*, STii 1.33, 41, 2.11; C2 p229, 234; Sund. AoFi 1974, 8R 16

9832 **w'ndt** M ⇒ w'nt

9833 **w'n(k)** S, B چنان، مانند
wān(k)
so, as
Frag. Len. 37.17, 61.7

9834 **w'n-qt** C این‌چنین
wānkat ? ©conj. ⇒w'n
so that
C2 gloss. p229

9835 **w'nkw** ⇒ w'n'kw

9836 **w'nt** C آنها
wānd (w'ndt) ©pl. demons. pron. ⇒w-, w'n'
those
BBB 566; GMS 45, 1402; Hen. Cosm. 312, 114; C2, 39R6, 40V17, 60V21

9837 **w'ntt** M ⇒ w'nt

9838 **w'nw** ⇒ w'n'w

9839 **w'p'r'γzt** B چه عالی
wā-praγzt ? (w'prγ'zt) ©elat.
how excellent
BSTBL, Dhu. 292, Vim. 42; GMS 1313

9840 **w'p't** M ⇒ w'pt-

9841 **w'prγ'zt** ⇒ w'p'r'γzt

9842 **w'prm(w)** S به‌همین‌حال، تاحال
wāparm(u) ⇒c'prmw
so long
MDii A-15, 10; Anc. Lett. 2.25, 27; GMS 1608

9843 **w'pryt** ⇒ w'βr'yδ

9844 **w'pt-** B, S, C افتادن
wāpat (w'p't) ©impf. ⇒'wpt-
(*to*)fall
VJ 1022, 205 etc. p106; TSP 21 ii 13; KG 619; C2 p205, 77V6, 60R10; BSTii 879.6

9845 **w'ptzm'ndt** M پژمان، چه بیزار
wā-pažmand ©elat.
so fed up
GMS 1313

9846 **w'r** B, M, C باران
wār ©ob. *-yh*, -'
rain
VJ 1374; TSP 3.213 etc. 6.148, 7.142, 11.27, 13.22, 14.7; BSTBL, Padm. 55, 57, Dhu. 30; BBB 496, 571, 577; C2, 48V23

9847 **w'r-** B, M باریدن
wār ©pt. st. *w'r't*
(*to*)rain
TSP 2.521, 3.213, 266, 301, 6.148, 14.8, 11.27; BSTBL, Padm. 44, 55; GMS 807; *w'r't*, TSP 3.231, 242, 243, 247

9848 **w'r'γn'y** ⇒ w'rγn'k

9849 **w'r'k** B خالی، تهی، بیهوده(دست خالی)
wārē (w'ry, w'r'y) ©Khot. *vāra* ⇒w'rc
empty
VJ p121; BSTBL p138; TSP 9, 916.25 etc. p274; C2, 31R26; pl. *w'r(')yt*, VJ 188; C2, 55V28: BSTii 898.118; *w'r'kw*, VJ 431; Prolexis. 326; CII 1990 G19

9850 **w'r'y** ⇒ w'r'k

9851 **w'rc** C تهی
wārč (w'rch) ©f. adj. ⇒w'r'k
empty
C2, 61V16, 23; BSTii 910.46, 911, 53; TSP 2.851; BSTBL, Dhu. 177; *w'r'yc*, MDiii p130

9852 **w'rch** B, S ⇒ w'rc

9853 **w'rcn** S بازار
wārčan, wāčarn ©<**wāčarn* ©ob. *w'rcnyh* ⇒w'crn, w'cn
market
Hen. Tales. 466 nb; BBB 136

9854 **w'rδ-/t** ? B گردیدن، گشتن، گرداندن
wārδ/t- ?
(*to*)turn
Frag. Len. 93, 8

9855 **w'rγn'k** B شاهین، باز، ورغنه
wāraγnē (w'r'γn'y) ©Av. *vārəγna*; Khwar.*w'rγnuk*; Oss. *uāri*; Pahl. *varišak/vāriš*
falcon
TSP 13ii 14 n p228; SCE 359; Benv. *Vṛtra et*

Vṛθagna, 1934, 34; Bailey. Garutmant. 10

9856 **w'rms-** M, C آرام‌شدن
wārams ©impf. ⇒'wrms-
(*to*)become quiet
GMS 828; C2, 12V28

9857 **w'rnmpy** C نم باران
wār-nampē ©acc. *-nmpw*
rainwater
C2, 94V22 p177 n22

9858 **w'rpn'k** S چاق
fat, heavy
MDii B-6 11R6 B-61, 3, 4; MDii p130

9859 **w'ry** B, C ⇒ w'r'k

9860 **w'ry('k)** S برگزیده، دست‌چین
wārīk ?
chosen, selected
MDii p214 n p72

9861 **w's-** B, S وزیدن، غرّیدن، زوزه کشیدن
wās
(*to*)whine, (*to*)blow
TSP 3.226; Benv. *wās* <**vacati*; Hen. Texts. 729, **wāz-*; Tales. 481 n f.; Frag. Len. impf. *wy's*, 37, 5; Bailey. Prolexis. 148

9862 **w's'wc-** S پاک کردن
wāsōč ©impf. ⇒'ws'wc-, 'wswγs-
(*to*)clean
KG 385

9863 **w'st-** C, M نهادن
wāst ©impf. ⇒w'sty-
(*to*)fix, (*to*)put
C2, 1V5; STii 5.6; GMS 553

9864 **w'sty-** نهادن، گذاشتن(در بیشتر متون)
wāstay ©<**awa-a-stāya* ©impf. ⇒'wst'y-, w'st-, 'wst't-
(*to*)fix, (*to*)put
SCE 559; VJ p106; TSP 7.21, 21ii 2.4; BSTBL, Dhu. 226; MDiii p116; BBB 525, *w'styy*; GMS 618, 552; AVS 93; C2 gloss. p205; KG 466

9865 **w'š'my(k)** C چادر، سرپوش(دخیل: باشامه، و اشامه)
wāšāmē
veil
BSTii 903.5: C2, 57R50: Benv. BSL 1958, 70

9866 **w'št** ⇒ w'c-

9867 **w'št-** ایستادن(در بیشتر متون)
wāšt ©<**awa-a-hišta* ©impf. ⇒'wšt-[1]
(*to*)stand
GMS 618, 557; AVS 93; BBB 634, 638 f75; VJ 30[b] p106; TSP 2.1031, 5.12, 13.9; BSTBL, Dhu. 225, Dhy. 177, 81; C2, 68R17, 12R8; AVS 118

9868 **w'šty-** ایستادن
wāštay ©impf. ⇒'wštyty
(*to*)stand
GMS 558; C2, 22V18, 27V10

9869 **w'šwβt** ⇒ šwβt

9870 **w't'** باد، روح(در بیشتر متون)
wāt (w"δ) ©<**wāta* ⇒zprt w't, w'tδ'r, w'tγr, w'δ(δ)
wind, spirit
GMS 267; W-Lii 545; BBB 678 p136; TSP 3.198 etc. p247; BSTBL p138; Anc. Lett. 2.26; KG 360; C2; ob. *w'ty*, BSTi 70; C2 p229; Hen. Tales. 481.36; STii 3.48; Sund. AoFviii 1981, 26R1, 6, *-y*, 21R 22

9871 **w't²** C ای، هان!
wāt ©interj.
woe
C2, 83V1, 4, 6

9872 **w't'ny't'k** B ⇒ w'tny"tk

9873 **w't'rt'w** B باد مقدّس
wāt-artāw
righteous wind
TSP 3.206; *w'tβγyy*, Sund. Liste. 1994, 453-460 "Wind-god"

9874 **w't'w'ntt** ⇒ t'w'nt(t)

9875 **w't'wp'zny'h** S بردباری
wətāw-pāznyā ? ⇒wyt'w-
patience
Sogdica. 2.15

9876 **w'tδ"r** B ⇒ w'tδ'r

9877 **w'tδ'r** B, M, S جاندار، ذی‌روح(در بیشتر متون)
wāt-δār ©ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty*
living, alive
VJ p121; TSP; SCE p73; BSTBL, p138; Frag. Len.; GMS 1135; STii 7.38, 30; Hen. Magi. 138.3; MSP p54

9878 **w'tγr** B اتاق بالای قصر، کاخ تابستانی، بالاخانه، بادگیر(دخیل: بادغَر)
wātγar
upper room(*of the palace*), summer palace
VJ 15, 20, 95 n p90

9879 **w'tmny** C ⇒ w'tmyny

9880 **w'tmyc** ⇒ w'tmync

9881 **w'tmync** C روحانی، معنوی
wātmē(n)č (w'tmyc) ©f. adj.
spiritual, (*of the*) spirit
STii 3.35; C2, 31 R24, 61V 17; *-mync*, 57R12V 9, 61R24, 27; BSTii 892.24, 903.12, 909.24.27, 910.47

9882 **w'tmyny** C روحانی، معنوی، مینویی
wātmēnē ©pl. *-t*
spiritual
C2, 56V24, 57R25, 31R22: BSTii 892.22, 904.25

9883 **w'tny"tk** B بیماری بادگرفتگی
wāt-nyātē (w'tny'tk) ⇒ny"t'k
wind-sick
TSP 2.36 n p169, 3.39; BSTBL, Dhy. 226; Benv. Notesiii 232; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148

9884 **w'tny'tk** ⇒ w'tny"tk

9885 **w'tny(y)** M, B بادی، از باد
wātnē ©pres. part. ⇒w'tynyy
(*of*)wind, windy
GMS 1058; Frag. Len. 33, 1

9886 **w'tp'δ** B تندرو، بادپای
wāt-pāδ
swift, with wind-feet
TSP 9.83

9887 **w'trwc** M بادروز، روز بیست و دوّم ماه(بیرونی: *واد*)
wāt-rōč
twenty-second day of the month
Hen. Fasts. 151.8

9888 **w'ts-** C ناله‌کشیدن، آه‌کشیدن
wāts ©*'*wts* ©impf. ⇒w's-
(*to*)sigh
BSTii 889.16; Benv. JA 1955, 310; C2, 60R16

9889 **w'tsnyh** B بازدم، نفس(برون‌داد)
wāt-sanē, wāt-sanyā ©**wat+san-*
exhalation
TSP 2.432 n p175; Hen. Texts. 734

9890 **w'twγt** B ⇒ twγt-

9891 **w'tynyy** M بادی، اثیری، روحانی
wātēnē ©pres. part. ⇒w'tny(y)
(*of*)wind, spiritual
BBB p81.678; GMS 1058; Hen. BSOAS 11, 71.14

9892 **w'wry** B, C آسیب، صدمه
wāwrē ?
harm, damage
TSP 5.20; SCE 102, 277, 335, 348; Benv. Eti 331; C2, 66R10, 69R 12, 94V1, *w'wry wn-*, "to destroy"

9893 **w'w(y)spw** S(AL) ⇒ wyspw(w)

9894 **w'xr-** C ترک کردن، رها کردن
wāxar ©impf. ⇒'wxr-, w'γr-
(*to*)abandon
C2, 5R30

9895 **w'xrš** S خبر، شایعه
wāxrš ? ⇒w'γrš²
news, rumour
KG 469, S W, Apd. 3.4.2

9896 **w'xš** M, C, S سخن، روح، چیز(در بیشتر متون)
wāxš (w"xš) ©MP; Parth. *wāxš* ©ob. *-y(y)*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒w'γš
word, spirit, thing
GMS 958, 1220; BBB 527, 612 c37 e12 p136; Tales. 473.31; KG 509; STi 50.1; Sund. AoFviii 1981 p218, 78.2; STii p598; BSTi 162; C2; W-Li 34 ii 546, 576, 590-1; *w"xštt*, BBB 544

9897 **w'xš'yk'** S, M روحی، روحانی، مینویی
wāxšik ©Parth. *w'xšyg*
spiritual
GMS 80, 1641; BBB b23, 586, 559 p69; KG 505; MSP b70; Hen. Tales. 472.15

9898 **w'xš-šw'm'y** S رک‌گو
wāxš-šwāmē
who speaks easily, frank
CII 1990 G3

9899 **w'xšyq'** ⇒ w'xš'yk'

9900 **w'xz-** M, C پایین‌رفتن
wāxaz ©<**awa-a-xaz* ©impf. ⇒'wxz-
(*to*)go down
BBB 490; GMS 618; C2, 60V23

9901 **w'y-** B درآوردن(لباس)
wāy ©impf.
(*to*)take off(*clothes*)
BSTBL, Dhy. 175

9902 **w'yrγ** S بی‌ارزش
wērγ ?, wyarγ ? ©**wi-arga-*; Parth. *anargīft* ©pl. *-t*
worthless
KG 564; pl. *w'y-rγ-t*, KG Apd. 3.2.5

9903 **w'ywk** M, S شکارچی، دام‌گذار
wāyūk (w'ywq) ©MP *wāyūg*
hunter
Hen. Tales. 471.2; GMS 978; MSP *-w*, b150, 163, 193; ob. *w'ywky*, b148

9904 **w'ywq** ⇒ w'ywk

9905 **w'z** M, C بال
wāz ©pl. *w'zt*
wing
GMS 957; BSTii 916.2, 4: C2, 39R2, 4 n p83

9906 **w'z'm-** M, C جبران کردن، پرداختن
wāzām ©impf. ⇒'wz'm-
(*to*)repay
C2, 57V24

9907 **w'z'ry** M چه غم‌انگیز
wā-zārē/i ©elat. adj. ⇒z'ry, w'z'ryst
so pitiful
GMS 1310

9908 **w'z'ryst** B چه غم‌انگیز
wā-zārist ©elat. adj. ⇒w'z'ry
so pitiful
GMC 1311; VJ 1111

9909 **w'z'wrkynst** B چه نیرومند
wā-zāwarkēnst ©elat. adj. ⇒z'wrkyn
so strong
GMS 1311

9910 **w'zms-** C انتقام گرفتن، جبران کردن، تلافی کردن
wāzams ©impf. ⇒'wz'ms-
(*to*)avenge, (*to*)be repaid
C2, 57V24 n p123

9911 **wβ-** M بودن، شدن
uβ ⇒β-, βw-, wβ'm, wβ'mk'm, wβyk'm, wβ'n, wβ'[1], wβ'[2], wβ't, wβnd, wβy(y)[1], wβy(y)[2], wβ'ym('n), wβ'ynd, wβyt(y), 'β'
(*to*)be, (*to*)become
BBB p89 a6 p124; GMS 407, 787–802; MSP p44

9912 **wβ"z** B ذرع(واحد طول، معادل دو بازوی گشاده)(باز، بازه)
wiβāz, uβāz ©Av. *vibāzu*
fathom
BSTBL, Dhy. 88; Benv. Notesii 221; Hen. JRAS 1942, 236.4: GMS 218, 954

9913 **wβ"**
uβa ©2sg. impv. ⇒wβ-, β'[3]

9914 **wβ'[2]**
uβa ©3sg. impf. ⇒wβ-

9915 **wβ'm**
uβām ©1sg. pres. ⇒wβ-, β'm

9916 **wβ'mk'm**
uβām-kām ©1sg. fut. ⇒wβ-, β'mk'm

9917 **wβ'n**
uβān ©1sg. subj. ⇒wβ-

9918 **wβ'ntk** B تله، دام
wiβandē, wəβandē ©Parth. *wbndg*; OP **vi-banda* = Elam. *Mipanda* ⇒wbnty
snare
TSP 2.273 n p172; Hen. Texts. 718; Tales. 471 n 4; Gersh. Amber. 1969, 295

9919 **wβ'stgy'h** M توصیفی، داستانی، افسانه‌یی
w(i)βastagyă ? ©= MP *"ps'ngyh'* ⇒wβsty
narrative
Sogdica. 16.18 n p19; GMS 218, 246; *wβ'stk*, TSP 19.10 n p232

9920 **wβ'stk** B ⇒ wβsty

9921 **wβ't**
uβāt ©3sg. subj. ⇒wβ-, β't(y)

9922 **wβ'ym('n)**
uβēm(ān) ©1pl. opt. ⇒wβ-

9923 **wβ'ynd**
uβēnd ©3pl. opt. ⇒wβ-, β'y'nt

9924 **wβ'yw** B ⇒ wβyw

9925 **wbγw** C = w+ bγw ⇒ βγ-, w-

9926 **wβnd**
uβand ©3pl. impf. ⇒wβ-, βnt[2]

9927 **wbnty** C تله، دام
wiβandē ⇒wβ'ntk
snare
BSTii 849.4: C2, 12R4; Mack. BSOAS 1970, 116–124

9928 **wβr's** M مسئله، موضوع، بحث
wifrās ©Parth. *wyfr's* ⇒'wp'rs, wp'rs
discourse, question
Hen. JRAS 1944, 137; GMS 212 n 1

9929 **wbr't** C = w+br't ⇒ w-, βr't

9930 **wβrδ'r** B هیمالیا(برف‌دار)
wafr-δār
Himalaya (*snowy*)
BSTBL, Dhy. 209; GMS 1135

9931 **wβr-h** B برف
wafră ©Av. *vafra* ©f. n. *-h/'* ⇒wfr'
snow
Rust. TSP 13.22 n p228; GMS 1175; BBB p57.72; Morgens. IIFLii 202

9932 **wβsty** M افسانه، داستان
wiβastē, uβastē (wβ'stk) ⇒wβ'stgy'h
tale
Sogdica. p19; GMS 14; TSP 19.10 n p232

9933 **wβt'k** B بافته
waftē, waβdē ©*w'f- ©pp. ⇒wfc, wftyy
woven
TSP 2.371 n p174

9934 **wβyk'm**
uβikām ©2sg. fut. ⇒wβ-

9935 **wβym'n** M ⇒ wβ-, wβ'ym('n)

9936 **wβyt(y)**
uβēt ©3sg. opt. mid. ⇒wβ-

9937 **wβyw** B, S, M هردو، با هم(در بیشتر متون)
uβyu ©Av. *ubayam* ⇒'wβy, byw, by²
both, together, also
EGSii 173; GMS 101, 165, 503; VJ; SCE; TSP; BSTBL; STii 10; Frag. Len. p111; BBB p137; KG p191; MD; wβ'yw, TSP 2.307; *w'βw*, TSP 3.168 n p196

9938 **wβy(y)'**
uβē ©2sg. opt. ⇒wβ-

9939 **wβy(y)²**
wβē ©3sg. opt. ⇒wβ-, βwy

9940 **wc-** C, S فرستادن
wač ⇒w'c-
(*to*)send, let go, (*to*)leave
STii 6.11; MD, B-17V1, *wc'n*, 1sg. subj.

9941 **wc'γtk/y** B باهوش، دانا
wičaγdē ©<**wi-čaxta* ⇒wyc'γtk, wc'wγtk
intelligent
BSTBL, Vim. 49, Dhu. 172, 247, Dhu. 243; *wc'wγtk*, Dhu. 80: GMS 219

9942 **wc'γwt'k** ⇒ wc'wγtk

9943 **wc'q** C فردا
wačāk, učāk ⇒wt'š'k, 'wc'q
tomorrow
C2, 48V17 n p95

9944 **wc'r** B بحث، گزارش
wičār
discussion
TSP 12.26 n p224; TSP 9.146

9945 **wc'rt** B صحیح، درست
wičārt ⇒wyc'rt
exactly, right
VJ 932; BSTBL, Dhy. 54, 166

9946 **wc'wγtk** B باهوش، دانا
wičaγutē ?, wičuγdē ? (wc'γwt'k) ⇒wc'γtk/y, wyc'wγt'k
intelligent, wise
BSTBL, Dhu. 215, 80; GMS 128, 113

9947 **wcn-** C بر گزیدن، انتخاب کردن، گزیدن
wičē/īn ⇒wycn-, 'wcn-d'r-
(*to*)choose
GMS 213 n 2; STii 1.43

9948 **wcn'k** S ⇒ wcny

9949 **wcny** M کهنه، فرسوده، مندرس
wicnē, wačanē (wtšny(y)/(h), wcn'k)
©<**witašne*<**wi-tacina* ⇒wtcny(y)
old, worn out
Sund. MSP b194 n p54; Benv. Eti 332; GMS 163, 164, 212n 1; BBB p62, 516; Szemerenyi. ZDMG 1952, 204

9950 **wcync** C کهنه، قدیمی
wicēnč ©f. adj.
old
BSTii 897.88: C2, 55R28; Benv. Eti 332; *wcync nwm* "Old testament"

9951 **wcyt-** M, S بر گزیدن، گزیدن
wičit (wyct-) ©pt. st.; pres. *wcn-*
(*to*)choose
3pl. pass. pret. *wcyt'nt*, KG 352; trans. pret. *wcytwδ'r-*, KG 587; GMS 213 n 2

9952 **wcyt'k** ⇒ wcyty

9953 **wcytwδ'r-** ⇒ wycnd'r-

9954 **wcyty** M, S گزیده‌ی امّت مانوی
wičitē (wcyt'k) ©pp.; pl. *-t*
chosen, electus
GMS 213 n 2, 1242; BBB f81; MSP b196

9955 **wδ-** B, M زن، زوجه(بیو گ)
wa/ə/uδ (wd-) ©*wuδ* <*waδw-*<**wadū* <**wad-*; Khwar.*wud*; Skt. *vadhu* ©nom. *-w*; ob. *-yh*, *-y'*; pl. *-'yšt* ⇒wδ-w
wife
GMS 408, 506 n 1; C2 p197; *wδyh*, gen. VJ 350 etc.; TSP 8.185; abl. GMS 1181; VJ 24ᵈ, 823; gen. *wdy'*, C2, 91V8; nom. acc. *wd-w*, C2 gloss. p229; Benv. √**vad-*, Hitt.IE. 36; Livšič. Sogd.Jaz. 1981, 424

9956 **wd-** C ⇒ wδ-

9957 **wd's** ⇒ wyd's

9958 **wδ'y** ⇒ wδy

9959 **wδ'yδ** B, S ⇒ wδyδ(δ)

9960 **wδ'yr-** B تنظیم کردن، درست کردن، گذاردن
wiδer- ©<**widāraya*; √*dar-* ⇒wδrt-, wyδ'yr-, wδyr'mndy(yh)

(*to*)arrange, (*to*)adjust
Sogdica. 60.30

9961 **wδ'yšt** B, M زنان، همسران
waδišt, wəδišt ©pl. ⇒wδ-w, wyδyšth
wives
SCE 55; Hen. Tales. 486.5, 7; GMS 1186

9962 **wδβ'yt** ⇒ wyδβ'yth

9963 **wδkβ'yt** B دور، دوردست
wiδβit, wiθfit ? (wyδβyt) ©pp. ⇒wyδβ'y-
distant
VJ 187; GMS 219, 293

9964 **wδkrn'k** S عقدنامه، پیمان ازدواج
waδkaranē, wuδ-karnē ? ©Skt. *kárana*
marriage contract
MDii p22.17 n p38; **wadu-karanaka*; Gersh. Advice. p91

9965 **wδrt-** M منظم کردن
wiδart ©pt. st.; pres. *wδ'yr-*
(*to*)arrange
GMS 836, 857

9966 **wδrtyy** M تنظیم‌شده، مرتّب
wiδartē ©pp. ⇒wδ'yr-, wδrt-
arranged
GMS 857

9967 **wdrz-** C لرزیدن
wiδ/larz (wlrz-) ⇒wyr'rz-
(*to*)tremble, (*to*)shake
STi 54.16; GMS 60n 1; *wlrz-*, STii 2.1

9968 **wδ-w** M زن، زوجه(در بیشتر متون)
wa/uδu (wd-w, wδw(h)) ©Av. *vadū*; Ved. *vadhū* ©pl. *wδ'yšt*; nom. acc. *wδw*; ob. *wδyh/'*, *wδwyh* ⇒wδ-
wife
EGSii 86; GMS 560n 1, 955; S W, C2 p115, 197; nom. Hen. Tales. 470, 59: C2, 66R14, 87R6, 12; VJ 285 passim.; TSP 2.150, 1116, 12.29; BSTBL, Vim. 61, 69; Anc. Lett. 3.24; Hen. Magi. 138.7; acc. Tales. 480, 18; VJ 1136, 1177; SCE 129, 300, 309; TSP 2.1116, 12.29; Anc. Lett. 2.54; C2, 13R27, 87R10, 102V3; ob. *wδwh*, VJ 401; SCE 435; MSP b199; *wδwyh*, VJ 865, 904, 1388; SCE 174, 440; MDii; *wδyh*, VJ 350, 24[d], 823, 850, 852, 982

9969 **wd-w** C ⇒ wδ-w

9970 **wδw(h)** B, S ⇒ wδ-w

9971 **wdy** C ⇒ wδy

9972 **wδy** B, S آنجا(در بیشتر متون)
wiδē, ōδē ? (wδ'y, wdy, wδyy) ©**awada*; Av. *avaδā* ⇒'wδ(h)
there
EGSii 153; GMS 136; VJ 1120, 1400; TSP 2.243, 478 etc.; BSTBL, Dhy. 295; Frag. 2a.19; STi 33.10; STii p599; BSTii 92, 173; C2 p229; *wδyy*, Tales. 471.9; KG 2056; MSP b15, 28

9973 **wδyδ(δ)** M, B, S آنجا
wiδēδ (wδ'yδ, wδyy, wδyyδ(δ))
there
VJ 265; Sogdica. 50.7; GMS 1190; Hen. Cosm. 307.4, 312.80; TSP 3.169, 182, 193, 224; Frag. Len. 29.6, 61.5; KG 384, 597; MSP b19, 39, 162; MDii p214

9974 **wδyr'mndy(yh)** M تنظیم، ویرایش
wiδērāmandē ©Av. *viδārayeiti* ⇒wδ'yr-
adjustment
BBB 736; GMS 1100

9975 **wdywt** C = w+ dywt ⇒ w-, δyw[1]

9976 **wδyy** M ⇒ wδy, wδyδ(δ)

9977 **wδyyδ(δ)** M ⇒ wδyδ(δ)

9978 **wfc** C بافته
wafč ©f. pp. ⇒zyrnwfc, wftyy, wβt'k
woven
STii 5.26; GMS 274; AVS 109

9979 **wfcmbd** C = w+ fcmbd ⇒ w-, fcmbδ

9980 **wfr'** M برف
wafrā ©f. n. acc. -'; loc. *wfry'* ⇒wβr-h
snow
GMS 311, 1175; BBB 496 p57, 577 p72

9981 **wftyy** M بافته
waftē, waβdē ©pp. ⇒w'f-, wβt'k, wfc
woven
GMS 274, 1674; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 151

9982 **wfwx'r** C = w+ fwx'r ⇒ w-, fwx'r

9983 **wγ"m** S کشور خارج، کشور بیگانه
uγām, wiγām (wγ'm[2]) ©<**wi-gāma-* ⇒wγ'my, γw'm, 'wγ'm[2]
foreign land
GMS 214, 421 A p308; Anc. Lett. 3.7; STi 81.16

9984 **wγ"s** B ⇒ wγ's

9985 **wγ'βty'kh** S خودسری، لجبازی
w/uγāβdyāk ?
stubbornness
MDii p124.2 B18, 2, 6

9986 **wγ'm**[1] B شکنجه، عذاب
uγām ? ⇒'wγ'm[1]
torture
TSP 12.51

9987 **wγ'm**[2] C ⇒ wγ"m

9988 **wγ'm'k** ⇒ γw'm'k

9989 **wγ'mn'fc** C غریب، بیگانه
wiγām-nāfč ©adj. and m. n.; ob. pl. *wγ'mn'fšty* ⇒γw'm n'fc
foreign, foreigner, stranger
C2, 7R26, 60R2, 3, 4, 9, 11, 15; BSTii 888.2, 3, 4, 11, 889.15; *wγ'mn'fšty*, C2, 108R8

9990 **wγ'mn'fcy'** C غربت، بیگانگی
wiγām-nāfčyā, uγām-nāfčyā
foreignness
C2, 60R8; BSTii 888.8; Benv. Eti 308

9991 **wγ'my** C بیگانه، غریب
wiγāme, uγāme ©pl. *wγ'myt* ⇒γw'm'k, γw'm n'fc
stranger
C2, 51R8, ob. pl. *-yty*, 48R4 n p86.4

9992 **wγ'myt** C ⇒ wγ'my

9993 **wγ'nš** B, S رهایی
wixānš ⇒wγ'rš-, wyxnš, wnγrš
salvation
TSP 8bis 11; Hen. Magi. 137.1

9994 **wγ'nš-** B آزاد کردن، بیرون کشیدن
wixǎnš ©inf. *-'k* ⇒wxnš-, wγ'rš-
(*to*)liberate
GMS 343; TSP 7.154, 145, 189; AVS 129

9995 **wγ'rš** B آزادی، رهایی، نجات
wixǎrš ⇒wγš, wγ'nš, wnγrš
deliverance
TSP 8.77, 170; S W, C2 p67 n31, *wx'rš*

9996 **wγ'rš-** B, S بیرون کشیدن، آزاد کردن، رهانیدن
wixarš ©<**wi-karša* ©inf. *-'y* ⇒wγ'nš-, wγš-[2], wnxš-, wxnš-
(*to*)deliver, (*to*)liberate
GMS 343; VJ p121; TSP; BSTBL, Vim. 134, 143; Frag. Len. 84b5; *wγ'rš"y*, STii 9.6; pt. st. *wγ'rš"t*, GMS 537; TSP 2.126; AVS 129

9997 **wγ'rš'k**[1] B آزادی، رهایی، گشایش
wixaršāk
deliverance, liberation
TSP 2.98, 1223; BSTBL, Vim. 75

9998 **wγ'rš'k**[2] B منجی، رهاکننده، گشاینده
wixaršē
liberator
TSP 6.81, 121; *-w*, TSP 6.125

9999 **wγ'ršn'k** B منجی، رهاکننده
wixaršnē ©pres. part. ⇒wxšny
liberator
TSP 2.750

10000 **wγ's** B, S بلا، مصیبت، سختی
wixās (wγ"s) ©Parth. *wxāsād* ⇒wx'scn
hardship
TSP 6.15, 144, 168, 12.59 n p202; Hen. Tales. 480, 6

10001 **wγ'šty'kh** S افول(اصطلاح نجومی)
ōxaštyāk ('wγ'z-)
falling, descending (*an astronomical term*)
MDiii p76.6; MDii 152.6 n p153

10002 **wγ'y** ⇒ wyγ'y

10003 **wγ'yr-** B غرق‌شدن، خیس کردن، جاری‌شدن، دورشدن
wiγēr ©<**awa-gāraya* ?
(*to*)soak, (*to*)steep, (*to*)be drowned, (*to*)flow, (*to*)go away
Mack. BSTBL, Dhu. 39; GMS 218; Benv. Notesi 29

10004 **wγ'yzyšm** M افول(اصطلاح نجومی)
wixēzišn ©MP *wihēzišn*
setting ?(*an astronomical term*)
GMS 212n 1

10005 **wγd'r-** C گفتن
waγdār- (wγδ'r-) ©<**wγtwδ'r-* ©perf.
(*to*)say
Gersh. GMS 421; S W, perf. C2 p228; STii p599; Frag. Len. 1.3, 69.11

10006 **wγδ'r-** M ⇒ wγd'r-

10007 **wγnh** B قحطی
waγn(ā) ? ©Av. *vōiγna* ©ob. *-yh*
famine, starvation
TSP 2.184, 11.22; ob. TSP 2.195; Hen. Texts. 717

10008 **wγr's-** C بیدارشدن
wiγrās ©**wi-grās*; √*gar-* ©pt. st. *wγr't-*; intrans. v. 2pl. impf. *-stt* ⇒wyγr's-, wγr'yš-, wyγr't-
(*to*)awake
C2, 48R27

10009 **wγr't-** ⇒ wyγr't-

10010 **wγr't'ky'kh** S بیداری
wiγrātakyā(k) ⇒wyγr'tky'
wakefulness

KG 490, 611

10011 **wγr'tqwny** C بیداری، هشیاری
wiγrāt(a)kūnē, wiγrātkōnē
wakefulness
BSTii 829.28: C2, 102R28

10012 **wγr'ty(y)** C, M بیدار، هشیار
wiγrātē (γwr't-) ©pl. *-t* ⇒wγr's-, wyγr'tyy
awake, wakeful
GMS 215, 539; Hen. Tales. 481.40; BBB 703; BSTii 913.57, 832.4; C2, 51R28, 104R4; *wγr'tkw*, W-L i 71

10013 **wγr'y** B استخوان انگشت
©pl. *-t*
fingerbone
TSP 5.24 n p200

10014 **wγr'ys-** ⇒ wγr'yš-

10015 **wγr'yš-** B بیدار کردن
wiγrēš- (wγryš-) ©Yaghn.*γurayš-*; Khwar. *γr'šy-*; <**wi-grāsaya* ©3sg. pres. *wγryšt*; trans. v. ⇒wγr's-, wyγr'yš-
(*to*)wake, (*to*)arouse
C2, 40R12 3sg. pret. *wγryšd'r*, C2, 39R13-14; impf. *wyγryš*, 83R10; *wyγr'ys*, TSP 13.25 n p228; S W, C2 n p83, 13, IIJ 1976, 55, 25; AVS 78

10016 **wγrn-(h)** B خون
ux(a)rn/wuxṛn ©Av. *vohuni*; <**xwrn* ©acc. *-w(h)*; ob. *-yh* ⇒yxwn-, γwrn-, ywxn-, yxwrn-
blood
TSP 2.454, 476, 569 n p175; GMS 417, 1168n 1

10017 **wγryš-** C ⇒ wγr'yš-

10018 **wγs-**[1] B گفته‌شدن، اداشدن
waxs ©med. pass. st.; 3sg. pres. *wγsty*; 3sg. impf. *wγs'* ⇒wγt-[1], w'β
(*to*)be said, (*to*)mentioned
GMS 825; SCE 179; STii 10.37; BSTBL, Dhy. 248, 254, 264, 270; TSP 2.1; AVS 73

10019 **wγs-**[2] S آزادشدن، رهاشدن
waxs ©med. pass. st. ⇒wγt-[2],wxs-[1], w'c-
(*to*)be delivered
GMS 825A 1.pl. pres. *wγs'ym*

10020 **wγš** B, C نجات، رستگاری، رهایی
wixaš ©nom. *-'y* ⇒wγ'rš
salvation
TSP 2.101 n p170, *wγš'y* <**wγ'ršy*, C2, 12V19

p67

10021 **wγš-**[1] شادمان‌شدن، خوشحال‌شدن(در بیشتر متون)
wiγaš ©<**wi-gaš*; Parth. *gaš* ©impf. *wyγš*, *wyγwš* ⇒γwš-, *wγwš-
(*to*)rejoice
GMS 1212; VJ 1, 29, 1109; TSP 11.27, 15.31; SCE 53; BSTBL p139; C2 p229; MSP b81, 151, 164; MDii, Nov. 2R6; Frag. Len. p111

10022 **wγš-**[2] شادمانی، خوشحالی، خوشحال، شادمان
wiγaš ©Parth. *gšyft* ©nom. gen. dat. *-(ɣ)y*; acc. *-w*; inst. abl. nom. f. *-'*
joy, joyful
GMS 517, 1174, 1212; VJ p121; SCE 41, 564, 567; TSP 2.160, 5.87, 10.24; BSTBL p139; STii 9.17; MSP b96; Hen. Tales. 476.14; Magi. 140 n 2; Cosm. 307, 7; C2, 12V8; VJ 883; TSP p275

10023 **wγš-**[3] C نجات‌دادن، رهانیدن
wixaš ©<**wi-karš-* ©impf. *wyγš* ⇒wγ'rš-, wxš-
(*to*)liberate, (*to*)save
3sg. subj. *wγšt*, C2, 7R18, 23R28; S W, C2 p67

10024 **wγš'nty** S ⇒ wγšndyy

10025 **wγš't-** B خوشحال‌شدن
wiγašāt ©inf.
(*to*)rejoice
VJ 36

10026 **wγšmy** B ششم
w/ux(u)šmy ⇒'γwšmy, wγwšwmy, xwšmyq
sixth
GMS 1096, 1331

10027 **wγšmyk** B ششم
ux(u)šmīk ⇒wγwšwmyk
sixth
TSP 2.329; GMS 1331

10028 **wγšndyy** M خوشحال، شاد
wiγašandē (wγš'nty) ©pl. *-t* ⇒'γwš'nt
joyful
GMS 969, 1068; Hen. Cosm. 307, 63; Giants. 66.6; Magi. 138.4

10029 **wγšyny** M خوشحال
wiγašēnē ©pl. *-t*; pres. part. ⇒wxšny
joyful
GMS 890

10030 **wγt-**[1] گفتن
waγd, uγd ©pt. st.; perf. *wγtwδ'r-*, *wγd'r-* ⇒w'β-, wγs-[1], wxs-[2]

(*to*)say
GMS 602, 923; BBB, d2; inf. -*y*, TSP 7.174, 14, 29; C2, 12V10; MSP; VJ 260, pp. *wγtw*

10031 **wγt-**[2] B, S فرستادن، ترک کردن
waγd ©pt. st. ⇒w'c-, wγs-[2], wxs-[1]
(*to*)send, (*to*)leave
VJ; TSP; BSTBL; Anc. Lett. 2.12; *wγtwδ'r-*, Dhy. 152; VJ 424, 22[c], 5[d], 793; Frag. Len. 38.8, 11; *wγtδ'r-*, MDii A-9R3; *wγd'r*, GMS 421; C2; AVS 73, 118

10032 **wγt'k** M, S گفته، روایت‌شده
waγdē (wγty[2], wγt'y) ©pp.
said, told
MSP b2 b135; KG 462; *wγtw*, Frag. Len 38.23.; C2, nom. neut. 39V1, 40R17, 55V24

10033 **wγt'y** B ⇒ wγt'k

10034 **wγty'** B, S فرستاده
waγdē ©pp.
envoy
TSP 2.70; VJ 260; *wγtw*, VJ 818 etc. 858; *wγt'y*, Dhy. 140, BSTBL; MDii p213

10035 **wγty[2]** C ⇒ wγt'k

10036 **wγw'n-** M, S فریاد زدن، نامیدن، صدا کردن
wixwān (wxwn-)
(*to*)shout, (*to*)call
GMS 218; Hen. Magi. 143.22; Anc. Lett. 4.8, *wxw'n*; AVS 98

10037 **wγw'nh** B نام‌گذاری
wixwān
name-giving
VJ 1[a] n p91; Gersh. JRAS 1942, 97

10038 ***wγwš-** خوشحال‌شدن
w(i)γuš ? ©impf. *wyγwš* ⇒wγš-[1], wyγwš-
(*to*)enjoy
GMS 213 n 1

10039 **wγwšmyk** ⇒ wγwšwmyk

10040 **wγwšt-** S آشکارشدن
wiγušt ©<**vi-gauz-* ©pt. st.
(*to*)unveil, (*to*)appear
MSP *wγwšty* b30; Gersh. apud. Sund. "exterior" MSP <**wi+γwz/γwšt-*, "to hide", √*gauz-*

10041 **wγwšw** B, S شش(در بیشتر متون)
u/wxušu ©<**xšwašam*; Yaghn.*uxš* ©gen. pl. *wγwšw nw* ⇒'γwšw, wxwšw, xwšw
six
GMS 417 n 1, 474, 1316A; VJ p121; TSP p275; SCE 119, 121; BSTBL p139; Frag. Len. 93.13; MDii p214 iii p130

10042 **wγwšwmy** B ششم
uxušumy ⇒wγšmy, xwšmyq
sixth
TSP 2.1094, 8.166

10043 **wγwšwmyk** B, S ششم
uxuš(u)mīk (wγwšmyk) ⇒wγšmyk
sixth
TSP 3.75; GMS 1331

10044 **wgyn-** M ویران کردن
wiγēn (wk'yn-) ©Parth.*wygyn* ⇒wyγn-, wk'yn'y
(*to*)destroy
GMS 50 n 1

10045 **wh'kr** M بازرگان
wihākar ©<MP ⇒xw'qr, γw"kkr
merchant
GMS 63

10046 **whmn** M بهمن
wahman ©<MP
Vahman
BBB

10047 **wjk'k** M حرف الفبا، نشانه‌ی نوشتاری، نویسه
užkak ? ⇒'wj'k
letter of alphabet
BBB p65.527, 703; GMS 472, 991

10048 **wjp-** M وحشت، ترس
užb ©<**užba* <**ŭžbā* <**azōbā*; Av.*duž-azōbā* ©nom. f. -'; ob. -*y'h* ⇒wzp-, 'wžb-
fear, terror
GMS 34, 309, 377, 510, 1170, 1181

10049 **wjt-** M گزند، آسیب
wižat (wyjt-) ©**wjn-*; Parth. *wzynd* ©abl. -'
harm, destruction
GMS 219 n 1; AVS 98

10050 **wjxs-** M جداشدن، مجزّاشدن
wižaxs ©<**wi-draxs*; √*drang-* ⇒δrγt-
(*to*)be separated
BBB f39; GMS 177, 213, 520; AVS 73

10051 **wjyd w'δ(δ)** M روح مقدّس، روح برگزیده(نام یکی از خدایان مانوی)
wižīδ-wāδ (wz'yδw'd) ⇒w'δ(δ)
holy ghost(*name of a Manichean god*)

BBB; Hen. Magi. 142n1; W-Li; *wz'yδw'δ*, KG 555 p191

10052 **wk'wr** B, S خویشاوند، قوم و خویش، بستگان
wikur (wkwr) ©<**wi-kur*; Skt.*kula*
relative(*by birth*), kinsfolk
TSP 8.186 n p218; Gersh. BSOAS 14, 493; Bugut. Insc. n p90; Benv. Et. Oss. 89

10053 **wk'yn-** ⇒ wgyn-, wyqn-, wyγn-

10054 **wk'yn'y** S خراب کننده، ویرانگر
wikēnē (wkn) ©<**wi-kānaya*; OP *viyakana*
⇒wgyn-, wyqn-
destroyer
BBB p102 f8

10055 **wkkry** ⇒ wkr-(y)

10056 **wkn** ⇒ wk'yn'y

10057 **wqr** M ⇒ wkr-(y)

10058 **wkr-(y)** B, S نوع، گونه
wikar(e) (wqr, wkkry) ©acc. *-w*; pl. *-y'*
kind, species
GMS 213, 515 **wi-kara*; TSP p275; SCE p73; BSTBL p139; STii p599; Frag. Len. 6V5, 93, 10, 27; W-Lii 572n3; *wkrw*, BBB 533; KG p191; *wqrww*, GMS 1171; *wkkry*, Dhu. 196, *-y'*, 265

10059 **wkšny** S دیگر گون(به شکلی دیگر)
wikašnē ©<**wi+kašna* ; <*karšna +ka* ©pl. *-t*
different(*with different form*)
Gersh. apud. Sund. MSP e10

10060 **wkwr** ⇒ wk'wr

10061 **wkyn** ⇒ ykyn

10062 **wlrz-** C ⇒ wdrz-

10063 **wm'nd** M مرز، سرحد
wimand, wəmand ©ob. *-y*; ob. pl. *-ty*
⇒wym'nt, wm'nt
frontier, border
BBB 687 n p82; Mack. AI 25, 425.18

10064 **wm'ndyy** M سپاسگزار، متشکّر
wimāndē ©Av. *mand-*
thankful, mindful ?
BBB p82, 687, 751

10065 **wm'ndyy p'š** M مرزبان
wimande-pāš ⇒wmndp'
frontier guard
BBB 687

10066 **wm'nt** S مرز
wimand ©ob. pl. *-ty*
boundary
Mack. AI 25, 425.18

10067 **wm'rz(-)** B آسیب‌رساندن، ستم کردن، ویران کردن
wimarz, wəmarz ©<Av. *vi-marəz-* ©v. ⇒wmrz-
(*to*)damage, (*to*)destroy, (*to*)violate
SCE 217; "damage" noun. TSP 6.13, 9.15, 11.22; AVS 132

10068 **wm't** C = w+m't ⇒ w-, m't[3]

10069 **wm't-** بودن(در بیشتر متون)
wimāt ©<**wi-māta*; Parth.*wm'dn* ? ©pt. st. ⇒m't[1]
(*to*)be, was
GMS 215, 603, 803; VJ 121-122; TSP p275; SCE p73; BSTBL p139; STii p599; BBB p138; MDii p214; Frag. Len. p111

10070 **wm'tyh** B ابلهی، نادانی
wimātyā ?
stupidity, ignorance
BSTBL, Vim. 14; GMS 218

10071 **wm'ytk** B ابله ؟(فریفته)
wimytē ?
stupid, ignorant
SCE 362; BSTBL, Vim. 184; Intox. 29, Dhu. 135, 194

10072 **wman** C = w+m'n ⇒ w-, m'n

10073 **wmndp'** M مرزبان
wimand-pā ⇒wm'ndyy p'š
frontier guard
GMS 1137; BBB 687

10074 **wmršt-** M ویران کردن
wimaršt (wmšt-) ©<**wi-maršta* ©pt. st. ⇒wmrz-, wmštyy
(*to*)destroy
GMS 147; perf. *wmrštδ'r-*, BBB e7

10075 **wmrtxmw** C = w+mrtxmw ⇒ w-, mrtxmy(y)

10076 **wmrz-** M, S ویران کردن، خراب کردن
wimarz ©**wi-marza-* ⇒wmršt-, wm'rz(-)
(*to*)destroy
GMS 218, 594; BBB e7; *wmrzm*, Anc. Lett. 2.56

10077 **wmšt-** ⇒ wmršt-

10078 **wmštyy** M ویران، فاسد
wimaštē ©pp. ⇒wmrz-, wmršt-

spoiled
GMS 842

10079 **wn-**[1] B, S, C (در بیشتر متون) کردن، انجام‌دادن
wan ©<*kwan- ? ⇒kwn-, ʾkrt-, ʾkt-, kyr-[1], qθʾr-, wnyq[2]
(*to*)do, (*to*)make
GMS 578, 881; Gersh. HMV 172 n32; C2 gloss. p230; VJ p122; TSP p275; SCE p73; BSTBL p139-140; STii p599; MDii p214; Frag. Len. p111; Sund. AoFviii 1981 p219; AVS 99 n4

10080 **wn-**[2] S سرکوب کردن، جنگیدن
wan ©Pahl. *vanīdan*
(*to*)subdue, (*to*)overcome, (*to*)fight
TSP 13.11

10081 **wn-**[3] درخت
wan (wnh, wndʾ, wntʾ, wnth) ©nom. & acc.-ʾ/*h*; acc. -*w*; ob. -*y*ʾ/*yh*; pl. *d*ʾ/*t*ʾ; ob. pl. -*dy*ʾ ⇒wnʾkh, wntʾk(h)
tree
GMS 513; f. n. nom. *wn*ʾ, GMS 1170; BSTi 112, 120; *wnh*, Dhy. 344; acc. *wnw*, BBB a7; *wn*ʾ, BSTi 169; *wnh* , TSP 2.223; Frag. 2a.23; Frag. Len. p111, 29.3, 8, 18 passim.; gen. *wnyh*, Frag. 2a.11, 12; Frag. Len 84 a8; GMS 1178; Hen. Tales. 486.23; abl. *wny*ʾ, GMS 1181

10082 **wn"k**(ʾ) S اسیر جنگی
wanāk ?
prisoner of war
MDii, Nov. 3V11, 15; Nov. 4R 12 p35; Gersh. Advice. 91 n38, *wn*ʾ*yk*

10083 **wnʾβrʾwδ** B بیشه‌زار، جنگل
wanāβrōδ, wn+ʾβrwδ
wood'and
Mack BSTBL, Vim78 n p19 "grove tree"

10084 **wnʾkh** B, S درخت
wanāk ⇒wn-[3], wntʾk(h)
tree
VJ p122; SCE 227, 241; BSTBL, Dhu. 144, 172, Vim. 30; TSP 7.9; Frag. 2a.18, 20; Frag. Len. 29.19, 38.7, 10, 17, 19, 26, 83a3; pl. *wntʾkh*, SCE 529; BSTBL, Dhu. 212; BBB a7; Frag. Le- 84 a 5, 6 b 2 "trees, forest"

10085 **wnʾn.ʌ** B پیروز، برنده ؟
wanandē ? ⇒wnʾwnʾk
winner
TSP 3.204; Hen. Texts. 729, *wzʾntk* "blowing"

10086 **wnʾrʾm** M درخت‌نشانی، درخت کاری، جنگل
wanārām ©ob. -*y*
plantation
Gersh. Sogd. Cpds. 141i;BBB p90 a7; Sund. 1994, 45 "*forest*"

10087 **wnʾwnʾk** B پیروز، چیره، فاتح
wanūnē ⇒wnwny(y)
winner, victorious
TSP 3.58, 104, 8.115, 160; BSTBL, Padm. 36, Intox. 25

10088 **wnʾwnʾkyʾkh** S پیروزی، فتح
wanūnakyāk ⇒wnwnqyʾ
victory
KG 602

10089 **-wnʾy** B کننده، فاعل
wanē ©suff. ⇒rγwšny wnʾy
BSTBL

10090 **wnʾyck"** B نقش، کار کرد ؟
wanecīk ⇒kwncyk
function ?
Mack. BSTBL, Vim. 204 n p27

10091 **wnʾyk(h)** B اسیر، مغلوب
wanīk ⇒wnyq[1]
captive
TSP 2.544, 548 n p176; Hen. Texts. 720; GMS 994A +*škr*- "to take captive"

10092 **wnʾykhcyk** B اسیر
wanīkcīk ⇒wnyqcyq
captive
TSP 2.544; Hen. Texts. 720; S W, C2 p163.15

10093 **wnʾywnty** ⇒ wnywʾnty

10094 **wncʾnw** B مانند، مثل، چنان که
wančānu ⇒wʾncʾnw
as, like
TSP 27.1

10095 **wndʾ** M ⇒ wn-[3]

10096 **wndn** M آنقدر، آنچنان
wandan ⇒wntn
as much
GMS 1609; BBB f16

10097 **wnγr** B, S صدا، آواز
wanxar ©<*wanxra ⇒wnxr
voice, sound
VJ 39[d], 788; SCE 12, 294, 398, 450; TSP 3.236, 246, 9.41, 43, 45, 46, 47; BSTBL p140; Frag. Len. 71.13, 84.11, 93.17; Hen. Tales. 478.29;

Gersh. Minorsky. Mem. p279; *w'Yr*, W-Li 85, 94

10098 **wnγr'k** B صدا
wanx(a)rē ©in compd.
voice
BSTBL, Dhu. 198

10099 **wnγrš** S نجات، رهایی
wi(n)xarš (wxšn) ⇒wnxš-, wxnš-, wxšnqy', wγ'rš, wγ'nš
salvation
Hen. Tales. 480.11, 12; Fasts. 155

10100 **wnh** ⇒ wn-[3]

10101 **wnm'** C آنچنان
wanmă ? ⇒wntn
as
STii 4.2, 5.13 p599; GMS 1609

10102 **wnt'** ⇒ wn-[3]

10103 **wnt'k(h)** S, B جنگل
wantāk ⇒wn-[3], wn'kh
forest
Frag. Len. 84a5, 6, 84b 2

10104 **wnth** B ⇒ wn-[3]

10105 **wntn** B, S, C آنقدر، آنچنان(در بیشتر متون)
wandan ⇒wndn, wnyw'nty
so much, such
GMS 1309 n 2; Tales. 483.5; VJ p122; SCE; TSP 2.533, 1144, 6.53, 137; Frag. Len. 86.5, 11; STii 5.1; C2, 40V6: BSTii 906.6

10106 **wnwnqy'** C پیروزی
wanunakyā ⇒wn'wn'ky'kh
victory
C2, 108V4, 91R4; BSTii 837.4, 887.4

10107 **wnwny(y)** M پیروز
wanūnē ⇒wn'wn'k
victorious
GMS 810; Gersh. Sogd. Cpds. 145, 3

10108 **wnx'n** M سه‌شنبه، بهرام‌روز، ورهرام روز(ورهران)
wanxān ©MP *warahrān* ⇒wšγnyy
Tuesday
GMS 345; BBB p85.574

10109 **wnxr** M, S صدا، آواز
wanx(a)r ⇒wnγr, wxr
voice, sound
BBB p137; KG 461, 562; C2 n p148, 17

10110 **wnxš-** M رها کردن، آزاد کردن
winaxš ? (wxšn-) ©3sg. pres. *wnxšytty* ⇒wxnš-, wγ'nš-, wγ'rš-, wnγrš, wxš-
(*to*)liberate
GMS 809

10111 **wny** C ⇒ wny(y)

10112 **wnyq'** C اسیر
wanīk ©<**wana* ⇒wn'yk(h), wn'yk(h)
captive, overcome
wnyq kwn- "to capture", GMS 897 n 2, 994; S W, C2 p163.5; Sund. AI 28, 1988, 185; "to overcome" GMS 994A

10113 **wnyq²** C کننده، فاعل
wanēk ⇒wn-[1]
doer
STi45.12, 70.9; GMS 897

10114 **wnyqcyq** C اسیر، اسیر جنگی
wanīk-čik ⇒wn'ykhcyk
captive, prisoner of war
BSTii 878, 15: C2, 87R15 n p163; ob. pl. *-ty*, Sund. AI, 1988, 185

10115 **wnyw'nty** B آن، بر آن، به آن
wene-wande ? (wn'ywnty) ⇒wny(y), wntn
on that
BSTBL, Vim. 100; GMS 1446

10116 **wny(y)** M او، آن
wene (wny) ©<**awaina*; Skt. *ēna* ©pron. art.; ob.; gen. dat. ⇒wyny(y), wnyw'nty, xw
that, the, it, of him, of it
GMS 1363-5, 1444 **awana*; BBB f39; Hen. Tales 469.43; EGSii p121; Sund. AoFviii 1981 p219

10117 **wp'nck'** M, S پنجه‌ی دزدیده، خمسه‌ی مسترقه(پنج روز اضافه به آخر ماه)
upančāk, wepančak ©<**wai-pančaka* <**wahya-pancaka*
intercalary days
MDiii; GMS 210n 2, 398; Hen. Orientalia. 8.90

10118 **wp'p γntrw** B گندروا(ارواحی که در آب زندگی می کنند)
upāp-γandarw ©Av. *upāpō-gandarəvō*
Gandharva, water spirit
TSP 3.131 n p196; GMS 98

10119 **wp'rs** B پرسش، سوآل
upars (wprs) ©**wi-p(r)s; wi*-pṛsa-*; Parth. *'wifrās* ⇒'wp'rs, wβr's
question

SCE 64; BSTBL, Dhu. 115, 236; TSP 5.1; C2, 6R12, 7R17, 60R17; GMS 138, 145

10120 **wp's'k** B راهب خدمتکار
upasē (wp's'y) ©Skt. *upāsaka* ⇒'wp's'k, 'wβ's'k
lay brother
GMS 103; TSP 5.4; BSTBL, Intox.; STii 8.6; Frag. Len. 93.31; CII 1990 c4

10121 **wp's'nch** B راهبه‌ی خدمتکار
upāsānč ©Skt.*upasikā* ©pl. *-th*
lay sister
STii 8.6; BSTBL, Padm. 60; O² 31; Frag. Len. 93.31

10122 **wp's'y** ⇒ wp's'k

10123 **wpδ'y** B نیلوفر آبی، لوتوس
upaδe/upale ©Prak. *uppala* ⇒'wpδ'y
lotus
BSTBL, Dhy. 87 etc. p140

10124 **wpδ'yn'y** B (مربوط به) نیلوفر آبی(لوتوس)
upaδēne ⇒'wpδ'y
(*of*)lotus
BSTBL, Dhy. 285

10125 **wprs** M, C ⇒ wp'rs

10126 **wr** B, S آنجا
war ©Parth. *awar*
there
VJ 194, 19[b]; TSP 2.270, 322; BSTBL, Dhy. 65; Anc. Lett.; Frag. Len. 93, 28; Hen. Texts. 717, 180, not Idg.

10127 **wr-** B, M, C سود، بهره
war (wrh) ©f. n. nom.; acc. -'; ob. *wry'*, *wr"y*; pl. *wrt*, *wr'yt* ⇒wr'kh, wrt
profit
GMS 973, 1266, 1415; TSP 2.244, 7.176, 186, 8.97, 15.97; BSTBL, Dhy. 229; STi 47.5, 10, 49.2; Sund. AoFiii 1975, 17R 5, 17V 2; acc. *wrh*, TSP 12.25; C2, 48V24; abl. *wry'*, C2, 104V15; BSTii 833.15; BBB; W-Lii 546.14
"success"

10128 ***wr'γ** ⇒ wr'γyyšt

10129 **wr'γyšt** ⇒ wr'γyyšt

10130 **wr'γyyšt** M کلاغ(ها)
warāγišt (wr'γyšt) ©pl. of **wr'γ(yc)*
crow(*s*)
GMS 1186 n 1

10131 **wr'kh** B, S سود، بهره
warā(k) ©f.n.; ob. *-yh* ⇒wr-
profit
SCE 22, 397; TSP p275; BSTBL p140; KG 433, 434; *wr'kyh*, TSP 2.906

10132 **wr'n** C بّره
warān ⇒wrg
lamb
STi 6.7; STCS 62; Sund. AoFi 246.7; ob. pl. *wr'nty*, C2, 56R26

10133 **wr'yc-** B ریختن
wirēč, wərēč (wryc-, wyr'yc) ©<**wi-raica* ©impf. *wyr'yc*
(*to*)pour out
GMS 218; inf. TSP 3.165, 302; impf. VJ p122; perf. *wrycd'r-*, STi 36.1; AVS 122

10134 **wr'yδ-** B, M آمیختن
wirēθ (wyryθ, wrδ-) ©<**wi-iriθiya* ⇒wryst-, wyryδ, wryδ
(*to*)mix
GMS 218, 587; BBB 560, 581 p69; inf. *-'y*, TSP 19, 7; *wryγδ* "mixture", KG 338; AVS 117

10135 ***wrc** اعجاز، افسون
warč ©Av. *varəčah-* ©in compd. ⇒wrc'wny(h), wrcwnkry', wrcwnkrc, wrcxwndqy'
miracle, magic
BBB p137; STii p599

10136 **wrc'w'k** B ⇒ wrc'wny(h)

10137 **wrc'wnkr'k** B افسونگر، ساحر
warčūn(e)karē
magician
TSP 2.928

10138 **wrc'wny(h)** B, S معجزه، افسون (ورجاوندی)
warčō/ūne, warčō/ūnyā ©Av. *varəcahvantaka* ⇒wrcwny'
magic
BSTBL, Dhy. 310; TSP 2.928 n p181; Frag. Len. 86, 11; GMS 1088; *wrcwnk*, TSP 13.1

10139 **wrcwnkrc** M افسونگر، معجزه گر
wrčūn-karč ©<**warəcahvant-kṛti* ©f. adj. ⇒wrzwnkrc
miraculous
GMS 1088, 1273

10140 **wrcwnkry'** B اعجاز، افسونگری
warčūn-karyā
miracle, magic
TSP 13.1; S W, IIJ 1976 p54

10141 **wrcwny'** C معجزه
warčū/ōnyā (wrc wny') ©pl. *wrcwnyt* ⇒wrc'wny(h)
miracle, wonder
C2 gloss. p230; STi 21.18; GMS 939, 1088; BSTii 857.7, 861.57, 880.14

10142 **wrc wny'** ⇒ wrcwny'

10143 **wrcxwndqy'** M شگفت‌انگیز، معجزه‌آسا
warč-xundakyā ©**varəcahvant>*varcxwant>warcxund*
miraculous
GMS 939; BBB; Hen. BSOAS 8.586, 12.307, 18, (Cosm.)

10144 **wrcy'** B, M آرام، آسوده‌خاطر
wə/iračyā, wračyā ? (wrcyh) ©**wi-rata; ✓ram- +uši; wrt+šy' ?*
appeased
BBB p67, 539; BSTBL, Dhy. 27, 94, 240; TSP 3.217; Frag. Len. 44.10, 97b2; Gersh. Sogd. Cpds. 145n 1; C2 p148

10145 **wrcy'str** S آرام‌ترین، نرم‌ترین
wiračyāstar, wračyāstar
most soothing
GMS 1289

10146 **wrcy'w'k** B آرامش، آسودگی
w(i)racyāwē, wracyāwē
appeasement
TSP 15.6; STii, 9.5 p599; GMS 1082

10147 **wrcy'wn'k** S آرامش، آسودگی
wiračyūnē,
appeasement, security
GMS 1087; Karab. Insc. 21.4 apud. Hen. BBB p67, 539

10148 **wrcyh** B ⇒ wrcy'

10149 **wrδ¹** M گُل، گل سرخ
warδ (wrd) ©Av. *varəδa*; <**warda* ©pl.ob. *-tyy*
rose
GMS 207, 282, 526; BBB 574; C2, 68R27

10150 **wrδ²** S آنجا
ōrδ ⇒'wrδ
there
Anc. Lett. 5.7

10151 **wrd** C ⇒ wrδ¹

10152 **wrδ-** ⇒ wr'yδ-

10153 **wrδγwn** B گُلی، صورتی
warδ-γōn ©<**warda-gauna*
rosy
GMS 1113; BSTBL, Dhy. 145, 146; Benv. Titres et Noms Propres. 122; *wrδγwn β'my*, Dhy. 145; "rose-colour" *wrδγwn γwnc, warδγōn-γōnč*, Dhy. 146; CII 1990 B15, 16

10154 **wrg** M حَمَل(برج)
warag ⇒wr'n
Aries
Hen. AM 1952, 203, 9

10155 **wrγ'γrγ'nt ?** B (نوعی) گیاه
(wrγ'wrγ'nt)
(*name of a*)plant
TSP 3.286; S W, BSOAS 38, 1975, 133

10156 **wrγ'wrγ'nt** ⇒ wrγ'γrγ'nt?

10157 **wrγd'r-** C ریختن
wiraγdār ©<**wrγt-δ'r-* ©trans. pret. ⇒wrycd'r-
(*to*)pour
STii 4.33; GMS 218; Sund. AoFviii 1981, 21V1

10158 **wrh** B, S ⇒ wr-

10159 **wrq'ry** C سودمند، بابهره
warakārē ©pl. *-t*
profitable, advantageous
BSTii 908.19: C2, 40R19, 48R5; STii 6.42; Gersh. Sogd. Cpds. 138

10160 **wrkr** B, M برگ
warkar (wrqr) ©Parth. *wargar*; <**warka-r/n* ©pl. *-t*
leaf
Sogdica. 4; GMS 943; VJ 955, 1370 n p96; Frag. Len 38.8, 18, 41.6, 84a6; Sund. AI 28, 185

10161 **wrqr** C ⇒ wrkr

10162 **wrm** M, B آرامش
w(i)ram ©loc. *-yy'h* ⇒wyrm, 'wrm, 'wr'm, wyr'm(y), wrmyy'h
quietness
GMS 213n 2; Hen. Cosm. 307.43; Frag. Len. 97c 1

10163 **wrm'ych** B موج ساحلی، سوراخ، بَرَم
warmecyā ? ©Av. *varəmi*; Pahl. *warm*
surf, hole
TSP 2.272; Hen. Texts. 718; Bailey, Asica. 28

10164 **wrmyy'h** S, M آرامش
wiramyā

quietness
Frag. Len. 97c 1; Hen. Cosm. 307.45

10165 **wrmzt** B, M, S: پنج‌شنبه،(سیّاره) مشتری، هرمزد(بیرونی: خرمزد)
ōrmazd, urmazd
Thursday, Jupiter(*planet*)
TSP 22.2; BBB p86, 724; Frag. Len. 72c 1; GMS 34, 103

10166 **wrmztjmnw** M پنج‌شنبه
u/ōrmazd-žamnu
Thursday
BBB 724

10167 **wrn-**[1] C, S باورداشتن، اعتقادداشتن، گرویدن
warn ©trans. pret. *wrnd'r-*
(*to*)believe, (*to*)have faith
GMS 579; TSP 2.657; STi; BSTi, 142; C2 gloss. p230; Frag. Len. 39.5; KG 565; Sund. AoFi 1974, 6V17

10168 **wrn-**[2] باور، ایمان، اعتقاد
warn, wərn ©Av. *varəna* ©nom. ob. *-y(y)*; acc. *-w*; abl. *-'*
faith, belief
GMS 62, 513, 1168n 1; TSP 6.70, 8.168; W-Lii 547.1; BSTBL 634; Dhu. 88; C2 gloss. p230; KG 603, 610; STii 2.1, 20, 8.7; Sund. AoFviii 1981, 20 R1, 25V5; BSTii 844.60, 886.18, 915.5, 916.5

10169 **wrn'pch** B (نام نوعی) دارو
warn-āpč ?
(*name of a*)drug
TSP 8.125, 19.6, 9

10170 **wrn'yk'm** B وزیر، مدیر
warnykām ? (wrnyk'm) ©=Skt. *āmātya* ©pl. *-t*
minister
BSTBL, Vim. 158; SCE 485; TSP 6.167 n p207

10171 **wrnh** B پشم
warnā ©Av. *varənā*; Pašt.*warāi* ©f. n.
wool
TSP 19.20 n p232; Bailey. AO 1966, 43

10172 **wrnqyn** C مؤمن، گرونده
warn-kēn (wrnky(y)n) ©pl. *-t/d*; ob. pl. *-ty* ⇒nwwrn'ky'(h)
faithful, believing
C2, 48R22, 57R16, 88V22; pl. *wrnkyynd*, BBB f81; GMS 1060; KG 499; *wrnkyntw*, Hen. JRAS 1944, 138.50; *wrnqynty*, BSTii 895.54: C2, 54V24

10173 **wrnky(y)n** M ⇒ wrnqyn

10174 **wrnyq** C مؤمن، گرونده
warnēk
faithful
STi 56.3 apud. Sund. AoFiii 50.3

10175 **wrnyk'm** ⇒ 'wrnyk'm

10176 **wrr'** C شال(حمایل کشیش)
urarā ? ©Syr.
orarium
C2, 57R5, 27, 29; Benv. BSL 1958, 70; Schwartz. STSC 86; BSTii 903.5, 904.27, 29

10177 **wrs** B, S, C مو، گیسو
wars ©Av. *varəsa* ©pl. *-t(h)*
hair
VJ 837, 1262, 545; TSP 2.525, 19.20; C2, 87V4, 91R6; Sund. AoFi 1974, 10ii R10; AI 1988, 185; *wrsth*, VJ 545; Gersh. AHM p265
√*vart-*

10178 **wrs'k** B مو، گیسو
warse,warsāk ©in compd. ⇒'ys'yn wrs'k
hair
VJ 40[d]; SCE 88

10179 **wrt** S سود، بهره
wart ©pl. ⇒wr-
interest
MDii, Nov. 4V8; *-w*, Nov. 4V7 p23.8 n p43; Gersh. Advice. 93; *wr'yt*, Bugut. Insc. B2.13; CII 1990 B23, *wrty* ?

10180 ***wrt** M آرام
wirat, wrat ©**wi-rata-* ⇒wrm, wrcy'
calm
Hen. apud. Gersh. Sogd. Cpds. 145n

10181 **wrtn** B, M, S گردونه، ارابه
wartan ©<**wartana* ©ob. *-y(y)*; pl. *-t/d*; ob. *-ty*
chariot, carriage
BBB p137; GMS 33, 1218, 1221; VJ 342, 343, 751, 769 38[e], 39[e], 986, 1170; TSP 6.46, 137; SCE 110, 111; BSTBL, Dhu. 15; Vim. 64, 84; KG 606; pl. *-t*, MSP b121; *-d*, GMS 1225, 1206

10182 **wrtnβ'r** B, S گردونه‌ران
wartan-βār
charioter
Rust. TSP 13.16

10183 **wrtncyk** S گردونه‌یی، ارابه‌یی،(مربوط به) گردونه
wartančīk ©acc. *-w*
(*of*)carriage
MSP b122

10184 **wrtr'nc** B بهاری ؟، ربیعی ؟
wartrānč ? ⇒wrty(y)
vernal ?
Mack. BSTBL, Dhu. 247, f. of **wrtr'k*

10185 **wrty(y)** M بهار(گردش، حلول)
warte
spring(*turning*)
BBB p72, 572; W-Lii, 574.8

10186 **wry'** C ⇒ wr-

10187 **wryc-** C ⇒ wr'yc-

10188 **wrycd'r-** C ریختن
wərēč-δār ©perf. st. ⇒wyrxc', wrγd'r-
(*to*)pour
STii p599

10189 **wryδ** M آمیزش، اختلاط
wirēθ (wryθ) ⇒ptryδ-, wr'yδ-, wyryδ
mixture
GMS 957; BBB 560, 581

10190 **wryδ-** M آمیختن
wirēθ
(*to*)mix
Sund. Man. Lett. 310.9; Sogdica. 16, 4b, n p17

10191 **wryst-** M آمیختن
wirist ©<**wi-irista-* ©pt. st.; pres. *wr'yδ-* ⇒wryδ
(*to*)mix
BBB 560

10192 **wrysty** M آمیخته
wiristē ©pp. ⇒wyr'stk
mixed
GMS 848; BBB 560

10193 **wryθ** C ⇒ wryδ

10194 **wrz** B, M, C معجزه، افسون، سحر
warz
miracle, magic
GMS 526; VJ 21[b], 22[b], 832, 907; TSP 2.51, 9.18, 20, 24, 25; BSTBL p141; STii 3.70, 5.2

10195 **wrzkr'k** S معجزه گر، شگفت‌آور
warz-karē ©adj.
miracle doer, miraculous
KG 522

10196 **wrzkry'** B اعجاز، افسونگری
warz-karyā
miracle
BSTBL, Dhy. 312

10197 **wrz krz** S اعجاز، شگفتی
warz-karz, warz-karč ⇒wrzwnkrc, kržwrz
miracle
KG 448, 449; EGSii 100; Sogd. Cpds. 148

10198 **wrzr-** B مستقیم، راست
warz(a)r ? wrəzr ? ©**vərəzra* ©nom. acc. *wrzrw* ⇒wyzr-
straight, true
SCE 380, 454; TSP 2.95, 11.13, 9.98, 10.23; BSTBL, Dhy. 14, 157; *wrzrh*, Vim. 27

10199 **wrzry** B به‌راستی، حقیقت
warz(a)ry ?, wrazrē ? ⇒wyzr-
truely
TSP 2.870

10200 **wrzwnkrc** M افسونگر
warzūn-karč ⇒wrcwnkrc
miraculous
Hen. Cosm. 312.78

10201 **wrzyw** C متکبّر، مغرور
warzyu ? wrazyu ? ©pl. *-t*
haughty, arrogant
BSTii 902.4; C2, 56R7 n p100.19; STSC 60, 61

10202 **wrzywy'** C غرور ؟
warzewyā, wrazewyā ? ©f. n.
haughtiness, arrogance
BSTii 826.9, 894.19: C2, 54R19, 94R9

10203 **ws'** C به آن طرف، بدان‌سوی
wasā ⇒'ws'
thither
BSTii 862.9: C2, 25V9; 48V15 n p65.14

10204 **ws'yδ-** S تشویق کردن، برانگیختن
wisēδ ©impf. *wys'yδ-*
(*to*)instigate, (*to*)encourage
TSP 13ii 10 n p228; GMS 218, 1109n 1; Frag. Len. 16R2

10205 **wsd'r-** C ⇒ 'wst'r-

10206 **wsn** B, S به‌خاطر، برای
wasn ©Parth. *wsnād*; Av. *vasna*; Khwar. *wasn*
on account of, for
VJ p122; TSP p276; SCE 410; BSTBL p141; STii 7.3, 27; KG 434; MSP b180; Hen. Tales. 486 n 1

10207 **wsprd** C همه‌جا، هرجا
wisparθ ⇒wysp'rδ
everywhere
C2, 40V16: BSTii 907.16

10208 **wsyδ** B تشویق، تحریک، انگیزه
wisēδ (wsyd) ⇒ws'yδ-
instigation, motivation
TSP 7.102, 118 n p213; STii 5.45

10209 **wsyd** C ⇒ wsyδ

10210 **wsyrd'r-** C گرفتن ؟
wiserδār ? ©*wsyr- ? ©perf.
(*to*)grasp ?
STi 81.12; GMS 218; S W, BSOAS 1989, 260

10211 **wš-** C ⇒ wš'y-

10212 ***wš-** B, M قطعه، تکّه، پاره
wiš ? ©<*wiθra; Av. *oiθra* ©acc. *wšw*
⇒wš'wš, 'yw wšyy, wšp't
piece
wšw, TSP 3.66; *'yw wšyy* "alone" GMS 1317; Sogdica. 24.9; GMS 299

10213 **wš'nt'y** S گرسنه
wišandē, ušandē (wš'nty) ©pl. -*t* ⇒'wšnty, wšn, wšwq
hungry
Frag. 18.3 apud. S W, IIJ 1976, 63; GMS 210, 1068

10214 **wš'nty** ⇒ wš'nt'y

10215 **wš't** M, S گشاد، باز
wišāt ©Pahl.*wišad* ⇒q'xwš'ty
open
GMS 218

10216 **wš't k'm** M هوس‌ران، شهوت‌ران، کام‌پرست(گشاد کام)
wišāt-kām
ardent, impetuous
Sogdica. 16.2, 17, 3b; Gersh. Sogd. Cpds. 147

10217 **wš'wš** B, M یک‌یک، فردفرد
wišuš, wšuš, ušuš ? (wšwš) ©pl. -*yt* ⇒*wš-
individually ?
BSTBL, Dhu. 22; Gersh. Sogd. Cpds. 143.4, 145.2; Sogdica. 25n9

10218 **wš'y-** B, C گرسنه‌بودن
wšay, uš(ay) ? (wš-) ©<*wrs- ⇒wšwq, wš'nt'y, wšn-, 'wšnty
(*to*)be hungry
SCE 29; *wš'yt*, 3sg. pres. BSTi 65

10219 **wšγn** M بهرام(نام یکی از خدایان مانوی، وشغن)
w(i)šaγn ©Av. *vərəθraγna* ©ob. -*y(y)*
⇒wnx'n, wxšγn
Adamas(*name of a Manichean god*)
GMS 147, 211; BBB p85-6; W-Lii 510

10220 **wšγn'h rwc** M روز بیستم ماه، ورهرام روز، بهرام‌روز(بیرونی: وخشغن)
wšaγnā-rōč ©Av. *vərəθraγnahe* ©gen.
twentieth day of the month
Hen. Fasts. 149.6; GMS 404

10221 **wšγnyy** M سه‌شنبه، بهرام‌روز
wšaγnē ©*vereθraγna* ⇒wnx'n, wxšγn
Tuesday(*Mardi: Mars = Verthragna*)
BBB p85; GMS 257, 299; -*βγyy* "god" GMS 509; W-Lii 510, 548.8, 565

10222 **wšk'rδ** B میخ، سوزن(شِکَردی: نوعی کار سوزنی، نیشِکرد: نوعی کارد)
w(i)škarδ, uškarδ ⇒wyšqyrd-, škrδ'k
nail, needle
SCE 247; GMS 218; Gersh. Sogd. Cpds. 152n; S W, C2 p74.22

10223 **wšk'yrt'y** B باز(چشم گشوده)
wiškērte ⇒wyšqyr-, wyšk'yrt'y
open(*of eyes*)
BSTBL, Dhy. 33, 102; GMS 219

10224 **wškpn** ⇒ wškwpn

10225 **wškwpn** B زمین، خشکی، قارّه
w(i)škupan, uškupan ? (wškpn) ©*wšk-* <*huška* ©acc. -*nw* ⇒šqwpn
dry land, continent
BSTBL, Vim. 24; gen. -*yh*, TSP 2.852 n p180

10226 **wšqyrd-** ⇒ wyšqyrd-

10227 **wšqyšty** C میخکوب‌شده
wiškeštē ©pp. ⇒wyšqyšty
nailed
BSTii 892.22: C2 gloss. n p74.22; Benv. Eti 301

10228 **wšn** M گرسنه
w(i)šan, ušan, wišn ? ⇒wš'y-, wš'nt'y
hungry
GMS 386

10229 **wšn-** B نر، گشن
wašn,w(i)šn ©Av. *varəšna*; Skt. *vṛṣan*
male
GMS 147; TSP 19.20; *wšny 'spy*, Hen. Texts. 713n 5

10230 **wšn'm** M شستشو، غسل
wišnām, ušnam ©*wi-šnāma*; Arm. *ošnan*

⇒sn'm[i]
ablutions
BBB p61.515; GMS 218

10231 **wšn'yš** B سربند
ušniš ©<Skt. *uṣṇṣa*
topknot
BSTBL, Dhy. 38, 39; TSP 5.58

10232 **wšnt(y)** C ایشان
wišand(e) (wyšnt(y)) ©nom. gen. pl.
they, them
C2 p233

10233 **wšp'n** C کوتاه، مختصر
wiš-pān ?
brief
C2, 13V30, 48V16: BSTii 884.13; CII 1990 G20

10234 **wšp't** M روزگاری(هنگامی)
wišpāt ©*wiš*; <**wiθra*; Av. *oiθra +p't*
once upon a time, formerly
GMS 299; Hen. Tales. 471.11 n3

10235 **wšt'rn** B گسترش، گسترده
wištarn ©**wi-star-na* ©ob. pl. *-ty*
⇒*prštrn-
spread
TSP 8.198n p219, 7.1

10236 **wštm'γw** S بهشت
wištmāx/-xu, w(a)štmāx (wštm'x) ©Av. *vahištəm ahūm* ©ob. *-y* ⇒'wštm'x, wyštm'x
paradise, heaven
BBB f80; Hen. Tales. 476.18; *wštm'x*, STi 24.4; STii 6.31, 37.43; BSTi 75; C2, 48R9, 48V15, 25; MSP b55 e23; GMS 113, 954 A1295

10237 **wštm'x** S, M, C ⇒ wštm'γw

10238 **wštm'xcyk** M بهشتی
wištmāxcīk ©pl. *-t*
(*of*)paradise
GMS 1014; *-w*, MSP b201; *-t*, MSP b123

10239 **wštm'xs"r** M (سوی) بهشت
wištmāx-sār
(*to*)paradise
Hen. Tales. 469.8

10240 **wšw** B ⇒ wš'y-

10241 **wšwq** C گرسنه
wšūk ©ob. *-y* ⇒wš'y- ,wšn
hungry
C2, 107V27 n p178.27; BSTii 831.27

10242 **wšwš** ⇒ wš'wš

10243 **wšwšyt** S گوناگون
wišušēt ? ©adj. pl. ⇒wš'wš
different kinds
GMS 299; MSP e21; *wšwš'yt*, MSP b33, 109

10244 **wšy'** M هوش، حافظه، یاد
ušyă ©<**uši* ⇒'šy'
remembrance
GMS 102, 948; Sund. 1994, 45

10245 **wšyny** S پارچه‌ی نخی
u/wašēnē
cotton
CII 1990 F9, 10, 11, 12, 13

10246 **wt-** B چه بسیار(جزء تأکیدی)
wat (w') ©<*avat* ? ©nt. of *avant*; elat. particle
how, how many
GMS 1391 n 1, 1315; *wtsp'ytt*, Dhy. 209, 221, 258 " so white"; *wtsk'tt*, TSP 2.1020 "so high"

10247 **wt'š'k** S فردا
witšāk ? ⇒wc'q, 'wc'q
tomorrow
MDii 1.20 apud. S W, C2 p95 n17

10248 **wtcny(y)** M کهنه، فرسوده، مندرس
witšnē, watšanē, watčanē (wtšny(y)/(h)) ©**witacnē*; <**witacina* ⇒wcny
old, worn out
GMS 163, 261; BBB p62.516 f9, 25, 38; W-Lii 547.19, 548; Szemerenyi. ZDMG 1952, 204 *wat(u)šane* <IE **wetuso* "old"

10249 **wtγyy** B ⇒ wytγwy

10250 **wtr-** ⇒ wytr-

10251 **wtšny(y)/(h)** ⇒ wtcny(y), wcny

10252 **wty'** ⇒ wtyy'

10253 **wtyh** B, S ⇒ wtyy'

10254 **wtyy'** M ناراحتی، رنج، بدی
watyā (wtyh, wty') ©**watt* <**watatā* ? ©f.
trouble, difficulty
GMS 1070; Hen. Cosm. 307.54; SCE 396; KG 485

10255 **ww** M آن، آن‌را، او را
(a)wu/ō ©<*avam* ©pron. art. acc. sg. ⇒ZKw, 'w, w-, 'ww
that, the, it, him
BBB 763 b68 e19, 22 f87; GMS 85, 1399

10256 **wx'scn** M خسته
uxas-čan, wxas-čan ⇒xw's'δ ,xw't, wγ's

exhausted
BBB p83.688; Hen. Tales. 473.23; GMS 417, 539, 1020

10257 **wxnš-** M رهانیدن
wixanš (wxšn-) ©impf. *wyxnš* ⇒wγ'nš-, wxš-, wnγrš, wnxš-
(*to*)liberate
GMS 625; BBB 490

10258 **wxr** M, C صدا، آواز
waxar ©ob. -*y* ⇒wnxr
sound, voice
Hen. Tales. 473.26; STii 4.13, 14; BSTi 125, 216 etc.; C2 gloss. p230; Sund. AoFi 1974, 6V13

10259 **wxs-**[1] C رهاشدن، ترک‌شدن
waxs ©med. pass. st. 2sg. fut. ⇒w'c-, wγt-[2], wγs-[2]
(*to*)be left, allowed
C2, 51R29, *wxsyq'*

10260 **wxs-**[2] بیان‌شدن
waxs ©med. pass. st. ⇒wγt-[1], wγs-[1]
(*to*)be said
GMS 825; AVS 73

10261 **wxst-** ⇒ ywxst-

10262 **wxš-** C رهانیدن
wixaš (wxšn-) ©impf. *wyxš* ⇒wxnš-, wγš-[2]
(*to*)save, (*to*)deliver
STi 31.18; STii 5.20; C2, 104R17, *wxštq'*, 3sg. fut.; *wγšt*, 3sg. subj. 7R18, 23R28; *wyx/γš*, 3sg. impf. C2 gloss.

10263 **wxš'mnty** C رهایی، نجات
wixašāmandē ©acc. -*tw*; nom. gen. -*ty*
salvation
GMS 1100; STi 30.14, 15; -*tw*, C2, 40V23, 111R6; -*ty*, 55R24; *wxš'mnt*, STi 86.11

10264 **wxšγn** M ورهرام روز، بهرام‌روز، سه‌شنبه(بیرونی: وخشغن)
waxašγan ⇒wšγnyy, wšγn
Tuesday
GMS 257

10265 **wxšmy** S ششم
uxšmī, wəxšmī
sixth
MSP b26, 92

10266 **wxšmyk** S ششم
uxšmīk
sixth
CII 1990 D1

10267 **wxšn** ⇒ wnγrš

10268 **wxšn-** ⇒ wnxš-, wxš-, wxnš-

10269 **wxšnqy'** C رهایی، نجات
wixašnakyā ⇒wnγrš
salvation
STi 81.11

10270 **wxšny** C رهاکننده، منجی
wixašnē ©pres. part. ⇒wγ'ršn'k, wγšyny
saviour
Sund. AoFviii 1981, 28R 3; C2, acc. -*nw*, 66V4: BSTii 875.4

10271 **wxwn-** M, S ⇒ wγw'n-

10272 **wxwšw** S شش
uxušu, wxušu ⇒xwšw, wγwšw
six
KG 489

10273 **wxypθ** C = w+xypθ ⇒ w-, xypδ

10274 **wy-** C نسل، نژاد
wē, way ©<**wayah*-; Skt. *váyas*- ©pl. *wyt*
generation, age
C2, 57V17, 27, 91V7; S W, AM 1973, 98; Schwartz. AI 5, 196n5, 211 Add.

10275 **wy"βr-** B سخن گفتن
wyāβar ©Parth. *wy'wr*- ©impf. *wīyāβar* ⇒wy'β'rt-, wy'βr-
(*to*)speak
GMS 217; VJ 8[b]; STii 9.11; SCE 47, 64, 450; Frag. Len. 40.3, 80.4; AVS 102

10276 **wy"βrtk** B ⇒ wy'βrty(y)

10277 **wy"k**[(ı)] B جا، مکان
wyāk ©nom. -[(ı)], -*w*, -*y*; loc. -*y* ⇒**wy'k**[(ı)]
place
VJ 786, 1119; BSTBL p141; SCE p74; TSP 23.1; STii 10.42; Frag. Len. 84a6; nom. *wy"kw*, Vim. 17; loc. *wy"ky*, Dhu. 167, 226; Dhy. 19; SCE 303, 545; nom. SCE 207

10278 **wy'** M, C آن، در آن، مال آن
wyā (wyy(h)) ©pron. art. loc. & gen. dat. f. ⇒ZKwy(h), 'wy(h)[1], wy(y), w-, xw
in the, that, her, of that
GMS 1441; BBB p136; C2 p233; STii 1.62, 3.1, 22, 23

10279 **wy'β'rt-** B سخن گفتن
wyāβart ©Parth. *wy'wrd* ©pt. st.
(*to*)speak
TSP 2.506, 3.51

10280 **wy'βr-** B, M سخن گفتن
wyāβar ©<*wi-ā-bara*; Parth. *wyāwar* ⇒wy'br, wy"βr-
(*to*)talk, (*to*)speak
C2 p230; perf. *wy'βrd'r-*, Frag. Len. 68.5; GMS 217; impf. BBB 69.13

10281 **wy'br** C سخن
wyābar ⇒wy'βr-
speech
STii 4.16

10282 **wy'βrny** M سخنگو، گویا
wyāβar(ē)nē (wy'bryny) ©voc. *-n'*; pl. *-t* pres. part.
speaking, capable of speech
C2, 51R15, 18, 19; Hen. Tales. 473.43

10283 **wy'βrty(y)** B, M سخن، کلام، رساله
wyāβartē (wy"βrtk)
speech, words
TSP 6.48, 16, 25, 31, 37; Sogdica. 64.9; GMS 681; BBB p80, 662 b32; Tales. 469.32

10284 **wy'bryny** C ⇒ wy'βrny

10285 **wy'q** C ⇒ wy'k(')

10286 **wy'k(')** B, M, S جا، مکان(در بیشتر متون)
wyāk (wy'k(k)h, wy'q) ©Yaghn. *ōka*; Parth. *wy'g*; Khwar. *wy'k*; MP *gyāg* ©ob. *-y(h)*; pl. *-t* ⇒wy"k(')
place
VJ; SCE 525, 530, 541; BSTBL; TSP p276; GMS 991; Frag. Len. 80.8; KG 330, 333, 343, 553; MDii p214; MSP p54; STi 52.5, 75.19; STii 1.55, 2.12; Sund. AoFviii 1981, 22R 8; BSTi; C2 gloss. p230 used as suff. of place, S W, C2 n p60.23 R17; BSii 829.29, 840.8, 843.740, 857.8, 898.106, 891.62

10287 **wy'k(k)h** B, S ⇒ wy'k(')

10288 **wy'm'n** S معلول، افلیج
wyāman ⇒wy'pn'
crippled
KG acc. pl. *wy'm'nty*, 523; Sund. KG p191, **wi-āpana* ?

10289 **wy'n** C چادر، خیمه
wiyān ©<*viδāna*; Parth. *wδ'n*; MP *wy'n*; Šughn. *widān*
tent
S W, C2 p58, 17V5, 87R11

10290 **wy'pn'** B معلول، افلیج
wyāpan(a) ? ⇒wy'm'n
crippled, infirm
SCE 368; *wy-āpana* "hurt" apud. Sund. MSP p191

10291 **wy'prγt'k(w)** S باقی‌مانده
wyaparaγdak(u) ©<**wi-aparaxtaka ? wi+apa+rič* ⇒prγt-
left over, left behind
Anc. Lett. 2.17; Hen. BSOAS 12, 606n 6

10292 **wy'ptγt** C نوجوان، به سنّ بلوغ رسیده
wyapatγat ©<**waya-pati-gata-* ©ob. *-y*
lad, youth
C2, 77R14 p156; Schwartz. apud. S W

10293 **wy'rmn'k** B آرامش‌بخش، مسکّن
wyă-ramnē ⇒wyr'mny
appeaser
TSP 2.29

10294 **wy's/š** B (دهان) باز کردن
wiyās ©Khwar. *wy's-*; Khot. *biyasś*; **wi-yāsa-ka*
(*to*)open (*the mouth*)
Frag. Len. 37.5; S W, BSOAS 1981, 237

10295 **wy'wnt** B, S در آن
wyā-wand ©*wyā+wandy(ā)* ©demons. pron. loc.
in that
TSP 2.477, 6.79, 155, 7.7; STii 9.14; GMS 1422; Frag. Len. 89.4; *-y'*, GMS 1443; *wy'wnty'*, SCE 90

10296 **wy'ws** B سحر، سپیده‌دم
wyus ⇒wyws-[1]
dawn
TSP 5.78, 17.7

10297 **wy'y** ⇒ 'wy(h)[1]

10298 **wyc** B, C حرکت، تکان، لرزش، انگیزه
wēč ©pl. *wyšt*
shaking, tremor, impulse
VJ 1006; TSP 9.57; Benv. Notesiii 229; C2, 51R14 p96.14

10299 **wyc-** B, C تکان‌خوردن، تکان‌دادن، به‌هم‌زدن(بیختن، بیز)
wēč ©<*wāica √waik*; Av. *vaēca* ©3sg. pres. *wyct, wyšt* ⇒"wyštk, pw'yc(-), yw'št-
(*to*)shake, (*to*)move, (*to*)stir
Benv. TSP 2.303, 1079, 9.3, 109, 6.47, 16.35; *wyšt*, TSP 2.516 n p230.34; VJ 1002, 1051; BSTBL p141; S W, C2 p76.12 p84-5, 31V12; inf. *wyc'y*, STii 8.3; AVS *wyc-*

10300 **wyc'γtk** B, M دانا، هشیار
wičāγdē (wyc'γty) ⇒wyc'wγt'k, wc'γtk/y
intelligent, wise
GMS 113, 219; BBB p62.516; SCE 42, 112, 486, 503

10301 **wyc'γty** B ⇒ wyc'γtk, wyc'wγt'k

10302 **wyc'rt** B درست، صحیح، دقیق
wičārt (wycrt) ©Parth. *wyc'r* ? ⇒wc'rt
exact, exactly
GMS 219; STii 7.12, 17, 25; TSP 6.109, 10.11, 26, 14.28; BSTBL p141; *wycrt*, STii 5.25

10303 **wyc'wγt"w'k** ⇒ wyc'wγt'w'k

10304 **wyc'wγt'k** B دانا، هشیار
wičuγd(ē) (wyc'γty, wyc'wγtk) ⇒wyc'γtk, wc'wγtk
intelligent, wise
TSP 5.106, 10.2; BSTBL, Dhu. 3.75, 96, 164, 180; *wyc'γtk/y*, SCE; GMS 113, 219; Hen. BBB p62.516

10305 **wyc'wγt'w'k** B هشیاری، درک، بینش
wičŭγdāwē (wyc'wγt"w'k)
intelligence
BSTBL, Dhu. 100, 104

10306 **wyc'wγtk** ⇒ wyc'wγt'k

10307 **wyc'wqy'** C ⇒ wyc'wky'

10308 **wyc'wky'** M گواهی، شهادت
wičāwakyā (wyc'wqy')
testimony, martyrdom
BBB p94 b46; STi 6.14, 58.1, 61.11; STii 1.69; C2, 1R7, 55V21, 64R19, 30, 68V12; BSTii 843.43, 898.11

10309 **wyc'wy** C گواه، شاهد، شهید
wičāwē ©<**vikav*; Parth. *wyg'h*; MP *gwg'y* ©pl. *-t*
martyr, witness
Lentz. STii 600, 6.25; noun. acc. *wyc'w'*, C2, 68V12, 69R30; pl. *wyc'wyt*, C2, 48R21; STSC 118.13; Benv. Notesiii 225; GMS 247

10310 **wyc'y** B تکان‌خورده، انگیخته، نگرانی ؟
wēčē ? (wyck)
stirring, anxiety
Mack. BSTBL, n p40, *L'wyc'y* "immovable" ? Frag. Len. *wyck*, 49.3 "anxiety"

10311 **wyck** ⇒ wyc'y

10312 **wyckrsy'** B شادمان ؟
joyful ?
Mack. BSTBL, Dhy. 128 n p56; Benv. Notesii 225f

10313 **wycn-** C, S گزیدن، چیدن، برگزیدن
wiči/ēn (wycyn-) ©pt. st. *w(y)cyt-*; trans. pret. *wycnd'r* ⇒wcn-
(*to*)choose, (*to*)pick up
BSTii 890.25: C2, 54R25; Benv. JA 1955, 328; GMS 213n 2, 3sg. pres. *wycynty*; AVS 97

10314 **wycnd'r-** C گزیدن
wiči/ēn-δār (wcytwδ'r-) ©trans. pret.
(*to*)choose
STi 33.12, 38.5, 71.4

10315 **wycrt** C ⇒ wyc'rt

10316 **wycsm'y** ⇒ wycšm'k

10317 **wycšm'k** B نقش، عکس
wičašmē (wycsm'y) ⇒wyδr'wsm'y
image
TSP 6.136; BSTBL, Dhy. 60; Benv. Notesi 45, Notesii 219, Notesiv 507; *wcsmy*, STi 65.1 apud Mack. BSTBL p141

10318 **wycšm'y** ⇒ wyδr'wsm'y

10319 **wyct-** ⇒ wcyt-

10320 **wycty(y)** C, M برگزیده، منتخب، گزیده
wičite ©Parth.*wižīdag*; MP *wizīdag* ©pl. *-t(t)* ⇒wcyty
chosen, electus
GMS 213 n 2; C2, 55V29; BBB 623 f81, *wyctytt* "electi"

10321 **wycy't** C استوار، محکم
wičyāt
sure, firm
BSTii 884.24, 885.12: C2, 48V27, 51R12, 61R28 n p96, 27, *wycy'td'r-* "hold fast"

10322 **wycyn-** M ⇒ wycn-

10323 **wycyr'mnty** C تفسیر، گزارش
wičērāmandē ©**wi-cāraya*
exposition, explanation
BSTii 903.29; C2, 56R31, 56V16

10324 **wyδ** B, M, S آن، در آن، به‌آن(در همه‌ی متون)
wēδ/θ, wĭθ/δ (wyd)
that, in that
VJ 14ᵃ, 131, 1015; BSTBL p142; TSP p276; C2, p235; MDii p214; Frag. Len. p111; GMS 1403, 1452; Lentz. STii p600; EGSii 127

10325 **wyd** C ⇒ wyδ

10326 **wyd'b** C ⇒ wyδ'β

10327 **wyδ'β** M آسیب، آزار
wiδāβ (wyd'b) ©<*wi-√dab*; MP *wdyb*; Parth.*wdyfs-*
harm, damage
GMS 216; C2, 40R19, 83R7: BSTii 908.19; Hen. Tales. 472.12, 473.10

10328 **wyd'bqyn** C آسیب‌دیده
wiδāβkēn
harmed
C2, 40V5

10329 **wyδ'γty** B, S پس، آنگاه، در آن‌وقت(در بیشتر متون)
wēδāγ(a)tē (wyd'γty)
then
EGSii 157; GMS 1452; *wyδ+"γty*, VJ 189, 1375, 1496; TSP; SCE; BSTBL p142; STii 7, 39, 9.7, 6.45, 518; Frag. Len. p111; STi; Sund. AoFviii 1981 p219; C2 p231; MSP b182; BSTii 843.35, 846.13, 851.9

10330 **wyd'γty** C ⇒ wyδ'γty

10331 **wyδ'np'kh** B آذرخش، برق
wiδ(a)npā(k) ? ⇒wyδ'ynp'h
lightning
TSP 2.1168 n p220; STii 8.4; Benv. Notesiii 227

10332 **wyd'r-** C دیدن
wīδār ©perf. ⇒wytwδ'r-, wyn-, wyt-
(*to*)see
C2, 64R24, 104R13, 57R31

10333 **wyδ's-** B, M, S تعجّب کردن، به شگفت آمدن
wiδās (wyd's-) ©√*dā; *dāsa-*
(*to*)wonder, (*to*)marvel, (*to*)be amazed
VJ 1380; STi 63.9; Sund. AoFiii 1975, 15ii R 22; STii 4.36; MSP b81; impf. *wīδās*, VJ 1004, 1006, 1010, 22[b]; Frag. Len. 38.24, 60.4, 82.10; C2; gloss.; KG 449; perf. *wyd'sd'r-*, STii 5.25; Sund. AoFviii 1981, 28V6

10334 **wyd's** C شگفتی، اعجاز
wiδās (wd's) ©<Parth. *wyl'st*
wonder
C2 60R10, 12R8, 12V27, 77V2; S W, n C2 p60.17; Benv. VJ p96.Oss. *des, dīs.* √*dais-* "to show"; Szemerenyi. HMV 422 √*dars*; Bailey. √*dās*; S W √*dā*

10335 **wyd's-** C ⇒ wyδ's-

10336 **wyδ'sγwn'k** S ⇒ wyd'sγwny

10337 **wyd'sγwnqy'** C شگفتی، اعجاز
wiδās-γonakyā
wonder
Sund. AI 28, 1988, 185

10338 **wyd'sγwny** C, S شگفت‌انگیز
wiδās-γōnē (wyδ'sγwn'k) ©pl. *-t*
wonderful
MSP b101 b31; Sund. AoFi 8R 9; *-nw*, C2, 64R22, 77V9; pl. *-nyt*, C2, 23V2, 27: BSTii 860.32, 861.57

10339 **wyδ'snyq** M شگفت‌انگیز، جالب توجّه
wiδās-nīk (wyd'snyq)
wonderful, admirable
Sogdica. 44.7; Hen. Cosm. BSOAS 12, 307.12; GMS 997; C2, 48R12

10340 **wyd'snyq** C ⇒ wyδ'snyq

10341 **wyδ't** B, M وجب(*واحد طول: معادل یک هشتم ذرع*)
wiδāt ©ob. *-'y*
span
GMS 216; Hen. JRAS 1942, 236n 4; TSP 6.140n p206; BSTBL, Dhy. 87

10342 **wyd'wc 'ync** C بیوه‌زن
wiδăuč, wiδōč inč (wyδwc 'ync) ©f. of **wyδwy*
widow
GMS 931, 1273; BSTi 88, 97, 101, 104, 119, 132, 162, 214, 225

10343 **wyδ'y-** B ناپدیدشدن، خاموش‌شدن
wiδāy (wyδy-) ©<**wi-δāya*; Av. *δāy; dī* ⇒wyδy
(*to*)disappear, (*to*)be extinguished
TSP p276; BSTBL p142; inf. pres. *wyδy'y*, Vim. 192; pt. *wyδy't*, Dhy. 189

10344 **wyδ'ynp'h** B آذرخش
wiδĕnpā (wydymp') ©√*daip* ⇒wyδ'np'kh, wyδymb'
lightning
STii 8.4; GMS 216; *wyδβ'mp'kc*, TSP 9.36

10345 **wyδ'yr-** B مرتّب کردن، آراستن
wiδēr ©<**wi-dāraya-* ⇒wδ'yr-
(*to*)arrange, (*to*)adjust
BSTBL, Dhy. 18; TSP 21 i 19; AVS 105

10346 **wyδβ'γ** B, M, S تفسیر، گزارش، شرح(در بیشتر متون)
wiδβāγ (wydb'γ) ©Av. *δwaža*; Parth. *'db'g* ⇒wyδβ'γs-
exposition, explanation
GMS 216, 957; W-Li 68 ii 571n 1; BBB 734 d6; VJ 1463, 1473, 1476, 1513; TSP 2.599, 618,

734, 945, 5.69; SCE 193; BSTBL, Vim. 96, 185; Dhu. 69, 288; STii 5.4; Frag. Len. 38.6, 67.4; KG 396, 516, 557, 590; MSP b43, 63; Hen. AION 1965, 32 n

10347 **wydb'γ** C ⇒ wyδβ'γ

10348 **wyδβ'γcy** B, S رسا، مشروح
wiδβāγči ©<*wyδβ'γc; Parth. *wydby'g*
eloquent
SCE 503, 535; BSTBL; Vim. 2; GMS 1006; ob. pl. *wyδβ'γcty*; BBB 734; KG 411; *wyδβγšty*, apud. Sund. KG p191

10349 **wyδβ'γs-** B, S بازشدن، تفسیرشدن
wiδβaxs (wyδβxs, wyδβγs-) ©Khwar. *bδβxs* ©intrans. v.
(*to*)unfold, (*to*)be explained
GMS 213, 957; BSTBL, Vim. 82; MSP b51; Hen. AION 1965, 32n 1; Kararb. Insc.

10350 **wyδβ'mp'kc** ⇒ wyδ'ynp'h

10351 **wyδβ'y-** B گستردن
wiδβay, wiθβay ? ©<*wi-θwaya-; Parth.*wiδβayāg* ⇒*δβ'y-, δyβty(y)
(*to*)extend
GMS 219, 293; AVS 94; BSTBL, Dhy. 92

10352 **wyδβ'yth** B گسترده، دوردست
wiδβĭt, wiθβĭt ? (wδβ'yt, wyδβyt) ©pp. ⇒δyβty-
extended, far away
VJ 739, 458 n p94, 28[e], 637, 187, 578, 686

10353 **wyδβγs-** ⇒ wyδβ'γs-

10354 **wyδβxs** S ⇒ wyδβ'γs-

10355 **wyδβyt** ⇒ wδkβ'yt, wyδβ'yth

10356 ***wyδft-** M تابیدن
wiδaft ? ©pt. st. ⇒wyδymb'
(*to*)shine
GMS 972

10357 **wyδh** B ⇒ wyδ

10358 **wyδp't** B, M, S آنوقت، این‌بار، این‌دفعه
wēδpāt(e) (wydp'ty)
this time
TSP 3.260, 6.100; BBB f7; Hen. Cosm. 312, 69; Tales. 478.2; MDii, Nov. 6.16; GMS 1452; *wyδp'tw*, VJ 296, 1074; *wyδp'tyy*, BBB f11; Tales. 499.28; *wydp'ty*, C2, 7V17

10359 **wydp'ty** C ⇒ wyδp't

10360 **wyδr'wsm'y** B تصویر، نقش
(wycšm'y) ⇒wycšm'k
image
BSTBL, Dhy. 64, 179; Benv. Notesiv 507

10361 **wyδrfš'n** M فروزان، درخشان
wiδrafšān ©*wyδrfš-; Parth.*drafš-* ©pres. part.
shining
GMS 1033

10362 **wydsntnyq** C هویدا، نمایشی، دیدنی
wiδēsandnīk ? ©*wi-dais-anta; *anta*
conspicuous, exposed to view
BSTii 905.25;C2, 57V25 n p123; Schwartz. AI 5, 211.25

10363 **wyδwc 'ync** M ⇒ wyd'wc'ync

10364 **wyδy** B ناپدیدی، ناپیدایی، غیبت
wiδay ⇒wyδ'y-
disappearance
TSP 16.39, 40; *-w*, TSP 7.83

10365 **wyδy-** ⇒ wyδ'y-

10366 **wyδy'tk'ry** B ناپدیدی
wiδayāt-kārē
disappearance
BSTBL, Dhy. 189; GMS 934

10367 **wyδyδδ** M آنجا
(wδ'yδ)
there
Hen. Tales 478.1

10368 **wyδymb'** M آذرخش
wiδēmbā (wydymp') ⇒wyδ'ynp'h, wyδ'np'kh
lightning
GMS 972; BSTii 895.55: C2, 54V25

10369 **wydymp'** C ⇒ wyδymb'

10370 **wyδyšth** B زنان، همسران
wiδišt ? ⇒wδ-, wδ-w, wδ'yšt
wives
SCE 231, *wδ'yšt*, SCE 55

10371 **wyγ'k** S بیخ، بن
wēxē, wixe ? ©in compd. ⇒'zβ'kwyγ'k
root
Sogdica. 5.12b

10372 **wyg'n** M ویرانی، نابودی
wig/γān ©Parth. *wyg'n*; MP *gwg'n*; *wi - ✓kan* ⇒yk'n
destruction
Hen. Cosm. BSOAS 12, 307.52; GMS 219, 957

10373 **wyγ'y** M بینش، بصیرت ؟
(wγ'y)

insight ?
W-Li 38, 88 apud. Gropp. MGI p43

10374 **wyγ(h)** B, M, S ریشه، بیخ
wēx, wīx ©loc. *-y*; pl. *-t* ⇒wyx
root
VJ 954, 1370; TSP 2.165, 1021; BSTBL, Dhu. 75, 78, 259, 267, 18, 55; W-Lii 572 n 1; Sogdica. 4.15; Frag. Len. 38.11, 85.7; *wyγt*, Frag. Len. 38.8, 20; *wyx*, Dhu. 75, 267

10375 **wyγn-** M ویران کردن
wiγan (wykn-, wkʾyn-) ⇒wgyn-, wyqn-, wyknt-
(*to*)destroy
GMS 706; Hen. BSOAS 12, 307.51, 3sg. pass. *wyγndy*

10376 **wyγrʾs-** B بیدارشدن
wiγrās ©<**wi-gras*; Parth.*wigrās*; Yaghn. *γurās* ⇒wγrʾyš-, wγrʾs-
(*to*)awake, (*to*)be awaken
TSP 6.119 n p228

10377 **wyγrʾt-** M بیدارشدن
wiγrāt (wγrʾt-) ©pt. st. ⇒wyγrʾs-
(*to*)wake up
BBB b21; GMS 870

10378 **wyγrʾtkyʾ** M هشیاری، بیداری
wiγrātakyā ⇒wγrʾtʾkyʾkh
watchfulness
BBB 703; GMS 985; W-Lii 548.23, 581, 590

10379 **wyγrʾtyy** M هشیار، بیدار
wiγrātē ⇒wγrʾty(y)
watchful
GMS 215; *wγrʾtʾkw*, W-Li 71

10380 **wyγrʾyš-** B, C بیدار کردن
wīγrēš (wyγryš-) ©impf. ⇒wγrʾyš-
(*to*)wake, (*to*)arouse
C2, 83R10; *wyγrʾys*, TSP 13.25 n p228; S W, IIJ 1976, p55.25, 56 n p

10381 **wyγryš-** ⇒ wyγrʾyš-

10382 **wyγš-**[1] B, C خوشحال‌شدن
wīγaš ©impf. ⇒wγš-[1], wyγwš-
(*to*)rejoice
VJ 27[b], 1458; C2, 86V2

10383 **wyγš-**[2] C رهانیدن
wīxaš ©impf. ⇒wγš-[3], wyxš-
(*to*)save
C2, 23V5

10384 **wyγwš-** S خوشحال‌شدن
wīγuš ? ©impf. ⇒*wγwš-, wyγš-[1]
(*to*)rejoice
MSP b 151; GMS 213 n 1

10385 **wyjt-** ⇒ wjt-

10386 **wyjtkʾry(yh)** M تبهکار، گزندکار، گزندرسان
wižat-kārē (ʾwjytqʾry)
evildoer
GMS 219; Hen. Cosm. BSOAS 12, 307.23

10387 **wyjtrγ** M قلیا
wižtarγ ? ©<**wižgarta*; Oss. *izgard* ⇒wyẓtʾrγ
alkali
GMS 1056A

10388 **wyjtrγnyy** M قلیایی
wižtarγnē ?
alkaline
GMS 1056A

10389 **wykn-** ⇒ wyγn-, wyqn-

10390 **wyqn-** M ویران کردن
wikan (wkʾyn-) ©3sg. pres. *-dy* ⇒wyγn-, wyknt-
(*to*)destroy
wyqndyh, Hen. Cosm. 307.65 "destroyed" ?; AVS 99

10391 **wyknt-** S ویران‌شدن
wikand ©pt. st. ⇒wyγn-, wyqn-
(*to*)destroy
Anc. Lett. 2.13 apud. Hen. BSOAS 12, Date. 605 n 6

10392 **wymʾnt** S مرز
wimand ⇒wmʾnd
border
Karab. Insc. 20, 21 apud. BBB 687; Mack. AI 25 425.18

10393 **wyn** B, C دید، دیدار، بینایی، رؤیت
wēn ©ob. *-y*
view, appearance, sight
VJ 878; SCE 564; STii 7.25; TSP 5.121, 7.88, 10.20, 16.32; BSTBL p142; C2, 61V23, 25; *wyny*, VJ 364; Dhu. 97

10394 **wyn-** دیدن(در بیشتر متون)
wēn ©<**waina*; Av. *vaēna* ©inf. *-(ʾ)y* ⇒wyt-
(*to*)see
GMS 33, 579; VJ p122; BSTBL p142; TSP p276; STii p600; SCE p74; C2 p231; BBB p138; KG 2354; MDii p214; MSP b21 b95; Frag. Len.

p111; Sund. AoFviii 1981 p219

10395 **wyn'** M, C چنگ، عود(سنج)
winā, winā(k) (wyn'k(h)) ©Khot. *bina* ©f. n.
harp, lute
GMS 971, 1111n 1; Hen. Tales. 467, 11, 13, 18, 30, 33 41; C2, 60V21: BSTii 890.53; Benv. Eti 315

10396 **wyn' jn-/jt-** M, S چنگ‌نواختن
winā žan/žat (zyt-) ⇒zn-[2], zyt-[3]
(*to*)play lute
Tales. 467.31, 33, 41, 11, 13, 18

10397 **wyn'k(h)** S ⇒ wyn'

10398 **wyn'm'nty** S ⇒ wyn'mndy(y)

10399 **wyn'mndy(y)** M دیدار، شکل
wēnāmandē (wyn'mnty, wyn'm'nty) ©m. n.
appearance
Hen. BSOAS 11.66.5; *-y(y)h*, BSOAS 12; Cosm. 307.12, 55; GMS 1100; STi 65.14 apud. Sund. AoFi 235, 236, 6V14; BSTii 905.7; C2, 57 V7, *wyn'mntw*, 77V9; MSP b95

10400 **wyn'mnty** C ⇒ wyn'mndy(y)

10401 **wyn'nc'y** B پدیدار، آشکار، دیدنی
wēnānčī ©*wyn'n=wēn-ān* <**wainānī*, *-cy*
⇒wyn'ncyk
visible
GMS 997n 1, 1006, 1032; TSP 2.52, 6.90, 7.87; STii 7.4; BSTBL, p142-3; *wyn'ncy*, Dhu. 174

10402 **wyn'ncy'** C مشاهده، کشف، وحی، جلوه
wēn-ānčyā ©f. n.
revelation, vision
BSTii 880.3: C2, 77R3 n p156

10403 **wyn'ncyk** B, M, S پدیدار، آشکار، مرئی
wēnānčīk ©pl. *-yt* ⇒wyn'ncykwstr, n'wyn'ncyk, wyn'ncyqy', wyn'nc'y, wyn'wcyq
visible
TSP 6.1, 15.12, 30; STii 9.7, 12, 15; BSTBL, Dhy. 202; Frag. Len. 101V1; MDii A-14, 13, 24-5; KG 501, 506, 547; BSTii: C2 gloss. p231; *wyn'ncykw*, MSP b47, 79, 98; GMS 1014, 997 n 1, 1032

10404 **wyn'ncykwstr** S آشکارتر
wēnānčīku/əstar
more visible
MSP b51

10405 **wyn'ncyqy'** C دیدار، ظهور، مشاهده، وحی
wēnānčīkyā ©f. n. pl. *-yt* ⇒wyn'ncyk
revelation, vision, appearance
BSTii 832.2, 905.10.14, 915.7; C2, 39V7, 57V10, 14, 104R2, 48R15, 18

10406 **wyn'ndyy** M پدیدار، حاضر، کنونی
wēnandē (wyn'ntk, wyn'nty) ©pres. part.
visible, present, actual
GMS 1068; TSP 2.204, 729, 840, 21 iii 11, 7.87; BSTBL, Vim. 133, 172; SCE 550, 560; Frag. Len. 24, 2

10407 **wyn'ntk** ⇒ wyn'ndyy

10408 **wyn'nty** B ⇒ wyn'ndyy

10409 **wyn'wcy** B هویدا، پدیدار، مرئی
wēn-āwči, wēnāuči ©Pahl. *vēnāβ*
⇒wyn'wcyq
visible
BSTBL, Dhu. 27; GMS 1006, 1075; Bailey. BSOAS 7, 82

10410 **wyn'wcyk** S ⇒ wyn'wcyq

10411 **wyn'wcyq** M, C هویدا، مرئی، پدیدار
wēnāwčīk (wyn'wcyk) ⇒wyn'ncyk
visible
GMS 1014, 1075; BBB; W-Li 40, 14; STi 6.10; STii 1.54, 89, 41, 4.8.10, 3.65, 5.18; BSTi 115, 277; Frag. Len. 49.6; Sund. AoFviii 1981 p219; *-w*, CII 1990 E10

10412 **wyn'wcyqy'** C دیدار، ظهور
wēn-āučīkyā
vision, revelation
STii 3.2

10413 **wyncyk** M دیدنی، پدیدار
wēn-čīk
visible
GMS 475, 1018; Hen. Tales. 473.29

10414 **wynny** C بینا، بیننده
wēn-ne (wyny) ©pl. *-yt*; ob. pl. *-yty*
looker-on, viewer
BSTi 153; BSTii: 888.5, 847.49, 914.3; C2, 57R14, 53R7, 69V15; STi 67.8, 15, 7; GMS 895, 475

10415 **wynt'w ?** B سوراخ
windau ? ©Skt.*wīddha* ? ©loc. *-y*
hole
TSP 2.893 n p180

10416 **wyny** C ⇒ wynny

10417 **wyny(y)** M, C آن، او، از آن او، به او(در بیشتر متون)
wĕne ©<**awana* ©pron. art. gen. dat. m.
⇒'wyn, wny(y), ZKn, w-
that, the, to him, of him

GMS 1444; BBB p136; STi; STii p600; C2 gloss. p232-3

10418 **wyr** B, C, S شوهر
wīr ©Yaghn.*wīr*; Pahl.*wīr* ©ob. -', -*y*; acc. -*w*
husband
SCE 174, 232; VJ 1049, 1054, 1058, 1224, 1244; MDii, Nov. 3 p21.13, 16, 19 p214; C2 nom. *wyry*, 13R23, abl. *wyr'*, 87R5: BSTii 878.5; Frag. 5.8, IIJ 1996, 49

10419 **wyr'** C ⇒ wyr'kh

10420 **wyr'kh** B ارّه
wērāk ? (wyr') ©**wyr*; ✓*wai+ra*
saw
TSP 21 iii 3; STii 6.26; Hen. Zeki Veladi Togan's Armagan, 436; Bailey. Prolexis. 249; AI 4, 33

10421 **wyr'm-** B آرام کردن
wirăm ⇒wyrm
(*to*)calm, (*to*)set at rest
BSTBL, Dhu. 215, 3sg. subj. *wyr'm't*; AVS 74

10422 **wyr'mny** B آرام
wirămnē (wyrmny) ⇒wy'rmn'k
calm
TSP 3.217, 9.137, 16.25, 27, 37; BSTBL, Vim. 71, Dhu. 46, 167, 191, 192, 212, Dhy. 11, 110; GMS 893

10423 **wyr'ms-** B آرام‌شدن
wirams ©med. pass. st.
(*to*)be calm
TSP 6.194; 3sg. pres. pass. st. *wyr'msty*; AVS 74

10424 **wyr'mtk** B آرام، آرامش‌یافته
wirămtē (wyrmty) ©pp.
calm, appeased
BSTBL, Dhu. 107, 145, 168

10425 **wyr'm(y)** B آرامش
wirăm ⇒wyrm, wrm
calmness
TSP 11.20

10426 **wyr'rz-** B لرزیدن
wirarz (wlrz-) ⇒wdrz-
(*to*)tremble
TSP 2.411; GMS 60n 1

10427 **wyr'stk** B آمیخته، درهم
wirə/istē ⇒wr'yδ-, wrysty
mixed, confused
BSTBL, Dhu. 214; Benv. Notesiii 212; STii 10.18, 29; Hen. BBB 560; Gersh. GMS 216 "opposite"

10428 **wyr'yc** B ⇒ wr'yc-

10429 **wyrδt'y** S آمیخته
wirĕθtē ©pl. -*t* ⇒wr'yδ-
mixed
Sund. KG 503 n p191

10430 **wyrγwš-** B ⇒ wyrwxš-

10431 **wyrq-** C ⇒ wyrk-

10432 **wyrk-** B گرگ
wərk, wiṛk (wyrq-) ©<**wṛka*; Av. *vəhrka* ©nom. -*y*; ob. -', -*y*; pl. -*yh*, -*yšt*; ob. pl. -*yšty*
wolf
GMS 141, 485, 511; TSP 2.330, 635, 682, 714, 812; TSP 3.243, 246, 6.8; SCE 310, 358, 137, pred. inst.; GMS 1182; BSTii 889.23; C2, 60R23; Frag. Len. 68, 13, 19; pl. *wrkyh*, TSP 2.635; *wyrqyšt*, C2, 12R3, 12V4; STi 6.8; GMS 1186

10433 **wyrm** M آرامش
wiram ⇒'wrm, wrm, wyr'm(y), wyr'm-
quietness
Sogdica. 50.5; GMS 213 n 2; *wyr'my*, TSP 11.20

10434 **wyrmn"w'k** B آرامش، صلح
wiramnāwē (wyrmn'w'y, wyrmn'w'k)
peace, tranquility
BSTBL, Dhu. 4, Dhy. 341; TSP 2.738; STii 10.41; Sogdica. 50.5; GMS 1083

10435 **wyrmn'w'k** ⇒ wyrmn"w'k

10436 **wyrmn'w'y** B, M ⇒ wyrmn"w'k

10437 **wyrmny** B ⇒ wyr'mny

10438 **wyrmty** B ⇒ wyr'mtk

10439 **wyrwr** S مردانه ؟
wīrwar ? ©<MP *wcyrwr*
manly ?
Sund. MSP b177

10440 **wyrwxš-** C درخشیدن
wirōxš (wyrγwš-) ©Parth. *wrwxšn*
(*to*)shine
TSP 22.2, *wyrγwš't*; perf. *wyrwxšd'r-*, STi 16.8; GMS 216

10441 **wyrxc'** C ریخته
wir(i)xčā ©**wyrxty* ©f. pp. ⇒wr'yc-, wrγd'r-
poured

C2, 57V27: BSTii 905.27

10442 ***wyrxs-** C ⇒ wyrxc'

10443 **wyrxt** C ⇒ wyrxc'

10444 **wyryδ** S آمیختگی
wirēθ ⇒wryst-, wr'yδ-, wr'yδ-
mixture
KG 338

10445 **wryyθ** C ⇒ wr'yδ-

10446 **wryθ'mnty** C آمیزش، اتّحاد
wirēθāmandē ©acc. *-tw*
mixing, union
C2, 48R8; abl. *-t'*, C2, 48R6: BSTii 883.6

10447 **wyrzr** B ⇒ wrzr-, wyzr-

10448 **wys'q** C صلح، آرامش
wisāk ©MP *wisāy*
peace
C2, IR12, 54R23; S W, C2 p51; BSTii 871 V9, 894.23

10449 **wys'yδ-** ⇒ ws'yδ-

10450 **wysδwγth** B شاهدخت
wisδuγd (wystwγth) ©pl. *wystwϒrth*
princess
TSP 6.165; Benv. Titres et Nom Propres. 35; Hen. Mittelir. 94; *wysδwϒth*, Tales. 476.20n; *wystwϒrth*, KG 436

10451 **wysp-** هر، همه، همگی(در بیشتر متون)
wisp (wysph) ©<Av. *vispa* ©nom. *-y*; nom.f *-'*; acc. & nom. *-w*; ob. *-'*, *-y*, *-y'*; pl. *-y* ⇒wyspn, wyspyšnw, KL
all, every
GMS 1214, 1202, 1196; Gersh. JRAS 1942, 98f; VJ p122; SCE p74; BSTBL p143; MDii p214; STii p600; Frag. Len. p112; BSTi 90; STi 10.11; BSTi 880.8; C2 p231

10452 **wysp"δcw** B همه‌چیز
wisp-āδču
everything
VJ 469, *wyspw"δcw*, VJ 137; Gersh. JRAS 1942, 98

10453 **wysp'rδ** B هرجا، همه‌جا
wisp-arθ(e) (wysp'rδyy) ©<**wispaθra* ⇒wyspδr, wysprδ, wsprd, wysprδ
everywhere
BBB p70, 565; SCE 280, 207, 545; GMS 440 n 1; Anc. Lett. 4.5 apud. GMS 1310; Hen. BBB p73, 579.1

10454 **wysp'rδyy** M ⇒ wysp'rδ

10455 **wysp'spγmyy** M پُر گل(همه گل)
wisp-aspraγmē
(*full of*)flowers
Hen. BSOAS 12 Cosm. 307.29; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 140

10456 **wyspδr** S همه‌جا، هرجا
wispaθr ©**wispaθra* ⇒wysp'rδ
everywhere
Anc. Lett. 4.5; GMS 440n 1; Hen. BBB p73.579.1

10457 **wyspδr'k** S شاهزاده
wispəθrē, wispəšē, wispišē (wyspδry, wyspyδr'y) ©pl. *-t* ⇒wyšpšy
prince
Sund. KG 404; pl. *wyspδr'yt*, KG 436; BSTBL, Padm. 47; *wyspδryt*, Hen. Mittelir. 94

10458 **wyspδry** B, S ⇒ wyspδr'k

10459 **wyspγrβ'k** M همه‌دانا، بسیاردانا
wisp-γarβāk ©pl. *-t(t)*
all-wise
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148

10460 **wyspγrβ'ky'** B همه‌دانش(معرفت)
wisp-γarβākyā (wyspγrβkyh) ©f. n.
all-knowledge
TSP 16.44, 9.100

10461 **wyspγrβkyh** ⇒ wyspγrβ'ky'

10462 **wyspγwn'y** B همه گونه، همه‌نوع
wisp-γōne
of all sorts
GMS 1114

10463 **wyspγwnc** B همه‌رنگ، همه گونه
wisp-γōnč
(*of all*)sorts, multicoloured
BSTBL, Dhy. 153, 295

10464 **wysph** S ⇒ wysp-

10465 **wyspn** هر، همه، همگی
wispan ©*wispa* + gen.<abl. *-na* ©pron. infl. of *wysp-*, ob., gen. dat. *-ny*, *n'y*; abl. *-n'*; loc. *-ny* ⇒wysp-, wyspyšnw
all, every
Gersh. JRAS 1942, 98ff.; GMS 1214, 1568; ob. *wyspny*, VJ 112, 128, 396, 1113; TSP 7.200, 8.169, 201; SCE p74; BSTBL p143; MSP; C2, 53V4, 68V7; abl. *wyspn'*, C2 gloss. & p197, 231

10466 **wyspn'** ⇒ wyspn, wyspn'c, wyspn'δ

10467 **wyspn'c** B, M, S همه، همه‌چیز، هر چیز
wispan-āč ©*wyspn'* (abl. pron.) + *-c <haca* (prep.) ©n. & adj.
everything
Gersh. JRAS 1942, 99; GMS 1568; VJ 535; TSP 2.659, 1214, 6.141 p277; SCE 37, 338; BSTBL, Padm. 40; Anc. Lett. 3.18; MDii p214; *wyspn'ch*, Tales 476-6; S W, SGI, 1986, 415-6

10468 **wyspn'cw** B, M, S همه‌چیز
wispan-āču ©*<wispan-āδču, wispanāč-u* ⇒wyspnycw
everything
VJ 533; TSP 3.106, 272, 1237, 11.33, 7.91 gloss. p277; Frag. Len. 27.4; Hen. JRAS 1944, 138.12; *wyspn'cy*, TSP 8.65, 76 etc; *wyspn'cyw*, TSP 2.127, 1228; Frag. Len. 44.2

10469 **wyspn'δ** B, S همه، باهمدیگر
wispan-āδ ©*wispanā* (abl.pron.) + *-δ<hada* (prep.)
with all, all
GMS 1568; *wyspn+ʾδ*, BSTBL, Padm. 51; Anc. Lett. 3.2; S W, SGI, 1986, 415-6

10470 **wyspn'y** ⇒ wyspn

10471 **wyspny"δ'k** B همه کس، هر کس
wispanyāδē
everybody
TSP 2.475; *wyspw ʾdy*, STii 1.68, 4.9

10472 **wyspnycw** B همه‌چیز
wispan(e)-ču ⇒wyspn'cw
everything
VJ 877, 882; GMS 1568

10473 **wysprδ** B, S همه‌جا
wisp-arθ ©*<wyspδr* ⇒wysp'rδ
everywhere
SCE 207, 545; TSP 2.645.883, 9.85, 89, 138, 10.27; BSTBL, Vim. 60, 141, 144, Dhy. 218, 333; Frag. Len. 93.39: O² 39

10474 **wysprtnyny(y)** M پرجواهر، (پوشیده) از هرنوع گوهر
wisp-ratnēnē ©pl. *-t*
full of jewels, covered with all jewels
Hen. Tales. 473.49; GMS 1053, 1243; BBB

10475 **wyspšyr** M همه‌خوبی
wisp-šir
all goodness
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148

10476 **wyspw** ⇒ wysp-

10477 **wyspw(w)** همه
wispu ©acc. sg. nt. adv. ⇒wysp-
all
SCE p74; VJ p122; GMS 1196; BBB 482 f77; C2 p231; MDii p214; KG 422, 439, 492; MSP b49, 51; Frag. Len. p112; W-Li 23, 35 ii 547, 574, 587; STii p600

10478 **wyspy'dy** C هر کس
wispyāδē?
everyone
S W, C2 HR 2 gloss. gen.

10479 **wyspyδr'k** B شاهزاده
wispiθrē, wispəšē (wyspyδr'y, wyspδry) ©*<*visō-puθra* ⇒wyšpšy
prince
BBB 579; Benv. Notesiv 506; Titres et Noms Propres. 24; *-'k*, VJ 5ᵃ, etc. p122; *-'y*, VJ 136 etc. p122; voc. *wyspyδr'(ʾ)*, VJ 52, 1198

10480 **wyspyδr'y** ⇒ wyspyδr'k

10481 **wyspyšnw** B همگان
wispišanu ©*<*wispa- šanām-* ©ob. pl. ⇒wysp-, wyspn
all
GMS 350, 1214; *wyspšn*, Sogdica. 60.26

10482 **wyspzng'n** M همه‌گونه
wispzangān (wyspznk'n)
of all kinds
BBB b28; Hen. Cosm. 307.16; TSP 6.171, 172, 9.2, 45, 139; VJ 1017; BSTBL, Vim. 131

10483 **wyspznk** B هرگونه
wispzang
(*of all*) kinds
STii 10.9, 16, 17; *wyspzncw*, TSP 7.91; *wyspznky*, STii 9.16

10484 **wyspznk'n** B ⇒ wyspzng'n

10485 **wyst** C بیست
wīst
twenty
C2, *yw-wyst* "twenty-one", C2, IR10

10486 **wyst'w** B, M, C پیمان، وعده، سوگند
wistāw ©*<*wi-stu* ⇒wystw
promise, oath
BBB b46; BSTBL, Dhy. 73; GMS 216, 855, 1504; STi 83.19

10487 **wyst'w-** M سوگندخوردن
wistāw

(*to*)swear
Hen. Tales. 472.2

10488 **wystmyq** C بیستم
wīstmīk ©ob. *-y*
twentieth
C2, 55V27, 65R30: BSTii 898.117, 877.8

10489 **wystw** C پیمان، وعده
wistăw ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒wystw wn-, wyst'w
promise
C2, 51R17, 51V18, 77V15: BSTii 885.17, 886.18, 880.15

10490 ***wystw't** C سوگندخوردن
wistawāt ©pres. *wystw*; pt. st.
(*to*)swear, (*to*)promise
perf. *wystw'δ'r-*, STSC 132.18

10491 **wystw'ty** C وعده داده، موعود
wistawāte ©pp.
promised
C2, 48V26: BSTi 884.23

10492 **wystwγrth** S ⇒ wysδwγth

10493 **wystwγth** S ⇒ wysδwγth

10494 **wystw wn-** C وعده‌دادن، قول‌دادن
wistaw wan ⇒wystw
(*to*)promise
BSTii 878.9: C2, 87R9

10495 **wyš** B گیاه، علف
wēš ©<**wastrya*; Yaghn.*wēš*; Wakh. *wīš*; Pašt.*wāš* ©ob. *-y*
herb, plant
Bailey. Prolexis. 92; VJ 965, 1128, 1129, 1366-68; TSP 2.224, 1209, 13.6, 21iii 15; Hen. Texts. 718

10496 **wyš'k(k)** B علف، گیاه دارویی، برگ
wĕšē, **wišāk** ?
herb, medical plant
TSP 3.215; VJ 1128; Frag. Len. 84b2

10497 **wyš'kk** B عالی، باشکوه، مجلّل
wiš(a)k(w) ? (wyš'kw) ©<**yisyaka* ⇒wyšq
excellent, splendid
VJ 855 n p95; VJ 946; Gersh. TSP 1969, 175

10498 **wyš'kw** ⇒ wyš'kk

10499 **wyš'nd** M آنها، ایشان
wĕšand (wyšnt(y), wyš'nt) ©nom. ob. 3pl. pers. pron. *-art.* ⇒wyšnd(y)
they, them, their
GMS 1384, 1407; STii p601; ob. *wyš'ndy*, GMS 1396; *wyš'nty*, Tales. 478.5; Frag. Len. 29.7; *wyš'ntw*, Hen. Tales. 478.2

10500 **wyš'nt** C, S ⇒ wyš'nd

10501 **wyšγwrt** B علف‌زار
wĕš-xurt
grassland
TSP 13.6

10502 **wyšq** C, B عالی، نجیب
wišak, wišk ⇒wyš'kk
noble
BSTii 851.3: C2, 12V3 n p56; Benv. Eti 330

10503 **wyšk'yrt'y** B باز(چشم گشوده)
wiškĕrte ⇒wšk'yrt'y
open(*of eyes*)
BSTBL, Dhy. 102; Benv. Eti 309

10504 **wyšqyr-** C باز کردن، باز
wiškĕr (wyškyr) ©3sg. impf. *wyšqyr*
(*to*)open
BSTii 889.14: C2, 60R14; Benv. Eti 308; Frag. Len. 44.3 apud. S W, BSOAS 1981, 236

10505 **wyškyr** S ⇒ wyšqyr-

10506 **wyšqyrd-** C میخکوب کردن، کوبیدن
wiškērδ (wšqyrd-, wyšqyst-, 'wšqyrd) ©impf. ⇒wšk'rδ
(*to*)nail, (*to*)strike, (*to*)knock in
BSTii 875.18; C2, 66V18 n p74.22

10507 **wyškyrδy** B نقّاشی باسوزن، سوزن‌دوزی
wiškērδē ⇒wšk'rδ, ptškrδ-
pierced with needle
TSP 3.199; Hen. Texts. 728; TPS 1945, 152 n 1

10508 **wyšqysc** C افراشته، نصب‌شده
wiškĕstč ? ©f. pp. ⇒wšqyšty
set up, fixed
C2, 87R11: BSTii 878.11

10509 **wyšqyst-** ⇒ wyšqyrd-

10510 **wyšqyšty** C افراشته، نصب‌شده، میخکوب‌شده
wiškĕštē ©pp. ⇒wyšqysc, wšqyšty
set up, nailed
C2, 31R22: BSTii 892.22

10511 **wyšn** B, M, S آنها، ایشان(در بیشتر متون)
wĕšan ©<**awaišām* ⇒wyšnw, wyyšn
they, them, their
EGSii 117; GMS 1404, 1447, 1449; VJ 16, 1443

10512 **wyšnd(y)** M آنها، ایشان(در بیشتر متون)
wĕšand(ī) (wyšnt(y)) ©ob. *-y* ⇒wyš'nd, w-
they, them, their
GMS 1399n 1, 1448, *-(y)yh*, GMS 1384; STii

p601; BSTi 72, 69 etc.; C2 gloss. p233

10513 **wyšnt(y)** C ⇒ wšnt(y), wyš'nd

10514 **wyšnw** B, S آنها، ایشان
wĕšanu ©*awaišām* ©3pl. pron *art.* ob. ⇒wyšn, ZKyšn(w), ZKyḤMw
they, them, their, those
GMS 350, 1447; VJ 12ª, 98, 1394, 341; SCE 7.259; BSTBL, Vim. 53, 170; Anc. Lett. 5.4; MSP

10515 **wyšprkr** B, M ویشپَرکَر(نام یکی از خدایان: فاعل مطلق، کردگار، در مانوی عنوان روح زنده: مهریزد)
wišparkar,wišvarkar ©<Skt. *viśva-karman*
Vishparkar, All-maker (*a god*)
VJ p122; TSP 8.42 n p215; Hen. BBB 506 *wi-spara-kara,* Cosm. 312.106, 317n; Humbach. AI 4, 402-6, *vayuš-uparō-kairyō*

10516 **wyšpš'k** B ⇒ wyšpšy

10517 **wyšpšy** C شاهزاده، ولیعهد
wišpəšē (wyšpšyyh, wyšpš'k, wyšpwšy) ©Av. *vīsō puθra-*; Parth. *wispuhr*; <*wispəšē* <**wispiθre* <**wispuθraka* ⇒wyspyδr'k, -pšy, wyspδr'k
prince, crown prince
BBB p73 579; GMS 450, 1685; STi 83.21; *-š'k*, TSP 6.166 n p207

10518 **wyšpšyyh** M ⇒ wyšpšy

10519 **wyšpwšy** ⇒ wyspyδr'k, wyšpšy

10520 **wyštm'x** M بهشت
wəštmāx (wštm'x) ⇒wštm'γw
paradise
GMS 210n 2.398

10521 **wyt** ⇒ wy-

10522 **wyt-** دیدن(در بیشتر متون)
wĭt ©pt. st. ⇒wyn-, wyd'r-, wytwδ'r-
(*to*)see
GMS 579, 879; STii 5.36; STi 86.2-3; TSP 2.659, 7.89 BSTBL p142; C2 p231; KG 381; MDii p214; MSP b49, 111 b32; Frag. Len. p112; AVS 97

10523 **wyt"p** B تابش، درخشندگی
witāp
illumination
BSTBL, Dhy. 333

10524 **wyt"p-** B, C تابیدن
witāp (wyt'p-) ©<**wi-tāpa*; Parth. *wyt'b* ©impf. *wyt'p*
(*to*)shine, (*to*)illuminate
TSP 14.33; BSTBL p144; GMS 216, 588; C2, 77V16: BSTii 880-16; AVS 106

10525 **wyt'k** M, B دیده، دیدنی، پدیدار
wĭtē (wyt'y, wytk)
seen, visible
Hen. BSOAS 11.70.4; TSP 2.658; Anc. Lett. 5.13; *wyyt*, GMS 1158; Tales. 473.30

10526 **wyt('k)** S ریسمان
wyt(ăk ?)
cord
MDii p214; MDiii p131

10527 **wyt'p-** ⇒ wyt"p-

10528 **wyt'p'k** B آذرخش
witāpāk
lightning
TSP 9.32, 34, 38, 39 n p220

10529 **wyt'p'mnty** C تابش، تجلّی(ظهور مسیح)
witāp-āmandē
shining forth, Epiphany
STi 31.11; GMS 1100; C2, 55R16: BSTii 897.76

10530 **wyt'r-** B ⇒ wytr-

10531 **wyt'rt-** B, S رفتن، روانه‌شدن
witart (wytrt-) ©pt. st.; pres. *wytr-*
(*to*)start, (*to*)go
GMS 934; Hen. Mittler. 63; Frag. Len.; Vim. 8; Anc. Lett. 2.8, 9, 36, 5.11, 15; KG 348; inf. VJ 299; BSTBL, Dhu. 81; STii 8.8

10532 **wyt'w-** B, M تاب‌آوردن، تحمّل کردن
witāw ©<**wi-tāw* ⇒w't'wp'zny'h
(*to*)endure
GMS 216

10533 **wyt'wγs-** B آب‌شدن، ناپدیدشدن
wituxs ⇒wyt'yc-, wyt'xs-, wytwγt-
(*to*)melt away, (*to*)disappear
TSP 2.1060; BTSBL, Dhy. 157; BBB 62.516; GMS 113

10534 **wyt'wn'k** B لجباز، سرسخت
witāwnē
obstinate
TSP 2.1130

10535 **wyt'wr** B ⇒ wytwr

10536 **wyt'xs-** S گداختن، آب‌شدن
witaxs ©<**wi-tak* ⇒wyt'wγs-
(*to*)melt
Sund. MHC p32.10

10537 **wyt'y** S ⇒ wyt'k

10538 **wyt'yc-** B گداختن، آب کردن
witēč ©<*wi-tāčaya; ✓tak; Parth. wd'c ©trans. v. ⇒wyt'wγs-, wytwγt-
(to)melt
BSTBL, Vim. 132; AVS 73, 118

10539 **wyt'yr-** B روانه‌شدن، رهسپارشدن، به‌راه‌افتادن
witir, witər ? ©Yaghn. tīr; <*wi-tṛya- ⇒wytr-
(to)start, (to)go
GMS 185; VJ 272; AVS 105 n 1

10540 **wytγwy** B رنج، درد
witx(w)e (wytγyy, wtγyy) ©<*wata ahu
suffering
GMS 391 n 2; BSTBL p144; TSP 3.117, 5.109, 9.58, 65, 123, 134; SCE 466

10541 **wytγyy** ⇒ wytγwy

10542 **wytk** ⇒ wyt'k

10543 **wytr-** رفتن، گذشتن، روانه‌شدن
witar (wyt'r-, wtr-) ©impf. wytr ⇒wyt'yr-
(to)start, (to)depart, (to)pass go
VJ p122; BSTBL p144; GMS 185, 213 n 2, 630; TSP p277; C2 p231 n p66; MSP; MDii; O² 15; Frag. Len. 92.15; SCE 567; wyttr, VJ 828, 1116, 1296

10544 **wyθrbnync** C نگران
wiθarβərənč ©*wyθrb-
worried
STi 37.4; GMS 1279; Sund. AoFiii 1975, 14V4

10545 **wytrt-** B ⇒ wyt'rt-

10546 **wytrxty'** C فشار، ستم
witraγdyā
oppression, constraint
BSTii 683.14; Benv. Et. 1.319; C2, 48R16 n p86

10547 **wytwδ'r-** B, M, S دیدن
witu- δār ©perf. st.; trans. pret. ⇒wyd'r-
(to)see
BSTBL, Dhy. 162, 309; VJ 3, 4, 1034, 1493; TSP 2.312; KG 636; Frag. Len. 57.2, 3, 60.2; wyd'r- C2, 64R24, 104R13, 57R31

10548 **wytwγt-** B, C گداختن
wituγd ©pt. st.; perf. wytwγd'r- ⇒wyt'wγs-, wyt'yc-
(to)melt
BSTi 276; Gersh. JRAS 1946, 180

10549 **wytwγtk** B گداخته
wituγdē ©<*wi-taxtaka ©pp. ⇒wyt'wγs-
molten
BSTBL, Intox. 14.15

10550 **wytwr** تا (در بیشتر متون)
witŭr (wyt'wr)
until, up to
VJ 115, 59ᵉ, 924, 1253, 1242; TSP p277; SCE 282; BSTBL p144; MDii, Nov. 5.8; Anc. Lett. 1.12; STi 7.5, 32.17, 73.16, 84.6; STii 9.14; C2 gloss. p231; KG 559

10551 **wyws-**[1] M سپیده‌دم، بامداد
w(i)yus ©Av. vyusa ⇒wy'ws
morning, dawn
Bailey. Prolexis. 264; BBB 572 a8

10552 **wyws-**[2] C سپیده‌دمیدن، صبح‌شدن
w(i)yus ©Av. vīusaiti ©perf. wywsd'r-
(to)dawn
STi 33.11; GMS 217, 877 n 2

10553 **wyx** B, S بیخ، بن، ریشه
wēx, wīx (wyxh) ⇒wyγ(h)
root
BSTBL, Dhu. 75, 78, 267; Hen. Cosm. BSOAS 12, 312.123; BSTii 831.22: C2, 102V22; KG 428; Sund. MHC p27.6; AoFviii 1981, 22R4, -y, 22R3

10554 **wyxh** ⇒ wyx

10555 **wyxnš** M رهایی
wīxanš ©impf. ⇒wxš-, wγ'nš, wγ'rš
salvation
BBB 490

10556 **wyxš-** C رهاندن
wīxaš ©impf. ⇒wxš-, wγ'rš, wγ'nš, wyγš-²
(to)save, (to)liberate
C2, 69R32, 23V5

10557 **wyxšpwr** C بیشاپور
wēhšābur
Wehshapur(*an anciant city of Pars*)
C2, 1R6n p50

10558 **wy(y)** M آن، در آن
wē,wyā ©pron. art. loc. m. f.; gen. f. ⇒w-, wy', 'wy(h)', ZKwy(h)
in that, it, the
GMS 1399, 1439; wyyh, Hen. Magi. 142.6; wyy, KG 2363 p142.6f

10559 **wyy(h)** ⇒ wy(y), wy'

10560 **wyyšn** M ایشان
wēšan ⇒wyšn
they
Hen. Tales. 473.1

10561 **wyyt-** ⇒ wyt-

10562 **wyz'w** M خاموش
wizāw ©Parth. *wzw-*; Khot. *buysu*
extinguishing
GMS 216, 957

10563 **wyzp** S ترس، وحشت
wižp ?, užp/b ©abl. *wyzpy'* ⇒wzp-, wyẓpγwn'k, wyžpγwnc
terror, fear
Mack. AI 25, 1985, 422, 20

10564 **wyẓpγwn'k** B وحشتناک، مهیب، باابهت
užb-γōnē (wyžpγwny) ⇒wyzp, wzpγwn'k/y
terrible, awesome
TSP 6.193; Hen. Texts. 723; GMS 212 n 2, 1114; C2, nom. 5V28, gen. 61V20, loc. 31R24, 69V30; pl. *-t*, C2, 60V28; Benv. JA 1955, 317; *-th*, TSP 3.150

10565 **wyžpγwnc** C وحشتناک، مهیب، باابهت
užb-γōnč ©f. adj. ⇒wyẓpγwn'k, wzpγwnch
awesome, terrible
C2, 57R3

10566 **wyžpγwny** C ⇒ wyẓpγwn'k

10567 **wyzp(h)** ⇒ wzp-

10568 **wyzr-** B, M , C مستقیم، راست
wizr (wyrzr, wyzrh) ©Av. *vərəzra* ©*-y(y), -w, -'* ⇒wzrw, wrzr-
straight, true
GMS 146, 522; acc. adv. *wyzrw*, BSTBL p144; Frag. Len. 93.39; STi 63.17; STii 7.31, 33, 5.31, 4.44; C2, 61V26; *yzrrw*, Vim. 74; *-h* BSTBL, Dhu. 283; abl. *wyzr'*, C2, 12V17; *wyzry(y)*, STii 2.19; Tales. 469.19; BBB; *wyrzrw*, TSP 2.751; *wrzry*, TSP 2.870; *wrzrw*, TSP p276; Dhy. 14, *wrzrh*, BSTBL, Vim. 27; *wyrzry*, TSP 2.76, 7.41

10569 **wyzrh** B ⇒ wyzr-

10570 **wyžt'** C تأخیر
wižtā ©f.
delay
wyžt' wn- "to delay"; BSTii 890.43, 45, 917.6; C2 p232, 52R6, 60V11, 13; Benv. JA 1955, 314; C2 p99.6

10571 **wyẓt'rγ** B قلیا
wižtarγ/x ? ⇒wyjtrγ
alkali
TSP 9.30; GMS 1056A

10572 **wyztk'ry** S بدکار، تبهکار
wižat-kārē
evildoer
MSP b185

10573 **wz-** M, B پریدن
waz ⇒wz'nt'k
(*to*)fly
GMS 1635

10574 **wz'nt'k** B پرّان، پرنده
wazandē ⇒wz-
flying
TSP 3.204 apud. Hen. Texts. 729

10575 **wz'rk** B بزرگ
wazark (RB, wzrg) ©<OP *vazarka* ©pl. *-t(t)* ⇒RBk(ʾ)
big, great
TSP 6, 166; VJ 206; GMS 50, 976; W-Lii 546.17, 566

10576 **wz'y** C ⇒ pyš-wz'y

10577 ***wz'y-** C ترک کردن
wizāy ©Parth. *wz'y-*, *wz'd-*, *wizyh*; Av. *ivīzayaθā*; Oss. *izayun*
(*to*)leave
S W, C2 p96 51R21, *pyš wz'y* "heirloom"

10578 **wz'yδw'd** S ⇒ wjyd w'δ(δ)

10579 **wzγ'm** B کاملاً، به‌راستی
uzγām ©<**uz-gāmam* ⇒'wzγ'm, zγ'm
absolutely, certainly
SCE 204, 456; BSTBL, Vim. 182, Dhu. 52

10580 **wzn'** C سنگاب تعمید، آبزن(ظرفی که برای غسل تعمید به کار برده می‌شود)
wāznā ©<Syr.
font
C2, 57R4; S W n p115

10581 **wzp-** B ترس، وحشت
užb/p (wžp') ©<Av. *azōbā* ©f. n. ⇒wyzp, wjp-
fear, terror
GMS 309; C2 gloss. acc. *wžp'*; abl. *wžpy'*, BSTii 832.11, 846.22, 23R15, 69R20, 104R11

10582 **wžp'** C ⇒ wzp-, 'wžb-

10583 **wzpγwn'k/y** B وحشتناک
užp-γōnē ©<**azōbā-gaona-* ⇒wzpγwnch, wyzpγwn'k, wzpγwn'ystr
terrible
-*w*; VJ 314; Benv. Notesiv 502; pl. -*th*, TSP 3.150; GMS 1114

10584 **wzpγwn'ystr** S وحشتناک‌تر
užpγōnistar ⇒wzpγwn'k/y
more terrible
Sund. MHC p29.7

10585 **wzpγwnch** B وحشتناک
užb-γōnč ©f. adj. ⇒wzpγwn'k/y, wyzpγwn'k, wyžpγwnc
terrible
VJ 63[e]

10586 **wzprnh** B کاجیره، زرتک ؟(عصفر، نوعی گیاه)
wizparm ?, uzparn ?
(*name of a*)plant, safflower
TSP 3.172; Hen. Texts. 727.172

10587 **wzrg** M ⇒ wz'rk

10588 **wzrw** B راست
wizru (wyrzr) ⇒wrzr-, wyzr-
straight
BSTBL, Dhu. 147

10589 **wzyn** C = w+ zyn ⇒ zyn[1]

10590 **wzyšth** M ماهر، پرشور ؟
wizēšt ? ©<Parth. *wzyšt*
zealous ?
Hen. BBB p 138, *wzyštyh*

X

10591 **x-**[1] M, C, S بودن
x- ©<*ah-/h-* ⇒x't, x'y, xcy, xnt, xnd, xy[1], 'ym(ʲ), 'yš, -'yšδ', 'sty[1], γ-[1], γ'n[1], γ't, γ'y, γcy, γnt[1], y't, y'y, ycy, yšt'
(*to*)be
GMS 760-86; BBB p138; AVS 221-7; C2, 232; STii p583; KG p142; MSP p55

10592 **x-**[2] M, C, S بن ضمیر(حرف تعریف برای حالت فاعلی)
©pron. art. st. nom. ⇒xw, x', x'nd, x'n'[1], xyδ, xwnx, xwny
GMS 1405; BBB p136

10593 **x"** M ⇒ x'

10594 **x'** M, C آن، آنها
xā (xh, x") ©pron. art. nom. f. sg. & m. f. pl. ⇒xw, w'[1], γh, γ', ZKh, 'xh
that, the, she, it, they
GMS 1398, 1415-7; STi; STii 3.2; BSTi p38; Sund. MHC; C2 gloss. BBB b78 e13 f6; S W, TPS 1994, 43-50

10595 **x'n'**[1] M, C آن
xānā ©f. demons. pron. pl. *x'nd/t* ⇒w'n', x-[2], x'nd
that, the, they
GMS 1405, 1418; C2 gloss.; BBB 566

10596 **x'n'**[2] M, C, S خانه
xānā ©f. n. nom. *x'n'*; acc. ob. *x'ny(y)*, pl. *x'nyt* ⇒x'n'kh, γ'n'k(h)
house
GMS 884, 973, 1263, 1268; nom. *x'n'*, Tales. 470.58; GMS 973; C2, 104V3; acc. *x'n'*, Tales. 467.28; BSTi 119; C2, 104V7, 602R24; ob. *x'ny*, BBB b 39; BSTi 97, 101, 104, 120, 126; C2, 1V7, 51R31, 60V29; CII 1990 F8; acc. *x'ny*, STi 31.16; Sund, AoFviii 1981, 5R14; GMS 1263; pl. *x'nyt*, STi 24.6; STii 3.27; GMS 1268

10597 **x'n'kh** S خانه
xānā(k) ©f. n. ⇒x'n'[2], γ'n'k(h)
house
KG 467

10598 **x'nd** M آنها، ایشان
xānd (x'nt) ©pron. art. pl. ⇒x-[2], x', x'n'[1]
those, the
GMS 1402, 1419; Hen. Cosm. 307.2; STi 21.11, 29.9, 12, 33.13, 39.6, 41.3; Sund. AoFviii 1981 p219; STii 6.19; BSTii 839.3, 7, 892.8; C2 gloss.; W-Lii 569; BBB 566

10599 **x'nt** C ⇒ x'nd

10600 **x'nycyq** C ⇒ x'nycyk

10601 **x'nycyk** M(S) خانگی
xānē-čīk (x'nycyq) ©ob. pl. -*ty*
(*of*)house
GMS 1017, 1062; STi 8.15; CII 1990 E14; -*w*, F25

10602 **x'š** C پارچه، پوشش، کفن
xāš ©pl. *x'št*; ob. pl. -*ty*
clothing, garment
C2, 60R24, 68V8: BSTii 889.4, 843.39; CII 1990 E1

10603 **x'št** ⇒ γ'št

10604 **x't** M

xāt ©*ahati; x+āt* ©3sg. subj. ⇒ʾt², ʾstʾt, γʾt
GMS 773; BBB 527

10605 **xʾtwn** C, S(M) خاتون، ملکه
xātūn (γʾttwnh) ⇒γʾtwnh
queen
STi 87.24; Benv. Titres et Nom Propres. 31; CII 1990 B6 nb

10606 **xʾw-** M, S زدن، شکستن
xāw ⇒xwst-, γwʾw-, γʾw-¹
(*to*)beat, (*to*)break
Sund. MHC p31, 37.1, 7, 3; pl. *xʾwʾnt*, GMS 233; BBB p58, 505

10607 **xʾx** M چشمه
xāx ©ob. pl. *-tyy* ⇒γʾγh
source
GMS 395; Sund. 1994, 45

10608 **xʾxsry** M سرچشمه
xāx-sarē ©pl. *-t* ⇒γʾγsrc
source, spring
GMS 1653; Hen. Cosm. 307.34

10609 **xʾy**
xāy, xāī ©*x+ʾy* ©3sg. impf. ⇒γ-¹, ʾʾy¹, γʾy
GMS 771; MSP b147 p55

10610 ***xc-** S پیروی کردن، دنبال کردن
xač ©<**hak* ©3pl. *xcnt*
(*to*)follow
Sund. MSP b103

10611 **xcy** M, C
xa/əči (xcyh) ©√**ah-* ©3sg. pres. ⇒x-¹, γcy, ʾsty¹, ʾyncy¹, ʿycy, ycy
GMS 770, 372; STii p583; C2 gloss. p232; BSTi 80, 159; KG p192; *xcyy*, BBB f5, 7, 76, 89

10612 **xcyh** M ⇒ xcy

10613 **xδwk** M خشم، حسد(خَدو ک)
xaδūk ⇒γδwk
anger, jealousy
BBB b17 p92

10614 **xγr** C خنجر، شمشیر
xa(n)γar (xnγr) ©ob. *-y* ⇒γnγr(h)
dagger, sword
GMS 335; STii 2.7; BSTi A13, 29; *xγry-dʾr*, BSTii 843.36, 37: C2, 68V5, 6, 83V5, 87R 17; Hen. Sogdica. 35.2

10615 **xh** S ⇒ xʾ, γh

10616 **xnd** M
xand ©3pl. pres. *ah-* ⇒x-¹, ʾnt², xnt, γnt¹
GMS 764; STii p583; C2 p232; BSTi 205

10617 **xnγr** M ⇒ xγr

10618 **xns** M استوار، مطمئن
xans ⇒xs, γns²
safe, strong
GMS 338, 525; BBB p104 f57

10619 **xnsyʾ** M استواری، اطمینان
xansyā ⇒γnsyʾkh
strength, safety
BBB f57

10620 **xnš-** M, S کشیدن
xanš ©pt. st. *xnšt-* ⇒xrš-, γnš-
(*to*)pull
GMS 343; MSP b 162

10621 **xnt** S, C
xand ©3pl. pres. ⇒ʾnt², xnd, ʾynt, ʾstʾnt, γnt¹
GMS 764; STii p583; BBB 761, 544 b4; MSP 55; KG 473 etc.

10622 **xr-**¹ C خر
xar ©ob. *-y* ⇒γr-³
donkey
STi 36.2; S W, C2 n p177, 178

10623 **xr-**² C راه‌رفتن، پیمودن
xar ©<**har-* <**sar* ©impf. *xyr* ⇒xrt-, γr-¹
(*to*)walk
GMS 611, 714

10624 **xrʾwny** C زنا، تجاوز جنسی، شهوت‌رانی
x(a)rūnē (xrwny)
adultery, fornication
BSTii 829.17, 830.19, 831.28: C2, 102R17, 102V 19, 28 n p177, 178; STi 4.8, 9, 10; Sund. AoFiii p84 n 140

10625 **xrγwšy** M خرگوش
xar-γōšē ? ⇒γrγwšk
rabbit
GMS 968; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145 n 1; *-yy*, BBB p138

10626 **xrmy** M (نوعی) گیاه
xarmy ?
(*a kind of*)plant ?
BBB ob. pl. *xrmtyʾ*, 574 p72

10627 **xrš-** M کشیدن
xarš ©**krša-* ⇒xnš-, xš-, γrš-
(*to*)pull
GMS 343

10628 **xrt-** M, C, S راه‌رفتن

xart ⇒xr-[2], xyr-, γrt-, ʾγʾyr-
(*to*)walk, (*to*)go
Tedesco. ZII 2.35f; BBB 531; GMS 603, 848; STi 19.17; Sund. AoFviii 1981, 28R16; STii 1.44, 4.4, 39; C2, 13R16; pt. st. & pt. inf. MSP b 153; KG 454, 590; BSTi 96

10629 **xrtry** S(M) قاطر، استر
xartarē ⇒γrtrʾk
mule
CII 1990 E9

10630 **xrty** C ⇒ xrtyh

10631 **xrtyh** M رفته، گذشته، سپری
xartē (xrty, xrtyy) ⇒γrtʾk
gone, passed
GMS 961; Hen. JRAS 1945, 153.4, 8; C2, 60R27; CII 1990 F5, 16

10632 **xrtyy** ⇒ xrtyh

10633 **xrwm** M زمین، خاک
xrum ©Av. *xruma* ⇒xwrm, γwrwm
earth, soil
GMS 415, 482; Gersh. JRAS 1942, 101; AHM 189

10634 **xrwmztʾ** ⇒ xwrmztyc

10635 **xrwnh** S حُلوان
xurwan
Hulwan(*place name*)
KG 398

10636 **xrwny** ⇒ xrʾwny

10637 **xryc** M خرید
xarīc ©<**xrītī* ⇒γrʾyc(h)
purchase
BBB 567; Tales. 470.56

10638 **xrycq** ⇒ xrycyq

10639 **xrycqyʾ** C روسپی گری، زنا
xarīckyā
adultery
STi 4.8; AoFi 230.8; "purchasable" AoFviii 1981, 219

10640 **xrycyq** C روسپی، زن زناکار
xarīčīk, xarīčk (xrycq) ⇒γrʾyckʾ
prostitute, whore
GMS 976; STi 19.9, 12; C2, 48V18; ob. pl. *xrycyqty*, C2, 102V25; BSTii 831.25; S W, C2 n p177, 178; +*šmʾryty*, adj. "lewd"

10641 **xryn-** S, C خریدن
xarīn ⇒γrʾyn-
(*to*)buy, (*to*)purchase
pres. st. Anc. Lett. 6.5; CII 1990 F10; trans. pret. *xrydʾr-*, STii 3.26

10642 **xryny** C بازخرید، کفّاره، دیه
xarīnē ⇒γrʾynʾk
ransom
STi 84.19

10643 **xs** C استوار، محکم، مطمئن
xas ©pl. *xst* ⇒xns, γns[2]
firm, strong, secure
C2, 104R5 p97 n25; Sund. AoFi 250.9; AoFviii 1981, 22V2, 25V5, 28V9

10644 **xs-** C حفظ کردن
xas ©<*xans* ©trans. pret. *xsdʾr-*
(*to*)protect
STii 1.4; GMS 338; BBB p104 f57

10645 **xsrδ** S سلطه، قدرت، حکومت
xasarδ/θ ©<*xšaθra*
power, rule
S W, Rock. Insc. Indus valley; ANP 1, 1989, 135

10646 **xswntyʾ** C رضایت، خرسندی
x(ə)sundyā ©<*xwsndyʾ* ⇒ʾxswndtyʾh
contentment, satisfaction
STi 73.9; GMS 425

10647 **xš-** C کشیدن
xaš ©2sg. impf. *xš-*; pt. st. *xšt-*; inf. *xšt-* ⇒γnš-, γrš-, xrš-
(*to*)pull, (*to*)drag
C2, 60R24; trans. pret. *xšdʾr-*, BSTi 250; Gersh. JRAS 1946, 183

10648 **xšʾm** M, C شامگاه، غروب
xšām (ʾγšʾm) ©Av. *xšāfnya*; Parth.*šām*
evening
STi 81.7; GMS 313

10649 **xšʾm xwr-** C شام‌خوردن
xšām xur
(*to*)have dinner
Sund. AoFviii 1981, 23V 6 p186

10650 **xšʾm xwrnyy** M شام، غذای شب
xšam-xurnē
supper
GMS 911

10651 **xšʾwn** C فرمانروایی، قدرت
xšāwan, xšōn ⇒ʾxšʾwʾn
power, rule, authority
STi 63.8, 84.7; STii 3.16, 37, 48, 5.10, 12, 21, 28; BSTi 267; C2 gloss.

10652 **xš'wnd'r** C فرمانروا
xšōndār ? (xs'wnδ'r) ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒'xš'wnδ'r
ruler
C2 gloss. p232, ob. -*y*, 102R28, pl. -*t*, 26 R4-5; BSTii B27.55, 829.28; CII 1990 G3

10653 **xš'wnδ'r** S ⇒ xš'wnd'r

10654 **xš'y-** ⇒ 'xš'y-

10655 **xšn'm** C بخشایش
xašnām ⇒'xšn'm
mercy
Sund. AoFviii 1981, 21V 20 p181

10656 **xšnk** ⇒ 'xšnk-, xšnq-

10657 **xšnq-** C زیبا، باشکوه، قشنگ
xšang ©ob. -*y* ⇒'xšnk-, 'γšnk-
beautiful, magnificent, excellent
STii 5.9, nom. -*y*; GMS 157, 511; C2, 7R24

10658 **xšnyrq** C نشان، علامت، هدف
xšanirk ©ob. -*y*; ob. pl. -*ty* ⇒'xšnyrk(')
sign, goal
BSTii: C2 gloss. p232 & p74.21

10659 **xšp(')** M, C شب
xšap (yxšpy') ©f. n. nom. acc. -'; loc. -*y'(h)* ⇒'xšp-, 'γšp-, nymyxšp
night
GMS 157; Sund. AoFviii 1981 p219; nom. *xšp'h*, GMS 514; acc. *xšp'*, C2 gloss. p232; loc. *xšpy'*, C2, 57V10; BSTii 905.10; *xšpy'h*, GMS 514; *yxšpy'*, BSTii 879.5; C2, 87V5 "by night"

10660 **xšpncyk** M شبانه
xšapančīk ©<Av. *xšapan*
nightly, nocturnal
GMS 954, 1014, 1671; W-Lii 547.2; BBB

10661 **xšt-** C ⇒ xš-

10662 **xšwmyc** M ماه دوازدهم سغدی
xšumĕč ⇒'γšwmyc(y), 'xšwmyc
twelfth month of the year
Hen. JRAS 1945, 154.34; GMS 1275

10663 **xšwnc** C ملکه
xšŏnč, xšəwanč ⇒xšywnc
queen
STii 1.16, 28, 46, 78, 84, 91, 95, 3.8; GMS 132, 1273; voc. STii 1, 95

10664 **xšwndyy** ⇒ 'xwšndy(y)

10665 **xšwnqy'** C سلطنت، فرمانروایی
xšewankyā, xšəwanakyā ⇒xšywnqy'
rule, realm
STii 1.43; GMS 132

10666 **xšwny** C فرمانروا، سلطان
xšəwanē, xšewanē
ruler, king
STii 1.17, 18, 3.9; GMS 132, 1086

10667 **xšy-** C فرمانروایی کردن، حکومت کردن
xšay ('xšy-, xšyy-)
(*to*)dominate, (*to*)rule
Hen. AM 1952, 203.6; 3pl. pres. *xšyyndk*, C2, 1R10, 3sg. impf. *xšy'*

10668 **xšyβt** M شیر
xšiβd ©<Av. *xšvipta* ⇒'γšyβt, 'xš'yβt-
milk
BBB e18; GMS 96 n 1, 157, 243

10669 **xšyδ** M فرمانده، رئیس
xšēδ/θ ©<Av. *xšaēta* ©ob. -*y* ⇒sm'nxšyδ, 'xšyδ, 'γšyδ, γš'yδ
chief, commander
GMS 269; BBB; W-Lii 510, 545.7, 570; CII 1990 G6, 22

10670 **xšymprty** C گردون، فلک(پرده‌ی نیلگون)
xšēn/mpartē
firmament
BSTii 904.21; STSC 106; C2, 57R21 n p116

10671 **xšys** ⇒ 'γšyδ

10672 **xšyšpt βγ** M نگهدارنده‌ی شکوه(از خدایان مانوی، از پسران روح زنده)
xšēšpat ©acc. -*w* ⇒'xšyšpt βγy
Splenditenens(*a Manichean god*)
Hen. BSOAS 12, Cosm. 312.75

10673 **xšywn** C شیون
xšēwan ©Yidg. *xšī-* ⇒'γš'ywn
lament, weeping
STii 3.52; GMS 1084; C2, 31V3, 8; BSTii 893, 3, 6

10674 **xšywnc** C ملکه
xšēwanč ?, xšəwanč ? ⇒xšwnc, xwšywnc
queen
BSTi 305, 334; GMS 132

10675 **xšywnqy'** C فرمانروایی
xšēwanakyā ⇒xwšywnqy', xšwnqy'
rule, realm
STii 5.6, 8, 9.31; STi 15.3

10676 **xšywny(y)** C, M شاه(در بیشتر متون)
xšēwanē ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*; voc. -'

⇒xwšywny, ʾxšywn(y), ʾγšʾywnʾk
ruler, king
GMS 132, 1086; STi 24.2, 25.22; STii 5.19, 23, 24 etc. ob. STii 36.44; BSTi 167 etc.; BSTii 840.10; voc. *xšywnʾ*, STii 5.5; GMS 1253; pl. *xšywnyt*, STii 5.7; ob. pl. *-ty*, STi 6.12; BSTi 168; C2 p234, *xwšywny*

10677 **xšywr rwc** M روز چهارم ماه، شهریور روز(بیرونی: خشیور)
xšēwar ⇒ʾγšywr rwc
fourth day of the month
GMS 157, 171; Hen. JRAS 1945, 152.22

10678 **xšyy-** M ⇒ xšy-

10679 **xtʾw yyšwʿ** M خدا، عیسی خدا(از خدایان مانوی)
⇒xwtʾw
Lord Jesus
GMS 38, 222

10680 **xtwʾ** M داور، قاضی
x(u)tu ©Av. *ratu* ? ⇒ʾγtʾwʾ
judge
Hen. Tales. 466, 468 n 3; GMS 1190; MSP a3 b4

10681 **xtw²** S خود
x(ə)tu ? ⇒γtw(ʾδprm), xwty
self
S W, KG Apd. p198; MSP b75

10682 **xtyʾk** M داوری، قضاوت
xatyāk, əxtyāk (xtyʾq) ⇒ʾxtyʾk
judgement
Tales. 466, 468 n 3; GMS 1110; BSTii 910.50: C2, 61V20

10683 **xtyʾq** C ⇒ xtyʾk

10684 **xtyʾk wʾδy** C دادگاه، جای داوری
xtyāk wāδē
court(*place of judgement*)
Benv. JA 1955, 318; BSTii 910.50, *xtwʾq* ? C2, 61V20

10685 **xw** M, C او، آن(در بیشتر متون)
xō ©pron. art. nom. sg. m. ⇒ʾww,ʾwyn, wyʾ, xwny, xyδ, xʾ, wny(y), wyšnd(y), ZK, ʾγw, γw¹, xww
that, he, the
GMS 1398–1414; acc. GMS 1405, pl. 1406; STii p584; S W, TPS 1994, 43–50

10686 **xwʾc** M, C رنج، درد
xwəč ? ⇒xwc
suffering, pain
GMS 229; Hen. BSOAS 11, 484; ob. *xwʾcy*, C2, 27R12 n p63; BSTii 866.12

10687 **xwʾcnʾk** M رنجور، بیمار
xwəčnāk ⇒xwycnʾk, xwžnʾq
ill
GMS 1059, 1565

10688 **xwʾqr** M سوداگر، بازرگان
xwākar (γwʾkr) ©<**wahākara* ⇒whʾkr, γwʾkkr
merchant
GMS 392, 422, 1121; BBB p116

10689 ***xwʾqryʾ** C سوداگری، بازرگانی
xwākaryā ©adv.
trade
STi 47.3; Sund. AoFiii 71.3 n75

10690 **xwʾn¹** M خوان، سفره
xwān ©MP
table
BBB 750 d12

10691 **xwʾn²** C پیام، درخواست ؟
xwān ? ©pl. *-t* ? ⇒wγwʾnh, γwnʾk³
appeal ?
C2, 26V9 n p62

10692 **xwʾnyzdʾn** M خوان یزدان(ضیافت خدایان)
xwān-yazdān ©<MP ⇒xwʾn¹, yzdʾn
god's festino
BBB 750

10693 **xwʾrʾ** M, C, S خواهر
xwār (xwʾrh, γwʾrʾyšt) ©Av. *xvaŋhar*<*xwahar ©pl. *-t* ⇒γwʾrh
sister
GMS 227, 399, 1565; STi 36.16, 37.22; STii 3.10; KG 451, *-yh*, 2051; Schwartz. HMV 394.3

10694 **xwʾr²** C خورنده، خور(پسوند: خوار)
xwǎr (γwʾrʾk) ©suff.; pl. *-t* ⇒ptrqʾn xwʾr, ʾptγwʾr, yʾtγwʾrʾk, ʾmprt-xwʾryʾ
eater
GMS 226; Sund. AoFviii 1981 p174.19, 180.7

10695 **xwʾrʾk** S ⇒ γwʾrʾy

10696 **xwʾrʾnt** C راست(دست راست)
xwārand (xwʾrnt) ⇒γwʾrʾnt
right(*hand*)
GMS 222, 1066; STi, *xwrnt*, 24.3, *xwʾrnt*, 79.4, *γwʾrʾnt*, 87.19; C2, 57V7, 60V13

10697 **xwʾrh** S ⇒ xwʾrʾ

10698 **xwʾrnt** ⇒ xwʾrʾnt

10699 **xw'ry'** C ⇒ 'mprt-xw'ry'

10700 **xw'ry z'ty** C خواهرزاده
xwāre-zātē ⇒γw'ry z'tk
sister's son
BSTii 843.50: C2, 68V19

10701 **xw's'δ** M خسته
xwāsă̈δ (xw'sδ) ©<**xwās-*; Parth. *wx's'd* ⇒xw't
tired
BBB 688, 714; GMS 81, 417, 539

10702 **xw's'δ t's'δ** M خسته و مانده، بی‌قرار، ناراحت، درهم‌ریخته ؟
xwāsāδ-tāsāδ
disturbed, confused
BBB p82-3, 688

10703 **xw'sδ** ⇒ xw's'δ

10704 **xw'stw'n(y)ft** M اعتراف
xwă̈stwānīft ©<Parth.
confession
BBB 609, 686 c22; GMS 80; Sund. KG p192; Mack. BSOAS 1968, 253

10705 **xw't** M, C خسته، ضعیف
xwāt (γw't) ©Khwar.*'xw'dk* ©pl. *-tt* ⇒xw's'δ, γw"t
weak, tired
GMS 539; BBB 82.688, 606, 690; C2 gloss. p233; BSTii 860.38; *xw'tt*, BSTii 893.31: C2, 31V31

10706 **xw't'r** C ضعیف‌تر
xwātar
weaker
STii 5.11; GMS 1285

10707 **xw'twy** C ضعف، ناتوانی
xwātāwē
weakness
BBB 606; C2 gloss. acc. *-t'w*, 51V11

10708 **xw'ty'** M, C ضعف، سستی
xwātyā (γw'ty'kh) ©f. n. ⇒γw't'yk
weakness
BBB 606, 712; BSTii 892.5: C2, 31R5

10709 **xw'yr-** ⇒ γwyr-[1]

10710 **xwbn** C ⇒ xwβn-

10711 **xwβn-** M, B خواب
xuβn (xwbn) ⇒γwβn-
sleep, dream
GMS 312, 503; *-y*, BBB 695; STii 8.4; loc. *-y'*, C2, 48V9

10712 **xwβw** S, B شاه
xūfu, xuβu ©<**xwa-bawa* ⇒γwβw
king
STii 7.29, 39; KG 595, 597; S W, Apd. 3.4.3; CII 1990 G3, 16, 17, 18

10713 **xwc** C بیماری، درد
xw(ə)č, xwĕc ? ©f. n. ⇒xwyc, xw'c, xwcqy'
illness, pain
C2, 51V2, 60R28; ob. *xwcy*, C2, 60V17, 94V4 n p63, 12

10714 **xwc-** M, C, S خوش، زیبا، خوب
xuč, xwač ©adj. nom. m. *-y*; nom. f. *-'*; pl. *-t'* ⇒γwc-, xwtšy
nice, sweet, pleasant
n. f. *xwc'*, GMS 405, 1193; Hen. BSOAS 12, 318; n. m *xwcy*, STii 3.62, 66; C2, 27V2, 48R2, 94R21; acc. *xwcyy*, GMS 1197; BBB b35; pl. MSP b63

10715 **xwc'wy** C شیرینی، دلنشینی
xučāwē, xwačāwē ⇒xwc
sweetness
BSTii 890.54; Benv. JA 1955, 315; acc. *xwc'w*, S W, C2, 60V22

10716 **xwcq** C باز، گشاد، آزاد
xŭčk, xwəčk ? ©pl. *-t* ⇒xwycq, γwck'
open, free
C2 gloss. p233; BSTii 860.33, 856.9, 16, 887.8

10717 **xwcqy'** C بیماری
xwačakyā, xwəčakyā ? ⇒xwyc, xwc
illness, sickness
BSTii 892.4: C2, 31R4 n p72

10718 **xwcy'q** M خوبی، ظرافت
xučyāk ⇒xwc-, xwtšy
finesse, sweetness
Sogdica. 3; GMS 26, 504, 1110

10719 **xwd** C خود
xwaδ, xuδ ⇒xwty, xwdy
self
GMS 269 n 1 1336 n 1; STii 1.71

10720 **xwd'w** C خدا، شاه، حضرت
xuδāw (xwdw) ©voc. *xwdw'* ⇒xwt'w, γwt'w
King, Lord
STii 1.2, 7, 2.17, 22; 3.22, 38, 46; GMS 131, 1221; STSC 118.5

10721 **xwdbtyq** C با هم، با یکدیگر، هردو
xuδ- δβətīk (xwδβtyk) ©adv. ⇒γwδβty
both, together

BSTii 891.62; STii 5.15; C2, 60V30 *-y* n p132; GMS 1336 n 1; MSP b141, 143

10722 **xwδβtyk** S ⇒ xwdbtyq

10723 **xwdq'r** C ⇒ xwδk'r

10724 **xwδk'r** M تنها
xuδ-kār, xwaδkār (xwdq'r, γwtg'r) ©<**xwata-kăra* ⇒γwδk'r
alone
GMS 269 n 1, 1108, 1124A 1336 n 1; STii 1.71; STi 37.22, 75.20; Sund. AoFiii 1975, 18V6; C2 gloss. p234; BSTii 839.3, 848.55

10725 **xwdw** ⇒ xwd'w

10726 **xwdy** C خود
xuδe, xwaδē ⇒xwd, xwty
self
STii 1.37; GMS 269

10727 **xwj-** M خواستن، آرزو کردن
xōž, xwaž ©**xwaz-aya-* ⇒xwž-, γwz-, γwyz-
(*to*)wish, (*to*)ask
GMS 232, 595, 914; BBB 737

10728 **xwj'mndty** M خواهش، تمنّا
xōžāmande ⇒xwž'mnty
wish, demand
GMS 1100

10729 **xwm'r** M, C همدردی، تسکین
xumār ©<Av. *vohu-mąθra* ⇒γwm'r
consolation, soothing
GMS 208, 346; C2, 31V2, 12: BSTii 893.12

10730 **xwm'r w'βy** S, C تسکین‌دهنده(در مسیحی: فارقلیط)
xumār-waβē ⇒xwm'r
Consoler(*Paraclete*)
Sund. MHC p25 n 26

10731 **xwmn'(h) rwc** M روز دوّم ماه، بهمن‌روز، وهمن روز
xumana ©<Av. *vohu manah* ⇒'γwm'n rwc
second day of the month
GMS 163, 208, 404; Hen. Fasts. 149.1

10732 **xwn** S هون، خیون(نام طایفه‌یی در شمال چین)
xun ©Khwar. *hūn* ⇒γwn[2]
Hun
Anc. Lett. 2.18 apud. Hen. BSOAS 12, 604 f 615 n 4; MDii; Grenet. SI cahier 7, 1984, 167

10733 **xwn-** C خواندن، گریستن
xwan, xun ⇒γwn-[1]
(*to*)call, (*to*)cry
3sg. pres. *xwnty*, C2, 7R18

10734 **xwn'k** S آن
xōnē ⇒γwn'k[1], xwny
that
KG 591

10735 **xwnwx** S ⇒ xwnx

10736 **xwnx** M, C, S آن، او
xō-nax ©demons. pron. nom. sg. m. ⇒γwn'γ, hwnx
that, that one, he
GMS 1410; BBB f50; Hen. Tales. 469.4; Lentz. STii 5.29 p584; *xwnwx*, MSP b58, 70, 190; Frag. Len. apud. SW, BSOAS 1981, 238

10737 **xwny** M, C, S آن، او(در بیشتر متون)
xōnē (xwnyy) ©demons. adj. & pron. nom. sg. m.; f. & ob. *-h*; pl. *-t* ⇒xwnx, xwn'k, γwn'k[1]
that, the, he
GMS 1411-4; BBB e2, 9; STi 40.3, 42.1; STii p584; BSTi 118 etc.; BSTii: C2 gloss.; MSP b62

10738 **xwnyy** M ⇒ xwny

10739 **xwp** M, C خوب، شایسته
xūp ©<Av. *hvapah*; Skt. *svapas* ⇒mntxwpy, n'xwp, γwp
good, skilful
GMS 223, 389; BBB a5

10740 **xwptr** C خوب‌تر
xūptar ⇒γwptr
better
BSTii 854.1: C2, 7V24

10741 **xwpy(y)** M, C خوب
xūp(e) ©in compd. ⇒xwp, mntxwpy
good

10742 **xwr** M, C, S خورشید
xur, xwar ©<*huwar*; *xwar* ©ob. *-y* ⇒xwrtxyz, xwrsn, γwr, xwyr
sun
GMS 223, 389; BSTii 827.48, 843.22, 846.17, 875.3; C2 gloss. p234; KG 366, 560; *xwry*, BSTi 189; CII 1990 G4

10743 **xwr-** M, C, S خوردن(در بیشتر متون)
xwar, xur ©pt. *st.xwrt-* ⇒'mprt, 'ntwxc, swqnt xwr-, γwr-[1], 'mprt-xw'r, 'ntwxc, swqnt xwr-
(*to*)eat, (*to*)consume
GMS 222, 592; STi; STii 1.78; BSTi 188, 296, 117; BSTii: C2 p234; KG 477; inf. *xwryy*, GMS 906

10744 **xwr'ty'** ? M غرور، خودبینی
x/γurātyā ⇒γwry'ty'kh
pride, arrogance
BBB p63, 521

10745 **xwr bγw** C ⇒ xwrβγyy

10746 **xwrβγyy** M خدای خورشید
xur-βaγi ©acc. *-w*
Sun-god
BBB p139; *xwrbγw*, acc. C2, 68V17, 69V13

10747 **xwrc'q** ⇒ xwrcy'q

10748 **xwrcy'q** C خوراک
xurčyāk ©f. n. ⇒γwrtcyk'
food
BSTii 836.3: C2, 108R3 n p179.3

10749 **xwrd'r-** C خوردن
xur-δār ©trans. pret. ⇒xwr-
(*to*)eat
C2, 69R16; Sund. AoFviii 1981, 23V6

10750 **xwrjn(y)c** M ماه دوّم سال(بیرونی: خرجن)
xur-žan(i)č ⇒γwryznych
second month of the year
Sogdica. 27.20; *xwrjncm'x*, Hen. Fasts. JRAS 1945, 149.3, 151.16; GMS 1275

10751 **xwrm** M, C خاک، زمین
xurm ⇒xrwm, γwrm(h), γwrwm
soil, earth
GMS 415; BSTii 848.52: C2, 69V18

10752 **xwrmny** C خاکی
xurm-nē ©adj. pl. *-t*
earthy, (*made of*)dust
BSTii 884.16: C2, 48V19 n p95

10753 **xwrmynqy'** C خاکی، از خاک
xurmēnakyā ©f. n.
earthen(*what is of dust*)
C2, 51V5

10754 **xwrmzt' βγy** M هرمزدبغ، انسان نخستین
xurmazda- βaγi (xwrmzt βγ)
(*name of a*)Manichean god, First Man
W-Lii 500, 546; GMS 163, 284, 391, 499; BBB 724; Hen. Fasts. 154.12; Sund. KG p192

10755 **xwrmzt' rwc** M روز اوّل ماه، هرمزدروز
xurmazda-rōč ⇒'γwrmzt, γwrmzt rwc
first day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 153.6

10756 **xwrmzt βγ** ⇒ xwrmzt' βγy

10757 **xwrmztyc** M اهورایی،(مربوط به) هرمزد
xurmazdič (xrwmzt')
(*related to*)Hormazd
GMS 1278; Hen. Magi. 142.4

10758 **xwrn-** M, C خون
xuṛn ©<Av. *vohunī* ©nom. ob. *-y* ⇒ywxn-, yxwn-, γwrn-, yγwn(w), wγrn-(h), yxwrn-
blood
GMS 208, 492, 1168n 1; BBB 88.763; acc. *xwrnw*, GMS 350; STii 6.9; BSTi 318; Sund. AoFviii 1981, 23V10

10759 **xwrndy(y)** M خورنده، ویرانگر، بلعنده
xwarandē, xurandē ⇒"tr xwrndy(y)
destructible
BBB b15 b95

10760 **xwrnptxwrk** M خون‌آشام، خون‌آلود
xurn-patxurē ⇒xwrn-
blood-stained
Sogdica. 21.19b, *+δndy*, Gersh. Sogd. Cpds 143b, 148

10761 **xwrny pšyncny** C خون‌ریز، خون‌خوار
xurne-pašēnč-nē ©voc. *-n'*; pres. part. ⇒ywxn' 'pšyyk
bloodthirsty(*bloodshed doer*)
STii 6.9; BSTi 318; GMS 893

10762 **xwrnyy "s-** M حجامت(خون گرفتن)
xurn(e)-ās ⇒xwrn-
bloodletting
Sund. Man. Lett. 305.21, 29

10763 **xwr rwc** M روز یازدهم ماه، خور(خیر)روز، روز خورشید(بیرونی: خویر)
xwar- rōč, xur-rōč ⇒γwr rwc
eleventh day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 153.1 & etc. 153

10764 **xwrsn** M, C طلوع خورشید، مشرق(خراسان)
xwar-san, xursan ©ob. *-y* ⇒xwyrsny
sunrise, east
W-Lii 546; BBB; GMS 1014; Gersh. Sogd. Cpds. 143a, 146.6; STii 1.2; BSTii 895.55, 56, 896.58; C2, 54V25, 26, 28; Sund. AI 28.186

10765 **xwrsnc(y)k** M شرقی، خاوری
xwarsančik
eastern
GMS 1014

10766 **xwrsn qyr'n** C خراسان، خاور

xursan-kirān
east
STii 1.22; BBB p139; Sund. AoFviii 1981, 28V 18-9, 21-2

10767 **xwrt** M, C خوراک، غذا
xurt ©<Av. *xvarəti* ⇒γwrt
food
GMS 947; BBB 591, 661; Hen. BSOAS 12, 307.53; BSTi 117, 123; KG 504; STi 24.6; C2, 94V12; BSTii 827.42

10768 **xwrt-** M, C خوردن
xurt, xwart ©pt. st. ⇒xwr-, γwrt-
(*to*)eat
GMS 592, 832, 927; BBB p139; perf. *xwrtδ'r-*, BBB a7; GMS 897; *xwrd'r*, BSTi, 117; STi 34.4; C2, 69R16

10769 **xwrtk'ry** M خورد(ن)
xurtkārē ©inf.
eating
GMS 934

10770 **xwrtx'yzcyk** S باختری، غربی
xwartəxizčik ©pl. *-t* ⇒xwrtxyz
western
KG 348, 349, 325, 326 p192

10771 **xwrtxyz** M, C غروب خورشید، مغرب
xwartəxiz ⇒xwrtx'yzcyk
sunset, west
BBB; GMS 662, 1614; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143a; W-Lii 546, 3; KG 387; ob. *-y*, BSTii 895.56: C2, 54V26

10772 **xwrtxyz kyr'n** ⇒ xwrtxyz

10773 **xwrynyy** M در حال خوردن، خورنده
xwarēnē ⇒γwr'yn'k
eating
BBB f77; GMS 890

10774 **xws'nt** S ⇒ xwsnd

10775 **xws'nty'kh** S خرسندی
xusandyāk ⇒γws'nty'kh
joy
KG 602

10776 **xwsd'r-** C ⇒ xwst-

10777 **xwsm** C غمخواری، توجّه
xūsm, xōsm ⇒xwysm
care, solicitude
STii 3.52, 56; GMS 234, 1094; C2 p97.29 "effort"

10778 **xwsnd** M خرسند
xusand (xwsnt, xws'nt) ©<OP *uθaduš*; MP *hunsand* ⇒γws'nt
happy, joyful, content
Hen. Tales. 469.31; BSOAS 11, 66.16; STii 5.25; BSTi 208; BSTii 893.13: C2, 31V13; KG 595; MSP b164

10779 **xwsndy'** M خرسندی
xusandyā ('xwsdy', xwsnty') ⇒γws'ntyh, 'xws'ndyy'
joy, satisfaction
BBB 523; GMS 425; STi 72.5, 73.9, 12, 18; Sund. AoFviii 1981, 219; C2, 12V30, 60V24, 40V11, 22; Frag. Len. 77R3; BSTii 829.25, 890.56, 907.22, 906.11

10780 **xwsnt** C ⇒ xwsnd

10781 **xwsnty'** C ⇒ xwsndy'

10782 **xwst-** M, C زدن، شکستن
xwast, xust ©pt. st.; pres. **xw'y-*; trans. pret. *xwsd'r-* ⇒γw'w-, x'w-
(*to*)beat
GMS 566, 573; *xwsd'r-*, STii 4.34

10783 **xwsty** M شکسته، زده(فارسی: پیخسته، پاخسته)
xwastē, xustē ©Pahl.*xwastan*
broken, beaten
BBB 505

10784 **xwš-** M, C زیادشدن، رشد کردن
xwaš (xwšy) ©<**waxš-* ©inf. *-y*; pt. st. *xwš't* ⇒'γwš'y-, xwš'ty
(*to*)increase, (*to*)grow up
GMS 428, 910; C2 gloss.

10785 **xwš'mnty** C افزونی، رشد
xwaš-āmandē ©acc. *-tw* ⇒wxš'mnty
growth, salvation
C2, 31V23 n p77: BSTii 893.23, Benv. JA 1959, 131

10786 **xwš'ty** C گسترده، رشدیافته
xwašātē ©pp.
spread, grown up, full grown
BSTii 895.27: C2, 54R27, 87V16

10787 **xwšd'nc** C شش‌دانگ(درهم یا دینار) ؟
xwašδānč
six sixths ?
Weber. 1970, 196 apud. Yoshida. SI 1984 p146 n 2

10788 **xwšd'r-** C خواستن
xŭš-δār ©trans. pret. ⇒xwž-, xwšt-
(*to*)want, (*to*)wish

BSTi A23

10789 **xwšmyq** C ششم
xušmīk ©ob. -*y* ⇒wγšmy, wγwšwmy
sixth
BSTii 897.74, 915.4, 843.44; C2, 39V4, 55R17, 68V11.13

10790 **xwšp'ny** C چوپان، شبان
xušpānē ©<**xšupāne* <**fšupānaka* ©pl. -*t*
shepherd
STi 22.21; C2, 1R12, 83R8, 87V14; BSTii 879.14; GMS 314, 953; Sund. AoFviii 1981, 28V7, 10

10791 **xwšrts** C شانزده
xušar-tas ? ©<**xšwaz-dasa* <*OIr. *xšwaš-dasa*; Skt.*ṣodaša*
sixteen
C2, 68V12, 22, 69R30; Benv. JA 1955, 320

10792 **xwšrtsmyq** C شانزدهم
xušar-tas- mīk
sixteenth
BSTii 898.104: C2, 55V14

10793 **xwššty** C شصت
xušašt(i) ©<Av. *xšvašti*; Khot. *kṣaṣta*
sixty
BSTii 895.28: C2, 54R28; Benv. JA 1955, 321

10794 **xwšt-** M, C خواستن، پرسیدن
xŭšt, xwašt ©pt. st.; pres. *xwž-* ⇒'γwšt-, xwž-
(*to*)want, (*to*)wish
GMS 160, 167; STi 3.5; perf. *xwštwδ'r-*, GMS 730

10795 **xwšt'r-** C خواستن
xuštār ©perf. st. ⇒xwšt-
(*to*)wish
STii 3.5

10796 **xwštr** M, C ارشد، رئیس، بزرگ‌تر (کشیش)
xwaštar, xwəštar, xōštr ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒xwyštr
elder, chief, Presbyter
GMS 230, 1301; BBB b45, 611; ob. pl. *xwynštrytyy*, BSTii 843.51, 856.14, 858.6, 865.4, 878.1, 879.7, 883.18; C2 gloss. p234; STi 50.3; Sund. AoFviii 1981, 220; AI, 28, 126; S W, RL 1984, 207

10797 **xwštr-** M, S(M) شتر
xušt(a)r ©<**uxštra*; Av. *uštra* ©ob. -*yy* ⇒'γwštr-, 'xwštr-
camel
GMS 162, 257, 428, 517; BBB 489; CII 1990 E16

10798 **xwštry'** C ریاست، بزرگی
xwaštaryā, xōštaryā
dominion, mastery
C2, 51V9, 56V21; BSTii 886.9

10799 **xwštwδ'r-** ⇒ xwšt-

10800 **xwšty** ⇒ xwyštk

10801 **xwštyq** C نشانه‌ی عددی
numeral indicator
STi 35.8; GMS 1325; S W, C2 p86 n 67; *xwstyq*, Sund. AoFiii 1975, 61, *xwt+*štyq* "the third"

10802 **xwšty(y)** C, M استاد، معلّم
xwaštē, xōštē, xwəštē ©<Av. *hvōišta* ©pl. -*t* ⇒γwyšt'k, xwyštk
teacher
GMS 230, 810, 966; STi 8.11, 13; STii 4.15; C2, 56V20, 11R26, 1V19, 48R22; STSC 118; BSTii 883.20

10803 **xwšw** C شش(خشوفغن: نام شهری در آسیای میانه به معنای «شش معبد»)
xušu ⇒xwšmyq, wγwšw, wxwšw
six
STi 15.3; GMS 222, 1316: C2 p234; Hen. BSOAS 28, 252 n60; Sund. AoFiii 18 p77.3

10804 **xwšy** ⇒ xwš-

10805 **xwš(y)'** M افزونی، رشد
xwaš(e)
increase
GMS 428

10806 **xwš(y)²** M جاسوس
xōš(ē), γōš(ē) ©pl. -*t*, -*yt*
spy
Sund. Man. Lett. 310.12

10807 **xwšycq ?** M مخزن ؟، کوزه‌ی گلی ؟
xušiče ?, xušičk ? ⇒γwš'yck
reservoir ?, clay jar ?
GMS 1012; Benv. JA 1955, 33; Sund. Man. Lett. 305.17, 313

10808 **xwšyp** M شلّاق، تازیانه(شیب)
xušēp ©Av. *xšvāewayat*; <**xšvaēpa*
whip
Hen. Sogdica. 23.17

10809 **xwšywnc** C ملکه
x(u)šēwanč ? ⇒xšywnc
queen
C2, 66R4, 66V7; BSTii 873.4, 875.7

10810 **xwšywnqy'** C شهریاری
x(u)šĕwan(a)kyā ⇒xšywnqy'
rule, kingdom, kingship
C2 gloss. *+tw'*, "your magisty"; BSTii 842.1, 843.30, 871.5, 881.12, 880.14

10811 **xwšywnqy'-mcy'** C شاهی، شهریاری آسمانی
x(u) šĕwankyām-čyā ? ©<**xwšwnqy'-myc* ©f. pl. *-mcyt*
royal, kingly(*what belongs to the kingdom of Heaven*)
S W, C2, 51V8 n p97: BSTii 886.8

10812 **xwšywny** C شاه
x(u)šĕwanē ©acc. *-nw*; abl. *-n'*; gen. voc. *-ny*; pl. *-yt*; ob. pl. *-yty* ⇒xšywny(y)
king, ruler
C2 gloss. p234 n. p198

10813 **xwšywny z'ty** C شاهزاده
x(u)šĕwanē-zātē ©acc. *-tw*
prince
BSTii 827.55: C2, 94V25

10814 **xwt'w** M, C, S شاه، خدا(در بیشتر متون)
xutāu, xutāw (xwtw, xwdw) ©<**xwatāwan* ©voc. *-'*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty(h)* ⇒γwt'w, xwd'w
King, Lord
GMS 222, 1635; Hen. Cosm. 312, 70, 110; KG 578; STi 16.4 etc.; STii 6.11, 12, 47; BSTi 66 etc.; C2; Anc. Lett. 2.1, 3.1.27 etc.; voc. *xwt'w'*, GMS 1222; BSTi 133, 178; pl. *xwt'wt*, Hen. Tales. 470.46; KG 435; voc. ob. pl. *xwt'wty(h)*, STii 4.42; KG 402; *xwtw*, C2 gloss. p234

10815 **xwt'wy'** C خدایی، شاهی
xutāwyā ©f. ⇒γwt'wy'
Lordship
BSTii 882.9: C2, 13V23

10816 **xwt'y** S خدا، سرور
xutāy ⇒xwt'w
sir
Anc. Lett. ii 41 iii 3 vii 2; S W, CI 1991, 183.9

10817 **xwt'ynβ** S نجیب‌زاده، عالیجناب
xutēnβ ©**xwa-tāwan-yaθwa-*; **xwa-tāwan-aibiš*
noble, (*your*)lordship
Anc. Lett. 2.3, 4 n p13 Hen. BSOAS 12, 604 n 2; S W, CI, 1991, 183. 8

10818 **xwt'ynh** S ⇒ xwtyn

10819 **xwtg'r** C تنها
xutgār, xutkār (xwdq'r) ⇒xwδk'r
alone
STi 75.20; GMS 246

10820 **xwtk'm'k** S خودکامه
xut-kāmē
autocrat
KG 484

10821 **xwtryz'k** S خودسر، خودکام، خودرأی
xut- rēžē
self-willed
KG 483

10822 **xwtšy** M زیبا، شگفت‌انگیز
xutšy ? ©<*hutašē*; Av. *hutašti* ⇒xwcy'q
marvelous, splendid
BBB b35

10823 **xwtw** C ⇒ xwt'w

10824 **xwty** M, C, S خود(خودم، خودش، خودشان)
xutē (xwtyy) ©<Av. *xvatō* ©adv. ⇒γwty, xtw², xwdy
self(*myself, himself, themselves*)
W-Lii 512, 548, 576; GMS 402, 1390, 1678; BBB p139; KG p192; MSP p55; STi 34.2; STii 6.12; C2, BSTii 883.13, 873.1, 882, 16, 889.25, 13V30, 60R25, 66R1; Anc. Lett. 2.49, 5.3; *xwtyh*, Tales. 469.22

10825 **xwtyn** C ملکه، بانو
xutēn (xwt'ynh) ©**xwa-tāunī* ©f. ⇒γwt'ynh
queen, lady, mistress
BSTii 851.11, 881.17; C2, 12V11, 13R30; KG 450; pl. *-nth*, 436, ob. pl. *-ntyh*, 402

10826 **xwtyy** M ⇒ xwty

10827 **xww** M او، آن
xō ⇒xw, γw¹, 'γw
that, the, he
GMS 1405

10828 **xwy'r** C آسان، خوار، سبک، حقیر
xuyār ⇒γwy'r
easy, light, disrepute
BSTi A30; BSTii 826.9, 879.17, 893.13: C2, 49R9; adv. "easily" C2, 31V13

10829 **xwy'ry'** M, C آسانی، خواری، سبکی، خفّت
xuyāryā ©f. n.
lightness, disrepute
BBB 81; Hen. Texts. 720.554; BSTii 827.53;

Benv. Et. 2, 130; C2, 57V15; *xwyʾryʾ wn* "to belittle" C2, 68V17, 69V23 n p117.17

10830 **xwyc** M, S درد، رنج
xwēč (γwʾych, xwych) ©ob. *-yy* ⇒xwycnʾk, γwʾyc, xwc, xwcqyʾ
pain
BBB p83.699; GMS 229, 1059; KG 448; MSP b178, 180, 198

10831 **xwych** S ⇒ xwyc

10832 **xwycq** M, C باز، گشاد، آزاد
xoyčk, xwěčk, xwičk ? ⇒xwcq, γwckʾ, γwyck(ʾ)
open, loose, free
BBB p63.518; GMS 229, 976; STi 30.3, 52.12, 69.7; Sund. AoFviii 1981 p220; STii 2.20, 1.26; *xwycqqʾry*, STi 4.6 apud. Sund. AoFiii 83n 29

10833 **xwyckʾwʾk** S گشایش، تشریح
xwěčkāwē (γwyckʾwʾk, xwyck/qʾwy(y))
opening, (*allegorical*)explanation
BBB d10; W-Lii 548.28, 571; Hen. Tales. 467.61; *-yyh, -yh*, BBB; KG 495; MSP b53, 64

10834 **xwycqʾwyyh** ⇒ γwyckʾwʾk

10835 **xwycqqʾry pwsty** C طلاق‌نامه
xwěčk-kārē ? pustē ⇒xwycq
bill of divorce
STi 4.6 apud. Sund. AoFiii 83n 29

10836 **xwyck/qʾwy(y)** M, S ⇒ xwyckʾwʾk

10837 **xwycnʾq** C ⇒ xwycnʾk

10838 **xwycnʾk** M بیمار
xwēčnāk, xoyčnāk ? (xwycnʾq) ⇒xwc, xwcqyʾ, xwʾcnʾk, xwžnʾq, γwycnʾk
ill, sick
GMS 1059; STi 25.20 apud. Benv. JA 1943, 45.114; Sund. AoFiii p74, 20

10839 **xwycyʾkh** S خوبی، مهربانی
xwičyāk ? xwēčyāk ? ⇒xwcʾwy, xwc-
niceness
Sund. MHC p27.8 p28 n 50

10840 **xwyδkmʾn'** S هویدگ‌مان(نام برخی از سرودهای مانوی)
huyadagmān
Huyadagman(*name of Manichean hymns*)
Sund. MHC

10841 **xwyδkmʾn²** S فرخنده، خوشبخت
huyadagmān ©<Parth.
fortunate
Sund. MHC

10842 **xwymny(y)** M خودمختار، موجود به ذات، قائم به ذات
xwēmanē ©<**xwa-manyaka*; <**xwa-mēnē* ?
self-existent, autonomous
Hen. Cosm. 307, 19n p308f

10843 **xwyn-** M خوانده‌شدن، نامیده‌شدن
xwin ©<**xwanya-* ©pass. st. ⇒xwn-, γwyn-
(*to*)be called, (*to*)be named
Hen. JRAS 1944, 143.25; *xwyndyy*, GMS 706, 183, 540

10844 **xwynštr** M رئیس
xoynštar ©nom. *-yy*; ob. pl. *-tyy* ⇒xwyštr
chief
BBB b45; GMS 342, noun. pl. *xwštrt*

10845 **xwyr** M, C خورشید، هور
xuwər, xoyr ©<**huwar*; Skt.*súvar* ⇒xwr, γwyr
sun
GMS 223, 529; STii 2.11; S W, RL 206]*xör*]

10846 **xwyr-** M, C غذادادن، خورانیدن
xwēr ©<**xwārya-* ⇒xwr-, γwʾyr-
(*to*)feed
GMS 542; BSTii 827.56: C2, 94V26; 2pl. impv. *xwyrt*, Sund. AoFviii 1981 p220

10847 **xwyrnyy** M (در حال) غذادادن، خورانده
xwērnēy
feeding
GMS 892

10848 **xwyrsny** C خاور، مشرق(خراسان)
xoyr-/xuwər-sanē ⇒xwyr, xwrsn, γwyrsny
east
STii 4.6

10849 **xwysm** C توجّه، تیمار، ناراحتی، غصّه
xwēsm ? xoysm ? ⇒xwsm
care, solicitude, trouble
GMS 234; STi 36.3, 6, 37.21; Sund. AoFviii 1981 p220, 27V 15; C2 gloss. n p97, 51R29, 60V10; Benv. JA 1955, 322; STSC 146.3; BSTii 890.42

10850 **xwysm brync** C رنج‌دیده
xwěsm -βarēnč
suffering
STi 37.3

10851 **xwyštk** S معلّم
xwěštē, xoyštē (xwšty) ©Av. *hvōišta* ⇒γwycšt, γwyštʾk
teacher
KG 526

10852 **xwyštr** M رئیس، روحانی، ارشد
xoyštar, [xōštar], xwēštar ©<*xwā(y)išt-tara; <*xwēšte-tar ©ob. pl. -ty ⇒xwštr, γwyštr, xwynštr
chief, superior, Presbyter
S W, RL 207; GMS 230, 1248, 1301; BBB b45, 611

10853 **xwyz** خواستن
xwēz, xoyz, [xōz] ©*xwāzaya- ⇒xwž-, γwyz-
(*to*) wish
S W, RL 207; GMS 232; KG 550, 572, 3sg. impf.

10854 **xwz-** C آزمایش کردن، تجربه کردن
xōz ©Arm. *xoyz*
(*to*)examine, (*to*)test
S W, C2 p85.15, 3sg. pres. *xwzt*, 102R18, 19; *xw žt*, BSTii 829, 18.19; 3pl. subj. *xwznt*, 40V15: BSTii 907.15

10855 **xwž-** C, S خواستن، آرزو کردن، پرسیدن
xōž, xwaž, xwēž ©*xōiž* <*xwāzaya ©pt. *xwšt* ⇒xwj-, γwyz-, γwz-, xwyz
(*to*)request, (*to*)wish, (*to*)ask
GMS 232, 595; STi 73.15, 75.4; STii 3.6, 6.5, 30, 36; BSTi 106, 108; BSTii 842.4; C2, 104V11, 68R4, 94R13; S W, RL 207

10856 **xwz'mnty** C آزمایش
xōxāmandē
examination
C2, 54R17: BSTii 894.17

10857 **xwž'mnty** C خواهش، درخواست
xōžāmandē ⇒xwj'mndty, xwž-
request
C2, 57V3; BSTii 905.3

10858 **xwžd'r** C ⇒ xwšt-

10859 **xwžqy'** C گدایی
xōžakyā ⇒ptn-xwžqy', θb'rxwžqy'
begging, seeking
C2, 51V9.22: BSTii 886.9

10860 **xwžn'q** C بیمار، مریض
xōžnāk (xwycn'q) ⇒xw'cn'k, γwycn'k, xwycn'k
ill, sick
C2, 60V10, 31, 66V7, 104V18; S W n p133.26; Benv. JA 1955, 319; BSTii 890.42, 891.63

10861 **xwzny** C آزمایشگر
xōznē ©pres. part.; voc. *xwzn'*
examining
C2, 102V30

10862 **xy**[1] S
xē ©3sg. opt. ⇒γ'y, y't
MSP b139

10863 **xy**[2] C ⇒ xyδ

10864 **xyd** C ⇒ xyδ

10865 **xyδ** M, S این، آن، اینها(در بیشتر متون)
xēδ/θ, xīθ (xyd, xyδδ) ©demons. pron. & adj., nom. sg. & pl. ⇒wyδ, γyδ
that, this, these
GMS 1109, 1403, 1420–3; BBB 545, 555 b19; Anc. Lett. 2.46, 48; MSP p55; STi 21.16, 33.14, 19 etc.; STii p584; BSTi 136; C2 gloss. p235; *xyδywn* "instantly" GMS 1109; *xydqy*, C2 p84 n 59; *xyd n'x*, C2 p85.21 "le voici"

10866 **xyδδ** M ⇒ xyδ

10867 **xyδywn** M فوراً، درجای
xēθ-yōn ?
instantly, on the spot
GMS 1109

10868 **xynt** ⇒ γyntwh

10869 **xypδ** M, S خویش، مال او، از آنِ او(اش)(در بیشتر متون)
xēpθ (xypθ, xypδδ) ©Av. <*xvaēpaθya*; OP *uvaipašiya*; Parth. *wxybyh*; MP *xwēš* ©ob. -*y*; ob. pl -*ty*; poss. adj.; 1) reflexive 2)emphatic marker of possession ⇒γypδ
self, own, his
GMS 231, 292, 1392 ff; BBB p139; KG p192; MSP p55; Anc. Lett. 2.2, 3.25, 5.2, 3; STi p168; Sund. AoFviii 1981, 220; STii p584; BSTi; BSTii: C2 gloss. p235; Benv. Et. 2, 118; STSC 57; *xypt*, S W, C2 p83.3; RL 207

10870 **xypδ'wnd** M خداوند، سرور، صاحب(در بیشتر متون)
xēpθāwānd ©ob. -*y(h)* ⇒xypδ, xypθ'wnt, γypδ'w'nt
Lord, master, owner
GMS 1091; Hen. Tales. 466.6; -*yh*, 467.32; BBB f54

10871 **xypδδ** M ⇒ xypδ

10872 **xypθ** C ⇒ xypδ

10873 **xypθ'wnt** C خداوند، سرور، صاحب
xēpθāwand (xypθ) ©ob. -*y*; voc. -'; dir. pl. -*tt*; voc.pl. -*ty* ⇒xypδ'wnd
Lord, master, owner
STi p168; STii 4.6.15; C2 gloss. p235;ob.

xypθ'wnty, STi 8.14, 37.14; BSTi 335; BSTii 842.12, 897.76; C2 gloss. p235;voc. *xypθ'wnt'*, STi37.21; pl. *xppθ'wntt*, C2, 12R11; voc. pl. *xypθ'wnty*, C2, 12R26

10874 **xyr–** M, C رفتن، حرکت کردن، دورشدن
xēr ? xi/ar ? ©3sg. impf. ⇒xrt–, γ'yr–, γyr–
(*to*)go, (*to*)go out, (*to*)go away
GMS 611; BSTii 890.57; C2, 60R25, 60V25 p77, 30; Sund. AI 28.186; CII 1990 E7; *γyr*, Tales 475.15, 478.9

10875 **xyz–** M خزیدن
xi/ēz ? ©√*hiz*; *haiza–*; **hahiza–*; MP *'hyz*, *whyz* ⇒z'yxyzyy
(*to*)creep
BBB 512; Gersh. BSOAS 14, 493

10876 **xyzyy** ⇒ z'yγyz'k, z'yxyzyy

10877 **xz'n** M خزان(پاییز)
xazān ©ob. *–y*
fall, autumn
Sund. Man. Lett. 306.31

10878 **xz'n'nc** M ماه ششم سال(بیرونی: مزیخندا)
xazānānč ⇒γz'n'nc
sixth month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1945; Fasts. 151.20

10879 **xztwq** C آب‌دهان(خدو)
xazdūk
spitting
STii 1.25

10880 **XZYH** ⇒ ḤZYH

y

10881 **y–** B, M, C او، این(در متون مسیحی پیش‌چسب به اسم در حالت دری)
©pron. art. st. ⇒y', yw', y'nt, y'n', ywny, ywn'k, y'n'
he, this, the
GMS 1492–8; Benv. Eti JA 1955, 322; C2, 233

10882 **y"t** S سالم، بی‌عیب
yāt ©<**upa– yāta*; **upa– yāma*
safe, healthy
MDii, Nov. 4R17, 19 p22.17 n p43.7; Gersh. Advice. 93

10883 **y'** C, S این، در این
yā ©<*wy'* ©pron. art. nom. f. & loc.
that, in that
C2 gloss. p233; Benv. Eti; JA 1955, 320; Hen. Tales. 481.49; GMS 1466 A

10884 **y'b** C ⇒ y'β–

10885 **y'β–** B, M سرگردان‌شدن، بی‌مقصد گردیدن، سفر کردن
yāβ (y'b) ©Khwar. *y'β*
(*to*)wander, (*to*)rove, (*to*)travel
GMS 900, 1002; Vim. 85, BSTBL; C2, 83V6; AVS 109

10886 **y'β'k** ⇒ y'βch

10887 **y'b'qc** C سرگردانی
yāβākč ©ob. *–y*
erring, wandering
BSTii 893.14: C2, 13V14; GMS 1002

10888 **y'β'y** ⇒ y'βk

10889 **y'βch** B جدایی، دوری، سرگردانی
yāβč (y'β'k) ©f. n.
roving
VJ 1413 n p98; AVS 109

10890 **y'βk** B سرگردان(دخیل: یاوه، یافه: ناپدید، گم)
yāβē (y'βyy, y'β'y) ©pres. part.
roving
GMS 900, 901; SCE 28, 300

10891 **y'βyy** M ⇒ y'βk

10892 **y'γ'w'k** B دلاوری، شجاعت
yāxāwē ©<**yāxe+ āwē* ⇒y'γy
bravery
Vim. 97, BSTBL; GMS 1083

10893 ***y'γn'k** S غذای سردشده، غذای مانده(یَخنی)
yaxnē ⇒yxnyy
left over(*food*)
Hen. Tales. 467.28, *y'γyn'k*, n p469.3

10894 **y'γš** B ⇒ ykš–(1)

10895 **y'γy** B دلیر، شجاع، بی‌پروا(یاغی ؟)
yāxē/ī ⇒y'xy(y)
brave
SCE 308; TSP 8.193, 13.24, 14.13; BSTBL, Intox. 25; Padm. 60; Frag. Len. 103R3

10896 **y'γyn'k** B ⇒ ynγyn'k

10897 **y'lyncyγ** M مشتعل
yalīnčīγ ©<Uigh.
flashing
Sogdica. 29.4a

10898 **y'n** B, M, C لطف، نعمت، هدیه، آرزو
yān ©<OP *yāna*
mercy, grace, favour, wish
GMS 181; VJ 1215, 1220; SCE 257; TSP 2.587,

3.206, 211; Padm. 23, 34, BSTBL; STii 3.25, 6.36; C2, 68R15; Frag. Len. 6R7

10899 **y'n'** C این
yānā(k) (y'n'kh) ©pl. *y'nt, y'ntt*; demons. pron.; nom. sg. f. ⇒y-, 'yny(y)
this
GMS 1402, 1497; VJ 1032, 1245; STii 7.8, 6.23; C2, 12 V11, 68R17: BSTii 842.17; S W, TPS 1994, 48

10900 **y'n'kh** B, M ⇒ y'n'

10901 **y'nd** M ⇒ y'nt

10902 **y'nh** S ارابّه، گردونه
yān ©<Skt. *yāna*
chariot
Frag. Len. 93.8, *ynnh*

10903 **y'nt** C اینها
yānd (y'ntt) ©pron. art. pl. ⇒y'n', y-, 'yny(y)
these, those
EGSii 130; GMS 1498; STi 18.6, 26.3, 36.8; STii 7.8, 6.23; C2, 94V20, 69V25, 66 V6, 61V25; VJ 1245; Hen. JRAS 1944, 138.42; S W, TPS 1994, 48

10904 **y'n-θbr'qy'** C لطف، رحمت، هدیه‌ی نعمت، اعطای برکت
yān-θβarākyā ©ob. *-y'*; pl. *-yt*
(*gift of*)grace, favour, blessing
C2, 31V3, 25, 54V22, 57V9 n p75; Benv. JA 1959, 132; BSTii 893.3, 25, 895.52, 905.7; cf. *y'n prn* "blessed glory", p. n. TSP 8.181

10905 **y'ntt** B, M, C ⇒ y'nt

10906 **y'r** B, M, S جدال، جنگ، دعوا
yār ©ob. *-yy* ⇒"wy'r
dispute, quarrel
GMS 453; BBB 543, 544; SCE 36, 435, 451; BSTBL, Dhu. 147; TSP 2.1185, 3.53, 120, 7.63, 9.12, 12.71; Frag. Len. 38.13, 16, 21; MDii B-8R19 p47; Sund. Man. Lett. 306.30, 31

10907 **y't** M, S, C
yāt ©<*hyāt*; **ah-* ©3sg. opt. ⇒x-[1]
GMS 768; BBB p101 e12; KG 2330; AVS 225

10908 **y't'k** B گوشت
yātē ©Yaghn. *yōta* ⇒y'ty
meat, flesh
VJ 805; TSP p277; SCE 377, 270

10909 **y't'k γw'r'y** B گوشت‌خوار
yātē-xwārē ©pres. part. ⇒y'tγw'r'k
carnivore
SCE 239

10910 **y't'kmync** B گوشتی، گوشت‌دار
yātē-mēnč (y'tkmync) ⇒y'tmync
(*of*)flesh
SCE 376, 252; GMS 1103

10911 **y't'yn'k** B گوشتی
yātēnē ⇒y'tny
(*of*)flesh
TSP 2.509

10912 **y'tγw'r** ⇒ y'tγw'r'k

10913 **y'tγw'r'k** B گوشت‌خوار
yāt-xwār(ē) (y'tγw'r) ⇒y't'k γw'r'y
carnivore, flesh-eater
TSP 2.960; *y'tγw'r'k*, TSP 2.510, 512, 643, 733, 796, 909, 21iii 5; SCE 297

10914 **y'tk** ⇒ y't'k

10915 **y'tk kr'wny** B تهیّه‌ی گوشت
yātē-karūnē ⇒y't'k
meat production
TSP 2.269; Hen. Texts. 734

10916 **y'tkmync** ⇒ y't'kmync

10917 **y'tqwny** C جادو
yātkōnī/ē ©<**yātu-ka+ āna+yā* ⇒y'twknyh
sorcery
BSTii 873.4, 906.7; C2, 23R 10, 24 n p24, 40V7, 66V7, 66R4; S W, AO 42, 1981, 19, *yātukanī*

10918 **y'tmwnt** B جادویی
yātmund ©<**yātu- mand*
(*of*)magic
TSP 6.191 n p207

10919 **y'tmync** B گوشتی
yat-mēnč ⇒y't'kmync
(*of*)flesh
TSP 5.58

10920 **y'tny** M گوشتی، گوشت‌دار
yātnē ⇒y't'yn'k
(*made of*)flesh
BBB b78; GMS 1057

10921 **y't prδnk** B برجستگی، زائده‌ی گوشتی ؟
yāt-parθang ?
out growth
Benv. TSP 3.113 n p195, *yāt+ prθng*

10922 **y'twq** C جادو، جادوگر
yātūk (y'twkh) ©ob. *-(ə)y*
magician, sorcerer
GMS 978; TSP 7.62; STii 4.11, 28, 34, 6.22; BSTi 80; BSTii 857.4; C2, 22V4, 65V 25; Sogdica.

5.2; Schwartz. HMV 392V3

10923 **y'twkh** B ⇒ y'twq

10924 **y'twknyh** B جادوگری
yātūk(a)nyā, yātūknī ⇒y'tqwny
magic, sorcery
TSP 3.24 n p193; GMS 1031; S W, AO 1981, 19

10925 **y'twqy'** C جادو، سِحر
yātūkyā (y'twkyh)
sorcery
BSTi A10; Schwartz. HMV p392R1; BSTii 856.26: C2, 23R26; TSP 7.150

10926 **y'twkyh** B ⇒ y'twqy'

10927 **y'ty** M, C, S گوشت
yātē ©acc. *y'tw* ⇒y't'k
meat, flesh
BBB p57, 499, 762; Hen. Tales. 476.17; STi 55.19; C2, 94V3, 105R8; Frag. Len. 25.3

10928 **y'wr** B, M, C دفعه، بار، نوبت
yāwar ©Parth. *y'wr* ⇒'ny'wr
time, occasion
VJ 793, 1298, 1498; TSP 2.529, 3.234 gloss. p277; BSTBL, Padm. 43, 56, 58, Dhy. 58, Dhu. 18, 210; BBB e23; GMS 479, 1327; Frag. Len. 82 a17; MSP e15

10929 **y'x'mnty** C سرزنش ؟
yāxāmandē ©acc. *-tw*
reproach ?
C2, 120V4

10930 **y'xy(y)** M دلیر، شجاع
yāxē/ī ©<**yah*; Av. *yāskərət* ? ©pl. *-t* ⇒y'γy
brave
GMS 390, 1083

10931 **y'y** B
yāy ©**ah-* ©3sg. impf. ⇒γ'y, x'y, 'y[1], x-[1]
BSTBL, Dhy. 404; KG; Sund. MSP p55

10932 **yβ'r-** M مواظبت کردن، پروردن
y(i)βār ©<**wi-bar*
(*to*)look after
GMS 220, 890

10933 **yβ'ryny** M مواظب
y(i)βārēnē ©pres. part.
taking care
GMS 1241

10934 **ybwstny** = y- +bwstny ⇒ bwstn

10935 **ycy** C
iči ? ©<**išci, *išti; <asti; ✓ah* ©3sg. pres. ⇒x-[1], 'sty[1], 'ycy, xcy, 'yncy[1]
C2 gloss.

10936 **yd** C این، اینها
ēδ ©<**aita, y-aita* ©demons. adj. ⇒cymyδ(δ), δymyδ, kymyδ, prymyδ
this
EGSii 131; GMS 1403, 1500; S W, C2 p163.5; *y+yd/*, gloss. p235

10937 **yδ-** M شکل، صورت
yiδ ? ©Av. *vaēδi*; <**vidah*; <**wid* ©acc. *yδw*; nom. *yδyy*
figure, shape
GMS 209, 220; BBB p93 b36; Gersh. AHM 288

10938 **ydbry'** C = y- +dbry' ⇒ δβr-[2]

10939 **ydbtyq** C = y- + dbtyq ⇒ δβtyk

10940 **ydwyd** ⇒ dywyd

10941 **ydxšty'** C = y-+ dxšty' ⇒ dxšt-(y)

10942 **ydynyy** M مانند، شکل گرفته
yiδēnē ©pres. part. ⇒yδ-
shaped
BBB 590

10943 **ydywyd** C = y- +dywyd ⇒ dywyd

10944 **yδyy** M ⇒ yδ-

10945 **yfcmbdy** C = y- +fcmbdy ⇒ fcmbδ

10946 **yγ'rt(r)** B ⇒ yγrt

10947 **yγ'rtr** ⇒ yγrtr

10948 **yγn'ynch ?** B (نوعی) حیوان
yaxn/zēnč ? (yγz'ync ?, 'šn'ych ?)
(*a kind of*)animal
TSP 13.17; S W, IIJ 1976, 59

10949 **yγrt** B پهن، وسیع
y(ə)γṛt, y(i)γart (yγ'rt(r)) ©<**wi-gṛta* ©nom. ob. *-y*; comp. *yγ'rt(r)*
wide
GMS 138, 490, 518; Sogdica. 30.6; *-y*, GMS 1191; BSTBL, Dhy. 115; TSP 6.76, 16.28, 35; STii 3.43; Frag. Len. 49.10; MSP b 157; *yγ'rty*, TSP 6.78 "entirely"

10950 **yγrt'w'k** M پهنا، وسعت، گسترش
yiγart-āwē, y(ə)γṛtāwē
extension, breadth
GMS 1082; KG 412

10951 **yγrtmnqy'** C وسعت فکر
yiγart- man(a)kyā
broad-mindedness
STSC 45

10952 **yγrtp'znqy'** C سعه‌ی صدر، تحمّل، شکیبایی
yiγart- pāzan(a)kyā ©f. n.
patience
C2, 104R16; STSC 50

10953 **yγrtr** B پهن‌تر، وسیع‌تر
yiγartar (yγ'rtr)
wider
BSTBL, Dhy. 100; -*y*, Dhy. 86, 108, 119, *yγ'rtry*, Dhy 92

10954 **yγrty'k** M وسعت، پهنا، گسترش
yiγartyāk (yγrty'q) ⇒'yγrty'k
extension, openness, diffusion
GMS 518; BSTii 894.18, 840.7: C2, 54R18, 120R7 n p100

10955 **yγrty'q** C ⇒ yγrty'k

10956 **yγs** B (چوب) عود، مُشک
yaxs ⇒yxs'
aloes, musk
TSP 3.174, 7.108; Hen. Texts. 727

10957 **yγs-** B, S آموختن
y(u)xs ⇒yγws-, ywγs-, ywxs-
(*to*)learn
TSP 2.856, *yγs'nt*, n p180; *yγs't*, MDii B-8R19; Hen. Texts. 723; Gersh. Mélanges Benv. p207

10958 **yγw** C یوغ
yγŭ ©<*yuga* ©nom. *yγwy*
yoke
C2, 27V2, acc. *yγw*, 27V1 n p63

10959 **yγw'k** B, S قطعه، برش
y(i)xwāk (ywγ'k) ⇒yxw'q
piece, part
GMS 980; Sogdica. 5, 3, 9; TSP 5.120, 22.5, 2, 3

10960 **yγw'y-** B, S جدا کردن، قطع کردن، بریدن
y(i)xwāy (yγwy-) ©<**wi- xwāhaya-* ⇒ywγ'wstk, yxw'y-, ywx'y-
(*to*)separate, (*to*)cut out
GMS 220; Hen. Tales. 486.16, 485.1; TSP 7.83, 19.7 n p213; AVS 95

10961 **yγw'y'n** B جداشده، بریده‌شده، قطع‌شده
y(i)xwayan ⇒yxwyn
dissected, separated
TSP 2.301; GMS 1027, *yγw'y+ ān*

10962 **yγwnk** B برش، تقطیع، جداسازی
yixwank, yixung ⇒yxwnng, ywxnq ptz'ny
piece, separating
TSP 2.300; Hen. Texts. 718

10963 **yγwn(w)** B خون
y(ə)xun(u) ⇒xwrn-, ywxn-, yxwn-
blood
TSP 22.15 n p235

10964 **yγws-** B آموختن
yxus, yuxus ©3sg. pres. *yγwsty* ⇒ywxs-, yγs-, ywγs-
(*to*)learn
SCE 536

10965 ***yγwt-** B آموختن
yxut, yux(u)t ©pt. st. ⇒yγwtch, ywγt-, ywxt-
(*to*)learn
GMS 428; AVS 120

10966 **yγwtch** B آموخته، عادت کرده
yxutč ©f. pp. ⇒ywγtk, ywxty
learned, accustomed
VJ 310, 320, 795

10967 **yγwth** S یاقوت
yaγūt
rubis
MDii B-9V1.7 p160.7; MDiii p55.7

10968 **yγwy-** ⇒ yγw'y-

10969 **yγz'ync** ? ⇒ yγn'ynch ?

10970 **yhwd** ⇒ cxwd

10971 **yhwd'** C یهودا
yehūda
Judas
STii 1.47, 65, 71 & etc. p601

10972 **yk'n** B, S ویرانی، اغتشاش
y(i)kān ©<**wi-kāna-* ⇒ykn-, wyg'n, ykyn
trouble, destruction
MDii p150.7; MDiii p79.7, *yk'nw*; Sund. MHC p30.8; TSP 9.15 n p220

10973 **yk'nh** S خرابی
yikān
destruction
Sund. MHC 30, 8

10974 **ykn-** M ویران کردن، نابود کردن
y(i)kan (ykyn-) ©<**wi-kan*
(*to*)destroy
BBB 490, 703, 494; GMS 220; inf. -*y*, GMS 906; *qny yknyy*, BBB p56, 594; AVS 99

10975 **yqš** M, C ⇒ ykš-(ı)

10976 **ykš-(ı)** B, M جن، روح عناصر طبیعی، شیطان(در مانوی)
yakš(a) (yqš) ©Skt.*yakṣa* ⇒ykšyšt, 'ykšy

fiend, devil, Yaksha, ghost
GMS 206a 511; nom. -', VJ 313; 932; -*y(y)*, VJ 936, 1091; BBB 556; abl. -', TSP 7.149; ob. *yqšyy*, BBB 766; pl. *ykšt'*, *ykšth*, TSP 5.6, 11.16, 19; Frag. Len. 93.29; O² 29; ob. pl. *ykšty'*, TSP 2.338

10977 **ykšy** ⇒ 'ykšy

10978 **ykšy γwn'y** B مانند جن، پری‌وار
yakše-γōnē
ghost like, fiendish
VJ 1043; GMS 1115

10979 **ykšyšt** M اجنّه، ارواح دشمن، شیاطین
yakšišt (yqšyšt)
fiend ghosts(*Yaksha*)
GMS 1186; Hen. Cosm. 312, 103; BBB p139; C2, 12R2: BSTii 849.2; "fiends" ob. pl. *-ty*, Hen. BSOAS 11 Giants. 70.16

10980 **yqšyšt** C ⇒ ykšyšt

10981 **ykyn** B ویرانی، انهدام
y(i)kēn (wkyn) ⇒ykn-, yk'n
destruction
TSP 11.21n p223

10982 **ykyn-** ⇒ ykn-

10983 **ym"n** ⇒ ym'n(h)

10984 **ym'k rwšn** S(M) توأمان روشن، جم روشن، نَرجَمیک(همزاد مانی)
yəmăk- rōšn ?
Narjamig, Mani's twin
Sund. KG 622 p53 n 28

10985 **ym'n(h)** B اشتباه، نقص، عیب(گمان)
y(i)mān, y(ə)mān (ym"n) ©<**wi-mana* ⇒'pw ym"n
fault, defect
BSTBL, Vim. 3; Intox. 31; TSP 2.663, 670, 840, 12.50; SCE 79n p34

10986 **ym'ny** C = y+ m'ny ⇒ m'ny[1]

10987 **ym'x** C = y- +m'x ⇒ m'x[1]

10988 **ymg'nyc** M نیایشی
yimagānč ©Parth. *ymg-*
(*related to*)prayer
Hen. BSOAS 8, 588

10989 **ymk-** M نیایش(نام یکی از دعاهای مانوی، روزه‌ی مانوی)
yimak (ymq-) ©<*Turk. *yimkā* ©acc. *-w*; nom. ob. *-y(y)*
prayer, supplication(*A Manichean prayer*)
KG 468, 540; BBB p139; *ymq/gyy*, Hen. Fasts. JRAS 1945, 155, 147 n 3

10990 **ymq-** ⇒ ymk-

10991 **ymyh** M جمشید، جم
yime/i
Yima, Jamshid
Hen. BSOAS 11, 74.8, 15

10992 **ynch** S زن
inč ⇒'ync
woman
MDii p21, Nov. 3 R 4, 12, 15, 18, 21, V1 p23 Nov. 4 V7

10993 **ynγyn'k** B یخی، از یخ
yanxēnē (y'γyn'k) ⇒yxn(w), yyδγn
icy, (*of*)ice
TSP 9.29, *-w*, Benv. n p220

10994 **ynm'cy** C = y- +nm'c ⇒ y-, nm'c

10995 **ynt'** ⇒ yzt' ?

10996 **yntwk'ny** C هندی
indukānē ©Parth. *hyndugānyg* ©ob. pl. *yntwq'nyty* ⇒'yntk'w
Indian
C2, 56V9

10997 **ynyy** ⇒ 'yn'k ˆ

10998 **yp"k** B ⇒ yp'k

10999 **yp'k** B, M خشم، غضب
y(i)pāk ('yp'k) ©acc. *-w*; ob. *-y* ⇒yp'qbry'
anger
GMS 220.991; BBB 494 b 17, 525; VJ 626; TSP 2.108, 1055, 1074, 1182, 5.108; BSTii 873, 3, 15: C2, 66R3, 15, 69R11, 17, 61V16, 120R6; STSC 134; Frag. Len. 17.3; *yp"k*, BSTBL, Dhy. 133; *yp'kk*,TSP 24.7; CII 1990 G21

11000 **yp'kβr'k** B خشمگین
yipāk-βarē (yp'kβry(y)) ⇒yp'qbry'
angry
VJ 629; Hen. BSOAS 11, 65.4; GMS 1132; C2, 22V2: BSTii 857.2

11001 **yp'qbry'** C خشم، خشم‌آور
y(i)pāk-βaryā ⇒yp'k, yp'kβr'k
anger
BSTi 285

11002 **yp'kbrystr** C خشمگین‌تر
y(i)pāk-βarestar
angrier
C2, 23R7: BSTii 857.7

11003 **yp'kβry(y)** M ⇒ yp'kβr'k

11004 **yr'θy** C = y- +r'θy ⇒ r'θ

11005 **yrγt** B پهن، فراخ
©<*yγrt*
wide
TSP 2.143 n p170

11006 **YRḤ'** S ماه(هز)
māx ©Idg. ⇒m'x², m'γ(h)²
month
Anc. Lett. 3.26

11007 **ys'm'nty** C ⇒ 'ys'mndy

11008 **ysmwtry'** C = y- +smwtry' ⇒ smwtr

11009 **ysr'yl** C اسرائیل
israil (ysryl)
Israil
C2, 60R1, 94V24; STii 1.32; STi 32; Sund. AoFi 241, 7

11010 **ysr'ylyq** C اسرائیلی
israilīk ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*
Israelite
STi 8.9, 32.18

11011 **ysryl** ⇒ ysr'yl

11012 **yst'** ⇒ yšt'

11013 **yšt'** C
(yst', 'yšt') ©2pl. pres. ind. ⇒x-[1]

11014 **yšw'** M, C عیسیٰ
(y)išu(γ) (yšwγ) ©ob. *yšw'yy* ⇒yyšw(ʾ)
Jesus
GMS 22; W-Li; STii 1.51, 4.15, 6.47; BSTi 74, 149; Sund. AoFviii 1981 p220; BSTii 903, 4, 9, 20, 904.22; C2 gloss. p236, ob. -*γy*

11015 **yšw'mšyh'** C عیسیٰ مسیح
(y)išu-mašīhā (yšwγmšyh')
Jesus Christ
STii 6, 76; C2, 12V19, 57 R 18, 91V5, 108V3; BSTii 837.3, 888.5, 903.18 etc.

11016 **yšwγ** C ⇒ yšw'

11017 **yšwγmšyh'** ⇒ yšw'mšyh'

11018 **yt-** رفتن، حرکت کردن، روی‌دادن
yat (yty²) ©<Av. *yat-* ©inf. *yt(t)y, yt'k* ⇒šw-, yt'kh, yty', ptyt-
(*to*)go, (*to*)move, (*to*)happen
VJ 314; MDii 123-7 B-18, 7; BSTii 897R7: C2, 87V7; C2 gloss. p164.7; Benv. Indo-Iranica. 24; GMS 539 n 1

11019 **yt'kh** B اتّفاق، رویداد، فرصت
yatāk ⇒yty'
opportunity, happening
BSTBL, Vim. 149; *ytw* "chance" TSP 2.407 n p179; Benv. Indo-Iranica. 24

11020 **yt'ry** C = y- +t'ry ⇒ t'r'k

11021 **ytkw** B پل
itku (ytqw) ©<**haituka*; Yaghn. *ētk* ⇒yttkw
bridge
GMS 126, 180, 397, 518; SCE 539; ob. *yttkwy*, MDiii 72 n6; loc. *ytqwy'*, Hen. JRAS 1944, 143.21

11022 **ytqw** M ⇒ ytkw

11023 **yttkw** S سفارت ؟، پل ؟
itak(u) ©ob. -*y* ⇒ytkw
embassy ?, bridge ?
MDii A-13.5 p71 p215

11024 **ytw** B ⇒ yt'kh

11025 **yty**[1] C و، که
(y)iti ? ©conj. encl. part.
and, that
C2 gloss.

11026 **yty**[2] B, C ⇒ yt-

11027 **yty'** C اتّفاق، شانس
yatyā ©f.n. ⇒yt'kh
chance
C2, 55V30, 60V26; Benv. JA 1955, 307; BSTii 890.58

11028 **yw**[1] B, M این
yu ©<**ayam*; OP *iyam* ©demons. pron. art. nom. sg. ⇒ZNH, dyw[1], y-
this, the
GMS 1400, 1492-1500; nom. pl. GMS 1492; TSP 2.56, 1190, 5.108, 6.69, 79, 92; SCE 528; BSTBL; STii 7.26; Hen. Cosm. 28; S W, TPS 1994, 43-50

11029 **yw**[2] C یک(در بیشتر متون)
yŭ, ēw ©<*aiva* ⇒'yw, yw pnc's', yw wyst, ywnts, ywp't, ywšmbd
one
GMS 1316, 1336 n 1; STi 5.10 p106; Sund. AoFviii 1981 p220; STii 4.39, 5.36 p601; C2 gloss.; ob. *ywy*, STi 45.8; GMS 1319

11030 **yw-** M, S جو
yaw ©<Av. *yava*
barely

GMS 519; *yw'*, MDii p215; MDiii p34.1; loc. *ywy'*, GMS 1183

11031 **yw"r** B ⇒ yw'r

11032 **yw'nk** B مفصل، محلّ پیوند
iwang, y(ə)wang ©<**wi-wanka*; Oss. *iwong* ©ob. *-y*
joint, articulation
GMS 220n 1; SCE 384; Benv. Et. Oss. p15

11033 **yw'r**[1] ولی، جز، معهذا، هنوز، با وجود این(در بیشتر متون)
yawār, yiwār ©<**wi-wāra*; Khwar. *yw'r*; Parth. *ww'r*
but, only, yet, nevertheless
VJ 67, 1018, 1110, 1208; Benv. Notesiii 232; TSP 6.69; BSTBL p145; Hen. Tales. 475.22, 480.27; STii p601; STi p107; Sund. AoFviii 1981, 220; GMS 220; MDii p215; Frag. Len. p112; C2 gloss. p236; W-Li 40.11; MSP b16, 152, 156; *yw"r*, Dhy. 22, 122, 370; Intox. 31

11034 **yw'r**[2] S جدایی، تقسیم
yiwār
separation
Sund. MSP b143, 177, 180; Hen. BSOAS 12, 310 n 50; Tales 486.17, 487 n 4; JRAS 1944, 140 n 2

11035 **yw'rdq** C راست، یکدل، صمیمی
yu-arδē, ēw-arδē/ak ©<**ardu*; OP *ardumaniš* ©pl. *-t* ⇒'rδwk, 'yw'rδkw
sincere
C2, 104R12; BSTii 832.12; GMS 154

11036 **yw'rt** C بلکه، تا یک اندازه
(y)iwart
but, rather
C2, 94R21

11037 **yw'št-** B دور کردن، جدا کردن
(y)iwāšt ©pt. st. ⇒ywyš-
(*to*)keep aloof
GMS 220

11038 **yw'tnyh** B نیروبخشی ؟
(y)iwatni ? ©<*Av. *wiwaiti*; **vi-vitay*
refreshment ?
BSTBL, Dhu. 268

11039 **ywc-** B, M, C آموختن، تمرین کردن
yōč (ywšt) ©<**yaucaya*; √*yauk* ©3sg. pres. *ywšt* ⇒ywγt-, ywγs-, ywxt-, ywš-, ywxs-
(*to*)teach, (*to*)practice
GMS 591, 686; TSP 9.80, 15.30; SCE 226, 250; BSTBL, Vim. 161; STii 1.31, 3.10, 40; STi 70.12; MSP b67; C2, 7V16; 57R13; BSTii 903.13; inf. *ywc'y*, TSP 12, 29, 35; AVS 120

11040 **ywcn** B واحد طول
yučan ? ©<Skt. *yojana*
yojan(*a*)(*a unit of length*)
Mack. BSTBL, Dhy. 106, 108, 111, 113, 116, 117 n p54

11041 **ywcnk'** B آموزنده، آموزش
yōčnē ©pres. part.
teaching
BSTBL, Vim. 67; GMS 893

11042 **ywδ'βr'nh** B با نفس آتشین، آتشین‌دم
yōδā ?, -frān
fire-flaring
TSP 13.25 n p228; *βwδ'βr'nn*, S W, IIJ 1976 p60

11043 **ywγ'k** ⇒ yγw'k

11044 **ywγ'wstk** B جداشده
y(u)xwastē, yixwastē ©pp. ⇒yγw'y-, yxwst-
separated
TSP 22.2

11045 **ywγs-** B, S آموختن، یادگرفتن
yuxs ©<**yuxsa*; Yaghn.*yūxs-* ©med. pass. st. ⇒ywc-, ywγt-, yγws-, ywxs-, yγs-
(*to*)learn, (*to*)study, (*to*)be taught
GMS 428; TSP 2.342; BSTBL, Dhy. 272; Dhu. 85, 162, 272, 275; Frag. Len. 91.6; inf. *ywγsy*, GMS 826

11046 **ywγt-** B, S, C آموختن
yŭγd ©pt. st.; inf. *-y* ⇒ywxt-, *yγwt-, ywc-
(*to*)learn
TSP 9.120, 2.679; Frag. Len. 52.13; GMS 923; AVS 120

11047 **ywγtk** B آموخته، تعلیم‌یافته
yŭγdē (ywγty) ©pp. ⇒yγwtch, ywxty
learned, used to
BSTBL, Dhu. 233; TSP 12, 37

11048 **ywγty** ⇒ ywγtk

11049 **ywγwrc'ny** M اویغوری
i/yuγurčānē
Uighur
BBB p91 a11; GMS 1023; CII 1990 G9

11050 **ywhnn** C یوحنّا
yuhann
John
C2, 53R3

11051 **ywk** B, M تعلیم، عقیده، دیدگاه، مکتب(در بیشتر متون)
yōk (ywq) ©<**yauka*
teaching, view, doctrine
GMS 1635; TSP p278; BSTBL p145; STii 3.60; C2 p236; *ywkʾ*, *ywkh*, SCE 59; VJ 28[b] n p92; Padm. 29;Vim. 89, 171; Frag. Len. 91.2, 6; Sund. AoFviii 1981, 21R 5 p179; ob. *ywqy*, C2, 52V11, 68V15

11052 **ywq** C ⇒ ywk

11053 **ywkʾβsʾk** S ⇒ ywk fsʾk

11054 **ywk fsʾk** M اصول، تعلیمات
yōk-fsāk (ywkʾβsʾk)
teachings
GMS 1635

11055 **YWM(ʾ)** S روز(هز)
mēθ ©ldg.
day
Anc. Lett. 1.2, 3.23, 6.2

11056 **ywn** M, C, S مکان، جا، درجای
yōn ©<Av. *yaona* ⇒ywnyδ
place, on the spot
GMS 1109A 1420; MDii, Nov. 4R 14 p22; BSTi 111, 152; Frag. Len. 68.11

11057 **ywnʾk** B, S این
yōnē ?, yunē ? (ywnʾy, ywny(y)) ©demons. pron. m. & f.
this
GMS 1492-5; VJ p123; TSP p278; SCE p75; BSTBL p145-6; STii 7.40, 35, 10.15; Frag. Len. p112; Anc. Lett. 3.6; KG 327; Hen. Tales. 466.3, 18; *ywnʾkw*, MDii A-19R7; *ywnʾx*, S W, IIJ 1976, Frag. 5.4

11058 **ywnʾy** B ⇒ ywnʾk

11059 **ywnʾyδ** B, S درجای، فوراً
yōneθ/δ ⇒ywnyδ
at once, immediately
VJ p123; SCE 215; TSP p278; BSTBL p146; GMS 434 n 2; Frag. Len. p112; KG 470, 550, 596

11060 **ywnʾyq** C یونانی
yōnīk
Greek
C2, 1R9

11061 **ywnts** C یازده
yŭntas, ēwantas ©<Av. *aēvandasa* ⇒ywtsnw
eleven
C2 p236

11062 **ywntsmyq** C یازدهم
yŭntasmīk
eleventh
C2, 55R29 n p107

11063 **ywntsnw** C یازده
yŭntasnu ⇒ywtsnw
eleven
Sund. AoFi 1974, 9R 3 p244

11064 **ywny** C, S فوراً، بی‌درنگ
yōnĕ
immediately
STi 39.5, 52.12; C2 gloss. p236; *ywny. . . cʾnw*, "as soon as" MSP b26; Frag. Len. 68.11

11065 **ywnyδ** B, M, C فوراً، همان‌دم، درجای
yōnēδ/θ (ywnyd/θ, ywnyδδ) ©<Av. *yaona+ ʾyδ* ⇒ywnʾyδ
immediately, at once, on the spot
GMS 23, 1109, 1420; VJ 1266; TSP 13ii 3, 4; BSTBL, Padm. 55; SCE 215; STii 7.10; BBB f45; Frag. Len. 84a6; MDii p215; KG 446, 467; MSP b89; Hen. Tales. 472; STi 84.8; Lentz. STii 5.26 p601; C2 p236; *ywnyyδ*, Hen. JRAS 19

11066 **ywnyδδ** M ⇒ ywnyδ

11067 **ywnyd/θ** C ⇒ ywnyδ

11068 **ywny(y)** M, B ⇒ ywnʾk

11069 **ywpʾt** M, C یک‌بار
yŭ-pāt, ēw-pāt
once
STii 3.50; BBB p102 f6, 1; *pʾt*, GMS 1327

11070 **ywpʾtqy** C یکباره، کلاً، روی‌هم‌رفته
yŭpāt ?
all at once, altogether
STi 70.11; GMS 984; C2, 83V4 n p163; Sogd. Cpds. 64

11071 **yw pncʾsʾ** C پنجاه و یک
yŭ-pančāsa (pncʾsʾ) ©<**aiwa-pančāsa*
fifty one
C2, 55R26; BSTii 897.86

11072 **ywrdnn rwt** رود اردن
yōrdan-rōt
Jordan river
BSTii 914.6: C2, 53R6; STi; Sund. AoFi 1974, 2V1

11073 **ywš-** C آموختن
yōš ©*ywštqn*, 3sg. dur. pres. ⇒ywc-

(*to*)teach
C2, 57R13: BSTii 903.13

11074 **ywšmbd** C یکشنبه
yŭ-šambad, ēw-šambad
Sunday
C2, 54V29: BSTii 896.59

11075 **ywšt** C ⇒ ywc-

11076 **ywt'c** C تنها، منزوی
yŭ-tāč, ēw-tāč ©pl. *ywt'št* ⇒'ywt'c(h)
solitary
BSTii 883.20; Benv. JA 1955, 311; C2, 48R22

11077 **ywtr** C یکی، تنها، فلان
yŭtar, ēw-tar ⇒'ywtr
one, a single one, a certain one
EGSii 139; GMS 1285, 1318; STi 78.14; STii 1.46, 64, 6.17; BSTi 260; C2 p236, *ywtry*, 48V17

11078 **ywtr cn(=cn ywtr)** یکی از
yŭtar čan
one of
STi 78.14; *cnywtr*, BSTii 826.12, 849.9, 890.57; C2 gloss.

11079 **ywtsnw** C یازده
ēw(an)tasnu ?, yŭntasnu ?
©**aiva-dasa-(a)nām* ⇒ywntsnw, ywnts
eleven
STi 53.3; GMS 1316, 1322; Sund. AoFi 244, 3, *ywntsnw*

11080 **yw wyst** بیست و یک
yu wīst
twenty-one
C2, 1R10

11081 **yw wystmyq** C بیست و یکم
yŭ-wīstmīk
twenty-first
C2, 55V29

11082 **ywx'y-** C جداکردن
yuxāy ? y(i)xwāy ⇒ywxst-, yxwst-, yxw'y-
(*to*)separate, (*to*)sever
GMS 417; STi 22.20, 21; BSTii 883.26; *ywxytq'*, C2, 48R28, *yxw'y*, 867.37, *ywx'ynt*, 27V8

11083 **ywx'y'mnty** C جدایی، ترک
yuxāy-āmandē
separation
C2, 61V18: BSTii 910.48

11084 **ywxn-** C خون
yuxn ©<Av. *vohunī* ©nom. & ob. *-y*; acc. *-w* ⇒yxwn-, xwrn-, wγrn-(h), yγwn(w), yxwrn-, γwrn-
blood
GMS 209, 417, 520, 1168n 1, 951; STi 81.14; C2, 27R10, 40V24, 57R19; BSTii 843.31, 866.10, 903.19, 907.24

11085 **ywxn' 'pšyyk** M خونریزی
yuxnā-pašīk ⇒xwrny pšyncny
bloodshed
Hen. JRAS 1944 Magi. 143.18; GMS 1181 n 1

11086 **ywxnq ptz'ny** C تشخیص‌دهنده
yux(u)nk, y(ə)xənk-patzānē ⇒yxwnq n' ptz'ny, yγwnk
discerning, discernment
C2 gloss.; voc. *-n'*, C2, 48V30, 51R4, 21-22; pl. *-nyt*, C2, 6R16

11087 **ywxs-** C آموختن، یادگرفتن
yuxs ©inf. *ywxsw*, *ywxs'* ⇒ywc-, ywxt-, yγws-
(*to*)learn
C2 gloss. 1sg. impf. *ywxsw*, 11V25: BSTii 892.23, *ywxsy*, 3sg. opt. 1V23, 24, *ywxs't*, 3sg. subj. 1V 27, 2sg. impv. *ywxs'*, 57V29; pres. inf. *ywxsw*, C2, 31R23; AVS 73

11088 **ywxst-** C جداکردن، بریدن
yux(u)st ©pt. st. ⇒ywx'y-, yxw'y-, yxwst-
(*to*)separate, (*to*)sever
GMS 417

11089 **ywxsty** جداشده
yux(u)stē ©pp.
separated
C2, 22V11; pl. *-t*, 61V25; BSTii 857.11; Sund. AoFviii 1981, 20V1 p175

11090 **ywxt** C یوغ، جفت
yūγd ©nt. nom. *-ty*
yoke, pair, team
ywxty, C2, 105R3; S W, BSOAS 1979, 342 n 39

11091 **ywxt-** M, C, S آموختن
yŭγd ©pt. st. ⇒ywc-, ywxs-, ywγt-, *yγwt-
(*to*)learn
GMS 591, 826; MSP c6; AVS 120

11092 **ywxty** C آموزش‌یافته، آموخته
yuγdē (ywxtyy) ©f. pp. *ywxt'*; pl. *ywxtyt* ⇒yγwtch, ywγtk
learned
C2, 31R18, 22;GMS 582:BSTii 892.18, 22; MSP

c5

11093 **ywxtyy** M ⇒ ywxty

11094 **ywyš-** B دوری کردن
ywēš ? ⇒yw'št-
(*to*)keep aloof
GMS 220; TSP 19.1; BSTBL, Dhy. 189

11095 **yw ywtr** یک‌یک
yŭ-yŭtar ⇒yw²
one by one
STi 42.6; STii 6.17; ob. *ywtry*, C2, 48V17; *ywyw*, STii 5.34

11096 **ywztxr** S مقدّس
yuždahr ©<MP *ywjdhr*
holy
KG 509

11097 **yxn(w)** S یخ
yaxn ©OP *viyaxna* ⇒yyδγn, ynγyn'k, yxnyy
ice
Sund. MHC p26 n33 38.8 V3

11098 **yxnyy** M غذای سردشده، غذای مانده(یَخنی)
yaxnē ©OP *viyaxna* ⇒*y'γn'k, yxn(w)
left over(*food*)
Hen. Tales. 467, 56, 469 n 3

11099 **yxs'** M عود، مُشک
yaxs (yxsh)
musk
Anc. Lett. 2.58; Hen. Texts. 727.174; GMS 827

11100 **yxs'mnty** C سرزنش
yaxsāmandē ©acc. *yxs'mntw*
reproach
C2, 56R6

11101 **yxsh** S ⇒ yxs'

11102 **yxšpy'** C = y- +xšpy' ⇒ xšp(ʲ)

11103 **yxw'q** C قطعه، قسمت، جزء
y(i)xwāk, yəxwāk ⇒yγw'k
piece, part
STii 5.12

11104 **yxw'y-** C جداکردن
y(i)xwāy, yəxwāy, ixwāy ©<*wi- *xwāhaya* ⇒yxwst-, ywxst-, yγw'y-, 'ywxw'y-, ywx'y-
(*to*)separate, (*to*)sever
GMS 220; BBB 494 p59, 505.3; 3sg. impf. *yxw'y*, BSTii 878.5: C2, 87R5 p163.5; Sund. AI 28, 1988, 186

11105 **yxwbny'** C = y-, +xwbny' ⇒ xwβn-

11106 **yxwn-** M خون
y(ə)xun ©<*xu(r)n*; <Av. *vohunī/a-* ©acc. *yxwny*; nom. ob. *-y* ⇒ywxn-, yγwn(w), wγrn-(h), yxwrn-, xwrn-
blood
GMS 209, 513, 1168 n 1; BBB f59, 494, 763; GMS 951

11107 **yxwng cyqy'h** M تشخیص، تمیز، تفکیک
(y)ixwang-čikyā
discernment
Sogdica. 31.7; GMS 1014

11108 **yxwngptz'nky'h** M تشخیص، دریافت
(y)ixwang-patzānakyā
discernment
Sogdica. 35.5 n p36; pl. *yxwng ptz'nyt*, "discerning" Sogdica. 35.4; C2, 13V17; S W, BSOAS 1979, 339

11109 **yxwnk kr'wny** S تشخیص، درک
(y)ixwang-karūne
discernment
MSP b 112-3

11110 **yxwnq n' ptz'ny** C بدون تشخیص
(y)ixwang nā patzānē ©f. voc.
undiscerning
C2, 13V17

11111 **yxwnng** M تشخیص، درک
(y)ixwang, yəxung ©<**wi-xwānaka-* <**wi-xwahanaka* ⇒ywxnq ptz'ny, yγwnk
discernment
GMS 121, 245, 976; Sogdica. 35.8; Hen. Texts. 718.300

11112 **yxwrn-** M خون
y(ə)xuṛn, y(ə)xurn ©acc. *-w* ⇒yxwn-, xwrn-, ywxn-, wγrn-(h)
blood
GMS 391, 492; BBB 763

11113 **yxwst-** C جداکردن، تشخیص‌دادن
(y)ixwast, yəxwast ©pt. st. ⇒yxw'y-, ywx'y-, ywxst-
(*to*)separate
Lentz. STii 3.51 p 601 "to be taught"; AVS 95

11114 **yxwyn** M جداشده، بریده، قطع‌شده
(y)ixwayan ⇒yγw'y'n
separated, dissected
BBB p105 f 80 p505 n3; GMS 1027

11115 **yxypty** C = y- +xypty ⇒ xypδ

11116 **yxypθy** C = y- ⇒ xypδ

11117 **yxypθy m'ny** C پیش خود، در دل
yi-xēpθī - mānī ?
in his heart
BSTii 826.19, 909.25: C2 gloss.

11118 **yyδγn** B یخدان، یخچال
(y)ēδxan ? ©<**ēxδan* <**aixa-dāna-*
⇒yxn(w)
icebox, glacier
EGSii 201; GMS 120A 1117; SCE 218

11119 **yyr** M ⇒ γyr

11120 **yyšw(ʿ)** M عیسیٰ
īšu, yīšu ©ob. *-yy* ⇒yšwʿ, 'yšw
Jesus
GMS 22, 25; Hen. BSOAS 11, 71.18

11121 **yz-** B, C پرستش کردن، قربانی کردن
yaz ©<Av. *yaza-* ⇒'yz-
(*to*)worship, (*to*)sacrifice
inf. *yz'y*, TSP 2.568; Benv. JA 1959, 19

11122 **yz'ty brcy** C = y- z'ty-brcy- ⇒ z'tk βrch

11123 **yzd'n** M خدایان
yazdān ©<MP
gods
BBB 750, *xw'nyzd'n*

11124 **yzdgyrd** M یزدگرد
yazdgird (yzdqrt)
Yazdgird
Hen. JRAS 1945, 149.22; C2, 23R25, 25R3; BSTii 877.4

11125 **yzdqrt** C ⇒ yzdgyrd

11126 **yzd nr'ysβ** S نریسف یزد(نام خدای مانوی)
yazd narisaf ©<Parth. ⇒nr'ysβ yzδ, nryšnxβγyy
Narisaf yazd(*tertius Legatus*)
KG 606, 617, 620-2; Sund. AoFvi 1979, 101 n 3, 11.1

11127 **yznyh** B شایسته، مناسب
ē/ižan ? ('yjn)
worthy, fitting
TSP 21 ii 3 n p233

11128 **yzt' ?** B خدایی، مقدّس
yazata ? (ynt')
divine
TSP 8.186, Benv. *ynt'*; Hen. Texts. 737; BSOAS 28, 251 n 59

11129 **yzt'ys** M, S بت
iztēs, izdēs ©MP *'wzdys* ⇒'yzt'ys
idol
GMS 104; KG 583

11130 **yzwt** C پدر روحانی، کشیش کلیسای کوچک
yazŭt ?
chaplain
C2, 13R26 n p57

z/ẓ/ž

11131 **z"r** M هزار
zār ©<**hazara* ⇒z'r[1], NLPw(=1LP(w))
thousand
GMS 1329

11132 **ž'd'r-** C حرف‌زدن، صحبت کردن
žāδār ©trans. pret. ⇒ž'y-, ž't-
(*to*)talk
STi 30.4, 31.16, 73.19, 76.1; Sund. AoFiii 1974, 15ii R19; AI 28, 186

11133 **z'δmwrd** M تناسخ، زادمُرد، بازپیدایی
zādmurd (z'tmwrδ) ©Skt. *saṃsāra*; <Parth. *zādmurd*
birth-death
GMS 138n1, 1220; *-w*, Gersh. Sogd. Cpds. 148

11134 **z'γ** B زاغ
zāγ
crow
SCE 172 n p37

11135 **z'k** B, M, S فرزند، بچّه(دخیل: زاق)
zāk (z'q) ©<**zahaka* ©ob. *-y*; voc. *-'*; acc. *-w*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty*, *-tw*
child
GMS 399; BSTi 233, 242; Frag. Len. p112; C2, 14R20, 51V7; voc. *z'q'*, BSTi 230; ob. *z'q/k-y*, BSTi 146, 153, 158; Frag. Len. 69.9 83b 2; *z'kw*, Frag. Len. 69, 13, 24; pl. *-t(h)*, VJ p123; SCE 105; Hen. Tales. 483.2; Frag. Len. 60.2; ob. pl. *-ty*, VJ 465, 815, 823, 850, 852, 1291-2, 1310, 1331; Frag. Len. 69, 30; ob. pl. *z'ktw*, VJ 908; *-tyh*, VJ 972

11136 **z'q** C ⇒ z'k

11137 **z'q'nc** C ⇒ z'k'nc(h)

11138 **z'k'nc(h)** M, S دختر خانم، دختر بچّه، شاهزاده خانم
zākānč (z'q'nc) ©ob. *-(ʿ)y*; f.n.
girl, princess
GMS 1043, 1484; KG 517, 530, 535, 554, 574; BSTii 849.8, 10: C2, 12R10, 15, 8, 12V7, 3V12, 4V5; ob. *-y*, KG 547, 556, 568, 579

11139 **z'qδδn** M رحم(زاقدان)
zākδān ⇒z'tk βrch
womb
Sogdica. 24, 14n p26

11140 **z'kδn"k** B رحم، بچّه‌دان، زهدان(زاقدان)
zāk-δanē (z'kδn'k) ©<*zahaka-dāna*
womb
BSTBL, Dhu. 266; SCE 14; GMS 122, 1117

11141 **z'kδn'k** ⇒ z'kδn"k

11142 **z'm** B, S نازک، ظریف، باشخصیّت، محترم
žām ⇒ẓ'm
delicate, distinguished, respectable
Frag. Len. 91.3, 4, -*y*, 91.7; CII, 1990 A1, 10; F11, 12, 13, 20 G6 285; TSP 19.9, 22

11143 **ẓ'm** B ظریف، خوب
žam ©<**δrām* ⇒z'm, j'm
delicate
TSP 3.175, 273, 287, 288, 5.24; Doc. X20; GMS; Frag. Len. 91.3, 4, -*y*, 91.7

11144 **z'm'sp** S جاماسپ
jāmasp ©pr. name
Jamasp
Hen. JRAS 1944, 138.25, -*w*

11145 **z'mn'k** S مزد، کارمزد، اجرت
zamnē ?, zəmanĕ ? ©<Av. *zəmanā*; ✓*zam*; Khot.*ysaṃtha*
wage, payment
MDii Nov. 3V7; Schwartz. AI 5.199

11146 **z'mt'y** S(M) داماد
zāmătē (z'mty) ©<**zāmātar+aka* ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty*
son-in-law
GMS 941; Hen Tales. 486.11, 15

11147 **z'mty** ⇒ z'mt'y

11148 **z'mty'** C دامادی، عروسی
zāmatyā ©f. n.
betrothal, marriage
C2, 57R12 n p116: BSTii 903.12

11149 **z'n-** S, B دانستن
zān (zn-[3]) ©1pl. opt. *z'n'ymn* ⇒jn', 'ẓn'
(*to*)know
Anc. Lett. 2.17; GMS 721

11150 **z'n'kh** B ⇒ 'zn'k(h)

11151 **z'n'nt** B آگاه، دانا
zānand ©pres. part.
conscient, informed
VJ 248, 289

11152 **z'n'ntk** B شناسا، آگاه
zāmandē
recognizing, informed
TSP 5.104, *ẓ'n'ntk*; Frag. Len. 38.22

11153 **ẓ'n'ntk** B ⇒ z'n'ntk

11154 **z'n'nt sy-** S, M, B توجّه کردن
zānand say
(*to*)pay attention
GMS 550, 1066

11155 **z'n'wk** B زانو
zānūk (z'nwq, z'nwk$^{(i)}$) ©<**zānūka* ©ob. pl. -*ty*
knee
TSP 6.83, 2.1030, 7.21; VJ 97, 374, 1358; Frag. 4.8, S W, IIJ 1976, 46; BSTii 867.37: C2, 27V12, 8; *z'nwk sry*, 56V26; Sogdica. 2

11156 **z'nwq** C ⇒ z'n'wk

11157 **z'nwk$^{(i)}$** ⇒ z'n'wk, jnwwq

11158 **z'r'** M, C هزار
zār ©**hazahra* ⇒z"r, NLPw(=1LP(w))
thousand
GMS 397, 399, 1316, 1329, 1674, 1676, 1677; C2, 69 V14; *z'rkyy*, Gersh. Sogd. Cpds. 1948 p63; *z'rnw*, GMS 1322, Dhu. 107; Dhy. 163, *'δryy z'r* "three thousands"; *st' 1LPw* "hundred thousands" Sund. AoF 19, 1992, 353.5

11159 **z'r²** B, S زهر
žār ⇒mwš'k z'r, šr'ynk, j'r, ẓ'r, zy'r
poison
TSP 2.1040, 1067, 1074, 7.152, 3.286; Texts. 730; SCE 357, 562; MSP b191, 197; Frag. Len. 69.29; *ẓ'r*, BSTBL

11160 **ẓ'r** B, S زهر
žār ©<**janθra* ©ob. -*y* ⇒j'r, z'r²
poison
TSP 6.7, 9.129; BSTBL, Dhu. 35, 253; C2, 51R24: BSTii 886.24; Hen. Tales. 481.36

11161 **z'r'k** B مهربان، غمخوار، زار
zārĕ, zārī (z'r'y) ©adj. & adv. ⇒z'ry
compassionate, pitiful
BSTBL, Dhy. 17, Vim. 69, 136, 172

11162 **z'r'km'n** B دلسوز، رحیم
zārĕ-mān ⇒z'rym'n
having a compassionate mind, merciful

BSTBL, Vim. 69, 136, 172, Padm. 29, Dhu. 75, 87 & etc.

11163 **z'r'y** ⇒ z'r'k

11164 **z'r'y m'n** ⇒ z'r'km'n

11165 **z'rβr'k** B زهردار، زهرآگین
žār-βarē
poisonous
SCE 145; TSP 2.1041, 1050, 1051, 1071, 1073, 1077, 6.9, 8.136

11166 **z'rcn'wk(')** B, S مهربان، دلسوز
zārčanūk (z'rcnwq, zrcn'wk') ⇒pw z'rcn'wk(w)
merciful, compassionate
TSP 2.679, 687, 689, 790; GMS 1164, 1024; W-Li 39.94; C2, 57V18, voc. *-q'*, 27V3; STi 31.10; *zrcn'wk'*, TSP 2.875

11167 **z'rcn'wky'kh** S مهربانی، دلسوزی
zārčanūkyāk
mercy, pity
KG 517; *z'rcn'wky'h*, GMS 1111n 1

11168 **z'rcnwq** M, C ⇒ z'rcn'wk(')

11169 **z'rcnwqy'** ⇒ z'rcnwky'

11170 **z'rcnwky'** M, C بخشایش، مهربانی، دلسوزی، آمرزش
zārčanūkyā (z'rcnwqy') ©f. n.
mercy, compassion
GMS 360; BBB f1; W-Li 94.4; STi 31.19; STii 1.7, 10, 6.5, 30; BSTi 132; C2 gloss. p237, 68R12, 91V5, 57V16, 19, 21, 22: BSTii 842.12, 888.5, 905.19, 21, 22

11171 **z'r p'zn** B زهری
žār-pāzan
poisonous
SCE 357

11172 **z'r prn'k** B هزاربرگ
zār parnē ⇒prn'k
thousand-petalled
BSTBL, Dhy. 202; S W, BSOAS 1983, 44

11173 **z'ry** مهربان، متأثّر، تأثّرآور، زار(در بیشتر متون)
zārĕ, zārī (z'r'y) ©adj. & adv. ⇒z'ryy sy-, z'ry r'y-, z'ryβr-, z'r'k
pitiful, pitiable, sympathetic
GMS 1634; TSP p278; VJ p123; SCE p76; BSTBL, Dhy. 17; Hen. Tales. 483.11; Frag. Len. 93.27; MSP b169; C2 12R6

11174 **z'ry'st** B بسیار تأثّرآور، بسیار زار
zāre/ist ©elat. adj.
so pitifully
VJ 1110, 1111; GMS 1311

11175 **z'ry'wy** C رنج، عذاب، نزاری
zāryāwē ©acc. *z'ry'w*
misery, torture
C2, 68V4; STi 21.12; Sund. AoFi 1974, 5V12; AoFiii 1975, 18R4; acc. *-'w*, C2, 60V8; 69R24; abl. *-'w'*, C2, 51V30; BSTii 846.26, 890.40, 912.29, 843.35; Benv. JA 1955, 313

11176 **z'ryβr-** B متأثّرشدن
zārĕ βar
(*to*)take pity
TSP 7.178; VJ 28'; SCE 195

11177 **z'ry(h)** B مهربانی، دلسوزی، تأثّر، زاری
zārī ©**zar-*
compassion, pity, sorrow
TSP 2.70, 77, 78, 87, 97, 6.150, 7.178, 21ii 14; SCE 195; *z'ryh*, TSP 2.262, 463, 467; Bailey, Prolexis 298

11178 **z'rym'n** B دلسوز، مهربان، دلسوزی، مهربانی
zārĕmān ©ob. *-y* ⇒z'r'km'n
compassionate, compassion
SCE 34, 51, 496; BSTBL, Dhu. 87; TSP. 2.53, 78, 87, 97, 99, 384, 6.150; *z'ṛyh m'n* TSP 2.467, 219

11179 **z'ry m'n'k** B دلسوز
zārĕ-mānē ⇒z'rym'n
compassionate
SCE 107

11180 **z'ry p'zn** B مهربان، دلسوز، مهربانی، هم‌دردی، دلسوزی
zārĕ-pāzan
compassionate, compassion, pity
SCE 292; TSP 2.1187, 1199, 1215; BSTBL, Dhy. 15; *z'ryh p'znh*, TSP 2.744

11181 **z'ry r'y-** B زارگریستن
zārĕ-rāy
(*to*)cry pitifully
VJ 184 p123

11182 **z'ry sy-** ⇒ z'ryy sy-

11183 **z'ry sy'mnty** C دلسوزی، ترحّم
zārĕ-sayāmandĕ ⇒sy'mnty
pity, mercy
STi 31.11; GMS 1100

11184 **z'ry sy'n'k** B دلسوز، رحیم
zārĕ-sayənē/-sayēnē (z'ry sy'yn'y)
merciful
TSP 7.155, 2.29, 1125, 1126, 1186; BSTBL,

Padm. 23; *z'ry 'sy'n'y*, Dhy. 14

11185 **z'ry sy'n'y** ⇒ z'ry sy'n'k

11186 **z'ry sy't-** M, C دلسوزی کردن
zārĕ syāt ©pt. st.
(*to*)take pity
GMS 536, 863; C2, *z'ry sy'd'r-*, trans. pret., STi 36.11

11187 **z'ry sy'yn'y** ⇒ z'ry sy'n'k

11188 **z'ryy sy-** B, M, C دلسوزی کردن، رحم کردن، مهربان‌بودن
zārĕ-sāy- (z'ry sy-) ⇒'sy-[1], sy-[1]
(*to*)be merciful, (*to*)take pity
GMS 550 n 1; TSP 2.305 66, 75, 719, 3.208; VJ 20[a]; SCE; BSTBL, Dhu. 139, Dhy. 183; C2, 51V31, 60V5; BSTi 61, 154; TSP 5.104

11189 **z'ry z'ry** B زار زار، نزار
zārĕ- zarĕ
pitifully
TSP 2.293; GMS 1634

11190 **z'r z'r** C هزاران
zār-zār
thousands
STi 34.4; GMS 1677

11191 **z'r z'r srδyt** M هزاره‌ها
zār-zār sarδēt
millenia
GMS 1676

11192 **z't** B, C تولّد، زایش
zāt ©<Parth. *zādmurd*
birth
VJ 444 & etc. p123; TSP 6.94; BSTBL, Vim. 100; *z't 't mwrδw*, Vim. 7; Dhu. 38; Sund. AoFiii 15 i V13

11193 **z't-** B, M زادن
zāt ©pt. st.; pres. *zn-*
(*to*)be born, (*to*)give birth
TSP 3.7; GMS 865

11194 **ž't-** C بحث کردن
žāt ©pt. st.; pres. *ž'y-* ⇒ž'd'r-
(*to*)discuss
Sund. AI 28, 186

11195 **z't'k** B, S پسر، زاده(در بیشتر متون)
zātē (z'ty(y), z'tk) ©<**zātaka* ⇒BRY
son, child
GMS 13; VJ p123; TSP p278; SCE 35, 26, 34, 243; Hen. JRAS 1944, 138.6, 28; Tales. 472.29, 483.12, 19; W-Lii 23, 34; STi p107; STii 5.10, 31; BSTi; C2 p237; Frag. Len. 39.2; MDii p215; KG 525, 551, 407; acc. *z't'kw-*, VJ 1149, 1449, 1485; TSP 2.983; *z'tw*, C2, 51V 31, 94 V25; voc. *z't'*, VJ 24[a], 1087, 1090, 1102; TSP 9.84; STii 5.1, 3; Frag. Len. 69.6; pl. *z't'(')yt*, TSP 2.879, 7.16; Frag. Len. 669.16; C2 13R29; *z't'tty*, VJ 1098, 1106; ob. pl. *z't'yty*, VJ 1103; Frag. Len. 69.20; dual. *z't*, C2, 87V3; nom. *z't'kw*, VJ 19, 10[a], voc. VJ 1450, 1454

11196 **z't 't mwrδw** ⇒ mwrδw

11197 **z'tch 'ynch** B زن زائو(زاچه، زاچ)
zātč-inč
birth woman
TSP 3.67

11198 **z'tk** ⇒ z't'k

11199 **z'tk βrch** B رحم، زهدان
zātē-βarč (z'tybrc, z'tyβrc, yz'ty brcy) ©=MP *pwsy'n* ©ob. *-y* ⇒z'qδδn
womb
TSP 2.357; C2, 40R21; GMS 1005, 1132; BBB 579

11200 **z'tmwrδ** ⇒ z'δmwrd

11201 **ž'ty** C بحث‌شده
žatē ©pp.; pl. *-t*
discussed
STi 30.6; Sund. AoFviii 1981, 28V3, 6, 14

11202 **z'tybrc** C ⇒ z'tk βrch

11203 **z'tyβrc** M ⇒ z'tk βrch

11204 **z'ty(y)** M, C ⇒ z't'k

11205 **z'w** S خبر، شهرت، استماع، شایعه
žāw ©**drāwa-* <IE **dhreu̯*; Khot. *drro* ⇒δr"w
news, hearing, rumour
MDii; CII 1990 E14; Schwartz, HMV 385 n 2

11206 **ž'w** ⇒ δr"w

11207 **z'w'rt-** B برگشتن
zāwart ©impf. ⇒zw'rt-, zyw'rt-
(*to*)return
TSP 13ii 12

11208 **z'wr** نیرو، توانایی(در بیشتر متون)
zāwar, zūr ? ©ob. *-y*, *-'y*, *-yy* ⇒nyz'wr, mntz'wry'
power, strength
GMS 35, 1218, 1221; VJ 29[b], 906; TSP p278; STii p601; C2 p237; BSTBL p146; SCE 162,

502; BBB p139; MSP b78; KG 375; MDii p215; Frag. Len. p112

11209 **z'wrcyk** B, S زورمند، ستمگر، زورگو
zāwar-čik
powerful
TSP 9.88; MDii p154.6

11210 **z'wrk'yn** M نیرومند
zāwarkēn
powerful
GMS 1060, 1647

11211 **z'wrkyn** B, M, S نیرومند، توانا
zāwarkēn (z'wrqyn)
strong, powerful
SCE 17; TSP 2.78, 6.145, 14.13; BSTBL, Padm. 60; STi 32.15; MSP b35; C2, 12V14, 61R23; GMS 1060, 1647; pl. *z'wrkynd*, Hen. BSOAS 11, 66.15; BSOAS 12, 307.7, 56; *z'wrkynt*, MSP b100; *z'wrqynt*, Sund. AoFviii 1981, 24V6

11212 **z'wrqyn** M, C ⇒ z'wrkyn

11213 **z'wrkynst** B چه نیرومند
zāwarkēnst ©elat.
so strong
GMS 1311; Sund. MSP p56, b10 ?

11214 **z'wrkynstr** S (چه) نیرومندتر
zāwar kēnstar ©elat.; comp. adj.
so stronger
MSP b104

11215 **z'wy'** ? M ⇒ zwt'k

11216 **z'wyr'k** B نیرومند
zāwĭrē, zāwĕre ? ©Pahl. *zōrīg*; <**zāwaryaka-*
strong
BSTBL, Vim. 109

11217 **z'y** M, C, S زمین(در بیشتر متون)
zāy (z'yy) ©f. n. ⇒z'yh, zy-qnty
earth, ground
GMS 1218; BBB 566 e22; W-Lii 569; MSP b144; Hen. Cosm. 307.19, 24; Tales. 481.33; STi 5.10; STii 3.25, 26, 4.12, 5.22; BSTi 67, 68, 209, 276; C2, gloss. p237: BSTii 882.13, 894.23

11218 **z'y-** ? C ترک کردن
zāy- ? ©**zā*; Skt. *jahati* ⇒pyš-wz'y, j'y-
(*to*)leave
apud. S W, C2 p51.25

11219 **ž'y** C صحبت، گفتگو
žāy
talk
STii 6.40; GMS 285

11220 **ž'y-** C حرف‌زدن، صحبت کردن، گفتگو کردن
žāy (žy) ©=MP *dray-*; (Schwartz): IE **geE(į)-*; Skt. *gā(y)-*; Munj. *žāy*; Yaghn. *žōy*
⇒ž'd'r-
(*to*)talk, (*to*)speak
GMS 285, 897; STi 16.11, 17, 70.20, 74.1, 6.61; Sund AoFi 250.16; STii 6.40; Sund. AoFiii 66.17; BSTii 134; C2, 69R18, 104R15; BSTii 832.15, 3sg. dur. pres. *žysq*, C2, 69R18; Schwartz. HMV 387 n 10

11221 **z'yβwmh** B زمین
zāy-βūm ©f. n.
the earth
BSTBL, Dhy. 324; *z'yh βwmh*, Dhy. 125

11222 **z'ycyk** M زمینی
zāy-čik (z'ycyq) ©pl. *-t*
earthly, of the earth
BBB p140; C2, *z'ycyqt*, 13V28, 53V4: BSTii 882.14, 914R4

11223 **z'ycyq** C ⇒ z'ycyk

11224 **z'yγyz'k** B خزنده(زمین‌خیز)
zāy-xĕzē ⇒z'yxyzyy
creeping
TSP 2.1110; Hen. Texts. 735; BBB 512; Gersh. TPS 1945, 145

11225 **z'yh** B, M, S زمین، سرزمین، مسافت(در بیشتر متون)
zāy ©f. n. ⇒z'y
earth, land
VJ; SCE; TSP; BSTBL p77; Frag. Len. p113; BBB; MDii; KG 326, 571; pl. *z'yth*, MDii p215

11226 **z'yq** C گوینده، گویا
žayēk ©pres. part.
speaking
STi 52.16; STii 1.56 p602

11227 **z'y kntk** B خندق(زمین کنده)
zāy-kandē
dug in the earth
BSTBL, Padm. 38; *zy qntyt*, C2, p108n 70

11228 **z'y nyct'y** B مدفون در زمین، خاک‌سپرده
zāynište ? ©**ni-kata-*; Parth. *ngnd-*; Khwar. *nkntk*
earth buried
BSTBL, Padm. 2

11229 **z'yrk** S زیرک، دانا
zērak ©<MP ⇒zyr
ingenious, intelligent

MSP b42, -*w*, p56; MDiii 100, 131, pr. name

11230 **z'yxyzyy** M خزنده(زمین‌خیز)
zāy-xēzē ?
creeping
BBB 512

11231 **z'yy** M ⇒ z'y

11232 **z'yy spnd'rmt** M سپندارمذ، اِسپَندارمَذ، فرشته‌ی نگهبان زمین
zāy- spandārmat
angel, protector of the earth
BBB; Hen. BSOAS 28.251

11233 **zβ"β** ⇒ zβ'β

11234 **zβ"β-** ⇒ zβ'β-

11235 **zβ"k** B زبان
zβāk ©<**hizwāka*; Av. *hizvā*; Yaghn. *zivōk*; Khwar. *zβ'k* ⇒zβ'k
tongue
GMS 397; SCE 128, 411; BSTBL, Dhy. 24; Intox. 12; STii 8.10 p601-2

11236 **zβ"k-δync'k** B زبان بیرون کشیدن
zβā-θēnčāk/θēnčē
(*to*)pull out (*the*)tongue
SCE 246

11237 **zβ'β** B مزه، ذائقه، چشایی
zβāβ (zβ"β) ⇒'zβ'β(h)
tasting
VJ 880; TSP 2.466; BSTBL, Vim. 94

11238 **zβ'β-** B چشیدن
zβāβ (zβ"β-) ⇒'zβ'β-
(*to*)taste
TSP 2.711, 794

11239 **zβ'k** B, M زبان(زفان)
zβāk (zβ'k) ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒swnt'k, zβ"k, zb'q, 'zβ'k(ʲ)
tongue, language
GMS 93, 240, 397, 378, 979; Sogdica. 61.25, 64. 10; SCE 550; TSP 2.387, 1093, 7.55, 25.1; -*y*, STii 8.10; *zβ'k'*, Frag. 6.3, *zβ"k*, 6.6 apud. S W, IIJ 1976 p49

11240 **zβ'k** ⇒ zβ'k

11241 **zb'q** C زبان
zβāk ©pl. -*t*; ob -*y* ⇒zβ'k
tongue, language
STi 30.4; Sund. AoF 1974, 233; BSTii 867.41, 895.49, 50, 904.24; C2 gloss. p237

11242 **zβ'kcyk** B زبان، زبانی
zβāk-čīk
(*of*)tongue, oral
TSP 20.6

11243 **zβ'nt** B ⇒ nβ'nt

11244 **zβ'r'y** B ورود، انتقال
zβāre ? ©pres. part. ⇒'zbr-
arriving, transferring ?
SCE 198

11245 **zβ'yr-** B رساندن
zβēr ©<**zbāraya-* ⇒'zbr-
(*to*)cause to arrive, reach ?
BSTBL, Dhu. 145

11246 **zβ'yr-** B ⇒ nβ'yr-

11247 **zβ'yr('k)** B ⇒ nβ'yr

11248 **zβnd** M ستیزه، نزاع
zβand ?
dispute
Hen. Tales. 470.51; BSOAS 11, 715; GMS 1240 n 1; BBB 543

11249 **zd'qry'** ⇒ 'zd'qry'

11250 **zδxh** S اژدها
zδaxā ©<MP *azdahā*
serpent, dragon
TSP 13.ii. 15 apud. S W, IIJ 1976, 61.43; C2 p87 n 7

11251 ***zγ-** ⇒ zγt-

11252 **zγ'm** B, C تمامی، به کلّی، کاملاً(در جمله‌ی منفی: حتّی)
(a)zγām ⇒'zγ'm, wzγ'm
entirely, completely
Benv. JA 1955, 313; TSP 3.42.119 n p193; BSTii 857.16, 860.46; C2, gloss. 22V16, 23V16; *ms nyzγ'm* "not even", C2, 60V5, 31R5 p59.60; BSTii 890.37, 892.5

11253 **zγ'nt(t)** B پیک، فرستاده
(a)žγand ©<**zgnd-* ⇒žγnt, 'zγ'nt
messenger
VJ 1389, 1398, 1399; GMS 342 n 1; Hen. Sogdica. 35.28

11254 **zγ'r** C رطوبت، نم، جریان(دخیل: زَغار)
zγār ©Khwar. *'zγr* ⇒'zγ'r
moisture
Benv. JA 1955, 329; BSTii 857.16: C2. 22V16 n p60

11255 **zγ'rš-** B حرکت کردن، گشتن، برخاستن ؟
zxarš ? ⇒*nγ'rš-

(*to*)move, (*to*)happen, (*to*)arise
TSP 6.145, 169 n p206; Mack. BSTBL, **uz-γrš*, Dhy 231

11256 **zγ'rt** B, S سریع، زود
žγārt ©<**zgaru* ⇒ẓγ'rt, žγrt, jγrt, 'zγ'rt
quick, speedy
VJ p123; TSP 2.216, 739, 13.26 ii4; Frag 2a.21, 25; Frag. Len. p113; MSP b163; Bailey. HMV 23; *ẓγ'rt*, BSTBL

11257 **ẓγ'rt** B سریع، فوری
žγārt ⇒žγrt, jγrt, zγ'rt, 'zγ'rt
quick
BSTBL, Dhy. 160, 225, 269, 334; TSP 3.205, 301, 14.15

11258 **zγ'rtr** B سریع‌تر
žγārtar (ẓγ'rtr)
quicker
STii 9.2; *ẓγ'rtr*, Dhy. 335

11259 **ẓγ'rtr** B ⇒ zγ'rtr žγyr-

11260 **zγ'yr-** B, S خواندن، صدا کردن (در بیشتر متون)
žγēr (ẓγ'yr-, zγyr-) ©<**uz-gāraya-*; ✓*zgar*; **žgāraya-* ©impf. *zyγ'yr* ⇒žγyr-, jγyr-
(*to*)call
GMS 537; SCE 254; Frag. Len. 69.30; impf. VJ; KG 403; Frag. Len. 38.24; inf. *ẓγ'yr*, TSP 3.237; AVS 82

11261 **ẓγ'yr-** B ⇒ zγ'yr-, žγyr-

11262 **zγ'yr't-** خواندن، صدا کردن
žγērāt ©pt. st.
(*to*)call
VJ 23, 75, 214; Frag. Len. 38.15; inf. *zγ'yr'ty*, VJ 60, 1314

11263 **zγd-** ⇒ 'zγd-

11264 **ẓγm'** ⇒ zγmh

11265 **žγm'** C دروغ
žaγmā (ẓγm') ©f. n. ⇒δrγm', jγm', δrγmh², zγmh
lie, falsehood
STii 1.27, 6.40; C2, 52V5; TSP 5.34, 75, 79; S W, IIJ 1976, 49, Frag. 3

11266 **žγm's'k** B دروغگو
žaγmāsē (ẓγm'sy, žγm'sy) ©**drugmā-sahi-ka* ©pl. *-yt* ⇒δrγm's'k
liar
TSP 24.3; BSTBL, Dhu. 205; Frag. 6.4, IIJ 1976, 49; GMS 1112 A; STii 6.22; pl. *-t*, C2, 52R16: BSTii 917.16; Gersh., suff. *-se*, <**sahi*, nom. sg. of *saha-*, ✓*sah-*; S W, suff. *-āse*
"taking" C2 p99.26

11267 **ẓγm'sy** ⇒ žγm's'k

11268 **žγm'sy** C ⇒ žγm's'k

11269 **ẓγm'w'βy** S دروغگو
žaγmā-wāβē ⇒zryš-'sy
lying
Frag. 6.3 apud. S W, IIJ 1976 p49, 50n36

11270 **zγmh** B دروغ
žaγmā (ẓγm') ©*dragma-* ⇒žγm', δrγmh², jγm', δrγm'
lie
TSP 6.192, 17.14, 5.34, 75, 79; BSTBL, Dhu. 142; Frag. Len. 83a 5

11271 **zγmwyc'w** B شهادت دروغ
žaγm- wičāw ©pl. *-t*
false testomny
Frag. Len. 83a 5

11272 **žγnt** C پیک، پیک‌سوار
ž(i)γand ©pl. *-t* ⇒'zγ'nt, zγ'nt(t)
messenger
STi 27.8; GMS 342 n 1; BSTi 162, 232; C2, 48R17: BSTii 883.15; Sund. AI, 28, 1988, 175.5

11273 **žγnty'** C سفارت، هیئت مأمور
žγandyā ©f. n.
embassy, mission
C2, 1R13

11274 **zγrβ-** B ستودن، بالابردن، برافراشتن
zγarβ, zγərβ ? ©<**uz-grab*
(*to*)exalt
SCE 522; GMS 665

11275 **zγrt** ⇒ 'ẓγrt

11276 **žγrt** C سریع، فوری
žγart ©Ved. <**zgar* ✓*gar-* ©adv. ⇒jγrt, zγ'rt, ẓγ'rt, 'zγ'rt
quickly
STi 43.10; BSTi 239, 244; C2, 69R19, 77R14, 77V13 "move quickly"

11277 **zγrwβs-** B بلندشدن، برافراشته‌شدن
zγrufs ? ©<**uz-gṛfs-*; Parth. **zgrysp-*
(*to*)be raised
BSTBL, Dhu. 257; GMS 153b 827; AVS 74

11278 **zγt-** B, S نگه‌داشتن
žaγd (žγt-, ẓγt-) ©**drang-*; *draγd/xt-* ©pt. st.; inf. *-y* ⇒δ'r-, δrγt-, jγt-
(*to*)hold
GMS 285, 603; TSP 5.65, 12.11; Frag. Len. 118.3; MSP b89; perf. *zγtwδ'r-*, TSP 5; Hen. Magi.

138.39; Frag. Len. 77R4

11279 **ẓγt-** ⇒ zγt-

11280 **žγt-** C ⇒ zγt-, jγt-

11281 **žγty** ⇒ ẓγty

11282 **ẓγty** B, S نگهداری‌شده، گرفته‌شده
žaγdē (žγty)
held
BSTBL; Intox. 33; Hen. Tales. 481.51; BSTi 300; *ẓγtw*, Dhu. 112

11283 **zγ-w** B, S بسیار زیاد
ž(ə)γu (žγ-w) ⇒δrγw, jγw
very much
VJ 65[e]; TSP 2.894; MSP b168

11284 **ẓγ-w** B سخت، شدید
žγu (žγ-w) ©nom. *-y*; nom.f. *-ʾ*; abl. f. *-yʾ*; pl. *-tʾ*; adj. & adv. ⇒žwγ, δrγw, jγw
hard, severe, cruel, difficult
TSP 13ii 9, 3.39, 9.83n p193; STii 1.75, 5.24 p602; C2, 69R22 & p197-8, acc. *žγw* used as adv.

11285 **žγ-w** C ⇒ žwγt, žwγ, ẓγ-w

11286 **ẓγwšk-** B شاگرد، پیرو
žγušk ©ob. *-y*; acc. *-w*; pl. *-tʾ* ⇒žwxšq-, δrγwšk, jwxšk/q
disciple
BSTBL, Dhy. 15, Dhu. 129, 207, 274; GMS 285

11287 **zγwšktyh** B آموزش، مکتب
žγušktyā ? ⇒zwγšk
doctrine, teaching
Frag. Len. 50.7

11288 **ẓγwttr** S سخت‌تر
žγutar ⇒žwγtr
harder
Hen. Tales. 481.49, *-y*

11289 **zγyr-** ⇒ zγʾyr-

11290 **žγyr-** C خواندن، صدا کردن
ž(i)γēr (ẓγʾyr-) ⇒jγyr-, zγʾyr-
(*to*)call, (*to*)name, (*to*)summon
STi 58.10; STii 1.20, 3.25, 5.19, 29, 35; BSTi 241, 246, 58; BSTii 913.52: C2, *žγyrtqʾ*, 52R3; inf. *ẓγʾyrʾy*, impf. *ẓyγʾyr*, TSP 21 i; 3.trans. pret. *žγyrdʾr-*, STi 8.14, 33.11; Sund. AoFiii p66.7; STii 1.72; C2, 52R17

11291 **žγyrʾmnty** C دعوت، درخواست، دعا
žγēr-āmandē
calling, invocation
BSTii 903.10: C2, 57R10; STSC 114

11292 **žγyrty** C خوانده، نامیده
žγērtē ©pp. pl. *-t*
called, named, summoned
STi 33.17, 31.7; Sund. AoFi 1974, 2aR4; C2, 51V10, 56V29, 31R6, 48V18; BSTii 884.15, 892.6

11293 **ZK** B, S آن، او(هز)(در همه‌ی متون)
xō ©Idg. pron. art. nom. sg. m. ⇒xw, γw[1], ʾγw
that, the, he, it
VJ; TSP; KG p193; MSP p56; MDii p215; BSTBL p77; SCE p76; Frag. Len. p113

11294 **ẓkʾnyh** B دختر رامشگر ؟
žkānē ?
musician girl, singing girl
BSTBL, Dhy. 287; "prostitute" TSP 5.43 n p201

11295 **ZKh** S, B آن، او، آنها(هز)(در بیشتر متون)
xā ©Idg. pron. art. f. sg. & nom. acc. pl. ⇒xʾ, γh, γʾ, ʾxh
the, she, they, them
STii 7.13, 21, 24; MSP p56; KG p193; MDii p215; Frag. Len. p113

11296 **ZKn** S, B از آن، آن، او(هز)(در همه‌ی متون)
awĕn ©Idg. pron. art. gen. dat. m. sg. ⇒ʾwyn, wyny(y)
that, of that, the, his
TSP; VJ; BSTBL; SCE; KG p193; MSP p56; MDii p215; Frag. Len. p113

11297 **ZKw** S, B آن‌را، او را(هز)(در همه‌ی متون)
awu/ō ©pron. art. acc. sg. voc. ⇒ww, ʾw, ʾww
that, the, him
VJ 1040; GMS 1430 n 1; KG p193; STii p602; MSP p56

11298 **ZKwh** S, B آن، او(هز)(درهمه‌ی متون)
wā, awā, (a)wu ? ©Idg; pron. art. acc. f. sg. & acc. pl. used also for m. sg. ⇒wʾ[1]
that, the, her
SCE p76; BSTBL p77; KG 193; MSP p56; Frag. Len. p113

11299 **ZKwy(h)** S, B آن، آنها(هز)
(a)wĕ, wyā ©pron. art. loc.; gen. f. sg.; ob. pl. ⇒wyʾ, wy(y), ʾwyn, ʾwy(h)[1], ʾwy(h)[2]
that, the, in the, them, they
SCE p76; BSTBL p77; KG 193; MSP p56; Frag. Len. p113

11300 **ZKY** S آنها(هز)
awē, (a)wi ©Idg. pron. art. nom. pl. ⇒ʾwy(h)[2]
they
Anc. Lett. 3.23; Hen. Mittelir. p33 n 1

11301 **ZKyHMw** S به ایشان
wēšan(u) ©Idg. ⇒wyšnw
their
Anc. Lett. 2, 4, 6; S W, CI, 1991, 182

11302 **ZKyšn(w)** S به ایشان
wēšan(u) ©Idg. ⇒wyšnw
their
Anc. Lett. 3; S W, CI, 1991, 182

11303 **ZKZY(n)** B, S کسی که، آنکه(هر)
kēti ?, xō-ti ? ©Idg. *Zkny* ⇒ky', qyt, -n
who, which
STii p602; SCE p76; BSTBL p77

11304 **zm'k** B زمستان
zamē ©Khwar. *zmk'nc* ⇒zmyy, 'zmy
winter
SCE 103

11305 **zm'qycq** C وسوسه، آزمایش
zmākičk ©ob. -*y*; pl. -*t* ⇒ẓm'y'yck'
temptation
BSTii 905.4: C2, 57V4, 83R3

11306 **zm't-** S آزمودن، وسوسه‌شدن
zmāt ©pt. st.; pres. *zm'y-*; perf. *z'mtδ'r*
(*to*)try, (*to*)be tempted
Anc. Lett. 3.8 apud. Benv. TSP n p221

11307 **zm'wr'k** B مورچه
zmōrē ©<**marwaka*; Av. *maoiri*; Khwar.*zmwrk*
ant
TSP 2.390 n p174; GMS 247, 380

11308 **zm'wrc** B مورچه
zmōrč (ẓm'wrc)
ant
SCE 366; TSP 11.32 n p174

11309 **ẓm'wrc** B ⇒ zm'wrc

11310 **zm'y-** C وسوسه‌شدن، آزمایش کردن
zmāy ©pt. st. *zm'yt* ⇒ẓm'y'yck'
(*to*)tempt
BSTii 826.29: C2, 94R29

11311 **ẓm'y'yck'** B آزمایشی، آزمایش
zmāy-ičk ⇒zm'y-
test
TSP 9.82 n p221

11312 **zm'y'yck'** ⇒ ẓm'y'yck'

11313 **zm'yty** C وسوسه‌شده
zmāytē, zmētē ©pp.
tempted
C2, 104R3: BSTii 832.3

11314 **zmb** M ساحل، کنار
zamb (zmb') ⇒zmpy, znp(h)
shore
GMS 524, 1159; Hen. Tales. 472.32; STii 1.20; GMS 424 n 1; S W, C2 n p108

11315 **zmb'** C ⇒ zmb

11316 **zmb n' γrβ** بیکران(کران تسخیرنشدنی)
zamb nā γarβ
endless
MSP e22

11317 **zmn-** B, S زمان، وقت
žamn (zmnw, zmnh) ©<**žaman(a)*; <**žamanu* ©nt. n. nom. acc. *zmnw(h)*; ob. *zmny(h)*, *-yyh*, *-(w)y'*; pl. *zmnth* ⇒'zmnw, jmnw, žmn(w)
time
GMS 512 n 1; S W, BSOAS 1979, 341.37; VJ p123; TSP p279; STii 9.14, 16; SCE 2; BSTBL, Dhy. 196, 249, 349, 397; Frag. Len. p113; MSP b 138; Anc. Lett. 2.50, *zmmh*

11318 **zmncyk'** B زمانی
žam(a)nčīk ©in compd. ⇒trzmncyk(ı)
(*of*)time
TSP 5.55

11319 **zmnh** S ⇒ zmn-

11320 **zmnw** B ⇒ zmn-

11321 **žmn(w)** C زمان، ساعت
žamn(u) (ẓmn(w)(h)) ©nt. n. nom.; acc. *-w* ⇒zmn-, žwmn, jmnw, jmn-
time, hour
STi 19.18, 21.14, 40.3, 83.21; STii 8.3, 9.9; C2 gloss. p238; Sund. AoFviii 1981, 20R21 V7; TSP 6.132, 148, 11.27, 15.17; BSTBL;O³ 9;GMS 512n 1; *ẓmnwh*, BSTBL; TSP 11.2;loc. *žmny'*, BSTii 865.1, 867.57, 898.115; C2, 26R1, 27V28, 40R23, 40V11; *ẓmnyh*, TSP 6.30, 157; BSTBL S W, C2 p115, 25V55; BSOAS 1979, 341.37; C2 p197, 115.25

11322 **ẓmn(w)(h)** B ⇒ žmn(w)

11323 **zmny** B, M(S) زمان، وقت، دوره
žam(a)n(ē) (trzmnyh, zmnyh)
time, hour
TSP p279; Hen. Tales. 476.8

11324 **zmnyh** ⇒ zmny

11325 **zmpy** C ساحل، کنار
zambē ©acc. *-w* ⇒zmb, znp(h)

shore, river bank
C2, 87 V11 n p108.269; acc. *zmpw*, STi 77.9; *zmpy*, Sund. AoFiii 57

11326 **zmwxtwγ** M زامیاد روز، روز بیست و هشتم ماه(بیرونی: زموختنغ)
zmūxtuγ ⇒'zmwγtγ rwc
twenty-eighth day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 151.5 etc.

11327 **zmy** B سوخت، هیزم، هیمه
zmē/ī ('zm) ©Yaghn. *īzm*; Khwar. *'zm*; <**aizma(ka)*; Av. *aēsma*
fuel, firewood
BSTBL, Dhy. 7, Mack. n p41

11328 **zmyx** C کوره، بوته(آزمایش)
zmēx
crucible
apud. S W, C2 n p177, 102R18; Mack. BSOAS 33, 115, *zmyq*

11329 **zmyy** M زمستان
zamē ⇒'zmy, zm'k
winter
BBB p140; W-Lii 547.8

11330 **zn-**[1] B, M, C زادن، زاییدن
zan ©<Av. *zan-* ©trans. & intrans. perf. *znd'r-* ⇒znd'r-, jn-
(*to*)give birth, (*to*)be born
GMS 578, 726; VJ 38; TSP 3.9, 6.30; Texts. 719; STi 72.6; TSP 2.334, *znty*, 3sg. pres. intrans. v.; AVS 99

11331 **zn-**[2] S(M) نواختن، زدن(آلت موسیقی)
žan, žən ©√*jan-* ©inf. *-y* ⇒zyt-[3], zyn-[2], jn-
(*to*)play
Hen. Tales 467.18

11332 **zn-**[3] ⇒ z'n-

11333 **žn-** C مشورت، اندرز
ž(a/ə)n ©f. acc. *žn'*
advice
C2, 104V12

11334 **ẓn-** B ⇒ z'n-

11335 **ẓn"kh** ⇒ ẓn'kh

11336 **zn"y** B زایش، زایمان
zanāy
giving birth
TSP 6.30

11337 **zn'kh**[1] B بدن
žināk ⇒ẓyn'kh, ẓnw
body
VJ 1106, 1261; Benv. JA 1939, 275; VJ n p97

11338 **zn'kh**[2] B دانش، شناخت
(ə)žnāk ©<**žnākā* ⇒'pw zn'kh, ẓn'kh, 'zn'k(h), jn'
knowledge
SCE 132, 43; W-Lii 572

11339 **ẓn'kh** B دانش
žnāk (ẓn"kh) ⇒jn', zn'kh[2]
knowledge
GMS 264; TSP 9.80, 81, 94, 14.35; BSTBL, Vim. 80, 112, Dhu 7, 8 & etc. p77, 148

11340 **zn'mnty** C زایش، زایمان
zan-āmandē
bringing forth
STi 73.7; GMS 1100

11341 **zn'ndy(h)** M زاینده
zanandē
bringing forth
GMS 1068; *znδ'* "children" Sund. 1994, 45.19

11342 **znd** M آواز، نوا(دخیل: زندباف)
zand ©<Av. *zanti* ⇒zntw'c(h), znt[1]
song
GMS 525; Hen. LW 104

11343 **znd'r-** C زادن
zandār ©trans. pret. ⇒zn-[1]
(*to*)be born
STi 73.8

11344 **zndp'šyk** M سرود
zand-pāšik
song, hymn
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 151

11345 **zng** M, C نوع، گونه
zang (znk) ©<**zanaka* ©pl. *zng'n* ⇒'ywznk(ʲ)
kind, sort
GMS 1641, 245, 976; *znkw*, Frag. Len. 68.4, 9; Hen. Cosm. 307.63; *zng'n*, BBB p140

11346 **zng'n** M ⇒ znk'n

11347 **zng zng'n** M, C همه‌نوع، همه گونه
zang-zangān ⇒znkznk'n
all sorts
GMS 164; STii 1.76; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.5

11348 **ZNH** B, S آن، او(هز)

yu ©pron. art. nom. pl. & sg.; ldg. *yw* ⇒ZK, yw[1]
this, these, the
BSTBL VJ; p145, 148; STii 10.1.5; SCE p75; KG 549; Frag. Len. p113; 5;MDii p215; MSP p56

11349 **znk** S ⇒ zng

11350 **znq'n** C ⇒ znk'n

11351 **znk'n** B, S انواع، گونه‌ها
zangān (zng'n, znq'n) ⇒wyspzng'n, γrβzng'n, δs'zng'n, dw'zng'n, pnczng'n
kinds, sorts
VJ p123; TSP; BSTBL p148; STii 9.9, 1.76; SCE 66, 531; Sund. AoFviii 1981, 21R8-9; Frag. Len. p113; *znk»nw*, Dhy. 255; "with numerals" "fold" GMS 1034, 1328; MSP

11352 **znkpδ'y** S انسان، بشر، مردم
zanak-paδē
human, people
MDii p94.5 n p102; Gersh. Advice. 86 f. *zana-pada*

11353 **znkznk'n** B همه گونه، چندجانبه
zangzangān (znqznq'n)
of many kinds, manifold
SCE 60; VJ p123; TSP 7.157; BSTBL, Dhy. 21; STii 7.28, 9.4, 17: O[3] 13; Frag. Len.; GMS 1034; BSTii 893.2: C2, 31V2; *-h*, VJ 841, 842

11354 **znqznq'n** C ⇒ znkznk'n

11355 **znp'k(w)** B ساحل، کنار
zambe, zambaku (znpy)
shore
TSP 3.127

11356 **znp(h)** B, S ساحل، کنار
zanp, zamb ©acc. *-w* ⇒»pznp'k, zmpy, zmb
shore
znpw, TSP 16.20; MSP b26, 92; MDii B-4R7 p56.7

11357 **znpy** ⇒ znp'k(w)

11358 **znt'** B آواز
zand (znth, zntyh) ©ob. *-yh* ⇒znd
song
TSP 5.80, 42, 17.27; SCE 122; BSTBL, Vim. 76, *ntyh* ?

11359 **znt²** C کور
zand ©<**uz-anda-*
blind
C2, 23R30 n p60: BSTii 859.30

11360 **znth** ⇒ znt[1]

11361 **zntw'c(h)** B خواننده، آوازخوان(زندباف)
zand-wāč ⇒zntw'ch 'mrγ'
singer(*telling song*)
SCE 179; GMS 1138

11362 **zntw'ch 'mrγ'** B بلبل(زندواف)
zand-wāč mərγ(a) ⇒zntw'c(h)
nightingale
SCE 179

11363 **znw** ⇒ znwq

11364 **ẓnw** S بدن
ž(ī)nu ? ⇒zn'kh[1], ẓyn'kh
body
Hen. Tales. 483.13, 484 n 3; Gersh. Advice. p80

11365 **znwq** M زنخ، چانه، آرواره
zanu(k) (znw, znyq) ©<**zanuka*; Skt. *hanu*; Parth. *znx*; MP *dnwg*; Pašh. *zana*; Bal. *zanūk* ⇒ẓnw
chin, jaw
GMS 375, 978; Sogdica. 49.7; STi 5.7; Sund. AoFi 231; AoFiii 85.7

11366 **žny' ptnymy'** C پند، راهنمایی
žanyā-patnimyā
advice, council
C2, 31R12-3, 55V19, 102V23 p73, 12-3; Gersh. Advice. 77-83; BSTii 831.23, 892, 12-3; Benv. JA 1959, 129

11367 **znyq** C ⇒ znwq

11368 **zp'rt** B, S پاک، مقدّس، قدّیس
zpart ©khwar. *zbry* ©ob. *-y*; f. *-th*; pl. *-tt* ⇒'zp'rt, mndzprt, zprt'dy
clean, pure, holy, saint
TSP; VJ 63, 1439; SCE 180, 565; BSTBL p148; STii p602; GMS 526; W-Li 34; Frag. Len. p113; STi 22, 18, 61.12, 16, 17; Sund. AoFviii 1981 p220; STii 1.77, 2.6 etc.; BSTi 62, 70, 220; BSTii: C2, gloss. p237

11369 **zp'rty'** B پاکی
zpartyā (zprty', zp'rtyh) ©f. n. ⇒'zp'rtyh
cleanness, purity, sanctity
TSP 15.14, 2.350; BSTBL; Vim. 207; BBB p140; C2, 27R11, 57V6, 31V3, 54R25: BSTii 893.3, 895.25, 905.6

11370 **ẓp'rty'** B ⇒ zp'rty'

11371 **zp'rtyh** ⇒ zp'rty'

11372 **zprcyqy'** C پاکی، قداست

zpar-čikyā ©f. n.
purity, sanctity
BSTii 909.26; C2, 61R29 n p108 n p133.29

11373 **zprt** M, C ⇒ zp'rt

11374 **zprt'dy** M, C قدّیس
zpart- āδē ⇒zp'rt, zprtt
saint
STii 4.16, 46

11375 **zprtcyqy'** C پاکی، قداست
zpart-čikyā
purity
Sund. AoFviii 1981, 25V7

11376 **zprtqryy** M پاک کننده
zpart-karē ⇒'zprtqryy
purifier
Hen. Magi. 143.16

11377 **zprtr** M پاک‌تر
zpart(t)ar
cleaner
GMS 1285

11378 **zprtt** C, M قدّیسین
zpart ⇒zprt'dy
saints
STii 1.3, 6.4, 23; BSTii 826.29, 827.53, 887.7

11379 **zprt w't** C, M روح‌القدس
zpart-wāt ©ob. -y
Holy Ghost, Spritus Sanctus
Sogdica. 46.1; BSTi 70; BSTii; 888.6, 903.9, 897.86; C2

11380 **zprt w'tmync** C (مربوط به) روح‌القدس
zpart-wātmēnč
(*of the*)Holy Ghost
STii 3.35; GMS 1103

11381 **zprtw'xš** M کلام مقدّس
zpart-wāxš
Holy Word
BBB p140; W-Li 34

11382 **zprty'** C, M ⇒ zp'rty'

11383 **zpry'q** C تقدیس، احترام، شکوه
zparyāk ©f. n.; ob. -y
honour, reverence
GMS 1110; STi 45.9; C2 gloss. p237; BSTii 848.58, 881.16, 888.5, 905, 8, 15, 907.21, 911.57; Sund. AoFviii 1981, 23R11

11384 **zpry'qyn** C محترم، شریف
zparyākēn ©pl. -t
honoured, honourable
C2, 68R31, 68R10: BSTii 843.31, 842.10

11385 **zr"k'** B بیهوده
zrākă ? (nr"k') ⇒zrn'k'
in vain, lost
VJ 1326; GMS 976n 1

11386 **zr'γs-** B رهاشدن، نجات‌یافتن
zraxs (zrγs-) ©<*uz-raxsa* ⇒zr'ync-, zrxs-
(*to*)be saved
SCE 340, 548; TSP 2.517, 508, 522, 542, 552, 539; *zr'γst'w*, TSP 2.526; AVS 73, 78

11387 **zr'γt-** B, M, C رهاشدن، نجات‌یافتن، نجات‌دادن
zraγd (zrxt-, 'zrγt-, zrγt-) ©pt. st. ⇒zr'ync-
(*to*)save, (*to*)deliver, (*to*)be saved
GMS 542; TSP 2.125; STi 31.4 C2 51R26; trans. pret. *zrγd'r-*, BSTii 827.45: C2, 94V15; perf. *zrγtwδ'r-*, Frag. Len. 93.20; KG 2379

11388 **zr'nk'** B رهایی، نجات، رستگاری
zrăng (zrng, zr'nkh, nr'nk(h)) ⇒zrnq
salvation, deliverance
TSP 2.10 n p168, 5.130; Frag. 5.13, S W IIJ, 1976, 49; O[3] 13; AVS 78

11389 **zr'nkh** ⇒ zr'nk'

11390 **zr'wšc** B ⇒ zrwšc

11391 **zr'ync-** B, M, C نجات‌دادن، رهانیدن
zrēnč ©<*uz-ranjaya-* ⇒zrync-, 'zrync-
(*to*)save
GMS 542; VJ 39[b], 449, 102 p123; TSP 17.40; Frag. 18, IIJ 1976, 63.5; AVS 123

11392 **zr'ync'k** S منجی
zrēnčāk/ē
saviour
Mack. AI 25 p425.14

11393 **zr'yš** B توقّف
zri/ēš ⇒zryš-'sy, zryšty
cessation
TSP 9.104, 131; *zryš's'*, voc. C2, 51V26, "coming to an end" n p99

11394 **zr'yš-**[1] B خراب کردن، متوقّف کردن، قطع کردن، بریدن
zrēš ©<*uz-raišaya* ©trans. v. ⇒zryš-[1]
(*to*)destroy, (*to*)interrupt
TSP 2.227, 1048, 1211, 1216, 6.1139, 9.128, 16.27, 23.6; BSTBL, Vim. 6, 7, 55, Dhu. 161

11395 **zr'yš-**[2] B خراب‌شدن، متوقّف‌شدن، قطع‌شدن
zriš ©<*uz-rišya-* ©intrans. v. ⇒zryš-[2]
(*to*)be destroyed, (*to*)interrupted
BSTBL, Dhy. 104, *zr'yš'y*, 3sg. opt.; TSP 2.745,

zyr'yšty, 3sg. impf.

11396 **zrcn'wk'** B ⇒ z'rcn'wk(')

11397 **zrγs-** B ⇒ zr'γs-

11398 **zrγt-** B, C ⇒ zr'γt-

11399 **zrγty** C ⇒ zr'γt-

11400 **zrγwn** B گیاه، سبزی
zarγōn ©loc. *-y*
plant, vegetable
GMS 1113; SCE 165; TSP 2.1119, 1188, 7.175, 17.18; Frag. Len. 47.8

11401 **zrγwn'k** S سبز (زَریون)
zarγōnē (zrγwnyy) ©pl. *zrγwnyyt*
green
MDii p127 B-16.11 p129; GMS 1113; Hen. Cosm. 307.31

11402 **zrγwnc** M سبز
zarγōnč (zrγwnch) ©f. adj. ⇒zrγwn'k
green
VJ 960; GMS 1113, 1273

11403 **zrγwnch** B ⇒ zrγwnc

11404 **zrγwnyy** M ⇒ zrγwn'k

11405 **zrm** M ناراحتی، غم
zarm (zrmh) ©<**zarma* ⇒zyrmh
distress
GMS 1093; VJ 399; Gersh. Amber. 212, Elam. **vizarma*

11406 **zrm'w'nt** B ناراحت، غمگین
zarm-āwand ⇒nrm'w'nt
distressed
VJ 213; GMS 1091

11407 **zrmh** B ⇒ zrm,nrmh ?

11408 **zrn'k'** B بیهوده، عبث
zarnē/āk ? (zrn'kh) ⇒zr"k', zrnyy
useless
VJ 1329, 1326

11409 **zrn'kh** ⇒ zrn'k'

11410 **zrng** ⇒ zrnq

11411 **zrnq** C نجات، رهایی
zrang (zrng) ⇒zr'nk'
salvation
BSTi A26; ob. *zrnqy*, C2, 57V3

11412 **zrnyh** ⇒ zrnyy

11413 **zrnyy** M بیهوده، از دست‌رفته
zarnē ? (zrnyh) ©Av. *zairina* ⇒zrn'k'
in vain, useless
Hen. BBB p66, 531, 681

11414 **zrw-** M, C پیری، سالمندی (زالی)
zarw (zrw-h) ©<Av. *zaurva*; Khwar. *'zr*; Oss. *zarwa* ©f. n.; nom. & acc. -'; ob. *-yh*
old age
GMS 940; S W, RL 209 n 23; TSP 2.152, 324, 1140; BSTBL, Vim. 113, Dhy. 230; C2, 14R11, *zrw'*

11415 **zrw'** B, M, C زروان (مانوی)، برهما (بودایی)
z(a)rwā (zrwn) ⇒ zrw'
Zurvan(*M*), Brahma(*B*)
VJ 913, 929, 934; TSP 5.100, 11.24; BSTBL, Dhy. 173, 181, 190; STii p602; Frag. Len. 59.7, 93.28, 18: O² 18; GMS 940, 958; C2, 14V7; *zrwn*, TSP 25ii 2

11416 **zrw'βγyy** M زروان بغ، پدربزرگی (خدای مانوی)
zarwā-βaγe/i
god Zurvan, Father of Greatness
BBB p122; Hen. Cosm. 307.1; GMS 1237, 1649; W-Li 127

11417 **zrw-h** B ⇒ zrw-

11418 **zrwn** B ⇒ zrw', 'zrw', zrwnycyk

11419 **zrwnycyk** M زمانی، دورانی
zar(u)wane-čīk (zrwn) ©pl. *-t*
epochal
GMS 1017, 1673

11420 **zrwšc** M زردشت
zarušč (ẓr'wšc) ©<**zarahuštra*; Parth.*zrhwšt* ⇒'zr'wšc
Zoroaster
Frag. 4.6 apud. S W, IIJ 1976, 46f, Frag. 5.3; GMS 278, 399

11421 **zrxs-** M, C نجات یافتن
zraxs ⇒zr'γs-
(*to*)be saved
GMS 825; Hen. Tales. 472.4; BSTii 910.51: C2, 61V21, *zrxstyq'*, 3sg. fut.

11422 **zrxt-** ⇒ zr'γt-

11423 **zrxty** C نجات یافته، رستگار
zraγdē (zrγty) ©pp.; pl. *-t*
saved
C2, 61V 21: BSTii 910.51; STi 31.14

11424 **zry** M دریا
zrē ©<Av. *zrayah*; Parth. *zryh* ©acc. *zryw*
sea
Hen. BSOAS 12, Cosm. 309.22

11425 **zrync-** M, C نجات‌دادن
zrēnč ©<**uz-rincaya-*; **uz-ranjaya* ⇒zr'ync-, 'zrync-
(*to*)save
GMS 542, 600, 689; Hen. Tales. 469.7; Sund. AoFi 1974, 8R7; C2, 66R1; BSTii 873.1; S W, CLI p181

11426 **zryš-**[1] M, C, B خراب کردن، صدمه‌زدن، قطع کردن
zrēš ©inf. *-y*; impf. *zyryš* ⇒zr'yš-[1], zyryš-
(*to*)destroy, (*to*)hurt
BBB 514, *zyryštw*, 1sg. mid. impf. GMS 381, 598, 627; TSP 16.27; AVS 128

11427 **zryš-**[2] C بلند کردن، بالابردن
z(ə)riš ? ©<Av. *irišant*, *IE *raizian-*; Av. *uz-rašta* √*raz*
(*to*)raise
BSTii 851.13; C2, 12V13, 94V2, *zryš'z*, 3sg. *āz* impf.; S W, C2 n p56.13

11428 **zryš-'sy** C به پایان رسیدن، نزدیک به نابودی
zrĕš-āse ©voc. *-s'* ⇒zr'yš
coming to an end, about to perish
C2, 51V26; S W p99, 26; *zryš* +suff. *āsē* "taking"

11429 **zryšty** M, C پاره‌شده
zrištē ©pp. ⇒zr'yš-[2]
torn
BBB 492; GMS 1638; Sund. AoFviii 1981, 22R6 V4 p184 n 176

11430 **zšt'** B ⇒ zyšt-

11431 **zt'** C ⇒ zt'-wn-

11432 **zt'qrqy'** اعلام، خبر
ztākarakyā ©f. n.
announcement, proclamation
C2, 54V23

11433 **zt'-wn-** C معرّفی کردن، اعلام کردن
əzdē-wan ©<OP *azdā* ©*zt'*, indecl. pred. adj. +*wan-*
(*to*)make
C2, 48R31, 52V9.16

11434 **ztyh** B ⇒ ẓytyh

11435 **ẓtyh** B اضافی، فرعی، ذخیره
žyty ? ⇒ẓytyh
accessory, provisions
TSP 9.45, 17.29; Mack. BSTBL n p149

11436 **zw** C من
zu ©Av. *azəm*; OP *adam* ©1st. pers. pron. nom. sg.; acc. sg. *t'm'*; gen. sg. *mn'*; encl. *-m, -my* ⇒'zw, c'm', d'm', pr'm'(k)
C2 gloss. p237-8; STi 5.1, 8.8, 10.13; GMS 85; Sund. AoFviii 1981 p220

11437 **žw** C شهرت، آوازه، شایعه
žaw (δr'w)
fame
BSTii 889.26; Benv. JA 1955, 311; "news, rumour" C2, 60R26, 68R3

11438 **zw-** B زیستن
žu(w), žaw ⇒žw-, jw-, 'zw-
(*to*)live
GMS 264, 574; TSP 2.1164, 20.13; BSTBL, Padm. 46

11439 **ẓw-** B مو
žŏ ©<Khot. *dro*; Yaghn. *darau* ⇒žwy βwny
hair
BSTBL, *ẓwy*, Dhy. 151, 210, 332, 381

11440 **žw-** C زیستن
žū, žaw, žuw ©<Av. *java-* ⇒žw't-, zw-, jw-, 'ž'w-
(*to*)live
C2, *žwnq'*, 1sg. fut. 66V17: BSTii 875.17; 2pl. fut. *žwtq'*, C2, 68R23; 1sg. impf. *žw'zw*, 83V5; 2sg. opt. *žwy*, 69V25; 2pl. impv. *žwtt*, C2, 48R30; STi 8.6 apud. Sund. AoFi 251; AoFviii 1981 p220; pret. *žw'd'r-*, C2, 51R, 27: BSTii 913.56

11441 **zw"n** B زندگی
žwān (zw'n) ©f. n. ⇒žw'n, jw'n, 'zw'n(h), jw'nyy
life
TSP; SCE 19, 20, 37, 195; BSTBL, Padm. 45; STii 9.18; GMS 1032

11442 **ẓw"n** S ⇒ žw'n

11443 **zw'n** ⇒ zw"n, žw'n

11444 **ẓw'n** B ⇒ žw'n

11445 **žw'n** C زندگی
žwān (zw'n, ẓw'n, ẓw"n) ©f.n.; ob. *-y(h)* ⇒jw'n, jw'nyy, zw"n, 'zw'n(h)
life
STi 62.6, 63.7, 12, 65.17; STii 6.44; W-Lii 547; Sund. AoFviii 1981 p220; C2 gloss. p238; TSP 5.21, *ẓw'n*; Sogdica. 61.20, 31, *žw'nyh*

11446 **zw'n'k** B زنده، عمر
žwānē (zw'n'y) ⇒mwrzkzw'n'k
living

SCE 108, 390, 424

11447 **zw'n'y** ⇒ zw'n'k

11448 **žw'n θbryny** C زندگی‌بخش
žuwān-θfarēnē ⇒žw'n
Life Giver

11449 **ẓw'ntk** B زنده
žwāndē (ẓw'nty) ©acc. -*w*; pl. -*t* ⇒jwndyy/h, 'zw'nt'k
alive, living
TSP 13 ii 9; STi 87.21; GMS 1068

11450 **zw'ntk** B ⇒ ẓw'ntk, 'zw'nt'k

11451 **ẓw'nty** S(C) ⇒ ẓw'ntk

11452 **zw'rst-** B برگشتن
zwarst ©pt. st. ⇒zywst-, zwrt-
(*to*)return
TSP 2.241 apud. GMS 585; Benv. *nw'rst-*

11453 **zw'rt** B گردش، جهت، روش
zwărt
turning, conduct, direction
TSP 15.31; BSTBL, Vim. 113, 175, Dhy. 51; Lentz. STii 8.7, 7.22 p602

11454 **zw'rt-** B, S برگشتن، منحرف‌شدن
zwart ©<**uz-warta*; Yaghn. *ziwōrt* ©impf. *zyw'rt*; inf. -*y* ⇒'zw'rt-, zyw'rt-, zwrt-
(*to*)return, (*to*)turn away
GMS 99; TSP 6.108, 2.15; VJ 431; BSTBL, Dhu. 118; MDii; AVS 78, 111

11455 **zw'rt'mntqy'** C برگشت، گردش
zwartămand(a)kyā
turning
Sund. AoFviii 1981, 21V22

11456 **zw'rt prw'rt** B, M رفت‌وبرگشت، تناسخ، بازپیدایی
zwărt-parwărt (zwrt prwrt) ©Skt. *saṃsāra*
to and fro
BSTBL; TSP; GMS 902; TSP 2.929, 9.10-1, 139; Intox. 6; Dhy. 57; -*y*, TSP 6.55; BBB 557; *zw'r prw'rty*, TSP 2.923

11457 **žw't-** C زیستن
žwāt ©pt. st. ⇒žw-
(*to*)live
trans. part. *žw'd'r-*, C2, 51R27

11458 **zw'yrt-** B, M برگرداندن
zwērt ©<**uz-wartaya* ©impf. *zyw'yrt* ⇒'zw'yrt-, zw'rt-, zwyrt-, zyw'yrt-
(*to*)cause, (*to*)make return

GMS 627; Frag. Len. 93.17: O² 17; AVS 78, 111

11459 **zwb** C ⇒ zwβ¹

11460 **zwβ** ? ⇒ nwβ ?

11461 **zwβ¹** B پوزه، دهان، فک
zōf (zwb, zwf) ©Av. *zafar*; *zōf*<**zafw-* <**zafwă-*
jaws
TSP 13.23 apud. S W, IIJ 1976, 60.23, Benv. *nwβ*; BSTi 271, 273; Gersh. JRAS 1946, 179f; abl. *zwf'*, GMS 940A; S W, RL 209

11462 **zwβ²** B ⇒ ẓwβ-

11463 **ẓwβ-** B رقصیدن
žŭβ (zwβ²) ⇒δr'wβt(-)
(*to*)dance
TSP 5.80, 17.27

11464 **žwb'** C پوست، پوسته، فلس
žōβā(k) (ẓwβ'kh) ©<**drauba*
shell, husk, outer layer
BSTBL, Dhu. 30, 38; *žwby*, BSTi 152; Gersh. JRAS 1946, 182; Schwartz. HMV 386

11465 **zwβ'k** S گرداب، دوزخ
zŭβĕ ? ⇒zwby
abyss
Sund. MHC p31 37.2, 6

11466 **ẓwβ'kh** B ⇒ žwb'

11467 **zwβ'st'npy** S(M) بیدادگر (با دهانی ستمگر، بددهن ؟)
zŏf-astambē ? ⇒zwstmby
tyrant
Hen. BSOAS 11, 485

11468 **zwβt** ⇒ δr'wβt(-)

11469 **ẓwβty'kh** B رقص
žūβtyāk
dance
TSP 5.42

11470 **zwby** C پرتگاه، گودال
zŭβē ©Khwar. *zwfy*; MP *zwp'y* ⇒zwβ'k
chasm, abyss
abl. *zwb'*, C2, 87V13; STSC 16; BSTii 879.13

11471 **zwf** M ⇒ zwβ¹

11472 **žwγ** C سخت، شدید
žuγ (žγ-w) ©nom. -*y*, -'; pl. -*t'* ⇒jwγ-, jγw, zγ-w
hard
C2, nom. *žwγy*, 68V15, nom. f. *žwγ'*, 94V10; acc. f. *žwγ'*, 60R27, 69R21; abl. f. *žwγy'*, 108V8; pl. *žwγt'*, 94R24; elat. *w' žwγt*, C2,

104R3

11473 ***zwγm'nch** S سخت‌دل، سنگدل
žuγ-mānč (zwγš'nch ?) ©f. adj.
hard-hearted
BBB p101 e22; Magi. 141 fn7; GMS 1044 n 2

11474 **žwγm'ny** C سخت‌دل
žuγ-mānē ⇒*zwγm'nch
cruel
STi 47.15, 48.20; GMS 410

11475 **zwγš'nch ?** ⇒ *zwγm'nch

11476 **zwγšk** B شاگرد
žuxšk ©nom.; ob. *-y*; pl. *-t*; ob. pl. *-ty'* ⇒žwxšq-
disciple
Frag. Len. 91.5, 68.3.4, 89.2, 93.20, 23

11477 **žwγt** C سخت
žuγt (žγ-w) ©elat. *w' žwγt* ⇒žwγ
hard
C2, 104R3 p196-7

11478 **žwγtr** C سخت‌تر
žuγt/ γdar (ẓwγt(t)r) ⇒ẓγwttr
harder
BSTii 826.41; C2, 94V11 f. -'; Hen. Tales. 481.59, 49; GMS 1286 A

11479 **ẓwγt(t)r** S ⇒ žwγtr

11480 **žwγy'q** C سختی، شدّت
žuγyāk ©f. n. ⇒žwγ
hardship, severity
BSTii 893.30: C2, 31V30; GMS 1110; BSTi 196 apud. Gersh. JRAS 1946, 182

11481 **žwq** C سالم، درست
žūk ©<**druva* ⇒zwk$^{(ı)}$, δrwk, jwk
sain, healthy
BSTi 221; pl. *žwqt*, C2, 91R 10

11482 **zwk$^{(ı)}$** B سالم، درست، دست‌نخورده
žūk ⇒žwq, jwk
sane, intact
TSP 3.283, 8.192n p231, 17.19, 25; *zwky*, TSP 17.15

11483 **zwkrwδ'k** B علف تازه، گیاه نورسته
žūk-rōδē
herb
TSP 3.214 n p198, 9.86, 90

11484 **žwqy'** C معالجه، درمان
žūkyā ©f. n.
healing, remedy, reparation
C2, 102R29: BSTii 829.29

11485 **zwkyh** S درود، سلام
žūkyā
greeting
Hen. Tales. 486n 1

11486 **žwmn** C زمان
žumn ⇒žmn(w)
time
STi 84.14, *žwmny'*; GMS 512 n 1, 952; Sund. AoFviii 1981, 20V14

11487 **zwn** S کمان، قوس
žun ? žδn ? ©<*druna* ⇒δr'wn
bow, arch
apud. Livšič., MD ii p27 n 46

11488 **žwnty** C زنده
ž(u)wandē ⇒jwndyy/h
living, alive
STii 1.3, 36, 4.45 p602; Sund. AoFi 1974, 8R14; acc. *žwntw*, C2, 69R19: BSTii 846.21

11489 **zwrn'k** B زمان، دوران
zwarnĕ (nwrn'y, zwrny(y), zwrn'y)
time, period
TSP 2.667, 5.97, 13.22; SCE 210; BBB p140; BSTBL, Dhy. 162, 237, 397; < **zrvan-aka*, GMS 945, 966; *'y'st zwrn'k*, Dhy. 192, "future"

11490 **zwrn'kcyk** B زمانی، دورانی
zwarnĕčik, zwarnəčik (zwrnycyq)
periodical
BSTBL, Dhy. 369; pl. *-t*, BBB; *-w*, Frag. Len. 106.3

11491 **zwrn'y** ⇒ zwrn'k

11492 **zwrnycyq** M, S ⇒ zwrn'kcyk

11493 **zwrny(y)** M, S ⇒ zwrn'k

11494 **zwrny zwrny** S گاه گاه
zwarnĕ- zwarnĕ
from time to time
Frag. Len. 44.8

11495 **zwrt-** M, C برگشتن، باز گردیدن، دورشدن
zwart ©<**uz-warta* ⇒zw'rst-, zywst-, zw'rt-
(*to*)return, (*to*)turn, (*to*)turn away
GMS 99, 585, 713, 758; BBB f8, 3sg. opt. 557; MSP b64 ?; STi 36.7, 39.4; Sund. AoFiii 78; C2, gloss. subj. C2, 25R23, 94 V27; pres. ind.

102R21, fut. 51R10, pret. 87V12; impf. *zywrt*, C2, 105R7; BSTii 835.7; BSTii 835.7

11496 **zwrt'mnty** C برگشت، تغییر
zwart-āmandē
turning, conversion
BSTii 904.30: C2, 57R30

11497 **zwrt prwrt** ⇒ zw'rt prw'rt

11498 **zwst-** C ⇒ zywst-, 'zw'st-

11499 **zwstmbky'h** M ستمگری
zū-stambakyā ©<**zuf-stambakyā* ?
tyrany
Hen. BSOAS 11.70 Giants. I. 2

11500 **zwstmby** M ستمگر
zu-stambē ©pl. *-t* ⇒zwβ'st'npy
tyrant
Hen. BSOAS 11.66.8

11501 **zwš** B شاهین، قوش
n/zūš ? ⇒nwš² ?
falcon
SCE 226, 359; Hen. Texts. 722 n 1

11502 **žwšy** C قربانی، پرستش
žōšē (jwšy) ©<**zauθraka* ⇒δr'wšy(h)
sacrifice
BSTi 213, 223, 293 A24; BSTii 849.12: C2, 12R 12, acc. p84 n 62; GMS 229 A; Benv. JA 1951, 119

11503 **zwt'k** B, S آبجو،(نوعی) مشروب الکلی
zŭtĕ ? (zwtk, z'wy' ?) ⇒jwty'
beer, liquor
TSP 2.388, 599, 607, 664, 890, 959, 988, 1001, 1010, 1024, 1035, 1049, 1118, 1188, 1202, 1217, 21 iii 8, 10, 14; SCE 412; Frag. Len. 48.6; *-w*, TSP 2.969; Hen. BSOAS 11.719; BBB 514; Texts 719-20

11504 **zwt'k γw'r'y** B شرابخوار، مشروب‌خوار
zutĕ-xwārē (zwtγw'r('kh)) ⇒zwt'k, jwty'
drinker
SCE 238; TSP 2.960, 21 iii 5

11505 **zwtγw'r('kh)** ⇒ zwt'k γw'r'y

11506 **zwtk** ⇒ zwt'k

11507 **zwtpt** S ساقی
zŭtpat
cup-bearer
MDii A-5, 23 p181.23n p185; MDiii p100

11508 **žwxšq-** C شاگرد، پیرو
žuxšk ©<*δrγwšk <*driguška* ©nom. ob. *-y*; pl. *-t*(*)*; ob. pl. *-ty'* ⇒ẓγwšk-, jwxšk/q
disciple
STi 8.10, 12, 6.6, 17.1, 13.7, 22.15, 33.12, 21 34.2, 53.3, 54.10, 75.11, 797 p107-8; Sund. AoFviii 1981, p220; STii 4.25, 32; C2, 57V 14; Sund. Al 28, 186

11509 **žwy βwny** B سوراخ مو
žwe- βunē ? ⇒ẓw-
hair pore
BSTBL, Dhy. 151, 210, 332, 381

11510 **ẓwyδ-** C تهدید کردن
zwēδ ⇒zwydm'
(*to*)threat
Schwartz. STSC 134.33 n p144

11511 **zwydm'** C تهدید
zwēδmā ©<**uz-vaēdaya* ©f. n. ⇒ẓwyδ-
threat
C2, 4V3, 66V4, 104R8, 111V1; Benv. IIJ 1959, 132-6; JA 1955, 330.23

11512 **zwyn'kh** M ژونکی(یک نوع جامه)
zwināk ?
(*a kind of*)dress
Sogd. Cpds. 1945, 151f

11513 **zwyrt-** C برگرداندن
zwērt ©<**uz-wartaya-* ⇒zw'rt-, zw'yrt-
(*to*)make return
STi 5.7 apud. Sund. AoFiii 85.7 n144; C2, pres. 102R19, 68V16, fut. 68R15; impv. 69V24

11514 **žwyž-** C بیختن، الک کردن
žwēž ©<**uz-wáija*; ✓*waik* ⇒wyc
(*to*)sift, (*to*)winnow
S W, C2, 40R11 p84-5

11515 **zwz-** C پرواز کردن
zwaz, zŭz ©<**uz-waza* ⇒zywz
(*to*)fly up
3sg. opt. *zwzy*, C2, 31R 21n p74; Benv. JA 1955, 301: BSTii 892.21

11516 **ZY** B, S و، که(بیانی)(هز)(در همه‌ی متون)
ti ©Idg. ⇒ty², 't¹, 'ty, rty
and, that
Sund. KG p193; Weber. IF76, 1971, 77 ff.; Mack. BSTBL p148

11517 **zy** C زمین
zăy (ẓy) ⇒z'y, z'yh
earth
C2 p237; BSTii 846.18, 858.4

11518 **ẓy** ⇒ zy

11519 **žy** ⇒ ž'y-

11520 **zy"m-** B مصرف کردن، هدردادن، تلف کردن
zyām ('zy'm) ©<*uz-yam*; Khwar. *'zym-* ⇒zy'ms-
(*to*)consume, (*to*)spend
VJ 244 n p92, *zy'm'k*, 3sg. opt. for *zy'm'y*; SCE 167 336, 349; STi 36.7; AVS 74

11521 **zy"n** B زیان
zyān
harm
TSP 17.36

11522 **zy'ms-** B مصرف‌شدن، تباه‌شدن، تمام‌شدن
zyăms ('zy'ms-) ⇒zy"m-
(*to*)be consumed, (*to*)be spent, (*to*)be exhausted
BSTBL; 3sg. pres. *zy'msty*, Intox. 24; 3sg. opt. *zy'ms'y* . Intox. 25; *zyms't*, TSP 6.147, Hen. Texts. 715 "reads" *nyms't*

11523 **zy'r** B زهر
žār, žyār ⇒z'r²
poison
BSTBL, Vim. 132; Mack. n p23; Hen. BBB b36

11524 **žy'wr** C دل، قلب
žyāwar ©<*jyāwar* <**δžyāwar* <*δṛžyāwar* ©ob. *-y*; pl. *-t* ⇒δrjy'wr, δrzy'wr
heart
STi 30.8, 52.15, 45.16, 54.17, 73.11; C2 gloss. p238; GMS 148, 173, 287; BSTii 829.19, 25, 831.26, 860.33, 890.39, 908.13; Sund. AoFviii 1981, 30V8

11525 **zyβ-** B گاز گرفتن، گزیدن
žiβ ⇒jβ-, ẓyβ-
(*to*)bite
TSP 2.1042; *ẓyβ*, TSP 3.84, 86; Benv. Notesiv 518

11526 **ẓyβ-** B, S گزیدن، جویدن
žiβ, žəβ (žyb-) ©<**žiba-* ©pt. st. *ẓyβ't-* ⇒jβ-, zyβ-
(*to*)bite, (*to*)chew
TSP 3.84, 86; Frag. 2a.16; GMS 27, 112, 610 n 1

11527 **žyb-** C ⇒ ẓyβ-

11528 **žyb'mnty** C جویدن، جویدگی، گاز
žiβāmndē
biting
C2, 53V6

11529 **ẓyβ't'k** B جویده
žiβātē ©pp.
chewed
TSP 3.87; GMS 536

11530 **ẓyδn(h)** B تگرگ(ژاله)
žēδən ©<**zrāduni*
hail
TSP 13.22 n p228, 14.10; Gersh. Locust's leg p81; BSTBL, Padm. 57

11531 **zyγ'yr-** B خواندن، صدا کردن
žīγēr (ẓyγ'yr-) ©impf. ⇒zγ'yr-
(*to*)call
VJ; Frag. Len. 38.24; KG 403

11532 **ẓyγ'yr-** B ⇒ zyγ'yr-, žγyr-

11533 **zyγyr-** ⇒ jyγyr-

11534 **žyq'** C ضرر، زیان
žĭkă (ẓykh) ⇒zykh, jyk'
damage
GMS 205; STii 3.76

11535 **zykh** B زیان، ضرر
žĭkă (ẓykh) ©**ziyākā* <Av. *zyā* ⇒žyq', jyk'
damage
TSP 2.85, 237, 486, 496; SCE 440; GMS 205; BSTBL, Intox. 17, 30

11536 **ẓykh** B ⇒ žyq'

11537 **zy-qnty** C گور، گودال
zăy-kandē (knt'k) ©f. *zyqnt'* ⇒z'y, zy
grave
C2, 56V12 n p108; pl. *zyqntyt*, 68V9: BSTii 843.40

11538 **žymd'** M ماه یازدهم سال(بیرونی: ژیمدا، ژعدا)
žēmdā ? ⇒zymtyc, jymtyc
eleventh month of the year
GMS 1274 n 2; Orientalia. 8, 94

11539 **ZYms** B ⇒ rtyms

11540 **zyms-** B ⇒ zy'ms-

11541 **zymtc** ⇒ zymtyc

11542 **zymtyc** S ماه یازدهم سال(بیرونی: ژیمدا، ژعدا)
žimtĭč (zymtc) ⇒žymd', jymtyc
eleventh month of the year
MDii, *-yh*, B-8 R4 p47, *zymtycy*, B-4R3 p56

11543 **zyn¹** B لباس رزم، سلاح
zēn (zyyn) ©Parth. *zēn*; MP
armour, weapon
TSP 7.152, 13.15, 22 i7; Hen. JRAS 1944, 140 n 1

11544 **zyn²** C زر، طلا
zĭ/ēn ©<*zyrn* ©ob. *-y* ⇒zyrn

gold
C2, 102R18, 51R17, 69V14, 18; ob. *zyny*, C2, 51R19; BSTii 885.17, 19, 829.18, 847.48

11545 **zyn-**[1] M, S ستاندن، دور کردن
zīn ©<Av. *zinā*; OP *dinā-* ©pp. *zyt-*
(*to*)take away, (*to*)remove
GMS 579; Hen. BSOAS 11.68.9; TSP. 17.27, *zynty* ?; MDii B-17R 14

11546 **zyn-**[2] S نواختن
žən ? ©3sg. pres. *zyn'nt* ⇒zyt-[3], zn-[2]
(*to*)play
KG 577; S W, IIJ 1978, 259 apud. Sund. KG p193

11547 **ẓyn-** B مشهوربودن ؟
(*to*)be known ?
TSP 17.27 n p231, *ẓynty*

11548 **ẓyn'kh** B بدن
žināk ⇒zn'kh[1], ẓnw
body
STii 7.21, 35; Benv. Notules. JA 1939, 275-6

11549 **zyn'y** B سپرده، امانت(زنهار)
zēnē (zynyy, zyny(h)) ©<Av. *zaēnah*; *zaēahvant*; Parth.*zyn'yy*
deposit, trust, care
TSP 12.23, 25 n p324; VJ 1205, 1210n p98; BBB p89, 764

11550 **zynβr'nch** S سپرده، امانت، تعهّد نگهداری زن
zēn-βarānč
trusteeship, female ward
MDii p21, Nov. 3 R4n p28; Gersh. Advice. 90; C2 p51.27

11551 **zynbrt** C پدرخوانده و مادرخوانده(پَدَندَر و مادَندَر)
zēnβar- ©pl.
foster-parents
C2, 1R27 n p51

11552 **zyncry'kh** B زنجیر
zinčiryāk ? ©Parth. *zyncyhr*; Pahl. *zncyl*
chain
TSP 2.1065

11553 **zyncyk** M مسلّح ؟، زین‌دار ؟
zēnčik
harnessed
Hen. JRAS 1944, 138.11 n p140.1, *zyncykw 'spw-*

11554 **zynγwδ** S زره، پوشش اسب، زین‌افزار
zēn-γōδ
harness
MDii p37, Nov. 1R5, 8, 12

11555 **zynt'k** B ژنده، درنده
ži/endē
ferocious
SCE 232 n p38; BBB n512; *zyndg*, BBB

11556 **zynt'k pyδh** B ژنده‌پیل
žinde-pīδ
angry elephant
TSP 6.8, 11.17, 18, Benv. *nyzt'k*

11557 **zyny** B ⇒ zyn'y

11558 **žyny** C گویا، گوینده
žaynē ⇒n'žyny
speaking
acc. *-nw*, C2, 51R20

11559 **zyny γw'ry** B زینهارخوار، پیمان‌شکن
zēne-xwārē ©Parth. *zyn'yy xw'rg*
truce breaker
Benv. TSP 2.161-2, 2 n p170; Hen. Texts. 716

11560 **zyny(h)** ⇒ zyn'y

11561 **zynyy** M ⇒ zyn'y

11562 **zyr** M دانا، زیرک
zīr ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒z'yrk
wise
GMS 1250; BBB p140; KG 329; W-Li 23, *zyrtyy*

11563 **zyr'kk** B زیره، کمون
zīrē
cummin
TSP 19.14, *nyr'kk*, Hen. Texts. 713 n 5

11564 **zyrkcšmy** B چشم‌زرد، ازرق‌چشم
zerk?- čašmē ©<Av. *zairyaka*
yellow-eyed
VJ 40[d] n p94, *nyrkcšmy*; GMS 526A, *zyrk*

11565 **zyrmh** S ترس، وحشت
zirm(ā) ⇒zrm
woe
Anc. Lett. 2.30; Hen. BSOAS 12, Date. 607.3

11566 **zyrn** زر، طلا
zi/ern ©<*zárnya*; <Av. *zaranya* ⇒zyn[2]
gold
GMS 164, 183; TSP 2.991, 993; VJ p193; BSTBL, Dhu. 285, 287, Dhy. 178, 213; BBB f53; Hen. Tales. 466.9, 467.48, 54; Anc. Lett. 4.2, 3; STii

5.9; Sund. AoFviii 1981, 25R5

11567 **zyrn'y** ⇒ zyrnyn'k

11568 **zyrn'yn'y** B, S ⇒ zyrnyn'k

11569 **zyrnβ'm** B زرفام، طلایی
zirn-fām
gold-coloured
BSTBL, Dhy. 216

11570 **zyrnγwn** B زرگون، طلایی
zirn-γōn
gold-coloured
BSTBL, Dhy. 140 & etc.

11571 **zyrnγwnc** B زرگون، طلایی
zirn-γōnč ©f. adj.
gold-coloured
BSTBL, Dhy. 146 & etc. p149

11572 **zyrnkryy** M زرگر
zirn-karē
gold-smith
GMS 1122

11573 **zyrnpδ'k** B زرّین‌پایه
zirn-paδē (zyrnpδ'y)
golden-legged, with golden leg
VJ 324, 319; *-pδ'kw*, VJ 797, 861, 864

11574 **zyrnpδ'y** ⇒ zyrnpδ'k

11575 **zyrnwfc** C زربفت، زری
zirn-wafč
gold-woven
STii 5.26

11576 **zyrnyn'k** B زرّین
zirnēnē (zyrnynyy, zyrn'yn'y)
golden
VJ 94 & etc. p124; TSP 2.998, 7.11, 8.35; BSTBL, Padm. 16, Dhy. 34, 43, 177, 200, 219, 220; Frag. Len. 84a8; GMS 1053; Hen. Tales. 473.47, 476.0; *zyrnyn'kw*, VJ 13, 344; *zyrnyn'y*, VJ 13[b]; pl. *zyrn'yt*, Frag. Len. 71.10

11577 **zyrnync** M زرّین
zirnēnč (zyrnynch) ©f. adj.
golden
GMS 1273; Sogd. Cpds. 1945, 151; VJ 1285

11578 **zyrnynch** B ⇒ zyrnync

11579 **zyrnynyy** M ⇒ zyrnyn'k

11580 **zyrt'k** B زرد
zērtē (zyrtyh, zyrtk[2]) ©Yaghn. *zērta*
yellow
VJ 546; SCE 173; TSP 3.77, 90, 9.10; GMS 967

11581 **zyrth** B پیرزن، زال
zi/ert(a) (*zyyrth) ©<Av. *zarəta* ⇒zyrtk[1]
old, old woman
GMS 985n 1; VJ 50, 79, 122; Benv. JA 1951, 122

11582 **zyrtk[1]** M پیر
old man, old
GMS 984, 988

11583 **zyrtk[2]** ⇒ zyrt'k

11584 **zyrtr'β'k** B مرض زردی، یرقان
zirt-rāfē
jaundice
TSP 2.34

11585 **zyrtyh** M ⇒ zyrt'k

11586 **zyryš-** M ویران کردن، ویران‌شدن
zirēš ©impf. ⇒zryš-[1]
(*to*)destroy, (*to*)be destroyed
GMS 627; TSP 2, 745, *zyr'yšty*

11587 **zyšt** S ⇒ žyšt-

11588 **zyšt-** B زشت، منفور
žišt ©*-w*, *-'* ⇒žyšt-, jyšt
ugly, hateful
SCE 55, 301

11589 **žyšt-** C زشت، منفور
žišt (zyšt-) ©<**zais*; Av.*zōišnu*; *zōiždišta*; Parth. *zys-* ⇒zyšt-, jyšt, zyšt'y
ugly, hateful, hated
GMS 451; BBB p77.633; Hen. Tales. 481.50; C2, gloss. f. *žyšt'*, C2, 61R24; *zyšty*, STi 45.8, 71.1

11590 **zyšt'wc** B نفرت، بیزاری
žištăuč ⇒žyštwc, jyšt'wc
hatred
TSP 2.1186; Frag. Len. 65.6

11591 **zyšt'y** B زشت، ناپسند، منفور
žištē (zyšty) ⇒žyšty, žyšt-
ugly, hateful, hated
SCE 50; TSP 2.785, 7.63; *zšt'*, SCE 301; Frag. Len. 69.17; Sund. AoFviii 1981, 21R12

11592 **zyštk** ⇒ zyšt'y

11593 **žyštwc** C نفرت، بیزاری
žištăuč, žištŏč ⇒jyšt'wc, zyšt'wc
hatred
C2, 61V17, 66R7: BSTii 873.7, 910.47

11594 **zyštwn-** B نفرت‌داشتن، بیزاری کردن
žist-wan
(*to*)hate

SCE 53, *zyštw wn-*; SCE 301, *zšt' wn-*

11595 **žyštwny** C بیزاری، نفرت
žištūnē, žištōnī ©pl. *-t*
hatred
Sund. AoFviii 1981, 21R10

11596 **zyšty** C ⇒ zyšt'y

11597 **žyšty** C زشت، منفور
žištē ⇒zyšt-, zyšt'y
ugly, hated
Sund. AoFi 1974, 9V4, 10V3; STi 45.8

11698 **zyšty d'r-** C نفرت‌داشتن
žišt-δār- ©trans. pret.
(*to*)hate
STi 71.1

11699 **zyθ** C زیتون
zēθ
olive
Sund. AI 28, 1988, 186

11600 **zyt-**[1] M ستاندن، به‌زور گرفتن
zīt ©OP *dīta-*; Av. *zināiti* ©pt. st.; pres. *zyn-* ⇒'zyt-
(*to*)take away
GMS 750; *zytδ'r*, Hen. JRAS 1944, 137.4; BBB; MDii B-17R 14 p117, 1sg. perf. *'ztyw δr'm*

11601 **zyt-**[2] S کشتن
žit ©pt. st. ⇒ẓyt-, jyt-
(*to*)kill
Anc. Lett. 2.40; GMS 108n 1

11602 **zyt-**[3] S(M) نواختن، زدن
žit, žət ©pt. st.; inf. *zyt'y*; perf. *zytwδ'r-* ⇒zyty'kh, zyn-[2], jt-, jyt-, zn-[2]
(*to*)play (*a musical instrument*)
Hen. Tales. 467, 12, 14

11603 **ẓyt-** S زدن
žit ©pt. st. ⇒zyt-[3], jyt-
(*to*)hit, (*to*)strike
GMS 108

11604 **zytty** ⇒ zytyy

11605 **zyty'kh** S(M) موسیقی، نوا
žityāk ? ⇒zyt-[3]
music
KG 477, n8; S W, IIJ 1978, 259 apud. Sund. KG p193

11606 **zytyh** B ذخیره
žite ? ⇒ẓytyh
provisions
VJ 843, 894 n p95

11607 **ẓytyh** B ذخیره، آذوقه
žyty ? ⇒ẓtyh, zytyh
provisions
BSTBL, Dhy. 287 n p149

11608 **zytyy** M محروم، زیان‌دیده
zītē (zytty) ©<**zita-*; OP *dīta-* ©pp. ⇒zyn[1], zyt-[1]
deprived
BBB f 78; GMS 836

11609 **zyw'rt-** B, S, C برگشتن، تغییر جهت‌دادن
zīwart (zywrt-) ©impf. ⇒zw'rt-, z'w'rt-
(*to*)return, (*to*)detour
VJ; TSP 13.5 ii 3.12; Frag. 2a.22; MDii A-14, 19 A-9R4; C2, 105R7; Frag. Len. b93.17; KG 521

11610 **zyw'yrt-** B, M, S برگرداندن
zīwērt ©impf. ⇒zw'yrt-
(*to*)make return
KG 566; Frag. Len. 93.17

11612 **zywr** B, M, S زیور، گردنبند، بازوبند
zēwar ©pl. *-t(h)*
ornament, necklace
VJ p124; TSP 5.47, 81, 12.5; Hen. Cosm. 307.17; BBB p140; MDii, Nov. 3R10 V5 p21; *zywrh*, VJ 465; *zywrt(h)*, VJ 982; BSTBL, Dhy. 175, 177

11612 **zywrt-** ⇒ zyw'rt-

11613 **zywst-** C برگشتن
ziwast ©pt. st.; pres. *zw'rt-* ⇒zw'rst-
(*to*)return
STi 53.2; impf. 3pl. *zywstnt*, apud. Sund. AoFi 244.2, AoFviii 1981, 28V10; AVS 111

11614 **zywyδδ** M به‌این، از این
ziwēδ
to it, from it
BBB p97 b88; GMS 1458

11615 **zywz** B بلندشدن، بالارفتن
ziwaz ©<**uz-wazya-* ⇒zwz-
(*to*)be carried up, (*to*)rise
Padm. 25 BSTBL, 3sg. pres. *zywzty*

11616 **zyyn** M ⇒ zyn[1]

11617 ***zyyrth** M zyrth

English Index

Although called an *index*, this is obviously not an index of subjects or topics as common in reference books. Neither is it just an English *lexicon* giving equivalents of the Sogdian terms, since there are Sogdian entries for which there exist no English "equivalents", but which incorporate an English explanation or clarifying remark. For easy access purposes, such entries have been represented in the English index by some key word(s) from their English clarifying remarks. Thus, entry 6 with the English "(*name of the*) worst hell" is represented in the Index by "worst hell"; "(*of*) god" in entry 2574, "(*from*) god" in 2597 and "(*name of a*) god" in 5305 have all been included under "god" in the Index, while "Vishparkar, All-maker (*a god*)" in 10515 has been indexed under "Vishparkar" and "All-maker" as well as under "god". Similarly, "(*a medical*) plant" in 9639, "(*a sort of*) weed" in 1668 and "(*a kind of*) drug" are indexed under "plant", "weed" and "drug" respectively.

Definitives occur in their proper alphabetic positions disregarding the definitive "*to*" which, however, precedes the definitive proper in brackets.

A

Aban 1, 27, 195, 196, 197, 198, 224
(*to*)abandon 1880, 1884, 2035, 2041, 6466, 6961, 7010, 9812, 9894
abandoned 2037
abandonment 2036
abbot 5215
Abel 4560
ablaze 2682
able 2511, 2849
ablutions 10230
abode of the gods 2609
abominable 6720
abortion 6868, 7481
about me 3397
about these 7015
about this 7015
about to die 6914
about to perish 11428
above 1542, 3301, 8806, 8808
above-named 8373
absence of moisture 5341
absolutely 815, 816, 2061, 2304, 3210, 7426, 10579
(*to*)abstain 7335
abuse 5992, 6006, 6007, 6638, 6718, 7961, 8041
(*to*)abuse 6639
abused 5965, 5990
abusive 6003
abyss 11465, 11470
(*to*)accept 5962, 5987, 6573, 6608, 6615, 6621,6624, 6626, 6711, 6735
acceptable 6647, 7877, 7912, 7915
acceptance 6611
accepted 1249, 6574, 6623
accessory 11435
accordingly 7882, 8389
according to 1405, 6216, 7412, 8370
according to law 3439
account 2327
accursed 5884
accustomed 10966
accustomed to 7582
a certain one 11077
acid 9664
(*to*)acknowledge 1234, 2284, 5406, 5677
acknowledgement 1235, 2283
acquaintance 1413
(*to*)acquire 9564
act 844
action 807, 820, 821, 825, 826, 844, 1449, 4881, 4957, 4982
active 5079
actor 5809
actual 4722, 6143, 10406
Adam 37, 629, 648
Adamas 10219
Adam's apple 4250
address 7929
(*to*)address 6656, 6659, 6699, 7930, 7933, 8079
(*to*)adjust 9960, 10345
adjustment 9974
admirable 10339
(*to*)admonish 1350, 6511, 7527
admonition 7523
(*to*)adorn 1397, 7867, 8299, 8308, 8311
adorned 7870, 7871, 8309, 8364

adorning 8312, 8313
adornment 8315, 8316
adultery 1831, 10624, 10639
advancing 7512
advantage 4020
advantageous 10159
advent 2220
advice 7792, 11333, 11366
adviser 2325, 5311
(*to*)afflict 3946, 8101, 8131
Afshin 678
after 1408, 7079, 7474, 7530, 8365, 8374
after Buddha 7477
after death 8371
aftermeal 7491, 7492
after-self 7479
after sunset 7252
afterwards 1280, 1297, 1353, 1403, 4537, 7432, 7526, 7541, 8379, 8543
again 5487, 7788, 8543, 9746, 9749
against 7856, 9630
agate 739
age 374, 1577, 10274
agency 500
(*to*)agitate 1065, 5340, 5341, 5358, 6579
agitation 387
agreeable 7888, 7912, 7913, 7915
agreement 7069
agriculture 4907, 4923
Ahriman 1812, 9293
air 2800, 3866
Akhsekat 709, 710
Alexander 5959
Alexandria 8620
alike 4394, 5191, 5193, 5194, 5440
alimentation 7315
a little 4686, 4690, 4691, 4693
alive 4595, 9877, 11449, 11488
alkali 10387, 10571
alkaline 10388
all 686, 761, 764, 879, 1022, 1023, 1027, 4731, 5179, 5308, 5316, 8728, 8756, 8770, 9048, 10451, 10465, 10469, 10477, 10481
all at once 11070
allegory 8451
all goodness 10475
all kinds 9818
all-knowledge 10460
All-maker 10515
allotment 2448
(*to*)allow 9792
allowed 10259
allow to settle 1898
all sides 5053
all sorts 11347
all-wise 10459
alms 7559, 8548, 8550
aloes 10956
alone 2262, 2263, 4366, 4482, 10724, 10819
a lot of 9452
already 7302
also 3050, 4518, 5487, 9937
altar 5289, 8138
although 1720, 9015
altogether 51, 2255, 2422, 11070
always 2244, 6158, 6161, 8426, 8428
amazed 632, 962
ambrosia 6153, 6156
ambrosial 6160
ambulant 83
ambulator 84
amen 924
amethyst 4831
ammonia 6155
among 5597
An 183
Anagran 1013
Anahita 5836
Ananda 184
ancestor 6200
Ancient China 8956
and 301, 1248, 1415, 1417, 1478, 1507, 1803, 1839, 2435, 4518, 5487, 8520, 8541, 9725, 11025, 11516
and you 9727
angel 3968, 11232
anger 1817, 3626, 4101, 6371, 10613, 10999, 11001
angrier 484, 11002
angry 482, 3623, 4172, 4183, 4186, 11000
angry elephant 11556
animal 9008, 10948
(*to*)announce 6332, 6385
announced 6333
announcement 2279, 2303, 11432
announcer 2341
annoyance 8127, 9627
annoyed 4186
(*to*)anoint 963, 974
Answer 6826
answer 6407, 6409, 6534, 6597, 7895
(*to*)answer 6594, 7580, 8037
ant 11307, 11308
antidote 6548
anxiety 2314, 8137, 10310
anxious 7119
anybody 36, 56
anything 30, 40, 45
apart 2986, 2990, 6258
apart from 3009, 6258
apathy 8120
apostle 2720, 3968, 7027
Apostle of Light 8483
apparent 6781
apparition 6779
appeal 10691
(*to*)appear 1634, 6440, 6765, 6782, 9102, 9110, 9115, 10040
appearance 462, 4856, 4912, 5630, 6779, 7721, 7722, 7723, 7865, 10393, 10399, 10405
appearing 986, 6766, 6784
(*to*)appease 7810, 7816
appeased 953, 7817, 10144, 10424
appeasement 10146, 10147
appeaser 10293
apple 881
(*to*)apply 963
(*to*)approach 2502, 2509, 6911
appropriate 8696
(*to*)approve 7887, 7889, 7911, 8075
apron 9374
Aquarius 3695
aquatic 205, 226, 1401
Arab 9525
Arabic 9526
arch 3570, 11487

archer 3571, 3610, 9711
archery 6533, 7362
Ardavan 1436, 1509
ardent 3531, 9024, 10216
Argi 1451
argumentative 8286
Aries 10154
(*to*)arise 11255
arm 2525, 3640
Armenia 1460
armour 2312, 5683, 5702, 7222, 7520, 7866, 11543
armoured 5683
arms behind 1338
army 1592, 2383, 8874
army commander 9180
army equipment 1593
army leader 8876
army road 4659
around 3114, 3132, 4428
around the mouth 7377
(*to*)arouse 1523, 10015, 10380
(*to*)arrange 941, 5334, 6687, 7863, 7949, 8074, 8080, 9960, 9965, 10345
arranged 493, 7890, 7894, 7951, 9966
arrangement 7875, 7952
arrival 7021
(*to*)arrive 379, 6929, 6960, 7022
arrived 6930
arriving 11244
arrogance 8775, 10202, 10744
arrogant 8461, 10201
arrow 6420, 6422, 6423, 6525
articulation 8280, 11032
artifice 7108
as 878, 884, 2165, 2170, 2185, 2250, 3135, 3144, 3145, 3242, 5146, 5599, 9828, 9829, 9831, 9833, 10094, 10101
ascension 8847
ascetic 4112, 8505
as far as 6873, 7152
ashamed 9186, 9199
ashes 278, 1795
Ashoka 9357
ashy 4447
as if 4714, 4723, 5146, 5170, 5243, 9831
(*to*)ask 782, 1281, 1300, 4005, 7203, 7430, 7437, 7441, 10727, 10855
(*to*)ask for leave 199
asking for alms 9529
as long as 3152
as much 3231, 10096
as much as 3111, 3130, 3133, 9776
assault 4763
(*to*)assemble 1158, 1182, 2003
assembled 1161
assembly 955, 1006, 1057, 1058, 1130, 1162, 1165, 1167, 1168, 1851
(*to*)assend 8840
assistant 1324, 5412
as so 312, 1035
Assyrian 55, 9075
asthmatic 2697
astray 2148
astrologer 1014, 8827, 8869
Asura 259, 9073
at 1183, 2377, 4677, 4996, 6922
at all costs 3444
at each step 6839
at first 681, 1291
Atlas 6804
at last 2304
at once 1256, 2245, 2254, 2307, 3244, 6684, 6705, 11059, 11065
at rest 7918
(*to*)attach 2837, 5856
attached 517
attached to service 1607
attachment 929, 6790
attack 1595, 4739
(*to*)attack 8499, 8503
(*to*)attempt 6849
attendant 1605, 1607
attention 168, 905, 6252, 6492
attentive 5946, 6244
(*to*)attract 4265
at will 8680, 8688
audition 7668, 7702
Auditor 5936
Auditors 5903, 5943
Auditrice 5937
Auditrices 5938
authority 3645, 8699, 10651
autocrat 10820
autonomous 10842
autumn 4550, 8032, 8098, 10877
(*to*)avenge 9910
avoiding from sin 6539
(*to*)await 6653
awake 688, 4421, 10012
(*to*)awake 10008, 10376
away from 3009
awesome 10564, 10565
awning 7241
awry 9723
axe 9694, 9696

B

back 7078
back door 7544
backwards 1409, 7879
bad 464, 579, 592, 605, 606, 2617, 2631, 2981, 3055, 3059, 3060, 3069, 3103, 4126, 4149, 4154
bad intention 4617
bad intentioned 4615, 4616
bad smelling 4125
baker 5909, 5910
Balkh 2616
ball 5441
banana 6544
bandage 1522
banner 1425, 1435, 6943, 6966
baptism 8845
baptized 6187
baptizer 8848
barbarian 2731
barefoot 2521
barely 11030
(*to*)bark 8465
barricade 6871
base 1968, 3065, 6830
baselessness 5341
basic number 2915
bat 5089
bath 8961
(*to*)bathe 3986, 8842, 8844, 8852
bathing 3987, 8845, 8853
bathing pool 5755
battle 335, 2070, 2118, 7244
battlefield 339

bazaar 9795, 9796
(*to*)be 1567, 1572, 2433, 2870, 4038, 9051, 9911, 10069, 10591
(*to*)be able 2503, 4963
(*to*)be accomplished 2183
(*to*)be afraid of 6663
(*to*)be agitated 8153
beak 5006, 6133, 7609
(*to*)be amazed 10333
(*to*)be angry 4182
(*to*)be appeased 7815
bear 1770
(*to*)bear 526, 2671, 2771, 2921, 6618
beard 8657
bearer 6805
bearing 2690, 2803, 2804, 2845, 2924
(*to*)be arranged 1080, 7909
(*to*)be ashamed 1732, 9200, 9398
(*to*)be assembled 2056
(*to*)beat 2042, 2375, 2764, 3920, 4072, 4332, 4587, 8376, 10606, 10782
beaten 10783
beating 4089, 7787
(*to*)be at rest 5501
(*to*)be attached 515, 574, 6772
beautiful 731, 2089, 3410, 4858, 4914, 10657
beauty 732, 733, 4342, 4396, 4856, 4860, 4865
(*to*)be awaken 10376
(*to*)be aware 7614
be born 400
(*to*)be born 125, 127, 405, 411, 2369, 11193, 11330, 11343
(*to*)be brought 7
(*to*)be burned 257, 3533, 9045, 9086
(*to*)be called 4496, 4581, 10843
(*to*)be calm 10423
(*to*)be carried 7, 3021
(*to*)be carried up 11615
(*to*)be cast 7531
(*to*)be caught 6271, 6272
because 3148, 4932, 6406, 6452, 6481, 6575, 6994, 6995, 7265
because of 928, 8323
(*to*)be changed 373, 6743
(*to*)be chased 7504
(*to*)be cleaned 1961, 1983, 7455
(*to*)be cleared 1958
(*to*)become 809, 838, 2433, 2870, 4868, 4939, 7035, 7269, 7294, 9911
(*to*)become active 1102
(*to*)become agitated 2054
(*to*)become angry 481
(*to*)become exalted 7860
(*to*)become quiet 9856
(*to*)become still 1938, 1939, 5337
(*to*)be compatible 252
(*to*)be condemned 2058
(*to*)be confused 360
(*to*)be conquered 1033
(*to*)be consumed 257, 11522
(*to*)be convenient 6586
(*to*)be converted 272
(*to*)be counted 7938
bed 9400
(*to*)be deceived 344, 3830, 3861
(*to*)be delivered 2903, 10019
(*to*)be desirable 8627, 8677
(*to*)be destroyed 6314, 11395, 11586
(*to*)be dispersed 9461
(*to*)be distressed 8768
(*to*)be disturbed 360, 1140, 5389
(*to*)be done 5104
(*to*)be driven 6696
(*to*)be drowned 10003
(*to*)be eaten 4499
(*to*)be ended 1209, 2146, 2182, 2183, 5621, 8022, 8023, 8052, 8096
beer 4606, 11503
(*to*)be exhausted 11522
(*to*)be explained 10349
(*to*)be extinguished 10343
(*to*)be fed 7314
(*to*)be finished 354, 355, 5265, 8022, 8096
(*to*)be fixed 1080
before 1063, 6217, 6902, 6904, 6905, 7555, 8338, 8352, 8354, 8356, 8357, 8358, 8670
(*to*)beg 7558, 7573
beggar 1259, 8332, 8340, 9529
beggary 9531
begged 7573
begging 7559, 10859
(*to*)begin 86, 97, 98, 690, 728, 740, 2685, 3864, 3869, 3887, 5172, 6952, 7117
beginning 87, 689
(*to*)be greedy 245, 248, 429
behaviour 2216
(*to*)be healed 8302, 8306, 8307, 8335
(*to*)be heard 8014
(*to*)be heared 7700, 7706
behind 1408, 7079, 8374
be hold 5743, 5839
(*to*)be hungry 10218
(*to*)be hurt 410, 444, 5276
(*to*)be impeded 2980
(*to*)be increased 602
(*to*)be informed 7995
be infringed 1033
being 124, 403, 1716, 2004, 2987, 3392, 9012, 9052, 9057
(*to*)be in hurry 6787
(*to*)be in need 4458
(*to*)be joined 515
(*to*)be kept 4608
(*to*)be known 11547
be lacking 4767
(*to*)be lead 9221
(*to*)be left 6482, 7124, 7134, 7329, 10259
belief 3753, 3776, 8342, 10168
(*to*)believe 8344, 8347, 10167
believer 3976, 8345, 8351
believing 8342, 8361, 10172
(*to*)be lit 7905
(*to*)be lit up 481
bell 4777
belly 4712, 4960
(*to*)be located 3787
below 3122, 3127, 3128, 3151, 3156
belt 8435, 8436
(*to*)be merciful 11188
(*to*)be named 5775, 10843
bench 7238
(*to*)bend 1944, 5955, 5957
(*to*)be necessary 4292, 8693
benefit 1257, 6576, 7112, 9078

bent 6652
be numbed 1855
(*to*)be oppressed 1140, 5389, 7246, 9649
(*to*)be performed 7909
(*to*)be perverted 373
(*to*)be placed 7949
(*to*)be pleased 7911, 7914
(*to*)be pleasing 7878, 8675
(*to*)be prepared 1081
(*to*)be pressed down 5918
(*to*)be proper 8693
(*to*)be purified 1308
(*to*)be pursued 1744, 9221
(*to*)be quiet 1938, 1939
(*to*)be raised 7314, 11277
(*to*)be ready for 6685
(*to*)be repaid 2058, 9910
(*to*)be revealed 1275
(*to*)be right 6586, 6730
(*to*)be roasted 2715
(*to*)be said 10018, 10260
(*to*)be saved 2902, 2903, 2904, 11386, 11387, 11421
(*to*)be scattered 9461
(*to*)be separated 10050
(*to*)be sorrowful 977
(*to*)be spent 11522
(*to*)be split 7499
best 1295, 3927
(*to*)be successful 1080
(*to*)be surprised 961
(*to*)be tamed 503
(*to*)be taught 11045
(*to*)be tempted 11306
(*to*)be thirsty 3263
(*to*)be thrown away 7531
(*to*)be trained 503
(*to*)be transformed 6743
(*to*)be trapped 7536
(*to*)betray 7066
betrayer 7067
betrothal 11148
betrothed 6860
(*to*)be troubled 365
better 3926, 4409, 7243, 9385, 10740
between the brows 1142
(*to*)be useful 7897
(*to*)be victorious 7407
(*to*)be wanting 4292, 4458
(*to*)be weary 4085
(*to*)be wept over 8450
(*to*)be wonder 961
beyond 1935, 9630
big 5681, 5682, 5685, 8457, 8458, 10575
bill of divorce 10835
(*to*)bind 934, 2837, 3014, 3017, 3042
biped 3732
bird 901, 2793, 5432
birth 404, 437, 799, 2371, 11192
birth-death 440, 441, 11133
birth place 1412, 8391
birth woman 11197
bisected 3675, 3676
bisexual 3678
bishop 679, 1316, 6762, 7443
bit 6567
bitch 4095
(*to*)bite 4572, 11525, 11526
biting 11528
bitten 4573
bitter 9648, 9684, 9687
bitterly 9688
bitterness 9688
black 9177, 9338
blackish 9178
black stone 739
bladder 3094
blade 3413
blame 6059, 8630
(*to*)blame 6058, 6189, 6348, 8631
blameworthy 8632
blanket 5900
blaze 9022
bless 9174
(*to*)bless 670, 671
(*to*)bless back 7553, 7599, 7654
blessed 672, 3037, 4030
blessing 24, 220, 221, 674, 675, 9456, 10904
blind 1127, 5032, 5035, 8836, 11359
blind-born 8837
blind-hearted 5041
blink 6011
(*to*)blink 6282
blond 2918
blood 4426, 10016, 10758, 10963, 11084, 11106, 11112
bloodletting 10762
bloodshed 11085
bloodshed der 10761
blood-stained 10760
bloodthirsty 10761
(*to*)blow 4010, 9861
blown up 3541
blue 4793, 4795
(*to*)blush 9251, 9398
boat 6102
Boddhisattva 8266, 8267
bodily 9593, 9594, 9599, 9614
body 703, 3302, 4203, 4278, 9589, 9592, 9597, 9598, 9613, 11337, 11364, 11548
body and soul 9611
(*to*)boil 573, 1251, 2960, 2970
boiling 570, 2234, 2237, 2971
bold 9001
bond 2651, 4187
bondless 8141
bone 1699, 1702, 8990, 8994
bony 1701, 1702
book 5223, 6034, 6045, 8228, 8861
boot 8160
border 10063, 10392
(*to*)bore 9017, 9059, 9063, 9068
bored 9019
borer 9061
boring 9060
born 123, 400, 413, 447, 2338, 2345
both 1860, 2958, 3050, 3497, 3730, 4365, 9937, 10721
bother 1036
bought 4201
bound 5, 888, 935, 1515, 2838, 2843
boundary 10066
bow 3570, 11487
(*to*)bow 6607
bowing fan 7362
bowl 1767
bowman 3610
Brahma 2336, 6953, 11415

Brahman 6932, 6954, 6973
Brahmanee 6935
Brahmanic 6976
branch 7215, 9148, 9311, 9377
brass 8561, 8567, 8568, 8569
brave 4132, 10895, 10930
bravery 5073, 10892
bravo 193
brazen 8567, 8569
bread 5908
breadth 6812, 10950
break 514
(*to*)break 1031, 1032, 1193, 1995, 2038, 2114, 4332, 5403, 10606
breakfast 3281
breakfast time 3872
breaking 1034, 1192
breaking up the enemy 8714
breast 1785
breath 2695, 3866
bridegroom 2562, 6854
bridge 11021, 11023
bridle 2536, 2979, 5853, 5865
brief 10233
bright 688, 6445, 8479, 8571
brighter 8573, 8607
brightness 483, 3932, 8482, 8575, 8609, 8610
brilliance 461
(*to*)bring 89, 101, 477, 1227, 2671, 2771, 2921, 5169, 6978, 6983, 7202
(*to*)bring down 1881, 9811, 9823
(*to*)bring in 9617
bringing 478
bringing forth 11340, 11341
(*to*)bring together 476, 491, 2055
(*to*)bring up 791
broad-mindedness 10951
broken 1043, 2039, 10783
brother 479, 789, 2131, 2704
brought 103
brown 3229
Buddha 2929, 2931, 8239, 8241, 8246, 8257, 8270, 9028
Buddha gotra 8248
Buddhahood 8262
Buddhas 2939, 8250
Buddha Shakyamuni 8277
Buddha's title 1418, 5306, 8824
Buddha the Lord 8243
Buddhist 8246
Buddhist church 8860
Buddhist law 3596
Buddhist monachal 8219
Buddhist Sanskrit 8861
(*to*)build 3785, 3791, 7102, 7891
Builder 2457
builder 3789
building 3789, 3793, 4257, 6430, 7087
built 3663, 3794, 7872
Bukhara 8169
bull 4291
burden 7056
burglar 4052
buried 1112, 1799, 3720, 6231
(*to*)burn 3530, 7099, 7883, 7904, 8076, 8768, 9021, 9047, 9547
burned 274, 7251, 7608, 9049
burning 2682, 3544, 7885, 7886, 9022, 9023, 9024, 9050, 9058, 9473, 9550
(*to*)burn with fire 296
(*to*)burst 1634
(*to*)bury 1111, 1798, 1802, 5504
business 500, 1449
but 1803, 6406, 6452, 6481, 6489, 6995, 8375, 11033, 11036
butcher 1268, 6438, 6855
(*to*)buy 4197, 4200, 10641
buyer 4198
by 3208, 5864, 5867
by it 6342
by means of 7096
by me from them 5336
by memory 7597
Byzantine 2713, 2788, 3934, 3935
Byzantium 2712

C

Caesar 5120
Cain 4681
calamity 1258
(*to*)call 2309, 4580, 4581, 4609, 6434, 10036, 10733, 11260, 11262, 11290, 11531
called 11292
(*to*)call for help 6558
calling 11291
(*to*)call out 1272, 8393
calm 1941, 7813, 10179, 10422, 10424
(*to*)calm 7810, 7816, 10421
calmness 10425
(*to*)calumniate 5314
calumny 7259
came 102
camel 784, 2129, 10797
camp 9182
camphor 4792
canal 5552
candle 4762
cangue 5011
cankered 5114
canon 4785, 6138
canopy 9104
capable 5016
capable of burning 8804
capable of speech 10282
caper 4696
captive 3047, 5841, 10091, 10092, 10112, 10114
care 499, 500, 886, 946, 6349, 6467, 6492, 6546, 6552, 7272, 10777, 10849, 11549
(*to*)care 6550
carelessness 5348
caretaker 8894
carnivore 10909, 10913
carnivorous 1358
carpenter 3574
carpet 1098, 7230
carriage 10181, 10183
(*to*)carry 11, 186, 1199, 1222, 2771, 6618
carrying 2803, 2806
(*to*)cast 7488, 7493
cast down 7490
castrated 1147
cat-fish 4878
catholic 4976
cattle 1301, 1691, 1693, 1713, 7431, 7453, 8494, 9007, 9008
cattle-kind 1693
caught 6273
caught by illness 6704

cauldron 8172
cause 928, 7198, 8061, 8066
(*to*)cause 4023, 4498, 11458
(*to*)cause to arrive 11245
(*to*)cause to live 2288
(*to*)cause trouble 364
cave 1768, 2912
cavity of the mouth 7018
(*to*)cease 950, 958
(*to*)cease speaking 7843
ceiling 7920
cell 2912, 4733
censure 7137
center of the world 3403
centipede 8997
certainly 819, 2062, 10579
cessation 11393
Chach 3117, 3119
Chaghan 3176
chain 8921, 11552
chance 11027
Changan 2117
change 353, 377, 6744, 7270, 9344
(*to*)change 6584, 6742, 7269, 7273, 7323
(*to*)change colour 7006, 7044
changer 2226
changing 6845
chaplain 11130
chapter 7267
chariot 7058, 8466, 9759, 10181, 10902
charioteer 7042, 10182
charm 7901
charm stone 7974
chase 1748
(*to*)chase 1344, 1739
chased 1750
chasm 11470
chastity 1138
(*to*)chew 11526
chewed 11529
chicken 3308
chief 3243, 4357, 4495, 4505, 4507, 8940, 8948, 8953, 8964, 10669, 10796, 10844, 10852
Chief of Auditors 5944
Chief of Auditrices 5939
chief of guards 222
chief of parks 7105
chief of stable 116
Chief of the Scribes 3557
child 124, 403, 431, 2362, 2833, 4752, 5033, 8640, 8645, 9519, 9735, 9761, 11135, 11195
childhood 432, 8643, 9760
childless 8982
childlish 9520
chin 11365
China 2590, 3240, 3241, 3341, 3355, 3359, 3603, 3606, 4374, 4700, 4741
chin-chenq 4741
Chinese 3363
Chinese emperor 4081
Chinese town 3346
chips 6509
(*to*)choke 1868
(*to*)choose 1863, 9947, 9951, 10313, 10314
(*to*)chop 2754
chopping 3949
chosen 9860, 9954, 10320
Christ 5497
Christian 9667, 9669, 9670
Christianity 9676
church 955, 3774
circle 3180, 5388
city 709, 3603, 3606, 4374, 4700, 4741, 4757, 4761, 4770, 4790, 4937, 8956, 9163, 9164, 9190,9390, 9724, 10557
city-gate 4759
city-wall 4946
clay 4192, 4196, 4273, 8747
clay jar 10807
clean 1954, 1982, 2328, 2330, 11368
(*to*)clean 1956, 6491, 7454, 9862
cleaned 1986
cleaner 11377
cleanness 11369
(*to*)cleanse 2053
(*to*)clean up 7455, 7456
(*to*)clear away 7645
clearly 185
clever 1636
cleverness 1603
clod 5437, 5441
(*to*)close 5573
closed 5662
clothed 5934
clothing 4067, 10602
cloud 5614, 7005, 7358
cloudy 5616
coal 1548, 8776
coarse 1679, 3471, 8986
coating 2541
coffin 9625, 9626
cohabitant 327
coin 5122, 6874, 8169
cold 1087, 8963
colleague 5412
(*to*)collect 1115, 1117, 1177, 2055, 3459, 3483, 5402, 5562, 9555, 9562, 9563, 9564, 9743
collected 493, 1159, 2010
collecting 1178
colonnade 1689
colour 1463, 2453, 2459, 4392, 4393, 4396, 7106
coloured 8500
coloured skin 8502
colourless 5381
column 1689, 2395
Column of Glory 2455
Column of Splendor 313
combustible 8804
(*to*)come 100, 379, 2218
comer 7023
comfort 9699
coming 2220
coming to an end 11428
coming up 8847
command 3903
(*to*)command 3875, 3908, 3910
commanded 3909
commander 749, 4284, 5415, 7162, 8948, 10669
commandment 3315
commandments 3319
commemoration 7653, 9386
community 5741
community of electi 1492, 3764
community of monks 8218
companion 152, 319, 902
company of friends 3974

compassion 11170, 11177, 11178, 11180
compassionate 11161, 11166, 11178, 11179, 11180
compatible 253, 254
compatriot 5726, 6364
(*to*)compel 4016
compensation 1099, 9503
complete 686, 761, 764, 1022, 1644, 1648, 1649, 1658, 2386, 2387, 4599, 5308, 8911, 8915, 8917
(*to*)complete 2142
completed 8024
completely 1648, 1649, 2304, 2389, 3210, 3211, 3212, 3226, 11252
completely armoured 1025
completion 2390, 8913, 8914, 8918
(*to*)compose 476
(*to*)comprehend 567
(*to*)conceal 1271, 6866, 7691
concealed 7694
concealing 7681
conceit 8832
conceptual 9275
conch 9365
conchiform 9365
(*to*)conclude 2702
(*to*)conclude a pact 2726
concubine 7123, 7125
(*to*)condemn 2057
condemnation 7137
condemned 2066
conduct 11453
(*to*)confess 1234, 2284, 5406, 5677
confession 1235, 1236, 2283, 4328, 10704
confessor 2285, 2324
(*to*)confine 7754
confinement 7724
conflagration 1826
conflict 2070, 2077, 2118, 6637, 9813
confused 329, 1729, 9124, 10427, 10702
confusion 6740, 9122, 9141
conjee 617
(*to*)connect 6605
connected 7606
connection 472, 6596
conscience 1030, 4225, 4526, 5186
conscient 4225, 11151
consecrate 7898
consecration 5013
(*to*)consent 5962, 7914
consequently 7882, 7899
(*to*)consider 203, 1395, 1760, 6677, 9261
consideration 194
considered 9268
consisting of faeces 4364
consolation 4372, 8511, 8513, 8822, 8826, 9125, 9699, 10729
Consoler 10730
conspicuous 10362
constellation 1017
constraint 10546
(*to*)consume 10743, 11520
(*to*)contact 948
container 4362
(*to*)contemplate 6335
contemporary 1578
contempt 6007, 6265, 6650, 8084
contemptible 7560, 8082
contemptuous 6263
content 2126, 10778
contentious 9001
contentment 2079, 2121, 4445, 4446, 10646
continent 10225
continually 5667
(*to*)continue 7580
continuously 942, 7581, 8142
contract 7518, 7760
(*to*)contract 9401
contrary 7725, 7749, 7879
(*to*)control 557
convenient 1801, 8694, 8695
conversion 11496
(*to*)convert 7286
converter 7285
conviction 4099
(*to*)cook 1251, 2960, 6568, 8170
cooking 8174
cooled 1087, 7900
cooling 7466
copper 8561, 8567
copy 331, 8373
(*to*)copy 1073, 5201
cord 10526
corner 5048
corporal 4202, 9593, 9594, 9599, 9600, 9612, 9614
corpse 3936
corpse house 3938
corrupt 2181
(*to*)corrupt 2642, 5815
corruption 2180, 2639, 5811, 5813
cosmic period 530
costus 858
cotton 10245
council 11366
(*to*)counsel 5877, 5878
counselling 5859, 5860
counsellor 2463, 6436
(*to*)count 1760, 1763, 6677, 7937, 7943, 9261, 9273
counted 6678, 7944
counting 6675, 7936, 9271
countless 8198
country 5124, 5716, 5720, 5723, 5724, 5738, 5802, 9190, 9390
countryman 5726
courage 5451
course 9346
court 10684
courtesan 1322
cover 78
(*to*)cover 107, 108, 110, 1798, 2540, 5177, 6245, 7685, 8046
covered 1799, 7694, 7763
covered with all jewels 10474
covering 78, 112, 2541, 2600, 4367, 5932, 7665
cow 4071
co-wife 6876
cow's fat 4076
cow's head 4077
cow's milk 4074
cow's skin 4075
cow's year 4078
cracking 2850
craft 4120
crag 9206
(*to*)create 8741, 8744, 9117
created 497, 8734, 8745
creation 3392, 3404, 4987, 8736,

8742, 8746
creator 3402, 8733, 8743
creature 69, 403, 3398, 8734
(*to*)creep 10875
creeping 11224, 11230
cripple 1546
crippled 943, 10288, 10290
crooked 131, 132, 5081, 6652
crop 38, 659
crore 5068
cross 3202, 6681, 7638, 7921, 7945, 7946, 7947
(*to*)cross 563, 2495, 2853, 4531, 7072
crossed 7060
crossed arms 7061
cross-legged 7062
(*to*)cross over 2300, 3839
crow 10130, 11134
crowd 1006, 1104, 1458, 1851
crown 7435
crown prince 10517
crucible 11328
cruel 1680, 1698, 2392, 2393, 3587, 3588, 4579, 4598, 8993, 11284, 11474
cruelty 8587
crupper 6468
(*to*)crush 5906, 5926, 6193
crushed 5868
cry 4574
(*to*)cry 2033, 7330, 8437, 8445, 10733
crying 726, 4390, 5414
(*to*)cry out 8395
(*to*)cry pitifully 11181
crystal 209, 210, 211, 212
crystalline 2231
Ctesiphon 9757
cubit 239, 1527
(*to*)cultivate 21
cultivated 6969
cultivated field 5126
cultivation 4907, 4920, 4923
cultivator 4909
cummin 11563
cunning 4872
cup 4395, 7660
cup-bearer 11507
curative 3048
(*to*)curb 140
cured 8304
curly hair 5443
currency 7910
curse 5885, 5886, 5887
cursed 5872, 5884
curtain 7084, 7254
custom 662, 981, 6450
cut 1043, 6863
(*to*)cut 1032, 3892, 5906, 7732, 7926, 9499, 9501
(*to*)cut in pieces 509, 1012, 1064, 2757, 2758, 6076, 6077, 6079
cut off 8295
(*to*)cut off 1270, 1273, 6316, 6549, 6864, 8279, 8281, 8293, 8294
(*to*)cut out 2754, 10960
(*to*)cut through 7735
cutting out 7736
cutting through the waist 5607
cut up 1064

D

dagger 3326, 4131, 10614
daily 5600, 5601, 5603, 5667, 7778
damage 420, 421, 3520, 4288, 4524, 4544, 4610, 6241, 7092, 9892, 10327, 11534, 11535
(*to*)damage 10067
damager 3522
damask 7019
dance 3568, 11469
(*to*)dance 3568, 11459
dance loving 7341
dancing fan 7341
Dandarak 9616
danger 7088, 7092
Dapat 3410
Dapat-wisher 3411
(*to*)dare 8476, 8619
dark 9488, 9491, 9496
darker 9493
dark-minded 9489
darkness 9488, 9490, 9492
date 1045
daughter 3535, 3684, 3685, 3711
daughter-in-law 9366
daughters 3688
David 3714
dawn 1996, 2452, 2465, 10296, 10551
(*to*)dawn 10552
dawn-side 1997
day 4586, 5267, 5581, 5660, 8555, 11055
day and night 5668
day before yesterday 1416
deacon 9280
dead 5547, 5550
deadly 5423, 5424
deadness 5541
deaf 4842
deaf-mute 4671
dear 218, 3622, 3973, 5850, 7337, 7368
dearer 3962, 3971, 7031
dearest 3952, 3962, 7344, 7399
dears 7392
death 4025, 5419, 5421, 5532, 5546, 5548, 5549, 5608, 6361
death punishment 5420
debauched 347, 4555, 4556
debitors 8203
deceit 5352, 5356, 5796, 5798, 7093
deceitful 3588, 3799, 5780, 5792
(*to*)deceive 356, 3860
deception 242, 2180, 2730, 3857
deceptive 5780, 7080
(*to*)decide 5624
decision 5202, 5204, 5630
decisive 4872, 5626
(*to*)decorticate 525, 2847
decrease 4735
(*to*)decrease 5123, 7462
deed 820, 821, 825, 4821, 4832, 4979, 4982
deep 5842, 5845, 5949, 6244, 6346, 6347
deepest 6247
deeply 6248
deepness 6252, 6349
deer 4079, 4517
defect 10985
defective 8648, 8649
defectivness 8651

defence 7903
(*to*)defile 81
defiled 111
(*to*)deflect 6870
degree 6792, 9077
delay 7450, 10570
delicacy 8552
delicate 1514, 4565, 5850, 8551, 11142, 11143
delicious 2892, 2899
(*to*)deliver 2337, 2874, 7054, 8090, 9996, 10262, 11387
deliverance 9995, 9997, 11388
delivered over 7055, 7068
deliverer 2877, 4493
(*to*)deliver up 7996, 7997
demand 4508, 7279, 8673, 10728
(*to*)demand 79, 117, 782, 4514, 7281
demanded 785
demon 1812, 3798, 5014, 5027, 5691, 9223, 9293
demoniac 1813, 3806, 3808, 3811
demon-like 3810
demon's place 3814
Denar 3763
denarius 5122
Denavar 3759
dense 5118
dent 2920
(*to*)deny 7451
(*to*)depart 4024, 10543
departure 6361
deportment 7336
deposit 11549
depressed 9654
depression 9653
(*to*)deprive 7116, 7144
deprived 7110, 7131, 11608
depth 5844
deputy 7479
derisory 4163
descend 1878, 2040, 2046
(*to*)descend 1890, 9824
descendant 9735
descendent 4977, 9568
descending 1891, 10001
descent 2034, 2047
desert 3534, 3722, 3723, 8422
deserted 1459, 8424
designed 6857
desirable 8597, 8613
desire 13, 18, 80, 88, 247, 495, 3954, 7306, 7859, 8615, 8616, 8626, 8673, 8676
(*to*)desire 245, 8612, 8627, 8675, 8677
desired 7141
desiring 19, 8614
despicable 4115, 7560
despise 6007
(*to*)despise 5963
despised 5965, 6001
(*to*)destroy 1561, 3874, 3912, 5484, 6086, 6089, 6313, 6327, 9116, 10044, 10067, 10074, 10076, 10375, 10390, 10391, 10974, 11394, 11426, 11586
destroyed 5816, 6090, 6331, 8785
destroyer 2226, 3942, 10054
destructible 10759
destruction 4975, 5811, 10049, 10372, 10972, 10973, 10981
destruction of soul 4281
destructive 6326, 7094
destructive intention 4971
detached 8141
(*to*)detour 11609
devastated 4901
(*to*)develop 966, 1634
developed 967
devil 3369, 10976
devilish 1813, 9291, 9294, 9295
(*to*)devour 7686
devouring 7687, 9154
dew 5989, 5994, 6015
Dewashtich 3805
diadem 3739
diadem-bearing 3740
diamantine 3086, 3087
diamond 470, 2632
diamond like 2535
diarrhoea 163
(*to*)die 5450, 5534, 5638
died of hunger 640, 3525
died of thirst 3276
difference 1216
difference of view 2953
different 1204, 1215, 1220, 6219, 6225, 10059
different kinds 10243
difficult 1742, 9218, 9241, 11284
difficulty 1743, 6756, 10254
(*to*)diffuse 7091
diffusion 2162, 10954
(*to*)dig 4742, 9501
digger 4789
digging 4780
diggy 7237
dignity 9482
(*to*)dig out 4742, 4769
diligence 2032
dim 9488
dimension 7827
direction 5109, 7790, 11453
directly 1256, 6705
dirt 161, 180, 725, 3600, 3601, 6634, 6636, 7136, 8629, 8891
dirt-eater 8633
dirty 111, 182, 8629, 8635
(*to*)disappear 1276, 10343, 10533
disappearance 10364, 10366
discerning 11086
discernment 11086, 11107, 11108, 11109, 11111
discharge 7260
disciple 3589, 3590, 3617, 4607, 11286, 11476, 11508
discipline 9370
discoloured 7106
discourse 9928
(*to*)discover 1267
(*to*)discuss 11194
discussed 11201
discussion 9944
disgrace 4116, 4117, 8084
disgraceful 8082
disgust 8117, 8118
disgusted 8115
dish 3949
dishonourable 8189
disinclination 6149, 8120
disinclined 6151
disintegration 8254
dislike 6148, 6149
(*to*)dismiss 3995
dismissal 521

(*to*)dismount 1894, 1895, 1896, 2063, 9793
dismounting 1895
disobedient 5710, 5800
disorder 8031
(*to*)disown 1323, 7451
(*to*)disperse 9165
dispersed 9464
(*to*)dispose 1079, 7994
dispute 74, 334, 988, 993, 1194, 1195, 3175, 6823, 7647, 7666, 8130, 8732, 10906, 11248
disrepute 10828, 10829
dissatisfaction 5382
dissected 10961, 11114
dissimilar 5156, 5778
distance 3702
distant 6923, 6946, 9963
distinct 8060
distinction 8027
distinguished 11142
distress 3082, 9243, 9653, 11405
distressed 11406
distributive suffix 9016
(*to*)disturb 1411
disturbed 8974, 10702
ditch 7146, 7841
divergence 7970
(*to*)divide 938, 940, 947, 2595, 4519, 5335
divided 927
divine 2552, 2561, 2566, 2574, 2603, 11128
Divine Virgin 2588
Divine Virgins 2589
divinity 2604
division 8087, 8088
(*to*)do 809, 824, 838, 4710, 4868, 4939, 4956, 5020, 10079
doctrine 11051, 11287
document 331, 5776, 7264, 7895, 8228
document about a slave girl 3455
doer 4891, 5028, 5029, 10113
doer of iniquity 6767
dog 860, 5059
doing 4654, 4813, 4817, 4987
domestic 7161
(*to*)dominate 10667
dominion 10798
done 4701, 4942, 4979
donkey 4169, 10622
donor 3408
door 3500
double 3681
doubly 2259
doubt 3461, 3490, 3492
doubtful 1903
dove 4794, 4805, 5031
downside 6837
downwards 3128, 3151, 3155, 3156, 3366
(*to*)drag 10647
dragon 5753, 11250
dragon-pond 5755
Drahma 3581
Dram-sang 3580
(*to*)draw 2840, 4855, 4883
dream 4346, 10711
(*to*)dream 4347
drenched 5533
dress 5897, 5930, 7774, 11512
(*to*)dress 107, 108, 110, 5899, 6251, 7565, 7767, 7769, 7771, 7772, 7779, 7780, 8051
dressed 7763, 7773
dressing 7781
(*to*)dress oneself 7776, 8057
dried 7976
drink 3265, 3267, 3277, 3278
(*to*)drink 279, 6690
drinker 3264, 4321, 11504
drinking little 4687
drip stone 7925
(*to*)drive on 1461
(*to*)drive out 528, 7501
driving away 7969, 7972
driving away the enemy 8715, 8716
drop 9463
(*to*)drop 1950, 8592
dropping 1951
drug 1342, 2480, 4776, 5556, 6785, 7546, 8584, 8787, 10169
drum 5049
drunk 1269, 5645
drunkenness 5490
dry 1752, 7967, 7975, 7976, 9238, 9248, 9354, 9359
(*to*)dry 7973
dry land 1753, 9240, 10225
(*to*)dry up 6513, 7245, 7528
duck 4824
due to make 5023
dug in the earth 11227
dumb 4629, 4671, 5851
dung 2481, 2483, 3600
duration 1577
durative particle 1576, 1784, 4624, 4744, 8773, 8799
during 6873, 7152
dust 4424, 10752, 10753
dutiful 818, 842, 8968
duty 8694
dwell 5623
(*to*)dwell 3251, 6069
dweller 1575
dwelling 1569, 3540, 5605
dying 5639, 5640
dynasty 4062

E

each 2421, 5467
each one 50, 2247
each other 2249
ear 4450
earhole 4454
early 2691, 3870
early morning 2465, 2688
early-riser 2674
earning 633
earth 2911, 4424, 4438, 8879, 10633, 10751, 11217, 11221, 11225, 11517
earth buried 11228
earthen 10753
earth-god 8895
earthly 4965, 11222
earthy 10752
easier 4484
easily 4483
east 1583, 1997, 4502, 10764, 10766, 10848
eastern 10765
easy 4483, 10828
(*to*)eat 4413, 4431, 4498, 10743,

10749, 10768
eatable 4434
eater 4321, 4415, 4422, 10694
eating 10769, 10773
eating much 4227
eating one's fill 895, 896
eaves 7925
Ecclesia 4825
effect 1454, 4879, 7985
effecting 4881
effective 1454
effort 978, 999, 1135, 1150, 4108, 4111, 4136, 4266
egg 5444
Egypt 5280, 5281
eight 1771, 9325
eighteen 1780, 9333
eighteenth 9334
eighteenth day of the month 8509
eighth 1782, 1783, 9332
eighth day of the month 283, 3657, 3670, 3790, 5696
eighth month of the year 1, 195, 198
eight kinds 1787
eighty 1773, 9326
either 2067, 4954
elapsed 8749, 8755, 8757
elative suffix 1675
elder 10796
electa 3758
electae 3760
electi 1487, 3755
electus 1483, 3757, 3772, 9954, 10320
element 3940, 5427
elephant 8327
elephant keeper 8328
eleven 11061, 11063, 11079
eleventh 11062
eleventh day of the month 4427, 5637, 10763
eleventh month of the year 4611, 11538, 11542
(*to*)eliminate 1264
eloquent 10348
elsewhere 1225
emanating 6255
embassy 2967, 11023, 11273
ember 4272, 8776
Emblic Myrobalan 162
emerald 5446
emetic drug 1050
eminence 48
emphatic particle 2955, 5411, 9607, 9739
empty 306, 9849, 9851
encletic particle 5705
enclosure 7077, 7087
encounter 6692, 7837
(*to*)encourage 2124, 10204
encouragement 2125
end 350, 1206, 2141, 2173, 2184, 8019
(*to*)end 1206, 2142, 3951, 5575, 7962, 8020, 8023, 8055
(*to*)endanger 2763
endeavour 1150
(*to*)endeavour 7095
ended 1210, 8056
ending 8021, 8026
endless 1366, 8135, 11316
endlessly 8135
endurance 7552
(*to*)endure 2671, 2921, 7549, 10532
enemy 2367, 5401, 5817, 8710
enemy of the Buddha 3729
energy 5080
(*to*)engrave 8783
engraved 6856
(*to*)enjoy 10038
enlightenment 8161
enmity 3481, 8030, 8711, 8712
enough 1658
enquiry 6835, 7207, 7212
enslaved 3907
(*to*)enter 9573, 9755
entered 9574
entire 1022, 1023, 1027
entirely 7426, 11252
entombed 3720
entrance 9515, 9754, 9756
entreaty 6698
(*to*)entrust 1350
entry 9756
(*to*)envelop 1111, 7325
enveloped 1112
envelopment 1110
envious 1476
envoy 2305, 6691, 10034
envy 1419, 1475
epilepsy 1320, 7444
Epiphany 3551, 10529
episcopal 1317
epistle 3939
epochal 11419
equal 765, 1028, 2252
equally honoured 318, 1926
equipment 1120, 1593, 7222
Eran-wej 1525
erect 1695, 1967, 3882
(*to*)erect 1970, 3881, 3885, 7824, 7833
erected 7826, 7835, 7861
(*to*)err 345
erring 10887
error 3857, 4296
(*to*)escape 1279, 5371, 6989, 7218, 7388, 7422
escaped 7229
escaping 9678
escort 521, 522
(*to*)escort 520
especially 7247
(*to*)establish 1727, 6087, 6328
established 6074, 6075, 6337, 6683
eternal 375, 376, 2168, 2169, 6162, 6169
eternity 376
ether 2800
Ether god 2698
Eucharist 5036
eunuch 973, 1147
Evangelion 1908
Eve 5475
even 5487
even if 1720, 9015
evening 2964, 10648
even that 2812
ever 4707
every 10451, 10465
everybody 65, 10471
everyday 5604
everyone 5467, 10478
everything 10452, 10467, 10468,

10472
every time 646
everywhere 10207, 10453, 10456, 10473
evil 464, 579, 592, 605, 2981, 3059, 3060, 3103, 4126, 4154, 6635, 8668
evil deed 582, 604, 812, 827, 841, 4160, 4950
evildoer 466, 583, 584, 811, 2051, 3097, 4128, 4129, 4156, 4157, 4159, 4161, 10386, 10572
evil-minded 4150
evil-tongued 4152
ewe 5647
exact 10302
exactly 9945, 10302
(*to*)exalt 11274
exaltation 4189, 4440
exalting 4439
examination 10856
(*to*)examine 9581, 9584, 10854
examining 10861
example 664
excellence 48, 53, 5928, 6471, 9160, 9406
excellency 2543
excellent 5862, 5907, 5927, 6459, 6470, 8698, 9159, 9403, 10497, 10657
except 2986, 6258
excessive 7429
(*to*)excite 1094, 2261
excited 8089
exclamation mark 1901
(*to*)exclude 3859
excrement 2481
executing 4879
execution 5420
executioner 6538, 8558
exertion 4108, 4111, 4143
(*to*)exert oneself 4103
exhalation 9889
exhausted 10256
(*to*)exhort 1094
exile 2346, 4262
exiled 2346
(*to*)exist 1567, 8796, 9051
existence 431, 437, 1673, 1716, 8795, 9013
existent 1568, 9056
exit 6361
(*to*)expect 6653, 6685, 6737
expectation 3343, 6655
expedient 7108
(*to*)expel 528, 2848, 3996
experience 7155
(*to*)explain 7009, 7046, 7047, 7049, 7070, 7076
explained 8759
explaining 7043, 7048
explanation 6080, 6082, 6320, 7041, 7045, 7050, 10323, 10346, 10833
(*to*)expose 7046
exposed 6683, 7640, 8759
exposed to view 10362
exposition 10323, 10346
(*to*)extend 2737, 3480, 3841, 4035, 6939, 10351
extended 4036, 10352
extension 2162, 3470, 10950, 10954
external 2994, 2999, 3000, 3001
(*to*)extinguish 293, 7810
extinguishing 10562
extreme 8196
extremely 3587, 4512, 7429, 9202
eye 3203, 3205, 3269, 3270, 3328
eyeball 3743
eyebrow 2710
eyelash 5676
eyesalve 3314
eye socket 3271

F

face 1018, 3743, 6556, 8660, 8664
face cover 8662
face on earth 2766
face to 7555, 7556, 8670
face to face 8661
face to face answer 8666
facing 7555, 8039
Faghfur 2590
(*to*)fail 7462
failing 1312
failure 1998
fairy 5027, 7013
faith 324, 325, 2018, 10168
faithful 1483, 1501, 3767, 7158, 8359, 8362, 10172, 10174
faithful at heart 8360
falcon 6154, 9855, 11501
fall 1891, 4550, 10877
(*to*)fall 893, 898, 900, 906, 1070, 1072, 1075, 1076, 1924, 1925, 5217, 5360, 9844
fallen 899, 1071
falling 10001
false 346, 6408, 6469
falsehood 11265
false testomny 11271
fame 1263, 3566, 9443, 11439
family 4768, 5061, 5065, 6748, 6754, 9568, 9729
famine 10007
famous 512, 5781, 5784, 5793, 9444
far 3701, 3703
Faravashi 7298
far away 10352
farewell 200
Farghane 2740
farmer 2449, 4921
farther 3045, 3705
fast 2925, 6494, 9708, 9728
(*to*)fast 6506
faster 9715
fasting 6497, 6504
fat 2770, 3257, 8570, 9858
father 565, 1359, 7808
Father of Greatness 11416
father of Sudashan 9184
fathom 9912
fault 1462, 4296, 4306, 4735, 10985
faultless 1371, 1392, 8175, 8177, 8224
favour 10898, 10904
favourable 8467
favour of Buddha 8259
fear 3492, 6660, 6666, 6700, 7503, 9141, 10048, 10563, 10581
(*to*)fear 6591, 6663, 6701, 9666
fearful 6665, 6667, 6669, 6671, 6702
fearless 1379, 8162, 8190

fearlessness 1381, 8191
feast 687, 693, 2564
feather 7183
feeble 4298
(*to*)feed 341, 4335, 4498, 7313, 10846
feeding 10847
(*to*)feel 7603, 7614, 7620, 8034
fellow 902
fellow-countryman 1849, 1905
fellow-traveller 1932
felt 6002
female 1697, 1708, 2191, 8999
female servant 3454
female ward 11550
feminine 2191
ferocious 11555
ferry 8265
fertile 43, 992
festival 687, 693
(*to*)fetch 1227, 7202
fetter 2651
fever 1139, 9622, 9624
few 4684
field 240, 4920, 5126, 5128
fiend 10976
fiend ghosts 10979
fiendish 10978
fierce 9643
fiery 1829, 1830, 3531
fifteen 6884, 6885, 6889
fifteenth day of the month 3657, 3670, 3790, 5696
fifth 6879, 6886, 6887, 6891, 6900
fifth day of the month 1600, 8897
fifth month of the year 1765, 9305
fifty 6880
fifty nine 6882
fifty ninth 6883
fifty one 11071
fig 959
fight 74, 334, 988, 1194, 2043, 2077, 3175, 5898
(*to*)fight 3310, 8499, 10080
fighter 337
fighting 336
fig tree 2197
figure 10937
(*to*)fill 141, 887, 5182, 6455
filled 897
filling 1069
filth 3601, 8891
final 352, 1208, 2143, 8021
(*to*)find 3020, 3029
finding 3022, 3024
fine 1514, 3410, 4565, 5907, 5927, 9118
finer 9119
finesse 10718
finger 1044, 1067
fingerbone 10013
(*to*)finish 349, 355, 3951
finished 915, 8024
fire 290, 295, 297, 1825, 1826, 1828, 1829, 1830
fire chariot 298
fire-flaring 11042
firewood 11327
firm 10321, 10643
firmament 10670
first 552, 681, 682, 683, 1290, 1291, 1292, 1294, 4012, 4014, 6905, 7239, 7240, 8339, 8940, 8942
first day of the month 772, 4425, 10755
first element 1484, 3940
firstly 8352
First Man 10754
first month of the year 5825
first of all 2260
fish 4791, 4878
fish angle 7747
fisherman 4800
fishes 4796
fishing 4802
fish-meat 4809
(*to*)fit 6586, 6730
fitting 253, 1086, 6571, 6588, 6731, 6733, 9342, 11127
five 6878, 6890, 6921
five-fold 6896
five gatha(*s*) 6892
five thousand 6895
(*to*)fix 1079, 1971, 6328, 6332, 6508, 6687, 7514, 7949, 9863, 9864
fixed 517, 1515, 10508
fixing 7515
flame 3456, 3466, 7085, 7886
flank 332, 5057
(*to*)flash 3930
flashing 10897
flat 5433, 5479
flavour 2295
flea 519
(*to*)flee 6487, 7422, 9677, 9695
fleeing 7423
flesh 1357, 8062, 8063, 10908, 10910, 10911, 10919, 10920, 10927
flesh-eater 1358, 10913
flesh of sheep 9009
fleshy 8062, 8063
flight 7423
flock 4523
floor 9211
flour 1479, 1498, 1508
flourishing 992
flow 3162, 7260
(*to*)flow 7001, 7002, 8592, 8674, 10003
flower 1602, 1637, 1639, 1640, 8881
flower fan 7346
flower lover 7346
flowers 10455
flowery 1639, 1641
flowing water 284
flox 5103
fly 5518
(*to*)fly 2792, 3884, 3947, 7186, 10573
flying 2793, 7184, 10574
(*to*)fly up 11515
fly-whisk 1318
foam 4400, 4401, 5002, 8334
(*to*)follow 528, 3837, 6354, 7505, 10610
follower 529, 1747, 3589, 3617, 9228
followers of Mihr 5618
following 6334, 6840
font 10580
food 990, 4430, 4435, 10748, 10767
foodless 5745, 8282
fool 3813
foolish 4534, 5377

foolishness 3543, 3816, 4533, 8832
foot 6414, 6416, 6424, 6425, 6427, 6429, 6433, 6749, 6837, 6840
footless 1074
foot soldier 6753, 6793
footwear 4728
for 878, 6406, 6452, 6480, 6481, 6489, 6523, 6575, 6922, 6994, 6995, 6997, 7255, 7265, 7412, 7418, 8323, 8692, 10206
forbid 1036
(*to*)forbid 6706, 6707, 6717, 7115
forbidden 6641, 6724
ford 9567
forehead 3188, 9487
foreign 9989
foreign country 1877
foreigner 9989
foreign land 4303, 9983
foreignness 9990
(*to*)foresee 2522, 2968, 3051
forest 10103
forfeit 6906
(*to*)forfeit 2763
forgetfulness 2709, 2714, 3867, 3883, 7000
forgetting 3945
forgiveness 2087, 4317, 4837, 7169
for him 9368
for it 3818, 6343, 6992, 7372, 7374
fork 699
form 867, 868, 964, 1463, 4658, 4856, 4865, 5091, 7328
formation 8280
former 4012, 6903, 8337, 8353, 8354
formerly 1214, 6217, 8339, 8358, 10234
formost 8942
fornication 10624
for sale 6924
fort 3825
for these 7015, 7375
for this 1298, 7015, 7016
for those 7371
fortress 7841
fortunate 3915, 3917, 4030, 7191, 7194, 7201, 10841
fortune 3856, 3914, 3918, 7182
fortune of the religion 3781
forty 9331
forward 8356, 8357
for you 6950
(*to*)foster 2961
foster-parents 11551
foundation 1968, 1979, 2917, 6430, 6830, 7875
founder 1979
four 3290, 9327
fourteenth day of the month 4455
fourth 3169, 3292, 3293, 3294, 3296, 9328
fourth day of the month 742, 757, 10677
fourth month of the year 7436
Four-Twghry 9712
fox 2674, 8581, 8582
fragrant 2732, 2733, 2884, 2888, 2895
frank 9898
fraud 5352, 5356
Fravarti 2698
Frawart 3937
free 4360, 4490, 10716, 10832
freedom 2343, 6391
free from haterd 5099
freeman 424, 2344
freewoman 401, 2301
friday 60
friend 4478, 4479, 5817, 7337, 9427, 9429, 9455
Friend of Light 3975
friend of light 6062
friendship 9428, 9430
frog 3185
frog's eggs 3187
from 616, 620, 3106, 3107, 3110, 3208, 3225, 5330
from all 3261
from early 7278
from heart 3204, 3214, 3222, 6561
from here 5301
from him 9192
from it 3163, 3300, 3374, 3381, 9192, 11614
from me 5278
from moon 5255
from the depth of one's heart 3221
from there 3371
from this 3331
from this world to another 3690
from time to time 11494
from you to me 5277
frontier 10063
frontier guard 8289, 10065, 10073
frontier post 6851
froth 8334
frozen 7900
frugal 7761
fruit 2689, 2717, 2799, 2810, 5309, 5310
fruit-bearing 2801
fruitful 2476
fuel 1827, 8803, 11327
full 897, 1658, 2386, 8180, 8207
full age 1652
full grown 10786
full moon 7236
full of 8207
full of jewels 10474
full of tears 8208
fully 894, 8211
fun 1536, 9090
function 981, 10090
furnace 1824, 9609
further 1555, 2029, 5487, 8133, 8778
furtherance 7248
furthermore 1555
future 1406, 1578, 8378, 8381
future(*not (yet)come*) 5708
future particle 4626, 4639, 4649
future world 7098

G

Gabriel 4084
gadfly 4181
gag 1522
gain 3022, 3024, 3031, 3032, 3033, 3038, 3487, 3489, 3518, 3642
(*to*)gain 3459, 9564, 9743
galon 6454
game 4673
Gandharva 4164, 10118

gaoler 2669
gap 4875
gap-toothed 4877
garden 2447, 2896, 2928, 7103
gardener 2898
garland 1303, 7435
garlic 611
garment 4826, 5930, 5932, 7765, 7766, 7774, 10602
gate 3500
(*to*)gather 941, 1158, 1177, 5402
gathered 1159, 1161
gathering 1167
gazelle 258
gear 7791
general of army 8875
generation 600, 4768, 10274
generous 6869, 8184, 8443
generousity 8187, 8542
gentleman 4007
gentleness 9618
(*to*)get 3483
(*to*)get after 3996
(*to*)get angry 696, 4185
(*to*)get dry 7973
(*to*)get hot 9546
(*to*)get lost 344, 345
(*to*)get out 6368
(*to*)get ripped 3533
(*to*)get rotten 8225
(*to*)get tired 4085
(*to*)get used to 7582, 7619
ghost 3369, 3372, 10976
ghost like 10978
giant 4998, 5072, 8700
giddy 5087
gift 2759, 3474, 7039, 7052, 7058, 7589, 8440, 9528, 9530, 9542
girl 4750, 4755, 8201, 11138
girl-servant 1608, 1610
(*to*)give 2593, 2595, 2949, 3389, 3475, 3476, 3499, 3505, 3865, 3890, 7588, 8033, 9474, 9533, 9540, 9542
(*to*)give a judgement 6395
(*to*)give birth 11193, 11330
(*to*)give life 2288, 5678
given 3477, 3506, 9537, 9541
(*to*)give pain 3719
giver 3501, 3502, 3504, 9543
(*to*)give rest 7919
giver of gifts 3458
(*to*)give thanks 2284, 5677
giving 9528, 9536
giving birth 11336
glacier 11118
glad 4444
gloom 5614
glories 3916
(*to*)glorify 4337
glorious 3915, 3917, 3919, 7194, 8459
gloriousness 7199
glory 3856, 3914, 4342, 4355, 7182
glow 230, 2459, 2493, 3932
glowing fire 300
glutton 4415
(*to*)gnash 9207
gnashing 1737, 3556, 9209
(*to*)gnaw 743
(*to*)go 4083, 4174, 4531, 9340, 9631, 10531, 10539, 10628, 10874, 11018
goaded 1189
goal 10658
(*to*)go around 6145
goat 3105
(*to*)go away 6846, 8149, 10003, 10874
God 2543
god 2574, 2597, 5305, 10515
goddess 3410, 5836, 6012, 6020
godhead 2604
god-king 2109
godliest 2596
god like 2550
god of gods 2546
god of mountains 4171
god of physicians 2974
god of the dead 5539
(*to*)go down 1885, 1890, 2040, 2046, 9737, 9793, 9824, 9900
gods 2545, 2548, 2568, 2606, 2612, 11123
god's daughter 2588
god's festino 10692
god's place 2567
god's son 2582, 2583, 2586
god's sons 2585
god's tiding 2554, 2563
god Zurvan 11416
going 83, 84, 2075, 9341, 9342, 9343, 9344, 9346, 9348, 9350, 9373
going and returning 321
going down 1878
going out 6370
goitrous 5042
gold 11544, 11566
gold coin 3429, 3756
gold-coloured 11569, 11570, 11571
golden 11576, 11577
golden-legged 11573
gold-smith 11572
gold-woven 11575
gone 4268, 10631
gone out 6383, 6386
good 193, 4407, 4408, 5951, 6257, 9403, 9408, 9413, 9423, 9424, 9425, 9433, 9456, 10739, 10741
good deed 9414, 9415, 9417, 9420, 9441, 9457
good existence 9405
good hearted 1953, 1985
good looking 4862
good name 9443
goodness 4411, 9411
good reputation 6363
goods 9409
good-tasting 2892
good thing 9456
goose 9113
(*to*)go out 6254, 6256, 6355, 6356, 6368, 6379, 6388, 6389, 6392, 6402, 10874
Gospel 1908, 5567, 5688
gospel bearer 5565
Gotama 4679
go to and fro 321, 1947
(*to*)go up 5355, 5404
governor 3904, 5727
grace 9441, 10898, 10904
grain 38, 634, 659, 3468
grain without seed 8194
grandfather 1205
grandsires 1205
grandson 6036, 6050

(*to*)grasp 31, 33, 567, 3182, 10210
grasped 3183
grassland 10501
gratification 7916
gratitude 1283, 7205
grave 1563, 3532, 3936, 4551, 4782, 7297, 8792, 11537
gravel 9397
great 4253, 5681, 5682, 5698, 5703, 10575
Great Builder 2457
greater 1552, 5493, 5694
greatness 5687, 5700, 5701
greed 246, 247, 390, 417, 1517, 4246
greedy 414, 416, 418, 439, 1446
Greek 11060
green 707, 11401, 11402
greenish 705, 707
greenish-haired 708
greeting 340, 3615, 3704, 4600, 5985, 9197, 11485
grey blue 4793, 4795
grief 9652
grieved 1154
grotto 1768
ground 11217
group 1130
(*to*)grow 779, 2630, 3078, 3101, 7838, 7842, 7850, 8071, 8562, 8588
growing 778, 4456
grown 8590
grown up 10786
growth 494, 10785
(*to*)grow up 10784
(*to*)guard 4040
guarded 6546
guardian 4064, 6496, 6514
guest 4304, 4305, 6186
guide 1779
guilty 767, 1285, 4313, 4471, 4473, 7729, 8049
gulp 7507
(*to*)gulp 7482
gulping 1883
gum 2201, 2202
gurmand 7367

H

habitual 663
haemorrhoid 1472
hail 11530
hair 4383, 4559, 10177, 10178, 11438
hairpin 8707
hair pore 4386, 11509
half 6260, 6274, 6281
half and half 6270
halved 3675, 3676
Han 4062
hand 3640
(*to*)hand in 7097
handiwork 3644, 3653
(*to*)hand over 7054, 7064
hand-taker 3643
handtowel 3639
handwriting 3644
(*to*)hang 137, 145, 146, 149, 849, 5184
hanged 7748
hangman 6538
(*to*)happen 6710, 8081, 11018, 11255
happening 11019
happiness 2079, 4445, 4446, 8952, 9169, 9170, 9174, 9405, 9451
happy 777, 778, 2099, 2743, 2744, 5574, 7190, 8951, 9167, 9168, 9171, 9173, 9176, 9426, 9442, 10778
hard 606, 2392, 3587, 4579, 4598, 9351, 9376, 9380, 9636, 9643, 11284, 11472, 11477
harder 9219, 11288, 11478
hard-hearted 11473
hardship 3077, 3102, 6365, 9205, 9220, 9243, 9381, 10000, 11480
harelipped 4699
harem 2204, 2227
harm 420, 421, 423, 1034, 2335, 3481, 3520, 5811, 7570, 8668, 9892, 10049, 10327, 11521
(*to*)harm 1031, 1032, 3482, 7570
harmed 10328
harmful 8065
harness 11554
harnessed 11553
harp 3219, 3352, 10395
(*to*)harrass 6644
Harut 4561
haste 999, 6786, 7577, 7648, 9031
(*to*)haste 6421, 6787
(*to*)hasten 1261, 6788, 9027
hastening 9029
hastily 9030
(*to*)hate 11594, 11598
hated 4613, 11589, 11591, 11597
hateful 11588, 11589, 11591
hateless 8182
hater 5401
hating 5100
hatred 4614, 5101, 5102, 9633, 11590, 11593, 11595
haughtiness 4419, 4441, 10202
haughty 4416, 6263, 10201
haunch 9364
(*to*)have 3414
(*to*)have dinner 10649
(*to*)have faith 10167
having 2696, 2806
having a bad star 597
having an iron beak 1627
having an obstructed throat 1755
having a patient mind 7551
having a red beak 4835
having a worthy place 2164
having carried out 842
having come 6963
having compassionate mind 11162
having evil passion 4151
having fast arrow 9711
having favor 3037
having fought 3311
having good breath 2888
having good feet 9449
having good gifts 9028
having head of 8930
having heretical views 7750
having laboured 4105
having lost fortune 6088
having mandate 3651
having reached 6963
having similarity in beauty 1900
having solid hooves 1647
having the same house 310, 311

having the same mind 1902
having the same place 326
having two faces 3677
havoc 7442, 7500
he 766, 872, 4290, 4381, 4382, 4562, 9146, 9337, 10685, 10736, 10737, 10827, 10881, 11293
head 4507, 7880, 7881, 8719, 8927, 8930, 8935, 8973
headache 8959, 8971
head-bath 8961
head-covering 8929
headless 1103
head of 8972
headpriest 5496
(*to*)heal 8302, 8306, 8307
healer 8305
healing 8301, 8305, 8325, 11484
health 2152, 3609, 3613, 3614, 3615, 4600, 8200
healthy 2302, 3608, 10882, 11481
heap 9705
(*to*)hear 2096, 5902, 5941, 5948, 6246, 7669, 7700, 7703, 7706, 7707, 8014, 8047
heard 2096, 7711
hearer 5905, 7705, 7712, 7713
hearing 7668, 7699, 7702, 7704, 11205
heart 2045, 3592, 3593, 3627, 3628, 4251, 5186, 6560, 11524
hearth 1061, 1062
heartless 8285
heartly 6564
heart's wish 5212
heat 291, 4263
heathen 8497
heaven 8813, 10236
heavenly 3803, 3809, 8814
heavier 4188
heavy 2478, 4065, 4180, 4184, 9858
heavy-loaded 4876
heel 6820, 7509
height 1558, 8780
heir 7832
heirloom 8385
heirs 7831
held 3586, 11282
hell 9588
hellish 9591, 9595, 9603, 9604, 9605
help 633, 6729
helper 317, 1904, 3643, 7448
helpless 6110
hemp 5076, 5103
her 2049, 10278, 11298
herald 2341, 6646
herb 5294, 8564, 10495, 10496, 11483
herbal 3426, 3428
herd 6541
herdsman 2128
here 889, 5279, 5283, 5293, 5298, 5425, 5428, 5469, 5488, 5743
heresy 353, 359, 2996, 7726
heretic 2995, 5129
heretical 346, 358, 7725, 7752
heretical view 7750
heritage 7830
hero 4998, 5072
heroism 5073
he who 5082
hey 2271
hidden 6867, 7676, 7688, 7692, 7697
(*to*)hide 1271, 6866, 7685, 7691, 7717, 7754
high 1542, 1581, 1582, 8774, 8807
higher 1552, 1555, 5493, 8778, 8779, 8808
highest 1553, 1554
highest heaven 4249
highest rank 8941
high in rank 1547
him 1792, 1845, 2030, 3373, 9146, 9337, 9382, 9764, 10255, 11297
Himalaya 9930
himself 10824
(*to*)hinder 6631, 6640, 6706, 6717
hinderance 6630, 6695
Hindu 2207, 2208
Hindu priest 8505
hip 9364
(*to*)hire 8003, 8004, 8092
hired girl 4823
hired labour 4520
hireling 5418
hiring work 5418
his 2049, 2052, 4528, 9146, 9337, 9382, 10869, 11296
His Magesty 2601
(*to*)hit 2787, 3946, 11603
hither 5469, 5488
(*to*)hold 3414, 3583, 4577, 6585, 6711, 11278
holder 3422
hole 2912, 2913, 2914, 10163, 10415
holiness 2017
holy 4726, 11096, 11368
Holy Ghost 10051, 11379, 11380
Holy Word 11381
homage 5966, 5967, 5968, 5970
homeland 1412, 8392
honest 6362
honey 1066
honour 1604, 6426, 6492, 7610, 8473, 8474, 9482, 11383
(*to*)honour 1615, 5911
honourable 8472, 11384
honoured 4505, 11384
hook 2, 139, 837
hooked 7748
hoopoe 8188
hooves 1646
hope 324, 2018, 3343, 5630
(*to*)hope for 2019
hopeful 3344
Hormazd 46, 643, 771, 10757
horn 4844
horse 1590, 8873
horse armour 1623
horse covering 1623
horse killing 1670
horse racing 8923
hospitality 610
hot 4259, 9550
hot food 4261
hour 4584, 4586, 7204, 11321, 11323
house 3540, 4063, 4935, 4943, 4978, 10596, 10597, 10601
household 4986
householder 4660, 4985
housemaster 4983
housemate 310, 311

house of Buddha 8245
house of charity 8186
house of merit 8214
how 861, 3109, 3135, 3138, 3143, 9771, 10246
how bad 3116, 9788
however 3115, 4289
how excellent 9839
how fast 3160
how great 3130
how many 3111, 10246
how much 3109, 3111, 3115, 3130, 3231
how soon 9779
how well 9822
Hsian-fu 4374
Hsien-yang 2117
hub 8470
Hulwan 10635
human 5458, 5468, 5470, 5471, 5474, 11352
humane 5468, 5470, 5471
humble 4115, 6362, 6376, 6397
humbled 4115
humbleness 6375
humbling 4117
Humdan 2117
humid 5873
humidity 2306
humiliated 2775, 6001
humility 6375, 6396, 9663
Hun 4377, 10732
hunchbacked 5081
hundred 8981
hunger 639, 3523
hunger-dead 1810
hungry 2001, 9391, 10213, 10228, 10241
hungry ghost 7029
Huns 4388
hunter 5922, 9213, 9226, 9903
hunting fan 7379
(*to*)hurl forward 2699
(*to*)hurry 9027
hurt 396
(*to*)hurt 409, 443, 3521, 3719, 5276, 11426
husband 2547, 4962, 10418
husk 11464
hut 4682
Huyadagman 10840
hydropsie 191, 206
hyena 540
hyena-like 542
hymn 2492, 6515, 8965, 9318, 11344
hypocrite 3728

I

I 2347
ice 10993, 11097
icebox 11118
icy 10993
idol 2280, 11129
idolatry 7739, 7742
idolhouse 2282
idolist 7740
idol temple 7741
if 2165, 2170, 4703, 4704, 4714, 4723, 4932, 7089
ignominy 4326
ignorance 1390, 5347, 5378, 5380, 5385, 6127, 10070
ignorant 1393, 1549, 5154, 5345, 5377, 5386, 5748, 10071
ill 4494, 8402, 8403, 8419, 10687, 10838, 10860
illegal 1382, 5803
ill-famed 4158
ill-fated 8559
illicit 1260, 6770
illness 230, 1068, 1320, 1661, 1678, 3946, 4527, 4816, 7178, 7444, 8171, 8401, 8405, 8406, 9347, 10713, 10717
(*to*)illuminate 10524
illumination 10523
illusion 2791, 3852, 3857, 3944, 5195, 5796, 5797, 7305
illustrator 4884
ill will 4616
ill-wisher 609, 2367
image 7723, 7730, 7734, 7738, 10317, 10360
(*to*)imitate 7783
imitation 7784, 7790
immeasurably 1386
immediately 2307, 5368, 11059, 11064, 11065
imminent 6682
immoral 5372
immortal 903, 5795, 6157, 6164, 6167, 6169
immortality 6159
impact 6692, 6693
imperfect 4738
imperfect prefix 5168
impermanence 1365
impermanent 1364
impetuous 10216
importance 5700
important 5699
(*to*)imprison 7148, 7149, 7754
imprisoned 7746, 7755
imprisonment 7145, 7724
improper 5350, 5395
improvement 3928, 7248
impulse 10298
impure 5397, 5692
impurity 922, 8629
in 1183, 3217, 3235, 3236, 3239, 3349, 3367, 4677, 4996, 5597, 6922, 7255, 7280, 7412, 7416
in a correct manner 5950
inactive 5767, 8147
inactively 5768
in addition 6312
in as much as 3134
in a swoon 7545
in blinking of an eye 3273
in brief 493, 931, 945
incense 2878, 2890
(*to*)incite 1188, 2124, 6111
incited 1189
incitement 6010
inclination 7784, 7790
incomplete 5151
incomprehensible 5747
inconstant 1364, 5806
incorruptible 4873
increase 467, 468, 3868, 3928, 3929, 4020, 7248, 10805
(*to*)increase 598, 779, 2530, 2618, 3078, 3080, 4379, 10784

increasing 4399
indebted 1287
indefinable meaning 5705
independence 8687
independent 1999, 8684, 8685
index finger 6119
India 2207, 2208, 2211
Indian 10996
indication 1777
indicator 1779
indifference 2756, 3900
indifferent 3894
indigestible 72
indigestion 114, 115
individually 10217
Indra 643, 2210
indulgence 730
ineffective 5767
in excess 4008
in face 1007
in fast 5745
infection 922
inferior 4904
infirm 8648, 8649, 10290
(*to*)inflame 6240, 7099
inflamed 7100
(*to*)inform 1272, 1347, 6091, 6117, 7978
information 2322, 2779, 2780
informed 2339, 2736, 2776, 3925, 7242, 7584, 7616, 7674, 11151, 11152
in form of 4857
(*to*)infringe 1031, 1032, 5403
in front of 7556, 8670
ingenious 11229
in good health 3607
in group 1131
inhabitant 5632
in his heart 11117
iniquitious 6767
iniquity 6769
in it 3804, 3807, 6992, 7419
initial 691
(*to*)initiate 1171, 1179, 5251
initiator 1181
injunction 4589
(*to*)injure 1561
ink 5320
inlaid 7870, 7871
inland 3240, 3359
inn 1598, 1628, 2391, 9747
innferior 6262
inn-keeper 9750
innocent 6566
inns 1614
innumerable 1387
in place of 6410
inquiry 987
insatiable 1388, 8140
inscription 5452
insect 6979, 6982
(*to*)insert 9532, 9741
inside 3217, 3235, 3236, 3238, 3239, 3240, 3349, 3353, 3358, 3359, 3362, 3370, 5597
insight 10373
insolent 8586, 9358
inspector 8068
inspite of 5368
instable 8067
instant 6577
instantly 10867
instead of 6688, 6689
instep 6614
(*to*)instigate 10204
instigation 10208
(*to*)instruct 6511, 7527
instrument 3647
instrument of bloodletting 4734
in succession 6595
insufflated 4013
insult 6718
(*to*)insult 6639
intact 11482
intelligence 10305
intelligent 4210, 9941, 9946, 10300, 10304, 11229
intention 5200, 5204, 5213, 5661
intentional 5196
intercalary days 10117
(*to*)intercept 7836
interception 7837
intercourse 1928
interdiction 3013
interest 10180
interlocutor 323
intermediate 5595
intermediate points of the compass 4845
internal 3237, 3238, 3350, 3351, 3361
interpreter 7275, 9683
(*to*)interrupt 11394
(*to*)interrupted 11395
interval 343, 6577
in that 10295, 10324, 10558, 10883
in the 2049, 7014, 7016, 10278, 11299
in the house 7161
in the presence of 8338
in these 7015, 7324
in this 5572, 7015, 7016, 7033, 7034, 7151
intimely 9662
into 3239, 3353
intoxicating 5491
(*to*)introduce 9752
in turn 4887, 6595
in vain 11385, 11413
investigation 8069
invisible 5829, 5832
invitation 6178
(*to*)invite 6117, 6120, 6344
invited 6186
inviting 6118
invocation 11291
inwards 3367
Ipomoea turpenthum 9639
iron 1624, 1625, 1626, 1631, 1664, 8737, 8892, 8899, 8902, 8921
iron fetter 8921
irrevocable 8199
irritable 4186
(*to*)irritate 4277
irritated 8089
is 766, 1715
Ishvara 2222
is not 6067, 6299, 6311
isolated 1459, 8156
isolation 7803, 8155
Israel 11009
Israelite 11010
it 1845, 1906, 2030, 9146, 9382, 10116, 10255, 10558, 10594, 11293
its 2049, 2052
ivory 1088

J

jackal 9214
jailer 2669
Jamasp 11144
Jamshid 10991
jar 4453, 9621
jasmine 3157
jasper 2230, 2231
jasper-coloured 2229
jaundice 11584
jaw 11365
jaws 11462
jealousy 10613
Jerusalem 1945
Jesus 2235, 11014, 11120
Jesus Christ 11015
Jesus the Splendour 1433
Jew 3321
jewel 8526
jewish 3321, 3322, 3323
John 11050
(*to*)join 6605, 6732, 7580, 7621
joined 5, 576, 929, 935, 7606, 7625, 8159
joining 52, 4187
joint 6806, 11032
joke 1536
Jordan river 11072
joy 9169, 9451, 10022, 10775, 10779
joyful 9173, 10022, 10028, 10029, 10312, 10778
Judas 10971
judge 759, 3435, 3442, 3443, 10680
(*to*)judge 949, 5988, 6267
judgement 2111, 5979, 6807, 6808, 7212, 10682, 10684
judge of the world 3399
judging justly 3443
jug 3710, 5026
jujube 9132
(*to*)jump up 1244
jungle 5118
Jupiter 10165
just 3434, 3658
just as 9831
justice 3390, 3439
just now 6312
just so 2250

K

kalpa 4719
Kanzag 4790
karavan 8726
Kar fish 4878
Kashghar 4668, 4669
(*to*)keep 3414, 3583, 4577
(*to*)keep aloof 11037, 11094
keeper 3430, 6762
keeper of moral precept 9235
keeping 3417
kept 3586, 4578
(*to*)kept back 7531
Khakhsar 4050
Khocho 3346
Khotanese 4368
Khumdan 2117, 3355
kick 6820
kidney 4423
(*to*)kill 7678, 7690, 7695, 7987, 8005, 8011, 8012, 8045, 8093, 11601
killed 7667, 7696, 7991, 8013
killer 7988, 8017
killer of man 5472
killing 7683, 8007
killing by stones 8867
killing fan 7382
(*to*)kill off 8002
kin 6364, 6748
kind 2538, 3888, 4376, 4408, 5927, 7120, 10058, 11345
(*to*)kindle 6240, 7883, 7904
kindness 9411
kinds 10483, 11351
King 10720, 10814
king 713, 719, 727, 729, 749, 751, 756, 2081, 2100, 2104, 2108, 2543, 4284, 4357, 4464, 5327, 10666, 10676, 10712, 10812
kingdom 10810
kingdom of Heaven 10811
kinglike 4358
kingly 724, 729, 4358, 10811
king of elephants 8322, 8408
king of splendour 2105
king of the gods 2557
king of Tukhar 5329
kingship 715, 4465, 4466, 6526, 6527, 6537, 10810
king's son 4467
kinsfolk 10052
(*to*)kiss 948, 8236
knee 4591, 11155
(*to*)kneel 6607, 6726, 6736, 6746
kneeling 6622, 6727, 8886
knife 4867
(*to*)knock down 5896
(*to*)knock in 10506
knot 4187
(*to*)know 393, 2962, 3838, 4205, 4222, 4231, 7576, 7603, 7614, 7620, 7626, 8034, 8099, 8103, 8104, 11149
knowable 4230
knowing 4226, 7616
knowing conflicts 2078
knowledgable 8109
knowledge 2321, 2322, 2780, 4209, 4225, 4233, 4588, 7579, 7615, 8105, 8106, 8107, 8108, 8111, 8112, 8161, 11338, 11339
known 4235, 8036
koumiss 3284
kuchan 5007
Kuchean 850, 851
Kushan 857, 5055, 5056
Ku-tsang 4700

L

laborious 4113
labour 4108, 4111
(*to*)labour 4103
lack 4764
lack of belief 6174
lack of function 5342
lack of protection 8144
lack of understanding 5385
lack of zeal 5711
lad 10292
lady 2199, 2464, 3462, 3464, 3465, 10825
laid down 1962, 1980
lain down 6027, 6039

lake 308, 330
lamb 10132
lame 9239
lament 463, 2085, 2549, 10673
(*to*)lament 2033, 4121, 4123, 4124, 6266, 7330
lamentation 726, 744, 4119, 7331
lamenting 4122, 5220, 7132
lamp 3246, 3545, 7807, 7960
lampblack 4002
lamps 3248
lampstand 3249
land 5723, 11225
language 11239, 11241
large 6750
lascivious 16
last 352, 7063, 7256
(*to*)last 6760
lasting 8805
late 4530, 4538
later 1407, 1704, 1965, 4537, 7494, 7532, 8375, 8379, 8381
latter 7256, 7494, 7532
(*to*)laugh 4148
law 3431, 3433, 3452, 3596, 6138, 6417, 6807, 6810
lawful 3434, 3438, 3446, 3594, 6809, 6811
lay 5589
(*to*)lay 6033
(*to*)lay a fire 293
lay brother 10120
lay community 5904
(*to*)lay hand 3654
layman 1915
lay sister 10121
lazy 7400
lead 1420
(*to*)lead 186, 189, 1199, 1222, 1227, 1739, 1741, 3881, 6978, 6983, 6986, 7020, 7202, 7364, 7365, 7380, 9212, 9224, 9395
(*to*)lead astray 1444
leader 188, 6984, 8973, 9231, 9800
(*to*)lead in 9617, 9752
(*to*)lead up 1246
leaf 10160
(*to*)lean 7954
(*to*)leap 1244, 1245, 5407, 5689
(*to*)leap up 2310, 5408
(*to*)learn 3984, 10957, 10964, 10965, 11045, 11046, 11087, 11091
learned 2736, 3320, 3985, 6347, 6741, 10966, 11047, 11092
least 8656
leather 3254, 8230, 8234
leather work 8232
leave 522
(*to*)leave 1884, 2035, 6463, 6466, 6961, 6962, 7010, 7134, 7359, 9812, 9940, 10031, 10577, 11218
leaven 5171
leaving 7360
leavings 7012
led 7366
leeks 4696
left 6959, 7135, 8717
left behind 10291
left over 7369, 10291, 10893, 11098
leg 6414, 6415, 6416
legal 3317, 3434, 3438, 3446, 3594, 6809, 6811
length 2817, 2818
lens 5619
Leo 9323
leopard 8204
leprous 7463
less 4738, 4904, 8656
lesson 4890
(*to*)let 7359, 9792
let go 9940
(*to*)let go 5673
letter 2790, 3736, 3742, 5776, 6858
letter of alphabet 1893, 8932, 10047
(*to*)level 6508, 7514
Liang-chou-fu 4700
liar 3579, 9067, 9069, 11266
(*to*)liberate 9994, 9996, 10023, 10110, 10257, 10556
liberation 4488, 9997
liberator 9998, 9999
licentious 4555, 4556
(*to*)lick 8654
lie 3577, 3582, 4575, 11265, 11270
(*to*)lie 6026
lied 6028
(*to*)lie down 1727, 6283, 6939
life 374, 431, 1030, 2352, 4594, 4597, 11441, 11445
Life Giver 2291, 11448
life giver 1055, 1056, 1240
lifeless 306
(*to*)lift 9094, 9120
(*to*)lift up 9082, 9087, 9099, 9127, 9142
Light 1505
light 1505, 3246, 7807, 7960, 8479, 8571, 8598, 8604, 8621, 8623, 8641, 8645, 10828
(*to*)light 498, 1307, 7883, 7904, 8076, 8083, 9021
lighted 1309
(*to*)lighten 3930
lighter 8646
lightless 1390
light-loaded 4749
light-maker 8484
lightness 10829
lightning 1635, 10331, 10344, 10368, 10528
light soul 8599
like 1035, 1037, 2170, 2250, 2265, 2267, 3242, 4385, 4714, 4723, 5146, 5191, 5194, 5308, 5322, 7671, 10094
(*to*)like 4641
likeness 7424
likewise 1037, 1039
liking 4644
liking body 7400
liking breaking wind 7361
liking dancing 7341
liking flowers 7346
liking hunting 7379
liking hunting with falcon 7406
liking killing 7382
liking sensuality 7339
liking slandering 7343
liking song 7354
liking speech 7348
liking walking 7391
lily 9076
limb 649, 969, 1701, 8368
limit 5048, 9608

line 1544
lineage 5061
link 7590
Lion 9323
lion 9320
lip 7213
lips 7517
liquor 11503
list 170
(*to*)listen 5902, 5948
listener 5905, 5947, 7705
list of nations 5729
lit 7906, 7907
litter 5022
little 4191, 4684, 4686, 4693, 6066, 8640, 8645, 8849
little by little 4685
little house 4682
little known 4689
lit up 482
(*to*)live 2348, 4593, 11437, 11440, 11457
living 2352, 2353, 4595, 4596, 4604, 4620, 9877, 11446, 11449, 11488
Living Self 4280
Living Spirit 551
living world 2355
lizard 4854
lo 5839
load 2469
loan 6443, 6453, 8202
loathing 8117, 8118
local 2024, 2025, 5721, 5739
(*to*)lodge 7214
loka 8576
lonely 2427
long 2635, 2813, 2814, 2826
long-beaked 2821
longing 9615
long-lived 2822
long-nailed 2820
long-tailed 2816
(*to*)look 9581, 9584, 9587
(*to*)look after 775, 10932
(*to*)look at 9744
looker 9583
looker-on 10414
(*to*)look for 7281, 7308, 7309, 7322
(*to*)look out 6653
loose 10832
Lord 2543, 4529, 10720, 10814, 10870, 10873
lord 751, 756, 4464, 5410, 8948
Lord Buddha 2614
Lord Jesus 10679
Lord of the firmament 8817
lord of the gods 2551
Lord of the World 456
Lordship 10815
lordship 10817
(*to*)lose 6449, 6877, 6919
lost 6906, 8387, 11385
lotus 1921, 10123, 10124
loud 1542, 2826, 2827
Lou-lan 4822
louse 8507, 9313
love 3954, 3977, 5665, 7347, 7351, 7396, 7397, 9430
(*to*)love 3957, 7342, 7408
loveless 1383
lovely 7338, 7395
love of money 3959
lover 3958
low 3065, 3125
lower 3123, 3129, 3158, 6262
Lo-yang 8956
luminous 8604
lump 5437, 5441
lunar mansion 1786, 3943, 9369
lust 13, 18, 7347
lustrelessness 5341
lute 10395
luxuriant 5118
lying 1980, 6027, 6039, 11269

M

mad 236, 1524
madness 1457
Magian 5512, 5513
magian cult 5519
magian house 5516
magian killing 5521
magians 5520
magic 460, 3171, 3852, 4894, 10135, 10138, 10140, 10194, 10918, 10924
magician 3172, 3747, 8827, 8869, 10137, 10922
magnanimity 3833
magnificence 2090
magnificent 8725, 10657
magophonia 5521
Magus 5315, 5512
Maharajah 5307
Mahayana 9759
maid 1608, 1610
Maitriya 5272, 5664
majesty 53, 3914, 3918, 7182
(*to*)make 5361, 7891, 10079, 11433
(*to*)make a fool 4535
(*to*)make effort 4085
(*to*)make fun of 9089
(*to*)make grow 8566
maker 4891
(*to*)make ready 7227
(*to*)make return 2360, 11458, 11513, 11610
(*to*)make straighten 3922
making 4654, 4813, 4817, 4821, 4879
making fun 7461
male 3718, 6291, 10229
male ass 6292
male eyes 6293
male kid 2739
man 3718, 5429, 5455, 5458, 5462, 5473, 5474
mane 2650
mange 6442
Mani 5210
Manicheaism 1487
Manichean Cosmology 2430
Manichean god 313, 1433, 1505, 2455, 2457, 2698, 6053, 6062, 6804, 6826, 8433, 8966, 10051, 10219, 10672, 10754
Manichean godess 4788
Manichean hymns 10840
Manichean prayer 10989
Manichean priest 679, 3757
Manichean sect 3759, 5618
manifold 11353
Mani's book 8821, 8831
Mani's fourth commandment

5009
Mani's teaching 300
Mani's twin 10984
mankind 5429, 5458
manly 10439
manner 662, 964, 2747, 3888, 6450, 7120, 7671
mansion 9392
mantra 5387, 7901
many 680, 4204, 4237, 4253, 9468, 9638
many kinds 4242, 4256
many things 4254
Mar Amu 5413
Mardi 10221
mark 159, 735, 982, 1544, 2092, 2479, 2626, 3721, 5923, 7120, 7130, 9107
(*to*)mark 7127
market 9795, 9796, 9853
Mar Mani 5228, 5447
marriage 2554, 2558, 6536, 11148
marriage contract 9964
marriage feast 2564
marrow 5318
Mars 10221
marsh land 3186
martyr 10309
martyrdom 3082, 10308
Marv 5430
(*to*)marvel 5287, 10333
marvelous 10822
Marv river 5477
Mary 5483
Mashiyane 5475
mass 9705
massage 7209
master 527, 4464, 4529, 10870, 10873
mastery 10798
mastic 4776
material 4202, 9620
materials 8
maternal ancestor 6208
matter 1534, 5237, 7757, 8731, 8738
may be 288
maybe 4715
Mazda worshiper 5693
me 912, 3141, 3142, 5162, 5332, 5571, 6972, 6972, 9477, 9479
meadow 5431, 5434
meagre 4694
meal 4430
mean 4541
meaning 6080, 6082, 8066
meanness 4547
means 1078, 3647, 5299, 7108, 7113
measure 4362, 7756
measured 7761
meat 1355, 10908, 10927
meat production 10915
mediation 5596
mediator 5594
medical 2973
medical plant 243, 1518, 1519, 8584, 10496
medicinal 9639
medicine 1518, 2975, 2976, 6785
meditating 9257, 9272
meditation 1762, 3724, 3726, 8708, 9265
(*to*)meet 6703, 6709, 6745
meeting 6692, 6693
melody 6107, 6894
(*to*)melt 10536, 10538, 10548
(*to*)melt away 10533
member 4092
memorial 1797, 7593, 7597, 9388
memory 1796, 1797, 2708, 7591, 7649, 7799, 9386
men 5457, 5460
mental 5196, 6562, 6564
(*to*)mentioned 10018
merchant 4295, 10045, 10688
merciful 11162, 11166, 11184
Mercury 9753
mercy 7163, 10655, 10898, 11167, 11170, 11183
meridian 6276
message 2967, 7661
messenger 1684, 2305, 3968, 4001, 7390, 7662, 8987, 11253, 11272
metals 4451, 9379
Michael 5620
middle 5286, 5300, 5590, 5593, 5594, 5595, 5597, 5613
midnight 6280
mighty 8788
Mihryazd 5659
milder 6000
mildness 5999
military man 2342
milk 746, 747, 2084, 10668
milky 747
mill 1424, 4463
millenia 11191
millet 1529, 4429
millipede 8997
millstone 1421
mind 2045, 5186, 5200, 5203, 5205, 6557, 6560
mindful 10064
(*to*)mingle 7844
minister 932, 5311, 10170
ministry 5312
Miqlasck 5324
miracle 4729, 4828, 4894, 4899, 5145, 10135, 10140, 10141, 10194, 10196, 10197
miracle doer 10195
miraculous 4829, 10139, 10143, 10195, 10200
mirage 460
mirror 41
miserable 580, 581, 591, 2619, 2620, 2982, 3056, 3061, 3064, 3068, 3795
misery 465, 587, 601, 1258, 2621, 3067, 3282, 11175
misfortune 6756, 8030, 9813
mission 11273
mistress 3911, 10825
Mithra 919, 3399, 5609, 5646
(*to*)mix 238, 7821, 7844, 7849, 8072, 10134, 10190, 10191
mixed 182, 7846, 7847, 7848, 7851, 10192, 10427, 10429
mixing 7820, 7847, 10446
mixture 161, 238, 725, 7820, 7822, 10189, 10444
(*to*)moan 2028, 4190, 6054
moat 6871
(*to*)mock 2396
mockery 4674, 4675
model 664

modest 2016, 6376
modesty 1138, 9185, 9198
moist 5873, 5874, 5876
moisture 6015, 11254
molten 10549
moment 834, 4913, 5893
monastery 2610, 4373, 5214, 8865
Monday 5181, 5257, 5258
money 6874
monk 1852, 1915, 3772, 6437, 8218, 8332, 8960, 9032, 9054, 9287, 9288
monkey 5323, 5325
monkhood 3780, 9034, 9296
monks 9035
monkship 3780
monochrome damask 7378
month 5174, 5253, 11006
monthly 5255
monthly orders 3316
monument 7876
moon 5174, 5253
Moon-god 5176
moon-god 5254
moonrise 5262
morality 3452
moral precept 9233
more 564, 2721, 2959, 3926, 3953, 4019, 4032, 4511, 7243, 8133, 8778, 8779
more arranged 7892
more beautiful 734, 4915, 9119
more depressed 9651
more different 6226
more exalted 7834
more glorious 4351
more ignorant 5346
more miserable 595
moreover 9746
more painful 612
more powerful 9702
more ready 7225
more revolting 6721
more sinful 4582
more suitable 6592
more terrible 10584
more triumphant 8790
more visible 10404
morning 1862, 2452, 2673, 2692, 2693, 3870, 3872, 3873, 10551
mortal 5423, 5424, 5644
mortality 5643
mortal sin 5611
Moses 5558
mosquito 5518
most 1553, 3927
most cruel 8992
most divine 2596
most fertile 96
most guilty 4315
most miraculous 3967
most necessary 4310
most praised 673
most sinful 2627
most soothing 10145
moth 2822, 2829
mother 920, 5244
mother and father 5247
motherhood 890
mother-in-law 776
Mother of Life 1426, 8433
motivation 10208
mottled 1313
(*to*)mount 2529, 2623, 2625, 3074, 3091, 3093
mountain 4168, 4244, 8825, 9616
mountaineer 4244
mounted 2471, 2488, 3075
mounting 2624
mourner 745
mourning 5221
mouse 5557
mouth 5003, 5006, 8471, 8553, 8554
(*to*)move 4174, 5364, 6101, 6145, 9340, 10299, 11018, 11255
movement 8153
moving 83, 84, 6146, 6845, 8343
much 680, 4204, 4237, 4253, 9380
mud 4192, 4196, 4273
muddy 4196
mule 4270, 10629
multicoloured 10463
murder 2059, 2068, 7683, 8006
murderer 7679, 7715, 7716
music 11605
musical instrument 3206, 3207, 3219, 3352, 11602
music fan 7354
musician girl 11294
musk 5238, 10956, 11099
mustard seed 8880, 8962
mute 4671
mutilated 2044
muzzle 7609
my 5571
my lord 937
mynah bird 9134
myriad 2811, 8652
myrtle 5535
myself 10824
mystery 8451
mystic 7697
mystical 7676, 8455

N

Nahid 5836
nail 5615, 5744, 10222
(*to*)nail 10506
nailed 10227, 10510
naked 2576, 2580
name 5774, 5777
(*to*)name 2309, 11290
named 11292
name-giving 10037
namely 5834
Nanai 6020
Nanai the Lady 6012
naphtha 5888
napkin 3989
Narisaf yazd 6053, 6062, 11126
Narjamig 10984
(*to*)narrate 949
narrated 7073
narration 7073
narrative 9919
nation 5716, 5736, 5738
national 5721, 5722, 5739
native 2025
natural 6378
nature 981, 6374, 6378
nave 4563, 8470
navel 5717
navigation 6123
Nawe-kat 6182
Nazaret 5733

near 2500, 5852, 5857, 5864, 5867, 6403, 6898, 6909, 6913
near death 6914
nearer 6915
necessary 4307, 4309, 4403
necessity 4311, 6221
neck 4247, 9194
necklace 9196, 11611
need 1217, 6218
needful 6220
needing 6220
needle 10222
needy 608, 1218, 6205, 6220, 6222
(*to*)neglect 3896
negligence 3895, 3898, 3900, 7664
negligent 3894, 3899
neighbour 3451, 3707
neophyte 6187
nerve 3552, 6801
net 1336, 3395, 7484
never 4707
nevertheless 11033
new 6109, 6115, 6125, 6188
new moon 2579, 2607, 5260, 5830, 6183
news 2279, 2303, 3566, 4384, 9814, 9895, 11205
new year festival 1304
next day 2688, 2691
(*to*)nibble 3709
nice 4359, 9408, 9433, 10714
niceness 10839
night 737, 2093, 2094, 10659
night before 1396
nightblind 9179
nightingale 11362
nightly 10660
nine 6099, 6105
ninefold 6121
nineteen 5827
nineteenth 6173
nineteenth day of the month 2786, 3937, 7271
ninety 6114
ninth 5823, 6137, 6139
ninth day of the month 244, 286, 1500
ninth month of the year 2901
Nirvana 6286, 6287
Nisan 6296, 6297
Nishapur 488
no 5147, 5838, 6198
Noah 6131
nobility 426, 2343, 6674
noble 401, 424, 426, 2301, 2344, 6672, 6674, 6680, 8526, 8725, 10502, 10817
nobles 2287
nobody 6234, 6237, 6243
nocturnal 10660
node 8331
noise 6122, 9316
non- 5713
nonaction 6441
non-birth 5715, 5149
nonhuman 5787
nonpath 5158
noon 6277, 8650
nor 6198
North 6518
north 6493
nose 6017, 6063, 6228
nostril 6018, 6228
not 5147, 5713, 5838, 6198
notable 7605
not alike 5156
not bored 5812
not complete 5150
not done 6441
not drawn 5807
not fated 5732
not good 5835
not guilty 5805
not having eaten 5750
not having obtained 5734
not having rebirth 5715
nothing 6229, 6238, 6239, 6242
not obtained 5807
not passing away 5742
not pierced 5812
not ready 5740
not riding 5718
not speaking 5851
not straight 131
not written 5801
(*to*)nourish 6455, 6461, 6759
nourished 7316, 7318
nourisher 4433
nourishing 6764, 7317
now 302, 803, 4716, 4721, 4928, 4969, 6135, 6142, 6312
Now-ruz 6130
number 5405, 6675, 7936, 8703
numberless 251, 8226
numbness 4885
numeral indicator 10801
numeral suffix 6103
nun 1853, 1916, 9033, 9289, 9290
nurse 9582
(*to*)nurture 6455
nurturing 6473

O

o 1892
oak 129
oath 9044, 9053, 10486
obediance
obedience 168, 905, 3906, 5710, 5953, 5999, 8969
obedient 818, 1653, 3905, 3907, 5946, 5958, 5995, 7166, 7168, 8968
objecting 8782
oblivion 3945
obstacle 6630, 6714
obstinate 1681, 8237, 8781, 10534
obstructed 1360, 7839, 7840
obstructed nose 6230
(*to*)obtain 568, 2965, 3020, 3029
obtained 2150, 3031, 3033
occasion 7249, 10928
occiput 7487
ocean 5304, 8823, 8833, 8834
oceanic 1589
of 616, 620, 3106, 3107, 3110, 3147, 3163, 3208, 3225, 3300, 5330
of all kinds 10482
(*to*)offer 2593, 2749, 3021, 3499, 3865, 3890, 7994, 7996, 7999
offered 2599, 7998, 8000
offering 5968
officer 1943, 2342
offspring 3084
of heart 3224
of him 3373, 10116, 10417
of iron 8737
of it 620, 3300, 3330, 3331, 3336,

3339, 3374, 3375, 3381, 9192, 10116
of knife 4869
of many kinds 11353
of me 3141, 3142
of morning 2692
of such 1909
of that 10278, 11296
of the earth 11222
of them 3166, 3330, 3380
of those 3380
of two kinds 3683
of you 6944, 9701, 9738
ogler 7398
oh 1892
oil 8570
ointment 3258
old 1864, 5230, 5231, 5685, 9949, 9950, 10248, 11581, 11582
old age 2239, 5236, 11414
old man 5230, 5231, 11582
old woman 11581
oleaster 9132
oleaster-fruit 9133
oleaster-fruit piercer 9134
olfaction 2890, 2893
olive 11599
on 3301, 6922, 7255
on account of 10206
once 2257, 2424, 11069
once upon a time 10234
one 2243, 2426, 11029, 11077
one another 2249, 4098, 4130
one by one 2247, 2418, 11095
one hundred 9004
one hundred and eighty 9005
one hundred and fifty 9006
one of 11078
on foot 6419, 6429, 6753, 6775
on guard 6546
onion 8300
on it 7404, 7409
on knees 1238
only 11033
on that 10115
on them 7409
on the other hand 7432
on the spot 10867, 11056, 11065
on the way 8410, 8411
on this account 3332
on time 4585, 8121
open 1063, 4360, 4490, 10215, 10223, 10503, 10716, 10832
(*to*)open 8336, 10294, 10504
opening 10833
openly 1007
openness 10954
(*to*)open wide 9207
opinion 5189
opportunity 11019
opposite 7801, 7856, 7879
opposite shore 8125
opposition 7803
(*to*)oppress 557, 2859, 2860, 2863
oppressed 559, 1143, 7957, 9654, 9656
oppression 2861, 2862, 7207, 7818, 10546
optical 3205
or 2067, 2069, 2435, 3828, 4375, 4941, 4954
oral 11242
orarium 10176
orchard 7103
order 1348, 3645, 3903, 7157, 7164, 7523, 7875, 7876
(*to*)order 2380, 2760, 3875, 3910, 6091, 6328, 6332, 6974, 7154, 7170, 7176, 7863
ordered 3909
order of electi 3771
Ordibehesht 1497
ordure 3601
organ 3063, 8368
original 1942, 8354
ornament 159, 1318, 8312, 8313, 11611
ornate 1319, 1398, 6439
(*to*)ornate 1397
orphan 8928
other 1200, 1203, 1223, 1229, 3509, 3515, 3733, 6199, 6341, 6464, 6485, 7012, 7369
others 1211, 1226, 6340
otherwise 1225
oubliette 6141
ounce 6918
out 2830, 2986, 2990, 6319, 6383, 6386
outcast 3230
outer layer 11464
outfit 7222
out growth 10921
outlook 6655
out of 2990, 3004, 3208
out of the world 3405
outside 2830, 2986, 2993, 2998, 2999, 3005, 3039, 3040, 6258
outskirt 6755
outstanding 1636
oven 9609
overcome 10112
(*to*)overcome 10080
overseer 833
(*to*)overtake 1016
owl 3184
own 4528, 10869
owner 10870, 10873
ox 4071, 4291

P

pace 76
pact 2726, 7518
Padwakhte 6826
pain 464, 592, 601, 605, 2617, 3082, 4135, 4136, 4333, 6365, 7353, 8975, 9634, 10686, 10713, 10830
pain-bearing 2774
painful 606, 3066, 3081, 7352, 8976
painless 8163
painted 6857
painter 5956
pair 11090
palace 9181, 9182, 9392, 9557, 9878
palate 4631, 4636, 4637
palm 6019
Panjikand 6893
paper 4632, 4634, 4635
parable 394, 419, 7424, 7425
parablebook 395
Paraclete 10730
paradise 2008, 2567, 2609, 2611, 2928, 8480, 8481, 8572, 8605, 10236, 10238, 10520

(*to*)paradise 10239
paradisian 8606
paralysed 486, 943, 1546, 9723
parasang 507, 508, 2832, 3858, 3983, 3993
parasol 5022
parcel 2653
parchment 8228
pardon 730, 7153, 7163, 7169
parents 4475, 5247
parrot 2176, 9726
Pars 10557
Pars region 6476
part 1767, 7539, 8028, 8042, 8087, 8088, 10959, 11103
(*to*)part 4519
Parthian 6852, 7250, 8288
particularly short 4766
partnership 788
part of the face 7018, 7377
(*to*)pass 563, 684, 2495, 2853, 4017, 4018, 4083, 4531, 8064
(*to*)pass away 4024
passed 8749, 8755, 8757, 10631
passenger 4027
(*to*)pass go 10543
passing 4025
passing away 4026
passion 6371, 6373
(*to*)pass over 4023, 4024
past 4021, 4268
pasture 3250, 6541
paternal ancestor 6201
path 4657, 4659
patience 2923, 7984, 9875, 10952
patient 2905, 7547, 7548, 7550
patrimony 7830
pause 951
pavement 7217
pawn 6024
(*to*)pay 9704, 9714, 9716, 9732
(*to*)pay attention 11154
(*to*)pay homage 5971
payment 9709, 11145
(*to*)pay respect 8924
peace 1929, 1940, 3704, 7813, 10434, 10448
peace-dispensing god 8433
peaceful 1931
peak 3188
(*to*)peak 3709
pearl 5435, 5531, 5564
pearlborer 5436
pebbles 9397
pen 9353, 9372
(*to do*)penance 3956
penetrating 1466
penitence 5978
penitent 5981
people 1458, 2400, 5716, 5724, 5736, 5741, 8429, 8493, 8497, 11352
people's list 5729
pepper 5416, 6758
(*to*)perceive 6735, 7673
perceived 6574
perception 194, 6611, 7579, 7615, 8105
perdition 6070, 6301
perfect 1648, 1649, 2386, 2387, 8890, 8911
perfection 1655, 1659, 2388, 2390, 6471, 8916, 8918, 9411
perfectly 185
performer 828
perfume 2890, 2893
(*to*)perfume 2879
perfumed 2732, 2733, 2883, 2884, 2886, 8811
perhaps 3478
period 343, 1045, 1577, 2139, 11489
periodical 11490
(*to*)perish 6919, 6920
perishable 6338
permanence 263, 268
permanent 5, 265, 267, 517
permission 1282, 1920, 7264
perpetual 516
(*to*)persecute 7501
persecuted 7502
persecution 7498
Persia 6475
Persian 6477
persistence 7903
person 703, 5473, 5737
(*to*)perspire 4503
Pertrus 9285
perversion 353, 377, 7726
(*to*)pervert 356, 2179
perverted 346, 347
pestle 1875
petal 7185
Petrus 8855, 9286
Pharise 7385
pheasant 9698
Phrygian 7291
physician 2518, 2972, 3616
picked up 1118
(*to*)pick up 1115, 8580, 10313
piece 3949, 4652, 7539, 8292, 10211, 10959, 10962, 11103
pieces 1343, 6509
(*to*)pierce 994, 1005, 9059, 9063
pierced 995, 7748, 9019
pierced-ear 9018
pierced with needle 10507
piercer 9229
piety 8183, 8187, 8215
pig 4666
pigeon 4794, 5031
piles 1472
pillow 7880
pincers 699
pious 8184, 8213, 9413, 9422, 9437, 9438, 9446
pious action 9415, 9420
piousness 8187
Pisces 5234
pitcher 4362, 4453, 9621
pitiable 11173
pitiful 11161, 11173
pitifully 11189
pitiless 8284
pity 11167, 11177, 11180, 11183
place 240, 1683, 1703, 2020, 2023, 2443, 3784, 9794, 9797, 9799, 9803, 10277, 10286, 11056
(*to*)place 6073, 6315
placed 1962, 1972, 1980
place of the gods 2605
plain 3534, 3722, 5479, 8422, 8444
plaint 7331
(*to*)plan 5858, 6335
planet 6916, 8290, 10165
planned 5861
planquin 5022

plant 494, 858, 2724, 2919, 3426, 3428, 5417, 5559, 8564, 9639, 10155, 10495, 10586, 10626, 11400
(*to*)plant 6073, 6092, 6094, 6330
plantation 10086
planted 6095
planting 5128
platform 5022, 9182
play 4673
(*to*)play 11331, 11546, 11602
(*to*)play lute 10396
pleasant 4359, 7370, 7877, 7912, 10714
please 7175
(*to*)please 7878, 7887, 8075, 8675, 8677
pleasing 7913
pleasure 6649
pledge 8124
plenipotentionary 5626
(*to*)plough 167, 904, 5185
plough share 1686
(*to*)plunder 7116
point 6133
poison 4567, 9319, 11159, 11160, 11523
poison-like 4568
poisonous 4569, 4570, 11165, 11171
poison spider 4402
polite 4565
pomade 2480, 8811
pomegranate 5808
pond 330, 5024
pool 308
poor 3068, 3285, 3662, 3664, 3795
porch 7925
porcupine 9137
pore 2914
pork 4666
porter 2476, 2690, 6805
portion 1767, 6567, 8028
(*to*)possess 3414
possessing 2696
possession 260, 2742, 3415, 4175, 9409
possessive suffix 12
post 7394
postponement 7450
posture 2216
pound 6676
(*to*)pound 2042, 5906, 5926, 6193
pounded 5868
(*to*)pour 285, 287, 5241, 7537, 8674, 10157, 10188
poured 10441
(*to*)pour out 10133
poverty 3282, 3661, 3666, 3796
poverty-stricken 9656
power 151, 714, 4120, 9502, 9509, 9513, 10645, 10651, 11208
powerful 1464, 1520, 9505, 9511, 9718, 11209, 11210, 11211
powerless 5396, 6366
(*to*)practice 11039
praise 24, 70, 219, 221, 674, 675, 1263, 4340, 4355, 4356
(*to*)praise 20, 67, 670, 671, 2686, 4337, 5911, 6632
praised 22, 4341, 4350, 4352, 6633
praising 25, 68, 989, 4345, 4348
prayer 5889, 5892, 5966, 5970, 6698, 9318, 10988, 10989
precious 1464, 1469
pregnant 2767, 4184
premature 9689
(*to*)prepare 1079, 1081, 1163, 5361, 7223, 7227, 7389, 7519, 7521, 7524
prepared 156, 1082, 7226, 7522, 7893
preparing 7228
Presbyter 5319, 5496, 10796, 10852
present 804, 1578, 6143, 6334, 8354, 10406
(*to*)present 7057, 7059
presentation 478
presented 2599
(*to*)press 1108, 2684, 2859, 2860, 7209
pressed 1093, 1126
pressure 9634
(*to*)prevent 6717, 6849
prevented 6859
previous 4012, 6903, 7278, 8337, 8353
previously 8352, 8356, 8357
price 1445, 2402, 5510
priceless 1372, 8146
(*to*)prick 994, 1005
pride 4441, 10744
priest 2578, 3768, 3772
priesthood 3774
primordial 6055
prince 2582, 2583, 4467, 10457, 10479, 10517, 10813
princess 10450, 11138
prince's wife 4070
prison 2643, 2647, 2663
prisoner 2838, 2843, 3047
prisoner of war 10082, 10114
privative prefix 6100
(*to*)proclaim 4378
proclamation 4384, 4405, 11432
profit 1257, 1466, 6587, 6728, 6729, 7112, 10127, 10131
profitable 6733, 8467, 10159
profound 5949, 6244, 6347
profoundly 6347
promise 6609, 10486, 10489
(*to*)promise 6385, 10490, 10494
promised 10491
promiser 6610
promotor of the religion 3775
pronouncement 7041
proper 8694
property 1710
prophecy 3052, 3053, 7663
prophet 578, 2969, 3054, 7662
prosperity 2694
prosperous 192, 1249, 2302, 2677
prostitute 4194, 4195, 10640
(*to*)protect 6524, 6550, 6553, 10644
protected 223, 1531
protecting from evil 6547
protection 1175, 1176, 3417, 6542, 6552, 8491
protector 2214, 3416, 3430, 6496, 6529, 6799
protector of religion 3778
protector of the earth 11232
proud 4416, 4439
providence 6761
provisions 1078, 2299, 6764, 7471, 7475, 8560, 11435, 11606, 11607

provocation 6010, 6112
psalm 5690
public 1063
public place 2278
pudenda 1731, 9187
(*to*)pull 1970, 4142, 4265, 6752, 6803, 7081, 10620, 10627, 10647
pulled 6797, 7082, 7083
pulling instrument 2, 139, 2103, 4141
pulling out 3770
(*to*)pull out 138, 1356, 3769, 6081, 6323, 6778, 7126, 11236
(*to*)pull out(*hair*) 7809
pulpit 9797
punishment 2646, 2657, 2679, 2700, 4260, 4262, 6532, 6535, 7207, 7212, 7986
pupil 1601
purchase 4193, 10637
(*to*)purchase 10641
purchaser 4198
pure 1954, 1964, 1982, 1986, 1991, 1994, 2328, 4815, 11368
pure-minded 1953, 1985
purgative 5486
purification 7458
purified 7439, 7457
(*to*)purified 1958
purifier 2331, 11376
(*to*)purify 1307, 1956, 6491, 7454, 7456
purity 2329, 11369, 11372, 11375
purity of mind 1988
purity of mouth 5009
purple 1448
(*to*)pursue 1739, 1741, 7505, 9212, 9216, 9224, 9395
pursued 1750
pursuit 978, 1748, 7498
(*to*)push 3990
(*to*)push in 3999
put 1972
(*to*)put 1966, 1969, 1971, 3499, 6092, 9863, 9864
(*to*)put down 6072
(*to*)put on 5899, 5933
(*to*)put to death 8002

Q

quadruped 3154, 3252, 3364
quarrel 6580, 6823, 7718, 8130, 10906
(*to*)quarrel 8129
quarrelsome 6581, 6582, 6583, 7719, 8278, 8286
quarry 6192
queen 2458, 3465, 4470, 6444, 10605, 10663, 10674, 10809, 10825
question 532, 987, 1914, 1923, 7208, 9928, 10119
quick 4576, 11256, 11257
quicker 11258
quickly 2313, 9730, 11276
quiet 957, 1931, 1936, 1937, 2194, 5370
quietness 10162, 10164, 10433
quietude 1929
quiver 3611

R

rabbit 4258, 10625
race 5061, 6748
racing 9029
Rad 8521
radiance 461, 1427, 1429, 1437
radiant 95, 1431
rafter 3988
rage 1517
rain 9846
(*to*)rain 9847
rainlessness 5392
rainwater 9857
(*to*)raise 791, 1003, 1185, 1197, 2136, 7313, 8760, 9087, 9127, 11427
raised 7861, 9011, 9100
raised up 9088
(*to*)raise up 1538, 7824
raising 7859
Rajwart 8408, 8452
Rakhsh 8477
rancour 9633
rank 697, 6792, 8706
ransom 10642
rather 2812, 7243, 11036
ravine 3564, 9206
raving 1524
raw 4051, 4054
reach 566, 11245
(*to*)reach 567, 2502, 2517, 2787, 3946, 6929, 6960, 7022, 7383, 8029, 8095, 9573
read 7658
(*to*)read 4459, 7600, 7602, 7656, 8043
reader 7659
reading 7601, 7657
ready 156, 160, 877, 882, 1082, 1083, 1084, 6683, 6859, 7226, 7522, 7640
realm 2080, 2107, 10665, 10675
realm of the dead 5551
(*to*)rear 2961
rebirth 8866
(*to*)rebuy 8751
(*to*)receive 1530, 3020, 6573, 6585, 6608, 6612, 6615, 6616, 6617, 6621, 6624, 6626, 6627, 6711, 6712, 6734, 7562, 7635, 7636, 7637, 7641, 7672, 7673, 8038
received 7633, 7644
receiving 7674
reception 499, 610, 886, 946, 1533, 3024, 6609
(*to*)recite 7999, 8765, 9042
(*to*)reckoned 7938
reckoning 7936, 7940
recognition 8107
(*to*)recognize 393, 4004, 7576, 7585, 8099, 8104
recognizing 11152
recollection 9389
recompense 7985
records 7264
(*to*)recount 7070, 7076
rectitde 8690
rectitude 8518, 8689
red 4834, 5115
redeemer 2876
red-faced 4840
refinement 4566
refreshment 11038
refuge 232, 5037
refusal 965

regent 3734
region 462, 1423, 2020, 2023
regional 2025
regret 9615
(*to*)reject 1321, 1340, 7115, 7139, 7445, 7478, 7493
rejected 1339, 7142
rejection 965, 1402, 6657
(*to*)rejoice 775, 4453, 9450, 10021, 10025, 10382, 10384
rejoinder 6593
related 576
relative 4474, 6898, 6909, 10052
(*to*)release 2795, 9792
reliable 2273
religion 3753, 3761, 3776
religious 3755, 3772, 3777
religious leader 3779
religious merit 8183
religious rite performer 3708
religious sect 3766
(*to*)rely on 231
(*to*)remain 5271, 5623, 6458, 6482, 7124, 7329
remainder 7369, 8475, 8618
remaining 1574, 5628, 5635, 8798, 9052
remains 6465
remedy 5299, 11484
(*to*)remember 7592, 7594, 7650, 7652
remembering 7597, 7651
remembrance 7591, 7593, 7649, 9384, 9389, 10244
(*to*)remind 7650, 7652
reminding 572, 7651
remnant 4694, 7012
remote 6923, 6946, 8155
(*to*)remove 1264, 1266, 3839, 4023, 6317, 6842, 6846, 11545
removed 1265
removing 6847
(*to*)render 7996
renewal 6108
(*to*)renounce 1323, 6849
renounced 6859
renovation 6108
rent 1551
renunciation 2036
reparation 11484
repay 261
(*to*)repay 2057, 9906
(*to*)repel 3990
repentance 5974, 5978, 5980, 5983
repentant 5982
reply 6593, 6597, 6613
(*to*)reply 7618
report 6858, 7929
reprehensible 8632
reproach 6190, 6722, 8015, 10929, 11100
(*to*)reproach 5919, 6189
(*to*)repudiate 1323, 3859
request 5892, 10857
(*to*)request 6344, 10855
(*to*)requite 2057
rertreat 8155
researcher 8068
(*to*)resemble 5625
resembling 5626
reservoir 930, 10807
resided 953
residence 1569, 1571, 5627
resident 5633
resignation 1946
resistance 7903
(*to*)resort 1132
respect 1604, 6426, 6492, 7610, 7627, 7655, 8882
(*to*)respect 1621, 1660, 1667, 8908, 9314
respectable 7629, 11142
respected 1597, 6543, 7630
respectful 1622, 6502, 6503, 6507, 6998
respite 7450
resplendent like jewel 8529
(*to*)respond 7965
rest 951, 2195, 6578, 7916, 8475, 8618
(*to*)rest 950, 1121, 1769, 5366, 5501, 6687
rested 953
restful 6571
rest house 1598, 1628, 2391, 8878
resting place 9747
(*to*)rest on 7954
(*to*)restrain 140
(*to*)restricted 2980
restriction 7468
resurrection 794, 2138, 5094, 5536, 5543
resurrector 5544
(*to*)resuscitate 1242
(*to*)retire 996, 1019, 1266
retiring 6847
(*to*)retreat 6437, 6842, 6846, 8291
retribution 7964, 7983, 7985
return 2357
(*to*)return 305, 2358, 2359, 7294, 11207, 11452, 11454, 11495, 11609, 11613
returning back 7992
reunion 955
(*to*)reveal 2315, 6435
revealed 8759
revelation 10402, 10405, 10412
reverence 5966, 5967, 11383
reverse 7596
revolt 1613, 8888
revolution 1611, 1612
(*to*)revolve 7294
reward 5675, 6411, 7334, 7985
Rex Honoris 8817
rib 7206
rice 2802, 8655, 8681
ricefield 8682
rich 2743, 2744, 4057, 9167
richess 2742
richest 96
rider 2470, 2485
ridicule 4674, 4675
ridiculous 8748
riding 2470, 2624
riding animal 2471, 2472, 2487
riding horse 2477
right 3438, 3658, 4320, 9945, 10696
righteous 1483, 1485, 6362
righteousness 1487, 1491, 1492, 1493, 1504, 6363
righteous wind 9873
righteous Zoroaster 1494
(*to*)rise 99, 792, 997, 1004, 1020, 1052, 1102, 1190, 1198, 2095, 2137, 5180, 5355, 5362, 5364, 5404, 5570, 8840, 8980, 11615

riser 1054
(*to*)rise up 7860
rising 1051, 2138, 8872
rising of moon 5262
river 217, 5824, 8600
river bank 11325
road 8414, 8415, 8438
(*to*)roar 4275, 8593
roaring 4199, 6853, 8595, 8596, 9316, 9317
(*to*)roast 7797
roasted 7795
robber 8441
robbery 514
rock 8857
rock crystal 4500
rock salt 9135
(*to*)roll 5751, 7189, 7977, 7993
rolled 7326, 7979, 7982
roller 4264
rolling 5814
Roman 2713, 3934, 3935
Rome 2712
roof 4725, 7241
root 10371, 10374, 10553
root of the tongue 2297
rose 10149
rosy 10153
rotten 8254
rough 1679, 8788
round 1580, 4428, 7122
(*to*)rove 10885
roving 10889, 10890
row 2430
royal 752, 2082, 2110, 4343, 5290, 5328, 10811
(*to*)rub 1108, 3448, 5485, 7209
rubbed 1093
rubis 10967
rug 1098, 1120, 3988, 7230
ruined 4972
rule 713, 714, 715, 716, 718, 2107, 4058, 6526, 6527, 6537, 6810, 9378, 10645, 10651, 10665, 10675, 10810
(*to*)rule 723, 2083, 10667
ruler 719, 720, 727, 2081, 2100, 2104, 2108, 6545, 10652, 10666, 10676, 10812
ruling 2080, 6545
rumour 3566, 9895, 11205
ruse 4739
(*to*)rush 5569
Rust 8591
Rustam 8589
Rustam's horse 8477

S

Sabbath 9191
sacred 1629, 7439
sacrifice 3573, 3992, 11502
(*to*)sacrifice 2272, 3991, 11121
sacrificial 3572
sacrified 3992
sad 1154, 9036
saddle 1345, 6106, 8348, 8701
safe 2151, 4601, 8468, 10618, 10882
safety 10619
safflower 10586
saffron 5040
said 10032
sailor 5833, 6104
sain 11481
saint 751, 9437, 9438, 11368, 11374
Saint Peter 8855
saints 11378
Sakastan 8753
Sakra 643
salary 5675, 7143
sale 6925, 6948
saliva 4557, 8653
salt 5973
salty 5972
salutation 3368
salute 8970
salvation 2723, 2900, 2909, 5526, 7197, 9993, 10020, 10099, 10263, 10269, 10555, 10785, 11388, 11411
Sam 8700
Samarkand 8812, 8819, 8820
Sambuddha 8829
same 2265
Samgha 8862
sample 664
sanctificated 5321
sanctity 11369, 11372
sanctuary 1369
sandalwood 3232, 3233
sane 11482
Sangha-sutra 8861
sapling 1676
sapphire 972
Saragh 8956, 8958
Sassanid province 488
satanic 9291
sated 8115
satiated 895
satiety 885, 896, 1069, 2501
satisfaction 774, 2501, 10646, 10779
satisfied 773, 4444
(*to*)satisfy 2088
Saturday 5134, 9283
Saturn 5134
(*to*)save 2337, 2874, 2902, 2904, 10023, 10262, 10383, 10556, 11387, 11391, 11425
saved 2906, 3518, 5268, 5588, 11423
saviour 1055, 1056, 1240, 2875, 2877, 10270, 11392
saw 10420
(*to*)say 6656, 6659, 6699, 7933, 9773, 10005, 10030
sayable 7074
scaring away 7972
(*to*)scatter 3565, 6967, 9165
scattered 3735, 9464, 9466, 9679
scattering 9166
scent 2890
scented 2883, 2884, 2894, 2895
scentholder 2889
schism 2953
scope 6779
scorn 6014, 6638, 6718
scorpion 6288
(*to*)scrape 7126
scribe 3559
scribecraft 3561
scripture 5223
scripture reading 4890
scroll 2790, 7267
sea 9062, 11424
seal 5610, 9485

(*to*)seal 9484, 9547
sealed 9549, 9551
seal of letter 5523
search 6349, 6776, 6835, 7282, 7310, 7311
(*to*)search 2787
seat 6235, 8466, 9797
seated 531, 6071, 6302, 6304
secluded 8148
second 637, 3508, 3509, 3515, 3733, 8540
second day of the month 768, 10731
second month of the year 4442, 10750
sect 3766
secure 2773, 10643
security 2152, 10147
(*to*)seduce 356, 1444, 2179, 3860, 3862
seduced 3863
(*to*)see 4564, 10332, 10394, 10522, 10547
seed 634, 3062, 3406, 3468, 4918, 9568, 9729, 9735
(*to*)seek 7281, 7283, 7287, 7308, 7309
seeking 7279, 10859
seeking excuse 7789
(*to*)seem 984, 1725, 9115, 9139
seen 10525
seer of vision 4029
seizable 7642
(*to*)seize 3646, 3829, 3849
seized 3851
selected 9860
Seleucia 8810
self 3302, 4203, 4278, 4477, 4528, 10681, 10719, 10726, 10824, 10869
self-existent 10842
self-fortunate 4481
self-knowing 2340
self-willed 10821
self-wished 4478
(*to*)sell 6926, 7011, 7393, 7401
selling 6925, 6948
(*to*)send 520, 2491, 2703, 2718, 2719, 3836, 3963, 3964, 3995, 4000, 6938, 6990, 7024, 7026, 7211, 7234, 7384, 7387, 8377, 9792, 9940, 10031
sensation 7579
sense of smell 2893
sense of touch 2745
sense organs 9515
sensible 7605
sensual 7339
sent 4001
separate 7566, 7568, 8060, 8156
(*to*)separate 2428, 7109, 7567, 10960, 11082, 11088, 11104, 11113
separated 10961, 11044, 11089, 11114
separately 7801
separating 10962
separation 11034, 11083
separationist 3942
sequence 4887, 7336
serious 4180
serpent 11250
servant 1596, 1605, 1606, 1607, 2648, 2656, 2668, 8884
(*to*)serve 1615, 1621, 1660, 1667, 7335, 8908, 8919, 8924, 9314
served 8909
service 1604, 8882, 8885, 8920
serviced 1597
servitude 3906, 4520
sesame 5076
set 6074
(*to*)set 6073, 6092, 6094, 6315, 9737
(*to*)set aside 4023
(*to*)set at rest 10421
(*to*)set in fire 498
setting 1979, 10004
setting on the way 8413
(*to*)settle 1898, 1966, 1970, 1971, 2702, 3922, 6091
settled 531, 1897, 3923
(*to*)settle down 7214, 7235, 7534
settler 5633
setu 5022
set up 10508, 10510
seven 534, 535
seven countries 550
seven countries' king 551
seven hundred fifty ninth 2856
seven jewels 560, 561
seventeen 2865
seventeenth 2866
seventeenth day of the month 8933
seventh 553, 555, 2858
seventh day of the month 5453, 5540
seventh month of the year 2572, 2573
seventy 547
seven years 546
(*to*)sever 11082, 11088, 11104
several 2419
severe 11284
severity 11480
(*to*)sew 9360
sewing 9361, 9363
sexless 1391
shadow 9104
shahanshah 9157
(*to*)shake 5819, 8153, 9300, 9967, 10299
shaking 2850, 10298
Shakra 46
Shakyamuni 9150
shame 3095, 6014, 9185, 9198, 9201
shamefulness 8587
shameless 6124, 8585, 8586
shank 9156
shape 867, 868, 4912, 7865, 10937
shaped 10942
share 8028
sharing 1927, 1928
sharing house 327
sharp 8788, 9643
sharpness 9645
she 2072, 4041, 4106, 9146, 9770, 10594, 11295
sheep 1301, 5647, 7431, 7453, 9007
sheep's shoulderblade 1315
shell 11464
shepherd 10790
shield 7866
shielded 1531
shin 9156
(*to*)shine 1428, 3930, 4022, 8083,

8611, 10356, 10440, 10524
shining 2454, 2681, 2728, 8478, 10361
shining forth 10529
ship 5818, 6102
shirt 5038, 5047
shoe 4697, 4728
shoot 6450
(*to*)shoot 2484, 2687, 2716, 2751, 2795
shooting 2752, 2796, 2797
shore 11314, 11325, 11355, 11356
short 4191, 5553, 8849
shortage 4690, 4735, 4764, 4765
shortcoming 4306
short-legged 5554
short-lived 5555
short of 4738
shoulder 2989, 4034
(*to*)shout 6645, 8100, 8114, 8393, 8395, 9097, 9144, 10036
(*to*)show 985, 1124, 1125, 1726, 1776, 5367, 5502, 6780, 6783, 7646, 7994, 9102, 9110, 9139
showing 1728, 9108, 9129
(*to*)show oneself 9102
Shravasti 9163
shut 5662
(*to*)shut up 7843
sick 8403, 8419, 10838, 10860
sickness 8404, 8418, 10717
side 302, 1277, 5048, 5057, 5109, 7204, 7206
sieve 3348
(*to*)sift 11514
(*to*)sigh 2028, 9888
sight 10393
sign 1544, 2092, 2626, 2747, 3721, 5923, 7130, 9107, 10658
signed 7251
silent 9352
silk 3177, 3178, 8240
silk cloth 8854
silk thread 8242
silkworm 8264
silver 4903, 5756, 5763, 5771, 5773
silver coloured 5758
silvern 5759, 5762, 5765, 5769, 5770, 5772, 5773
similar 2265, 2266, 2267, 5193, 5199, 5208, 5322, 5354, 5440, 5629
similarity 5209
similar to 4385
Simon 9126, 9285
sin 582, 812, 827, 841, 2639, 4296, 4306, 4950, 8922, 9637
since 3144, 3145
sincere 1438, 1439, 1440, 2246, 2416, 11035
sincerity 1439, 1441, 2258, 2417
sinew 8851
sinful 466, 1663, 2628, 2631, 3097, 4313, 4583, 9637
sinfulness 3098
(*to*)sing 6495, 8931
singer 11361
singing fan 7354
singing girl 1322, 11294
single 2243
single one 11077
sinner 811, 813, 814, 840, 1663, 4128, 4129, 4951, 4952, 5025
sir 2543, 5410, 10816
Sisinius 5449, 9138
sister 4323, 10693
sister's son 4327, 10700
(*to*)sit down 6068, 6232, 6300, 7235, 7534, 7535
sitting 6235, 6236, 6302, 6310
situated above 8806
situated below 3151
six 786, 10041, 10272, 10803
six sixths 10787
sixteen 10791
sixteenth 10792
sixteenth day of the month 5568, 5655
sixth 781, 10026, 10027, 10042, 10043, 10265, 10266, 10789
sixth day of the month 1482
sixth month of the year 4549, 5679, 8464, 10878
sixty 10793
skeleton of sheep 9009
skiff 8265
skilful 4847, 4848, 4850, 10739
skill 4120, 4784, 4849
skin 3254, 3256, 8230
(*to*)skin 525, 2847
skinworker 3255
skull 7881
sky 1586, 8813, 8815
skyish 1587
skylike 1587
slackness 7140
slander 2188, 5782, 5992, 7259, 7464
(*to*)slander 694, 1010, 7258
slandered 5990
slanderer 1011, 2429, 7343
slandering 1314, 7465
slaughter 2068
slave 2648, 2656, 2668
slave girl 3454, 7123, 7125
sleep 4346, 10711
(*to*)sleep 1856, 1857, 1873, 1874, 9784, 9807
sleeping 1859, 1872
small 831, 8640, 8641, 8647, 9302
small animal 6982
smaller 4925, 8642, 8656
smallest 4925
small girl 4752
small tablet 6512
smartweed 3800
(*to*)smear 3448
(*to*)smell 2879, 6601, 8113
smelling 6602, 6603
smell perceiving 2895
smith 8900
smoke 8398
smoke-colour 8399
snake 5112
snake hole 5113
snakes 4841
snare 1097, 1336, 1591, 1645, 7484, 9918, 9927
snow 9931, 9980
(*to*)snow 9312
snowy 9930
so 1035, 3216, 5146, 5243, 5666, 9771, 9786, 9816, 9828, 9829, 9833
(*to*)soak 10003
so and so 9481
socle 9182
so ever 51, 4289

so fed up 9845
soft 9660, 9661
softly 9661
Sogdian 8761, 8763, 8764, 9037, 9038, 9039, 9079
Sogdian family name 183
Sogdian prince 3805
Sogdians 9041
soil 4438, 10633, 10751
sold 6927
soldier 337, 338, 1594, 2342, 8877
sole 2851, 6614
solicitude 10777, 10849
solitary 11076
so long 7152, 9842
so many 9772, 9804
somebody 36, 39, 56, 665, 2161
something 30, 40, 45, 370, 371, 372, 624, 642, 2149, 2157, 2158, 2159, 2160
sometimes 2442, 2445
so miserable 9790
so much 3216, 9776, 9778, 9780, 9786, 9804, 9808, 10105
son 2362, 2798, 3084, 7529, 8330, 11195
song 8934, 11342, 11344, 11358
son-in-law 11146
son of nobleman 427
son of Sudashan 4866
son of the law 3599
sonship 2364
soot 4002
soothing 10729
soothsayer 5219, 5226, 7129
soothsaying 5218
so pitiful 9907, 9908
so pitifully 11174
sorcerer 2578, 10922
sorceress 2577
sorcery 10917, 10924, 10925
sorrow 975, 1133, 1148, 1153, 1410, 5222, 6057, 8397, 11177
sorrowful 976, 1149, 1154, 3072
sorrowless 8145
sorry 5220, 5221, 6056
sort 2538, 10462, 10463, 11345
sorts 11351
Soshiyan 1722
so strong 9909, 11213
so stronger 11214
so that 5170, 5266, 9834
soul 1030, 1513, 4278, 8546
soul-lover 3976
soul-service 8548, 8550
sound 2151, 3569, 4599, 4601, 10097, 10109, 10258
so unhappy 9790
source 4048, 4049, 10607, 10608
south 2701, 3880, 6277, 6278, 6279
south wind 3659
sovereign 5727, 8684, 8685
sovereignty 8687
(*to*)sow 835, 836, 4905, 4916, 4919, 5105, 6967
sowed 6969
sowing 836, 4923, 4930, 6965
sown 4918
space 133, 134
spade 9696
span 10341
Spandarmaz 8895
sparrow 9112
(*to*)speak 4363, 4571, 9773, 10275, 10279, 10280, 11220
speaker 9777, 9789
speaking 9775, 10282, 11226, 11558
species 10058
speech 8739, 8767, 8965, 9084, 9815, 10281, 10283
speech fan 7348
speechless 9352
speedy 11256
spell 394
(*to*)spend 11520
spies 4457
spike 5615
(*to*)spill 7496
spilled 7497
spilling 1354, 7495
spirit 1513, 2167, 3369, 3372, 5186, 8546, 9802, 9870, 9881, 9896
spirits 3916
spiritual 8549, 9881, 9882, 9891, 9897
Spiritus Vivens 551
spirtual 6562
(*to*)spit 4294
spitting 10879
splendid 95, 701, 731, 1432, 2089, 10497, 10822
Splenditenens 2105, 10672
splendour 483, 702, 732, 733, 1429, 2090, 2462, 3918
splenic 8907
(*to*)split 4627, 4698, 7922, 8078
split-minded 5192
splitted 1113
(*to*)spoil 2761, 3877, 3912, 3913, 6313, 6327
spoiled 5816, 6331, 10078
spontaneously 6784
spread 7082, 7083, 10235, 10786
(*to*)spread 7028, 7081, 7086, 7091, 7231, 7232
spreading 677
spring 10185, 10608
(*to*)sprinkle 6500, 7496, 7537
sprinkler 7538
Spritus Sanctus 11379
sprout 6450
spy 10806
square 2278
squinting 780
Sroosh-Rat 8966
stability 4140
stable 113, 2130, 4139, 7955
staff 3647
stage 9211
stained 8010
stall 4807
(*to*)stand 2002, 2006, 2007, 9867, 9868
standing 1021, 2004, 2012, 2014, 6419, 6429
star 1008, 1186, 1685, 5836
stars 1687
(*to*)start 10531, 10539, 10543
starvation 10007
starved 1810
state of electus 1491
stater 8991
station 1570
statistician 309
(*to*)stay 958, 1567, 1572, 5271, 6069

staying 1570, 1574, 5628, 8798
(*to*)steal 3167, 3168, 3173
stealthily 9517
(*to*)steep 10003
stem 1676
stench 4147
step 76, 6425, 6749, 6840
(*to*)step 1122, 2002
stepmother 5274
stepped over 6908
stern 8995
stick 7812
(*to*)stick 6772, 6773, 6774, 6828
sticking 6829
still 1941, 9746, 9749, 9751
(*to*)stimulate 1188, 1523
stinginess 4547
stingy 4541
stinking 4138, 4282
(*a*)stinking insect 8341
stint 1312
(*to*)stir 5340, 5341, 10299
stirring 2005, 10310
(*to*)stir up 2261
stolen 3170
stomach 3094, 4712, 4960
stone 8855, 8856, 8857, 8863
(*to*)stop 950, 958, 5337, 7810
store 930
story 2327, 2374, 9211
straight 3924, 5433, 5479, 7427, 10198, 10568, 10588
straight away 6684
straighten 3978
(*to*)straighten 3885
straightend 6510
stranger 4304, 9989, 9991
(*to*)strangle 1868, 1871
stratagem 4739, 4763
stray 8387
straying 9147
stream 9566
(*to*)stream 8592
street 2278, 2430
strength 9509, 10619, 11208
strenuous 4113
(*to*)stretch 1121, 3841, 4035, 7253, 7402
stretchted 4036
(*to*)strew 3565
(*to*)strike 4587, 4592, 4619, 8390, 10506, 11603
(*to*)strike down 2764
(*to*)strive 979, 1136, 4086, 4107, 4166
striving 1152, 2071, 2116, 4112, 7310
strong 4139, 5626, 8468, 9507, 9511, 10618, 10643, 11211, 11216
stronger 4511, 9504
strong god 643
stronghold 3825
struggle 988, 993, 1038, 2043, 2070, 2118
stubbornness 9985
stuck 8159
(*to*)study 11045
(*to*)stumble 2638
stumbling block 3998
stupa 1690
stupefied 5087
stupid 1549, 4534, 8777, 9215, 10071
stupidity 4651, 10070
(*to*)subdue 5955, 10080
subjection 2845
submissive 5958
submissiveness 5953
subordinate 3905
subsequently 8374
substance 5237, 7757
(*to*)succeed 6354
success 3022, 3023, 3038, 6729, 9140
successful 9343
successively 5854
such 916, 9772, 9816, 9819, 9825, 10105
Sudashan 9028
Sudashan's daughter 3153
Sudashan's wife 5390
suddenly 1256, 6705, 7510, 7513
(*to*)suffer 526
suffering 2774, 3081, 3082, 4333, 4486, 8975, 10540, 10686, 10850
suffering contempt 2775
(*to*)suffice 2505
sufficiency 2506
sufficient 2507, 2510, 2511, 8176
suffix 4662, 8297
suffix of place 8984, 8996
sugar 9222
suitable 254, 1082, 1085, 1086, 1532, 5574, 6588, 6739, 8613
suitor 328
sulphur 4370, 5333
sum 4902
summer 181
summer palace 9878
summit 9487
(*to*)summon 11290
summoned 11292
sun 4412, 4497, 5637, 10742, 10845
Sunday 2425, 5617, 5637, 11074
Sun-god 4501, 10746
sunlight 4417, 4502, 10764
sunset 10771
superfluous 4009
superior 4505, 4507, 8940, 10852
supper 10650
supplication 10989
supplies 7471, 7475
support 232
(*to*)support 234
supported 235
supposing 7089
(*to*)suppress 140, 557, 2498
supreme god 46, 643
sure 2782, 10321
surely 5986
surf 10163
(*to*)surge forward 2115
Suristan 9074
surname 8372
surprised 962
surrounding 3114, 3132, 7077
surrounding area 7350
(*to*)suspend 149, 849
suspended 147
suspicion 3492
(*to*)sustain 6759
sustained 6763
sustaining 6762
sustenance 5248
Sutra 8228, 9081
(*to*)swallow 279, 7482, 9151

swallowing 280
swallowing fire 299
(*to*)swear 4414, 9055, 10487, 10490
(*to*)sweat 4503
(*to*)sweep 6999, 7645
sweet 5785, 6170, 10714
sweet-coloured 6163
sweeter 5788, 5791, 6000, 9385
sweetness 5786, 5790, 10715, 10718
(*to*)swell 4010
swelling 2920
swift 9886
swifter 9650
(*to*)swim 3986
swollen 3539, 3541, 4013, 5042
sword 136, 3326, 5098, 10614
symbol 982, 8451
symbolic 8455
sympathetic 11173
synagogue 1850, 3324
Syriac 9075
Syrian 9152, 9153

T

table 6448, 10690
tablecloth 2842, 3989
tablet 9500
tail 3696, 3699
tailor 9362
taint 922
(*to*)take 250, 380, 1212, 1530, 1674, 2156, 2238, 2375, 2413, 3182, 4205, 5840, 6202, 6203, 6206, 6209, 6211, 6351, 6612, 6712, 7020, 7364, 7675, 8760
(*to*)take away 7380, 11545, 11600
(*to*)take care 169, 5216, 9584
(*to*)take counsel 5858
(*to*)take leave 5804
taken 381, 2242, 6204, 6212, 7366
(*to*)take off 9901
(*to*)take out 525, 1538, 1539, 1723, 4769, 6081, 6317, 6322, 6323
(*to*)take over 4023
(*to*)take pain 383
(*to*)take pity 11176, 11186, 11188
(*to*)take place 8081
taker 9083
(*to*)take refuge with 231
(*to*)take up 9082, 9094, 9120, 9142
taking 249, 1533
taking care 10933
tale 394, 419, 442, 2327, 2374, 9932
talk 11219
(*to*)talk 4571, 10280, 11132, 11220
tambourine 9628, 9629
tame 505
(*to*)tame 501
tarantula 4402
tares 8794
target 735
Tarkhan 9644, 9685
Tashkand 3117, 3119
taste 2295
(*to*)taste 1252, 2294, 3262, 6690, 7639, 11238
tasting 11237
Tatar 9697
tax collector 2946
(*to*)teach 501, 504, 2831, 3834, 3980, 3984, 11039, 11073
teacher 32, 4505, 5507, 5508, 5524, 5563, 10802, 10851
teaching 506, 3981, 11041, 11051, 11287
teachings 11054
team 11090
tear 619, 3268, 3299, 9463
(*to*)tear 510
(*to*)tear apart 7823, 7854, 8073, 8671
tearful 8450
(*to*)tear off 7735
(*to*)tell 4363, 7046, 7070, 7076, 7927, 7930, 8079, 9042
telling 9777, 9789
telling song 11361
tempest 2270
temple 1369, 2569, 2575, 2741, 3886, 8138
(*to*)tempt 11310
temptation 11305
tempted 11313
ten 3632
ten commandments 3633
tender 5995, 9660
tenderly 5997
ten-fold 3634
ten million 5045, 5068
tent 10289
tenth 3636, 3637
tenth day of the month 27, 224
tenth month of the year 5489, 5650, 9569
ten thousand 2811, 8652
terrible 10564, 10565, 10583, 10585
terrified 9124
terror 622, 2060, 2670, 3287, 9122, 10048, 10563, 10581
terrorfetters 9121
terror-stricken 9121
tertius Legatus 11126
test 11311
(*to*)test 10854
testimony 10308
than 1912, 3147, 3208
thankful 10064
thankfulness 1283
thanksgiving 2286, 3096
that 624, 766, 1415, 1793, 1803, 1906, 1907, 2072, 3298, 4039, 4290, 4381, 4382, 4562, 4931, 5082, 5243, 9145, 9339, 9469, 9725, 9764, 9826, 9827, 10116, 10255, 10278, 10324, 10417, 10594, 10595, 10685, 10734, 10736, 10737, 10827, 10865, 10883, 11025, 11293, 11296, 11297, 11298, 11299, 11516
that is 1911, 5834
that one 10736
that same 4521
that which 5082
the 766, 872, 873, 911, 913, 925, 1845, 1907, 2030, 2050, 2052, 2072, 4039, 4041, 4106, 4290, 4562, 5161, 9145, 9469, 9764, 9770, 9826, 10116, 10255, 10417, 10558, 10594, 10595, 10598, 10685, 10737, 10827, 10881, 11028, 11293, 11295, 11296, 11297, 11298, 11299, 11348

Theasure of life 8831
theft 4093, 9516
their 10499, 10511, 10512, 10514, 11301, 11302
them 2050, 3815, 5500, 5648, 5651, 5654, 9299, 9307, 10232, 10499, 10511, 10512, 10514, 11295, 11299
themselves 10824
then 492, 704, 803, 1280, 1297, 1353, 1403, 1415, 1417, 1507, 2076, 3375, 3381, 4521, 6135, 6480, 6481, 6523, 6995, 7256, 7432, 7474, 7526, 7541, 7542, 7882, 8375, 8541, 8543, 9725, 9749, 10329
therapeutic 3048
there 1861, 1869, 1934, 1948, 1952, 2029, 5288, 5302, 7419, 9558, 9642, 9680, 9972, 9973, 10126, 10150, 10367
therefore 3332
these 5206, 5572, 5651, 5654, 6264, 9158, 10865, 10903, 11348
they 2050, 4106, 5648, 5651, 9299, 10232, 10499, 10511, 10512, 10514, 10560, 10594, 10595, 11295, 11299, 11300
thickness 3472
thief 3441, 4052, 4091, 9514, 9518, 9740
thieves 4094
thigh 7953
thin 831, 4525, 4900
thing 370, 642, 1534, 8731, 8738, 9896
things 2232
(*to*)think 1760, 1763, 5624, 6677, 7177, 7592, 7937, 7943, 9261, 9273, 9399
thinking 9264, 9279
thinking effort 9267
thinking much 4240
thinking of hardship 9245
third 621, 623, 652, 1778, 1788, 1791, 1814, 1815, 1816, 3283, 3286, 9335
third day of the month 1490, 1497
third element 1505
third Messenger 5659, 6062
third month of the year 6296, 6297
thirst 3275
thirsty 3209, 3213, 3266, 3280
thirteenth day of the month 9758
thirtieth day of the month 1013, 5913
thirty 9459
this 766, 872, 875, 876, 911, 913, 916, 925, 1298, 1793, 1838, 1845, 2154, 2187, 2212, 2405, 4521, 5161, 5188, 5190, 5506, 5527, 5528, 9145, 9339, 9469, 9742, 10865, 10881, 10899, 10936, 11028, 11057, 11348
this time 10358
this year 874
thither 10203
thorn 1564, 2725
thorns 8794
those 873, 9158, 9299, 9836, 10514, 10598, 10903
thou 2434, 9472, 9475, 9578, 9700, 9701
thought 1761, 1762, 5189, 5195, 5205, 5213, 5622, 5630, 6557, 6560, 7165, 7172, 7591, 9262, 9265, 9268, 9279
thoughtful 9266, 9276, 9277, 9278
thoughtless 5383
thousand 5961, 11131, 11158
thousand-petalled 11172
thousands 11190
(*to*)thread 7747
threat 11511
(*to*)threat 11510
three 653, 3618, 9383
three hundred 9460
three-pronged 9402
Three Seals 654
three thousand 657
threshold 6838
throat 1754, 7728
throne 4046, 4300, 9797
through him 3804
(*to*)throw 511, 1262, 1340, 2716, 3920, 6501, 7488, 7493, 8376, 8390
(*to*)throw away 7445, 7478
thrower away 7540
thrown 7490
(*to*)thrust 9741
(*to*)thrust away 4006
thunder 9719
thunderbolt 8906
Thursday 6901, 10165, 10166
Thurwan 3603, 3606
thus 884, 1909, 1912, 5170, 5243, 5266, 5282, 5582, 5666, 9816, 9825, 9828, 9829
thy 9527
Tibetan 9721, 9722
tide 3162
tiger 5669
tillage 4907, 4923
tilling 836
time 834, 990, 1253, 1400, 2318, 4584, 4586, 4887, 5893, 5894, 6522, 6577, 7249, 7299, 7450, 8802, 10928, 11317, 11318, 11321, 11323, 11486, 11489
timely 4585, 4889
time unit 4807
timid 3948
tin 1420
tip 6133
tired 4087, 4105, 4298, 9498, 10701, 10705
Tishtar 9758
to 847, 1183, 1805, 2377, 3384, 4622, 4677, 4996, 5704, 6456, 6922, 7409, 7412, 7416, 7418, 8692, 8718
toad 3185
to and fro 11456
to be 8796
toe 6431
together 153, 5852, 7257, 7403, 8756, 9937, 10721
together with 1671, 7032
together with/in one 6993
to him 3745, 5137, 7404, 10417
toil 4112, 4266
(*to*)toil 4086, 4107
to it 3745, 3750, 3807, 3812, 3818, 5133, 5135, 5137, 6268, 6342, 6343, 6992, 7255, 7280, 7372, 7374, 11614

Tokharian 1819
told 10032
tomb 1563, 3532, 3938
to me 5284
to me from him 5336
tomorrow 1862, 2673, 2755, 9943, 10247
tongue 2296, 11235, 11239, 11241, 11242
too much 4008
tooth 3554, 3555
top 8780
topknot 10231
torch 1827, 3545
torment 387, 8101
(*to*)torment 8131
tormented 361, 8976
torn 11429
torn apart 7855
tortoise 5125
torture 1876, 4145, 5011, 9634, 9986, 11175
torture instrument 6681, 7921, 7945
to that 5075, 5133
to the 5092, 7014, 7255, 7371
to them 7409
to these 6264, 7324, 7375
to this 1298, 5092, 5095, 6268, 7151
(*to*)touch 1305, 5478, 5984, 6679, 7438, 7440
touch 10, 1306
touching 2745
towards 847, 1805, 1933, 4996, 6456, 7856, 8670, 8718
towards him 7404
towards it 5135
towel 8905
tower 8720, 8724
town 7782, 7959
to you 6944, 6950, 9701
(*to*)trace 4883
tracer 4884
trade 10689
trademan 4295
tradition 6807
trail 6835
(*to*)train 501
tramp 8439
(*to*)trample 6907, 7332, 7514
trampled 7216, 7516
trance 8708
(*to*)tranform 7288
tranquil 2773, 2782
tranquility 10434
(*to*)transfer 4531
transferring 7321, 11244
(*to*)transform 7037, 7286, 7319
transformation 460
(*to*)transgress 2132
transgression 2133
(*to*)translate 7273, 7286, 7288, 7319
transmit 7978
(*to*)trap 6520, 7536
trap 1097, 1346, 1591, 3620, 6871, 7508
trapper 7485
trapping 7791
(*to*)travel 8442, 10885
travelling 8410
treacherous 7080
(*to*)tread 7332
treasure 4552, 6569, 7631
Treasure of life 8821
treasurer 932, 4553
treasury 4554
tree 129, 162, 6544, 10081, 10084
(*to*)tremble 471, 2468, 2640, 4003, 9162, 9300, 9309, 9666, 9967, 10426
trembling 2670, 9183
tremor 10298
trepidation 676
trial 6836
tribute 8704
triumph 4440, 8789
triumphant 8791
(*to*)trouble 383
trouble 387, 421, 1410, 1751, 2314, 4135, 7340, 8031, 9561, 10254, 10849, 10972
troubled 361, 396, 1729, 6056
trouble-maker 422
trouble-making 367
truce breaker 11559
true 174, 910, 1438, 8515, 8516, 8535, 10198, 10568
truely 165, 175, 880, 910, 3409, 10199
trunk 6060, 9310
(*to*)trust 8344
trust 324, 11549
trusteeship 11550
truth 164, 174, 176, 910, 8515, 8518, 8535, 8659
(*to*)try 11306
tube 4264
Tuesday 10108, 10221, 10264
Tukhar 5329
Tukharian 9579, 9713
tumble 2769
tumour 1661
Tun-huang 3606
tunic 5047
Turfan 1865, 3346
Turk 9682
(*title of the*)turkish king 4047
Turks 9635
turmoil 6580
(*to*)turn 5846, 7035, 7037, 7189, 7269, 7273, 7274, 7294, 7301, 7319, 8150, 9854, 11495
turn 7268, 7299
(*to*)turn around 5751
(*to*)turn away 1374, 6870, 7980, 8149, 8151, 8283, 11454, 11495
turned 543, 7300, 7303
turned away 1373, 8001
turning 544, 5814, 5848, 7268, 7299, 7320, 7970, 10185, 11453, 11455, 11496
Tus 9724
tusk 1088, 1721
tutor 3904
twelfth day of the month 5261
twelfth month of the year 741, 2097, 10662
twelve 3679
twentieth 10488
twentieth day of the month 10220
twenty 10485
twenty-eighth day of the month 2319, 11326
twenty-fifth day of the month

1496
twenty-first 11081
twenty-first day of the month 8434
twenty-fourth 9329
twenty-ninth day of the month 5363, 5448
twenty-one 11080
twenty-second 3682
twenty-second day of the month 9887
twenty-seventh day of the month 1588, 8816
twenty-sixth day of the month 1775
twenty-third day of the month 3670, 5696
twice 2259
twice as much 3681
twigs 2384
(*to*)twist 5751
twisted locks 5443
two 658, 3673, 3727
two-edged 3485
two-edged sword 3486
two-fold 9734
two hours 2430
two hundred 661, 3716
two hundred and twenty-third 3717
two-tongued 3728
type 7671
tyrant 11467, 11500
tyrany 11499

U

Uch 1865
ugliness 3191, 3200
ugly 3189, 3198, 4613, 6635, 6720, 8015, 8136, 11588, 11589, 11591, 11597
Uighur 2048, 11049
ultra-miraculous 9681
ultra-power 9681
unagitated 5159
unanimity 316, 2258
unanimously 315
unbelief 5393
unbelieving 5394
unblinking 5157
unborn 5715
unbuild 5735
unchanging 8192
unclean 5351, 5374, 5397, 5409
uncleanness 5398, 5399, 5400
unconceived 5807
unconscious 7237, 7545
unconsciously 1385
(*to*)uncover 1267
under 3122, 3150, 6429
(*to*)understand 2962, 4205, 7562, 7603, 7614, 7672, 7675
understandable 4229
understanding 4209, 7586, 7587, 7615, 8105
undiscerning 11110
undisturbed 5370, 5730
(*to*)undress 2675, 2676, 3832, 3879, 6933
unfitting 6113
(*to*)unfold 10349
unfortunate 586, 596, 597, 2945, 5714
unhappiness 465, 5344
unhappy 591, 3072
unhurtfulness 8154
union 472, 1165, 10446
uniquity 6770
united 1671
unit of capacity 4797, 4798, 6817
unit of length 239, 1527, 11040
unit of liquid volume 6454
unit of time 4807, 8540
unit of weight 2864, 3580, 6676, 6899, 6918
unjust 1260, 6767
unlawful 1260, 5803, 6770
unlimited 1377, 8178, 8179, 9665
unlocated 5735
unobjecting 8227
unobtainable 5153, 5709
unobtained 5709
unpitied 8193
unpleasant 5395
unploughed 5740
unprofitable 8274
unpure 5160
unreliable 3799, 6408
unseizability 8195
unsound 5752
unsuitable 6152
unsupported 8144
until 853, 2812, 3152, 3979, 5010, 5368, 5666, 6873, 7152, 10550
untimely 5384, 5766, 5799, 9640, 9641, 9690
untold 5821
untrue 5148
(*to*)unveil 6865, 10040
unwell 5752
unwilling 5754, 6151
unwillingness 6148, 6149
unworthy 6113
unwritten 5801
up 1581, 8774
upon 1581, 3301, 6922
upper room 9878
upright 1695, 3924, 6429
upside-down 7725, 7749
up to 6873, 7152, 10550
upwards 1581, 1584, 8809, 8871
urban 4778
(*to*)urge 1461
urine 5674
Ursa Major 541
us 892, 5331, 5713
used to 11047
useful 6686
useless 11408, 11413
Ustrushna 1714
(*to*)utter 8765
(*to*)utter a charm 7902
utterance 8739
utterly 3004

V

vagabond 8439
Vahman 10046
valley 3564
valuable 2274
value 1445, 2402, 5510
vegetable 11400
vegetation 2919, 8205
vehicle 7038, 7040
veil 8662, 9371, 9865

vein 8425
veneration 4545
vengeance 5101, 5102
vengeful 5100
Venus 5836
vernal 10184
Verthragna 10221
very 4289, 4510, 4512, 4630, 9404, 9771
very deep 6346
very easily 4484
very much 4512, 7429, 9404, 11283
very strong 9681
very wise 5680
vessel 4362
vicinity 7350
victorious 4132, 10087, 10107
victory 8789, 10088, 10106
view 10393, 11051
viewer 10414
vigilance 6542
village 3822, 4814
(*to*)violate 8503, 10067
violence 4053, 9717
violent 1680, 1681, 9718
virgin 8201, 8221
virginity 8223
Virgin of Light 4788
virillity 5451
virtue 487
virtuous 9438
Vishparkar 10515
visible 3274, 10401, 10403, 10406, 10409, 10411, 10413, 10525
vision 462, 2539, 3853, 4028, 6779, 10402, 10405, 10412
visit 499
viva anima 8599
voice 10097, 10098, 10109, 10258
void 133, 134
vomiting 4437, 4680
vulture 3253

W

wage 7143, 7334, 11145
waist 5590
(*to*)wait 6653
(*to*)wake 1242, 10015, 10380
wakeful 10012
wakefulness 10010, 10011
(*to*)wake up 10377
(*to*)walk 82, 1122, 4167, 4267, 10623, 10628
walker 2135
walking 84, 94, 2075, 2134, 2135
walking fan 7391
(*to*)walk with pain 4086
wall 3440, 3988
(*to*)wander 10885
wandering 10887
(*to*)want 4641, 10788, 10794
warder 2665
(*to*)ward off 3990
warrior 338
was 342, 391, 5242, 10069
(*to*)wash 8842, 8843, 8844, 8852, 9128
washed 8850
washing 8845
washing hands 3656
waste 4972
(*to*)watch 203, 4040, 6524
watch 6467
watched 192
watcher 4064, 6521, 6528, 6551
watchful 4421, 6529, 6551, 10379
watchfulness 4420, 10378
(*to*)water 7002
water 190, 207, 215, 450, 1247
water-buffalo 204
water-fairy 4775
waterfalls 284
water hole 5024
water-like 214
water-rice 617
waterside 228
water-spirit 4164, 10118
water super intendent 309
wavering 1998
way 662, 2747, 4659, 9346, 9350, 9367
we 5173, 5175, 5252, 5331, 5713
weak 4298, 6366, 10705
weaker 6367, 10706
weakness 4330, 5396, 10707, 10708
wealth 1465, 4175, 7111
wealthy 1464
weapon 2373, 11543
weapons 1593
(*to*)wear 3414
wearier 7133
weary 4112
(*to*)weave 7968, 8086, 9805
wedding 2558, 2563
weed 1668
week 539, 554
(*to*)weep 4378, 8445
weeping 8446, 8448, 10673
we from him 5259
we from them 5259
Wehshapur 10557
well 3159, 3161, 3607, 3608, 4407, 9343, 9344, 9403, 9421, 9423
well-disposed 9454
well-meaning 4361
well-minded 4361
well-wisher 4644, 9427, 9429
were 378
west 3126, 6085, 10771
western 10770
whale 4878
what 624, 626, 3109, 3193, 3298, 3306, 4940
whatever 3306
what kind of 3164
what so ever 626
wheat 4162
wheel 3180, 3192, 3313, 8752, 9759
wheel of the law 3595
when 2165, 2185, 3144, 3152, 3298, 4703, 4704
whence 3195
where 852, 855, 861, 1183, 3193, 3195, 3223, 4678, 4746, 4997, 5005, 5039, 5043, 5044
where from 4746
where to 859
wherever 848, 852, 853
whether 3305, 3306, 4954
which 866, 3195, 3298, 3306, 4708, 4709, 5082, 5084, 5130, 11303
whichever 626, 3306, 4940
which one 3304

while 3144, 3145, 5368
(*to*)whine 9861
whip 10808
white 1616, 1617, 1618, 8912, 8925
white mustard 9467
who 866, 4931, 5082, 5084, 5130, 11303
whoever 866, 870, 4289, 4947, 4948, 5090
whole 764, 3569, 5316
whom 3195
whore 10640
whose 5084
whose doors has been smashed 4970
who speaks easily 9898
why 624, 3138, 3196, 3197, 3298, 3306
wicked 8628
wickedness 3098, 3100
wide 3471, 6750, 6816, 10949, 11005
wider 3496, 10953
widow 10342
width 6812
wife 3462, 3464, 6536, 9955, 9968
wild 8424
wild animal 3668
wild animals 3672
wild beast 5921, 5925, 6192
wild cat 5561
wild goat 5924
willingness to serve 1101, 1642
willy-nilly 3444
(*to*)wind 7977, 7993
wind 9802, 9870, 9885, 9891
window 8557
wind-sick 9883
windy 3542, 9885
wine 4059, 5285, 5295, 5511
wine cup 9322
winedrinker 5291
winepress 3260
wing 9905
winged 7290
winner 10085, 10087
(*to*)winnow 11514
winter 2320, 11304, 11329
(*to*)wipe off 7245
wisdom 4215, 4216, 4219, 4233, 4612
wise 4210, 4229, 4238, 9946, 10300, 10304, 11562
wisely 4212
wiser 4213, 4220
(*to*) wish 10853
(*to*)wish 79, 117, 4514, 4641, 8612, 8675, 8677, 10727, 10788, 10794, 10795, 10855
wish 13, 80, 88, 90, 91, 4508, 4640, 8616, 8626, 8673, 8676, 10728, 10898
wisher 4643
wishful 19
wish jewel 3228, 5212
with 628, 650, 1299, 2379, 3388, 3450, 3548, 3553, 5852, 5864, 5867, 7032, 7403
with all 10469
with angle 5051
with carving 6856
with child 9762
(*to*)withdraw 996, 1019, 6191
with effort 4144
with golden leg 11573
with hands joined in prayer 956
with hardship 3083
with head of 8972
with him 3745, 3801, 9193
with it 3715, 3745, 3748, 3750, 3804, 3807, 3812, 3818, 7372, 7374
with jewel inlaid 8527, 8528
with knife 4869
with me 3396, 3397, 5284
with merit 2340
without 1157, 1363, 5338, 5369, 8132
without attachment 8141
without colour 5381
without delay 1384, 8134
without dislike 8182
without doubt 1376, 8162
without drink 8158
without exception 8197
without fear 8162
without feet 1074
without food 5745, 8282
without hatered 8272
without illness 1389, 8200
without interruption 8142
without obstacle 1378
without perception 8152
without place 5735
without rebirth 5149
without return 8199
without severance 8273
without sorrow 8143
without tail 8164
without thread 5810
without you 8157
with painting 6856
with pebbles 9396
with scatter-brain 9465
with seed 3407, 9570
(*to*)withstand 6631
with sulphur 7682
with them 3745, 3748, 3815
with the same taste 2248
with these 7375
with toil 4144
with tusk 1089, 1091, 1092
with united bodies 1048
with weary mind 7119
with wind-feet 9886
with you 3391, 9701
witness 10309
wives 9961, 10370
woe 9871, 11565
wolf 10432
woman 2189, 2407, 8999, 10992
woman chaser 2192
womb 2768, 11139, 11140, 11199
women 2198
(*to*)wonder 630, 5343, 10333
wonder 10141, 10334, 10337
wonderful 4898, 6459, 6470, 10338, 10339
wondrous 4829
wood 3419, 3424, 5431, 5434
wooden 3421
wooden cup 6512
wooden shoes 3425
woodland 2253, 10083
woodpecker 9590
woof 8238, 8242
wool 8485, 10171

woolen 8485, 8487
woolly 8486
wool-stuffed saddle 1345
word 5776, 8750, 8767, 9043, 9084, 9095, 9318, 9815, 9896
word-maker 9096
words 10283
work 1449, 1454, 4982
worker 1453, 4665
workless 8147
world 455, 458, 668, 1114, 1738, 2533, 2911, 3392, 3689, 3843, 3844, 3848, 8576, 9210
world age 4718, 4851
worldly 454, 457, 667, 2240, 3400, 3401, 3691, 3692, 3846, 3847, 4719, 4852, 4965, 4988
worm 5088, 5112, 6979
worm-eaten 5114
wormed 5114
worn out 9949, 10248
worried 10544
(*to*)worry 3576
worry 4101
worse 2983
(*to*)worship 2272, 11121
worship 8138, 8882, 8883
worshiper of idols 7740
worship of idols 7739
worst 612, 8667
worst hell 6
worthless 8274, 9902
worthy 1734, 2217, 2223, 2273, 2274, 2275, 2276, 2401, 11127
wound 4089, 4090, 4092, 7326
wounded 4097, 8462
wounding 4089
woven 9933, 9978, 9981
(*to*)wrap 2540
wrapped 2542
(*to*)wrap up 7261
wreath 1303
(*to*)wriggle 1191
(*to*)write 6021, 6032, 6035, 6041, 6047, 6284
writer 6048
writing 3558, 3561, 5452, 6022, 6032, 6043, 6045, 8228
written 6038
wrong 1462

Y

Yaksha 2167, 10976, 10979
Yazdgird 11124
year 392, 8945, 8946, 8950, 9308
yearly 6988
year of cow 4078
years 8949
yellow 11580
yellow-eyed 11564
Yerushalayim 1945
yesterday 2376, 8298
yet 9746, 9751, 11033
Yima 10991
yojan 11040
yoke 10958, 11090
yonder 1870
you 1759, 1764, 2434, 2532, 2636, 2954, 3112, 3113, 3131, 3827, 3855, 4031, 6950, 9259, 9281, 9470, 9472, 9475, 9578, 9606, 9701, 9738
younger girl 4756
young man 5019
your 9527, 9701
your excellency 9703
your majesty 9703
youth 10292

Z

Zarawad 2332
zeal 1101, 1150, 1642, 2032, 2116, 5017, 5080
zealous 1643, 2071, 5016, 5079, 10590
zodiac 1017, 1187
zodiacal circle 2074
Zoroaster 2333, 11420
Zoroastrian 5513
Zoroastrian priest 5317, 5517, 8521
Zoroastrian religion 5515
Zurvan 2336, 11415

همه‌طرف ۵۰۵۳
همه‌کس ۶۵، ۱۰۴۷۱
همه‌گونه ۹۸۱۸، ۱۰۴۶۲، ۱۰۴۶۳، ۱۰۴۸۲، ۱۱۳۴۷، ۱۱۳۵۳
همه‌نوع ۱۰۴۶۲، ۱۱۳۴۷
همیشگی ۲۶۵، ۲۶۷، ۵۱۶، ۵۱۷، ۲۱۶۸، ۸۸۰۵
همیشه ۲۲۴۴، ۶۱۵۸، ۶۱۶۱، ۸۴۲۶، ۸۴۲۸
همین ۴۵۲۱
هندو ۲۲۰۷، ۲۲۰۸
هندوستان ۲۲۱۱
هندی ۲۲۰۷، ۲۲۰۸، ۵۰۴۰، ۱۰۹۹۶
هنر ۴۷۸۴، ۴۸۴۹، ۷۱۰۸
هنرپیشه ۵۸۰۹
هنرمند ۴۸۴۷، ۴۸۴۸
هنگام ۹۹۰، ۴۸۸۷، ۵۸۹۳، ۵۸۹۴
هنگامی‌که ۶۸۷۳
هنوز ۵۴۸۷، ۹۷۴۶، ۹۷۴۹، ۹۷۵۱، ۱۱۰۳۳
هوا ۲۸۰۰
هودج ۵۰۲۲، ۸۴۶۶
هور ۴۴۹۷، ۱۰۸۴۵
هوس ۱۳، ۱۸
هوس‌آلود ۱۶
هوس‌باز ۴۱۵۱، ۷۳۳۹
هوس‌ران ۴۵۵۵، ۴۵۵۶، ۱۰۲۱۶
هوش ۱۷۹۶، ۱۷۹۷، ۹۳۸۶، ۱۰۲۴۴
هون ۴۳۷۷، ۱۰۷۳۲
هونی‌ها ۴۳۸۸
هوو ۶۸۷۶
هویدا ۶۷۶۶، ۱۰۳۶۲، ۱۰۴۰۹، ۱۰۴۱۱
هویدگ‌مان ۱۰۸۴۰
هیاطله ۲۰۸۱
هیجان ۶۳۷۱، ۶۳۷۳
هیچ ۴۷۰۷، ۶۲۲۹
هیچ‌چیز ۶۲۳۸، ۶۲۳۹، ۶۲۴۲
هیچ‌کس ۶۲۳۴، ۶۲۳۷، ۶۲۴۳
هیزم ۱۱۳۲۷
هیمالیا ۹۹۳۰
هیمه ۱۱۳۲۷
هیئت مأمور ۱۱۲۷۳

ی

یا ۲۰۶۷، ۲۰۶۹، ۲۴۳۵، ۳۸۲۸، ۴۳۷۵، ۴۷۰۴، ۴۹۴۱، ۴۹۵۴
یاد ۵۷۲، ۱۷۹۶، ۱۷۹۷، ۲۷۰۸، ۷۵۹۱، ۷۶۴۹، ۷۷۹۹، ۹۳۸۶، ۱۰۲۴۴
یادآوردن ۷۵۹۲، ۷۵۹۴، ۷۶۵۰، ۷۶۵۲
یادآورنده ۷۵۹۷
یادآوری ۵۷۲، ۷۵۹۳، ۷۶۵۱، ۹۳۸۴، ۹۳۸۹
یادبود ۱۷۹۷، ۵۴۵۲، ۷۵۹۳، ۷۵۹۷، ۷۶۵۳، ۹۳۸۸
یادادن ۵۰۱
یادگار ۷۵۹۱، ۹۳۸۶، ۹۳۸۸
یادگرفتن ۵۰۳، ۱۱۰۴۵، ۱۱۰۸۷
یاری‌کننده ۳۱۷
یازده ۱۱۰۶۱، ۱۱۰۶۳، ۱۱۰۷۹
یازدهم ۱۱۰۶۲
یازیدن ۴۰۳۵
یاس ۳۱۵۷
یاسمن ۳۱۵۷
یاغی ۱۰۸۹۵
یافتن ۵۶۸، ۲۹۶۵، ۳۰۲۰، ۳۰۲۹، ۸۰۲۹، ۸۰۸۶، ۸۰۹۵
یافته ۳۰۳۳، ۸۰۲۸
یافه ۱۰۸۹۰
یاقوت ۴۸۳۱، ۱۰۹۶۷
یال ۲۶۵۰
یاور ۳۱۷، ۱۳۲۴، ۱۹۰۴، ۳۶۴۳، ۷۴۴۸
یاوه ۱۰۸۹۰
یتیم ۸۹۲۸
یخ ۱۱۰۹۷
یخچال ۱۱۱۱۸
یخدان ۱۱۱۱۸
یخ‌زده ۷۹۰۰
یَخنی ۱۰۸۹۳، ۱۱۰۹۸
یخی ۱۰۹۹۳
یَده ۳۱۷۱
یرقان ۱۱۵۸۴
یزدانی ۲۶۰۴
یزدگرد ۱۱۱۲۴
یشب ۲۲۳۰
یشپ ۲۲۳۰
یشم ۲۲۳۰
یشم‌گون ۲۲۲۹
یشمی ۲۲۲۹، ۲۲۳۱
یعنی ۱۹۰۷، ۱۹۱۱، ۵۸۳۴
یقیناً ۵۹۸۶
یک ۲۲۴۳، ۱۱۰۲۹
یک‌بار ۲۲۵۷، ۲۴۲۴، ۱۱۰۶۹
یکباره ۱۱۰۷۰
یکتا ۲۲۶۲
یک‌جور ۲۲۶۵
یکدل ۲۲۴۶، ۲۴۱۶، ۱۱۰۳۵
یکدلی ۲۴۱۷
یکدیگر ۲۲۴۹، ۴۰۹۸، ۴۱۳۰
یک‌راست ۶۶۸۴
یک‌رویی ۲۲۵۸
یک‌ساله ۱۶۵۲
یکسان ۲۲۵۲، ۵۴۴۰
یکشنبه ۲۴۲۵، ۵۶۱۷، ۵۶۳۷، ۱۱۰۷۴
یک‌گونه ۲۲۵۰
یکنواخت ۵۴۷۹
یکی ۱۱۰۷۷
یکی‌از ۱۱۰۷۸
یک‌یک ۲۲۴۷، ۲۴۱۸، ۱۰۲۱۷، ۱۱۰۹۵
یکی‌یکی ۲۲۴۷
یوحنّا ۱۱۰۵۰
یوغ ۱۰۹۵۸، ۱۱۰۹۰
یونانی ۱۱۰۶۰
یهود ۷۳۸۵
یهودا ۱۰۹۷۱
یهودی ۳۳۲۱، ۳۳۲۲، ۳۳۲۳

هاروت ۴۵۶۱
هان ۱۹۰۱، ۴۰۶۲، ۵۸۳۹، ۶۳۱۲، ۹۸۷۱
هاون ۱۸۷۵
هجده ۱۷۸۰، ۹۳۳۳
هجدهم ۹۳۳۴
هدایت‌کردن ۳۸۸۱
هدردادن ۱۱۵۲۰
هدف ۱۰۶۵۸
هدهد ۸۱۸۸
هدیه ۲۷۵۹، ۳۴۷۴، ۳۴۷۷، ۵۹۶۸، ۷۰۳۹، ۷۰۵۲، ۷۰۵۸، ۷۵۸۹، ۸۴۴۰، ۹۰۲۸، ۹۵۲۸، ۹۵۳۰، ۹۵۳۶، ۹۵۴۲، ۱۰۸۹۸
هدیه‌دادن ۲۷۴۹، ۳۴۷۵، ۷۵۸۸
هدیه‌دهنده ۳۴۵۸، ۹۵۴۳
هدیه‌شده ۳۵۰۶، ۹۵۳۷
هدیه‌کردن ۳۰۲۱، ۳۴۷۶، ۷۹۹۴، ۷۹۹۶
هدیه‌کننده ۳۴۰۸
هدیه‌ی نعمت ۱۰۹۰۴
هر ۴۲۸۹، ۵۴۶۷، ۱۰۴۵۱، ۱۰۴۶۵
هراس ۲۰۶۰
هربار ۶۴۶
هرجا ۸۵۲، ۸۵۳، ۱۰۲۰۷، ۱۰۴۵۳، ۱۰۴۵۶
هرچند ۳۱۳۰
هرچندبار ۳۱۱۵
هرچه ۳۲۹۸
هرچیز ۳۰، ۴۰، ۴۵، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۲۹۸، ۳۳۰۶، ۱۰۴۶۷
هردو ۱۸۶۰، ۲۹۵۸، ۳۰۵۰، ۳۴۹۷، ۳۷۳۰، ۴۳۶۵، ۹۹۳۷، ۱۰۷۲۱
هرروز ۵۶۰۴
هرزگی ۸۵۸۶
هرزه ۳۴۷، ۴۵۵۵، ۴۵۵۶، ۸۶۲۸
هرقدر ۳۱۱۱، ۹۷۸۶، ۹۸۰۴
هرکجا ۸۴۸
هرکدام ۵۰، ۲۴۲۱، ۴۷۰۸، ۴۹۴۰، ۵۰۹۰
هرکس ۳۶، ۳۹، ۵۶، ۶۶۵، ۴۹۴۷، ۴۹۴۸، ۵۴۶۷، ۱۰۴۷۱، ۱۰۴۷۸
هرکسی‌که ۸۷۰
هرکه ۸۷۰، ۴۹۴۷، ۴۹۴۸
هرگز ۴۷۰۷
هرگونه ۱۰۴۸۳
هُرمَزد ۴۶، ۶۴۳، ۷۷۱، ۱۰۱۶۵، ۱۰۷۵۷
هرمزدبغ ۱۰۷۵۴
هرمزدروز ۴۴۲۵، ۷۷۲، ۱۰۷۵۵
هروقت ۴۷۰۳
هریک ۲۲۴۷، ۲۴۱۸
هزار ۵۹۶۱، ۱۱۱۳۱، ۱۱۱۵۸
هزاران ۱۱۱۹۰
هزاربرگ ۱۱۱۷۲
هزارپا ۸۹۹۷
هزاره‌ها ۱۱۱۹۱
هست ۱۷۱۵
هسته‌ی آفرینش ۳۴۰۳
هستی ۴۳۷، ۱۶۷۳، ۱۷۱۶، ۲۳۵۲، ۳۳۹۸، ۸۷۹۵، ۹۰۱۲، ۹۰۱۳
هشت ۱۷۷۱، ۹۳۲۵
هشتاد ۱۷۷۳، ۹۳۲۶
هشت‌گونه ۱۷۸۷
هشتم ۱۷۸۲، ۱۷۸۳، ۹۳۳۲
هشتمین ماه ۱، ۱۹۵، ۱۹۸
هشداردادن ۶۵۱۱
هشیار ۴۴۲۱، ۱۰۰۱۲، ۱۰۳۰۰، ۱۰۳۰۴، ۱۰۳۷۹
هشیاری ۴۴۲۰، ۶۵۴۲، ۱۰۰۱۱، ۱۰۳۰۵، ۱۰۳۷۸
هفت ۵۳۴، ۵۳۵
هفتاد ۵۴۷
هفت‌اورنگ ۵۴۱
هفت‌ساله ۵۴۶
هفتصد و پنجاه و نهم ۲۸۵۶
هفت‌کشور ۵۵۰، ۵۵۱
هفت‌گوهر ۵۶۰، ۵۶۱
هفتم ۵۵۳، ۵۵۵، ۲۸۵۸
هفته ۵۳۹، ۵۵۴
هفده ۲۸۶۵
هفدهم ۲۸۶۶
هلاکت ۸۰۰۶
هلاک‌کردن ۸۰۰۲
هم ۳۰۵۰، ۴۵۱۸
هم‌اکنون ۷۳۰۲
همال ۱۵۲، ۹۰۲
همان ۱۹۰۶، ۱۹۰۷، ۹۸۲۶، ۹۸۲۷
همان‌دم ۱۱۰۶۵
همان‌قدر ۳۱۳۳، ۹۷۷۲
همان‌قدرکه ۳۱۳۴
همانند ۱۰۳۷، ۲۲۵۰، ۲۲۶۵، ۲۲۶۶، ۲۲۶۷، ۵۳۰۸، ۵۳۲۲، ۵۳۵۴، ۵۴۴۰
همانند در زیبایی ۱۹۰۰
همانندی ۵۲۰۹، ۷۴۲۴
هم‌بدن ۱۰۴۸
هم‌بستری ۱۹۲۸
هم‌پایه ۳۱۸
هم‌پایه در حرمت ۱۹۲۶
همّت ۱۱۰۱
هم‌جا ۳۲۶
هم‌چنین ۵۴۸۷
هم‌خانه ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۲۷
هم‌دردی ۴۳۷۲، ۸۸۲۲، ۸۸۲۶، ۹۱۲۵، ۱۰۷۲۹، ۱۱۱۸۰
همراه ۱۵۲، ۳۱۹، ۱۲۹۹، ۱۹۳۲، ۳۴۵۰، ۳۵۵۳، ۵۸۵۲، ۵۸۶۴، ۵۸۶۷، ۶۷۹۰، ۶۹۹۳، ۷۰۳۲، ۷۲۵۷، ۷۴۰۳
همراه‌بردن ۱۲۲۷، ۱۷۳۹، ۶۹۷۸، ۷۳۶۴، ۹۲۱۲، ۹۲۲۴، ۹۳۹۵، ۹۷۵۲
هم‌رأی ۳۱۵، ۱۹۰۲
هم‌رأیی ۳۱۶
همزادمانی ۱۰۹۸۴
هم‌زبان ۱۵۷۸
هم‌ساز ۱۰۸۶
هم‌سان ۲۲۶۷
همسایه ۳۴۵۱، ۳۷۰۷
هم‌سخن ۳۲۳
همسر ۳۴۶۲، ۶۵۳۶
همسران ۹۹۶۱، ۱۰۳۷۰
همسر پسر ۹۳۶۶
هم‌سطح ۲۲۵۲
همسفر ۳۱۹، ۱۹۳۲
هم‌شکل ۱۹۰۰
هم‌صحبت ۳۲۳
هم‌فکر ۳۱۵
هم‌فکری ۳۱۶
همکار ۵۴۱۲
همگان ۱۰۴۸۱
همگونه ۱۰۳۷، ۱۰۳۹
همگی ۶۵، ۲۲۵۵، ۵۱۷۹، ۵۳۰۸، ۵۳۱۶، ۸۷۲۸، ۸۷۵۶، ۸۷۷۰، ۱۰۴۵۱، ۱۰۴۶۵
هم‌مزه ۲۲۴۸
هم‌مکان ۳۲۶
هم‌منزل ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۲۷
هموار ۵۴۳۳، ۵۴۷۹
هموارشده ۶۵۱۰
هموارکردن ۶۵۰۸، ۷۵۱۴
همواره ۶۴۶
هم‌وطن ۱۸۴۹، ۱۹۰۵، ۵۷۲۶، ۶۳۶۴
همه ۶۵، ۸۷۹، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۷، ۴۷۳۱، ۵۱۷۹، ۵۳۰۸، ۵۳۱۶، ۸۷۲۸، ۸۷۵۶، ۸۷۷۰، ۹۰۴۸، ۱۰۴۵۱، ۱۰۴۶۵، ۱۰۴۶۷، ۱۰۴۶۹، ۱۰۴۷۷
همه‌جا ۱۰۲۰۷، ۱۰۴۵۳، ۱۰۴۵۶، ۱۰۴۷۳
همه‌چیز ۱۰۴۵۲، ۱۰۴۶۷، ۱۰۴۶۸، ۱۰۴۷۲
همه‌خوبی ۱۰۴۷۵
همه‌دانا ۱۰۴۵۹
همه‌دانش ۱۰۴۶۰
همه‌رنگ ۱۰۴۶۳

نیک ۶۲۵۷، ۹۴۳۳
نیک‌پی ۹۴۴۹
نیکوکار ۸۲۱۳، ۹۴۱۳، ۹۴۲۲، ۹۴۴۶
نیکوکاری ۸۱۸۳، ۸۱۸۷، ۹۴۱۴، ۹۴۱۵، ۹۴۱۷، ۹۴۲۰، ۹۴۴۱، ۹۴۵۷
نیلوفر ۹۶۳۹
نیلوفر آبی ۱۹۲۱، ۱۰۱۲۳، ۱۰۱۲۴
نیم ۶۲۶۰
نیم‌تاج ۳۷۳۹
نیمروز ۶۲۷۷، ۶۲۷۸، ۶۲۷۹، ۸۶۵۰
نیمکت ۷۲۳۸
نیم‌نیم ۶۲۷۰
نیمه ۶۲۷۴، ۶۲۸۱
نیمه‌شب ۶۲۸۰
نیندوخته ۵۷۳۴
نیوشاگ ۵۹۳۶
نیوشاگان ۵۹۰۳، ۵۹۴۳
نیوشاگان زن ۵۹۳۸، ۵۹۳۹
نیوشاگ زن ۵۹۳۷
نیوشیدن ۵۹۰۲

و

و ۳۰۱، ۱۲۴۸، ۱۴۱۵، ۱۴۱۷، ۱۴۷۸، ۱۵۰۷، ۱۸۰۳، ۱۸۳۹، ۲۴۳۵، ۴۵۱۸، ۸۵۲۰، ۸۵۴۱، ۹۷۲۵، ۱۱۰۲۵، ۱۱۵۱۶
وابستگی ۵۲، ۶۷۹۰
وابسته به‌اندرون ۹۷۳
وابسته به کلیسا ۴۸۲۵
واحد ۲۲۴۳
واحد پول ۸۹۹۱
واحد حجم مایع ۶۴۵۴
واحد زمان ۴۸۰۷، ۸۵۴۰
واحد طول ۷۶، ۲۳۹، ۱۵۲۷، ۹۹۱۲، ۱۰۳۴۱، ۱۱۰۴۰
واحد گنجایش ۴۷۹۷، ۴۷۹۸، ۶۸۱۷
واحد وزن ۲۸۶۴، ۳۵۸۰، ۶۶۷۶، ۶۸۹۹، ۶۹۱۸، ۸۹۹۱
واد ۹۸۸۷
وادار به انکار کردن ۱۳۲۳
وارث ۷۸۳۲
وارد ۷۰۲۳، ۹۵۷۴
واردشدن ۹۵۷۳، ۹۷۵۵
واردشونده ۷۰۲۳
واردکردن ۱۱۷۱، ۱۱۷۹، ۵۲۵۱
واژگون ۷۷۲۵، ۷۷۴۹
واژگون‌بین ۷۷۵۰
واسطه‌گری ۵۵۹۶
واشامه ۹۸۶۵
واضح ۱۸۵
واقع‌شدن ۸۰۸۱
واگذارکردن ۱۳۵۰
والدین ۴۴۷۵، ۵۲۴۷
وام ۶۴۴۳، ۶۴۵۳، ۸۲۰۲
واماندن ۱۳۳۱
وتر ۸۸۵۱
و تو ۹۷۲۷
وجب ۱۰۳۴۱
وجدان ۴۲۲۵، ۴۵۲۶
وجود ۱۵۶۸، ۱۶۷۳، ۱۷۱۶، ۲۰۰۴، ۸۷۹۵، ۹۰۱۲، ۹۰۱۳
وجودداشتن ۸۷۹۶، ۹۰۵۱
وحشت ۶۲۲، ۲۰۶۰، ۲۶۷۰، ۳۲۸۷، ۱۰۰۴۸، ۱۰۵۶۳، ۱۰۵۸۱، ۱۱۵۶۵
وحشت‌زده ۹۱۲۱
وحشتناک ۱۰۵۶۴، ۱۰۵۶۵، ۱۰۵۸۳، ۱۰۵۸۵
وحشتناک‌تر ۱۰۵۸۴
وحشی ۲۷۳۱، ۸۴۲۴
وحی ۱۰۴۰۲، ۱۰۴۰۵
وخشغن ۱۰۲۲۰، ۱۰۲۶۴
و دیگر ۹۷۲۵
وِرّاث ۷۸۳۱
ورجاوندی ۱۰۱۳۸
ورد ۳۹۴، ۵۳۸۷، ۷۹۰۱، ۹۳۱۸
وردخواندن ۷۸۹۸، ۷۹۰۱، ۷۹۰۲
ورغنه ۹۸۵۵
ورقه‌ها ۶۵۰۹
ورم ۲۹۲۰، ۳۵۳۹
ورم‌کرده ۳۵۴۱، ۵۰۴۲
ورود ۲۲۲۰، ۷۰۲۱، ۹۷۵۴، ۹۷۵۶، ۱۱۲۴۴
ورهرام روز ۱۰۱۰۸، ۱۰۲۲۰، ۱۰۲۶۴
ورهران ۱۰۱۰۸
وزارت ۵۳۱۲
وزغ ۳۱۸۵، ۳۱۸۷
وزنه ۷۶۶۰
وزیدن ۹۸۶۱
وزیر ۵۳۱۱، ۱۰۱۷۰
وزیر مشاور ۲۴۶۳
وسط ۵۵۹۰، ۵۵۹۳، ۵۵۹۴
وسطی ۵۵۹۵
وسعت ۶۸۱۲، ۱۰۹۵۰، ۱۰۹۵۴
وسعت فکر ۱۰۹۵۱
وسوسه ۱۱۳۰۵
وسوسه‌شدن ۱۱۳۰۶، ۱۱۳۱۰
وسوسه‌شده ۱۱۳۱۳
وسیع ۶۸۱۶، ۱۰۹۴۹
وسیع‌تر ۳۴۹۶، ۱۰۹۵۳
وسیله ۱۰۷۸، ۵۲۹۹، ۷۱۰۸، ۷۱۱۳
وسیله‌ی حجامت ۴۷۳۴
وسیله‌ی سوختن ۸۸۰۳
وسیله‌ی کشیدن ۲۱۰۳
وشغن ۱۰۲۱۹
وصال ۳۹۷۴
وصل‌کردن ۳۰۱۷، ۶۶۰۵، ۶۷۷۴
وطن ۱۴۱۲
وطنی ۸۳۹۲
وظیفه ۸۶۹۴
وظیفه‌شناس ۸۱۸، ۸۴۲، ۸۹۶۸
وعده ۶۶۰۹، ۱۰۴۸۶، ۱۰۴۸۹
وعده‌دادن ۶۳۸۵، ۶۶۰۸، ۱۰۴۹۴
وعده داده ۱۰۴۹۱
وعده‌دهنده ۶۶۱۰
وفور ۲۵۰۶
وقت ۸۳۴، ۲۳۱۸، ۱۱۳۱۷، ۱۱۳۲۳
وقت چاشت ۳۸۷۲
وقتی ۳۲۹۸
وقتی‌که ۲۱۶۵، ۲۱۷۰، ۲۱۸۵، ۳۱۴۴، ۳۱۴۵، ۳۱۵۲، ۴۷۰۳، ۴۷۰۴، ۵۱۴۶، ۵۳۶۸
وقفه ۶۵۷۷
وکیل ۳۶۵۱
ولگرد ۸۴۳۹
ولی ۷۴۳۲، ۱۱۰۳۳
ولیعهد ۱۰۵۱۷
ونوس ۳۴۱۰
وهم ۲۷۹۱
وَهمن‌روز ۷۶۸، ۱۰۷۳۱
ویران ۴۹۰۱، ۴۹۷۲، ۵۸۱۶، ۸۷۸۵، ۱۰۰۷۸
ویران‌شدن ۱۰۳۹۱، ۱۱۵۸۶
ویران‌کردن ۱۵۶۱، ۳۸۷۴، ۳۹۱۲، ۵۸۱۵، ۶۳۲۷، ۹۱۱۶، ۱۰۰۴۴، ۱۰۰۶۷، ۱۰۰۷۴، ۱۰۰۷۶، ۱۰۳۷۵، ۱۰۳۹۰، ۱۰۹۷۴، ۱۱۵۸۶
ویران‌کننده ۲۲۲۶، ۶۳۲۶
ویرانگر ۳۹۴۲، ۷۰۹۴، ۱۰۰۵۴، ۱۰۷۵۹
ویرانی ۴۹۷۵، ۷۴۴۲، ۷۵۰۰، ۱۰۳۷۲، ۱۰۹۷۲، ۱۰۹۸۱
ویرایشِ ۹۹۷۴
ویشپَرکر ۱۰۵۱۵

هـ

هابیل ۴۵۶۰
هار ۲۳۶، ۱۵۲۴

نقش و نگار ۶۸۵۶
نقص ۱۳۱۲، ۱۴۶۲، ۴۷۳۵، ۴۷۶۴، ۴۷۶۵، ۱۰۹۸۵
نقص عضو ۸۶۵۱
نقطه‌ی پرگار ۴۸۴۵
نقل ۷۰۷۳
نکرده ۶۴۴۱
نکوهیده ۸۰۸۲
نگارستان ۷۷۴۱
نگارگر ۵۹۵۶
نگاه‌کردن ۷۲۸۱، ۹۵۸۱
نگاه‌کن ۵۸۳۹
نگذشتنی ۵۷۴۲
نگران ۱۷۲۹، ۹۱۲۱، ۹۱۲۴، ۱۰۵۴۴
نگران‌شدن ۳۵۷۶
نگرانی ۶۷۶، ۲۳۱۴، ۸۱۳۷، ۱۰۳۱۰
نگرنده ۹۵۸۳
نگریستن ۹۵۸۱، ۹۵۸۴، ۹۵۸۷، ۹۷۴۴
نگفته ۵۸۲۱
نگهبان ۶۵۱۴، ۶۵۲۸، ۶۷۹۹
نگهدارخانه ۸۸۹۴
نگهدارنده ۳۴۱۶، ۳۴۲۲، ۳۴۳۰، ۶۵۲۹، ۶۷۶۱، ۶۷۶۲، ۶۸۰۵
نگهدارنده‌ی شکوه ۲۱۰۵، ۱۰۶۷۲
نگهداری ۳۴۱۷، ۶۵۵۲، ۷۲۷۲
نگهداری‌شدن ۴۶۰۸
نگهداری‌شده ۶۵۴۶، ۶۷۶۳، ۱۱۲۸۲
نگهداری‌کردن ۴۰۴۰، ۶۵۵۰، ۶۵۵۳، ۶۷۵۹
نگهداری نفس از گناه ۶۵۳۹
نگه‌داشتن ۳۴۱۴، ۳۵۸۳، ۴۵۷۷، ۱۱۲۷۸
نگه‌داشته ۳۵۸۶، ۴۵۷۸
نم ۲۳۰۶، ۵۹۸۹، ۵۹۹۴، ۶۰۱۵، ۱۱۲۵۴
نما ۷۷۲۱، ۷۷۲۲
نماد ۹۸۲، ۸۴۵۱
نماز ۵۹۶۶، ۵۹۶۷، ۵۹۷۰
نمازبردن ۵۹۷۱
نمایش ۴۷۸
نمایشی ۱۰۳۶۲
نمایندگی ۵۰۰
نماینده ۷۴۷۹
نم باران ۹۸۵۷
نمد ۶۰۰۲
نم‌دار ۵۸۷۳، ۵۸۷۶
نمره ۵۴۰۵
نمک ۵۹۷۳
نمک سنگ ۹۱۳۵
نمکی ۵۹۷۲
نمودار ۱۷۲۸، ۱۷۷۷
نمودن ۱۷۲۵، ۱۷۲۶
نمونه ۶۶۴، ۵۹۹۰
ننگ ۶۰۱۴، ۸۰۸۴
ننوشته ۵۸۰۱
نَنَئی ۶۰۱۲، ۶۰۲۰
نو ۶۱۰۹، ۶۱۱۵، ۶۱۲۵، ۶۱۸۸
نوآوری ۶۱۰۸
نَوا ۶۰۲۴
نوا ۶۱۰۷، ۱۱۳۴۲، ۱۱۶۰۵
نواختن ۱۱۳۳۱، ۱۱۵۴۶، ۱۱۶۰۲
نواکت ۶۱۸۲
نوبت ۱۲۵۳، ۴۸۸۷، ۶۵۲۲، ۷۲۴۹، ۷۲۹۹، ۱۰۹۲۸
نوبتی ۴۸۸۹
نوبهار ۲۷۴۱، ۳۸۸۶
نوجوان ۵۰۱۹، ۱۰۲۹۲
نوح ۶۱۳۱
نود ۶۱۱۴
نور ۱۵۰۵، ۷۸۰۷، ۷۹۶۰
نورافشان ۴۵۰۰
نورتاب ۴۵۰۰
نورد ۶۱۴۶
نوردیدن ۶۱۴۵
نوروز ۶۱۳۰
نوزده ۵۸۲۷
نوزدهم ۶۱۷۳
نوسرد ۵۸۲۵
نوشابه ۳۲۶۵، ۳۲۶۷، ۳۲۷۷
نوشتن ۵۲۰۱، ۶۰۲۱، ۶۰۳۲، ۶۰۳۵، ۶۰۴۱، ۶۰۴۷، ۶۲۸۴
نوشته ۶۰۲۲، ۶۰۳۲، ۶۰۳۴، ۶۰۳۸، ۶۰۴۳، ۶۰۴۵، ۸۲۲۸
نوش‌دارو ۶۱۵۳، ۶۱۵۶، ۶۱۶۰
نوش‌دارویی ۶۱۵۶، ۶۱۶۰
نوشدگان ۶۱۸۷
نوشنده ۳۲۶۴
نوشیدنی ۳۲۷۸، ۳۲۸۴
نوشین ۶۱۷۰
نوع ۲۵۳۸، ۳۸۸۸، ۴۳۷۶، ۶۷۹۰، ۷۱۲۰، ۱۰۰۵۸، ۱۱۳۴۵
نوعی چسب ۴۷۷۶
نوعی مشروب الکلی ۴۶۰۶
نوفه ۶۱۲۲
نوک ۶۱۳۳، ۷۶۰۹
نوکث ۶۱۸۲
نوک‌دراز ۲۸۲۱
نوک‌زدن ۳۷۰۹
نومذهبان ۶۱۸۷
نومید ۵۲۲۰
نومیدی ۲۱۸۰، ۲۷۳۰
نوه ۶۰۳۶، ۶۰۵۰
نویدن ۵۸۱۹، ۶۱۰۱
نویسنده ۶۰۴۸
نویسه ۱۸۹۳، ۱۰۰۴۷
نوین ۶۱۲۵
نَه ۵۱۴۷، ۵۸۳۸، ۵۷۱۳، ۶۱۹۸
نُه ۶۰۹۹، ۶۱۰۵
نهاد ۱۹۷۹
نهادن ۱۹۶۶، ۱۹۶۹، ۱۹۷۰، ۱۹۷۱، ۶۰۳۳، ۶۰۷۳، ۶۰۹۲، ۶۳۱۵، ۶۶۸۷، ۷۹۴۹، ۹۸۶۳، ۹۸۶۴
نهاده ۵۳۱، ۱۹۶۲، ۱۹۷۲، ۱۹۸۰، ۶۰۷۴، ۶۰۷۵، ۶۳۳۷
نُه‌گانه ۶۱۲۱
نهم ۵۸۲۳، ۶۱۳۷، ۶۱۳۹
نهمین ۵۸۲۳
نهنگ ۴۸۷۸
نِی ۱۶۶۸
نیا ۶۲۰۰
نیاز ۱۲۱۷، ۴۳۱۱، ۶۲۱۸
نیازمند ۱۲۱۸، ۶۲۰۵، ۶۲۲۰، ۶۲۲۲
نیافتنی ۵۱۵۳، ۵۷۰۹
نیافته ۵۸۰۷
نیافریده ۵۸۰۷
نیاک ۱۲۰۵
نیاکان ۱۲۰۵
نیامرزیدنی ۸۱۹۳
نیایش ۵۸۸۹، ۵۹۷۰، ۱۰۹۸۹
نیایشی ۱۰۹۸۸
نیّت ۵۲۰۰، ۵۶۶۱
نیرو ۱۵۱، ۴۱۲۰، ۹۵۰۲، ۹۵۰۹، ۹۵۱۳، ۱۱۲۰۸
نیروانا ۶۲۸۶، ۶۲۸۷
نیروبخشی ۱۱۰۳۸
نیرومند ۹۹، ۱۴۶۴، ۱۵۲۰، ۹۵۰۵، ۹۵۱۱، ۹۷۱۸، ۹۹۰۹، ۱۱۲۱۰، ۱۱۲۱۱، ۱۱۲۱۳، ۱۱۲۱۶
نیرومندتر ۱۱۲۱۴
نیزه ۲۳۷۳
نیسان ۶۲۹۶، ۶۲۹۷
نیست ۶۰۶۷، ۶۲۹۹، ۶۳۱۱، ۶۳۳۱
نیست‌شده ۶۰۹۰
نیستی ۶۰۷۰، ۶۳۰۱
نیسن ۶۲۹۶
نیشابور ۴۸۸
نیشخند ۷۴۶۱
نیشِکرد ۱۰۲۲۲

نامیده‌شدن ۴۴۹۶، ۱۰۸۴۳
نامیرا ۹۰۳، ۵۷۹۵، ۶۱۵۷، ۶۱۶۴، ۶۱۶۷، ۶۱۶۹
نامیرایی ۶۱۵۹
نام یکی از خدایان مانوی ۶۸۰۴
نان ۵۹۰۸
نان‌پز ۵۹۰۹، ۵۹۱۰
نانوا ۵۹۰۹، ۵۹۱۰
ناو ۵۸۱۸، ۶۱۰۲
ناوبری ۶۱۲۳
ناوی ۵۸۳۳، ۶۱۰۴
ناهار ۵۷۵۰
ناهمانند ۵۷۷۸
ناهمگون ۵۷۷۸
ناهید ۵۸۳۶
نایاب ۵۷۰۹
نایافته ۵۷۰۹
نایب ۷۴۷۹
نایب‌السّلطنه ۳۷۳۴
نبرد ۳۳۵، ۷۲۴۴
نبیره ۶۰۳۶
نپخته ۴۰۵۱، ۴۰۵۴
نپذیرفتنی ۸۱۹۵
نتیجه ۷۹۸۵
نجات ۲۹۰۰، ۲۹۰۹، ۵۵۲۶، ۷۱۹۷، ۹۹۹۵، ۱۰۰۲۰، ۱۰۰۹۹، ۱۰۲۶۳، ۱۰۲۶۹، ۱۱۳۸۸، ۱۱۴۱۱
نجات‌دادن ۲۳۳۷، ۲۸۷۴، ۲۹۰۲، ۲۹۰۴، ۱۰۰۲۳، ۱۱۳۸۷، ۱۱۳۹۱، ۱۱۴۲۵
نجات‌یافتن ۲۹۰۲، ۲۹۰۳، ۲۹۰۴، ۱۱۳۸۶، ۱۱۳۸۷، ۱۱۴۲۱
نجات‌یافته ۲۹۰۶، ۱۱۴۲۳
نجّار ۳۵۷۴
نجوم ۲۴۳۰، ۲۹۱۵، ۱۰۰۰۱، ۱۰۰۰۴
نجیب ۴۲۶، ۶۶۷۲، ۶۶۸۰، ۸۷۲۵، ۱۰۵۰۲
نجیب‌زادگان ۲۲۸۷
نجیب‌زاده ۴۰۱، ۴۲۴، ۴۲۷، ۲۳۰۱، ۲۳۴۴، ۶۶۷۴، ۱۰۸۱۷
نخجیر ۵۹۲۱، ۵۹۲۵، ۶۱۹۲
نخست ۵۵۲، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۱۲۹۰، ۱۲۹۱، ۱۲۹۴، ۴۰۱۲، ۴۰۱۴، ۷۲۳۹، ۸۳۳۹، ۸۳۵۲، ۸۹۴۰، ۸۹۴۲
نخستین ۶۸۲، ۶۹۱، ۱۲۹۲، ۱۲۹۴، ۴۰۱۴، ۶۰۵۵، ۶۹۰۵، ۷۲۴۰، ۸۹۴۲
نخستین عنصر ۱۴۸۴، ۳۹۴۰
نخ کردن ۷۷۴۷
ندامت ۵۹۷۴، ۵۹۷۸، ۵۹۸۰، ۵۹۸۳
ندانستنی ۵۷۴۷
ندیمه ۱۳۲۲، ۲۱۹۹
نر ۳۷۱۸، ۶۲۹۱، ۱۰۲۲۹
نَرجَمیک ۱۰۹۸۴
نرد ۶۰۶۰
نرم ۵۹۹۵، ۹۶۶۰، ۹۶۶۱
نرم‌تر ۶۰۰۰
نرم‌ترین ۱۰۱۴۵
نرمش ۵۷۸۶، ۵۹۹۹
نرمی ۹۶۶۳
نر و ماده ۳۶۷۸
نریسف یزد ۶۰۵۳، ۶۰۶۲، ۱۱۱۲۶
نریسیده ۵۸۱۰
نزار ۱۱۱۸۹
نزاری ۶۳۶۵، ۱۱۱۷۵
نزاع ۹۸۸، ۹۹۳، ۱۰۳۸، ۱۱۹۴، ۱۱۹۵، ۳۱۷۵، ۵۸۹۸، ۷۶۴۷، ۷۶۶۶، ۷۷۱۸، ۸۱۳۰، ۹۸۱۳، ۱۱۲۴۸
نزد ۶۹۰۹
نزدیک ۲۵۰۰، ۵۸۵۲، ۵۸۵۷، ۵۸۶۷، ۶۴۰۳، ۶۶۸۲، ۶۸۹۸، ۶۹۰۹، ۶۹۱۳
نزدیک به نابودی ۱۱۴۲۸
نزدیک‌تر ۶۹۱۵
نزدیک‌شدن ۲۵۰۲، ۲۵۰۹، ۶۹۱۱
نزدیکی ۲۵۰۰
نزول ۱۸۹۱
نژاد ۵۰۶۱، ۶۷۴۸، ۱۰۲۷۴
نُس ۶۰۱۷، ۶۰۶۳
نساخته ۵۷۳۵
نسخه ۳۳۱، ۸۳۷۳
نسل ۶۰۰، ۴۷۶۸، ۴۹۷۷، ۱۰۲۷۴
نسیم ۲۶۹۸، ۳۸۶۶
نشأت گرفته ۶۲۵۵
نشادر ۶۱۵۵
نشان ۱۵۹، ۷۳۵، ۹۸۲، ۱۵۴۴، ۱۷۲۸، ۲۴۷۹، ۲۶۲۶، ۲۷۴۷، ۳۷۲۱، ۵۹۲۳، ۷۱۲۰، ۷۱۳۰، ۱۰۶۵۸
نشان‌دادن ۹۸۵، ۱۱۲۴، ۱۱۲۵، ۱۷۲۶، ۱۷۷۶، ۵۳۶۷، ۵۵۰۲، ۶۷۸۰، ۶۷۸۳، ۷۰۵۷، ۷۰۵۹، ۷۱۲۷، ۷۶۴۶، ۷۹۹۴، ۹۱۰۲، ۹۱۱۰، ۹۱۳۹
نشاندن ۱۸۹۸، ۶۰۷۳، ۶۰۹۲
نشان‌دهنده ۱۷۷۹، ۹۱۰۸، ۹۱۲۹
نشان‌گذاشتن ۷۱۲۷
نشانه ۱۷۷۷، ۲۰۹۲، ۹۱۰۷
نشانه‌ی عددی ۱۰۸۰۱
نشانه‌ی نوشتاری ۱۸۹۳، ۱۰۰۴۷
نشست ۶۲۳۵
نشستن ۶۰۶۸، ۶۰۶۹، ۶۲۳۲، ۶۳۰۰، ۷۲۳۵، ۷۵۳۴، ۷۵۳۵
نشسته ۶۰۷۱، ۶۲۳۶، ۶۳۰۲، ۶۳۰۴، ۶۳۱۰
نشو کردن ۱۶۳۴
نشیمن ۶۲۳۵
نشیمنگاه ۸۴۶۶، ۹۷۹۷
نصب ۷۵۱۵
نصب‌شده ۱۰۵۰۸، ۱۰۵۱۰
نصف ۶۲۶۰، ۶۲۸۱
نصف‌النّهار ۶۲۷۶
نصف‌نصف ۶۲۷۰
نظام ۶۱۳۸، ۹۳۷۰
نظامی ۴۶۵۹
نظر ۵۱۸۹
نظرباز ۷۳۹۸
نظرقربانی ۶۵۴۷
نظم ۷۸۷۵، ۷۸۷۶، ۷۹۵۲
نعمت ۳۴۷۴، ۱۰۸۹۸
نغرن ۱۰۱۳، ۵۹۱۳
نغز ۵۹۵۱
نَفْس ۷۰۳
نفاق ۲۹۵۳
نفت ۵۸۸۸
نفرت ۴۶۱۴، ۶۷۱۸، ۹۶۳۳، ۱۱۵۹۰، ۱۱۵۹۳، ۱۱۵۹۵
نفرت‌انگیز ۴۶۱۳، ۷۵۶۰
نفرت‌داشتن ۱۱۵۹۴، ۱۱۵۹۸
نفرین ۵۸۸۵، ۵۸۸۶، ۵۸۸۷
نفرین‌شده ۵۸۷۲، ۵۸۸۴
نفس ۲۶۹۵، ۳۸۶۶، ۹۸۸۹
نفس روشن ۸۵۹۹
نفس روشنی ۸۵۹۹
نفس زنده ۴۲۸۰
نفع ۳۶۴۲، ۶۵۷۶
نفی کردن ۱۳۲۳
نقّاش ۴۸۸۴، ۵۹۵۶
نقّاشی ۶۸۵۷
نقّاشی باسوزن ۱۰۵۰۷
نقره ۴۹۰۳، ۵۷۵۶، ۵۷۶۳، ۵۷۷۱
نقره‌فام ۵۷۵۸
نقره‌گون ۵۷۶۲
نقره‌یی ۵۷۵۹، ۵۷۶۵، ۵۷۶۹، ۵۷۷۰، ۵۷۷۲، ۵۷۷۳
نقش ۹۸۱، ۵۹۲۳، ۷۷۲۳، ۷۷۳۰، ۷۷۳۴، ۷۷۳۸، ۱۰۰۹۰، ۱۰۳۱۷، ۱۰۳۶۰
نقش‌دار ۶۸۵۶
نقش‌شده ۶۸۵۷
نقش کردن ۴۸۸۳
نقش کنده‌شده بر چوب ۱۵۴۴

میخکوب کردن ۱۰۵۰۶
می‌خوار ۵۲۹۱
میدان ۲۲۷۸
میدان جنگ ۳۳۹
میر ۵۶۳۷
میرآخور ۱۱۶
میرا ۵۶۴۴
میراب ۳۰۹
میراث ۷۸۳۰، ۸۳۸۵
میراث‌خوار ۷۸۳۲
میزغذا ۶۴۴۸
میش ۵۶۴۷، ۵۶۵۵
میش فوغ ۵۶۵۰
میغ ۵۶۱۴
میکائیل ۵۶۲۰
میل ۱۳، ۴۹۵، ۴۶۴۰، ۷۳۰۶، ۷۸۵۹، ۸۶۱۵، ۸۶۱۶، ۸۶۲۶، ۸۶۷۳، ۸۶۷۶
میلاد ۴۰۴
میل‌داشتن ۲۴۵، ۸۶۱۲
میل شدید ۲۴۷
میمون ۵۳۲۳، ۵۳۲۵
مینا ۹۱۳۴
مینویی ۹۸۸۲، ۹۸۹۷
میوه ۲۶۸۹، ۲۷۱۷، ۲۷۹۹، ۲۸۱۰، ۵۳۰۹، ۵۳۱۰
میوه‌دار ۲۸۰۱
میهن ۵۶۰۵
مئیترا ۵۲۷۲
مئیتریا ۵۶۶۴

ن

نا ۵۷۱۳
ناآگاه ۱۳۸۵، ۵۱۵۴
نابالغ ۵۱۵۰
ناباور ۵۳۹۴
ناباوری ۵۳۹۳، ۶۱۷۴
نابودشدن ۶۹۱۹، ۶۹۲۰
نابودشدنی ۶۳۳۸
نابودکردن ۵۴۸۴، ۸۰۰۲، ۱۰۹۷۴
نابودی ۶۰۷۰، ۱۰۳۷۲
نابه‌هنگام ۵۳۸۴، ۵۷۶۶، ۵۷۹۹
ناپاک ۵۱۶۰، ۵۳۵۱، ۵۳۷۴، ۵۳۹۷، ۵۴۰۹، ۵۶۹۲، ۸۶۳۵
ناپاک کردن ۸۱
ناپاکی ۹۲۲، ۵۳۹۸، ۵۳۹۹، ۵۴۰۰، ۸۶۲۹
ناپایدار ۱۳۶۴، ۵۸۰۶، ۸۰۶۷
ناپایداری ۱۳۶۵
ناپدید ۵۸۲۹، ۵۸۳۲، ۱۰۸۹۰
ناپدیدشدن ۱۲۷۶، ۱۰۳۴۳، ۱۰۵۳۳
ناپدیدی ۱۰۳۶۴، ۱۰۳۶۶
ناپسند ۱۱۵۹۱
ناپیدا ۵۸۳۲، ۸۳۸۷
ناپیدایی ۱۰۳۶۴
ناتوان ۳۲۸۵، ۳۶۶۲، ۳۶۶۴، ۳۷۹۵، ۴۲۹۸، ۶۳۶۶
ناتوان‌تر ۶۳۶۷
ناتوانی ۳۶۶۱، ۳۷۹۶، ۴۳۳۰، ۵۳۹۶، ۱۰۷۰۷
ناچار ۸۲۲۷
ناچیزتر ۴۹۰۴
ناحیه ۴۶۲، ۱۴۲۳، ۲۰۲۰، ۲۰۲۳، ۶۷۷۹
ناخالص ۳۶۰۰، ۳۶۰۱
ناخرسندی ۵۳۸۲
ناخن ۵۷۴۴، ۲۸۲۰
ناخواه ۵۷۵۴
نادان ۱۳۹۳، ۱۵۴۹، ۵۱۵۴، ۵۳۴۵، ۵۳۷۷، ۵۳۸۶، ۵۷۴۸
نادان‌تر ۵۳۴۶
نادانی ۱۳۹۰، ۴۶۵۱، ۵۳۴۷، ۵۳۷۸، ۵۳۸۰، ۵۳۸۵، ۶۱۲۷، ۸۸۳۲، ۱۰۰۷۰
نادرست ۳۴۶، ۱۲۶۰، ۵۷۵۲، ۶۴۰۸، ۶۷۶۷، ۶۷۷۰
نادم ۵۹۸۱، ۵۹۸۲
نادیده ۵۸۳۲
ناراحت ۳۶۱، ۳۹۶، ۱۷۲۹، ۳۰۷۲، ۴۱۸۶، ۶۰۵۶، ۱۰۷۰۲، ۱۱۴۰۶
ناراحت‌شدن ۱۱۴۰، ۹۰۴۵
ناراحت کردن ۱۰۳۶، ۱۴۱۱
ناراحتی ۱۴۱۰، ۱۷۵۱، ۲۳۱۴، ۴۱۰۱، ۶۰۵۷، ۹۱۲۲، ۹۵۶۱، ۱۰۲۵۴، ۱۰۸۴۹، ۱۱۴۰۵
ناراست ۱۳۱، ۵۱۴۸
نارشته ۵۸۱۰
نازارت ۵۷۳۳
نازک ۱۵۱۴، ۵۸۵۰، ۱۱۱۴۲
نازل‌تر ۶۲۶۲
نازنین ۵۸۵۰
نازیبا ۵۳۵۰
ناسالم ۵۷۵۲
ناسپاس ۸۱۸۹
ناسزاوار ۶۱۵۲
ناسُفته ۵۸۱۲
ناشایست ۵۳۵۰، ۵۳۹۵، ۵۸۳۵، ۶۱۱۳
ناشتا ۵۷۴۵
ناشنوا ۴۸۴۲
ناصری ۵۷۳۳
ناظر ۸۳۳
ناف ۵۷۱۷
نافذ ۱۴۶۶
نافرمان ۵۷۱۰، ۵۸۰۰
ناقص ۴۷۳۸، ۶۴۴۱
ناکافی ۵۱۵۱
ناکام ۹۶۴۱
ناکامل ۵۱۵۰، ۵۱۵۱
ناگهان ۱۲۵۶، ۲۲۵۴، ۳۲۴۴، ۶۶۸۴، ۶۷۰۵، ۷۵۱۰، ۷۵۱۳
ناگهانی ۹۶۴۰، ۹۶۶۲، ۹۶۸۹، ۹۶۹۰
نالان ۴۱۲۲، ۵۲۲۰
ناله ۴۱۱۹، ۷۳۳۱
ناله کردن ۲۰۲۸، ۴۱۲۱، ۶۲۶۶، ۷۳۳۰، ۹۸۸۸
نالیدن ۲۰۳۳، ۴۱۲۱، ۴۱۲۳، ۶۰۵۴
نام ۳۵۶۶، ۵۷۷۴، ۵۷۷۷
نامادری ۵۲۷۴
نام بدترین دوزخ ۶
نامبرده ۸۳۷۳
نام پسر شاهزاده سوداشن ۴۸۶۶
نامدار ۵۷۸۱، ۵۷۸۴
نام دارویی با خاصیّت دفع کننده ۱۳۴۲
نام‌داشتن ۵۷۷۵
نام دختر سوداشن ۳۱۵۳
نامردم ۵۷۸۷
نامرئی ۵۸۲۹
نامزد ۶۸۶۰
نامستقر ۵۷۳۵
نامسکوک ۵۷۵۶، ۵۷۷۱
نام شاهزاده‌ی سغدی ۳۸۰۵
نام شهر و کشوری ۹۱۹۰
نام شهری در چین ۴۸۲۲
نامطبوع ۵۳۹۵
نامفهوم ۵۳۷۷، ۵۷۴۷
نامقدّر ۵۷۳۲
نامکتوب ۵۸۰۱
نام‌گذاری ۱۰۰۳۷
نامناسب ۵۳۵۰، ۵۳۹۵، ۶۱۱۳، ۶۱۵۲
نام نیک ۹۴۴۳
نامه ۲۷۹۰، ۳۷۳۶، ۳۷۴۲، ۳۹۳۹، ۵۷۷۶، ۶۸۵۸، ۸۲۲۸، ۸۲۳۰
نام همسر شاهزاده سوداشن ۵۳۹۰
نامهیّا ۵۷۴۰
نامی ۵۱۲، ۵۷۸۱، ۵۷۸۴، ۵۷۹۳
نامیدن ۲۳۰۹، ۵۷۷۵، ۱۰۰۳۶
نامیده ۱۱۲۹۲

ملیّن ۵۴۸۶
ممانعت ۶۶۳۰
مملکت ۵۷۲۳
ممنوع ۶۶۴۱، ۶۷۲۴، ۷۱۴۲
ممنوع‌شدن ۲۹۸۰
من ۹۱۲، ۲۳۴۷، ۳۱۴۱، ۳۱۴۲، ۵۱۶۲، ۵۳۳۲، ۵۵۷۱، ۹۴۷۷، ۹۴۷۹، ۱۱۴۳۶
منادی ۲۳۴۱
مناسب ۲۵۳، ۲۵۴، ۱۰۸۲، ۱۰۸۳، ۱۰۸۶، ۱۵۳۲، ۱۸۰۱، ۵۵۷۴، ۶۵۷۱، ۶۵۸۸، ۶۷۳۱، ۶۷۳۳، ۶۷۳۹، ۸۶۱۳، ۸۶۹۴، ۸۶۹۵، ۸۶۹۶، ۹۳۴۲، ۹۳۴۳، ۱۱۱۲۷
مناسب‌بودن ۶۵۸۶، ۶۷۳۰، ۸۶۹۳
مناسب‌تر ۶۵۹۲
منتخب ۱۰۳۲۰
منتره ۵۳۸۷
منتره‌سپنت ۵۳۶۳، ۵۴۴۸
منتشرکردن ۷۰۹۱
منتظر ۳۳۴۴
منتظربودن ۶۶۵۳
منجمد ۷۹۰۰
منجوق ۵۵۶۴
منجی ۱۰۵۶، ۱۲۴۰، ۲۸۷۵، ۲۸۷۶، ۲۸۷۷، ۹۹۹۸، ۹۹۹۹، ۱۰۲۷۰، ۱۱۳۹۲
منجیر ۵۳۳۳
منحرف ۷۷۵۰، ۸۰۰۱
منحرف‌شدن ۲۱۳۲، ۶۸۷۰، ۱۱۴۵۴
مندرس ۹۹۴۹، ۱۰۲۴۸
مَندَل ۵۳۸۸
مَندَله ۵۳۸۸
منزل ۱۵۶۹، ۱۵۷۱، ۵۶۰۵، ۹۳۹۲
منزل‌قمر ۹۳۶۹
منزلگاه ۹۳۹۲
منزلگاه‌خدایان ۲۶۰۹
منزلگاه‌ها ۱۶۱۴
منزوی ۸۱۴۸، ۱۱۰۷۶
منسپند ۵۳۶۳
منسوب‌به آبان ۱۹۶، ۱۹۷
منسوب‌به نیم‌روز ۶۲۷۶
منطقةالبروج ۲۰۷۴
منظر ۴۰۲۸
منظّم ۷۹۵۱
منظم‌کردن ۹۹۶۵
منع ۳۰۱۳، ۶۶۹۵
منع‌شده ۶۶۴۱، ۶۷۲۴، ۶۸۵۹
منع‌کردن ۱۰۳۶، ۶۶۴۰، ۶۷۰۶، ۶۸۴۹، ۷۱۱۵
منفور ۶۷۲۰، ۸۰۱۵، ۱۱۵۸۸، ۱۱۵۸۹، ۱۱۵۹۱، ۱۱۵۹۷
منفورتر ۶۷۲۱
منقار ۴۸۳۵، ۵۰۰۶، ۶۱۳۳، ۹۳۱۰
منقبض‌شدن ۹۴۰۱
منقّش ۶۸۵۶
منقلب ۳۲۹، ۳۶۱
منقلب‌شدن ۲۰۵۴
منقلب‌کردن ۶۵۷۹
مو ۴۵۵۹، ۱۰۱۷۷، ۱۰۱۷۸، ۱۱۴۳۸
موادّ سوختنی ۱۸۲۷
مواظب ۱۰۹۳۳
مواظبت ۶۴۶۷، ۶۵۴۶
مواظبت‌کردن ۱۰۹۳۲
موبد ۵۳۱۱، ۵۳۱۷، ۵۵۱۷، ۸۵۲۱
موبور ۷۰۸
مؤثّر ۱۴۵۴
موج ساحلی ۱۰۱۶۳
موجود ۱۲۴، ۴۰۳، ۴۳۱، ۱۵۶۸، ۲۹۸۷، ۳۳۹۲، ۳۳۹۸، ۹۰۵۲، ۹۰۵۶، ۹۰۵۷
موجودات‌زنده ۲۳۵۵
موجود‌به ذات ۱۰۸۴۲
موجودی ۸۷۹۸
مورچه ۱۱۳۰۷، ۱۱۳۰۸
مورد ۵۵۳۵
موردپسند ۷۸۷۷، ۷۹۱۰
مورد‌توهین ۶۰۰۱
مورد‌ستم‌قرار‌گرفتن ۷۲۴۶
مورد‌سرزنش ۸۶۳۲
موردگمان ۱۹۰۳
مورد‌نیاز ۴۳۰۷، ۴۳۰۹، ۴۴۰۳، ۶۲۲۱
مورد‌نیازبودن ۴۴۵۸
موری ۵۵۵۲
موز ۶۵۴۴
موسی ۵۵۵۸
موسیقی ۱۱۳۳۱، ۱۱۶۰۵
موش ۵۵۵۷
موضوع ۱۵۳۴، ۶۸۱۰، ۸۷۳۱، ۸۷۳۸، ۹۹۲۸
موظّف ۱۲۸۷
موعود ۱۰۴۹۱
موفّق ۹۳۴۳، ۹۳۴۴
موفّق‌بودن ۱۰۸۰
موفّقیّت ۱۲۵۷، ۳۰۲۲، ۳۰۲۳، ۳۰۳۸، ۶۷۲۹، ۹۱۴۰
موکندن ۷۸۰۹
مول ۵۵۱۰
مؤمن ۱۴۸۳، ۱۴۸۵، ۱۵۰۱، ۳۷۶۷، ۳۷۷۲، ۳۹۷۶، ۷۱۵۸، ۸۳۴۲، ۸۳۴۵، ۸۳۵۱، ۸۳۵۹، ۸۳۶۲، ۱۰۱۷۲، ۱۰۱۷۴
مؤنّث ۱۶۹۷، ۱۷۰۸
موی ۴۳۸۳
موییدن ۶۲۶۶
مهاراجه ۵۳۰۷
مهارت ۴۱۲۰، ۴۷۸۴، ۴۸۴۹، ۷۱۰۸
مهارکردن ۱۴۰
مهتر ۵۴۹۳
مهر ۹۱۹، ۵۶۰۹، ۵۶۱۸، ۵۶۴۶، ۵۶۶۵
مُهر ۵۶۱۰، ۹۴۸۵
مهربان ۵۹۲۷، ۱۱۱۶۱، ۱۱۱۶۶، ۱۱۱۷۳، ۱۱۱۷۸، ۱۱۱۸۰
مهربان‌بودن ۱۱۱۸۸
مهربانی ۱۰۸۳۹، ۱۱۱۶۷، ۱۱۱۷۰، ۱۱۱۷۷، ۱۱۱۷۸، ۱۱۱۸۰
مهرروز ۵۵۶۸، ۵۶۵۵
مهرزدن ۹۴۸۴
مهرشده ۹۵۴۹، ۹۵۵۱
مهرکردن ۹۴۸۴، ۹۵۴۷
مهرکرده ۷۲۵۱
مهرگان ۲۵۷۲، ۲۵۷۳
مُهرنامه ۵۵۲۳
مهره ۵۵۶۴
مهریزَد ۵۶۵۹، ۱۰۵۱۵
مهریّه ۵۶۱۸
مهلت ۷۴۵۰
مهلک ۵۴۲۳، ۵۴۲۴
مهم ۵۶۹۹
مهمان ۴۳۰۴، ۴۳۰۵، ۶۱۸۶
مهمانخانه‌چی ۹۷۵۰
مهمان‌سرا ۱۵۹۸، ۱۶۲۸، ۲۳۹۱، ۸۱۸۶، ۹۷۴۷
مهمان‌سرادار ۹۷۵۰
مهمان‌سراها ۱۶۱۴
مهمان‌نوازی ۶۱۰
مَهیانه ۹۷۵۹
مهیب ۱۰۵۶۴، ۱۰۵۶۵
می ۵۲۸۵، ۵۲۹۵، ۵۵۱۱
میان ۵۲۸۶، ۵۳۰۰، ۵۵۹۰، ۵۵۹۴، ۵۵۹۷
میان‌تهی ۴۸۷۵
میانجی ۵۵۹۴، ۵۵۹۵
میانجی‌گری ۵۵۹۶
میانه ۵۳۰۰، ۵۵۹۳، ۵۵۹۵، ۵۵۹۷، ۵۶۱۳
میترا ۹۱۹، ۳۳۹۹، ۵۶۰۹، ۵۶۴۶
میترا‌خدا ۵۶۵۹
میثره ۵۶۰۹، ۵۶۴۶
میخ ۵۶۱۵، ۱۰۲۲۲
میخکوب‌شده ۱۰۲۲۷، ۱۰۵۱۰

مسن ۵۲۳۰، ۵۲۳۱
مَسند ۶۲۳۵، ۸۴۶۶
مسهل ۵۴۸۶
مسی ۸۵۶۷
مسیح ۷۹۴، ۵۴۹۷، ۱۰۵۲۹، ۱۱۰۱۵
مسیحا ۵۴۹۷
مسیحی ۹۶۶۷، ۹۶۶۹، ۹۶۷۰
مسیحیّت ۹۶۷۶
مسئله ۹۹۲۸
مشاور ۲۳۲۵، ۵۳۱۱، ۶۴۳۶
مشاور شاه ۲۴۶۳
مشاوره ۵۸۶۰
مشاهده ۳۸۵۳، ۸۷۰۸، ۱۰۴۰۲، ۱۰۴۰۵
مشاهده‌کردن ۹۵۸۴
مشتاق ۳۹۵۸، ۵۰۱۶، ۵۰۷۹، ۷۵۷۳
(سیّاره) مشتری ۱۰۱۶۵
مشتعل ۲۷۴، ۲۶۸۲، ۷۱۰۰، ۱۰۸۹۷
مشتعل‌شدن ۲۵۷
مشتعل‌کردن ۶۲۴۰
مشت و مال ۷۲۰۹
مشرف ۶۶۸۳
مشرق ۱۹۹۷، ۴۵۰۲، ۱۰۷۶۴، ۱۰۸۴۸
مشروب الکلی ۴۶۰۶، ۱۱۵۰۳
مشروب‌خوار ۱۱۵۰۴
مشروح ۷۰۵۰، ۱۰۳۴۸
مشعل ۱۸۲۷، ۳۵۴۵
مُشک ۵۲۳۸، ۱۰۹۵۶، ۱۱۰۹۹
مشکل ۹۲۱۸
مشکو ۲۲۰۴
مشکوک ۱۹۰۳
مشورت ۵۸۵۹، ۵۸۶۰، ۷۷۹۲، ۱۱۳۳۳
مشورت‌کردن ۵۸۵۸، ۵۸۷۷، ۵۸۷۸
مشوّق به تشرّف ۱۱۸۱
مشهور ۵۱۲، ۹۴۴۴
مشهوربودن ۱۱۵۴۷
مشیانه ۵۴۷۵
مشیّت الهی ۶۷۶۱
مصر ۵۲۸۰
مصرف‌شدن ۱۱۵۲۲
مصرف‌کردن ۱۱۵۲۰
مصری ۵۲۸۱
مصلوب ۹۰۸۸
مصمم ۵۶۲۶
مصیبت ۱۲۵۸، ۱۰۰۰۰
مضحک ۴۱۶۳، ۸۷۴۸
مضر ۸۰۶۵
مضطرب ۸۹۷۴، ۹۱۲۴
مطابق ۱۴۰۵، ۸۳۸۹
مطابق با شرع و سنّت ۳۵۹۴
مطابق میل ۸۶۸۸
مطرود ۲۰۳۷
مطلّع ۴۲۲۶، ۷۵۸۴
مطلوب ۴۳۶۱
مطمئن ۲۷۷۳، ۲۷۸۲، ۱۰۶۱۸، ۱۰۶۴۳
مطمئناً ۲۰۶۱
مطیع ۸۱۸، ۵۹۴۶، ۵۹۹۵، ۹۶۶۰
معاش ۵۲۴۸
معاصر ۱۵۷۸، ۴۷۲۲
معالجه ۳۰۴۸، ۸۳۰۱، ۸۳۲۵، ۱۱۴۸۴
معالجه‌شدن ۸۳۰۲، ۸۳۰۷
معامله ۵۰۰
معاهده ۲۷۲۶
معبد ۱۳۶۹، ۲۵۶۹، ۲۵۷۵، ۴۵۶۳، ۸۱۳۸، ۱۰۸۰۳
معبدبان ۲۵۷۸
معبد بودایی ۱۶۹۰
معبد مجوس ۵۵۱۶
معترض ۸۷۸۲
معتقد ۸۳۵۱، ۸۳۶۱
معجزه ۴۷۲۹، ۴۸۲۸، ۴۸۹۹، ۵۱۴۵، ۹۶۸۱، ۱۰۱۳۸، ۱۰۱۴۱، ۱۰۱۹۴
معجزه‌آسا ۴۸۲۹، ۱۰۱۴۳
معجزه‌گر ۱۰۱۳۹، ۱۰۱۹۵
معراج ۲۱۳۸، ۸۸۴۷
معرفت ۱۰۴۶۰
معرّفی‌کردن ۷۰۵۷، ۷۰۵۹، ۱۱۴۳۳
معطّر ۲۷۳۲، ۲۷۳۳، ۲۸۸۳، ۲۸۸۴، ۲۸۸۶، ۲۸۹۴، ۸۸۱۱
معطّرکردن ۲۸۷۹
معلّم ۳۲، ۴۵۰۵، ۵۵۰۷، ۱۰۸۰۲، ۱۰۸۵۱
معلول ۴۸۶، ۹۴۳، ۱۵۴۶، ۸۶۴۸، ۸۶۴۹، ۱۰۲۸۸، ۱۰۲۹۰
معمار بزرگ ۲۴۵۷
معمولی ۶۶۳
معنوی ۹۸۸۱، ۹۸۸۲
معنی ۶۰۸۰، ۶۰۸۲، ۶۳۲۰، ۸۰۶۶
معهذا ۱۱۰۳۳
معیشت ۹۹۰
مغ ۵۳۱۵، ۵۵۱۲
مغان ۵۵۱۶، ۵۵۲۰
مغانه ۵۵۱۳
مغذّی ۴۴۳۳، ۶۷۶۴
مغرب ۳۱۲۶، ۱۰۷۷۱
مغرور ۴۴۱۶، ۴۴۳۹، ۱۰۲۰۱
مغز استخوان ۵۳۱۸
مغ‌کده ۵۵۱۶
مغ‌کشی ۵۵۲۱
مغلوب ۱۰۰۹۱
مفسّر ۷۰۴۳، ۹۶۸۳
مفصل ۶۸۰۶، ۸۲۸۰، ۱۱۰۳۲
مفهوم ۸۰۶۶
مفید ۶۶۸۶، ۸۴۶۷
مفیدبودن ۷۸۹۷
مقابل ۷۵۵۵، ۷۸۵۶، ۸۰۳۹، ۸۳۳۸
مقام ۶۹۷، ۶۷۹۲، ۸۷۰۶
مقام بودا ۸۲۶۲
مقام کشیشی ۳۷۷۴
مقام گزیده‌ی مانوی ۱۴۹۱
مقاومت‌کردن در مقابل ۶۶۳۱
مقتول ۷۶۶۷، ۷۶۹۶
مقدار ۴۹۰۲
مقداری ۲۴۱۹
مقدّس ۶۷۲، ۱۶۲۹، ۲۵۵۲، ۲۵۶۶، ۴۰۳۰، ۵۳۲۱، ۷۴۳۹، ۹۴۳۷، ۱۱۰۹۶، ۱۱۱۲۸، ۱۱۳۶۸
مقروض ۸۲۰۳
مقصّر ۴۴۷۱، ۴۴۷۳
مقطع ۸۲۸۰
مقلاصیّه ۵۳۲۴
مقلاصی‌ها ۵۳۲۴
مقوّی ۷۳۱۷
مقیم ۱۵۷۵، ۵۶۳۲
مکاشفه ۳۷۲۴، ۴۰۲۹، ۸۷۰۸
مکان ۲۴۰، ۱۴۲۳، ۱۶۸۳، ۱۷۰۳، ۲۴۴۳، ۳۷۸۴، ۹۷۹۷، ۹۷۹۹، ۱۰۲۷۷، ۱۰۲۸۶، ۱۱۰۵۶
مکان دیو ۳۸۱۴
مکتب ۱۱۰۵۱، ۱۱۲۸۷
مکتوب ۳۹۳۹
مکر ۴۷۳۹، ۵۳۵۲، ۵۳۵۶
مکشوف ۸۷۵۹
مگس ۵۵۱۸
مگس‌پران ۱۳۱۸
مُل ۵۲۹۵، ۵۵۱۱
ملاّح ۵۸۳۳، ۶۱۰۴
ملاقات ۶۶۹۲، ۶۶۹۳
ملاقات‌کردن ۶۷۰۹
ملّت ۵۷۱۶، ۵۷۳۶، ۵۷۳۸، ۸۴۹۳
ملحد ۲۹۹۵، ۵۱۲۹، ۷۷۵۲
ملعون ۵۸۸۴
مِلک ۱۷۱۰
ملکه ۲۴۵۸، ۳۴۶۵، ۴۴۷۰، ۶۴۴۴، ۱۰۶۰۵، ۱۰۶۶۳، ۱۰۶۷۴، ۱۰۸۰۹، ۱۰۸۲۵
ملّی ۵۷۲۱، ۵۷۲۲، ۵۷۳۹

مدام ۵، ۹۴۲
مداوم ۵۶۶۷، ۷۵۸۱، ۸۱۴۲
مدّت ۳۴۳، ۱۵۷۷، ۲۱۳۹، ۴۵۳۰
مدّت داشتن ۶۷۶۰
مدح ۹۸۹
مدخل ۹۵۱۵، ۹۷۵۴
مدرک ۷۸۹۵
مدفوع ۲۴۸۱، ۲۴۸۳، ۴۳۶۴
مدفون ۱۱۱۲، ۱۷۹۹، ۳۷۲۰، ۶۲۳۱
مدفون در زمین ۱۱۲۲۸
مدوّر ۱۵۸۰
مدیر ۱۰۱۷۰
مدیون ۱۲۸۷، ۸۹۶۸
مذبح ۵۲۸۹
مذهب ۳۷۵۳، ۳۷۷۶
مرا ۹۱۲، ۵۳۳۲، ۵۵۷۱، ۹۴۷۷، ۹۴۷۹
مرازنه ۵۴۱۸
مراقبت ۴۹۹، ۵۰۰، ۸۸۶، ۹۴۶
مربوط ۵۷۶
مربوط به بعد از غذا ۷۴۹۱
مربوط به پا ۶۴۱۶
مربوط به تازی ۹۵۲۶
مربوط به چشم ۳۲۰۵
مربوط به‌دین ۳۷۷۷
مربوط به شاگرد ۳۵۹۰
مربوط به شهر ۴۷۷۸
مربوط به فرسنگ ۵۰۸، ۲۸۳۲
مرتاض ۴۱۱۲، ۸۵۰۵
مرتّب ۷۸۹۰، ۷۸۹۴، ۹۹۶۶
مرتّب کردن ۹۴۱، ۵۳۳۴، ۷۵۱۴، ۱۰۳۴۵
مرتبه ۸۷۰۶
مرتد ۳۴۶، ۳۵۸، ۲۹۹۵، ۷۷۲۵، ۷۷۵۰، ۷۷۵۲
مرتع ۳۲۵۰، ۵۴۳۴، ۶۵۴۱
مرتفع ۱۵۸۲، ۸۸۰۷
مرخص کردن ۳۹۹۵
مرخصی ۲۰۰، ۱۲۸۲
مرد ۳۷۱۸، ۵۴۲۹، ۵۴۵۵، ۵۴۷۴
مرد آزاد ۴۲۴، ۲۳۴۴
مرداب ۳۱۸۶
مرداد ۴۵۶۱
مردادروز ۵۴۵۳، ۵۵۴۰
مردانگی ۵۴۵۱
مردانه ۱۰۴۳۹
مردد ۵۴۵۳
مرد دین ۳۷۵۵
مردگان ۵۵۵۱
مردگی ۵۵۴۱
مردم ۱۱۳۰، ۱۴۵۸، ۵۴۵۸، ۵۴۶۲، ۵۴۷۳، ۵۷۱۶، ۵۷۲۴، ۵۷۳۶، ۵۷۴۱، ۸۴۲۹، ۸۴۹۳، ۱۱۳۵۲
مردمان ۲۴۰۰، ۵۴۵۷، ۵۴۶۰
مردم عامی ۸۴۹۷
مردمک چشم ۱۶۰۱، ۳۷۴۳
مردم‌کش ۵۴۷۲
مردمی ۵۴۶۸، ۵۴۷۰، ۵۴۷۱
مردن ۵۴۵۰، ۵۵۳۴، ۵۶۳۸، ۵۶۴۰
مردنی ۵۶۳۹، ۵۶۴۴
مردود ۷۱۴۲، ۷۴۹۰
مرده ۵۵۴۷، ۵۵۵۰
مرده از تشنگی ۳۲۷۶
مرده از گرسنگی ۶۴۰، ۱۸۱۰، ۳۵۲۵
مرده‌ریگ ۸۳۸۵
مرز ۵۰۴۸، ۶۸۵۱، ۹۶۰۸، ۱۰۰۶۳، ۱۰۰۶۶، ۱۰۳۹۲
مرزبان ۸۲۸۹، ۱۰۰۶۵، ۱۰۰۷۳
مرزبانی ۶۸۵۱
مرصّع ۷۸۷۰، ۷۸۷۱
مرض ۸۴۰۱، ۸۴۱۸
مرض زردی ۱۱۵۸۴
مرطوب ۵۸۷۳، ۵۸۷۴، ۵۸۷۶
مَرغ ۵۴۳۴، ۵۴۳۱
مُرغ ۹۰۱، ۵۴۳۲
مرغابی ۴۸۲۴
مرغزار ۵۴۳۱، ۵۴۳۴
مرغ سنجدخوار ۹۱۳۴
مرغندخواره ۵۴۴۱
مَرغوله ۵۴۴۳
مَرکب ۲۴۷۱، ۲۴۷۲، ۲۴۸۷
مرکّب ۵۳۲۰
مرکز جهان ۳۴۰۳
مرگ ۵۴۱۹، ۵۴۲۰، ۵۴۲۱، ۵۵۳۲، ۵۵۴۱، ۵۵۴۶، ۵۵۴۸، ۵۵۴۹، ۵۶۰۸، ۵۶۳۹، ۵۶۴۰، ۶۹۱۴، ۸۳۷۱، ۹۶۴۱
مرگبار ۵۴۲۳، ۵۴۲۴
مرگ موش ۵۵۵۹
مرگ و میر ۵۶۴۳
مَرو ۵۴۳۰
مروارید ۵۴۳۵، ۵۵۳۱، ۵۵۶۴
مروارید سفتار ۵۴۳۶
مروارید سنب ۵۴۳۶
مرورود ۵۴۷۷
مریض ۸۴۰۲، ۸۴۰۳، ۸۴۱۹، ۱۰۸۶۰
مریم ۵۴۸۳
مرئی ۳۲۷۴، ۱۰۴۰۳، ۱۰۴۰۹، ۱۰۴۱۱
مزاحمت ۸۱۲۷
مزامیر ۵۶۹۰
مزد ۵۶۷۵، ۷۱۴۳، ۷۳۳۴، ۱۱۱۴۵
مزداپرست ۵۶۹۳
مزدکاری ۵۴۱۸
مزدور ۴۸۲۳، ۵۴۱۸
مزدوری ۵۴۱۸
مزمور ۵۶۹۰
مَزَن ۵۶۹۱
مزه ۲۲۹۵، ۱۱۲۳۷
مزیخندا ۵۶۷۹، ۱۰۸۷۸
مزیّن ۱۳۱۹، ۱۳۹۸، ۶۴۳۹، ۸۳۰۹
مزیّن کردن ۷۸۶۷، ۸۳۱۱
مژده ۲۲۷۹، ۲۳۰۳، ۵۶۸۸
مژده‌آورنده ۵۵۶۵، ۵۵۶۷
مژه ۵۶۷۶
مژه‌زدن ۶۲۸۲
مژیخندا ۵۶۷۹
مس ۸۵۶۱
مسافت ۱۱۲۲۵
مسافر ۸۴۱۰، ۸۴۱۱
مسافوغ ۵۴۸۹
مساوی ۷۶۵، ۱۰۲۸
مَست ۱۲۶۹، ۵۶۴۵
مُست ۵۵۵۶
مستحکم ۸۴۶۸
مستخدم ۱۶۰۵
مستخدم زن ۱۶۰۸، ۱۶۱۰
مستقبل ۱۴۰۶، ۵۷۰۸
مستقر ۵۳۱، ۱۸۹۷، ۱۹۶۷، ۱۹۸۰، ۳۹۲۳، ۶۰۳۹، ۶۰۷۴، ۶۰۷۵، ۶۶۸۳، ۷۹۵۵
مستقربودن ۱۷۲۷
مستقرشدن ۶۰۸۷
مستقل ۱۹۹۹، ۸۶۸۴، ۸۶۸۵
مستقیم ۱۲۵۶، ۶۶۸۴، ۷۴۲۷، ۱۰۱۹۸، ۱۰۵۶۸
مُسته ۵۵۵۶
مستی ۵۴۹۰
مستی‌آور ۵۴۹۱
مسخره ۱۵۳۶، ۴۶۷۴، ۴۶۷۵، ۷۴۶۱، ۸۷۴۸، ۹۰۹۰
مسخره‌کردن ۲۳۹۶، ۴۵۳۵، ۹۰۸۹
مسدود ۱۳۶۰، ۱۵۲۲، ۷۸۳۹، ۷۸۴۰
مسدودکردن ۷۸۳۶
مسطّح ۵۴۳۳، ۵۴۷۹
مَسکن ۱۵۶۹، ۱۵۷۱، ۳۵۴۰، ۵۶۲۷
مسکّن ۱۰۲۹۳
مسلّح ۱۰۲۵، ۵۶۸۳، ۱۱۵۵۳
مسلّط‌شدن ۱۰۱۶
مسموع ۷۶۹۹

ماهانه ۵۲۵۵
ماه اوّل سال ۵۸۲۵
ماه بَغ ۵۲۵۴
ماه پنجم سال ۱۷۶۵، ۹۳۰۵
ماه چهارم سال ۷۴۳۶
ماه دوازدهم سال ۷۴۱، ۲۰۹۷
ماه دوازدهم سال سغدی ۱۰۶۶۲
ماه دوّم سال ۴۴۴۲، ۱۰۷۵۰
ماه دهم سال ۵۴۸۹، ۵۶۵۰، ۹۵۶۹
ماهر ۴۸۴۷، ۴۸۴۸، ۴۸۵۰، ۱۰۵۹۰
ماه روز ۵۲۶۱
ماه سوّم سال ۶۲۹۶، ۶۲۹۷
ماه ششم سال ۴۵۴۹، ۱۰۸۷۸
ماه ششم سال سغدی ۵۶۷۹، ۸۴۶۴
ماه کامل ۷۲۳۶
ماه نو ۲۵۷۹، ۲۶۰۷، ۵۲۶۰، ۵۸۳۰، ۶۱۸۳
ماه نهم سال ۲۹۰۱
ماه هفتم سال ۲۵۷۲، ۲۵۷۳
ماهی ۴۷۹۱، ۴۸۰۹، ۴۸۷۸، ۵۲۳۴
ماه یازدهم سال ۴۶۱۱، ۱۱۵۳۸، ۱۱۵۴۲
ماهیان ۴۷۹۶
ماهیچه ۹۳۶۵
ماهیچه‌ی ساق پا ۹۱۵۶
ماهیگیر ۴۸۰۰
ماهیگیری ۴۸۰۲
مایحتاج ۶۲۲۱
مایل به سیاه ۹۱۷۸
مایل کردن ۱۹۴۴
مایه ۵۲۳۷، ۷۷۵۷
مبارزه ۱۰۳۸، ۲۰۴۳، ۲۰۷۰، ۲۰۷۷، ۲۱۱۸
مباشر ۸۳۳
مبتلا به بیماری ۶۷۰۴
مبلغ ۴۹۰۲
مُبلّغ دینی ۳۷۷۵
متأثر ۶۰۵۶، ۱۱۱۷۳
متأثّربودن ۹۶۴۹
متأثّرشدن ۱۱۱۷۶
متأثّر کردن ۱۴۱۱
متانت ۵۹۹۹
متجلّی ۶۲۵۵، ۶۷۸۴
متحرّک ۸۴، ۶۱۴۶، ۶۸۴۵
متحمّل‌شدن ۳۰۲۱
مترجم ۷۲۷۵، ۹۶۸۳
متروک ۷۱۳۵، ۸۴۲۴
متشکّر ۱۰۰۶۴
متّصل ۵، ۵۷۶، ۹۳۵، ۷۶۰۶، ۷۶۲۵
متّصل‌شدن ۵۱۵
متعادل ۷۷۶۱
متعجّب ۶۳۲، ۹۶۲
متعجّب‌شدن ۹۶۱، ۵۳۴۳
متعدّد ۵۶۹۹
متعفّن ۴۱۲۵، ۴۱۳۸
متفاوت ۱۲۰۴، ۸۰۶۰
متفکّر ۹۲۶۴، ۹۲۶۶، ۹۲۷۲، ۹۲۷۶
متکبّر ۴۴۱۶، ۶۲۶۳، ۱۰۲۰۱
متّکی ۷۹۵۵
متمرکز ۴۹۳
متناسب با ۶۲۱۶
متن تمثیلی ۳۹۵
متوالی ۵۸۵۴
متوجّه ۶۵۵۱، ۹۲۷۶
متورّم ۴۰۱۳، ۵۰۴۲
متوقّف ۹۵۳
متوقّف‌شدن ۹۵۰، ۹۵۸، ۵۳۳۷، ۱۱۳۹۵
متوقّف کردن ۱۱۳۹۴
متولّد ۱۲۳، ۴۰۰، ۴۱۳، ۴۴۷، ۲۳۳۸، ۲۳۴۵
متولّدشدن ۱۲۵، ۱۲۷، ۴۰۵، ۴۱۱، ۲۳۶۹
مثال ۶۶۴
مثانه ۳۰۹۴
مثل ۱۰۳۹، ۲۲۶۵، ۵۱۷۰، ۵۱۹۱، ۵۱۹۴، ۵۲۰۸، ۵۳۱۶، ۷۴۲۵، ۸۴۵۱، ۱۰۰۹۴
مثله‌شده ۲۰۴۴
مجادله ۳۱۷۵
مجازات ۲۶۴۶، ۲۷۰۰
مجازات مرگ ۵۴۲۰
مجبور کردن ۱۴۶۱
مجتمع ۱۱۵۹، ۱۶۷۱
مجرّب ۳۹۸۵
مجرم ۷۶۷، ۱۲۸۵، ۷۷۲۹، ۸۰۴۹
مجروح ۸۴۶۲
مجری ۸۲۸
مجزّا شدن ۱۰۰۵۰
مجلّل ۱۰۴۹۷
مجموع اسناد ۷۲۶۴
مجموعه ۱۷۰
مجوس ۵۳۱۵، ۵۵۱۲، ۵۵۱۳، ۵۵۱۶
مجوسان ۵۵۲۰
مجوسیّت ۵۵۱۹
مجهّز کردن ۷۲۲۷
محافظ ۳۴۱۶، ۳۴۳۰، ۶۴۹۶، ۶۵۲۱، ۶۵۵۱، ۶۷۹۹
محافظت کردن ۶۵۲۴
محبّت ۳۹۷۷، ۵۶۶۵، ۷۳۴۷، ۷۳۵۱، ۷۳۹۶، ۷۳۹۷، ۹۴۳۰
محبوب ۲۱۸
محتاج ۶۲۰۵
محترم ۱۵۹۷، ۱۶۲۲، ۴۵۰۵، ۶۵۰۲، ۶۵۰۳، ۶۵۰۷، ۶۵۴۳، ۶۶۹۸، ۷۶۲۹، ۷۶۳۰، ۸۴۷۳، ۱۱۱۴۲، ۱۱۳۸۴
محتضر ۶۹۱۴
محجوب ۳۹۴۸
محدودیّت ۷۴۶۸
محراب ۵۲۸۹
محرّک ۶۰۱۰
محروم ۷۱۱۰، ۷۱۳۱، ۱۱۶۰۸
محروم کردن ۷۱۱۶، ۷۱۴۴
محصور ۷۰۷۷
محصول ۳۸
محفوظ ۶۷۶۳
محفوظ ماندن ۵۳۷۱
محقّر ۴۱۱۵
محکم ۴۱۳۹، ۱۰۳۲۱، ۱۰۶۴۳
محکوم ۲۰۶۶
محکوم‌شدن ۲۰۵۸
محکوم کردن ۲۰۵۷، ۷۱۳۹
محکومیّت ۷۱۳۷
محل ۱۷۰۳، ۲۰۲۰، ۲۰۲۳، ۸۹۸۴، ۸۹۹۶، ۹۷۴۷
محلّ استخوان ۱۵۶۳
محلّ استقرار ۱۹۶۸
محلّ پیوند ۱۱۰۳۲
محلّ خدایان ۲۵۶۷
محلّ طلوع ۱۵۸۳
محلّ محافظت گلّه ۶۵۴۱
محلّی ۲۰۲۴، ۲۰۲۵، ۵۷۲۱، ۵۷۲۲، ۵۷۳۹
محوّطه ۷۰۷۷
محوّطه‌ی محصوره ۷۰۸۷
محونشدنی ۵۷۴۲
مخالف ۵۴۰۱، ۷۷۲۵، ۷۷۴۹، ۷۸۰۱، ۷۸۵۶، ۸۷۸۲
مخالفت ۱۶۱۳، ۷۸۰۳
مختصر ۹۴۵، ۱۰۲۳۳
مختلف ۱۲۱۵، ۱۲۲۰، ۴۲۴۲، ۴۲۵۶، ۶۲۱۹، ۶۲۲۵
مختلف‌تر ۶۲۲۶
مخدوم ۱۵۹۷، ۸۹۰۹
مخزن ۹۳۰، ۱۰۸۰۷
مخصوص ۷۲۴۷
مخصوص قربانی ۳۵۷۲
مخفی ۶۸۶۷، ۷۶۹۷
مخفی کردن ۶۸۶۶
مخلوط ۷۸۴۸
مخلوق ۶۹، ۴۹۷
مد (جزر و مد) ۳۱۶۲

۵۲۹۴، ۸۵۸۴، ۹۶۳۹، ۱۰۴۹۶
گیاه طبّی معطّر ۲۷۲۴
گیاه نورسته ۱۱۴۸۳
گیاهی ۳۴۲۶، ۳۴۲۸
گیج ۵۰۸۷، ۷۲۳۷، ۷۵۴۵
گیرا ۷۶۸۷
گیرایی ۱۰، ۲۷۴۵
گیرنده ۹۰۸۳
گیسو ۱۰۱۷۷، ۱۰۱۷۸

ل

لاد ۳۴۴۰
لازم ۴۳۰۷، ۴۳۰۹، ۴۴۰۳
لازم‌بودن ۴۴۵۸، ۶۵۸۶، ۸۶۹۳
لازم‌ترین ۴۳۱۰
لازم داشتن ۴۲۹۲
لاغر ۸۳۱، ۴۵۲۵، ۴۹۰۰
لاک‌پشت ۵۱۲۵
لال ۴۶۲۹، ۴۶۷۱، ۵۸۵۱
لامسه ۱۰، ۱۳۰۶، ۲۷۴۵
لانه‌ی مار ۵۱۱۳
لایق ۲۳۴۰، ۲۷۳۶، ۲۸۴۹، ۵۰۱۶، ۵۰۷۹
لایه ۳۹۸۸
لاییدن ۸۴۳۷، ۸۴۴۵
لب ۷۲۱۳
لباس ۵۸۹۷، ۵۹۳۰، ۷۷۷۴
لباس‌پوشیدن ۷۷۶۹، ۷۷۷۲
لباس درآوردن ۲۶۷۵، ۲۶۷۶، ۳۸۳۲، ۳۸۷۹، ۶۹۳۳
لباس رزم ۲۳۱۲، ۷۸۶۶، ۱۱۵۴۳
لب‌شکری ۴۶۹۹
لب‌ها ۷۵۱۷
لپّی ۸۵۵۴
لجباز ۱۶۸۱، ۸۲۳۷، ۸۷۸۱، ۱۰۵۳۴
لجبازی ۹۹۸۵
لحظه ۴۹۱۳، ۶۵۷۷
لخت ۲۵۷۶
لخته ۵۴۳۷
لذّت ۶۶۴۹، ۷۹۱۶
لذیذ ۲۸۹۹
لرز ۹۱۸۳
لرزان ۲۸۵۰
لرزاندن ۵۸۱۹
لرزش ۲۶۷۰، ۹۱۸۳، ۱۰۲۹۸
لرزیدن ۴۷۱، ۲۴۶۸، ۲۶۴۰، ۴۰۰۳، ۹۱۶۲، ۹۳۰۰، ۹۳۰۹، ۹۶۶۶، ۹۹۶۷، ۱۰۴۲۶
لِسپَردَک ۳۶۳۹
لشگرکشی ۱۵۹۵
لطف ۹۴۲۰، ۱۰۸۹۸، ۱۰۹۰۴
لطف بودا ۸۲۵۹
لغزیدن ۲۶۳۸، ۲۷۶۹
لقب بودا ۱۴۱۸، ۵۲۷۲، ۵۶۶۴، ۸۸۲۴، ۸۸۲۹
لک‌شده ۸۰۱۰
لگام ۲۹۷۹
لگد ۶۸۲۰
لگدمال ۷۲۱۶
لگدمال‌کردن ۷۳۳۲
لمس‌کردن ۱۳۰۵، ۵۴۷۸، ۶۶۷۹، ۷۴۳۸، ۷۴۴۰
لنگ ۹۲۳۹
لوتوس ۱۹۲۱، ۱۰۱۲۳، ۱۰۱۲۴
لوچ ۷۸۰
لوحه ۹۵۰۰
لوحه‌ی نقش‌دار ۶۵۱۲
لوحه‌ی یادبود ۵۴۵۲
لویانگ ۸۹۵۶
لهیده ۵۸۶۸
لیاقت ۵۰۱۷، ۵۰۸۰
لیر ۸۶۵۳
لیسیدن ۸۶۵۴
لیشتن ۸۶۵۴
لیکن ۶۴۵۲
لینج ۳۷۶۹
لیوه ۳۷۹۹، ۳۸۰۰

م

ما ۸۹۲، ۵۱۷۳، ۵۱۷۵، ۵۲۵۲، ۵۳۳۱، ۵۷۱۳
ما از آنها ۵۲۵۹
مابقی ۷۳۶۹
ماترک ۷۰۱۲، ۸۳۸۵
ماخ ۵۲۶۱
ماخیرج ۵۲۶۱
مادر ۹۲۰، ۵۲۴۴
مادرخوانده ۱۱۵۵۱
مادر رستگاران ۱۴۲۶
مادرزن ۷۷۶
مادر زندگی ۱۴۲۶، ۸۴۳۳
مادر و پدر ۵۲۴۷
مادری ۸۹۰
مادَندَر ۱۱۵۵۱
ماده ۱۶۹۷، ۱۷۰۸، ۸۹۹۹
مادّه ۷۷۵۷
مادّی ۲۲۴۰، ۴۲۰۲، ۹۶۲۰
مار ۵۱۱۲، ۵۱۱۳
ما را ۵۳۳۱
مارپیچ‌رفتن ۱۱۹۱
مارستان ۵۷۵۵
مارگیر ۵۲۱۹، ۵۲۲۶
مارمولک ۴۸۵۴
ماروت ۴۵۶۱
مارها ۴۸۴۱
مازید ۵۲۷۴
ماضی ۴۲۶۸
مال ۲۷۴۲، ۴۱۷۵، ۴۵۲۸، ۷۱۱۱، ۹۴۰۹
مال آن ۱۰۲۷۸
مال او ۴۵۲۸، ۱۰۸۶۹
مال تو ۹۷۰۱
مال‌دوستی ۳۹۵۹
مالیات ۲۹۴۶
مالیدن ۹۶۳، ۹۷۴، ۳۴۴۸، ۵۴۸۵، ۵۹۸۴، ۷۲۰۹
مأمن ۵۰۳۷
مأمور ۱۹۴۳، ۳۶۵۱
مأمور جمع‌آوری مالیات ۲۹۴۶
مأموریّت ۳۶۴۵
ماندگار ۵۶۲۸، ۵۶۳۵، ۸۷۹۸
ماندن ۹۵۸، ۱۵۶۷، ۱۵۷۲، ۵۲۷۱، ۵۳۳۷، ۵۶۲۳، ۶۰۶۹، ۶۴۵۸، ۶۴۸۲
ماندنی ۱۵۷۴، ۵۶۲۸
مانده ۷۳۶۹، ۹۰۵۲، ۹۰۵۷
مانع ۳۹۹۸، ۶۶۳۰، ۶۷۱۴، ۸۳۳۱
مانند ۳۱۲، ۱۰۳۵، ۱۰۳۹، ۲۲۵۰، ۳۲۴۲، ۴۳۸۵، ۴۳۹۴، ۵۱۹۱، ۵۱۹۳، ۵۱۹۴، ۵۱۹۹، ۵۲۰۸، ۵۳۱۶، ۵۶۲۹، ۷۶۷۱، ۹۸۱۶، ۹۸۲۸، ۹۸۲۹، ۹۸۳۱، ۹۸۳۳، ۱۰۰۹۴، ۱۰۹۴۲
مانندبودن ۵۶۲۵
مانند جن ۱۰۹۷۸
مانند خدایان ۲۵۵۰
مانند کفتار ۵۴۲
مانوی ۶۷۹، ۱۴۹۱، ۱۷۶۲، ۲۳۳۶، ۲۴۳۰، ۳۷۵۵، ۳۷۵۷، ۳۷۵۸، ۳۷۵۹، ۳۷۶۰، ۳۷۶۴، ۳۸۳۳، ۵۰۰۹، ۵۱۸۶، ۵۳۲۴، ۵۴۱۳، ۵۶۱۸، ۵۹۰۴، ۹۹۵۴، ۱۰۵۱۵، ۱۰۸۴۰، ۱۰۹۸۹
مانی ۳۰۰، ۶۵۴، ۳۸۶۶، ۵۲۱۰، ۵۲۲۸، ۵۴۴۷، ۵۴۴۹، ۸۴۸۳، ۸۸۲۱، ۸۸۳۱، ۹۱۳۸، ۱۰۹۸۴
ماورا ۱۹۳۵، ۹۶۳۰
ماه ۱۷۸۶، ۳۹۴۳، ۵۱۷۴، ۵۲۵۳، ۵۲۵۵، ۱۱۰۰۶

گریستن ۷۳۳۰، ۸۴۳۷، ۸۴۴۵، ۱۰۷۳۳، ۱۱۱۸۱
گریه ۷۴۴، ۲۰۸۵
گریه‌آور ۸۴۵۰
گریه‌کردن ۲۰۳۳، ۴۱۲۴، ۴۳۷۸، ۸۴۳۷، ۸۴۴۵
گزارش ۶۸۵۸، ۷۰۴۱، ۹۹۴۴، ۱۰۳۲۳، ۱۰۳۴۶
گزند ۱۰۰۴۹
گزندرسان ۲۰۵۱، ۱۰۳۸۶
گزندکار ۱۰۳۸۶
گزیدگان ۳۷۵۵
گزیدگان کلیسای مانوی ۳۷۶۴
گُزیدن ۱۸۶۳، ۹۹۴۷، ۹۹۵۱، ۱۰۳۱۳، ۱۰۳۱۴
گَزیدن ۱۱۵۲۵، ۱۱۵۲۶
گزیده ۱۴۸۳، ۳۷۷۲، ۱۰۳۲۰
گزیده‌ی امّت مانوی ۹۹۵۴
گزیده‌ی مانوی ۳۷۵۷
گستاخ ۹۰۰۱، ۹۳۵۸
گستردن ۹۶۶، ۲۷۳۷، ۳۴۸۰، ۳۸۴۱، ۴۰۳۵، ۵۳۶۶، ۶۹۳۹، ۷۰۲۸، ۷۰۸۱، ۷۰۸۶، ۷۲۳۱، ۷۲۳۲، ۷۲۵۳، ۷۴۰۲، ۱۰۳۵۱
گسترده ۹۶۷، ۴۰۳۶، ۷۰۸۲، ۷۰۸۳، ۱۰۲۳۵، ۱۰۳۵۲، ۱۰۷۸۶
گسترش ۲۱۶۲، ۳۴۷۰، ۱۰۲۳۵، ۱۰۹۵۰، ۱۰۹۵۴
گسترش‌دادن ۷۰۹۱
گسستن ۵۱۰، ۱۹۹۵
گشاد ۴۴۹۰، ۱۰۲۱۵، ۱۰۷۱۶، ۱۰۸۳۲
گشادکام ۱۰۲۱۶
گشایش ۴۴۸۸، ۹۹۹۷، ۱۰۸۳۳
گشاینده ۹۹۹۸
گشتن ۷۲۹۴، ۹۸۵۴، ۱۱۲۵۵
گشن ۱۰۲۲۹
گفتار ۱۵۳۴
گفتگو ۱۱۲۱۹
گفتگوکردن ۱۱۲۲۰
گفتن ۴۳۶۳، ۶۶۵۶، ۶۶۵۹، ۶۶۹۹، ۷۹۲۷، ۷۹۳۰، ۷۹۳۳، ۸۰۷۹، ۹۷۷۳، ۱۰۰۰۵، ۱۰۰۳۰
گفتنی ۷۰۷۴
گفته ۱۰۰۳۲
گفته‌شدن ۱۰۰۱۸
گل ۴۱۹۲، ۴۲۷۳، ۸۷۴۷
گُل ۱۶۰۲، ۱۶۳۷، ۱۶۴۰، ۷۴۳۵، ۸۸۸۱، ۱۰۱۴۹
گلایه‌کنان ۸۴۴۶
گل‌باز ۷۳۴۶
گلبرگ ۷۱۸۵
گل‌دوست ۷۳۴۶
گل‌سرخ ۱۰۱۴۹
گلگونه ۴۳۹۲
گلو ۱۷۵۴، ۷۷۲۸
گلوگیر ۱۵۲۲
گلوله ۵۴۳۷، ۵۴۴۱
گلوی‌گرفته ۱۷۵۵
گلّه ۴۵۲۳، ۶۵۴۱، ۸۴۹۴
گلی ۴۱۹۶، ۴۲۷۳
گُلی ۱۶۳۹، ۱۰۱۵۳
گم ۱۰۸۹۰
گماشته‌ی خیرات ۹۲۸۰
گمان ۳۴۶۱، ۳۴۹۰، ۳۴۹۲، ۱۰۹۸۵
گمراه ۲۱۴۸، ۲۱۸۱
گمراه‌شدن ۳۴۵، ۳۸۳۰، ۳۸۶۱، ۳۸۶۲
گمراه‌شده ۳۸۶۳
گمراه‌کردن ۱۴۴۴، ۲۱۷۹، ۳۸۶۰، ۳۸۶۲
گمراه‌کننده ۵۷۸۰، ۶۴۶۹
گمراهی ۲۱۸۰، ۳۸۵۷
گم‌شدن ۳۴۴
گمشده ۶۹۰۶، ۸۳۸۷
گم‌کردن ۶۴۴۹، ۶۸۷۷، ۶۹۱۹
گمنام ۴۶۸۹
گناه ۴۶۴، ۵۸۲، ۸۱۲، ۸۲۷، ۸۴۱، ۲۶۳۹، ۳۰۹۸، ۳۸۵۷، ۴۳۰۶، ۴۹۵۰، ۸۹۲۲، ۹۶۳۷
گناهکار ۴۶۶، ۷۶۷، ۸۴۰، ۱۲۸۵، ۱۶۶۳، ۳۰۹۷، ۴۱۵۶، ۴۳۱۳، ۴۵۸۳، ۴۹۵۱، ۴۹۵۲، ۵۰۲۵، ۷۷۲۹، ۸۰۴۹، ۹۶۳۷
گناهکارترین ۲۶۲۷
گناه محکوم به مرگ ۵۶۱۱
گناه نابخشودنی ۵۶۱۱
گنج ۲۷۴۲، ۴۵۵۲، ۴۵۵۴، ۶۵۶۹، ۷۱۱۱، ۷۶۳۱
گنج زندگی ۸۸۲۱، ۸۸۳۱
گنجشگ ۹۱۱۲
گنجور ۹۳۲، ۴۵۵۳
گنجه ۴۷۹۰
گند ۴۱۲۶، ۴۱۴۹
گندروا ۴۷۷۵، ۱۰۱۱۸
گندم ۴۱۶۲
گنده ۴۱۲۶
گنده‌خور ۸۶۳۳
گنگ ۴۶۲۹، ۴۶۷۱
گوارا ۲۸۹۹
گوارش ۷۲
گواه ۱۰۳۰۹
گواهی ۱۰۳۰۸
گوتاما ۴۶۷۹
گودال ۹۲۰۶، ۱۱۴۷۰، ۱۱۵۳۷
گور ۱۵۶۳، ۳۵۳۲، ۳۹۳۶، ۳۹۳۸، ۴۵۵۱، ۴۷۸۲، ۷۲۹۷، ۸۷۹۲، ۱۱۵۳۷
گوزن ۴۰۷۹، ۴۵۱۷
گوزو ۷۳۶۱
گوژ ۵۰۸۱
گوسفند ۱۳۰۱، ۱۳۱۵، ۷۴۳۱، ۷۴۵۳، ۹۰۰۹
گوش ۴۴۵۰، ۴۴۵۴
گوشت ۱۳۵۵، ۱۰۹۰۸، ۱۰۹۱۵، ۱۰۹۲۷
گوشت‌خوار ۱۳۵۸، ۱۰۹۰۹، ۱۰۹۱۳
گوشت‌دار ۱۰۹۱۰، ۱۰۹۲۰
گوشت ماهی ۴۸۰۹
گوشتی ۱۳۵۷، ۸۰۶۲، ۸۰۶۳، ۱۰۹۱۰، ۱۰۹۱۱، ۱۰۹۱۹، ۱۰۹۲۰، ۱۰۹۲۱
گوشت یا استخوان‌بندی گوسفند ۹۰۰۹
گوشزدکردن ۶۵۱۱
گوش سوراخ(شده) ۹۰۱۸
گوش‌کردن ۵۹۰۲، ۵۹۴۸
گوشمالی ۷۲۰۷
گوشه ۵۰۴۸
گوشه‌دار ۵۰۵۱
گوگرد ۴۳۷۰، ۵۳۳۳
گوگردی ۷۶۸۲
گولانج ۶۸۷۶
گول‌خوردن ۳۸۳۰
گوناگون ۱۲۱۵، ۱۲۲۰، ۴۲۴۲، ۴۲۵۶، ۶۲۱۹، ۱۰۲۴۳
گوناگونی ۱۲۱۶
گونه ۱۰۱۸، ۲۵۳۸، ۳۸۸۸، ۴۳۷۶، ۴۳۸۵، ۷۶۷۱، ۱۰۰۵۸، ۱۱۳۴۵
گونه‌ها ۱۱۳۵۱
گوهر ۸۵۲۶، ۱۰۴۷۴
گوهر آرزوبخش ۳۲۲۸، ۵۲۱۲
گوهرنما ۸۵۲۹
گویا ۹۷۷۵، ۹۷۷۷، ۹۷۸۹، ۱۰۲۸۲، ۱۱۲۲۶، ۱۱۵۵۸
گوینده ۹۷۷۵، ۹۷۷۷، ۹۷۸۹، ۱۱۲۲۶، ۱۱۵۵۸
گهر ۵۰۶۱
گهگاه ۲۴۴۲
گیاه ۴۹۴، ۸۵۸، ۲۹۱۹، ۵۴۱۷، ۵۵۵۹، ۸۲۰۵، ۸۵۶۴، ۱۰۱۵۵، ۱۰۴۹۵، ۱۰۵۸۶، ۱۰۶۲۶، ۱۱۴۰۰
گیاه دارویی ۲۴۳، ۱۵۱۸، ۱۵۱۹، ۴۶۹۶،

کود ۳۶۰۰
کودک ۸۶۴۰، ۹۵۱۹، ۹۷۶۱
کودکی ۴۳۲، ۸۶۴۳، ۹۷۶۰
کور ۱۱۲۷، ۵۰۳۲، ۵۰۳۵، ۸۸۳۶، ۱۱۳۵۹
کَوَر ۴۶۹۶
کوردل ۵۰۴۱
کور مادرزاد ۸۸۳۷
کوره ۱۰۶۱، ۱۸۲۴، ۹۶۰۹، ۱۱۳۲۸
کوره‌یی ۱۰۶۲
کوزه ۳۷۱۰، ۴۳۶۲، ۴۴۵۳، ۵۰۲۶، ۹۶۲۱
کوزه‌ی گلی ۱۰۸۰۷
کوس ۵۰۴۹
کوشا ۱۱۵۲، ۱۶۴۳، ۲۰۷۱، ۴۱۱۲، ۴۱۱۳، ۴۴۴۱
کوشان ۵۰۵۵، ۵۰۵۶
کوشانی ۸۵۷، ۵۰۵۶
کوشش ۹۷۸، ۱۱۳۵، ۱۱۵۰، ۲۱۱۶، ۴۲۶۶
کوشیدن ۳۸۳، ۹۷۹، ۱۱۳۶، ۴۰۸۵، ۴۰۸۶، ۴۱۰۷، ۴۱۶۶، ۷۰۹۵
کوفته ۹۴۹۸
کومیس ۳۲۸۴
کوه ۴۱۶۸، ۸۸۲۵، ۹۶۱۶
کوهستانی ۴۲۴۴
کوهی ۴۲۴۴
کوی ۲۲۷۸، ۲۴۳۰
که ۱۴۱۵، ۱۸۰۳، ۳۲۹۸، ۳۳۰۶، ۴۹۳۱، ۵۰۸۲، ۵۰۸۴، ۵۱۳۰، ۵۲۴۳، ۹۷۲۵، ۱۱۰۲۵، ۱۱۵۱۶
کهتر ۴۹۰۴، ۴۹۲۵
کهنه ۹۹۴۹، ۹۹۵۰، ۱۰۲۴۸
کهولت ۲۲۳۹، ۵۲۳۶
کی ۵۰۸۲، ۵۰۸۴
کیج ۵۰۸۷
کیفر ۲۶۴۶، ۲۶۵۷، ۲۶۷۹، ۴۲۶۰، ۷۹۶۴، ۷۹۸۳، ۷۹۸۵، ۷۹۸۶
کیک ۵۱۹
کین ۵۱۰۲
کین‌توز ۵۱۰۰
کین‌وری ۵۱۰۱
کینه ۴۶۱۴، ۵۱۰۲، ۹۶۳۳
کینه‌توزی ۵۱۰۱
کینه‌ور ۵۱۰۰
کیوان ۵۱۳۴
کیهان ۴۷۱۸، ۴۸۵۱، ۸۵۷۶
کیهانی ۴۷۱۹

گ

گاز ۱۱۵۲۸
گاز زدن ۳۷۰۹
گاز گرفتن ۴۵۷۲، ۱۱۵۲۵
گالن ۶۴۵۴
گام ۷۶، ۶۷۴۹، ۶۸۴۰
گام‌برداشتن ۲۰۰۲، ۲۰۰۶، ۲۰۰۷
گام‌سپردن ۱۱۲۲
گاو ۴۰۷۱، ۴۰۷۵، ۴۰۷۶، ۴۰۷۸، ۴۲۹۱
گاو آبی ۲۰۴
گاورس ۴۴۲۹
گاوسار ۴۰۷۷
گاومیش ۲۰۴
گاه ۴۰۴۶، ۴۳۰۰
گاهان ۶۸۹۲
گاه‌گاه ۱۱۴۹۴
گاهی ۲۴۴۲، ۲۴۴۵
گدا ۱۲۵۹، ۸۳۳۲، ۸۳۴۰، ۹۵۲۹
گداختن ۱۰۵۳۶، ۱۰۵۳۸، ۱۰۵۴۸
گداخته ۱۰۵۴۹
گدار ۹۵۶۷
گدایی ۷۵۵۹، ۹۵۳۱، ۱۰۸۵۹
گدایی کردن ۷۵۵۸، ۷۵۷۳
گذاردن ۹۹۶۰
گذارده ۱۹۶۲
گذاشتن ۱۹۶۶، ۱۹۶۹، ۱۹۷۰، ۱۹۷۱، ۶۰۳۳، ۶۳۱۵، ۹۸۶۴
گذاشتن به صورت متقاطع یا ضربدر (دست‌ها یا پاها) ۷۰۷۲
گذرا ۴۰۲۶، ۸۰۶۷
گذراندن ۳۸۳۹، ۴۰۲۳
گذشت ۴۰۲۵، ۷۱۵۳، ۷۱۶۳
گذشتن ۵۶۳، ۶۸۴، ۲۴۹۵، ۲۸۵۳، ۳۸۳۹، ۴۰۱۷، ۴۰۱۸، ۴۰۲۴، ۴۰۸۳، ۴۵۳۱، ۸۰۶۴، ۱۰۵۴۳
گذشتن از ۲۳۰۰
گذشته ۴۰۲۱، ۴۲۶۸، ۱۰۶۳۱
گران ۴۱۸۰
گرانبها ۱۳۷۲، ۱۴۶۴، ۱۴۶۹، ۲۲۲۳، ۸۱۴۶
گربه ماهی ۴۸۷۸
گربه‌ی وحشی ۵۵۶۱
گرد ۱۵۸۰، ۴۴۲۸، ۷۱۲۲
گردآوردن ۵۴۰۲
گردآوری کردن ۱۱۷۷
گرداب ۱۱۴۶۵
گردان ۵۸۱۴، ۵۸۴۸
گرداندن ۵۷۵۱، ۷۳۱۹، ۷۳۲۳، ۹۸۵۴
گردش ۵۴۴، ۷۲۶۸، ۷۲۹۹، ۷۳۲۰، ۱۰۱۸۵، ۱۱۴۵۳، ۱۱۴۵۵
گردن ۴۲۴۷، ۹۱۹۴
گردن‌بند ۹۱۹۶
گردنبند ۱۱۶۱۱
گردون ۱۰۶۷۰
گردونه ۷۰۳۸، ۷۰۴۰، ۷۰۵۸، ۸۴۶۶، ۹۷۵۹، ۱۰۱۸۱، ۱۰۱۸۳، ۱۰۹۰۲
گردونه‌بر ۷۰۴۲
گردونه‌ران ۱۰۱۸۲
گردونه‌ی آتش ۲۹۸
گردونه‌یی ۱۰۱۸۳
گرده ۴۲۴۷، ۴۴۲۳
گردهم‌آمدن ۱۱۸۲
گردیدن ۷۲۶۹، ۷۲۷۳، ۷۲۷۴، ۷۲۹۴، ۷۳۰۱، ۹۸۵۴
گردیده ۵۴۳
گرزمان ۴۲۴۹
گرسنگی ۶۳۹، ۶۴۰، ۱۸۱۰، ۳۵۲۳، ۳۵۲۵
گرسنه ۲۰۰۱، ۹۳۹۱، ۱۰۲۱۳، ۱۰۲۲۸، ۱۰۲۴۱
گرسنه‌بودن ۱۰۲۱۸
گرفتار ۵۸۴۱، ۶۲۷۳
گرفتارشدن ۶۲۷۱، ۶۲۷۲
گرفتن ۳۱، ۳۳، ۲۵۰، ۳۸۰، ۱۲۱۲، ۱۵۳۰، ۱۶۷۴، ۲۱۵۶، ۲۲۳۸، ۲۳۷۵، ۲۴۱۳، ۳۱۸۲، ۳۹۴۶، ۴۲۰۵، ۵۸۴۰، ۶۲۰۲، ۶۲۰۳، ۶۲۰۶، ۶۲۰۹، ۶۲۱۱، ۶۳۵۱، ۶۵۸۵، ۶۶۱۲، ۶۷۱۱، ۶۷۱۲، ۷۳۸۰، ۷۶۷۵، ۹۰۸۲، ۹۰۹۹، ۹۱۴۲، ۱۰۲۱۰
گرفته ۳۸۱، ۱۳۶۰، ۲۲۴۲، ۳۸۵۱، ۶۲۰۴، ۶۲۱۲، ۶۲۷۳، ۷۶۳۳
گرفته‌شده ۱۱۲۸۲
گرگ ۱۰۴۳۲
گرم ۴۲۵۹
گرما ۲۹۱، ۴۲۶۳
گرم‌شدن ۹۵۴۶
گرو ۸۱۲۴
گروگان ۶۰۲۴
گرونده ۱۵۰۱، ۳۷۶۷، ۱۰۱۷۲، ۱۰۱۷۴
گروه ۱۱۳۰، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸، ۱۸۵۱
گروهی ۱۱۳۱
گرویدن ۲۷۲، ۷۲۸۶، ۱۰۱۶۷
گره ۴۱۸۷، ۸۳۳۱
گری ۶۴۴۲
گریان ۷۴۵، ۴۳۹۰، ۵۴۱۴، ۸۴۴۶، ۸۴۴۸
گریختن ۷۲۱۸، ۷۴۲۲، ۹۶۷۷، ۹۶۹۵
گریخته ۷۲۲۹
گریز ۷۴۲۳
گریزان ۹۶۷۸

کَرو ۴۸۷۸، ۴۸۷۵
کَروا ۴۸۷۵
کرور ۵۰۴۵، ۵۰۶۸
کِرولال ۴۶۷۱
کَروه ۴۸۷۵
کریم ۸۴۴۳
کژدم ۶۲۸۸
کس ۳۶، ۵۶، ۶۶۵، ۲۱۶۱
کسالت ۸۴۰۴
کسی ۳۹، ۲۱۶۱
کسی که ۸۶۶، ۵۰۸۲، ۵۰۸۴، ۵۱۳۰، ۱۱۳۰۳
کسی که سرزنش را تحمّل نمی‌کند ۵۷۳۱
کشاورز ۲۴۴۹، ۴۹۰۹
کشاورزی ۴۹۰۷، ۴۹۲۳، ۴۹۳۰
کشت ۴۹۱۸، ۴۹۲۰، ۵۱۲۶، ۵۱۲۸
کشتار ۲۰۵۹، ۲۰۶۸، ۷۳۸۲، ۷۶۸۳، ۸۰۰۶، ۸۰۰۷
کشتاردوست ۷۳۸۲
کشتزار ۴۹۲۰، ۵۱۲۶
کشتکار ۴۹۲۱
کشتن ۴۹۱۶، ۷۶۷۸، ۷۶۹۰، ۷۶۹۵، ۷۹۸۷، ۸۰۰۵، ۸۰۱۱، ۸۰۱۲، ۸۰۴۵، ۸۰۹۳، ۱۱۶۰۱
کشت و زرع ۴۹۰۷، ۴۹۲۳
کشت‌وکار ۸۳۶، ۵۱۲۸
کُشته ۴۹۱۸، ۷۶۶۷، ۷۶۹۶، ۷۹۹۱، ۸۰۱۳
کشتی ۵۸۱۸، ۶۱۰۲
کشتیرانی ۶۱۲۳
کشش ۴۲۶۶
کشف ۱۰۴۰۲
کَشَف ۵۱۲۵
کشف کردن ۱۲۶۷
کشک سیاه ۹۶۶۴
کشمکش ۲۰۷۰، ۲۰۷۷، ۶۶۳۷، ۷۶۴۷، ۷۶۶۶
کُشنده ۴۸۸۴
کُشنده ۷۶۷۹، ۷۷۱۵، ۷۷۱۶، ۷۹۸۸، ۸۰۱۷
کشور ۱۸۷۷، ۲۹۱۱، ۵۱۲۴، ۵۷۱۶، ۵۷۲۰، ۵۷۲۳، ۵۷۲۴، ۵۷۳۸، ۵۸۰۲
کشور بیگانه ۴۳۰۳، ۹۹۸۳
کشور خارج ۹۹۸۳
کشوری ۷۲۴، ۵۷۲۰، ۹۳۹۰
کشیدن ۱۳۵۶، ۲۱۰۳، ۲۸۴۰، ۳۷۶۹، ۳۹۹۰، ۴۱۴۲، ۴۲۶۵، ۴۸۵۵، ۴۸۸۳، ۶۷۵۲، ۶۷۷۸، ۶۸۰۳، ۷۰۸۱، ۷۸۰۹، ۱۰۶۲۰، ۱۰۶۲۷، ۱۰۶۴۷
کشیده ۷۰۸۲، ۷۰۸۳
کشیش ۵۴۹۶، ۱۰۱۷۶، ۱۰۷۹
کشیش کلیسای کوچک ۱۱۱۳۰
کشیش مانوی ۶۷۹
کف ۴۴۰۰، ۴۴۰۱، ۵۰۰۲، ۸۳۳۴
کفّاره ۷۹۶۴، ۱۰۶۴۲
کفایت ۱۶۵۹
کف پا ۲۸۵۱
کفتار ۵۴۰، ۵۴۲
کفجه ۲۸۶۴
کفچه ۴۷۹۷، ۴۷۹۸
کف‌دست ۶۰۱۹
کفر ۳۵۹، ۲۹۹۶
کفش ۴۶۹۷، ۴۷۲۸، ۸۱۶۰
کفش چوبی ۳۴۲۵
کفن ۱۰۶۰۲
کلاً ۱۱۰۷۰
کلاغ ۱۰۱۳۰
کلام ۸۵۵۳، ۸۹۶۵، ۱۰۲۸۳
کلام مقدّس ۵۳۸۷، ۱۱۳۸۱
کلاه‌خود ۸۹۲۹
کلباسو ۴۸۵۴
کلبه ۴۶۸۲، ۴۸۰۷
کلب ۴۸۵۱
کلمه ۵۷۷۶، ۸۷۳۹، ۸۷۶۷، ۹۸۱۵
کلیسا ۹۵۵، ۳۷۷۴، ۴۵۶۳
کلیسایی ۴۸۲۵
کلیه ۴۴۲۳
کم ۴۱۹۱، ۴۶۸۴، ۴۶۸۶، ۴۶۹۳، ۴۶۹۴، ۴۷۳۸، ۴۷۶۴، ۶۰۶۶، ۸۶۴۷
کمال ۱۶۵۵، ۱۶۵۹، ۲۳۸۸، ۲۳۹۰، ۶۴۷۱، ۸۹۱۳، ۸۹۱۴، ۸۹۱۶، ۸۹۱۸، ۹۱۶۰، ۹۴۰۶، ۹۴۱۱
کمان ۳۵۷۰، ۱۱۴۸۷
کمان‌دان ۳۶۱۱
کمانگیر ۳۵۷۱، ۳۶۱۰
کمبود ۱۳۱۲، ۱۴۶۲، ۴۷۶۴، ۴۷۶۵، ۷۴۶۸
کمبود داشتن ۴۲۹۲، ۴۴۵۸، ۴۷۶۷
کمتر ۴۹۰۴، ۴۹۲۵
کمتر از ۴۷۳۸
کمترین ۴۷۶۶، ۴۹۲۵
کم‌حرف ۹۳۵۲
کم‌خور ۴۶۸۷
کمر ۵۵۹۰، ۹۳۶۴
کمربند ۸۴۳۵، ۸۴۳۶
کم‌رو ۳۹۴۸
کم‌شدن ۵۱۲۳، ۷۴۶۲
کم‌شناخته ۴۶۸۹
کمک ۶۳۳، ۶۷۲۹
کمک‌خواستن ۶۵۵۸
کمک‌دهنده ۱۹۰۴
کمک‌کار ۷۴۴۸
کمک‌کننده ۳۶۴۳
کم‌کم ۴۶۸۵
کمکی ۱۳۲۴
کمون ۱۱۵۶۳
کمی ۴۶۹۰، ۴۶۹۱، ۴۷۶۴
کمین ۴۷۳۹، ۴۷۶۳
کمینگاه ۶۸۷۱
کنار ۱۲۷۷، ۵۰۴۸، ۵۰۵۷، ۵۱۰۹، ۵۸۶۷، ۱۱۳۱۴، ۱۱۳۲۵، ۱۱۳۵۵، ۱۱۳۵۶
کنارآب ۲۲۸
کناررفتن ۸۱۴۹
کنارگذاشتن ۴۰۲۳
کناره ۳۳۲
کناره‌ی روبرو ۸۱۲۵
کَنبورَه ۴۷۳۹
کنجد ۵۰۷۶
کُندرو ۴۱۶۴
کُندُش ۴۷۷۶
کندن ۴۷۴۲، ۴۷۶۹، ۹۵۰۱
کَنده ۴۷۸۰
کُنده ۵۰۱۱
کنده‌کاری کردن ۸۷۸۳
کَنَف ۵۱۰۳
کننده ۴۸۱۳، ۴۸۱۷، ۴۸۹۱، ۵۰۲۸، ۵۰۲۹، ۱۰۰۸۹، ۱۰۱۱۳
کنونی ۸۰۴، ۴۷۲۲، ۶۱۴۳، ۶۳۳۴، ۱۰۴۰۶
کنه ۵۱۹
کنیز ۳۴۵۴، ۴۷۵۰، ۴۷۵۲، ۷۱۲۳، ۷۱۲۵
کنیزک ۳۴۵۵
کنیسه ۱۸۵۰، ۳۳۲۴
کنیه ۸۳۷۲
کَو ۵۰۷۲
کوبیدن ۲۰۴۲، ۲۷۶۴، ۵۹۰۶، ۵۹۲۶، ۶۱۹۳، ۸۳۹۰، ۱۰۵۰۶
کوبیده ۵۸۶۸
کوتاه ۴۱۹۱، ۵۵۵۳، ۸۸۴۹، ۱۰۲۳۳
کوتاه‌پای ۵۵۵۴
کوتاه‌تر ۸۶۵۶
کوتاه‌عمر ۵۵۵۵
کوتاهی ۴۲۹۶، ۴۳۰۶
کوچان ۵۰۰۷
کوچانی ۸۵۰، ۵۰۰۷
کوچایی ۸۵۱
کوچایی ـ تخاری ۸۵۰
کوچک ۸۳۱، ۴۱۹۱، ۶۰۶۶، ۸۶۴۰، ۸۶۴۱، ۸۶۴۵، ۸۶۴۷، ۸۸۴۹، ۹۳۰۲
کوچک‌تر ۸۶۴۲، ۸۶۵۶، ۴۹۲۵

قلیایی ۱۰۳۸۸
قمر ۳۹۴۳، ۹۳۶۹
قندیل ۴۷۶۲
قوت ۵۲۴۸
قورباغه ۳۱۸۵
قورت ۷۵۰۷
قورت‌دادن ۱۸۸۳
قوس ۳۵۷۰، ۱۱۴۸۷
قوش ۶۱۵۴، ۱۱۵۰۱
قول‌دادن ۶۶۲۱، ۱۰۴۹۴
قوم ۵۷۴۱
قوم‌نامه ۵۷۲۹
قوم و خویش ۱۰۰۵۲
قوم یهود ۷۳۸۵
قوی ۱۵۲۰، ۸۴۶۸
قوی‌تر ۴۵۱۱
قوی‌سُم ۱۶۴۷
قهرمان ۴۹۹۸، ۵۰۷۲، ۵۰۷۲
قهرمانی ۵۰۷۳
قی ۴۴۳۷، ۴۶۸۰
قی‌آور ۱۰۵۰
قیامت ۵۰۹۴
قیصر ۵۱۲۰
قیصری ۵۱۲۲
قیّم ۳۹۰۴
قیمت ۲۴۰۲

ک

کاتولیک ۴۹۷۶
کاجیره ۱۰۵۸۶
کاخ ۹۱۸۲، ۹۳۹۲، ۹۵۵۷
کاخ تابستانی ۹۸۷۸
کاخی ۹۱۸۱
کاذب ۶۴۶۹
کار ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۴۴، ۱۴۴۹، ۴۸۸۱، ۴۹۵۷، ۴۹۷۹، ۴۹۸۲، ۴۹۸۷
کار بد ۵۸۲، ۸۱۲، ۸۴۱
کاربُر ۴۸۷۲
کارد ۴۸۶۷
کاردان ۲۸۴۹، ۵۰۱۶
کاردانی ۵۰۱۷
کار دست ۳۶۴۴، ۳۶۵۳
کاردستی ۳۶۵۳
کاردی ۴۸۶۹
کارزار ۳۳۹
کارفرما ۴۰۰۷
کارکرد ۱۰۰۹۰
کارگر ۱۴۵۳، ۴۶۶۵
کارمزد ۱۱۱۴۵
کار نیک ۹۴۱۴، ۹۴۱۷، ۹۴۵۷
کاروان ۸۷۲۶
کاری ۱۴۵۴
کاریز ۵۵۵۲
کاس ۴۶۶۶
کاستن ۵۱۲۳، ۷۴۶۲
کاستی ۷۴۶۸
کاسموی ۴۶۶۶
کاسه ۱۷۶۷
کاسه‌ی سر ۷۸۸۱
کاشتن ۸۳۵، ۴۹۰۵، ۴۹۱۶، ۴۹۱۹، ۵۱۰۵، ۶۰۷۳، ۶۰۹۲، ۶۰۹۴، ۶۳۱۵، ۶۳۳۰
کاشته ۶۰۹۵، ۶۹۶۹
کاشغر ۴۶۶۸
کاشغری ۴۶۶۹
کاغذ ۴۶۳۲، ۴۶۳۴
کاغذی ۴۶۳۵
کافتن ۴۶۲۷، ۴۶۹۸
کافر ۳۵۸، ۲۹۹۵، ۵۱۲۹، ۷۷۵۲، ۸۴۹۷
کافور ۴۷۹۲
کافی ۱۰۲۲، ۱۶۵۸، ۲۳۸۶، ۲۵۰۷، ۲۵۱۰، ۲۵۱۱، ۸۱۷۶
کاکل ۵۴۴۳
کالبد ۴۶۵۸
کام ۴۶۳۱، ۴۶۳۶، ۴۶۳۷، ۴۶۴۰، ۶۶۴۹
کام‌پرست ۱۰۲۱۶
کامل ۶۸۶، ۷۶۱، ۷۶۴، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۷، ۱۶۴۴، ۱۶۴۸، ۱۶۴۹، ۲۳۸۷، ۲۳۸۹، ۳۵۶۹، ۸۸۹۰، ۸۹۱۱، ۸۹۱۵، ۸۹۱۷
کاملاً ۱۸۵، ۸۱۵، ۸۱۶، ۱۶۴۸، ۱۶۴۹، ۲۳۰۴، ۲۳۸۹، ۳۲۱۰، ۳۲۱۱، ۳۲۲۶، ۴۶۳۰، ۷۴۲۶، ۸۲۱۱، ۱۰۵۷۹، ۱۱۲۵۲
کاملاً فرمانبردار ۱۶۵۳
کامل‌سال ۱۶۵۲
کامل‌کار ۱۶۵۱
کامه ۴۶۴۳
کامیابی ۱۲۵۷
کانا ۴۶۵۱
کانال ۵۵۵۲
کاوش ۷۲۸۲
کاویدن ۴۶۲۷
کاهش ۴۷۳۵
کاهن ۲۵۷۸
کاهنه ۲۵۷۷
کباب‌شدن ۲۷۱۵
کبر ۴۴۴۱، ۸۷۷۵
کَبَر ۴۶۹۶
کبوتر ۴۷۹۴، ۴۸۰۵، ۵۰۳۱
کبود ۷۰۵، ۴۷۹۳، ۴۷۹۵
کتاب ۵۲۲۳، ۶۰۳۴، ۶۰۴۵، ۸۲۲۸، ۹۰۸۱
کتاب مانی ۸۸۲۱، ۸۸۳۱
کَتام ۴۹۴۶
کتف ۲۹۸۹، ۴۰۳۴
کتیبه ۵۴۵۲
کثافت ۱۸۰، ۳۶۰۰، ۳۶۰۱، ۶۶۳۴، ۶۶۳۶، ۷۱۳۶، ۸۶۲۹، ۸۸۹۱
کثافت‌خور ۸۶۳۳
کثیف ۱۱۱، ۱۸۲، ۴۲۸۲، ۴۳۶۴، ۸۶۳۵
کج ۱۳۱، ۱۳۲، ۶۶۵۲، ۹۷۲۳
کجا ۸۵۲، ۸۵۵، ۸۶۱، ۴۶۷۸، ۴۷۴۶، ۴۹۹۷، ۵۰۰۵، ۵۰۳۹، ۵۰۴۳، ۵۰۴۴
کچلان ۴۷۰۰، ۴۷۰۰
کدام ۳۱۳۵، ۳۳۰۶، ۴۷۰۸، ۴۷۰۹، ۴۹۴۰
کدام‌یک ۳۳۰۴
کدخدا ۴۹۸۳
کَدوادَه ۴۷۲۵
ـ کده ۴۹۴۳
کدیوری ۴۹۶۵، ۴۹۸۸
کر ۴۸۴۲
کران ۵۱۰۹
کران تسخیرنشدنی ۱۱۳۱۶
کرانه‌ی بلند ۱۵۸۳
کرایه کردن ۸۰۰۳
کرباسه ۴۸۵۴
کرپاسه ۴۸۵۴
کرته ۵۰۳۸، ۵۰۴۷
کرخ ۴۸۱۶
کرخت ۱۸۵۵
کِرخی ۴۸۸۵
کردار ۴۸۳۲
کردگار ۱۰۵۱۵
کردن ۸۰۹، ۸۲۴، ۸۳۸، ۱۱۷۹، ۴۷۱۰، ۴۸۶۸، ۴۹۳۹، ۴۹۵۶، ۵۰۲۰، ۱۰۰۷۹
کردنی ۵۰۲۳
کرده ۸۲۵، ۴۹۴۲، ۴۹۷۹
کرسی ۷۲۳۸
کِرکس ۳۲۵۳
کَرکوم ۵۰۴۰
کِرم ۵۰۸۸، ۶۹۷۹
کرم‌خورده ۵۱۱۴
کرم ابریشم ۸۲۴۰، ۸۲۶۴
کرمو ۵۱۱۴
کرنا ۴۸۴۴

۹۲۶۵، ۹۲۷۷، ۹۲۷۹
فکر کردن ۵۶۲۴، ۶۶۷۷، ۷۱۷۷، ۷۹۳۷، ۷۹۴۳، ۹۲۶۱، ۹۲۷۳، ۹۳۹۹
فکری ۶۵۶۲
فکور ۴۲۴۰
فلان ۹۴۸۱، ۱۱۰۷۷
فلان و بهمان ۹۴۸۱
فلزّات ۴۴۵۱، ۹۳۷۹
فلزی ۸۵۶۷
فلس ۱۱۴۶۴
فلفل ۵۴۱۶، ۶۷۵۸
فلک ۱۰۶۷۰
فن ۴۱۲۰
فنا ۶۲۸۶، ۶۳۰۱
فنجان ۴۳۹۵
فنجان چوبی ۶۵۱۲
فوراً ۲۲۴۵، ۲۳۰۷، ۲۳۱۳، ۱۰۸۶۷، ۱۱۰۵۹، ۱۱۰۶۴، ۱۱۰۶۵
فوری ۱۱۲۵۷، ۱۱۲۷۶
فوغ ۲۹۰۱
فوق معجزه ۹۶۸۱
فهرست ۱۷۰
فهرست نام قوم‌ها ۵۷۲۹
فهم ۴۲۱۵
فهمیدن ۴۲۰۵، ۷۵۸۲، ۷۶۰۳، ۷۶۷۵
فهمیدنی ۹۲۷۵
فهمیده ۳۳۲۰
فیردو ۳۰۳۱
فیل ۱۰۸۸، ۱۷۲۱، ۸۳۲۲، ۸۳۲۷، ۸۴۰۸، ۸۴۵۲، ۱۱۵۵۶
فیل‌بان ۸۳۲۸

ق

قابل احترام ۶۹۹۸
قابل توهین ۸۰۸۲
قابل درک ۴۲۲۹، ۴۲۳۰، ۹۲۷۵
قابل سپاس ۱۶۲۲، ۶۵۰۳
قابل سفتن ۹۰۶۰
قابل سوخت ۸۸۰۴
قابل گفتن ۷۰۷۴
قابیل ۴۶۸۱
قاتل ۷۶۷۹
قادربودن ۲۵۰۳
قارّه ۱۰۲۲۵
قاضی ۷۵۹، ۳۴۳۵، ۳۴۴۲، ۱۰۶۸۰
قاطر ۴۲۷۰، ۱۰۶۲۹
قانع‌شدن ۲۵۰۵
قانون ۱۲۶۰، ۳۴۳۱، ۳۴۳۳، ۳۴۳۹، ۳۵۹۶، ۳۵۹۹، ۴۷۸۵، ۶۱۳۸، ۶۴۱۷، ۶۸۰۷، ۶۸۱۰، ۹۲۳۳
قانون بودایی ۳۵۹۶
قانون‌نگهدار ۹۲۳۵
قانونی ۳۳۱۷، ۳۴۳۳، ۳۴۳۴، ۳۴۳۸، ۳۴۴۶، ۳۵۹۴، ۶۸۰۹، ۶۸۱۱
قایق ۸۲۶۵
قائم ۷۸۶۱
قائم به ذات ۱۰۸۴۲
قبا ۴۸۲۶، ۵۹۳۲
قبر ۳۹۳۸، ۴۷۸۲، ۷۲۹۷، ۸۷۹۲
قبل ۶۹۰۲
قبلاً ۱۲۱۴، ۶۲۱۷، ۸۳۳۹، ۸۳۵۸
قبلی ۶۹۰۳، ۷۲۷۸، ۸۳۳۷، ۸۳۵۲، ۸۳۵۳، ۸۳۵۴، ۸۳۵۷
قبول کردن ۷۹۱۴
قتل ۲۰۵۹، ۲۰۶۸، ۷۶۸۳
قحطی ۱۰۰۰۷
قداست ۲۰۱۷، ۱۱۳۷۲، ۱۱۳۷۵
قدرت ۱۵۱، ۷۱۴، ۴۰۵۳، ۸۶۹۹، ۱۰۶۴۵، ۱۰۶۵۱
قدرت به‌دست گرفتن ۳۶۴۶
قدسی ۴۷۲۶
قدغن کردن ۶۷۰۷
قدم ۷۶، ۶۴۲۵
قدم‌زدن ۸۲
قدّوس ۴۷۲۶
قدوسیّت ۲۰۱۷
قدّیس ۷۵۱، ۴۰۳۰، ۹۴۳۸، ۱۱۳۶۸، ۱۱۳۷۴
قدّیسه ۹۴۳۷
قدّیسین ۱۱۳۷۸
قدیمی ۹۹۵۰
قرارداد ۷۵۱۸
قراردادن ۱۹۶۶، ۶۰۷۳
قرارداشتن ۱۵۶۷، ۱۵۷۲، ۷۹۵۴، ۸۷۹۶
قرارگرفتن ۱۷۲۷، ۳۷۸۷، ۶۶۸۷، ۷۲۱۴، ۷۲۳۵، ۷۵۳۴، ۷۹۴۹
قرارگرفته ۶۳۳۷
قراشهر ۱۴۵۱
قرائت ۴۸۹۰، ۷۶۰۱، ۷۶۵۷
قربانگاه ۵۲۸۹
قربانی ۳۵۷۲، ۳۵۷۳، ۳۹۹۲، ۱۱۵۰۲
قربانی کردن ۲۲۷۲، ۳۹۹۱، ۱۱۱۲۱
قرض ۶۴۴۳، ۶۴۵۳، ۸۲۰۲
قرطه ۵۰۳۸، ۵۰۴۷
قرع ۶۰۳۱، ۸۱۷۲
قرقاول ۹۶۹۸
قرقبان ۷۱۰۵
قرمز ۴۸۳۴، ۵۱۱۵
قریب‌الوقوع ۶۶۸۲
قُسط ۸۵۸
قسم ۹۰۴۴، ۹۰۵۳
قسمت ۱۷۶۷، ۶۵۶۷، ۷۵۳۹، ۸۰۲۸، ۸۰۴۲، ۸۰۸۷، ۸۰۸۸، ۱۱۱۰۳
قسمتی از صورت ۷۳۷۷
قشر پوشنده ۴۳۶۷
قشنگ ۷۳۱، ۲۰۸۹، ۱۰۶۵۷
قشنگ‌تر ۷۳۴
قشنگی ۷۳۲، ۲۰۹۰
قصّاب ۱۲۶۸، ۶۴۳۸، ۶۸۵۵
قصد ۵۶۶۱
قصد تخریب ۴۹۷۱
قصر ۹۵۵۷
قصّه ۴۴۲، ۲۳۲۷
قضاوت ۲۱۱۱، ۶۸۰۷، ۶۸۰۸، ۶۸۳۵، ۱۰۶۸۲
قضاوت کردن ۹۴۹، ۵۹۸۸، ۶۲۶۷
قطار ۳۴۷۲
قطره ۹۴۶۳
قطعات ۶۵۰۹
قطع‌شدن ۱۱۳۹۵
قطع‌شده ۸۲۹۵، ۱۰۹۶۱، ۱۱۱۱۴
قطع کردن ۱۰۳۲، ۱۲۷۰، ۱۲۷۳، ۲۷۵۴، ۲۷۵۷، ۳۸۹۲، ۳۹۹۱، ۵۹۰۶، ۶۸۶۴، ۸۲۷۹، ۸۲۸۱، ۸۲۹۳، ۸۲۹۴، ۱۰۹۶۰، ۱۱۳۹۴، ۱۱۴۲۶
قطع کرده ۱۰۴۳
قطعه ۱۳۴۳، ۴۶۵۲، ۸۲۹۲، ۱۰۲۱۱، ۱۰۹۵۹، ۱۱۱۰۳
قطعه‌قطعه کردن ۵۰۹، ۶۰۷۶، ۶۰۷۷
قطعه‌ی ۳۹۴۹
قطعی ۵۶۲۶
قلّاب ۲، ۱۳۹، ۸۳۷، ۲۱۰۳
قلّاب‌انداختن ۷۷۴۷
قلّاب‌شده ۷۷۴۸
قلب ۳۲۲۴، ۳۶۲۷، ۱۱۵۲۴
قلبی ۶۵۶۲، ۶۵۶۴
قُلُپ ۷۵۰۷
قلچ ۴۱۸۷
قلع ۱۴۲۰
قلعه ۳۸۲۵، ۷۸۴۱
قلم ۷۱۸۳، ۹۳۵۳، ۹۳۷۲
قلمرو ۲۴۰، ۱۴۲۳، ۲۱۰۷
قلّه ۱۶۹۵، ۳۱۸۸، ۹۴۸۷
قلیا ۱۰۳۸۷، ۱۰۵۷۱

فراموشی ۲۷۰۹، ۲۷۱۴، ۳۸۶۷، ۳۸۸۳، ۳۹۴۵، ۷۰۰۰
فراوان ۲۵۱۰، ۲۶۷۷
فراوانی ۲۵۰۶، ۲۶۹۴، ۳۹۲۹
فربه ۲۷۷۰
فِرّخ ۴۰۳۰
فرخار ۲۷۴۱، ۳۸۸۶
فرخندگی ۳۹۱۸، ۷۱۹۹
فرخنده ۳۹۱۷، ۳۹۱۹، ۷۱۹۴، ۷۲۰۱، ۱۰۸۴۱
فرخنده‌سیرت ۴۴۸۱
فرخواک ۳۹۴۹
فرد ۵۷۳۷
فردا ۱۸۶۲، ۲۶۷۳، ۲۶۸۸، ۲۶۹۱، ۲۷۵۵، ۹۹۴۳، ۱۰۲۴۷
فردفرد ۱۰۲۱۷
فردوس ۷۱۰۳
فرّدین ۳۷۸۱
فرزند ۱۲۴، ۴۰۳، ۴۳۱، ۲۳۶۲، ۲۸۳۳، ۳۰۸۴، ۹۷۳۵، ۱۱۱۳۵
فرزندخواندگی ۲۳۶۴
فرزند قانون ۳۵۹۹
فرزندی ۲۳۶۴
فرسب ۳۹۸۸
فرستادن ۵۲۰، ۱۲۲۷، ۲۴۹۱، ۲۷۰۳، ۲۷۱۸، ۲۷۱۹، ۳۸۳۶، ۳۹۶۳، ۳۹۶۴، ۳۹۹۵، ۴۰۰۰، ۶۹۳۸، ۶۹۹۰، ۷۰۲۴، ۷۰۲۶، ۷۲۱۱، ۷۲۳۴، ۷۳۸۴، ۷۳۸۷، ۸۳۷۷، ۹۷۹۲، ۹۹۴۰، ۱۰۰۳۱
فرستاده ۱۶۸۴، ۲۳۰۵، ۲۷۲۰، ۳۹۶۸، ۴۰۰۱، ۷۰۲۷، ۷۳۹۰، ۸۹۸۷، ۱۰۰۳۴، ۱۱۲۵۳
فرستاده‌ی روشنایی ۸۴۸۳
فرسخ ۳۹۸۳، ۳۹۹۳
فرسنگ ۵۰۷، ۳۸۵۸، ۳۹۸۳
فرسنگی ۵۰۸، ۲۸۳۲
فرسوده ۷۱۳۵، ۹۹۴۹، ۱۰۲۴۸
فرش ۱۰۹۸، ۳۹۸۸، ۷۲۳۰
فرشته ۲۵۸۶، ۳۹۶۸، ۷۰۲۷، ۷۳۹۰
فرشته‌ی نگهبان زمین ۱۱۲۳۲
فرصت ۱۱۰۱۹
فرعی ۱۱۴۳۵
فرغانه ۲۷۴۰
فرغانه‌یی ۲۷۴۰
فرقه ۳۷۶۶
فرقه‌گرایی ۲۹۵۳
فرقه‌ی دینی ۳۷۶۶
فرمان ۱۳۴۸، ۳۳۱۵، ۳۹۰۳، ۷۱۵۷، ۷۱۶۴
فرمانبردار ۱۶۵۳، ۳۹۰۵، ۳۹۰۷، ۵۹۵۸، ۵۹۹۵، ۷۱۶۶، ۷۱۶۸، ۸۹۶۸
فرمانبرداری ۱۶۸، ۹۰۵، ۳۹۰۶، ۵۹۵۳، ۸۹۶۹
فرمان برگزیدگی ۳۷۷۱
فرمان‌دادن ۶۳۲۸
فرماندار ۳۹۰۴، ۵۷۲۷، ۷۱۶۲
فرمانده ۷۴۹، ۴۲۸۴، ۴۳۵۷، ۴۴۹۵، ۴۵۰۵، ۴۵۰۷، ۵۴۱۵، ۷۱۶۲، ۸۹۴۸، ۸۹۵۳، ۱۰۶۶۹
فرماندهی سپاه ۹۱۸۰
فرمانروا ۷۲۰، ۲۰۸۱، ۲۱۰۴، ۱۰۶۵۲، ۱۰۶۶۶
فرمانروایی ۷۱۳، ۴۰۵۸، ۱۰۶۵۱، ۱۰۶۶۵، ۱۰۶۷۵
فرمانروایی کردن ۲۰۸۳، ۱۰۶۶۷
فرمان‌شنو ۳۹۰۷، ۷۱۶۸
فرمان‌ها و دستورهای دینی ۳۳۱۹
فرمایش ۳۹۰۹
فرمودن ۲۳۸۰، ۲۷۶۰، ۳۸۷۵، ۳۹۰۸، ۳۹۱۰، ۶۹۷۴، ۷۱۵۴، ۷۱۷۰، ۷۱۷۶
فرموده ۳۹۰۹
فرنج ۷۰۱۸
فر نیافته ۵۷۱۴
فروبردن ۲۷۹، ۹۷۴۱
فروبرده‌شدن ۵۹۱۸
فروتن ۲۰۱۶، ۶۳۶۲، ۶۳۷۶، ۶۳۹۷
فروتنی ۱۱۳۸، ۶۳۷۵، ۶۳۹۶، ۹۱۸۵، ۹۱۹۸، ۹۶۱۸، ۹۶۶۳
فروختن ۶۹۲۶، ۷۰۱۱، ۷۳۹۳، ۷۴۰۱
فروختنی ۶۹۲۴
فروخته ۶۹۲۷
فرود ۱۸۷۸، ۲۰۴۷، ۳۱۲۸، ۳۱۵۱
فَرَوَر ۳۹۱۵، ۷۱۹۰
فَرَوَرتی ۱۴۸۴
فرورد ۳۹۳۷
فروردین‌روز ۲۷۸۶، ۳۹۳۷، ۷۲۷۱
فرورفتن ۱۸۸۵، ۱۸۹۰
فروزان ۲۶۸۱، ۱۰۳۶۱
فروزندگی ۴۸۳
فروزنده ۲۶۸۲، ۲۷۲۸
فروش ۶۹۲۵، ۶۹۴۸
فَرَوَشی ۱۴۸۴، ۷۲۹۸
فروغ ۲۴۵۹، ۳۹۳۲
فرومایگی ۴۵۴۷
فرومایه ۳۰۶۵، ۴۵۴۱
فَرَوَهَر ۲۶۹۸، ۷۲۹۸
فرهمند ۳۹۱۵، ۷۱۹۰، ۷۱۹۱، ۸۴۵۹
فریاد ۴۵۷۴
فریاد زدن ۶۵۵۸، ۷۳۳۰، ۸۱۰۰، ۸۱۱۴، ۱۰۰۳۶
فریادکشیدن ۶۶۴۵، ۸۳۹۳، ۸۳۹۵، ۹۰۹۷، ۹۱۴۴
فریافته ۷۱۹۱
فریب ۲۴۲، ۲۷۹۱، ۳۹۴۴، ۵۳۵۲، ۵۳۵۶، ۵۷۹۶، ۵۷۹۷، ۵۷۹۸، ۷۰۹۲، ۷۰۹۳، ۷۳۰۵
فریب‌خوردن ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۸۶۱
فریب‌دادن ۳۵۶، ۳۸۶۰
فریبکار ۳۵۸۸، ۳۷۲۸، ۳۷۹۹
فریبنده ۵۷۸۰، ۵۷۹۲، ۵۷۹۶، ۷۰۸۰
فریز ۲۷۲۴
فریژ ۲۷۲۴
فریژی ۷۲۹۱
فریسی ۷۳۸۵
فریفتن ۱۴۴۴
فریفته ۳۸۶۳، ۱۰۰۷۱
فریور ۳۹۱۵
فزاینده ۷۷۸
فزونی ۳۹۲۸، ۳۹۲۹، ۴۰۲۰
فَژ ۴۶۴، ۲۹۸۱
فژاک ۲۶۱۹
فَژگن ۳۰۶۵
فَژم ۳۰۶۶
فساد ۳۵۳، ۳۷۷، ۲۱۸۰، ۲۶۳۹، ۳۸۵۷، ۵۸۱۱، ۵۸۱۳
فش ۲۶۵۰
فشار ۲۸۶۱، ۲۸۶۲، ۷۲۰۷، ۷۸۱۸، ۹۶۳۴، ۹۶۵۲، ۱۰۵۴۶
فشارآوردن ۵۵۷، ۲۸۵۹، ۲۸۶۰، ۲۸۶۳، ۴۰۱۶
فشاردادن ۱۱۰۸، ۷۲۰۹
فشردن ۲۶۸۴، ۲۸۶۳، ۳۹۹۹
فشرده ۵۵۹، ۱۱۲۶، ۱۱۴۳
فشرده‌شدن ۵۹۱۸
فصل ۸۰۸۷
فصل(کتاب) ۷۲۶۷
فضا ۱۳۳، ۱۳۴
فعّال ۵۰۷۹
فغان ۴۶۳، ۲۵۴۹
فغفور ۲۵۸۲، ۲۵۹۰
فغفورستان ۲۵۹۰
فغکان ۲۵۷۲
فقر ۳۲۸۲، ۳۶۶۱، ۳۶۶۶
فقیر ۳۲۸۵، ۳۶۶۲، ۳۶۶۴، ۹۶۵۶
فک ۱۱۴۶۲
فکر ۱۷۶۱، ۱۷۶۲، ۲۰۴۵، ۵۱۸۶، ۵۱۸۹، ۵۱۹۵، ۵۲۰۰، ۵۲۰۳، ۵۶۲۲، ۵۶۳۰، ۶۵۵۷، ۶۵۶۰، ۷۱۶۵، ۷۱۷۲، ۷۵۹۱، ۹۲۶۲،

علف‌زار ۱۰۵۰۱
علف هرز ۳۸۰۰، ۸۷۹۴
علنی ۱۰۶۳
علوّ ۵۳، ۵۹۲۸
عمر ۳۷۴، ۱۵۷۷، ۲۸۲۲، ۴۵۹۴، ۴۵۹۷، ۱۱۴۴۶
عمق ۵۸۴۴، ۶۲۵۲، ۶۳۴۹
عمل ۵۰۰، ۸۰۷، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۵، ۸۴۴، ۱۴۴۹، ۴۸۲۱، ۴۸۳۲، ۴۸۷۹، ۴۸۸۱، ۴۹۷۹، ۴۹۸۲، ۴۹۸۷
عمل بد ۸۲۷، ۴۹۵۰
عمل کردن ۷۳۳۵
عملی ۱۴۵۴
عمومی ۵۷۲۱
عمیق ۵۸۴۲، ۵۸۴۵، ۵۹۴۹، ۶۲۴۴، ۶۲۴۸، ۶۳۴۶، ۶۳۴۷
عمیق‌ترین ۶۲۴۷
عنّاب ۹۱۳۲
عنان ۲۵۳۶، ۲۹۷۹
عنصر ۱۴۸۴، ۳۹۴۰، ۵۲۳۷، ۵۴۲۷
عنصر سوّم ۱۵۰۵
عنکبوت ۴۴۰۲
عنوان ۸۳۷۲
عنوان بودا ۵۳۰۶
عوام ۸۴۹۷
عود ۱۰۳۹۵، ۱۰۹۵۶، ۱۱۰۹۹
عوض کردن ۶۵۸۴
عوعو کردن ۸۴۶۵
عهد ۷۷۶۰
عهد کردن ۲۷۲۶
عیب ۱۰۹۸۵
عید تجلّی ۳۵۵۱
عیسای درخشان ۱۴۳۳
عیسی ۲۲۳۵، ۱۱۰۱۴، ۱۱۱۲۰
عیسی خدا ۱۰۶۷۹
عیسی مسیح ۱۱۰۱۵

غ

غار ۱۷۶۸، ۲۹۱۲
غارت ۵۱۴
غارت کردن ۷۱۱۶
غاز ۹۱۱۳
غافل ۳۸۹۴، ۳۸۹۹
غدّه ۱۶۶۱، ۲۹۲۰، ۳۵۳۹، ۵۴۳۷، ۵۴۴۱
غذا ۹۹۰، ۳۹۴۹، ۴۴۳۰، ۴۴۳۵، ۱۰۷۶۷
غذاآورنده ۴۴۳۳
غذاخور ۴۴۱۵
غذادادن ۳۴۱، ۴۳۳۵، ۹۸، ۶۴۵۵، ۶۴۶۱، ۶۷۵۹، ۷۳۱۳، ۱۰۸۴۶، ۱۰۸۴۷
غذا در گلو جستن ۱۱۴
غذاخورده ۵۷۴۵، ۵۷۵۰
غذای سردشده ۱۰۸۹۳، ۱۱۰۹۸
غذای شب ۱۰۶۵۰
غذای گرم ۴۲۶۱
غذای مانده ۱۰۸۹۳، ۱۱۰۹۸
غَراش ۴۱۷۲
غرب ۶۰۸۵
غربت ۹۹۹۰
غربی ۱۰۷۷۰
غرّش ۴۱۹۹، ۶۸۵۳، ۸۵۹۵، ۹۳۱۶
غَرش ۴۲۷۷
غَرشیدَن ۴۲۷۷
غرق‌شدن ۱۰۰۰۳
غَرمَچ ۴۲۶۱
غرّنده ۴۱۸۳، ۸۵۹۶، ۹۳۱۷
غروب ۷۲۵۲، ۱۰۶۴۸
غروب خورشید ۱۰۷۷۱
غرور ۴۴۱۹، ۴۴۴۰، ۴۴۴۱، ۸۷۷۵، ۱۰۲۰۲، ۱۰۷۴۴
غریب ۴۳۰۴، ۴۳۰۵، ۹۹۸۹، ۹۹۹۱
غرّیدن ۴۲۷۵، ۸۵۹۳، ۹۸۶۱
غزه ۸۴۸۷
غسل ۱۰۲۳۰
غسل تعمید ۸۸۴۵، ۱۰۵۸۰
غسل تعمیددهنده ۸۸۴۸
غسل تعمیدشدگان ۶۱۸۷
غش ۴۴۵۵
غصّه ۱۰۸۴۹
غضب ۱۰۹۹۹
غفلت ۳۸۹۵، ۳۸۹۸، ۷۶۶۴
غفلت کردن ۳۸۹۶
غلط ۱۴۶۲
غلّه ۳۸، ۶۳۴، ۶۵۹، ۳۴۶۸، ۴۴۲۹
غم ۹۷۵، ۱۱۳۳، ۱۱۴۸، ۱۱۵۳، ۵۲۲۲، ۶۰۵۷، ۸۳۹۷، ۹۶۵۲، ۹۶۵۳، ۱۱۴۰۵
غم‌انگیز ۹۹۰۷، ۹۹۰۸
غمخوار ۱۱۱۶۱
غمخواری ۱۰۷۷۷
غمگین ۳۰۷۲، ۵۲۲۰، ۵۲۲۱، ۹۰۳۶، ۹۶۵۴، ۹۶۵۶، ۱۱۴۰۶
غمگین‌تر ۹۶۵۱
غناوه ۴۱۲۱
غَنج ۴۳۹۲
غَنجار ۴۳۹۲
غُنده ۴۴۰۲
غوغا ۶۱۲۲
غول ۴۹۹۸، ۵۰۷۲، ۸۷۰۰
غولین ۴۳۶۲
غیبت ۱۰۳۶۴
غیر فعّال ۸۱۴۷
غیر قابل اطمینان ۶۴۰۸
غیرقابل اعتماد ۳۷۹۹
غیرقابل گوارش ۷۲
غیرقانونی ۱۳۸۲، ۵۸۰۳، ۶۷۷۰

ف

فاتح ۱۰۰۸۷
فاجعه ۹۸۱۳
فارقلیط ۱۰۷۳۰
فاسد ۳۴۶، ۳۴۷، ۲۱۸۱، ۴۱۵۶، ۴۱۵۷، ۵۸۱۶، ۱۰۰۷۸
فاسدشدن ۳۷۳
فاسدکردن ۲۶۴۲، ۵۸۱۵، ۶۳۱۳
فاعل ۴۸۱۳، ۴۸۱۷، ۴۸۹۱، ۵۰۲۸، ۵۰۲۹، ۱۰۰۸۹، ۱۰۱۱۳
فاعل مطلق ۱۰۵۱۵
فام ۲۴۵۳، ۲۴۵۹، ۶۴۴۳
فانی ۵۶۴۴
فتح ۱۰۰۸۸
فتح کردن ۷۴۰۷
فتردن ۱۳۵۶، ۷۸۰۹
فتریدن ۷۸۰۹
فتلیدن ۷۸۰۹
فداکردن ۲۷۶۳
فَدَرنَک ۷۸۱۸
فَدَرَنگ ۲۸۶۲
فر ۳۸۵۶، ۳۹۱۴، ۳۹۱۶، ۷۱۸۲
فراخ ۱۱۰۰۵
فراخواندن ۱۲۷۲، ۶۴۳۴
فراخوانده ۶۱۸۶
فراخی ۶۸۱۲
فرار ۷۴۲۳
فرارکردن ۱۲۷۹، ۶۴۸۷، ۶۹۸۹، ۷۲۱۸، ۷۳۸۸، ۷۴۲۲، ۹۶۷۷
فراز ۱۵۸۱، ۳۳۰۱
فراسو ۱۹۳۵
فراسوی ۹۶۳۰
فراموش‌خانه ۶۱۴۱
فراموش‌کار ۳۸۹۴
فراموش‌کاری ۳۸۹۵، ۳۸۹۸

طبل ۵۰۴۹
طبّی ۲۹۷۳
طبیب ۲۹۷۲
طبیعت ۶۳۷۴، ۶۳۷۸
طبیعی ۶۳۷۸
طحال ۸۹۰۷
طرح‌شده ۵۸۶۱
طرح کردن ۵۸۵۸، ۶۳۳۵
طرد ۹۶۵، ۶۶۵۷
طردشده ۷۱۴۲
طرد کردن ۷۰۱۰
طرف ۵۰۵۷، ۶۴۵۶، ۷۲۰۶
طرف توجّه ۱۲۴۹، ۳۰۳۷، ۶۵۰۲
طرفِ دعوا ۳۲۸
طریق ۹۶۴
طغیان کردن ۷۰۰۲
طلا ۱۱۵۴۴، ۱۱۵۶۶
طلاق‌نامه ۱۰۸۳۵
طلایی ۱۱۵۶۹، ۱۱۵۷۰، ۱۱۵۷۱
طلسم ۷۹۷۴
طلوع ۱۰۵۱، ۱۵۸۳، ۸۸۷۲
طلوع آفتاب ۴۵۰۲
طلوع خورشید ۱۰۷۶۴
طمع ۴۲۴۶
طور ۳۸۸۸
طوس ۹۷۲۴
طوطی ۲۱۷۶، ۹۷۲۶
طول ۲۸۱۷، ۲۸۱۸
طول کشیدن ۶۷۶۰
طول و عرض ۷۸۲۷
طومار ۲۷۹۰، ۷۲۶۷

ظ

ظاهر ۸۶۷، ۸۶۸، ۴۸۵۶، ۴۹۱۲، ۵۶۳۰، ۶۷۸۱، ۷۷۲۱، ۷۷۲۲، ۷۷۲۳، ۷۸۶۵، ۹۱۰۷
ظاهرشدن ۶۷۶۵
ظرافت ۴۵۶۶، ۸۵۵۲، ۱۰۷۱۸
ظرف ۱۷۶۷، ۴۳۶۲
ظریف ۱۵۱۴، ۳۴۱۰، ۴۵۶۵، ۵۹۰۷، ۸۵۵۱، ۹۱۱۸، ۱۱۱۴۲، ۱۱۱۴۳
ظریف‌تر ۹۱۱۹
ظلم ۲۸۶۲، ۶۷۶۹
ظهر ۶۲۷۷، ۸۶۵۰
ظهور ۲۲۲۰، ۳۵۵۱، ۶۷۷۹، ۱۰۴۰۵، ۱۰۴۱۲
ظهور مسیح ۱۰۵۲۹

ع

عابر ۲۱۳۵، ۴۰۲۷
عاج ۱۰۸۸، ۱۰۸۹، ۱۷۲۱
عاج‌دار ۱۰۸۹، ۱۰۹۱، ۱۰۹۲
عاجز ۸۸۳۶
عاج‌ور ۱۰۹۱
عادت ۶۶۲
عادت کردن ۵۰۳، ۷۵۸۲، ۷۶۱۹
عادت کرده ۱۰۹۶۶
عادل ۳۴۳۴
عادّی ۶۶۳، ۵۵۸۹
عاری ۷۱۱۰
عاری از کین ۵۰۹۹
عاشق آواز ۷۳۵۴
عاشق راه‌رفتن ۷۳۹۱
عاطفه ۶۳۷۱، ۶۳۷۳
عاقبت‌اندیش ۹۲۶۶
عاقلانه ۴۲۱۲
عاقل‌تر ۴۲۱۳
عالِم ۱۷۳۸
عالَم ۱۱۱۴
عالی ۱۹۳، ۵۸۶۲، ۵۹۰۷، ۵۹۲۷، ۶۴۵۹، ۶۴۷۰، ۸۶۹۸، ۹۱۵۹، ۹۴۰۳، ۹۸۳۹، ۱۰۴۹۷، ۱۰۵۰۲
عالیجناب ۹۷۰۳، ۱۰۸۱۷
عامل ۸۲۸
عامیانه ۵۵۸۹
عبث ۱۱۴۰۸
عبوردادن ۴۵۳۱
عبوس ۸۹۹۵
عجله کردن ۱۲۶۱
عجیب ۴۸۹۸
عدالت ۳۳۹۰
عدد ۷۹۳۶، ۸۷۰۳، ۹۲۷۱
عدسی ۵۶۱۹
عذاب ۱۸۷۶، ۹۶۳۴، ۹۹۸۶، ۱۱۱۷۵
عذاب ابدی ۶۰۷۰، ۶۳۰۱
عذرطلبی ۷۷۸۹
عرب ۹۵۲۵
عربی ۹۵۲۶
عرض ۷۹۲۹
عرض کردن ۶۶۵۶، ۶۶۵۹، ۶۶۹۹، ۷۹۳۰، ۷۹۳۳، ۸۰۷۹
عرف ۳۴۵۲
عرفانی ۸۴۵۵
عرق کردن ۴۵۰۳
عروج ۷۹۴
عروس ۹۳۶۶
عروسی ۱۱۱۴۸
عزّت ۸۴۷۴
عزیز ۲۱۸، ۳۶۲۲، ۳۹۷۳، ۷۳۳۷، ۷۳۶۸
عزیزان ۷۳۹۲
عزیزتر ۳۹۶۲، ۳۹۷۱، ۷۰۳۱
عزیزترین ۳۹۶۲، ۷۳۹۹
عزیزترین عزیزان ۳۹۵۲، ۷۳۴۴
عزیزداشتن ۳۹۵۷
عشاء ربانی ۵۰۳۶
عشق ۳۹۵۴، ۳۹۷۷، ۵۶۶۵، ۷۳۴۷، ۷۳۵۱، ۷۳۹۶، ۷۳۹۷
عصا ۳۶۴۷، ۷۸۱۲
عصب ۳۵۵۲، ۶۸۰۱
عصبانی ۴۸۲، ۴۱۷۲، ۴۱۸۶، ۸۰۸۹
عصبانی‌تر ۴۸۴
عصبانی‌شدن ۴۸۱، ۴۱۸۵
عصفر ۱۰۵۸۶
عضو ۶۴۹، ۹۶۹، ۳۰۶۳، ۴۰۹۲، ۸۳۶۸
عضو استخوانی ۱۷۰۱
عضو حسّی ۹۵۱۵
عطارد ۹۷۵۳
عطر ۲۸۹۰، ۲۸۹۳
عطردان ۲۸۸۹
عطسه‌آور ۴۷۷۶
عفو ۷۳۰، ۲۰۸۷، ۴۳۱۷، ۴۸۳۷، ۷۱۵۳، ۷۱۶۳، ۷۱۶۹
عفونت ۱۶۱
عقب ۱۴۰۸، ۷۰۷۹، ۷۵۳۰
عقب‌رفتن ۹۹۶، ۱۰۱۹، ۶۱۹۱، ۸۲۹۱
عقب‌زدن ۳۹۹۰
عقب کشیدن ۱۲۶۴
عقب‌نشینی کردن ۱۰۱۹، ۶۴۳۷
عُقبی ۷۰۹۸
عقدنامه ۹۹۶۴
عقرب ۶۲۸۸
عقوبت ۶۵۳۲، ۶۵۳۵
عقیده ۴۰۹۹، ۵۱۸۹، ۵۶۲۲، ۱۱۰۵۱
عقیم ۸۹۸۲
عکس ۱۰۳۱۷
علاقه ۳۹۵۴
علامت ۱۵۴۴، ۲۰۹۲، ۲۴۷۹، ۲۶۲۶، ۲۷۴۷، ۵۹۲۳، ۷۱۳۰، ۱۰۶۵۸
علامت استمراری فعل ۱۵۷۶، ۸۷۹۹
علامت تعجّب ۱۹۰۱
علّت ۹۲۸، ۷۱۹۸، ۸۰۶۱، ۸۰۶۶
علف ۸۵۶۴، ۱۰۴۹۵، ۱۰۴۹۶
علف تازه ۱۱۴۸۳

شنیده‌شدن ۷۷۰۰، ۷۷۰۶
شنیده‌شدنی ۷۶۹۹
شوخ‌چشم ۹۳۵۸
شوخی ۱۵۳۶، ۴۶۷۴، ۴۶۷۵، ۹۰۹۰
شور ۵۹۷۲، ۶۳۷۳
شورش ۱۶۱۱، ۱۶۱۲، ۱۶۱۳، ۸۸۸۸
شوشک ۱۷۸۶
شوق ۱۱۰۱، ۸۷۰۸
شوکران ۹۳۵۳
شوهر ۲۵۴۷، ۴۹۶۲، ۱۰۴۱۸
شهادت ۳۰۸۲، ۱۰۳۰۸
شهادت دروغ ۱۱۲۷۱
شهبانو ۲۴۵۸، ۶۴۴۴
شهر ۲۱۱۷، ۳۳۴۶، ۳۶۰۳، ۳۶۰۶، ۴۳۷۴، ۴۷۰۰، ۴۷۴۱، ۴۷۶۱، ۴۷۷۰، ۴۷۹۰، ۴۹۳۷، ۴۹۴۶، ۵۰۰۷، ۶۱۸۲، ۷۷۸۲، ۷۹۵۹، ۸۹۵۶، ۸۹۵۸، ۹۱۶۳، ۹۳۹۰، ۹۷۲۴، ۱۰۸۰۳
شهر باستانی سغد ۶۸۹۳
شهرت ۱۲۶۳، ۳۵۶۶، ۵۷۷۴، ۵۷۷۷، ۹۴۴۳، ۱۱۲۰۵، ۱۱۴۳۹
شهر سبز ۷۰۹
شهرستان ۹۱۶۴
شهری ۴۷۵۷، ۴۷۷۸
شهریار ۷۱۹
شهریاری ۹۳۷۸، ۱۰۸۱۰
شهریاری آسمانی ۱۰۸۱۱
شهریور روز ۷۵۷، ۱۰۶۷۷
شهوت ۱۸
شهوت‌انگیز ۱۶
شهوت‌پرست ۴۱۵۱، ۷۳۳۹
شهوت‌ران ۱۰۲۱۶
شهوت‌رانی ۱۰۶۲۴
شهید ۱۰۳۰۹
شیاطین ۱۰۹۷۹
شیب ۱۰۸۰۸
شیر ۷۴۶، ۲۰۸۴، ۹۳۲۰، ۹۳۲۳، ۱۰۶۶۸
شیر گاو ۴۰۷۴
شیری ۷۴۷
شیرین ۵۷۸۵، ۶۱۷۰
شیرین‌تر ۵۷۸۸، ۵۷۹۱، ۶۰۰۰، ۹۳۸۵
شیرینی ۵۷۸۶، ۵۷۹۰، ۱۰۷۱۵
شیرینی‌خورده ۶۸۶۰
شیشه‌یی ۲۱۰
شیطان ۱۸۱۲، ۹۲۹۳، ۱۰۹۷۶
شیطانی ۳۸۱۱، ۹۲۹۱
شیفته‌ی شکار با شاهین ۷۴۰۶
شیفته‌ی کشتار ۷۳۸۲
شیوا ۵۳۰۵
شیون ۷۲۶، ۷۴۴، ۲۰۸۵، ۱۰۶۷۳
شیون‌کردن ۷۳۳۰
شیون‌کنان ۷۱۳۲
شیوی ۹۱۸۴

ص

صاحب ۱۰۸۷۰، ۱۰۸۷۳
صاف ۱۹۸۲، ۱۹۹۱، ۵۴۷۹
صاف‌شدن ۱۹۵۸
صاف‌شده ۶۵۱۰
صبح ۱۸۶۲، ۲۴۵۲، ۳۸۷۰
صبح زود ۲۶۷۳، ۲۶۸۸، ۳۸۷۰
صبح‌شدن ۱۰۵۵۲
صبحگاه ۲۶۹۲، ۲۶۹۳، ۳۸۷۲، ۳۸۷۳
صبر ۷۹۸۴
صبور ۲۹۰۵، ۷۵۴۸
صحبت ۷۹۲۹، ۱۱۲۱۹
صحبت‌کردن ۱۱۱۳۲، ۱۱۲۲۰
صحرا ۳۵۳۴، ۳۷۲۲، ۸۴۲۲
صحرایی ۳۷۲۳
صحیح ۹۹۴۵، ۱۰۳۰۲
صد ۸۹۸۱، ۹۰۰۴
صدا ۹۳۱۶، ۹۸۱۵، ۱۰۰۹۷، ۱۰۰۹۸، ۱۰۱۰۹، ۱۰۲۵۸
صدازدن ۴۵۸۰، ۸۳۹۳
صداقت ۲۲۵۸
صداکردن ۴۶۰۹، ۱۰۰۳۶، ۱۱۲۶۰، ۱۱۲۶۲، ۱۱۲۹۰، ۱۱۵۳۱
صدپا ۸۹۹۷
صدف ۹۳۶۵
صدفی‌شکل ۹۳۶۵
صدقه ۷۵۵۹، ۹۵۲۹
صدقه‌خواستن ۷۵۵۸
صدمه ۱۰۳۴، ۹۸۹۲
صدمه‌زدن ۳۴۸۲، ۴۰۷۲، ۱۱۴۲۶
صد و پنجاه ۹۰۰۶
صد و هشتاد ۹۰۰۵
صدّیقان ۱۴۹۲
صدّیق مانوی ۱۴۹۱
صرع ۱۳۲۰، ۷۴۴۴
صرف‌نظرکردن ۶۸۴۹
صرف‌نظرکرده ۶۸۵۹
صعود ۱۰۵۱، ۲۱۳۸، ۷۸۵۹، ۸۸۴۷
صعودکردن ۱۰۵۲
صف ۲۴۳۰
صفا ۱۹۸۸، ۲۲۵۸
صلح ۳۷۰۴، ۱۰۴۳۴، ۱۰۴۴۸
صلیب ۳۲۰۲، ۶۶۸۱، ۷۶۳۸، ۷۹۲۱، ۷۹۴۵، ۷۹۴۶، ۷۹۴۷
صمغ ۲۲۰۱، ۴۷۷۶
صمغی ۲۲۰۲
صمیمی ۱۹۵۳، ۱۹۸۵، ۲۲۴۶، ۲۴۱۶، ۱۱۰۳۵
صمیمیّت ۲۴۱۷
صندل ۳۲۲۹، ۳۲۳۲، ۳۲۳۳
صندلی ۳۲۳۳
صندلی گردونه ۸۴۶۶
صندوق ۹۶۲۵، ۹۶۲۶
صنعت ۷۱۰۸
صورت ۱۰۱۸، ۳۷۴۳، ۶۵۵۶، ۷۳۷۷، ۷۷۲۱، ۷۷۲۲، ۸۶۶۰، ۸۶۶۴، ۱۰۹۳۷
صورت‌پوش ۸۶۶۲
صورتی ۱۰۱۵۳
صومعه ۲۶۱۰، ۴۳۷۳، ۵۲۱۴
صومعه‌دار ۵۲۱۵
صومعه‌ی بودایی ۸۸۶۵
صیّاد ۷۴۸۵

ض

ضخامت ۳۴۷۲
ضخیم ۳۴۷۱
ضدزهر ۶۵۴۸
ضربه ۴۰۸۹
ضرر ۴۶۱۰، ۶۲۴۱، ۱۱۵۳۴، ۱۱۵۳۵
ضروری بودن ۴۲۹۲
ضعف ۱۰۷۰۷، ۱۰۷۰۸
ضعیف ۴۹۰۰، ۶۳۶۶، ۱۰۷۰۵
ضعیف‌تر ۱۰۷۰۶
ضماد ۳۲۵۸
ضیافت ۴۴۳۰
ضیافت خدایان ۱۰۶۹۲

ط

طب ۲۹۷۵، ۲۹۷۶
طبخ ۸۱۷۴
طبقِ ۶۲۱۶، ۷۴۱۲، ۷۸۸۲، ۸۳۷۰، ۸۳۸۹، ۹۸۳۱
طبق قانون و سنّت ۳۴۳۹
طبقه ۹۲۱۱
طبقه‌ی پست جامعه ۳۲۳۰

شرافت ۹۴۸۲
شرح ۶۰۸۰، ۶۰۸۲، ۶۳۲۰، ۷۰۴۱، ۷۰۴۵، ۷۰۵۰، ۱۰۳۴۶
شرح‌دادن ۷۰۰۹، ۷۰۴۶، ۷۰۴۷، ۷۰۴۹، ۷۰۷۰، ۷۰۷۶
شرح‌دهنده ۷۰۴۳
شرع ۳۵۹۴، ۶۱۳۸
شرعی ۳۳۱۷
شرف ۹۴۸۲
شرق ۱۵۸۳، ۱۹۹۷
شرقی ۱۰۷۶۵
شرکت ۷۸۸، ۱۹۲۸
شرم ۳۰۹۵، ۹۱۸۵، ۹۱۹۸
شرم‌داشتن ۱۷۳۲، ۹۲۰۰
شرمگاه ۱۷۳۱، ۹۱۸۷
شرمندگی ۹۲۰۱
شرمنده ۹۱۸۶، ۹۱۹۹
شرنگ ۹۳۱۹
شروستی ۹۱۶۳
شروع ۸۷
شروع کردن ۸۶، ۹۷، ۹۸، ۶۹۰، ۲۶۸۵، ۳۸۶۴، ۳۸۶۹، ۵۱۷۲، ۶۹۵۲، ۷۱۱۷
شریعت ۴۷۸۵
شریف ۸۴۷۲، ۸۴۷۳، ۸۵۲۶، ۱۱۳۸۴
شریک ۱۵۲، ۹۰۲، ۱۹۲۷
شستشو ۳۹۸۷، ۸۸۴۵، ۸۹۶۱، ۱۰۲۳۰
شستشوی دست ۳۶۵۶
شستن ۳۹۸۶، ۸۸۴۲، ۸۸۴۳، ۸۸۴۴، ۸۸۵۲، ۹۱۲۸
شسته ۸۸۵۰
شش ۷۸۶، ۱۰۰۴۱، ۱۰۲۷۲، ۱۰۸۰۳
شش‌دانگ ۱۰۷۸۷
ششم ۷۸۱، ۱۰۰۲۶، ۱۰۰۲۷، ۱۰۰۴۲، ۱۰۰۴۳، ۱۰۲۶۵، ۱۰۲۶۶، ۱۰۷۸۹
شش معبد ۱۰۸۰۳
شصت ۱۰۷۹۳
شعبده‌باز ۳۷۴۷
شعله ۳۴۵۶، ۳۴۶۶، ۷۰۸۵، ۹۰۲۲
شعور ۲۰۴۵
شغال ۹۲۱۴
شغل ۱۴۴۹
شفا ۸۳۲۵
شفابخش ۸۳۰۵
شِفایافتن ۸۳۳۵
شَق ۹۲۰۲، ۹۳۷۶
شک ۳۴۶۱، ۳۴۹۰، ۳۴۹۲
شکار ۱۷۴۸، ۵۹۲۴، ۵۹۲۵
شکارباز ۷۳۷۹
شکارچی ۵۹۲۲، ۹۲۱۳، ۹۲۲۶، ۹۹۰۳
شکاردوست ۷۳۷۹
شکاف ۹۲۰۶
شکافتن ۴۶۲۷، ۴۶۹۸، ۷۴۹۹، ۷۹۲۲، ۸۰۷۸، ۹۲۰۷
شکافته ۱۱۱۳
شکال ۹۲۱۴
شِکَر ۹۲۲۲
شِکَردن ۱۷۳۹، ۹۲۲۹
شِکَردی ۱۰۲۲۲
شکرگزاری ۲۲۸۶، ۳۰۹۶
شکروف ۱۷۵۱
شکست ۵۱۴، ۱۹۹۸
شکست‌خوردن ۱۰۳۳، ۱۳۳۱
شکستن ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۱۹۳، ۱۹۹۵، ۲۰۳۸، ۲۱۱۴، ۴۳۳۲، ۵۴۰۳، ۸۷۸۳، ۱۰۶۰۶، ۱۰۷۸۲
شکسته ۱۰۴۳، ۲۰۳۹، ۸۷۸۵، ۱۰۷۸۳
شکسته‌شدن ۱۰۳۳
شکفتن ۹۲۰۷
شکل ۸۶۷، ۸۶۸، ۹۶۴، ۱۴۶۳، ۴۸۵۶، ۴۸۶۵، ۴۹۱۲، ۵۰۹۱، ۷۳۲۸، ۷۸۶۵، ۸۲۸۰، ۱۰۳۹۹، ۱۰۹۳۷
شکل‌گرفته ۱۰۹۴۲
شکل‌یافته ۴۸۵۷
شکم ۳۰۹۴، ۴۷۱۲، ۴۹۶۰
شکم‌روش ۱۶۳
شکنجه ۱۸۷۶، ۴۱۴۵، ۵۰۱۱، ۶۵۳۵، ۶۶۸۱، ۷۴۹۸، ۷۵۰۲، ۷۹۲۱، ۷۹۴۵، ۹۶۳۴، ۹۹۸۶
شکنجه‌دادن ۸۱۰۱، ۸۱۳۱
شکننده ۲۸۵۰، ۹۲۲۹
شکوفا ۱۹۲، ۹۹۲، ۱۶۴۱، ۲۶۷۷
شکوفایی ۲۶۹۴
شِکوه ۷۳۳۱
شکوه ۴۸، ۵۳، ۷۰۲، ۷۳۲، ۷۳۳، ۲۰۹۰، ۲۴۶۲، ۳۸۵۶، ۳۹۱۴، ۳۹۱۸، ۴۳۴۲، ۴۳۵۵، ۱۱۳۸۳
شکوهمند ۹۵
شکیبا ۷۵۵۱
شکیبادلی ۷۹۸۴
شکیبایی ۱۰۹۵۲
شکیل ۴۸۵۸
شَگار ۹۲۱۴
شگرف ۸۷۸۸
شگفت‌آور ۱۰۱۹۵
شگفت‌انگیز ۴۸۲۹، ۶۴۵۹، ۱۰۱۴۳، ۱۰۳۳۸، ۱۰۳۳۹، ۱۰۸۲۲
شگفت‌ترین ۳۹۶۷
شگفتی ۴۸۲۸، ۱۰۱۹۷، ۱۰۳۳۴، ۱۰۳۳۷
شِل ۹۲۳۹
شَلِ ۱۵۴۶
شلاق ۱۰۸۰۸
شما ۱۷۵۹، ۱۷۶۴، ۲۴۳۴، ۲۶۳۶، ۳۸۵۵، ۹۲۵۹، ۹۲۸۱، ۹۶۰۶
شمار ۶۶۷۵، ۷۹۳۶
شما را ۲۶۳۶، ۳۸۵۵
شمارش ۷۹۴۰، ۹۲۷۱
شماره ۵۴۰۵، ۸۷۰۳
شماره‌ی اصلی ۲۹۱۵
شماره‌ی بنیادی ۲۹۱۵
شمّاس ۶۷۹، ۹۲۸۰
شمال ۶۴۹۳، ۶۵۱۸
شمردن ۱۷۶۰، ۱۷۶۳، ۷۹۳۷، ۷۹۴۳، ۹۲۶۱، ۹۲۷۳
شمرده ۷۹۴۴، ۹۲۶۸
شمرده‌شدن ۷۹۳۸
شمشیر ۱۳۶، ۳۳۲۶، ۵۰۹۸، ۱۰۶۱۴
شمع ۴۷۶۲
شمعدان ۴۷۶۲
شمعون ۹۱۲۶، ۹۲۸۵
شمن ۹۲۸۷
شمنی ۹۲۸۸
شن ۹۳۹۷
شنا ۸۸۴۵
شناخت ۱۲۳۵، ۱۴۱۳، ۷۵۷۹، ۷۶۱۵، ۸۱۰۵، ۸۱۰۶، ۸۱۰۷، ۸۱۰۸، ۱۱۳۳۸
شناختن ۳۹۳، ۱۲۳۴، ۳۸۳۸، ۴۰۰۴، ۵۶۷۷، ۷۵۶۲، ۷۵۷۶، ۷۵۸۵، ۷۶۰۳، ۷۶۱۴، ۷۶۲۰، ۷۶۲۶، ۷۶۷۲، ۸۰۳۴، ۸۰۹۹، ۸۱۰۳، ۸۱۰۴
شناختنی ۸۱۰۹
شناخته ۲۳۳۹، ۴۲۳۵، ۸۰۳۶
شناسا ۱۱۱۵۲
شناکردن ۳۹۸۶، ۸۸۵۲
شنبه ۵۱۳۴، ۹۱۹۱، ۹۲۸۳
شن‌دار ۹۳۹۶
شنوایی ۷۶۶۸، ۷۶۹۹، ۷۷۰۲، ۷۷۰۴
شنوندگان ۵۹، ۵۹۰۳، ۵۹۰۴
شنوندگان زن ۵۹۳۸
شنونده ۵۹۰۵، ۵۹۳۶، ۵۹۴۶، ۵۹۴۷، ۷۷۰۵، ۷۷۱۲، ۷۷۱۳
شنی ۹۳۹۶
شنیدن ۲۰۹۶، ۵۹۰۲، ۵۹۴۱، ۵۹۴۸، ۶۲۴۶، ۷۶۶۹، ۷۷۰۰، ۷۷۰۲، ۷۷۰۳، ۷۷۰۶، ۷۷۰۷، ۸۰۱۴، ۸۰۴۷
شنیده ۲۰۹۶، ۷۷۱۱

۹۰۵۸، ۹۴۷۳، ۹۵۵۰
سوزاندن ۳۵۳۰، ۷۸۸۳، ۹۰۲۱، ۹۵۴۷
سوزن ۱۰۲۲۲
سوزن‌دوزی ۱۰۵۰۷
سوزنده ۹۰۲۳
سوسن ۹۰۷۶
سوشیانس ۱۷۲۲
سوگند ۹۰۴۴، ۹۰۵۳، ۱۰۴۸۶
سوگندخوردن ۴۴۱۴، ۹۰۵۵، ۱۰۴۸۷، ۱۰۴۹۰
سوگوار ۷۴۵، ۵۲۲۱، ۹۰۳۶، ۹۰۵۴
سوگواری ۵۲۲۲
سوّم ۶۲۱، ۶۲۳، ۶۵۲، ۱۷۷۸، ۱۷۸۸، ۱۷۹۱، ۱۸۱۴، ۱۸۱۵، ۱۸۱۶، ۳۲۸۳، ۳۲۸۶، ۹۳۳۵
سوّمین ۶۲۳، ۳۲۸۶
سوی ۳۰۲، ۶۴۵۶، ۸۶۹۲
سوی چین ۳۲۴۱
سه ۶۵۳، ۳۶۱۸، ۹۳۸۳
سهام ۲۴۴۸
سه‌شنبه ۱۰۱۰۸، ۱۰۲۲۱، ۱۰۲۶۴
سه‌مُهر ۶۵۴
سه‌هزار ۶۵۷
سی ۹۴۵۹
سیّاره ۶۹۱۶، ۸۲۹۰، ۱۰۱۶۵
سی‌ام ماه ۵۹۱۳
سیاه ۷۳۹، ۹۱۷۷، ۹۱۷۸، ۹۳۳۸
سیاه‌رنگ ۹۱۷۸
سیب ۸۸۱
سیب آدم ۴۲۵۰
سیر ۶۱۱، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۷، ۸۱۱۵، ۹۳۴۶
سیر کردن ۸۸۷
سیرنشدنی ۱۳۸۸، ۸۱۴۰
سیری ۸۸۵، ۸۹۶، ۱۰۶۹، ۲۵۰۱، ۸۱۱۷، ۸۱۱۸، ۸۱۲۰
سیری‌ناپذیر ۱۳۸۸
سیستان ۸۷۵۳
سیسنیوس ۵۴۴۹، ۹۱۳۸
سیصد ۹۴۶۰
سیغ ۹۱۱۸
سیلاب ۵۸۲۴
سیما ۴۸۵۶، ۴۹۱۲
سیمون ۹۱۲۶، ۹۲۸۵
سیمه‌سار ۹۱۲۴
سینه ۱۷۸۵

ش

شاخ ۹۱۴۸، ۹۳۱۱
شاخه ۹۱۴۸، ۹۳۱۱، ۹۳۷۷
شاخه‌ی کوچک ۷۲۱۵
شاخه‌ی نازک ۲۳۸۴
شاخه‌ی نورسته ۱۶۷۶
شاد ۹۱۶۷، ۱۰۰۲۸
شاداب ۴۸۴۰
شادمان ۷۱۹۰، ۹۱۶۸، ۹۱۷۱، ۹۱۷۳، ۹۱۷۶، ۱۰۰۲۲، ۱۰۳۱۲
شادمان‌شدن ۱۰۰۲۱
شادمانی ۹۱۶۹، ۹۱۷۰، ۹۱۷۴، ۱۰۰۲۲
شادی ۷۹۱۶
شاکرا ۶۴۳
شاکیامونی ۹۱۵۰
شاگرد ۳۵۸۹، ۳۶۱۷، ۴۶۰۷، ۱۱۲۸۶، ۱۱۴۷۶، ۱۱۵۰۸
شاگردی ۳۵۹۰
شال کشیش ۱۰۱۷۶
شام ۱۰۶۵۰
شام‌خوردن ۱۰۶۴۹
شامگاه ۲۹۶۴، ۷۲۵۲، ۱۰۶۴۸
شامّه‌ی قوی ۲۸۹۵
شامی ۹۱۵۲، ۹۱۵۳
شانزده ۱۰۷۹۱
شانزدهم ۱۰۷۹۲
شانس ۱۱۰۲۷
شانه ۲۹۸۹، ۴۰۳۴، ۸۷۰۷
شاه ۷۱۳، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۷، ۷۴۹، ۷۵۱، ۷۵۶، ۲۰۸۱، ۲۱۰۰، ۲۱۰۸، ۲۵۴۳، ۴۳۵۷، ۶۴، ۵۳۲۷، ۵۳۲۹، ۵۴۱۵، ۱۰۶۷۶، ۱۰۷۱۲، ۱۰۷۲۰، ۱۰۸۱۲، ۱۰۸۱۴
شاهانه ۴۳۵۸
شاه پیلان ۸۳۲۲
شاه خدایان ۲۱۰۹، ۲۵۵۷
شاهد ۱۰۳۰۹
شاهدانه ۵۰۷۶
شاهدخت ۱۰۴۵۰
شاه دوّم ۳۷۳۴
شاهزاده ۲۵۸۲، ۲۵۸۳، ۳۸۰۵، ۴۰۷۰، ۴۴۶۷، ۵۳۹۰، ۱۰۴۵۷، ۱۰۴۷۹، ۱۰۵۱۷، ۱۰۸۱۳
شاهزاده خانم ۱۱۱۳۸
شاه فیلان ۸۴۰۸، ۸۴۵۲
شاهنشاه ۹۱۵۷
شاهوار ۷۲۹، ۵۳۲۸
شاه هفت کشور ۵۵۱
شاهی ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۸، ۷۵۲، ۲۰۸۲، ۲۱۰۷، ۲۱۱۰، ۴۳۴۳، ۴۴۶۵، ۴۴۶۶، ۵۲۹۰، ۵۳۲۸، ۱۰۸۱۱، ۱۰۸۱۵
شاهین ۶۱۵۴، ۷۴۰۶، ۹۸۵۵، ۱۱۵۰۱
شاید ۳۴۷۸، ۴۷۱۵
شایسته ۱۰۸۵، ۲۲۷۳، ۲۲۷۴، ۲۳۴۰، ۲۴۰۱، ۴۴۰۷، ۶۵۸۸، ۱۰۷۳۹، ۱۱۱۲۷
شایسته‌ی احترام ۷۶۲۹
شایسته‌ی سرزنش ۸۶۳۲
شایسته‌ی قربانی ۳۵۷۲
شایعه ۳۵۶۶، ۹۸۱۴، ۹۸۹۵، ۱۱۲۰۵، ۱۱۴۳۹
شایگان ۹۱۸۲
شب ۷۳۷، ۲۰۹۳، ۱۰۶۵۹
شبان ۲۱۲۸، ۱۰۷۹۰
شبانگاهی ۲۰۹۴
شبانه ۲۰۹۴، ۱۰۶۶۰
شبانه‌روز ۵۶۶۸
شباهت ۵۲۰۹، ۷۴۲۴
شب پیش ۱۳۹۶
شبستانِ کلیسا ۴۵۶۳
شبق ۷۳۹
شب‌کور ۹۱۷۹
شبنم ۵۹۸۹، ۵۹۹۴، ۶۰۱۵
شبیه ۱۰۳۵، ۵۱۹۳، ۵۳۲۲، ۵۳۵۴، ۵۶۲۶، ۵۶۲۹
شبیه‌بودن ۵۶۲۵
شپش ۸۵۰۷، ۹۳۱۳
شتاب ۹۹۹، ۲۰۰۵، ۶۷۸۶، ۷۵۷۷، ۷۶۴۸، ۹۰۲۹، ۹۰۳۱
شتاباندن ۶۷۸۸
شتاب‌کردن ۱۲۶۱، ۶۴۲۱، ۶۷۸۷
شتابیدن ۶۷۸۷
شتافتن ۹۰۲۷
شتر ۷۸۴، ۲۱۲۹، ۱۰۷۹۷
شجاع ۱۰۸۹۵، ۱۰۹۳۰
شجاعت ۵۴۵۱، ۱۰۸۹۲
شخ ۹۳۷۶
شخص ۳۶، ۵۶، ۶۶۵، ۷۰۳، ۲۱۶۱، ۴۲۰۳، ۴۲۷۸، ۴۴۷۷
شخم‌زدن ۱۶۷، ۹۰۴، ۵۱۸۵
شخم‌نزده ۵۷۴۰
شدّت ۹۲۰۵، ۹۷۱۷، ۱۱۴۸۰
شدن ۸۰۹، ۸۳۸، ۲۴۳۳، ۲۸۷۰، ۴۸۶۸، ۴۹۳۹، ۷۰۳۵، ۹۳۴۰، ۹۹۱۱
شدنی ۵۰۲۳
شده ۴۷۰۱
شدید ۲۸۲۷، ۴۵۱۲، ۹۲۰۲، ۹۶۳۶، ۹۷۱۸، ۱۱۲۸۴، ۱۱۴۷۲
شراب ۴۰۵۹، ۵۲۸۵
شرابخوار ۱۱۵۰۴
شرارت ۳۰۹۸، ۳۱۰۰

سریر ۸۴۶۶
سریع ۴۵۷۶، ۹۷۰۸، ۹۷۳۰، ۱۱۲۵۶، ۱۱۲۵۷، ۱۱۲۷۶
سریع‌تر ۹۷۱۵، ۱۱۲۵۸
سرین ۹۳۶۴
سزا ۷۹۶۴
سزاوار ۱۰۸۲، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۵۳۲، ۸۶۹۴، ۸۶۹۶
سستی ۷۱۴۰، ۱۰۷۰۸
سطح زمین ۷۲۱۷
سعایت‌خواه ۷۳۴۳
سُعد ۵۵۵۶
سُعد کوفی ۱۶۶۸
سعه‌ی صدر ۱۰۹۵۲
سعی ۲۱۱۶
سغد ۶۸۹۳
سغدی ۳۸۰۵، ۸۷۶۱، ۸۷۶۳، ۸۷۶۴، ۹۰۳۷، ۹۰۳۸، ۹۰۳۹، ۹۰۷۹
سغدیان ۹۰۴۱
سفارت ۱۱۰۲۳، ۱۱۲۷۳
سفال ۴۱۹۲
سفالی ۴۱۹۶، ۴۲۷۳
سفت ۹۳۵۱
سفتن ۹۰۱۷، ۹۰۵۹، ۹۰۶۳، ۹۰۶۸
سفتنی ۹۰۶۰
سفته ۹۰۱۹
سفرالاحیا ۸۸۲۱، ۸۸۳۱
سفرکردن ۱۰۸۸۵
سفره ۲۸۴۲، ۳۹۸۹، ۱۰۶۹۰
سفید ۱۶۱۶، ۱۶۱۷، ۱۶۱۸، ۸۹۱۲، ۸۹۲۵
سفیر ۶۶۹۱
سق ۴۶۳۱، ۴۶۳۶، ۴۶۳۷
سقط(جنین) ۶۸۶۸، ۷۴۸۱
سقط‌کردن ۶۰۷۲
سقف ۴۷۲۵، ۷۲۴۱، ۷۹۲۰
سقمونیا ۸۷۸۷
سقوط ۱۸۹۱
سَکار ۸۷۷۶
سکرآور ۵۴۹۱
سکون ۱۵۷۰، ۷۸۱۳
سکّه ۵۱۲۲، ۶۸۷۴، ۷۹۱۰
سکّه‌ی بخارا ۸۱۶۹
سکّه‌ی زر ۳۴۲۹، ۳۷۵۶
سگ ۸۶۰، ۵۰۵۹، ۸۴۶۵
سُگرنَه ۹۱۳۷
سگ ماده ۴۰۹۵
سلاح ۲۳۱۲، ۵۶۸۳، ۵۷۰۲، ۷۲۲۲، ۷۵۲۰، ۱۱۵۴۳
سلام ۳۶۱۵، ۵۹۸۵، ۹۱۹۷، ۱۱۴۸۵
سلامتی ۲۱۵۲، ۳۶۰۹، ۳۶۱۳، ۳۶۱۴، ۴۶۰۰، ۸۲۰۰
سلسله‌ی تانگ ۴۰۸۱
سلطان ۲۰۸۱، ۱۰۶۶۶
سلطنت ۷۱۵، ۷۱۸، ۲۰۸۰، ۶۶، ۱۰۶۶۵
سلطنت‌کردن ۷۲۳، ۲۰۸۳
سلطنتی ۷۲۴، ۲۰۸۲، ۴۳۴۳
سلطه ۸۶۸۷، ۱۰۶۴۵
سلوکیّه ۸۸۱۰
سلول ۴۷۳۳
سُم ۱۶۴۶
سُم‌دار ۱۶۴۷
سمرقند ۴۰۵۰، ۸۸۲۰
سمرقندی ۸۸۱۲، ۸۸۱۹
سمسارا ۴۴۰
سمک ۸۸۳۲
سمن ۱۵۸۸، ۸۸۱۶
سن ۳۷۴
سُنبه ۹۰۶۱
سُنبیدن ۹۰۵۹
سنّت ۹۸۱، ۳۴۳۹، ۳۴۵۲، ۳۵۹۴، ۴۷۸۵، ۵۳۷۲، ۶۸۰۷
سنّتی ۳۴۳۸
سنج ۱۰۳۹۵
سنجاق مو ۸۷۰۷
سنجد ۹۱۳۲، ۹۱۳۳
سنجد سوراخ‌کن ۹۱۳۴
سنجدی ۹۱۳۲
سند ۵۷۷۶، ۷۸۹۵
سَنَد ۳۳۱، ۵۲۲۳، ۸۲۲۸
سُندُس ۸۸۵۴
سندفروش کنیزک ۳۴۵۵
سنسکریت ۸۸۶۱
سنگ ۸۸۵۵، ۸۸۵۷
سنگ آسیاب ۱۴۲۱
سنگاب تعمید ۱۰۵۸۰
سنگ باران‌زا ۳۱۷۱
سنگ بلور ۴۵۰۰
سنگ جادو ۳۱۷۱
سنگدل ۱۱۴۷۳
سنگر ۶۸۷۱، ۷۱۴۶، ۷۸۴۱
سنگ‌ریزه ۹۳۹۷
سنگ‌سار ۸۸۶۷
سنگ سیاه ۷۳۹
سنگ طلسم ۷۹۷۴
سنگ قیمتی ۹۷۲
سنگ‌سوترا ۸۸۶۱
سنگی ۸۸۵۶، ۸۸۶۳
سنگ یشم ۲۲۳۰
سنگین ۲۴۷۸، ۴۰۶۵، ۴۱۸۰، ۴۱۸۴
سنگین‌بار ۴۸۷۶
سنگین‌تر ۴۱۸۸
سنه ۹۳۰۸
سوآل ۵۳۲، ۱۹۱۴، ۱۰۱۱۹
سوءنیّت ۴۹۷۱
سوءهاضمه ۱۱۵
سوءهضم داشتن ۱۱۴
سوار ۲۴۷۰، ۲۴۷۱، ۲۴۸۵، ۲۴۸۸
سواربودن ۶۶۹۶
سوارشدن ۲۵۲۹، ۲۶۲۳، ۲۶۲۴، ۲۶۲۵، ۳۰۷۴، ۳۰۹۱، ۳۰۹۳
سوارشده ۳۰۷۵
سواره ۲۴۷۰، ۲۴۸۸
سواری ۲۴۷۲، ۲۴۸۷، ۲۶۲۴
سوترا ۹۰۸۱
سوخت ۱۸۲۷، ۷۸۸۶، ۸۸۰۳، ۱۱۳۲۷
سوختن ۲۵۷، ۳۵۳۳، ۷۸۸۳، ۷۸۸۵، ۷۹۰۴، ۷۹۰۵، ۸۰۷۶، ۸۷۶۸، ۸۸۰۳، ۹۰۲۱، ۹۰۴۵، ۹۰۴۷، ۹۰۸۶
سوختنی ۸۸۰۴، ۹۰۵۰
سوخته ۲۷۴، ۷۲۵۱، ۷۶۰۸، ۹۰۴۹
سود ۱۲۵۷، ۱۴۶۶، ۳۰۲۲، ۳۰۲۴، ۳۰۳۱، ۳۰۳۲، ۳۰۳۳، ۳۰۳۸، ۳۴۸۷، ۳۴۸۹، ۳۶۴۲، ۴۰۲۰، ۶۵۷۶، ۶۵۸۷، ۶۷۲۸، ۶۷۲۹، ۷۱۱۲، ۹۰۷۸، ۱۰۱۲۷، ۱۰۱۳۱، ۱۰۱۸۰
سوداشن ۳۱۵۳، ۵۳۹۰، ۹۰۲۸، ۹۱۸۴
سوداگر ۱۰۶۸۸
سوداگری ۱۰۶۸۹
سودمند ۶۵۸۸، ۶۷۳۳، ۸۴۶۷، ۱۰۱۵۹
سودن ۱۱۰۸
سوده ۱۰۹۳
سوراخ ۲۹۱۲، ۲۹۱۳، ۲۹۱۴، ۴۸۷۵، ۱۰۱۶۳، ۱۰۴۱۵
سوراخ بینی ۶۰۱۸، ۶۲۲۸
سوراخ‌شده ۹۹۵، ۷۷۴۸، ۹۰۱۹
سوراخ‌کردن ۵۰۹، ۹۹۴، ۱۰۰۵، ۲۶۸۷، ۷۷۴۷، ۹۰۱۷، ۹۰۵۹، ۹۰۶۳
سوراخ‌کننده ۹۰۶۱، ۹۲۲۹
سوراخ گوش ۴۴۵۴
سوراخ مار ۵۱۱۳
سوراخ مو ۴۳۸۶، ۱۱۵۰۹
سوراخ‌نشده ۵۸۱۲
سوری ۹۱۵۲
سوزان ۳۵۴۴، ۷۸۸۵، ۹۰۲۲، ۹۰۲۴، ۹۰۵۰،

۴۱۸۹، ۴۳۴۰، ۴۳۴۵، ۴۳۵۵، ۴۳۵۶، ۸۸۸۲
ستایش کردن ۲۰، ۲۱۹، ۶۷۱، ۶۶۳۲
ستایشگر ۲۵
ستاینده ۶۸، ۴۳۴۸
ستبر ۱۶۷۹
ستم ۱۵۱۷، ۲۸۶۱، ۲۸۶۲، ۷۲۴۶، ۷۸۱۸، ۱۰۵۴۶
ستمدیده ۵۵۹، ۷۹۵۷، ۹۶۵۴، ۹۶۵۶
ستمکار ۱۶۸۰، ۱۶۹۸، ۲۳۹۲، ۸۹۹۳
ستمکارترین ۸۹۹۲
ستم کردن ۵۵۷، ۲۸۵۹، ۲۸۶۳، ۱۰۰۶۷
ستم کشیدن ۱۱۴۰، ۵۳۸۹
ستمگر ۱۱۲۰۹، ۱۱۵۰۰
ستمگری ۱۱۴۹۹
ستنبه ۱۶۷۹، ۸۹۹۵
ستوپا ۱۶۹۰
ستودن ۶۷، ۲۱۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۲۶۸۶، ۴۳۳۷، ۵۹۱۱، ۱۱۲۷۴
ستوده ۲۲، ۶۷۲، ۴۳۴۱، ۴۳۵۰، ۴۳۵۲، ۶۶۳۳
ستوده‌تر ۴۳۵۱
ستوده‌ترین ۶۷۳
ستور ۱۶۹۱، ۱۶۹۳، ۱۷۱۳، ۹۰۰۷، ۹۰۰۸
ستون ۱۶۸۹، ۲۳۹۵
ستونِ شکوه ۳۱۳، ۲۴۵۵
ستونِ نور ۸۹۶۶
ستیخ ۱۶۹۵
ستیر ۶۸۹۹، ۶۹۱۸
ستیز ۶۸۲۳، ۷۷۱۸
ستیزه ۶۵۸۰، ۱۱۲۴۸
ستیزه‌جو ۷۷۱۹، ۸۲۷۸، ۹۰۰۱
ستیزه‌جویی ۳۳۶
ستیزه‌خو ۶۵۸۳
ستیزه کردن ۸۱۲۹
ستیزه‌گر ۶۵۸۱، ۶۵۸۲
ستیغ ۱۶۹۵
سِحر ۳۱۷۱، ۴۸۹۴، ۱۰۱۹۴، ۱۰۹۲۵
سَحَر ۱۹۹۶، ۱۰۲۹۶
سحرخیز ۲۶۷۴
سخت ۶۰۶، ۱۶۹۸، ۱۷۴۲، ۳۵۸۷، ۴۵۷۹، ۴۵۹۸، ۸۷۸۸، ۹۲۰۲، ۹۲۱۸، ۹۲۴۱، ۹۳۵۱، ۹۳۷۶، ۹۶۳۶، ۹۶۴۳، ۱۱۲۸۴، ۱۱۴۷۲، ۱۱۴۷۷
سخت‌تر ۹۲۱۹، ۱۱۲۸۸، ۱۱۴۷۸
سخت‌دل ۲۳۹۲، ۲۳۹۳، ۸۲۸۵، ۱۱۴۷۳، ۱۱۴۷۴
سخت‌گیر ۳۵۸۷، ۳۵۸۸، ۸۹۹۵
سختی ۱۷۴۳، ۱۷۵۱، ۲۳۱۴، ۳۰۷۷، ۳۱۰۲، ۷۳۴۰، ۹۲۰۵، ۹۲۲۰، ۹۲۴۳، ۹۳۸۱، ۱۰۰۰۰، ۱۱۴۸۰
سختی‌اندیش ۹۲۴۵
سخن ۸۵۵۳، ۸۷۳۹، ۸۷۵۰، ۸۷۶۷، ۸۹۶۵، ۹۰۴۳، ۹۰۸۴، ۹۰۹۵، ۹۳۱۸، ۹۸۱۵، ۹۸۹۶، ۱۰۲۸۱، ۱۰۲۸۳
سخن ابلهانه ۳۵۴۳
سخن‌باز ۷۳۴۸
سخن توخالی ۳۵۴۳
سخن گفتن ۴۵۷۱، ۸۷۶۵، ۹۰۴۲، ۱۰۲۷۵، ۱۰۲۷۹، ۱۰۲۸۰
سخنگو ۱۰۲۸۲
سخنور ۹۰۹۶
سدّ راه ۳۹۹۸
سر ۸۹۲۷
سَر ۷۸۸۰، ۷۸۸۱، ۸۷۱۹، ۸۹۳۰، ۸۹۳۵، ۸۹۷۲
سراب ۴۶۰، ۳۸۵۲، ۳۹۴۴
سرازیر ۳۱۵۱
سراسیمگی ۹۱۲۲
سراسیمه ۱۷۲۹، ۹۱۲۱، ۹۱۲۴
سرایدار ۴۶۶۰، ۸۸۹۴
سرباز ۳۳۷، ۳۳۸، ۱۵۹۴، ۲۳۴۲، ۸۸۷۷
سربازِ پیاده ۶۷۵۳، ۶۷۹۳
سربالا ۱۵۸۴، ۸۸۰۹
سربلند ۴۴۳۹
سربلندی ۴۴۴۰
سربند ۱۰۲۳۱
سرپا ۶۴۱۹، ۶۴۲۹
سرپرست ۸۹۴۰
سرپرست صومعه ۵۲۱۵
سرپرست نیوشاگان زن ۵۹۳۹
سرپوش ۷۶۶۵، ۸۹۲۹، ۹۸۶۵
سرپیچی ۱۱۹۲
سرپیچی کردن ۱۰۳۲، ۱۱۹۳، ۵۴۰۳
سرچشمه ۱۰۶۰۸
سرحد ۱۰۰۶۳
سرخ ۴۸۳۴، ۵۱۱۵
سرخاب ۴۳۹۲
سرخ‌دهان ۴۸۳۵
سرخ‌روی ۴۸۴۰
سرخ کردن ۷۷۹۷
سرخ‌منقار ۴۸۳۵
سرخوش ۸۹۷۰
سرد ۸۹۶۳
سردار ۸۹۴۸
سردار دین ۳۷۷۹
سردرد ۸۹۵۹، ۸۹۷۱
سردشده ۱۰۸۷
سرزمین ۲۹۱۱، ۱۱۲۲۵
سرزنش ۶۰۵۹، ۶۱۹۰، ۶۶۳۸، ۶۷۲۲، ۷۱۳۷، ۸۰۱۵، ۸۶۳۰، ۸۶۳۲، ۱۰۹۲۹، ۱۱۱۰۰
سرزنش کردن ۵۹۱۹، ۶۰۵۸، ۶۱۸۹، ۶۳۴۸، ۶۶۳۹، ۸۶۳۱
سرسپردگی ۱۹۴۶
سرسخت ۱۰۵۳۴
سرش ۸۹۳۳
سرشار ۸۲۰۷
سرشک ۹۴۶۳
سرشناس ۷۶۳۰
سرشویی ۸۹۶۱
سرغ ۸۹۵۶، ۸۹۵۸
سرفراز ۷۸۶۱
سرفرازتر ۷۸۳۴
سرفرازشدن ۷۸۶۰
سرفرازی ۴۴۴۰
سرقت ۹۵۱۶
سرکرده ۳۲۴۳، ۸۹۴۱، ۸۹۷۳
سرکش ۳۵۳۱
سرکوب کردن ۱۴۰، ۵۵۷، ۲۴۹۸، ۱۰۰۸۰
سرگردان ۲۱۴۸، ۱۰۸۹۰
سرگردان‌شدن ۱۰۸۸۵
سرگردانی ۶۷۴۰، ۹۱۴۷، ۱۰۸۸۷، ۱۰۸۸۹
سرلشگر ۸۸۷۶
سرما ۱۰۸۷، ۷۴۶۶
سرمایه ۶۳۳
سرنگون ۷۷۴۹
سرود ۶۴۹۵، ۶۵۱۵، ۸۹۳۴، ۸۹۶۵، ۱۱۳۴۴
سرود مانوی ۱۰۸۴۰
سرود مذهبی ۲۴۹۲، ۵۶۹۰
سرودن ۸۹۳۱
سرور ۷۵۱، ۷۵۶، ۴۴۶۴، ۸۹۴۸، ۱۰۸۱۶، ۱۰۸۷۰، ۱۰۸۷۳
سَرور ۲۵۴۳، ۵۴۱۰
سرور آمو ۵۴۱۳
سَرور بودا ۲۶۱۴
سرور جهان ۴۵۶
سَرور خدایان ۲۵۵۱
سَرور مانی ۵۲۲۸، ۵۴۴۷
سروش‌روز ۸۹۳۳
سروقت ۴۵۸۵، ۸۱۲۱
سره ۸۹۳۰، ۸۹۷۲
سرهنگ ۸۹۴۸، ۸۹۵۳، ۸۹۶۴
سرّی ۸۴۵۵
سریانی ۹۰۷۵

۹۱۱۸، ۹۴۰۸، ۹۴۱۱، ۹۴۳۳، ۱۰۶۵۷، ۱۰۷۱۴، ۱۰۸۲۲
زیباتر ۴۹۱۵، ۹۱۱۹
زیبایی ۴۳۴۲، ۴۳۹۶، ۴۸۵۶، ۴۸۶۰، ۴۸۶۵، ۹۴۱۱
زیتون ۱۱۵۹۹
زیر ۳۱۲۲، ۳۱۲۷، ۳۱۲۸، ۳۱۵۰، ۶۳۳۴
زیرا ۳۱۴۸، ۴۹۳۲، ۶۴۵۲، ۶۴۸۰، ۶۴۸۱، ۶۴۸۹، ۶۵۷۵، ۶۹۹۴، ۶۹۹۵، ۷۲۶۵، ۸۳۲۳
زیراکه ۶۵۷۵
زیرتر ۳۱۵۸
زیرک ۱۶۳۶، ۱۱۲۲۹، ۱۱۵۶۲
زیرکی ۱۶۰۳، ۴۶۱۲
زیرنظر ۷۷۲۴
زیره ۱۱۵۶۳
زیرین ۳۱۲۳، ۳۱۲۵
زیستن ۲۳۴۸، ۴۵۹۳، ۱۱۴۳۷، ۱۱۴۴۰، ۱۱۴۵۷
زیستی ۴۵۹۶
زین ۷۷۹۱، ۸۳۴۸، ۸۷۰۱
زین‌افزار ۱۱۵۵۴
زین پشمین ۱۳۴۵
زینت ۱۵۹، ۱۳۱۸، ۸۳۱۲
زینت‌کردن ۸۲۹۹
زین‌دار ۱۱۵۵۳
زین‌کردن ۹۳۴
زین و برگ ۶۱۰۶
زین و سلاح اسب ۱۶۲۳
زینهارخوار ۱۱۵۵۹
زیور ۱۱۶۱۱

ژ

ژاله ۱۱۵۳۰
ژرف ۵۸۴۲، ۵۸۴۵، ۵۹۴۹، ۶۲۴۴، ۶۳۴۶، ۶۳۴۷
ژرفا ۵۸۴۴
ژعدا ۴۶۱۱، ۱۱۵۳۸، ۱۱۵۴۲
ژَغار ۴۵۷۴
ژنده ۱۱۵۵۵
ژنده‌پیل ۱۱۵۵۶
ژونکی ۱۱۵۱۲
ژیمدا ۴۶۱۱، ۱۱۵۳۸، ۱۱۵۴۲

س

ساحر ۳۱۷۲، ۱۰۱۳۷
ساحل ۲۲۸، ۱۱۳۱۴، ۱۱۳۲۵، ۱۱۳۵۵، ۱۱۳۵۶
ساحل مقابل ۸۱۲۵
ساخت ۴۹۸۷، ۷۵۱۵
ساختمان ۳۷۸۹، ۳۷۹۳، ۴۲۵۷، ۶۴۳۰، ۷۰۸۷
ساختن ۲۵۲، ۱۰۷۹، ۳۷۸۵، ۳۷۹۱، ۵۳۶۱، ۷۱۰۲، ۷۸۶۳، ۷۸۹۱
ساخته ۱۵۱۵، ۳۶۶۳، ۳۷۹۴، ۷۸۷۲
ساخته از صندل ۳۲۳۳
ساخته‌شدن ۷۹۰۹
سار ۸۹۳۰
سارق ۹۵۱۴
ساروک ۸۷۲۴
ساروی ۸۷۲۴
ساز ۳۲۰۶، ۳۲۰۷، ۳۲۱۹، ۳۳۵۲، ۹۶۲۸، ۹۶۲۹، ۱۱۳۳۱
سازشکار ۲۵۳
سازش‌کردن ۲۵۲
سازگار ۲۵۳، ۲۵۴، ۱۰۸۶
سازنده ۳۷۸۹
ساز و برگ ۱۰۷۸، ۱۱۲۰، ۷۷۹۱
ساعت ۴۵۸۴، ۴۵۸۶، ۷۲۰۴، ۱۱۳۲۱
ساغر ۹۳۲۲
ساق پا ۹۱۵۶
ساقی ۱۱۵۰۷
ساکن ۹۵۳، ۱۵۷۵، ۵۶۳۲، ۵۶۳۳
ساکن‌بودن ۳۲۵۱، ۵۶۲۳، ۶۰۶۹
سال ۳۹۲، ۸۹۴۵، ۸۹۴۶، ۸۹۵۰، ۹۳۰۸
سالخورده ۵۲۳۰
سالک ۱۴۸۵
سالکان ۱۴۸۷
سال‌گاو ۴۰۷۸
سالم ۲۱۵۱، ۲۳۰۲، ۳۵۶۹، ۳۶۰۷، ۳۶۰۸، ۴۵۹۹، ۴۶۰۱، ۴۸۷۳، ۸۲۲۴، ۱۰۸۸۲، ۱۱۴۸۱، ۱۱۴۸۲
سالمندی ۱۱۴۱۴
ساله ۸۹۴۶
سال‌ها ۸۹۴۹
سالیانه ۶۹۸۸
سام ۸۷۰۰
سامعه ۷۶۶۸، ۷۷۰۲، ۷۷۰۴
سایبان ۷۲۴۱، ۹۱۰۴
ساینده ۹۰۶۱
سایه ۹۱۰۴
ساییدن ۱۱۰۸، ۹۲۰۷، ۹۲۰۹
ساییده ۱۰۹۳
سبب ۹۲۸
سبت ۹۱۹۱
سبز ۷۰۵، ۷۰۷، ۱۱۴۰۱، ۱۱۴۰۲
سبزرنگ ۷۰۷
سبزی ۱۱۴۰۰
سبک ۸۶۴۱، ۸۶۴۵، ۱۰۸۲۸
سبکبار ۴۷۴۹
سبک‌تر ۸۶۴۶
سبکی ۱۰۸۲۹
سبل ۱۶۰۱
سپاس ۱۲۸۳، ۱۶۰۴، ۱۶۲۲، ۲۲۸۳، ۲۲۸۶، ۳۰۹۶، ۳۳۶۸، ۶۴۲۶، ۶۴۹۲، ۶۵۰۳، ۷۲۰۵، ۸۸۸۲، ۸۹۲۰
سپاس‌کردن ۱۶۶۷
سپاسگزار ۱۰۰۶۴
سپاس‌گزاردن ۱۶۱۵، ۲۲۸۴، ۵۶۷۷، ۸۹۰۸، ۸۹۲۴
سپاه ۱۵۹۲، ۲۳۸۳، ۸۸۷۴
سپاه‌افزار ۱۵۹۳
سپاهی ۱۵۹۴، ۲۳۴۲، ۸۸۷۷
سپاهی‌آزاد ۴۲۶
سپر ۷۸۶۶
سپردن ۱۳۵۰، ۷۰۵۴، ۷۰۶۴، ۷۰۹۷، ۷۹۹۴، ۷۹۹۶، ۸۰۹۰
سپرده ۷۰۵۵، ۷۰۶۸، ۱۱۵۴۹، ۱۱۵۵۰
سپری ۸۷۴۹، ۸۷۵۵، ۸۷۵۷، ۱۰۶۳۱
سپری از اوّل ماه ۸۷۵۷
سپس ۷۰۴، ۱۲۹۷، ۱۳۵۳، ۱۵۰۷، ۱۹۶۵، ۲۰۷۶، ۳۳۷۵، ۳۳۸۱، ۶۵۲۳، ۷۲۵۶، ۷۴۷۴، ۷۴۹۴، ۷۵۲۶، ۷۵۴۱، ۷۸۷۹، ۸۵۴۳
سَپَل ۱۶۴۶
سپنج ۱۶۲۸، ۲۳۹۱، ۸۸۷۸
سپند ۱۶۲۹
سپندارمذ ۱۶۰۰، ۸۸۷۹، ۸۸۹۵، ۱۱۲۳۲
سپندارمذ روز ۸۸۹۷
سِپَندان ۹۴۶۷
سپهبد ۸۸۷۵
سپیده ۱۶۱۷
سپیده‌دم ۱۹۹۶، ۲۴۶۵، ۱۰۲۹۶، ۱۰۵۵۱
سپیده‌دمیدن ۱۰۵۵۲
ستارگان ۱۶۸۷
ستاره ۱۰۰۸، ۱۱۸۶، ۱۶۸۵، ۵۸۳۶
ستاره‌شناس ۱۰۱۴، ۸۸۲۷، ۸۸۶۹
سِتاغ ۸۹۸۲
ستاک ۱۶۷۶
ـ ستان ۸۹۸۴، ۸۹۹۶
ستاندن ۳۸۲۹، ۳۸۴۹، ۱۱۵۴۵، ۱۱۶۰۰
ستانده ۳۸۵۱
ستایش ۲۴، ۷۰، ۲۲۱، ۶۷۴، ۶۷۵، ۱۲۶۳،

زانوزده ۱۲۳۸، ۸۸۸۶
زانوزنان ۶۶۲۲، ۶۷۲۷
زاویه‌دار ۵۰۵۱
زائده‌ی گوشتی ۱۰۹۲۱
زایش ۷۹۹، ۲۳۷۱، ۱۱۱۹۲، ۱۱۳۳۶، ۱۱۳۴۰
زایمان ۱۱۳۳۶، ۱۱۳۴۰
زاینده ۱۱۳۴۱
زائو ۱۱۱۹۷
زاییدن ۱۱۳۳۰
زباله ۳۶۰۰، ۳۶۰۱
زبان ۲۲۹۶، ۶۸۵۲، ۹۰۳۹، ۱۱۲۳۵، ۱۱۲۳۹، ۱۱۲۴۱، ۱۱۲۴۲
زبان بیرون کشیدن ۱۱۲۳۶
زبان‌دان ۷۲۷۵
زبان سغدی ۹۰۳۹
زبانه‌ی آتش ۹۰۲۲
زبانی ۱۱۲۴۲
زبرجد ۹۷۲
زبردست ۴۸۴۷
زبور ۵۶۹۰
زجر ۷۴۹۸
زحل ۵۱۳۴
زحمت ۴۱۴۳، ۹۶۲۷
زحمت‌کش ۴۱۱۲
زحمت‌کشیدن ۳۸۳
زخم ۴۰۸۹، ۴۰۹۰، ۴۰۹۲
زخمی ۴۰۹۷، ۸۴۶۲
زدن ۲۰۴۲، ۲۳۷۵، ۳۹۲۰، ۴۰۷۲، ۴۳۳۲، ۴۵۸۷، ۴۵۹۲، ۴۶۱۹، ۸۳۹۰، ۱۰۶۰۶، ۱۰۷۸۲، ۱۱۳۳۱، ۱۱۶۰۲، ۱۱۶۰۳
زده ۱۰۷۸۳
زر ۳۴۲۹، ۳۷۵۶، ۱۱۵۴۴، ۱۱۵۶۶
زرابَت ۲۳۳۲
زراعت ۴۹۲۳
زراوَد ۲۳۳۲
زراوَدی ۲۳۳۲
زربفت ۱۱۵۷۵
زرتک ۱۰۵۸۶
زرد ۱۱۵۸۰
زردشت ۲۳۳۳، ۵۵۱۵، ۱۱۴۲۰
زردشتی ۵۵۱۳، ۵۶۹۳
زرفام ۱۱۵۶۹
زرگر ۱۱۵۷۲
زرگون ۱۱۵۷۰، ۱۱۵۷۱
زرنگ ۴۸۷۲، ۵۰۷۹
زرنگی ۱۶۰۳
زروان ۲۱۰۹، ۲۳۳۶، ۱۱۴۱۵
زروان بغ ۱۱۴۱۶
زره ۲۳۱۲، ۷۸۶۶، ۱۱۵۵۴
زری ۱۱۵۷۵
زرّین ۱۱۵۷۶، ۱۱۵۷۷
زرّین‌پایه ۱۱۵۷۳
زَریون ۱۱۴۰۱
زشت ۴۶۴، ۵۷۹، ۶۰۵، ۲۹۸۱، ۳۰۶۰، ۳۱۸۹، ۳۱۹۸، ۴۱۲۶، ۴۱۴۹، ۴۱۵۴، ۴۶۱۳، ۶۶۳۵، ۶۷۲۰، ۸۱۳۶، ۱۱۵۸۸، ۱۱۵۸۹، ۱۱۵۹۱، ۱۱۵۹۷
زشتی ۳۱۹۱، ۳۲۰۰
زعفران هندی ۵۰۴۰
زَغار ۱۱۲۵۴
زغال ۱۵۴۸، ۸۷۷۶
زفان ۱۱۲۳۹
زلف ۵۴۴۳
زمان ۳۴۳، ۸۳۴، ۱۰۴۵، ۱۲۵۳، ۱۴۰۰، ۲۱۳۹، ۲۳۱۸، ۴۵۸۴، ۴۵۸۵، ۴۵۸۶، ۴۸۸۷، ۵۸۹۳، ۶۵۷۷، ۷۲۰۴، ۷۲۴۹، ۷۴۵۰، ۸۱۲۱، ۸۸۰۲، ۱۱۳۱۷، ۱۱۳۲۱، ۱۱۳۲۳، ۱۱۴۸۶، ۱۱۴۸۹
زمانی ۴۸۸۹، ۱۱۳۱۸، ۱۱۴۱۹، ۱۱۴۹۰
زمرّد ۵۴۴۶
زمستان ۲۳۲۰، ۱۱۳۰۴، ۱۱۳۲۹
زموختغ ۲۳۱۹، ۱۱۳۲۶
زمین ۸۸۷۹، ۹۲۴۰، ۱۰۲۲۵، ۱۰۶۳۳، ۱۰۷۵۱، ۱۱۲۱۷، ۱۱۲۲۱، ۱۱۲۲۵، ۱۱۵۱۷
زمین‌خوردن ۵۸۹۶
زمین‌خیز ۱۱۲۲۴، ۱۱۲۳۰
زمین‌کنده ۱۱۲۲۷
زمین‌گذاشتن ۶۰۷۲
زمینی ۱۱۲۲۲
زن ۲۱۸۹، ۲۴۰۷، ۸۹۹۹، ۹۹۵۵، ۹۹۶۸، ۱۰۹۹۲
زن آزاد ۴۰۱، ۲۳۰۱
زنا ۱۸۳۱، ۱۰۶۲۴، ۱۰۶۳۹
زناکار ۱۰۶۴۰
زنان ۲۱۹۸، ۲۲۰۴، ۹۹۶۱، ۱۰۳۷۰
زنان برگزیده‌ی مانوی ۳۷۶۰
زنانه ۲۱۹۱
زنباره ۲۱۹۲
زن برگزیده‌ی مانوی ۳۷۵۸
زنجیر ۸۹۲۱، ۱۱۵۵۲
زنخ ۱۱۳۶۵
زندان ۲۶۴۳، ۲۶۴۷، ۲۶۶۳، ۷۱۴۵
زندان‌بان ۲۶۶۵، ۲۶۶۹
زندان تاریک ۶۱۴۱
زندانی ۷۷۴۶، ۷۷۵۵
زندانی کردن ۷۱۴۸، ۷۱۴۹، ۷۷۵۴
زندباف ۱۱۳۴۲، ۱۱۳۶۱
زندگی ۴۳۱، ۱۰۳۰، ۲۳۵۲، ۴۵۹۴، ۴۵۹۷، ۱۱۴۴۱، ۱۱۴۴۵
زندگی‌بخش ۱۰۵۵، ۱۰۵۶، ۱۲۴۰، ۲۲۹۱، ۱۱۴۴۸
زندگی‌دادن ۲۲۸۸
زندگی کردن ۲۳۴۸، ۴۵۹۳
زندواف ۱۱۳۶۲
زنده ۲۳۵۲، ۲۳۵۳، ۲۹۸۷، ۴۵۹۵، ۴۵۹۶، ۴۶۰۴، ۴۶۲۰، ۱۱۴۴۶، ۱۱۴۴۹، ۱۱۴۸۸
زنده کردن ۱۲۴۲، ۲۲۸۸، ۵۶۷۸
زن زائو ۱۱۱۹۷
زن زناکار ۱۰۶۴۰
زن شاهزاده ۴۰۷۰
زن‌شکار ۲۱۹۲
زن صیغه‌یی ۷۱۲۳، ۷۱۲۵
زنگ ۴۷۷۷
زن گناهکار ۵۰۲۵
زنگوله ۴۷۷۷
زن مزدور ۴۸۲۳
زن مسیحی ۹۶۷۰
زنهار ۱۱۵۴۹
زوجه ۹۹۵۵، ۹۹۶۸
زود ۲۶۹۱، ۳۸۷۰، ۹۷۷۹، ۱۱۲۵۶
زودرس ۹۶۴۱، ۹۶۶۲
زور ۴۰۵۳
زورگو ۳۵۸۸، ۱۱۲۰۹
زورمند ۱۱۲۰۹
زوزه کشیدن ۴۱۹۰، ۹۸۶۱
زهدان ۱۱۱۴۰، ۱۱۱۹۹
زهر ۴۵۶۷، ۶۵۴۸، ۱۱۱۵۹، ۱۱۱۶۰، ۱۱۵۲۳
زهرآگین ۱۱۱۶۵
زهردار ۴۵۶۹، ۴۵۷۰، ۱۱۱۶۵
زهرمانند ۴۵۶۸
زهر موش ۵۵۵۹
زهره ۵۸۳۶
زهری ۴۵۶۹، ۴۵۷۰، ۱۱۱۷۱
زیاد ۶۸۰، ۴۰۰۸، ۴۲۰۴، ۴۲۵۳، ۴۵۱۰، ۴۵۱۲، ۷۴۲۹، ۹۴۰۴، ۹۴۶۸، ۹۶۳۸
زیادتر ۴۵۱۱
زیادتر از حد ۴۰۱۹
زیادشدن ۱۰۷۸۴
زیادکردن ۲۶۱۸
زیادی ۴۰۰۹
زیان ۴۲۸۸، ۴۵۲۴، ۴۵۴۴، ۴۶۱۰، ۶۲۴۱، ۸۶۶۸، ۱۱۵۲۱، ۱۱۵۳۴، ۱۱۵۳۵
زیان‌دیده ۱۱۶۰۸
زیبا ۲۰۸۹، ۳۴۱۰، ۴۸۵۸، ۴۹۱۴، ۸۷۲۵،

روز ششم ماه ۱۴۸۲
روزگاری ۱۰۲۳۴
روزگذشته ۸۲۹۸
روزن ۸۵۵۷
روز نوزدهم ماه ۲۷۸۶، ۳۹۳۷، ۷۲۷۱
روز نهم ماه ۲۴۴، ۲۸۶، ۱۵۰۰
روزه ۲۹۲۵، ۶۴۹۴، ۶۵۰۴
روز هجدهم ماه ۸۵۰۹
روزه‌دار ۶۴۹۷
روزه‌داری ۶۴۹۴
روزه‌داشتن ۶۵۰۶
روز هشتم ماه ۲۸۳، ۳۶۵۷، ۳۶۷۰، ۳۷۹۰، ۵۶۹۶
روز هفتم ماه ۵۴۵۳، ۵۵۴۰
روز هفدهم ماه ۸۹۳۳
روزه‌ی مانوی ۱۰۹۸۹
روزی ۸۵۶۰
روز یازدهم ماه ۴۴۲۷، ۵۶۳۷، ۱۰۷۶۳
روسپی ۴۱۹۴، ۴۱۹۵، ۱۰۶۴۰
روسپی‌گری ۱۰۶۳۹
روستا ۳۸۲۲، ۴۸۱۴
روستی ۸۵۹۱
روسری ۹۳۷۱
روش ۹۶۴، ۲۲۱۶، ۲۷۴۷، ۴۶۵۸، ۷۱۲۰، ۷۳۳۶، ۷۶۷۱، ۹۳۴۴، ۹۳۴۶، ۹۳۶۷، ۱۱۴۵۳
روشن ۸۴۷۹، ۸۵۷۱، ۸۵۹۸، ۸۶۰۴، ۸۶۲۱
روشنایی ۷۸۸۶، ۸۵۷۵، ۸۶۲۳
روشن‌بینی ۸۱۶۱
روشن‌تر ۸۵۷۳، ۸۶۰۷
روشن‌شدن ۷۴۵۵، ۷۹۰۵
روشن‌شده ۱۳۰۹، ۷۹۰۶، ۷۹۰۷
روشن‌کردن ۴۹۸، ۱۳۰۷، ۶۲۴۰، ۷۸۸۳، ۷۹۰۴، ۹۰۲۱
روشن‌گر ۸۴۸۴
روشنی ۲۴۵۹، ۲۴۹۳، ۸۴۷۹، ۸۴۸۲، ۸۵۷۱، ۸۶۰۴، ۸۶۰۹، ۸۶۱۰
روغن ۸۵۷۰
روغن گاو ۴۰۷۶
روغن مالیدنی ۳۲۵۸
روفتن ۳۴۴۸، ۶۹۹۹، ۷۶۴۵
روم ۲۷۱۲
رومی ۲۷۱۳، ۲۷۸۸، ۳۹۳۴، ۳۹۳۵
روند ۹۳۴۶، ۹۳۴۸
رونده ۸۴، ۲۰۷۵، ۲۱۳۴، ۲۱۳۵، ۹۳۴۲، ۹۳۵۰
رونوشت‌کردن ۱۰۷۳
روی ۶۵۵۶، ۸۵۶۱، ۸۶۶۰، ۸۶۶۴
رؤیایین ۴۰۲۹
رویاروی ۱۰۰۷، ۱۰۶۳، ۷۸۵۶، ۸۰۳۹، ۸۶۷۰
رویانیدن ۸۵۶۶
روی پا ۶۶۱۴
رؤیت ۴۶۲، ۲۵۳۹، ۳۸۵۳، ۱۰۳۹۳
رویداد ۱۱۰۱۹
روی‌دادن ۱۱۰۱۸
روی‌هم‌رفته ۵۱، ۲۲۵۵، ۲۴۲۲، ۱۱۰۷۰
روییدن ۷۸۳۸، ۷۸۴۲، ۷۸۵۰، ۸۰۷۱، ۸۵۶۲، ۸۵۸۸
روییدنی ۴۹۴، ۲۹۱۹
روییده ۸۵۹۰
رویین ۸۵۶۷، ۸۵۶۸، ۸۵۶۹
رویینه ۸۵۶۸
رهاشدن ۱۲۷۹، ۲۹۰۳، ۷۱۲۴، ۱۰۰۱۹، ۱۰۲۵۹، ۱۱۳۸۶، ۱۱۳۸۷
رهاشده ۲۹۰۶، ۶۹۵۹
رهاکردن ۵۱۱، ۱۸۸۰، ۱۸۸۴، ۲۰۳۵، ۲۷۹۵، ۲۸۷۴، ۵۶۷۳، ۶۴۶۶، ۶۹۶۱، ۷۳۵۹، ۹۷۹۲، ۹۸۱۲، ۹۸۹۴، ۱۰۱۱۰
رهاکننده ۲۸۷۷، ۹۹۹۸، ۹۹۹۹، ۱۰۲۷۰
رهاندن ۱۰۵۵۶
رهانیدن ۹۹۹۶، ۱۰۰۲۳، ۱۰۲۵۷، ۱۰۲۶۲، ۱۰۳۸۳، ۱۱۳۹۱
رهایی ۲۷۲۳، ۲۹۰۰، ۲۹۰۹، ۴۴۸۸، ۶۳۹۱، ۷۱۹۷، ۹۹۹۳، ۹۹۹۵، ۹۹۹۷، ۱۰۰۲۰، ۱۰۰۹۹، ۱۰۲۶۳، ۱۰۲۶۹، ۱۰۵۵۵، ۱۱۳۸۸، ۱۱۴۱۱
رهبانیّت ۳۷۸۰، ۹۰۳۴، ۹۲۹۶
رهبر ۱۸۸، ۶۹۸۴، ۸۹۷۳، ۹۲۳۱، ۹۸۰۰
رهبر سپاه ۸۸۷۶
رهبری‌کردن ۷۰۲۰، ۷۳۸۰، ۹۷۵۲
رهبری‌کننده ۶۹۸۴
رهرو ۱۸۵۲، ۱۹۱۵
رهروان ۱۴۸۷
رهسپار ۸۴۱۱، ۸۴۱۳
رهسپارشدن ۱۰۵۳۹
رهگذر ۴۰۲۷
رهن ۶۰۲۴، ۸۱۲۴
رهنما ۹۲۳۱
ریاست ۱۰۷۹۸
ریاضت‌کشیدن ۴۱۰۳
ریختن ۲۸۷، ۱۹۵۰، ۵۲۴۱، ۷۴۹۶، ۷۵۳۷، ۸۶۷۴، ۱۰۱۳۳، ۱۰۱۵۷، ۱۰۱۸۸
ریخته ۱۰۴۴۱
ریز ۸۶۴۰، ۹۳۰۲
ریزاندن ۸۶۷۴
ریزنده ۱۳۵۴
ریزیدن ۱۹۵۰
ریژ ۸۶۲۶، ۸۶۷۳
ریستن ۸۴۳۷
ریسمان ۴۱۴۱، ۱۰۵۲۶
ریش ۸۶۵۷، ۸۶۷۱
ریشخندکردن ۲۳۹۶
ریشه ۱۰۳۷۴، ۱۰۵۵۳
ریغ ۸۶۲۸
ریگ ۹۳۹۷
ریم ۸۶۲۹
ریمن ۸۶۳۵
ریو ۳۷۹۹
رئیس ۳۲۴۳، ۴۴۹۵، ۴۵۰۵، ۴۵۰۷، ۱۰۶۶۹، ۱۰۷۹۶، ۱۰۸۴۴، ۱۰۸۵۲
رئیس باغ‌ها ۷۱۰۵
رئیس پاسبانان ۲۲۲
رئیس تشریفات ۹۳۲
رئیس دبیران ۳۵۵۷
رئیس راهبان ۵۳۱۹
رئیس روحانی ۵۳۱۹، ۵۴۹۶
رئیس شنوندگان ۵۹۴۴

ز

زاج ۱۱۱۹۷
زاچه ۱۱۱۹۷
زادگاه ۱۴۱۲، ۸۳۹۱
زادگاهی ۸۳۹۲
زادمُرد ۴۴۰، ۴۴۱، ۱۱۱۳۳
زادن ۱۲۵، ۱۲۷، ۴۰۵، ۴۱۱، ۱۱۱۹۳، ۱۱۳۳۰، ۱۱۳۴۳
زاده ۱۲۳، ۴۰۰، ۴۱۳، ۴۴۷، ۲۳۴۵، ۱۱۱۹۵
زار ۱۱۱۶۱، ۱۱۱۷۳
زار زار ۱۱۱۸۹
زارع ۴۹۲۱
زارگریستن ۱۱۱۸۱
زاری ۱۱۱۷۷
زاغ ۱۱۱۳۴
زاق ۱۱۱۳۵
زاقدان ۱۱۱۳۹، ۱۱۱۴۰
زال ۱۱۵۸۱
زالی ۱۱۴۱۴
زامیاد روز ۱۱۳۲۶
زانو ۴۵۹۱، ۱۱۱۵۵
زانوزدن ۶۶۰۷، ۶۶۲۲، ۶۷۲۶، ۶۷۲۷، ۶۷۳۶، ۶۷۴۶

رحلت ۶۳۶۱
رحم ۲۷۶۸، ۱۱۱۳۹، ۱۱۱۴۰، ۱۱۱۹۹
رحمت ۹۴۲۰، ۹۴۴۱، ۱۰۹۰۴
رحم‌کردن ۱۱۱۸۸
رحیم ۱۱۱۶۲، ۱۱۱۸۴
رخش ۸۴۷۷
رخصت ۵۲۱، ۵۲۲
رخصت‌خواستن ۱۹۹، ۵۸۰۴
رخوت ۷۱۴۰
رد ۹۶۵، ۱۴۰۲، ۶۶۵۷، ۷۱۳۷، ۸۵۲۱
ردا ۴۸۲۶
ردشدن ۲۸۵۳، ۷۵۳۱
ردکردن ۱۳۲۳، ۷۱۱۵، ۷۱۳۹، ۷۴۴۵، ۷۴۵۱، ۷۴۷۸، ۷۴۹۳
ردکننده ۷۵۴۰
رزم ۲۳۱۲، ۷۸۶۶، ۱۱۵۴۳
رزم‌آرایی ۴۷۳۹
رسا ۱۰۳۴۸
رسالت ۷۶۶۳
رساله ۵۲۲۳، ۹۰۸۱، ۱۰۲۸۳
رساندن ۱۱۲۴۵
رسایی ۱۶۵۵
رستاخیز ۷۹۴، ۲۱۳۸، ۵۰۹۴، ۵۵۳۶، ۵۵۴۳
رستاخیزکننده ۵۵۴۴
رستگار ۲۹۰۶، ۵۲۶۸، ۵۵۸۸، ۱۱۴۲۳
رستگاری ۵۵۲۶، ۱۰۰۲۰، ۱۱۳۸۸
رستم ۸۴۷۷، ۸۵۸۹
رَستن ۶۹۸۹، ۷۳۸۸
رُستن ۷۸۳۸، ۷۸۴۲، ۷۸۵۰، ۸۵۸۸
رستنی ۸۲۰۵
رسته ۸۵۹۰
رسم ۶۴۵۰، ۶۸۱۰
رسول ۷۰۲۷
رسیدن ۲۵۱۷، ۲۷۸۷، ۳۵۳۳، ۳۹۴۶، ۶۹۲۹، ۶۹۶۰، ۷۰۲۲، ۷۳۸۳، ۹۵۷۳
رسیده ۶۹۳۰، ۶۹۶۳، ۹۵۷۴
رشته ۷۵۹۰
رشد ۴۴۵۶، ۱۰۷۸۵، ۱۰۸۰۵
رشدکردن ۷۷۹، ۱۰۷۸۴
رشدیافته ۱۰۷۸۶
رشک ۱۴۱۹، ۱۴۷۵، ۸۵۰۷
رشن ۸۵۰۹
رضایت ۷۷۴، ۲۰۷۹، ۲۵۰۱، ۱۰۶۴۶
رطوبت ۲۳۰۶، ۱۱۲۵۴
رطیل ۴۴۰۲
رفاه ۹۴۰۵
رُفت ۸۵۸۰
رفتار ۸۲۶، ۲۲۱۶، ۷۳۳۶
رفتن ۵۶۳، ۴۰۸۳، ۴۵۳۱، ۹۳۴۰، ۹۳۷۳، ۹۶۳۱، ۱۰۵۳۱، ۱۰۵۴۳، ۱۰۸۷۴، ۱۱۰۱۸
رفت‌وبرگشت ۳۲۱، ۱۹۴۷، ۱۱۴۵۶
رفته ۴۲۶۸، ۱۰۶۳۱
رقص ۳۵۶۸، ۷۳۴۱، ۱۱۴۶۹
رقص‌دوست ۷۳۴۱
رقصیدن ۳۵۶۸، ۱۱۴۵۹
رک‌گو ۹۸۹۸
رگ ۸۴۲۵
رگ و پی ۸۸۵۱
رم ۸۴۹۳
رمّال ۵۲۱۹، ۵۲۲۶
رمز ۸۴۵۱
رمزی ۷۶۷۶، ۷۶۹۷، ۸۴۵۵
رمه ۴۵۲۳، ۸۴۹۳، ۸۴۹۴
رنج ۵۷۹، ۶۰۱، ۴۱۰۸، ۴۱۱۱، ۴۱۳۵، ۴۱۴۳، ۴۳۳۳، ۶۳۶۵، ۷۳۵۳، ۸۹۷۵، ۹۵۶۱، ۹۶۳۴، ۱۰۲۵۴، ۱۰۵۴۰، ۱۰۶۸۶، ۱۰۸۳۰، ۱۱۱۷۵
رنج‌آور ۴۱۱۳
رنجبر ۲۷۷۴
رنج‌بردن ۵۲۶، ۴۱۰۳، ۴۱۰۷
رنج‌دیده ۸۹۷۶، ۱۰۸۵۰
رنج‌کشیده ۲۷۷۴
رنجور ۴۱۰۵، ۴۴۸۶، ۱۰۶۸۷
رنگ ۱۴۶۳، ۲۴۵۳، ۲۴۵۹، ۴۳۹۲، ۴۳۹۳، ۴۳۹۶
رنگ صندل ۳۲۲۹
رنگی ۸۵۰۰
روال ۹۳۴۴، ۹۳۴۶، ۹۳۴۸، ۹۳۵۰، ۹۳۶۷
روان ۱۵۱۳، ۳۹۱۶، ۸۵۴۶، ۹۳۴۱، ۹۳۴۲، ۹۳۴۳، ۹۳۴۴، ۹۳۴۸، ۹۳۵۰، ۹۳۷۳
رواندار ۵۹۰۰
روان‌دوست ۳۹۷۶
روانگان ۸۵۴۸، ۸۵۵۰
روانه‌شدن ۱۰۵۳۱، ۱۰۵۳۹، ۱۰۵۴۳
روانی ۸۵۴۹
روایت ۲۳۷۴
روایت‌شده ۷۰۷۳، ۱۰۰۳۲
روایت‌کردن ۹۴۹
روباه ۲۶۷۴، ۸۵۸۱، ۸۵۸۲
روباهی ۸۵۸۲
روییدن ۸۵۸۰
روپوش ۵۹۳۲، ۹۳۷۱
روح ۱۰۳۰، ۴۲۷۸، ۵۱۸۶، ۸۵۴۶، ۹۸۰۲، ۹۸۷۰، ۹۸۹۶
روح‌الحیات ۵۵۱
روح‌القدس ۱۱۳۷۹، ۱۱۳۸۰
روحانی ۳۷۵۵، ۳۷۶۸، ۵۳۱۹، ۵۴۹۶، ۸۵۴۹، ۹۸۸۱، ۹۸۸۲، ۹۸۹۱، ۹۸۹۷، ۱۰۸۵۲
روحانیّت ۳۷۷۴، ۳۷۸۰، ۵۳۱۲
روحانی هندو ۸۵۰۵
روح برگزیده ۱۰۰۵۱
روح زنده ۵۵۱، ۲۱۰۵، ۴۲۸۰، ۱۰۵۱۵، ۱۰۶۷۲
روح شیطانی ۳۳۷۲
روح عناصر طبیعی ۲۱۶۷، ۳۳۶۹، ۱۰۹۷۶
روح گرسنه ۷۰۲۹
روح مقدس ۱۰۰۵۱
روحی ۹۸۹۷
رود ۸۶۰۰
رود اردن ۱۱۰۷۲
رودخانه ۲۱۷، ۵۸۲۴، ۸۶۰۰
روز ۴۵۸۶، ۵۲۶۷، ۵۵۸۱، ۵۶۶۰، ۸۵۵۵، ۱۱۰۵۵
روزانه ۵۶۰۰، ۵۶۰۱، ۵۶۰۳، ۵۶۶۷، ۷۷۷۸
روز اوّل ماه ۷۷۲، ۴۴۲۵، ۱۰۷۵۵
روزبان ۸۵۵۸
روز برگشته ۸۵۵۹
روز بعد ۲۶۹۱
روز بیستم ماه ۱۰۲۲۰
روز بیست و پنجم ماه ۱۴۹۶
روز بیست و دوّم ماه ۹۸۸۷
روز بیست و سوّم ماه ۲۳۱۹، ۳۶۷۰، ۵۶۹۶
روز بیست و ششم ماه ۱۷۷۵
روز بیست و نهم ماه ۵۳۶۳، ۵۴۴۸
روز بیست و هشتم ماه ۱۱۳۲۶
روز بیست و هفتم ماه ۱۵۸۸، ۸۸۱۶
روز بیست و یکم ماه ۸۴۳۴
روز پانزدهم ماه ۳۶۵۷، ۳۶۷۰، ۳۷۹۰، ۵۶۹۶
روز پنجم ماه ۱۶۰۰، ۸۸۹۷
روز تیشتر ۹۷۵۸
روز چهاردهم ماه ۴۴۵۵
روز چهارم ماه ۷۴۲، ۷۵۷، ۱۰۶۷۷
روز خورشید ۱۰۷۶۳
روز دوازدهم ماه ۵۲۶۱
روز دوّم ماه ۷۶۸، ۱۰۷۳۱
روز دهم ماه ۲۷، ۲۲۴
روز سپری از اوّل ماه ۸۷۴۹، ۸۷۵۵
روز سوّم ماه ۱۴۹۰، ۱۴۹۷
روز سی‌ام ماه ۱۰۱۳
روز سیزدهم ماه ۹۷۵۸
روز سیصدوشصت و سوّم سال سغدی ۱۴۹۷
روز شانزدهم ماه ۵۵۶۸، ۵۶۵۵

ده‌میلیون ۵۰۶۸
دهنده ۳۵۰۱، ۹۵۴۳
ده‌هزار ۲۸۱۱، ۸۶۵۲
دید ۱۰۳۹۳
دیدار ۴۹۹، ۲۵۳۹، ۳۸۵۳، ۴۰۲۸، ۱۰۳۹۳، ۱۰۳۹۹، ۱۰۴۰۵، ۱۰۴۱۲
دیدگاه ۱۱۰۵۱
دیدن ۴۵۶۴، ۱۰۳۳۲، ۱۰۳۹۴، ۱۰۵۲۲، ۱۰۵۴۷
دیدنی ۱۰۳۶۲، ۱۰۴۰۱، ۱۰۴۱۳، ۱۰۵۲۵
دیده ۱۰۵۲۵
دیر ۴۳۷۳، ۴۵۳۰
دِیر ۵۲۱۴
دیر بودایی ۸۸۶۰، ۸۸۶۲
دیرتر ۱۴۰۷، ۱۷۰۴، ۴۵۳۷
دیرزمان ۴۵۳۰
دیرکرد ۱۳۲۶، ۴۵۳۸
دیر مغان ۵۵۱۶
دیروز ۲۳۷۶، ۸۲۹۸
دیشب ۱۳۹۶
دیگ ۸۱۷۲
دیگر ۱۲۰۰، ۱۲۰۳، ۱۲۲۳، ۱۲۲۹، ۳۵۰۹، ۳۷۳۳، ۶۱۹۹، ۶۳۴۱، ۶۴۶۴، ۶۴۸۵، ۷۰۱۲، ۷۳۶۹
دیگران ۱۲۱۱، ۱۲۲۶، ۶۳۴۰
دیگر بار ۳۵۱۵
دیگرگون ۱۰۰۵۹
دیگری ۶۳۴۱، ۶۴۸۵
دیلمنک ۶۲۸۸
دیم ۳۷۴۳
دین ۳۷۵۳، ۳۷۷۶، ۳۷۷۸، ۳۷۷۹، ۳۷۸۱، ۶۹۷۶
دینار ۳۷۵۶، ۵۱۲۲، ۱۰۷۸۷
دیناری ۳۷۶۳
دیناور ۳۷۵۷
دیناوری ۳۷۵۹
دیناوریّه ۳۷۵۹
دیندار ۳۷۷۲
دینداری ۳۷۷۴، ۳۷۸۰
دین زردشت ۵۵۱۵
دین گستر ۳۷۷۵
دین مانی ۳۰۰
دینی ۳۷۶۱، ۳۷۶۶، ۳۷۶۷، ۳۷۷۷
دیو ۳۷۹۸، ۵۰۱۴، ۵۰۲۷، ۵۰۷۲، ۵۶۹۱، ۹۲۲۳
دیوار ۳۴۴۰، ۴۷۲۵، ۴۹۴۶
دیوارکن ۳۴۴۱
دیواشتیچ ۳۸۰۵
دیوانگی ۱۴۵۷، ۳۵۴۳، ۳۸۱۶، ۴۵۳۳
دیوانه ۲۳۶، ۱۵۲۴، ۳۸۱۳، ۴۵۳۴
دیوداد ۳۸۰۸
دیوزده ۳۸۱۳
دیوستان ۳۸۱۴
دیوگرفته ۳۸۱۳
دیومانند ۳۸۱۰
دیومنشی ۳۸۱۶
دیووار ۳۸۱۰
دیوی ۳۸۰۶، ۳۸۱۱
دیه ۱۰۶۴۲
دیهیم ۳۷۳۹
دیهیم‌دار ۳۷۴۰

ذ

ذائقه ۲۲۹۵، ۱۱۲۳۷
ذخیره ۷۴۷۵، ۱۱۴۳۵، ۱۱۶۰۶، ۱۱۶۰۷
ذراع ۲۳۹، ۱۵۲۷
ذرع ۹۹۱۲، ۱۰۳۴۱
ذرّه ۶۵۶۷
ذشت ۳۶۵۷، ۳۶۷۰، ۳۷۹۰
ذهن ۶۵۵۷، ۶۵۶۰
ذهنی ۵۱۹۶، ۶۵۶۲، ۶۵۶۴
ذی‌روح ۹۸۷۷
ذیل ۶۳۳۴

ر

رابطه ۶۵۹۶
راجع به آن ۶۳۴۲
راجع به این ۷۰۳۴
راجع به اینها ۷۰۱۵
راجورد ۸۴۰۸، ۸۴۵۲
راحت ۵۳۷۰، ۷۹۱۸
راد ۶۸۶۹، ۸۴۴۳
رادی ۸۵۴۲
راز ۸۴۵۱
راز و مکاشفه ۴۰۲۹
راست ۱۷۴، ۱۴۳۸، ۱۴۳۹، ۱۴۴۰، ۲۲۴۶، ۳۶۵۸، ۳۸۸۲، ۳۹۲۳، ۳۹۲۴، ۴۳۲۰، ۷۴۲۷، ۸۵۱۵، ۸۵۱۶، ۸۵۳۵، ۱۰۱۹۸، ۱۰۵۶۸، ۱۰۵۸۸، ۱۰۶۹۶، ۱۱۰۳۵
راست کردن ۳۹۷۸
راستی ۱۶۴، ۱۷۴، ۱۷۶، ۹۱۰، ۱۴۳۹، ۱۴۴۱، ۸۵۱۵، ۸۵۱۸، ۸۵۳۵، ۸۶۵۹، ۸۶۸۹، ۸۶۹۰
راضی ۷۷۳
راغ ۸۴۲۲
رام ۸۴۳۴
رام‌بخش بغ ۸۴۳۳
رام راد بغ ۸۴۳۳
رام‌روز ۸۴۳۴
رامشگر ۱۳۲۲، ۱۱۲۹۴
ران ۷۹۵۳
راندن ۶۶۹۶، ۷۵۰۱
رانده‌شده ۸۰۰۱
راه ۴۶۵۷، ۴۶۵۸، ۴۶۵۹، ۸۴۱۴، ۸۴۱۵، ۸۴۳۸
راه آب ۵۵۵۲
راهب ۱۸۵۲، ۱۹۱۵، ۳۷۷۲، ۶۴۳۷، ۸۳۳۲، ۸۹۶۰، ۹۰۳۲، ۹۰۵۴، ۹۲۸۷
راهب(بودایی) ۸۲۱۸
راهبان ۵۳۱۹، ۸۲۱۸، ۹۰۳۵
راهبان بودایی ۸۲۱۹
راهب خدمتکار ۱۰۱۲۰
راهبه ۱۸۵۳، ۱۹۱۶، ۹۰۳۳، ۹۲۹۰
راهبه(بودایی) ۹۲۸۹
راهبه‌ی خدمتکار ۱۰۱۲۱
راهبه‌یی ۹۲۹۰
راهبی ۹۲۸۸
راه‌رفتن ۸۲، ۹۴، ۱۱۲۲، ۴۱۶۷، ۴۲۶۷، ۱۰۶۲۳، ۱۰۶۲۸
راهزن ۳۴۴۱، ۴۰۵۲، ۸۴۴۱
راه نظامی ۴۶۵۹
راهنما ۱۸۸، ۱۷۷۹
راهنمایی ۷۷۹۲، ۱۱۳۶۶
راهنمایی‌شدن ۹۲۲۱
راهنمایی‌شده ۷۳۶۶
راهنمایی کردن ۱۸۶، ۱۸۹، ۱۱۹۹، ۱۲۲۲، ۶۹۷۸، ۶۹۸۳، ۶۹۸۶، ۷۲۰۲، ۷۳۶۴، ۷۳۶۵، ۹۶۱۷
راه ورود(برای حواس) ۹۵۱۵
راهی ۸۴۱۰، ۸۴۱۳
راهی‌شدن ۸۴۴۲
رأی ۵۲۰۲، ۵۲۰۴، ۵۲۱۳
رایج ۷۹۱۰
رایزن ۲۳۲۵
رایزنی ۵۸۵۹، ۵۸۶۰
رباط ۸۸۵۱
رَبوخه ۱۴۶۶
ربیعی ۱۰۱۸۴
رتبه ۶۷۹۲
رجحان ۷۲۴۸

دلپذیر ۴۴۰۸
دلتنگ‌تر ۹۶۵۱
دلتنگی ۹۶۱۵، ۹۶۵۲
دلخواست ۷۱۴۱
دلخواه ۸۶۱۳
دلداری ۸۵۱۱، ۸۵۱۳
دلربا ۷۳۳۸
دلزدگی ۸۱۱۸
دلسوز ۱۱۱۶۲، ۱۱۱۶۶، ۱۱۱۷۸، ۱۱۱۷۹، ۱۱۱۸۰، ۱۱۱۸۴
دلسوزی ۱۱۱۶۷، ۱۱۱۷۰، ۱۱۱۷۷، ۱۱۱۷۸، ۱۱۱۸۰، ۱۱۱۸۳
دلسوزی کردن ۱۱۱۸۶، ۱۱۱۸۸
دلنشینی ۱۰۷۱۵
دلو (برج) ۳۷۱۰
دلیر ۴۱۳۲، ۱۰۸۹۵، ۱۰۹۳۰
دلیل ۹۲۸، ۷۱۹۸
دَم ۲۶۹۵، ۳۸۶۶، ۴۹۱۳، ۶۵۷۷
دُم ۲۸۱۶، ۳۶۹۶، ۳۶۹۹
دماغ ۶۰۱۷، ۶۰۶۳
دَم‌بسته ۲۶۹۷
دمرو ۲۷۶۶
دنبال ۶۸۴۰
دنبال‌شدن ۱۷۴۴، ۷۵۰۴، ۹۲۲۱
دنبال کردن ۵۲۸، ۱۳۴۴، ۱۷۳۹، ۱۷۴۱، ۳۸۳۷، ۳۹۹۶، ۶۳۵۴، ۷۵۰۵، ۹۲۱۲، ۹۲۱۶، ۹۲۲۴، ۹۳۹۵، ۱۰۶۱۰
دنبال‌کننده ۵۲۹، ۹۲۲۸
دنباله ۶۷۹۰
دنباله‌رو ۱۷۴۷
دنبال هم ۶۵۹۵
دنبه ۳۶۹۹
دندان ۳۵۵۴، ۳۵۵۵
دندان‌شکافه ۳۵۵۶
دندان فیل ۱۰۸۸، ۱۷۲۱
دندان‌قروچه ۱۷۳۷، ۳۵۵۶
دندان کرم‌خورده ۴۸۷۷
دندان میان‌تهی ۴۸۷۷
دَندَرک ۹۶۱۶
دنیا ۳۴۰۵، ۳۶۸۹، ۳۸۴۳، ۳۸۴۴، ۳۸۴۸، ۹۲۱۰
دنیای دیگر ۷۰۹۸
دنیایی ۲۲۴۰، ۴۹۶۵
دو ۶۵۸، ۳۶۷۳، ۳۷۲۷، ۳۷۳۰
دوازده ۳۶۷۹
دوباره ۷۷۸۸، ۸۳۸۹، ۹۷۴۶، ۹۷۴۹
دوبخشی ۳۶۷۵، ۳۶۷۶
دو برابر ۲۲۵۹
دوپا ۳۷۳۲
دوجنسه ۳۶۷۸
دوچندان ۳۶۸۱
دوچهره‌یی ۳۶۷۷
دوختن ۹۳۶۰
دوخت‌ودوز ۹۳۶۳
دود ۸۳۹۸
دوده ۴۰۰۲
دودی ۸۳۹۹
دودی‌رنگ ۸۳۹۹
دور ۳۷۰۱، ۳۷۰۳، ۴۴۲۸، ۶۹۲۳، ۶۹۴۶، ۹۹۶۳
دور از دسترس ۶۹۴۶
دورافتادگی ۸۱۵۵
دورافتادن ۷۵۳۱
دورافتاده ۱۴۵۹، ۶۹۲۳، ۸۱۴۸
دوران ۱۵۷۷، ۱۱۴۸۹
دورانداختن ۱۳۴۰، ۷۴۴۵، ۷۴۷۸، ۷۴۸۸، ۷۴۹۳
دورانداخته‌شدن ۷۵۳۱
دورااندازنده ۷۵۴۰
دوراندازی ۷۴۸۱
دوراندیش ۹۲۴۵
دورانِ کیهانی ۵۳۰
دورانی ۱۱۴۱۹، ۱۱۴۹۰
دورتر ۳۰۰۹، ۳۰۴۵، ۳۷۰۵
دور چیزی را گرفتن ۷۲۶۱
دوردست ۱۴۵۹، ۳۷۰۱، ۳۷۰۳، ۹۹۶۳، ۱۰۳۵۲
دور دهان ۷۰۱۸، ۷۳۷۷
دور راندن ۷۹۶۹
دورریختن ۱۳۲۱، ۱۳۳۴
دور ریخته ۱۳۳۹
دورشدن ۱۳۷۴، ۷۹۸۰، ۸۱۴۹، ۸۱۵۱، ۸۲۸۳، ۱۰۰۰۳، ۱۰۸۷۴، ۱۱۴۹۵
دورشده ۱۳۷۳، ۸۰۰۱
دورکردن ۶۸۴۶، ۷۵۰۱، ۷۹۸۰، ۱۱۰۳۷، ۱۱۵۴۵
دورکننده ۶۸۴۷، ۷۹۷۲
دور نگهدارنده از بدی ۶۵۴۷
دورو ۳۷۲۸
دورویه ۳۶۷۷
دوره ۳۴۳، ۱۰۴۵، ۲۱۳۹، ۱۱۳۲۳
دوره‌ی کیهانی ۴۷۱۸
دوری ۳۷۰۲، ۸۱۵۵، ۸۱۵۶، ۱۰۸۸۹
دوری کردن ۱۱۰۹۴
دوزانو ۸۸۸۶
دوزبانه ۳۷۲۸
دوزخ ۶، ۹۵۸۸، ۱۱۴۶۵
دوزخی ۹۵۹۱، ۹۵۹۵، ۹۶۰۳، ۹۶۰۴، ۹۶۰۵
دوزندگی ۹۳۶۱
دوزنده ۹۳۶۲
دوس ۶۸۲۹
دوساعت ۲۴۳۰
دوسانیدن ۶۷۷۲، ۶۸۲۸
دوست ۳۹۷۳، ۴۴۷۸، ۷۳۳۷، ۹۴۲۷، ۹۴۲۹، ۹۴۵۵
دوستان ۳۹۷۴
دوست‌دار ۳۹۵۸، ۴۶۴۴
دوست‌دار پیاده‌روی ۷۳۹۱
دوست‌دار تیراندازی ۷۳۶۲
دوست‌دار داپات ۳۴۱۱
دوست‌دار رقص ۷۳۴۱
دوست‌داشتن ۳۹۵۷، ۴۶۴۱، ۷۳۴۲، ۷۴۰۸
دوست‌داشتنی ۴۶۴۴، ۷۳۳۸، ۷۳۷۰، ۷۳۹۵، ۸۵۹۷
دوست روشنایی ۳۹۷۵، ۶۰۶۲
دوستی ۳۹۷۷، ۷۳۴۷، ۷۳۵۱، ۷۳۹۷، ۹۴۲۸، ۹۴۳۰
دوسیدن ۶۷۷۲، ۶۸۲۸
دوشاخه ۳۴۸۵
دوشنبه ۵۱۸۱، ۵۲۵۷، ۵۲۵۸
دوشیزگان مقدس ۲۵۸۹
دوشیزگی ۸۲۲۳
دوشیزه ۸۲۰۱، ۸۲۲۱
دوشیزه‌ی روشنایی ۴۷۸۸
دوشیزه‌ی مقدّس ۲۵۸۸
دوگانه ۳۶۸۳، ۹۷۳۴
دول ۳۶۹۵، ۳۷۱۰
دولبه ۳۴۸۵
دوّم ۶۳۷، ۳۵۰۸، ۳۵۰۹، ۳۵۱۵، ۳۷۳۳
دوّمین ۳۵۱۵
دون‌هوان ۳۶۰۳، ۳۶۰۶
دویدن ۵۵۶۹
دویست ۶۶۱، ۳۷۱۶
دویست و بیست و سوّم ۳۷۱۷
دَه ۳۶۳۲
دِه ۳۸۲۲، ۴۸۱۴
دهان ۵۰۰۳، ۵۰۰۶، ۷۰۱۸، ۷۳۷۷، ۸۴۷۱، ۸۵۵۳، ۱۱۴۶۲
دهان‌بستن ۷۸۴۳
دهانی ۸۵۵۴
ده‌فرمان ۳۶۳۳
دهقان ۲۴۴۹
ده‌گانه ۳۶۳۴
دهم ۳۶۳۶، ۳۶۳۷

در کام خود فروبردن ۷۶۸۶
درک‌شده ۳۱۸۳
درک کردن ۲۰۳، ۵۶۷، ۱۳۹۵، ۳۱۸۲، ۴۲۰۵، ۴۲۲۲، ۶۶۱۵، ۶۷۳۵، ۷۶۱۴، ۷۶۷۲، ۷۶۷۳
درگاه ۶۸۳۸
درگذر ۴۰۲۶
درگذشت ۴۰۲۵، ۶۳۶۱
درگذشتن ۴۰۲۴
درم ۸۹۹۱
درمان ۸۳۰۱، ۱۱۴۸۴
درمان‌شدن ۸۳۳۵
درمان کردن ۸۳۰۲، ۸۳۰۶، ۸۳۰۷
درمان کننده ۸۳۰۵
درمانی ۳۰۴۸
درمان‌یافتن ۸۳۰۶
درمان‌یافته ۸۳۰۴
درم‌سنگ ۳۵۸۰
در مقابل ۶۴۱۰
در میان ۵۵۹۷
در میان ابروها ۱۱۴۲
در نتیجه ۴۹۲، ۷۸۸۲، ۷۸۹۹
درنده ۷۶۸۷، ۱۱۵۵۵
درنگ ۷۴۵۰
دروازه ۳۵۰۰، ۴۷۵۹
درود ۲۲۰، ۲۲۱، ۳۴۰، ۳۳۶۸، ۳۶۱۵، ۳۷۰۴، ۴۶۰۰، ۵۹۶۸، ۵۹۸۵، ۸۹۷۰، ۹۱۹۷، ۱۱۴۸۵
درودگر ۳۵۷۴
دروغ ۲۴۲، ۳۵۷۷، ۳۵۸۲، ۴۵۷۵، ۵۷۹۸، ۱۱۲۶۵، ۱۱۲۷۰
دروغگو ۳۵۷۹، ۹۰۶۷، ۹۰۶۹، ۱۱۲۶۶، ۱۱۲۶۹
درون ۳۲۳۶، ۳۲۳۷، ۳۲۳۹، ۳۳۶۷، ۳۳۷۰
درونه ۳۵۷۰
درونی ۳۲۳۸، ۳۳۵۰، ۳۳۵۱، ۳۳۶۱، ۳۳۶۲
درّه ۳۵۶۴
درهم ۳۵۸۱، ۱۰۴۲۷، ۱۰۷۸۷
درهم برهم ۹۶۷۹
درهم‌ریخته ۱۰۷۰۲
دریا ۸۸۲۳، ۹۰۶۲، ۱۱۴۲۴
دریاچه ۳۰۸
دریافت ۱۵۳۳، ۳۰۲۲، ۳۰۲۴، ۳۰۳۱، ۳۰۳۲، ۶۶۱۱، ۱۱۱۰۸
دریافت کردن ۶۷۱۱
دریافتن ۱۵۳۰، ۲۹۶۲، ۳۰۲۰، ۳۹۴۶، ۶۵۸۵، ۷۲۸۱، ۷۶۴۱
دریافتنی ۷۶۴۲
دریافته ۲۱۵۰
دریانورد ۵۸۳۳، ۶۱۰۴
دریانوردی ۶۱۲۳
دریای بزرگ ۵۳۰۴
دریایی ۱۵۸۹، ۸۸۳۴
دریدن ۴۶۲۷
دریده ۷۸۵۵
دریک ۳۴۲۹
در یک چشم به‌هم‌زدن ۳۲۷۳
دزد ۳۴۴۱، ۴۰۵۲، ۴۰۹۱، ۹۵۱۴، ۹۵۱۸، ۹۷۴۰
دزدان ۴۰۹۴
دزدکی ۹۵۱۷
دزدی ۴۰۹۳، ۹۵۱۶
دزدیدن ۳۱۶۷، ۳۱۶۸، ۳۱۷۳
دزدیده ۳۱۷۰
دژ ۳۸۲۵، ۷۸۴۱
دژخیم ۶۵۳۸، ۸۵۵۸
دژن ۳۵۳۱
دست ۳۶۴۰، ۶۰۱۹
دست‌آموز ۵۰۵
دستاس ۱۴۲۱
دستان ۴۷۳۹
دست‌انداختن ۴۵۳۵
دست‌اندازی کردن ۳۶۵۴
دست به پشت ۱۳۳۸
دست‌به‌سینه ۷۰۶۱
دست‌چین ۹۸۶۰
دست خالی ۹۸۴۹
دست‌خشک کن ۳۶۳۹، ۸۹۰۵
دست‌خط ۳۶۴۴
دست راست ۴۳۲۰، ۱۰۶۹۶
دسترسی ۵۶۶
دست‌زدن ۱۳۰۵، ۵۴۷۸، ۵۹۸۴، ۶۶۷۹، ۷۴۳۸
دست‌گیرنده ۳۶۴۳
دستمال ۳۶۳۹
دست‌نخورده ۱۱۴۸۲
دستواره ۳۶۴۷
دستور ۱۳۴۸، ۳۳۱۵، ۳۶۴۵، ۳۹۰۳، ۷۱۵۷، ۷۱۶۴، ۷۵۲۳
دستور اخلاقی ۹۲۳۳
دستوردادن ۶۰۹۱، ۶۳۳۲
دستورهای ماهانه ۳۳۱۶
دسته‌ی هاون ۱۸۷۵
دست‌یابی ۵۶۶، ۳۰۲۲، ۳۰۲۴
دستیار ۵۴۱۲
دست‌یافتن ۵۶۷
دسر ۷۴۹۲
دشت ۳۵۳۴، ۳۷۲۲، ۸۴۴۴
دشتی ۳۷۲۳
دشمن ۲۳۶۷، ۵۴۰۱، ۵۸۱۷، ۷۹۷۲، ۸۷۱۰
دشمن بودا ۳۷۲۹
دشمن‌ران ۸۷۱۵
دشمن‌شکن ۸۷۱۵، ۸۷۱۶
دشمن‌شکنی ۸۷۱۴
دشمنی ۳۴۸۱، ۸۰۳۰، ۸۷۱۱، ۸۷۱۲
دشنام ۲۱۸۸، ۵۷۸۲، ۵۹۹۲، ۶۰۰۷، ۶۶۳۸، ۶۷۱۸، ۷۲۵۹، ۸۰۴۱
دشنام‌خورده ۵۹۹۰
دشنام‌دادن ۱۰۱۰
دشوار ۱۷۴۲، ۷۳۵۲
دشواری ۶۳۶۵، ۶۷۵۶، ۷۳۴۰
دعا ۵۳۸۷، ۵۸۸۹، ۵۸۹۲، ۶۶۹۸، ۷۹۰۱، ۹۳۱۸، ۱۱۲۹۱
دعای مانوی ۱۰۹۸۹
دعوا ۳۲۸، ۳۳۴، ۳۱۷۵، ۸۱۳۰، ۱۰۹۰۶
دعوا کردن ۸۱۲۹
دعوت ۶۱۱۸، ۶۱۷۸، ۱۱۲۹۱
دعوت‌شدن ۴۴۹۶، ۴۵۸۱
دعوت‌شده ۶۱۸۶
دعوت کردن ۶۱۱۷، ۶۱۲۰، ۶۳۴۴
دفاع ۷۹۰۳
دَفسانیدن ۶۷۷۲، ۶۸۲۸
دفع ۱۴۰۲
دفع کردن ۱۳۴۰
دفعه ۱۲۵۳، ۱۴۰۰، ۶۵۲۲، ۷۲۴۹، ۷۲۹۹، ۱۰۹۲۸
دفعه‌ی پیش ۶۲۱۷
دفن کردن ۱۱۱۱، ۱۷۹۸، ۱۸۰۲، ۵۵۰۴
دقّت ۶۲۵۲، ۶۳۴۹
دقیق ۵۸۶۲، ۶۲۴۴، ۶۳۴۷، ۱۰۳۰۲
دکانک ۴۸۰۷
دگرگون ۱۲۰۴
دگرگون‌شدن ۶۷۴۲، ۶۷۴۳، ۷۰۰۶، ۷۰۴۴
دگرگون‌شده ۷۱۰۶
دگرگون کردن ۶۵۸۴
دگرگون‌نشدنی ۸۱۹۲
دگرگونی ۴۶۰، ۶۷۴۴، ۷۲۷۰
دل ۲۰۴۵، ۳۵۹۲، ۳۵۹۳، ۳۶۲۷، ۳۶۲۸، ۴۲۵۱، ۵۱۸۶، ۵۲۰۰، ۶۵۵۷، ۶۵۶۰، ۱۱۵۲۴
دلالت کردن ۷۱۲۷
دلاوری ۱۰۸۹۲
دلبند ۳۶۲۲

۸۱۰۴، ۱۱۱۴۹
دانستنی ۴۲۳۰
دانسته ۴۲۳۵
دانش ۲۳۲۱، ۲۳۲۲، ۲۷۷۹، ۲۷۸۰، ۴۲۰۹، ۴۲۱۵، ۴۲۱۶، ۴۲۳۳، ۴۵۸۸، ۷۵۷۹، ۷۵۸۶، ۷۶۱۵، ۸۱۰۵، ۸۱۰۶، ۸۱۰۷، ۸۱۰۸، ۸۱۱۱، ۸۱۱۲، ۸۱۶۱، ۱۱۳۳۸، ۱۱۳۳۹
دانه ۶۳۴، ۳۰۶۲، ۳۴۰۶، ۳۴۶۸
دانه‌دار ۳۴۰۷
دانه‌ی بدون مغز ۸۱۹۴
دانه‌ی خردل ۸۸۸۰، ۸۹۶۲، ۹۴۶۷
دانه‌یی ۳۴۰۷
داور ۷۵۹، ۳۴۳۵، ۳۴۴۲، ۳۴۴۳، ۱۰۶۸۰
داور آفرینش ۳۳۹۹
داوری ۲۱۱۱، ۵۹۷۹، ۶۸۰۸، ۶۸۳۶، ۷۲۱۲، ۱۰۶۸۲
داوری کردن ۵۹۸۸، ۶۳۹۵
داوود ۳۷۱۴
دایره ۳۱۸۰، ۵۳۸۸، ۹۶۲۸، ۹۶۲۹
دایرةالبروج ۱۰۱۷، ۱۱۸۷
دایره‌شکل ۷۱۲۲
دائمی ۸۸۰۵
دایه ۳۴۵۴
دبّاغ ۳۲۵۵
دبّاغی ۸۲۳۲
دبّ اکبر ۵۴۱
دبّه ۹۶۲۱
دبیر ۱۹۴۳، ۳۵۵۹
دبیران ۳۵۵۷
دبیرد ۳۵۵۷
دبیری ۳۵۵۸، ۳۵۶۱
دتش بزرگ ۵۶۹۶
دختر ۳۵۳۵، ۳۶۸۴، ۳۶۸۵، ۳۷۱۱، ۴۷۵۵
دختران ۳۶۸۸
دختر بچّه ۴۷۵۰، ۴۷۵۲، ۱۱۱۳۸
دختر جوان ۴۷۵۵
دختر جوان‌تر ۴۷۵۶
دختر خانم ۱۱۱۳۸
دختر خدا ۲۵۸۸
دختر خدمتکار ۱۶۰۸، ۱۶۱۰
دختر رامشگر ۱۳۲۲، ۱۱۲۹۴
دخمه ۳۵۳۲، ۴۵۵۱
دخول ۹۷۵۶
دد ۳۶۶۸
ددان ۳۶۷۲
در ۳۲۱۷، ۳۲۳۵، ۳۳۸۴، ۳۵۰۰، ۴۶۷۷، ۶۹۲۲، ۷۲۵۵
در آن ۶۹۹۲، ۷۰۳۳، ۱۰۲۷۸، ۱۰۲۹۵، ۱۰۳۲۴، ۱۰۵۵۸
در آن‌وقت ۱۰۳۲۹
در آوردن ۵۲۵، ۱۵۳۸، ۱۵۳۹، ۱۷۲۳، ۷۱۲۶، ۹۹۰۱
دراز ۲۶۳۵، ۲۸۲۶
درازدُم ۲۸۱۶
درازعمر ۲۸۲۲
دراز کردن ۴۰۳۵
دراز کشیدن ۶۰۲۶، ۶۲۸۳، ۶۹۳۹
دراز کشیده ۶۰۲۷
درازناخن ۲۸۲۰
درازی ۲۸۱۷
در اندیشه ۹۲۵۷
در این ۳۸۰۴، ۵۵۷۲، ۷۰۱۴، ۷۰۱۵، ۷۰۳۴، ۷۱۵۱، ۷۲۸۰، ۷۴۱۶، ۷۴۱۸، ۷۴۱۹، ۱۰۸۸۳
در اینها ۳۷۴۸، ۷۳۲۴، ۷۳۷۵، ۷۴۱۶، ۷۴۱۸
درباری ۹۱۸۱
در برابر ۷۵۵۵، ۸۶۶۱، ۸۶۷۰
دربند ۲۸۳۸، ۲۸۴۳، ۷۷۲۴
دربندشدن ۲۹۸۰
دربندکردن ۷۱۴۸
در پایان ۲۳۰۴
درِ پشت ۷۵۴۴
در پی ۶۸۴۰، ۷۸۹۹، ۸۳۷۴
در تداوم ۶۵۹۵
درجای ۱۱۸۳، ۱۰۸۶۷، ۱۱۰۵۶، ۱۱۰۵۹، ۱۱۰۶۵
درجه ۹۰۷۷
در جهت عکس ۷۸۷۹
در جهت مخالف ۷۵۹۶
در جهت مقابل ۷۵۵۶
درحال ۲۲۴۵، ۲۳۰۷، ۵۳۶۸، ۶۳۱۲
در حال آفرین گفتن ۲۵
در حال تفکّر ۳۷۲۶
در حال حرکت ۶۱۴۶
در حال خوردن ۱۰۷۷۳
در حال رفتن ۹۳۷۳
در حال زانو زدن ۶۶۲۲، ۶۷۲۷
در حال مرگ ۵۶۳۹، ۶۹۱۴
در خانه ۷۱۶۱
درخت ۱۲۹، ۱۶۲، ۶۰۶۰، ۶۴۵۰، ۶۵۴۴، ۱۰۰۸۱، ۱۰۰۸۴
درخت انجیر ۲۱۹۷
درخت‌کاری ۱۰۰۸۶
درخت‌نشانی ۱۰۰۸۶
درخشان ۹۵، ۶۸۸، ۷۰۱، ۲۴۵۴، ۲۶۸۱، ۶۴۴۵، ۸۴۷۸، ۱۰۳۶۱
درخشش ۲۳۰، ۴۶۱، ۴۸۳، ۱۴۲۷، ۱۴۲۹، ۱۴۳۷، ۲۴۶۲، ۲۴۹۳، ۸۴۸۲، ۸۶۱۰
درخشندگی ۱۰۵۲۳
درخشنده ۱۴۳۱، ۱۴۳۲
درخشیدن ۱۴۲۸، ۳۹۳۰، ۴۰۲۲، ۸۶۱۱، ۱۰۴۴۰
درخواست ۶۶۹۸، ۱۰۶۹۱، ۱۰۸۵۷، ۱۱۲۹۱
درخواست شده ۷۵۷۳
درخواست صدقه ۷۵۵۹
درخواست کردن ۷۲۸۱
در خیال ۹۲۶۴
درد ۴۶۴، ۵۹۲، ۶۰۱، ۶۰۵، ۳۰۸۲، ۴۳۳۳، ۷۳۵۳، ۸۹۷۵، ۹۶۳۴، ۱۰۵۴۰، ۱۰۶۸۶، ۱۰۷۱۳، ۱۰۸۳۰
دُرد ۳۶۰۰، ۳۶۰۱
درد داشتن ۳۷۱۹
در دل ۱۱۱۱۷
دردمند ۳۰۸۱
دردناک ۶۰۶، ۳۰۶۶، ۴۵۷۹، ۴۵۹۸، ۷۳۵۲، ۸۹۷۶
دردناک‌تر ۶۱۲
درراه ۶۶۸۲، ۸۴۱۰، ۸۴۱۱
درراه‌بودن ۸۴۴۲
در رهن ۶۰۲۴
درزمان ۴۵۸۵، ۸۱۲۱
درس ۴۸۹۰
درست ۲۱۵۱، ۳۴۳۸، ۳۵۶۹، ۳۹۲۳، ۳۹۲۴، ۴۵۹۹، ۶۳۶۲، ۷۹۵۱، ۸۵۱۵، ۸۵۱۶، ۸۶۹۶، ۹۹۴۵، ۱۰۳۰۲، ۱۱۴۸۱، ۱۱۴۸۲
درست‌بودن ۶۵۸۶، ۶۷۳۰
درست‌شدن ۱۰۸۰
درست‌کاری ۱۴۹۱، ۱۴۹۲، ۱۴۹۳
درست‌کردن ۱۰۷۹، ۱۰۸۱، ۳۹۲۲، ۳۹۷۸، ۵۳۶۱، ۶۵۰۸، ۶۶۸۷، ۷۸۶۳، ۷۹۴۹، ۸۰۷۴، ۸۰۸۰، ۹۹۶۰
درستی ۶۳۶۳
درشت ۱۶۷۹
در شکنجه ۷۵۰۲
در صورتی‌که ۵۳۶۸
درطول ۷۱۵۲
در عوض ۶۴۱۰، ۶۶۸۹
درفش ۱۴۲۵، ۱۴۳۵، ۶۷۵۰، ۶۹۴۳، ۶۹۶۶
در فشاربودن ۵۳۸۹، ۹۶۴۹
در فکر ۹۲۷۷
درک ۱۹۴، ۱۵۳۳، ۴۲۰۹، ۴۲۲۹، ۴۲۳۰، ۷۵۷۹، ۷۶۱۵، ۸۱۰۵، ۸۱۱۲، ۸۱۶۱، ۹۲۷۵، ۱۰۳۰۵، ۱۱۱۰۹، ۱۱۱۱۱

خورانیدن ۳۴۱، ۱۰۸۴۶
خوردن ۴۴۱۳، ۴۴۳۱، ۱۰۷۴۳، ۱۰۷۴۹، ۱۰۷۶۸، ۱۰۷۶۹، ۱۰۷۷۳
خوردنی ۴۴۳۴
خورده‌شدن ۴۴۹۹
خور روز ۱۰۷۶۳
خورشید ۴۴۱۲، ۴۴۹۷، ۱۰۷۴۲، ۱۰۷۶۴، ۱۰۷۷۱، ۱۰۸۴۵
خورشیدروز ۴۴۲۷، ۵۶۳۷
خورنده ۴۳۲۱، ۴۴۲۲، ۱۰۶۹۴، ۱۰۷۵۹، ۱۰۷۷۳
خورنق ۴۲۵۷
خوره ۴۳۲۱
خوستوانیفت ۴۳۲۸
خوش ۷۷۶، ۴۳۵۹، ۱۰۷۱۴
خوش‌آمد ۳۴۰
خوش‌آمدن ۷۸۷۸، ۸۶۲۷، ۸۶۷۵
خوش‌آیند ۴۳۶۱، ۷۹۱۳
خوشبخت ۲۷۴۳، ۲۷۴۴، ۷۱۹۱، ۹۴۲۶، ۱۰۸۴۱
خوشبختی ۳۹۱۴، ۹۱۷۴، ۹۴۰۵
خوشبوی ۲۷۳۲، ۲۷۳۳، ۲۸۸۳، ۲۸۸۴، ۲۸۸۶، ۲۸۸۸، ۸۸۱۱
خوشحال ۷۷۷، ۵۵۷۴، ۸۹۵۱، ۹۱۶۸، ۹۱۷۳، ۹۴۲۶، ۹۴۴۲، ۱۰۰۲۲، ۱۰۰۲۸، ۱۰۰۲۹
خوشحال‌شدن ۷۷۵، ۴۴۵۳، ۹۴۵۰، ۱۰۰۲۱، ۱۰۰۲۵، ۱۰۰۳۸، ۱۰۳۸۲، ۱۰۳۸۴
خوشحالی ۸۹۵۲، ۹۱۶۹، ۹۱۷۰، ۹۴۵۱، ۱۰۰۲۲
خوش‌رنگ ۶۱۶۳
خوش‌سیما ۴۸۶۲
خوشگل ۴۸۵۸
خوشمزه ۲۸۹۲
خوش‌نام ۹۴۴۴
خوش‌نامی ۹۴۴۳
خوش‌نفس ۲۸۸۸
خوش‌نیّتی ۴۳۶۱
خوشه ۷۷۶
خوک ۴۶۶۶
خومدان ۲۱۱۷، ۳۳۵۵، ۴۳۷۴
خومن ۷۶۸
خون ۴۴۲۶، ۱۰۰۱۶، ۱۰۷۵۸، ۱۰۹۶۳، ۱۱۰۸۴، ۱۱۱۰۶، ۱۱۱۱۲
خون‌آشام ۱۰۷۶۰
خون‌آلود ۱۰۷۶۰
خون‌خوار ۱۰۷۶۱
خون‌ریز ۱۰۷۶۱
خونریزی ۱۱۰۸۵
خونسردی ۲۷۵۶
خون‌گرفتن ۱۰۷۶۲
خوی ۶۶۲
خویر ۵۶۳۷، ۱۰۷۶۳
خویش ۴۵۲۸، ۱۰۸۶۹
خویشاوند ۴۴۷۴، ۶۳۶۴، ۶۸۹۸، ۶۹۰۹، ۱۰۰۵۲
خوی‌کردن ۴۵۰۳
خیابان ۲۲۷۸، ۲۴۳۰
خیّاط ۹۳۶۲
خیّاطی ۹۳۶۱، ۹۳۶۳
خیّاطی‌کردن ۹۳۶۰
خیال ۱۷۶۱، ۵۱۹۵، ۵۶۳۰
خیانت‌کردن ۷۰۶۴، ۷۰۶۶
خیرات ۸۵۴۸، ۸۵۵۰
خیرخواه ۹۴۲۷، ۹۴۲۹، ۹۴۵۴، ۹۴۵۵
خیر روز ۱۰۷۶۳
خیره ۴۵۳۴
خیره‌سری ۳۸۱۶
خیزش ۱۰۵۱
خیزنده ۱۰۵۴
خیس‌کردن ۱۰۰۰۳
خیش ۱۶۸۶
خیلی ۴۶۳۰
خیلی زیاد ۹۴۵۲
خیمه ۱۰۲۸۹
خیمه‌گاه ۹۱۸۲
خیون ۴۳۷۷، ۱۰۷۳۲
خیونی‌ها ۴۳۸۸

د

داپات ۳۴۱۰، ۳۴۱۱
داخل ۳۲۱۷، ۳۲۳۵، ۳۲۳۶، ۳۲۳۷، ۳۲۳۹، ۳۳۴۹، ۳۳۵۳، ۳۳۵۸، ۳۳۷۰
داخل‌کردن ۹۵۳۲، ۹۷۴۱
داخله ۳۲۴۰، ۳۳۵۹
داخلی ۳۲۳۶، ۳۲۳۷، ۳۲۳۸، ۳۳۵۰، ۳۳۵۱، ۳۳۶۱، ۳۳۶۲
داد ۳۳۹۰، ۳۴۳۱، ۳۴۳۳، ۳۴۳۹
دادار ۳۴۰۲
دادگاه ۱۰۶۸۴
دادگر ۳۴۳۴، ۳۴۴۲
دادن ۲۵۹۳، ۲۵۹۵، ۲۹۴۹، ۳۰۲۱، ۳۳۸۹، ۳۴۷۵، ۳۴۷۶، ۳۴۹۹، ۳۵۰۵، ۳۸۹۰، ۷۵۸۸، ۸۰۳۳، ۹۴۷۴، ۹۵۳۳، ۹۵۴۰، ۹۵۴۲
دادنی ۹۵۴۲
داد و بیداد ۳۴۴۴
داده ۳۵۰۶
داده‌شده ۳۴۷۷، ۹۵۴۱
دار ۷۹۲۱، ۷۹۴۶
دارای ۲۶۹۰
دارای اعتبار ۷۹۱۰
دارای پاهای نیرومند(صفت اسب) ۹۴۴۹
دارای شامّه‌ی قوی ۲۸۹۵
دارای کار انجام شده ۱۶۵۱
دارای نقش و نگار ۶۸۵۶
دارایی ۱۷۱۰
دارکوب ۹۵۹۰
دارنده ۲۶۹۰، ۲۶۹۶، ۲۸۰۳، ۲۸۰۴، ۲۸۰۶
دارنده‌ی عاج ۱۰۸۹
دارنده‌ی هدیه‌های خوب ۹۰۲۸
دارو ۱۳۴۲، ۱۵۱۸، ۵۲۹۹، ۵۵۵۶، ۶۷۸۵، ۷۵۴۶، ۸۵۸۴، ۸۷۸۷، ۱۰۱۶۹
داروی پیشگیری ۶۷۸۵
داروی چشم ۳۳۱۴
داروی عطسه‌آور ۴۷۷۶
داروی قی‌آور ۱۰۵۰
داروی محرّک ۱۰۵۰
دارویی ۳۴۲۶
دارویی ضمادمانند ۲۴۸۰
داستان ۳۹۴، ۴۱۹، ۴۴۲، ۲۳۲۷، ۲۳۷۴، ۹۹۳۲
داستانی ۹۹۱۹
داشتن ۳۴۱۴
داغ ۳۷۲۱، ۷۶۰۸، ۹۵۵۰
داغ‌زدن ۳۷۱۹، ۹۴۸۴
داغ‌زده ۷۲۵۱
داغ‌شدن ۹۵۴۶
دافع ۶۸۴۷، ۷۹۷۲
دام ۱۰۹۷، ۱۳۳۶، ۱۳۴۶، ۱۵۹۱، ۱۶۴۵، ۳۳۹۲، ۳۳۹۵، ۳۶۲۰، ۶۸۷۱، ۷۴۸۴، ۷۵۰۸، ۹۹۱۸، ۹۹۲۷
داماد ۲۵۶۲، ۶۸۵۴، ۱۱۱۴۶
دامادی ۲۵۶۳، ۱۱۱۴۸
دام‌گذار ۷۴۸۵، ۹۹۰۳
دامنه ۶۷۵۵
دانا ۳۹۲۵، ۴۲۱۰، ۴۲۲۶، ۴۲۲۹، ۴۲۳۸، ۷۶۱۶، ۹۹۴۱، ۹۹۴۶، ۱۰۳۰۰، ۱۰۳۰۴، ۱۰۴۵۹، ۱۱۱۵۱، ۱۱۲۲۹، ۱۱۵۶۲
داناتر ۴۲۲۰
دانستن ۳۹۳، ۴۲۰۵، ۴۲۲۲، ۴۲۳۱، ۷۵۷۶، ۷۵۸۵، ۷۶۰۳، ۷۶۱۴، ۷۶۲۶، ۸۱۰۳،

خریده ۴۲۰۱
خزان ۴۵۵۰، ۱۰۸۷۷
خزانه ۴۵۵۴
خزانه‌دار ۴۵۵۳
خزنده ۱۱۲۲۴، ۱۱۲۳۰
خزه‌ی آبی ۳۱۸۷
خزیدن ۱۱۹۱، ۱۰۸۷۵
خسبیدن ۱۸۵۶، ۱۸۷۳
خستگی ۴۱۰۸، ۴۱۱۱، ۴۱۳۵، ۴۱۳۶، ۴۳۳۰
خستن ۹۹۴
خَستوان ۴۳۲۸
خَستویی ۴۳۲۸
خسته ۴۰۸۷، ۴۰۹۷، ۴۱۰۵، ۴۲۹۸، ۷۱۳۵، ۹۴۹۸، ۱۰۲۵۶، ۱۰۷۰۱، ۱۰۷۰۵
خسته‌تر ۷۱۳۳
خسته‌شدن ۴۰۸۵، ۴۰۸۶، ۴۱۰۳
خسته و مانده ۱۰۷۰۲
خسرو ۷۷۶
خسیس ۴۵۴۱
خشاییدن ۷۴۳
خشک ۱۷۵۲، ۱۷۵۳، ۵۳۹۲، ۷۹۶۷، ۷۹۷۵، ۷۹۷۶، ۹۲۳۸، ۹۲۴۸، ۹۳۵۴، ۹۳۵۹
خشک‌شدن ۶۵۱۳، ۷۵۲۸، ۷۹۷۳
خشک‌شده ۵۵۳۳
خشک‌کردن ۷۲۴۵
خشکی ۱۷۵۳، ۹۲۴۰، ۱۰۲۲۵
خشکیده ۷۹۶۷، ۷۹۷۵، ۷۹۷۶
خشم ۱۵۱۷، ۱۸۱۷، ۳۶۲۶، ۴۱۰۱، ۶۳۷۱، ۱۰۶۱۳، ۱۰۹۹۹، ۱۱۰۰۱
خشم‌آور ۱۱۰۰۱
خشمگین ۳۶۲۳، ۴۱۸۳، ۴۱۸۶، ۱۱۰۰۰
خشمگین‌تر ۱۱۰۰۲
خشمگین‌شدن ۶۹۶، ۴۱۸۲، ۴۱۸۵
خشن ۱۶۷۹، ۱۶۸۰، ۱۶۸۱، ۱۶۹۸، ۲۳۹۲، ۲۳۹۳، ۸۹۸۶، ۹۶۴۳
خشن‌ترین ۸۹۹۲
خشن‌سار ۷۰۵
خشنود ۷۷۸، ۲۰۹۹، ۲۱۲۶
خشنودکردن ۲۰۸۸
خشوفغن ۱۰۸۰۳
خشوم ۷۴۱، ۲۰۹۷
خشونت ۴۰۵۳
خشیور ۷۵۷، ۱۰۶۷۷
خشیور روز ۷۵۷
خط ۳۵۵۸، ۳۵۶۱، ۳۶۴۴، ۳۹۴۴
خطا ۳۸۵۷
خطابه ۷۹۲۹
خطاکار ۴۴۷۱، ۴۴۷۳
خطر ۷۰۸۸، ۷۰۹۲
خطّه‌ی پارس ۶۴۷۶
خفّاش ۵۰۸۹
خفّت ۴۱۱۶، ۴۱۱۷، ۱۰۸۲۹
خفتن ۱۸۵۷، ۱۸۷۴
خفته ۱۸۵۹، ۱۸۷۲
خفه‌کردن ۱۸۶۸، ۱۸۷۱
خلاصه ۴۹۳، ۹۳۱، ۹۴۵
خلاف اخلاق ۵۳۷۲
خلاف سنّت ۵۳۷۲
خلاف قانون ۱۲۶۰
خلاف‌کردن ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۱۹۳، ۵۴۰۳
خلق ۸۷۳۶، ۸۷۴۶
خلق‌کردن ۸۷۴۱
خلگ ۴۲۷۲
خلل‌وفرج ۲۹۱۴
خلواره ۴۲۷۲
خلوت ۸۱۵۵، ۸۱۵۶
خلیدن ۱۰۰۵
خُمدان ۲۱۱۷
خَمر ۴۰۵۹
خمره ۹۶۲۱
خمسه‌ی مسترقه ۱۰۱۱۷
خم‌شدن ۶۶۰۷، ۶۸۷۰
خم‌کردن ۱۴۰، ۱۹۴۴، ۵۹۵۵، ۵۹۵۷
خمیازه‌کشیدن ۱۱۲۱، ۵۳۶۶، ۶۹۳۹
خمیده ۶۶۵۲
خمیرمایه ۵۱۷۱
خنجر ۳۳۲۶، ۴۱۳۱، ۱۰۶۱۴
خنجر دولبه ۳۴۸۶
خندق ۴۷۸۰، ۷۱۴۶، ۱۱۲۲۷
خنده‌آور ۸۷۴۸
خنده‌دار ۴۱۶۳
خندیدن ۴۱۴۸
خواب ۴۳۴۶، ۱۰۷۱۱
خواب‌دیدن ۴۳۴۷
خوابیدن ۱۸۵۶، ۱۸۷۳، ۶۰۲۶، ۹۷۸۴، ۹۸۰۷
خوابیده ۱۸۷۲، ۶۰۲۷، ۶۰۲۸، ۶۰۳۹
خواجه‌ی حرم‌سرا ۹۷۳، ۱۱۴۷
خوار ۴۳۲۱، ۸۰۸۲، ۱۰۶۹۴، ۱۰۸۲۸
خوار و بار ۲۲۹۹
خواری ۴۳۲۶، ۶۳۷۵، ۸۰۸۴، ۱۰۸۲۹
خواستار ۴۴۷۸، ۸۶۱۴
خواستار صدقه ۹۵۲۹
خواستار علّت ۸۰۶۸
خواستن ۷۹، ۱۱۷، ۷۸۲، ۴۵۰۸، ۴۵۱۴، ۴۶۴۱، ۶۳۴۴، ۸۶۱۲، ۸۶۷۵، ۸۶۷۷، ۱۰۷۲۷، ۱۰۷۸۸، ۱۰۷۹۴، ۱۰۷۹۵، ۱۰۸۵۳، ۱۰۸۵۵
خواستنی ۸۵۹۷
خواسته ۷۸۵
خوان ۳۹۸۹، ۶۴۴۸، ۱۰۶۹۰
خواندن ۲۳۰۹، ۴۴۵۹، ۴۵۸۰، ۴۵۸۱، ۴۶۰۹، ۶۴۳۴، ۶۴۹۵، ۶۵۵۸، ۷۶۰۰، ۷۶۰۱، ۷۶۰۲، ۷۶۵۶، ۷۶۵۷، ۷۹۹۹، ۸۰۴۳، ۸۷۶۵، ۸۹۳۱، ۱۰۷۳۳، ۱۱۲۶۰، ۱۱۲۶۲، ۱۱۲۹۰، ۱۱۵۳۱
خوانده ۷۶۵۸، ۱۱۲۹۲
خوانده‌شدن ۴۴۹۶، ۱۰۸۴۳
خوان‌سالار ۱۱۶
خواننده ۷۶۵۹، ۱۱۳۶۱
خوان یزدان ۱۰۶۹۲
خواهر ۴۳۲۳، ۱۰۶۹۳
خواهرزاده ۴۳۲۷، ۱۰۷۰۰
خواهش ۸۰، ۸۸، ۹۰، ۹۱، ۶۶۹۸، ۸۶۱۶، ۸۶۷۳، ۸۶۷۶، ۱۰۷۲۸، ۱۰۸۵۷
خواهش‌کردن ۷۹، ۱۱۷
خواه‌ناخواه ۳۴۴۴
خوب ۱۹۳، ۴۳۵۹، ۴۴۰۷، ۴۴۰۸، ۵۸۶۲، ۵۹۵۱، ۶۲۵۷، ۸۶۹۸، ۹۱۵۹، ۹۴۰۳، ۹۴۰۸، ۹۴۱۱، ۹۴۲۱، ۹۴۲۳، ۹۴۲۴، ۹۴۲۵، ۹۴۳۳، ۹۴۵۶، ۹۸۲۲، ۱۰۷۱۴، ۱۰۷۳۹، ۱۰۷۴۱، ۱۱۱۴۳
خوب‌تر ۴۴۰۹، ۱۰۷۴۰
خوب‌چهر ۴۸۶۲
خوبی ۴۴۱۱، ۹۴۰۶، ۹۴۱۱، ۹۴۵۶، ۱۰۷۱۸، ۱۰۸۳۹
خوچو ۳۳۴۶
خود ۴۲۰۳، ۴۲۷۸، ۴۲۸۹، ۴۴۷۷، ۴۵۲۸، ۱۰۶۸۱، ۱۰۷۱۹، ۱۰۷۲۶، ۱۰۸۲۴
خودآگاه ۲۳۴۰
خودبین ۸۴۶۱
خودبینی ۱۰۷۴۴
خودرأی ۱۰۸۲۱
خودسر ۱۰۸۲۱
خودسری ۹۹۸۵
خودکام ۸۶۸۰، ۱۰۸۲۱
خودکامه ۱۰۸۲۰
خودمختار ۸۶۸۴، ۸۶۸۵، ۱۰۸۴۲
خودمختاری ۸۶۸۷
خور ۴۴۱۲، ۱۰۶۹۴
خوراک ۴۴۳۰، ۴۴۳۵، ۱۰۷۴۸، ۱۰۷۶۷
خوراندن ۴۳۳۵، ۴۴۹۸
خواننده ۱۰۸۴۷

خارپشت ۹۱۳۷
خارج ۲۹۸۶، ۲۹۹۰، ۳۰۰۵، ۳۰۳۹، ۳۰۴۰، ۶۳۱۹، ۶۳۸۳، ۶۳۸۶
خارج از ۳۰۰۴، ۶۲۵۸
خارج از دنیا ۳۴۰۵
خارج از کشور ۱۸۷۷
خارج‌شدن ۶۲۵۴، ۶۲۵۶، ۶۳۵۵، ۶۳۵۶، ۶۳۶۸، ۶۳۷۹، ۶۳۸۸، ۶۳۸۹، ۶۳۹۲، ۶۴۰۲
خارج‌شونده ۶۳۷۰
خارج کردن ۲۸۴۸، ۶۰۸۱
خارجی ۲۹۹۴، ۲۹۹۹، ۳۰۰۰، ۳۰۰۱
خاصیّت ۴۱۲۰
خاطر ۵۱۸۶، ۶۵۵۷، ۷۷۹۹
خاطره ۹۳۸۹
خاقان ۴۰۴۷
خاک ۴۴۲۴، ۴۴۳۸، ۱۰۶۳۳، ۱۰۷۵۱
خاک رس ۸۷۴۷
خاک‌سپرده ۱۱۲۲۸
خاکستر ۲۷۸، ۱۷۹۵
خاکستری ۴۴۴۷
خاکی ۱۰۷۵۲، ۱۰۷۵۳
خال‌خالی ۱۳۱۳
خال‌دار ۱۳۱۳
خالص ۴۸۱۵
خالق ۳۴۰۲
خالی ۳۰۶، ۴۸۷۵، ۹۸۴۹
خام ۴۰۵۱، ۴۰۵۴
خاموش ۹۳۵۲، ۱۰۵۶۲
خاموش‌شدن ۱۰۳۴۳
خاموش کردن ۷۸۱۰
خاموشی ۷۴۶۶
خامه ۴۰۵۴
خان ۴۰۴۹
خاندان ۵۰۶۱، ۹۵۶۸، ۹۷۲۹، ۹۷۳۵
خاندان بودا ۸۲۴۸
خانگی ۴۹۸۶، ۷۱۶۱، ۱۰۶۰۱
خانم ۲۴۶۴، ۳۴۶۲، ۳۹۱۱
خانوادگی ۵۰۶۵
خانواده ۴۷۶۸، ۴۹۸۶، ۵۰۶۵، ۶۷۴۸، ۶۷۵۴
خانه ۳۵۴۰، ۴۰۶۳، ۴۹۳۵، ۴۹۴۳، ۴۹۷۸، ۴۹۸۶، ۵۶۲۷، ۱۰۵۹۶، ۱۰۵۹۷
خانه‌خراب ۴۹۰۱، ۴۹۷۲
خانه‌دار ۴۶۶۰، ۴۹۸۵
خانه‌ی احسان ۸۱۸۶، ۸۲۱۴
خانه‌ی بند ۲۶۴۷
خانه‌ی بودا ۸۲۴۵
خانه‌ی کوچک ۴۶۸۲
خانه‌ی گنج ۴۵۵۴
خاور ۱۵۸۳، ۱۹۹۷، ۱۰۷۶۶، ۱۰۸۴۸
خاوری ۱۰۷۶۵
خائن ۷۰۶۷، ۷۰۸۰
خبر ۲۲۷۹، ۲۳۰۳، ۳۵۶۶، ۴۳۸۴، ۴۴۰۵، ۹۸۱۴، ۹۸۹۵، ۱۱۲۰۵، ۱۱۴۳۲
خبردادن ۱۳۴۷، ۴۳۷۸، ۶۳۳۲، ۷۹۷۸
خبرداده‌شده ۶۳۳۳
خبر کردن ۱۲۷۲
ختنی ۴۳۶۸
خجالت کشیدن ۱۷۳۲، ۹۲۰۰
خدا ۲۵۴۳، ۵۳۰۵، ۱۰۵۱۵، ۱۰۶۷۹، ۱۰۷۲۰، ۱۰۸۱۴، ۱۰۸۱۶
خدازاده ۲۵۸۲
خداوند ۴۴۶۴، ۴۵۲۹، ۱۰۸۷۰، ۱۰۸۷۳
خداوندزاده ۴۴۶۷
خدای آرام‌بخش ۸۴۳۳
خدای آسمان ۸۸۱۷
خدایان ۲۱۰۹، ۲۵۴۵، ۲۵۴۸، ۲۵۵۰، ۲۵۵۱، ۲۵۵۷، ۲۵۶۷، ۲۵۶۸، ۲۶۰۵، ۲۶۰۶، ۲۶۰۹، ۲۶۱۲، ۱۰۶۹۲، ۱۱۱۲۳
خدایان مانوی ۴۷۸۸
خدای برین ۴۶، ۶۴۳
خدای پرتوافشانی ۱۴۳۳
خدای پزشکان ۲۹۷۴
خدای خدایان ۲۵۴۶
خدای خورشید ۴۵۰۱، ۱۰۷۴۶
خدای درخشان ۲۴۵۷
خدای سَرور ۲۱۰۹
خدای شکوه ۸۸۱۷
خدای کوه‌ها ۴۱۷۱
خدای گونه ۲۵۵۰
خدای مانوی ۳۱۳، ۵۵۱، ۱۴۳۳، ۱۵۰۵، ۲۱۰۵، ۲۴۵۵، ۲۴۵۷، ۲۶۹۸، ۳۹۷۵، ۴۲۸۰، ۴۷۸۸، ۶۰۵۳، ۶۰۶۲، ۶۸۰۴، ۶۸۲۶، ۸۴۳۳، ۸۸۱۷، ۸۹۶۶، ۱۰۰۵۱، ۱۰۲۱۹، ۱۰۶۷۲، ۱۰۶۷۹، ۱۱۱۲۶، ۱۱۴۱۶
خدای ماه ۵۱۷۶، ۵۲۵۴
خدای مردگان ۵۵۳۹
خدای نگهبان زمین ۸۸۹۵
خدای نو ۲۵۷۹، ۲۶۰۷
خدای‌وار ۲۵۵۰، ۲۵۵۲، ۲۵۶۱، ۲۵۷۴، ۲۶۰۳
خدای هندی ۴۶، ۲۲۱۰، ۲۲۲۲
خدایی ۲۵۵۲، ۲۵۶۱، ۲۵۶۶، ۲۵۷۴، ۲۵۹۷، ۲۶۰۳، ۲۶۰۴، ۱۰۸۱۵، ۱۱۱۲۸
خدایی‌ترین ۲۵۹۶
خدمت ۱۶۰۴، ۸۸۸۲، ۸۸۸۵، ۸۹۲۰
خدمتکار ۱۵۹۶، ۱۶۰۵، ۱۶۰۶، ۱۶۰۷، ۱۶۰۸، ۱۶۱۰، ۲۶۶۸، ۸۸۸۴
خدمتکار زن ۳۴۵۴
خدمتکاری ۱۶۰۷
خدمت کردن ۱۶۱۵، ۱۶۲۱، ۱۶۶۰، ۱۶۶۷، ۷۳۳۵، ۸۹۰۸، ۸۹۱۹، ۹۳۱۴
خدمتگزار ۱۶۰۵، ۲۶۵۶
خدمتگزاری ۱۶۴۲
خدمتی ۱۶۰۷
خدو ۴۵۵۷، ۱۰۸۷۹
خَدوک ۴۱۰۱، ۱۰۶۱۳
خر ۴۱۶۹، ۱۰۶۲۲
خراب ۳۴۷، ۵۸۱۶، ۶۳۳۱
خراب‌شدن ۶۳۱۴، ۱۱۳۹۵
خراب‌شدنی ۶۳۳۸
خراب کار ۲۰۵۱
خراب کردن ۳۵۶، ۲۶۴۲، ۲۷۶۱، ۳۸۷۷، ۳۹۱۳، ۵۴۸۴، ۶۰۸۹، ۶۳۱۳، ۶۳۲۷، ۱۰۰۷۶، ۱۱۳۹۴، ۱۱۴۲۶
خراب کننده ۱۰۰۵۴
خراب نشدنی ۴۸۷۳
خرابی ۴۹۷۵، ۱۰۹۷۳
خراج ۸۷۰۴
خراسان ۱۰۷۶۴، ۱۰۷۶۶، ۱۰۸۴۸
خرامیدن ۴۱۷۴
خرجن ۴۴۴۲، ۱۰۷۵۰
خِرَد ۴۲۱۵، ۴۲۳۳، ۴۶۱۲
خرداد ۴۵۶۱
خردادروز ۱۴۸۲
خردکردن ۱۹۹۵، ۲۷۵۷، ۲۷۵۸، ۵۹۰۶، ۵۹۲۶، ۶۱۹۳
خردل ۸۸۸۰، ۸۹۶۲
خردل‌سپید ۹۴۶۷
خرس ۱۷۷۰
خرسند ۷۷۳، ۴۴۴۴، ۱۰۷۷۸
خرسندی ۷۷۴، ۲۰۷۹، ۲۱۲۱، ۴۴۴۵، ۴۴۴۶، ۱۰۶۴۶، ۱۰۷۷۵، ۱۰۷۷۹
خرطوم ۹۳۱۰
خرگ ۴۲۷۲
خرگاه ۴۲۵۷
خرگوش ۴۲۵۸، ۱۰۶۲۵
خرمزد ۷۷۲، ۱۰۱۶۵
خرمگس ۴۱۸۱
خرِ نر ۶۲۹۲
خروج ۶۳۶۱، ۶۳۹۱، ۷۲۶۰
خرید ۴۱۹۳، ۱۰۶۳۷
خریدار ۴۱۹۸
خریدن ۴۱۹۷، ۴۲۰۰، ۸۷۵۱، ۱۰۶۴۱

چه ۶۲۴، ۳۱۰۹، ۳۱۴۳، ۳۲۹۸، ۳۳۰۶، ۹۷۷۱
چهار ۳۲۹۰، ۹۳۲۷
چهارپا ۳۱۵۴، ۳۲۵۲، ۳۳۶۴، ۹۰۰۸
چهارتخار ۹۷۱۲
چهارزانو ۷۰۶۲
چهارم ۳۱۶۹، ۳۲۹۲، ۳۲۹۳، ۳۲۹۴، ۳۲۹۶، ۹۳۲۸
چه بد ۳۱۱۶، ۹۷۸۸
چه بدبخت ۵۸۱، ۳۱۱۶، ۹۷۹۰
چه بسیار ۹۷۷۱، ۱۰۲۴۶
چه بیزار ۹۸۴۵
چه‌تند ۳۱۶۰
چه‌چیز ۶۲۴، ۳۳۰۶
چه چیزی ۶۲۶
چه خوب ۹۸۲۲
چه زود ۹۷۷۹
چه عالی ۹۸۳۹
چه غم‌انگیز ۹۹۰۷، ۹۹۰۸
چهل ۹۳۳۱
چه نیرومند ۹۹۰۹، ۱۱۲۱۳
چه‌وقت ۴۷۰۴
چیدن ۱۱۱۵، ۱۱۱۷، ۸۵۸۰، ۱۰۳۱۳
چیده ۱۱۱۸
چیرگی ۸۷۸۹
چیره ۸۷۹۱، ۱۰۰۸۷
چیره‌ترین ۸۷۹۰
چیره‌شدن ۱۰۱۶
چیز ۴۰، ۴۵، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۶۲۴، ۶۴۲، ۱۵۳۴، ۲۱۴۹، ۲۱۵۸، ۲۱۵۹، ۲۱۶۰، ۸۷۳۱، ۸۷۳۸، ۹۸۹۶
چیزها ۲۲۳۲
چیزی ۳۰، ۳۷۱، ۲۱۴۹، ۲۱۵۷، ۲۱۵۸، ۲۱۵۹، ۲۱۶۰
چیزی که ۶۲۶
چیلان ۳۳۲۶
چین ۱۴۵۱، ۲۱۱۷، ۲۵۸۲، ۲۵۹۰، ۳۲۴۰، ۳۲۴۱، ۳۳۴۱، ۳۳۵۵، ۳۳۵۹، ۳۶۰۳، ۳۶۰۶، ۴۰۶۲، ۴۳۷۴، ۴۳۷۷، ۴۷۰۰، ۴۷۴۱، ۵۰۰۷، ۸۹۵۶، ۱۰۷۳۲
چینانچکند ۳۳۴۶
چینستان ۳۳۵۵
چینک‌چنک ۴۷۴۱
چینی ۳۳۴۱، ۳۳۶۳، ۳۳۴۶

ح

حاصل‌خیز ۴۳، ۹۹۲
حاصل‌خیزترین ۹۶
حاضر ۱۵۶، ۸۰۴، ۱۵۷۸، ۶۱۴۳، ۷۲۲۶، ۱۰۴۰۶
حافظ ۶۷۶۱
حافظه ۱۷۹۶، ۱۷۹۷، ۲۷۰۸، ۷۶۴۹، ۹۳۸۶، ۱۰۲۴۴
حاکم ۵۷۲۷
حال ۸۰۳، ۴۹۶۹، ۶۱۳۵، ۶۱۴۲
حالا ۴۹۲۸
حامی ۲۲۱۴، ۳۴۱۶، ۳۴۳۰، ۶۴۹۶، ۶۵۲۹، ۶۷۶۲
حامی دین ۳۷۷۸
حتماً ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۹، ۲۰۶۲
حتّی ۱۷۲۰، ۲۸۱۲، ۳۹۷۹، ۱۱۲۵۲
حجامت ۴۷۳۴، ۱۰۷۶۲
حد ۹۶۰۸
حدقه‌ی چشم ۳۲۷۱
حذف‌کردن ۱۲۶۴
حراوت بدن ۱۱۳۹
حرّاف ۷۳۴۸
حرص ۲۴۶، ۳۹۰، ۴۱۷
حرص‌داشتن ۲۴۸
حرص‌زدن ۴۲۹
حرف ۹۸۱۵
حرف الفبا ۱۸۹۳، ۸۹۳۲، ۱۰۰۴۷
حرف‌زدن ۴۳۶۳، ۴۵۷۱، ۹۰۴۲، ۱۱۱۳۲، ۱۱۲۲۰
حرف‌نزدن ۷۸۴۳
حرف‌نشنو ۵۸۰۰
حرکت ۶۱۴۶، ۷۲۶۸، ۸۱۵۳، ۸۳۴۳، ۱۰۲۹۸
حرکت به بالا ۸۸۷۱
حرکت‌دادن ۱۲۶۶، ۴۰۲۳، ۶۸۴۲، ۶۸۴۶
حرکت‌کردن ۹۴، ۴۰۱۷، ۴۱۷۴، ۵۳۴۱، ۶۱۰۱، ۶۱۴۵، ۸۱۵۳، ۱۰۸۷۴، ۱۱۰۱۸، ۱۱۲۵۵
حرکت‌کرده ۱۲۶۵
حرم‌سرا ۹۷۳، ۱۱۴۷، ۲۲۰۴، ۲۲۲۷
حریص ۴۱۴، ۴۱۶، ۴۱۸، ۱۴۴۶
حریص‌بودن ۲۴۵
حریق ۲۹۷
حساب ۶۶۷۵، ۷۹۳۶، ۷۹۴۰
حساب‌شدن ۷۹۳۸، ۷۹۴۳
حساب‌شده ۶۶۷۸
حساب‌کردن ۶۶۷۷، ۷۹۳۷
حسّاس ۷۶۰۵
حسد ۱۴۱۹، ۱۴۷۵، ۱۰۶۱۳
حس‌کردن ۷۶۱۴، ۸۰۳۴
حسود ۱۴۷۶
حشره ۵۱۹، ۲۸۲۲، ۲۸۲۹، ۶۹۷۹، ۶۹۸۲
حشره‌یی بدبو ۸۳۴۱
حصار شهر ۴۹۴۶
حضرت ۵۴۱۰، ۱۰۷۲۰
حفّار ۴۷۸۹
حفّاری ۴۷۸۰
حفظ‌کردن ۱۰۶۴۴
حق‌شناسی ۷۲۰۵
حقیر ۱۰۸۲۸
حقیقت ۱۶۴، ۱۷۶، ۹۱۰، ۱۴۴۱، ۱۰۱۹۹
حقیقتاً ۱۶۵، ۱۷۵، ۸۸۰
حک ۱۵۴۴
حکمران ۲۱۰۸
حکمرانی ۲۰۸۰
حکومت ۲۱۰۷، ۶۵۲۶، ۶۵۲۷، ۶۵۳۷، ۱۰۶۴۵
حکومت‌کردن ۷۲۳، ۱۰۶۶۷
حلق ۱۷۵۴، ۷۷۲۸
حلقه‌ی گل ۷۴۳۵
حُلوان ۱۰۶۳۵
حلول ۱۰۱۸۵
حمام ۸۹۶۱
حمایت ۲۳۲، ۱۱۷۶، ۳۴۱۷، ۶۵۵۲، ۸۴۹۱
حمایت‌شده ۲۲۳، ۲۳۵، ۱۵۳۱
حمایت‌کردن ۲۳۴، ۶۵۵۳
حمایل کشیش ۱۰۱۷۶
حَمَل (برج) ۱۰۱۵۴
حمل‌کننده ۶۸۰۵
حمله ۱۵۹۵، ۴۷۳۹، ۴۷۶۳
حمله‌کردن ۸۴۹۹، ۸۵۰۳
حنظل ۹۳۱۹
حوّا ۵۴۷۵
حوت (برج) ۵۲۳۴
حوض ۳۰۸، ۳۳۰
حوله ۸۹۰۵
حیاتی ۴۵۹۶
حیوان ۳۱۵۴، ۱۰۹۴۸
حیوان وحشی ۳۶۶۸، ۵۹۲۱، ۶۱۹۲

خ

خاتون ۴۰۷۰، ۱۰۶۰۵
خاخسر ۴۰۵۰
خاخسری ۴۰۵۰
خار ۱۵۶۴
خاربوته ۲۷۲۵، ۸۷۹۴

جهانی ۴۵۴، ۴۵۷، ۶۶۷، ۳۴۰۰، ۳۴۰۱، ۳۶۹۱، ۳۶۹۲، ۳۸۴۶، ۳۸۴۷، ۴۷۱۹، ۴۸۵۲، ۴۹۸۸
جهت ۳۰۲، ۵۱۰۹، ۷۲۰۴، ۱۱۴۵۳
جهت خارج ۲۹۹۸
جهت شمال ۶۵۱۸
جهت‌گیری ۷۷۹۰
جهل ۵۳۴۷، ۵۳۸۵، ۶۱۲۷
جهنّمی ۹۵۹۵
جهود ۳۳۲۱، ۳۳۲۲، ۳۳۲۳
جهیدن ۱۲۴۴، ۱۶۳۴، ۲۳۱۰، ۵۴۰۷، ۵۴۰۸، ۵۶۸۹

چ

چابک ۱۶۴۳، ۵۰۱۶
چابکی ۱۶۴۲
چاچ ۳۱۱۷
چاچی ۳۱۱۹
چادر ۸۶۶۲، ۹۸۶۵، ۱۰۲۸۹
چاره ۵۲۹۹
چاشت ۳۲۸۱
چاق ۹۸۵۸
چاقو ۴۸۶۷
چانه ۱۱۳۶۵
چاووش ۲۳۴۱
چاه ۳۱۵۹، ۳۱۶۱، ۴۰۴۹
چاه‌کن ۴۷۸۹
چپ ۷۸۰، ۸۷۱۷
چَخ ۳۱۷۵
چَخان ۳۱۷۵
چَخیدن ۳۳۱۰
چرا ۶۲۶، ۳۱۳۸، ۳۱۹۶، ۳۱۹۷، ۳۲۹۸، ۳۳۰۶
چَرا ۳۲۵۰
چَراداری ۳۲۵۰
چراغ ۳۲۴۶، ۳۲۴۹، ۳۵۴۵، ۷۸۰۷، ۷۹۶۰
چراغ‌پایه ۳۲۴۹
چراغ‌چی ۳۲۴۸
چراغی ۳۲۴۸
چَراکردن ۳۲۵۰
چراگاه ۶۵۴۱
چربی ۲۷۷۰، ۳۲۵۷، ۸۵۷۰
چرخ ۳۱۸۰، ۳۱۹۲، ۳۳۱۳، ۸۴۷۰، ۸۷۵۲، ۹۷۵۹
چرخاندن ۵۷۵۱، ۷۱۸۹، ۷۹۷۷، ۷۹۹۳
چرخش ۷۹۹۲
چرخشت ۳۲۶۰
چرخ قانون ۳۵۹۵
چرخنده ۵۸۱۴، ۵۸۴۸
چرخیدن ۵۷۵۱، ۵۸۴۶
چرخیده ۷۹۷۹، ۷۹۸۲
چرک ۸۶۲۹
چرکین ۸۶۳۵
چرم ۳۲۵۴، ۸۲۳۰
چرم‌سازی ۸۲۳۲
چرم‌کار ۳۲۵۵
چرم‌گاو ۴۰۷۵
چرم‌لوله‌کرده ۲۷۹۰
چرمی ۳۲۵۶، ۸۲۳۴
چسب ۴۷۷۶
چسباندن ۶۷۷۲، ۶۷۷۴، ۶۸۲۸
چسبنده ۶۸۲۹
چسبیدن ۶۷۷۲، ۶۷۷۳، ۶۸۲۸
چسبیده ۸۱۵۹
چَشام ۳۳۱۴
چشایی ۲۲۹۵، ۱۱۲۳۷
چَشخام ۳۳۱۴
چشم ۱۶۰۱، ۳۲۰۳، ۳۲۰۵، ۳۲۶۹، ۳۲۷۰، ۳۲۷۱، ۳۳۱۴، ۳۳۲۸، ۳۷۴۳، ۵۵۷۳
چشم آبی ۶۲۹۳
چشم‌انداز ۶۶۵۵
چشم‌بند ۳۷۴۷
چشم‌بین ۳۲۷۴
چشم‌پوشی ۷۱۶۹
چشم‌چران ۷۳۹۸
چشم‌دان ۳۲۷۱
چشم‌زخم ۶۵۴۷
چشم‌زرد ۶۲۹۳، ۱۱۵۶۴
چشمک ۶۰۱۱
چشمک‌زدن ۶۲۸۲
چشمگیر ۳۲۷۴
چشم نر ۶۲۹۳
چشمه ۴۰۴۸، ۴۰۴۹، ۱۰۶۰۷
چشمی ۳۲۰۵
چشیدن ۱۲۵۲، ۲۲۹۴، ۳۲۶۲، ۶۶۹۰، ۷۶۳۹، ۱۱۲۳۸
چطور ۳۱۰۹، ۳۱۳۵، ۳۱۳۸، ۳۱۴۳، ۳۱۴۴، ۳۱۴۵، ۳۱۶۴
چغانی ۳۱۷۶
چُغد ۳۱۸۴
چغز ۳۱۸۵
چَغزلاوه ۳۱۸۷
چَغزواره ۳۱۸۷
چَغو ۳۱۸۴
چَفت ۷۰۷۷
چقدر ۳۱۰۹، ۳۱۱۱، ۳۱۱۵، ۳۱۳۰، ۳۱۳۳، ۳۲۱۶، ۳۲۳۱، ۹۷۷۱، ۹۷۷۲، ۹۷۷۶، ۹۷۷۸، ۹۸۰۴، ۹۸۰۸
چقدر بینوا ۹۷۹۰
چقدر سریع ۳۱۶۰
چَکاد ۳۱۸۸
چکاندن ۸۶۷۴
چکّه ۹۴۶۳
چکیدن ۱۹۵۰، ۸۵۹۲
چکیدنی ۱۹۵۱
چگن ۳۱۷۸
چگنی ۳۱۷۸
چگونه ۸۶۱، ۲۱۶۵، ۳۱۳۵، ۳۱۶۴
چلپاسه ۴۸۵۴
چلنگر ۳۳۲۶
چلیپا ۳۲۰۲
چم ۸۰۶۶
چمن‌زار ۵۴۳۱
چنان ۵۱۴۶، ۹۸۱۶، ۹۸۳۳
چنان‌چه ۴۷۱۴، ۴۷۲۳
چنان‌که ۳۱۲، ۲۱۷۰، ۳۱۴۵، ۴۹۵۴، ۵۵۹۹، ۱۰۰۹۴
چند ۲۴۱۹، ۳۱۱۱، ۳۱۱۵، ۳۱۳۰، ۳۱۴۳، ۳۲۱۶، ۳۲۳۱
چَندال ۳۲۳۰
چندان ۳۲۱۶، ۳۲۳۱، ۹۷۷۶
چندجانبه ۱۱۳۵۳
چَندَل ۳۲۳۲
چَندَن ۳۲۳۲
چنگ ۳۲۱۹، ۳۳۵۲، ۱۰۳۹۵
چنگال ۶۹۹
چنگک ۶۹۹
چنگک سه‌شاخه ۹۴۰۲
چنگله ۳۲۱۹، ۳۳۵۲
چنگ‌نواختن ۱۰۳۹۶
چنین ۸۸۴، ۵۱۷۰، ۵۲۴۳، ۵۲۶۶، ۵۲۸۲، ۵۵۸۲، ۵۶۶۶، ۹۸۲۵
چنین‌شده ۵۷۴۳
چوب ۳۴۱۹، ۳۴۲۴، ۱۰۹۵۶
چوب‌دستی ۳۶۴۷، ۷۸۱۲
چوبه‌ی دار ۷۹۴۶
چوبی ۳۴۲۱
چوبین ۳۴۲۱
چوپان ۲۱۲۸، ۱۰۷۹۰
چون ۸۷۸، ۲۱۶۵، ۲۱۷۰، ۲۱۸۵، ۲۲۶۵، ۳۱۴۴، ۳۱۴۵، ۳۲۴۲، ۴۷۱۴، ۴۷۲۳، ۵۱۴۶، ۵۱۷۰، ۵۲۴۳، ۵۲۶۶، ۵۵۸۲، ۶۹۹۵، ۹۸۱۶

جاه ۹۴۸۲
جاهل ۵۳۴۵
جای پا ۶۷۴۹
جای داوری ۱۰۶۸۴
جای دور افتاده ۱۸۷۷
جایگاه ۵۰۲۲
جای نشیمن ۷۲۳۸
جایی که ۸۶۱، ۴۶۷۸، ۴۹۹۷، ۵۰۰۵، ۵۰۳۹، ۵۰۴۳
جبران ۱۰۹۹، ۷۹۸۳
جبران کردن ۲۰۵۷، ۹۹۰۶، ۹۹۱۰
جبرئیل ۴۰۸۴
جد ۶۲۰۰
جدا ۲۹۸۶، ۲۹۹۰، ۶۲۵۸، ۷۵۶۶، ۸۰۶۰
جداسازی ۱۰۹۶۲
جداشدن ۲۴۲۸، ۱۰۰۵۰
جداشده ۷۵۶۶، ۱۰۹۶۱، ۱۱۰۴۴، ۱۱۰۸۹، ۱۱۱۱۴
جداکردن ۲۴۲۸، ۳۸۵۹، ۷۱۰۹، ۷۵۶۷، ۱۰۹۶۰، ۱۱۰۳۷، ۱۱۰۸۲، ۱۱۰۸۸، ۱۱۱۰۴، ۱۱۱۱۳
جداگانه ۷۵۶۸، ۷۸۰۱، ۸۰۶۰
جدال ۷۴، ۹۹۳، ۱۱۹۵، ۲۱۱۸، ۸۷۳۲، ۱۰۹۰۶
جدایی ۲۹۵۳، ۷۸۰۳، ۱۰۸۸۹، ۱۱۰۳۴، ۱۱۰۸۳
جدّ پدری ۶۲۰۱
جدل ۲۰۷۷
جدل‌شناس ۲۰۷۸
جدّ مادری ۶۲۰۸
جده ۳۱۷۱
جدّی ۴۱۸۰
جذّاب ۷۳۷۰
جذامی ۷۴۶۳
جرأت کردن ۸۴۷۶، ۸۶۱۹
جرب ۶۴۴۲
جرعه ۷۵۰۷
جرقّه ۴۲۷۲، ۸۷۷۶
جرم ۸۹۲۲
جریان ۳۱۶۲، ۷۲۶۰، ۱۱۲۵۴
جریان‌داشتن ۸۵۹۲
جریمه ۹۵۰۳
جز ۲۹۸۶، ۳۰۰۵، ۳۰۰۹، ۳۱۴۷، ۶۲۵۸، ۶۳۱۹، ۱۱۰۳۳
جزء ۱۷۶۷، ۲۴۲۶، ۳۲۰۸، ۶۵۶۷، ۷۵۳۹، ۸۰۴۲، ۱۱۱۰۳
جزء آینده‌ساز ۴۶۲۶، ۴۶۳۹، ۴۶۴۹
جزء استمراری ۴۶۲۴، ۴۷۴۴، ۸۷۷۳
جزء استمراری فعل ۱۷۸۴
جزء تأکیدی ۲۹۵۵، ۵۴۱۱، ۵۷۰۵، ۹۶۰۷، ۹۷۳۹
جزء ماضی‌ساز ۵۱۶۸
جزا ۷۹۸۵
جزر و مد ۳۱۶۲
جستجو ۶۳۴۹، ۶۷۷۶، ۶۸۳۵، ۶۸۳۶، ۷۲۷۹، ۷۲۸۲، ۷۳۱۰، ۷۳۱۱
جستجو کردن ۲۷۸۷، ۷۲۸۱، ۷۲۸۳، ۷۲۸۷، ۷۳۰۸، ۷۳۰۹، ۷۳۲۲
جَستن ۱۲۴۴، ۱۲۴۵، ۲۱۱۵، ۲۳۱۰، ۵۴۰۷، ۵۴۰۸
جستن ۵۶۸۹، ۷۳۰۸
جسد ۳۹۳۶
جسم ۳۳۰۲
جشن ۶۸۷، ۶۹۳، ۲۵۶۴
جشن عروسی ۲۵۵۸، ۲۵۶۴
جشنواره‌ی سال نو ۱۳۰۴
جعبه ۹۶۲۵
جغ ۱۲۹
جغد ۳۱۸۴
جفت ۱۱۰۹۰
جلاّد ۶۵۳۸، ۷۹۸۸، ۸۵۵۸
جلگه ۸۴۲۲، ۸۴۴۴
جلو ۶۹۰۴، ۸۳۵۷
جُل وزغ ۳۱۸۷
جلوگیری ۶۶۳۰، ۶۶۹۵
جلوگیری کردن ۶۶۳۱، ۶۷۰۶، ۶۷۰۷، ۶۷۱۷، ۷۸۳۶
جلوه ۴۶۲، ۱۴۲۷، ۶۷۷۹، ۱۰۴۰۲
جلوه‌گر ۱۴۳۲
جم ۱۰۹۹۱
جمجمه ۷۸۸۱
جم روشن ۱۰۹۸۴
جمشید ۱۰۹۹۱
جمع ۹۵۵، ۱۰۰۶، ۱۱۰۴، ۱۱۳۰، ۱۱۶۱، ۱۱۶۲، ۱۱۶۵، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸، ۱۴۵۸، ۱۸۵۱
جمع‌آوری ۴۷۸، ۴۹۳، ۱۱۷۸
جمع‌آوری کردن ۴۷۶، ۴۹۱، ۲۰۵۵، ۵۴۰۲
جمع برگزیدگان ۱۴۸۷، ۱۴۹۲
جمع بودایی ۸۸۶۲
جمع دوستان ۳۹۷۴
جمع‌شدن ۱۱۵۸، ۱۱۸۲، ۲۰۰۳، ۲۰۵۶، ۹۴۰۱
جمع‌شده ۱۱۵۹، ۲۰۱۰
جمع شنوندگان ۵۹۰۴
جمع کردن ۹۴۱، ۱۱۱۵، ۱۱۱۷، ۱۱۵۸، ۱۱۷۷، ۵۵۶۲، ۹۵۵۵، ۹۵۶۴
جمع‌وجور ۹۴۵
جمعه ۶۰
جمعی ۱۰۵۸، ۱۰۳۱
جن ۲۱۶۷، ۳۳۶۹، ۳۳۷۲، ۷۰۱۳، ۱۰۹۷۶، ۱۰۹۷۸
جنّ آبی ۴۱۶۴
جناب ۲۵۴۳
جناح ۳۳۲
جنازه ۳۹۳۶
جنبش ۸۱۵۳
جنبیدن ۱۰۶۵، ۱۱۰۲، ۵۳۶۴، ۸۱۵۳
جنس ۹۸۱
جنگ ۷۴، ۳۳۴، ۹۸۸، ۹۹۳، ۱۰۳۸، ۱۱۹۴، ۱۱۹۵، ۲۰۴۳، ۲۰۷۰، ۲۰۷۷، ۵۸۹۸، ۷۲۴۴، ۷۶۶۶، ۸۱۳۰، ۱۰۹۰۶
جنگ‌آوری ۳۳۵
جنگ‌افزار ۲۳۷۳
جنگ‌جو ۳۳۷، ۳۳۸
جنگ‌جویی ۳۳۶
جنگ‌طلب ۳۳۸
جنگل ۲۲۵۳، ۵۱۱۸، ۱۰۰۸۳، ۱۰۰۸۶، ۱۰۱۰۳
جنگیدن ۳۳۱۰، ۸۱۲۹، ۸۴۹۹، ۱۰۰۸۰
جنگیده ۳۳۱۱
جنوب ۲۷۰۱، ۳۸۸۰، ۶۲۷۷، ۶۲۷۸، ۶۲۷۹
جوّ ۱۳۳، ۱۳۴
جو ۱۱۰۳۰
جوانمرد ۸۱۸۴
جوانه ۶۰۰، ۶۴۵۰
جواهر ۸۵۲۶
جواهرنشان ۸۵۲۷، ۸۵۲۸
جوجه ۳۳۰۸
جوجه‌تیغی ۹۱۳۷
جو دوسر ۴۴۲۹
جور ۷۸۱۸
جوزک ۴۲۵۰
جوشان ۵۷۰، ۲۲۳۴، ۲۲۳۷، ۲۹۷۱
جوشاندن ۱۲۵۱
جوشیدن ۵۷۳، ۲۹۶۰، ۲۹۷۰
جوهر ۵۲۳۷
جویای معذرت ۷۷۸۹
جویبار ۹۵۶۶
جویدگی ۱۱۵۲۸
جویدن ۷۴۳، ۴۵۷۲، ۱۱۵۲۶، ۱۱۵۲۸
جویده ۴۵۷۳، ۱۱۵۲۹
جهان ۴۵۵، ۴۵۸، ۶۶۸، ۱۱۱۴، ۱۷۳۸، ۲۵۳۳، ۳۳۹۲، ۳۴۰۴، ۳۶۸۹، ۳۸۴۳، ۳۸۴۴، ۳۸۴۸، ۴۸۵۱، ۸۵۷۶، ۹۲۱۰
جهان هستی ۲۳۵۵

تا یک اندازه ۱۱۰۳۶
تب ۱۱۳۹، ۹۶۲۲، ۹۶۲۴
تباه‌شدن ۱۱۵۲۲
تباه‌شده ۶۰۹۰
تباه‌کردن ۶۰۸۶
تباه‌کننده ۲۱۸۱
تباهی ۵۸۱۱
تباهی روح ۴۲۸۱
تبّتی ۹۷۲۱، ۹۷۲۲
تبر ۹۶۹۴
تبرّک ۵۰۱۳
تبعید ۲۳۴۶، ۴۲۶۲
تبعیدشده ۲۳۴۶
تَبَنگو ۹۶۲۵
تَبوک ۹۶۲۹
تبهکار ۸۱۳، ۴۱۲۸، ۴۱۲۹، ۴۱۵۹، ۴۱۶۱، ۱۰۳۸۶، ۱۰۵۷۲
تبهکاری ۶۰۴، ۳۱۰۰، ۴۱۶۰
تپاک ۹۶۲۲
تجاوز ۲۱۳۳
تجاوز جنسی ۱۰۶۲۴
تجاوزکردن ۲۱۳۲، ۶۶۳۹، ۸۵۰۳
تجدیدنظر ۶۱۰۸
تجربه ۷۱۵۵
تجربه‌کردن ۱۰۸۵۴
تجلّی ۱۰۵۲۹
تجلیل ۴۳۵۵
تجلیل‌کردن ۴۳۳۷
تجهیزات ۱۰۷۸، ۷۲۲۲
تجهیزات سپاه ۱۵۹۳
تحت تعقیب ۷۵۰۲
تحرّک ۸۳
تحریک ۶۰۱۰، ۶۱۱۲، ۱۰۲۰۸
تحریک‌شده ۱۱۸۹
تحریک‌کردن ۱۱۸۸، ۲۲۶۱، ۴۲۷۷، ۶۱۱۱
تحسین ۹۸۹
تحقیر ۴۱۱۶، ۴۱۱۷، ۶۲۶۵، ۶۶۳۸، ۶۶۵۰، ۸۰۸۴
تحقیرآمیز ۴۱۱۵
تحقیرشده ۴۱۱۵، ۶۰۰۱
تحقیرکردن ۵۹۶۳
تحقیرکننده ۶۲۶۳
تحقیق ۶۸۳۵
تحمّل ۲۸۴۵، ۷۵۵۲، ۱۰۹۵۲
تحمّل‌کردن ۵۲۶، ۲۹۲۴، ۶۶۱۸، ۷۵۴۹، ۱۰۵۳۲
تحمّل‌کننده‌ی توهین ۲۷۷۵
تحویل‌دادن ۷۰۹۷
تخارشاه ۵۳۲۹
تخاری ۸۵۰، ۱۸۱۹، ۹۵۷۹، ۹۷۱۲، ۹۷۱۳
تخت ۴۰۴۶، ۴۳۰۰، ۹۷۹۷
تختخواب ۹۴۰۰
تخت روان ۵۰۲۲
تخریب ۴۹۷۱
تُخشا ۱۱۵۲
تُخشایی ۱۱۵۰
تخّلف ۱۱۹۲، ۲۱۳۳
تخّلف‌کردن ۲۱۳۲
تخلیه ۷۲۶۰
تخم ۳۰۶۲، ۳۴۶۸، ۴۹۱۸، ۵۱۲۸، ۹۵۶۸
تخم‌پاشی ۶۹۶۵
تخم‌دار ۹۵۷۰
تخم قورباغه ۳۱۸۷
تخم‌کاشتن ۶۹۶۷
تخم مرغ ۵۴۴۴
تخمه ۹۷۲۹، ۹۷۳۵
تخمی ۹۵۷۰
تداوم ۲۶۳، ۲۶۸
تدبیر جنگی ۴۷۶۳
تذرو ۹۶۹۸
ترا ۳۸۲۷، ۴۰۳۱، ۹۴۷۲، ۹۴۷۵، ۹۷۰۱
تراشیدن ۸۷۸۳، ۹۴۹۹
ترپک ۹۶۶۴
تَرت و مَرت ۹۶۷۹
ترتیب ۷۳۳۶، ۷۸۷۵، ۷۹۵۲، ۹۳۷۰
ترتیب‌یافته ۷۹۵۱
ترجمان ۷۲۷۵، ۹۶۸۳
ترجمه‌کردن ۷۲۷۳، ۷۲۸۶
ترحّم ۱۱۱۸۳
ترخان ۹۶۴۴، ۹۶۸۵
ترس ۶۲۲، ۲۰۶۰، ۳۲۸۷، ۳۴۹۲، ۶۶۶۰، ۶۶۶۶، ۶۷۰۰، ۷۵۰۳، ۹۱۲۲، ۹۱۴۱، ۱۰۰۴۸، ۱۰۵۶۳، ۱۰۵۸۱، ۱۱۵۶۵
ترسا ۹۶۶۷، ۹۶۷۰
ترسایی ۹۶۶۹، ۹۶۷۶
ترسناک ۶۶۶۷
ترسو ۶۶۶۵، ۶۶۶۹، ۶۶۷۱، ۶۷۰۲
ترسیدن ۶۵۹۱، ۶۶۶۳، ۶۷۰۱، ۹۶۶۶
ترش ۹۶۶۴
ترفان ۱۸۶۵، ۳۳۴۶
ترک ۲۰۳۶، ۱۱۰۸۳
تُرک ۹۶۸۲
ترکان ۹۶۳۵
ترکستان چین ۱۴۵۱
ترکش ۳۶۱۱
ترک‌شدن ۶۴۵۸، ۶۴۸۲، ۷۱۲۴، ۷۱۳۴، ۷۳۲۹، ۱۰۲۵۹
ترک‌شده ۲۰۳۷
ترک‌کردن ۱۸۸۴، ۲۰۳۵، ۲۰۴۱، ۶۴۶۳، ۶۹۶۱، ۶۹۶۲، ۷۰۱۰، ۷۱۳۴، ۷۳۵۹، ۹۸۱۲، ۹۸۹۴، ۱۰۰۳۱، ۱۰۵۷۷، ۱۱۲۱۸
ترک‌کننده ۷۳۶۰
ترکه ۲۳۸۴
تَرَنج ۹۶۳۴
تَرَنجبِدَن ۹۶۳۴
تره‌فرنگی ۴۶۹۶
تزکیّه‌کردن ۲۰۵۳
تزلزل ۱۹۹۸
تزیین ۸۳۱۳، ۸۳۱۵
تزیین‌کردن ۱۳۹۷، ۸۳۰۸
تسکین ۴۳۷۲، ۹۶۹۹، ۱۰۷۲۹
تسکین‌دهنده ۱۰۷۳۰
تسکین‌یافته ۱۹۳۷
تسلیّت ۹۶۹۹
تسلیم ۱۹۴۶، ۲۰۳۶
تسلیم‌شدن ۷۹۹۴
تسلیم‌کردن ۷۰۵۴، ۷۰۶۴، ۷۹۹۶، ۸۰۹۰
تش ۹۶۹۴
تشخیص ۸۰۲۷، ۱۱۱۰۷، ۱۱۱۰۸، ۱۱۱۰۹، ۱۱۱۱۱
تشخیص‌دادن ۷۵۶۷، ۱۱۱۱۳
تشخیص‌دهنده ۱۱۰۸۶
تشرّف (دینی) ۱۱۷۹
تشرّف‌دادن ۱۱۷۱
تشریح ۱۰۸۳۳
تشریح‌شده ۸۷۵۹
تشریفات ۸۸۶
تشکّر ۱۲۸۳
تشنگی ۳۲۷۵، ۳۲۷۶
تشنه ۳۲۰۹، ۳۲۱۳، ۳۲۶۶، ۳۲۸۰
تشنه‌بودن ۳۲۶۳
تشویش ۸۱۳۷
تشویق ۲۱۲۵، ۸۵۱۱، ۱۰۲۰۸
تشویق‌کردن ۲۱۲۴، ۱۰۲۰۴
تصاحب ۳۴۱۵
تصادفی ۶۷۰۵
تصادم ۷۸۳۷
تصرّف ۲۴۹، ۲۶۰، ۳۴۱۵
تصرّف‌کردن ۴۰۲۳
تصفیه ۷۴۵۸
تصفیه‌شده ۱۹۸۶
تصمیم ۵۲۰۲، ۵۲۰۴، ۵۲۱۳، ۷۱۷۲
تصمیم‌گرفتن ۵۶۲۴
تصمیم‌گیرنده ۳۳۸۳
تصمیم‌گیری عادلانه ۳۴۴۳

پیاده کردن ۱۸۹۸
پیاز ۸۳۰۰
پیاله ۷۶۶۰
پیام ۲۹۶۷، ۷۹۲۹، ۱۰۶۹۱
پیام‌آور ۲۳۴۱، ۷۶۶۲
پیامبر ۵۷۸
پی بردن ۶۸۳۵
پیچاندن ۷۱۸۹، ۷۹۷۷
پیچیدن ۱۱۱۱، ۲۵۴۰، ۵۸۴۶
پیچیده ۲۵۴۲، ۷۳۲۶
پیخسته ۷۲۱۶، ۷۳۳۲، ۱۰۷۸۳
پیدا ۹۸۶
پیدایی ۶۷۷۹
پی‌درپی ۵۸۵۴
پیر ۱۸۶۴، ۵۲۳۰، ۵۲۳۱، ۵۶۸۵، ۱۱۵۸۲
پیرامون ۳۱۱۴، ۳۱۳۲، ۶۷۵۵، ۷۳۵۰
پیراهن ۵۰۳۸، ۵۰۴۷
پیرزن ۱۱۵۸۱
پیرو ۵۲۹، ۱۷۴۷، ۳۵۸۹، ۳۶۱۷، ۴۶۰۷، ۹۲۲۸، ۱۱۲۸۶، ۱۱۵۰۸
پیروان بودایی ۸۸۶۰
پیروان عام مانوی ۵۹۰۴
پیروان مهر ۵۶۱۸
پیروز ۴۱۳۲، ۸۷۹۱، ۱۰۰۸۵، ۱۰۰۸۷، ۱۰۱۰۷
پیروزبودن ۷۴۰۷
پیروزی ۸۷۸۹، ۱۰۰۸۸، ۱۰۱۰۶
پیروی کردن ۳۸۳۷، ۷۷۸۳، ۱۰۶۱۰
پیری ۲۲۳۹، ۵۲۳۶، ۱۱۴۱۴
پیسه ۷۴۶۳
پیسی ۱۳۱۳
پیش ۱۲۱۴، ۴۰۱۲، ۶۹۰۲، ۶۹۰۴، ۷۵۵۵، ۸۳۳۸، ۸۳۵۲، ۸۳۵۶
پیش‌آمدگی لبه‌ی بام ۷۹۲۵
پیش از ۸۳۵۷
پیش از همه ۲۲۶۰
پیشانی ۳۱۸۸، ۹۴۸۷
پیش‌بند ۹۳۷۴
پیش‌بینی کردن ۲۵۲۲، ۲۹۶۸، ۳۰۵۱
پیش‌بینی کننده ۵۷۸، ۲۹۶۹
پیش‌تاختن ۲۶۹۹
پیشتر ۳۰۴۵، ۶۹۰۵، ۷۲۴۳، ۸۳۳۹، ۸۳۵۸
پیش خود ۱۱۱۱۷
پیشرفت ۷۵۱۲
پیشرو ۹۲۳۱
پیشروی ۷۵۱۲
پیش‌کسوت ۱۱۸۱
پیشگو ۵۲۱۹، ۵۲۲۶، ۷۱۲۹، ۸۸۲۷، ۸۸۶۹
پیشگویی ۵۲۱۸
پیش‌نام ۸۳۷۲
پیشوند نفی ۶۱۰۰
پیشه‌ور ۴۶۶۵
پیشی ۸۳۳۷
پیشین ۴۰۱۲، ۶۹۰۳، ۸۳۵۳، ۸۳۵۴، ۸۳۵۶، ۸۳۵۷
پیغاله ۷۶۶۰
پیغام ۷۶۶۱
پیغام‌آور ۱۶۸۴
پیغمبر ۲۹۶۹، ۳۰۵۴، ۷۶۶۲
پیغمبری ۳۰۵۲، ۳۰۵۳، ۷۶۶۳
پیک ۱۶۸۴، ۲۳۰۵، ۲۹۶۷، ۶۶۹۱، ۷۳۹۰، ۸۹۸۷، ۱۱۲۵۳، ۱۱۲۷۲
پیکار ۳۳۴، ۱۱۹۴، ۲۰۷۷، ۶۸۲۳
پیکارجو ۶۵۸۲
پیکان ۶۴۲۰، ۶۴۲۲، ۶۴۲۳، ۶۵۲۵
پیکر ۷۷۲۳، ۷۷۳۰، ۷۷۳۴، ۷۷۳۸
پیکرپرستی ۷۷۴۲
پیکرستان ۷۷۴۱
پیک‌سوار ۱۱۲۷۲
پیک سوّم ۶۰۶۲
پیگیری ۶۸۳۵، ۶۸۳۶، ۹۰۲۹
پیل ۸۳۲۲، ۸۳۲۷، ۱۱۵۵۶
پیله‌ی ابریشم ۸۲۴۰، ۸۲۶۴
پیمان ۱۰۳۱، ۲۷۲۶، ۷۵۱۸، ۷۷۶۰، ۱۰۴۸۶، ۱۰۴۸۹
پیمان ازدواج ۹۹۶۴
پیمان‌بستن ۲۷۰۲، ۲۷۲۶
پیمان‌شکن ۱۱۵۵۹
پیمانه ۴۳۶۲، ۷۷۵۶
پیموختن ۷۷۷۱
پیمودن ۱۱۲۲، ۱۰۶۲۳
پیوست ۹۲۹، ۶۵۹۳
پیوستگی ۵۲، ۴۷۲، ۹۲۹، ۶۵۹۶
پیوستن ۵۱۵، ۵۷۴، ۶۶۰۵، ۶۷۳۲، ۷۶۲۱
پیوسته ۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۷۶، ۹۴۲، ۶۱۵۸، ۷۵۸۱، ۷۶۰۶، ۷۶۲۵، ۸۱۵۹
پیوند ۵۲، ۲۶۵۱، ۴۱۸۷، ۶۸۰۶، ۷۵۹۰
پیوند خدایی ۲۵۵۴
پیونددادن ۷۵۸۰
پیوند مقدّس ۲۵۵۴، ۲۵۶۲، ۲۵۶۳
پیه ۲۷۷۰

ت

تا ۲۸۱۲، ۳۱۵۲، ۳۹۷۹، ۴۶۷۷، ۵۰۱۰، ۵۳۶۸، ۵۶۶۶، ۶۸۷۳، ۷۱۵۲، ۹۰۱۶، ۱۰۵۵۰
تاآنجاکه ۶۸۷۳، ۷۱۵۲
تاب‌آوردن ۷۵۴۹، ۱۰۵۳۲
تابستان ۱۸۱
تابش ۱۰۵۲۳، ۱۰۵۲۹
تابع میل ۸۶۸۰
تابناک ۹۴۷۳
تابوت ۹۶۲۵
تابه‌آن ۶۸۷۳، ۷۱۵۲
تابیدن ۳۹۳۰، ۴۰۲۲، ۸۰۸۳، ۱۰۳۵۶، ۱۰۵۲۴
تاتار ۹۶۹۷
تأثّر ۱۴۱۰، ۶۰۵۷، ۱۱۱۷۷
تأثّرآور ۱۱۱۷۳
تأثیر ۴۸۸۱
تاج ۷۴۳۵
تاجر ۴۲۹۵
تاج گل ۱۳۰۳، ۷۴۳۵
تاجور ۳۷۴۰
تاحال ۷۳۰۲، ۹۸۴۲
تاخت ۹۰۲۹
تاختن ۹۰۲۷
تأخیر ۱۳۲۶، ۷۴۵۰، ۱۰۵۷۰
تار ۳۲۰۷
تار ابریشم ۸۲۴۲
تارتر ۹۴۹۳
تارک ۹۴۸۷
تار و پود ۵۸۱۰، ۸۲۳۸
تاریک ۹۴۸۸، ۹۴۹۱، ۹۴۹۶
تاریک‌تر ۹۴۹۳
تاریک‌دل ۹۴۸۹
تاریکی ۹۴۸۸، ۹۴۹۰، ۹۴۹۲
تازی ۹۵۲۵، ۹۵۲۶
تازیانه ۱۰۸۰۸
تأسّف ۹۶۱۵
تاسه ۹۴۹۸
تاسیدن ۹۴۹۸
تاشکند ۳۱۱۷
تاشکندی ۳۱۱۹
تاکردن ۵۹۵۵
تالاب ۵۰۲۴، ۵۷۵۵
تالار ۴۹۴۶
تامّ‌الاختیار ۵۶۲۶
تانگ ۴۰۸۱
تاوان ۶۹۰۶، ۹۵۰۳
تاوان‌دادن ۲۰۵۸
تا وقتی‌که ۸۵۳، ۵۰۱۰

۶۱۳۵، ۶۴۸۰، ۶۴۸۱، ۶۹۹۵، ۷۴۳۲، ۷۵۳۰، ۷۵۴۲، ۷۸۸۲، ۸۳۶۵، ۸۳۷۵، ۸۳۷۹، ۸۵۲۰، ۸۵۴۱، ۸۵۴۳، ۹۷۲۵، ۱۰۳۲۹
پس از ۷۴۷۴
پس از آن ۸۳۷۴
پس از مرگ ۸۳۷۱
پَساک ۱۳۰۳، ۷۴۳۵
پساوایی ۱۳۰۶، ۲۷۴۵
پَساویدن ۱۳۰۵، ۷۴۳۸
پَست ۳۰۶۵، ۳۲۳۰، ۴۵۴۱
پُست ۷۳۹۴
پستان ۱۷۸۵
پستو ۴۷۳۳
پستی ۴۳۲۶، ۴۵۴۷
پس‌خوراک ۷۴۹۲
پسر ۲۳۶۲، ۲۵۶۲، ۲۵۶۳، ۲۷۹۸، ۷۵۲۹، ۸۳۳۰، ۱۱۱۹۵
پسران خدا ۲۵۸۵
پسربچّه ۲۷۳۹
پسر جوان ۵۰۱۹
پسر خدا ۲۵۸۳، ۲۵۸۶
پس‌رفتن ۱۲۶۶، ۶۱۹۱، ۶۸۴۲، ۶۸۴۶
پسرِ مردِ آزاد ۴۲۷
پسری ۲۳۶۴
پس‌سر ۷۴۸۷
پسغده ۷۸۷۱، ۷۸۹۴
پس‌کشیدن ۹۹۶
پسندیدن ۷۸۷۸، ۷۸۸۷، ۷۸۸۹، ۷۹۱۱، ۷۹۱۴، ۸۰۷۵، ۸۶۷۷
پسندیده ۷۸۷۷، ۷۸۸۸، ۷۹۱۲، ۷۹۱۳، ۷۹۱۵
پسوند ۴۶۵۴، ۴۶۶۲، ۸۲۹۷، ۱۰۶۹۴
پسوند صفت افراطی ۱۶۷۵
پسوند صفت‌ساز ۵۶۳۱
پسوند عددی ۶۱۰۳
پسوند مکان ۲۷۶۲، ۹۷۹۹
پسوند ملکی ۱۲
پشت ۱۴۰۸، ۷۰۷۸
پشت‌سر ۷۰۷۹، ۷۴۸۷
پشت‌سرهم ۵۸۵۴
پشتکار ۵۰۱۷، ۵۰۸۰
پشتوانه‌دار ۷۹۱۰
پشتیبان ۱۳۲۴، ۲۲۱۴، ۶۴۹۶
پشتیبانی ۲۳۲، ۱۱۷۵، ۱۱۷۶، ۶۵۴۲، ۸۴۹۱
پشکم ۷۹۲۵
پشم ۸۴۸۵، ۱۰۱۷۱
پشماگند ۱۳۴۵
پشم‌گونه ۸۴۸۶
پشم‌مانند ۸۴۸۶
پشمی ۸۴۸۷
پشمین ۱۳۴۵
پشمینه ۸۴۸۷
پشنجیدن ۲۸۷، ۷۵۳۷
پشه ۵۵۱۸
پشیز ۱۳۴۳
پشیمان ۵۹۸۱، ۵۹۸۲
پشیمانی ۵۹۷۴، ۵۹۷۸، ۵۹۸۰، ۵۹۸۳
پطروس ۸۸۵۵، ۸۸۵۷، ۹۲۸۵، ۹۲۸۶
پل ۱۱۰۲۱، ۱۱۰۲۳
پَلندین ۶۸۳۸
پلنگ ۸۲۰۴
پلید ۱۶۶۳، ۲۶۱۷، ۲۶۳۱، ۳۰۵۹، ۳۰۶۹، ۴۱۲۶، ۴۱۴۹، ۸۶۲۸
پناه ۲۳۲
پناه‌بردن ۲۳۱
پناه‌جستن ۱۱۳۲، ۵۳۷۱
پناهگاه ۵۰۳۷، ۹۷۴۷
پناهنده‌شدن ۲۳۱
پنج ۶۸۷۸، ۶۸۹۰، ۶۹۲۱
پنجاه ۶۸۸۰
پنجاه‌ونه ۶۸۸۲
پنجاه‌ونهم ۶۸۸۳
پنجاه و یک ۱۱۰۷۱
پنج‌خزان ۶۸۹۴
پنجره ۸۵۵۷
پنج‌شنبه ۶۹۰۱، ۱۰۱۶۵، ۱۰۱۶۶
پنج‌گانه ۶۸۹۶
پنج‌گاه ۶۸۹۲
پنج‌گونه ۶۸۹۶
پنجم ۶۸۷۹، ۶۸۸۶، ۶۸۸۷، ۶۸۹۱، ۶۹۰۰
پنج‌هزار ۶۸۹۵
پنجه‌ی دزدیده ۱۰۱۱۷
پنجیکند ۶۸۹۳
پند ۴۵۸۹، ۱۱۳۶۶
پندادن ۱۳۵۰
پنهان ۶۸۶۷، ۷۶۸۸، ۷۶۹۲، ۷۶۹۴، ۷۶۹۷
پنهان‌کردن ۱۲۷۱، ۶۸۶۶، ۷۶۹۱، ۷۷۱۷، ۷۷۵۴
پنهان‌کننده ۷۶۸۱
پنهانی ۷۶۷۶، ۹۵۱۷
پوپک ۸۱۸۸
پوتین ۸۱۶۰
پود ۵۸۱۰، ۸۲۳۸، ۸۲۴۲
پوده ۸۲۵۴
پور ۷۵۲۹، ۸۳۳۰
پوز ۷۰۱۸
پوزه ۷۰۱۸، ۷۶۰۹، ۱۱۴۶۲
پوست ۲۹۱۴، ۳۲۵۴، ۸۲۳۰، ۱۱۴۶۴
پوست رنگ‌شده ۸۵۰۲
پوست‌کندن ۵۲۵، ۲۸۴۷، ۷۱۲۶
پوسته ۱۱۴۶۴
پوستی ۸۲۳۴
پوسیدن ۸۲۲۵
پوسیدنی ۸۲۵۴
پوسیده ۸۲۵۴
پوشاک ۴۰۶۷، ۵۸۹۷، ۵۹۳۰، ۷۷۶۵، ۷۷۶۶، ۷۷۷۴
پوشاندن ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۱۱۱، ۱۷۹۸، ۱۸۰۲، ۲۵۴۰، ۵۱۷۷، ۵۵۰۴، ۶۲۵۱، ۷۲۶۱، ۷۳۲۵، ۷۶۸۵، ۷۷۶۷
پوشاننده ۷۸
پوشش ۷۸، ۱۱۲، ۱۱۱۰، ۲۵۴۱، ۲۶۰۰، ۴۳۶۷، ۷۶۶۵، ۷۷۶۶، ۷۹۲۰، ۱۰۶۰۲
پوشش اسب ۱۶۲۳، ۱۱۵۵۴
پوشنده ۲۵۴۱، ۷۷۸۱
پوشیدن ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۱۰، ۵۸۹۹، ۵۹۳۳، ۶۲۴۵، ۷۵۶۵، ۷۶۸۵، ۷۷۶۷، ۷۷۶۹، ۷۷۷۱، ۷۷۷۶، ۷۷۷۹، ۷۷۸۰، ۸۰۴۶، ۸۰۵۱، ۸۰۵۷
پوشیده ۱۱۱۲، ۱۷۹۹، ۲۵۴۲، ۵۹۳۴، ۷۶۷۶، ۷۶۸۸، ۷۶۹۲، ۷۶۹۴، ۷۷۶۳، ۷۷۷۳
پول ۶۸۷۴
پولادین ۱۶۲۴، ۱۶۲۵
پول‌دوستی ۳۹۵۹
پول نقره ۳۵۸۱
پویا ۸۴، ۲۱۳۴
پویایی ۸۳
پوینده ۲۰۷۵
پهلو ۱۲۷۷، ۷۲۰۴، ۷۲۰۶
پهلوان ۵۰۷۲
پهلوانی ۵۰۷۳، ۶۸۵۲، ۸۲۸۸
پهلوی ۶۸۵۲، ۷۲۵۰، ۸۲۸۸
پهن ۳۴۷۱، ۶۷۵۰، ۶۸۱۶، ۱۰۹۴۹، ۱۱۰۰۵
پهنا ۶۸۱۲، ۱۰۹۵۰، ۱۰۹۵۴
پهن‌تر ۳۴۹۶، ۱۰۹۵۳
پِی (پایه) ۶۸۳۰
پِی (عصب) ۳۵۵۲، ۶۸۰۱، ۸۸۵۱
پِی (ردپا) ۶۷۴۹
پیاده ۱۸۹۷، ۵۷۱۸، ۶۷۵۳، ۶۷۷۵
پیاده‌رفتن ۴۱۶۷، ۴۲۶۷
پیاده‌رو ۷۲۱۷
پیاده‌روی ۷۳۹۱
پیاده‌شدن ۱۸۹۴، ۱۸۹۵، ۱۸۹۶، ۲۰۶۳

پایان‌یافتن ۳۵۴، ۱۲۰۹، ۲۱۴۶، ۲۱۸۲، ۲۱۸۳، ۵۲۶۵، ۵۶۲۱، ۸۰۲۲، ۸۰۲۳، ۸۰۵۲، ۸۰۹۶
پایان‌یافته ۱۲۱۰، ۸۰۲۴، ۸۰۵۶
پایتخت چین شرقی ۸۹۵۶
پایدار ۲۶۷، ۷۹۵۵
پایداری ۲۶۸، ۷۵۵۲، ۷۹۰۳
پایمال ۶۹۰۸
پایمال‌شده ۷۵۱۶
پایمال‌کردن ۶۹۰۷، ۷۳۳۲
پایمالی ۷۲۱۶
پایندگی ۲۶۳
پایه ۱۹۶۸، ۲۹۱۷، ۶۴۱۵، ۶۷۹۲، ۶۸۳۰
پایی ۶۴۱۶، ۶۴۳۳، ۶۸۳۷
پاییدن ۲۰۳، ۶۵۲۴، ۶۵۵۰، ۶۵۵۲
پاییز ۴۵۵۰، ۸۰۳۲، ۸۰۹۸، ۱۰۸۷۷
پایین ۳۱۲۲، ۳۱۲۷، ۳۱۵۰، ۳۱۵۵، ۳۳۶۶، ۶۴۲۹
پایین‌آمدن ۲۰۳۴، ۹۷۹۳، ۹۸۲۴
پایین‌افتادن ۶۰۷۲، ۷۵۳۱
پایین‌بردن ۱۸۸۱، ۹۸۱۱، ۹۸۲۳
پایین‌تر ۳۱۲۹، ۳۱۵۸، ۶۲۶۲
پایین‌ترین ۳۱۲۵، ۳۱۲۹
پایین‌رفتن ۱۸۷۸، ۱۸۸۵، ۱۸۹۰، ۲۰۴۰، ۲۰۴۶، ۹۷۳۷، ۹۸۲۴، ۹۹۰۰
پایینی ۳۱۵۱، ۶۸۳۷
پتفوز ۷۶۰۹
پتیارگی ۸۰۳۰
پختن ۱۲۵۱، ۲۹۶۰، ۳۵۳۳، ۶۵۶۸، ۸۱۷۰
پخت و پز ۸۱۷۴
پخش ۲۴۴۸
پخش‌شدن ۱۶۳۴
پدر ۵۶۵، ۱۳۵۹، ۷۸۰۸
پدرام ۷۸۱۳
پدرِ بزرگی ۲۳۳۶، ۱۱۴۱۶
پدرخوانده ۱۱۵۵۱
پدر روحانی ۱۱۱۳۰
پدرگان ۷۸۳۰
پدر و مادر ۴۴۷۵
پَدَندَر ۱۱۵۵۱
پَدواخته ۶۸۲۶
پدیدار ۳۲۷۴، ۱۰۴۰۱، ۱۰۴۰۳، ۱۰۴۰۶، ۱۰۴۰۹، ۱۰۴۱۱، ۱۰۴۱۳، ۱۰۵۲۵
پذیرایی ۴۹۹، ۸۸۶، ۹۴۶، ۶۶۰۹
پذیرش ۱۵۳۳، ۶۶۰۹، ۶۶۱۱
پذیرفتن ۵۹۶۲، ۵۹۸۷، ۶۵۷۳، ۶۵۸۵، ۶۶۰۸، ۶۶۱۲، ۶۶۱۵، ۶۶۱۶، ۶۶۱۷، ۶۶۲۱، ۶۶۲۴، ۶۶۲۶، ۶۶۲۷، ۶۷۱۱، ۶۷۱۲، ۶۷۳۴، ۶۷۳۵، ۷۵۶۲، ۷۶۳۵، ۷۶۳۶، ۷۶۳۷، ۷۶۴۱، ۷۶۷۲، ۸۰۳۸
پذیرفتنی ۶۶۴۷، ۷۶۴۲
پذیرفته ۱۲۴۹، ۲۱۵۰، ۶۵۷۴، ۶۶۲۳، ۷۶۳۳، ۷۶۴۴
پذیرنده ۷۶۷۴
پَر ۷۱۸۳
پُر ۸۹۴، ۸۹۷، ۱۶۵۸، ۲۳۸۶، ۸۱۸۰، ۸۲۰۷، ۸۹۱۱، ۸۹۱۵، ۸۹۱۷
پرارزش ۱۴۶۴
پراشک ۸۲۰۸
پراکندگی ۹۱۶۶
پراکندن ۳۵۶۵، ۶۹۶۷، ۹۱۶۵
پراکنده ۳۷۳۵، ۶۹۶۹، ۹۴۶۴، ۹۴۶۶، ۹۶۷۹
پراکنده‌خاطر ۵۱۹۲
پراکنده‌خاطری ۹۴۶۵
پراکنده‌شدن ۹۴۶۱
پرّان ۲۷۹۳، ۱۰۵۷۴
پُرباد ۳۵۴۲
پُربوی ۲۸۹۵
پرتاب ۲۷۵۲، ۲۷۹۶
پرتاب‌کردن ۲۴۸۴، ۲۷۱۶، ۲۷۹۵، ۲۷۹۷، ۴۰۰۶
پرت‌شدن ۲۷۶۹
پرتگاه ۳۵۶۴، ۹۲۰۶، ۱۱۴۷۰
پرتلاش ۱۱۵۲، ۱۶۴۳، ۲۰۷۱
پرتو ۱۴۲۷، ۱۴۲۹، ۱۴۳۷، ۳۹۳۲، ۷۰۸۵
پرجواهر ۱۰۴۷۴
پرچانه ۷۳۴۸
پرچم ۱۴۲۵، ۶۹۴۳، ۶۹۶۶
پرحرارت ۹۰۲۴
پرخاش ۳۳۴
پرخاشگر ۸۲۷۸
پرخاش‌گوی ۸۲۸۶
پرخور ۴۲۲۷، ۴۴۱۵، ۷۳۶۷
پرداخت ۹۷۰۹
پرداخت بها ۱۰۹۹
پرداختن ۹۴۰۱، ۹۷۰۴، ۹۷۱۴، ۹۷۱۶، ۹۷۳۲، ۹۹۰۶
پَردو ۷۲۳۸
پرده ۷۰۸۴، ۷۲۵۴
پرده‌برداری‌کردن ۶۸۶۵
پرده‌ی نیلگون ۱۰۶۷۰
پررونق ۱۹۲، ۱۲۴۹
پرزحمت ۴۱۱۳
پرستار ۱۶۰۸، ۱۶۱۰، ۹۵۸۲
پرستش ۱۶۰۴، ۵۹۶۸، ۶۴۹۲، ۸۸۸۳، ۱۱۵۰۲
پرستش بت‌ها ۷۷۴۲
پرستش‌کردن ۱۱۱۲۱
پرستشگاه ۱۳۶۹، ۲۵۶۹، ۲۵۷۵، ۲۶۱۰، ۲۷۴۱، ۳۸۸۶، ۵۲۸۹، ۸۱۳۸
پرستیدن ۱۶۱۵، ۲۲۷۲، ۵۹۱۱، ۸۹۰۸
پرسش ۵۳۲، ۹۸۷، ۱۹۱۴، ۱۹۲۳، ۷۲۰۸، ۷۲۷۹، ۱۰۱۱۹
پرس و جو ۷۲۱۲
پرسیدن ۱۲۸۱، ۱۳۰۰، ۴۰۰۵، ۷۲۰۳، ۷۴۳۰، ۷۴۳۷، ۷۴۴۱، ۱۰۷۹۴، ۱۰۸۵۵
پر شاخ و برگ ۵۱۱۸
پرشور ۱۰۵۹۰
پرکردن ۱۴۱، ۸۸۷، ۵۱۸۲، ۶۴۵۵
پَرِ گل ۷۱۸۵
پُرِ گل ۱۶۴۱، ۱۰۴۵۵
پَرماسیدن ۶۶۷۹
پرند ۷۰۱۹، ۷۳۷۸
پرنده ۲۷۹۳، ۵۴۳۲، ۷۱۸۴، ۱۰۵۷۴
پرنشدنی ۸۱۴۰
پرنیان ۷۰۱۹
پرواز ۷۱۸۴
پروازکردن ۲۷۹۲، ۳۸۸۴، ۱۱۵۱۵
پروانه ۶۹۷۹، ۶۹۸۲، ۷۲۶۴
پروراندن ۷۳۱۳
پروردن ۲۱، ۶۴۵۵، ۶۴۶۱، ۷۰۴۶، ۷۰۴۹، ۱۰۹۳۲
پرورده ۷۰۵۰، ۷۳۱۶
پرورده‌شدن ۷۳۱۴
پرورش ۷۰۴۵، ۷۲۷۲، ۷۳۱۵
پرورش‌دادن ۲۹۶۱
پرورنده ۶۴۷۳، ۷۳۱۷، ۷۳۱۸
پرونده ۷۲۶۴
پرهیزکار ۱۴۸۳، ۸۱۸۴، ۹۴۱۳، ۹۴۳۸
پرهیزکاری ۹۴۱۵، ۹۴۲۰
پرهیزکردن ۷۳۳۵
پَری ۵۰۲۷، ۷۰۱۳
پُری ۸۸۵، ۱۰۶۹، ۸۹۱۴
پری دریایی ۴۱۶۴، ۴۷۷۵
پریدن ۳۹۴۷، ۷۱۸۶، ۱۰۵۷۳
پریروز ۱۴۱۶
پریزن ۳۳۴۸
پریشانی ۹۶۵۳
پری‌وار ۱۰۹۷۸
پزشک ۲۵۱۸، ۲۹۷۲، ۳۶۱۶
پزشکانْ خدا ۲۹۷۴
پزشکی ۲۹۷۳، ۲۹۷۵، ۲۹۷۶، ۳۰۴۸
پژمان ۳۰۶۶، ۸۱۱۵، ۸۱۲۰، ۹۸۴۵
پژوهنده ۸۰۶۸
پس ۴۹۲، ۷۰۴، ۱۲۸۰، ۱۲۹۷، ۱۳۵۳، ۱۴۰۳، ۱۴۱۵، ۱۴۱۷، ۱۵۰۷، ۲۰۷۶، ۳۳۷۴، ۴۵۲۱،

۳۹۵۳، ۴۰۱۹، ۴۰۳۲، ۷۲۴۳، ۸۱۳۳، ۸۷۷۸، ۸۷۷۹
بیشترین ۳۹۲۷
بی‌شرف ۸۱۸۹
بی‌شرم ۶۱۲۴، ۸۵۸۵، ۸۵۸۶
بی‌شرمی ۸۵۸۶، ۸۵۸۷
بی‌شعور ۵۳۸۶
بی‌شک ۱۳۷۶
بی‌شمار ۲۵۱، ۱۳۸۷، ۸۱۹۸، ۸۲۲۶
بیشه ۲۲۵۳، ۵۴۳۱، ۵۴۳۴
بیشه‌زار ۱۰۰۸۳
بیشی ۴۰۲۰
بی‌علاقگی ۲۷۵۶، ۵۷۱۱
بی‌عیب ۱۳۹۲، ۸۱۷۵، ۸۲۲۴، ۱۰۸۸۲
بی‌غذا ۸۲۸۲
بی‌غم ۵۷۳۰، ۸۱۴۳، ۸۱۴۵
بی‌فرجام ۸۱۳۵
بی‌فکر ۵۳۸۳
بی‌فکری ۵۳۴۸
بی‌قرار ۱۰۷۰۲
بی‌قلب ۸۲۸۵
بی‌قیمت ۱۳۷۲
بیکار ۸۱۴۷
بی‌کران
بیکران ۱۳۷۷، ۸۱۷۸، ۸۱۷۹، ۹۶۶۵، ۱۱۳۱۶
بی‌کمک ۸۱۴۴
بیگانگی ۹۹۹۰
بیگانه ۴۳۰۵، ۹۹۸۹، ۹۹۹۱
بی‌گمان ۱۳۷۶، ۸۱۶۲
بی‌گناه ۵۸۰۵، ۶۵۶۶
بیلچه ۹۶۹۶
بی‌لیاقتی ۵۷۱۱
بیمار ۴۴۹۴، ۸۴۰۲، ۸۴۰۳، ۸۴۱۹، ۱۰۶۸۷، ۱۰۸۳۸، ۱۰۸۶۰
بیماری ۱۹۱، ۲۰۶، ۲۳۰، ۱۰۶۸، ۱۳۲۰، ۱۴۷۲، ۱۶۶۱، ۱۶۷۸، ۴۵۲۷، ۴۸۱۶، ۶۷۰۴، ۷۱۷۸، ۷۴۴۴، ۸۱۷۱، ۸۴۰۱، ۸۴۰۴، ۸۴۰۵، ۸۴۰۶، ۸۴۱۸، ۹۳۴۷، ۱۰۷۱۳، ۱۰۷۱۷
بیماری بادگرفتگی ۹۸۸۳
بی‌مخالفت ۸۲۲۷
بی‌مقصد گردیدن ۱۰۸۸۵
بی‌موقع ۵۷۶۶، ۹۶۴۰، ۹۶۴۱، ۹۶۶۲، ۹۶۸۹، ۹۶۹۰
بی‌مهر ۱۳۸۳
بی‌میل ۶۱۵۱
بی‌میلی ۶۱۴۸، ۶۱۴۹، ۸۱۱۷، ۸۱۱۸
بینا ۱۰۴۱۴
بینایی ۱۰۳۹۳
بینش ۱۰۳۰۵، ۱۰۳۷۳
بی‌نقص ۱۳۷۱، ۸۱۷۶، ۸۱۷۷
بیننده ۹۵۸۳، ۱۰۴۱۴
بیننده‌ی ماوراءالطبیعه ۴۰۲۹
بینوا ۵۸۰، ۲۹۴۵، ۳۰۶۱، ۳۰۶۸
بینوایی ۳۶۶۶
بی‌نهایت ۴۵۱۲، ۹۶۶۵
بینی ۶۰۱۷، ۶۰۶۳، ۶۲۲۸
بینی‌گرفته ۶۲۳۰
بیور ۲۸۱۱، ۸۶۵۲
بیوگ ۹۹۵۵
بیوه‌زن ۱۰۳۴۲
بیهوده ۹۸۴۹، ۱۱۳۸۵، ۱۱۴۰۸، ۱۱۴۱۳
بیهوش ۷۲۳۷، ۷۵۴۵
بی‌یاور ۸۱۴۴

پ

پا ۲۸۵۱، ۶۴۱۴، ۶۴۱۶، ۶۴۱۹، ۶۴۲۴، ۶۴۲۵، ۶۴۲۷، ۶۴۲۹، ۶۴۳۳، ۶۷۴۹، ۶۸۴۰، ۹۱۵۶
پابرهنه ۲۵۲۱
پاتیل ۸۱۷۲
پاخسته ۱۰۷۸۳
پاداش ۲۶۱، ۶۴۱۱، ۷۹۸۵
پادافراه ۲۷۰۰، ۶۵۳۲، ۶۵۳۵
پادرمیانی ۵۵۹۶
پادزهر ۶۵۴۸
پادشاه ۶۵۴۵، ۹۱۸۴، ۹۳۵۷
پادشاهِ زن ۶۵۳۶
پادشاهی ۶۵۲۶، ۶۵۲۷، ۶۵۳۷، ۶۵۴۵
پاده ۶۵۴۱
پارتی ۶۸۵۲، ۷۲۵۰، ۸۲۸۸
پارچه ۱۰۶۰۲
پارچه‌ی ابریشم ۷۰۱۹
پارچه‌ی ابریشمی یک‌رنگ ۷۳۷۸
پارچه‌ی پشمی ۸۴۸۵
پارچه‌ی نخی ۱۰۲۴۵
پاردم ۶۴۶۸
پاردو ۷۲۳۸
پارس ۶۴۷۵، ۶۴۷۶
پارسا ۱۴۸۵، ۱۵۰۱، ۸۲۱۳، ۹۴۲۲، ۹۴۳۷، ۹۴۳۸، ۹۴۴۶
پارسایی ۱۴۸۷، ۱۴۹۳، ۱۵۰۴، ۸۱۸۷، ۸۲۱۵
پارس‌کردن ۸۴۶۵
پارسی ۶۴۷۷
پارگین ۷۱۴۶
پاره ۸۰۴۲، ۱۰۲۱۱
پاره‌شدن ۵۱۰
پاره‌شده ۲۰۴۴، ۶۰۷۹، ۷۸۵۵، ۱۱۴۲۹
پاره‌کردن ۱۰۱۲، ۱۰۶۴، ۶۰۷۶، ۶۰۷۷، ۷۷۳۵، ۷۸۲۳، ۷۸۵۴، ۷۹۲۲، ۸۰۷۳، ۸۶۷۱
پاسبان ۲۲۲، ۶۴۹۶، ۶۵۱۴، ۶۵۲۱، ۶۵۲۸
پاسخ ۶۴۰۷، ۶۴۰۹، ۶۵۳۴، ۶۵۹۳، ۶۵۹۷، ۶۶۱۳، ۶۸۲۶، ۷۸۹۵
پاسخ آفرین‌گفتن ۷۵۵۳، ۷۵۹۹، ۷۶۵۴
پاسخ‌دادن ۶۵۹۴، ۷۵۸۰، ۷۶۱۸، ۷۹۶۵، ۸۰۳۷
پاسخ شفاهی ۸۶۶۶
پاسدار ۴۰۶۴
پاشنده ۱۳۵۴، ۷۴۹۵، ۷۵۳۸
پاشنه ۲۸۵۱، ۶۶۱۴، ۶۸۲۰، ۷۵۰۹
پاشیدن ۲۸۵، ۲۸۷، ۶۵۰۰، ۶۹۶۷، ۷۴۹۶، ۷۵۳۷، ۹۱۶۵
پاشیده ۷۴۹۷
پاشیده‌شدن ۹۴۶۱
پاک ۱۹۵۴، ۱۹۶۴، ۱۹۸۲، ۱۹۸۶، ۱۹۹۱، ۱۹۹۴، ۲۳۲۸، ۲۳۳۰، ۴۸۱۵، ۶۳۶۲، ۱۱۳۶۸
پاک‌تر ۱۱۳۷۷
پاکدامنی ۴۸۷
پاکدل ۱۹۵۳، ۱۹۸۵
پاکدلی ۱۹۸۸، ۲۰۱۷
پاک‌شدن ۱۳۰۸، ۱۹۵۸، ۱۹۶۱، ۱۹۸۳، ۷۴۵۵
پاک‌شده ۷۴۳۹، ۷۴۵۷
پاک‌کردن ۱۳۰۷، ۱۹۵۶، ۲۰۵۳، ۵۴۸۵، ۶۴۹۱، ۷۴۵۴، ۷۴۵۶، ۹۸۶۲
پاک‌کننده ۲۳۳۱، ۵۴۸۶، ۱۱۳۷۶
پاکوتاه ۵۵۵۴
پاکی ۲۳۲۹، ۱۱۳۶۹، ۱۱۳۷۲، ۱۱۳۷۵
پاکی دهان ۵۰۰۹
پالان ۸۳۴۸
پالایش ۷۴۵۸
پالایش‌یافته ۱۳۰۸
پالکی ۵۰۲۲
پالیز ۷۱۰۳
پالیزبان ۷۱۰۵
پام ۶۴۴۳
پانزده ۶۸۸۴، ۶۸۸۵، ۶۸۸۹
پایاب ۹۵۶۷
پایان ۳۵۰، ۱۲۰۶، ۲۱۴۱، ۲۱۷۳، ۲۱۸۴، ۸۰۱۹
پایان‌دادن ۳۴۹، ۱۲۰۶، ۲۱۴۲، ۳۹۵۱، ۵۵۷۵، ۷۹۶۲، ۸۰۲۰، ۸۰۵۵
پایانی ۳۵۲، ۱۲، ۲۱۴۳، ۸۰۲۱، ۸۰۲۶

به‌سوی پایین ۳۱۵۱، ۳۱۵۶
به‌سوی درون ۳۳۵۳
بهشت ۲۰۰۸، ۲۵۶۷، ۲۶۰۹، ۴۲۴۹، ۸۴۸۰، ۸۵۷۲، ۸۶۰۵، ۱۰۲۳۶، ۱۰۲۳۹، ۱۰۵۲۰
بهشتی ۲۶۱۱، ۸۴۸۱، ۸۶۰۶، ۱۰۲۳۸
به‌شدّت ۹۳۸۰
به‌شکل ۴۸۵۷
به شگفت‌آمدن ۱۰۳۳۳
به‌شما ۲۶۳۶، ۳۸۵۵
به‌شمار آمدن ۷۹۳۸
به‌صورت ضربدرقرارگرفته ۷۰۶۰
به‌طرف ۸۴۷، ۸۵۹، ۱۹۳۳، ۴۶۷۷، ۴۹۹۶، ۸۶۷۰، ۸۶۹۲، ۸۷۱۸
به‌طرف آن ۵۱۳۵
به‌طرف بالا ۱۵۸۴، ۸۸۰۹
به‌طرف بیرون ۲۹۹۸
به‌طرف پایین ۳۱۲۸
به‌طریق راست ۵۹۵۰
به‌طور کلّی ۵۱
به‌عقب ۱۴۰۹، ۷۸۷۹
به‌علاوه ۶۳۱۲، ۸۱۳۳
به‌علّت ۹۲۸
به کلّی ۱۱۲۵۲
به ما ۵۳۳۱
به‌معنای ۵۸۳۴
به‌من ۹۱۲، ۵۲۸۴، ۶۹۷۲، ۹۴۷۹
بهمن ۱۰۰۴۶
بهمن‌روز ۷۶۸، ۱۰۷۳۱
به‌موقع ۴۵۸۵، ۸۱۲۱
به‌نرمی ۵۹۹۷، ۹۶۶۱
به‌نظر آمدن ۹۸۴، ۱۷۲۵، ۹۱۰۲، ۹۱۱۰، ۹۱۱۵، ۹۱۳۹
به نوبت ۶۵۹۵
به‌وسیله ۳۲۰۸
به وسیله‌ی آنها ۵۲۵۹
به‌ویژه ۷۲۴۷
به‌هر قیمت ۳۴۴۴
به‌هم‌خوردن ۳۶۰
به‌هم خورده ۸۹۷۴
به‌هم ریختگی ۱۹۹۸
به‌هم‌زدن ۱۰۲۹۹
به‌هم‌فشردن ۹۲۰۹
به‌همین‌حال ۹۸۴۲
به‌هیچ‌وجه ۶۲۳۸
به‌یک‌نفس‌سرکشیدن ۱۸۸۳
بی ۱۱۵۷، ۱۳۶۳، ۵۳۳۸، ۵۳۶۹، ۵۷۱۳، ۸۱۳۲
بی‌آب ۸۱۵۸
بی‌آب و رنگ ۸۱۳۶
بی‌آزاری ۸۱۵۴
بیابانی ۸۴۲۴
بی‌اثر ۵۷۶۷، ۵۷۶۸
بی‌احساس ۸۱۵۲
بی‌ادب ۸۹۸۶
بی‌ارزش ۶۱۱۳، ۹۹۰۲
بی‌اعتقاد ۵۳۹۴
بی‌اعتقادی ۶۱۷۴
بی‌اعتنا ۳۸۹۹
بی‌اعتنایی ۳۸۹۸، ۳۹۰۰، ۶۶۵۰
بی‌اعتنایی کردن ۳۸۹۶
بی‌اندازه ۱۳۸۶، ۸۱۹۶
بیان‌شدن ۱۰۲۶۰
بیان‌شده ۸۷۵۹
بی‌ایمانی ۶۱۷۴
بی‌باران ۵۳۹۲
بی‌باک ۱۳۷۹
بی‌باکی ۱۳۸۱، ۸۱۹۱
بی‌برگشت ۸۱۹۹
بی‌بند ۸۱۴۱
بی‌بنیادی ۵۳۴۱
بی‌بهره ۸۲۷۴
بی‌پایان ۱۳۶۶، ۸۱۳۵
بی‌پروا ۱۰۸۹۵
بی‌پیرایگی ۱۱۳۸
بی‌تأثیر ۵۳۴۲
بی‌ترس ۸۱۶۲
بی‌تشویش ۵۳۷۰
بی‌تقصیر ۸۱۷۵
بی‌توجّه ۳۸۹۴
بی‌توجّهی ۳۸۹۸، ۷۶۶۴
بی‌ثبات ۱۳۶۴، ۵۸۰۶
بی‌جان ۳۰۶
بی‌جانی ۵۵۴۱
بیچاره ۵۸۶، ۶۰۸
بی‌حرکت ۱۸۵۵
بی‌حس ۱۸۵۵
بی‌حسّی ۴۸۸۵
بی‌حیا ۸۲۳۷
بیخ ۱۰۳۷۱، ۱۰۳۷۴، ۱۰۵۵۳
بیختن ۱۰۲۹۹، ۱۱۵۱۴
بیخ زبان ۲۲۹۷
بید ۲۸۲۲، ۲۸۲۹
بیداد ۱۲۶۰، ۳۴۴۴، ۶۷۷۰
بیدادگر ۶۷۶۷، ۱۱۴۶۷
بیدادگری ۶۷۶۹
بیدار ۶۸۸، ۴۰۶۴، ۴۴۲۱، ۶۵۲۹، ۱۰۰۱۲، ۱۰۳۷۹
بیدارشدن ۱۰۰۰۸، ۱۰۳۷۶، ۱۰۳۷۷
بیدارکردن ۱۲۴۲، ۱۰۰۱۵، ۱۰۳۸۰
بیداری ۴۴۲۰، ۶۴۶۷، ۱۰۰۱۰، ۱۰۰۱۱، ۱۰۳۷۸
بیدخت ۲۵۸۸
بی‌درد ۸۱۶۳
بی‌درنگ ۱۳۸۴، ۸۱۳۴، ۸۱۴۲، ۱۱۰۶۴
بی‌دقّت ۵۳۸۳
بی‌دقّتی ۵۳۴۸
بی‌دُم ۸۱۶۴
بی‌دینی ۲۹۹۶
بی‌رحم ۸۲۸۴، ۸۲۸۵، ۸۹۹۳
بی‌رحمی ۸۵۸۷
بی‌رنگ ۵۳۸۱
بیرون ۲۸۳۰، ۲۹۸۶، ۲۹۹۰، ۲۹۹۳، ۲۹۹۹، ۳۰۰۵، ۳۰۳۹، ۳۰۴۰، ۶۳۱۹
بیرون‌آوردن ۶۳۱۷
بیرون از ۳۰۰۴
بیرون از جهان ۳۴۰۵
بیرون‌انداختن ۴۰۰۶
بیرون‌رفتن ۶۲۵۴، ۶۳۵۶، ۶۳۶۸، ۶۳۸۸
بیرون‌شده ۶۳۸۳، ۶۳۸۶
بیرون‌کردن ۵۲۸، ۲۸۴۸، ۳۸۵۹، ۳۹۹۶
بیرون‌کشنده ۳۷۷۰
بیرون‌کشیدن ۱۳۸، ۱۵۳۸، ۱۵۳۹، ۱۷۲۳، ۳۷۶۹، ۶۰۸۱، ۶۳۲۲، ۶۳۲۳، ۶۷۷۸، ۷۸۰۹، ۸۷۶۰، ۹۹۹۴، ۹۹۹۶
بیرون‌کشیده ۶۷۹۷
بیرونی ۲۹۹۴، ۲۹۹۹، ۳۰۰۰، ۳۰۰۱
بی‌ریخت ۸۱۳۶
بیز ۱۰۲۹۹
بیزار ۸۱۱۵، ۹۸۴۵
بیزاری ۴۶۱۴، ۶۱۴۸، ۶۱۴۹، ۸۱۲۰، ۱۱۵۹۰، ۱۱۵۹۳، ۱۱۵۹۵
بیزاری‌کردن ۱۱۵۹۴
بیزانس ۲۷۱۲
بی‌زبان ۵۸۵۱
بیست ۱۰۴۸۵
بیستم ۱۰۴۸۸
بیست و چهارم ۹۳۲۹
بیست و دوّم ۳۶۸۲
بیست و یک ۱۱۰۸۰
بیست و یکم ۱۱۰۸۱
بیش ۳۹۲۶، ۴۰۳۲
بیشاپور ۱۰۵۵۷
بیش از حد ۴۰۰۸
بیشتر ۵۶۴، ۲۷۲۱، ۲۹۵۹، ۳۰۴۵، ۳۹۲۶،

بلند ۱۵۴۲، ۱۵۵۸، ۱۵۸۱، ۱۵۸۲، ۲۶۳۵، ۲۸۱۳، ۲۸۱۴، ۲۸۲۶، ۲۸۲۷، ۸۷۷۴، ۸۸۰۷
بلندپایه ۲۱۶۴، ۷۶۳۰
بلندتر ۱۵۵۲، ۱۵۵۵، ۷۸۳۴، ۸۷۷۹
بلندترین ۱۵۵۳، ۱۵۵۴
بلندترین افلاک ۴۲۴۹
بلندشدن ۱۰۰۴، ۲۰۹۵، ۵۱۸۰، ۵۳۵۵، ۵۵۷۰، ۷۸۶۰، ۱۱۲۷۷، ۱۱۶۱۵
بلندشده ۹۱۰۰
بلندکردن ۷۹۱، ۱۰۰۳، ۱۱۸۵، ۱۱۹۷، ۱۵۳۸، ۲۱۳۶، ۷۸۲۴، ۷۸۳۳، ۸۷۶۰، ۹۰۸۲، ۹۰۸۷، ۹۰۹۴، ۹۰۹۹، ۹۱۲۰، ۹۱۲۷، ۹۱۴۲، ۱۱۴۲۷
بلندمرتبه ۱۵۴۷
بلندمقام ۲۱۶۴
بلندهمّتی ۳۸۳۳
بلندی ۱۵۵۸، ۲۸۱۷، ۲۸۱۸، ۸۷۸۰
بلوری ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲
بلوطی‌رنگ ۳۲۲۹
بن ۱۰۳۷۱، ۱۰۵۵۳
بنا ۳۷۹۳، ۶۴۳۰، ۷۸۷۶
بنابر ۱۴۰۵، ۶۲۱۶، ۸۳۷۰
بناشدن ۷۹۰۹
بناکردن ۷۱۰۲
بنانج ۶۸۷۶
بنای یادبود ۷۸۷۶
بند ۲۶۴۳، ۲۶۵۱، ۳۰۱۳، ۶۸۰۶، ۷۱۴۵، ۸۲۸۰
بندبان ۲۶۶۹
بندکده ۲۶۶۳
بندگی ۳۹۰۶
بنده ۲۶۴۸، ۲۶۵۶، ۲۶۶۸
بن زبان ۲۲۹۷
بن ضمیر ۱۰۵۹۲
بنیاد ۱۹۶۸، ۱۹۷۹، ۲۹۱۷، ۶۴۳۰، ۷۸۷۵
بنیان‌گذار ۱۹۷۹
بو ۲۸۷۸
بواسیر ۱۴۷۲
بو بردن ۷۶۱۴
بوته(آزمایش) ۱۱۳۲۸
بود ۳۴۲، ۳۹۱، ۱۵۶۸، ۵۲۴۲
بودا ۱۸۴، ۴۵۶، ۱۴۱۸، ۲۶۱۴، ۲۹۲۹، ۳۷۲۹، ۵۲۶۸، ۵۲۷۲، ۵۳۰۶، ۵۶۶۴، ۵۶۸۰، ۷۴۷۷، ۸۸۲۴، ۸۸۲۹، ۸۲۳۹، ۸۲۴۱، ۸۲۴۵، ۸۲۴۶، ۸۲۴۸، ۸۲۵۷، ۸۲۵۹، ۸۲۶۲، ۸۲۷۰، ۹۰۲۸، ۹۱۵۰، ۹۱۸۴
بودار ۲۸۹۴، ۶۶۰۲، ۶۶۰۳
بودا سرور ۸۲۴۳
بودا شاکیمونی ۸۲۷۷
بوداوار ۲۹۳۱
بودایان ۲۹۳۹، ۸۲۵۰
بودایی ۱۶۹۰، ۲۳۳۶، ۲۹۳۱، ۳۵۹۶، ۸۲۱۸، ۸۲۱۹، ۸۲۴۶، ۸۸۶۰، ۸۸۶۱، ۸۸۶۲، ۸۸۶۵، ۹۲۸۹، ۱۱۴۱۵
بودایّت ۸۲۶۲
بودن ۱۵۶۷، ۱۵۷۲، ۲۴۳۳، ۲۸۷۰، ۴۰۳۸، ۸۷۹۶، ۹۰۵۱، ۹۹۱۱، ۱۰۰۶۹، ۱۰۵۹۱
بودی ساتوا ۸۲۶۶
بوذاسف ۸۲۶۶، ۸۲۶۷
بور ۲۹۱۸
بوستان ۲۸۹۶، ۲۹۲۸
بوستان‌بان ۲۸۹۸
بوسیدن ۹۴۸، ۸۲۳۶
بوق ۴۸۴۴
بوکردن ۶۶۰۱، ۸۱۱۳
بوم ۲۹۱۱
بومی ۲۰۲۵، ۸۳۹۲
بویا ۲۸۹۵
بویایی ۲۸۹۰، ۲۸۹۳
بوی بد ۴۱۴۷
بوی خوش ۲۸۷۸، ۲۸۹۰، ۲۸۹۳
بوینده ۶۶۰۲، ۶۶۰۳
بوییده ۶۶۰۱
به ۸۴۷، ۱۱۸۳، ۱۸۰۵، ۲۳۷۷، ۳۳۸۴، ۴۶۲۲، ۴۶۷۷، ۴۹۹۶، ۵۷۰۴، ۶۹۲۲، ۸۶۹۲، ۸۷۱۸
به‌آن ۵۱۳۳، ۵۱۳۷، ۶۳۴۲، ۶۳۴۳، ۶۹۹۲، ۷۴۰۴، ۷۴۰۹، ۱۰۱۱۵، ۱۰۳۲۴
به آنجا ۹۵۵۸
به آن‌سو ۱۰۲۰۳
به آن طرف ۱۰۲۰۳
به‌آنها ۷۴۰۹
بها ۵۵۱۰
بهار ۱۰۱۸۵
بهاری ۱۰۱۸۴
بَهاگر ۴۲۹۵
به اندازه ۷۷۶۱
به اندازه‌ی ۹۰۱۶
به او ۵۱۳۳، ۹۳۸۲، ۱۰۴۱۷
به ایشان ۱۱۳۰۱، ۱۱۳۰۲
به این ۱۲۹۸، ۳۷۴۵، ۳۷۵۰، ۳۸۰۴، ۳۸۰۷، ۳۸۱۸، ۵۰۷۵، ۵۰۹۲، ۵۰۹۵، ۶۲۶۸، ۷۰۱۴، ۷۰۱۶، ۷۱۵۱، ۷۲۵۵، ۷۳۷۱، ۷۳۷۲، ۷۳۷۴، ۷۴۱۲، ۱۱۶۱۴
به این طریق ۵۷۴۳
به اینها ۳۸۰۷، ۷۳۲۴
به‌بندآوردن ۷۵۳۶
بهبود ۳۹۲۸
بهبودی ۷۲۴۸
به پایان رسیدن ۱۱۴۲۸
به‌پشت ۱۴۰۹
به‌پیش غلتیدن ۲۱۱۵
به‌تحرّک‌آوردن ۱۰۹۴
بهتر ۳۹۲۶، ۷۲۴۳، ۹۳۸۵
بهتری ۳۹۲۸
بهترین ۱۲۹۵، ۳۹۲۷
به‌تصرّف درآوردن ۳۶۴۶
به تو ۶۹۴۴، ۶۹۵۰، ۹۷۰۱
به‌جای ۶۴۱۰، ۶۶۸۸، ۶۶۸۹
به جایی که ۸۵۹
به‌چین ۳۲۴۱
به‌حرکت‌درآمدن ۱۰۶۵
به‌حرکت درآوردن ۱۴۶۱
به‌خاطر ۸۳۲۳، ۱۰۲۰۶
به خاطر آنکه ۳۱۹۵
به‌خاطرداشتن ۷۵۹۲
به‌خطر انداختن ۲۷۶۳
به‌خوبی ۹۴۲۱، ۹۴۲۳
به خود اجازه دادن ۸۶۱۹
به‌داخل ۳۲۴۱
به‌دام‌افتادن ۷۵۳۶
به‌دام‌انداختن ۶۵۲۰، ۷۵۳۶
به‌دست ۷۰۹۶
به‌دست‌آوردن ۵۶۸، ۲۹۶۵، ۳۰۲۰، ۳۰۲۹، ۶۶۱۲، ۸۰۲۹، ۹۵۶۴، ۹۷۴۳
به دلیل آنکه ۳۱۹۵
به‌دنبال ۸۳۷۴، ۹۲۲۸
به‌راستی ۱۶۵، ۱۷۵، ۸۸۰، ۳۴۰۹، ۱۰۱۹۹، ۱۰۵۷۹
بهرام ۱۰۲۱۹
بهرام‌روز ۱۰۱۰۸، ۱۰۲۲۰، ۱۰۲۲۱، ۱۰۲۶۴
به‌راه‌افتادن ۱۰۵۳۹
به‌روش درست ۵۹۵۰
بهره ۶۵۸۷، ۸۰۲۸، ۱۰۱۲۷، ۱۰۱۳۱، ۱۰۱۸۰
به‌زحمت راه‌رفتن ۴۰۸۶
به‌زمین‌افکندن ۲۷۶۴
به‌زور گرفتن ۳۸۲۹، ۱۱۶۰۰
به‌سختی ۳۰۸۳، ۹۳۸۰
به‌سرعت‌رفتن ۲۳۱۰
به‌سفررفتن ۸۴۴۲
به سنّ بلوغ رسیده ۱۰۲۹۲
به‌سوی ۱۸۰۵، ۲۳۷۷، ۴۹۹۶، ۸۷۱۸
به‌سوی آن ۵۱۳۵

بُرز ۲۸۱۳
برزانو ۱۲۳۸
برزگر ۴۹۲۱
برش ۸۲۹۲، ۱۰۹۵۹، ۱۰۹۶۲
برشته‌شدن ۲۷۱۵
برصورت ۲۷۶۶
برعکس ۲۸۱۲، ۷۵۹۶، ۷۸۰۱
برف ۹۹۳۱، ۹۹۸۰
برف‌آمدن ۹۳۱۲
برف‌باریدن ۹۳۱۲
برف‌دار ۹۹۳۰
برفراز ۸۸۰۸
برفرض ۷۰۸۹
برق ۱۰۳۳۱
برقرار ۷۶۴۰
برقرارکردن ۶۰۹۱، ۶۳۳۲
برق‌زدن ۸۶۱۱
برکت ۹۱۷۴
برکت‌یافته ۳۰۳۷
برکه ۳۰۸، ۳۳۰
برگ ۱۰۱۶۰، ۱۰۴۹۶
برگرداندن ۲۳۶۰، ۷۰۳۷، ۷۲۷۳، ۷۲۸۶، ۷۲۸۸، ۷۳۱۹، ۷۳۲۳، ۱۱۴۵۸، ۱۱۵۱۳، ۱۱۶۱۰
برگرداننده ۷۲۸۵، ۷۳۲۱
برگزارنده‌ی تشریفات مذهبی ۳۷۰۸
برگزیدگان ۱۴۸۷، ۱۴۹۲
برگزیدن ۱۸۶۳، ۹۹۴۷، ۹۹۵۱، ۱۰۳۱۳
برگزیده ۱۴۸۳، ۱۴۸۵، ۳۷۵۸، ۳۷۶۰، ۳۷۷۲، ۹۸۶۰، ۱۰۳۲۰
برگستوان ۱۶۲۳
برگشت ۳۲۱، ۱۹۴۷، ۲۳۵۷، ۷۹۷۰، ۷۹۹۲، ۱۱۴۵۵، ۱۱۴۹۶
برگشتن ۳۰۵، ۱۳۷۴، ۲۳۵۸، ۲۳۵۹، ۷۰۳۵، ۷۲۶۹، ۷۲۹۴، ۷۳۰۱، ۸۱۵۰، ۱۱۲۰۷، ۱۱۴۵۲، ۱۱۴۵۴، ۱۱۴۹۵، ۱۱۶۰۹، ۱۱۶۱۳
برگشت‌ناپذیر ۸۱۹۹
برگشته ۵۴۳، ۱۳۷۳، ۷۳۰۰، ۷۳۰۳
برگشته روزگار ۸۵۵۹
بَرَم ۱۰۱۶۳
برنج ۶۱۷، ۲۸۰۲، ۸۶۵۵، ۸۶۸۱
برنج‌زار ۸۶۸۲
بَرنده ۱۰۰۸۵
بَرنده (حامل) ۲۶۹۰، ۲۸۰۳، ۲۸۰۴، ۲۸۰۶، ۶۸۰۵
بُرنده ۷۷۳۶
بُرنده از میان ۵۶۰۷
بَرَنگ ۷۳۷۸
برون‌داد ۹۸۸۹
بَره ۱۰۱۳۲
برهما ۲۳۳۶، ۶۹۵۳، ۱۱۴۱۵
برهم‌گذاشتن ۵۵۷۳
برهمن ۶۹۳۲، ۶۹۵۴، ۶۹۷۳
برهمن‌زن ۶۹۳۵
برهم‌نهاده ۵۶۶۲
برهمنی ۶۹۷۶
برهنه ۲۵۷۶، ۲۵۸۰
بریان‌شدن ۲۷۱۵
بریان‌شده ۷۷۹۵
بریان‌کردن ۷۷۹۷
بَرید ۷۳۹۴
بریدن ۱۰۱۲، ۱۰۳۲، ۱۰۶۴، ۱۲۷۰، ۱۲۷۳، ۲۷۵۴، ۲۷۵۷، ۲۷۵۸، ۳۸۹۲، ۶۳۱۶، ۶۵۴۹، ۶۸۶۴، ۷۷۳۲، ۷۷۳۵، ۷۹۲۶، ۹۴۹۹، ۹۵۰۱، ۱۰۹۶۰، ۱۱۰۸۸، ۱۱۳۹۴
بریده ۱۰۴۳، ۶۰۷۹، ۶۸۶۳، ۸۲۹۵، ۱۱۱۱۴
بریده‌شده ۱۰۹۶۱
بز ۳۱۰۵، ۵۹۲۴، ۵۹۲۵
بزاق ۸۶۵۳
بَزَرَک ۵۱۰۳
بزرگ ۵۶۸۱، ۵۶۸۲، ۵۶۸۵، ۵۶۹۸، ۵۷۰۳، ۸۴۵۷، ۸۴۵۸، ۱۰۵۷۵
بزرگ‌تر ۱۵۵۲، ۴۵۰۷، ۵۴۹۳، ۵۶۹۴، ۱۰۷۹۶
بزرگداشت ۷۶۱۰، ۷۶۲۷، ۷۶۵۵
بزرگ دانا ۵۶۸۰
بزرگ‌شدن ۲۶۳۰، ۳۱۰۱
بزرگ‌فر ۸۴۵۹
بزرگ‌کردن ۲۹۶۱
بزرگواری ۳۸۳۳
بزرگی ۵۶۸۷، ۵۷۰۰، ۵۷۰۱، ۱۰۷۹۸
بزکوهی ۵۹۲۴، ۵۹۲۵
بزم‌دان ۳۰۹۴
بزه ۲۶۱۷، ۲۹۸۱
بزهکار ۴۶۶، ۵۸۳، ۵۸۴، ۲۶۲۸، ۲۶۳۱، ۳۰۹۷
بزهکارترین ۲۶۲۷
بزهکاری ۶۰۴، ۳۰۹۸، ۳۱۰۰، ۴۱۶۰
بساط ۷۲۳۰
بساک ۷۴۳۶
بستر ۱۰۹۸، ۱۱۲۰، ۲۸۴۲، ۷۲۳۰
بستگان ۱۰۰۵۲
بستن ۹۳۴، ۲۸۳۷، ۳۰۱۴، ۳۰۱۷، ۳۰۴۲، ۵۵۷۳، ۵۸۵۶
بسته ۸۸۸، ۹۳۵، ۱۳۶۰، ۱۵۱۵، ۲۶۵۳، ۲۸۳۸، ۲۸۴۳، ۳۰۴۷، ۵۶۶۲، ۷۸۳۹، ۷۸۴۰
بسغده ۷۸۹۴
بسنده ۲۳۸۶، ۲۵۰۷
بسنده‌بودن ۲۵۰۵
بسیار ۶۸۰، ۳۵۸۷، ۴۰۰۸، ۴۲۰۴، ۴۲۳۷، ۴۲۵۳، ۴۵۱۰، ۴۵۱۲، ۴۶۳۰، ۵۶۸۱، ۷۴۲۹، ۹۳۸۰، ۹۴۰۴، ۹۴۶۸، ۹۶۳۸
بسیار اندک ۴۷۶۶
بسیاراندیش ۴۲۴۰
بسیار تأثّرآور ۱۱۱۷۴
بسیار چیزها ۴۲۵۴
بسیاردانا ۱۰۴۵۹
بسیار زار ۱۱۱۷۴
بسیار زیاد ۹۴۵۲، ۱۱۲۸۳
بسیار نیرومند ۹۶۸۱
بشارت ۲۲۷۹، ۲۳۰۳، ۵۵۶۷، ۵۶۸۸
بشر ۱۱۳۵۲
بشر نخستین ۳۷
بشیر ۵۵۶۵
بصیرت ۱۰۳۷۳
بطن ۴۷۱۲
بعد ۱۲۸۰، ۱۴۰۳، ۱۴۰۷، ۱۴۰۸، ۱۷۰۴، ۱۹۶۵، ۴۵۳۷، ۷۰۷۹، ۷۲۵۶، ۷۴۳۲، ۷۴۷۴، ۷۵۲۶، ۷۵۴۱، ۷۵۴۲، ۸۳۶۵، ۸۳۷۴، ۸۳۷۵، ۸۳۷۹
بعد از ۷۵۴۱
بعد از بودا ۷۴۷۷
بعدی ۷۴۹۴، ۷۵۳۲، ۸۳۷۸، ۸۳۸۱
بغ ۵۲۵۴، ۸۴۳۳، ۱۰۷۵۴، ۱۱۴۱۶
بغان ۲۵۴۵
بَغانی ۲۵۶۱
بَغستان ۲۵۶۷، ۲۶۰۵، ۲۶۱۰
بغلان ۲۵۶۹
بَغ‌وار ۲۵۷۴
بفرمای ۷۱۷۵
بفرمایید ۷۱۷۵
بقایا ۶۴۶۵
بکارت ۸۲۲۳
بلا ۱۲۵۸، ۶۷۵۶، ۸۰۳۰، ۹۸۱۳، ۱۰۰۰۰
بَلادَه ۱۲۶۰، ۶۷۷۰
بلایه ۶۷۷۰
بلبل ۱۱۳۶۲
بلخ ۲۶۱۶
بلعنده ۲۸۰، ۷۶۸۷، ۹۱۵۴، ۱۰۷۵۹
بلعیدن ۷۴۸۲، ۷۶۸۶، ۹۱۵۱
بلکه ۱۱۰۳۶
بلم ۸۲۶۵

بدنام ۴۱۵۸
بدن‌دوست ۷۴۰۰
بدنی ۴۲۰۲، ۹۵۹۳، ۹۵۹۴، ۹۵۹۹، ۹۶۰۰، ۹۶۱۲، ۹۶۱۴
بدنیّتی ۴۶۱۵
بدون ۱۱۵۷، ۱۳۶۳، ۵۳۳۸، ۵۳۶۹، ۵۷۱۳، ۸۱۳۲
بدون آگاهی ۱۳۸۵
بدون استثنا ۸۱۹۷
بدون اعتراض ۸۲۲۷
بدون اکراه ۸۱۸۲
بدون اندوه ۸۱۴۳
بدون انقطاع ۸۲۷۳
بدون بیزاری ۸۱۸۲
بدون بیماری ۱۳۸۹، ۸۲۰۰
بدون پا ۱۰۷۴
بدون پشتیبانی ۸۱۴۴
بدون پلک‌زدن ۵۱۵۷
بدون پیوند ۸۱۴۱
بدون تردید ۸۱۹
بدون ترس ۱۳۷۹، ۸۱۹۰
بدون تشخیص ۱۱۱۱۰
بدون تغییر ۸۱۹۲
بدون تمایل ۶۱۵۱
بدون تو ۸۱۵۷
بدون توقّف ۸۱۳۴
بدون تولّد دوباره ۵۱۴۹، ۵۷۱۵
بدون جذابیّت جنسی ۱۳۹۱
بدون حرکت ۵۱۵۹
بدون دانش ۱۳۹۳
بدون درک ۸۱۵۲
بدون راه ۵۱۵۸
بدون رطوبت ۵۳۴۱
بدون رنج ۸۱۶۳
بدون سر ۱۱۰۳
بدون شباهت ۵۱۵۶
بدون شکوه ۵۳۴۱
بدون عشق ۱۳۸۳
بدون عمل ۵۷۶۷
بدون عیب ۸۱۷۷
بدون غذا ۵۷۴۵
بدون فر ۵۷۱۴
بدون فرزند ۸۹۸۲
بدون قیمت ۸۱۴۶
بدون کارکرد ۵۳۴۲
بدون کلام ۹۳۵۲
بدون کمبود ۸۱۷۶
بدون کمک ۶۱۱۰
بدون کینه ۵۰۹۹
بدون گذشت ۸۱۹۳
بدون مانع ۱۳۷۸
بدون مرز ۸۱۷۸
بدون مرکب ۵۷۱۸
بدون میل ۵۷۵۴
بدون ناراحتی ۸۱۴۵
بدون نفرت ۸۲۷۲
بدون نوشیدنی ۸۱۵۸
بدهضم ۷۲
بدهکار ۸۲۰۳
بدهوس ۴۱۵۱
بدی ۵۹۲، ۳۱۰۲، ۱۰۲۵۴
بُدی ساتوایی ۸۲۶۷
بُدی ستوه ۸۲۶۶
بدین‌طریق ۵۷۴۳
بذر ۵۱۲۸
بذرافشانی ۶۹۶۵
بر ۱۵۴۲، ۱۵۸۱، ۲۶۸۹، ۲۷۱۷، ۲۷۹۹، ۲۸۱۰، ۳۳۰۱، ۶۹۲۲
برآمدگی گلو ۴۲۵۰
برآمدگی گوشتی ۵۴۴۱
برآن ۶۹۹۲، ۷۴۰۴، ۷۴۰۹، ۱۰۱۱۵
برّا ۴۸۷۲
برابر ۷۶۵، ۱۰۲۸، ۲۲۵۲، ۵۴۳۳
برادر ۴۷۹، ۷۸۹، ۲۱۳۱، ۲۷۰۴
برازیدن ۴۸۱
برافراشتن ۹۰۸۷، ۱۱۲۷۴
برافراشته ۱۹۶۷، ۹۰۸۸
برافراشته‌شدن ۱۱۲۷۷
برافروختن ۴۸۱
برافروخته ۴۸۲
برّان ۴۸۷۳، ۷۷۳۶
برانگیختن ۱۰۹۴، ۱۵۲۳، ۲۱۲۴، ۲۲۶۱، ۴۲۷۷، ۶۵۷۹، ۱۰۲۰۴
برانگیخته ۱۱۸۹، ۴۱۷۲
برانگیزش ۶۰۱۰
برانگیزنده ۲۰۰۵
برای ۶۴۰۶، ۶۴۵۲، ۶۴۸۰، ۶۴۸۱، ۶۴۸۹، ۶۵۲۳، ۶۹۲۲، ۸۳۲۳، ۱۰۲۰۶
برای آن ۶۳۴۳
برای او ۹۳۶۸
برای این ۸۷۸، ۱۲۹۸، ۳۳۳۲، ۶۲۶۸، ۶۹۹۷، ۷۰۱۵، ۷۰۱۶، ۷۰۳۴، ۷۱۵۱، ۷۳۷۲، ۷۳۷۴، ۷۴۱۲
برای این‌که ۶۴۰۶، ۶۹۹۴
برای اینها ۶۲۶۴، ۷۳۷۱، ۷۳۷۵
برای تو ۶۹۵۰
برای چه ۶۲۴، ۳۱۹۷
برای فروش ۶۹۲۴
برای من ۶۹۷۲
براین ۷۲۵۵، ۷۲۸۰، ۷۳۷۱
بربر ۲۷۳۱
برپا ۱۰۲۱، ۷۸۳۵
بر پا ایستادن ۲۰۰۷
برپاکردن ۳۸۸۱، ۳۸۸۵
برپای ۲۰۱۴
برتری ۴۸، ۵۳، ۵۹۲۸، ۶۴۷۱، ۷۲۴۸، ۹۱۶۰
برتری‌منشی ۸۷۷۵
برترین ۳۹۲۷
برتن‌کردن ۷۷۷۶، ۸۰۵۷
برج ۵۲۳۴، ۸۷۲۰، ۸۷۲۴
برج اسد ۹۳۲۳
برجانهادن ۶۳۲۸
برج حَمَل ۱۰۱۵۴
برج حوت ۵۲۳۴
برج دلو ۳۶۹۵
برجستگی ۲۹۲۰، ۱۰۹۲۱
برجسته ۱۶۳۶، ۵۶۹۹، ۷۶۰۵
برج فلکی ۱۰۰۸، ۱۰۱۷، ۱۱۸۶
برچیدن ۸۵۸۰
برحسب اتّفاق ۷۰۸۹
برخاستن ۹۹، ۷۹۲، ۹۹۷، ۱۰۰۴، ۱۰۲۰، ۱۰۵۲، ۱۱۰۲، ۱۱۹۰، ۲۰۹۵، ۲۱۳۷، ۵۱۸۰، ۵۳۶۲، ۵۳۶۴، ۵۴۰۴، ۸۸۴۰، ۱۱۲۵۵
برخاسته ۱۰۲۱، ۹۰۱۱
بر خاک ۲۷۶۶
برخورد ۲۰۴۳، ۶۶۹۲، ۶۶۹۳، ۷۸۳۷
برخوردکردن ۶۷۰۳، ۷۸۳۶
برخوردن ۶۷۰۳، ۶۷۰۹، ۶۷۴۵
بَرخه ۷۳۳۴
برخی ۷۱۴۳، ۷۳۳۴
بردارنده ۹۰۸۳
برداشتن ۱۱۱۵، ۱۵۳۰، ۸۷۶۰، ۹۰۸۲، ۹۰۹۴، ۹۱۲۰، ۹۱۴۲
بردبار ۲۷۷۳، ۲۷۸۲، ۲۹۰۵، ۷۵۴۷، ۷۵۴۸، ۷۵۵۰
بردباردل ۷۵۵۱
بردباری ۲۹۲۳، ۷۹۸۴، ۹۸۷۵
بردباری‌کردن ۲۶۷۱، ۷۵۴۹
بردگی ۴۵۲۰
بردن ۱۱، ۱۸۶، ۱۱۹۹، ۱۲۲۲، ۲۶۷۱، ۲۷۷۱، ۲۹۲۱، ۲۹۲۴، ۷۲۰۲، ۹۶۱۷
برده‌شدن ۷
بررسی‌کردن ۹۲۶۱
برروی ۲۷۶۶

باصفا ۱۹۸۵
با عجله ۹۰۳۰
باغ ۲۴۴۷، ۷۱۰۳، ۷۱۰۵
باغبان ۲۸۹۸
باغدار ۲۴۴۹
بافتن ۷۹۶۸، ۹۸۰۵
بافته ۹۹۳۳، ۹۹۷۸، ۹۹۸۱
با فشار فروبردن ۳۹۹۹
با فکر ۹۲۷۸
با قلاّب گرفتن ۱۳۸
باقی ۸۷۹۸
باقی گذاشتن ۶۴۶۳، ۷۳۵۹
باقی‌ماندن ۵۲۷۱، ۶۴۵۸، ۷۱۲۴، ۷۳۲۹
باقی‌مانده ۴۶۹۴، ۶۹۵۹، ۷۰۱۲، ۸۴۷۵، ۸۶۱۸، ۱۰۲۹۱
با کارد ۴۸۶۹
باکره ۸۲۰۱، ۸۲۲۱
باکره‌های مقدّس ۲۵۸۹
بال ۹۹۰۵
بالا ۱۵۴۲، ۱۵۵۸، ۱۵۸۱، ۳۳۰۱، ۸۷۷۴، ۸۸۰۶، ۸۸۰۸، ۸۸۰۹
بالاآمدن ماه ۵۲۶۲
بالاآمده ۸۸۷۱
بالابردن ۷۹۱، ۱۰۰۳، ۱۱۸۵، ۱۱۹۷، ۱۲۴۶، ۲۱۳۶، ۷۸۲۴، ۹۱۲۷، ۱۱۲۷۴، ۱۱۴۲۷
بالاتر ۱۵۵۲، ۱۵۵۵، ۵۴۹۳، ۸۷۷۸، ۸۸۰۸
بالاترین ۱۵۵۳، ۱۵۵۴، ۸۹۴۱
بالاخانه ۹۸۷۸
بالاخره ۲۳۰۴
بالارفتن ۷۹۲، ۹۹۷، ۱۰۰۴، ۱۰۲۰، ۱۰۵۲، ۱۱۹۸، ۲۱۳۷، ۵۳۵۵، ۵۴۰۴، ۵۵۷۰، ۷۸۶۰، ۸۸۴۰، ۸۸۷۲، ۸۹۸۰، ۱۱۶۱۵
بالارفته ۷۸۶۱، ۹۰۱۱
بالارونده ۱۰۵۴
بالای ۳۳۰۱
بالای سر ۷۸۸۰
بال‌دار ۷۲۹۰
بالش ۷۸۸۰
بام ۴۷۲۵
بامداد ۲۴۵۲، ۲۴۶۵، ۳۸۷۳، ۱۰۵۵۱
بامدادان ۲۶۹۲
بامدادی ۲۶۹۲، ۲۶۹۳
با ملایمت ۵۹۹۷
با من ۳۳۹۶، ۳۳۹۷، ۵۲۸۴
با مهارت ۴۸۵۰
با نفس آتشین ۱۱۰۴۲
بانو ۲۱۹۹، ۲۴۶۴، ۳۴۶۲، ۳۴۶۴، ۳۴۶۵، ۳۹۱۱، ۱۰۸۲۵
بانوکده ۲۲۰۴، ۲۲۲۷
بانونَنَئی ۶۰۱۲
با وجود ۲۸۱۲
با وجود این ۱۱۰۳۳
با وجودی که ۱۷۲۰، ۹۰۱۵
باور ۴۰۹۹، ۱۰۱۶۸
باورداشتن ۸۳۴۷، ۱۰۱۶۷
باورکردن ۸۳۴۴
با وفا ۸۳۵۹
با هرگام ۶۸۳۹
با هم ۱۵۳، ۱۶۷۱، ۸۷۵۶، ۹۹۳۷، ۱۰۷۲۱
با همدیگر ۱۰۴۶۹
باهوش ۱۶۳۶، ۹۹۴۱، ۹۹۴۶
بایستن ۴۲۹۲، ۸۶۹۳
با یکدیگر ۴۰۹۸، ۱۰۷۲۱
ببر ۵۶۶۹
ببین ۵۸۳۹
بپّا ۶۵۵۱
بت ۲۲۸۰، ۲۹۲۹،۱۱۱۲۹
بت‌پرست ۷۷۴۰
بت‌پرستی ۷۷۳۹، ۷۷۴۲
بت‌خانه ۲۲۸۲
بتکده ۲۲۸۲، ۷۷۴۱، ۸۲۴۵
بچّگانه ۹۵۲۰
بچّگی ۴۳۲، ۹۷۶۰
بچّه ۲۷۳۹، ۵۰۳۳، ۸۶۴۰، ۸۶۴۵، ۹۵۱۹، ۹۷۶۱، ۱۱۱۳۵
بچّه انداختن ۶۸۶۸
بچّه‌دار ۹۷۶۲
بچّه‌دان ۲۷۶۸، ۱۱۱۴۰
بحث ۹۹۲۸، ۹۹۴۴
بحث‌شده ۱۱۲۰۱
بحث کردن ۱۱۱۹۴
بخارا ۸۱۶۹
بخارایی ۸۱۶۹
بخت ۷۱۸۲
بخت گم‌گشته ۶۰۸۸
بخش ۸۰۸۷، ۸۰۸۸
بخشایش ۷۳۰، ۲۰۸۷، ۴۸۳۷، ۷۱۶۳، ۱۰۶۵۵، ۱۱۱۷۰
بخشش ۹۵۳۰
بخش‌شده ۹۲۷
بخش کردن ۹۳۸، ۹۴۰، ۹۴۷، ۲۵۹۳، ۲۵۹۵، ۴۵۱۹
بخشندگی ۸۵۴۲
بخشنده ۳۴۵۸، ۳۵۰۱، ۳۵۰۲، ۳۵۰۴، ۶۸۶۹، ۸۴۴۳
بخشیدن ۲۵۹۳، ۲۵۹۵، ۲۷۴۹، ۲۹۴۹، ۳۴۹۹، ۳۵۰۵، ۳۸۶۵، ۳۸۹۰
بخشیده ۲۵۹۹
بد ۴۶۴، ۵۷۹، ۵۹۲، ۶۰۵، ۶۰۶، ۲۶۱۷، ۲۹۸۱، ۳۰۵۵، ۳۰۵۹، ۳۰۶۰، ۳۰۶۹، ۳۱۰۳، ۳۱۱۶، ۴۱۲۶، ۴۱۴۹، ۴۱۵۴، ۴۵۷۹، ۴۵۹۸، ۵۸۳۵، ۶۶۳۵، ۸۶۲۸، ۹۷۸۸
بداختر ۵۹۷
بداندیش ۴۱۵۰
بدان‌سوی ۱۰۲۰۳
بدبخت ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۶، ۵۹۱، ۵۹۶، ۵۹۷، ۲۶۱۹، ۲۶۲۰، ۲۹۴۵، ۲۹۸۲، ۳۰۵۶، ۳۰۶۱، ۳۰۶۴، ۳۰۶۸، ۳۰۸۱، ۳۱۰۳، ۳۱۱۶، ۵۷۱۴، ۹۷۹۰
بدبخت‌تر ۵۹۵
بدبختی ۴۶۵، ۵۸۷، ۲۶۲۱، ۳۰۶۷، ۳۰۷۷، ۳۰۸۲، ۳۱۰۳، ۵۳۴۴، ۸۰۳۰، ۸۶۶۸
بدبو ۴۱۲۵، ۴۱۳۸، ۴۲۸۲
بدتر ۶۱۲، ۲۹۸۳، ۸۶۶۷
بدجنس ۴۶۱۶
بدجنسی ۴۶۱۷
بدحال ۵۸۰، ۵۹۶
بدخواه ۶۰۹، ۲۳۶۷
بددل ۴۶۱۶
بددلی ۴۶۱۵
بددهن ۴۱۵۲، ۱۱۴۶۷
بدر ۷۲۳۶
بدرقه ۵۲۱، ۵۲۲
بدرقه کردن ۵۲۰
بدریخت ۳۱۹۸
بدزبان ۴۱۵۲
بدزبانی ۲۱۸۸
بدسرشتی ۴۶۱۷
بدشکل ۸۱۳۶
بدعت ۳۵۳
بدعت‌گذار ۷۷۲۵
بدعت‌گذاری ۷۷۲۶
بدعت مذهبی ۷۷۲۶
بدکار ۵۸۳، ۵۸۴، ۸۱۱، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۴۰، ۲۰۵۱، ۴۱۲۸، ۴۱۲۹، ۴۱۵۷، ۴۱۶۱، ۴۵۸۳، ۱۰۵۷۲
بدکارتر ۴۵۸۲
بدکارترین ۴۵۸۲
بدگل ۳۱۸۹
بدگمان ۴۱۵۰
بدگو ۲۴۲۹
بدگویی ۷۴۶۴
بدن ۷۰۳، ۳۳۰۲، ۴۲۰۳، ۴۲۷۸، ۹۵۹۷، ۱۱۳۳۷، ۱۱۳۶۴، ۱۱۵۴۸

اهمّیّت ۵۷۰۰
اهورا ۲۵۹
اهورایی ۱۰۷۵۷
ای ۱۸۹۲، ۲۲۷۱، ۹۸۷۱
ایّام کَلَپ ۴۸۵۱
ایران ۶۴۷۵
ایرانویج ۱۵۲۵
ایرانی ۶۴۷۷
ایستادگی ۷۹۰۳
ایستادن ۹۵۰، ۹۵۸، ۲۰۰۲، ۲۰۰۶، ۹۸۶۷، ۹۸۶۸
ایستاده ۱۰۲۱، ۲۰۱۴، ۶۴۱۹، ۶۴۲۹
ایستاندن ۱۹۷۱، ۷۸۱۰
ایستایی ۲۰۱۲
ایستگاه ۱۵۷۰
ای سرور ۹۳۷
ایشان ۵۵۰۰، ۵۶۴۸، ۵۶۵۱، ۵۶۵۴، ۹۲۹۹، ۹۳۰۷، ۱۰۲۳۲، ۱۰۴۹۹، ۱۰۵۱۱، ۱۰۵۱۲، ۱۰۵۱۴، ۱۰۵۶۰، ۱۰۵۹۸
ایشان را ۵۶۵۴
ایشور ۲۲۲۲
ایفده ۳۴۶، ۲۱۴۸
ایمان ۳۲۴، ۳۲۵، ۲۰۱۸، ۸۳۴۲، ۱۰۱۶۸
این ۸۷۵، [illegible] ۹۱۱، ۹۱۳، ۹۲۵، ۱۲۹۸، ۱۷۹۳، [illegible] ۲۱۸۷، ۲۲۱۲، ۲۴۰۵، ۴۱۰۶، ۴۵۲۱، [illegible] ۵۱۹۰، ۵۵۰۶، ۵۵۲۷، ۵۵۲۸، [illegible] ۹۱۰، ۹۳۳۹، ۹۴۶۹، ۹۷۴۲، [illegible] ۱۰۸۸۳، ۱۰۸۹۹، ۱۰۹۳۶، [illegible]
این‌بار ۱۰۳۵۸
اینجا ۸۸۹، ۵۲۷۹، ۵۲۸۳، ۵۲۹۳، ۵۲۹۸، ۵۴۲۵، ۵۴۲۸، ۵۴۶۹، ۵۴۸۸
اینجایی ۵۳۰۱
این‌چنین ۹۱۶، ۹۸۱۹، ۹۸۳۴
ایندرا ۶۴۳، ۲۲۱۰
ایندره ۶۴۳
این‌دفعه ۱۰۳۵۸
این را ۵۵۰۶
این‌طرف ۵۲۷۹، ۵۲۹۳، ۵۴۶۹، ۵۴۸۸
این‌طور ۵۵۲۷، ۵۶۶۶
اینک ۶۳۱۲
اینها ۸۷۲، ۳۸۱۵، ۴۱۰۶، ۵۲۰۶، ۵۵۷۲، ۶۲۶۴، ۹۱۵۸، ۱۰۸۶۵، ۱۰۹۰۳، ۱۰۹۳۶
ایوان ۹۱۸۲

ب

با ۶۲۸، ۶۵۰، ۱۲۹۹، ۲۳۷۹، ۳۳۸۸، ۳۴۵۰، ۳۵۴۸، ۳۵۵۳، ۵۸۵۲، ۵۸۶۴، ۵۸۶۷، ۶۹۹۳، ۷۰۳۲، ۷۲۵۷، ۷۴۰۳
با آتش سوختن ۲۹۶
باآن ۳۷۱۵، ۹۱۹۳
با ابهت ۱۰۵۶۴، ۱۰۵۶۵
با ادب ۴۵۶۵
با ارزش ۱۷۳۴، ۲۲۷۶، ۲۴۰۱
با او ۳۸۰۱، ۹۱۹۳
با این ۳۷۴۵، ۳۷۴۸، ۳۷۵۰، ۳۸۰۴، ۳۸۰۷، ۳۸۱۲، ۳۸۱۸
با این‌که ۹۰۱۵
با اینها ۳۷۴۵، ۳۷۴۸، ۳۸۱۲، ۳۸۱۵، ۷۳۷۵
با بدبختی ۳۰۸۳
با بدن‌های به‌هم‌پیوسته ۱۰۴۸
بابلی ۹۰۷۵
با بهره ۱۰۱۵۹
با پا صاف کردن ۷۵۱۴
با تو ۳۳۹۱، ۹۷۰۱
با توجّه ۹۲۷۸
باثبات ۲۶۷
باج ۸۷۰۴
باج‌گیر ۲۹۴۶
باختر ۳۱۲۶، ۶۰۸۵
باختری ۱۰۷۷۰
با خود بردن ۷۰۲۰، ۷۳۸۰
باد ۹۸۰۲، ۹۸۷۰
بادپای ۹۸۸۶
باد جنوب ۳۶۵۹
[illegible] ۳۵۴۲
با در[illegible]
با دست‌های [illegible]
بادغَر ۹۸۷۸
بادکردن ۴۰۱۰
بادکرده ۳۵۳۹، ۴۰۱۳
بادگرفتگی ۹۸۸۳
بادگیر ۹۸۷۸
با دل مؤمن ۸۳۶۰
باد مقدّس ۹۸۷۳
باده‌خوار ۵۲۹۱
بادی ۹۸۸۵، ۹۸۹۱
با دید مخالف ۷۷۵۰
بار (حمل کردن) ۷۰۵۶، ۲۴۶۹
بار (دفعه) ۶۵۲۲، ۱۰۹۲۸
بار (میوه) ۲۶۸۹
باران ۳۱۷۱، ۹۸۴۶، ۹۸۵۷
باربر ۲۴۷۶
باردار ۴۱۸۴
باردو ۷۲۳۸
باردیگر ۶۲۱۷
با رغبت ۸۶۸۰
بارور ۴۳، ۲۴۷۶، ۲۸۰۱
باره ۲۴۷۱
باریدن ۹۸۴۷
باز (پرنده) ۶۱۵۴، ۷۴۰۶، ۹۸۵۵
باز (چشم گشوده) ۱۰۲۲۳، ۱۰۵۰۳
باز (گشاده) ۴۳۶۰، ۴۴۹۰، ۱۰۲۱۵، ۱۰۷۱۶، ۱۰۸۳۲
باز (واحد طول) ۹۹۱۲
باز (هنوز) ۵۴۸۷، ۸۵۴۳، ۹۷۴۶، ۹۷۴۹، ۹۷۵۱
بازار ۹۷۹۵، ۹۷۹۶، ۹۸۵۳
بازارچه ۲۲۷۸
بازپرسی ۷۲۰۷
بازپیدایی ۴۴۰، ۴۴۱، ۸۸۶۶، ۱۱۱۳۳، ۱۱۴۵۶
بازجویی ۸۰۶۹
با زحمت کشیدن ۲۸۴۰
بازخرید ۱۰۶۴۲
بازخریدن ۸۷۵۱
بازداشت‌شدن ۲۹۸۰
بازداشتن ۶۷۱۷، ۷۵۳۶
بازدم ۹۸۸۹
بازدید ۴۹۹
بازرس ۲۲۲، ۸۰۶۸
بازرسی ۹۸۷، ۶۷۷۶، ۸۰۶۹
بازرگان ۴۲۹۵، ۱۰۰۴۵، ۱۰۶۸۸
بازرگانی ۱۰۶۸۹
بازشدن ۱۰۳۴۹
بازکردن ۸۳۳۶، ۹۲۰۷، ۱۰۲۹۴، ۱۰۵۰۴
بازگردیدن ۱۱۴۹۵
بازگشت ۲۳۵۷، ۷۹۹۲
بازگشتن ۳۰۵، ۲۳۵۸، ۱۱۴۹۵
بازگو کردن ۷۰۷۰، ۷۰۷۶
[illegible] ۲۵۲۵
بار[illegible]
بازیگر[illegible]
با شامه [illegible]
با شتاب ۹۰۳۰
با شتاب‌رفتن ۵۵۶۹
با شخصیّت ۱۱۱۴۲
باشد ۲۸۸
با شکوه ۷۰۱، ۷۳۱، ۲۰۸۹، ۸۷۲۵، ۱۰۴۹۷، ۱۰۶۵۷

الفختن ۳۴۵۹، ۳۴۸۳
الک ۳۳۴۸
الک کردن ۱۱۵۱۴
الگو ۶۶۴
الماس‌گون ۴۷۰، ۲۵۳۵، ۲۶۳۲، ۳۰۸۶، ۳۰۸۷
الماسی ۴۷۰، ۲۶۳۲، ۳۰۸۶، ۳۰۸۷
الهه ۵۸۳۶، ۶۰۱۲، ۶۰۲۰
الهه‌ی بابلی ۳۴۱۰
الهه‌ی مانوی ۱۴۲۶، ۲۵۸۸
الهی ۲۶۰۴
امّا ۱۸۰۳، ۶۴۰۶، ۶۴۸۱، ۶۴۸۹، ۶۹۹۵، ۸۳۷۵
امانت ۱۱۵۴۹، ۱۱۵۵۰
امپراتور چین ۴۰۸۱
امدادی ۱۳۲۴
امسال ۸۷۴
اَمشاسپند ۵۴۲۷
امن ۸۴۶۸
امنیّت ۲۱۵۲
امید ۲۰۱۸، ۵۶۳۰
امیدداشتن ۲۰۱۹
امیدوار ۳۳۴۴، ۴۶۴۳
امیدواربودن ۲۰۱۹
امیر ۲۱۰۴، ۵۴۱۵
انار ۵۸۰۸
اَنارام روز ۵۹۱۳
انبار ۹۳۰
انباشته ۹۷۰۵
انبوه ۳۴۷۱، ۵۱۱۸
انتخاب کردن ۱۸۶۳، ۹۹۴۷
انتظار ۳۳۴۳، ۶۶۵۵
انتظارداشتن ۶۶۵۳، ۶۶۸۵، ۶۷۳۷
انتقال ۱۱۲۴۴
انتقال‌دهنده ۷۳۲۱
انتقام گرفتن ۲۰۵۷، ۹۹۱۰
انجام ۳۵۰، ۴۸۲۱، ۴۸۷۹
انجام‌دادن ۸۲۴، ۱۰۰۷۹
انجام‌شدن ۵۱۰۴، ۷۹۰۹
انجام‌شده ۴۹۷۹
انجام‌نگرفته ۶۴۴۱
انجامی ۱۲۰۸
انجام‌یافته ۴۷۰۱
انجماد ۷۹۰۰
انجمن ۹۵۵، ۱۰۰۶، ۱۰۵۷، ۱۱۶۲، ۱۸۵۱
انجمنی ۱۰۵۸
انجیر ۹۵۹، ۲۱۹۷
انجیره ۱۰۶۸
انجیل ۱۹۰۸، ۵۵۶۷، ۵۶۸۸
انحراف ۷۷۲۶
انداختن ۵۱۱، ۱۲۶۲، ۱۳۲۱، ۱۳۳۴، ۲۴۸۴، ۲۷۱۶، ۳۹۲۰، ۶۵۰۱، ۷۴۸۸، ۸۳۷۶، ۸۳۹۰
(بچّه) انداختن ۶۸۶۸
(دور)انداختن ۷۴۹۳
انداخته ۷۴۹۰
اندازه ۴۳۶۲، ۷۷۵۶، ۷۸۲۷
اندام ۶۴۹، ۹۶۹، ۱۷۰۱، ۵۰۹۱
اَندَخسیدن ۱۱۳۲
اندر ۳۲۱۷، ۳۲۳۵، ۳۳۴۹، ۳۳۵۸
اندرز ۴۵۸۹، ۷۵۲۳، ۷۷۹۲، ۱۱۳۳۳
اندرزدادن ۷۵۲۷
اندرون ۳۳۴۹
اندرونی ۲۲۲۷
اندک ۴۶۸۴، ۴۶۸۶، ۴۶۹۱، ۴۶۹۳، ۴۶۹۴، ۴۷۳۸
اندک‌نوش ۴۶۸۷
اندکی ۴۶۹۰
اندوختن ۳۴۵۹، ۳۴۸۳، ۹۵۵۵، ۹۵۶۲، ۹۵۶۳، ۹۵۶۴، ۹۷۴۳
اندوخته ۶۳۳، ۳۴۸۷، ۳۴۸۹، ۳۵۱۸
اندودن ۹۶۳، ۹۷۴، ۳۴۴۸
اندوه ۹۷۵، ۱۱۳۳، ۱۱۴۸، ۱۱۵۳، ۱۴۱۰، ۸۳۹۷
اندوه‌خوردن ۹۷۷
اندوهگین ۹۷۶، ۱۱۴۹، ۱۱۵۴
اندوهناک ۹۷۶، ۱۱۴۹، ۱۱۵۴
اندیشگر ۹۲۵۷، ۹۲۷۲
اندیشمند ۴۲۴۰
اندیشناک ۹۲۶۶، ۹۲۷۷
اندیشه ۹۸۲، ۱۷۶۱، ۱۷۶۲، ۳۷۲۴، ۵۶۲۲، ۷۱۶۵، ۹۲۶۲، ۹۲۶۵، ۹۲۷۹
اندیشیدن ۱۷۶۰، ۱۷۶۳، ۷۱۷۷، ۹۳۹۹
اندیشیده ۹۲۶۸
انسان ۵۴۲۹، ۱۱۳۵۲
انسان نخستین ۳۷، ۱۰۷۵۴
انسانی ۵۴۶۸، ۵۴۷۰، ۵۴۷۱
انشعاب ۲۹۵۳
انعطاف ۱۹۴۶
انعطاف‌پذیری ۵۹۵۳
انعطاف‌ناپذیر ۸۷۸۱
انقلاب ۱۶۱۱، ۱۶۱۲، ۱۶۱۳، ۶۵۸۰
انکار کردن ۷۴۵۱
انگبین ۱۰۶۶
انگره مینو ۹۲۹۳
اَنگژد ۲۲۰۱
انگشت ۱۰۴۴، ۱۰۶۷
انگشت پا ۶۴۳۱
انگشت سبّابه ۶۱۱۹
انگشت نشانه ۶۱۱۹
اَنگم ۲۲۰۱
اَنگیان ۲۲۰۱
انگیختن ۱۱۸۸، ۶۱۱۱
انگیخته ۱۰۳۱۰
انگیزه ۲۱۲۵، ۶۰۱۰، ۱۰۲۰۸، ۱۰۲۹۸
انواع ۱۱۳۵۱
انوشگی ۶۱۵۹
انوشه ۶۱۵۷، ۶۱۶۲، ۶۱۶۴، ۶۱۶۷، ۶۱۶۹
انهدام ۱۰۹۸۱
او ۷۶۶، ۱۷۹۲، ۱۸۴۵، ۲۰۳۰، ۲۰۴۹، ۲۰۵۲، ۲۰۷۲، ۳۳۷۳، ۴۰۳۹، ۴۰۴۱، ۴۱۰۶، ۴۲۹۰، ۴۳۸۱، ۴۳۸۲، ۹۱۴۶، ۹۳۳۷، ۹۳۸۲، ۹۷۶۴، ۱۰۱۱۶، ۱۰۴۱۷، ۱۰۶۸۵، ۱۰۷۳۶، ۱۰۷۳۷، ۱۰۸۲۷، ۱۰۸۸۱، ۱۱۲۹۳، ۱۱۲۹۵، ۱۱۲۹۶، ۱۱۲۹۸، ۱۱۳۴۸
اوام ۶۴۴۳
اوج ۱۸۶۵
اوچی ۱۸۶۵
او را ۱۷۹۲، ۱۸۴۵، ۲۰۳۰، ۱۰۲۵۵، ۱۱۲۹۷
اورشلیم ۱۹۴۵
اوّل ۵۵۲، ۶۸۱، ۱۲۹۰، ۷۲۳۹، ۸۹۴۰
اوّلین ۱۲۹۲
اویغور ۲۰۴۸
اویغوری ۱۱۰۴۹
اهانت‌شده ۵۹۶۵
اهانت‌گر ۶۰۰۳
اهدا ۹۵۳۶
اهداشده ۷۹۹۸
اهداکننده ۳۵۰۱
اهدایی ۷۰۵۲، ۸۰۰۰، ۹۵۳۰
اهرمن ۵۰۱۴، ۹۲۹۳
اهرمن‌آفریده ۳۸۰۸
اهریمن ۱۸۱۲
اهریمنی ۱۸۱۳، ۳۸۰۶، ۳۸۰۸، ۳۸۱۱، ۹۲۹۱، ۹۲۹۴، ۹۲۹۵
اهل کشورِ ۲۰۲۴
اهل پارت ۷۲۵۰
اهل تبّت ۹۷۲۱
اهل ختن ۴۳۶۸
اهل روست ۸۵۹۱
اهل سوریه ۹۱۵۳
اهل شام ۹۱۵۲
اهل کوچا ۸۵۱
اهمال ۳۸۹۵، ۷۶۶۴

استخوان کتف گوسفند ۱۳۱۵
استخوانی ۱۷۰۱، ۱۷۰۲، ۸۹۹۰
استر ۸۹۹۱، ۱۰۶۲۹
استراحت ۲۱۹۵، ۶۵۷۸
استراحت‌کردن ۵۳۶۶، ۵۵۰۱
استراحتگاه ۸۸۷۸
استروشنه ۱۷۱۴
استسقا ۱۹۱، ۲۰۶
استغنا ۲۳۹۰
استفاده ۷۱۱۲
استفراغ ۴۴۳۷، ۴۶۸۰
استقرار ۱۹۶۸، ۲۰۰۴، ۲۰۱۲
استقلال ۸۶۸۷
استماع ۷۷۰۲، ۱۱۲۰۵
استوار ۳۸۸۲، ۴۱۳۹، ۱۰۳۲۱، ۱۰۶۱۸، ۱۰۶۴۳
استوارکردن ۳۸۸۵، ۳۹۲۲
استواری ۴۱۴۰، ۱۰۶۱۹
استوانه ۴۲۶۴
اِستودان ۱۵۶۳، ۴۵۵۱
اسد (برج) ۹۳۲۳
اسرائیل ۱۱۰۰۹
اسرائیلی ۱۱۰۱۰
اسرنق ۹۳۱۹
اسروشنه ۶۷۸
اسفندان ۸۸۸۰
اسقف ۶۷۹، ۱۳۱۶، ۶۷۶۲، ۷۴۴۳
اسقفی ۱۳۱۷
اسکندر ۵۹۵۹
اسکندریّه ۸۶۲۰
اسکنه ۱۵۴۴، ۸۷۸۳
اسکورت ۵۲۱
اسگر ۱۵۶۴
اسورا ۲۵۹
اسهال ۱۶۳
اسیر ۲۸۳۸، ۲۸۴۳، ۳۰۴۷، ۵۸۴۱، ۱۰۰۹۱، ۱۰۰۹۲، ۱۰۱۱۲، ۱۰۱۱۴
اسیر جنگی ۱۰۰۸۲، ۱۰۱۱۴
اسیرشدن ۶۲۷۱
اشاره ۶۱۱۸
اشباع ۲۵۰۱، ۸۱۱۷
اِشتاد ۱۷۷۵
اَشتادروز ۱۷۷۵
اشتباه ۷۳۰۵، ۱۰۹۸۵
اشتیاق ۵۰۱۷، ۵۰۸۰
اشرافی ۴۲۶، ۶۶۷۲
اشرافیّت ۴۲۶، ۲۳۴۳، ۶۶۷۴
اشراق ۸۱۶۱
اشک ۶۱۹، ۳۲۶۸، ۳۲۹۹
اشک‌بار ۸۲۰۸
اشکلون ۹۲۲۳
اشکوبه ۹۲۱۱
اشکوخ ۳۹۹۸
اشناخندا ۱۷۶۵، ۹۳۰۵
اِشو زردشت ۱۴۹۴
اَشوکا ۹۳۵۷
اصالت ۲۳۴۳
اصل ۷۷۵۷
اصلاً ۳۲۱۰، ۳۲۱۱، ۳۲۱۲، ۳۲۲۶
اصلی ۱۹۴۲، ۸۳۵۳
اصول ۱۱۰۵۴
اصیل ۴۸۱۵
اضافی ۱۱۴۳۵
اضطراب ۶۷۶، ۹۱۴۱
اضطرار ۹۶۲۲
اطاعت ۲۸۴۵، ۵۹۹۹، ۸۹۶۹
اطراف ۳۱۱۴، ۳۱۳۲، ۵۰۵۳، ۷۳۵۰
اطّلاع‌دادن ۶۰۹۱
اطلس ۶۸۰۴
اطمینان ۶۴۰۸، ۱۰۶۱۹
اعتبار ۷۹۱۰
اعتراف ۱۲۳۵، ۱۲۳۶، ۲۲۸۳، ۴۳۲۸، ۷۲۰۸، ۱۰۷۰۴
اعتراف‌کردن ۱۲۳۴، ۲۲۸۴، ۵۴۰۶، ۵۶۷۷
اعتراف‌کننده ۲۲۸۵، ۲۳۲۴
اعتراف‌نکننده به گناه ۵۷۴۹
اعتقاد ۴۰۹۹، ۸۳۴۲، ۱۰۱۶۸
اعتقادداشتن ۱۰۱۶۷
اعتماد ۳۲۴، ۳۷۹۹
اعتمادداشتن ۸۳۴۴
اعجاز ۴۸۹۴، ۱۰۱۳۵، ۱۰۱۴۰، ۱۰۱۹۶، ۱۰۱۹۷، ۱۰۳۳۴، ۱۰۳۳۷
اعجازانگیز ۴۸۹۸
اعدام ۵۴۲۰
اعطای برکت ۱۰۹۰۴
اعلاحضرت ۲۶۰۱، ۹۷۰۳
اعلام ۴۴۰۵، ۱۱۴۳۲
اعلام‌شده ۶۳۳۳
اعلام‌کردن ۱۱۴۳۳
اغتشاش ۳۶۷، ۶۷۴۰، ۱۰۹۷۲
افتادن ۸۹۳، ۸۹۸، ۹۰۰، ۹۰۶، ۱۰۷۰، ۱۰۷۲، ۱۰۷۵، ۱۰۷۶، ۱۹۲۴، ۱۹۲۵، ۵۲۱۷، ۵۳۶۰، ۹۸۴۴
افتاده ۸۹۹، ۱۰۷۱، ۷۴۹۰
افترا ۷۴۶۵
افراشتن ۷۸۲۴، ۷۸۳۳
افراشته ۱۶۹۵، ۷۸۲۶، ۷۸۳۵، ۱۰۵۰۸، ۱۰۵۱۰
افراشته‌تر ۷۸۳۴
افزار ۸، ۱۱۲۰، ۷۷۹۱
افزایش ۳۸۶۸، ۴۴۵۶
افزایش‌دادن ۳۰۸۰
افزایش‌یافتن ۲۵۳۰، ۳۱۰۱
افزاینده ۴۳۹۹
افزودن ۵۹۸، ۷۷۹، ۲۶۱۸، ۳۰۷۸، ۴۳۷۹
افزون‌شدن ۶۰۲، ۲۶۳۰
افزونی ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۰۰۹، ۱۰۷۸۵، ۱۰۸۰۵
افسار ۲۵۳۶، ۲۹۷۹، ۵۸۵۳، ۵۸۶۵
افساردم ۶۴۶۸
افسانه ۹۹۳۲
افسانه‌یی ۹۹۱۹
افسر ۲۳۴۲
افسردگی ۷۴۶۶، ۹۶۵۳
افسرده ۹۶۵۴
افسون ۳۹۴، ۴۶۰، ۳۸۵۲، ۵۳۸۷، ۷۹۰۱، ۱۰۱۳۵، ۱۰۱۳۸، ۱۰۱۹۴
افسون‌کردن ۷۹۰۲
افسونگر ۱۰۱۳۷، ۱۰۱۳۹، ۱۰۲۰۰
افسونگری ۱۰۱۴۰، ۱۰۱۹۶
افشان ۶۷۷
افشاندن ۳۵۶۵، ۹۱۶۵
افشانده ۹۴۶۴
افشین ۶۷۸
افغان ۲۵۴۹
افکندن ۲۶۹۹
افکنده ۱۰۷۱
افلیج ۴۸۶، ۹۴۳، ۱۵۴۶، ۸۶۴۸، ۹۷۲۳، ۱۰۲۸۸، ۱۰۲۹۰
افول ۲۰۴۷، ۱۰۰۰۱، ۱۰۰۰۴
افول‌کردن ۹۷۳۷
اقامتگاه ۱۵۶۹، ۱۵۹۸، ۲۳۹۱
اقدام ۸۰۷، ۴۸۷۹
اقلیم مردگان ۵۵۵۱
اقیانوس ۵۳۰۴، ۸۸۲۳، ۸۸۳۳، ۹۰۶۲
اقیانوسی ۱۵۸۹، ۸۸۳۴
اکتفاکردن ۲۵۰۵
اکنون ۳۰۲، ۸۰۳، ۴۷۱۶، ۴۷۲۱، ۴۹۲۸، ۴۹۶۹، ۶۱۳۵، ۶۱۴۲
اگر ۲۱۶۵، ۲۱۷۰، ۲۸۱۲، ۴۷۰۳، ۴۷۰۴، ۴۷۱۴، ۴۷۲۳، ۴۹۳۲، ۴۹۵۴، ۷۰۸۹
اگرچه ۳۱۳۰
الحاد ۳۵۹، ۲۹۹۶
الزامی ۴۳۱۱
الفبا ۱۸۹۳، ۸۹۳۲، ۱۰۰۴۷

اجیر کردن ۸۰۰۳، ۸۰۰۴، ۸۰۹۲
اجیری ۴۵۲۰
احاطه‌شده ۷۰۷۷
احترام ۱۶۰۴، ۳۳۶۸، ۴۵۴۵، ۵۹۶۶، ۵۹۶۷، ۶۴۲۶، ۶۴۹۲، ۶۹۹۸، ۷۶۱۰، ۷۶۲۷، ۷۶۵۵، ۸۴۷۴، ۱۱۳۸۳
احترام‌کردن ۱۶۲۱، ۱۶۶۰
احترام‌گزاردن ۹۳۱۴
احتیاج ۶۲۱۸
احساس ۷۵۷۹، ۷۵۸۷، ۷۶۱۵
احساس‌کردن ۷۶۲۰
احسان ۸۱۸۳، ۸۱۸۶، ۸۱۸۷، ۸۲۱۴، ۸۲۱۵، ۹۴۱۵
احمق ۱۵۴۹
اختر ۱۰۰۸، ۸۲۹۰
اختربین ۱۰۱۴
اختلاط ۱۰۱۸۹
اختلاف ۱۲۱۶
اختیار ۳۶۴۵، ۸۶۹۹
اخسیکت ۷۰۹
اخسیکتی ۷۱۰
اخسیکند ۷۰۹
اخشنوار ۲۰۸۱
اخشید ۷۴۹، ۲۱۰۴، ۴۲۸۴
اخگر ۴۲۷۲
اخلاق ۳۴۵۲، ۵۳۷۲
ادات تأکید ۹۷۳۹
اداشدن ۱۰۰۱۸
اداکردن ۸۷۶۵
ادامه‌دادن ۷۵۸۰
ادب ۴۵۶۶
ادرار ۵۶۷۴
ادراک ۵۲۰۵، ۷۵۸۶، ۷۵۸۷، ۹۲۶۷
اذیّت‌کردن ۶۶۴۴
ارّابه ۷۰۳۸، ۷۰۴۰، ۱۰۱۸۱، ۱۰۹۰۲
ارّابه‌ران ۷۰۴۲
ارّابه‌یی ۱۰۱۸۳
اراده ۵۲۰۳
ارباب ۵۲۷، ۴۰۰۷، ۴۵۲۹
ارباب خانه ۴۹۸۳
ارتداد ۳۵۳، ۷۷۲۶
ارتفاع ۸۷۸۰
ارث پدری ۷۸۳۰
ارج ۱۴۴۵
ارجمند ۸۴۷۲
ارداخوشت ۱۴۹۰، ۱۴۹۷
اردخ ۱۴۹۶
اردد ۱۴۸۲
اَرَدروز ۱۴۹۶
اردک ۴۸۲۴
اردن ۱۱۰۷۲
اردوان ۱۴۳۶، ۱۵۰۹
اردوگاه ۹۱۸۲
اردیبهشت ۱۵۰۵
اردیبهشت‌روز ۱۴۹۰، ۱۴۹۷
ارزش ۱۴۴۵، ۲۴۰۲، ۴۹۰۲، ۵۵۱۰
ارزشمند ۱۷۳۴، ۲۲۱۷، ۲۲۲۳، ۲۲۷۳، ۲۲۷۴، ۲۲۷۵
ارزن ۱۵۲۹، ۴۴۲۹
اَرزیز ۱۴۲۰
اَرش ۲۳۹، ۱۵۲۷
ارشد ۱۰۷۹۶، ۱۰۸۵۲
ارغَند ۱۴۴۶
ارغوان ۱۴۴۸
اُرگان ۳۰۶۳
ارگی ۱۴۵۱
ارمنستان ۱۴۶۰
ارواح دشمن ۱۰۹۷۹
ارویس ۵۸۱۰
ارّه ۱۰۴۲۰
از ۶۱۶، ۶۲۰، ۳۱۰۶، ۳۱۰۷، ۳۱۱۰، ۳۱۴۷، ۳۱۶۳، ۳۲۰۸، ۳۲۲۵، ۳۳۰۰، ۵۳۳۰
از آب ۲۰۵، ۲۰۷
از آن ۶۲۰، ۳۱۶۳، ۳۳۰۰، ۳۳۳۰، ۳۳۳۶، ۳۳۳۹، ۳۳۷۱، ۳۳۷۴، ۳۳۷۵، ۳۳۸۱، ۹۱۹۲، ۱۱۲۹۶
از آن او ۴۵۲۸، ۹۳۸۲، ۱۰۴۱۷، ۱۰۸۶۹
از آنجا ۳۳۷۱
از آنجاکه ۳۱۹۵
از آنها ۳۱۶۶، ۳۳۳۰، ۳۳۸۰
از اسب پایین‌آمدن ۱۸۹۴، ۱۸۹۶، ۲۰۶۳
از او ۳۳۷۳، ۹۱۹۲
از او به من ۵۳۳۶
از ایشان ۳۳۸۰
از این ۳۳۳۱، ۱۱۶۱۴
از اینجا ۵۳۰۱
از باد ۹۸۸۵
از بین بردن ۶۰۸۶
از بین رفتن ۶۳۱۴
از پیش ۷۲۷۸
از تو ۲۵۳۲، ۳۱۱۲، ۳۱۱۳، ۳۱۳۱، ۶۹۴۴
از تو به من ۵۲۷۷
از جان ۳۲۱۴، ۳۲۲۲
از جان و دل ۳۲۲۱
از چرم ۳۲۵۶
از چوب ۳۴۲۱
از چه ۳۱۹۳
از حفظ ۷۵۹۷
از خاک ۱۰۷۵۳
ازخودراضی ۸۴۶۱
از دست‌دادن ۶۸۷۷
از دست‌رفته ۶۹۰۶، ۱۱۴۱۳
از دل ۳۲۰۴، ۳۲۲۲، ۳۲۲۴، ۶۵۶۱
از دنیایی به دنیایی دیگر ۳۶۹۰
ازدواج ۲۵۵۴، ۲۵۵۸
ازرق‌چشم ۱۱۵۶۴
از سنگ ۸۸۵۶
از شرم سرخ‌شدن ۹۲۵۱، ۹۳۹۸
از طرف خدا ۲۵۹۷
از طرف دیگر ۱۲۲۵، ۷۴۳۲
از کجا ۳۱۹۳، ۳۱۹۵، ۳۲۲۳، ۴۷۴۶
ازکشور ۲۰۲۴
ازگوشت ۸۰۶۳
ازلی ۶۰۵۵
از محل ۲۰۲۴
از مدفوع ۲۴۸۳
از من ۳۱۴۱، ۳۱۴۲، ۵۲۷۸
از نو ۷۷۸۸
از وسط قطع‌کننده ۵۶۰۷
از همه ۳۲۶۱
از یخ ۱۰۹۹۳
اژدها ۵۷۵۳، ۱۱۲۵۰
اسب ۹۹، ۱۵۹۰، ۱۶۲۳، ۱۸۹۴، ۱۸۹۶، ۲۰۶۳، ۸۴۷۷، ۸۸۷۳، ۹۴۴۹
اسب‌دوانی ۸۹۲۳
اسب‌سواری ۲۴۷۷
اسب‌کُشی ۱۶۷۰
اسب کهر ۸۴۷۷
اسپرزی ۸۹۰۷
اسپرغم ۱۶۰۲، ۱۶۳۷، ۱۶۴۰، ۸۸۸۱
اسپرغمی ۱۶۳۹
اِسپَندارمَذ ۱۱۲۳۲
اِسپیدرَک ۳۶۳۹
است ۷۶۶، ۱۷۱۵
اِستاتِر ۸۹۹۱
اُستاد ۳۲، ۵۵۰۷، ۵۵۰۸، ۵۵۲۴، ۵۵۶۳، ۱۰۸۰۲
استحکام ۴۱۴۰
استحکامات ۷۸۴۱
استحمام ۸۸۴۵، ۸۸۵۳
استحمام‌کردن ۸۸۴۲، ۸۸۴۴، ۸۸۵۲
استخر ۵۷۵۵
استخوان ۱۵۶۳، ۱۶۹۹، ۵۳۱۸، ۸۹۹۴
استخوان انگشت ۱۰۰۱۳

۷۵۲۲، ۷۶۴۰، ۷۸۹۳
آماده‌بودن ۱۰۸۰، ۶۶۸۵
آماده‌تر ۷۲۲۵
آماده‌کردن ۱۰۸۱، ۷۲۲۳، ۷۲۲۷، ۷۳۸۹، ۷۵۱۹، ۷۵۲۱، ۷۵۲۴
آمارگر ۳۰۹
آماس ۳۵۳۹
آماس‌کردن ۴۰۱۰
آماس‌کرده ۳۵۴۱، ۴۰۱۳
آمدن ۱۰۰، ۳۷۹، ۲۲۱۸
آمده ۱۰۲
آمرزش ۱۱۱۷۰
آمُلِج ۱۶۲
آمُله ۱۶۲
آمو ۵۴۱۳
آموختن ۵۰۱، ۵۰۳، ۵۰۴، ۲۸۳۱، ۳۸۳۴، ۳۹۸۰، ۳۹۸۴، ۷۵۸۲، ۱۰۹۵۷، ۱۰۹۶۴، ۱۰۹۶۵، ۱۱۰۳۹، ۱۱۰۴۵، ۱۱۰۴۶، ۱۱۰۷۳، ۱۱۰۸۷، ۱۱۰۹۱
آموخته ۵۰۵، ۲۷۳۶، ۳۹۸۵، ۶۷۴۱، ۱۰۹۶۶، ۱۱۰۴۷، ۱۱۰۹۲
آموزش ۵۰۶، ۳۹۸۱، ۱۱۰۴۱، ۱۱۲۸۷
آموزش‌یافته ۱۱۰۹۲
آموزگار ۵۵۰۷، ۵۵۰۸
آموزنده ۱۱۰۴۱
آمونیاک ۶۱۵۵
آمیختگی ۱۶۱، ۷۸۲۰، ۱۰۴۴۴
آمیختن ۲۳۸، ۷۸۲۱، ۷۸۴۴، ۷۸۴۹، ۸۰۷۲، ۱۰۱۳۴، ۱۰۱۹۰، ۱۰۱۹۱
آمیخته ۱۸۲، ۲۳۸، ۷۸۴۶، ۷۸۴۷، ۷۸۴۸، ۷۸۵۱، ۱۰۱۹۲، ۱۰۴۲۷، ۱۰۴۲۹
آمیزش ۷۸۲۰، ۷۸۲۲، ۱۰۱۸۹، ۱۰۴۴۶
آمیزه ۷۸۴۶، ۷۸۴۷
آمیغ ۱۶۱
آمین ۹۲۴
آن ۷۶۶، ۸۷۲، ۱۷۹۳، ۱۸۴۵، ۱۹۰۶، ۱۹۰۷، ۲۰۴۹، ۲۰۵۲، ۲۰۷۲، ۳۳۳۶، ۳۳۳۹، ۴۰۳۹، ۴۰۴۱، ۴۲۹۰، ۴۳۸۱، ۴۳۸۲، ۴۵۶۲، ۹۱۴۵، ۹۳۳۷، ۹۳۳۹، ۹۳۸۲، ۹۴۶۹، ۹۷۶۴، ۹۷۷۰، ۹۸۲۶، ۹۸۲۷، ۱۰۱۱۵، ۱۰۱۱۶، ۱۰۲۵۵، ۱۰۲۷۸، ۱۰۳۲۴، ۱۰۴۱۷، ۱۰۵۵۸، ۱۰۵۹۴، ۱۰۵۹۵، ۱۰۶۸۵، ۱۰۷۳۴، ۱۰۷۳۶، ۱۰۷۳۷، ۱۰۸۲۷، ۱۰۸۶۵، ۱۱۲۹۳، ۱۱۲۹۵، ۱۱۲۹۶، ۱۱۲۹۸، ۱۱۲۹۹، ۱۱۳۴۸
آن(نام خانواده‌یی سغدی) ۱۸۳
آنجا ۱۱۸۳، ۱۸۶۱، ۱۸۶۹، ۱۹۳۴، ۱۹۴۸، ۱۹۵۲، ۲۰۲۹، ۵۰۴۳، ۵۰۴۴، ۵۲۸۸، ۵۳۰۲، ۷۴۱۹، ۹۵۵۸، ۹۶۴۲، ۹۶۸۰، ۹۹۷۲، ۹۹۷۳، ۱۰۱۲۶، ۱۰۱۵۰، ۱۰۳۶۷
آنجاکه ۸۵۲، ۴۹۹۷
آن‌چنان ۱۹۰۹، ۱۹۱۲، ۳۱۳۵، ۵۲۶۶، ۵۵۹۹، ۹۷۸۶، ۹۸۲۸، ۹۸۲۹، ۱۰۰۹۶، ۱۰۱۰۱، ۱۰۱۰۵
آن‌چنان‌که ۹۸۱۹
آنچه‌که ۶۲۶
آن را ۱۸۴۵، ۲۰۳۰، ۹۷۶۴، ۱۰۲۵۵، ۱۱۲۹۷
آن‌سو ۱۸۷۰
آن‌طرف ۱۸۷۰، ۱۹۴۸، ۱۹۵۲، ۲۰۲۹
آن‌طرفِ ۱۹۳۵، ۹۶۳۰
آن‌طور ۹۸۱۹، ۹۸۲۸، ۹۸۲۹
آن‌طورکه ۹۸۳۱
آن‌قدر ۱۹۰۹، ۳۲۱۶، ۳۲۳۱، ۹۷۷۱، ۹۷۷۲، ۹۷۷۶، ۹۷۷۸، ۹۷۸۰، ۹۷۸۶، ۹۸۰۴، ۹۸۰۸، ۱۰۰۹۶، ۱۰۱۰۵
آن‌که ۸۶۶، ۵۰۸۲، ۵۰۸۴، ۱۱۳۰۳
آنگاه ۸۰۳، ۲۰۷۶، ۶۱۳۵، ۸۵۴۱، ۱۰۳۲۹
آنندا ۱۸۴
آن‌وقت ۱۰۳۵۸
آنها ۸۷۳، ۲۰۵۰، ۵۶۴۸، ۵۶۵۱، ۹۱۵۸، ۹۸۳۶، ۱۰۴۹۹، ۱۰۵۱۱، ۱۰۵۱۲، ۱۰۵۱۴، ۱۰۵۹۴، ۱۰۵۹۸، ۱۱۲۹۵، ۱۱۲۹۹، ۱۱۳۰۰
آنها را ۲۰۵۰، ۵۵۰۰
آواره ۸۴۳۹
آواز ۸۹۳۴، ۱۰۰۹۷، ۱۰۱۰۹، ۱۰۲۵۸، ۱۱۳۴۲، ۱۱۳۵۸
آوازخوان ۱۱۳۶۱
آوازخواندن ۶۴۹۵
آوازدوست ۷۳۵۴
آوازه ۱۱۴۳۹
آوردن ۱۱، ۸۹، ۱۰۱، ۴۷۷، ۲۶۷۱، ۲۷۷۱، ۵۱۶۹، ۶۹۸۳
آورده ۱۰۳
آورده‌شدن ۷
آویختن ۱۳۷، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۹، ۸۴۹، ۵۱۸۴
آویخته ۱۴۷، ۷۷۴۸
آویزان ۱۴۷
آه ۱۸۹۲
آهسته‌رفتن ۶۱۰۱
آه‌کشیدن ۲۰۲۸، ۹۸۸۸
آهن ۸۷۳۷، ۸۹۲۱
آهنگ ۶۱۰۷، ۶۵۱۵، ۶۸۹۴
آهنگر ۸۹۰۰
آهنی ۸۷۳۷، ۸۸۹۲، ۸۸۹۹، ۸۹۰۲
آهنین ۱۶۲۴، ۱۶۲۵، ۱۶۲۶، ۱۶۳۱، ۱۶۶۴، ۸۹۰۲
آهنین منقار ۱۶۲۷
آهو ۲۵۸
آی ۲۱۴۰
آیا ۶۲۴، ۳۳۰۵، ۳۳۰۶، ۴۹۵۴
آینده ۱۴۰۶، ۱۵۷۸، ۵۷۰۸، ۸۳۷۸، ۸۳۸۱
آیین ۶۶۲، ۳۳۱۵، ۳۷۷۶، ۶۴۱۷، ۶۴۵۰
آیینه ۴۱
آیینه‌ی چرخان ۵۶۱۹

ا

ابانج ۱
ابخ ۲۷، ۲۲۴
ابدی ۳۷۵، ۲۱۶۹، ۵۷۹۵، ۶۱۶۲
ابر ۵۶۱۴، ۷۰۰۵، ۷۳۵۸
اَبَرشهر ۴۸۸
ابرو ۲۷۱۰
ابری ۵۶۱۶
ابریشم ۳۱۷۷، ۳۱۷۸، ۸۲۴۰، ۸۲۴۲، ۸۲۶۴، ۸۸۵۴
ابزار ۸
ابله ۴۵۳۴، ۸۷۷۷، ۹۲۱۵، ۱۰۰۷۱
ابلهی ۴۶۵۱، ۸۸۳۲، ۱۰۰۷۰
اپاختر ۶۴۹۳
اتاق ۲۰۲۰، ۲۰۲۳
اتاق بالای قصر ۹۸۷۸
اتاقک ۴۷۳۳
اتّحاد ۱۰۴۴۶
اتّفاق ۱۱۰۱۹، ۱۱۰۲۷
اتّفاق‌افتادن ۶۷۱۰، ۸۰۸۱
اتّفاقی ۶۷۰۵
اتمام ۸۹۱۸
اثر ۱۴۵۴، ۴۸۷۹، ۴۹۵۷، ۶۶۹۲، ۶۶۹۳، ۸۴۷۵، ۸۶۱۸
اثیر ۱۴۸۴، ۲۶۹۸، ۲۸۰۰، ۳۸۶۶، ۳۹۴۰
اثیری ۹۸۹۱
اجاره ۱۵۵۱
اجاره‌بها ۱۵۵۱
اجازه ۱۲۸۲، ۱۹۲۰
اجازه خواستن ۱۹۹
اجازه‌دادن ۹۷۹۲
اجازه‌نامه ۷۲۶۴
اجاق ۱۸۲۴
اجتماع ۱۱۶۸
اجرا ۸۲۶
اجرت ۷۱۴۳، ۷۳۳۴، ۱۱۱۴۵
اجزا ۱۳۴۳
اجنّه ۱۰۹۷۹

آرامش‌یافته ۱۰۴۲۴
آرام‌کردن ۷۸۱۰، ۷۸۱۶، ۷۹۱۹، ۱۰۴۲۱
آرایش ۷۵۱۵، ۷۸۷۵، ۸۳۱۲، ۸۳۱۳، ۸۳۱۵، ۸۳۱۶
آرد ۱۴۷۹، ۱۴۹۸، ۱۵۰۸
آرزو ۱۳، ۱۸، ۸۰، ۸۸، ۹۰، ۹۱، ۴۹۵، ۳۳۴۳، ۴۶۴۰، ۷۳۰۶، ۸۶۱۵، ۸۶۱۶، ۸۶۲۶، ۸۶۷۳، ۸۶۷۶، ۱۰۸۹۸
آرزوبخش ۳۲۲۸
آرزوداشتن ۸۶۲۷، ۸۶۷۵
آرزوشده ۷۱۴۱
آرزوکردن ۸۶۱۲، ۸۶۷۷، ۱۰۷۲۷، ۱۰۸۵۵
آرزومند ۱۹، ۴۶۴۳
آرُغدَه ۲۴۶، ۱۵۱۷
آرمیدن ۱۱۲۱، ۱۷۶۹، ۶۲۸۳
آرنج ۲۳۹، ۱۵۲۷
آرواره ۱۱۳۶۵
آریغ ۸۶۲۸
آز ۲۴۶، ۲۴۷، ۳۹۰، ۴۱۷، ۴۲۹، ۴۲۴۶
آزاد ۴۳۶۰، ۴۴۹۰، ۱۰۷۱۶، ۱۰۸۳۲
آزادشدن ۱۰۰۱۹
آزادکردن ۲۳۳۷، ۹۹۹۴، ۹۹۹۶، ۱۰۱۱۰
آزادکننده ۴۴۹۳
آزادگان ۲۲۸۷
آزادی ۲۳۴۳، ۴۴۸۸، ۶۳۹۱، ۹۹۹۵، ۹۹۹۷
آزادی از یوغ ۲۷۲۳
آزار ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۳، ۲۳۳۵، ۳۴۸۱، ۳۵۲۰، ۵۸۱۱، ۶۶۳۷، ۷۵۷۰، ۸۱۲۷، ۹۶۲۷، ۱۰۳۲۷
آزاردادن ۳۴۸۲، ۳۷۱۹، ۸۱۰۱
آزاررسان ۴۲۲
آزارکردن ۴۴۳
آزارنده ۳۵۲۲
آزبردن ۴۲۹
آزردن ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۴۳، ۴۴۴، ۳۵۲۱، ۵۲۷۶، ۸۱۳۱
آزرده ۳۹۶
آزرده‌شدن ۴۴۴
آزرم ۴۲۱
آزمایش ۷۱۵۵، ۱۰۸۵۶، ۱۱۳۰۵، ۱۱۳۱۱
آزمایش‌کردن ۶۸۴۹، ۱۰۸۵۴، ۱۱۳۱۰
آزمایشگر ۱۰۸۶۱
آزمایشی ۱۱۳۱۱
آزمند ۴۱۴، ۴۱۶، ۴۱۸، ۴۳۹، ۱۴۴۶
آزمندبودن ۲۴۸
آزمندی ۱۵۱۷
آزمودن ۹۵۸۱، ۱۱۳۰۶
آزموده ۳۳۲۰
آزیدن ۹۳۶۳
آسان ۴۴۸۳، ۱۰۸۲۸
آسان‌تر ۴۴۸۴
آسانی ۱۰۸۲۹
آستان ۶۸۳۸
آسَغدَه ۲۵۳
آسُغده ۲۷۴
آسمان ۱۵۸۶، ۸۸۱۳، ۸۸۱۵
آسمان‌روز ۱۵۸۸، ۸۸۱۶
آسمان‌گونه ۱۵۸۷
آسمانی ۱۵۸۷، ۳۸۰۳، ۳۸۰۹، ۸۸۱۴
آسودگی ۱۹۲۹، ۱۰۱۴۶، ۱۰۱۴۷
آسودن ۱۷۶۹
آسوده ۹۵۷، ۱۹۳۱، ۱۹۳۶، ۲۱۹۴، ۷۸۱۷، ۷۹۱۸
آسوده از غم ۵۷۳۰
آسوده‌بودن ۱۹۳۸
آسوده‌خاطر ۱۰۱۴۴
آسوده‌شدن ۵۵۰۱
آسورا ۹۰۷۳
آسورستان ۹۰۷۴
آسیاب ۱۴۲۴، ۴۴۶۳
آسیای میانه ۱۰۸۰۳
آسیب ۴۲۰، ۴۲۱، ۱۰۳۴، ۲۳۳۵، ۳۵۲۰، ۴۲۸۸، ۴۵۲۴، ۴۵۴۴، ۷۰۸۸، ۷۰۹۲، ۷۵۷۰، ۸۶۵۱، ۹۸۹۲، ۱۰۰۴۹، ۱۰۳۲۷
آسیب‌دیده ۲۰۴۴، ۱۰۳۲۸
آسیب‌رسان ۳۵۲۲، ۷۰۹۴
آسیب‌رساندن ۱۵۶۱، ۳۵۲۱، ۷۱۱۶، ۷۵۷۰، ۱۰۰۶۷
آسیب‌گر ۴۲۲
آسیمه ۱۷۲۹، ۹۱۲۴
آش ۲۸۶، ۱۵۰۰
آشامنده ۳۲۶۴
آشامیدن ۲۷۹، ۳۲۶۲، ۶۶۹۰، ۷۴۸۲، ۹۱۵۱
آشامیدنی ۳۲۶۵، ۳۲۶۷، ۳۲۷۷، ۳۲۷۸
آشفتگی ۸۰۳۱
آشفتن ۳۶۰، ۳۶۵
آشفته ۳۲۹، ۳۶۱، ۸۰۸۹، ۸۹۷۴
آشفته‌حال ۷۱۱۹
آشکار ۹۸۶، ۱۰۰۷، ۱۰۶۳، ۳۲۷۴، ۶۷۶۶، ۶۷۸۱، ۶۷۸۴، ۸۷۵۹، ۱۰۴۰۱، ۱۰۴۰۳
آشکارتر ۱۰۴۰۴
آشکارشدن ۱۲۷۵، ۶۴۴۰، ۶۷۶۵، ۶۷۸۲، ۱۰۰۴۰
آشکارکردن ۱۲۶۷، ۲۳۱۵، ۶۴۳۵، ۶۸۶۵
آشنا ۲۳۳۹، ۴۴۷۸، ۴۴۷۹
آشنا به مبارزه ۲۰۷۸
آشنایی ۱۴۱۳
آشوب ۳۸۷، ۶۵۸۰، ۸۰۳۱
آشوب‌کردن ۳۶۴
آشوب‌گری ۳۶۷
آشوری ۵۵، ۹۰۷۵
آغاز ۸۷، ۶۸۹
آغازکردن ۶۹۰، ۷۲۸، ۷۴۰، ۲۶۸۵، ۳۸۸۷، ۵۱۷۲
آغازیدن ۸۶، ۹۷، ۳۸۶۴، ۷۱۱۷
آغازین ۶۹۱
آغام ۶۸۷، ۶۹۳
آغُل ۷۸
آغوش ۵۰۵۷
آفتاب ۴۴۱۷، ۴۵۰۲
آفریدگار ۳۴۰۲، ۸۷۳۳، ۸۷۴۳
آفریدن ۸۷۴۱، ۸۷۴۴، ۹۱۱۷
آفریده ۶۹، ۴۹۷، ۸۷۳۴، ۸۷۴۵
آفرین ۲۴، ۷۰، ۲۲۰، ۲۲۱، ۶۷۴، ۶۷۵
آفرینش ۳۳۹۲، ۳۴۰۴، ۸۷۳۶، ۸۷۴۲، ۸۷۴۶
آفرین‌کردن ۲۰، ۲۵، ۶۷، ۶۷۰، ۶۷۱
آفرین‌گو ۲۵
آفریننده ۸۷۴۳
آقا ۵۲۷، ۴۰۰۷
آکَج ۸۳۷
آکَژ ۸۳۷
آکندن ۱۴۱
آگاه ۲۳۳۹، ۲۷۷۶، ۳۹۲۵، ۴۲۱۰، ۴۲۲۶، ۵۱۹۶، ۷۲۴۲، ۷۵۸۴، ۷۶۱۶، ۷۶۷۴، ۱۱۱۵۱، ۱۱۱۵۲
آگاهانه ۴۲۱۲، ۴۲۲۵، ۵۱۹۶
آگاه‌تر ۴۲۱۳، ۴۲۲۰
آگاه‌شدن ۲۹۶۲، ۷۹۹۵
آگاه‌کردن ۱۳۴۷، ۲۲۸۴، ۵۴۰۶، ۶۱۱۷، ۶۳۸۵، ۷۹۷۸
آگاهی ۲۳۲۱، ۲۳۲۲، ۲۷۷۹، ۲۷۸۰، ۴۲۰۹، ۴۲۱۶، ۴۲۱۹، ۴۲۲۵، ۴۲۳۳، ۸۱۰۷
آگهی ۴۳۸۴
آلت ۳۶۴۷
آلت شکنجه ۵۰۱۱، ۶۶۸۱، ۷۹۲۱، ۷۹۴۵
آلت کشیدن ۲، ۱۳۹، ۲۱۰۳
آلت موسیقی ۳۲۰۶، ۳۲۰۷، ۱۱۳۳۱
آلودگی ۱۶۱، ۱۸۰، ۷۲۵، ۹۲۲، ۸۸۹۱
آلوده ۱۱۱، ۱۸۲، ۸۰۱۰
آلوده به مدفوع ۲۴۸۳، ۴۳۶۴
آلوده‌کردن ۸۱
آماده ۱۵۶، ۱۶۰، ۸۷۷، ۸۸۲، ۱۰۸۲، ۱۰۸۳، ۱۰۸۴، ۶۶۸۳، ۶۶۸۶، ۶۸۵۹، ۷۲۲۶،

واژه‌یاب فارسی

این واژه‌یاب طبعاً با واژه‌یاب‌های مرسوم در کتاب‌های مرجع تفاوت دارد، زیرا بسیاری از مدخل‌های سغدی، معادلِ دقیقِ فارسی ندارند و عباراتی برای توضیح معنای آنها به‌کار رفته است.

برای تسهیل دست‌یابی به این گونه مدخل‌های سغدی، از کلمه(ها)ی کلیدیِ عبارتِ توضیحیِ فارسیِ آنها کمک گرفته‌ییم. مثلاً در مدخل ۶ که عبارت توضیحیِ آن «نام بدترین دوزخ» است، شماره‌ی «۶» به شماره‌های جلوِ کلمه‌ی «دوزخ» در واژه‌یاب اضافه شده‌است. به همین روش، مدخل‌های ۴۷۷۶ («نوعی چسب») و ۴۸۱۶ («نام نوعی بیماری») به‌ترتیب ذیل «چسب» و «بیماری» نیز فهرست شده‌اند.

آ

آب ۱۹۰، ۴۵۰، ۱۲۴۷
آب‌آورده ۲۰۶
آباد ۱۹۲، ۱۲۴۹، ۲۳۰۲، ۲۶۷۷
آبان ۱، ۱۹۵، ۱۹۸
آبان‌روز ۲۷، ۲۲۴
آبانی ۱۹۶، ۱۹۷
آب جاری ۲۸۴
آبجو ۴۶۰۶، ۱۱۵۰۳
آب حیات ۶۱۵۶
آب‌دادن ۷۰۰۲
آب دهان ۴۵۵۷، ۸۶۵۳، ۱۰۸۷۹
آب دهان انداختن ۴۲۹۴
آب‌ریز ۷۹۲۵
آبزن ۱۰۵۸۰
آبزی ۲۲۶، ۱۴۰۱
آب‌سان ۲۱۴
آبستن ۲۷۶۷، ۴۱۸۴
آبشار ۲۸۴
آب‌شدن ۱۰۵۳۳، ۱۰۵۳۶
آب‌کردن ۱۰۵۳۸
آبگیر ۳۰۸، ۳۳۰، ۵۰۲۴
آبگینه ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲
آب‌مانند ۲۱۴
آبی ۲۰۵، ۲۰۷، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۲۶، ۱۴۰۱
آتش ۲۹۰، ۱۸۲۵، ۱۸۲۸، ۹۰۲۲
آتشِ بلعنده ۲۹۹، ۱۸۲۸
آتش‌زدن ۴۹۸
آتش‌سوزی ۲۹۷، ۱۸۲۶
آتشِ فروزان ۳۰۰
آتش‌گرفتن ۷۰۹۹، ۷۱۰۰
آتش‌نشاندن ۲۹۳
آتشی ۲۹۵
آتشین ۱۸۲۹، ۱۸۳۰، ۳۵۳۱
آتشین‌دم ۱۱۰۴۲
آثار ۶۴۶۵
آجیدن ۹۳۶۳
آخر ۲۱۴۱، ۲۱۷۳، ۷۲۵۶
آخری ۳۵۲، ۲۱۴۳، ۷۴۹۴، ۷۵۳۲
آخرین ۷۰۶۳
آخور ۱۱۳، ۲۱۳۰
آخورسالار ۱۱۶
آدم ۶۲۹، ۶۴۸
آدم (بشر نخستین) ۳۷
آدمکش ۵۴۷۲، ۸۰۱۷
آدمیزاد ۵۴۷۳
آدینه ۶۰
آذر ۲۹۰
آذرخش ۱۶۳۵، ۸۴۷۸، ۸۹۰۶، ۱۰۳۳۱، ۱۰۳۴۴، ۱۰۳۶۸، ۱۰۵۲۸
آذرروز ۱۵۰۰
آذرین ۲۹۵
آذوقه ۶۳۴، ۲۲۹۹، ۶۷۶۴، ۷۴۷۱، ۷۴۷۵، ۸۵۶۰، ۱۱۶۰۷
آراستن ۱۳۹۷، ۷۸۶۳، ۷۸۶۷، ۷۸۹۱، ۸۲۹۹، ۸۳۰۸، ۸۳۱۱، ۱۰۳۴۵
آراسته ۱۳۱۹، ۱۳۹۸، ۶۴۳۹، ۷۸۷۰، ۷۸۷۱، ۷۸۹۰، ۷۸۹۴، ۸۳۰۹، ۸۳۶۴
آراسته‌تر ۷۸۹۲
آرام ۹۵۳، ۹۵۷، ۱۹۳۱، ۱۹۳۶، ۱۹۳۷، ۱۹۴۱، ۲۱۹۴، ۲۷۷۳، ۲۷۸۲، ۵۳۷۰، ۶۵۷۱، ۱۰۱۴۴، ۱۰۱۷۹، ۱۰۴۲۲، ۱۰۴۲۴
آرام‌تر ۶۵۹۲
آرام‌ترین ۱۹۴۰، ۶۵۷۸، ۷۸۱۳، ۷۹۱۶، ۹۶۹۹، ۱۰۱۴۶، ۱۰۱۴۷، ۱۰۱۶۲، ۱۰۱۶۴، ۱۰۴۲۵، ۱۰۴۳۳، ۱۰۴۳۴، ۱۰۸
آرامش ۹۵۱، ۱۹۲۹، ۱۹۴۰، ۶۵۷۸، ۷۸۱۳، ۷۹۱۶، ۹۶۹۹، ۱۰۱۴۶، ۱۰۱۴۷، ۱۰۱۶۲، ۱۰۱۶۴، ۱۰۴۲۵، ۱۰۴۳۳، ۱۰۴۳۴، ۱۰۴۴۸
آرامش‌بخش ۱۰۲۹۳
آرام‌شدن ۱۹۳۸، ۱۹۳۹، ۷۸۱۵، ۷۸۱۶، ۹۸۵۶، ۱۰۴۲۳
آرام‌شده ۷۸۱۷

را با کیفیّت یک واکه‌ی منفرد حفظ کرده و سه نوع واج گونه با رنگ r از آن منشعب شده است: [$ə^r$]، [i^r] و [u^r]. به نظر می‌رسد که واکه‌ی /r/ پیش از خوشه‌های همخوانی /nt/nd، /nč/nǰ، /nk/ng، βd، γd و xs محفوظ می‌ماند و در غیر این صورت تبدیل به واکه‌ی نیم‌بازِ کوتاهِ [ə] می‌شود، که در بسیاری موارد محتوم به افتادن است.[۳۸]

۱۳. علاوه بر همخوان‌های خیشومی m و n، سغدی یک واکه‌ی خیشومی‌شده نیز دارد که در سبک و سنگین‌شدن ستاک‌های اسمی و فعلی تأثیر می‌گذارد، و سیمز ویلیامز آن را یک واج کامل می‌داند و گاه با نویسه‌ی ṁ (در مورد متون مسیحی) آوانویسی می‌کند.[۳۹] این واکه معمولاً پیش از سایشی‌ها و انفجاری‌ها می‌آید.

۱۴. افزون بر واکه‌های ساده، چند مورد از واکه‌های مرکّب نیز به‌صورت āi، āu، ōi (یا ö) وجود دارد.

مثال‌ها: - /ēs/ > /āis/ (آمدن)، /āuxānē، āwxānē/ (هم‌خانه)، /xutāut/ (شاهان، خدایان)، /xōir/، /xör/ (خورشید، هور).

همخوان‌های سغدی

دستگاه همخوان‌های سغدی (ر.ک. جدول ۱، مقدّمه‌ی انگلیسی) تشکیل می‌شود از:

سه واج انفجاری بی‌واک /p/، /t/، /k/ و واج گونه‌های واک‌دار آنها [b]، [d]، [g].

یک واج انفجاری ـ سایشی /č/ و دو یا سه واج گونه‌ی آن [j]، [ts] و ʔ[dz].

پنج واج سایشی بی‌واک /f/، /θ/، /s/، /š/ و /x/. (s و š از نوع صفیری هستند).

پنج واج سایشی واک‌دار /β/، /δ/، /z/، /ž/ و /γ/. (z و ž از نوع صفیری هستند).

دو واج خیشومی /m/، /n/.

سه واج روان و غلتان (نیم‌واکه‌ی) /w/، /r/، /y/.

از دیدگاه زبان‌شناسی تاریخی، یکی از ویژگی‌های زبان سغدی که آن را از زبان‌های دیگرِ ایرانی میانه متمایز می‌کند، ابقاء همخوان‌های انفجاری و انفجاری‌ـسایشیِ بی‌واکِ باستانی است. سغدی این همخوان‌ها را در هر موضع، حتّی بعد از واکه، نگه می‌دارد در حالی که این روال محافظه‌کارانه در زبان‌های دیگر صادق نیست. یکی دیگر از مشخّصه‌های سغدی تغییر انفجاری‌های واک‌دار به سایشیِ واک‌دار است ــ تغییری که در هر موضع، حتّی در آغاز واژه، انجام می‌گیرد. این دگرگونی یا تغییر واجی در همه‌ی زبان‌های ایرانی میانه‌ی شرقی تقریباً مشترک است. به‌دنبال این دو پدیده، انفجاری‌های واک‌دار باستانی فقط به‌صورت واج گونه‌ی انفجاری‌های بی‌واکِ هم‌مخرجِ خود ظاهر می‌شوند، و وقوع آنها بعد از واج‌های خیشومی هم‌مخرج، یا در جزء دوّم بعضی از خوشه‌های همخوانی نشان داده می‌شود، و خطّ مانوی تنها خطّی است که این گونه‌ها را نشان می‌دهد. امّا موارد استثنایی زیاد به چشم می‌خورد. مثلاً در خطّ مانوی، ترکیباتی به‌صورت zp، zt، jt، βt و γt نوشته شده که بنابر قاعده‌ی تغییر واجی، باید نمایشگر خوشه‌های همخوانی /zb/، /žb/، /zd/، /βd/ و /γd/ باشند. از آنجا که واک‌دارشدن این خوشه‌های همخوانی، به‌ویژه تغییر /ft/ به /βd/، و /xt/ به /γd/ تغییر آوایی مشترک بیشتر زبان‌های ایرانی شرقی است، وخطّ مانوی باوجود داشتن نویسه‌ی d (دال) این ترکیبات را با t (طیـن) می‌نویسد. فرض بر این است که d در این ترکیبات کاملاً واک‌دار نبوده و شاید به‌صورتِ انفجاریِ واک‌رفته باشد.

زبان سغدی سایشی‌های بی‌واک باستانی را حفظ می‌کند و در نتیجه‌ی تغییرِ واجیِ انفجاری‌های واک‌دار به سایشی، دستگاه کاملی از سایشی‌های واک‌دار و بی‌واک دارد. واج /h/ باستانی در سغدی حذف یا تبدیل به /x/ می‌شود، و گاه در واژه‌های دخیل از زبان‌های دیگر مشاهده می‌شود. واج l سغدی بحث‌انگیز است: احتمالاً واج گونه‌یی از /r/ در بعضی از گویش‌های سغدی به‌صورت [l] وجود داشته که در آثار مکتوب سغدی تأثیر آن به‌ندرت مشاهده می‌شود، امّا در واژه‌های دخیل فارسی از سغدی، مثلِ مُل (شراب)، پالیک (کفش چوبی)، الفختن (اندوختن)، نال (نی)، پل (پاشنه) وغیره، که به‌احتمال از یکی از گویش‌های حدود بدخشان (بلخشان) وام گرفته شده‌اند، ردّ پای l سغدی دیده می‌شود.

دو تغییر آوایی مهمّ دیگر در زبان سغدی که اثر آن در خطّ متون قدیم‌تر به‌شکل املای تاریخی مشهود است، تغییر خوشه‌های همخوانی δr به ž و θr به š است. مثال‌های /žaγmă/ (دروغ)، که به‌صورت‌های ʾzγm و δrγmh می‌آید، و /šĕ/ (سه)، که به‌صورت‌های δry و šy نوشته می‌شود، گواه این تحوّلند.

در ترکیبات همخوان‌های سغدی، موارد بسیاری از قلب، ابدال، کامی‌شدن و حذف به چشم می‌خورد. حذفِ همخوان پایانه‌های باستانی در تغییرشکل واکه‌های ماقبل‌بدون تأثیر نبوده است، چنان‌که حذف h- و m- در پایانه‌های صرفی فاعلی و مفعول صریح اسم که /ah/- را تبدیل به /i/ و /am/- را تبدیل به /u/ کرده است.

انفجاری‌های بی‌واک باستانی در همه جا حفظ شده‌اند، مگر در مورد /k/ در اسم‌ها و صفت‌هایی که به aka-* باستانی ختم می‌شوند. گونه‌های املایی این پسوند، که گاه با k(')- و گاه با y(')- نوشته می شود، تبدیل آن را به نوعی واکه‌ی /e/ یا /ē/ تأیید می‌کند. درباره‌ی کمیّت این واکه نظریه‌های مختلفی داده شده است و آخرین نظر از سیمزویلیامز، یکی از نخستین فرضیّه‌ها را که از طرف تِدِسکو ارائه شد و آن را ē بازمانده از akah- باستانی می‌داند تأیید می‌کند. برخلاف این نظر، گرشویچ آن را با تحوّل پسوند aka- باستانی به ag- فارسی میانه و e- فارسی گفتاری امروزی مقایسه می‌کند و آن را واکه‌ی کوتاه می‌داند.[۴۰]

۳۸- گرشویچ، GMS، ۱۹۵۴، ص ۱۳۷.
۳۹- CLI، ۱۹۸۹، ص ۱۸۱.
۴۰- CLI، ۱۹۸۹، ص ۱۸۰.

جدول ۵ـ حرف‌نوشت و آوانوشت خطوط سغدی

معادل فارسی	نام آرامی Semitic Name	خطّ سغدی S و B Sogdian Script		خطّ مانوی M Manichean Script		خطّ سریانی C Syriac Script	
		< >	/ /	< >	/ /	< >	/ /
الف	aleph	ʾ	a، ā، [ə، i]	ʾ	a، ā، [ə، i]	ʾ	a، ā، [e، i]
ب	beth	β	f ،β	b	[b]	b	[b]، β
		β̰	f	b̰ ؛β	β		
جیم	gimel	γ	x ،γ	g	[g]	g	[g]، γ
				γ	γ		
دال	daleth	D	–	d	[d]	d	δ
هـ	he	h	–ă ،–	h̲	–	h	h
واو	vau	w	ŏ ،ŭ ،w	w	ŏ ،ŭ ،w	w	ŏ ،ŭ ،w
ز	zain	z	ž ،z	z	z	z	z
		ẓ ؛ẓ	ž	j	[j]، ž	ž	[j]، ž
ح	cheth	x	[h]، x	h	h ،x	h	ʕh
طین	teth	ṭ	–	ṭ	[d]، ṭ	ṭ ؛t	[d]، ṭ
ی	jod	y	ĕ ،ĭ ،y	y	ĕ ،ĭ ،y	y	ĕ ،ĭ ،y
کاف	caph	k	[g]، k	k	k	x	x
				k̇ ؛x	x	k	k
لام	lamed	δ	l ،θ ،δ	δ	θ ،δ	l	θ ،δ
		L	l	l	l		
میم	mem	m	m	m	m	m	m
نون	nun	n	[ṁ]، n	n	[ṁ]، n	n	[ṁ]، n
سین	samech	s	s	s	s	s	s
عین	ain	ʿ	–	ʿ	[ə]، [i]	γ	γ
پ	pe	p	f، [b] ،p	p	[b] ،p	p	[b] ،p
		p̈	f	f	f	f	f
صاد	tzaddi	c	[j]، č	c	[ts]، č	c	[ts]، [j]، č
				j	[j]		
قاف	koph	q	–	q	k	q	[g]، k
ر	resh	r	l ،ɾ ،r	r	ɾ ،r	r	ɾ ،r
شین	schin	š	š	š	š	š	š
ت	tau	t	[d]، t	t	[d]، t	θ	θ
						t	[d]، t

اقتباس از SW, *CLI*, 1989, p. 179.

که با نویسه‌ی واو (*w*) یا الف و واو (*ʾw*) نمایش داده می‌شوند. تمایز کمّی آنها را می‌توان با موازین زبان‌شناسی تاریخی و قانون توازن تعیین کرد. همچنین برای تمیز کیفی */u/* از */ō/*، می‌توان از نظام نقطه‌گذاری متون مسیحی بهره جست.

مثال‌های */ū/* در موضع آغازی کمیاب است. در موضع میانی: */βūm/* (سرزمین، مرزوبوم) و */mūš/* (موش)، که به‌صورت *βwm* و *mwš* نوشته می‌شود. به هرحال تشخیص */ū/* و */u/* در آخر واژه دشوار است و احتمال پیدایش واج‌گونه‌ی [*ü*] نیز در فرایند کامی‌شدن وجود دارد، مثل [*üžba*](وحشت).[۳۶]

مثال‌های */u/* کوتاه: */uβyu/* (هر دو)، */kuti/* (سگ)، *mu* (این را)، که به‌صورت *wβyw*، *kwty* و *mw* نوشته می‌شوند.

۱۱. واج گونه‌ی [ə] که در خطّ سغدی با نویسه‌ی *الف* (ʾ) در آغاز واژه و پیش از همخوان می‌آید، اغلب نمایش واکه‌ی کوتاهی است که می‌تواند بازمانده‌ی هر واکه‌ی کوتاه باستانی مانند */a/*، */i/* و به‌ندرت */u/* (و در وضع میانی *r*)، و حتّی نشانگر یک واکه‌ی غیر اصیل باشد. این واج‌گونه‌ی به‌اصطلاح نامشخّص را پژوهشگران سغدی با [ə] نمایش می‌دهند و به نظر می رسد واکه‌ی متوسّط نیم‌باز (نیم‌گسترده) باشد. از طرف دیگر، در خطّ مانوی دو نویسه‌ی عین (ʿ) و *الف* (ʾ) گاه به‌جای هم نوشته می شوند، امّا عین اگر در آغاز واژه پیش از *γ* و خوشه‌های همخوانی *sp* و *st* بیاید، معمولاً معرّف */ĭ/* یا یک واکه‌ی پیشین نیم‌بسته است. از این رو، یکی از محقّقان واج‌گونه‌ی دیگری که بسنه‌تر از [ə] باشد نیز ــ با نمایش [*ĭ*] ــ برای زبان سغدی فرض کرده است.[۳۷]

۱۲. زبان سغدی شاید تنها زبان ایرانی میانه باشد که واکه‌ی باستانی */r/*

۳۶ـ سیمز ویلیامز، *CLI*، ۱۹۸۹. ص ۱۸۱.

۳۷ـ برای سهولت چاپ، در بخش اصلی این فرهنگ فقط از ə در آوانوشت استفاده شده است.

الف) مقابله‌ی واژه‌های سغدی با واژه‌های هم‌آوا و هم‌معنا در یک زبان باستانی مادر (اوستایی، فارسی باستان) یا یک زبان دوره‌ی میانه‌ی خواهر (مثل ختنی، خوارزمی، بلخی) و حتّی گاه با یک زبان خویشاوند دوریا نزدیک (مثل پارتی، فارسی میانه، آسی و غیره) یا یک گویش خویشاوند نزدیک و بازمانده از سغدی (مثل یغنابی)، می تواند تا حدودی وضع کمّی و کیفی واکه‌ها را آشکار کند. البتّه برای رسیدن به این هدف، وجود واژه‌های همریشه در موارد یادشده ضروری است. در صورتی که این واژه‌ها مشمول تحوّلات واجی دیگری شده باشد، نمی‌تواند در مقابله به کار آید.

ب) مقایسه‌ی واژه‌های مشترک در سه گونه خطّ مختلف زبان سغدی براساس املاهای متفاوت این واژه‌ها در هر خط و همچنین مقایسه‌ی گونه‌های املایی مختلف در یک نمونه‌ی خطّی.

ج) قانون کمّی یا توازن واکه‌ها (هموزنی مصوّت‌ها) که بر صرف فعل و اسم و گاه بر ترکیبات اشتقاقی آن حکمرواست و بلندی و کوتاهی واکه‌ها را، لااقل در سطح یک یا دوهجایی و بعضی از چندهجایی‌های با تقطیع مشخّص، متمایز می کند.

د) علامات الحاقی متون سغدی مسیحی که بر خطّ سریانی نوشته شده، برای نمایش کیفی بعضی از واکه‌ها که از نظر نحوه‌ی تولید و جایگاه تولید به هم نزدیکند. باید یادآور شد که این تحلیل نسبی است و قاطعیّت کلّی ندارد. از طرف دیگر، در زبان سغدی مواردی از گونه‌های آزاد وجود دارد که یک واژه را با دو واکه‌ی مختلف بدون تمایز معنایی (مثل *راه* و *ره*، *ماه* و *مه* در فارسی) نشان می‌دهند. این موارد را در تشخیص واکه‌ها نمی‌توان نادیده گرفت.

در مقدّمه‌ی انگلیسی، صفحه‌ی xxx نمودار واکه‌های سغدی با توجّه به جایگاه تولید آنها آمده است. در ذیل، ویژگی‌های واکه‌ها به‌اختصار بیان می‌شود:

۱. /a/ واکه‌ی پیشین، باز و کوتاه که در آغاز و پایان واژه با نویسه‌ی *الف* (ʾ) می‌آید و در وسط واژه نشانه‌یی ندارد.

مثال: /asp/ (اسب)، /δast/ (دست) و /βara/ (بَـبَـر)، که به‌ترتیب ʾsp، ʾδst و ʾβr نوشته می‌شوند. یادآوری می‌شود که *الف* (ʾ) در آغاز واژه، به‌استثنای موضع پیش از *m*، *n* و *r*، بیشتر بازتاب واج گونه‌ی [ə] است[۳۴]. *الف* پیش از *w* واکه‌های /ō/ و /ū/، و پیش از *y* واکه‌های /ī/ و /ē/ را بیان می کند.

۲. /ā/ واکه‌ی پسین، باز، نیم‌گرد و بلند. تشخیص آن در آغاز واژه آسان است، چه خطّ سغدی همیشه، وخطّ مانوی در بیشتر موارد، آن را با نشانه‌ی *الف* مضاعف (ʾʾ) نمایش می‌دهد و خطّ سریانی متون مسیحی با یک *الف*. در موضع میانی و پایانی، به‌ویژه در خطّ مانوی و مسیحی، *الف* (ʾ) معرّف واج /ā/ است.

مثال: /āb/ (آب)؛ /māt/ (مادر) و /xānā/ (خانه) که ʾʾp، ʾmt و ʾxnʾ نوشته می‌شوند.

۳و۴. /ē/ واکه‌ی پیشین، نیم‌باز، نیم گسترده و بلند، و همتای کوتاه آن /e/، که با نویسه‌ی *y* یا ترکیب ʾy، ودر ابتدای واژه گاه با ʾʾy (و در خطّ مانوی گاه با ʾy) نمایش داده می‌شود. در صورت نبود موازین تاریخی، برای تشخیصِ ماهیّتِ کمّیِ این دو واکه باید از قانون توازن واکه‌های ستاک و پایانه و مقایسه‌ی خطوط کمک گرفت. برای پی‌بردن به تمایز آنها با /ī/ نیز می‌توان از نظام نقطه‌گذاری متون مسیحی بهره جست که گاه /ē/ و /e/ را با گذاشتن دو نقطه‌ی عمودی در زیر نویسه‌ی: (y) (یا حتّی در زیر همخوان پیش از آن) مشخّص می کند.

مثال: /ēč/ (چیز)، /sēn/ (بالا بُرد)، /zātē/ (پسر) و /xutēn/ (ملکه)، که به‌صورت ʾʾyc، syn، zʾtyʾk و xwtyn نوشته می‌شوند. برای /e/ آغازی مثالی وجود ندارد و /e/ پایانی نیز، که فقط در شناسه‌های صرفی و پسوندهای اشتقاقی ظاهر می شود، مورد بحث محقّقان است. این احتمال نیز هست که *e* کلاً واج کامل نباشد.

۵ و۶. /i/ واکه‌ی پیشین، بسته، گسترده و کوتاه، و همتای بلند آن /ī/، که هر دو با نویسه‌ی ی (y) یا ترکیب *الف* و ی (ʾy) و گاه در خطّ مانوی با ترکیب عین و ی (ʿy) نشان داده می‌شوند و بلندی و کوتاهی آنها را داده‌های زبان‌شناختی و قانون توازن تعیین می کند. برای تمیز /ī/ از /ē/ علاوه بر معیارهای تاریخی می‌توان از علامات الحاقی متون مسیحی سود جست که گاهی /i/ را با نقطه در زیر نویسه‌ی *y* مشخّص می کنند. تمایز بدین طریق است: /ē/=ẏ و /ī/=ẏ.

مثال‌های /i/: /indaku/ (هندی)، /wisp/ (همه) و /asti/ (هست) که به‌صورت ʾyntkʾw، wysp و ʾsty نوشته می‌شوند.

مثال‌های /ī/: /āfrīwan/ (برکت، ستایش) و /əktānī/ (گناه)، که به‌صورت ʾʾfrywn و ʾkrtʾ nyʾ(h) نوشته می‌شوند. مثال در مورد /ī/ آغازی بسیار کم است.

۷ و۸. /ō/ واکه‌ی پسین، نیم باز، نیم‌گرد و بلند، وهمتای کوتاه آن /o/، که با نویسه‌ی واو (w) یا الف و واو (ʾw) نمایش داده می‌شوند. موازین زبان‌شناسی تاریخی و قانون توازن، واکه‌ی بلند /ō/ را در بیشتر موارد در آغاز و میان واژه تأیید می کند.

مثال‌های /ō/: /ōrθ/ (آنجا)، /γōn/ (گونه) و /čānō/ (چون)، که به‌صورت ʾwrθ، γwn و cʾnʾw نوشته می‌شوند. در این مورد نیز برای تمیز /ō/ از /ū/ می‌توان در صورت لزوم از علامات الحاقی و نظام نقطه‌گذاری متون مسیحی بهره گرفت.[۳۵] واکه‌ی کوتاه [o]، که احتمالاً واج گونه است، چند مثال در واژه‌های دخیل دارد، امّا وجود مستقلّ آن به‌صورت واج بحث‌انگیز است: امکان دارد چند مورد کاربرد این واکه با موارد مشکوک /u/ و [ə] مشتبه شوند.

۹ و۱۰. /u/ واکه‌ی پسین، بسته، گرد و کوتاه، و همتای بلند آن /ū/

۳۴ـ در این فرهنگ به‌صورت‌های (a) یا a و (ə) یا ə آوانویسی می‌شود.

۳۵ـ متأسّفانه این علامات در تعداد کمی از واژه‌ها ظاهر می‌شود. در این فرهنگ این نقطه‌گذاری مورد استفاده قرار نگرفته است.

جدول ۴ـ تطبیق خطوط زبان سغدی

حرف‌نوشت	خط سغدی(متون بودایی و غیردینی)	خط مانوی (متون مانوی)	خط سریانی (متون مسیحی)	حرف‌نوشت	خط سغدی(متون بودایی و غیردینی)	خط مانوی (متون مانوی)	خط سریانی (متون مسیحی)
	Sütra (Sogdian)	Manichean	Berliner Soghdische Texte I		Sütra (Sogdian)	Manichean	Berliner Soghdische Texte I
d				l			
b	-			r			-
β			-	m			
g	-			n			
γ				s			
d	-			ʿ	-		-
h,			-	p			
w				f	-		
z				c			
ž	-			j	-		-
h	-		-	q	-		
t	-			č			
y				š			
k				t			-
x	-			ə	-	-	

نمادهایی که در این جدول آمده تنها متوسّط منتخبی را نشان می‌دهد. باید توجّه داشت که در کاربرد نمادهای حرف‌نویسی متأسّفانه روش واحدی وجود ندارد، به‌ویژه درمورد سغدیِ مسیحی.

Dresden, M.J. "Middle Iranian", *Current Trends in Linguistics, Vol. 6.* Paris: Mouton, 1970. p. 54.

واژه و گهگاه نیز با نشانه‌ی دو نقطه‌ی عمودی (:) بالایِ حرفِ آغازی ابتدای واژه متمایز می‌شود. در موارد نادر، واکه‌ی /a/ در آغاز و میان واژه با دو نقطه، یکی در زیر و یکی در بالایِ نویسه نشان داده می‌شود، مثل *ṁn* برای /man/.

دستگاه صوتی

بهترین توصیف آواشناسی (واج‌شناسی) تاریخی سغدی را گرشویچ در دستورِ سغدیِ مانوی (*GMS*، ۱۹۵۴) ارائه کرده است. توضیحات بیشتر زبان‌شناختی را نگارنده در مقدّمه‌ی رساله‌ی خود «*تحلیل نظام فعل* در زبان سغدی» (*AVS*، ۱۹۶۵)، و لیوشیتس-خروموف در فصل واج‌شناسی *کتاب زبان سغدی* (Sogd.Jaz.، ۱۹۸۱) داده‌اند. همچنین سه مقاله‌ی سیمزویلیامز در *JA* (۱۹۸۱)، *RL* (۱۹۸۴) و *CLI* (۱۹۸۹)، و نیز کتاب او دست‌نوشته‌های سغدی مسیحی *C2* (*C2*، ۱۹۸۵) حاوی مطالب مهم و اطّلاعات دقیقی از دستگاه آوایی و واجی سغدی هستند. سیمزویلیامز با مقایسه‌ی خطّ سغدی با خطّ اویغوری و بحث کامل در سه نوع خطّ متون سغدی و ریشه‌یابی هر کدام از نویسه‌ها، به نتایج جالبی رسیده است. از آنجا که سغدی به سه خطّ مختلف نوشته شده، ناچار باید در تحلیل آواشناسی و واج‌شناسی آن ، این واقعیّت را در نظر داشت.

شک نیست که تلفّظ هر واژه از سنّت املاییِ خطّی که بدان نوشته شده متأثّر است؛ و اگر این سنّت‌های املایی را با دقّت بیشتر بررسی کنیم و آن را ابزارِ کمک‌دهنده‌ی تحلیلِ زبان‌شناسیِ تاریخی و تطبیقی قرار دهیم، تصویر صحیح‌تری را از دستگاه آوایی زبان به دست می‌آوریم و به تلفّظ نزدیک‌تر هر واژه می‌رسیم.

در این صورت می‌توان گفت که با وجود پراکندگی جغرافیایی و اختلاف خط و سنّت املایی، متون سغدی در کلّ نمایشگر یک زبان واحدند که با سه نقاب گوناگون خطّی پوشیده شده‌اند. شاید وظیفه‌ی فرهنگ‌نویس این باشد که با پس‌زدن این پرده از چهره‌ی هر واژه و مقایسه‌ی آن با واژه‌ی همانند به نزدیک‌ترین تلفّظ تقریبی دست یابد. ولی نباید فراموش کرد که در این تحلیل نقطه‌های ابهام و پرسش‌های بی‌پاسخ فراوان است. چه بسا پدیده‌ها که از دیده‌ی پژوهنده نهفته، و گفتنی‌ها ناگفته مانَد. دشوارترین موقعیّت هنگامی است که تحلیل زبان‌شناسی تاریخی و تطبیقی با قیاس سنّت‌های املایی تضاد پیدا می‌کند و گاه یکی عکس دیگری را نشان می‌دهد. در این موارد خواننده می‌تواند به آوانوشت واژه‌ی سغدی با تردید بنگرد. به‌ویژه در مورد تقطیع هجایی واژه‌های چندهجایی و تحلیل واکه‌های آن در این وضع، برای یک واژه می‌توان بیش از یک تلفّظ در نظر گرفت.

باید به یاد داشت که سغدی یک زبان خاموش است و تنها بازمانده‌ی آن یکی از گویش‌های دورافتاده‌ی روستایی است. زبان گفتاری روستایی با زبان متون ادبی و فلسفی چه از نظر واژگان و چه سبک انشایی تفاوت بسیار دارد. از سغدی باستان نیز آگاهی چندانی نداریم و ناچار باید از یافته‌های دیگر زبان‌های ایرانی باستان مثل اوستایی و فارسی باستان بهره جوییم.

واکه‌های سغدی

توصیف واکه‌های سغدی بر مبنای اطّلاعات سه خطّ مختلف متون آن بسیار دشوار است، چه برای نمایش ده واکه‌ی سغدی (که بعضی ممکن است نقش واج‌گونه ایفا کنند) فقط سه نشانه‌ی نوشتاری وجود دارد، و با این دانش ناچیز، تحلیل کمّی و کیفی واکه‌ها با مشکلی بزرگ روبه‌روست. برای حلّ معمّای بغرنج واکه‌ها ناچاریم از این کلیدهای رهگشا، هر چند ناقص، استفاده کنیم:

جدول ۳ ـ الفبای سریانی

معادل فارسی	نام آرامی	شکل حرف	حرف‌نوشت	ارزش آوایی	توضیحات
الف	aleph	ܐ	ʾ	/a/، /ā/، [ɨ ،ə]	گاه /ā/=ȧ و /a/=ạ؛ ʾy=/ĕ, ĭ/؛ ʾw=/ŏ, ŭ/ الف مضاعف: /ā/=ʾ
ب	beth	ܒ	b	/β/، [b]	
جیم	gimel	ܓ	g	[g]	در تعداد کمی متن: /γ/
دال	daleth	ܕ	d	/δ/	در تعداد کمی متن: [d]
هـ	he		h	h	خاصّ واژه‌های غیرسغدی.
واو	vau	ܘ	w	/w/، /ŭ/، /ŏ/	گاه /ŭ/=ẉ و /ŏ/=ẇ
ز	zain	ܙ ܝ	z؛ ž	/z/؛ /ž/، [j]	
ح	cheth		h	[h]؟	
طین	teth	ܛ	t	/t/، [d]	در حرف‌نویسی مسیحی، گاه به‌صورت ṯ می‌آید.
ی	jod	ܝ ܝ ܝ	y	/y/، /ĭ/، /ĕ/	گاه /ĭ/=ỵ؛ /ĕ/=ỵ
کاف	caph	ܟ	x؛ k	/x/؛ /k/	k بسیار نادر است، مثلاً در $k(n)\theta$.
لام	lamed	ܠ	l	/l/	خاصّ واژه‌های غیرسغدی.
میم	mem	ܡ	m	/m/	
نون	nun	ܢ ܢ	n	/n/، [ṁ]	[ṁ] امتداد خیشومیِ واکه‌ی ماقبل.
سین	samech	ܣ	s	/s/	
عین	ain	ܥ	γ	/γ/	
پ	pe	ܦ ܦ ܦ	p؛ f	/p/، [b]؛ /f/	
صاد	tzaddi	ܨ	c	/č/	گاه [ts] یا [j]
قاف	koph	ܩ	q	/k/، [g]	
ر	resh	ܪ	r	/r/، /ṛ/	ṛ=[əʳ, iʳ, uʳ]
شین	schin	ܫ	š	/š/	
ت	tau	ܬ	θ	/θ/	در تعداد کمی متن: /t/ یا [d]. در حرف‌نویسی متون مسیحی، گاه به‌صورت ṯ می‌آید.

در نمایش واکه‌ها، خطّ سریانی امتیاز بیشتری به خطهای دیگر دارد، زیرا با نظام نقطه‌گذاری در زیر یا بالایِ نشانه‌هایِ خطّی، گهگاه کیفیّت واکه را متمایز می‌کند. این نکته به‌ویژه در مورد واکه‌های /ē/ و /e/ که به‌کمک دو نقطه‌ی عمودی همراه با نویسه متمایز می‌شوند، صادق است. دو نقطه‌ی مزبور گاه در سمت راست و گاه در چپِ نویسه‌ی ی (y) قرار می‌گیرد؛ و گهگاه نیز در زیر نویسه‌ی همخوانِ پیش یا پس از y، و حتّی گاه بدون آوردن نویسه‌ی y می‌آید. مثلاً واژه‌ی /nēst/ (نیست)، به‌صورت *nyst* یا *nst*، واژه‌ی /āδē/ (کس، شخص) به‌صورت *dỵʾ* یا *dỵʾ*، و واژه‌ی -/βēnd/ (بستن) به‌صورت *bỵnt* یا *bnt* نوشته می‌شود.

به‌همین‌ترتیب، برای متمایز کردن /ī/ و /i/ از /ē/ از یک نقطه در زیر y استفاده می‌شود مثل *tỵ*، («که»)؛ امّا این علامت الحاقی به‌ندرت به‌کار می‌رود. واکه‌های /ō/ و /ŭ/ نیز گهگاه با نقطه متمایز می‌شوند: /u/ با یک نقطه در زیر w، و /o/ با یک نقطه در بالای w، مثل *ʾẉprs* (پرسش) و *ʾẇstdʾrt* (ایستادن). باید خاطرنشان کرد که این علاماتِ الحاقیِ خطّ سریانی در همه‌ی واژه‌ها، و حتّی برای یک واژه در همه‌ی موارد، به‌کار برده نمی‌شود. از طرف دیگر، این نقطه‌ها کمّیت واکه‌ها را نشان نمی‌دهند و این تمایز فقط تا حدودی با تکیه بر زبان‌شناسی تاریخی و تطبیقی، یا با استفاده از قانون هموزنی واکه‌ها امکان‌پذیر است. واکه‌ی /ā/ با نشانه‌ی ʾ در وسط

خطّ مانوی

خطّ مانوی که ابداع مانی با الهام از خطّ سریانی است (ر.ک. جدول شماره ۲ و جدول‌های تطبیقی شماره ۴ و ۵)، توسّط مانویانِ ایرانی‌تبارِ آسیای میانه برای کتابت آثار دینی‌شان به‌کار برده شد و سغدیان مانوی نیز بیشترین متون خویش را به‌این خط نوشتند. این خط، که در آغاز پیدایش به‌منظور بیان دستگاه آوایی زبان‌های ایرانی میانه‌ی غربی، فارسی میانه و پارتی نظام یافته بود، برای نمایشِ همخوان‌های انفجاریِ واک‌دار مشکلی نداشت، امّا سغدی‌ها با افزودن علامات الحاقی به آن حروف، نشانه‌هایی با هدف نمایشِ همخوان‌های سایشی واک‌دار زبان خود پدید آوردند و بدین طریق β از b، δ از d و γ از g متمایز شد. در اصل، برای نمایش واج /δ/، همانند خطّ سغدی از نویسه‌ی l که در زبانشان کاربرد نداشت استفاده کردند. همچنین دو سایشی واک‌دار z و $\check{z}$ را با نقطه‌های الحاقی از هم مشخّص کردند (ر.ک. جدول شماره ۲). بنابراین، خطّ مانوی علاوه بر این‌که واج‌های /p/، /f/ و /β/ را به‌وضوح از هم متمایز می‌کند[۳۰]، برای واج‌گونه‌های [b]، [d] و [g] نیز نشانه‌های مشخصّی دارد[۳۱]، و همچنین بین /x/ و /γ/، و /z/ و /ž/ همیشه تمایز می‌گذارد. امّا این خطّ فاقد نشانه‌یی برای واج /θ/ (واجِ سایشیِ بی‌واکِ میان‌دندانی) است، چه در زبان‌های ایرانی غربی این صامت وجود نداشت و برایش نشانه‌یی پیش‌بینی نشده بود.

سایشی واک‌دار /ž/ با نشانه‌ی j حرف‌نویسی می‌شود، که در این‌صورت با واج‌گونه‌ی [j] همشکل است. از طرف دیگر، دو نشانه‌ی طین (حرف‌نوشت: ṭ) و ت (t) برای بیان واج منفرد /t/، و دو نشانه‌ی کاف (k) و قاف (q) برای بیان واج منفرد /k/ به‌کار برده می‌شود.[۳۲]

به‌پیروی از سنّت املایی متون پارتی و فارسی میانه، گاه واج‌گونه‌ی[ŋ] با دو حرف nn، و /i/ آغازی و واج‌گونه‌ی آن [i̯] با عین (ʿ) نمایش داده می‌شود. مضاعف نوشتن نشانه‌های y، w، δ و t نقش زبانی مهمّی ندارد، و نویسه‌ی h که فقط در موضع پایانی نوشته می‌شود بی‌صدا است.

نمایش واکه‌ها در خطّ مانوی چه از نظر کیفی و چه از نظر کمّی با دشواری روبه‌روست. تعیینِ ارزشِ آواییِ نویسه‌ی الف (ʾ) از مشکلات است؛ زیرا همچنان‌که در خطّ سغدی دیده می‌شود، این نویسه همزمان نمایشگر واج‌های /a/ و /ā/ و واج‌گونه‌ی [ə] است. علاوه بر این، اگر نشانه‌ی ʾ قبل از نشانه‌ی y بیاید واج‌های /i/، /ī/، /e/ یا /ē/ و اگر قبل از w بیاید، /u/، /ū/، /o/ یا /ō/ را بیان می‌کند بدون آن‌که علامات الحاقی دیگری به تمایز آنها کمک کند. در صورت مشخّص‌بودن تقطیع هجایی واژه، وجود نشانه‌ی ʾ در موضع میانی می‌تواند /ā/ را از /a/ متمایز کند. در موضع آغازی، /ā/، در بیشتر موارد با الف مضاعف (ʾʾ) مشخّص می‌شود.

خطّ سریانی

بیشتر متونِ مسیحی به‌خطّ سریانی نوشته شده (ر. ک. جدول شماره‌ی ۳ و جدول‌های تطبیقی شماره‌ی ۴ و ۵) که از نوعِ سطرنجیلیِ نسطوری اقتباس شده است. سغدیان مسیحی، سه نویسه‌ی دیگر برای نمایش واج‌های /f/، /x/ و /ž/، به ۲۲ نویسه‌ی الفبای سریانی اضافه کرده‌اند: نویسه‌ی صاد سریانی علاوه بر واج /č/، واج‌گونه‌ی [ʦ] را نیز نشان می‌دهد. نویسه‌ی جیم سریانی واج‌گونه‌ی [g] را نشان می‌دهد و نویسه‌ی، عین برای نمایشِ واجِ سایشیِ واک‌دارِ ملازیِ /γ/ به‌کار برده می‌شود. نویسه‌ی دال به نمایشِ واجِ سایشیِ واک‌دارِ میان‌دندانیِ /δ/، و نویسه‌ی ت به جفتِ بی‌واک آن /θ/ اختصاص دارد. از سوی دیگر، واجِ انفجاری بی‌واکِ دندانیِ /t/ با نویسه‌ی طین نوشته می‌شود.

خطّ سریانی، برعکس خطّ مانوی و همانندِ خطّ سغدی، برای واج‌گونه‌های انفجاریِ واک‌دارِ [b] و[d] نشانه‌ی متمایزی ندارد و آنها را به‌ترتیب با نویسه‌های پ (حرف‌نوشت :p) و طین (t) نشان می‌دهد. بنابراین نویسه‌ی /p/ با [b] و /t/ با [d] یکی است. واج‌گونه‌ی [g] گاه با نویسه‌ی جیم (حرف‌نوشت: g) و گاه با نویسه‌ی قاف (q) نوشته می‌شود[۳۳]. لام سریانی برای نمایش /l/ در واژه‌های دخیل به‌کار می‌رود.

چنان‌که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، الفبای سریانی برای تمام صامت‌های سغدی که واج کاملند، نشانه‌ی منفرد نوشتاری دارد. حتّی برای واجِ سایشیِ بی‌واکِ میان‌دندانیِ /θ/، که در خطوط دیگر برایش علامتی نیست، دست‌نوشته‌های مسیحی آن را به‌وضوح با نویسه‌ی ت می‌نمایانند. برای نمایش /f/، حرف پ با افزودن یک علامت الحاقی (چیزی شبیه به مضاعف نوشتن آن) به‌کار برده شده، و برای نوشتن واج‌های /x/ و /ž/ دو نشانه‌ی جدید ابداع کرده‌اند. در حقیقت /ž/ را با تغییر جهت دادن نویسه‌ی ز از /z/ متمایز می‌کنند. همچنین /x/ را با نویسه‌ی کاف از /γ/ (که با نویسه‌ی عین نوشته می‌شود) و از /k/ (که با نویسه‌ی قاف نوشته می‌شود) کاملاً مشخّص می‌کنند. از آنجا که متون مسیحی برای واج‌های /β/ و /δ/ نویسه‌هایی از خطّ سریانی معادل ب و دال انتخاب کرده‌اند، در سنّت حرف‌نویسی متون مسیحی واج /β/ را با b و /δ/ را با d می‌نویسند.

۳۰ـ در متون مانوی که به‌زبان فارسی میانه و پارتی نوشته شده است، این تمایز به‌وضوحِ متونِ سغدیِ مانوی نیست و گاه واج /f/ با نویسه‌ی p نشان داده می‌شود.

۳۱ـ خطّ مانوی انفجاری‌های واک‌دار را گاه با نویسه‌های متمایز واج‌گونه‌های [b، d، g] و گاه با نویسه‌های مخصوص واج‌های /k، t، p/ نشان می‌دهد. به‌اصطلاح زبان‌شناسان امروزی، گاه روش آوانویسی و گاه واج‌نویسی به‌کار می‌رود.

۳۲ـ دربخش اصلی این فرهنگ، برای پرهیز از اشتباه در حرف‌نویسی، هر دو نشانه‌ی /t/ با t آمده، امّا تمایز q و k در حرف‌نوشت نشان داده شده است.

۳۳ـ سنّت املایی در تمام متون یکسان نیست و بعضی از دست‌نوشته‌ها به‌ندرت نویسه‌ی جیم را برای نمایش /γ/ و نویسه‌ی دال را برای نمایش [d] و نویسه‌ی ت را برای نمایش /t/ به‌کار می‌برند.

دیگر، لام آخرِ الفبای سغدی ممکن است *l* را در واژه‌های غیر سغدی نشان دهد (سیمزویلیامز).

چنانکه در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود، خطّ سغدی برای همخوان‌های سایشیِ بی‌واکِ /f/، /θ/ و /x/ و همچنین سایشی واک‌دارِ کامیِ /ž/ نشانه‌ی کاملاً مشخّصی ندارد. /f/ را با نشانه(نویسه)ی *p* و گهگاه *β* می‌نویسد (بعضی از متون /f/ را با علامات الحاقی مثل *p̈* یا *β̈* مشخّص می‌کنند). /θ/ و /δ/ با یک نویسه (یعنی لام) نوشته می‌شوند. /x/ در بیشتر متون از /γ/ متمایز نمی‌شود، به‌خصوص در آغاز واژه. بعضی از متون، /x/ را در موضع پایانی با نویسه‌ی ح (cheth) متمایز می‌کنند. چند متن نوشته به‌خطّ سغدی نیز که محتوای مانوی دارند /γ/ و /x/ را در همه‌جا مشخّص می‌کنند. این مطلب درباره‌ی *نامه‌های باستانی* نیز صدق می‌کند. /ž/ را معمولاً با نشانه‌ی /z/ می‌نویسند، ولی تعدادی از متون آن را با علامات الحاقی متمایز می‌کنند. در حرف‌نویسی این تمایز گاه با ẓ یا ẕ مشخّص می‌شود.

خطّ سغدی برای نمایش واکه‌های زبان نیز نارسا است. واکه‌ها را اغلب به‌صورت نامتمایز می‌نمایاند، به‌طوری که یک نویسه گاه چند واکه را نشان می‌دهد، مانند نویسه‌ی ʾ که در موضع آغازی ممکن است /a/ یا [ə] و در موضع میانی /ā/، /a/ یا [ə] باشد. همچنین گاه یک واکه با ترکیب دو نویسه و اغلب بدون تمایز کمّی نوشته می‌شود، مثل *w* ʾ برای [ŏ] و [ŭ] و *y* ʾ برای [ĕ] و [ĭ]. فقط واکه‌ی /ā/ در آغاز واژه به‌طور دقیق قابل تشخیص است، که در حرف‌نویسی با نویسه‌ی " (*الف مضاعف*) نوشته می‌شود.

جدول ۲ـ الفبای مانوی

معادل فارسی	نام آرامی	شکل حرف	حرف‌نوشت	ارزش آوایی	توضیحات
الف	aleph	𐫀	ʾ	/a/، /ā/، [ə، i]	ʾw=/ŏ, ŭ/ ؛ ʾy=/ĕ, ĭ/ الف مضاعف: "=/ā/
ب	beth	𐫁	β ؛b	/β/ ؛[b]	[b] بعد از m ؛ b̈=/β/
جیم	gimel	𐫂	γ ؛g	/γ/ ؛[g]	[g] بعد از ŋ و n
دال	daleth	𐫃	d	[d]	
هـ	ḫe	𐫄	ḫ		بدون ارزش آوایی، فقط در پایان واژه.
واو	vau	𐫅	w	/w/، /ŭ/، /ŏ/	
ز	zain	𐫆	z ؛j	/z/ ؛/ž/، [j]	/ž/ در حرف‌نویسی با j نوشته می‌شود.
ح	cheth	𐫇	h	/x/، /h/	/h/ خاصّ واژه‌های دخیل (اغلب از ایرانی غربی).
طین	teth	𐫈	ṭ	[d]، /t/	با t اختلاف آوایی ندارد.
ی	jod	𐫉	y	/y/، /ĭ/، /ĕ/، [ə]	
کاف	caph	𐫊	x ؛k	/x/ ؛/k/	k̇=/x/
لام	lamed	𐫋	l ؛δ	/δ/، /θ/ ؛ ʔ/l/	l خاصّ واژه‌های دخیل.
میم	mem	𐫌	m	/m/	
نون	nun	𐫍	n	/n/، [ṁ]	[ṁ] امتداد خیشومیِ واکه‌ی ماقبل.
سین	samech	𐫎	s	/s/	
عین	ain	𐫏	ʿ	/a/، [ə]، [i]	بیشتر در آغاز واژه.
پ	pe	𐫐	f ؛p	/f/ ؛/p/	ṗ=/f/ ؛ گاه p=[b]
صاد	tzaddi	𐫑	j ؛c	[j] ؛/č/	گاه c= [ts].
قاف	koph	𐫒	q	/k/	با کاف (k) اختلاف آوایی ندارد.
ر	rech	𐫓	r	/r/، /ṛ/	ṛ= [əᴿ, iᴿ, uᴿ]
شین	schin	𐫔	š	/š/	
ت	tau	𐫕	t	[d]، /t/	[d] بعد از n.

الفبای سغدی را به‌خطّ پیوسته نشان می‌دهد. به نظر می‌رسد که حدود اواخر قرن هفتم یا اوایل قرن هشتم میلادی، یک نوآموز آن را به‌صورت تمرین بر سفالینه‌ی مذکور نوشته باشد. در این نوشته، ترتیب حروف الفبای سغدی به‌ترتیبِ حروفِ ابجدِ آرامی است. حتّی حروفی که در زبان سغدی کاربرد ندارد یا فقط در هزوارش به‌کار می‌رود، مثل *دال*، *عین*، *طین*، *قاف*، در ردیف اصلی آرامی قرار گرفته‌اند. مطلب جالب، تکرار حرف لام، دو بار در ردیف الفبایی است، و وقوع آن در آخر الفبا بحثی را برانگیخته است. از آنجاکه سغدیان حرف لام را برای نمایش واج /δ/ ــ همخوانِ واک‌دارِ میان‌دندانی ــ به‌کار برده‌اند، تکرار آن در آخر الفبا ممکن است نشانه‌ی جفت بی‌واک آن /θ/ باشد (لیوشیتس)، گو این‌که از دیدگاه

جدول ۱ــ الفبای سغدی

معادل فارسی	نام آرامی	شکل حرف	حرف‌نوشت	ارزش آوایی	توضیحات
الف	aleph		ʾ	/a/، /ā/، [ɨ، ə]	ʾw=/ŏ، ŭ/ ؛ʾy=/ĕ، ĭ/ الف مضاعف: /ā/=ᵓ
ب	beth		β	/β/، /f/	گاه /f/ با نشانه‌ی β̤ متمایز می‌شود.
جیم	gimel		γ	/γ/، /x/	در بعضی از متون /x/ در موضع پایانی و آغازی از /γ/ متمایز است.
دال	daleth		D		فقط در هزوارش.
هـ	he		h	ă	همیشه در پایان واژه؛ گاه علامت تأنیث؛ گاه با ارزش ă، گاه بدون ارزش آوایی؛ گاه فقط برای پر کردن سطر.
واو	vau		w	/w/، /ŭ/، /ŏ/	
ز	zain		z؛ ẓ؛ z̤	/z/، /ž/	نقطه‌ها گاه برای تمایز /z/ از /ž/ و گاه برای تمایز حرف zain از مشابه آن nun است.
ح	cheth		x	/x/، [h]	[h] خاصّ واژه‌های غیرسغدی.
طین	teth		ṭ		در متن‌ها دیده نشده است.
ی	jod		y	/y/، /ĭ/، /ĕ/	
کاف	caph		k	/k/، [g]	
لام	lamed		L؛ δ	/δ/، /θ/، /l/؟	l در واژه‌های غیرسغدی؛ Lʾ (حرف نفی) در هزوارش.
میم	mem		m	/m/	
نون	nun		n	/n/، [ṁ]	[ṁ] امتداد خیشومی واکه‌ی ماقبل.
سین	samech		s	/s/	
عین	ain		ʿ		فقط در هزوارش.
پ	pe		p	/p/، /f/، [b]	در متون M(S) گاه /f/ با p̈ متمایز می‌شود.
صاد	tzaddi		c	/č/، [j]، [ts]	
قاف	koph		q	بدون ارزش آوایی	فقط برای عدد ۱۰۰
ر	rech		r	/r/، /ṛ/، /l/؟	ṛ=[iʳ، əʳ، uʳ]؛ l خاصّ واژه‌های غیرسغدی است.
شین	schin		š	/š/	
ت	tau		t	/t/، [d]	

مولر، بنونیست، لیوشیتس و سیمزویلیامز به‌ترتیب این کتیبه‌ها را خوانده‌اند و تفسیر کرده‌اند.

سنگ‌نوشته‌های شمال پاکستان. کتیبه‌های درّه‌ی علیای رود سند، در شمال پاکستان، که در اوایل ۱۹۸۰ کشف شد، با بیش از ۵۹۰ سنگ‌نوشته، بزرگ‌ترین مجموعه‌ی کتیبه‌های سغدی را تشکیل می‌دهد. محتوای این کتیبه‌های بسیار کوتاه، اسم، عنوان و تبارنامه‌ی نویسندگان و گهگاه نوعی تاریخ نگارش آنهاست. طولانی‌ترین سنگ‌نوشته از ۲۳ کلمه تجاوز نمی‌کند و تاریخ آن بین قرن چهارم و ششم میلادی تخمین زده شده است. این سنگ‌نوشته‌ها، مجموعه‌ی بزرگی از اعلام سغدی را در بردارد و نقش برجسته‌یی در تحقیق این اعلام، که نمایشگر محیط فرهنگی و دینی نگارندگانشان می‌باشد، ایفا می‌کند. بیشتر نام‌ها به واژه‌ی «بنده» ختم می‌شوند و در بعضی از آنها، نام خدابانوی آسیای میانه نَنَئی (*نَناَئی*) جلوه‌گری می‌کند. این سنگ‌نوشته‌ها جنوبی‌ترین مرز پیشروی خطّ سغدی را می‌نمایاند. هومباخ و سیمزویلیامز این کتیبه‌ها را خوانده و منتشر کرده‌اند.

خط

آثار مکتوب زبان سغدی به سه خط نوشته شده‌اند: خطّ سغدی، خطّ مانوی و خطّ سریانی[۲۸]. شرح مختصر هر یک در زیر می‌آید. برای واژه‌های شاهد در مورد هر خط و حرف، ر.ک. بخش مربوط در مقدّمه‌ی انگلیسی.

خطّ سغدی

خطّ سغدی (ر.ک. جدول شماره ۱ و جدولِ تطبیقی شماره ۴ و ۵) یکی از جوانه‌های فرعی خطّ تحریری *آرامی* است و احتمالاً از همان شاخه‌یی روییده که خطّ پهلوی اشکانی نیز از آن اقتباس شده است. از آنجا که تاریخ کهن‌ترین سکّه‌نوشته‌های سغدی به قرن دوّم میلادی می‌رسد، می‌توان گفت که تاریخ تولّد این خط، کم‌وبیش حدود همان زمان یا یکی دو سده پیش از آن است. گسترش امپراتوری اشکانی به سوی شرق و نفوذ فرهنگی آن، بی‌شک در آفرینش و ابداع خطّ سغدی تأثیر گذاشته است. همان سنّتی که باعث ظهور هزوارش یا نظام معنی‌نگاری (ایدئوگرافی) در خطهای پهلوی شده، انگیزه‌ی پیدایش آن در خطّ سغدی نیز بوده؛ امّا از آنجا که سغدی‌ها از نفوذ دبیران اشکانی دور بوده‌اند، تعداد کم‌تری هزوارش در خطّ آنها راه یافته است. کمیِ تعداد هزوارش در خطّ سغدی، دلیل زبان‌شناختی نیز دارد و آن پُربسامد بودنِ زمانِ ماضی غیر تام (imperfect) در سغدی است که بر پایه‌ی ستاک حال (بن مضارع) بنا شده و کاربرد هزوارش را در آن ناممکن می‌کند. همین امر از کاربرد هزوارش (به‌جز در یکی دو مورد) در افعال سغدی جلوگیری کرده است. خطّ سغدی را به سه گونه‌ی کهن، رسمی و پیوسته توصیف کرده‌اند. گونه‌ی کهن خط، در *نامه‌های باستانی* و متون نوشته‌شده تا قرن پنجم میلادی، مشاهده می‌شود. گونه‌ی رسمی، خطّ کتابی سبک‌دار و تنظیم‌یافته و جاافتاده‌یی است که بیشتر آثار بودایی با آن نوشته شده و بدین جهت آن را خطّ *سوترا* نیز می‌گویند. امّا آثار غیر بودایی مانند «*طلسم باران*» و بعضی از متون مانوی، به‌همین خط نوشته شده‌اند. گونه‌ی پیوسته‌ی خط، شامل انواع خطّ تحریری، قلمی و کم‌نظم‌تر است و محلّ نگارش و شیوه‌ی کاتب در شکل‌گیری آن اثر گذاشته است. خطّی که به *اویغوری* معروف شده، یکی از این گونه‌هاست. درواقع، خطّ اویغوری همان خطّ سغدی است که قبل از شناخت زبان سغدی به‌این نام معروف شده بود. ترکان، بعد از تشکیل نظام پادشاهی خود در آسیای میانه، شیوه‌ی کتابت سغدیان را اقتباس کردند، و احتمالاً نخستین دبیران آنها سغدیانِ مهاجرِ مستقر در جادّه‌ی ابریشم بودند. کشف کتیبه‌ی بوگوت در مغولستان، که اوّلین اثر مکتوب ترکان به‌خط و زبان سغدی است، این ادّعا را تأیید می‌کند.

خطّ سغدی، که میراث مشترک قوم سغد است، در انواع متون دینی و غیر دینی به‌کار برده شده و قدیم‌ترین گونه‌ی آن در سکّه‌های قرن دوّم سرزمین سغد[۲۹]، *نامه‌های باستانی* چین و نیز در کتیبه‌های نویافته‌ی شمال پاکستان دیده می‌شود. به‌دلیل تاریخ طولانیش، علاوه بر هزوارش، نمونه‌های املای تاریخی و شبه‌تاریخی نیز دارد.

به‌علّت همین مشخّصه‌ها، و مخصوصاً کمبود نشانه‌های نوشتاری (نویسه‌ها) خطّ سغدی برای بیان زبان سغدی و دستگاه همخوان(صامت)ها و واکه(مصوّت)های آن نارساست. بزرگ‌ترین مشکل این خط، شباهت تعدادی از «نویسه»ها (نشانه‌های منفرد نوشتاری یا حروف) است که شناسایی آنها را از یکدیگر، به‌ویژه در ترکیب با نشانه‌های دیگر، و در موضع درون‌واژه‌یی، دشوار می‌کند. در خطّ *سوترا* یا خطّ رسمی، تشخیص حروف n از z ، r از ʾ و x از γ در موضع آغازی و میانی دشوار است. این دشواریِ تشخیص در خطّ پیوسته، تعداد بیشتری از حروف را در موضع درون‌واژه‌یی شامل می‌شود مثل تشخیص ʾ از n و z یا تشخیص nʾ از ʾn، یا y از β و r، و یا š از s.

مدارک تاریخی و زبان‌شناختی مؤیّد این فرض است که الفبای سغدی (شامل ۲۲ حرف) و ترتیب آن از الفبای آرامی اقتباس شده است. در سده‌ی هفتم میلادی، حدودِ سال ۶۳۰، جهانگرد چینی، *هیون‌تسانگ*، هنگام عبور از کشور سغد، خطّ سغدی را چنین توصیف کرده است:

«خطّ سغدی ۲۲ علامت دارد و کلمات از ترکیب این علامت‌ها درست می‌شوند؛ این ترکیب مجموعه‌ی غنی و متنوّعی را تشکیل می‌دهد. سغدی‌ها صاحب ادبیّاتی هستند که همه آن را می‌خوانند و شیوه‌ی خطّ آنها از استادی به استاد دیگر بدون انقطاع منتقل شده و محفوظ مانده است». سفال‌نوشته‌یی که در سال ۱۹۶۵ در پنجیکند تاجیکستان کشف شد، حروف

۲۸ـ قطعه‌ی کوچکی نیز به زبان سغدی وخطّ براهمی پیدا شده است.

۲۹ـ به‌روایتی، تعدادی سکّه‌ی متعلّق به قرن دوّم پیش از میلاد نیز به‌خطّ سغدی است.

برد، امّا در جنگی نابرابر تسلیم و کشته شد. به نظر می‌رسد که وی توانسته باشد قبل از تسلیم و تصرّف قلعه به‌دست اعراب، قسمتی از اسناد بایگانی حکومتی خود را در محلّی پنهان کند. خرابه‌های قلعه‌ی مغ راز این گنج گرانبها را بیش از دوازده قرن در دل خود نگه‌داری و در سده‌ی بیستم بر ما آشکار کرده‌اند. در بعضی از مآخذ اسلامی از شخصی که عنوان *اخشیدِ* سغد و *افشینِ* سمرقند داشت و با اعراب جنگید و کشته شد، سخن رفته و تاریخ طبری از دیواستیچ نام برده است. این اسناد، با تقویم سال و ماه و روز سغدی تاریخ‌گذاری شده و شامل نامه‌های سیاسی، بایگانی اداری، صورت‌حساب‌های مالیاتی واسناد حقوقی و قضایی است و اطّلاعات سودمندی درباره‌ی وقایع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن زمان می‌دهد؛ طولانی‌ترین سند یک عقدنامه‌ی ازدواج است. ترجمه‌ی روسی این متون توسّط فریمان و لیوشیتس، و بوگلیوبُف و اسمیرنووا منتشر شده[۲۶]، و عکس دست‌نویس‌ها در مجموعه‌ی کتیبه‌های ایرانی (CII 1963) منتشر شده است.

کتیبه‌ها، سکّه‌ها و دیگر مدارک غیردینی. در زادگاه سغدیان چند کتیبه در خرابه‌های پنجیکندِ تاجیکستان و در ویرانه‌های افراسیابِ ازبکستان پیدا شده است. کتیبه‌های پنجیکند بیشتر سفال‌نوشته و متعلّق به سده‌های هفتم و هشتم میلادی است و در میان آنها سفال‌نوشته‌یی دارای شش سطر با محتوای ۲۲ حرف الفبای سغدی، نظر پژوهشگران را جلب کرده است. کتیبه‌های افراسیاب در خرابه‌های شهری به همین نام، نزدیک سمرقند، پیدا شده‌اند. کتیبه‌ها ده عددند، و محتوای آنها رابطه‌ی تنگاتنگ با دیوارنگاره‌ها دارد و بیشترشان در کناره‌های نقوش یا روی جامه‌ی افراد حک شده‌اند. این کتیبه‌ها، که متعلّق به سده‌ی هفتم و هشتم میلادی است، درحقیقت شرحِ دیوارنگاره‌هاست که از نظر تاریخی ارزشمندند. طولانی‌ترین آنها، که ۱۶ سطر است، حکایت از سفر فرستادگانِ شاه چغانیان به دربار شاه سمرقند برای برقراری رابطه‌ی دوستانه و صلح‌آمیز می‌کند. لیوشیتس، کاشف دیوارنگاره و دیوارنوشته‌ها، تفاوت‌هایی میان دین چغانیان و سغدیان مشاهده کرده است. در خرابه‌های افراسیاب تعدادی سفال‌نوشته و همچنین قطعات نوشته بر چوب کشف شده که تاریخشان به سده‌ی پنجم میلادی می‌رسد. از آثار نویافته‌ی دیگر در مرزوبوم سغد، باید از نوشته‌های روی چوب در حفّاری‌های اُسروشنه و از کتیبه‌های ظروف سفالی کشف‌شده در موضع ورخش (نزدیک بخارا)، فرغانه، هفت‌رود و حصار نام برد. قدیمی‌ترین سفال‌نوشته را به قرن چهارم میلادی نسبت داده‌اند. وجود چند سفال‌نوشته‌ی مکشوف در خرابه‌های شهر باستانی مرو در ترکمنستان، غربی‌ترین نقطه‌ی جغرافیایی که خطّ سغدی به آنجا راه یافته، می‌تواند قابل توجّه باشد.

نباید فراموش کرد که کتیبه‌هایی نیز در *سمیر اشیه* در قرقیزستان پیدا شده است. حفّاری‌های باستان‌شناختی که از ۱۹۳۰ تاکنون در تاجیکستان و ازبکستان انجام گرفته، آثار ارزنده‌یی از هنر سغدی را آشکار کرده است. دیوارنگاره‌های شهر قدیمی پنجیکند و ویرانه‌های افراسیاب، هنری آمیخته با عناصر پهلوانی جامعه‌ی فئودالی را متجلّی می‌کند که با وجود پیوندش با هنر ایران اشکانی و ساسانی، با آن تفاوت‌هایی دارد.

در این کاوش‌های باستان‌شناختی، تعداد زیادی سکّه، به‌ویژه در حوالی پنجیکند، پیدا شده است که نوشته‌های آنها، که از قرن دوّم تا قرن هشتم میلادی تاریخ‌گذاری شده‌اند، نشان‌دهنده‌ی قدمت و تداوم خطّ سغدی است؛ افزون بر این‌که هرکدام مشخّصه‌ی یکی از انواع خطوط بومی را می‌نمایانند. مهم‌ترین اینها، مجموعه‌ی سکّه‌های معروف به بُخارخدا (*بُخار خُدات*) است که کهن‌ترینِ آنها را متعلّق به قرن دوّم میلادی دانسته‌اند، امّا ضرب آنها تا قرن دهم میلادی ادامه داشته و خطّ سغدی حتّی تا قرن یازدهم بر آنها نوشته می‌شده است. در سال ۱۹۶۳ میلادی، خانم اسمیرنووا سکّه‌های سغد را به‌صورت کاتالوگ تنظیم و قسمتی از تاریخ سغد را با پژوهش بر این سکّه‌ها بازسازی کرد. کتیبه‌های ظروف نقره نیز انواع خطّ بومی سغدی را که مهم‌ترین آنها سمرقندی و بخارایی است، می‌نمایانند.

کتیبه‌های مغولستان. کتیبه‌های بسیار مهمّی در شمالی‌ترین نقطه‌ی مغولستان پیدا شده که گسترش خطّ سغدی و نفوذ فرهنگ آن قوم را می‌نمایاند. کهن‌ترین این کتیبه‌ها دیوارنوشته‌یی است در بوگوت (Bugut. Insc.) که در ناحیه‌ی مرکزی مغولستان کشف شده و تاریخ آن به نیمه‌ی آخر سده‌ی ششم (حدود ۵۸۰) میلادی می‌رسد و متعلّق به اوّلین سلسله‌ی خاقان‌های ترک (*اُرخُن*) است. متن کتیبه، گرایش ترکان آن زمان را به دین بودا نشان می‌دهد ــ مطلبی که مآخذ چینی نیز آن‌را تأیید کرده‌اند.

در اوایل قرن بیستم، حدود ۱۹۰۹ میلادی، کتیبه‌یی سه‌زبانه (سغدی، ترکیِ اویغوری و چینی) در *کارابالغاسون*، مغولستان شمالی، کشف شد(Karab. Insc.) که مربوط به سده‌ی نهم میلادی است. محتوای این کتیبه، که به‌افتخار یکی از خاقان‌های اویغوری نوشته شده، نشانگر نفوذ دین مانی در میان ترکان و مهاجرنشینان شمالی و همچنین بیان‌کننده‌ی وسعت نفوذ زبان سغدی است.[۲۷] افزون بر این دو کتیبه، چند سنگ‌نوشته‌ی کوتاه نیز در مغولستان جنوبی به‌سغدی و ترکی پیدا شد که تاریخ آنها بین قرن هشتم و نهم میلادی تعیین شده است.

کتیبه‌های لَدَخ. در سال ۱۹۲۵، چند کتیبه‌ی کوتاه دیگر در لَدَخ نزدیک مرزهای تبّت و سرحدّات کشمیر به‌دست آمد (Ladakh. Insc.) که یکی از آنها ممکن است اثر یک سغدیِ مسیحیِ اهلِ سمرقند یا یک سغدی مقیم چین، (سمرقندی‌نژاد) باشد. طویل‌ترین کتیبه از عبور یک پیک سمرقندی، که به‌سوی خاقان تبّت سفر می‌کرده، گزارش می‌دهد.

۲۶ـ *MDi*، *MDii* و *MDiii* (از *MDi* در این فرهنگ استفاده نشده است).

۲۷ـ یوتاکا یوشیدا و جیمز هامیلتون جدیدترین پژوهش را درباره‌ی این کتیبه کرده‌اند. در مورد مآخذ رجوع کنید به:
Abstracta Iranica 14, 1991, pp. 99, 155.

آثار مکتوب سغدی مانوی ــ کتاب‌های منقوش و دیوارنگاره‌های زیبا که بدبختانه از آسیب زمان مصون نمانده‌اند ــ نیز گواه نقش گسترشیِ هنر مانوی و علاقه‌ی مانویان به تذهیب کتاب‌ها و نوشته‌هایشان است. نخستین متن سغدی که پرده از راز خاموشِ این زبان بر گرفت، یک متن مانوی بود که به‌همراه دیگر متون مانوی به‌وسیله‌ی مولر ترجمه شد؛ لِنتز، هنینگ و زوندرمان نیز، متون دیگر را ترجمه کردند. تعدادی از متونِ مانوی و بودایی تورفان به دست هیأت روسی افتاد و به لنینگراد (سن‌پترزبورگ) منتقل شد. بعضی از این متون، در اوایل قرن بیستم، توسّط زالمان و روزنبرگ به آلمانی و فرانسه، و سپس در سال ۱۹۸۰ به‌وسیله‌ی خانم راگوزا به روسی (Frag. Len.) ترجمه و منتشر شد. سیمزویلیامز در ۱۹۸۱ در BSOAS، در ۱۹۹۰ در Manichaica Selecta و در ۱۹۹۱ در Bulletion of the Asia Institute بر این متون نقد نوشت.

به‌عنوان نمونه‌ی نظم سغدی، می‌توان از دو قطعه‌ی مجموعه‌ی هویدَگمان، که از پارتی ترجمه شده، نام برد. هر قطعه شامل ۳۰ مصراع است که بعضی از مصراع‌ها نیز به‌علّت آسیب‌دیدگی بازسازی شده است. این قطعات منظوم را مکنزی در سال ۱۹۸۵ میلادی در مجموعه‌ی *Acta Iranica* در منتشر کرد.

در سال ۱۹۹۰ ورنر زوندرمان بیست‌وپنج قطعه سرود سغدی را که به خطّ سغدی نوشته شده بود، همراه با صدوسی قطعه سرودِ پارتیِ به‌خطّ مانوی و دو قطعه سرودِ پارتیِ به‌خطّ سغدی منتشر کرد. این سرودها با حرف‌نوشتِ ترجمه و عکس دست‌نویس‌ها در مجموعه‌ی *کتیبه‌های ایرانی* (CII)، *جلد دوّم: تعلیقات*، به چاپ رسید. سرودهای سغدی از هر دو گزیده‌ی سرودهای مشهور مانوی *هویدَگمان* و *اَنگَدروشنان* نمونه‌هایی را در بر دارند.

متون مسیحی

در کتابخانه‌ی یک صومعه‌ی ویران نسطوری، در بولایق، شمال تورفان، روایت‌های سغدی انجیل، داستان‌هایی از آباء کلیسا و حکایت‌هایی از زندگی شهدا و قدّیسان مسیحی به‌زبان سغدی و خطّ سریانی کشف شد. آسیب وارده به این آثار کم‌تر از مدارک مانوی بود و در نتیجه قسمت‌های دست‌نخورده و کم‌تر آسیب‌دیده‌ی متون مسیحی، بیشتر از متون مانوی است. از طرف دیگر، کشف اصل سریانی متونی که هویّت آنها مشخّص شده بود، کمک شایانی به خواندن این نوشته‌ها کرد. علاوه بر قطعات کوتاهی از ترجمه‌ی انجیل و تورات و داستان پیامبران، این مجموعه شامل سرودهای نیایش، روایات آباء کلیسا، کتاب مزامیر، زندگی‌نامه‌ی قدّیسان، کلمات قصار و عبارات کوتاه پندآمیز است. تقریباً بیشتر متون مسیحی را هیأت اکتشافی آلمانی در اوایل قرن بیستم یافت و اکنون در اختیار مجموعه‌ی برلین است. باز هم مولر نخستین محقّقی بود که یک متن سغدی مسیحی را تشخیص داد.

مولر همچنین در ۱۹۱۳ چند متن مسیحی از روایات انجیل را به آلمانی ترجمه کرد (STi)، و در ۱۹۳۴ به اتّفاق لِنتز چند متن دیگر را درباره‌ی زندگی قدّیسان، همراه با واژه‌نامه به آلمانی بر گرداند (STii). بعد از مولر و لنتز، هانزن متون دیگر برلین را منتشر کرد: در ۱۹۴۱، BSTi داستانی از زندگی جرجیس مقدّس، و در ۱۹۵۴ BSTii مجموعه‌ی بزرگی از متون مسیحی (قطعاتی از کتاب مقدّس؛ آراء بزرگان کلیسا، شهادت قدّیسان و عبارات پندآمیز) را به آلمانی ترجمه کرد. بنونیست در چند مقاله ترجمه‌های هانزن را نقد کرد (Éti,ii). سپس مارتین شوارتز متون BSTii را با دقّت بیشتر مطالعه و همراه با قطعه‌یی از زبور سغدی، موضوع رساله‌ی خود، *مطالعه‌ی دست‌نوشته‌های سغدی مسیحی* (STSC) قرار داد (۱۹۶۷). نیکلاس سیمزویلیامز مجموعه‌یی را که تصحیح شده‌ی BSTii است، با معرّفی متون مشابه سریانی، ترجمه‌ی انگلیسی، واژه‌نامه، یادداشت‌ها و چکیده‌یی از ویژگی‌های دستوری این متون در سال ۱۹۸۵ منتشر کرد (C2).

متون مسیحی منتشرشده توسّط مولر و لنتز، به‌همّت زوندرمان مورد بررسی قرار گرفت. زوندرمان در AoFi (۱۹۷۴) و AoFii (۱۹۷۵) و AoFiii (۱۹۸۱) بعضی از نکات ناخوانده را کشف و با متون جدید منتشر کرد. وی چند متن جدید دیگر، از جمله قطعه‌یی در *Acta Iranica*، شماره‌ی ۲۹، سال ۱۹۸۸، را نیز به آلمانی ترجمه کرد.

اسناد و کتیبه‌ها

مدارک تاجیکستان: اسناد کوه مغ. این اسناد، که مهم‌ترین نوشته‌های غیردینی است که تاکنون به‌زبان سغدی کشف شده، در سال ۱۹۳۳ در پی حفّاری‌های باستان‌شناختی، در ویرانه‌ی قلعه‌یی بر کوه مغ کشف شد، و اکنون در مجموعه‌ی لنینگراد (سن‌پترزبورگ) نگه‌داری می‌شود. قلعه‌ی مغ در مسیر علیای رود زرافشان، نزدیک دهکده‌ی خیرآباد و ویرانه‌های شهر قدیمی پنجیکند در شمال تاجیکستان و در ۱۲۰ کیلومتری شهر سمرقند، قرار دارد. اسناد کوه مغ، که در یک سبد پیچیده در چرم و مدفون در خاک بود و ابتدا توسّط کشاورزان منطقه پیدا شد، بایگانی بسیار ارزنده‌یی است حاوی بیش از ۷۶ سند مربوط به ربع اوّل قرن هشتم میلادی، که بر کاغذ، چرم، ابریشم و چوب نوشته شده‌اند. همه‌ی این مدارک به‌جز یک سند عربی[۲۵]، سه سند چینی و یک سند ترکیِ کهن، به‌زبان و خطّ سغدی است. دست‌نوشته‌های کوه مغ نخستین متون شایان توجّهی است که به‌زبان سغدی در موطن اصلی سغدیان و زادگاه زبان سغدی، یعنی تاجیکستان، پیدا شده و مطالعه‌ی آنها روزنه‌ی جدیدی بر پژوهش‌های تاریخ و فرهنگ آن مرزوبوم گشوده است.

این اسناد مربوط به شاهزاده‌یی سغدی است به نام دیواستیچ (دیواشتیچ)، که بعد از نبردی دلیرانه با اعراب به قلعه‌ی کوهستانی مُغ پناه

۲۵ـ قدیم‌ترین نوشته‌ی عربی مکشوف در آسیای میانه، که به خواندن نام شاهزاده‌ی سغدی، دیواستیچ، کمک کرده است.

یا *داستان تولّد بودا* طولانی‌ترین این‌متون است که می‌توان آن را تألیفی مستقل از روایات دیگر دانست. در مجموعه‌ی متون سغدی *پاریس* (TSP) علاوه بر متونی که آموزه‌ی بودا را در منع خوردن گوشت و نوشیدن آشامیدنی مستی‌آور و نیز موضوع‌های دینی، چون علّت و معلول کردارها و تناسخ روح و پدیده‌ی بازپیدایی بیان می‌کند، متون کاملاً مستقل از دین بودا نیز دیده می‌شود. جالب‌ترین آنها، داستان کوتاه رستم[۲۱] و جنگ و گریزش با دیوان، طلسم باران[۲۲] شاملِ شرحِ خواصّ سنگ‌های مختلف و طریق آوردن باران با استفاده از خواصّ آنها، و چند متن کوتاه پزشکی و ستاره‌شناسی است.

گوتیو پیشگام رمزگشایی متون سغدی *پاریس* بود و با کمک روایاتِ چینیِ همانند، دو متن آن را در همان سال‌های طلوعِ مطالعات سغدشناسی خواند و به فرانسه ترجمه کرد، که به متن‌های *سوترای علّت و معلول* (SCE) و *برهمن ناخن‌دراز* (DN) معروفند. امیل بنوِنیست، دانشمند دیگر فرانسوی، بیشتر متون سغدی بودایی و غیربودایی مجموعه‌ی پاریس را ترجمه و منتشر کرد (TSP). متن اصلی *سوترای علّت و معلول* بعداً نیز توسّط مکنزی تحت عنوان *سوترای علت و معلول کردارها* به انگلیسی برگردانده شد. سیمزویلیامز به‌اتّفاق هامیلتون، هشت متن سغدی دیگر از کتابخانه‌ی ملّی پاریس را در مجموعه‌ی *دست‌نوشته‌های ایرانی* (CII) در سال ۱۹۹۰ به چاپ رسانیدند. بعضی از این متون اخیراً در میان اسناد اویغوری پیدا شده و با عبارات اویغوری درهم آمیخته است.

تعداد زیادی از متون بودایی دیگر در موزه‌ی بریتانیا نگه‌داری می‌شوند. این متون نیز از غارهای هزاربودا توسّط سِراورل استاین به لندن آورده شد. او نخستین اروپایی بود که در سال ۱۹۰۷ به راز کتابخانه‌ی نُه قرن پنهان‌شده‌ی غارها پی‌برد و با راهبِ محافظِ غارها معامله کرد. بعد از او، هیأت‌های فرانسوی در سال ۱۹۰۸، ژاپنی در ۱۹۱۱ و روسی در ۱۹۱۴ و حتّی فنلاندی ۱۹۱۵ به غارهای هزاربودا سرزدند و اسناد بودایی و غیربودایی سغدی را به کشورهای خود بردند. تعدادی متون سغدی بودایی نیز در تورفان توسّط هیأت‌های اکتشافی آلمانی و روسی کشف و به‌ترتیب به برلین و لنینگراد (سن پترزبورگ) برده شد.

متون مجموعه‌ی کتابخانه‌ی لندن را رایشلت به آلمانی ترجمه و در دو جلد منتشر کرد (HRi و HRii). در سال ۱۹۷۶، مکنزی طولانی‌ترین متون بودایی آن مجموعه را با واژه‌نامه و تفسیر به انگلیسی برگرداند (BSTBL).

متون بودایی برلین را *مولر* و *لنتز* به آلمانی ترجمه کردند (STii)، و متون سن‌پترزبورگ را رُزنبرگ به فرانسه (O^1، O^2، O^3)، و راگوزا به روسی (.Frag. Len) ترجمه کردند.

بنونیست در سال‌های ۱۹۳۳ تا ۱۹۳۸ یادداشت‌هایی بر متون موزه‌ی بریتانیا نوشت (Notes i, ii, iii, iv) و سیمزویلیامز نیز در سال ۱۹۷۶ بعضی از آنها را بررسی، و چند متن کوچک‌تر منتشر کرد. وی همچنین چند نقد بر متون لنینگراد که توسّط خانم راگوزا منتشر شده بود نوشت.[۲۳]

جدیدترین اطّلاعات درباره‌ی پژوهش متون سغدی بودایی را دیوید اوتس در کتابنامه‌ی ۱۹۷۸ (چاپ دوّم ۱۹۸۰) منتشر کرده است.[۲۴] مقاله‌ی اوتس شامل تمام نوشته‌های منتشرشده از آثار مکشوف توسّط سه هیأت انگلیسی، فرانسوی و روسی (استاین ۱۹۰۷، پلیو ۱۹۱۰ و اُلدنبورگ ۱۹۱۸) در تون‌هوانگ و دو هیأت آلمانی (*گرونِودِل* و *فون‌لوکوک*، ۱۹۰۶ تا ۱۹۲۶ میلادی) در تورفان است، امّا متون منتشرشده‌ی لنینگراد توسّط خانم راگوزا را دربر نمی‌گیرد. موضوع رساله‌ی دکتری اوتس (دانشگاه هاروارد، ۱۹۷۶) یک متن منتشرنشده‌ی سغدی بودایی است که متأسّفانه نگارنده تا زمان انتشار این فرهنگ به آن دسترسی پیدا نکرده است.

متون مانوی

بیشتر این متون، که در صومعه‌ی مخروبه‌یی در تویوق، نزدیک تورفان، پیدا شده، مطالب فلسفی و بنیادی آیین مانی را با بیانی آمیخته به تمثیل و داستان طرح می‌کنند. علاوه بر برگردان سغدی سرودها، موعظه‌ها و خطابه‌هایی که از فارسی میانه و پارتی ترجمه شده، متون اصیل مدوّن به زبان سغدی نیز دیده می‌شود. محتوای این متون، تاریخچه‌ی فعالیّت مبلّغان مانوی (KG)، خطابه‌ها، نیایش‌ها، اعترافات و توبه (BBB)، اسطوره‌ی آفرینش (.Cosm)، تقویم و سال‌نامه‌های مربوط به روزه‌داری و جشن بِما (.Fasts)، نامه‌های مانوی (.Man. Lett)، فهرست ملل و فهرست واژه‌ها (.Sogdica)، کتاب غول‌ها (.Giants)، تمثیل‌ها (MSP) و داستان‌ها (.Tales) است. متون مانوی، که با تشبیهات و استعارات داستان‌های زیبایی را به تصویر می‌کشند، به‌نظر می‌رسد زبان زنده‌ی زمانِ خود را بهتر بیان می‌کنند. با مشاهده‌ی تعدادِ زیادِ واژه‌های فارسیِ میانه و پارتیِ موجود در متون سغدی، می‌توان استنباط کرد که بیشتر مراسم دینی مانویان در جامعه‌ی ایرانی‌تبار آسیای میانه، به این دو زبان برگزار می‌شده است. از طرف دیگر، مانویان سغدی‌زبان در انتقال داستان‌ها و اسطوره‌های ایرانی، هندی و یونانی به فرهنگ مردم آسیای میانه نقشی چشمگیر داشته‌اند. این متون که همراه با متون و کتاب‌های مانوی به‌زبان‌های دیگر توسّط هیأت اکتشافی آلمانی کشف شده‌اند، اغلب به‌علّت پاره‌پاره‌بودن و از هم‌گسیختگی، آسیب‌دیدگی و کیفیّت نامناسب محلّ کشف، دیرتر از متون دیگر سغدی منتشر یا ترجمه شدند. محلّ کشف

۲۱ـ .قریب، ب. «رستم در روایات سغدی»، *شاهنامه‌شناسی*، شهریور ۱۳۵۷.

۲۲ـ قریب، ب. «طلسم باران در سغدی»، *نشریهٔ انجمن فرهنگ ایران باستان*، فروردین ۱۳۴۸.

23. Frag. Len. *BSOAS* 1981; *Manichaica Selecta* 1990; *BAI* 1991.

24. Utz, David A., "A Survey of Buddhist Sogdian Studies", *Bibliographia Philologica Buddhica*, Tokyo, 1980.

تورفان، این زبانِ تا آن روز ناشناخته را «سغدی» نامیدند. اگرچه بیرونی در حدود هزاروانِدی سال پیش با ذکر نام روزها و ماه‌ها و جشن‌های سغدی، تلویحاً به این زبان اشاره کرده بود، امّا در قرن بیستم است که زبان سغدی تولّدی دوباره یافت. کشفیّات آسیای مرکزیِ چین نشان داد که سغدیانِ تاجرپیشه و هنردوست، که واسطه‌ی انتقال کالا، و فرهنگ‌وهنر بین دو دنیای شرق و غرب چین، ایران، هند و روم بودند، فعّال‌ترین مبلّغان ادیان بودایی، مانوی و مسیحی در میان اقوام آسیای میانه و چین نیز به‌شمار می‌رفتند. تنوّعِ مدارک به‌دست‌آمده‌ی سغدی نیز فعّالیّت دینی این مهاجرنشینان دور از وطن را جلوه‌گر می‌کند؛ زیرا به‌استثنای *نامه‌های باستانی*، *اسناد کوه‌مغ*، کتیبه‌های نویافته‌ی پاکستان و چند کتیبه و متن کوچک‌تر، متون سغدی را باید در شمار متون دینی شمرد. موضوع جالب توجّه این‌که متون سغدی، تنوّع فرهنگی را در خط منعکس می‌کنند، زیرا پیروان هر آیین، خطّی برای بیان عقاید و باورهای خود برمی‌گزیدند: متون سغدی بودایی به‌خطّ سغدی[18]، متون سغدی مانوی به‌خطّ مانوی و متون سغدی مسیحی به‌خطّ سریانی نوشته شده‌اند. در متون سغدی بودایی، اصطلاحات زیادی از سنسکریت وپراکریت، و در متون مانوی، وام‌واژه‌هایی از فارسی میانه و پارتی دیده می‌شود؛ متون سغدی مسیحی به‌شدّت متأثّر از اصل سریانی خود هستند. بسیاری از مشکلات و مسائل مورد تردید این متون را ناشی از عدم دریافت معنای متن اصلی دانسته‌اند.

با همه‌ی گسترش جغرافیایی زبان سغدی، اختلاف گویشی مدارک مکتوب اندک است. این بدان معنا نیست که ادّعا شود متون سغدی از نظر زبانی وحدت کامل دارند، امّا اختلاف موجود بیشتر بازتاب عوامل تاریخی و به‌ویژه کاربرد خطهای مختلف و سنّت‌های املایی گوناگون است تا اختلافات گویشی. بی‌تردید گونه‌های گویشی سغدی در نواحی دور از پایتخت اصلی (سمرقند) وجود داشته که با زبان سغدیِ آثارِ مکتوبِ فعلی، تفاوت‌هایی دارد و محتملاً گویش یغنابیِ امروزیِ ناحیه‌ی کوهستانیِ درّه‌ی علیای زرافشان، بازمانده‌ی یکی از آن گونه‌هاست.

کهن‌ترین متون: نامه‌های باستانی

از نظر تاریخی، سکّه‌نوشته‌های سغدی که تاریخ کهن‌ترین آنها به قرن دوّم میلادی می‌رسد، کهن‌ترین نوشته‌های زبان سغدی است، امّا بیشتر سکّه‌ها از قرن پنجم به بعد ضرب و در زادگاه قوم سغد، به‌ویژه نواحی سمرقند و بخارا پیدا شده‌اند. سکّه‌نوشته‌ها فقط اطّلاعاتی درباره‌ی نام‌ها می‌دهند و محتوای زبانی قابل ملاحظه‌یی ندارند، و اَعلام روی آنها در این فرهنگ جایی ندارد. بیشتر دانشمندان *نامه‌های باستانی* سغدی (*Anc. Lett.*) را که در سال ۱۹۰۷ میلادی در یکی از برج‌های مخروبه‌ی دیوار قدیمی چین، بین *لولان* و *دون‌هوان* (*تون‌هوانگ*) کشف شد، کهن‌ترین متن زبان سغدی می‌دانند. این نامه‌ها از طرف مهاجرین سغدی که در *دون‌هوان*، (*ثوروان* یا *ثُروان* سغدی) و *کوتسانگ* (*کچان* سغدی) دو شهر مرزی چین مستقر بودند، به خویشان و بستگانشان در سمرقند نوشته شده است. از متن یکی از نامه‌ها چنین برمی‌آید که این بازرگانان با نمایندگان تجاری خود در شهرهای بزرگ چین مثل *شانگان* (*خومدان* سغدی) و *لویانگ* (*سَرغ* سغدی) ارتباط داشتند. در این نامه‌ها، علاوه بر مطالب خصوصی و خانوادگی، اطّلاعات جالبی درباره‌ی اوضاع سیاسی چین و دوران پرآشوب تاریخ آن سرزمین مشاهده می‌شود. تاریخ نامه‌های سغدی، که بر کاغذ نوشته شده‌اند، بین قرن دوّم و نیمه‌ی اوّل قرن چهارم میلادی تخمین زده شده است. امّا کاشف نامه‌ها، سِراورل استاین که این نامه‌ها را با خود به موزه‌ی بریتانیا در لندن برد، آنها را قدیم‌ترین نوشته‌ی روی کاغذ می‌پنداشت. رایشلت *نامه‌های باستانی* را در مجموعه‌ی دست‌نویس‌های سغدی موزه‌ی بریتانیا (جلد دوّم، ۱۹۳۱) به آلمانی ترجمه کرد (که HRii علامت اختصاری این ترجمه است)، و هنینگ نامه‌ی شماره‌ی ۲ را، که بلندترین نامه است و حدود ۶۳ سطر دارد، مورد بررسی قرار داد و تاریخ آن را حدود ۳۱۲ میلادی تعیین کرد. آخرین اطّلاعات درباره‌ی *نامه‌های باستانی* را سیمز ویلیامز در دایرةالمعارف ایرانیکا(۱۹۸۵) داده است.

بعضی از پژوهندگان، کهن‌ترین متن سغدی را از نظر محتوای زبان‌شناختی دعای *اَشِمْ وهوی* زردشتی می‌دانند که احتمالاً صورتِ تحریف‌شده‌ی سغدیِ اواخرِ دورانِ هخامنشی است، گو این‌که نگارش آن هزار سال بعد انجام گرفته باشد. شاید این تنها متن سغدی زردشتی است که تاکنون پیدا شده، و محلّ کشف آن غارهای هزار بودا است.[19]

متون بودایی

این متون، که شاید پرحجم‌ترین ادبیّات زبان سغدی را تشکیل می‌دهند، در صومعه‌های آسیای میانه از اصل چینی و هندی ترجمه شده‌اند. زبان و خطّ آنها از *نامه‌های باستانی* جدیدتر است و محتوای آنها بازتابِ مکتبِ مهایانه‌ی بودایی است که در آسیای میانه و چین بیشترین پیرو را داشت. تاکنون فقط یک متن به‌طور احتمالی تاریخ‌گذاری شده و آن را حدود ۷۲۸ میلادی می‌دانند. بیشتر متون بودایی، در اوایل قرن بیستم، در یکی از غارهای هزاربودای دون‌هوان چین کشف شده‌اند. در میان معابد تودرتوی بناشده در دل غارها، کتابخانه‌یی با مجموعه‌ی قابل ملاحظه‌یی از دست‌نویس‌های سغدی کشف شد. این کتابخانه مدّت ۹۰۰ سال با دیوار نازکی از غار اصلی جدا و از دستبرد زمان برکنار مانده بود و به‌همین جهت گنجینه‌ی متون آن نسبت به متون دیگر سغدی از کیفیّت بهتری برخوردار است. مجموعه‌ی کتابخانه‌ی ملّی پاریس بیشترین متون سغدی بودایی را، که ره‌آورد سفر *پُل پِلیو* به این غارها بود، دربر دارد. *وِسَنتَرَه جاتَکَه* (VJ)[20]

۱۸ـ خطّ سغدی در نامه‌ها، اسناد، سنگ نوشته‌ها و سفال‌نوشته‌ها، بعضی از متون مانوی، و تعداد کمی متون مسیحی به‌کار رفته است.

19. Sims-Williams, N. *IIJ*, 1976, pp. 75-82.

۲۰ـ قریب، ب. *وسنتره جاتکه؛ داستان تولّد بودا به روایت سغدی*. تهران: نشر آویشن، ۱۳۷۱، ص ۷۷ تا ۸۲ .

حکومتی را در محلّی پنهان کند: اسنادی که در دهه‌ی سیِ قرنِ بیستم، پیچیده در چرم، پیدا شد! این نامه‌ها با تقویم سال و ماه و روز سغدی تاریخ‌گذاری شده و مقایسه‌ی آنها با نام‌هایی که در یک متن سغدی مانوی پیدا شده ، فهرست نام روزها و ماه‌های سغدی را کامل می‌کند. افزون بر این، *اسناد کوه مغ* از نام مکان‌های مختلفی یاد می‌کند و از رابطه‌ی اقتصادی بین دو شهر پنجیکند و فرغانه و اعزام سفارتی از طرف دیواستیچ به نزد حکمران تاشکند سخن می‌گوید.

اسناد کوه مغ، که راهنمای کشفیّات بعدی به‌خصوص حفریّات شهر پنجیکند باستانی شد، از راز یک شهر سغدی با مدنیّت بسیار برجسته، که احتمالاً پایتخت یا محلّ سکونت دیواستیچ بوده است، پرده برمی‌گیرد. اشیاء مکشوف در حفریّات پنجیکند و ویرانه‌ی خانه‌ها، قصرها و دیوارنگاره‌های بسیار زیبای آن، نقش برجسته‌ی سغدیان را در حفظ فرهنگ شهرنشینی و هنر ایرانی آشکار می‌کند[۱۴].

یکی از دیوارنگاره‌ها، که پهلوانی را در جنگ با اژدها و نبرد با دیوان نشان می‌دهد، خاطره‌ی هفت‌خوان رستم را به‌صورت هیجان‌انگیزی تجسّم می‌بخشد. دیوارنگاره‌ی دیگری داستان خرگوش و شیر کلیله‌ودمنه و تدبیر خرگوش برای به چاه افکندن شیر را به‌صورتی زنده جلوه‌گر می‌سازد. نقش دیگری که طرف توجّه پژوهشگران قرار گرفته است، تابوت مرد جوانی را بر دوش دخترانی در حال سوگ نشان می‌دهد که احتمالاً یادبودی از سوگ سیاوش است: شاهزاده‌ی اساطیری که گنگ‌دژ را ساخت و در آن مرز و بوم خونش بی‌گناه بر زمین ریخت و نویسندگانی مانند نرشخی یاد سوگ او را در میان مردم بخارا تا اوایل دوران اسلامی زنده نگه داشته‌اند.

در خرابه‌های شهر افراسیاب دیوارنگاره‌یی از ورود هیأت سفیران از طرف امیر چغانیان به سمرقند همراه با کتیبه‌یی در کنار نقوش که محتوای آن را حکایت می‌کند و معرّف رابطه‌ی صلح‌آمیز بین دو شهر است، هم از نظر تاریخی و هم از نظر اختلاف آیینی بین این دو گروه فرهنگی قابل توجّه است. سفیر چغانیان خود را «دبیر بد» و از سوی حاکم چغانیان «توران تَش» می‌خواند.[۱۵]

در مدارک *تلّ برزو* (در چندکیلومتری جنوب سمرقند)، از دو شاه دیگر سغد، طرخون (۷۰۰ تا ۷۱۰ میلادی) و *اوغرک* (۷۱۰ تا ۷۳۵) نام برده شده است. طبق مراجع چینی، شاه سغد به نام *اوغورک*، پس از شکست از اعراب، در سال ۷۱۹ میلادی از امپراتور چین یاری خواست. به نظر می‌رسد که اوغورکِ مراجع چینی و اوغرکِ مراجع سغدی و غورکِ مراجع اسلامی یکی باشد، که احتمالاً آخرین پادشاه مستقل سغد بوده است.

مطالعه‌ی دست‌نوشته‌های کوه مغ، که شامل هفتادوشش سند نوشته‌شده با مرکّب چین بر روی کاغذ، چرم، ابریشم و چوب است، و کتیبه‌ها، سفال‌نوشته‌ها و سکّه‌هایی که در تاجیکستان و ازبکستان پیدا شد، روزنه‌ی جدیدی بر پژوهش‌های تاریخ و فرهنگ آسیای میانه گشوده است.

مطلبی که درباره‌ی مدارک پیداشده، در خاستگاه سغدیان باعث شگفتی شده، عدم کشف متون دینی است. اطّلاعات زبان‌شناسی ما درباره‌ی آیین مردم سغد در زمان کتابت این اسناد زیاد نیست. امّا وجود نام مغ در نام چند محل، از جمله خود کوه مغ، امکان باور به نوعی آیین زردشتی را در میان مردم این مرزوبوم تأیید می‌کند. به‌ویژه آثار آتشدان و آتشگاه‌هایی که در پژوهش‌ها و کندوکاوهای باستان‌شناختی اخیر پیدا شده، گواه دیگری بر اثبات این نظریّه است.

این مدارک همراه با آثار مکشوف در چین و پاکستان و شواهد تاریخی نویسندگان چینی و اسلامی نشان می‌دهد که زبان سغدی، که کهن‌ترین اثر مکتوب آن در نامه‌های پیداشده در چین (قرن دوّم الی چهارم میلادی) و سنگ‌نوشته‌های نویافته‌ی درّه‌ی علیای رود سند در شمال پاکستان (قرن پنجم الی ششم میلادی) است، تا قرن دهم میلادی و حتّی کمی بعد از آن (شاید تا قرن سیزدهم میلادی) در روستاهای سمرقند و بخارا زبانی زنده بوده است و گویندگانی به این زبان سخن می‌گفته‌اند.

گفته‌های مقدّسی در *احسن التّقاسیم*[۱۶]، و *ابن‌حوقل* در *صورة‌الارض*[۱۷]، که سغدیان سمرقند و بخارا با وجود تفاوت‌هایی در کلامشان زبان همدیگر را می‌فهمند، گواه بر زنده‌بودن زبان سغدی تا آن دوره است. از طرف دیگر، نامه‌های سغدی مانوی بر رواج این زبان تا قرن دهم میلادی در نواحی تورفان چین شهادت می‌دهند.

به نظر می‌رسد که از قرن یازدهم میلادی به بعد نفوذ زبان عربی و فارسی از طرفی و ترکی از طرف دیگر، سیر نابودی زبان سغدی را شتاب بیشتری بخشیده باشد. امروز از زبانی که قرن‌ها واسطه‌ی انتقال فرهنگ بین شرق و غرب آسیا بود و از نظر تجاری زبان مسیر شرقی جادّه‌ی ابریشم به شمار می‌رفت، تنها یک گویش دورافتاده در ناحیه‌ی کوهستانی درّه‌ی علیای رود زرافشان به‌نام گویش یغنابی به جای مانده است. امّا نقش قوم سغد همراه با اقوام دیگر آسیای میانه، چه در شکل‌گیری آغازین ادب فارسی و چه در پیدایش جنبش‌های سیاسی و فرهنگی در راه استقلال ایران در پیشگاه تاریخ همیشه جاودانه خواهد ماند.

آثار مکتوب

اوّلین کسانی که پرده از راز زبان خاموش سغدی برگرفتند، محقّقان آلمانی بودند، که در نخستین سال‌های قرن بیستم، با مطالعه‌ی یک متن مکشوف از

۱۴ـ بلینسکی، آ. *آسیای میانه* (*خراسان و ماوراءالنّهر*). ترجمه‌ی دکتر پرویز ورجاوند. تهران: ۱۳۴۳.

۱۵ـ خروموف، البرت لئونیدویچ. از *رستم تا دیواشتیچ*. ترجمه‌ی س. قربان‌اف؛ ج. و. شریف اف. تاجیکستان، دوشنبه: نشریّات عرفان، ۱۹۸۷.

۱۶ـ مقدّسی، ابوعبدالله محمّدبن احمد. *احسن التّقاسیم*. ترجمه‌ی علینقی منزوی. تهران: شرکت مؤلّفان و مترجمان، ۱۳۶۱.

۱۷ـ ابن‌حوقل. *صورة‌الارض*، ترجمه‌ی دکتر جعفر شعار، تهران: انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۵.

می‌کند. فرمانروایان کوچک شهرها که خود را شاه می‌نامیدند در حقیقت یکی از سران اشراف بودند، و تغییر سریع شاهان، انعکاس فقدان تداوم سلطه‌ی شاهی است. نیروی واقعی در دست اشراف، بازرگانان، پیشه‌وران، و حامیان هنر و صنعت بود.

در این دوره است که بشقاب‌ها و ظروف دیگر نقره‌یی، به‌دست فلزکاران ماهر سمرقند تراشیده می‌شود؛ و در همین دوره است که دیوارنگاره‌های باشکوه، ثروت، هنردوستی، تجمّل‌پرستی و علاقه‌ی وافر به تجلّی اسطوره‌های باستانی دولت‌شهرهای سغدی را نه تنها در دربار شاه بلکه در خانه‌های خصوصی اشرافی جلوه‌گر می‌سازد.

دیوارنگاره‌های داستانی که در چند ناحیه‌ی سغد (افراسیاب، پنجیکند) ضمن کاوش‌های چند دهه‌ی پیش کشف شده، نمایانگر هنری کاملاً خودجوش است که عناصر عامیانه‌ی آمیخته به خصیصه‌ی پهلوانی و نمایشی یک جامعه‌ی فئودالی را منعکس می‌کند. رنگ محلّی و عنصرهای وام‌گرفته از هنرهای ساسانی، یونانی، هندی و چینی در هم جذب شده‌اند و هنر اصیلی ارائه داده‌اند که بدون تردید بر هنر مینیاتور ایرانی تأثیر گذاشته است. عنصر قهرمانی-پهلوانی این نگاره‌ها تجلّی جامعه‌یی است که با جامعه‌ی اسطوره‌های شاهنامه شباهت شگفت‌انگیزی دارد. می‌توان تصوّر کرد که هنر تصویر پهلوان و نقّاشی داستان قهرمانان، به‌دلیل اوضاع ملوک‌الطّوایفی و عدم تمرکز جامعه در آن‌سوی جیحون، بعضی از عناصر پهلوان‌سالاری را که در ساخت فرهنگی آن نفوذی عمیق کرده بود حفظ کرده، امّا این عناصر در هنر ایران ساسانی به‌علّت مرکزیّت حکومت و شاه‌سالاری از بین رفته باشد. در نتیجه‌ی این پدیده است که دیوارنگاره‌های پنجیکند حماسه‌ی رستم ــ پهلوان شکست‌ناپذیر ایران و تمام اقوام ایرانی‌تبار ــ را با آن همه نیرو و هیجان در قالب تصویر می‌آورد، و سوگ سیاوش ــ قهرمان مظلومیّت حماسه‌های ایرانی ــ را پر از اشک و فریاد می‌کند. شک نیست رستمی که هنرمند سغدی بر دیوارنگاره‌های پنجیکند در حال جنگ با دیوان و سوار بر رخش کشیده، همان رستمی است که در متون سغدیِ بازیافته در غارهای هزاربودای چین توصیف شده است. احتمال دارد که داستان رستم از زمان اشکانیان، که با سکاها رابطه‌ی نزدیک داشتند، تا زمان فردوسی، به‌صورت روایات شفاهی که توسّط نقّالان نسل‌اندرنسل خوانده می‌شده، وجود داشته و آفریننده‌ی شاهنامه آن را شنیده باشد. البتّه نبوغ فردوسی بود که رستم را با زبان زیبای فارسی در قالب تصویری چنین شگفت‌آور درآورده است.

مقایسه‌ی مدارک پیداشده در تاجیکستان و ازبکستان با مراجع اسلامی از یک‌سو، و با مآخذ چینی از سوی دیگر، بسیاری از حقایق تاریخی نیمه‌ی دوّم قرن هفتم میلادی، یعنی درست قبل از لشکرکشی اعراب، را در این مرز و بوم، که بعداً با وجود مقاومت‌های مردمی تسلیم شد، آشکار می‌کند.

با توجّه به سکّه‌های پنجیکند، که به سکّه‌های سغدی معروف شده، تصوّر می‌رود که کمی پیش از حمله‌ی اعراب، در حدود سال ۶۵۰ میلادی، پادشاهی به نام ورغومان در سمرقند حکومت می‌کرده و نام او را تاریخ‌نویسان چینی بغ‌سومان ضبط کرده‌اند. دانشمندان این نام را با بهرام یا ورهران مقایسه کرده‌اند.

نخستین حمله‌ی اعراب به ماوراءالنّهر در زمان حکومت معاویه شروع شد. او سعیدبن‌عثمان حاکم خراسان را مأمور لشکرکشی به بخارا کرد. بنا به روایت یعقوبی و نرشخی، با وجود درخواست صلح از جانب خاتون بخارا، سعید بعد از کشتاری عظیم سمرقند را محاصره کرد. پس از تصرّف قلعه‌ی کهندز، که پناهگاه شاهزادگان سغدی بود، شهر تسلیم شد و آنان به اسارت سعید درآمدند. در بعضی مراجع آمده است که سعید این شاهزادگان را به اسارت به مدینه برد و آنها را به کار گِل گماشت. باز بنا به قول نویسندگان اسلامی در زمان یزیدبن‌معاویه، مسلم‌بن‌زیاد والی خراسان دوبار به بخارا لشکر کشید و خاتون بخارا از طرخون، شاه سغد، یاری خواست و طرخون با سپاهی به کمک او آمد؛ ولی اعراب با خدعه سپاهیان سغد را در هم شکستند و احتمال می‌رود که طرخون در این جنگ کشته شده باشد. فتح حقیقی سغد در زمان ولید بن عبدالملک (۷۰۵ تا ۷۱۵ میلادی) و به‌دست قتیبه انجام شد، که بخارا و سمرقند را تسخیر کرد و قدرت اعراب را در آن سرزمین بنیان نهاد، ولی با مقاومت شدید مردم بخارا روبه‌رو شد.

نرشخی در تاریخ بخارا[۱۳] از کشتار و غارت بیکند که در حدود ۷۰۶ میلادی به امر همان سردار عرب روی داده یاد می‌کند. بنابر روایت یعقوبی، قتیبه بعد از جنگ سخت با غورک، شاه سمرقند، صلح کرد و قرار شد که غورک که خود را اخشید سغد و افشین سمرقند می‌خواند، حاکم سغد، سمرقند، کش و نسف باقی بماند و هر سال سه هزار درهم باج بپردازد و به عهد و پیمان حَجّاج در آید. بعد از این قرارداد صلح، قتیبه از دروازه‌ی کش به شهر سمرقند وارد شد و از دروازه‌ی چین بیرون رفت و این واقعه در سال ۹۴ هجری، معادل ۷۱۶ میلادی، روی داد.

اسناد کوه مغ، که به ربع اوّل قرن هشتم (بین ۷۰۰ تا ۷۲۵ میلادی)، تاریخ‌گذاری شده‌اند، از شاهی به‌نام دیواستیچ (دیواشتیچ) نام می‌برند. این اسناد که در خرابه های کوه مغ در دامنه‌ی بلندی‌های زرافشان نزدیک خرابه‌های پنجیکند قدیم پیدا شده شامل نامه‌های سیاسی، اداری و تجاری سغدیان، و همچنین بایگانی، حسابداری و اسناد حقوقی و صورت‌حساب‌های مالیاتی است، و اطّلاعات سودمندی درباره‌ی وقایع سیاسی و اجتماعی و فرهنگی آن زمان می‌دهد. قسمت خصوصی‌تر این مدارک، مثل اجاره‌ی زمین، اوضاع بازار، عقدنامه‌ی ازدواج، از وضع اجتماعی-سیاسی سغد قبل از فتح آنجا به‌دست اعراب پرده برمی‌دارد. قلعه‌یی که این اسناد در آن پیدا شده احتمالاً نزدیک محلّی بوده که دیواستیچ با اعراب جنگید و بعد از عقب‌نشینی به قلعه پناه برد و شاید در همان‌جا کشته شده باشد، امّا قبل از مرگ توانسته است اسناد و مدارک

۱۳ــ نرشخی، ابوبکربن محمّد. *تاریخ بخارا*. ترجمه‌ی ابونصر احمدبن محمّدبن نصر القبادی. تصحیح و تحشیه‌ی مدرّس رضوی. تهران: ۱۳۵۱.

افتاد و عنصر نژادی و زبانی تازه‌نفسی در صحنه‌ی تاریخ جلوه‌گری کرد.

ترک‌ها پادشاهی کوچک خود را از سرحدّات چین تا مرزهای ایران و روم شرقی گسترش دادند و در طول قرن‌های بعد عناصر ایرانی ماوراءالنّهر یعنی ملل سغد، خوارزم و سکا را در خود جذب کردند. با وجود این می‌توان یقین داشت که شهرهای سغدی‌نشین که به درجه‌ی عالیِ تمدّنِ شهرنشینیِ زمانِ خود رسیده بودند استقلال داخلی خود را چه در زمان هیاطله و چه در دوره‌ی سلطه‌ی ترکان حفظ کردند. از طرف دیگر، سغدی‌ها در ترویج فرهنگ، هنر، خط و آیین‌های خود بین اقوام ترک نقش بنیادی ایفا کردند. همچنین بازرگانان سغدی، که از قرون پیش تجارت ابریشم را در انحصار خود گرفته بودند، از قدرت سلاطین ترک به‌نفع خود سود جستند، به‌طوری که در موردی، حفظ منافع بازرگانان سغد باعث بروز اختلاف بین ایران و ترکان شد و خاقان ترک برای جلوگیری از ضرر بازرگانان سغدی با دولت روم شرقی تبادل نماینده کرد، و در نتیجه‌ی این رویداد ترکان با روم روابط اقتصادی برقرار کردند. در این دوره است که سغدی‌ها با حمایت ترکان یک امپراتوری بازرگانی بین امپراتوری‌های چین، ایران و روم برپا کرده بودند که موقعیّت بسیار برجسته‌یی در آسیای میانه داشت؛ امپراتوری‌یی که پایتختی چون سمرقند داشت امّا حکومت مرکزی سیاسی‌ـمذهبی در آن نبود.[11] به نظر می‌رسد که زبان نوشتاری ترکان غربی (همانند ترکان شرقی) در قرن ششم میلادی زبان سغدی بوده و ترکان در ابتدای حکومت خود، که هنوز به خط دست نیافته بودند، از این زبان استفاده می‌کردند. یکی از مآخذ رومی ذکر می‌کند که در ۵۶۸ میلادی سفیر ترکان به دربار روم شرقی نامه‌یی به همراه داشت که به خط *سکایی* (*سیتی*) نوشته شده بود و ژوستن، امپراتور روم، آن را به مترجمان داد. شک نیست که در آن تاریخ در دربار روم مترجمان زبان سغدی، که زبان تجاری جادّه‌ی ابریشم بود، وجود داشتند و این خطّ سیتی هم باید اشاره به خط سغدی باشد[12].

قبلاً اشاره شد که سغدی‌ها در میان ترکان شرقی نفوذ فرهنگی عمیق داشتند. کهن‌ترین کتیبه‌ی سغدی که در زمان حکومت ترکان شرقی در مغولستان پیدا شده و معروف به کتیبه‌ی *بوگوت* (*Bugut. Insc.*) است، مضمون بودایی دارد، و این بدان مفهوم است که زبان ترکی قرن ششم از نظر گسترش واژگانی چندان غنی نبوده است که بتواند مفاهیم دین بودا را بیان کند. مراجع چینی به وجود مهاجرنشینی سغدی در میان ترکان مغولستان همین زمان، و همچنین به توجّه حکمرانان ترک بر این مهاجران اشاره می‌کنند. تصوّر می‌رود که زبان دیپلماسی و رسمی ترکان شرقی در اواسط قرن ششم زبان سغدی بوده است.

در سال ۷۶۲ میلادی ترکان اویغوری شهر *لویانگ* چین را غارت کرده مدّتی در آنجا ماندند. فرمانروای ترکان با سغدیان مانوی، که در آن شهر بودند و ازسال ۶۹۴ میلادی دین مانی را در چین رواج دادند، آشنا شد و به دین مانی گروید. وی بعد از بازگشت به وطن خود چند روحانی مانوی را به پایتخت خویش، *اردوبالیق*، برد. کتیبه‌یی متعلّق به یک قرن بعد از این واقعه، یعنی کتیبه‌ی *کارابالگاسون* (*قربالقسون*) که در مغولستان شمالی کشف شده، به سه‌زبان سغدی، اویغوری و چینی است و سند تاریخی گرایش ترکان به دین مانی است. در این زمان سغدی‌ها در اتّخاذ خطّ برای نوشتن زبان اویغوری به ترکان کمک کردند و بعدها خطّ سغدی به نام اویغوری شناخته شد. مآخذ چینی نیمه‌ی اوّل قرن هفتم به وجود مهاجرنشین‌های سغدی در *ایجو* (*هامی*)، جنوب صحرای *لوب‌نر*، گواهی می‌دهند. چینیان از بازرگانان سغدی وچهارشهر، که در سال‌های ۶۲۲ تا ۶۴۹ میلادی به‌دست یکی از اشراف سمرقند تأسیس شد، سخن می‌گویند. شاید علاقه‌ی سغدیان به بازرگانی و دلبستگی آنها به سازش و انعطاف دینی، انگیزه‌یی برای نگه‌داشتن ثبات و امنیّت راه ابریشم باشد. بی‌دلیل نیست که پلیو، دانشمند فرانسوی، زبان سغدی را «زبان میانجیِ» (*lingua franca*) راه ابریشم می‌داند. یادآوری می‌کنیم که سغدیان مردمان عامی و ناآگاه از جریان علمی و ادبی زمان خود نبودند. در متون چینی نام چند ستاره به‌زبان سغدی دیده می‌شود، و داستان‌های جالب سغدیان نمودار تلاش آنها در آمیختن فرهنگ مردم آسیای میانه با فرهنگ ایرانی، یونانی و هندی است. افزون بر این، نقش آنها در اشاعه‌ی هنر از ایران به چین و تکوین هنر اصیل آسیای میانه بر کسی پوشیده نیست.

در مراکزِ بزرگِ تجاریِ دولت‌شهرهای سغدی، که کم‌تر زیر سلطه‌ی یک فرمانروای خودکامه بود، سیاست اعتدال و آزادی دینی آن‌چنان رعایت می‌شد که پیروان آیین‌های بودایی، مسیحی نسطوری، مانوی و زردشتی با رنگ محلّی خود می‌توانستند آزادانه تبلیغ کنند و پرستشگاه‌های خود را برپا سازند و با هم در صلح و صفا زندگی کنند. این آزادی سیاسی‌ـدینی، اختلاط فرهنگی، ثروت مادّی و پیشرفت اقتصادی، انگیزه‌یی برای تکوین هنر سغدی بود که گرچه جوانه‌یی از هنر ایرانی به شمار می‌رود، ولی از موج تأثیر هنر یونانی و هندی و اصالت محلّی خود نیز بی‌نصیب نبود. در فاصله‌ی سقوط ساسانیان و فتح ماوراءالنّهر توسّط اعراب، دولت‌شهرهای سغدی خوش درخشیدند و میراث فرهنگی ساسانیان را به دوش کشیدند.

در حقیقت قرن هفتم را می‌توان قرن تجدید حیات فرهنگی سغد دانست، که با وجود ویرانگری‌های اعراب، تا قرن یازدهم تداوم داشت. همچنین در قرن هفتم بود که تجارت چین و سغد توسعه‌ی چشمگیری یافت و دروازه‌ی شرقی سمرقند «دروازه‌ی چین» نامیده شد. سمرقند یکی از آبادترین و ثروتمندترین شهرهای ماوراءالنّهر شد و شهرت آبادانی و شکوفایی فرهنگی و هنری آن تا اوایل دوران اسلامی برپا بود. توصیف هیجان‌انگیز جهانگرد چینی *هیون‌تسانگ* که در سال ۶۲۹ میلادی از این شهر دیدن کرد با روایات تحسین‌آمیز جغرافی‌نویسان اسلامی مطابقت

11. Grenet, F., "Samarkand et La Route de Soie", *L'Histoire* 77, 1985, pp. 30-45
12. Bazin, L. "Turks et Sogdiens," *Melanges Linguistiques Offerts à E. Benveniste*. Paris, 1975.

مرکزی چین مثل شانگان و لویانگ از طرفی، و در سمرقند از طرف دیگر، فعالیّت داشته‌اند[۱۰].

فعّالیّت و حضور سغدی‌ها در *دون‌هوان* در مدارک متأخّرتری نیز که در آنجا کشف شده است آشکار می‌شود. به نظر می‌رسد که در سال ۳۶۶ میلادی، که ساختمان غارهای هزاربودا آغاز شد، تعداد زیادی سغدی بودایی در *دون‌هوان* زندگی می‌کردند. در میان معابد و پرستشگاه‌های تودرتو بنا شده در دل غارهای هزار بودا، *سِر اورل استاین* از راز کتابخانه‌ی معروف قرون وسطایی چینی با محتوای تعداد قابل ملاحظه‌یی از دست‌نویس‌های سغدی بودایی پرده برداشت. کتابخانه مدّت ۹۰۰ سال با دیواره‌ی نازکی از غار اصلی مجزّا شده و از دستبرد حوادث زمان برکنار مانده بود. این مجموعه‌ی نفیس اکنون در کتابخانه‌ی ملّی پاریس و موزه‌ی بریتانیا نگه‌داشته می‌شود.

بعد از *دون‌هوان*، مهم‌ترین ناحیه‌یی که از نظر مدارک مکتوب سغدی بر فعّالیّت مهاجرنشین‌های سغدی دلالت می‌کند ناحیه‌ی *تورفان* است که در اوایل قرن بیستم در پی کشف آثار برجسته‌ی هیأت آلمانی (۱۹۰۲ تا ۱۹۱۰ میلادی)، شهری صاحب نام در مطالعات ایران‌شناسی شد. *تورفان* از مراکز مهمّ تجاری و فرهنگی جادّه‌ی ابریشم، و مدّتی پایتخت جنوبی ترکان اویغوری بود و یکی از مراکز فعّالیّت مانوی‌ها نیز بشمار می‌رفت. یکی از نامه‌های مانوی رفت‌وآمد و سیروسفر مبلّغان مانوی را در طول جادّه‌ی ابریشم از *تورفان*، که حدود ۱۰۰ متر زیر سطح دریاست، تا *اورومچی* پایتخت ترکان اویغوری، که در کوهپایه‌های سلسله جبالی به‌ارتفاع ۵۰۰۰ متر واقع شده، با اصطلاح «پایین‌وبالارفتن» ذکر کرده است. شهر خوچو (کوچانگ چینی) از مراکز بزرگ فرهنگی و هنری تورفان است که در متون سغدی از آن به نام *چینانج کنت* (شهر چینی) نام برده می‌شود. در این شهر، تا قرن دهم میلادی، آثار مانوی، بودایی، زردشتی و مسیحی وجود داشته است. در *بولایق* در شمال تورفان، در یک کلیسای مخروبه‌ی نسطوری، تعداد زیادی متون سغدی مسیحی پیدا شد و در *یارخوتو* دو متن سغدی بودایی کشف شد که بر تداوم دین بودا در آن سامان دلالت داشت. ولی از نظر اسناد زبان‌های ایرانی، سه منطقه‌ی نزدیک خوچو، به نام مورتوق، سنگیم و به‌ویژه تویوق اهمّیت بیشتری دارند. در خرابه‌های تویوق، معبد فراخی با چشم‌انداز بسیار زیبا توسّط *فون‌لوکوک* آلمانی کشف شد که کتابخانه‌ی نیمه‌ویران آن گنجینه‌ی گرانبهایی از دست‌نویس‌های مانوی، مسیحی و بودایی به دنیای علم هدیه کرد. در این میان یکی از قدیمی‌ترین نوشته‌های زبان فارسی به خطّ مانوی توجّه دنیای دانش و فرهنگ زبان فارسی را جلب کرد.

تنوّع مدارک بازیافته در چین، از تلاش خستگی‌ناپذیر مهاجران سغدی در تبلیغ دین و سنّت‌های آیینی که بدان دلبسته بودند پرده برمی‌گیرد. سغدیان با ترجمه‌ی متون بودایی، مانوی و مسیحی به زبان سغدی به غنای زبان خود افزودند و همزمان این ادیان را در میان اقوام دیگر آسیای میانه و چین گسترش دادند. متون مانوی سغدی تاریخچه‌ی فعّالیّت مبلّغان مانوی و همچنین داستان‌ها و تمثیلات، ادعیّه و مراسم آیینی، تقویم و سال‌نامه را در برمی‌گیرد که هرکدام در فرهنگ ایرانی جایگاهی ویژه داشت و بیشتر مکمّل متون مانوی پارتی و فارسی میانه بود تا ترجمه‌ی آنها. مطالب فلسفی و بنیادی آیین مانوی و اسطوره‌ی پیچیده‌ی آفرینش آن که در متون سغدی مطرح می‌شود، با تلاش توان‌فرسای دانشمندان کم‌وبیش روشن شده است. سغدی‌ها حتّی سعی کردند اوّلین واژه‌نامه‌ی زبان خود را، که در آن واژه‌های فارسی میانه و پارتی در مقابل واژه‌های سغدی قرار گرفته‌اند، بنویسند، که متأسّفانه تنها چند برگ از این فرهنگ در خرابه‌های تورفان چون میراثی گران‌بها برای ما باقی مانده است. مطلب دیگری که از مدارک تورفان می‌توان استنتاج کرد این است که سغدی‌ها نه تنها در گسترش دین بودا در میان اقوام آسیای مرکزی و چین نقش چشم‌گیری داشتند، بلکه پناهگاه مهاجران ستم‌کشیده‌ی مانوی و مسیحی هم شدند.

باید یادآوری کنیم که بیشتر ادبیّات مکشوف در ثروان (تون‌هوانگ) و تورفان چند قرن بعد از *نامه‌های باستانی* سغدی نوشته شده‌اند. از قرائن تاریخی می‌توان استنباط کرد که سغدیان اقدام به مهاجرت دیگری در زمان ساسانیان کرده باشند و علّت آن شاید سیاست سخت موبدان زردشتی در نیمه‌ی دوّم قرن سوّم میلادی بوده است. تأثیر عمیق هنر ساسانی در آثار تورفان مخصوصاً در نقّاشی‌های مانوی‌ها و سبک معماری ویرانه‌های شهر خوچو این نظریّه را تأیید می‌کند.

در حدود اواسط قرن پنجم *هفتالیت‌ها* (*هیاطله* در متون دوره‌ی اسلامی) عنصر نژادی جدیدی در سرزمین سغد وارد کردند. شباهت نام *هفتالیت*، که در حقیقت نام فرمانروایان آن طایفه است، با نام سغدی *هوتالیت* (صورت جمع *هفتالک/هوتاله*) توجّه دانشمندان را جلب کرده است. بدون شک هفتالیت‌ها آخرین موج مهاجران ایرانی‌تبار (یا هندواروپایی‌تبار) بودند که از مرز چین و استپ‌های جنوبی سیبری به آسیای مرکزی گام نهادند. مآخذ چینی آنها را از اخلاف یوچی‌ها می‌دانند. دو نظریّه‌ی دیگر درباره‌ی اصل و تبار هفتالیت‌ها ارائه شده است. طبق یک نظر، آنها از اقوام کوچ‌نشین ناحیه‌ی سین کیانگ با طبقه‌ی حاکمه از عنصر خیونی بودند و طبق نظر دیگر، از تبار ایرانیان کوه‌نشین بدخشان. به‌هرحال این مهاجران به‌کمک مردم بومی سغد و نواحی اطراف آن حکومتی تشکیل دادند که تا مدّتی در برابر کوشانیان مقاومت کرد. آنها توانستند در افغانستان بر کوشانیان سلطه جویند و حتّی یاد آنها را از خاطر مردم آن سامان ببرند.

در نیمه‌ی دوّم قرن پنجم، هیاطله خطری بزرگ برای آرامش مرزهای شرقی امپراتوری ساسانی شدند. یک قرن بعد، حدود ۵۶۰ میلادی، خسرو انوشیروان با کمک ترکان، هیاطله را به‌کلّی سرکوب کرد و جیحون، مرز ایران و سرزمین ترک‌نشین شد. از آن زمان سغد و کشورهای دیگر ماوراءالنّهر، لااقل از نظر نفوذ سیاسی، به دست اربابان جدید آسیای میانه

۱۰ـ برای اطّلاع از مآخذ، ر. ک. مقدّمه‌ی انگلیسی.

از مراکز بزرگ بودایی ماوراءالنّهر، حتی تا اوایل دوران حکومت اسلامی، باقی ماند. واژه‌های دخیلِ سغدی مثلِ بت و فرخار باید میراث آن زمان باشد.

در اواسط قرن سوّم میلادی، در زمان سلطنت شاپور اوّل، به گواهی کتیبه‌ی معروف او در کعبه‌ی زردشت، سغد قسمتی از امپراتوری ساسانی شد. احتمالاً تا قرن پنجم میلادی نفوذ ساسانیان به‌خصوص در شهرهای غربی سغد مانند بخارا کم‌وبیش باقی ماند. احتمال می‌رود که بعد از فتوحات بهرام دوّم نیز در سال ۲۸۴ میلادی سغد و خوارزم زیر سلطه‌ی ساسانیان قرار گرفته باشد. در این دوره است که دین مانی و مسیح به این دیار راه یافت و همراه با دین زردشتی و بودایی و آیین‌های محلّی و پرستش خدایان کهن، مجموعه‌یی از فرهنگ دوران خویش را متجلّی کرد که همراه با شکوفایی اقتصادی، بنیان‌گذار هنر مخصوص سغدی شد.

قرائن باستان‌شناسی و شواهد سکّه‌شناسی نشان می‌دهد که در سال‌های بین قرن دوّم و پنجم میلادی، فرایند شهرنشینی افزایش یافت و همراه با آن شکوفایی اقتصادی و کشاورزی این سرزمین گسترش پیدا کرد. نگارنده ثابت کرده است که واژه‌ی «کشاورزی» به‌احتمال بسیار زیاد دخیل از سغدی است[8] و این فرضیّه با یافته‌های باستان‌شناسی، که نقش خدای کشاورزی را در یک دیوارنگاره‌ی پنجیکند به‌صورت پیرمردی که به او توده‌های گندم هدیه می‌شود، و همچنین با موقعیّت جغرافیایی کشور باستانی سغد، تأیید می‌شود. امّا اتّحاد دولت‌شهرها بیشتر از نظر رابطه‌ی بازرگانی بود تا از نقطه‌نظر سیاسی، و به‌همین جهت در برابر قدرت‌های بزرگ زمان مثلِ بعضی از پادشاهان کوشانی و ساسانی تاب مقاومت نداشتند. در این دوره، سرزمین سغد به دو بخش سغد بخارا و سغد سمرقند تقسیم شد. سکّه‌های باقی‌مانده از آن نواحی، این نظریّه را تأیید می‌کند. سکّه‌های سمرقند با نقش یک تیرانداز ایستاده ضرب شده‌اند که کهن‌ترین نوع آن با واژه‌ی *اِشتم* به‌خطّ سغدی در یک روی سکّه و نام آنتونیوکوس به‌یونانی در روی دیگر مشخّص می‌شود. سکّه‌های *بخارا*، که بعداً به *بخار خدا* معروف می‌شوند، در قرون اوّلیّه‌ی میلادی همانند چهاردرهمیِ یونانِ زمانِ *اونیونوس* به‌کار می‌روند و از قرن چهارم به بعد، به تقلید از سکّه‌های ساسانی، نقش آتشگاه را در یک رو، و نقش فرمانروا را در روی دیگر سکّه نشان می‌دهند.[9] در سمرقند، سکّه‌های دوره‌ی بعد (قرن ششم و هفتم میلادی) بیشتر متأثر از سکّه‌های چینی است. زیرا در این دوره نفوذ فرهنگی و سیاسی چین بر شرق ماوراءالنّهر به‌ویژه شهرهای فرغانه و سمرقند افزایش یافت. در سکّه‌های بخارا نفوذ ساسانیان لااقل در سطح فرهنگی پابرجا ماند و ضرب آنها نیز تا دوران اسلامی، ادامه یافت. در دوره‌ی اسلامی، خطّ عربی را به خطّ سغدی اضافه کردند امّا واژه‌ی سغدی *غوو* (γwβ شاه) بر سکّه‌ها باقی ماند. متأسّفانه خطّ سغدی اثر و نشانی بر سکّه‌های دیگر به‌خصوص در سمرقند نگذاشت. پیدایش سوراخ چهارگوش در میان سکّه‌های سمرقند ردّ پای نفوذ چین است، چه سمرقند بازار واردات کالاهای چینی بود. این کالاها توسّط سغدیان مهاجرنشین در طول جادّه‌ی ابریشم به سمرقند می‌رسید، و خوارزمیان آنها را از سمرقند به اروپا منتقل می‌کردند.

مهاجران سغدی که به سوی شرق رهسپار شده بودند در طول شاهراه آسیای مرکزی و استپ‌های شمالی سکنی گزیدند و برای برقراری و ثبات و امنیّت جادّه‌ی ابریشم زیر چترِ قدرتِ نظامیِ چین تلاش می‌کردند، امّا نفوذ فرهنگی‌شان تا قلب امپراتوری چین می‌رسید. در حقیقت یک راه سغدی از سمرقند تا دیوار چین بنیان‌گذاری شده بود. از همین راه تجاری بود که دستاوردهای هنر ایرانی مثل فرش، انواع منسوجات و نیز سنگ‌های قیمتی، عطریّات و محصولات کشاورزی به چین می‌رسید، و ابریشم چین که در ایران به‌صورت زربفت در می‌آمد دوباره به صورت کالای مورد علاقه‌ی درباریان به چین بازمی‌گشت.

تاریخ تأسیس اوّلین مهاجرنشین معلوم نیست، ولی نخستین مدرک تاریخی که از مراجع سغدی داریم اسناد نوشته بر کاغذ است که *نامه‌های باستانی سغدی* نامیده شده است. این نامه‌ها، که در خرابه‌ی یکی از برج‌های دیدبانی دیوار شمال غربی چین پیدا شد و بعضی از دانشمندان آنها را کهن‌ترین اسناد مکتوب روی کاغذ دانسته و بعضی دیگر تاریخشان را بین نیمه‌ی دوّم قرن دوّم تا نیمه‌ی اوّل قرن چهارم میلادی تخمین زده‌اند، قدیمی‌ترین اثر مکتوب زبان سغدی است. نظریّه‌ی کهن‌ترین سند نوشته بر کاغذ، که توسط *سِر اورل استاین* کاشف این نامه‌ها در ۱۹۱۷ میلادی ارائه شد، طرفدارانِ کمی دارد. محتوای یکی از نامه‌ها به عدم امنیّت در جادّه‌ی ابریشم و آشفتگی شهرهای شمالی چین بعد از حمله‌ی قبایلِ وحشیِ هون(خیون) و ویرانی و غارت پایتخت چین شمالی، *لویانگ*، اشاره می‌کند. از آنجا که تخریب و غارت *لویانگ* چند بار و در حملات متوالی انجام گرفته است، تاریخ‌گذاری این نامه‌ها نیز تزلزل وضع آشفته‌ی زمان خود را در رأی پژوهشگران تاریخ منعکس می‌کند. ولی به‌طور کلّی تاریخ ۳۱۳ میلادی بیشترین توافق را در بین آراء دارد، هرچند تاریخ ۱۹۰ میلادی را نیز نمی‌توان از دیدگاه باستان‌شناسی نادیده گرفت. این نامه‌ها، که در حال حاضر قدیمی‌ترین متن شناخته‌شده‌ی زبان سغدی هستند، در داخل کیف نامه‌رسان میان زباله‌ها، همراه با چند اثر مکتوب به‌زبان چینی با تاریخ سده‌ی اوّل ق.م.، و سده‌ی اوّل و دوّم میلادی، پیدا شد. هشت نامه‌ی سغدی قابل خواندن و ترجمه بود. ظاهراً این نامه‌ها که از چین به سمرقند فرستاده شده بود هرگز به مقصد نرسیدند و دست حوادث این درددل‌های خانوادگی را، که در لابه‌لای آنها حوادث تاریخی زمان و شرح سرگردانی بازرگانان سغدی و خانواده‌هایشان در دوران بسیار دشواری از تاریخ چین آشکار می‌شود، خرابه‌نشین برج دیدبانی دیوار کهنه‌ی چین کرده است. از متن یکی از نامه‌ها چنین برمی‌آید که در دو شهر مرزی *تُروان* / *ثوروان* (*تون‌هوانگ* یا *دون‌هوان*) و *کچان* (*کوتسانگ* در منابع چینی) مهاجرنشینان سغدی می‌زیستند و نمابندگان بازرگانی آنها در شهرهای

8. Gharib, B. *SI*, 1994, pp. 131–5.
9. *CHI* 3(1), 1983, p. 250.

یوچی‌ها پادشاهیِ بزرگی به نام کوشانیان در ناحیه‌ی جنوب قلمرو خویش برقرار کرده و دین بودا را پذیرفته بود. این امپراتوری که شمال پاکستان و جنوب افغانستان را دربر می‌گرفت، در زمان پادشاهان قدرتمند خود چون کانیشکا، به شمال شبه قاره‌ی هند و تمام افغانستان گسترش یافته و مرزهای اشکانیان را در ماوراءالنّهر تهدید می‌کرد.

ژنرال فرستاده‌ی امپراتور چین در انجام مأموریّت خود موفّق نشد، زیرا یوچی‌ها که سرزمین آباد و خرّمی یافته بودند دیگر قصد بازگشت به سوی شرق و درگیری با وحشیان زردپوست را نداشتند؛ امّا توانست اطّلاعات گرانبهایی از فرهنگِ مردمِ غربِ آسیا به چین ارمغان آورد. چین برای دست‌یابی به اسب‌های سغدی *تایوان* (*Ta-yuan*) چند هیأت سیاسی به سغد فرستاد و به‌علّت عدم موفّقیت اقدام به لشکرکشی نظامی کرد. در مقابل این تجاوز، سغد از کشورهای متّحد همسایه یاری خواست. چین در اوّلین عملیّات با حدود سی‌هزار سپاه شکست خورد، امّا در لشکرکشی دوّم، با دوبرابر سپاه، موفق شد سغد را محاصره کند. فرماندار سغد راضی به بستن قرارداد صلح شد که طبق آن سپاهیان چینی بدون ورود به پایتخت، خاک سغد را ترک کردند و در مقابل، سغدیان سی‌رأس اسب اصیل و سه‌هزار رأس اسب معمولی به هیأت چینی دادند.[5] این رویداد حدود سال ۱۰۱ ق.م. اتّفاق افتاد. سغدی‌ها بعد از این واقعه با چین روابط دوستانه برقرار کردند.

از این رو، در سال‌نامه‌های سلسله‌ی *هان* مطالب جالبی درباره‌ی سغد و شهرهای ماوراءالنّهر می‌توان یافت. از جمله نوشته شده است: «از فرغانه تا مرز پارت مردم به زبان‌های مختلف سخن می‌گویند ولی کلام یکدیگر را می‌فهمند». به نظر می‌رسد که در آن زمان ترکستان غربی از نظر زبانی، واحدی کاملاً ایرانی‌زبان بوده است و اقوام ترک هنوز بدانجا راه نیافته بودند. همچنین اطّلاعاتی که منابع چینی راجع به حکومت سغد می‌دهند قابل توجّه است. بنا به روایت چینی‌ها، امور کشوری در شورای بزرگ‌تران یا *پیران* تصمیم‌گیری می‌شد و یک فرمانروا کارهای اجرایی را در دست داشت. در حدود ۱۰۲ ق.م.، فرمانروای سغد موگوا (*Mugua/Mukua*) نام داشت که با سپاهیان چین به جنگ برخاست.[6] موگوا به یک هیأت چینی، که برای گرفتن اسب آمده بودند، جواب رد داد و این هیأت در بازگشت چند اسب سغدی را دزدید. سرانجام موگوا دزدان را دستگیر کرد. در پی این واقعه چین دست به لشکرکشی نظامی زد. چینی‌ها بعد از قرارداد صلح با سغد، شخص دیگری را به جای او گذاشتند، ولی در سال ۱۰۰ ق.م. مردم با رأی شورای بزرگ‌تران او را کشتند و برادر موگوا را بر تخت نشاندند.

سفر ژنرال چانگ‌چین و لشکرکشی چینیان، افق دوردست غرب را گشود و چین خریداران جدیدی برای کالاهای خویش یافت. این واقعه به رونق جاده‌ی ابریشم کمک کرد و اوّلین کاروان چین در حدود سال ۱۰۶ ق.م. به سرحدّات خراسان رسید. همچنین تصوّر می‌شود که سفیرانی که در دوره‌ی *هان* از آسیای مرکزی به چین رفتند محتملاً بازرگانان سغدی بودند که برای تقدیم هدایای خویش و جستجوی بازاری برای کالای غرب به دربار امپراتور چین گسیل شده بودند. می‌توان به یقین گفت که همزمان با استقرار روابط سیاسی چین با دولت‌های مرز غربیش، دو جریان اقتصادی-فرهنگی از شرق به غرب، و از غرب به شرق قارّه‌ی آسیا پدیدار شد. از شرق ابریشم چینی به سوی غرب، و از غرب دین بودایی و هنر ایرانی-یونانی به خاک چین راه یافت. البتّه نباید فراموش کرد که مهاجرنشینان سغدی در طول شاهراه ابریشم محرّک و محافظ عمده‌ی این دو جریان تاریخی بودند. به عقیده‌ی *سر اورل استاین*، دامنه‌ی غربی دیوار چین برای نگه‌داری همین شاهراه حیاتی احداث شد. ژنرال چانگ‌چین درباره‌ی شکوفایی دو کشور بلخ و سغد، شهرهای آباد، حصار دور شهر، بازارهای بزرگ، و بازرگانی پررونق این دو سرزمین گفته‌های شنیدنی دارد. بنابر مأخذ هانشو (*Han-shu*) این وضع محتملاً تا اوایل قرن نخست میلادی ادامه داشت. مدارک باستان‌شناسی[7] نیز وجود کانال‌کشی‌های طویل برای آب‌رسانی به شهرها و آبیاری کشتزارها را تأیید می‌کند. سکّه‌های یافت‌شده در درّه‌ی زرافشان از نوع درهمِ *انتونیو کوس* با سر اسب در پشت سکّه است.

از سرنوشت سغد بعد از دوره‌ی یوچی‌ها که محتملاً نیروی برتر ماوراءالنّهر در قرن دوّم و اوّل ق.م. بودند، جز از راه سکّه‌ها و اخبار مآخذ چینی، مدرک دیگری در دست نداریم. شک نیست که در این دوره سغدیان در اتّخاذ خطّ خود از اشکانیان، و دین بودا از کوشانیان بهره گرفتند، امّا از نظر سیاسی اشکانیان به‌صورت گسترده و دائم در سغد فرمانروایی نکرده‌اند، در صورتی که پادشاهان ایرانی‌تبار کوشان، مخصوصاً فرمانروایان قدرتمند آن خاندان، قلمرو خود را تا مرز جیحون گسترده بودند و احتمال می‌رود که در زمان کانیشکا، کاشغر، سغد و فرغانه زیر سلطه‌ی کوشانیان درآمده باشند. اگرچه دین بودا با سیاست بودایی گرایی کانیشکا قسمت بزرگی از شمال هند و بیشتر خاک افغانستان را فرا گرفت و از مرز جیحون گذشت و در میان دولت‌شهرهای ثروتمند سغدی طرفدارانی پیدا کرد، امّا از آنجا که کوشانیان و اشکانیان از سیاست آزادی دینی هخامنشیان کم‌وبیش پیروی می‌کردند، بعید به نظر می‌رسد که دین بودایی در سرزمین سغد فراگیر شده باشد. آثار باقی‌مانده، وجود آیین زردشتی و همچنین شکوفایی آیین‌های محلّی را در سغد تأیید می‌کند. با این‌همه، سغد

5. *CHI*, 3(1) 1983, p. 542.
(در مورد معنا یا عنوان کامل اختصارهایی که برای مآخذ استفاده شده، ر.ک. «فهرست اختصارات مآخذ»).

6. *CHI* 3(1), 1983, p. 243.

7. Grenet, F. "Cultes et Monuments Religieuse dans L'Asie Centrale Prèislamique", Apud. *Abstracta Iranica* 11, 1988, pp. 20-30; "Á-propos de la Typologie des Sanctuaires du Feu du Moyen Age dans la Sogdiane et Cač", *Abstracta Iranica* 11, 1988, p. 94. Filanovič, M. "La Culture de l'ancienne Oasis de Boxara", *Abstracta Iranica* 9, 1986, p. 223.

مجموعه‌ی لغات غنی و متنوّعی را تشکیل می‌دهد. سغدی‌ها صاحب ادبیّاتی هستند که همگان آن را می‌خوانند و روش خطنویسی آنها از یک استاد به استادی دیگر بدون گسستگی منتقل شده و محفوظ مانده است». در اینجا از تفصیل ذکر مآخذ دیگر چینی خودداری می‌شود؛ فقط باید متذکّر شد که غیر از سولی، نام سغد در مراجع چینی به‌صورت سوته هم آمده است. همچنین احتمال دارد که نام سوهی که در متون چینی کهن برای تسمیّه‌ی ناحیه‌ی کش آمد و تلفّظ قدیم آن سو گیت بوده، در اصل از همان نام سغد مشتق شده باشد.

در مراجع اسلامی، سغد یا صغد به سرزمین و ملّتی در ماوراءالنّهر اطلاق می‌شود، ولی جغرافی‌نویسان اسلامی مانند اصطخری، مقدّسی، یاقوت، ابن‌حوقل و یعقوبی درباره‌ی حدود جغرافیایی این سرزمین هم‌عقیده نیستند. بیرونی، که اخبار سودمند او درباره‌ی تقویم سغدی توجّه خاورشناسان را به وجود زبان مستقلّی به نام سغدی و حیات آن زبان در دوره‌های اسلامی جلب کرد، حدود سرزمین سغد را به تفصیل نمی‌دهد. امّا هنگامی که درباره‌ی جشن‌های سالیانه‌ی سغدی‌ها سخن می‌گوید، از اهالی بخارا و بیکند و شهرهای کوچک کمچکث و طواویس یاد می‌کند و از سمرقند نامی نمی‌برد (همچنین در جای دیگر، ضمن ذکر القاب شاهانِ عالم، شاه سمرقند را طرخون، شاه بخارا را بخارخدا، شاه کش را بیدون‌شاه، اسروشنه را افشین، و شاه فرغانه را اخشید می‌خواند). در صورتی که دیگر جغرافی‌نویسان اسلامی سمرقند را اصل سغد می‌دانند و اصطخری سغد اصلی را در مشرق بخارا از دبوسیّه تا سمرقند می‌داند و شهر اشتیخن در هفت‌فرسخی شمال سمرقند را قلب سغد می‌نامد. امّا اضافه می‌کند که دیگران سغد را شامل بخارا و کش و نسف (نخشب فارسی) می‌دانند.

یعقوبی نسف و کش را جزو مرزوبوم سغد، ولی بخارا را از آن جدا می‌داند. و این نظریّه لااقل در دوران بنی‌امیّه صدق می‌کند، زیرا وقتی یزیدبن‌معاویه مسلم را والی خراسان کرد، خاتون بخارا از ترس مسلمین از پادشاه سغد کمک خواست. یاقوت از دو سغد یعنی سغد بخارا و سغد سمرقند صحبت می‌کند.

از گفته‌های نویسندگان قرون نخستین اسلامی و از یادداشت‌های جهانگردان چینی چنین مستفاد می‌شود که کشور سغد شامل درّه‌ی رود زرافشان و زمین‌هایی بود که به‌وسیله‌ی شاخه‌های آن رود سیراب می‌شد. همچنین توصیف جالبی از سرسبزی و حاصل‌خیزی کشور سغد، که در تمام آثار نویسندگان اسلامی به چشم می‌خورد، وجود این کشور را در درّه‌ی رود زرافشان (رود سغد) تأیید می کند.

نکته‌های برجسته‌ی تاریخ سغد[۲]

مدارک مکتوب سغدی، همراه با یافته‌های باستان‌شناسی و داده‌های تاریخی (ایرانی باستان و میانه، یونانی، چینی و اسلامی)، نشان می‌دهند که قوم سغد، که حدود هزاره‌ی دوّم پیش از میلاد در نواحی سمرقند و درّه‌ی زرافشان ساکن بود، در هزاره‌ی اوّل پیش از میلاد به قسمت بزرگی از جلگه‌ی میان دو رود جیحون و سیحون (ماوراءالنّهر) دست یافت و در جوار اقوام هم‌نژاد خود یعنی قوم سکایی (سیت‌های مآخذ یونانی)، بلخی (باکتریای مآخذ یونانی) و خوارزمی مستقر شد، و از قرن ششم تا چهارم پیش از میلاد تابع هخامنشیان بود. با فروپاشیِ آن امپراتوری، که وحدت سیاسی اقوام ایرانی را شکست، و هجوم لشکریان اسکندر و غارت شهر سمرقند (مرکند باستانی)، تعداد زیادی از آن قوم به سوی شرق و مرزهای چین مهاجرت کردند و در مسیر جادّه‌ی ابریشم مهاجرنشین‌هایی تشکیل دادند. آن گروه از سغدیان که در زادگاه خود ماندند، بعد از دوره‌ی کوتاهی از سلطه‌ی سلوکیان بیرون آمدند، و دولت‌شهرهای کوچکی برپا کردند که گاه زیر سلطه‌ی کشورهای نیرومند زمان و گاه در معرضِ تهاجمِ اقوامِ کوچ‌نشین قرار می‌گرفت، امّا توانستند در هر دو مورد، و در طول چندین قرن، نفوذ فرهنگی و اقتصادی خود را حفظ کنند.

نام یوچی(یئوچی)ها در منابع چینی، از سال ۱۷۵ ق.م. دیده می‌شود.[۳] به نظر می‌رسد که در حدود سال‌های ۱۶۰ تا ۱۵۰ ق.م. یوچی‌ها از چین به سوی غرب یعنی مرزهای فرغانه و سغد حرکت کرده و شاید خاک سغد را کمی قبل از ۱۴۰ ق.م. تسخیر کرده باشند. در زمان فرمانروایی یوچی‌ها، که با دولت‌شهرهای محلّی آمیخته و رنگ کاملاً سغدی گرفته بودند، یک ژنرال چینی (شاید در سال ۱۳۰ ق.م.) به‌نمایندگی از طرف امپراتور چین به‌نام ووتی (*Wu-Ti*) از سلسله‌ی هان به طرف مرزهای دوردست غرب گسیل شد. این ژنرال، که چانگ‌چین نام داشت، به‌قصد درخواست کمک از یوچی‌ها علیه قوم وحشی و زردپوست هزیونگ (هسییونگ)، که خطر بزرگی در مرزهای شمال غربی چین ایجاد کرده بودند، به سفارت اعزام شد.

ژنرال چینی بعد از ماجراهایی طولانی در بیابان‌های آسیای میانه‌ی شرقی و سال‌ها اسارت در دست اقوام دشمن، به ماوراءالنّهر رسید و در آنجا با تمدّنی آمیخته از عناصر ایرانی و یونانی آشنا شد. یوچی‌ها بعد از اقامت در این سرزمین وارث فرهنگ غنی ایرانی-یونانی شده بودند. درباره‌ی یوچی‌ها مطالب بسیار نوشته شده است. به عقیده‌ی بعضی از دانشمندان، یوچی‌ها یکی از اقوام سکایی و بنابراین ایرانی‌تبار بوده‌اند؛ ولی به عقیده‌ی برخی دیگر، آنها بازمانده‌ی اقوام هندواروپایی آسیای مرکزی بوده‌اند که به‌زبان هندواروپایی، شاخه‌ی کنتوم، سخن می‌گفتند و زبان‌شناسان قرن بیستم این زبان را تخاری خوانده‌اند.[۴] در هر حال، یکی از اقوام وابسته به

۲ـ قریب، ب.، *وسنتره جاتکه؛ داستان تولّد بودا به‌روایت سغدی*. تهران: نشر آویشن، ۱۳۷۱، ص ۸۳ تا ۹۲.

۳ـ قریب، ب. «سغدی‌ها در آسیای میانه». *مجموعهٔ مقالات دربارهٔ آسیای مرکزی*. تهران: مؤسّسه‌ی مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۷۱. ص ۱ تا ۱۲.

4. Frye, R. N. *The History of Ancient Iran*, Munich, 1984, p. 191.

سنگ‌نوشته‌هایی که از داریوش و خشیارشا باقی مانده، نام سغد، *sug(u)da*، چند بار در شمار ایالات شاهنشاهی ایران آمده و اغلب با بلخ و خوارزم و هری (نام قدیم منطقه‌ی هرات)، که همسایگان نزدیکش بوده‌اند همراه است. دو بار نیز نام سغد با سکا در عبارتی به مضمون «سکاهای آن‌سوی سغد» آمده است. همچنین در کتیبه‌ی معروف شوش که داریوش ساختمان کاخ خود را توصیف می‌کند، از سنگ‌های لاجورد و عقیق که از «سغد» آورده شده سخن می‌گوید. در سنگ‌نگاره‌های آرامگاه داریوش در نقش رستم و دیوارِ پلکانِ قصرِ آپادانای تخت‌جمشید، که مانند موزه‌ی مردم‌شناسیِ اصیل و ارزنده‌یی نقشِ نمایندگانِ مللِ گوناگونِ امپراتوریِ هخامنشی را با لباس‌های ملّی خود بر سینه‌ی سنگ ضبط کرده است، پیکرِ مردِ ریش‌درازی با شلوار بلند و گشاد در میان نمایندگان آسیای مرکزی دیده می‌شود (که جلب توجّه سیّاحان چینی را کرده است) و گمان می‌رود که نقش یک نفر سغدی باشد. همچنین، در هفدهمین هیأت نمایندگی هدیه‌دهندگان که بر دیوار پلکان شرقی آپادانای تخت‌جمشید تصویر شده است، دانشمندان پیکر پنج نفر سغدی را با ردای جُبّه‌وار و حاشیه‌داری که بالا و پایینش برش گرد خورده و شلواری گشاد که در قوزک پا بسته شده و کلاهی باشلق‌مانند که سروگوش را می‌پوشاند تشخیص داده‌اند؛ هر پنج نفر مسلّح به تیغ کوتاهی پوشیده در زیر ردا هستند و یک شمشیر، دو حلقه بازوبند، یک تبرزین و یک اسب هدیه آورده‌اند.

نام سغد در مهریشت به‌صورت *suγδa*، و در فصل اوّل وندیداد به‌صورت ترکیب *suγδō-šayana* یا «محلّ سکونت سغدی‌ها» دیده می‌شود. در وندیداد، در فهرست کشورهایی که اهورمزدا آفریده، دوّمین نام، نامِ کشور سغد است. نام سغد در اوستا همیشه همراه با *gava* است، و بعضی از محقّقان این واژه را، که در ترکیبات *gava-šayana* و *gava-šati* می‌آید، مترادف سغد دانسته‌اند؛ به‌علاوه، بِیلی با مقایسه‌ی *gava* و واژه‌ی آسیِ *qaeu*، آن را به معنی «محلّ سکنی»، خصوصاً ده یا شهر، گرفته و ترکیبات بالا را به‌معنی «سکونت در شهرهای کوچک» می‌داند. گِرشویچ در کتاب *سرود اوستایی مهر*، برای *gava* دو معنی پیشنهاد کرده: یکی «محلّ سکنی» و دیگری «سکونت مطلق» که نام دیگر سغد یا قسمتی از آن بوده است. بدین طریق، سغد خود مترادف می‌شود با «مسکن یا محلّ سکونت مردم شهرنشین و مستقر» در مقابل مردم بیابان‌گرد و چادرنشین استپ‌های شمالی. کاوش‌های اخیر دانشمندان شوروی (سابق) در آسیای مرکزی و آثار درخشانی که از زندگی شهرنشینی پیدا شده، این ادّعا را تا حدّی ثابت می‌کند.

در مآخذ یونانی، نام سغد و سغدی به‌صورت *Soghdiane* و *Soghdoi* آمده است. هرودوت سغد را در فهرست ملّت‌هایی که در قلمرو فرمانروایی شاهان هخامنشی بوده، و سغدیان را در لیست افراد سپاهیان خشیارشا می‌آورد. حدود سغد، بنا به نوشته‌های *استرابن*، رود جیحون در جنوب و رود سیحون در شمال بوده است. یکی از مشخّصات سغد، که نظر نویسندگان یونانی را جلب کرده، وجود شهرهای بزرگ در آنجا است. این مطلب را نتیجه‌ی کاوش‌های جدید تأیید می‌کند، چه باستان‌شناسان شوروی (سابق) ثابت کرده‌اند که آسیای مرکزی از قرن هفتم پیش از میلاد تمدّن شهرنشینی داشته است، و مظاهر تمدّن آن جامعه را در سازمان منظّم شهرها، سیستم آبیاری و کانال‌کشی و سدسازی، و ساختمان برج‌وباروی دفاعی می‌دانند. همچنین گواهی استرابن درباره‌ی زبان سغدی خالی از اهمّیت نیست، چون بنا به گفته‌ی او مردم هری (*هرات*)، بلخ و سغد کلام همدیگر را می‌فهمیده‌اند و تفاوت زبانشان زیاد نبوده است.

در مآخذ ساسانی و متون پهلوی، نام سغد به‌صورت‌های مختلف دیده می‌شود. در متن پارتی کتیبه‌ی کعبه‌ی زردشت که از شاپور اوّل مانده و در ترجمه‌ی یونانی آن، نام سغد در میان ایالاتِ قلمروِ امپراتوریِ ساسانی همراه با نام *کوشان‌شهر* و *کاشغر* و *تاشکند* ذکر شده است. در متن یونانی همین کتیبه، نام سغد به‌صورت *sōdikēnēs* آورده شده است. در متون پهلوی، سغد به‌اشکال *سولیک*، *سوت* و *سوپ‌تیک* آمده است. صورت اوّل، *swl(y)k*، با نام سغد در مآخذ شرقی مانند مراجع چینی، تبّتی، سنسکریت و خروشتی شباهت زیاد دارد. صورت دوّم متون پهلوی، *swt*، که یقیناً سوذ تلفّظ می‌شده، در واژه‌ی سریانیِ *sōdiqāyē* به‌معنی «سغدی‌ها»، واژه‌ی چینیِ *su-tĕ* و ترجمه‌ی یونانیِ متنِ کتیبه‌ی کعبه‌ی زردشت منعکس است. صورت سوّم، *swptyk*، با تلفّظ احتمالی *سوپدیگ*، با واژه‌ی ارمنی *sovdik* قرابت دارد. می‌توان تصوّر کرد که صورت‌های مختلف نام سغد در متون پهلوی نمایانگر لهجه‌های گوناگون آن زمان باشد. در اینجا باید اعتراف کرد که اطّلاعات مآخذ پهلوی راجع به سغد زیاد نیست.

نام سغد در متون فارسی میانه‌ی *تورفان* به‌صورت *swγl-yy* (*سوغل*) آمده که با واژه‌ی سغد در متون سغدی نزدیک است، چنان‌که در قدیم‌ترین نوشته‌های سغدی، یعنی در *نامه‌های باستانی*، نام سغد به‌صورت *swγδyk* آمده و در *اسناد کوه مغ* *swγδy'nk* و *sγwδyk* مشاهده شده و در یکی از متون سغدی موزه‌ی بریتانیا *sγwδy'n'k* است.

احتمال می‌رود که نام سغد در زبان سغدی دوهجایی بوده و به‌صورت «سوغد» یا با قلب واو و غین «سغود» خوانده می‌شده است (قلب */u/* و */γ/* در سغدی نمونه‌های دیگری هم دارد). به نظر می‌رسد که مراجع ترکی و اسلامی نام سغد را مستقیماً از سغدی‌ها گرفته‌اند، چنان‌که صفت سغد در ترکیِ اُرخُن *soγdiq* است.

در قرن هفتم میلادی، جهانگرد معروف چینی *هیون‌تسانگ* (*هسون‌تسانگ*) از کشوری به‌نام *سولی* عبور می‌کند. وسعت این سرزمین از رودخانه‌ی چو در شمال شرق *سمیرا*شیه تا شهر کش در جنوب سمرقند بوده است. کلمه‌ی *سولی* به کشور و مردم، و همچنین زبان و خطّ آنها اطلاق می‌شده است. همچنین از نوشته‌های این سیّاح می‌توان استنباط کرد که خطّ سغدی الفبایی بوده و بیست‌ودو علامت داشته است، چنان‌که می‌نویسد: «واژه‌ها از ترکیب این علامات درست می‌شود، این ترکیبات

مقدّمه

پیشینه‌ی تاریخی

زبان سغدی از شاخه‌ی زبان‌های ایرانی میانه‌ی شرقی است که از قرن اوّل تا سیزدهم میلادی در گستره‌ی جغرافیایی عظیمی، از دریای سیاه تا چین، مردمانی ایرانی‌تبار بدان تکلّم می‌کردند. این شاخه، برعکس زبان‌های ایرانی میانه‌ی غربی، گروه‌های مختلفی را دربر می‌گیرد که وجوه اختلاف آنها به‌اندازه‌ی شباهت‌ها و وجوه اشتراکشان، چه از نظر تغییرات آوایی و چه از نظر مشخّصه‌های صرفی و نحوی، زیاد است.

زبان سغدی، از نظر تنوّع و حجمِ ادبیات، مهم‌ترین زبان ایرانی میانه‌ی شرقی است و از دیدگاه جغرافیایی و زبان‌شناختی، موضعی بین زبان‌های سکایی-خُتنی، خوارزمی و بلخی دارد. زادگاه این زبان، مرزوبوم سغد است، ناحیه‌یی که در قرون گذشته، اقوام ایرانی‌زبان سکایی، خوارزمی و بلخی آن را احاطه کرده بودند.

آثار مکتوب این زبان، که از نواحی نزدیک سمرقند تا یکی از برج‌های داخلی دیوار بزرگ چین، و از مغولستان شمالی تا درّه‌ی علیای رود سند در شمال پاکستان کشف شده، گستره‌ی جغرافیایی آن را در آسیای میانه، و نفوذ فرهنگی این زبان را از قرن دوّم تا سیزدهم میلادی نشان می‌دهد.

در سال ۱۹۰۴ میلادی، دو سال بعد از اعزام نخستین هیأت اکتشافی آلمان به آسیای مرکزی، یکی از محقّقان که مأمور رسیدگی مدارک و نسخه‌های بازیافته از تورفان (واقع در ترکستان چینِ آن زمان و ایالت سین‌کیانگ امروز) شد، در میان آن گنجینه، قطعه‌ی کوچکی را متعلّق به یک زبان ناشناخته‌ی ایرانی تشخیص داد. شواهد تاریخی و کشفیّات بعدی معلوم کرد که آن زبانِ تا آن روز ناشناخته، زبان سغدی است. اکنون بیش از نود سال از آن واقعه می‌گذرد. طیّ این مدّت مدارک بسیاری به‌زبان سغدی پیدا شد. خطّ ناشناخته‌ی آن خوانده و متون آن ترجمه شد. از شصت سال پیش، به مدارک بازیافته از چین، مدارک تاجیکستان (زادگاه اصلی قوم سغد) هم افزوده شد و کوشش دانشمندان در کشف راز این اسناد به تنوّع بیشتر ادبیات سغدی انجامید.

شن‌های سوزان ترکستان چین در ناحیه‌ی تورفان، کتابخانه‌ی نُه قرن پنهان‌مانده‌ی یکی از غارهای هزاربودا در دون‌هوانِ (تون هوانگِ) چین، خرابه‌های دژی در کوه مغ نزدیکِ شهرِ کهن پنجیکند در تاجیکستان، و ویرانه‌ی یکی از برج‌های دیده‌بانیِ دیوارِ بزرگِ چین گنجینه‌ی ادبیات سغدی را بیش از یک هزاره در سینه‌ی خود به امانت نگه داشتند و راز قوم شهرنشین، بازرگان، فرهنگ‌دوست، هنرمند و مبلّغِ دین و دانشِ سغد را در مقابل دیدگان حیرت‌زده‌ی دانشمندان و پژوهشگران قرن بیستم بازگشودند. به این مدارک، که پس از کشف رهسپارِ کتابخانه‌ها و موزه‌های بزرگِ چهار شهرِ اروپا، پاریس، لندن، برلین و لنینگراد (سابق) شدند، باید کتیبه‌های مکشوف در مغولستان، دیوارنوشته‌های شهر قدیمی افراسیاب نزدیک سمرقند در ازبکستان، و سنگ‌نوشته‌های نویافته در شمال پاکستان را نیز اضافه کرد تا گسترش فعّالیّت مدنی و فرهنگیِ این قوم کهن ایرانی و نقش آن در اشاعه و انتقال فرهنگ، هنر و کالا را به‌خوبی نشان داد.

مآخذ تاریخی

نخستین مأخذ تاریخی نام سغد[1]، متون اوستایی و کتیبه‌های هخامنشی است. در هر دو زبان اوستایی و فارسی باستان، سغد هم به‌معنی سرزمین و هم به‌معنی مردمی که در آن سکونت داشتند به‌کار برده شده است. در

1. Gharib, B. "Source Materials on Sogdiana", *Bulletin of the Iranian Culture Foundation*, 1, 1973, pp. 67-81.
در مورد مراجع دیگر، ر.ک. مقدّمه‌ی انگلیسی این فرهنگ.

شده است. تلاش بر این بوده که این اختلاف‌نظرها در فرهنگ منعکس شود.

واژه‌های دخیل سغدی در فارسی، چه آنها که دیگر پژوهشگران ذکر کرده‌اند و چه آنها که مؤلّف خود پیدا کرده یا حدس زده است، همچنین نام ماه‌ها، روزها، و جشن‌های سغدی که در آثار ابوریحان بیرونی آمده و نیز بعضی توضیحات دستوری لازم، در کنار معنای فارسی (معمولاً در پرانتز) نوشته شده است.

هویّتِ دستوریِ ستاکِ فعل از نظر معلوم و مجهول در معنای فارسی منعکس است، امّا از نظر زمان خیر. از این رو، چون ستاکِ گذشته و حالِ افعالِ سغدی در عینِ یکی‌بودنِ معنای فارسیِ آنها متفاوت است، باید تمایز زمانی را در نکات دستوری جستجو کرد.

آوانوشت: تلفّظ واژه‌ی سغدی به‌صورت آوانویسی (واج‌نویسی) با الفبای مرسوم در زبان‌شناسی تاریخی، در سطر بعد، زیر واژه‌ی سغدی آمده است. به‌دلیل کمبود نشانه‌های خطّی به‌خصوص فقدان نشانه‌ی مصوّت کوتاه در خطّ سغدی، و وجود مصوّت‌های غیراصیل و عدم اطمینان به تلفّظ آنها در آغاز واژه یا هجای آغازی، آوانوشت‌ها تا حدودی نسبی است، و به‌خصوص در بیان مصوّت مورد نظر و تقطیعِ هجاییِ صحیح همیشه قطعیّت ندارد. در حقیقت، واژه‌نامه‌های متونِ منتشرشده فقط به حرف‌نویسیِ هر مدخل اکتفا کرده‌اند.

در این فرهنگ، مصوّت‌هایی که از نظر کمّی (بلندی و کوتاهی) مشکوک‌اند گاه با علامتِ š به‌معنای «بلند یا کوتاه» مشخّص شده‌اند، مثل ă, ĕ, ĭ, ŭ و ŏ. مصوّتِ کوتاهِ نامشخّصِ متغیّر با ə یا (ə) یا (a) نشان داده می‌شود. از آنجا که موارد مشکوک زیاد است، سعی شده تا با علامت سوآل در مقابل آوانوشت، خواننده را از داوری مطلق درباره‌ی تلفّظ واژه برحذر داریم. (برای اطّلاع بیشتر، ر.ک. «دستگاه صوتی» در مقدّمه‌ی فارسی، و "Phonology" در مقدّمه‌ی انگلیسی).

گونه‌های املایی اگر وجود داشته باشد، در پرانتز و بعد از آوانوشت می‌آید. ذکر گونه‌های املایی برای پی‌بردن به تلفّظ صحیح و منطقی واژه ضروری است.(ر. ک. مقدّمه).

آمدنِ هر گونه‌ی املایی در اینجا به‌این معناست که آن‌گونه اوّلاً در بیش از یک مأخذ دیده شده، و ثانیاً مشخّصات آن چنان است که گرچه در جای الفبایی خود هم آمده ولی صرفاً به این مدخل ارجاع شده است. هر گونه‌یی که فقط در یک مأخذ دیده شده، فقط در آخرین جزء مدخل که اختصاص به مآخذ دارد، جلوِ نام همان مأخذ می‌آید. در مورد گونه‌های املاییِ دارای مدخلِ کامل، رجوع کنید به «ارجاعات» در ذیل. همچنین برای اطّلاع بیشتر، رجوع کنید به «خط» در مقدّمه.

نکات ریشه‌شناختی بعد از گونه‌های املایی و با علامت © می‌آید. اگر واژه‌ی سغدی ریشه‌یی شناخته‌شده داشته باشد، سعی شده آن ریشه اوّل آورده شود (با علامت >). اگر دخیل از سنسکریت، سریانی، چینی، یا از زبان‌های خویشاوند سغدی باشد، اصلِ آن و زبانِ مربوط نیز در همین‌جا آورده می‌شود. گهگاه واژه‌های همریشه در زبان‌های خواهر مثل ختنی و خوارزمی نیز داده شده، ولی برای جلوگیری از افزایش حجم فرهنگ، از آوردن تمام واژه‌های همریشه به‌خصوص در زبان‌های جدید خواهر پرهیز شده است.

ستاره (*) پیش از هر واژه نشانه‌ی صورتی فرضی یا بازسازی‌شده است. گاهی علاوه بر واژه‌های خویشاوند و همریشه با واژه‌ی سغدی، اصل واژه‌ی دخیل و منشاء آن نیز ذکر می‌شود.

نکات دستوری بعد از نکات ریشه‌شناختی و با علامت ⓒ می‌آید. نشانه‌های جنس و شمار به‌صورت حرف‌نوشت و ایتالیک می‌آیند. پایانه‌های صرفی فعل داده نمی‌شود مگر در مورد افعالی با ویژگی‌های خاص و تغییرات کلّی در صیغه‌ها، مثل «بودن» از هر دو ریشه‌ی ـ bav و ـ ah، که صیغه‌ها و وجوه مختلف آن داده می‌شود. ستاک حال (بن مضارع) و ستاک گذشته (بن ماضی) در مدخل‌های جداگانه می‌آیند و گاه با علامت ⇒ به هم ارجاع می‌شوند. ستاک گذشته‌ی غیرتام (.impf)، که در حقیقت ماضی مطلق سغدی است، در ذیل ستاک حال یا، اگر ویژگی ساختاری خاصّی داشته باشد، در مدخلی جداگانه می‌آید. صورت‌های تصریفی فعل فقط برای فعل‌های با ویژگی و تحوّل واجی خاص ذکر می‌شود.

ارجاعات بعد از نکات دستوری و با علامت ⇒ می‌آیند. مبنای ارجاع ممکن است املایی باشد: هرگاه دو گونه‌ی املایی دارای مدخل کامل باشند، متقابلاً به یکدیگر ارجاع می‌شوند. همچنین ممکن است ریشه‌یی باشد، مانند ارجاع دو واژه‌ی همریشه؛ یا (ندرتاً) معنایی، مانند ارجاع دو واژه‌ی هم‌معنا. بیشترین ارجاع بر مبنای دستوری است، مانند ارجاع متقابل ستاک‌های معلوم و مجهول یا گذشته و حال، صفت‌های مذکّر و مؤنّث، صفت‌های فاعلی و مفعولی...

معنای انگلیسی که در سطر بعد می‌آید از متون ترجمه شده به انگلیسی، فرانسه، آلمانی یا روسی (که بعضی واژه‌نامه نداشته‌اند) نقل شده است، امّا سعی شده تا صورتی که با واژه‌ی سغدی بهتر تطبیق می‌کند انتخاب شود. اختلاف نظرها نیز در معنای انگلیسی منعکس شده است. علامت سوآل نشانه‌ی مشکوک‌بودن معناست.

مآخذ واژه‌ی سغدی، عمدتاً با استفاده از مخفّف‌ها یا اختصارهای رایج، در سطرهای بعد می‌آید (ر.ک. فهرست اختصارات ماخذ، ص XXXV). برای واژه‌های پربسامد فقط به ذکر نام متن اکتفا شده، امّا در مورد واژه‌های کم‌بسامد، نام مأخذ همراه با شماره‌ی صفحه و سطر یا پاراگراف ذکر شده است. برای بعضی از واژه‌ها که صرف کامل دارند، بیشتر صورت‌های صرفی با ذکر من آمده است.

درباره‌ی استفاده از این فرهنگ

این فرهنگ دارای دو مقدّمه‌ی فارسی و انگلیسی* و سه بخش است. دو مقدّمه، ترجمه‌ی دقیق یکدیگر نیستند، بلکه مستقل از یکدیگر تهیّه شده‌اند، هرچند مطالبشان کمابیش یکی‌ست. با وجود این، خواندن مقدّمه‌ی انگلیسی نیز توصیه می‌شود.

سه بخش فرهنگ عبارتند از بخش اصلی، واژه‌یاب فارسی، و واژه‌یاب انگلیسی. در هر دو واژه‌یاب، کلمات یا اصطلاحات یا عبارت‌های کلیدی، که نهایتاً به یافتن واژه‌های سغدی کمک می‌کنند، به‌ترتیب الفبایی آمده‌اند و جلوِ هر یک، شماره(ها)ی واژه(ها)ی سغدیِ مربوط در بخش اصلی آمده است. به‌این ترتیب، واژه‌یاب‌ها برای بررسی ریشه‌شناختی و اشتقاق نیز ابزار مفیدی است زیرا از هر کلمه در واژه‌یاب می‌توان به گروهی از واژه‌های سغدی دست یافت که هر یک معمولاً با واژه‌های دیگری نیز در محدوده‌ی الفبایی پیرامونِ خود قرابت دارد، به‌طوری‌که هر کلمه در واژه‌یاب اغلب به «خوشه»یی از کلمات سغدی راه می‌برد.

در بخش اصلی فرهنگ، برای هر مدخل علاوه بر شماره‌ی مسلسل آن، تا ده جزء در نظر گرفته شده است (گرچه همه‌ی این اجزا برای همه‌ی مدخل‌ها نمی‌آیند): واژه‌ی سغدی، نماد خطّی، آوانوشت، گونه(ها)ی املایی، نکات ریشه‌شناختی، نکات دستوری، ارجاعات، معنای فارسی، معنای انگلیسی، و مآخذ. آرایشی که در هر مدخل برای این ده جزء به‌کار رفته و اطّلاعات مربوط به هریک از اجزا به‌شرح زیر است:

واژه‌ی سغدی بعد از شماره‌ی مدخل، با حروف سیاه، به‌صورت حرف‌نوشتِ سغدی و به‌ترتیب الفبایی می‌آید. ترتیب الفبایی، به‌پیروی از روش به‌کار رفته در فهرست واژه‌های سغدی در متون، دستورها و پژوهش‌ها، به‌صورت زیر است:

» ’ ‘ β/b c δ/d f γ/g h j k/q L m n p r s š t/θ w x y z/ž

حروف بزرگ لاتین در حرف‌نوشت، نشانه‌ی هزوارش است. پرانتز دور هر حرف نشانه‌ی آن است که دو گونه‌ی املاییِ با یا بدونِ آن حرف وجود دارد.

واژه‌های مختوم به خطّ تیره، یا فعل (ستاک گذشته یا حال) هستند، یا اسمی که صرف کامل دارد، و یا جزءِ تک‌هجایی. واژه‌هایی که با خطّ تیره شروع می‌شوند، پسوند اشتقاقی‌اند. صورت‌های صرفی فعل مدخل جداگانه ندارند، مگر در مورد دو فعل بی‌قاعده‌ی «بودن» و «شدن».

اعلام و اسامی خاص به‌عنوان مدخل در فرهنگ نیامده، جز نام خدایان، پیامبران، شاهان، قهرمانان و بعضی از مکان‌ها که از نظر تاریخی مهم هستند. چنانچه توفیقی باشد، اعلام سغدی در کتاب دیگری ارائه خواهد شد.

نماد خطّی بعد از حرف‌نوشت و با حروف بزرگ لاتین می‌آید، و نمایشگر خطّی است که متنِ مأخذِ واژه‌ی سغدی با آن نوشته شده است: B برای متن بودایی، C برای متن مسیحی، M برای متن مانوی و S برای متن «سغدی» (برای اطّلاع بیشتر از نماد خطّی ر.ک. «خط» در مقدّمه‌ی فارسی). نماد خطّی S دربرگیرنده‌ی تمام متونی است که به‌خطّ سغدی نوشته شده است به‌جز متون بودایی و نیز متونی غیربودایی که در پیکره‌ی متون بودایی آمده‌اند. متن مانویِ به‌خطّ سغدی با S(M)، متن مسیحیِ به‌خطّ سغدی با S(C)، و «نامه‌های باستانی» (ر.ک. مقدّمه) با S(AL) نشان داده می‌شود. البتّه واژه‌های مشترک در تمام متون، که از نظر املا نیز یکسان هستند، نیازی به نماد خطّی نداشتند و نبودِ این نماد خطّی در مقابل حرف‌نوشت دالّ بر عمومیّت آن واژه در هر سه گونه خط است.

معنای فارسی در مقابل حرف‌نوشت و نماد خطّی می‌آید. گاه آوردن چند معنا برای یک واژه، معمولاً شامل معنای پیشنهادی مؤلّف، ضروری به نظر رسیده؛ و گاه یک واژه توسّط دو محقّق به دو معنای مختلف ترجمه

* جز در بخش اصلی و واژه‌یاب فارسی، رسم‌الخطّ فارسیِ این کتاب از ناشر است.

چندین باره با خوش‌رویی پذیرفتند سپاسگزارم، به‌ویژه از: آقای طهمورث خواجه‌پور، مهندس نرم‌افزار، که طرّاحی حروف و داده‌پردازی را به‌خوبی از عهده بر آمد؛ خانم فاطمه ایزدپناهی که کار بسیار دشوار حروف‌چینی از روی دست‌نوشته و مطابقت با اصل را انجام داد؛ خانم صدیقه شایسته که تصحیحات حروف‌چینی را با دقّت و حوصله اجرا می‌کرد؛ خانم کبری بابایی که صفحه‌بندی آراسته‌ی واژه‌نامه و حروف‌چینی پرزحمت مقدّمه‌ها را با پشتکار به سرانجام رساند؛ و خانم سیما تویسرکانی، مسئول بخش آمایش، که ویرایش فنی و صفحه‌بندی مقدّمه‌ها را شخصاً برعهده گرفت. این گروه و دیگر همکارانشان محیط فرهنگان را برای من چون کانون خانوادگی کرده بودند و همیشه مورد عنایتم قرار می‌دادند.

از خانم منصوره کاویانی (شیوا) و آقای دکتر علی حصوری و همچنین از خانم دکتر کتایون مزداپور، که همگی در پشتیبانی از انتشار فرهنگ کوشیدند، سپاسگزارم.

از استادان و همکاران عزیز، که در تشویق من به تکمیل و هر چه بهتر کردن این اثر کوتاهی نکردند، سپاسگزارم. نهایت سپاس من به دو استاد و همکار دانشمند، دکتر نیکلاس سیمزویلیامز از دانشگاه لندن و دکتر ورنر زوندرمان از آکادمی علوم برلین است که در این چند سال، مقاله‌ها و تحقیقات خود را برایم فرستادند و در این سال‌های تنگ بی‌خبری، مرا از آخرین اطّلاعات و پژوهش‌های موضوع تحقیق آگاه کردند. از دانشجویانی که تعدادی از آنها هم‌اکنون همکارم هستند و پیوسته چشم انتظار انتشار این فرهنگ به‌عنوان ابزار کار مطالعات سغدی بودند سپاس دارم. اشتیاق به کمک به این پژوهشگران و گشودن راه تحقیق برای ایشان انگیزه‌ی دیگری بود که مرا در اتمام کار، با وجود کسالت جسمی، یاری داد. همچنین این اشتیاق، انگیزه‌ی نوشتن مقدّمه‌ی نسبتاً جامع برای فرهنگ شد تا هم مبتدیان را به کار آید و هم راه دستیابی پژوهشگران را به منابع بگشاید.

بدرالزمّان قریب

تهران ـ اردیبهشت ۱۳۷۴

پیشگفتار

بیست سال پیش که گردآوری واژه‌های سغدی را آغاز کردم، به فکر تدوین واژه‌نامه‌ی فارسی جداگانه‌یی برای هر متن سغدی مورد بررسی افتادم. امّا هر واژه با گونه‌هایی دیگر ربط می‌یافت. ناچار شدم گونه‌های املایی هر واژه را در سه خطّ مختلف بررسی کنم و سپس ارجاع به مآخذ آن را در نظر گیرم. از آنجا که همه‌ی متون با حرف‌نویسی منتشر شده بود، تلاش کردم تا با مقایسه‌ی املاهای مختلف و یافتن واژه‌های همریشه در زبان‌های هم‌خانواده، از راه اطّلاعاتی که دو کتاب دستور سغدی و مقالات و پژوهش‌های دانشمندان فن می‌دادند، آوانوشتِ نزدیک به تلفّظ تقریبیِ هر واژه را پیدا کنم. از طرف دیگر، «وند»های اشتقاقی بعضی از مدخل‌ها با پایانه‌های صرفی آنها همانند بود، و می‌بایست با ذکر هویّت دستوری مدخل‌ها امکان تمیز را فراهم آورم. افزودنِ مآخذ با شماره‌ی صفحه و سطر و بازبینیِ درستیِ آنها نیز دیدگان خسته را سفری دراز در پیچ و خم اعداد بود.

این مسیر طولانی، هدف واژه‌نامه را که ذکر معنای فارسی و انگلیسی در مقابل واژه‌ی سغدی بود تغییر داد و آن را به یک فرهنگ با اطّلاعات جامع‌تر تبدیل کرد.

حدود پانزده سال پیش، وقتی واژه‌نامه به‌نخستین صورت خود برای چاپ آماده شده بود، و به‌علل گوناگون چاپ نشد، متون جدیدی منتشر شد و بسیاری از متون چاپ شده‌ی قبلی مورد تجدیدنظر قرار گرفت. به‌همین دلیل مجبور شدم در تلاش دوباره و مضاعف، واژه‌های جدیدی را که در دسترسم بود وارد فرهنگ کنم و این کار انتشار کتاب را باز چند سال به عقب انداخت.

امروز که ثمره‌ی رنج و تلاش چندین ساله را در معرض دید دانشمندان و پژوهشگران می‌گذارم، وظیفه‌ی خود می‌دانم از کسانی که در این تلاش مرا یاری دادند و هریک به‌نحوی در تحقّق این امر سهیم بودند سپاسگزاری کنم.

از انتشارات فرهنگان که کار دشوار ویرایش و انتشار این اثر و هزینه‌های سنگین آن را بر عهده گرفت و با پیشنهادهای سازنده راهم را هموار کرد، سپاسگزارم. صرف بیش از ۱۰,۰۰۰ ساعت کار ـ از جمله داده‌پردازی سنگین ـ برای یک کتاب، آن هم با تیراژ کم، از هر ناشری سر نمی‌زند. در پی انتشار متن‌های جدید سغدی، ضرورت حذف و اضافاتی احساس می‌شد، و فرهنگان از کار و هزینه‌ی اضافیِ آن روی‌گردان نبود. دقّت و باریک‌بینی حاکم در فرهنگان از نقایص کارم کاست. افزودنِ واژه‌یاب‌های فارسی و انگلیسی پیشنهاد فرهنگان بود، که با رایانه استخراج و ویراسته شدند و به پالایش بیشتر فرهنگ کمک شایانی کردند. پیشنهاد ساختار نهایی مدخل‌ها، پیشنهاد آوردن مقدّمه به دو زبان، و ویرایش هر دو مقدّمه نیز قسمت دیگری از سهمی است که ناشر در این کتاب به‌هیأتی که اکنون دارد ادا کرده است.

از ویراستار دلسوز، خانم شهرزاد فتوحی سپاسگزارم، که آنچه را ناشر «ویرایش فرهنگ‌نوشتی» می‌نامد[1] و مطابقت دادن بخش‌های مختلف فرهنگ را با پشتکار پیش برد و نکات دقیق بسیاری را به من گوشزد کرد.

از کارکنان بخش آمایش فرهنگان که ریزه‌کاری‌های این اثر غیرعادی را به فرجام رساندند و هر تغییری را ولو

فهرست

پیشگفتار	هفت
درباره‌ی استفاده از این فرهنگ	نه
مقدّمه	یازده
پیشینه‌ی تاریخی	یازده
آثار مکتوب	نوزده
خط	بیست و چهار
دستگاه صوتی	بیست و نه
واژه‌یاب فارسی	۱ تا ۵۷

بخش انگلیسی:

پیشگفتار	vii
درباره‌ی استفاده از این فرهنگ	ix
مقدّمه	xiii
اختصارات عام	xxxvii
فهرست اختصارات مآخذ	xxxviii
واژه‌نامه‌ی سغدی	1- 473
واژه‌یاب انگلیسی	474 -517

به زنده‌یاد خواهر عزیزم مهری که در گذشت نابهنگام
و ناگهانی او مرا از یار و پشتیبانی پرمهرمحروم کرد.
ب. ق.

فرهنگ سُغدی (سُغدی ـ فارسی ـ انگلیسی)

مؤلّف: بدرالزّمان قریب

ویراستار: شهزاد فتوحی

مسئول نرم‌افزار و داده‌پردازی: طهمورث خواجه‌پور

مسئول آمایش: سیما تویسرکانی

اپراتور: کبری بابایی، فاطمه ایزدپناهی، صدیقه شایسته‌شیران

حروفچینی: فرهنگان

لیتوگرافی، چاپ و صحّافی: شرکت چاپ بهمن

چاپ دوّم: تهران ۱۳۸۳

MOST
PO Box 1747, D-35007 Marburg
Fax: +49-6421-85999
E-Mail info@most-vertrieb.de
www.most-vertrieb.de

کلّیه‌ی حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلّق است به:

انتشارات فرهنگان

تهران ۱۵۹۱۶، خیابان شهید سعید، شماره‌ی ۵۲/۲، تلفن ۶۴۶۰۰۶۹

قریب، بدرالزّمان
فرهنگ سُغدی: سُغدی ـ فارسی ـ انگلیسی / بدرالزّمان قریب؛ ویراستار شهرزاد فتوحی. تهران: فرهنگان، ۱۳۸۳.
ا ج. (شماره گذاری گوناگون): جدول.
ISBN 964-5558-06-9
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
ص.ع. و مقدّمه به انگلیسی:
B. Gharib. Sogdian dictionary: Sogdian-Persian-English.
نمایه.
چاپ دوّم.
۱. زبان سغدی ـ واژنامه‌ها ـ چندزبانه.
الف. فتوحی، شهرزاد، ویراستار. ب. عنوان.
۴ف ۴ق / PIR ۲۱۵۰ ۰/۰۸۷۳ فا۴
کتابخانه ملی ایران ۸۲-۳۳۲۹۷م

طرّاح جلد: مرتضی ممیّز

شابک: ۹-۰۶-۵۵۵۸-۹۶۴

فرهنگ سغدی

سغدی ـ فارسی ـ انگلیسی

بدرالزمان قریب

فرهنگ سغدی

سغدی - فارسی - انگلیسی

سعدسا

صمد سعدسا

دکتر بدرالزمان قریب